BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
6
28

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

13—3·h·2

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

DE
IVRE RELEVII
Totius ferè Chriſtiani Orbis Regnorum
TRACTATVS

IN CATHEDRIS, SVBSELLIIS, AC AVLIS VTRIVSQ. SICILIAE Hiſpaniarum, Galliarum, Germaniæ, Britanniæ, Lombardiæ, Sabaudiæ, cæterarumque Romanæ ditionis partium perneceſſarius.

SIVE

COMMENTARII AD CONSTITVTIONEM REGNI NEAP.
Poſt mortem, ſub Tit. De Morte Baronis nuncianda Imperatori.

IN QVIBVS

REFVTATIONVM, PARAGII, SVBVENTIONVM, ADOHAEQ. MATERIA, quatenus ad Releuij ſolutionem, interiectis Supremorum Tribunalium, Deciſionibus hoc ſigno ¶ indicatis dilucidè expenditur.

AVCTORE D. ANDREA CAPANO PATRITIO, ET MILITE NEAP.
XIIII. Caruſiorum, & Galdi, VII. Paſſarelli continenti Auorum ferè Barone, & V.I.D.

Acceſſerunt Catalogus Feudiſtarum ad hæc vſque tempora, Index Argumentorum, & Materiarum locupletiſſimus.

CVM PRIVILEGIO, ET SVPERIORVM PERMISSV.

Neapoli, Ex Typographia Secundini Roncalioli. MDCXXX.

Expenſis Dominici Vecchi Bibliopolæ ſub Signo Sanctiſſ. Nominis IESV.

Digitized by Google

Digitized by Google

ILLVSTRISS. ET EXCELLENTISS. PRINCIPI

D. FERDINANDO AFAN DE RIBERA ET ENRIQVEZ

Duci de Alcalà, Marchioni Tarifæ, Comiti Molariæ, Domino Domus de Ribera, Cubiculario Clauis Aureæ Regiæ Maieſtatis, Equiti Alcantaræ, eiuſdem Reg. & Cathol. Maieſt. Status Conſiliario,& in hoc Regno Viceregi, Locumtenenti, & Cap. Generali.

ARmigeris, iurigeriſq; viris Reſp. tuatur, ac regitur, nimirum illis hoſtium vis propulſatur, his verò Ciuiũ pax conciliatur. Sanè maiores mei priſcis bellorum temporibus per tot ſecula præclaris expeditionibus fortẽ inprimis operam pręſtitere; quorum exẽpla recẽtiores ſe uti, armis itidem inſeruientes ſagum induere. Ipſe vero ſub Auguſtisſimo Hiſp.Rege,noui OrbisMonarcha(cuius Tu Princeps Excellentiſs. Regias vices geris)pace fruens iucundiori,ciuilia iura amplexus, primus in Familia Togam induo. Verumtamen ne ab Auorum inſtituto abſceſsiſſe videar, qui pro ſuis Regibus fideli vſq; dextera militarunt; id, quod tot in Familia Regio munere Oppida, tot Caſtella teſtãtur, haſta in calamum verſa,Regia iura à Feudatarijs debita tueri operepretium duxi. Neq; vero opus ab armorum tractatione prorſus extraneũ putauerim,nimirum feudale munus armorum eſt pręmiũ.Deniq; Tibi celſiſsimè Prorex, qui non minus Armorum, quàm Literarum gloria polles, legales haſce interpretationes nuncupandas decreui. Excipe igitur Princeps omnium Sapientiſsimè, idemq; humaniſsimè hilari fronte munuſculum,idq; Regij animi tui magnitudine adaugeas, Teq; ipſo dignum efficias. Vale.

Excellentiæ Tuæ

Deditiſſimus ſeruus

Andreas Capanus.

Digitized by Google

ILLVSTRI DOMINO

ANTONIO CARACCIOLO

Militi Neapolitano, & Patritio ſpectatiſsimo, in Supremis Regni noſtri Tribunalibus Aduocato longè Primario, Oratori facundiſsimo, Mecœnati, & Domino meo.

D. Hieronymus Capanus Genitor meus, recolendæ memoriæ (Ill. Antoni) te ob omnigenam, vniuerſamque eruditionnm fatebatur admirabilem potius, quam imitandum, quo non fruſtratus iudicio, plurima beneficio tuo, & ipſe, & ego accepimus, quamobrem me adhuc vix Ephebum laurea Doctoratus decoratum tibi tradidit, meq; dedi, tuis exercendum præceptis, & imbuendum diſciplinis; iiſque inſiſtens, plurima, & ſublimia à te audiui, pauca percepi, & pauciora intellexi, teq; ſtudens imitari: die, ac nocte laboraui, inſudaui, & pauciora cæpi. Denique apertis oculis, ac te, meas perſonante aures, tuoq; delinitus exemplo, manum ad pennam dedi, & dum alij otio, ſomno, Genioque indulgebant, ipſe labori, ſomno, Genioque parcens laboraui, vigilaui, & abſtinui, incumbens ſuper Feudali ſcientia, plura delineaui, & nihil perfeci, aliqua faciebam, illa tandem qualiacumque, vt laborum, vigiliarum, & ſtudiorum primitiæ, ſub auſpicijs Illuſtriſſimi, & Excellentiſſimi Domini D. FERDINANDI AFAN DE RIBERA, & ENRIQVEZ Proregis noſtri Sapientisſimi, & vigilantisſimi prodeunt. Prodeuntes autem Mecœnatem, ac defenſorem te ſolum requirunt, vt quem illarum authorem cognoui, ita & illæ te ipſarum Mecœnatem, ac defenſorem ſentiant, non enim hæc eſt noſtrorum meta laborum, nec tui muneris finis; nam & Tractatus dabo De Iure Adohæ, De Regalibus Regni Neapolitani, De erroribus Feudiſtatum Centurias aliquot, Singulares intellectus Feudales, Communes opiniones Feudales, & contra communes ſub ſyntagmate congeſtas, De triplici Dotis de paragio genere ex Conſuetudine Neapolis, Conſtitutione Regni, & ex Feudalibus, De re ruſtica, quæ omnia dabo, ſi ad me cõuerſus illa tutaberis, ipſique Mecœnas eris; non enim deficiunt, qui aliorum ſcripta carpunt vti leones, rugientes, vti Momi, detrahentes, vti canes, latrantes, vti viperæ trilingues mordentes, Tu leones, eloquij tui cantu terreas, & velut Apis ingenioſa in aures eorum inſiliens, occidas, vt deinde mella ex eorum ore deſumamus; tu canibus maxillas conſtringe, ac panẽ ex noſtris laboribus, da ex quo vel obdormiant in eorum maledictione, vel quieſcant, donec ipſi meliora, noſtris edant opera; Viperinas linguas, tu baculo noſtrorum laborum percutias, & caput & terga, vt caput noſtris faucibus appoſitum meliora loquantur, & ex tergoribus theriacam prò laborum ſalute conficiamus. Denique dic, vt tabeſcant frementes, interea te Deus ſeruet incolumem, & Regno, & Patriæ noſtris, ac mihi, vt cæpiſti, proficias. Vale.

D. T. Illuſtris

Deuinctiſſimus ſeruus

Andreas Capanus.

Digitized by Google

NOMINA DOCTORVM FEVDISTARVM

Quorum nonnullas authoritates in hoc Opere conſtruendo, faciendouè ſumus ſequuti, vel qui quoad notos habere potuimus, de Feudis monumenta liquerunt.

Ex Citramontanis.

Ex Regnicolis noſtris, qui Commentaria ediderunt.

ANdreas de Iſernia ſuper feudis, & in Conſtit. poſt mortem, qui Euangeliſtà in Regno appellatur, & à Germanis Rex, & auriga Feudiſtarum.

Antonius Capycius Regius Conſiliarius in repet. cap. Imperialem de probibit. feud. alienat. per Frideric.

Anellus Amatus Regiæ Cameræ Fiſci Patronus & Praeſes, in Prologomenibus ad tit. quæ ſint Regalia, & ad tit. an agnatus.

Bartholomeus Camerarius Beneuentanus Reg. Cam. Sum. Locumtenens in repetit. cap. imperialem de probibit feud. alienat. per Feder. & in cap. 1. an adgnatus, quem Vltramontani conſumatiſſimum feudiſtam appellitant.

Franciſcus de Amicis in repetitione tit. de his, qui feud. dar. poſſ.

Fuluius Lanarius Patritius Neap. in addit. ad Reg. Lanar. qui ſunt ſub prælo.

Horatius Montanus in repet. cap. imper. de probibit. feud. alienat. per Federic. nouiter editus.

Ioannes Antonius Lanarius Reg. Conſ. deinde Reg. Reg Cancell. & demum Præſ. Sac. Conſ. & Comes Sacci, in ſuis repetition. feud. manuſcriptis, nunc ſub prælo.

Ioannes Vincentius de Anna in repet. de vaſſall. decrep. ætat.

Ioannes Paulus Balzaranus Neapolitanus ſuper feudis.

Ioannes Franciſcus de Ponte Præſ. Reg. Cam. Reg. Regiam Cancellariam, & Collateralis Conſ. Marchio Murchonis, & feudorum interpres in Academia Neap. in ſuis Lectionibus feudalibus.

Ioannes Andreas de Georgio Reg. Conſ. & interpres feudorum in Acad. Neap. in ſuis repetitionibus feudalibus.

Ioannes Aloyſius Mormilis Neap. Reg. Conſ. & Præſ. Reg. Cam. Sum. in ſuis Paradoxis.

Matthæus de Afflicto Neapol. Reg. Conſ. ſuper feudis, & in conſtitutionibus, & in deciſionibus Sac. Conſ. Neap.

Nardus Liparulus Neapolitanus in Annotationibus ad Iſerniam.

Nicolaus de Neapoli ſuper feudis.

Octauius. Bammacarius Aduocatus in Regno Neapolitano, feudiſta maximus, meus præceptor, in perilluſtri repet. tituli ſi de feudo defuncti.

Odofredus Beneuentanus in ſumma de feudis.

Paris de Puteo Regius Conſil. in compendio ad Iſerniam.

Sigiſmundus Loffredus Neap. Reg. Collat. Conſ. in ſua parafreſi feudali, & in conſilijs.

Scipio Rouitus Regius Conſil. ſuper pragm. de feudis.

Thomas Minadous Reg. Conſ. Neap. in repet. conſtit. in aliquibus.

Ex Regnicolis, qui tractatus de Feudis edidere, & ad feuda ſpectantes.

ANtonius Capycius, qui ſupra, in ſua inueſtitura feudali.

Camillus de Curtis Præſ. Sac. Conſ. Neap. in ſuo Diuerſorio feudal. par. 1.

Horatius Fuſcus Auditor, & Secretarius Xiſti Quinti, in tractatu Feudali alphabetico ordine digeſto, manuſcriptus, allegatus à Petro Nicol. Mozz. de diuiſion. feud. num. 81.

Iacobus de Ayello Salernitanus Præſes Regiæ Cam. in ſuo tract. de Iure adohæ, Releuij, atque ſubſidijs.

Ioannes Franciſcus Capiblancus è Ciuitate Muri Iudex M. C. V. in Regno noſtro, de Officio Baronum.

Paris de Puteo, qui ſupra, de reintegratione feudorum.

Thomas de Marinis Capuanus de Generibus, & qualitate feudorum, qui fuit diſcipulus Io. Vincent. de Anna.

Ex Feudiſtis Siculis.

BErnardus de Medico in Comprehenſorio ſucceſſionum feudalium, & in Extrauagant.

gant. volentes, inter conſ. Perni.

Blaſeus Lancea mihi manuſcriptus in Extra-uagabt. Regni Siciliæ, & in conſilijs.

Corſettus in Conſilijs feudalibus.

Gulielmus Pernus in Repet. cap volentes.

Ioannes Aloyſius de Septimo manuſcriptus in Extrauagant. volentes.

Ioſeph Cumia in Extrauaganti volentes de ſucceſſ. feudal.

Ioannes Cannetius in Extrauag. Regni Siciliæ.

Nicolaus Intriglıolus Regius Conſil. de Feudis centur. 1. & 2.

Petrus de Gregorio Regius Conſ. de Conceſſione feud. de Dote de paragio, & de Vita militia.

Ex Citramontanis alijs,

Qui de Feudis Tract. ſiuè Commentaria edidere.

ANtonius de Prato veteri ſuper feud. quem allegat Intrigliol. de feud cent. 1. quæſt. 2. num. 22.

Baldus de Vbaldis Peruſinus ſuper feudis.

Franciſchinus Curtius iunior Papienſis ſuper feudis.

Guerinus Piſonus Soaccius in Præludijs feud.

Hieronymus Garzonius Aruſinas ex Marchia Anchonitana in ſuo Tractatu de Feminis ad feuda non recipiendis.

Iacobus Aluarottus Patauinus ſuper feudis.

Iaſon Maynus Mediolanenſis in Præludijs feudorum.

Ioannes de Anania Bononienſis ſuper feudis.

Ioannes Laurentius Syluanus Caſalenſis de feudi recognitione.

Ioannes Baptiſta Caccialupus Bononienſis ſuper feudis.

Iacobus de Ardizone Veronenſis in Summa de feudis.

Iacobus de Beluiſo Bononienſis ſuper feudis.

Iulius Clarus Alexandrinus Senator Mediolanenſis lib 3. ſentent. in §. feudum, & §. emphiteuſis.

Ioannes Alſotus Italus Diſputation. feudalium.

Martinus de Carratis Laudenſis ſuper feudis.

Nicolaus Vigelius in methodo iuris ſuper nonnullis feudorum titulis.

Petrus de Ceruotis, ſiuè de Ceruonibus ſuper feudis, quem licet non habeam, allegatur ab omnibus, & a Bald. in c. 1. an mutus, Camill. Medic conſ. 30. num. 32. & a Roſental. cap. 2. concl 36. in gloſell. A.

Paulus Picus a Monte Pico ſuper feudis.

Præpoſitus Mediolanenſis ſuper feudis.

Petrus Nicol, Mozzius Maceratenſis de feudis

Petrus de Rauenna ſuper feudis.

Ex Vltramontanis,

Tam Francigenis, quam Germanis, qui Cōmentaria ſuper Feudis ediderunt.

AMadeus de Ponte Lombriaſcus in repetit. tituli de his, qui feud. dare poſſunt.

Antonius Contius Eguinarij Baronis diſcipulus in Methodo feudorum.

Antonius Borrinius de Seruitijs vaſſallorum.

Antonius Cuiacius ſuper feudis.

Arnoldus Ferronus in conſuetud. Burdegalenſ. ex Gallia Aquitana, Burdegalenſis tit. de feudis.

Bartholomeus à Chaſſeneo Gallus in conſuetud. Burgundiæ tit. dez fiedz.

Bertrandus Capreolus Gallus manuſcriptus ſuper feudis.

Claudius à Seyſello Sabaudienſis in Speculo feudorum ſuper feudis.

Fridericus Schenck Germanus Baro a Tautemberg ſuper feudis.

Franciſcus Hotomanus Diſput. feudiſticarum, ſuper feudis, & ſuper verbis feudalibus.

Franciſcus Sonsbeccius vir erudiſſimus ſuper feudis, Germanus.

Franciſcus Duarenus Gallus ſuper feudis.

Henricus Seguſianus Card. Hoſtienſis in Summa de feudis.

Ioannes Raynaldus Auenionenſis in repetit. cap. imper. & in ſuo comprehenſorio feudali.

Ioannes Ricardus in Dyatipoſi iuris prudentia tit. de feudo.

Iacobus Cuiacius Gallus, qui eſt commentatus libros Oberti de Orto, & aliorum.

Iacobus Camaleus Gallus manuſcriptus ſuper feudis.

Iacobus Columbinus ſuper feudis gloſator.

Ioannes Borcholt ſuper feudis Germanus.

Petrus Loriottus ſuper feudis.

Mattheus Vueſembeccius Germanus ſup. feudis

Obertus Hortenſius Germanus ſuper feudis.

Ex Vltramontanis

Tàm Francigenis, quàm Germanis, qui tractatus edidere.

ANdreas Khol Germanus de ſeruitijs Feudalibus, & ſubfeudis.

Bartholomeus Caſentinus in Tract. de caualcata, & ſeruitijs feudalibus.

Bernardus Vurmſerus Vltramontanus in ſuis obſeruat feudalibus.

Carolus à Kirchberg à Paſſauia in ſuo diſcurſu de feudo ex pacto, & prouidentia.

Dionyſius Gothofredus in epitome feudal. cap. de origin. feudorum.

Egui-

Digitized by Google

Eguinarius Baro Gallus de iure beneficiorum.
Eraſmus Chokier à Leodio in ſuo tract. de Aduocatijs feudalibus.
Franciſcus Iacobus à Monte regali Gallus in ſuis concluſionibus Feudalibus ex Henricho à Roſental.
Gulielmus Hannettonus Gallus de iure beneficiorum.
Gloſa ——
Georgius Obrechtus Germanus in ſuis Diſputationibus feudalibus.
Gothofredus Antonius Marſpurgenſis Diſputationum feudalium à ſuis Scholaribus diſputatarum.
Hartamannus Piſtorius à Seuſeltiz in ſuis quæſtionibus feudalibus vnà cum Simonis Vlrici filij additionibus Germanus.
Hermannus Vulteus Germanus de feudis, & in ſua Exegi feudali.
Henrichus à Roſental in ſua Synopſi feudali Germanus.
Hartmannus Hartmanni Germanus in ſuis obſeruationibus feudalibus.
Henrichus Caniſius Germanus in ſuis diſputationibus de Vniuerſa feudorum Materia.
Henrichus Bocerus Brugenſis in Claſſicis diſputationib. feudalib. & de differentijs, & qualitate feudorum.
Hubertus Giphanius Germanus de iure feud.
Ioannes Blancus Marſilienſis in Epit. feud.
Iacobinus de S.Georgio Taurinſis in ſua inueſt. feudali.
Ioannes Ferrarius Montanarius Germanus in Collectanea feudorum.
Iacobus Kleiß in Prolegom. concluſ. feudalium.
Ioannes Gemmel in Compendio feudali Vltramontanus.
Ioannes Rudingerus Controuerſiarum feudalium Vltramontanus.
Ioannes Sainxon in Conſuetudines Turonenſes tit. de feudis.
Ioannes Vvagnerus in Tract. diſput. feudalium Vltramontanus.
Ioannes Iacobus Plebſt Diſput. feudal. Vltram.
Ioannes Niellius Diſput. feud. Vltramontanus
Ioannes Conſalaus de feud. Vltramont.
Ioannes Gosden in ſuis Diſput. feud. Vltram.
Ianus ab Arce dura concluſ. feudal. Vltram.
Iodocus Piermaier in Diſquiſitionib. feudalib.
Lepoldus Kackelman Diſput. illuſtrium tit. de ſucceſſione ab inteſtato Ciuili, & Feudali Germanus.
Ludolphus Schraderus magnus Germaniæ I.C. in bipartito Feudorum Tractatu.
Libborius Hackſerus in Tract. de feudis, quem allegat Baumac. in cap. ſi quis per triginta quæſt. 6. num. 35.
Martinus de Silimanis de feudis.
Nicolaus Baderus diſput. feudalium.
Nicolaus Boerius in Conſuet. Biturig. tit. de conſuetud. feudal.
Octonis Melandri in locis communibus Controuerſ. iuris feudalis.
Petrus Gudelinus de iure feudorum. Atenſis ex Hannonia in Belgio.
Petrus Rebuffus à Monte Peſſulano Gallus in Arbore Feudorum.
Petrus à Bellapertica Gallus ſuper feudis.
Stephalus Fereatulus in Tract. de feudis, qui allegat Gothofred. Antonius diſp. 2. theſ. 3. lit. A. in fine, de his qui feud. dar. poſſ.
D. Ritthershus in Tractatu de feudis.
Vldaricus Zaſius Friburgenſis in tract. de feud.

Ex Hiſpanis.

ALuarus Valaſcus Luſitanus de Iure Emphiteutice.
Anibal Moles Præſ. Reg. Cam. in ſuis Deciſionibus manuſcriptis tit. de Iure Releuiorum.
D. Franciſcus de Paz Balboa Hyſpanus Iudex Criminum in M. C. V, ac S. Inquiſitionis Conſultor in ſuo Tract. de Monarchia Regii.
Ioannes Garzias de Expenſis, & meliorationib.
Ludouicus de Molina de Hiſpan. primog.
Melchior Palaez de Maioratibus.
Franciſcus Reuerterius in Deciſionibus manuſcriptis, qui fuit Locùtenens Reg. Cam. Sum.
Sunt, & alij Germani quorum nomina in altero Opere ponemus.
Canoniſtæ nonnulli in tit. de Feudis.

Digitized by Google

Al Sig. Canon. Luigi Ricci.

I. Terrag. Vic. Gen. Neap.

Reuerendiſſime Domine

R*Ecognoui Librum, cui titulus eſt, de Iure Releuij, ſiuè Commentarij ad Conſtitutionem Regni Neapolitani. Poſt mortem ſub Titulo de Morte nuncianda Imperatori, compoſitum à D. Andrea Capano Patritio noſtro Neapolitano. Quamobrem refero, quòd Releuij materiam indicauit Andreas Iſernienſis, eamq; indicatam, explicaturi Doctores potiùs intricauere, quaſi ſub nocte vagantes, in diuerſas eundo ſententias, multipliceſq; conſtituendo caſuum emergentium deciſiones, nunc verò, fugata nocte D. Andreas Capanus, Andreæ Iſernienſis mentem percipiens, ac ſpiritum habens, indicatam releuij materiam auxit, auctam ornauit, ornatam declarauit, declaratam firmauit, firmatam patefecit, patefactam nunc tradidit. Ideò cum nihil contineat, quod Eccleſiaſticis repugnet conſtitutionibus, & vti cunctis profuturum imprimendum cenſeo, ſicque refero.*

Io. Aloyſius Riccius Canonicus Deputatus.

Imprimatur I. Terrag. Vic. Gen. Neap.

Mag. Conſiliarius Carauita videat, & referat.

Tapia Reg.

Illuſtriſs. & Excellentiſs. Domine.

T*Ractatum de Iure Releuij ab Andrea Capano Milite Neapolitano, & I. C. inſigni, elaboratum miro ingenio, ſummoq; excogitatum labore, (Excellentia tua vt obtemperarem mandatis) legi, ac relegi, in eo reperi Andreæ Iſernienſis mentem de hoc Regali iure anteà variè perceptam, nunc verè explicatam, germanèq; intellectam. Diſperſa, confuſèq; olim de releuio dicta, nunc non in eleganti methodo collocantur, perdocta ſerie diſponuntur, ac facili via declarantur, Iura Regalis Fiſci ad releuium excitantur, referuntur, rectè tuentur, ritèq; ampliantur, demum collatis rationibus ſolidiora quàm à cæteris redduntur, Supremorumq; Tribunalium nouis illuſtrantur Deciſionibus, quibus vndiq; in vnum redactis, & Fiſci, & Baronum Aduocatis reddidit Author materiam auctam, locuplefactamque. Indè refero Excellentiæ tuæ opus hoc, quod reuidi, prælo committendum eſſe, immò quod continuò mandes, profuturum eſt enim Fiſci commodis, interea te ſtudioſorum Mecœnatem, bonorum ſeruatorem, malorum vindicem, vbertatiſq; authorem ad Neſtoreos annos Deus ſeruet incolumem. Vale Neapoli die 20. Ianuarij 1630.*

Excellentiæ Veſtræ additiſſimus ſeruus.

Petrus Antonius Carauita.

Imprimatur Enriquez Reg. Lopez Reg.

Digitized by Google

INDEX
ARGVMENTORVM
QVÆSTIONVM OMNIVM,
Quæ in hoc Operé continentur.

Pars Prima. Quæſt. 1.

RElevium in Regno noſtro tempore Gallorum, in illud conuolantium originem ſumpſiſſe, & in aliis Europę partibus introductum refertur. Et contra feudi naturam eſſe contenditur; Item duplicatum releuium in eodem Regno ob non petitam inueſtituram, & ob non ſolutum intra legitima tempora ſimplex releuium, loco amiſſionis feudi ſubrogatum ex gratia Regum noſtrorum, & in alijs locis. Demum de iure Tapeti huius Regni, cæterorumque Regnorum nonnulla ponuntur.

Quæſt. 2.

Releuium quonam tempore, illud, eiuſque ſubſtantia fuerint cognita, & vnde dictum refertur, diſtinguendo releuij nomen, eiuſque ſubſtantiam, vt ſubſtantia releuii, ſed ſub alio nomine de iure digeſtorum cognita fuerit, deinde de iure Authenticorũ. In Regno autem noſtro ex more, ſiuè conſuetudine cognitum fuiſſe probatur. Deriuatur hoc nomen à primitiuo releuare; vox enim barbara eſt, quod & releuamen dicitur. Et in aliis locis correſpondendo cauſæ, ob quam ſoluitur, appellitatur in Hiſpaniis *l'entrada*, apud Inſubres *Introgium*, & in aliis partibus remiſſiuè quomodo appelletur.

Quæſt. 3.

Releuii ſolutionem eſſe ius à vaſſallagio dependens, eiuſque effectum, vbi viget, probatur.

Quæſt. 4.

Releuium, qua de cauſa debetur, deque eius deſcriptione, ſiuè definitione diſſeritur, referuntur eius ſolutionis cauſæ, tum recognitio Domini, tum renouatio inueſtituræ, & iuramenti, eorumque, quæ in iuramento continentur, quæ renouatio veteris tantum inueſtituræ fieri intelligitur. Item ob laborem Domini in renouanda inueſtitura veteri, Vnde releuium non deberi deducitur, quando inueſtitura petitur à nouo ſucceſſore in Regno. Nec vaſſallus immiſſus à Domino ante annum ſoluere tenetur, contra Afflicti ſententiam.

Quæſt. 5.

Conſuetudinem ſoluendi releuium, non ſolum in noſtro Regno, ſed in alijs Europæ partibus inolere demonſtratur quinimmo, & de eius quantitate ijs in locis; prout in Gallia, & aliis locis conuicinis pro releuio ſoluitur melior equus, aut bos, & toties quoties feudum mutat manus Domini, non autem in caſu venditionis, vel ſucceſſionis directę. Item ſoluitur in Sabaudia, & Pedemontium patria ſub nomine laudimij. Item in Colonia, Monteſia,

Du-

Ducatu Iuliacenſi. Item in Paſſauia, eiuſque Prouincijs, & dicitur laudatiuum. In Aquitania dicitur obſequiū, in Brittannia dicitur redemptiuum, in Hiſpanijs, & dicitur vulgo *l'entrada*, In Regno Siciliæ vltra pharum ſoluitur, ſed quantitas diuerſa eſt, prout diuerſi ibi ſunt ſtatuti caſus; apud Aurelianenſes dicicitur releiuonſor. Demum in regno noſtro quamnam quantitatem percipiat Rex, refertur ex bilancio tranſmiſſo ad Catholicam Maieſtatem.

Quæſt. 6.

Pręſtationem releuij contra feudi naturam, & à feudo quid extrinſecum eſſe deducitur, huiuſque ſententię permultæ afferuntur rationes, & authoritates tam Freccię, Iſernienſis, Franc. de Ponte, & aliorum; demum hodie ineſſe feudo deducitur.

Quæſt. 7.

Solutio releuii an ſit onus ſpeciale ipſius feudatarij, vel reale feudi controuertitur. Et perſonale ſuadetur eſſe. Quid autem ſeruetur, & quomodo in Regno noſtro refertur. Et contra rem ipſam actionem dari obſeruatur, prędictaque obſeruantia iure probatur. Demum reale onus eſſe feudi oſtenditur, adeo vt contra tertium poſſeſſorem dirigatur. Et an actio pro releuio ſit perſonalis in rem ſcripta, vel conditio ex lege conſtitutionis Regni iudicanda diſcurritur.

Quæſt. 8.

Releuium ab hærede ſoluendum demōſtratur, & hæredi nomen in hac materia quomodo intelligendum remiſſiuè, & an remicti poſſit.

Quæſt. 9.

Releuij ſolutio, an iudicat aditionem hæreditatis quæritur, & interiectis rationibus concluditur affiratiuè.

Quæſt. 10.

Per liſtam præſentatam coram Rege, pro taxando releuio, vbi introitus feudales enumerati fuere, an probetur introitus ibi enumeratos eſſe feudales declaratur, Quando, & ex quibus feudalis præſumendus, & iudicanda res ſit. Et quando ex errore fuit talis liſta facta. Et an probet reſpectu tertij diſtinguitur. Et quando Baro ob liſtam prædictam eſſet manutenendus in poſſeſſione, declaratur.

Quæſt. 11.

Laudimium quid differat à releuio ponitur, ex origine, quantitate, cauſa, pœna, & alijs.

Quæſt. 12.

Releuium intrà quantum tempus ſolui debet, & quę vaſſallus intra illud agere ſit coactus proponitur, & quæ prò parte fiſci ſunt facienda poſt mortem Baronis, referuntur, in quo Afflictus varians noua diſtinctione concordatur. Et ſufficere tantum petere inueſtituram, & offerre offerenda intra annum oſtenditur.

Quæſt. 13.

Releuium Regię Curiæ debitum, an debeatur deductis, vel computatis oneribus feudum grauantibus, diuerſæ Regnicolarum, & Siculorum proponuntur ſententiæ. Affirmant Regnicolæ illud deductis oneribus (excepta vita militia, & paragio) deberi, & varijs de medijs eorum ſententiam autumant eſſe veram, & demum ſæpè ſæpius in Regno Neapolitano in Supremis eius Tribunalibus iudicatum. Negant Siculi, dicunt namq; illud deberi computatis, non autem deductis oneribus, eorumque negantium opinionem permultis conantur fundare modis, & ita multoties in eorum Tribunalibus Regni Siciliæ referunt eſſe iudicatum; Demum concordantur Siculorum, & Neapolitanorum

diſcor-

diſcordantes ſententiæ; ſic enim ſe habet quolibet in Regno ſoluẽdi propria conſuetudo, quæ dum in releuio præualet, meritò diuerſæ oriuntur deciſiones. Denique eorum dicta declarantur, attenta Regni noſtri conſuetudine, cum ſint deducendæ quantitates debitæ creditoribus. Itẽ deducẽda ſalaria debita ſubſtitutis in colligendo introitus Baronales, & Dohaneriis, & Credenzeriis, & ſuper hoc duę referuntur Reg. Cam. Summ. deciſiones.

Quaeſt. 14.

Releuium vt debeatur num ſufficiat fructus percipere tantum ex feudo, vel neceſſe ſit vti feudales illos percipere, & affirmatiuæ referuntur Regiæ Cameræ deciſiones, vt neceſſe ſit percipere ex feudo vti feudales, Feudaleſque in dubio præſumendi non ſunt, niſi aliquando releuium, vel fidelitatis iuramẽtum per fiſcum probaretur, varięq; id arguentes referuntur præſumptiones, eæque ad Menoch. & Intrigliol. legendæ remittuntur; vnde nec de functionibus fiſcalibus alicui conceſſis debetur releuium, quia in libro patrimonii, non autem cædulario Baronum deſcribuntur.

Quaeſt. 15.

Vaſſallo, ſiuè ſubuaſſallo, dicente ſe amiſiſſe inſtrumentum ſolutionis releuij, an debeat ei credi, declaratur quomodo, & quando ei credendum eſt, quando allegaret cauſam, eamque probaret, niſi data opera, vel ex induſtria eſſet amiſſum, & de ſcriptura amiſſa, quando neceſſarium ſit eam reperiri, & de Domino amictẽte antapocham, vt admictatur ad iurandum.

Quaeſt. 16.

Releuii ſolutio facienda in anno, quo feudatarius moritur, an debeat intelligi id in anno, quo moritur ciuiliter ad declarationem verborum Andr. de Iſernia; Item releuium non debetur ob profeſſionem in religione, Item excõmunicationem ſub naturali morte intelligi declaratur, non autem forjudicationem contineri, & de morte æterna aliquando intelligi mortis vocem oſtenditur, & declarantur nonnulla circà mortis ęquiuocam intelligentiam.

Quaeſt. 17.

In feudo, in quo viuitur iure Longobardorum circa ſucceſſionem, & alia, an etiam viuendum ſit circa ſolutionem releuij? Et quid in feudo plano, & de tabula? dubitatur, vt ſolui non debeat ex Bammacarii ſententia, qua reiecta, prò Fiſco concluditur, expendendo verba conſtitutionis poſt mortem, nempè in quaternatis eam loqui nec diſtinguere de Longobardo, aut Franco.

Quaeſt. 18.

Andreas de Iſern. dicens, quòd releuium eſt medietas fructuum illius anni, &c. qualiter ſit legendus, illius anni, vel vnius anni, & poſita Afflicti, & ſequacium lectura, necnon altero legendi modo à Loffredo excogitato. Demum concordia adhibita, vterque legendi modus ſubſtinetur.

Quaeſt. 19.

Releuium ſoluendum ab hærede, quæro vox illa, hærede, an ſit intelligenda de hęrede vniuerſali, vel particulari inſtituto in feudo, excitatur in dubiũ, & tranſcripto triplici hęredum genere in feudo, concluditur illum eſſe dicendum hæredem in feudo, qui ex inueſtitura, vel lege communi feudorũ, vel Regni vocatus eſt, & de iſto intelligenda ſunt verba Iſern. ſiuè vniuerſaliter, ſiuè particulariter in feudo fuerit inſtitutus, reiecta ſententia Reg. Reuerterij.

Quaeſt. 20.

Releuium an ſit ſoluendum ex quocunq; feudo

feudo à ſucceſſore in illo, dubitatur; & diſtinctio tempore ante cōſtitutionem, & tunc ex quolibet feudo, poſt autem conſtitutionem,& tunc ex feudo quaternato tantum, & de ſubfeudo quaternato remiſſiuè, & quid de noua inueſtitura.

Quæſt. 21.

Annus in ſolutione releuij quomodo ſit computandus, & de quo intelligendus, & quid in tempore ad petendam inueſtituram, Annus in hac materia diuiditur de induſtriali, ſiuè legali, vel naturali, & in releuio de naturali intelligendus à die mortis. Et quid ad regiſtrandum aſſenſum Regis immediati, an currat à die exequutoriationis, & ad petendam inueſtituram à die aditæ hæreditatis, & de vario anni ſpatio apud Romanos, Aegiptios, Arcades, cæteroſq; populos.

Quæſt. 22.

Annus ad petendam inueſtituram, quando currere incipiat ad finem duplicati releuij euitandi proponitur à die, quo euenit caſus petendæ inueſtituræ, nempè mortis, eiuſque ſcientiæ ſiuè notitiæ, etiam in morte Domini, Eiuſque ignorantiam in dubio præſumi. De ratione cur annus, & dies, vel menſis ad petendam inueſtituram fuerit elargitus, diſtinguitur quando poſſeſſio feudi remanſit penes ſucceſſorem, vel penes alterum, Scientiam autem mortis nunquam excludendam eſſe, & illam probandam eſſe per Fiſcum, demum vt annus currat, concluditur, vt interueniat mors, ſcientia mortis, & etiam rem eſſe feudalem, & quod ſit legitimus ſucceſſor, & tempus labi paſſus ſit, vt tunc puniēdus pœna duplicati releuij.

Quæſt. 23.

Annus, & dies, vel menſis ad petendam inueſtituram, an vtilis, vel continuus vaſſallo defluat, quęritur, & tres afferuntur Doctorum ſententię; alij vt ſit vtile, alij continuum, Alij vt continuum, ſed vt feriæ, hiſque ſimilia computentur, non cætera impedimenta legitima, quę excuſant, & demum concordantur reiecta Hermanni Vultei ſententia.

Quæſt. 24.

Conſuetudo ſoluendi releuium ob mortem veram feudatarii, an ſit intelligenda in morte præſumpta, dubitatur & negatiua ſuadetur ſententia, Demum noua diſtinctione, an ſit præſumptio ſit iuris, & de iure, vel iuris tantum pro Fiſco accomodatur ſententia, & quid de duplicato ſi in hoc caſu ex contemptu Vaſſallus non petierit, vel non, & alia de hac morte pręſumpta in hac materia inueſtituræ petendæ remiſſiuè.

Pars Secunda, Quæſt. 1.

Nonnulla circa releuii ſolutionem pertinentia in hac ſecunda Tractatus parte dilucidanda indicantur, primaque fronte quęrendo, an releuium ſufficiat eſſe ſolutum procuratori tantum, vel Domino ſolui neceſſe ſit, reſoluiturq; quæſtio quatenus de ſeruitio habetur, ſufficere, quòd procuratori ſoluatur, habita Domini notitia, hoc tamen de iure communi, quod de iure Regni limitatur ſat eſſe ſolutum proponatur Regiæ Cameræ Summ.

Quæſt. 2.

An Baro teneatur ſoluere releuium de eo, quod ſibi donatur ab vniuerſitate per nominatione Camerę reſeruatæ ſingulis annis.

Quæſt. 3.

An Dominus teneatur acceptare ſolutionem releuij ab alio, quàm à ſuccedente factam, & an ſufficiat oblatio? excitatur quęſtio, & adhibita diſtinctione, ſi vel nè ſolutio aliquid extrinſecum requirat, concluditur Dominū

non eſſe obligatum oblatam ſolutionem recipere, ſi velit, vt Vaſſallus de perſona petat inueſtiuram,& quid de ratihabitione ſequuta, & quid è contrà ſi vaſſallus velit ab ipſo Domino de perſona inueſtiri indicatur.

Quæſt. 4.

Vaſſallus an poſſit opponere compenſationem contrà Fiſcum, impediendo releuii exactionem, proponitur, & quæritur ſi Fiſcus ſit liquidus creditor Vaſſalli prò releuio, dubitatur cōpenſationem admitti non poſſe: demum affirmatiuè concluditur, eadéq; affirmatiua ſententia multifariam declaratur.

Quæſt. 5.

Sterilitas feudo ſuperueniens in anno, quo releuium ſolui debet, an & quando illud remitti faciat dubitatur,& reiectis,quæ dicunt in emphiteuta, reiectaque Franciſci de Amicis ſententia diſtinguentis ſterilitatem in parte, vel in toto feudo, ſuadetur omnino releuium eſſe ſoluendum, & ratione, & reiudicatæ authoritate,& de modo taxandi releuium nullis perceptis fructibus: Et quid in vita militia, & quid feudo perempto in illo anno, & quid in canone; & an, & quando valeat argumentum de feudo ad emphteuſim in hac materia.

Quæſt. 6.

Augmentum feudo ſuperueniens, an veniat in ſolutione releuii conſiderādum, adeò vt de illo debeatur? Et poſt compendioſam augmentorum ex re ipſa, ex tempore, & induſtria vaſſalli, vel ex ſua pecunia, factam declarationem, demum ſuo cuique capiti appenditur reſolutio, pariter, & deciſio, Deinde generalis affirmatiua proponitur ſententia, vt de quolibet augmenti genere ſoluendum ſit releuium. Et quid de ſeruitio determinato, & de indeterminato. Et an hoc augmentum aſſumat naturam feudi, cui accedit, vel vt nouum feudum ſit iudicandum. Et demum per multis, quę contra hanc concluſionem poſſent fieri argumentis reſpondetur.

Quæſt. 7.

Augmentum feudo factum qualiter conſiderandum circà releuii, & ſeruitii feudalis ſolutionem conſideratur; Et auctis fructibus non eſſe augendum ſeruitium, & quid de augumento magno, & quid de paruo, vt primo caſu augeatur ſeruitium, ſecundo vero nequaquam, & quid ſit magnum, vel paruum augumentum remiſſiuè; & de ſeruitio determinato, & indeterminato qualiter augendum, Item de augumento à Domino facto, diſtinguitur de ſimplici, vel expreſſa ſeruitiorum mentione, & de augumento facto in anno mortis, refertur deciſio Regiæ Cameræ Summariæ.

Quæſt. 8.

Augumentum temporis an faciat augeri ſeruitia, & per conſequens maius releuium deberi. Declaratur, & affirmatiuè concluditur, ſi prouiſione Dei, vel temporis curſu,& quid aucto Comitatu, an augeatur gabella, vel aucto feudo augeatur laudimium.

Quæſt. 9.

Augmentum in feudo factum ex induſtria vaſſalli, qualiter veniat conſiderandum in præſtatione ſeruitii, & releuii, declaratur, De hoc augmento non eſſe habendam rationem, licet cōtrariam ſequatur Author ſententiam, Conſideratur quatenus augmentum æqua lancè commenſuratur cum induſtria vaſſalli, & quatenus exuperat, & quid quando talia augmenta feudo vnita ſunt inſeparabiliter, & quid quando ſeparari poſſunt diſtinguitur.

Facta

Quæſt. 10.

Facta conceſſione à Domino, ipſi vaſſallo de feudo cum omni incremento, an debeat augeri ſeruitium, & releuium, aucto feudo ipſo, controuertitur ab Afflict. ab eoq; concluditur negatiuè, ſiuè determinatum, ſiuè indeterminatum fuerit, contrà Roſentalis ſententiam, dicentis facta conceſſione, vt ſupra, cum ſeruitio indeterminato, ſeruitium eſſe augendum, & hoc ex noua conſideratione.

Quæſt. 11.

Feudo diminuto ex poſt facto, an diminuatur ſeruitium, & ſic releuium prò rata diminutionis, maximè poſt præſentatam liſtam introituum in Reg. Cam. Sum. affirmatur, ſecùs in Regno noſtro Neapolis, vbi attenditur prima taxatio ſeruitii, niſi ex ordinatione Regis, Et in hoc diſcordantium ſententiæ concordantur, & quid de parua, vel magna diminutione, vel in totum, vel in parte; Et quando dicatur magnum, vel paruum detrimentum arbitrio iudicis remittendum, & quid ſi detrimentum euenerit ex re ipſa, vel facto Domini, vel Vaſſalli conſideratur.

Quæſt. 12.

Quid autem ſeruitio, vel releuio exiſtente paruo, an diminuto feudo ſeruitiũ, & releuium diminui debeat, & concludendo affirmatur non eſſe diminuendum.

Quæſt. 13.

Fructus in ſolutione releuii quomodo liquidentur. Et tria conſiderando tempora, nempè quando pendentes, quãdo ſeparati à ſolo, & quando recollecti, Et tempus quando ſeparati à ſolo inſpicitur in releuii liquidatione, vel attenditur feudi valor, qua liquidatione facta, expediuntur literæ exequutoriales contra Barones, & in pecunia illud exigitur.

Quæſt. 14.

Vita militia an minuat releuium, adeòut eius onere deducto, releuium de remanenti ſoluere debeat hęres, & quid è contra, an releuium minuat vitam militiam dubitatur? Deinde contrà primogenitum concluditur nõ minui releuium, variæq; ſuper hoc deciſiones afferuntur, authoritates, & rationes; Et quid in aliis debitis hæreditarijs, Simile de adhoa adducitur. Itẽ vt nec minuatur releuium per quantitatem annuam de fructibus feudi, relictam in teſtamento ſecundogenitis. Item in vita militia debita patruo feudatarij, & refertur deciſio, eiuſque ratio, Regentis Moles.

Quſte. 15.

Paragium debitum feminis ex lege Regni noſtri, an facit minuere releuium, adeòut in eius ſolutione de paragij quantitate habenda ſit ratio, vel e contrà, diſputatur, & incidenter diſſeritur ſi paragium ſucceſſerit loco legitimæ, vel portionis feudi, Quid in paragio debito vigore conſtitutionis, & quid de allodialibus, & quid de feudalibus, Et an ęquiparatio in omnibus procedat in paragio, & vita militia diſcernitur.

Quæſt. 16.

Onus adhoæ qualiter conſiderandum in ſolutione releuij, vt ſi illud minuat, vel tollat, vel è contra; Et diſtinguitur de adhoa ordinario, & impoſẽdo, & concluditur vnicum tantum deberi, vel releuium, vel adhoa, reiecta Franc. de Amicis ſententia. Item ſi feudum eodem anno ad duorum manus perueniret, nempè tempore adhoæ in manus vnius, & tempore releuij in manus alterius, vt adhùc vnicum tantũ debeatur, & pinguius ad electionem fiſci, niſi alterũ prius altero fuiſſet debitum Et quid ſi adhoa eſſet impoſita pro illo anno, & ſequentibus; & quid in vita militia. In paragio, & in collectis,

& in

& in feudo vendito adhùc non ſoluto adho?, an ſoluendum à venditore, vel ab emptore.

Quæſt. 17.

Releuium an ſit ſoluendum de redditu, quem Baro percipit in feudo ex prouidentia Dei, in Prouincijs Calabriæ, & aliis, quæritur de holoſerico in diuerſis noſtri Regni Prouincijs; de Niue, quę cadit de Cœlo, de Pice, de Manna, concluditur ſoluendum eſſe releuium, De holoſerico diſtinguitur, vt de frondibus morum ſoluatur releuium. De holoſerico iam perfecto nequaquam. Et quid de laua, & zaccaro.

Pars Tertia, Quæſt. 1.

ACtionem fiſco pro releuio competentem contra Vaſſallum, Vaſſalliuè feudum, quònam ex fonte naſci traditur, & argumentando à ſufficienti partium enumeratiome, vt nec ex delicto, nec ex contractu, vno modo intelligendo. Demum ex quaſi contractu naſci deducitur.

Quæſt. 2.

Actionem Fiſco pro releuio quonàm tempore naſci, an à die mortis feudatarij, vel factę inueſtituræ, contraria opinio, & Matthei de Afflict. & Ioan. Franc. de Ponte, diſcutitur, eaſque concordando media inter extremas elicitur ſententia.

Quæſt. 3.

Actio competens fiſco pro releuio, an ſit realis, vel perſonalis, proponitur, ſuper quo Marini Frecciæ, necnon Ioan. Franc. de Ponte ſententiæ inuicem ſibi aduerſantes referuntur, alter perſonalem, alter realem eſſe aſſerentes, vtraque tantorum virorum diſcutitur opinio, deinde adhibita diſtinctione concordantur. Demùm deciſiones Regiæ Cameræ ſuper hoc ſeruatę referuntur, tàm in ſimplici, quàm in duplicato releuio.

Quæſt. 4.

Actio pro releuio fiſco competens, an ſit bonæ fidei, vel ſtricti iuris, inueſtigatur, & ſtricti iuris eſſe probatur ex origine, & natura contractus feudi, qua de re. releuii ſolutio non extenditur, nec de re ad rem, nec de caſu ad caſum, nec de perſona ad perſonam, niſi interna ratio, vel par, vel maior inſit; & demum contraria refertur opinio, quòd ſit bonæfidei, quatenus conſideretur cauſam, quod eſt feudum, eſſe beneficium, & contractum, qui celebratur cum Principe, & conciliantur iſtę duæ ſententiæ, quòd ratione originis, vt ſit ſtricti iuris, ratione autem cauſæ, vt ſit bonæ fidei.

Quæſt. 5.

Pendente iudicio num res, de qua releuium ſolui petitur, ſit feudalis, vel nè an illud fiſcus exigere poſſit, & exactum quando repetendum. Diſtinguitur. Si contentio inter Dominum, & vaſſallum fuerit, & Domino poſſidente, vaſſallus negans feudalem rem, non ſoluet, ſiuè vti in allodialem ingrediatur, Si inter agnatos, & filiam, tunc nec Domino, nec agnatis poſſidentibus, nec probaturis aliquid incontinenti, fœmina immiſſa non ſoluet, Agnatis autem poſſidentibus, & fœmina immiſſa vti in rem feudalem ſoluet releuium, quod ſi ſuccubuerit immiſſus, ſolutum iam releuium repeter à nouiter immiſſo, quod & conſimili deciſionè, & authoritate conualidatur.

Quæſt. 6.

Releuium eſſe ſolutum ſi non appaert, an ex lapſu temporis præſumatur? proponitur, ad quam admiſſa temporis, & recentis, & antiqui diſtinctionè, vt de recenti, ſatisfactionè alleganti incumbit probandi onus, feudaleſq; conſue

tud i-

tudines probationem requirunt manifeſtam,nec præſumptam ſufficere, tamen facta inueſtitura,vaſſalloq; feudum poſſidente, præſumitur pro vaſſallo ſecundum magis veritati conſonam ſententiam, eam declarando non procedere quando proteſtatio interceſserit,ad quam ſint cauti fiſcales. Sin verò temporis diuturnitate, ac legitimi ad præſcribendum vaſſallus cōtrà fiſcum coadiuuetur. Præſumptio eſt contrà fiſcum, & quid ſi pars releuii forſan ſoluta probetur, Et ſatisfactum fiſco quando præſumendum ad Menoch. remiſſiuè.

Quæſt. 7.

Contra fiſcum in actione, quam pro releuiò contra vaſſallum,ciuſuè feudum habet, præſcriptionem dari.In duplex hæc quæſtio reſecatur caput, vt alterum ſit quando præſcribatur actioni intentatæ ad releuium, alterum quando præſcribatur iuri petendi releuium. In primo admittendum eſt, quod præſcriptio in feudalibus eſt correlatiua inter vaſſallum, & Dominum, Actioneſq; feudales triginta annorum ſpatio circumſcribi regulariter, tùm quia hæc actio ad releuium,ſiuè perſonalis, ſiuè realis admittatur, tricennalis,prò vt etiam actionem duplicati releuii arbitranda eſt.

Quæſt. 8.

Iuri petendi releuium, ſiuè ſimplex, ſiuè duplicatum, & ſic pro eorum libertate, an præſcriptio currat contra fiſcum, & quanto tempore? Dubitatur, & ex eo, quòd omnes actiones ex feudalibus conſuetedinibus deſcēdentes tricennio, circumſcribuntur, aliiſque admiſſis rationibus in adhoa, & feudi amiſſione. Diſtinctioneque adhibita, concluditur præſcriptionem pro releuinrum libertate currere, dumodò caſus petendi, requiſitio Domini, & bona fides vaſſalli interceſsetit, quod tertium requiſitum non admittitur,eiuſque concluſionis per plures redduntur rationes, & demum declaratio ad præcedentem quæſtionem ſubnectitur, vt præſcripta actione ad releuium intentata, in illo caſu tantùm intelligatur, non autem in ſequentibus.

Quæſt. 9.

An pendente iudicio præſcriptionis à releuio inter Dominum, & vaſſallum ſuper actione, & libertate releuij, poſſit Dominus in caſu mortis illud exigere, Et quid ſi lis penderet ratione priuilegii, Expenditur tex. in capit. cum perſonæ de priuilegijs in ſexto, Et an pendente liteſuper exemptione, poſſit in prætendentes iuriſdictionem exercere,tributaque exigere. In priuilegio autem,diſtinguitur,adeò vt ſemper pro illo, qui in quaſi poſſeſſione libertatis, vel ſubiectionis reperitur, pronunciandum omnino ſit, quod etiam pendente appellatione, vel reſtitutione procedere dicitur; Hinc ad quedam, quæ fieri poterunt obiecta reſpondetur, non tamen excludendo, quin, & contraria opinio tueri poſſit.

Quæſt. 10.

Releuium non expreſſum in inueſtitura, an cenſeatur reſeruatum ſub clauſula illa, Iuribus Curiæ ſemper ſaluis, excitatur quæſtio. Et rationibus coniectis, pro affirmatiua cōcluditur ex auctoritate Capyc. Frecc. & aliorum, quinimmò & ſub reſeruatione fidelitatis,illud cōprehendi affirmatur,hinc declaratur ſupradicta clauſula,vt præſentia tantum iura comprehendat. Et quid de clauſula, ſaluo honore noſtro, an releuium includat, nonnulla proponuntur.

Quæſt. 11.

An per ſolutionem partis releuij intra tempus petendæ inueſtituræ factam, acceptamq; à Domino, deinde elapſo tem-

tempore, adhuc integro releuio non ſoluto, poſſit Dominus ad duplicatum agere. Affirmatiua proponitur ſententia, prò qua permultæ expenduntur rationes. Idem in canone. Demùm pro negatiua concluditur. Et an præſtans ſeruitium diminutum, puniatur pœna ordinaria, & tex. in cap. ad hoc hic finitur lex, expenditur. Pęnaq; duplicati releuij, dum conſuetudine nititur in ſuo caſu tantum ſeruanda. Et qui in parte hic deliquit mitiùs, & non in toto puniendus. Demùm quamplurimis allatis argumentis negatiua ſtatuitur ſententia, quæ varijs illuſtratur ampliationibus, limitationibus, & declarationibus, & ad contraria reſpondetur. Et quid fiſco renuente recipere talem particularem ſolutionem.

Quæſt. 12.

An ex ſolutione partis releuij (non conſtito de integra ſolutione) præſumatur totum releuium eſſe ſolutum, excitatur quæſtio, in cuius reſolutione, etſi affirmatiuæ ſententiæ locum dari ex ratione videatur, tamen contraria amplectitur opinio, vt fiſcus ad reſiduum agere poſſit, non autem ad pœnam, vt in præcedenti. Et quid ſi fiſcus bona vaſſalli adminiſtraſſet, & quid ſi ad fiſcum aliqua bonorū vaſſalli quantitas perueniſſet, an ceſſet præſumptio.

Quæſt. 13.

Releuium eſſe ſolutum, vel non, huius probationis onus, an vaſſallo, vel Domino incumbat ex præcedenti infertur, & collatis permultis medijs de vaſſallo, vt ipſe teneatur fundare ſeruitium eſſe præſtitum, fiſco negante, & in ſolutione releuij ex ſententia Iſern. In canone, & inueſtitura petita intra legitima tempora. Et in emphiteuta, affirmante, Domino autem negante, eſſe emphiteutę onus probare canonis ſolutionem. Et demum reſolutis nonnullis tacitis, quæ fieri poſſent argumentis, pro fiſco firmatur concluſio ex Iſern. doctrina, quæ variis declaratur modis. Quid autem ſit ſtatuendum ſi hoc releuium à fiſco alteri fuerit giratum. Item vt nec probatum dicatur ſi tranſactio interuenerit de duplicati pœna. Item ſi memoriale pro gratia porrexerit, quod memoriale cum proteſtatione eſt porrigendū. Item vt nec probatum dicatur per extraiudiciales probationes, nec per præſumptiones, vel coniecturas, nec per iuramentum ſuppletorium, nec purgatorium, nec iudiciale. Deque cæteris probandis mediis remiſſiuè.

Quæſt. 14.

Baroni ſoluenti releuium non eſſe ſubueniendum à vaſſallis probabiliter dubitatur, prout ſubuētio debetur Imperatori ob coronæ ſuſceptionē, vel iter ad Romam. Contrariū probatur, hinc incidenter dicitur ſubuentionem eſſe concedendam, vel denegandam, multis in caſibus. Et quid ſi conceſſio fuiſſet facta in emphiteuſim? An etiam emptori cum pacto de retroendendo debeatur. Item pro maritanda ſorore. Quid in feudo nouo. Et quando dos à patre fuiſset relicta. Et quid pro monacanda filia, vel ſorore, & de quantitate ſubuentionis prò quolibet foculari. Et quid ſi eſſent plures filiæ, vel ſorores. Et quid in nepte maritāda ab auo. Et an in matre maritante filiam? & de qua filia intelligenda eſt conſtit. quamplurium, & an ſi filia ſecundò nuberet, & in quibus caſibus debeatur vel non, remiſſiuè.

Quæſt. 15.

Mutuans pecuniam prò ſoluendo releuio, an cæteris creditoribus ſuper feudo anterior ſit iudicandus, & probatur quòd anterior cęteris ſit iudicandus variis mediis, & deciſio ſuper hoc expenditur.

Quæſt. 16.

Capitulū Regno noſtro conceſſum quin-

 cum,

tum,& ſextum in ordine, expeditum in anno 1558.incip.Item eſponeno, & aliud, Item ſi ſupplica, per quæ diſponitur, quod feuda donata filijs immediatè ſucceſſuris iudicentur, vt feuda antiqua,& paterna, & quod de eis ſoluatur releuium in caſu mortis donantis, an procedat vaſſallo inuito, & renuente vti gratia prædicta. Et an fuerit dicta gratia neceſſaria, refertur Bāmacar. ſententia dubitantis vaſſallum non poſſe renuere hanc gratiam, contrà quam innuit Author. Et quòd gratia illa non fuerit neceſſaria refertur doctrina Andr. de Iſern. à Bammacar. expoſita.

Quæſt. 17.

Releuij præſtationem cum poſſeſſione triginta annorum, feudum facere præſumi deducitur, & an probetur inueſtitura, & de modo probandi feudalem qualitatem remiſſiuè.

Pars Quarta, Quæſt. 1.

FRuctus in ſolutione releuii quomodo conſiderentur, & de quibus intelligantur, Et de multiplici fructuum ſpecie conſideratur, Et quid de fructibus pendentibus, & quid à ſolo ſeparatis, Et quid de induſtrijs,& negociationibus Baronum, Et quod de fructibus bonorum burgenſaticorum, quæ perpetuò vaſſallus feudo addicauit, & vniuit, Et quid de fructibus animaliū breuiter enucleatur conſideratio, Et quid de oleo, & de cetera.

Quæſt. 2.

Releuium an debeat ſolui ex prouētibus iuriſdictionis, vtpotè tranſactionibus, compoſitionibus delictorum,& de pœnis ciuilibus,& criminalibus quæritur. Et admiſſa diſtinctione de Barone habente, vel ſolam iuriſdictionem ciuilem, vel ſolam criminalem, vel vtramque, vel ſolum caſtrum cum hominibus, ſine iuriſdictione. Et licet dubitetur releuium ſoluendum eſſe, tamen concluditur non eſſe ſoluēdum, niſi in caſu, quo haberet caſtrum cum hominibus, ex quibus aliquos fructus perciperet, Et an prouentus ciuiles,& criminales iudicentur, vt fructus feudi, negatiuè concluditur, & ita deciſum.

Quæſt. 3.

Vaſſallus ſuccedens in feudo, an teneatur ſoluere releuium de introitibus ſimpliciter cōceſſis à Rege ſuo prædeceſſori, tàm in dicto feudo, quàm extrà, diſtinguitur. Et quid de introitibus conceſſis in feudum,& percipiendis ex feudo. Quid de introitibus fiſcalibus percipiēdis ex feudo,& quid de introitibus conceſſis ſimpliciter, an in feudum, vel allodium dicatur facta conceſſio, ad hoc vt ex eis debeatur releuium, & latè diſſeritur quando, & ex quibus in dubio iſti introitus conceſſi præſumantur in feudum, vel allodium, Quando ratione rei, vel contiguitatis, vel ex verbis, id dignoſci poteſt, & referuntur deciſiones Regiæ Cameræ Summariæ.

Quæſt. 4.

Feudo intrà annum ſolutionis, & mortis ad Regem deuoluto, & ab eod. Rege alteri de nouo conceſſo, an hic nouus infeudatus debeat ſoluere releuium, nō ſolutum per ſuum prædeceſſorem. Et an fiſcus pro releuio debeat præferri creditoribus ſuper feudo ad ſe deuoluto, & negatiua ſuadetur ſententia. Et quid in ſubfeudatario. Quid ſi adhuc releuium eſſet ſoluendum in pluribus annis. Et quid ſi conceſſio facta eſſet cum clauſula, iuribus Curiæ ſemper ſaluis, vel expreſsè, infertur.

Quæſt. 5.

Feudo vendito intrà annum petendæ inueſtituræ, non adhuc ſoluto releuio, quiſnam ſoluere illud tenetur emptor, vel venditor? & quid in reemptore cū pacto de retrouendendo, & quid in feudo pignorato. Et emptorem teneti ratio-

tatione rei ad ſolutionem releuij, declarando ſi vendidit in fraudem releuij, vel bona fide, vel ex neceſſitate pacti de retrouendendo. Item in hærede emptoris retrouendente,& in hærede venditoris reemente,refertur deciſio Regiæ Cameræ.

Quæſt. 6.

Venditis fructibus feudi, in caſu tamen permiſſo à lege, moriente Barone vendente. Releuium an ſit ſoluendum ab hærede vendentis, vel ab ipſo emptore dubitatur, & concluditur poſſe Dominum à quo voluerit releuium exigere, ſed gratia facilioris exactionis à poſſeſſore exigitur, & quid de clauſula apponi ſolita in talibus venditionibus, dummodo liceat Regiæ Curiæ exigere releuium à quo voluerit, & referuntur allegationes ſuper hoc puncto factæ.

Arg. Alleg. incip. Felix Polizzi.

Venditio certorum annuorum introituũ ſuper fructibus feudi, quando feudalis cenſenda eſt, defenditur, & de clauſulis enarratur, & de clauſula releuij, & ſeruitij, ſuper quo allegationes ponuntur.

Arg. Alleg. incip. In anno.

Adoha an ſoluenda ab emptore, vel venditore fructuum feudi, & an, & quando venditio fructuum feudi conſtituat corpus feudale diſtinctum a feudo. Et quando & ex quibus venditio prædicta in allodium, vel in feudum facta arguatur.

Argum. Allegat. incip. In cauſa Iſabellæ Policio cum Regio Fiſco.

Venditio certorum annuorum introituũ ſuper fructibus feudi, quando in allodium facta eſſe cenſetur, non autem in feudum defenditur. De clauſulis ſolitis apponi in talibus contractibus, diſſeritur, & declaratur. Et de clauſula ſeruitij, & releuij in talibus contractibus appoſita, an & quando feudalem arguant conceſſionem. Et an & quando dominium, vel vſusfructus dicatur cõſtitutus ſuper toto, vel parte feudi. Et an aſſenſus operari poſſit in caſu prædicto.

Quæſt. 7.

Venditis fructibus feudi ad vitam, vel ad tempus, in caſu tamen permiſſo, præuio Regio aſſenſu, in quo non adeſſet clauſula illa, quòd liceat Regiæ Curiæ exigere ſeruitium, & releuium a quo voluerit, & mortuo feudatario vendente, an releuium ſtatim ab hærede vendentis, vel debeat expectari mors ementis fructus, vel debeat ſolui ab emente. Diſtinguitur quando in feudum, vel non in feudum facta eſt venditio, & ab hærede vendentis ſoluendum eſſe concluditur, non expectata morte ementis, qui nullum dicitur ius habere in feudo, ſed tantũ ius percipiendi fructus, verùm exequutio fiat à Fiſco contra ementẽ uti fructuum perceptorem.

Quæſt. 8.

Releuium an ſit ſoluendum de feudo pignori dato ob mortem pignorãtis, vel pignoratarii, & concluditur ob mortem pignorantis ſolui debere ab hærede pignorantis, verùm exequutio fiet contra feudi poſſeſſorem,& ſic pignoratarium, ſaluis eius iuribus contra pignorantis hæredes. Et quid ſtante clauſula Regiæ Cancellariæ. Et quid in feudo dato à godere.

Quæſt. 9.

Inueſtitus de feudo recaſuro ad Regem, an debeat ſolui releuium ab ipſo inueſtito,quando ſuccedit in feudo prædicto ob mortem illius, ob quem aperitur Regi,dubitatur, & concluditur negatiuè ex ſententia Afflict. niſi quando ſolitum eſſet de conſuetudine.Item nec ſoluere tenetur filius inueſtiti ſuccedens in illud ius inueſtituræ,& quã-

Digitized by Google

do Rex, vel Baro poſſint concedere feuda deuoluenda, remiſſiuè.

Quæſt. 10.

Succedens in feudo virtute legati ſibi facti, an teneatur ad releuium ob mortẽ legantis, hæſitatur, & permultæ prò legatario contra fiſcum adducuntur rationes. Demùm diſtinguitur ſi in legato adeſt aſſenſus Regis, vel non; vt vtroq; caſu exigatur releuium. Quicquid in contrarium dixerint Reg. Reuertetius, & D.Thom. Minadous, cõtra quos validè defenditur Authoris ſententia, & reſpondetur ad contraria. Et in ſimilibus aſsẽſibus fiſcales apponant clauſulam, dummodo ſoluatur releuium tempore mortis legantis.

Quæſt. 11.

Vxor an teneatur ſoluere releuium ob mortem viri de feudo in dotem dato, & ad ipſum reuerſo. Item quid in feudo prò antefato, & ſtante prag. Illuſtr. Ducis Oſſunæ, quod mulier ſit vſufructuaria, & in feudo dato in dotem, an teneatur maritus ſoluere releuium ob mortem vxoris, ſub dubio ponitur, hinc diſcutitur ſi vera eſt illa doctrina, ꝙ dominium rei dotalis tranſeat in viũ, & concluditur releuium non eſſe ſoluendum, pluribus collatis rationibus, & authoritatibus rei iudicatæ, contra ſententiam *glo.* —— Item an debeatur releuiũ pro feudo adiudicato pro dote ob mortem feminę? diſtinguitur, & refertur deciſio Reg. Cam. Item quid in feudo ꝓ dotario aſſecurato, & quid ſi vxor legaſſet feudum marito, & de feudo in dotem dato intra tempus petendæ inueſtituræ, refertur.

Quæſt. 12.

An, & quando vna femina, vel maritus teneatur ſoluere releuium de feudo ſibi in dotem dato à patre ob mortem patris dotantis, & quid in caſu contrario. Item quid in fratre dotante latè declaratur. De patre habente maſculos, & feminas, vel alteros tantum. De emphiteuſi in dotem dato, an debeatur laudimium. Et quid in patre habente alia bona. Idem in fratre dicendum. Item de feudo dato in dotem ab extraneo. Et refertur clauſula, quod in aſſenſu ſuper cõtractibus dotationis apponatur, nempè verùm, quod releuium ſoluatur ob mortem dotantis.

Quæſt. 13.

Ob mortem habentis vſumfructum in feudo, an proprietarius ſuccedens in plena proprietate releuium ſoluere teneatur. & quid in proprietario, & vſufructuario inſimul ſuccedentibus refertur ſub dubitatione. De feudo in dotem dato genero ob mortem ſoceri medietatem releuij ſolutam fuiſse, & probatur non ſolui releuium, & quãdo ex reſolutione iuris ſuccedit ꝓprietarius. Et proprietario, & vſufructuario ſuccedentibus in feudo, ſoluẽdum eſse releuium traditur, eſseque onus ipſius vſufructuarii. Et quid ſi vnus vſufructuarius ſuccederet ob mortem alterius vſufructuarii.

Quæſt. 14.

Vaſſallus habens ſolum caſtrum, abſque fructibus, an teneatur ſoluere releuiũ, concluditur petẽdam eſſe inueſtiturã, ſed releuium non deberi, prout etiam in adoha aſſeritur.

Quæſt. 15.

Refutatarius an, & quando teneatur ſoluere releuium de feudo ſibi refutato ob mortem refutantis latè diſſeritur, quòd veniat ad feudura ex contractu, Item quilibet contractus celebratus, cum proximè ſucceſſuro, reſoluitur in refutationem, Et diſtinguitur de fraudulenta, vel non fraudulenta refutatione, Et quid, & quando refutatio facta eſſet reſeruato vſufructu, vel impoſito aliquo onere, vel cum cauſa, vel ſine cauſa, vel omnium feudorum,

vel vnius feudi. Et quid hodie ſeruari debeat circa aſſenſus præſtandos ſuper dictis refutationibus.

Quæſt. 16.

Refutans, an & quando teneatur ſoluere releuium ob mortem refutatarij, Refertur Afflict. & Frecc. ſententia, eorumque fundamenta, & quomodo refutans ſuccedere dicatur refutatario, & quãdo frater fratri refutatario; Demum contra Afflict. & Frecciam concluditur, & probatur, deciſioneſq; referuntur Reg. Cam. Sum. Idem in fratre, vel agnato refutante, Et in donatione immediatè ſucceſſuro, Idemque ſi pater vendidiſſet filio, Idem in matre, vel fœmina refutante filio maſculo, & an refutans ſuccedens refutatario excludat ſororem, vel collaterales, Et quid ſi refutatio eſſet facta omnino, nulla reſeruatione facta, Et quid in auo refutante nepoti maſculo, vel fœminæ.

Quæſt. 17.

Refutationem immediatè ſucceſſuro factam, ex quibus præſumatur eſſe in fraudem releuij, declaratur, Quando abſque cauſa omnia feuda refutarentur; Quod ceſſat, quando ob ingentes nuptias refutãtur. Itẽ ſi poſt refutationem refutans eſſet in poſſeſſione feudi refutati, & quid ſi adeſſet cõſtitutum.

Quæſt. 18.

Refutatio facta ab infirmo, an præſumenda in fraudem releuij, Et quomodo conſideratur infirmitas in hac materia; Vulgariter tamen intelligitur de graui; Diſtinguuntur infirmitatum genera, Alij infirmi, Alij valetudinarij; Et declaratur qualis debeat eſſe infirmitas, ad hoc, vt fraudulenta præſumatur refutatio; Et quantum temporis ſpatium debeat intercedere, à die refutationis ad mortem, In quo Authoris ſententia in medium refertur de ſpatio temporis, Et quid in conualeſcente, & quid in ſene.

Quæſt. 19.

A die refutationis factæ ab infirmo, ad eius mortem quantum temporis ſpatium debeat intercedere ad excludendam, vel præſumendam fraudis ſuſpicionem in releuio ſoluendo, conſideratur, Alij dixerunt propè mortem, quod declaratur, Alij, viginti dies debent intercedere, Author autem conſiderato vario morborũ genere, quorum aliqui intra modicum tempus, aliqui intra longum, lætiferi ſolent eſſe, arbitrarium eſſe diiudicat.

Quæſt. 20.

Senectus an, & quando faciat præſumi refutationem fraudulẽtam releuij, refertur, Et quid dicatur ſenex remiſſiuè.

Quæſt. 21.

Releuium an ſit ſoluendum à ſucceſſore ob mortem refutantis, qui refutauerat exiſtẽs in ſanitate tempore refutationis, ſed mortuus deindè fuit intrà tempus alias fraudulentum, Et collatis rationibus concluditur in hoc caſu; quando infirmitas, eiuſque ſuſpicio non aderat tempore refutationis, non eſſe ſoluendum.

Quæſt. 22.

Releuium an ſit ſoluendum à refutatario in morte refutantis, ſi refutatio fuerit facta tempore, quo refutans erat ſanus, ſed benè regiſtrata fuerat tempore, quo erat infirmus ipſe refutans, & ſic infirmitas non erat tempore refutationis, ſed tempore regiſtrationis, dubitatur, & coniectis hinc inde rationibus, concluditur infirmitatem tempore regiſtrationis non nocere, ſed ſufficere illam non fuiſſe tempore refutationis.

Quæſt. 23.

Duabus factis refutationibus, Vna in infirmitate, & regiſtrata intrà pragmaticæ tempus, ſed non mortuo refutante intrà ſuſpectum tempus, Altera facta in ſanitate, ſed mortuo refutante intrà tempus ad regiſtrandum, & intrà tempus ſuſpectũ de fraude releuij, an hoc caſu refutatarius dẽat releuiũ ſoluere

Quæſt. 24.

Refutationem factam, reſeruato vſufru-

ctu, vel adminiſtratione, quando in fraudem releuij factam eſſe dicatur; & quid in donatione, ponitur quid ſeruatum vſque ad tempora Frec. Et tẽpora Franc. de Ponte. Et quid ſi refutatio facta eſſet, reſeruata facultate diſponendi de aliqua quantitate, Et an attendendus ſit vltimus contractus refutationis ſimplicis, licet in primo reſeruatus fuiſſet vſusfructus, Et an, & quando valeat refutatio reſeruato vſufructu, remiſſiuè.

Quæſt. 25.

Nouus ſucceſſor in feudo, an teneatur ſoluere releuium per ſuos prædeceſſores non ſolutum. Et quid ſi eſſent plura releuiã non ſoluta, Et quid in laudimio, vel cenſu præterito, Affirmatur, & ſatius erit pro ſoluente, vt ſibi à fiſco, vel ab alio, cui ſoluit, actiones faciat cedere. Item in ſeruitio feudali, In collectis, In tributis remiſſiuè.

Quæſt. 26.

Succeſſor in feudo ex pacto, & prouidentia, an teneatur ſoluere releuium ob mortem vltimi decedentis; Heſitatur; Negatiua proponitur ſententia Frec. & Bammac. dubitantium de mente Andr. de Iſern. Deinde incidẽter multifariam diſſeritur quonam modo, iure, vel ratione quis ad feudum ex pacto, & prouidentia ſuccedere dicatur, ex dictis per Germanos, & Francigenas, & Citramontanos, latèque verba Iſern. (In hærede tantum releuiũ mos introduxit) declaratur, Tandem affirmatiua recipitur ſententia releuiũ eſſe ſoluendum ex authoritate Frecc. Et negatiuam opinionem ſubſtẽtabilem eſſe proponitur.

Quæſt. 27.

De feudo poſſeſſo per Vniuerſitatem, per Societatem, vel Collegium, aliaq; loca quid ſtatuendum circa ſolutionem releuij, ſtante quod nunquam, & perrarò deficiunt; confertur quod eorũ adminiſtratores petere tenentur inueſtituram, Et vaſſalli Vniuerſitatum, & Collegiorum tenentur ſeruire eorum adminiſtratoribus, Negatiua refertur de iure, vt non ſoluant Vniuerſitates, licet contrarium ſit receptum, vt ſingulis quindecim annis ſoluant, Itemq; duplicatum releuium in ſuo caſu ſoluent, niſi culpa non adeſſet.

Quæſt. 28.

Eccleſia feudum poſſidente, & mortuo eius Prælato, an debeat ſolui releuiũ per Prælatum ſucceſſorẽ in Eccleſia, & per conſequens in dicto feudo ob mortem Prælati prædeceſſoris; Et negatiuam ſententiã ſuaderunt permulti, quorum rationes ſubnectuntur; Idẽ in tributo ratione feudi, & muneribus ſordidis, Niſi pactum adeſſet in inueſtitura, vt debeatur, vel præſcriptum eſſet, vel ſi vna vice ſolutum eſſet, vel ſi Curia eſſet in poſſeſſione exigendi, vel legitimũ tempus effluxum, Nec factum Prælati in his præiudicat Eccleſiæ. Et in hoc attendendam eſſe conſuetudinem, Aſſecurationem præſtare tenetur Prælatus, & iuramentum.

Quæſt. 29.

Releuium an ſolui debeat de parte feudi, quę per mortem Cõfeudatarij adcreſcit alteri Confeudatario per ius adcreſcendi, ſuccedendo in illa, & negatiua probatur ſententia. Tantoq; magis ſi in inueſtitura ius adcreſcendi eſſet appoſitum, niſi fuerit dictum, vt alter alteri ſuccederet. Et quid in iure non decreſcendi. Et de alijs ad materiam remiſſiuè.

Quæſt. 30.

Succedens in feudo plano, & de tabula an teneatur de illo ſoluere releuium. Et quid de duplicato. In dubium reuocatur; De feudo prædicto multa remiſſiuè, & negatiua opinio ſuadetur, etiã in duplicato releuio. Expenduntur verba Conſtit. poſt mortem, quomodo debeant intelligi verba illa, ſiuè ſit caſtrum, ſiuè terra plana. Declarando negatiuam ſententiam non procedere in feudo plano, & de tabula ſecundum quid.

Feudo

Quæſt. 31.

Feudo vendito cum pacto de retrouendẽdo, & intrà annum mortis reempto, an debeat ſolui releuium à retrouendente, vel reemente, diſtinguitur. Si hęres redemerit in vita vendentis, vel poſt mortem. Concluditur releuium non eſſe ſoluendum, ratione,& authoritate,ab ipſo reemente. Et tandẽ noua Reg. Cam. affertur deciſio, ut retrouendens ſoluat prò rata temporis, quo poſſedit, & prò alia rata reemens, uti tertius poſſeſſor.

Quæſt. 32.

Vaſſallus ſuccedens in feudo, cuius poſſeſſio tempore ſucceſſionis reperitur penes tertiũ, an teneatur ſoluere ſimplex releuium; Et quid ſeruetur in Regno noſtro, & negatiua ſuadetur concluſio,& in duplicato. Idemque ſi poſſeſſio Dominica in Vaſſallum eſſet penes tertium. Nec tempus petendæ inueſtituræ currit lite mota ſuper feudo, tam ſuper iure Vaſſallagij, quam Dominico. Niſi de iure Saxonico,uel negligentia, uel culpa Vaſſalli,uel interpellatus. Et an ſi eſſet impeditus petere inueſtiturã, uel lite finita. Sed releuium dicas exigendum à ſucceſſore, ſed condẽnandum eſſe poſſeſſorem ad ſoluendum ſucceſſori quantitatem ſolutam pro releuio, & ita ſeruari refertur in Regno noſtro, ex obſeruatione Reg. Cam. Sum.

Quæſt. 33.

Releuium de ſubfeudo an debeatur Domino immediato, uel Regi? hæſitatur, & admiſſa duplici ſubfeudi, & releuij nouiter declarata diuiſione. Concluditur Baroni ſoluendum eſſe, à cuius hęrede in eius morte Regi poſtea ſoluitur. Quid in laudimio, aſſenſu, adoha, refertur. In ſubfeudo quaternato contraria Affiicti, & Iſerniæ ſententia ponitur. Et quid ſi Baro haberet ex priuilegio,ut ſibi ſoluatur adoha,& releuium. Et quid ſi inueſtitura eſſet de tota Baronia, tã de feudis ſubconceſſis, quam retentis, ampliſſimè declaratur. Et quid de duplicato releuio.

Quæſt. 34.

An Dominus poſſit exigere duplicatum releuium ab Vniuerſitate, uel alio loco, poſſidente feudum, ſi intrà annum petendę inueſtituræ non fuerit illa petita. Et quid eorum adminiſtratore mortuo, nec petita inueſtitura à legitima perſona ſuccedẽte in adminiſtratione tempore debito, nec ſoluto releuio; declaratur, & ponderatur.

Quæſt. 35.

Infamia an ſit iuſtum impedimentũ, quin inueſtituræ tempus non labatur, eoq; elapſo, quin duplicatum releuium non debeatur, diſtinguitur. Nobilitas dominantis Vaſſallos unde oriatur. De infamia ex parte Domini, & ex parte Vaſſalli. In Domino an conſideratur de maiori, ſiuè magna infamia, contrariæ referuntur Doct. ſententiæ,& concordantur. Ex parte Vaſſalli ex ſuo delicto non prodeſt. Item ſuper infamia debet eſſe prounnciatum, & pœna ordinaria, non autem extraordinaria irrogata. Et quid appellatione pendẽte à ſentẽtia irrogante infamiã.

Quæſt. 36.

Ex venatione,aucupio, vel piſcatione, an debeatur releuium de eo,quod ex illis percipitur. & diſtinguitur an Baro habeat ius prohibendi, & ex illis certum annum introituum percipiat, ex fida, ſiuè diffida, vt tunc debetur releuium. Vel quid ſi in demanio retineatur, an poſſit per Barones in totũ prohiberi.

Quæſt. 37.

Donatarius feudi ex contractu donationis inter viuos, an teneatur ſoluere releuium ob mortẽ donantis, diſtinguitur de donatione facta immediatè ſucceſſuro, vel extraneo, & quando extraneo facta eſt diſtinguitur. De tempore ante gratiam anni 1558. vt releuiũ nõ deberetur, poſt autem tempus gratiæ illud deberi à donatario immediatè ſucceſſuro, ab altero nequaquam. Deciſiones in vtroq; caſu referuntur. Et quando aſſenſus excludit fraudem re-

Digitized by Google

leuij Et quid ſi haberet aſſenſum defe-
ctiuum ex cauſa extrinſeca.

Pars Quinta Quæſtio Prima.

Solutionem duplicati releuij ex gratia,& munificentia noſtrorum Regũ in hoc Regno fluxiſſe, nõ autem odioſam eſſe deducitur; Quæ munificentia exemplo fuit Regibus Gallorum. Et nõ valere argumẽtum de ſimplici releuio ad duplicatum, nec de pœna duplicati releuij, ad pœnã amiſſionis feudi probatur. *Quæſt. 2.*

An Vaſſallus ceſſans à ſolutione releuij, (altero pro eo ſoluẽte) duplicati releuij pœnam euitet. & propoſita Alberici ſententia, tres diſtinguũtur caſus. Vt primo quando ſoluerit vt procurator,& liberatur uaſſallus. Secundo qñ ſoluit, vt negotiorum geſtor, & tunc itidẽq; prodeſt hæc ſolutio. Tertio qñ non expreſſo quo nomine, & tunc admiſſa diſtinctione, ſi vel nè ſoluens in poſſeſſione fuerit, & vtroq; caſu, & iure,& ratione cõcluditur duplicati pœnam euitandam eſſe, prout in emphiteuta diſpoſitum eſſe refertur. Quod tunc demum admictendum, ſi Domino non inuito, fiet ſolutio.

Quæſt. 3.

Duplicati releuij pęna, vt exigatur à Vaſſallo ob nõ petitam inueſtituram intrà legitimum tempus, an requiratur ſentẽtia, vel ſufficiat ſolum temporis lapſum dubitatur, & affirmatiuè cõcluditur cum declaratione. De emphiteuta vt cadat in commiſſum ob non ſolutionem in tempore, nulla præcedẽte ſententia, ſed tantum ſufficere, quod Dominus voluntatẽ ſuam declaret, & rem ad ſe deuolutam. Sed an hocidẽ in feudatario ſtatuendum? permulta adducuntur media. Hinc incidenter diſcutitur quando pœna ipſo iure, vel per ſententiam quis eſſet mulctandus. Et an pœna ſit impoſita per verba pręſentis, vel futuri temporis, & quando ex pacto, compoſitione, vel lege.

Quæſt. 4

Sententia ſuper duplicati releuij ſolutione, an debeat eſſe declaratoria, vel cõdemnatoria? deciſiuè reſpondetur, & prius quid ſit ſentẽtia declaratoria, & quid condemnatoria, ſiuè priuatiua. Vt in releuio duplicato, quia requiritur ſententia, debet eſſe declaratoria. Secus quando ipſo iure priuatur.

Quæſt. 5.

Pœna duplicati releuij an cenſeatur remiſſa ob indultum generalẽ remictens omnes, & quaſcumq; pœnas pecuniarias? declaratur, & quid quando fiſco eſſet incorporata, vel ab eo alteri aſſignata, vel delegata, vel pro ea fideiuſſores dati, vel à fiſco, vel parte acceptata. Et an Prorex Regni poſſit facere gratiam de pœna ante, & poſt incorporatione remiſſiuè.

Quæſt. 6.

Pœna duplicati releuij an cenſeatur remiſſa, ſi poſt illam cõmiſſam, & adhuc non ſolutam, Vaſſallus Domino ſeruitia feudalia præſtiterit? diſputatur, & præponitur ſententia illorum, qui dicunt præſumi non eſſe remiſſam. Deinde contraria ſententia recipitur;pœnã præſumi remiſſam, & qui in emphiteuta, & demum varijs declaratur medijs, ac modis, & in caſibus, & quid ſi ſtatim inueſtituram petierit.

Quæſt. 7.

An pœna duplicati releuij cenſeatur remiſſa ſi prò parte fiſci probentur ſeruitia præſtita poſt commiſſam pœnam, fuiſſe recepta ex errore, vel ignorantia, vt quia fiſcus ignorabat pœnam eſſe commiſsam, affirmatiua recipitur ſententia, authoritate rei iudicatæ ſuffulta. Diſtinguitur de ignorantia ſupina, & craſſa,& de errore. De emphiteuta recipiente canonem poſt commiſsam caducitatẽ. & in dubio Domini ignorantia præſumenda eſt. idem in Domino dubitante, quę omnia ceſsant, ſi geminatas fecerit inueſtituras poſt pęnã commiſsam.

Quæſt. 8.

Seruitia, canonem, vel aliud recipiente Domino à Vaſsallo poſt commiſsam pœ-

pœnã duplicati releuii, proteſtatione prǽmiſſa, vt per receptionem nullum iuribus Domini inferatur præiudiciũ? an hoc caſu pœna cenſeatur remiſsa, declaratur. De proteſtatione generali, & de particulari expreſsa diſſeritur, lateq; Vltramontanorum, & Citramõtanorum inuicem diſſidentium ſententię ex Iaſone concordantur. Et quid in emphiteuta, & Domino, & quid data præſcriptione. Diſtinguitur de ſeruitio recepto, ſi fuerit præteritum, vel futurum. Et quid vaſſallo non acquieſcẽte tali proteſtationi, & quid de ſeruitio, vel penſione recepta per Theſaurariũ Generalem, vel per alium Miniſtrum Domini, & quid ſi ſeruitium fuiſset paruum.

Quæſt. 9.

Per nouam inueſtituram à Domino factã Vaſſallo poſt diem pœnæ cõmiſsæ, an cenſeatur pœnam duplicati releuii remiſsam à Domino inueſtiente proponitur. Et affirmatiua ſuadetur ſententia, eaq; ampliatur etiam in Domino vocãte Vaſſallum ad inueſtituram ſuſcipiendam, vel petendam, niſi ex errore, vel ignorantia hoc feciſſet Dominus, vel niſi bis, atq; iterum inueſtiret, & vaſſallo proteſtationem non obeſſe, ſi fuerit inueſtitus, & etiam in inueſtitura præſumpta, niſi ex hac noua inueſtitura tertio inferretur præiudicium aliquod.

Quæſt. 10.

Quid dicẽdum erit, ſi à Vaſſallo Dñs poſt commiſſam pœnam duplicati releuij, acceperit canonem feudalem, vel aliquid ex feudo tanquã ex feudo, ſi vel nè pœnæ remiſſio indicatur. Quiduè ex alijs coniecturis? Affirmatiua ſuadetur ſentẽtia. Et quid de canone præterito. Et quid ſi receperit cum proteſtatione, & quid de canone futuro recepto per Dominum, diſtinguitur. Et in debito etiam feudali recepto, & beneficio à Vaſſallo. Negatur quando ex neceſſitate Dominus reciperet; & idẽ ſi per alias coniecturas appareret Dñi voluntas, non remiſiſſe pęnam caducitatis, vel duplicari releuij.

Quæſt. 11.

An duobus Combaronibus ceſſantibus à petitione inueſtiturę, & ſolutione releuij, intrà pręfinitum tempus, & Dñus ab altero tantum recipiat ſeruitia, vel canonem, vel inueſtiat alterum, an cenſeatur remiſſa pœna quoad alterũ, quando quoad vnum remiſſa docebitur. In feudo iure Longobardorũ non ſoluitur releuium, licet alias ſeruetur. Benè non dubitatur in pœna ob non petitam inueſtiturã. Et quid de duobus Combaronibus, ſimul inueſtitis, vel ſeparatim. Et an minor ætas vnius Combaronis adiuuet alterum.

Quæſt. 12.

Pluribus exiſtẽtibus in feudo Combaronibus, & vno releuium ſoluente, altero nequaquam, an per ceſſationẽ alterius dicatur pœnam eſſe commiſſam integrã quoad omnes, declaratur. Diſtinguitur quando ſoluens vel ſoluerit integrum, vel partem. Et quid in feudo hæreditario. De Ciuitate commitẽte feloniam contra Dominum, tota uel pars delinquendo, an feudum amittat. Et quid de emphiteuta.

Quæſt. 13.

Mora in ſolutione releuij commiſſa, an & quando purgari poſſit latè diſcutitur, ad finem euitandi pœnã duplicati releuij, & negatiua reiecta ſentẽtia, collatis medijs, concluditur affirmatiuè, & multa de moræ purgatione referuntur. Et quid de Vaſſallo actincto à Regia Curia, vt non admittatur ad morę purgationem, niſi antè litem cõtextatam. Et admittitur tacitè, & expreſsè, niſi caſus euentus repugnaret, vel niſi bis Vaſſallus fuiſſet interpellatus à Dño, & de cõſuetudine Galliarũ quid ſeruetur. Et quid ſi releuium cum iuramento, vel ſine fuiſſet promiſſum. Et quid de celeri ſatisfactione poſt commiſſam morã, & de purgatione moræ, tempore neceſſitatis Domini, non admittenda tempore vbertatis, & iuſta

cauſa

Digitized by Google

cauſa purgâdi moram Iudicis arbitrio relinquenda. Et quid antè liquidationem releuii an poſſit commiſſi pœna, ſiuè mora.

Quæſt. 14.

Moræ purgandæ tempus quantū vaſſallo concedendum eſſe, aduerſus duplicati releuii pœnam, refertur. Et ꝙ celeriter Vaſſallus moram purgare debet, opinatur Iacob. de Ardizone, qui reiecta contraria Baldi opinione, approbatur. Declaratur vocula illa, celeriter, quomodo ſit intelligenda in cōtingēti materia. Refertur opinio dicentiū, intrà modicum tempus moram debere purgari. Et quomodo modicum tēpus hìc ſit intelligendum. Alii iudicis arbitrio reliquerunt. Et quid in Regno noſtro ſeruatur, & quid in emphiteuta.

Quæſt. 15.

An Vaſſallus interpellatus ꝓ releuii ſolutione, poſſit moram purgare, nō obſtante, quod non ſoluerit ſtatim, & diù poſt interpellationem ſteterit? Dubitatur & hoc arbitrium *ex c. 1. §. ad hoc, hic finituur lex*, dūmodo legitima aliqua ſubſit cauſa, excuſatione digna, hinc omnes ſub Menoch. concordare probatur, tantò magis ſi Dominus Vaſſallum tacitè admiſerit, & declaratur doctrina Andreæ Kohl.

Quæſt. 16.

Poſt moram commiſſam, fiſcus an poſſit petere intereſſe releuij non ſoluti in tempore, dubitatur. Quid de intereſſe ſimplicis, vel duplicati releuij. Et quid de intereſſe ſeruitij non præſtiti in tēpore, & non deberi intereſſe concluditur. Demùm contrarijs reſpondetur. Et quid de emphiteuta ceſſante à ſolutione canonis declaratur.

Quæſt. 17.

An ex ſolo temporis lapſu, an verò requiratur interpellatio, adhoc ut Baro teneatur ad duplicatum releuium, non ſoluto ſimplici intrà legitima tēpora, vel ad intereſſe fiſcus agere poſſit, quęritur? & diſtinguitur, ſi fiſcus an teneatur interpellare. Et an elapſo anno, vel interpellatione facta, agat ad feudi priuationem. Et concluditur requiri interpellationem ad finem intereſſe petendi. Quod intelligendum eſt ſi inueſtitura fuerit petita, alias duplicatum releuium debetur. Et vaſsallus renuēs ſoluere duplicatū releuium, tunc feudo priuatur. Et moram purgare poſse niſi Curia pręueniſſet in petendo. Et quid de Vaſsallo ignorante mortem; & concordātur dicta hic, & in pręc. quęſt.

Quæſt. 18.

Vaſsallo renuente ſoluere duplicatū releuium, quid ſit agendum contra eum, an feudo ſit priuandus, vel ꝓ intereſse excutiendus, ex authoritate Loffredi, cuius dicta declarantur, ne nos cōtrarietatis vitio redarguamur, quæ concluſio intelligitur, ſi Vaſsallus legitimè fuerit contumax effectus, vel niſi Curia illum pręueniſset in exigendo.

Quæſt. 19.

Reſtitutio conceſsa Combaroni pupillo minori, aduerſus lapſum temporis ad euitandam pœnam duplicati releuij, ſi quæ ſoluenda eſset, vel aliam pœnam, ſecundum diuerſitatem locorum, vel pœnam ipſam caducitatis, an proſit maiori Combaroni? diſputatur. Et an in Regno noſtro hæc poſſint practicari? refertur deciſio Reg. Cam. Sum. vt pupilli ſoluant modo, & forma, prout maiores. Diſtinguitur de feudo diuiſim, vel indiuiſim per pupillum, & maiorem poſseſso. Conferunt, quę de canonis emphiteutici ſolutione dicūtur; & Affficti authoritate affirmatiua recipitur ſententia. Declaratur Roſentalis ſententia contrà Affictum. Et qn̄ delictum vnius Combaronis alteri noceat, vel è contrà, non delictum vnius, vel ſeruitium alterius alteri proficiat.

Quæſt. 20.

Reſtitutio conceſsa minori aduerſus ſolutionem duplicati releuij (ſi quæ cōcedanda eſset) vt non proſit maiori, quando releuij ſolutio diuidua facta eſset voluntate Domini, declaratur.

Minor

Digitized by Google

Quæſt. 21.

Minor ætas feudatarij, an faciat illum reſtitui aduerſus pœnam duplicati releuij, ob inueſtituram non petitã in tempore, nec releuium ſolutum quæritur? Et minorem quatuordecim annis ex ſolo minoris ætatis capite reſtituendum eſſe concluditur; quod in femina minore duodecim annis extẽditur. Limitatur in minore ex dolo verſante, limitatur etiam in Regno noſtro ex generali decreto, vt minores teneantur putere inueſtituram, fidelitatẽ iurare, & releuium ſoluere, prôut maiores. Et quid in Gallia ſeruatur, ponitur. Et quid in Saxonia.

Quæſt. 22.

Minor decem, & octo annis, maior tamẽ quatuordecim, an ſit reſtituendus aduerſus duplicati releuij ſolutionem, & ſic non petitæ inueſtituræ pœnam, circumſcripto iure Regni noſtri, declaratur, niſi cõtumax fuerit, & niſi habeat curatorem, vel legitimam perſonam in feudis.

Quæſt. 23.

Duplicati releuij pœna, vt euitetur, quęnam intrà annũ facere debet vaſſallus, petere inueſtituram, obtinere illam, & releuium ſoluere, vel petere tantũ, licet non obtineat, & non ſoluat. Diuerſæ referuntur DD. ſententiæ, ac diſcutiuntur. Concluditur tantum de iure communi feudorum ſufficere, vt petat inueſtituram. De iure Regni noſtri petere inueſtituram, & offerre liſtam introituum. Et quid ſi poſt annũ petijſſe, & quid de iure Saxonico. Cautiùs rñ erit vt petatur inueſtitura, offeratur releuium, & omnia offerenda.

Quæſt. 24.

Duplicatum releuium an teneatur ſoluere vaſſallus, qui intrà legitimum tẽpus inueſtituram non petierit, ſtante quod poſſeſſio feudi penes alium erat tempore mortis. Expenduntur ſuper hoc authoritas, deciſio, & ratio, prò negatiua ſententia. niſi culpa, vel negligentia adeſſet vaſſalli. vel ſi recuperare poſſet. Et quid in anno ad regiſtrandũ aſſenſum, lite mota ſuper feudo.

Quæſt. 25.

Si intrà tempus petendæ inueſtiturę moriatur pater, & ſuccedat filius, & deinde mortuo filio, ſuccedat nepos, vel alter ex lege feudorum, vel inueſtituræ vocatus. an teneatur ſuccedens ſoluere duo releuia, dubitatur. Vnicum tantum releuium eſſe ſoluendum, reſoluitur. Quid in laudimio prò inueſtitura, & ſi contrariæ adeſſent deciſiones. Idem ſi releuium eſſet ſolutum adhuc non completo anno. Et quid ſi poſt annum (parua temporis intercapedine occurrente) alter feudatarius moreretur, diſtinguitur.

Quæſt. 26.

Vaſſallo intra annum, & diem, vel menſem inueſtituram nõ petente, eò quod impeditus fuit, an contra eum fiſcus duplicati releuij pęnam exigere poſſit? variæ referuntur DD. ſententię. Alij dixerunt, Impedito ob iuſtum impedimentum nõ currere tempus. Alij currere, ſed reſtitutione ſuccurrendũ eſſe. Alij vt non currat, quę vti magis æquitati, & veritati, conſona retinetur. Satiùs autem erit, vt impeditus proteſtetur. Et quid ſi impedimentum cauſaretur ex parte Domini, vel parte Vaſſalli. Et ſi impedimentum eſſet notorium, an proteſtatio eſſet neceſſaria.

Quæſt. 27.

Tempus ad petendam inueſtituræm elargitum, an poſſit minui, vel prorogari. Et an de conuentione partium, & poſt habita nonnullorum ſententia prorogari poſſe. Diminui autem an poſſit de voluntate Domini, & Vaſſalli, accedẽte cauſa. Duplicatum releuium in tẽpore abbreuiato an poſſit exigi? diſtinguitur. Et quid ſi conſuetudine Dñus abbreuiaret anni ſpatium. Et an minui, vel prorogari in præiudicium Vaſſalli poſſit.

Quæſt. 28.

Succeſſor in feudo, ignorans mortem ſui prædeceſſoris, ideoq; tempore inueſti-

Digitized by Google

turæ, releuijq; ſoluendi elapſo, an duplicati releuij pœna mulctandus proponitur. An ignorãtia mortis excuſet, Et quid ſi poſt tempus legale eſſet appoſita pœna,vt nõ detur purgatio moræ.Contrarium tamẽ ſtatuitur ex frequentiori DD. calculo, niſi Vaſſallus ignoraſſet in iure, & quid in facto. & quid ratione rei, vel ſi ignoraſſet ſe eſſe in gradu ſucceſſibili,vel ſi eſſet dubium inter DD. Et quid ſi ignorantia eſſet craſſa, vel ſupina, & quid in dubitante. & quid in emphiteuta diſſeritur. *Quæſt. 29.*

Succeſſor in feudo hæreditario, ſi non petijt inueſtituram intra annum à die mortis defuncti, ſed à die aditæ hæreditatis, quo tempore conſiderato, annus à die mortis elapſus eſt, an teneatur ad duplicatum releuium, & quid in feudo mixto,dubitatur,Ex obſeruatione Regiæ Cameræ, vt à die mortis, & diſtinguitur in feudo hæreditario ſimpliciter, vel mixto, In primo feudi genere à die aditæ hæreditatis, ſuadetur currere tempus,Item ex die immixtionis, Niſi hæres malitioſè differat adire, In feudo mixto, alij à die adeptæ poſſeſſionis, ſed verius à die ſcientiæ mortis, Et quid, & quale ſit feudum mixtum remiſſiuè.

Quæſt. 30.

Succeſſori in feudo ex pacto, & prouidẽtia,à quo die tempus petendæ inueſtiturę labi debeat mortis,vel die aditionis dubitatur, & à die mortis nonnulli admiſerunt, quam intellige ſententiã, & à die ſcientiæ mortis, cæterorumq; concurrentium. Et quid hæreditate iacente, Alij à die, quo ſucceſſor gerit ſe prò hęrede.Alij à die adeptę poſſeſſionis feudi comprobantur,& concordantur diſcordantium ſententię. Concluditur currere tempus à die ſcientię mortis, & adeptę poſſeſſionis, niſi ex ignorantia, vel malitia.

Quæſt. 31.

An inueſtitura petita per procuratorem proſit Vaſſallo, quin elapſo anno,non teneatur ad releuium duplicatum, ſtante, quòd ipſe non petierit de perſona; conſiderantur contrarię ſententiæ gloſſæ. An impeditus poſſit petere inueſtituram per procuratorem. Et quid in magno Vaſſallo; Mandatum ſpeciale requiri ad petendam inueſtituram, declaratur; & de procuratore idoneo. Et an, & quando inueſtitura poſſit peti à procuratore Domini generali, vel Vicario. Et quid ſi eſſet impeditus Dominus, & Vaſſallus, vel Dominus vellet, vt de perſona vaſſallus peteret. Quid in minore, & in abſentia neceſſaria. Et quid ſi impedimentum eſſet paruo tempore duraturum.

Quæſt. 32.

Vaſſallus ſuccedens in feudo, & præſentans liſtã introituum feudalium defectiuam, tacitis, ſiuè ſubtractis aliquibus corporibus, quæ ſi deteguntur deinde,an vaſſallus ſit puniendus,& in quo pœnę genere,proponitur. De modo præſentandi liſtam,duæ proponuntur DD. Citramontanorum, & Vltramontanorum ſententiæ, dicentium nonnulli toto feudo priuandum Vaſſallum, alij priuandũm parte negata, & quomodo in Regno ſeruatum eſt,ex Freccia ponitur, ſi ex fraude, vel dolo hoc faciat vaſſallus, vel quid ſi in liſta Baro præſentans vſus fuerit taxatiua tantum, expenditur.

Quæſt. 33.

Peſtis an ſit legitima cauſa quin vaſſallus non ſoluat duplicatum releuium,ſi intrà tempus non valuit nec procuratorem mittere ad Dominũ, vel eius Tribunal, propter peſtem craſſantem in loco,vel vbi Rex, eiuſq; Tribunal, vel in loco vbi Vaſſallus degit. Excitatur in dubiũ. Memoratur peſtis in Regno Sicilię. Et legitimam prębere Vaſſallo excuſationem,ex Regnicolarum,& Vltramontanorum ſententia traditur. Et quid ſi literę immitterentur.Et quid ſi peſtis eſſet magna, vel parua. & an ſit neceſſaria proteſtatio, declaratur, & quid ſi peſtis iam ceſſauerit, quando tempus currere incipiat.

Digitized by Google

ANDREAE CAPANI
DE IVRE RELEVII
Totius ferè Chriſtiani Orbis Regnorum
TRACTATVS.

In Cathedris, Subſellijs, ac Aulis vtriuſq; Siciliæ, Hiſpaniarum, Galliarum, Germaniæ, Britanniæ, Flandriæ, Lombardiæ, Sabaudiæ, cæterarumq; Romanæ ditionis partium pernecesſarius.

PARS PRIMA.

ARGVMENTVM.

Releuium in Regno noſtro tempore Gallorum in illud conuolantium originem ſumpſiſſe, & in alijs Europæ partibus introductum refertur. Et contra feudi naturam eſſe contenditur; Item duplicatum releuium in eodem Regno ob non petitam inueſtituram, & ob non ſolutum intra legitima tempora ſimplex releuium loco amiſſionis feudi ſubrogatum ex gratia Regum noſtrorum, & in alijs locis. Demum de iure Tapeti huius Regni, cæterarumque Regionum nonnulla ponuntur.

SVMMARIVM.

1 *Origo materiæ repetenda.*
2 *Releuium incognitum in Conſuetudinibus Feudorum.*
3 *Inueſtitura gratis renouari debet à Rege.*
4 *Releuium contra naturam, & regulas feudorum & num. 13.*
5 *Releuium ex cōſuetudine in Regno Neapolitano inuentum, & num. 8.*
6 *Franciſcus de Ponte laudatur, eiuſque iudicium de Auctore ponitur.*
7 *Releuium tempore Gallorum in hoc Regnum conuolantium introductum.*
8 *In Gallia pro releuio ſoluitur melior equus, aut bos ad Domini electionem.*
9 *Releuium varijs in Europæ partibus ſolui indicatur, & in Belgio, eiuſq; Prouincijs.*
10 *Releuium ante Conſtitut. Poſt mortem introductum.*
11 *Releuium de ſubfeudo quaternato ſoluitur.*
12 *Octauius Bammacarius Auctoris præceptor laudatur.*
14 *Releuium duplicatum ſoluitur ob non petitam inueſtituram, non autem feudum amittitur ex gratia, & munificentia noſtrorum Regum.*
15 *Rex Robertus fecit gratiam amiſſionis feudi pro duplicato releuio.*
16 *Duplicatum releuium inoleuit in Regno Siciliæ vltra Pharum.*
17 *Duplicatum releuium ceſſat quādo vaſſallus coutumax eſt in ſoluendo illud, ſed pœna amiſſionis feudi locum habet.*
18 *Releuium debetur ex pacto, & conuentione, ita & duplicatum num. 23.*
19 *In Sicilia vltra pharum pro duplicato releuio ſoluuntur fructus duorū annorū.*
20 *In Gallia non ſoluitur duplicatum releuium, ſed anno elapſo Dominus mittitur in poſſeſſionem, & ſuos fructus facit quoad vaſſallus moram purgauerit.*
21 *In Aquitania etiam Dominus in poſ-*

ſeſſione ſeudi ſtat, quouſque vaſſallus ſoluerit releuium.

22 *Regum noſtrorum munificentia extollitur ab Vltramontanis, & Hiſpanis.*

24 *Ius Tapeti antiquiſſimum in Regno, & quid ſit, & quare ſoluitur ſub nu. 25.*

25 *Ius Tapeti quantitas, èiuſque ſolutio cui facienda.*

26 *Ius Tapeti etiam in Hannonia, & Belgio ſoluitur Camerario, & Paribus, & dicitur ius pecuniarium.*

QVÆSTIO I.

SCripturus Releuij materiam, prius Dei omnipotẽtis, ac B. Mariæ Virginis inuoco præſidium, vt me ad veritatem dirigãt ſcribẽdam pro Inuictiſſimo Rege Philippo IV. & Baronibus Regni Neapolitani, deinde operepretium duxi eius originem inquirere, & quonam iure, & tempore illud fuerit introductum, tam in Regno noſtro, quam in alijs Europæ
1 partibus, cum materiam quis aggredi non debeat origine eius non repetita, *l. 2. ff. de origin. iur.* Et proprius ad eã
2 accedendo vnum ſcio, quod in conſuetudinibus feudorum tale releuium fuit incognitum, *Petrus Gudelinus ex Hannonia de iure feudorum cap. 6. tit. de*
3 *reuouat. inueſt. nu. 13.* dum gratis, nulla interueniente ſolutione, ſiuè mercede Dominus vaſſallo facere inueſtituram tenebatur, *ita Bald. in cap. quæ in Eccleſiarum num. 36. extra de conſtitut. Iacobin. de S. Georgio in ſua inueſt. feudal. in verb. qui quidem inueſtiti num. 58. Ludolph. Schrader. magnus Germaniæ Iuriſconſultus in tract. feudal. par. 6. cap. 3. nu. 24. Henrich. à Roſental. laborioſus, & non mediocris ingenij I.C. in ſua Synopſi feudali cap. 6. tit. quib. mod. feud. acquir. concl. 66. num. 3. Camill. Borrell. in ſum. deciſ. tit. 38. de releuio num. 2. & 3.* nihil pro inueſtitura ſolui debet per vaſſallum Domino, dicit, & probat *Iacobin. d. loco num. 58. Ant. Capyc. in ſua inueſt. feudal. in verb. feudorum inueſtituræ, verſ. pro inueſtitura, col. 3. Franc. Curt. de feud. p. 4. nu. 154. Marin. Freccia de ſubſeud. lib. 2. auth. 3. fol. 182. Alex. conſ. 5. lib. 5.*
4 adeo vt releuij ſolutio ſit contra, & non ſm̃ iura feudorum, probat *Marin. Frecc. d. author. 3. num. 2. 3. & 16. hoc etiam affirmauit Carolus à Kirchberg in ſuo diſcurſu de feud. ex pacto, & prouid. cap. 5. de vſu diuiſion. n. 26. Paul. Matth. Vvebenner. in pract. obſeruat. Camer. Imperial. in verbo handtlokn in fine, Matth. Vveſembech. conſil. 16. num. 4. volum. 1.* ſubdens, quod eſt extra regulas feudi, vt dicit idem *Bald. in d. cap. quæ in Eccleſiarum,* hancq; releuij ſolutionem contra propriam feudi naturam, illãq; eſſe odioſam, contendit *Gloſ. Pariſ. §. 2. glo. 1. num. 4. & glo. 2. §. 3. num. 18. ad Conſuetud. Pariſienſes Ludolph. Schrad. d. l. loco, Henrich. à Roſental. loco iam proximè citato in gloſell. A. vbi alios allegat Sigiſm. Loffred. in ſua parafraſ. feud. cap. 1. §. ſed ſi res col. 5. per quos fiat inueſtit. Alber. Brun. in conſ. feudal. conſ. 44. Horat. Montan. in ſua perutili & laborioſa Repet. §. præterea ſi quis infeudatus n. 46. & 47. de probib. feud. alienat. per Frideric. ſubditque Andr. de Iſern. in cap. 1. proximè allegato, §. ſimiliter de capit. Corrad.* quod ipſe de hoc releuio nihil reperit ſcriptum, niſi quod & ipſe ſcripſit *in d. §. ſed & res.*

Benè tamen verum eſt, quod licet incognitum releuium fuerit de iure
5 communi feudorũ, fuit poſtea in hoc Regno inuentum, ſiuè cognitum ex quadam conſuetudine, ſiue improbo more, prout referunt *Marin. Frecc. d. author. 3. n. 2. 3. & 16. poſt Andr. de Iſern. in c. 1. §. ſimiliter in oſtenditijs de cap. Cor. Anibal Moles Reg. Regiã Cancell. in ſuis deciſionibus manuſcriptis tit. de iure releuiorum in princ. Reg. Reuerterius deciſ. 13. par. 5. manuſcriptis, & deciſ. 29. ead. p. 5. Petr. Nic. Mozz. de ſubſtantial. feud. n. 29. verſ.*

Digitized by Google

*verſ. itaq; ſubinſertur. Io. Aloyſ. Mormil.
in conſt. Regni poſt mortem, n.8. de morte
Baron. nunciand. Imper. Philip. Paſchal.
Reg. Conſil. de virib. patr. poteſt. p.4.c.3.
n.13.& ante ipſum D. Franc. de Pōte Reg.
Reg. Collat. Conſil. in ſuis lection. feudal.
poſt deciſiones Regij Coll. Conſil. impreſſas
lection.2. num.50.& ſeq.* cui multum
deferendum; nam ſpretis mundi luxi-
bus, eiuſq; cognitis vanitatibus, re-
6 nunciando tot dignitatibus mūdanis,
nā & Comes, & Marchio Murconis,
Reg.Cam.Sum.Præſidens, Reg. Col-
lat.Conſil.Regens Regiam Cancella-
riam, & Interpres feudorum fuit, ſe
totum Religioni Clericorum Regula-
rium abdidit, ibiq; in ædibus diuorū
Apoſtolorū Clericus Regularis effe-
ctus,& Sacerdos, lachrymaſq; effudit
innumeras,(me tunc puero præſente)
quando vota profeſſionis emiſit; nam
dum ego in eadem Eccleſia Diuorū
Apoſtolorū in Congregatione S. An-
geli Cuſtodis diuinis imbuebar præ-
ceptis, tunc dictus D.Franc. de Pōte
me beneuolentia proſequebatur non
mediocri,ſemperq;quod me videbat,
imo & videre ſtudebat, manus capiti
meo imponebat, capillos frontis tra-
hendo dicens, Stude ſtude puer, nec
te perdas, meque interrogabat ſi ad
literas vellem incumbere, & dicebat
mihi, quod eram ſuperbus, & ſemper
bona verba faciebat de me cum Reu.
viro D. Philippo Maria Brancia meo
Confeſſario, vitę integritate, & do-
ctrina perſpicuo,qui mihi mandabat,
vt ſemper dicto D.Franciſco aſſurge-
rem, is enim dicebat,ꝙ ſecum ſemper
de me bona verba faciebat, dicendo,
quod ad literas incumberem, & de-
mum cum magna ſalutis animæ ſuæ,
ſpe,& ſanctitatis opinione ex hac vita
migrauit) dixitque loco iam proxime
allegato *Andr. de Iſern.* quod hæc ſolu-
tio releuij ex more fluxit *Camill. de
Medic. conſ. 18. nu. 11. ita etiam Frecc.*
7 *d. loco num.3.* qui dubitando ait, quod
dictus improbus mos fluxit in hoc Re-
gno tempore Gallorum hic viuentiū.

Quod Frecciæ dictum cōprobatur
ex ead. dicta conſuetudine apud eoſ-
dem Gallos vigente, cum pro reno-
uatione inueſtituræ in aliquibus Gal-
liæ partibus ſoluunt meliorem, equū,
aut bouem de qua cōſuetudine apud
Gallos vigente teſtatur *Henrich. à Ro-
ſental. de feud. c.2. tit. de feud. diuiſ. concl.
63. num.1.& d. c. 6. concl.66.* quod re-
leuium ibi in Gallia ſoluitur ſemper,
quoties feudū mutat manus, ita poſt
dictos *DD. gloſ. Pariſ. tit.1. §.22. nu.1.
quam allegat Vinc. de Franch. deciſ. 121.
num. 10.* Sic etiam in alijs Germaniæ
partibus, vt infra dicam, & bene dixit
Freccia,qui hiſtoriarum fuit eruditus;
quod tempore Gallorum hùc in Re-
gnum noſtrum conuolantiū hæc con-
ſuetudo apud illos vigens, hic in Re-
gno fuit introducta. Sed ab hoc Frec-
cia dicto diſſentire videtur *Camill.
Borrell. vbi ſup. nu.3.* dicens quod dum
hic mos ſoluēdi releuium fuit in Re-
gno ante tempora Friderici, & Caro-
lus, Rex è Gallis conuolauit in hoc
Regnum ſexaginta poſt annos, ergo
male dicit Freccia.Reſp.quod Freccia
dicit ex vſu Gallorum tunc in Regno
viuentium, non autem venientium,
tunc enim aderant vel Galli, vel Re-
gnicolæ, qui vſu Gallorum viuebant,
quos imitati Regnicolæ fortè releuiū
ſoluere ceperunt, dum in alijs circa
feuda iure Francorum viuebant, & in
hoc quoq; viuere voluerunt.

Et eſſe introductum releuium ad
exemplum laudimij, quod ſoluitur ꝓ
renouatione inueſtituræ factæ à Do-
mino nouo emphiteutę, cui iuri em-
phiteutico proximum ius feudale eſt,
& moribus Regionum eſt translatum
ad ius feudale, ſed ſub nomine rele-
uij, *ita Petr. Gudelin. d. loco num. 13. cap.
6. par. 3.* Et *Andr. de Iſern.* dicentem
releuium in hoc Regno ex more, ſiuè
conſuetudine introductum, ſequitur
*Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par. 8. q.
16. Franc. de Ponte conſ. 30. nu. 30. Garſ.*

Maſtrill. deciſ. 112. *num.* 1. *vol.* 2.
Quæ conſuetudo ſoluendi releuiũ
inoleuit etiam in Sicilia vt infra, ex
Petr. de Gregor. Nicol. Intrigliol. & alijs
9 referam, Item in Ducatu Montenſi
Epiſcopatu Colonienſi, Ducatu Iulia-
cenſi, & in alijs Germaniæ locis, prout
teſtatur *Henrich. à Roſental. d. cap.* 6.
concluſ. 66. *num*, 2. *tit. quib. mod. feud. ac-
quir.* Item in Sabaudia, Patria Pede-
montium; In Paſſauia, eiuſq; Prouin-
cijs, & in Hiſpanijs, vbi vocatur vulgo
l'entrada, vt dicam in fin. quæſt. 4. hac
ead. par. In Belgio, eiuſq; prouincijs,
vt teſtatur *Petr. Gudelinus de iure feu-
dorum par.* 3. *cap. vlt. num.* 18. *& par.* 4.
cap. 5. *num.* 4. & dicitur laudimium, &
probatur ex illorum conſuetudine.
10 Quicquid tamen ſit de hac releuij
conſuetudine introducta ſtatuendum
non poterit negari quin & illa fuerit
introducta ante tempora conſtitut.
Poſt mortem, cum & dicta conſti-
tutio conſuetudinem prędictam ſol-
uendi releuium Regi de feudi inueſti-
tura reduxit ad neceſſitatem, etiam in
11 ſubfeudo, quod tenetur à Barone
dumodo fuerit quaternatum, quod
alio vocabulo dicitur feudum quater-
natum ſecundum quid, de quo alias
dicemus, vt habetur in d. conſtit. ibi
recepto verumtamen releuio, prout
moris eſt, ita aduertit *Octauius Bam-
macar.* Feudiſta maximus ſua tempe-
ſtate, & præceptor meus in quadam
adnotatione ad *Frecc. d. loco num.* 5.
12 manuſcripta, qui Octauius Bamma-
car. me ad feudalẽ ſcientiam ediſcen-
dam impulit, videnſq; me ad illam
incumbere Feudiſtarum libros in vita
mihi dabat, & in morte eius Biblio-
thecã mihi legauit, multaſq; ideo re-
gulas ad feudorũ ſciẽtiã pertinẽtes,
mihi in vita tradidit, & in morte co-
mendauit, vt ediſcerem, & ijs vte-
rer, cui tanto meo præceptori
dum tempora ſuadebunt tanti apud
me beneficij, ſed imparis acceptorum
à me referam parem gratiam, ita etiã
aduertit *Camill. Borrell. d. tit. num.* 1.
verſ. de hoc releuio num. 3.
13 De qua neceſſitate ſoluendi rele-
uium in hoc Regno loquitur etiam
alia lex, nempe Capit. Regni incip.
apud Fogiam ſub tit. quid fiet mortuo
Barone. Quod releuium, ſiuè releua-
mentum, vt infra dicam, eſt onus pe-
pecuniariũ de per ſe odioſum, & con-
tra feudi naturam, vt ait *Freccia dicta
auth.* 3. *num.* 2. & ex imperitia, & aua-
ritia originem traxit, *ita gloſ. Pariſ. tit.*
1. §. 3. *num.* 18. *&* 19. & vtinam tot
oneribus tam ordinarijs, quam extra-
ordinarijs Barones non grauarentur;
nam ijs ingraueſcentibus ingraueſcit
eorum inſatiabilis auaritia, adeò vt
miſeris vaſſallis vix precarius ſpiritus
relinquitur, prout dicit *Bald. in l. hoc
iure, ff. de iuſtit. & iure*; auaritia enim
dominorũ inſatiabilis eſt, & quo vo-
racius ſe ingurgitãt, eo magis immo-
ritur lucro, & cumulandis opibus ta-
beſcit, de qua auaritia meminit *Ioan-
nes Rauiſius*, & canit Poeta Claudia-
nus in Ruffinum.

Non Tarteſſiacis illam ſatiaret arenis
Tempeſtas pretioſa Tagi, non ſtagna
Rubentis
Aurea Pactoli, totũq; exhauſerit Her-
mum.
Ardebit maiore ſiti &c.

De qua auaritia *Virgil. lib.* 1. *Aeneid.
& Aldus Manutius in Epophtheg. Dio-
gen. Cynici fol. mihi* 293. *& Iuſtinian. in*
§. 1. *vt Iudices ſine quoquo ſuffragio.*
Vnde quia intereſt Regi, vt ſtatim
pecunia ſoluta ex releuijs, quæ exigi-
tur magna cum breuitate, veniat in
Theſaurariam, ideo mandatum eſt
Regijs Perceptoribus, vt exacta ſum-
ma ducatorum quingentorum ſtatim
illam mictant ad Regium Generalem
Theſaurarium, vt diſpoſitum eſt per
Pragmaticam 2. §. *item mandamus Per-
ceptoribus, ſub tit. de offic. procur. Cæſar.
meminit Domin. Rouit. lucerna pragmat.
d. pragm.* §. *item volumus num.* 17. & re-
cepta aliqua ſumma ſtatim de ea co-
dem

Digitized by Google

dem die Perceptores facere debent
apocam de recepto, prout ſtatutum
eſt per pragmaticam prædictã §. *item
expoſuerunt*, *& Rouit. loco alleg.* & ita
practicaſſe in releuio Andreæ Capa-
ni mei abaui paterni mihi dixit D.
Franciſcus Capanus XIII. Baro Ca-
ruſiorum, Caſtri Galdi, aliorumque
feudorum vtilis Dominus, vir quidem
integritate, ac probitate coruſcus, &
iuſtitiæ vindex, &c.

Nec ſolum prędicta in Regno ino-
14 leuit conſuetudo ſoluendi ſimplex
releuium, ſed etiam inoleuit alia, nẽ-
pè ſoluendi duplicatum releuium, &
hoc ex gratia, & munificentia noſtro-
rum Regum., nam ſi feudatarius intra
annum, & diem, vel menſem ſi miles
non petierit inueſtituram, de iure
communi feudorum cadebat à feudo,
In Regno autem noſtro Reges noſtri
ex gratia, & eorum munificentia, has
pęnas remiſerunt, & ſoluendo rele-
uium duplicatum, vaſſallus ad feudũ
reintegratur, non autem illud ami-
ctat, & hoc ex antiqua conſuetu-
dine huius Regni, *ita Andr. de Iſern. in
cap. ſancimus, quo temp. miles, vbi Nard.
Lyparul. Thomas Grammatic. deciſ. 103.
num. 221. Vincen. de Franch. deciſ. 425.
num. 1. & deciſ. 121. num. 15. Cæſar. Vr-
ſill. ad Affl. deciſ. 129. Iacob. Ayell. n. 71.
de iure adhoæ, Scip. Rouit. Reg. Conſil. in
pragm. 2. num. 7. de offic. procur. Cæſar.
Philip. Paſcal. de patr. poteſt. par. 4. cap. 1.
num. 12. Franc. Capiblanc. de offic. & au-
thor. Baron. pragm. 1. num. 58. Io. Ant.
de Nigris Campan. in cap. Regni apud Fo-
giam num. 26. tit. quid fiet mortuo Baro-
ne, Freccia de ſubfeud. lib. 2. auth. 3. nu. 2.
Anna alleg. 65. num. 2. Franch. deciſ. 121.
num. 15. & deciſ. 426. Borrell. vbi ſupra
nu. 26. 28. & 29.* Vnde argumento eſt
quod dum hæc pęna duplicati releuij
ob gratiam, & munificentiam noſtro-
rum Regum ſubrogata eſt in locum
ammiſſionis feudi, ob non petitam
inueſtituram, ſequitur, quod ſubroga-
tum ſapit naturam eius in cuius locũ
ſubrogatur, *ex l. ſi eum, §. qui iniuria-
rum, ff. ſi quis caution. cum concord.* in
contingenti ſimili materia arguitur
*Carol. à Kirchberg in prædicto ſuo diſcurſu
cap. 4. num. 133. verſ. primo caſu.*

15 Quæ gratia, & munificentia inole-
uit ex Rege Roberto, vt ex eis Regiis
literis, de quibus poſt Frecciam me-
minit, & ponit *Iacob. de Ayello de iure
adhoæ, & releuij num. 78.* Quæ conſue-
tudo ſoluendi duplicatum releuium
16 in hoc Regno noſtro originem ſum-
pſit ex Regno Siciliæ, ad eius imita-
tionem, in quo Regno Siciliæ vltra
pharum adeſt capitulum Regis Petri
ſub titulo de Notarijs, qui contractũ
releuij fecerunt, de quo meminit *Petr.
de Gregor. de conceſſ. feud. par. 8. quæſt.
16. ſub num. 16. ita Camill. Borrell. in
ſumma deciſ. tit. de releuio num. 30.* vbi
ita credit ipſe Borrell. qui vt ad ma-
iora eueheretur, iuxta merita, & do-
ctrinã eius, ab Excellentiſſimo Duce
Aluæ Prorege, ex ſuo patrio ſolo, &
Muſeo mãdatum fuit, vt Magnæ Cu-
riæ Vicariç in ciuilibus Iudicis officio
17 fungeretur. Benè tamen eſt verum,
quod vaſſallo exiſtente contumace in
non purgando moram, ſoluendi du-
plicatum releuiũ, tunc in hoc Regno
nec etiam receditur à iure communi,
quia feudatarius priuatur feudo, ita
*Sigiſm. Loffred. in ſua parefreſ ſeud. in
d. §. firmiter col. 3. verſ. prædictis tamen
non obſtantibus, & nos inferius dicemus*
18 *quæſt. 1. par. 5.* Et ſicut releuium de-
betur conſuetudine, non tamen ex-
cludas quin etiã & pacto, vel conuẽ-
tione deberi poſſit, ſi ita inter Dñm,
& vaſſallum conuenctum, pactumuè
ſit, *ita Henrich. à Roſental. d. cap. 6. con-
cluſ. 66. nu. 5. tit. quib. mod. feud. acquir.
Schrader. de feud. par. 6. cap. 3. num. 24.
vbi alios allegat, Papon. Arreſt. Pariſ. lib.
3. tit. 3. Arreſt. 3. Amed. de Ponte in
ſuis quæſtion. Laudimial. quæſt. 3. num. 2.
alijque paſſim.*

Quod duplicatum releuium adhuc
non reperi alibi ſolui, ſed ad ſimilitu-

dinem eius, & gratiæ Regum noſtrorum, reperi tamen in alijs partibus
19 feudum non amitti, prout eſt in Sicilia vltra pharum, vbi non amittitur feudum ob non petitam inueſtituram in tempore legitimo, nec ſoluitur duplicatum releuium, ſed ſoluitur in pænam quantitas fructuum duorum annorum Regiæ Curiæ, *vt ex capitulo Regis Ioannis conceſſo ſub anno 1460. ſub tit. de inueſtitur. feud. non capiend. de qua ſolutione meminit Petr. de Gregor. de conceſſion. feud. part. 8. quæſt. 16. titulo de iure renouation. inueſtitur. ſub num. 4.*

20 Item & in Gallia reperi, vt dicam, quod Chriſtianiſſimi illius Reges noſtrorum Regum imitati munificentiã, & gratiam adhuc vaſſallos ex temporis circumuentione non anguſtiãt ad feudi amiſſionem ob non petitam in tempore inueſtituram, ſed eo elapſo Dominus ſtatim appræhendit poſſeſſionem feudi, ſuoſque fructus facit, quoad vaſſallus moram purgauerit in petendo inueſtituram, de qua cõſuetudine poſt *Gloſſ. Pariſ. §. 1. & 4. Chaſſen. in conſuet. Burgund. tit. dez fiedz, rubric. 3. §. 1. tit. de dans l'an, è iour, teſtatur Nard. Lyparul. ad Iſern. in cap. 1. lit. O. quo temp. miles, Henrich. à Roſental. d. cap. 6. concluſ. 62. num. 9 lit. F. tit. quibus mod. feud. acquir.*

21 In Aquitania etiam reperi, quod ob ceſſationem ſolutionis vectigalis, aut penſionis ex feudo Domino debitæ per vaſſallum, tunc Dominus habet manus iniectionem in feudum, quandiù ipſi Domino fuerit ſatisfactum, *Arnold. Ferron. in conſuet. Burdegalenſ. lib. 2. num. 8. de feud. & iure emphit. §. 2.* & facta ſatisfactione feudum redit ad ſatisfacientem citra pœnam commiſſi.

In Belgio, & præſertim apud Hannonienſes non ſoluitur duplicatum releuium, ſed ex cõſuetudine amittit fructus, & cõmoda feudi quoad inueſtituram petierit, *ita Petrus Gudelin. de iure feudorum par. 5. cap. 2. num. 12.*

Quam Regum noſtrorum gratiam, & munificentiam hac in re valde ex-
22 tollunt Vltramontani, prout eſt videre apud eundem *Henrich. à Roſental. d. loco in gloſſ. Laurent. Syluan. de feud. recognit. q. 27.* Item & eam extollunt Hiſpani, prout eſt videre apud *Fernandez Vaſquium controuerſ. illuſtr. lib. 1. cap. 8. num. 13.*

Et ſicut diximus, quod ſimplex releuium peti poteſt pacto, & conuentione, idem dicam de releuio duplica-
23 to, vt & illud pacto, & conuentione inita inter Dominum, & vaſſallum, particulariter peti poſſit, *vt voluit Iacob. Aluarot. in cap. 1. §. fin. quid ſit inueſtit. quem ſequitur Iacobinus in ſua inueſt. in verb. quiquidem inueſtiti, col. 18. verſ. ſed an valeret, Petr. de Gregor. d. par. 8. quæſt. 16. tit. de iure renouat. inueſt. num. 4. verſ. & ideo.* Inoleuit, et in Regno noſtro alia conſuetudo ſoluendi tempore inueſtituræ faciendæ quamdam aliam quantitatẽ,
24 quæ dicitur communi vocabulo Ius Tapeti, quod ius antiquiſſimum, eſt in Regno noſtro, & de eo meminit Ritus Regiæ Cameræ ſub rubrica de officio Camerarij, vbi adeſt capitulum penes me manuſcriptum ſub his verbis.

Item habebit à quibuſcumque perſonis facientibus homagium pro quolibet feudo militari vnciam auri vnam, de qua medietas debet eſſe Cambellariorum Regis.

Ex quibus verbis colligitur, quod hoc ius Tapeti ſoluitur Magno Camerario, & ſoluitur ad rationem ca-
25 rolenorum octo pro qualibet vncia, quæ ſumma aſcendit ad rationem ducatorum 13. 1. 13. pro centenario eius quod ſoluitur pro releuio, & in hac ſolutione iuris Tapeti non fit deductio adhoi, prout fit reſpectu releuij, vt dicit *Reg. Moles deciſ. manuſcripta quintadecima ſub tit. de iure releuiorum*, & dicit, quod debetur vna cum releuio per hæredem Baronis. Et hoc ius Tapeti tenetur affictatum p

Ill.

Ill. Marchionē Piſcariç Magnum Camerarium in duc. pro quolibet anno.

Et dicitur ius Tapeti, quia qui faciebat homagium debebat aſportare Tapetum ante pedes Regis, ibique illud ſternere, vt dicit Moles ibidem dicens, quod ipſe non inuenit quomodo hodie hoc ius reperiatur auctū. De quo iure Tapeti, vt debeatur Camerario, & paribus, meminit *Iacob. Cuiacius de feud. in principio Damhouder in praxi rerum ciuilium cap. 268.*

26 Et hoc ius Tapeti in partibus Hannoniç appellatur ius pecuniarium debitum Camerario, & paribus Curiæ pro inueſtitura, vt meminit *Petrus Gudelinus de iure feud. cap. 8. nu. 18. in fin.*

ARGVMENTVM.

Releuium quonam tempore illud, eiuſq; ſubſtantia fuerint cognita, & vnde dictum referetur; diſtinguendo releuij nomen, eiuſq; ſubſtantiam, vt ſubſtātia releuij, ſed ſub alio nomine de iure digeſtorum cognita fuerit, deinde iure Authenticorum. In Regno autem noſtro ex more, ſiuè conſuetudine cognitum fuiſſe probatur. Deriuatur hoc nomen à primitiuo releuare; vox enim barbara eſt, quod & releuamen dicitur. Et in alijs locis correſpondendo cauſç ob quā ſoluitur appellitatur in Hiſpanijs *l'entrada*, apud Inſubres *introgium*, & in alijs partibus remiſſiuè quomodo appelletur.

SVMMARIVM.

1 *Releuij ſubſtantia cognita de iure digeſtorum ſub nomine introitus.*
2 *Deinde & de iure Authenticorum ſub nomine releuamenti.*
3 *Releuium vox barbara eſt.*
4 *Deriuatur releuium à primitiuo releuare.*
5 *Releuij ſolutionis cauſa, & effectus.*
6 *In Hiſpanijs releuium dicitur* l'entrada *& in Belgio dicitur laudimium.*
7 *In Paßauia dicitur laudatiuum.*
8 *Apud Aurelianenſes dicitur* releuoinſor *& in Britannia.*
9 *In Sabaudia, & Pedemonte dicitur laudimium.*
10 *Apud Inſubres Galliæ Ciſalpinæ populos releuium dicitur* introgium.

QVÆSTIO II.

Licet releuium, vt iā deduxi ex more, & conſuetudine fuerit in hoc Regno introductum, tamen quonam tempore, & iure, nomen releuij, eiuſq; ſubſtantia fuerunt cognita hic referre putaui, illius enim ſolutio quonam tempore inoleuit iam deduxi, hic verò diſtinguendo nomen rele-
1 uij, ab eius ſubſtantia dicas, quod ſubſtantia releuij, ſiue releuium in ſui ſubſtantia fuit cognitum de iure digeſtorum, ſed ſub alio nomine, nempè ſub nomine introitus, quippe tempore quando quis militiam ingrediebatur ſoluebat quaſdam expenſas, quæ nuncupabantur introitus, *ex tex. in l. his verbis §. alumno ff. de leg. 3. ibi cum introitu, de hoc meminit Garſ. de expenſis, & meliorat. cap. 13. num. 5.* quem tex. allegat etiam *Andr. de Iſern. in d. §. ſimiliter nu. 14. de capit. Corrad. Amed. de Ponte de laudim. quæſt. 1. n. 9. Henrich. à Roſental. d. cap. 6. concluſ. 66. Sigiſm. Loffred. in cap. 1. §. ſimiliter verſ. non eſt ſimile, per quos fiat inueſt. col. 2. in verbo, ſed circa hāc principalem Liparul. ad Iſer. d. loco, cæteriq; ad hanc materiam.*

2 Deinde fuit releuij ſubſtantia cognita de iure authenticorum, ſed ſub nomine releuamenti, ſiue releuaminis *ita tex. in Auth. de alienat. & emphiteuſ. §. in prædictis verò omnibus cap. 6.*

ibi

ibi emphiteuta ſoluit domino fa-
cienti inueſtituram cum iureiuran-
do ſextam partem fructuum rei con-
ceſſę in emphiteuſim, quę ſolutio ſex-
tę partis fructuum rei conceſſæ pro
inſtrumento facienda releuatio ap-
pellatur, quæ vox proxima eſt rele-
uio cum ab eodem primitiuo deri-
uentur, de quo tex. meminit *Matth.
de Afflict. in d. §. firmiter l. Imperial. de
probib. feud. alienat. vbi Nard. Lyparul.
ad Iſern. num.* 14. *in verbo inueni*, de quo
releuamēto meminit *Freccia d. author.*
3. *num.* 3.

In Regno autem noſtro hoc rele-
uamentum, ſiue releuamen, ſiue in-
troitus fuit cognitum ex more (vt di-
xi) ſed ſub nomine releuij ex conſue-
tudine, & poſtea etiam per legem cō-
ſtitutionis poſt mortem in certo caſu
3 vt dicam., quod releuij nomen, eſt
vox barbara, vt ait *Roſental. d. cap.* 6.
concluſ. 66. & vſu gentium fuit intro-
ductum arg. *l. labeo ff. de ſuppell. legat.*
tanquam rei conſonam *Andr de Iſern.
in d. §. ſimiliter num.* 3. *Borrell. in ſum. de-
ciſ. tit. de releuio num.* 8. & deriuatur
4 à ſuo primitiuo releuare, ſiue releuo
releuas, prout deducit *Andr. de Iſern.
in d. cap.* 1. *§. ſimiliter num.* 14. *de capitul.
Corrad. Franch. deciſ.* 121. *num.* 16. *Andr.
de Iſern. in conſt. poſt mortem in d. §. ſi-
militer Freccia d. author.* 3. *num* 3. *Petr.
de Gregor. de conceſſ. feud. par.* 8. *quæſt.*
16. *num.* 2. *Borrell. vbi ſup. nu.* 7. vnde
etiam attenta ſubſtantia, ſiue deriua-
tione, poteſt dici etiam releuamen-
tum, ſiue releuamen, prout ex Frecc.
dixi & meminit *Sigiſm Loffred conſ.* 14.
num 14. *Matth. Afflict in d. cap.* 1. *§. ſed
ſi res num.* 21. *per quos fiat inueſt. Ioan
nes Scheneiduuin. damnatæ memoriæ de*
5 *feud. par.* 5. *num.* 60. quaſi quod hoc
ipſum præſtando releuet, ſiue reſu-
mat feudum quaſi iacens, *ita Roſental.
d. concluſ.* 66. *num.* 1. exemplo hære-
ditatis, quæ dùm non eſt adita, di-
citur iacere, & quando quis illā adit,
amplius non dicitur ita iacere, & ſic
merito per aditionem releuatur, ita
feudū dicitur iacere, quoad vaſallus
de illo non inueſtitur, merito dum in-
ueſtitur dicitur illud releuari, *ita Petr.
Gudelin. de iur. feud. cap.* 6. *nu.* 3. vbi ap-
pelat releuationē, vel à releuādo eū,
cui præſtatur *Marin. Freccia d. num.* 3.
cum Dominus grauetur in amiſſione
vaſalli ob mortem, meritò debet re-
leuari in altero, nempè habendo ali-
quam ſummam, pro nouo recipiendo
vaſſallo ex regula, quod qui in vno
grauatur in alio releuari debet, &
Frecciam ſequitur *Ioſeph Cum. Sicu-
lus in extrauag. ſi aliquem in verbo ſerui-
tij num.* 53. *Nicol. Intrigliol. de feud. cen-
tur.* 2. *art.* 5. *nu.* 629. quaſi quod interci-
derat morte releuetur à Domino feu-
di pretio conuento *ita Bertrand. de
Argentre art.* 74. *in verbo du Rachapt.
tit. des droicts du Prince.* Quod releuiū
in ſubſtantia etiam ſoluitur, apud
Hiſpanos, & nominatur vulgo l'en-
trada, quod vocabulum correſpondet
iuri communi nempè introitus, & ſol-
uitur quædam quantitas pro ingreſſu
ad rem, & vocatur iſta quantitas tunc
temporis ſoluenda l'entrada ita *Io.
Garſias de expenſ., & meliorat. cap.* 13.
7 *nu.* 5. & in alijs partibus, prout in Paſ-
ſauia, eiuſq; Prouincijs dicitur lau-
8 datiuum, Apud Aurelianenſes dici-
9 tur Releuoinſor, In Sabaudia Pede-
monte Britannia dicam infra q. 5.
10 Apud Inſubres etiam viget con-
ſuetudo talis ſoluendi certam quan-
titatem tempore, quo quis ad rem
ingreditur, & vocatur apud illas par-
tes Introgium ita *Amæd. de Ponte lau-
dim. q.* 12. *n.* 10. quod nomē correſpō-
det effectui, & cauſſæ ob quam ſolui-
tur releuium, & correſpondet *tex. in
d. §. alumno*, qui introitum dixit quan-
titatem, quæ ſoluitur, vt dixi ſupra.

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Releuij ſolutionem eſſe ius à vaſallagio dependens, eiuſque effectum, vbi viget probatur.

SVMMARIVM.

1 *R*Eleuij ſolutio multa operatur ex parte vaſalli, item ex parte Domini, eiuſque cauſæ referuntur.

2 *Releuium debetur in ſignum recognitionis.*

3 *Ante tempora conſtit. poſt mortem Releuij onus erat vaſſalli.*

QVÆSTIO III.

COnſequens hęc pręcedēti quęſtio, & ab inibi dictis neceſſariò inferenda, vt omnino fateri cogamur in Regno noſtro, maximè, & alibi vbi releuium ſoluitur, vaſallagij ius parere hunc effectum releuij in vaſallo, quippèqui iſte
1 ſecundus vaſallus, vti nouus debet recognoſcere concedentem in dominum, & patronum, & ab eo inueſtiri ſe facere, veteremq; inueſtituram in ſui perſona de nouo confirmare, & ratione iſtius recognitionis in dominum, & renouationis inueſtituræ, quę debet eſſe cum onere vaſalli, & honore domini merito vaſallus oſtendendo ſuam deuotionem, & reuerentiam vti vaſallus præſentat domino medietatem fructuum illius anni, ob renouationem inueſtituræ. Et ideò dictus recognitus dominus cum hac præſentatione, & eo modo videtur quodamodo honoratus, ad quem honorem vaſſallus tenetur domino, vt ſuo loco dicemus, maximè hæres, qui tenetur releuare dominum facientem inueſtituram, & niſi dominus hoc modo recognoſcatur ſoluendo illi releuiū, inueſtituram facere non cogitur, imo feudum grauaretur (quod non admictam, vt infra dicam) onere duplicati releuij, in locum amiſſionis, & ſic neceſſariò quis ſoluere tenetur releuiū in caſu, & tempore debito, hæc omnia probat *Andr. de Iſern. in cap.* 1. §. *ſed ſi res num.* 7. *&* 11. & clarius *in* §. *ſimiliter cap.* 1. *num.* 14. *de capitul. Corrad. & in conſtitut. Regni poſt mortem col.* 2. *verſ. hinc ſumitur nomen, Nard. Liparul. ad Iſern. in d.* §. *ſimiliter litera C. in verbo indigenti*, late *Marin. Freccia de ſubfeud. lib.* 2. *author.* 3. *num.* 2. 3. *&* 16. *de author. Baron. Io: Franc. de Pont. lectiõ. feud.* 2.
2 *n.* 50. *&* 51. Et quòd releuium debeatur in ſignum recognitionis dixit *Sigiſmund. Loffred. ad tex. in d. cap.* §. *ſed & res, per quos fiat inueſt. Marin. Freccia d. loco num.* 3. *Vinc. de Franch. deciſ.* 121. *num.* 1. *Io: Andr. de Georgio alleg.* 18. *nu.* 27. *Garſ. Maſtrill. deciſ. Siciliæ* 112. *num.* 15. *&* 52. *vol.* 2. & infra dicam.

Et quod ſit verum aſſumptum, vt ſolutio releuij ex iure vaſſallagij defluat, probarunt *Alber. Brunus conſ. feudalib. diuerſ. Bartolom. Socc. cõſ.* 66. *vol.* 3. *col.* 8. *Freccia d. loco num.* 3. *& num.* 16.
2 vbi ait, quòd ante tempora conſtitutionis ſolutio releuij erat onus impoſitum vaſſallo volenti ſuccedere ad feudum ob mortem prædeceſſoris.

ARGVMENTVM.

Releuium, qua de cauſa debetur deque eius deſcriptione, ſiue definitione differitur, referuntur eius ſolutionis cauſæ, tum recognitio domini, tum renouatio inueſtituræ, & iuramenti, eorumq; quæ in iuramento continentur, quæ renouatio veteris tantum inueſtituræ fieri intelligitur,

tur. Item ob laborem domini in renouanda inueſtitura veteri, vnde releuium non deberi deducitur, quando inueſtitura petitur à nouo ſucceſſore in Regno. Nec vaſſallus immiſſus à domino ante annum ſoluere tenetur, contra Afflicti ſententiam.

SVMMARIVM.

1 *Releuij ob ſolutionem recognoſcitur directum dominium inueſtientis.*
2 *Promiſſio ſeruitiorum feudaliũ per mortem extinguitur.*
3 *Ob renouationem promiſſionis ſeruitiorũ releuium debetur.*
4 *Ob renouationem iuramenti extincti releuium debetur.*
5 *Iuramentum reuiuiſci expenſaſq; deberi conſideratur.*
6 *Releuium non debetur pro prima inueſtitura.*
7 *Releuium debetur pro intratura feudi.*
8 *Anell. Amati Præſ. Regiæ Cameræ, & Fiſci patron. encomia.*
9 *Releuium debetur ob confirmationem veteris inueſtituræ, & de alijs rationibus remiſſiuè.*
10 *In Regno noſtro releuij ſolutio ſufficit pro inueſtitura.*
11 *Releuium non debetur ob mortẽ Domini.*
12 *Vaſſallus inuitus ante annum non cogitur ſoluere releuium.*
13 *Releuij deſcriptio, ſiue notatio.*
14 *Releuium debetur aliquando pro feudo nouo, & ponderatur conſt. poſt mortem remiſſiuè.*

QVAESTIO IV.

Releuium iã deberi nemo ambigit, nonnullaſque rationes deduximus, ob quas debetur, hic vero ſubij-
1 clamus potiores, & ſicut laudimiũ ſoluitur à nouo emphiteuta ob recognitionem directi dominij; vt ait *Iacob. de Ayello in tract. de iure adhoæ, & releuij num. iam allegãdo,* ità etiam releuium ſoluitur ob recognitionem directi dominij, in ſignũ reuerentię, deuotionis, & cenſus, *Bald. in l. 1. num. 4. ff. de rer. diuiſ. n. 95. in fin. in verb. Rex Siciliæ, Sigiſmund. Loffred. in ſua feudal. paraphreſ. ad tex. in cap. 1. per quos fiat inueſt. Marin. Frecc. d. author. 3. n. 3. Paris de Puteo per quos fiat inueſt. col. 3. verſ. an illi, Præſ. de Franch. deciſ. 121. nu. 7. Garſ. Maſtrill. d. deciſ. 112. vol. 1. num. 55. & 52. Conſ. Io. Andr. de Georg. allegat. 18 num. 23. Camill. Borrell. in ſumma deciſ. tit. de releuio num. 6. Camill. de Medic. conſ. 55.*
2 *num. 4.* Item promiſſio ſeruitiorum facta à vaſſallo defuncto, tempore quo viuebat, per eius mortem extincta eſt, *l. 1. C. de caduc. tollend. Matth. Vueſembech de feud. cap. 8. num. 25.* & in morte regulariter deberi, docet *Argentreus ad conſuet. Britanniæ art. 78. nota. 2. num. 1.* quam promiſſionem, quia ſic extincta eſt, de nouo cogitur
3 facere ipſe ſucceſſor, ob quam renouationem Domino à ſucceſſore faciẽdam, tenetur ipſe ſucceſſor aliquam quantitatem Domino renouanti ſoluere, quę releuium dicitur, ita deducit *Henrich. à Roſental. de feud. cap. 6. concluſ. 66. num. 1.*

Item iuramentum fidelitatis, cęterorumq; ad quę virtute iuramẽti erat vaſſallus obligatus, per iurantis mortẽ remanet extinctum, qua de re cum ſucceſſor teneatur nouum iuramentũ
4 pręſtare, ob dictã noui iuramẽti pręſtationem, & alia releuium debetur ita poſt *Gloſ. Pariſ. §. 2. gloſ. 4. num. 49. Hartman. Piſtor. lib. 3. quæſt. 47. num. 1. quæſtion. iur. feudal. Iuli. Clarus lib. 3. ſenten. §. feudum, quæſt. 49. nu. 1. Matth. Vueſembec. d. cap. 8. num. 28. Laurent. Syluan. de recognit. feud. quæſt. 17. nu. 5.* Quaſi quod iuramentum, & obligatio
5 vaſſallatica, quibus defunctus feudarius in eius vita nectebatur, nunc per

mor-

mortem extincta ſint, & per nouam iſtam inueſtituram, ſeù mauis veteris inueſtituræ confirmationem, iam extinctæ obligationi, ſiue peremptæ iuramenti vitæ videtur (dum illa renouatur) quodammodo ſpiritum inſufflari, ideoq; reuiuiſcere iam extinctã obligationem, ſiuè iuramentum peremptum, ſed quia quando Princeps peremptæ inſtantiæ vitæ ſpiritum inſufflat condemnat aduerſarium ad expenſas, ideo cum fiſco debebantur expenſæ pro inueſtitura, merito releuiũ debetur quaſi expenſæ, in quarum locum ſucceſſit, *ita Marin. Frecc. lib.3. cap. 2. num.23.*

Vnde merito, & hæc quæ diximus
6 patent, quòd pro prima inueſtitura non debet ſolui releuium, quando de nouo feudum acquiritur, *ita Andr. de Iſern. in cap.1.§. ſimiliter de capit. Corrad. Petr. Gregor. de conceſſ. feud. par.8.q.16. num.4. Sigiſm. Loffred. conſ.16. num.15.* quaſi quod in ea ceſſent rationes ſupradictæ, ſed benè in renouatione veteris inueſtituræ ob mortem, cum concurrant illæ rationes meritò releuium ſolui debeat, vt poſt alios Doct. dixit *Freccia d. author. 3. num. 3. Iacob. de Sancto Georgio in verb. qui quidem inueſtiti nu. 78. & ita poſt Frecciam Andr. de Iſern. & alios, Præſ. Anell. Amat. conſ. 14. n. 6. cent. 1.* multis nominibus iam iam comendandus. Inſuper & ex alia
7 ratione releuium debetur, per inueſtiturę .n. renouationẽ ſucceſſor immiſſitur in poſſeſſionem feudi, ob quam immiſſionem, ſeu intraturã feudi Domino ſoluitur certa quãtitas fructuũ illius anni, quod releuium dicitur, ita *Frecc. d. loco nu. 3. & 21. circa medium,*
8 *Præſ. Anell. Amat.* vir quidem impensè eruditus, Feudiſta maximus, Andreæ Iſernienſis familiaris intimus, & Aduocatus longè primarius, poſtea Fiſci Reg. Cam. Patronus, deinde eiuſdem Cameræ Præſes *conſ. 14. num. 6. gloſ. in conſtit. poſt mortem in verb. recepto. Nicol. Intrigliol. de feud. cent.2. art.5. num. 624. cæteriq; paſſim, Camill. Medic. d. conſ. 55. num. 4.*

Alias rationes excogitando ponit
9 *Io. Franc. de Ponte numquam ſatis laudatus in præl. lection. feudal. lect. 2. n.50. & 51.* dicendo ſemper, quod petitur noua inueſtitura per ſucceſſorem, cõfirmatur illa prima vetus, cuius quidẽ inueſtiturę tenor ſemper actendẽdus, nec in aliquo immutandus, & rationẽ nouę confirmationis de veteri inueſtitura ſoluitur dicta quantitas fructuum, quę releuium dicitur, ſequitur *Præſ. Amat. d. conſ. 14. num. 5. poſt Loffred. in d. §. ſed & res col. 3. verſ. ſed circa hanc.*

Ob quæ omnia, nempe cõfirmationem inueſtiturę, eiuſque renouationem, immiſſionem in poſſeſſionem, iuramenti receptionem, Dominus laborem ſuſcipit, ob quem laborem ſuſceptum Dominus in recompenſam, mercedem habere debet, quæ & releuiũ dicitur, ad ſimilitudinem laudimij in noua inueſtitura, per quod laudatur Dominus, ita ex *Raynald. in comprahenſ. iur. feud. §. præterea ſi quis infeudatus num. 36. circa medium, idem Præſ. Amat. d. conſ. 14. num. 24. Nicol. Ant. Gizzarell. deciſ. 8. num. 3. & ſeq.*

Immo & ſi ob inueſtituram releuiũ ſoluitur, tamen in Regno noſtro ſolutio ipſa releuij ſucceſſit loco inueſtiturę, & nõ eſt neceſſe alia inueſtitura,
10 ſed ſufficit tantum ipſa ſolutio releuij, *poſt Andr. de Iſern. in cap.1 ſub nu.6. de feud. cognit. Capyc. in repet. cap. Imperialem de prohib. feud. alienat. fol.55 limit. 14. Scip. Rouit. pragm.4. de feud. nu.90.*

Quod aliter ſe habet in ſolutione laudimij, vt pro qualibet renouata inueſtitura, ſeu, vt melius dicam, pro qualibet noua inueſtitura rei emphiteuticę laudimium ſolui debeat, *ita Amad. de Ponte laudim. quæſt. 12. nu. 10.* Verum ſolutionem releuij dicas non
11 habere locum, quando vaſſallus petit inueſtituram à nouo ſucceſſore Domini, eiq; fidelitatem iurat, quia & ſi reno-

renouatio inueſtiturę, & fidelitatis iuramentum interueniat, tamen releuium non eſt ſoluendum, quia ab hęrede ſucceſſore, nõ autem hęredi ſucceſſori ſoluendum eſt, & vltra has rationes eſt authoritas *Afflicti in cap. 1. num. 1. de capitul. Corrad. & in cap. 1. quæ ſit prima cauſa benefic. amiſt. nu. 2.*

Sed quid ſi Dominus ante annum vult immictere vaſſallum in poſſeſſionem feudi, in qua reperitur ipſe Do-
12 minus, & vaſſallus renuat iurare, & immicti an ſit priuandus feudo, & per conſequens duplicatum releuium ſoluere, *Afflict. in d. cap. 1. §. eſt & alia num. 8.* dicit, quod tenetur iurare etiã ante annum alias citatus tribus vicibus ſi non iuret priuabitur feudo, vt dicam infra.

Sed circa ſolutionem releuij, vt cogatur ſoluere ante annum, in hoc nõ conſentio, quia eſt dilatio conceſſa ad beneficium vtriuſq; nempe debitoris, put eſt vaſſalli, & creditoris, prout eſt fiſci, & in prejudicium vnius arctari non poteſt.

Vnde ex ijs probari poteſt releuij definitio, ſiue deſcriptio, quam ponit *Io. Garſias de expenſ. & melioration. cap. 13. num. 15. mihi in tractatibus tom. 17. fol. 304.* dicens releuium eſſe munus honorarium, quod nouus vaſſallus Domino introitus cauſa in feudum largitur, quaſi morte alterius vaſſalli, vel ſi aliquo caſu ei feudum ceciderit vel apertum ſit, & aliam definitionem ponit *Amæd. de Ponte laudim. quæſt. 2. num. 6.* dicens, quod releuium eſt id, quod ſoluitur (quando vaſſallus vtilis Dominus feudi moritur,) per eius hęredem pro confirmatione inueſtiturę, ad tradita per *Andr. de Iſern. in cap. 1. §. ſed & res num. 7. per quos fiat inueſt.*

14 Limita tamẽ concluſionem in qua affirmauimus releuiũ non deberi propter nouam inueſtituram non procedere in feudo quaternato ſecundum quid, quia pro illius noua inueſtitura à Barone concedenda ſubfeudatario præcedente Domini mandato eſt ſoluendum non in quãtitate medietatis fructuum, ſed quod non excedat decẽ vncias, prout ſic limitanr principalem cõcluſionem, *And. de Iſer. in hac conſtit. poſt mortem col. 2. Matth. Afflict. nu. 10. & nouiſſime per Horat. Motan. d. repet. feud. §. præterea ſi quis infeudatus nu. 50.* quis ſic inducit dictam conſtitut. poſt mortem.

ARGVMENTVM.

Conſuetudinem ſoluendi releuium, non ſolum in noſtro Regno, ſed in alijs Europæ partibus inolere demonſtratur quinimmo, & de eius quantitate ijs in locis; prout in Gallia alijs locis conuicinis pro releuio ſoluitur melior equus, aut bos, & toties quoties feudum mutat manus Domini, non autẽ in caſu venditionis, vel ſucceſſionis directę. Item ſoluitur in Sabaudia, & Pedemontiũ patria ſub nomine laudimij. Item in Colonia, Monteſia, Ducatu Iuliacenſi. Itẽ in Paſſauia, eiuſq; Prouincijs, & dicitur laudatiuum. In Aquitania dicitur obſequium, in Britãnia dicitur redemptiuũ, in Hiſpanijs & dicitur vulgo l'entrada, in Regno Siciliæ vltra pharum ſoluitur, ſed quãtitas diuerſa eſt, prout diuerſi ibi ſunt ſtatuti caſus; apud Aurelianenſes dicitur releiuonſor. Demum in Regno noſtro quamnam quantitatem percipiat Rex, refertur ex bilancio tranſmiſſo ad Catholicam Maieſtatem.

SVMMARIVM.

1 *De quautitate releuij.*
2 *Quantitas releuij in Gallia eſt melior æquus, aut bos ad Domini electionem.*
3 *Soluitur in Gallia pro feudis vulgo churmied.*
4 *Debetur in Gallia toties quoties mutat manus*

manus Domini.

5 *Nec in Gallia exigitur in caſu venditionis, vel ſucceſſionis directæ.*

6 *In Sabaudia, & Delphinatu ſoluitur laudimium quando feudum venditur, & quid in Pedemonte remiſſiuè.*

7 *In Ducatu Montenſi, Epiſcopatu Colonienſi, & Ducatu Iuliacenſi. Item & in alijs Germaniæ locis conuicinis ſoluitur releuium.*

8 *In Paſſauia, eiuſque Prouincijs ſoluitur laudatiuum, & pro eo quinque floreni pro ſingulis centum, & alibi decem pro centenario, & alibi viginti, & hoc in feudo ſimpliciter hæreditario.*

9 *In Aquitania releuium dicitur obſequiũ, & præſtatur Domino.*

10 *Releuationes apud Aurelianenſes arbitrariæ ſunt.*

11 *Apud Hyſpanos releuium ſoluitur, & dicitur l'entrada.*

12 *In Britannia releuium dicitur rachapt, ſiue redemptiuum, & debentur fructus feudi, & iuriſdictionis integri anni, & quid in Anglia ibidem.*

13 *Releuij quantitas diuerſa in Regno Siciliæ vltra pharum.*

14 *Diuerſi caſus ſuccedendi in Regno Siciliæ vltra pharum conſtituti, diuerſam conſtituunt releuij quantitatem, & nu. 13. Item pro duplicato fructus duorum annorum debentur num. 14. & 15.*

16 *In Regno noſtro Neapolitano releuij quãtitas vniformis eſt.*

17 *Eſt medietas fructuum illius anni quo feudatarius moritur.*

18 *Releuij Regale cenſum ad quam ſummã aſcendat quolibet anno.*

19 *Ex releuij cenſu, ſiue introitu permultis ſatisfit Officialibus hic in Regno.*

QVÆSTIO V.

REleuium ex conſuetudine deberi deductum vides in Regno noſtro, ſed an ea conſuetudo alibi ſit recepta, non ab re hic ſcrutati puto, nè materiam quam
tractamus, incognitam faciamus, quã
1 cognoſcendam proponimus, & quænam ſit eius quantitas, tam in Regno noſtro, quam ijs in locis, vbi vigere illam demonſtrabimus.

Et permultis Europæ in partibus quoad videre potuimus eam vigere ſat conſtabit, tam in vtraq; Sicilia, Germania, Gallia, Hiſpanijs, Britannia, Sabaudia, Flandria, cæteriſque Europæ locis.

In Gallia autem, alijſque locis con-
2 uicinis ſoluitur releuium, & eius quãtitas eſt, nam Domino ſoluitur melior equus, aut bos ad Domini electionẽ, quæ ſolutio fit etiam ex conſuetudine ibi inoleta, prout de hac conſuetudine, eiuſq; ſolutionis quantitate, & rei ſolutæ electione, teſtatur *Henrich. à Roſental tit. de diuiſ. feud. cap. 2. concluſ. 64. num. 1. & 2.* de qua Galliæ conſuetudine meminit *Camill. Borrell. in ſumm. decif. tit. de releuio num. 3. & 4.*

Quam conſuetudinem in Gallia vigentẽ ampliatam eſſe demonſtrabi-
3 tur, etiam in quibuſdam feudis planè degenerãtibus, quæ vulgo churmied in illis partibus appellantur, de qua conſuetudine releuij ſoluendi fic ampliata teſtatur idem *Roſental. tit. quib. mod. feud. acquir. concluſ. 66. num. 2.*
4 Quod releuium in Gallia ſoluitur toties, quoties feudum mutat Dominũ, ita *Amed. de Ponte laudim. quæſt. 2. num. 8. & nos ſupra diximus quæſt. 1.* Reſtringitur, ſiue limitata fuit dicta
5 ſolutio releuij ijs in locis, vt non exigatur in caſu venditionis, vel ſucceſſionis directæ, ita *gloſ. Pariſ. §. 22. & Vinc. de Franch. deciſ. 121. num. 10. & 11.* & per eam deciſionis intercapedi-
6 nem. In Sabaudia, & Patria Delphinatus etiam ſoluẽdi releuium irrepſit conſuetudo, & ſoluitur Domino ſub nomine laudimij quando feudum vẽditur, & ſoluitur ob nouam inueſtituram quam Dominus emptori facit de qua conſuetudine teſtatur *Guid. Pap.*

Pap. deciſ. 415. *num.* 3. *Franc. Marc. dec.* 368. *num.* 16. *Nicol. Boer. deciſ.* 19. *num.* 1. *&* 2.

In Patria Pedemontium quid ſeruetur circa releuij, ſiue laudimij ſolutionem, vide *Amad. de Poute laudim. quæſt.* 3. *nu.* 6. *poſt Riminald. Iunior. conſ.* 38. *num.* 37.

7 In Ducatu Montenſi, Epiſcopatu Colonienſi, & Ducatu Iuliacenſi, & ibi in locis conuicinis, alijſq; permultis in Germaniæ locis ex eorum conſuetudine releuium ſoluitur, prout teſtatur idem *Roſental. d. concluſ.* 66. *num.* 2. *cap.* 6. *tit. quib. mod. feud. acquir.* ſed quantitatem non inueni.

8 In Paſſauia, eiuſque Prouincia, & locis conuicinis adeſt etiam quædam conſimilis conſuetudo, vt in alienatione feudi merè, & ſimpliciter hæreditarij ſoluatur directo Domino laudimiū, ſiue, vt ipſi vocant, laudatiuū, pro quo ſoluuntur Domino quinque floreni pro ſingulis centum, & in quibuſdam alijs locis decem pro centum, & alibi viginti, *vt poſt Ioan. Coraſ. in l.* 3. *ſub num.* 22. *C. de iure emphit. teſtatur Carol. à Kirchberg. in ſuo diſcurſu de feud. hæreditario, & ex pacto, & prouidentia cap.* 5. *num.* 21. *&* 22.

9 In Aquitania, quæ Galliæ pars eſt, etiam viget alia conſuetudo, nempè vt vaſſallus pro inueſtitura obſequiū teneatur præſtare, pro quo non cogitur Ducatum ipſum egredi intra annum, & menſem, *vt refert Arnold. Ferron. in comment. ad conſuetud. Burdegalenſ. lib.* 2. *tit.* 8. *de feudis, & iure emphiteutico* §. 1. *verſ. octauus nummus, dico infra q.* 8. *nu.* 18. *par.* 3.

10 Apud Aurelianenſes etiam ſoluitur releuium, ſed ſub alio nomine, nempe dicuntur releuationes arbitrariæ, quę apud Gallos materna lingua dicūtur releuoinſor à plaiſir, pro vt de hoc meminit *Renat. Koppin. in conſuetud. Andegauenſ. lib.* 1. *cap.* 4. *artic.* 14. *par.* 1. *Borrell. vbi ſup. num.* 4.

In Britannia etiam ſoluitur releuium, ſed ſub nomine redemptiui, ſiuè rachaptus, *vt in artic.* 76. *meminit Bertrandus de Argētre ad conſuetud. Britanniæ tit. dez droitz du Prince art.* 76. & pro rachaptu, ſiuè redemptiuo Dominus feudi accipit fructus vnius integri anni, & tā fructus feudi, quā iuriſdictionis, *idem Bertrand. d. tit. art.* 74. *in verb. du rachapt.*

In Anglia retulit mihi Excellentiſs. D. Fabritius Carapha, Aurei velleris æques, Regius Collateralis Conſ. vir politicæ doctrinæ perſpicuus, & Dominus meus ſemper, & vbiq; obſeruandus, quod Rex mortuo feudatario relicto filio in pupillari ætate, ſtatim accipit poſſeſſionem feudi, illiuſq; fructus percipit quoad pupillus deuenerit ad pubertatem, & interim quamdam annuam quantitatem pupillo durante pupillari ætate aſſignat.

11 In Hyſpanijs, etiam ſoluendi releuij conſuetudo inoleuit in quibuſdam caſibus, & appellatur vulgò hyſpanè l'enttada, quaſi, q; vt iam dixi, pro introitu ſoluatur, prout teſtatur *Ioan. Garſ. de expenſ. & meliorationi, cap.* 13 *num.* 15. In Belgio etiam ſoluitur dixi ſupra q. 1.

In Regno Sicilię vltra phatum ſol-
12 uitur etiam releuium, ſed diuerſo modo ſoluitur, & taxatur in diuerſis caſibus, quippe ſi ſucceſſor in feudo eſt de deſcendentibus per lineam directam primi acquirentis, & ſuccedit in Comitatu conſiſtente in tribus caſtris, vel vltra tunc ſoluet pro releuio decem marchas argenti; In cæteris vero ſucceſſionibus ſoluit quatuor marchas, vt ſi eſt villa, vel terra habi-
13 tata. In ſucceſſione autem cuiuslibet caſtri, in quo nec familia, nec habitatio reperiatur, tunc ſoluet duas marchas; ſi fuerit feudum planum, aut domus, ſiuè membri ſoluit mar-
14 cham vnam. In quibus autem caſibus ſi acciderit caſus non petitæ inueſtituræ poſt annum, tunc ſoluet pariter duorum annorū fructus pro duplica-

plicato releuio, vt ſupra diximus.
Sed ſi fuerit deſcendens per lineam
15 tranſuerſalem, tunc nulla admiſſa
differentia quantitatis, vel qualitatis
feudorum, ſucceſſor ſoluet medieta-
tem fructuum illius anni, in quo mo-
ritur vaſſallus, *ita ex conſtitutione illius*
Regni Regis Martini, incip. ſtudioſè, te-
ſtatur de hoc diuerſo ſoluendi modo,
ac quantitate, *Petr. de Gregor. de con-*
ceſſ. feud. par. 8. quæſt. 16. num. 7. de iure
releuij, Ioſeph Cumia in repet. cap. ſi ali-
quem in verb. in antiquis num. 234. Garſ.
Maſtrill. deciſ. 112. num. 8. & 9. vol. 2.
Mar. Muta ſuper cap. Regni Siciliæ tit. de
releuio. In Regno autem noſtro Nea-
politano releuium debetur ex more,
& conſuetudine, licet poſtea appro-
bata per conſtitut. Poſt mortem, &
16 ſemper eſt vniforme ſoluendum re-
gulariter per ſucceſſorem in feudo
quaternato (vt infra dicemus) voca-
tum ex lege, vel inueſtitura, *ita ex An-*
dr. de Iſern. in d. cap. 1. §. ſimiliter nu. 2.
cæterique Regnicolæ noſtrates paſſim, &
Nicol. Intrigl. cent. 2. art. 5. num. 626.
Garſ. Maſtrill. d. deciſ. 112. nu. 2.
17 Et eius quantitas eſt medietas fru-
ctuũ illius anni, quo feudatarius mo-
ritur, *ſecundum Andr. de Iſern. in conſtit.*
poſt mortem in fine eiuſd. §. ſimiliter,
verſ. ſunt releuia de capit. Corrad. vbi Re-
gnicolæ paſſim omnes in hoc concordant,
quos allegat Nard. Lyparul. ibi in verbo
medietas, Franch. deciſ. 121. nu. 2. Frec-
cia d. author. 3. num. 28. Loffred. in d. §.
ſed & res per quos fiat inueſt. Petr. Greg.
de feud. par. 8. quæſt. 16. tit. de iure rele-
uij num. 7. Pariſ. de Puteo de verb. feudal.
ſignificat. in verbo releuium, Andr. de
Georgio allegat. 18. nu. 23. Camill. Borrell.
vbi ſupra num. 5. quod releuium, ſiuè
medietas fructuum taxatur plus, &
minus ſecũdum quantitatem fructuũ,
qui percipiuntur, *poſt gloſ. in l. quæro,*
ff. de vſufruct. legat. Camill. de Medic.
conſ. 18. num. 3. 4. & conſ. 55. num. 5.
Scipio Theodorus omnigenæ, atque vni-
uerſæ politioris doctrinæ vir, & Patritius
Surrentinus ad altiora protendens alleg. 21.
num. 18. Vnde circa quantitatem re-
leuij debendam, vbi non adeſt certa
quantitas determinata in aliquo tem-
pore, in dubio debetur ſecundum cõ-
uentionem tempore conceſſionis, quę
conuentio ſi non apparet; ſoluenda
eſt quantitas tempore mortis, ideſt
medietas fructuum, *ita docet Petr. Ni-*
col. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 29.
verſ. itaq; ſubinfertur Campan. in c. apud
Fogiam num. 37. tit. quid fiet mortuo Ba-
rone, Maſtrill. deciſ. 112. num. 2. & 9.
Marin. Freccia d. author. 3. n. 28. Amed.
de Ponte quæſt. laudim. 2. num. 7. Sed an
duplicatum releuium ſoluatur in ſu-
pradictis locis, dixi ſupra q. 3. Quod
18 ius releuij in Regno calculatum fuit
aſcendere ad ſummam ducatorum
triginta milliũ parũ, aut plus quolibet
anno, vt ex bilancio trãſmiſſo ad Reg.
Maieſtatẽ refert Reg. Moles in prin-
cip. deciſ. de iure releuiorum. Immo
maior ſumma exigitur ex ſignificato-
19 rijs releuiorum, quia ſuper eis ſatiſfit
domino Proregi de ſtipendio ducato-
rum 29700. quolibet anno. Item Re-
gijs Ingegnerijs, & Architectis ſoluun-
tur quolibet anno duc. 3000. ſuper
eiſdem ſignificatorijs.
Item ſatisfit Magiſtro Ceremonia-
rum Capellæ Regiæ pro ſuo ſtipendio
ducatorum 144.
Item ſatisfit Porterijs, vulgo di
Mazza, e di Catena pro eorum ſtipẽ-
dio duc. 442.
Item ſatisfit all'Alcay pro victo, &
veſtitu ſeruorum, vulgo del Palco, &
pro omnibus neceſſarijs pro eorũ ſub-
ſtentatione, & victu duc. 780. put hęc
omnia apparent ex reformatione fa-
cta per Comitem de Lemos cap. fol-
do de S. Excell.

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Præſtationem releuij contra feudi naturam, & à feudo quid extrinſecum eſſe deducitur, huiuſq; ſententiæ permultæ afferuntur rationes, & authoritates tam Frecciæ, Iſernienſis, Franc. de Ponte, & aliorum; demum hodie ineſſe feudo deducitur.

SVMMARIVM.

1 *COnſuetudo releuij ſoluendi ad neceſſitatem in Regno redacta.*

2 *Marini Frecc. ſententia de qualitate, & natura releuij, & Franc. de Ponte ſententia ſuper eodem.*

3 *Releuium eſt extra regularis feudi.*

4 *Eius ſolutio odioſa num. 4. Contra propriam feudi naturam num. 5. Perſona tantum cohæret num. 6. & ſeq.*

7 *Releuij onus non deducitur ab hæreditate, & refertur deciſio.*

8 *Actio, ſiue obligatio ad releuium naſcitur ſequuta morte regulatriter.*

9 *Nouus ſucceſſor non poteſt moleſtari pro releuio ſuper feudo remiſſiuè.*

10 *Primogenitus ſolus, non autem ſecundogeniti ſoluit releuium.*

11 *Releuij onus reſpicit ipſum feudatarium ſucceſſorem.*

12 *Regia Camera pro releuio facit exequutionem contra tertium poſſeſſorem.*

13 *Vbi releuij conſuetudo non inoleuit, ſolui non debet releuium.*

14 *Releuium contraria conſuetudine tollitur.*

15 *Fiſcus ſuam intentionem pro releuio ſuper conſuetudine fundatam habet.*

16 *Releuium intrinſecum feudo eſt, quando in conceſſione fuit expreſſum.*

17 *Releuij onus feudo ineſſe hodie non dubitatur in Regno noſtro.*

18 *Andr. de Iſern. dicens releuium eſſe onus perſonale, & præſtationem extrinſecam à feudo declaratur.*

QVAESTIO VI.

ET iam deductum vides præſtationem releuij ex conſuetudine tam in Regno noſtro, quam in aliis partibus, vbi vigere demõſtrauimus, inductã
1 eſſe, adeo vt ad neceſſitatem hodie
illa ſit reducta, maximè ob conſtitutionem Regni poſt mortem, approbantem, & extendentem illã ad feudum quaternatum ſecundum quid, vt in fine huius quæſt. dicam. Quærere proinde volui, an dicta ſolutio dici poſſit de natura feudi, vel quid ab eo
2 extrinſecum, *Marin. Freccia de ſubfeud. tit. de author. Baron. author. 3. num. 1. & ſeq.* in ea prærũpit verba, dicens, præſtationem releuii eſſe ex conſuetudi-
3 ne introductam, & extrà regulas feudi, & cum eo concordat *Bald. in cap. cum in Eccleſiarum de conſtitut.* vbi ait hanc conſuetudinem, ſiuè præſtatio-
4 nem releuii eſſe odioſam, *Brunus conſ. 44. col. 4. hinc gloſ. Pariſienſ. in gloſ. 1. §. 2. num. 4. & glo. 2. num. 18. §. 3.* dicit
5 releuium eſſe contra propriam feudi naturam, & odioſum, quam ſequitur *Henrich. à Roſental. d. concluſ. 66. gloſ. A. ſuperioribus quæſtionibus allegata in fine poſt Io. Schneiduuin. de feud. par. 5. nu. 60. & ante iſtos Andr. de Iſern. in d. §. ſed ſi res num. 11.* dixit releuium eſſe præſtationem extrinſecam à feudo, cui non ineſt, *Vinc. de Franch. deciſ. 112 num. 6. Io. Franc. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de reſut. feud. §. 4. num. 1. Camill. de Medic. conſ. 55. num. 1. & conſ. 18. num. 10. Camill. Borrell. in ſumm. deciſ. tit. 38. de releuio num. 1.* illudq; non ineſſe feudo, ſed eſſe præſtationem extrinſecam à feudo per mortem inductam in ſucceſſore, ita poſt *Andr. de Iſern. Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par. 8. tit. de iure releuij, ſequitur Freccia d. author.*

Digitized by Google

author. 3. *num.*3. *&* 16. & pro indubi-
tato tenet, atq; concludit præſtationē
releuii non eſſe de natura feudi, ſed
extra eius naturam, neq; ex lege feu-
dali, *ita Marin. Frecc. num.* 18. *d. loco,*
quam concluſionem probando ex ea
6 infert, quòd ideo perſonæ tantum co-
hæret, non autem rei, & non ineſſe
feudo, ſed hæredis perſonæ cohęrere.
7 Et proinde tale onus non eſſe dedu-
¶ cendum ab hæreditate, *deciſum refert*
Nicol. Anton. Gizzarell. deciſ. .. nu. 1. *&*
3. & eſſe pręſtationem extrinſecam
à feudo, cui non ineſt, vt poſt *Vincent.*
de Franch. ſup. alleg. deciſ. Franc. de Pon-
8 *te d. loco,* . b *num,* 5. refert, quod actio
ſiue obligatio ad releuium non oritur
niſi ſequuta morte, nec fiſcus eſt cre-
ditur, ante mortem feudatarii; quin
immo eius natiuitas incerta eſt, cum
poſſit feudatarius alienare, vel refu-
tare, & tñ ſtante eius morte actio non
naſcitur, eò quod hæc præſtatio eſt
extrinſeca à feudo, vt dicemus infra.

Hinc Marin. Freccia d. author. 3.
num. 4. infert, ex hoc, quia præſtatio
releuii ineſt perſonę ſucceſſoris feudi,
9 non autem feudo, quod ſi nouus ſuc-
ceſſor, vel hæres in feudo alienaret
illud in alium cum aſſenſu Domini,
non poſſet de iure nouus ſucceſſor à
Regia Curia moleſtari ſuper feudo
pro releuio, quia hęc pręſtatio non
ineſt feudo, ſed perſonę, licet aliter
ſeruetur, vt ſuo loco dicemus.

10 Inde, quia ſolus primogenitus de-
bet ſoluere releuium, videtur dicen-
dum, quòd à perſona debetur, non ex
re, ſed propter rem, *ita Loffred. in cap.*
Imperialem, §. firmiter de prohibit feud.
alien. vbi Camer. fol. 13. *lit. D. & Afflict.*
deciſ. 252. *& poſt Tiraquell. Camill. Sa-*
lern. Fab. Iordan. & alios, Maſtrill. de-
ciſ. 112. *num.* 13. *& nos infra quæſt.* 13.
par. 2. quia ſi deberetur ex re, ſeque-
retur, quod ſecundogeniti tenerentur
contribuere, reluctantibus deci-
ſionibus, vt dicam infra par. 2. quæſt.
14. Et actio perſonalis non ſequitur
fundum *l. fin.* §. 1. *ff. de contr. empt. l.* 1.
§. ſi hæres, ff. ad trebellian. & pro hac ſen-
tentia pugnat *Vinc. de Franc. deciſ.* 221.
11 dicens eſſe onus, quod reſpicit ipſum
feudatarium ſucceſſorem, ſiuè hære-
dem in feudo, non autem feudum ip-
ſum. Inſuperq; non eſſe onus anne-
xum feudo, ſed penitus alienum, &
reſpondet ad tacitam quãdam obie-
ctionem, quę fieri poſſet de fructibus,
quod DD. dicẽtes, releuium eſſe me-
dietatem fructuum illius anni, quo
feudatarius moritur, non dixerunt, ꝙ
debeatur de fructibus illius anni illa
medietas, ſed quantitatem taxauere,
vt dicam infra q. 18. hac ead. par. li-
cet non negent DD. prędicti, quod
12 de facto Regia Camera contrarium
obſeruet, vt etiam contra tertium
poſſeſſorem faciat exequutionem de
fructibus pro releuio, vt teſtãtur prę-
fati DD. tam Frecc. quam Vinc. de
Franch. cęteriq; Regnicolæ paſſim,
ſubditque *Garſ. Maſtrill. d. deciſ.* 221.
num. 41. ſolutionem releuii non ex
natura feudi, neq; ex lege feudali, ſed
ab vſu eſſe introductam, & conſuetu-
ne allegans *Andr. de Iſern. in d. §. ſed*
13 *& res*. Vnde ſi in aliquo Regno non
adeſſet conſuetudo illud præſtandi,
adhuc non deberetur, *ita Io. Franc. de*
Ponte conſ. 30. *nu.* 39. *vol.* 1. *& in tract.*
de poteſt. Proreg. tit. de refut. feud. §. 4.
num. 1. *Maſtrill. d. deciſ.* 221. *num.* 41.
Inſuperq; addo, quod dum ex conſue-
tudine eſt inductum, ſolaq; conſuetu-
14 dine nitatur, ſequitur, quod per aliã
contrariam conſuetudinem tolli po-
teſt, *ita Frecc. d. author.* 3. *idem Maſtrill.*
15 *d. num.* 41. Ideoq; Fiſcus regulariter
non habet intentionem fundatam
pro releuio, niſi quatenus conſuetudo
ei ſuffragatur, *ita gloſ. Pariſ. tit.* 2. §. 53.
Maſtrill. d. loco num. 42.

Declara tamen adhuc releuium
poſſe eſſe præſtationem intrinſecam
feudo, vt quando feudum eſſet con-
ceſſum expreſsè cum hac ſolutione
releuii, *ita ex Marin. Frecc. d. author.* 3.

Digitized by Google

verſic. ſecus autem, concludit Camill. Medices conſ. 18. *num.* 13.

Tamẽ quicquid ſit, negari non po-
17 teſt, quin hodie non inſit feudo in Regno tamen noſtro, tũ ob authoritatem *Frecciæ nu. 16. & aliorum, & in ſpecie Camill. Medic. d. conſ.* 18. *nu.* 136. tenet hodie dici poſſe releuium onus intrinſecum feudi ex ratione, tũ quia oritur contractus vltrò, citroq; obligatorius inter dominum, & vaſſallum, *ex Andr. in cap.* 1. §. *ſimiliter num.* 24. *de capitul. Corrad.* & vaſſallus recipiendo feudũ videtur ſe obligaſſe ad onera feudi, inter quæ cum ſit releuium, quod cum conſuetudine debeatur ſẽper conceſſio, ſecundum conſuetudinem facta eſſe intelligitur; *l. quod ſimiliter, §. quod aſſidua, ff. de edil. edict. l. qui ſemites, ff. de vſuris, & per alia iura dicit Camill. de Medic. d. conſ.* 18. *num.* 13. 14. 15. tum etiam quia toties ita iudicatum eſt releuiũ deberi, cum duæ ſententiæ Sac. Conſ. in Regno noſtro faciant legem generalem, iuxta vulgatam Afflicti doctrinam, tum etiam ex hac noſtra conſtit. poſt mortem, quæ approbando hanc conſuetudinem ſolutionis releuij, eam ampliauit etiam in ſubfeudo quaternato, quod dicitur feudum ſecundum quid, vt dicam infra queſt. & ſic hodie de hoc non eſt dubitãdum quin neceſſitas ſit ſoluendi releuij, quod probatur etiam ex diſpoſitione cap. Regni apud Fogiã Non omictam hic ſoluere vnam dubitationem, quæ poſſet fieri circa ver-
18 ba illa Andreę de Iſern. dicentis releuium eſſe onus perſonale, & præſtationem extrinſecam à feudo, & tamẽ vſufructuarius, qui nõ eſt dominus ſeu di ſoluit releuium, non aũt proprietarius, qui eſt dñs feudi, & tandem dicit quod eſt onus perſonale hæredis; nam ſi conſideremus verba Andreę ex medulla, eiuſq; germanam intentionem capiamus, Andr. aliud videtur ſentire, quippe *Andr. in d. §. ſed & plures n.* 7. & 11. quærit namque *num.* 7. de duobus; primo ſi omnes illi, qui tenẽtur petere inueſtiturã, & iurare fidelitatem, teneantur ſoluere releuium; ſecundo ſi non petunt inueſtituram, vel non iurant fidelitatem, an perdãt feudum; & tamen concludit Ad primum releuium tantum ſit ſoluendum per hæredem, non autem per emptorem, quia ita ſe habet conſuetudo, ſecundo ſoluendo tñ ſecundam queſtionem num. 10. verſ. pro hoc videtur, dicit, quod tam hęres, quam emptor ſi non petunt inueſtituram, nec iurent fidelitatem feudo priuantur. Verum poterat quæri de diſparitatis ratione, cur hęres tenetur iurare, & releuium ſoluere, emptor autem iurare tantum, non autẽ releuiũ ſoluere. Reſpondet Andr. quod diuerſa eſt ratio inter releuium, & iuramentum; iuramentum eſt de ſubſtantia feudi, quando non remictitur, quia feudum fide dicitur; releuium autem non eſt de ſubſtantia feudi, ſed quædam pręſtatio extrinſeca per mortem inducta in hęrede tantũ; ideo dũ fidelitas eſt de ſubſtantia quilibet ad illã tenetur, ſiue hæres ſiue emptor, releuium autem cum in hęrede tantum, ideo ipſe ſoluere tenetur, & ſic alij nõ tenentur, quia hoc eſt extrinſecum à feudo, *ita declarat ſubtiliter Camill. de Medic. d. conſ.* 18. *nu.* 10. 11. 12. quem omnino videndum rogo. Vnde infert *Nicol. Mezz. de ſubſtantial. feud. nu.* 29. quod hodie in Regno noſtro feuda poſſunt dici impropria, quia ſoluitur releuium pro inueſtitura, quę gratis concedi debet, vt ſupra diximus.

ARGVMENTVM.

Solutio releuij an ſit onus perſonale ipſius feudatarij, vel reale feudi controuertitur. Et perſonale ſuadetur eſſe. Quid autem ſeruetur, & quomodo in Regno noſtro referatur. Et contra

tra rem ipſam actionem dari obſeruatur, prædictaq; obſeruantia iure probatur. Demum reale onus eſſe feudi oſtenditur, adeo vt contra tertium poſſeſſorem dirigatur. Et an actio pro releuio ſit perſonalis in rem ſcripta, vel condictio ex lege conſtitutionis Regni iudicanda diſcurritur.

SVMMARIVM.

1 *Actio ad releuium an ſit realis in quidditate iuris.*
2 *Actio pro releuio non eſt realis, ſed perſonalis ſuadetur, & num. 6.*
3 *Releuium eſt onus impoſitum perſonæ, non autem rei.*
4 *Secundogenitus non contribuit in releuio.*
5 *Conſuetudine non autem de iure ſubſtinetur, quod actio pro releuio detur contra tertium poſſeſſorem.*
7 *Actio ad releuium naſcitur ſequuta morte feudatarij.*
8 *Succeſſor non realiter immiſſus in feudũ non ſoluet releuium, & num. 26. & 28.*
9 *Minor non ſoluit releuium regulariter, niſi pubes factus, licet contrarium hodie in Regno ſeruetur, & num. 26.*
10 *Deciſiones Regiæ Cameræ referuntur.*
11 *Releuij ſolutio habet obligatam rem, & in conſequentiam perſonam, & nu. 16.*
12 *Actio pro releuio incipit eſſe perſonalis, & poſtea transfunditur in realem.*
13 *Actio pro releuio cõdictione in rem datur contra feudum, eiuſq; poſſeſſorem.*
14 *Actio pro releuio eſt realis, ſicut actio pro laudimio.*
15 *Solutum nomine vectigalis pro emptione ſerui, poteſt repeti ab emptore conuentio redhibitoria.*
17 *Sententia gloſ. Pariſ. malè impugnatur à Vincentio de Franch.*
18 *Releuium continetur appellatione iurium Curiæ.*
19 *Conceſſio feudi tertio facta non præiudicat Regi circa releuium.*
20 *Actio realis vt datur pro adhoa, ita pro releuio.*
21 *Onus releuij eſt feudo inſitum à conſtitutione poſt mortem hodie & num. 30.*
22 *Onera realia ſequuntur rem.*
23 *Releuium grauat perſonam propter feudum.*
24 *Diſcordantium ſententiæ ſuper hac quæſtione concordantur.*
25 *Conſuetudo ſoluendi releuium reducta eſt hodie ad neceſſitatem.*
26 *Realis actio præſupponit reum poſſidere.*
27 *Vaſſallus non poſſidens, non debet releuium ſoluere.*
28 *Refutatarius quando ſoluet releuium remiſſiuè, & de ratione num. 29.*

QVÆSTIO VII.

Controuerſa hæc quæſtio fuit inter noſtrates, & Vltramontanos, prò vt aſſerit *Nicolaus Ant. Gizzarell. dec. 8. num. 2.* & licet in Regno noſtro ſit ſopita per multas Doctorum authoritates, & deciſiones ſic de facto obſeruatas, tum etiã ob practicam in Regno per fiſcum de facto receptam, *prout dicit Frecc. author. 3. nu. 4.* Ego
1 vero mirar præſcrutari, quid ſentiendũ in quidditate iuris, & an ea ratione nitatur. Et ſolutionem releuij eſſe onus feudatarij ſuadetur, ex dictis *Frecciæ num. 4.* dicentis, quod ſolutio releuij eſt perſonalis debita à ſucceſſore feudi, non à feudo, licet contrarium de facto ſeruetur cum pro releuio contra tertium poſſeſſorem fiſcus ſemper faciat exequutionem, vt in præcedenti quæſt. annui, & *Camil. Medic. conſ. 18. num. 15.* teſtatur, tamen de iure, & in eius quidditate tenet Frecc. ſolam perſonam feudatarij ob conſuetudinem eſſe adſtrictam ob renouationem inueſtituræ, cum nullibi legatur hanc ſolutionem deberi ex feudo, ſed ex conſuetudine perſonam eſſe adſtrictam, & per conſequẽs
2 non eſſe actionem realem, cuius Frec- ciæ

ciæ authoritatem ſequutus *Vinc. de Franch. deciſ.* 122. *num.* 14. dixit quod hoc onus releuij poteſt connumerari inter onera, quæ reſpiciunt feudatarium, non autem feudum, quod dictum Vinc. de Franch. comprobat num. 16. ex eo, nam ſi feudatarius intra legitima tempora inueſtituram non petat, hodie non amittit feudum, ſed ſoluit duplicatum releuium, ergo dum ex nō petitione inueſtituræ grauatur feudatarius in ſoluendo duplicatum releuium, & feudum non amittitur, conſequens eſt clarum, quod feudatarij eſt onus, non autem feudi.

Nec eſſe onus in rem ſcriptum, ſed
3 perſonæ impoſitum, quæ vult ad ſucceſſionem admitti, & in feudo ſuccedere; nam primo ſoluere debet releuium, cum non ſit neq. ex natura feudi, ad hoc allegat *Frecc. nu.* 16. *tex. in c.* 1. *de natur. ſucceſſ. feud.* neque ex lege feudali, cum pro inueſtitura nihil ſucceſſor ſoluere teneatur, ſed gratis eā facere dominus debet, vt alibi dixi, ſed ex quadam rigoroſa conſuetudine, *ita Frecc. d. num.* 16.

Eſſeque adeo vera hæc, quæ dicit Freccia, quod releuij ſolutio tantum perſonam afficiat feudatarij, non aūt feudum, vt ſolus primogenitus illud integrum ſoluere teneatur, nec ſecū-
4 dogeniti contribuere vt ait *Sigiſmund. Loffred, in cap. Imperialem,* §. *firmiter de prohib. feud. alien. Matth. Afflict. deciſ.* 252. *& poſt Bartholom Camer. Camill. Salernum, & alios. Garſ. Maſtrill. d. de-*
5 *ciſ.* 112. *nu.* 13. Quod ſi (ait Freccia) contra tertium poſſeſſorem actio pro releuio fiſco datur per receptam conſuetudinem (vt dixi) in ſupremis Tribunalibus de facto ſuſtinetur, quod alias de iure ſubſiſtere nequaquam poteſt, cum perſonalis ſit actio, ita *Frecciam declarat Garſ. Maſtrill. d. loco num.* 56.

6 Inſuper releuium, vt ſupra dixi, debetur à vaſſallo in ſignum recognitionis, reuerentiæ, & deuotionis erga Dominum, *Camill. Medic. conſ.* 55. *nu.* 4. erga quem vaſſallus tenetur hæc omnia oſtendere, non autem res ipſa feudalis; ergo cum perſona ſit obſtricta ad faciendum hæc omnia, non autem feudum, videtur omnino dicendum onus eſſe reſpiciens perſonam ipſam, non autem feudum, *ita Garſ. Maſtrill. d. deciſ.* 112. *num.* 51. *cum ſeq. Nicol. Anton. Gizzarell. d. deciſ.* 8. *num.* 3. *&* 7. *poſt Andr. de Iſer. in d. c.* 1. §. *ſimiliter.*

Eſtque tam clarum, tamq; verum, quod hoc onus releuij reſpicit perſo-
7 nam, vt eius actio naſci non poſſit, niſi ſequuta morte feudatarij, ob quam ſucceſſor eius vel hæres illud ſoluere tenetur, *ita poſt Andr. de Iſern. tenet, & docet Io. Franc. de Pont. de poteſt. Proreg. tit. de refut. feud.* §. 4. *n.* 5. Ex quibus & alijs in præcedenti quæſtione elucidatis patet deciſio, num actio, quam fiſcus habet, ſiuè qua experitur contra vaſſallum ſit realis, vel perſonalis in rem ſcripta.

8 Quinimo ſi ſucceſſor non fuerit realiter immiſſus in poſſeſſionem feudi, adhuc releuium ſoluere non tenetur, *ita Matth. de Afflict. in conſtit. poſt mortem col.* 5. *verſ. vtrum excuſatur, Campan. in cap. apud Fogiam num.* 35. Quod
9 videmus in ſimili, vt minor non teneatur ſoluere releuium, niſi quando iuret, & obtineat realem poſſeſſionem, & inueſtituram factus pubes, *ita Andr. de Iſern. in d. cap.* 1. §. *ſimiliter in prima addit. de capitul. Corrad.* quod non eſſet inquit *Nicol. Anton. Gizzarell. d. deciſ.* 8. *num.* 4. ſi eſſet onus reale, ita vt ratione fructuum eſſet ſucceſſor obligatus, quam ſententiam, quod ſit onus perſonale feudatarij, tenet idem *Gizzarell. d. deciſ.* 8. *num.* 7. *& ante eum Iacob. de Ayell. de iure adhoa nu.* 70. *Garſ. Maſtrill. d. deciſ.* 112. *num.* 55. licet con-
10 trarium ſeruetur in Regno per Regiā
¶ Cameram, vt deciſum refert maxima præcedente diſcuſſione in cauſa Co-
¶ mitis Palenæ, & in alia cauſa cum

Regio

Digitized by Google

Regio Fiſco, *Io. Aloyſ. Mormil. Præſes Regiæ Cameræ in addit. ad conſt. poſt mortem,* & nos alibi dicemus.

Tamen de facto, & non ſimpliciter aſſerunt Freccia, cæteriq; quod fiſcus agit contra tertium poſſeſſorem pro releuio, nullam adducentes rationẽ, imo contrarium de iure ſupponentes eſſe verum.

Sed & merito fiſcales hanc tenent obſeruantiam, eamq; probauit *Gloſ.*
11 *Pariſ.* §.22. *num.* 155. aſſerens ibi releuij ſolutionem eſſe onus reale, & perſonam eſſe obligatam in conſequentiam ratione rei.

Sed de hac doctrina ego dubitarẽ, niſi quod & Freccia in eam inclinauit dubitando etiam num.4. verſ. fortè id
12 procedit, dicens, quod incipit eſſe actio perſonalis ex cõtractu, vel quaſi, ſed poſtea transfunditur in realem, ex priuilegio fiſci, *adducit tex. in l.* 1. §. *cũ eo, ff. de eo, qui pro tutore, l. Lucius, § Paulus, ff. de adminiſtrat. tutor. l. fiſcus, ff. de iure fiſci.*

Et quod debeat dari actio realis probatur; nam ſi Frecciæ, eiuſque ſequacium velis tenere opinionem, ne-
13 gari tamen non poterit ad minus eſſe actionem, ex lege Regni, nempe conſtitutionis poſt mortem, & per conſequens condictionem ex lege, & in rẽ ſcriptã, & ideo bene inoleuit dicta obſeruantia Regiæ Cameræ, vt in tertium poſſeſſorem fiat exequutio pro releuio arguendo demonſtratiuè ex lege Regni poſt mortem in fine, ibi pro aſſignanda poſſeſſione terræ prædictæ, ergo ſolutio releuij eſt onus poſſeſſionis feudi, & ſic rei, licet ipſa conſtitutio loquatur in ſubfeudo, quia, vt dixi, ipſa conſtitutio ſupponit ſolutionem releuij in feudo ſimpliciter, & ſic ſuppoſitum ampliauit in ſubfeudo ſecundum quid. Probatur conſequentia *ex tex. in l. fin. in fine, C. de iure emphit.* ibi, pro ſubſcriptione
14 ſua &c. vbi laudimium deberi dicitur pro ſubſcriptione, ſicut laudimium, vel, vt melius dicam; releuium pro aſſignanda poſſeſſione, ſed dum pro laudimio datur actio realis, imo hypothecaria, *vt poſt gloſ. Pariſ. in pluribus locis, concludit Amad. de Ponte de laudim. quæſt.* 45. *& poſt cæteros Vincent. de Frauch. deciſ.* 430. *poſt Matth. de Afflict. & Ceſar. Vrſill. deciſ.* 95. ergo iſta actio pro releuio eſt etiam realis, & hypothecaria, & contra tertium poſſeſſorem dari debet, *ita in terminis infert Garſ. Maſtrill. deciſ.* 121. *num.* 21. licet aliter reſpondere videtur inferius numero 51.

Probatur ſecundo *ex l. debet, verſ. quid ergo, ff. de adilit. edict.* vbi emptor
15 ſerui conuentus redhibitoria poteſt repetere, quod ſoluit vectigalis nomine pro emptione ſerui, licet hoc onus ſoluendi vectigal ſequeretur emptorem, ſubdit gloſ. ratione rei, ex quibus deducas, quod illud onus licet ſequatur emptorem, tamen ſequitur ratione rei, & ipſe non tenetur de perſona, ſed indemnis diſcedere debet, ita pro releuio tertius tenetur ratione feudi, licet ſequatur tertium poſſeſſorem ratione rei, & ſic negari non poteſt, quod ſit actio perſonalis in rem ſcripta.

16 Et huc pertinet, quod dixit *Gloſſa Pariſ.* §.22. *nu.* 156. *verſ. in contrarium,* quod releuij actio eſt perſonalis in rẽ ſcripta, & eſt onus feudi, & perſonã habet obligatam in conſequentiam, cuius doctrina tam attento iure communi, quam Regni procedit.

Ex quibus, & alijs infra dicendis
17 liquet male gloſ. Pariſ. impugnari à *Vincent. de Franch. d. deciſ.* 121. intelligendo eam de iure illo cõſuetudinario de facto; nam ipſe mediam inter extremas ponit ſententiam, quę de vtroq; iure ſuſtineri poteſt, quatenus dicit eſſe onus feudi reſpicit ius commune.

18 Item releuium venit ſub appellatione iurium Curiæ, adeovt ſemper cenſeatur reſeruatum, *ita Petr. de Greg.*

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

Gregor. de conceſſ. feud. p. 8. q. 16. Affl. deciſ. 95. num. 4. Garſ. Maſtrill. d. deciſ. 121. cum ſeq. hoc idem probans num. 23. Ioan. Ant. Cannet. feudiſta Siculus in extrauag. volentes in fine, per illum tex. qui apertè loquitur, Ant. Capyc. in ſua inueſt. feud. in verbo iuribus Curiæ, ſed
19 dum tertio fuerit conceſſum feudum, vel ad eum ex ſucceſſione peruenerit numquam intelligetur præiudicatum iuribus curiæ, tum quia ſubintelligitur, tum quia hoc etiam operatur talis clauſula, tanto magis, quod tertius poſſeſſor ſemper tenetur ad ſeruitia debita per antiquos poſſeſſores, *Garſ. Maſtrill. d. deciſ.* 121. *num.* 21. vbi alios allegat, ergo actio pro releuio eſt realis, quia ſequitur rem.

Vnde non immeritò dixit *Io.Franc. de Ponte de poteſt. Proreg. in tit. de regal. impoſition.* §. 4. *num.* 13. quod ſicuti
20 pro adhoa datur actio realis contra omnes tertios poſſeſsores feudi, ita pro releuio, & ſic practicari teſtatur in Regia Camera, prout alias dixi, & ſic pluries fuiſse obſeruatum, & deciſum in dicta Regia Camera Neap. vt in lib. Notamentorum ſub die 17. Ianuarij 1562. & eſt aliud decretum ſub die 17. Martij 1570. refert Reg. Anibal Moles in ſuo tract. manuſcripto de Regalibus, & de iure releuij quæſt. 7.

Tamen nouiſſimè per Sac. Conſil. ſub die 14. Maij 1626. referente D. Gregorio de Angulo Reg. Conſiliario meritiſſimo, ac pariter eruditiſſimo, pariterq; & integerrimo, ſpectatæq; fidei, ac vitæ, cui Deus vltra alia bona dónauit tot filios, qui merito vniuerſæ, & paternę bonitatis, ac propriæ Anguli ſunt, nã vrbanitatis doctrinæ, & bonitatis paternę tanti patris hæredes illuſtrantur, ac propria coruſcantur, fuit deciſum iuxta deciſionem dicti Nicol. Antonij Gizzarel. de qua deciſione vide alleg. impreſſas in hoc tract. hac ead. par. quæſt. 13. & nouiſſime meminit *Moder.compend. par. 2. in verb. releuium.*

Item quicquid ſupra diximus releuium non eſſe onus feudi, quod deduximus procedere ante tempora
21 conſtitut. poſt mortem, qua deinde lata negari, nec dubitari poteſt, vt releuium nõ ſit onus feudi à lege inſitum, in caſu tantum ſuo, dum (vt alias dixi) in feudo prędictam conſuetudinem approbando, ad ſubfeudum quaternatum ampliauit, loquiturque ibi conſtitutio, ſoluto verumtamen releuio, ex quibus verbis apparet, ꝙ omnino ſolui debeat releuium neceſſariò, ergo onus feudi eſt, ſed onera
22 rei habet talem naturam, vt ad quęcumq; poſſeſſorem, imò & ad ipſum Dominum, dumodò legitimè impoſita fuerint, tranſeant vna cum re ipſa, ſi quę tranſit, *ita Bartbol. Camerar. in repet. cap. Imperial fol.* 13. *lit. A. cum ſeq. col.* 1. vbi intelligit de oneribus ad quę eſt obligatus vaſſallus occaſione feudi, & ſic ad inſtar actionis in rem ſcriptę, vt perſequatur rei poſſeſſores ob rem illam, meritò & releuij actio contrà tertios poſſeſſores datur, pro vt de releuio ſupra allegati DD. dixere, quod vaſſallus obligatur ob feudum ad releuium, & proinde eſt onus quod afficit feudatarium poſſidentẽ, & rẽ ipſam ſequitur; & quod ſit onus
23 reale feudi, ſiue grauet perſonam propter feudum, adeo ut qui percipit fructus teneatur ſoluere illud, tenet & fundat *Camill. Medic. conſ.* 18. *nu.* 4. *& ſeq. ad* 10.

Hæc volui in puncto iuris perfunctoriè diſcutere, tñ vt vtraq; diſcordantium ſententia elucidetur cõcordando tempora concordabis ſcriptu-
24 ras, ideo dicas, quod opinio Andr. de Iſern. Frecc. & aliorum dicentium, pro releuio dari actionèm perſonalẽ, de iure ſuſtineri poſſe, & ante tempora conſtitutionis poſt mortem, cum tunc temporis ſola conſuetudine nitebatur, quæ erat odioſa, & ideo ſtrictè intelligenda nec declaranda, nec am-

ampliando. Verum de facto ex communi Tribunalium obſeruātia in rem dabatur, & contra tertium poſſeſſorē faciendo exequutionem. Sed poſt temporaconſtitutionis, quæ, vt dixi, prædictam conſuetudinē releuij ſoluendi in feudo tacitè approbatā, ampliauit etiā in ſubfeudo quaternato, ergo tacitè, immò expreſsè approbauit morem ſoluendi releuium, dum dicit ſoluto releuio, prout moris eſt,
25 ergo ad neceſſitatem legis reduxit, actionemq; tribuit condictione ex lege, quo tempore conſiderato negari non poteſt, quin actio, ſiue onus releuij ſit realis, & hypothecaria, cum rem ipſam afficiat, & contra eam ſit ſcripta, grauando tñ feudatarij perſonā, ex quibus apparet, quod vtraq; opinio ſubſtineri poteſt temporū adhibita diſtinctione, Quam vltimā concordantiam ponir, (ne quod alterius eſt ſubtrahem preter morem) præceptor meus Bammacar. in quadam apoſtilla manuſcripta *ad Frecciam d. author. 3.*

26 Inſuper realis actio præſupponit reum poſſidere, & datur contra quēcumque poſſeſſorem rei de qua vertitur lis, *§. omnium inſt. de action. vbi DD.* ſed iam deduxi, quod releuium debetur pro intratura feudi, ſeu quando feudatarius accipit realem feudi poſſeſſionem, vt modo diximus ſupra quæſt. 4. Diximus etiam, quod minor licet ſuccedat in feudo, tamen quoad non intrat feudi poſſeſſionem non tenetur ad releuium, licet aliter ſeruetur, vt dixi quæſt. 4. Item ex Afflict. diximus, quod ſi realiter feudatarius non fuerit immiſſus in poſſeſſionem
27 non ſoluet releuium. Ex quibus vides quid niſi vaſſallus feudum non poſſideat, non debet releuium ſoluere, ergo videtur, quod actio datur contra poſſidentem, & non datur niſi poſſideat, ergo realis actio cenſenda eſt, & per conſequens contra tertium. Item realis actio ideo dicitur, quia rem ipſam concomitatur, *l. Imperatores, ff. de publican.* ſed hæc actio pro releuio ſequitur rem etiam contra tertium poſſeſſorem quis ergo negabit illam realē nō eſſe. Quicquid tamen ſit, ego diſcedo ab illa ſententia dicentium, quod ſit tantum actio perſonalis, ſed altera ex iſtis ſententijs eſt amplectenda, vel quod ſit perſonalis in rem ſcripta ex d. conſt. poſt mortem, vel quod ſit realis, & habeat etiam obligatam perſonam in conſequentiam, pro vt aſſerit glo. Pariſ. vel & tertio, quod ſit realis, licet negari non poſſit, quin rationes illorum, qui tenent eſſe actionem perſonalem ſint valde concludentes.

Verum difficultari poteſt circa hanc vltimam rationem, quòd releuium debetur à poſſeſſore rei, & ſic
28 feudi, nam filius refutatarius patris (legitimis concurrentibus requiſitis) non ſoluit releuium, vt dicam infra quæſt. 9. & ſeq. & ob refutationis cōtractū in eum poſſeſſio, & dominium transfertur, & poſſidet feudum, ergo deducitur clarè, quod releuium non ſoluitur ratione poſſeſſionis, quia ſi hac de ratione ſolueretur in hoc caſu eſſet ſoluendum. Sed hæc argumentario, & ſi obſtare prima fronte videatur, tamen illa benè conſiderata retorquetur in contrarium, & æquiuocum ſit, quia idem dicendum, ſi eſſet actio perſonalis, eo quod licet alias ſoluet, vt ſucceſſor in feudo, tamen iſte filius refutatarius, qui patri dicitur in feudo refutato ſuccedere, vt ſuo loco dicemus, neq; ſoluet releuiū, ergo poſſeſſionis ratio neq; militat, ſi dicere vellemus, quod ſit actio ſiue realis, ſiue perſonalis.

Secundo, & melius reſpondetur,
29 quod filius refutatarius, & ſi feudi poſſeſſionem nanciſcatur, tamen non nanciſcitur illam vti nouam, ſed poſſeſſio patris continuatur in filium, nō vti noua, quinimmo filius refutatarius etſi vti filius videatur ob mortem patris

tris

Digitized by Google

tris ſuccedere, vel continuare poſſeſſionem ſecūdum veriorem opinionē, tamen vt i refutatarius præuenit ſucceſſionem, & ex cōtractu dicitur habere feudum; quo caſu dum non ex noua poſſeſſione, nec ex ſucceſſione, ſed ſucceſſionis præuentione, immò prius ex contractu dicitur habere feudum, tunc hoc caſu ceſſat releuium, licet feudum poſſidere videatur; poſſeſſio enim illa non à ſucceſſore hęrede capitur, ſed à refutatario ex contractu, vt ſuo loco dicam, ideo non ſoluitur. Et demum attenta illa ratione, quòd actio realis ideò dicitur realis, quia cohæret rei, illamq; afficit, adeo vt in quemcūq; res illa tranſeat, ſemper cum tali onere dicitur tranſi-
30 re, ità in actione releuij dicendum eſt etiam conſiderato tempore poſt conſtitutionem poſt mortem, ſi quidem (vt alias dixi) conſtitutio illa approbauit conſuetudinem ſoluendi releuij ex feudo quaternato, & illam ampliauit in ſubfeudo quaternato, quod alias dicitur feudum quaternatum ſecundum quid, dum dixit recepto verumtamen releuio aliquo, prout moris, ergo affecit feudum, & ſic rem tali onere, & pro eo actionem tribuit, ſed dum rem affecit, ſequitur quod reale eſt onus, & per conſequens realis actio, dum mandauit nè conſignetur poſſeſſio, niſi ſoluto releuio.

ARGVMENTVM.

Releuium ab hærede ſoluendum demonſtratur, & hæredis nomen in hac materia quomodo intelligendum remiſſiuè, & an remitti poſſit.

SVMMARIVM.

1 *SVcceſſor hæreditario iure in feudo ob mortem ſoluet releuium regulariter, & num. 3.*

2 *Succeſſor ex contractu non ſoluet releuium, niſi fraudulentus eſſet contractus.*

3 *Releuium poteſt remitti per Dominum, & deciſio refertur.*

4 *Feudum conceſſum francum intelligitur francum à releuio.*

5 *Releuium connumeratur inter expenſas temporales feudi, ſicut adhoa.*

6 *Feudum Caiuani francum eſt à releuio.*

8 *Ioannis Angeli Barrilis encomia.*

QVÆSTIO VIII.

SI interrogatiuè, & ſpecificè hanc voluiſſem concipere quęſtionem, nempè releuiū à quo ſoluēdum? ſequeretur, quod tota materia in hac eſſet pertractanda quæſtione, verum generalem volui conſtituere regulam circa illius ſolutionem.

1 Erit itaque regula, quod releuium ſolui debet ab illo, qui ſuccedit in feudo, vt hæres, & iure hæreditario ob mortem prędeceſſoris feudatarij, nouamq; feudi poſſeſſionem adeptam, *ita ex Andr. de Iſern. in cap. 1. §. ſed & res, col. 2. verſ. ſed & tunc quæritur quid ſit inueſt. Vinc. Anna allegat. 95. num. 1. Garſ. Maſtrill. deciſ. 112. num. 2. Camill. de Medic. conſ. 55. num. 1. Horat. Montan. in repet. cap. Imperialem, §. præ-*
2 *terea ducatus num.* 47. non autem ſoluet ille, qui ſuccedit ex contractu, dummodò non fraudulento, nam ſi fraudulentus, tunc ſoluet, quia poſt habita dicti contractus mentione dicitur ſuccedere, vt hæres, & ſoluet *Petr. de Greger. de conceſſ. feud. par. 8. quæſt. 16. num. 2. Marin. Frecc. d. auth. 3. num. 3. & in fine, & per Afflict. in d. §. ſed & res*, & in hoc oēs Regnicolæ concordant ſequētes doctrinam Andreæ, *latè D. Franc. de Ponte de poteſt. proreg. tit. de refut. feud. §. 1. num. 3. & ſeq. Conſ. Scip. Rouit. pragm. 2. §. item*

volu-

volumus num. 9. *& 16. de offic. procur. Cæſar. Præſ. Anell. Amat. conſ.* 79. *num.* 7. ſicq; vides, quòd ad hoc vt releuium ſoluatur, requiritur quod quis ſuccedat in feudo vt hæres, quia vbi hæreditario iure non ſucceditur, releuium non eſt ſoluendum, *ita Paris de Puteo poſt Andr. de Iſern. de reintegrat. feud. cap.* 5. *nu.* 13. *idem Amat. conſ.* 14. *nu.* 5. *Camill. de Medic. vbi ſup.* & nos infra aliqua dicemus. Et an ſit intelligendum de hærede particulari in feudo, vel vniuerſali, vel de hærede ab inteſtato, vel ex teſtamento, nos infra quæſt. 16. par. 4. vbi de legatario, & de inſtituto mediante aſſenſu, & infra in quæſtione illa de feudo ex pacto, & prouidentia quando ſoluendum releuium par. 4. quæſt. 23.

3 Quid autem an releuium poſſit remitti per Dominum? Concludas affir-
¶ matiuè, *prout deciſum refert D. de Ponte deciſ.* 3. *num.* 2. *verſ. verba capitulationis & num.* 28. *in fine*, in cauſa Regij Fiſci cũ D. Andrea de Auria in Reg. Collat. Conſ. ad relationem Regiæ Cameræ Summariæ. Et quid ſi con-
4 ceſſo feudo franco dicatur conceſſum francum etiam à ſolutione releuij, dicas, quòd ſic, quia onus feudi eſt, *prò ut colligitur ex ead. deciſ. Reg. de Ponte, Io. Andr. de Georg. in repet. feudal. cap.* 56. *ſuper tex. in verb. ſeruiant num.* 20.

5 Et releuiũ non eſſe connumerandũ inter expenſas feudi ad perpetuã vtilitatem, ſed inter expenſas temporales ſicut adhoa, *Affl. dec.* 252. *col.* 4. *tenet Camill. de Medic. conſ.* 18. *n.* 9. in Regno
6 noſtro adeſt Terra Caiuani, quę ho-
7 die poſſidetur per D. Io. Angelum Barilium ornatiſsimũ Patritium Neap. olim Regium Iuſtitiarium Annonę Neapolitanæ, nunc Philippi Quarti in hoc Regno Supremi Collateralis Ordinis meritiſſimum Secretarium, & Ducem Caiuani, quod feudum dicit d. Io. Andr. de Georg. eſſe francum à ſolutione ſeruitij, & releuij.

ARGVMENTVM.

Releuij ſolutio an inducat aditionem hęreditatis quæritur, & interiectis rationibus concluditur affirmatiuè.

SVMMARIVM.

1 *HÆreditatis aditio tacitè ex nonnullis inducitur.*
2 *Releuij ſolutio inducit aditionem hæreditatis, & de ratione num.* 3.
4 *Solutio releuij arguit poſſeſſionem adeptam.*
5 *In feudo ex pacto, & prouidentia dubitatur.*

QVAESTIO IX.

ET quoniam hæreditatis aditio non ſolum per actus diſtinctos, & expreſſos inducitur, legitimis concurrentibus ſollemnitatibus, tam ciuilis, quam prætorij iuris, ſed etiam inducitur ex alijs actibus licet non
1 expreſſis, qui tamen inducunt tacitã aditionem, quales ſunt immixtio in hæreditate, nempe ſoluendo debita, & exigendo credita hęreditatis, ſepeliendo corpus defuncti, vel ſimilia faciẽdo, ex quibus tacita reſultat hęreditatis aditio. Cõtingit hìc dubitari, an ſuccedens vt hæres in feudo illius poſſeſſionem capiendo, releuiumq; ſoluendo, videatur tacitè per ſolutionem releuij, quæ in hærede tantum inducta eſt, hæreditatẽ adijſſe, ſiuè ſit feudalis, ſiuè allodialis. Et
2 reſolutiuè reſpondeas, quòd per ſolutionem releuii inducta eſt hæreditatis aditio, *ita ex Bald. in cap.* 1. *num.* 14.

an agnat. reſpondet Franc. de Ponte conſ. 10. num. 38. *&* 39.

Iſtiuſq; reſolutionis ratio eſſe po-
3 teſt, ſemper enim quod quis explicat, & gerit actum aliquem circà hæreditatem, qui ſolum ad hęredem ſpectat vti hæredem, videtur tacitè hæreditatem adire, iuxta communẽ doctrinam Ciuiliſtarum, vnde cum releuij ſolutio ſit inducta tantum in ſucceſſore hærede, vbi hæreditario iure ſucceditur, vt ſupra in præcedenti quæſtione *ex Andr. de Iſern. in d. cap.* 1. *§. ſed & res de capitul. Corrad.* diximus, conſequens eſt clarum, quod hæreditatis aditio inducta eſt; releuiũ enim debetur ab hærede, & ius hæreditarium eſt, prout habetur *ex Præſid. Anell. Amat. d. conſ.* 14. *num.* 4. tantoq; magis, quia ſoluendo releuium videtur ſoluere debita hæreditaria feudi, cum releuium ſit debitum feudi, & ex feudo debendum, *Afflict. in cap.* 1. *nu.* 7. *per quos fiat inueſtitura, Maſtrill. deciſ.* 112. *num.* 20. & Dominus ſuper feudo pro releuio eſt creditor omnibus præferendus, vt ſupra, præmonui *Maſtrill. d. num.* 20. ergo ſoluendo debita, conſequens clarum eſt, quod hæreditatis aditio inducitur. Præci-
4 puè releuij ſolutio arguit poſſeſſionẽ adeptam, ſed dum quis immictitur in poſſeſſionem rei hæreditarię, quęnam euidentior coniectura videtur, quam talis immiſſio? quæ propriè inducit hæreditatis aditionem, cum hunc animum habere videtur, qui rei hæreditarię poſſeſſionem appræhendit, qui animus, & ſi expreſsè per has rationes dixerit quiſquam quod non eſt probatus expreſsè, adhuc negari non poterit, quin non probetur ex qualitate geſtorum, prout releuij ſolutio, ex ijs enim adeundi animus probatur Bald. d. loco, Tum etiam facit, quia hæreditatis aditio eſt quaſi contractus, videtur enim hæres adeũdo hęreditatem, tacitè contrahere cum creditoribus hæreditarijs, iſq; ſe tacitè hæreditario iure obligare, at verò
5 ſoluendo releuium, non ſolum tacitè videtur contrahere, ſed contractum approbare, cum releuij ſolutio approbet contractum, *ita Lanar. conſ.* 64. *num.* 18. ergo per has rationes inducta eſt hęreditatis aditio, ſi feudum ſit hæreditarium, ſin autem ex pacto, & prouidentia, tunc dubito; non enim videtur hæreditatem adire, cum illud pręcipuum habere debeat nõ vti hęres vltimi poſſidẽtis, ſed primi acquirentis, ſed benè inducitur aditio in ipſo feudo tantum, vt infra p. 4. q. 23. ex quibus videtur etiam, quod ſimplex ſolutio releuij probat, quod quis ſit hęres vltimi decedentis, non aũt ꝙ ſit filius, cum in hęrede tãtũ, & poteſt quis eſſe hæres, & non filius, niſi alijs eſſet coadiuuata adminiculis.

ARGVMENTVM.

Per liſtam pręſentatam coram Rege, pro taxando releuio, vbi introitus feudales enumerati fuere, an probetur introitus ibi enumeratos eſſe feudales declaratur, Quando & ex quibus res feudalis pręſumenda, & iudicanda ſit. Et quando ex errore fuit talis liſta facta. Et an probet reſpectu tertij diſtinguitur. Et quando Baro ob liſtã prędictam eſſet manutenẽdus in poſſeſſione declaratur.

SVMMARIVM.

1 *QValitas feudalis nunquam præſumenda, imo probanda eſt ſpecificè.*
2 *Quælibet res præſumitur libera.*
3 *Liſta introituum feudalium pro releuio vera eſſe debet.*
4 *Qualitas feudalis præſumitur ex confeſſione facta in iudicio per poſſidentẽ.*
5 *Item ex recognitione ex certa ſcientia.*
6 *Item ex deſcriptione inter alias res feu-*
dales

Digitized by Google

dales ex certa ſcientia.

7 *Et tanto magis accedente poſſeſſione uti feudale, & num. 11. vel atteſtationibus; & num. 8.*

9 *Atteſtatio vaſſalli præſumi facit rem feudalem.*

10 *Liſtæ præſentatio neceſſaria eſt in ſolutione releuij.*

12 *Error liſtæ probatus non facit præſumi rem feudalem.*

13 *Res uti feudalis recognoſci non poteſt in præiudicium tertij.*

14 *Liſta antiqua, & præſentata probat rem deſcriptam feudalem, & deciſiones referuntur pro Barone num. 18. in poſſeſſorio.*

15 *Aſſertio vaſſalli probat rem feudalem, ſed non in præiudicium tertij num. 16.*

16 *Liſta probat ſi ſuper ea fuerit iudicatum deberi releuium.*

17 *Liſta probat ſi releuium non fuit ſolutum ex aliqua cauſa ſpeciali.*

18 *Baro per liſtā introitu: m debet obtinere in poſſeſſorio contra vaſſallos.*

19 *Liſta pro releuio ſolet eſſe colluſiua, ideo cauti iudices num. 20.*

QVAESTIO X.

SVmpta occaſione ex quibuſdā meis notulis feudalibus in quibus duobus in locis notatam reperi doctrinam, ſub his verbis. Per liſtam datam in ſolutione releuij an probetur introitus eſſe feudales, *vide Ioannem Antonium Lanar. conſ. 69. num.* 19. quem dum volui percurrere inuenire non potui; fateor tamen me ſcripſiſſe, & è memoria cecidiſſe, tamen ne videar illius ſolum authoritati adhęrere per alios iuris terminos determinare, ac declarare hanc volui quæſtionem.

Pro cuius vera nanciſcenda reſolutione eam in duo diſtinguo capita. Primò, an ſi illa probet contra producentem. Secundo, an ſi probet quoad alios. Et priuſquam ad propoſitorum capitum deſcendam deciſionem, pręmoneo vulgatam illam regulam,
1 quod feudalis qualitas nūquam pręſumenda, nec inducenda, niſi ſpecificè, & in facto producatur, *ut poſt alios latè Iacob. Menoch. lib. 3. præſump. 91. num. 1. & 2. Nicol. Intrigliol. cent. 1. quæſt.* 43. per totam ferè illius quęſtionis intercapedinem, ſemper nanq; excludenda eſt talis præſumptio, ſed
2 quęlibet res libera, & ſecundum ſuā primęuam naturam præſumenda, *l. altius, C. de ſeruit.* quæ qualitas quando ſit præſumenda, vel quando ſpecificè probata dicatur, *latè Menoch. & Intrigliol. locis iam præallegatis*, & ego alibi latè (Deo dante) dicam, Quod ſi introitus in liſta deſcripti percipiātur ex re, quæ ex qualitatibus quas enumerant præfati DD. feudalis eſt, non autem allodialis, tunc extra aleam, probatur feudalem eſſe rem deſcriptam.

Et deueniendo ad primum caput bipartitæ quæſtionis dico, quod li-
3 ſta, quam præſentat vaſſallus pro ſolutione releuij debet eſſe veridica, & realis, imo & ſic iuret, & debet præſentari in Tribunali Regis, ſiuè eius Camera, ſiuè coram ipſo Rege, ut alibi ſeruatur, cui Regi ſit denunciatio mortis, ſed nos habemus regulā,
4 & concluſionem claram, quod confeſſio facta in iudicio de iure feudali, arguit, & præſumi facit rem in confeſſione deductam eſſe feudalem, maximè quando confitens eſt in poſſeſſione, & fatetur rem, de qua contenditur eſſe feudalem, *ita poſt Gozadin. Marian. Socc. & Roland. à Valle reſpondet Iacob. Menoch. conſ.* 191. *num.* 57. *vol.* 1. *& dicto tractatu præſumpt.* 91. *nu.* 33. *Nicol. Intrigliol. num.* 101. Adaugetur hæc minor argumenti, quia quando dicta liſta pręſentatur, hic actus fit ex certa ſcientia, dum introitus uti feudales recognoſcere vult, at

verò recognoſcens rem ex certa ſciētia vti feudalem, tunc facit illam feudalem, *ita Menoch. d. conſ.* 91. *nu.* 50. *& d. præſumpt.* 91. *num.* 34. ergo præſentando liſtam prædictam, res ibi enumerata eſt præſumenda feudalis.

Probatur deniq; quod quando res aliqua connumerata reperitur, & re-
6 giſtrata inter alias res feudales, maximè in loco, vel in libro, vbi res tantū feudales deſcribuntur, quale eſt Regiſtrum, vel Cedularium bonorum feudalium, tunc quælibet res ibi deſcripta feudalis eſt cenſenda, vt docuerunt *Afflict. in cap.* 1. *num.* 77. *tit. ex quib. cauſ. feud. amitt. & poſt Alber. Brun. Andr. Barbat. Aymon. Crauett. cæteroſq; quos allegat, & ſequitur Menoc. d. præſumpt.* 91. *num.* 42. *Nicol. Intrigliol. num.* 104. Sed in liſta prædicta non deſcribuntur, nec enumerantur alij introitus, niſi feudales tantum, cum hoc cautè faciant ex certa ſcientia, ergo introitus ibi enumerati sūt feudales præſumendi, *vide Henrich. à Roſental. cap.* 12. *concluſ.* 14. *num.* 50. Maximè ſi accedat aliqua probatio extrinſeca, nempè rem illam deſcriptam fuiſſe poſſeſſam vti feudalem, quia tunc fortiùs eſt præſumenda feudalis, *Nicol. Intrigliol. d. loco num.* 114. *Henrich. à Roſental. cap.* 12. *concluſ.* 14. *n.* 31.
8 Item ſi atteſtationes interueniant teſtium dicentium rem illam fuiſſe feudalem, quia tunc tantò fortius illa res deſcripta in liſta eſt præſumenda feudalis, *Menoch. d. loco num.* 58. *& Intrigliol. num.* 105. & magis, atq; magis
9 prodeſt fiſco in hoc caſu atteſtatio ipſiuſmet vaſſalli in prædicta liſta dicētis rem eſſe feudalem; nam maiorem facit contra ipſum probationem, vulgatis iuribus; nulla enim maior probatio, quam proprij oris confeſſio.
10 Quippè hæc notatio in liſta, eiuſque præſentatio eſt actus, qui de neceſſario cadit in ſolutione releuij ad finem vt ſciatur quantitas medietatis fructuum, prò qua Rex expedit literas ſignificatoriales contra feudi ſucceſſorem, præſentantem illam, & ſic dum feudalis qualitas exprimitur in actu, qui neceſſario cadit in feudo, tunc eo caſu neceſſariò res deſcripta ibi feudalis præſumenda, *Andr. Alciat. de præſumpt. reg.* 2. *præſumpt.* 3. *num.* 2. *Menoch. d. loco num.* 30. *&* 329. *Nicol. Intrigliol. d. loco num.* 41. Maximeq; atq; maximè augenda eſt præſumptio rem in liſta deſcriptam feudalem eſſe, ſi
11 anteceſſor illam vti feudalem poſſederit, *Intrigliol. d. loco nu.* 76. Inſuperq; per talem aſſertionem ſemper contra ipſum vaſſallum aſſerentem vrget præſumptio rem eſſe feudalem, *Intrigliol. d. loco num.* 118. niſi qui allodialem eſſe contenderit, probauerit allodiū, *Ioſeph. Maſcard. de probation. volum.* 1. *concluſ.* 76. *num.* 18. *Nicol. Intrigliol. vbi ſupra num.* 77.

Sicq; ex ſola liſta praeſentata vbi res (de qua contenditur) fuit enumerata vti feudalis, præſumendum ſit
12 rem eſſe feudalem, niſi ex errore probetur fuiſſe factam, *Nicol. Intrigliol. d. loco num.* 42. & hoc caſu ad ſimilitudinem recogniti, & recognoſcentis, res eſt præſumenda feudalis, *Maſcard. de probation. vol.* 1. *concluſ.* 79. *num.* 11. *&* 12. *Nicol. Intrigliol. num.* 40. ità etiam reſpectu præſentantis liſtam, & Regis, cui præſentatur, præſumenda eſt feudalis res ibi enumerata.
13 Sed quid reſpectu tertij, & nunc deuenio ad ſecundum caput, & tunc licet quis recognoſcat rem in feudū à Rege, tunc feudalis erit præſumenda res illa recognita, hoc intelligendum reſpectu recogniti, & recognoſcentis, ſed reſpectu tertij in eius præiudicium nunquam præſumenda, ſed allodialis, *Intrigliol. num.* 40. *poſt Maſcard. loco allegato, Paris de Puteo de reintegrat. feud. cap.* 68. *num.* 1. qui nonnullis limitat modis, vt ibi.
14 Quòd ſi talis liſta eſſet antiqua, & in actis Curiæ præſentata, tunc dicēdum eſt, quod etiam quoad tertios

res

res deſcripta præſumenda eſſet feu-
dalis, prout in inſtrumentis antiquis
probat *Menoch. d. loco num. 64. Intri-
gliol. num. 112. poſt Brun. & Barbat. al-
legatos per Menoch. Vinc. Anna in repet.
conſtit. conſtitutionem Diuæ memoriæ nu.*
¶ 12. *qui refert fuiſſe deciſum in fauorem
Baronis* lite pendente, vt conſeruetur
in poſſeſſione exigendi introitus in
liſta releuiorum deſcriptos, quod fa-
cere Barones non poſſunt, nec de-
bēt, & hæc deciſio fuit in anno 1562.
in cauſa Vniuerſitatis Caſularum cũ
Mag. Io. Vincentio Criſpano, Actua-
rio de Caro, quod ſi eſſet moderna
talis liſta, tunc vtique non probaret,
cum Barones hoc faciant, vt omnes
introitus recognoſcant vti feudales
in præiudicium vaſſallorum, vt infra
dicam ex Capiblanco.
15 Quinimmo aſſertio rem eſſe feuda-
lem facta à poſſeſſore facit pręſumi
rem ſic aſſertam in liſta eſſe feudalem
prout poſſeſſor aſſerit, *Maſcard. de
probation. concl. 79. num. 18. Intrigliol.
num. 77. limit. 2. Henrich. à Roſental.
cap. 12. concluſ. 14. num. 66. vbi alios*
16 *allegat in gloſ. ll.* ii. quod tamen dictum
modificat, vt hæc aſſertio poſſeſſoris
procedat, ſed non in praeiudicium
tertij, qui de tali feudi qualitate dã-
num ſentiret, *ita Roſental. d. num. 66.*
17 Sed quid ſi dicta liſta non haberet
effectum ſuum, vt quia de bonis ibi
notatis non fuit ſolutum releuium.
Diſtinguè aut fuit iudicatum releuiũ,
non eſſe ſoluendum, quia Dominus
habuit pro certo res illas ibi deſcrip-
tas non eſſe feudales, & tunc res eſt
extra aleam, vt liſta prædicta non
probet.
18 Aut releuium non fuit ſolutum alia
de cauſa, vt quia vaſſallus non tene-
retur, & tunc dico quod probat talis
liſta, Ratio, quæ me mouet eſt, quia
iſta ſolutio releuij fuit denegata ex
cauſa ſpeciali, non quia res illæ de-
ſcriptę, ſiuè introitus non ſint feuda-
les, ſed ex alia cauſa, quę immunem
reddit feudatarium ab illius ſolutio-
ne, ſed ſi releuium fuerit ſolutum de
tali re appoſita in liſta, tunc liſta re-
leuij probat rem eſſe feudalem, ſal-
tim pręſumptiuè, & tales liſtas releuij
ſiuè inuentaria Baronum eſſe actus
19 probãtes in poſſeſſorio rerum feuda-
lium affirmant, *Iacob. de Ardizon. tit.
quib. mod. feud. amitt. Viuius dec. 125.
num. 15. Vrſill. ad Afflict. deciſ. 83. Anna
ſingul. 517. Capiblanc. de offic. Baron.
pragm. 14. num. 14. aduertens ex Anna
in repet. conſtit. Diuæ memoriæ num. 12.*
20 dicendo, quod Iudices debent eſſe
cauti ad videndum ſi hęc liſta conti-
net colluſionem Baronis, qui aliquã-
do, & quotidie in releuio ponunt non-
nulla bona, quæ non ſunt feudalia,
ſed volunt illa facere feudalia, in præ-
iudicium tertij, vel alia de cauſa, &
ideo non eſſe probatæ fidei talem li-
ſtam dicunt.

ARGVMENTVM.

Laudimium quid differat à releuio ponitur ex origine, quantitate, cauſa, pœna, & alijs.

SVMMARIVM.

1 *Laudimium, & releuium inter ſe ſimilitudinem habent, tamen differunt.*
2 *Releuium ex conſuetudine, laudimium ex neceſſitate debetur.*
3 *Releuium, & laudimium differunt in quantitate.*
4 *Item differunt ob cauſam debendi.*
5 *Laudimium debetur ob nouam inueſtituram, releuium ob renouationem veteris inueſtituræ.*
6 *Releuium, & laudimium differunt circà actionem.*
7 *De emphiteuſi in dotē data extimata debetur laudimium, non autem releuium.*
8 *Differunt releuium, & laudimium in pæna.*

9 *Soluens releuium, iurat fidelitatem, non autem ſoluens laudimium.*

QVÆSTIO XI.

NEceſſariò hanc duxi ponendam quęſtionem, cum valdè apud Vltramōtanos Doctores legi cōfuſam laudimij, & releuij materiam, iuxta illarum Regionum morem, imo in huius materiæ diſputationibus, quòd etiam apud noſtrates conſuetum eſt, alterius argumentis in alterius diſputatione vſos eſſe pro determinatione alterius quęſtionis, quod facile admittam nonnullis in caſibus tantum.

1 Nam laudimium, & releuium quaſi inter ſe ſimilitudinem habere videātur ſaltim ratione conſenſus, quem Dominus nouo emphiteutę, vel nouo vaſſallo pro inueſtitura ſiue renouatione præſtat, tamen in effectu inter ſe differunt, *vt ait Afflict. in cap.* 1. §. *ſimiliter nu. 6. de capitul. Corrad. Amad. de Ponte laudimial. quæſt.* 2. *num.* 6. præcipuę autem differentiæ ſunt.

2 Prima erit ex origine; nam releuiū fuit introductum ex conſuetudine per mortem in ſucceſſore hærede, vt toties inculcauimus, laudimium autem ex neceſſitate legis, vt ſoluatur Domino pro mutatione noui poſſeſſoris in recognitionē directi dominij, *l.* 2. *C. de iure emphit.*

3 Secunda differentia eſt in quantitate, releuium enim eſt medietas fructuum illius anni quo moritur feudatarius, vt dicunt *Regnicolæ noſtri Iſern. Afflict. cæterique ſupra allegati, & Siculi, prout fuit Petr. de Gregor. Ioſeph. Cumia, & Garſ. Maſtrill. deciſ.* 112. *num.* 9. ſed laudimium eſt quinquageſima pars pretij, ſeu valoris, vbi pretium non interuenit, *ita Amad. de Ponte quæſt. laudimial. q.* 4. *num.* 1. & 2. niſi conſuetudo loci aliam quantitatem exigeret *idem Amad. quæſt.* 1. *num.* 4.

4 Tertia differentia ex cauſa debiti, quia releuium, vt plurimum debetur ob mortem vaſſalli, laudimium debetur ob mutationem noui emphiteutæ *Amad. de Ponte q.* 1. *num.* 7.

5 Quarta differentia, quia releuium ſoluitur ob renouationem veteris inueſtituræ, ſed laudimium ſoluitur ob inueſtituram de nouo factam, *vt poſt Alberic. allegatum à Iulio Claro in* §. *emphiteuſis quæſt.* 23. *dicit Amad. de Ponte d. quæſt.* 1. *num.* 7.

6 Quinta differentia, quia releuium ſecūdum opinionem Frecciæ, & aliorum (licet nos ſupra ab ea diſputando receſſimus) eſt onus perſonale feudatarij, ſed onus laudimij eſt onus merè reale, & patrimoniale, *ità fundat Amad. de laudim. quæſt.* 46. *per totam.*

7 Sexta differentia, quia de feudo in dotem dato non debetur releuium, niſi ſequuta morte mariti, & vxoris, de quo dicemus infra quæſt. 11. p. 4. ſed de re emphiteutica in dote data extimata ſiuè filiæ ſecundum vnam Doctorum ſententiam, ſiuè extraneæ, debetur laudimium, *ita Amad. de Ponte quæſt.* 29. vbi latè diſcurrit, quando res eſt extimata, vel non extimata tradita.

8 Septima differentia, quia ob non ſolutionem releuij intra tempora feudum non cadit incommiſſum de iure Regni noſtri, ſed ſoluitur duplicatum releuium, ſed ob non ſolutionem laudimij res cadit in commiſſum, *l. fin. C. de iure emphiteutico, Intrigliol. cent.* 1. *quæſt.* 9. *num.* 181.

9 Octaua differentia, quia in ſolutione releuij debet etiam interuenire iuramentum fidelitatis, emphiteuta autem per laudimio iurare non tenetur, *Intrigliol. d. loco num.* 179. apud quem alias differentias poterit curioſus percurrere.

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Releuium intrà quantum tempus ſolui debet, & quæ vaſſallus intra illud agere ſit coactus proponitur, & quæ prò parte fiſci ſunt faciẽda poſt mortem Baronis referuntur, in quo Afflictus varians noua diſtinctione concordatur. Et ſufficere tantum petere inueſtituram, & offerre offerenda intra annum oſtenditur.

SVMMARIVM.

1 *Ex temporis lapſu variæ inducuntur pœnæ.*
2 *In Regno noſtro nihil eſt immutatum circa tempus petendæ inueſtituræ.*
3 *Annus vt currat ſucceſſor debet in illo ſuperuiuere, aliàs alter annus alteri ſucceſſori currit.*
4 *Succeſſor intrà annum petendo inueſtituram, offerendo fidelitatem, & depoſitum faciendo de releuio, euitat pœnam.*
5 *Afflict. ſibi contrarius notatur, dicens, quod debet ſoluere intra annum.*
6 *Vaſſallus vt tantum petere, & fidelitatem praſtare intra annum teneatur, põderatur tex. in cap. 1. de cap. Corrad.*
7 *Emphiteuta ob ignorantiam iuſtam euitat pœnam caducitatis.*
8 *Laudimium in Pedemontana patria prò feudi inueſtitura ſoluitur intra annum, & petitur inueſtitura.*
9 *In Regno Siciliæ vltra pharum releuium ſoluitur intra ſex menſes; ſi ex refutatione, vel donatione intrà tres.*
10 *In Francia, & Belgio vaſſallus intra 40. dies præſentat liſtam.*
11 *Concordatur Afflicti contrarietas.*
12 *Petitio inueſtituræ vti continens omnia ad quæ vaſſallus ex natura feudi tenetur, ſufficiebat ante tempora conſtitutionis.*
13 *Releuium ante tempora conſtitutionis non erat de natura feudi.*
14 *Poſt tempora conſtitutionis ſufficit petere inueſtituram, & offerre offerenda, quia comprehenditur releuium.*
15 *Sufficit offerre releuium, & onus fiſci eſſe illud exigere, ponderantur verba conſtitutionis.*
16 *Regia Camerà facit mittere Commiſſarios pro exigendis releuijs.*
17 *Vaſſallus petens inueſtituram, & non ſoluens relenium, tenetur fiſco ad intereſſe releuij.*
18 *Duplicati releuij pœna, ſolo Doctorum dicto, non autem lege ſuſtineri ponderatur.*
19 *Olim pupillus ſoluebat in pubertate, non ſic hodie ex generali decreto Regiæ Cameræ.*
20 *Fiſcus poteſt impedire expeditionem inueſtituræ, niſi releuium receperit.*
21 *Liſta introituum hodiè præſentanda eſt ex præcepto conſtitutionis.*
22 *Perceptores Prouinciarum hodie denunciant Regiæ Cameræ mortem Baronis in illa Prouincia, non autem tenentur accedere ad locum.*

QVÆSTIO XII.

ET quia ex temporis circũſcriptione lex varias indixit pœnas, quarum (omiſſis alijs) venit in mentem circa hanc materiam pœna, quam in hærede ſtatutam videmus, qui ſi intrà
1 præfinita tempora poſt aditam hæreditatem, inuentarium, cæteraq; ſollemnia nõ confecerit, ſolidi æris alieni grauamen, ac ſolutionem pro pœna ſubibit, *l. fin. C. de hæred. inſtitu.* eſtq; communis, atq; recepta Doct. ſententia, adeò vt tranſacto tempore à lege præfinito, niſi iuſta interceſſerit cauſa, temporis curſui præſcriptũ eſſe dicatur, vt in permultis actionibus hoc ſtatutum videmus. Ideò dubitãdum videtur, dum vaſſallus intrà annum

annum, & diem ſi paganus, vel annũ, & menſem ſi miles, inueſtituram petere tenetur, *Andr. de Iſern. in cap.* 1. *ex eo tex. de cap. Corrad.* Quid ſi intra tempus petierit inueſtituram, verum nulla ſubſiſtente excuſationis cauſa, releuium non ſoluerit, nec obtulerit, an teneatur duplicati releuij pœnam ſubire?

Et priuſquam ad quæſtionis examen deſcendam ſtatuo indubitatam
2 illam concluſionem, quod intrà annum, & diem, vel menſem releuium ſolui debet, iuxta conſuetudinem cõmuniter receptam, *ex cap. ſancimus, quo temp. miles*, nec de iure Regni circa hoc aliquid eſt immutatum, *Conſ. Rouit. in pragm.* 2. *cap.* 5. §. *item volumus*
3 *num.* 5. *de offic. procurat. Cæſar.* ſubdens ibi, quod ad finem vt annus currat requiritur, vt vaſſallus hæres ſuperuiuat per dicti temporis ſpatium, alias ſi intra hoc tẽpus ipſe ſucceſſor moriatur, tunc tempus non coniungitur, ſed alius annus de nouo currere debet, ita *Andr. de Iſern. in d. cap. ſancimus num.* 1. *verſ. vel vaſſallus, & ſeq.* ſoluendo tamen vnicum, releuium liberatur, vt nos alibi dicemus infra ex *Andr. de Iſern. ibi, & Iacob. de Ayello num.* 78. *verſ. quid autem, Freccia lib.* 2. *author.* 4. *num.* 6. *verſ. ponit vnam.*

Quo poſito in hac quæſtione reperio Matth. de Afflicto variantem in aliquibus locis.

Et primo *in cap.* 1. *num.* 10. *in fine, quæ ſit prima cauſa benefic. amittend.* in hæc verba conſulendo prærumpit.
4 Ideo conſulo, quod ante litem conteſtatã vaſſallus vocatus ex hac cauſa ſatisfaciat, ſcilicet petendo inueſtituram, & offerendo fidelitatem, & depoſitum faciendo de releuio, ad quod tenetur, prout notamus de materia releuij *in cap.* 1. *in principio, per quos fiat inueſt.* & iſto modo faciendo euitabit pœnam priuationis feudi, & hoc videtur iuſtum, & rationabile, ita *Afflict. in d. cap.* 1. *num.* 10. *in fine, quæ ſit prima cauſa benefic. amittend.*

Secundo, idem *Afflict. in cap.* 1. *num.* 7. *circa medium verſ. ſed contra deciſionem, per quos fiat inueſtitura*, hæc ver-
5 ba ſcripta reliquit. Sed contra deciſionem Baldi facit, nam filius eſt debitor Domini, qui intra annum, & diẽ debet nunciare mortem, & petere inueſtituram, & ſoluere releuium, ex quibus vtrobiq; relatis verbis apparet prima facie, quod Afflict. ſibimetipſi contrarius eſſe videtur:

Sed contra hanc vtramque Afflicti ſententiam videtur facere obiectio,
6 *ex cap.* 1. *de cap. Corrad.* iuxtà doctrinã Iſern. & Afflict. nam tex. ille ad aliud non adſtringit ſucceſſorem vaſſallum, niſi vt intra annum, & diem inueſtituram petat, & iuramentum fidelitatis præſtet, quibus non factis cadit à feudo, ſed cum ſimus in pœnalibus ſtrictã eſt faciẽda interpretatio, nec ideo tertium illud externum à feudo (pro vt eſt releuium) eſt ſubintelligendum, cum ſufficiat illa tantum duo adimplere, *Afflict. in d. cap.* 1. *num.* 2. *vbi Andr.* & in materia feudali, quod lex non requirit, nec nos requirere debemus, vt ait *Ludolph. Schrader. de feud. par.* 6. *c.* 3. *num.* 6. in puncto loquendo, quod cum *tex. in d. cap.* 1. *cum concordantibus* tantum inueſtituræ petitionem requirat, nec nos requirere debemus alia.

Secundo, contra vtrãq; Afflicti doctrinam facere videtur ſimile, quod
7 de emphiteuſi videmus, quia ſi emphiteuta ſucceſſor, vel hæres propter iuſtam ignorantiam nõ ſoluerit intrà legitima tempora, non cadit à iure ſuo, quod ſi nulla legitima ſubſiſtente cauſa non ſoluerit cadit à iure ſuo, *de quo latè Parid. de Puteo de reintegr. feud. cap.* 55. *Amed. de Ponte laudim. quæſt.* 18.

Tertio, ex ſimili conſuetudine
8 ſuadetur in Pedemontana patria, vbi laudimium in feudalibus, quod idem eſt quod releuium apud nos, propter

Digitized by Google

inueſtituram ſolui debet intrà annū, & intrà eūdem terminum peti inueſtitura, de qua conſuetudine teſtatur *Amad. de Ponte quæſt. 19. num. 4.*

Quartò, ſimilirer in Regno Siciliæ vltrà pharum, vbi conſuetudo adeſt,
9 vt releuium ſoluatur intrà ſex menſes à die mortis feudatarij, vt ex cap. Regis Martini. Sed ſi debetur ex refutatione, vel donatione, tunc ſolui debet intrà tres mēſes à die contractus, *vt in cap Regis Petri ſub tit. de Notarijs, qui contract. releu. confecer.* alias releuio non ſoluto fit compoſitio cum Regia Curia. *teſtatur Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par. 8. q. 16. tit. de iure releuij n. 9.*

Quinto, ex alia ſimili cōſuetudine
10 in partibus Franciæ, & Belgij, in quibus locis vaſſallus tenetur in ſcriptis offerre Domino liſtam, ſiuè cathalogum omnium, & ſingulorum rerum in feudo exiſtentium intra quadraginta dies, vel aliud certum tempus à die mortis, & tunc renouatur inueſtitura, *Petr. Gudelin. par. 3. cap. 6. num. 19.* & talis catalogus appellatur in illis locis *denumbramentū, glo. Pariſ. §. 5. & 6.*

Verùm iam dictis obiectionibus facili via reſponderi poteſt, quòd non obſtant, deinde concluſionem, eiuſq; rationem nouiter exponam.

Diſtinguo tamen duo tempora, nempè ante cōſtitutionem poſt mortem, & poſt tempora conſtitutionis,
11 Quod ſi attendamus tempora ante conſtitutionem, poteſt procedere vtrumque dictum Afflicti, tam illud de præcepto, quam de conſilio, ſiquidem ante tempora conſtitutionis ex diſpoſitione *tex. in d. cap. 1. cum con-*
12 *cordantibus*, vaſſallus petendo inueſtituram intrà annum, tacitè intelligebatur offerre omnia, ad quæ de natura feudi intrà annum petendæ inueſtituræ erat obligatus, prout erat fidelitatis iuramentum, & ſeruitium, prout dicit *Andr. de Iſern. & Afflict. ibi*, cum autem de natura feudi non erat
13 releuium, imò potiùs contrà, vt ſupra deduximus, meritò ob ſolam inueſtituræ petitionem non liberabatur; ideoq; releuium ſoluere tenebatur, & ità procederet Afflicti doctrina, vtroque in loco relata.
14 Si verò conſideremus poſt tempora conſtitutionis, & tunc dico, quod tantò fortius ſolùm ſufficit petere inueſtituram, & offerre fidelitatē nullo ſoluto releuio realiter, ſed tantum vt denunciet mortem, & offerre de iure offerenda pro inueſtitura, tum quia, vt patefaciemus, releuium hodie negari non poteſt, quin ſit de natura feudi, & ſit ſeruitium feudale, & de iuribus Curiæ pro feudo ipſo, vt declarabimus infra *ex Petr. de Gregorio part. 8. quæſt. 16.* & vaſſallus petendo inueſtituram, tacitè videtur offerre omnia ea, ad quæ tenetur ob petitam inueſtituram, *prout dixit Andr. de Iſern. & Afflict. in d. cap. 1. de capitul. Corrad.* dicentes, quod ſufficit petere inueſtituram, licet non iuret vaſſallus; ergò tacitè intelliguntur cōtineri omnia, quæ de natura feudi ſunt, prout ſeruitium, & hodie eſt releuium, *ita videtur tenere Rouit. in pragm. 2. §. item volumus num. 8. de offic. procurator. Cæſar. ſeu Cam. Summ.* Tum quia ſi benè ponderetur verba conſtitutionis, illa non dicit ſoluto releuio, ſed recepto, pon-
15 dera mecum verbum illud, recepto; obligat enim fiſcum ad recipiendum & ſic onus fiſci eſt exigere releuium, ſufficit enim vt vaſſallus offerat offerenda, & petat, quia cum hæc ſolutio releuij odioſa ſit, & ex auaritia originem traxerit, meritò ab inuito fit exactio, quia numquam, vel ſaltim tardiùs vellet ſoluere vaſſallus, vndè benè dicit conſtitutio, recepto, quaſi quòd fiſco concedere voluerit poteſtatem, & onus imponere exigendi,
16 prout hodie in Regia Camera quotidie practicatur, vt pro releuijs exigendis fiſcus ſignificatorias Regijs Perceptoribus mittat, qui Commiſſarios expediunt, quaſi quòd fiſci onus

ſit

Digitized by Google

ſit exigere à vaſſallo tanquam ab inuito.

Tum quia & tertio, vt vaſſallus petens inueſtituram, & non ſoluens releuium non teneatur ad duplicatum, ſuadetur, vt tantum teneatur ad in-
17 tereſſe releuij non ſoluti, non autem ad duplicatum; nam vaſſallus, verum eſt, quod obligatur ad inueſtituram, & petendam intra annum, & denunciare, petere, offerre, & iurare, Sed ſi admiſtimus, quod annus ſit pręfinitus ſolutioni, tunc dubium non eſt, quin ceſſans à ſolutione die pręfinito teneatur ad intereſſe regulariter, non autem oritur actio ad reſolutionem contractus. *l. magnam, C. de contrah. & commiſſ. ſtipulat.* reſolutio .n. contractus feudalis eſt feudi amiſſio, & ad Regem deuolutio ob non petitã inueſtituram, in cuius locum cum hodie in Regno ſucceſſerit duplicatũ releuium, meritò ad intereſſe, non autem ad duplicatum agere poteſt, prout latè, & apertè dixit *Syluan. de feud. recognit. quæſt.* 100. *col.* 3. *verſ. nonnulli alij tenuerunt*, & ego dicam infra par. 5. Duplicatum enim releuium ſoluitur in pœnam non petitæ inueſtituræ, & denũciationis intrà annũ mortis feudatarij, licet adſint literę Regis Roberti, de quibus *Ayell. num.* 79. tamen ibi dicit Rex Robertus, quòd vaſſallus admittatur ad compoſitionem, quam compoſitionem DD. noſtri Regni interpretati ſunt in duplicato releuio, & ſic ipſum releuium ſolo Doctorum dicto ſubſtinetur, non autem compoſitio ipſa.

18 Tum quarto, vt vaſſallus non ſoluens releuium intra annum amittat feudum, & ſic duplicatum releuium ſoluat, hoc nullibì cautum reperitur, ſed tantum eſt magiſtralis Doctorum ſententia, qui nec dixerunt quod per ſolam non ſolutionẽ releuij (licet petita inueſtitura) feudum amittatur, & per conſequens duplicatum releuium Ideoq; nec nos dicere debemus, *prout concludit Amad. de Ponte quæſt.* 19. *nu.* 1 *&* 4. loquens in laudimio in illis pattibns, quod idem eſt, quod releuium in noſt is, vbi ait, quod dum nullibi reperitur, quod laudimium ſi non fuerit ſolutum intrà annum, & diem res cadat in commiſſum, idcircò nec nos id dicere debemus, extendendo
19 pœnas. Limita in pupillo, qui non tenebatur ſoluere releuium antiquitus, ſed differebatur ſolutio ad tẽpora pubertatis, vt ex pragm. 2. cap. 5. infra alleganda ſub *tit. de procurator. Cæſar. vbi Scipio Rouit. num.* 1. *& num.* 3. *ſubdens num.*4. hodie ceſſauiſſe hoc priuilegium per decretum Reg. Cam. Summ. in Collat. Conſil. de quo decreto meminit Mormilis, & nos infra dicemus.

Verum vt iura fiſci etiam tueamur quatenus ratio ſuadet, aduerto quod & ſi vaſſallus non ſit obligatus ad ſolutionem releuij intrà annum cum interminatione pœnæ, tamen aduer-
20 tendum eſt, quod fiſcus, ſi velle, poteſt impedire inueſtituram, nec eam expedire, niſi releuio ſoluto, quod dictum probatur ponderando verba conſtitutionis Regni poſt mortem, per quam mandat Imperator Frideric. vt de feudo quaternato ſecundum quid, nuncietur mors, & petatur inueſtitu-
21 ra intrà annum, & de eo præſentetur liſta, vt ex illis verbis, & quid, & quãtum ſit, & expediri mãdat literas pro cõſignanda poſſeſſione, verum ſubdit in hæc verba. *Recepto verumtamen aliquo releuio, vt eſt moris &c.* quod releuium ſolui mandat pro aſſignanda poſſeſſione, eſt ponderandum verbum illud, recepto, non enim dicit ſoluto, ſed recepto; ergò antequam poſſeſſio & ſic inueſtitura realis facta fuerit, releuium debet eſſe ſolutũ fiſco, & ab eo receptum, quod eſt notandum (vt alias dixi) pro fiſco, & eſt rationabile, quia loquitur per ablatiuum, quod importat conditionem, qua nõ adimpleta, non poteſt conſignari poſſeſſio, & ſic

& ſic inueſtiturā expediri, ideo onus fiſci eſſe debet recipere, & ſibi ſolui facere releuium. Et ſequuta morte
21 feudatarij antiquitùs, *ex Pragmat. 2. cap. 5. incip. item volumus, ſub tit. de offic. procurator. Cæſar.* tenebantur ſtatim Perceptores Prouinciarum accedere ad loca vbi feudatarij erāt mortui, & capere informationem de fructibus illius anni, & hoc gratia facilioris exactionis, ad finem vt Regia Camera poſſit habere fructus certos, vt poſtmodum medietatem poſſit liquidare. Sed hæc poſtea correcta fuerunt *per Pragm. 54. ſub eod. tit. incip. neceſſarium etiam duximus,* per quā diſpoſitum fuit, vt Perceptores non accedant, niſi tantū quando impoſitū eis fuiſſet, vt certiorent Regiam Cameram de morte Baronis, ad finem vt ipſa conſultò prouideat.

ARGVMENTVM.

Releuium Regiæ Curiæ debitum an debeatur deductis, vel computatis oneribus feudum grauantibus, diuerſæ Regnicolarum, & Siculorum proponuntur ſententiæ. Affirmant Regnicolæ illud deductis oneribus (excepta vita militia, & paragio) deberi, & varijs de medijs eorum ſententiam autumant eſſe veram, & demum ſæpè ſæpius in Regno Neapolitano in Supremis eius Tribunalibus iudicatum. Negant Siculi, dicunt namq; illud deberi computatis, non autem deductis oneribus, eorumq; negantium opinionem permultis conantur fundare modis, & ita multoties in eorum Tribunalibus Regni Siciliæ referunt eſſe iudicatum; Demum concordantur Siculorum, & Neapolitanorum diſcordantes ſententiæ; ſic enim ſe habet quolibet in Regno ſoluēdi propria conſuetudo, quæ dum in releuio præualet, meritò diuerſæ oriuntur deciſiones. Deniq; eorum dicta declarantur, attenta Regni noſtri conſuetudine, cū ſint deducendæ quantitates debitæ creditoribus, Itē deducēda ſalaria debita ſubſtitutis in colligendo introitus Baronales, & Dohanerijs, & ſuper hoc duę referuntur Reg. Cam. Summ. deciſiones, & etiam in Credenzerijs.

SVMMARIVM.

1 *Releuium in Regno noſtro medietas fructuum anni illius, quo moritur feudatarius.*
2 *Medietas fructuum pro releuio debetur deductis oneribus ſecundū vnam opinionem, & num. 9. vbi deciſiones.*
3 *Onera deducenda eſſe ſuadetur.*
4 *Fructus dicuntur deductis oneribus, & prò regula traditur.*
5 *Tributum ſoluitur ex deductis oneribus.*
6 *Seruitium feudale debetur pro rata commoditatis perceptæ.*
7 *Debitum fiſcale debetur deducto ære alieno.*
8 *Medietas fructuum ſoluenda per Baronem ſemper intelligitur deductis oneribus.*
9 *D. Ferdinandus Capanus Baro Caruſiorum, Caſtri Galdi, Montaneæ, & Paſſarelli per plura ſecla, Authoris Auus paternus.*
11 *Releuia hodie ad nihilum reducuntur deductis oneribus.*
12 *Contraria ſententia releuia deberi non deductis oneribus refertur, & deciſio.*
13 *Expenſæ pro cuſtodia Caſtri non fuerunt deductæ de releuio, & decio ponitur.*
14 *Decima debetur non deductis oneribus, idem in releuio arguitur.*
15 *Gabella ratione publici iuris debita non admittit deductionem onerum.*
16 *Quota fructuum debetur abſque deductione.*
17 *Deductio non eſt facienda quandò fructus debentur ex diſpoſitione hominis.*
18 *Charitatiuum ſubſidium debetur abſque dedu-*

Digitized by Google

deductione penſionis.

19 *Dominus pro releuio eſt creditor anterior iudicandus.*

20 *Vita militia, & paragiū debentur abſq; deductione adhoæ, & num. 30.*

21 *Gizzarell. ratio ſuper hoc traditur.*

22 *In laudimio non fit deductio onerum.*

23 *In Regno Siciliæ non deducuntur onera à releuio ex conſuetudine iudicandi.*

24 *In Regno noſtro deducuntur onera.*

25 *Quantitates debitæ creditoribus deducēdæ ſunt à releuio, quod intellige, vt traditur.*

26 *Mercedes, & ſalaria officialium exigentium introitus feudales ſunt deducendæ, & deciſio refertur.*

27 *Salaria Dobanerij, & Credenzerij Dohanæ Baronalis deducuntur de releuio, & deciſio refertur.*

28 *Decima de frugibus debetur abſque deductione ſeminis, expenſarum, & onerum.*

29 *Decima de piſcatione debetur non deductis expenſis.*

QVÆSTIO XIII.

1 RElevium in noſtro Neapolitano Regno eſt medietas fructuū illius anni, quo moritur feudatarius debendorum domino ob inueſtituram ab iſpo faciendam, *ſecundum Andr. de Iſern. in hac conſt. poſt mortem, & in cap. 1. §. ſimiliter de capitul. Corrad. vbi Lyparul. in verb. medietas, alleg. concordantes Vinc. de Franch. deciſ. 121. Nicol. Anton. Gizzarel. deciſ. 8. num. 8. & ſeq.* eſtq; hęc medietas antiquiſſima in Regno, licet aliquibus exteris in partibus diuerſimodè ſoluatur, vt dixi ſupra q. 2. Et licet in Regno noſtro eius ſolutio ſēper vniformis ſit, eademque ſemper quantitas ſoluatur. Tamen controuerſa hęc quęſtio eſt, nùm hęc quantitas debeatur, & intelligi debeat medietas fructuum quando deducta ſunt onera, vel ijs computatis, ſicque vt medietas ſit intelligenda vna cum oneribus, adeòut vna pars debeatur fiſco cum parte onerum, & alia ad hæredem cum alia parte onerum, ſicque vt onera pro rata ad fiſcum, & ad hæredem vadant, vel deductis oneribus, illud quod ſupereſt diuidatur inter fiſcum, & hęredem, *pròut excitauit Aſſl. in §. ſed & res num. 26. per quos fiat inueſtitura*, vbi dicit ſe valde mirari, quod Andr. de Iſern. non excitauit hanc quęſtionem. In qua duas reperio receptas, ſed inuicem contradicentes ſententias, & ſecundum earum diuerſitatem diuerſo modo deciſum; Siquidem prima ſententia eſt, vt iſta medietas fructuum fiſco debenda, ſit intelligenda deductis oneribus, adeòut 2
prius deducantur onera, deinde eius, quod ſupereſt, fiſco debeatur medietas. Hanc ſententiam ſuadent iura 3
communia, *vt eſt tex. in l. mulier bona, ff. de iure dotium, ibi in verſ. ſed non plus eſſe in promiſſione bonorum, quod ſupereſt deducto ære alieno, eſt tex. in l. 2. §. illud ff. de collat. bonorum, ibi illud autem intelligēdum eſt filium in bonis habere, quod deducto ære alieno ſupereſt, vbi gloſ. in verb. ære eſt tex. in l. non poſſunt, ff. de iure fiſci*, qui videtur loqui in caſu ferè noſtro in releuio debendo fiſco, dum dicit non poſſunt vlla bona ad fiſcum pertinere, niſi quæ creditoribus ſuperfutura ſunt; id enim bonorum cuiq; eſſe intelligitur, quod æri alieno ſupereſt, *facit tex. in l. demum. C. de collat. cum concordantibus.*

Et proprius accedēdo, In fructibus quorum medietas fiſco prò releuio debetur, vt tunc medietas eſſe dicatur & debeant extimari tanti eſſe valoris, quando deducta ſunt onera, quòd prò 4 regula traditum eſt fructus dici deductis oneribus, *vt docuerunt Bald. in l. 1. num. 6. verſ. pone, C. de fructibus, & lit. expenſ. DD. in l. diuortio, ff. ſol. matrim.*

& in

& in l. fructus, ff. eod. Guttierez pract. quæſt. Canonic. q. 1. num. 126. Caualcan. deciſ. 37. num. 6. & 8. & deciſ. 22. par. 2. Ruin. conſ. 26. num. 5. & ſeq. volum. 1. Ioannes Cephal. conſ. 181. vol. 1. Riminald. iun. conſ. 716. num. 46. vol. 1.

Et in collectis, & tributo, à quibus non longè abeſt releuium, cum tributum ſoluatur pro recognitione dñij, prout etiā hac de cauſa releuiū ſolui, iam ſupra oſtendimus, quippe tributū
5 etiā debetur ex fructibus, qui ſuperſunt deductis oneribus, *vt poſt Angel. Cuman. & alios in l. non amplius, ff. de legat. 1. Afflict. deciſ. 252. ſub num. 5. vbi Vrſill. num. 7. & ſeq. Tiraquell. de iure primog. q. 74. num. 9. in fine, Bartholomeus Bellinz. de charitatiuo ſubſidio q. 37. Calcaneus conſ. 120. num. 5. & ſeqq. Andr. de Iſer. in §. & plauſtrorum colum. pen. quæ ſint regalia, & conſt. conſuetudinem in fine.*

Et in ſolutione ſeruitij feudalis,
6 quis non tenetur niſi pro ea parte, & rata feudi, pro qua comoditatē percipit, & ſic prò eo, quod ipſe percipit, non autem prò eo, quod ab alijs legitimè percipitur, *ita poſt Andr. in d. conſtit. conſuetudinem, Tyraquell. d. q. 74. num. 9.*

Idem in ſolutione debiti fiſcalis iu-
7 dicandum eſt; illud enim debetur deducto ære alieno, *vt poſt Bald. in l. 1. verſ. modo accidit, C. de fruct. & lit. expenſ. Doct. in l. fructus, ff. ſolut. matrim. vbi Barboſa num. 14. Ant. Capyc. deciſ. 20. num. 7. Petr. Surd. de aliment. quæſt. 12. num. 13. & 28. Franc. Viuius deciſ. 4. Menoch. de recuperand. poſſeſſ. remed. 55. quæſt. 40. num. 574. & poſt Io. Garſ. de expenſ. & melior. Spimoſ. in Specul. teſtam. gloſ. 13. num. 40. Tyraquell. de retract. gloſ. 1. §. 15. num. 2. & 12. Xuarez inter comm. opinion. in verbo fructus.*

Eſtque hoc tam verum, adeò vt di-
8 xit *Decius conſ.* 156. *num.* 4. quod ſemper quod debeat ſolui medietas fructuum, & redditus alicuius anni, intelligitur de illis, qui in effectu remanent apud Baronem ſolutiſ oneribus, hanc Decij doctrinam ſequitur *Simon de Pretis conſ. 153. num. 42. & 44. Ioan. Cephal. conſ. 290. num. 16. vol. 2. Mandell. conſ. 743. num. 3. & 10. vol. 4. Afflict. d. deciſ. 252. ſub num. 5. Io. Lopez in rubr. de donat. inter vir. & vxor. col. 47. Achill. Perſonal. de adipiſcend. poſſeſſ. nu. 669. fol. 498.* Et in terminis releuij, vt
9 debeatur deductis oneribus, vt que ſit medietas illorum fructuum, qui ſuperſunt deductis oneribus, *gloſ. — tit. 1. §. 39. quam allegat, & ſequitur Petr. Paul. Balzaran. in d. §. ſed & res per quos fiat inueſtit. num. 17. col. 3.* & ita
¶ fuiſſe deciſum poſt longam diſputationem in Regno Siciliæ, vt releuium debeatur ex fructibus, (eorumque namq; medietas fit) qui remanent deductis oneribus, *refert Garſ. Maſtrill. deciſ. 112. num. 40. in cauſa Principiſſæ*
¶ *Buteræ, & in cauſa Terræ Palazzoli, & Marchionis Licodiæ, et in cauſa Baroniſſæ*
¶ *Torſicæ*, & hanc ſententiam dicit Afflict. loco infra allegando, ex ore aliorum, quod ideò hoc non tetigit Andreas de Iſern. de quo ipſe miratur; nam illud habuit pro indubitato, &
10 ita ſolutū fuit releuiū ex feudis Domini Ferdinandi Capani mei aui, nēpe de Baronia Caruſiorum, de Caſtro Galdi, de feudo Montaneæ, de feudo li Paſſarelli, quæ feuda quatuorcentum ab hinc ad annos per meos maiores poſſeſſa fuere, à quibus deductum fuit onus quodā cuiuſdem cenſus ſuper feudo delli Paſſarelli, & quædam expenſæ, *& D. de Ponte de poteſt. proreg. tit. 8. de refut. feud. §. 4. num. 15.* dicit,
11 quod releuia deductis oneribus ad nihilum ſolent reduci. Contrariam
12 tamen ſententiam nonnulli tenuerūt vt releuiū debeatur de fructibus cōputatis oneribus, iiſq; non deductis.

Suadent namq; hanc ſententiam *Afflict. in d. §. ſed & res per quos fiat inueſt. num. 26.* vbi in fine dicit ita votaſſe ipſum in Regia Camera, *quem ſequutus eſt Freccia lib. 2. auth. 3. nu. 29.*

Digitized by Google

& author. 5. num. 16. ſequitur Nard. Lyparul. in d. §. ſimiliter num. 14. in verbo
13 *medietas de capitul. Corrad.* vbi expenſas factas prò cuſtodia Caſtri Sanctæ
¶ Seuerinę refert non fuiſſe deductas, nec acceptolatas Comiti S. Seuerinæ, & in ſolutione releuij refert *Fab. Iordan. in conſt. Comitibus, Afflict. deciſ. 252. Sigiſm. Loffred. in cap. imperialem, §. firmiter, de probib. ſeud. alienat. refert Maſtrill. deciſ. 552. num. 14.* & inuitis dentibus fatendum eſſe ſuadet, *Borrell. in ſumma deciſ. tit. de releuio nu. 18. & 19. & ſeq.* contra Afflicti ſententiam, dando rationem, quod ſi debetetur non deductis expenſis, ſequeretur releuium deberi ex feudo, non autem ex fructibus, contra terminos Andreæ dicentis releuium deberi ex fructibus.

Probant namq; eorum ſententiam ex argumentatione illa, æquiparando Principem cæleſtẽ Principi terreſtri, ſicut enim *ex cap. tua nobis de decimas,*
14 habetur, quod ſoluitur Deo decima, & mandatur vt ſoluatur integra, & vt deducantur expenſæ, & ſumptus eò quod ſoluitur Regi vniuerſali, cui nõ eſt facienda deductio, quia ipſe eſt Dominus, ita etiam in Rege arguitur Afflict. eò quod eſt Dominus feudorum, non eſt tractandum de deductione, quoniam releuiũ, quę eſt medietas fructuum ſoluitur illi in recognitionem dominij, cum fauor iuris Diuini, & iuris publici ęquiparentur, *l. fin. C. de ſacroſanct. Eccleſ.* & releuium dicit Afflict. concernit publicum ſtatum, propterea ſine deductione onerum fieri debet, *vt ſentit Io. Andr. in d. cap. tua nobis, Sigiſm. Loffred. in d. cap. 1. §. ſed & res per quos fiat inueſtit. Freccia author. 3. num. 3. Franch. deciſ. 121. nu. 7. Io. Andr. de Georg. alleg. 18. nu. 23. notant Innoc. Hoſtien. Io. Andr. & alij in d. c. tua nobis, Tyraquell. de retract. lign. glo. 1. num. 19. & Maſtrill. d. deciſ. 112. num. 16. & ſeq.*

Vnde *Paul. de Caſtr. in l. fructus, ff. ſol. matrim.* dicit ꝙ ſemper, quod ſol-
15 uitur gabella de fructibus ratione publici iuris non debet fieri deductio expenſarum *Salyc. & Bald. in l. ſi à patre, §. fin. ff. de petit. hered. Afflict. deciſ. 252. & in conſtit. Regni quantò de decimis num. 19. quæſt. 9. Tyraq. de retract. lignagier §. 15. glo. 1. num. 11. & Abbas*
16 *in d. cap. tua nobis,* dixit, quod ſi Dñs dat colono feudum prò aliqua quota fructuum, eo namq; caſu colonus ſoluet quotam illam abſque deductione.

Et magis ſtringendo Afflict. addu-
17 cit hanc rationem, quod ſemper, ꝙ pars fructuum debetur ex diſpoſitione hominis, tunc ex authoritate *Angel. in l. ſumptus, ff. de leg. 1. & DD. in d. l. fructus,* ſemper debetur nulla facta deductione expenſarum, quod propriè eſſe, ait Matth. Afflict. in ſolutione releuij, quod debetur ex diſpoſitione hominis, & ſic Principis, *ita Andr. in cap. 1. ex quib. cauſ. feud.*
18 *amict.* Item in charitatiuo ſubſidio, quod debetur de fructibus beneficij, *iuxta tex. in cap. conquerente in fin. de offic. ordinar.* tunc ſi ſuper dicto beneficio ſunt onera penſionum, debet ſolui dictum charitatiuum ſubſidium, nulla facta deductione penſionum, nec penſionarij contribuere tenentur *ita Bartholom. Belling. de charitatiuo ſubſidio quæſt. 37. Gigas de penſion. quæſt. 38. & 59. Tyraq. de iure primog. quæſt. 74. in fine, Marchambrun. ab Anguill. conſ. 92 num. 34. Caccialup de penſion. quæſt. 17. & 75.* vbi alia ſimilia reportant hanc Afflicti ſententiam ſuadentia.

Ad quod probandum *Garſ. Maſtr. d. deciſ. 112. num. 20.* adducit aliud argumentum, dicendo, ꝙ ſi Dñs pro
19 releuio, & omnibus alijs iuribus Dominicalibus ẽ anterior omnibus aliis creditoribus feudatarii, *vt glo.* —— *in §. 59. gloſ. vnica nu. 4.* deducit conſequentiam ipſe Maſtrill. ergò ius anterioris, quod eſt Domini, diminui non poteſt, etiam in fructibus per poſteriores, *ex tex. in l. lucius, ff. qui pot.*

in

Digitized by Google

in pignor.habeantur. Eſtque in omnibus oneribus feudi debendis ex eorum fructibus quaſi generalis concluſio, vt ſemper, quod debetur ex fructibus debeantur, nulla facta deductione, ex-
20 pẽſarum, vel onerũ, vt in vita militia, & paragio nè minuatur propter ſolutionem adhoc, (vt ſuo loco dicemus) nec de fructibus releuii deducatur, *vt ait Garſ. Maſtrill. d. deciſ.* 112. *num.* 11. *& ſeq.*

21 His accedat ratio, quam ponit *Gizzarell. deciſ.* 8. *num.* 4. dicens eò, quòd eſt abſolutiſſimum, quod cum releuiũ ſoluatur ob inueſtituram (vt ſupra diximus) ex qua ipſe ſolus inueſtitus comodum reportat, ergo ipſe debet omnia incommoda reportare, & hùc pertinet, quod dixerunt Regnicolæ, quod ſolus primogenitus ſoluet integrum releuium, *Matth. Afflict. deciſ.* 252. *Sigiſmond. Loffred. in cap. Imperialem de probib. feud. alienat. per Frideric. Camill. Saler. ad conſuetud. Neap. de aliment. præſtan. d.* §. *quod ſi aliquis habeat, Camerar. in d. cap. imperialem fol.* 13. *lit. D, Fab. Iordan. in d. conſt. Comitibus, Maſtrill. d. deciſ.* 112. *nu.* 13. eò quòd ſolus primogenitus ẽ inueſtitus, ideò ſolus ipſe integrum ſoluere debet releuium, & cæteri fratres, aliiq; nullum debent ſentire detrimentum.

22 Et in ſolutione laudimii, ꝙ quaſi à pari procedunt cum releuio, & validum eſt argumentum (vt ſupra diximus) concludit *Amed. de Ponte laud. q. 6. per totam, & propriè num.* 8. quòd nulla fit deductio, nec expenſarum, nec onerum, eò quòd nouus emphiteuta ipſe ſentit commodum ex noua inueſtitura (exemplo nouæ inueſtituræ primogeniti, vt iam diximus) ipſe ſoluat laudimium, non autem venditor, *gloſ. in l. fin. C. de iure emphit. vbi Salycet. & Iaſ. Iul. Clar. in* §. *emphiteuſis quæſt.* 23. *recept. ſent. lib.* 4. *Amed. de Ponte d. tract. quæſt.* 9. *num.* 1.

Ex quibus cõcludas, quòd in quidditate iuris vera eſt practica iudican-
23 di, quam receperunt Siculi, tum quia releuium debetur ex conſuetudine, & in tantum ſoluitur quatenus conſuetudo ei ſuffragatur, & regulatur ſecundum conſuetudinem, *vt aduertit Maſtrill. d. deciſ.* 112. *circà finem.*

24 Et quia in Regno noſtro contraria eſt recepta conſuetudo iudicandi in hoc caſu, ideo ſecundum cuiuſquam Regni conſuetudinem eſt viuendum, ſicquè amplius non eſt dubitandum, in hoc Regno noſtro, eò quòd ibi talis viget conſuetudo iudicandi, vt releuium debeatur deductis oneribus, & expenſis. Et nouiſſimè de menſe
¶ Maij 1626. fuit facta noua deciſio contra Marchioniſſam Cuſani, quæ pretendebat deducere releuium de fructibus debitis creditoribus, dum fuit condemnata ad ſoluendum, non obſtante deductione releuij petita, &
¶ fuit facta deciſio in fauorem creditorum, prò qua vide ſequentes allegationes, & dum prædicta cauſa votaretur hęc mea ſcripta iam erãt nõnullis notificata, quas allegationes mihi dedit Dominus Petrus Antonius Carauita Regius Cõſiliarius, & Aulæ Decanus ad maiora protendens, tum propter ſoli, ſanguiniſq; nobilitatem, tum propter ingenij ſubtilitatẽ, quaſi alter Papinianus leges condere mihi videtur, dum hæc reuidebat ordine S. E. & fuit vnus ex votantibus, de qua deciſione, ſed in alio capite meminit *Io. Baptiſta Thor. in 2. part. in verb. releuium,* Excepta vita militia, & paragio. *pròut concludit Maſtrill. d. loco, & ita ſeruatur, dicam infra q.* 14. *par.* 2.

Declara, tamẽ hãc concluſionem, quatenus illam retineas, vt releuium debeatur deductis oneribus, quòd adhùc ſint deducendæ illæ quantitates,
25 quæ debentur creditoribus, *vt ex authorit. Tyraquell. de primog. quæſt.* 74. *num.* 9. *ſentit Maſtrill. d. loco num.* 30. quod de iure eſſet ſeruandum, licet contrarium ſeruetur cum omnia onera cedant primogenito.

26 Declara ſecundo, vt adhuc ſint deducendæ expenſæ illæ, quas aliquo modo Baro, vel feudatarius ad negotia incumbendo, poſſet euitare, officium aliquod Baronale exercendo, quod per ſubſtitutum poteſt exercere, prout in contingenti caſu deciſum refert in Regia Camera die 13. Martij 1571. in cauſa releuij Ill. Ducis Amalphiæ referente mag. Proſpero Piatto Rationali dictę Regię Cam. *Anibal Moles in ſuis deciſ. manuſcriptis ſub tit. de iure releuiorum deciſ. 6.* vbi fuit dubitatum, quid ſi in hæreditate feudali adeſſet dohana, in qua feudatarius ponebat Dohanerium, & Credenzerium, quibus ſalarium conſtituitur, fuit dubitatum ex quo Baro poterat ipſe exercere iſta officia, nẽpè Dohanerij exercendo iuſtitiam, & Credenzerij recolligendo vectigalia, hoc tamen non obſtante fuit deciſũ, has expenſas, ſiue ſalaria eſſe deducenda,
27 ſunt enim neceſſarię expenſę, quia ipſi recolligunt fructus, & iſta ſunt officia, quæ non benè competũt Baroni tamquam viro nobili; tacitè enim colligitur mens Principis concedentis Dohanam ſuper feudo, vt concedat deductis his oneribus.

28 Declara tertiò, in decimis, quæ debentur Epiſcopo de fructibus, qui in fundo naſcuntur, abſque deductione ſeminis, & expenſarũ *ita Franc. Marc. q. 198. par. 2. Capyc. deciſ. 23. Iacob. Puteus deciſ. 100. par. 1.* Immò nulla habita ratione impenſarum, nec onerum, *ſcribit Papon. Arreſtorum lib. 1. tit. 12. arreſt. 12.*

29 Et de decima debita ex piſcationibus dicas, quod nec habenda eſt ratio expenſarum *Capyc. deciſ. 20. Viuius deciſ. 4. Gama deciſ. Luſit. 150. & 232. Foller. in conſt. quanto cæteris num. 34. dicam infra q. 34. par. 4.*

Declara quarto, vt nec ſit deducẽ-
30 da vita militia, & paragium, releuium enim illa non diminuit, vt ſuo loco dicemus.

Pro Ill. D. Maria Barrionueuo Marchioniſſa Cuſani, contra multiplicum q. Nicolai Paueſij.

Articulus VII.

Vtrum hæres cum beneficio legis, & inuentarij in eius diſcuſſione deducere poſſit quantitatem pro releuio Reg. Curiæ ſolutam.

Diuiſus in §§. III.

§. 1. *Releuium dimidium fructuum primi anni eſſe tradit, obidque hæredem omniũ fructuum rationem reddentem, alterum dimidium tantùm creditoribus communicare debere, certi iuris eſſe oſtendit.*

§. 2. *Onus ſoluendi releuium hæredi non emptori competit, vtrumq; tamen inueſtituram petere, & fidelitatem iurare teneri aſſerit. Et quare? Andreas Iſernia optimè aduerſus Nicol. Anton. Gizzarellum explicatur: defenditurque onus eſſe reale, & hypothecarium ratione fructuum iniunctũ, quamobrem rectè etiam à tertio poſſeſſore exigi.*

§. 3. *Releuij onus ex perceptione fructuum potius, quam ratione inueſtituræ ſolui probat. De Militijs antiquis plura ediſſerit feudis ſimilibus: pro his obtinendis introitus ſoluti releuio comparantur. Mos antiquus oſtenditur, pro omni dignitate acquirenda ſportulas erogandi.*

§. 1. *Releuium cum ſit dimidium fructuum primi anni, in ratione fructuum reddenda deducendum eſſe oſtendit.*

ILl. D. Maria in diſcuſſione inuentarij ſui patris petit rationem haberi releuij ob eius mortem Regiæ Curię ſoluti. I. Nàm releuium eſt medietas fructuũ illius anni, quo moritur feudatarius, *Andr. de Iſernia in comment. ſuper vſib. feud. rubr. de capit. Corrad. §. ſimiliter num. 14. & rubr. de prohib. feud. alien. §. firmiter num. 30. & in conſtitut. poſt mortem in fin. Loffredus in paraphraſi feudali, §. ſed & res col. 1. & 3. per quos fiat inueſtitur. Bartholom. de Capua ſuper conſtit. minoribus num. 5. Lallus de Tuſcia lib. 3. ſuper conſtit. poſt mortem n. 2. Marin. Freccia lib. 2. de ſubſeud. in 3. auth.*

authbor. Baron. num. 5. *&* 28. *Iacobus de Ayello in tract. de iure adhoa num.* 54. *&* 70. *Camill. de Medicis conſ.* 18. *num.* 3. *& conſ.* 55. *nu.* 5. Quamobrem ex ipſis fructibus deducendum eſt releuium, & quod ſupereſt diuiditur inter cohęredes in allodio incluſo ſucceſſore feudi, *Camerarius in cap. an agnatus nu.* 100. *& ſeq. Reg. de Ponte conſ.* 49. *num.* 6. *lib.* 2. quia eſt merè onus fructibus feudi impoſitum, eorumque occaſione debetur, *Camill. de Medicis d. conſ.* 18. *à nu.* 3. Si igitur releuiū eſt medietas fructuum primi anni, D. Maria quę de omnibus fructibus ab hęreditate perceptis S.C. decreto rationem reddit, non tenetur, niſi dimidiam partem fructuum feudi illius anni creditoribus communicare. Nàm aliàs duplici onere grauaretur, integros fructus reddens, quos pro dimidio tantùm percepit.

11. Beneficiū inuentarij à Iuſtiniano inductum illud operatur, vt hęres ab omni damno conſeruetur illęſus, *l. fin. §. licentia, C. de iur. deliber. ibi, vt vndique veritate exquiſita, neque lucrum, neque damnum aliquod hæres ex huiuſmodi ſentiat hæreditate*, quod ſanè non ſequeretur, ſi releuij onus de ſuo hęres ſoluere debeat.

§. 2. *Releuium ab hærede ſolui, non ab emptore; vtrumque tamen inueſtituram petere, & iuramentum præſtare teneri docet. Quæ ſit huius differentiæ ratio? Actionem pro releuio Fiſco competentem realem eſſe, & hypothecariam, & ob id rectè aduerſus tertium poſſeſſorem dari, contra deciſionem Gizzarelli defendit, optimè eius argumentis ſatisfaciens.*

NEc quidquàm obeſt deciſio 8. Nicolai Antonij Gizzarelli. I. Nàm ea potiſſimum ratione nititur, quòd onus hoc releuij non ſit reale, nec inſit naturę feudi, ſed perſonale, & extrinſecum ab hærede ſoluendum ratione inueſtituræ, quam ſucceſſor in feudo petere tenetur, in cuius confirmationem, adducit *Andream de Iſern. in cap.* 1. §. *ſimiliter circa fin. de cap. Corradi*, vbi nihil de hoc Andreas loquitur, ſed ſolùm ait, in releuio ſeruari conſuetudinem, ſicut in laudemio: deberi Comiti, vel Baroni, ex quocumq; feudo, ſiue in vaſſallis, ſiue in pecunia, alijsve rebus conſiſtente.

Allegat deinde eundem *Andream in cap.* 1. §. *ſed & plures nu.* 11. *per quos fiat inueſtitura*, ſed multò minùs ſuam confirmat ſententiam. Nam Andreas nec hoc ſenſit, nec cogitauit, vt rectè aduertit *Camillus de Medicis conſ.* 18. *num.* 10. *cum ſeq.* ibi enim *Andr. à nu.* 7. duas proponit quęſtiones. Prima, an hi, qui inueſtituram petere, ac fidelitatem iurare tenentur, vt ſunt hæredes, & emptores, releuium ſoluere debeant. Altera, ſi intra tempus à iure ſtatutum, anni ſcilicet, ac diei, neque inueſtituram petierint, nec iuramentum fidelitatis pręſtiterint, feudum amittant. Primę quæſtioni reſpondet *Andr. in num.* 7. releuium ab hærede, non ab emptore eſſe ſoluendum, quia ſic ſe habet conſuetudo, mos, & forma Curię. *idem repetit in d.* §. *ſimiliter num.* 14. *verſ. hoc releuium de capit. Corrad. Iacob. de Ayello in tract. de iur. adoba num.* 73. Secundæ verò quæſtioni reſpondet *Andr. in d.* §. *ſed & plures num.* 10. *verſ. per hoc videtur petere*, emptorem pariter, ac hæredem inueſtituram petere, ac iuramentum præſtare negligentes, feudo priuari. Sed quia obijci poterat, cur hæres, non emptor tenetur ſoluere releuiū, & tamen vterque inueſtituram, ac iuramentum omittentes, feudum perdant? reſpondet *Andr. in num.* 11. diuerſam eſſe rationem inter releuium, & iuramentum fidelitatis, quia releuium à ſui origine non eſt de natura feudi, nec onus intrinſecum ex feudorum iure perueniens, ſed quędam præſtatio ex conſuetudine, extra eorum regulas inducta, ab improbo mo-

re deſcendens, *idem Andr. in d. §. ſimiliter nu. 4. de cap. Corrad.* fortè ex vſu Gallorum, tunc in Regno viuentium, *Marinus Freccia lib. 2. de ſubfeud. in 3. auctor. Baron. nu. 3. & 16.* & ſic odioſa cùm de iure non debeatur, *Bald. in cap. quæ in Eccleſiarum col. 6. de conſtitut. quem ſequitur Albert. Brun. conſ. 43. incip. circa caſum nu. 17. in 1. vol. conſ. feudal.* At fidelitatis iuramentum, quod præſtatur tempore inueſtituræ, cum ſit de ſubſtantia feudi, quia feudum à fide dicitur, quilibet ſiuè hæres ſit, ſiue emptor præſtare tenetur. Hanc eſſe veram Andreæ mentem ſatis apertè conſtat, eamq; doctè tuetur *Camillus de Medicis d. conſ. 18. num. 10. cum ſeq.* nec enim ſcripſit Andreas, vt Gizzarellus ſibi perſuaſit, releuium tanquã præſtationem extrinſecam onus eſſe perſonale hæredis, quia nunquam id cogitauit, ſed id ſolùm expreſſit, non eſſe de ſubſtantia feudi, conſiderata eius origine, & reſpectu habito ad inueſtituram, & iuramentum. Sed cùm hodie mos iſte, vel conſuetudo vim legis habeat, imò Conſtitutione Regni poſt mortem releuium ſolui cautum ſit, ius ordinarium eſt, *Reg. Mol. de iure releuiorum in princ.* certumque eſt iam præſtationẽ intrinſecam eſſe. Præcipuè quando in conceſſione dictum fuit, *releuium ſolui*, vti teſtatur *Marin. Frecc. vbi ſup.* imò, & quando ſimpliciter feudum conceditur, adhuc pro releuio eſſe obligatum, vtpote onus intrinſecum rectè aduertit *Camill. de Medicis in d. conſ. 18. num. 13. & ſeq.* quia dum feudum conceditur contractus vltro, citroque obligatorius inter dominum, & feudatarium oritur, *Iſern. in d. §. ſimiliter num. 24.* ideò, & vaſſallus obligatus cenſetur ad omnia onera ſoluenda, in quibus includi releuium certi iuris eſt, cùm ex conſuetudine debeatur, quæ conceſſionem declarat *l. certi condictio. §. quoniam ff. ſi cert. pet. l. ſi priùs §. rectè ff. de acq. plu. arc.* & feudũ huic oneri obſtrictum cenſetur, cùm ſit debitum fiſcale, pro quo ſemper Fiſco competit hypotheca *l. 1. & 2. C. in quibus cauſ. tac. pig. contrah. l. aufertur 36. §. Fiſcus ff. de iur. fiſc. l. reſcriptum 11. vbi Gloſ. verb. hypothecas ff. de pactis, Capyc. deciſ. 129. num. 6.* quæ feudum ſequitur, ac quocunque vadat comitatur *l. Imperatores 7. ff. de public. & vectig.*

Ex quibus conſtat non eſſe actionem perſonalem ius iſtud exigendi releuiũ, ſed realem, & quidem hypothecariã, ideò optimo iure Regia Camera id exigit, etiam à tertio poſſeſſore, *vt ſæpè deciſum refert Anibal Moles tit. de iur. releuij quæſt. 6.* adijciens, *poſtquam releuium debetur propter feudum, poteſt dici ſeruitium non tàm perſonæ, quàm rei ipſi adſcriptum, vt in conſtitut. Reg. Conſuetudinem §. prædia.* Nec huic veriſſimæ ſententiæ contradictor eſt *Marinus Frecc. d. lib. 2. de ſubfeud. in 3. auctor. Baron. num. 4.* vt exiſtimauit *Gizzarell. d. deciſ. 8. num. 7.* ſed potius adſtipulator, nam cum in prima illius tractatus editione ſimiliter deceptus fuiſſet, nec rectè Andream intelligeret, poſtea re maturius cõſiderata, vltima editione hæc addidit, hoc * Aſteriſco notata. *Fortè id procedit: cum incipiat eſſe debitor Fiſci ex quaſi contractu, vt ex ipſo contractu renouationis, vel perſonalis actio in realem veniat, vt in eo, qui erat debitor pupilli, cum ſit illius tutor, l. 1. §. cum eo, qui pro tutor. l. Lut. §. Paul. ff. de adminiſtr. tut. vel fauore Fiſc. transfundatur in obligationem priuilegiatam cum bonorum nexu, l. fiſcus ff. de iur. fiſc.*

§. 3. *Releuium non tàm ratione inueſtituræ, quàm ex perceptione fructuum ſolui firmat. Antiquæ Militiæ quæ fuerint? Quæ ſicut feudo comparantur, ita & introitus pro eis obtinendis releuio aſſimilantur ad interpretationem l. his verbis 100. §. vlt. ff. de leg. 3.*

MOuetur Il. Gizzarellus ex ſentẽtia docentium releuium ſolui pro

pro confirmatione, ſeù renouatione inueſtituræ, & pro obrinenda poſſeſſione, non verò rarione fructuum, *Taurinenſis in ſua inueſtitura feudali, in verbo, qui quidem inueſtiti num. 78. Sigiſm. Loffred. in Paraph. feud. in cap. 1. §. ſed, & res verſ. non eſt ſimile, per quos fiat inueſt. alios allegat Frecc. d. lib. 2. in 3. auct. num. 3. Anell. Amat. conſ. 14. num. 5. & 6.* & confirmari manifeſtè ait, quia minor ſuccedens non tenetur illud ſoluere, niſi quando iurat fidelitatem, inueſtituramque obtinet factus pubes *Andr. d. cap. 1. §. ſimiliter, in prima additione in princ. de capit. Corrad.* infirmum profectò argumentum, & quo nihil concludere videtur, imò in ipſum facilè retorquerur. Nam ſi hæres non alirer ius percipiendi fructus cõſequeretur, niſi ſoluto releuio, petita inueſtitura, ac iuramento præſtiro, tunc validum eſſet argumentum: ſed cùm filius hæres, vr D. Maria, ſuccedit in feudo, nihil nouum acquirens, ſed iàm quæſirum capiens, *Gloſ. in cap. 1. in fin. de feud. cognit. Marin. Freccia d. l. 2. de ſubſeud. in 3. auct. Baron. num. 12.* primum ius percipiendi fructus conſequatur, quàm releuium ſoluat, inueſtituram petar, & iuramentum præſter, vt extra omnem controuerſiam eſt, *& firmat Camillus de Medicis d. conſ. 18. num. 17.* ſequitur non ratione renouarionis inueſtituræ, nec poſſeſſionis obrinendæ cauſa, ſed ex perceptione fructuum releuium ſolui.

Quod ſanè optimè confirmatur ex celebri illa doctrina *Bar. in l. quæro 28. ff. de vſufr. leg.* docentis onera, quæ habito iàm iure percipiendi fructus, imponuntur prædio, vel perſonæ pro prædio ad vſufructuarium pertinere, *vt in terminis illius l. quæro,* illa verò, quæ pro obtinendo iure, nondùm quæſito imponuntur minimè ad eum ſpectare, vt in militia ſcriptum reliquit Scæuola *in l. bis verbis 100. §. vltim. ff. de leg. 3.* erat enim militia officium eorum, qui in aliquo ſcrinio, aut ſchola inter ſtatutos relati, ſalaria, & commoda illa annonarum à Principe conſequebantur, vt auditores Quæſtoris, ſilentiarij, & ſimiles, *ita rectè Alciat. lib. 8. Parerg. cap. 5. Cuiacius ad l. 3. §. ſi quid minor. ff. de minor. & in Nouell. 35. & 53. Læli. Taurel. de Militijs ex caſu ad Ant. Augu. Coñan. lib. 4. comment. cap. 15. Briſonius lib. 11. de verb. ſig.* in quam introire nemo poterat, niſi pecuniæ quantitate pro introitu, vt loquitur Sçuola, ſolueret. Fuit enim hic vetus mos omnium penè promotionum, vt qui Magiſtratum *Cice. pro Conſ. Plancio* Senatorium munus *l. quod adipiſcenda 41. & ll. ſeqq. ff. de donat. Nouel. 62. §. vlt. vbi Cuiacius notat.* Sacerdotium, aut Præſulatum, *Suetonius in Claudio c. 9. Apuleius lib. 11. nouel. 56. & 123. c. 3.* equeſtrē ordinem, *l. ſi mulier 7. ff. de donat. inter vir. & vxor.* decurionatum, *l. ſpurij 6. ff. de decur. Plin. lib. 10. epiſt. ad Traia. epiſt. 113.* collegium, ſodaliriamue ſocietatem *l. vnicuique 7. l. ſi quis 11. C. de proxim. ſacr. ſcrin. lib. 12.* vel quamcumque dignitatem conſequerentur *d. l. quod adipiſcendæ, & ſeqq.* aliquid pro introitu collegis, tribulibus, ſuffragatoribus veſtis, à quibus cooptabantur, erogarent, vr fusè explicat *Ian. Langlæus lib. 6. ſeme. cap. 2.* Sed quod dignitatis, nobilitaris, aut honoris adipiſcēdi gratia pro introitu ſoluitur, adeò priuilegiatum eſt, vt nec in collationem bonorum venit *l. 1. §. ſed an id. ff. de collat. bon.* ibi *hoc enim propter onera dignitatis præcipuum haberi oportet,* nec in quartam filiorum imputatur, nàm *l. omnimodo 30. §. imputari C. de inoffic. teſt. & l. illud 20. C. de coll.* loquuntur de emptione ipſius militiæ, *Aluar. Valaſcus in praxi collat. cap. 13. num. 60. & 61. alios referens,* non de ſportulis pro introitu erogatis, nec eius donatio inter virum, & vxorem prohibita cenſetur *d. l. ſi mulier 6. d. l. quod adipiſcenda 41. cum ſeqq.* quia non ex hoc locupletiores factos videntur *Coñan. lib. 8. comment. cap. 11. num. 5.* At Feuda militijs com-

comparari docent *Andr. de Iſern. in rub. qui ſucceſſores teneantur nu.* 13. *verſ. feuda non ſic, & in rub. de feud. Guar. num.* 7. Bartholomæus de Capua *ſuper Conſtit. Minoribus num.* 6. *per Authen. de exhibendis reis* §. *optimum l. fin. C. de pignor l. omnimodo* 30. §. *imputari, C. de inoffic. teſta.* adijciens, & quod pro introitu ſoluitur *in d. l. his verbis* §. *vlt.* releuio ſimile eſſe, licet non appareat ibi de quãtitate. Ergo & quod pro introitu feudi ſoluitur, obtinendaque dignitate, & honore Comitatus, alteriusve tituli ab omni collatione, imputatione, ac creditorum nexu, immune eſſe oportet.

Præterea pro noſtra hac vera ſententia contra Gizzarellum ſubtiliter perpẽditur *d. l. his verbis* §. *vlt.* nam ideò onera omnia, & introitus militiæ ab hærede, non à legatario, cui militia relicta fuit, danda eſſe, Scæuola reſpondit, quia legatarius adhuc fructus nõ perceperat. Si enim fructus percepiſſet, proculdubio ipſe, non hæres, introitum militiæ ſolueret, *l. apud Iulianum, aliàs Aphricanus* 40. §. *ff. de leg.* 1. igitur dicendum eſt onus ratione fructuum, non verò inueſtituræ, ſoluendum.

Vlterius doctè *Camill. de Medic. in d. conſ.* 18. *num. item* 18. conſiderat, ideo *in d. l. his verbis* §. *vlt.* hæredem non legatarium introitum militiæ ſoluiſſe, quia teſtator rem oneri ſubiectam legans, hæredem grauare voluiſſe videtur, vt illam luat, *l. ſi res obligata* 60 *ff. de leg.* 1. & liberam ab onere tradat, *l. prædia, C. de fideicommiſſ.* idque propter teſtatoris voluntatem ſpeciale eſſe, *gloſſ. in* §. *non ſolum, inſt. de leg.* vt hinc conſtet, nullo modo poſſe *d.* §. *vlt.* contra noſtram induci ſententiam.

Deinde & facillimè diluitur illa confirmatio de minore, & in Gizzarellum retorquetur. nam ſi tunc demum ſoluit releuium cùm factus eſt pubes, & interim fructus percepit minor, nam nullibi expreſſum eſt, minorem ſuccedentem in feudo, fructus niſi adueniẽte maiori ætate percipere poſſe: ſequitur primum ius percipiendi fructus habuiſſe, quàm releuij ſolutionem feciſſe, & ſic non eſſe additum ad feudum, releuij dationem. Rurſus nec verum eſt, releuium à minore, niſi ætate iam perfecta ſolui: vidimus n. contrarium obſeruari, & in caſu noſtro D. Maria etſi minor ętatis eſſet, nihilominus illud ſoluere coacta fuit ex ſignificatoria Regię Camerę. Igitur apertè, & per ſe corruit illa Gizzarelli confirmatio, firmumque remanet, releuium fructuum perceptorum ratione, non verò inueſtituræ ſolui.

Vltima Gizzarelli conſideratio tam inſulſa eſt, vt confutatione minime egeat, ſed ne videar aliquid prætermiſiſſe, de ea breuiter ediſſeram. Ait enim nihil creditoribus intereſſe ad ſua credita conſequenda hæredem feudi inueſtituram habere, nam adhuc nullo hærede exiſtente, ſatisfieri poſſunt ex feudo iacenti hæreditati curatore dato. Nam præterquam quòd in terminis illius deciſionis hæres erat inſtitutus Marchio Briatici à Ferdinando nepote, & ob id iam erat ius releuij Fiſco quęſitum, ſi nullus hæres eſſet ſcriptus, feudum ad agnatos, vel his deficientibus ad Fiſcum deuoluitur. Primo caſu etiam Fiſco releuium ſoluendum eſſe conſtat. Secundo vero cum ipſe ſuccedat, confunditur. Vnde conſtat nunquam poſſe hęreditatem in feudalibus conſiſtentem, conſiderari iacentem, neq; curatorem ei dari; commodiuſq; eſſe creditoribus hæredem priuatum, quẽ conueniant habere, quàm Fiſcum, *l.* 2. *ff. de fund. dot. l.* 2. §. *item ſciendum, ff. ſi cui pluſquam per leg. Falc. glo. in l.* 1. §. *ſi ad fiſcum, ff. vt legat. non. caue.*

Ex quibus optimè, ni fallor, Gizzarelli argumentis, ac rationibus ſatiſfactum eſt, firmumque remanet, ſolutum pro releuio, in ratione fructuum

ab

Digitized by Google

ab hæ rede crediroribus reddenda, imputandum. *Neap. die 1. Maij 1626.*

Garcia Barrionueuo Cuſani Marchio V. I. D.

Die 14. Maij 1626. Neapoli referenre D. Gregorio Angulo Reg. Cóſ. fuit deciſum per Sac. Conſil. iunctis Aulis contra Marchioniſſam in fauore creditorum in Banca de Ferrarijs nunc de Simeone, pro quibus ſcripſit Camillus Cacacius. *De hac deciſione meminit Io. Bapt. Thor. in 2. part. in verb. releuium.*

ARGVMENTVM.

Releuium vt debeatur num ſufficit fructus percipere tantum ex feudo, vel neceſſe ſit vti feudales illos percipere, & affirmatiuę referuntur Regiae Cameræ deciſiones, vt neceſſe ſit percipere ex feudo vti feudales, feudaleſque in dubio præſumendi non ſunt, niſi aliquando releuium, vel fidelitatis iuramẽtum per fiſcum probaretur, variæq; id arguentes referuntur præſumptiones, eæque ad Menoch. & Intrigliol. legendę remictuntur; vnde nec de functionibus fiſcalibus alicui conceſſis debetur releuium, quia in libro patrimonij, non autem cædulario Baronum deſcribuntur.

SVMMARIVM.

1 *Fructus vt de eis debeatur releuium debent percipi ex feudo vti feudales, & num. 3. ponitur deciſio.*

2 *Releuium eſt ſtricti iuris.*

4 *Fructus vt dicantur conceſſi vti feudales, debet in conceſſione dici in feudum, & refertur deciſio.*

5 *In dubio in allodium non autem in feudũ conceſſos eſſe, cenſendum eſt.*

7 *Releuium debetur pendente diſcuſſione ſi, vel ne res feudalis eſt, ſi alias releuium fuerit ſolutum.*

7 *Fructus annui conceſſi à Principe, ſiue annui redditus, vt percipiantur de manu ipſius, in feudũ conceſſi præſumãtur.*

8 *Iuramentum fidelitatis arguit rem conceſſã in feudum, & ideò releuium debetur.*

9 *Releuium non debetur ex functionibus fiſcalibus conceſſis prò ſe, & hæredibus, niſi aliter Rex ſenſerit.*

QVAESTIO XIV.

DEciſiuè reſpõdeas quod non ſufficit percipere tãtum fructus ex feudo, ſed oportet, vt perceptio fructuũ ſit ex feudo vti feudalis, taliſque
1 penſio, ſiue fructuũ prouiſio oportet, vt ſit conceſſa in feudum, alias releuium numquam debetur; cum releuij ſolutio tantum fuerit introducta in ſucceſſore in feudo, ex authoritate
2 Iſern. toties inculcata, & hoc releuiũ eſt ſtricti iuris vndè in ſuo tantum caſu debetur, in quo expreſsè debitũ reperitur, quapropter pendente hac diſcuſſione in Regia Camera tempo-
3 re Iacob. de Ayello fuit deciſum, pro
¶ vt teſtatur ipſe *in ſuo tract. de iure adoha num.* 83. quod releuium non debetur à ſuccedente, & petente ſibi continuari ſolutionem annuæ penſionis ex fructibus ſuper feudorum ſtatu, nõ alia adducti ratione, Præſidẽtes illius temporis iudicauere, niſi quia in tali conceſſione non fuerat dictum illos conceſſos fuiſſe in feudum, *& Iacob. de Ayell. addo Frecciam de ſubfeud. lib. 3. ſecunda formula num. 29. fol. mihi* 401. *col.* 2. dicentem releuium, & adhoam deberi à ſuccedente in functionibus fiſcalibus cõceſſis in feudum ob mortem conceſſionarij, & hoc quando talis conceſſio facta fuit in feudum, & refert ibi ſæpius iudicatum, dicam infra par. 4. q. 3. nu. 3.

Si-

Digitized by Google

¶ Similemq; deciſionem refert *Sigiſm. Loffred. in add. ad Iſern. in cap.* 1. *ex quibus cauſ. feud. amiſſ. in ſua paraphraſi,*
4 introitus conceſſos Mag. Galaſſo de Tarſia de Coſentia ſuper baiulatione dictæ Ciuitatis, eò quòd non fuit dictum in feudum, etiam quod eſſet dictum per verba inueſtimus, fuiſſe deciſum eſſe iudicandos burgenſaticos, non autem feudales, & proinde adoham non deberi, & fuit facta hæc de-
¶ ciſio in anno 1512. die penult. Iulij.

Ex quibus in caſu contrario etiam quod feudum ſit in pecunia annua adhuc debetur releuiũ, ſufficit enim, vt releuio ſit locus, rem eſſe in feudũ conceſſam, feudiq; mentionem factã eſſe.

Quas deciſiones declara etiam ſi eſſemus in dubio, an talis conceſſio in feudum, vel in allodium facta cenſenda ſit, nam tunc eò quòd in allodium
5 factam eſſe cenſendum eſt, *Oldrad. conſ.* 159. *num.* 5. *Roland. à Vall. conſ.* 85. *lib.* 4. *& alij quos allegat, & ſequitur Menoch. conſ.* 191. *num.* 18. *lib.* 1. *& de præſumpt. cap.* 91. *num.* 5. *Nicol. Intrigl. de feud. centur.* 1. *q.* 43. *num.* 23. *& ſeq.* hoc autem caſu releuium non eſt ſoluendum cum omnia liberè à Principe conceſſa præſumantur.

Declara ſecundo, procedere hanc concluſionem, etiam ſi contrà fiſcum eſſet præſumptio, nempè vt res, de qua prætendit ſolui releuium, quòd ſit allodialis, & ita altercaretur, & re-
6 periretur, quod alias releuium ſuiſſet ſolutum, quia adhùc res feudalis præſumenda, & releuium per conſequens eſſet ſoluendum, prout habes *ex Aff. in conſt. Regni Iuſtitiarij nomen num.* 31. *in princ. verſ. ſecùs ſi præteritum rub.* 43. *de offic. Iuſtitiarij, quem ſequitur Gabriel. lib.* 1. *comm. concluſ. cap* 3. *num.* 6. *Menoc. de præſumpt. par.* 1. *lib.* 3. *præſump.* 91. *nu.* 35. *Maſcard. de probat. vol.* 1. *concl.* 209. *num.* 16. *Nicol. Intrigliol. de feud. centur.* 1. *q.* 43. *num.* 47.

7 Declara tertio, quod quando aſſignatio fructuum, ſeù annui redditus, vſque ad certam quantitatem fuiſſent Titio aſſignati à Rege ſuper aliquo corpore puta gabellę, vel ſecretię, vel alterius introitus Regis, & fuerunt conceſſi non vt percipiantur de manu officialium, ſed propria manu ipſius conceſſionarij, tunc enim, quia talis conceſſio in feudum eſt iudicanda, & per conſequens ſuccedens in eis ſoluet releuium, ita cõcludas ex ijs, quę dicit *Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par.* 2. *quæſt.* 5. *Intrigliol. de feud. cent.* 1. *q.* 43. *num.* 72.

8 Declara quartò, ſi poſſeſſores rei, de qua contenditur, iam præſtitiſſent iuramentum fidelitatis, nulla in contrarium vigente coniectura, vel præſumptione, quia tunc potius feudalis eſt præſumenda res illa, *ita Menoch. lib.* 3. *præſumpt. par.* 1. *præſumpt.* 91. *nu.* 36. 37. 78. *Nicol. Intrigliol. d. q.* 43. *nu.* 102. *Decius conſ.* 413. *num.* 7. *verſ. non obſtant circa medium.*

Et ſic in omnibus illis caſibus, quos ponit *Menoch. d. præſumpt.* 91. *& Intrigliol. d. q.* 43. in quibus res feudalis præſumitur, ſemper releuium eſſe ſoluendum dijudico, eò quòd feudi ſucceſſor quis eſſe dicitur.

9 Declara quintò, vt etiam ſi eſſent introitus fiſcales cõceſſi alicui pro ſe, & ſucceſſoribus, tunc dicas, quod releuium ſolui non debet, ratio eſt, quia tales introitus fiſcales à Rege cõceſſi ſapiunt naturam burgenſaticorum, niſi aliter Rex ſenſerit, *ita Luc. de Penna in l. patrimonialis circa finem, C. de fund. patrimonial. lib.* 11. *& in l. quicunque col.* 2. *verſ. nam tunc Rex, C. de omni agro deſert. lib.* 11. quia tales introitus, ſiuè functiones fiſcales non ſunt deſcripti in cedulario Baronum, ſed in libro patrimonij Regis, & ideò Rex concedendo ſimpliciter videtur concedere in allodium, non autem in feudum, *ita Andr. de Iſern. in cap.* 1. *ex quib. cauſ. feud. amiſſ. num.* 9. *verſic. non peccamus, & num.* 13. *in cap.* 1. *§. deſun-*

defuncto ſi de feud. defunct. ceterique paſſim, quos alibi enumerauimus, & latius dicam infra par. 4. q. 3.

ARGVMENTVM.

Vaſſallo, ſiuè ſubvaſſallo, dicenti ſe amiſiſſe inſtrumentum ſolutionis releuij, an debeat ei credi, declaratur quomodo, & quando ei credendum eſt, quando allegaret cauſam, eamq; probaret, niſi data opera, vel ex induſtria eſſet amiſſum, & de ſcriptura amiſſa quando neceſſarium ſit eam reperiri. & de Domino amictente antaphocam, vt admictatur ad iurandum.

SVMMARIVM.

1 *IN Regia Camera omnia ordinatè procedunt, & ſolutiones releuiorum notantur.*

2 *Creditur debitori iuranti ſe amiſiſſe inſtrumentum ſolutionis, maximè ſi coniecturas, vel præſumptiones afferret, vel iuſtam cauſam, & num. 3.*

4 *Statur iuramēto debitoris dicentis creditorem, qui tenebat inſtrumentum receptionis, illud amiſiſſe.*

5 *Non obſtante inſtrumento receptionis amiſſo ſucceſſor admictitur ad probandum releuium eſſe ſolutum, declara & num. 6.*

7 *Probatio admictitur quando ſcriptura amiſſa requiritur ad probandam veritatem.*

8 *Vaſſallus, & Dominus ad imparia non iudicantur.*

9 *Dominus admictitur ad iurandum ſe inſtrumentum in fauorem vaſſalli amiſiſſe.*

QVAESTIO XV.

LIcet de hac quæſtione in Regno noſtro dubitari nõ poſſit, cum in Regia Camera ſolutiones releuiorũ regiſtrētur, & omnia procedunt or-
1 dinatè cum regiſtris, adeò vt dicere auſim hunc caſum, vel euenire non poſſe, vel difficiliter poſſe practicari, erit tamen dubitandum, quid in aliis Curiis, vbi forſan non tam ordinatè proceditur, cum tales ſolutiones releuiorum non regiſtrentur, ſed tantum ſchedulæ de recepto fiunt, & poſſet etiam dubitari in Curiis Baronum reſpectu ſuorum ſubfeudatariorum, qui ſoluunt Baroni releuium, vt dixi q. 33 p. 4. An ſi hæc ſchedula de recepto, vel releuij ſolutio aſſeratur amiſſa à vaſſallo, vel ſubvaſſallo? debeat ei credi? cum ſemper in dubio credendum eſt rem eſſe amiſſam, ſed non de induſtria, *ex cap. eſtote miſericordes, de reg. iur. in 6. Valaſc. de iure emphit. quæſt.* 8. *num.* 15.

2 Et in hoc dicas, quod regulariter ſtatur iuramento debitoris ſe amiſiſſe inſtrumentum ſolutionis, *ita Paul. de Caſtr. in l. ſicut iniquum, C. de fid. inſtrumentor. Menoch. de præſumpt. lib.* 3. *præſumpt.* 135. *num.* 8. *Afflict. deciſ.* 13. *num.* 10. tantò magis quando allegās amiſſionem daret veriſimilitudinem, vel coniecturam, ex quibus probaretur amiſſio, *vt dicit Angel. in l. ſi quis ex argentarijs, S. prætor, ff. de edend. Afflict. d. loco num.* 10.

3 Declara tamen hanc ſentētiam procedere quando allegans amiſſionem allegaret iuſtam cauſam, eamq; probaret puta direptionem vrbis, ſaccomanum, incendium domus, ceteroſq; caſus fortuitos; tunc enim probato tantum ſaccomano, direptione, ſiuè incen-

incendio ſtatur iuramento debitoris amittentis, & iurantis ſe amiſiſſe inſtrumentum ſatisfactionis, *ita Affliſt. d. deciſ. num.* 10. *Menoch. d. loco num.* 8. *& ſeq. Valaſc. de iure emph. d. q.* 7. *num.* 38. *verſ. pone.*

Declara ſecundo, hanc ſententiam
4 non procedere quando creditor releuij teneret inſtrumentum receptionis, & probaretur quod de induſtria, vel data opera fuiſſet amiſſum, vel occultatum, tunc ſtatur iuramento illius, qui ex huius amiſſionis cauſa damnũ paſſus eſt, *argum. tex. in l. ſi de poſſeſſione, vbi Paul. de Caſtr. num.* 3. *C. de probation. Felin. in cap. ſicut extr. de reiudic. Aemil. Ferrett. in auth. ſi quis in aliquo documento num.* 36. *C. de edend. Aluar. Valaſc. qui alios allegat d. q.* 7. *verſ. poſtremò item memineris.*

5 Declara tertio, vt prò hoc non excludatur probatio factæ ſolutionis, adeòvt vaſſallus poſſit probare tenorem ſolutionis iam factæ quãdo amiſſio non fuit fraudulenta, *ita Valaſc. d. loco num.* 15. *verſ. quando autem.*

Ideò concludendo dicas in caſu prædicto, diſtinguendo, quod aliquãdo ſcriptura requiritur ad eſſentiam rei, aliquando requiritur ad probandam veritatem.

Primo caſu procedunt, quæ dicunt Valaſc. & cæteri, cum omnino inueſtitutæ edendæ ſint, vt eius tenorem inſpiciamus.

7 Secundo caſu, quando ſcriptura requiritur ad probandam veritatem, tunc non ſufficit dicere, ego illam amiſi propter incendium, vel aliam cauſam probatam, ſed neceſſe eſt vt veritas rei, & ſic ſolutio facta probetur per alias probationes, *ita Valaſc. in cauſa contingenti, d. loco verſ. ſed ſi non requiritur;* ratio quia ad probandam ſolutionem non requiritur ſcriptura, cum poſſit probari per teſtes, & ideò Domino non obſtat vaſſalli allegatio, & probatio amiſſionis, dum aliter veritas haberi poteſt, ex regula quod ſollemnitas non neceſſaria ſi minus aptè, vel non, interueniat non vitiat actum, *l. vnic. C. de rei vxor. actio. gloſ. in* §. *multis, in verbo in tranſitu, inſt. de actionibus, ita Affliſt. d. deciſ.* 274. vbi latè de hac materia perditionis inſtrumentorum, *& per Innoc. Io. Andr. & Abb. in cap. cum olim de teſtibus, Valaſc. d. loco, verſ. ſed ſi non requiritur.* & ſic allegans debet probare per teſtes deperditum fuiſſe inſtrumentum ſolutionis.

Et quia vaſſallus, & Dominus ad
8 imparia non debent iudicari, *ex tex. in cap.* 1. *de form. fidelit. vbi Bald. in verb. Dominus verò, & ibi Affliſt. late Capyc. in inueſt. feudal. in verb. feudorum Dominia, verſ. parilitas, Io. Borchol. de feud. cap.* 8. *num.* 133. *cum ſeq. glo.* —— *tit.* 2. *in princip. glo.* 3. *num.* 1. *Felin. in cap. dilecti num.* 1. *de maior. & obedient. Roſental. de feud. cap.* 8. *concluſ.* 1. *nu.* 2. *& concluſ.* 35. *num.* 6. *cæterisq; paſſim;* Ideò è conuersò vaſſallus ant apocam ſi fecerit domino, vel de ſolutione releuij, vel de inueſtitura, vel de alia re, ſiuè cauſa feudum ipſum reſpiciẽte, illamque petat à Domino, vt edat,
9 tunc admitti debet Dominus ad iurãdum ſe talem ant apocam amiſiſſe, & quòd illam non habeat, nec dolo, nec ex fraude amiſit, vel deſierit illam habere; tunc enim iuramento purgatur Dominus, *ita Bald. in cap. vaſſallus ſi feudum nu.* 10. *ſi de feud. defunct. Iacobin. de Sancto Georgio in verb. dictique vaſſalli promiſerunt recognoſcere num.* 17. *glo.* —— *tit.* 1. §. 5. *num.* 6. *Roſental. d. concl.* 33. *num.* 5.

ARGVMENTVM.

Releuij ſolutio facienda in anno, quo feudatarius moritur, an debeat intelligi id in anno, quo moritur ciuiliter ad declarationem verborum Andr. de Iſernia; Item releuium non debetur ob

ob profeſſionem in religione; Item excommunicationem ſub naturali morte intelligi declaratur non autem foriudicationem contineri,& de morte eterna aliquando intelligi mortis vocem oſtenditur, & declarantur nonnulla circà mortis ęquiuocam intelligentiam.

SVMMARIVM.

1 *Mors in materia releuij, an intelligatur de ciuili.*
2 *Mors ciuilis naturali æquipollet in aliquibus, & æquiparantur, & nu. 5.*
3 *Subſtitutus in caſu mortis admictitur in caſu mortis ciuilis.*
4 *Mors de iure Canonico interminata de excommunicatione intelligitur, et n. 11.*
6 *Et ſi de naturali intelligẽda quo caſu nullam operaretur effectum, tunc vt illud ſortiatur, & de ciuili intelligenda etc.*
7 *Mors in materia releuij de naturali intelligenda, & nu. 9. probatur.*
8 *Naturalis æquipollet ciuili quando in iure, eſt expreſſum.*
10 *Ob mortem naturalem profeſſi, non autem ob profeſsionem releuium eſt ſoluendũ.*
12 *Mors in veteri teſtamento intelligitur de morte eterna.*
13 *Antephatum non debetur ob foriudicationem viri, ſed ob mortem naturalem.*
14 *Mors in materia ſuccedendi in feudo de naturali intelligenda.*

QVÆSTIO XVI.

NE quid in materia diſcutiẽdum relinquatur ad verba illa Andreæ de Iſer. accedendo, qui dixit quòd releuium ſoluitur ab hærede, vbi hæreditario iure ſucceditur, eſtq; medietas fructuum illius anni, quo feudatarius moritur, ſecundũ Regni noſtri cõſuetudinem. Propterea declarando illa & propriè vocem illam, *moritur*:
1 Quæro, an ſit intelligenda, & habeat
locum quando feudatarius moritur
ciuiliter, vel fictè, vel de naturali tan-
2 tum? Et mortem ciuilem naturali,
æquipollere, adeò vt appellatione
mortis naturalis etiam de ciuili ſit in-
telligendum, *sàt firmarunt DD. ciuiliſtæ
in §. & quid ſi tantum ex eo tex. in l. Gallus ff. de liber., & poſth., & poſt omnes
Aſcanius Clemens de patr. poteſt. cap. vlt.
num.* 2. adeo vt eumdem effectum videatur operari mors naturalis, quam
ciuilis, *ita habetur ex l. Deo nobis C. de
epiſc. et cleric. cap. ſuſceptũ, vbi gloſſ. extra
de reſcriptis in 6. glo. in l. vxoris C. de
donat. inter vir. et vxorem* cum mors ciuilis, & naturalis æquiparentur *l. inſulam ff. ſol. matr., vbi DD. d. l. Deo nobis,
vbi Bartol. & cæteri, Alex. in l. ſi quis deceſſerit ff. qui ſatiſd. cogant; & poſt cæteros de hac re latè Lopez. in cap. per veſtras
Rub. de donat. inter vir. & vxor. Socc.
3 Sen. conſ. 92 vol. primo,* Vnde ad commodum ſubſtituti admictendi ob mor
tem, idem erit ſi inſtitutus deficeret
ob mortem naturalem, quam ciuilem, quia admictitur *d. §. & quid ſi tantum, vbi DD. omnes, gloſſ. in d. cap. ſuſceptum de reſcript. in 6. Bartol. & alij in
auth. ſi qua mulier, & Auth. ingreſſi,
vbi Bald. C. de ſacroſanct. Eccl. Pariſ. conſ.
65. nu. 9. vol. 2. Intrigl. cent. 2. art. 61. n. 2.*

Secundo hanc difficultatem adaugent *dicta per Abb. in c. per venerabilem
col. 4. in vlt. notab. extra qui filij ſint legitimi*, tradit .n. Abbas ibi quòd ſemper, quòd Canones de pœna mortis
4 loquuntur, eamq; imponunt, ſunt in-
telligendi de morte ciuili .i. de excommunicatione, quæ ciuilis mors
dicitur, ergo hęc conſtitutio de morte
ciuili eſt intelligenda.

Item vbi diſpoſitio loquens de
morte poteſt procedere in alio caſu,
5 vbi quis verè non moritur, ſed ha-
betur pro mortuo, & eumdem effectum operari, tunc mors ciuilis, &
naturalis à pari procedunt, *vt in depor-*

tato in l. prima §. pen. ff. de bonorum poſſeſſ. contra tabul. & in l. ſi necem §. ſi deportatus ff. de bonis libert. Item in effecto ſeruo *l. ſeruitutem ff. de regul. iuris.* Item in dānato ad metallū *l. intercedit ff. de cond. & demonſtrat. l. res vxori C. de donat. inter vir. & vxorem,* ſimiliter in effecto monaco *cap. placuit col. 2. 16. q. prima*, & in alijs caſibus in quibus operatur eumdem effectum mors naturalis, & ciuilis, vt in amiſſione bonorum, & conditionis.

Verum appellatione mortis, quia &
6 ſi intelligatur de naturali, attamen actus, qui alioquin nullum haberet effectum, tunc ad hoc, vt ſuum ſortiatur effectum, mors de ciuili eſt intelligenda, *ita ex Carol. Ruin. in l. Gallus §. & quid ſi tantum num. 8. ff. de liber. & poſthum. Menoch. lib. 6. præſumpt. 4. num. 19.*, ergo ad finem vt actus, & ſic ſolutio releuij ſubſtineatur tunc verba Iſern. de morte ciuili intelligenda ſunt.

Verum hæc tanti non ſunt, vt valeāt peruertere verba Iſerniæ, & conſtitutionis à ſuo verò, germanoq; intellectu, ſecundum quem fuerunt in-
7 tellecta vſq; ad hæc tempora, vt intelligi debeant de morte naturali, non autem ciuili, dum Andr. & conſt. loquuntur ſimpliciter, & ſimpliciter vocant mortem, ergo eo caſu de naturali tantum eſt intelligenda, *l. ex ea parte §. in inſulam ff. de verb. obligat. gloſ. in d. c. placuit, Abb. in cap. cū Vintonienſis col. 2. de electione. & in c. cum ſcis col. prima de conuerſat. coniugat. & poſt alios Roland. à Vall. de lucro dotis q. 61. nu. 21. & q. 95. num 2.* verba .n. in diſpoſitione prolata, naturaliter ſunt intelligenda *l. fin. C. de his, qui veniam ætat. impetr.* hinc dixit *gloſ. in d. cap. placuit,* quod nunquam ſub appellatione mor-
8 tis venit ciuilis, niſi in iure fuerit expreſſum, & ita ſunt intelligenda verba illa, quæ æquiparant mortem naturalem morti ciuili, quia hoc expreſſerunt, *ita Rot. Rom. deciſ. 379. incip. fuit dubitatum in nouiſſ. Mar. Soci., & DD. in d. §. & quid ſi tantum num. 13.*
9 *Phanut. de lucro dotis num. 13.* Secundo facit communis illa iudicandi conſuetudo, & intellectus, cum ſemper releuium in morte naturali fuerit ſolutum, à qua conſuetudine, & interpretatione non debet recedere quiſquam, *Frecc. teſtatur d. author. 3. num. 24. circa medium.*

Et vltra hæc, faciunt quia ſumus in materia ſtricta, & exorbitanti à iure communi pròut eſt releuium, quod cum ſit contra Regulas iuris communis feudorum dicentis nihil deberi ſolui prò inueſtitura, vt ſupra docuimus *quæſt. prima*, ideò verba ſūt intelligenda ſtrictè propriè, & naturaliter, & non extendenda de caſu ad caſum, & ſic de naturali ad ciuilē.

Item ſi admitteremus illum, qui eſt mortuus ciuiliter haberi pro vero mortuo, cum verè non ſit mortuus, ſed viuens, viuentis autem nulla eſt hæreditas, nec ſucceſſio, ſed releuium à ſucceſſore hærede debetur, ergo non poteſt dari hæc interpretatio ſine morte naturali.

Quam meam ſententiam, comprobando ex authoritate Frecciæ.
10 Decl. primo ꝓcedere ēt in profeſſo, vt licet mortuus mūdo dicatur *Auth. ingreſſi C. de Sacroſ. Eccleſ.* tamē ob huiuſmodi mortem releuium non eſt ſoluendum, ſed debet expectari mors naturalis *dixit Frecc. d. author. 3. num. 24. Intrigliol. de feud. cent. 2. d. art. 61. nu. 4.* dicens, quòd cum hæc mors non ſit naturalis, ideo in ea non habet locum diſpoſitio cap. ſi aliquem.
11 Decl. 2. vt appellatione mortis interdū intelligatur de pœna excōmunicationis, & hoc quando Canones faciunt de illa mētionem vtſupra dixi, & ratio, quia ſicut mors naturalis ſeparat animam à corpore, ita excommunicatio ſeparat animam à gratia Dei, & hęc eſt pœna, ſiuè mors, quam inſlingunt Canones, nempè

ſepa-

ſeparare animam à gratia Dei, quæ omnium maxima eſt, ac duriſſima cũ Deus ſit vita animarum, nec imponunt mortem naturalem, imò vetant clericis in illa partem habere, *Abb. in c. primo, & 2. de homicidio*.

13 Declara quarto vt antefatum, quod debetur in morte viri, non debeatur vxori ob foriudicationem mariti, ſed omnino expectanda eſt mors naturalis, *prout deciſum refert Vinc. de Franch. deciſ. 689.*

Declara quinto, vt diſpoſitio ſuccedendi in feudo ob mortem alicuius
14 ſit intelligenda de morte naturali non autem ciuili *Ioan. Cannet. in ex trauag. volentes §. annotandum nu. 3. 4. 9. & 10. fol. 211. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 2. art. 6. nu. 5.*

ARGVMENTVM.

In feudo in quo viuitur iure Longobardorum circa ſucceſſionem, & alia, an etiam viuendum ſit circa ſolutionem releuij? Et quid in feudo plano, & de tabula? dubitatur, vt ſolui non debeat ex Bammacarij ſententia, qua reijecta prò Fiſco concluditur, expendendo verba conſtitutionis Poſt mortem, nempè in quaternatis eam loqui, nec diſtinguere de Longobardo, aut Franco.

SVMMARIVM.

1 *Aquauelia antiqui dominatus familiæ authoris.*
2 *Succedens in feudo Longobardo, an debeat releuium ſoluere.*
3 *Feudum Longobardum non amictitur ob non petitam inueſtituram ſecundum Afflicti ſententiam.*
4 *In feudo Longobardo releuium non debetur ex ſententia Bammacarij.*
5 *De feudo Longobardo quaternato deberi releuium probatur, & expenduntur verba Conſtitutionis poſt mortem.*
6 *Releuium vt debeatur, feudum debet eſſe quaternatum.*
7 *Afflicti relata ſententia declaratur.*

QVÆSTIO XVII.

VT omnia (quoad poſſumus) diſcutiamus, quæ in hac materia poſſũt euenire, & dicta fuere per DD. & quia in Regno noſtro per multa ſunt feuda, in quibus viuitur iure
1 Longobardorum, pròut eſt in terra Aquaueliæ antiqui dominatus familiæ meæ, & in terra Thori dominatus familię de Gallucio, & in Prouincia Apruiiorum permulta ſunt ex iſtis, Quæro an verba Andr. de Iſern. de
2 releuio loquentia, & conſt. poſt mortem locum habeanr in feudo Longobardo, adeo vt ſuccedentes omnes releuium ſoluere teneantur, & dubitandi anſam deſumo ex eo, nam vt alias diximus in feudis in Regno, in quibus non conſtat quomodo viuatur, ſi vel nè iure Francorum, vel Longobardorum, ſemper eſt præſumendum iure Longobardorum, quod eſt ius commune, ius autem Francorum eſt ius ſpeciale in Regno, vt in *conſt. Regni. Vt de ſucceſſionibus ibi ſpecialiter iure Francorum viuentes*, ſed conſuetudo ſoluendi releuium inducta eſt de conſuetudine Regni, in quo viget ius Francorum, ergo videtur dicendum eam tantum vigere in feudo, in quo viuitur iure Regni, & ſic Francorum, non autem Longobardorum, quod eſt ius commune vniuerſale.

3 Et in Vaſſallo Longobardo docet *Matth. de Affl. in cap. primo nu. 5. verſ. Item iſte tex. quæ ſit prima cauſ. beneſic. amiſſ.* non procedere illum tex. & ſic vt òb non petitam inueſtituram intrà præfinitum tempus nõ amictatur feu-

dum, ſed in locum amiſſionis feudi ſucceſſit duplicatum releuium, vt ſuo loco diximus, Ergo ſi feudi amiſſio locum non habet, nec etiam locũ habet duplicatũ releuiũ, quod in amiſſionis locũ ſucceſſit, ſi non tenetur ad duplicatum, ergo, nec ad ſimplex, cum duplicatũ pręſupponit ſimplex, quod poſſit duplicari, & ſic clarè de-
4 ducitur, quod in feudo Longobardo releuium ſimplex non habet locum, prò vt annuere videtur *Octau. Bammac. in cap. ſi minori quaſt.* 5. *num.* 25. *ſi de feud. defuncti* loquendo de iure Regni noſtri dicit, quòd releuium in feudo Longobardo non ſoluitur.

Sed nè videar contrarius eſſe ijs, quæ de combaronibus viuentibus iure Longobardorum dico infr. *par.* 5. *q.* 11. vt delictum vnius alteri non noceat, & è contrà gratia facta uni an alteri ſi, uel nè proſit, dico contra Bammac. ſententiam, quòd in feudo in quo uiuitur iure Longobardorum
5 releuij ſolutio etiam locũ habet, quod dictum ſuadetur per uerba, & mentem conſtitutionis, quæ diſponit ſolutionem releuij fieri in ijs feudis, quę reperiuntur deſcripta in quinternioribus Dohanæ; dum ibi dicitur poſt mortem Baronis, ſeù militis, qui à Comite, uel Barone alio Baroniam aliquam, uel feudum tenuerit, quæ in quinternioribus Dohanæ noſtræ reperiuntur inſcriptis, defuncti mortem &c. ergo uides, quod ſub dicta diſpoſitione, ea tantum feuda comprehenduntur, quæ ſunt quaternata, nec diſtinguit de feudorum generibus, ideo nec nos diſtinguere debemus, ſufficit .n. ut ſint quaternata ad finem, ut locum habeat conſtitutio, Quòd ſi feudum ſit iure Longobardo-
6 rum nihil officit, ſed ſufficit tantum, ut illud ſit quaternatum, *nam dicit Andr. in d. conſt. col.* 2. quod dicta conſtitutio loquitur in quaternatis tantum, in quibus denunciatur mors Regi, in alijs autem denunciabitur mors ei, à quo tenentur *cap. primo quo temp. miles*, & hæc eſt germana reſolutio ad hanc quæſtionem, & intentio conſtitutionis.

Tantò magis, quod conſuetudo ſoluendi releuium, fuit indiſtinctè introducta in feudis huius Regni, & per conſequens nos nèe etiam diſtinguere debemus feudum Longobardum à Franco, dum rationem non video cur Longobardum debeat eſſe immune à releuio, & feudum iure Frãcorum debeat ſoluere, ſed potius rationes feudi Francorum militant in feudo Longobardo, puta mors, eiuſq; denunciatio, ſucceſſio hęreditario iure, cæteraq; ſimilia inducẽtia ſolutionem releuij, ergo idem ius dum ead. ratio.

Ideòq; non obſtant, quæ ſupra dixi, quià licet prò verò admictamus, quòd in dictis feudis viuatur, Iure Longobardorum in Regno noſtro, & ſic iure communi feudorum adeò, vt feudum amictatur ob non petitionem inueſtiturę. Tamen reſpondetur circa ſolutionem releuii, vt ſit viuendũ iure ſpeciali huius regni, nempè conſuetudine ſoluendi illud, tum quia talis cõſuetudo fuit introducta generalis in Regno noſtro Neapolitano, & indiſtincta, vt dixi, tum, & ſi hæc non militant, militabit conſtitutio poſt mortem, quę releuij ſolutionem approbauit in feudis quaternatis, ſed feuda Longobarda ſunt deſcripta in quinternionibus, & ſic quaternata, ergò circà releuij ſolutionem ſeruanda eſt talis lex particularis, & ſic illud ſolui, ſed circa reliqua ius commune feudorum eſt ſeruandum.

7 Nec quod dixit Affl. obſtat; loquitur .n. de ſpeciali conſuetudine Mediolani, vt habetur *in d. cap. primo, quæ fuit prima cauſa benefic. amiſſ. et annuit Afflict. ibi loco præcitato.*

AR-

ARGVMENTVM.

Andreas de Iſern.dicens,quòd releuium eſt medietas fructuum illius anni,&c. qualitèr ſit legendus,illius anni, vel vnius anni,& poſita Afflicti,& ſequacium lectura, necnon altero legendi modo à Loffredo excogitato. Demũ concordia adhibita, vterque legendi modus ſubſtinetur.

SVMMARIVM.

1 *Modus legendi Andream de Iſern. quòd releuium ſit medietas fructuum illius anni, quo moritur feudatarius.*

2 *Andr. de Iſern.quòd aliter legendus multi diſſentiunt, ſed legi debet vnius anni.*

3 *Adhoa eſt medietas fructuum vnius anni.*

4 *Verba illa, illius anni, appoſita fuere gratia demonſtrationis.*

5 *In taxatione releuij aliquando coaceruãtur fructus trium annorum præcedentium, & attenditur valor feudi, quod intellige remiſſiuè,& ſub num.8.*

6 *In capitulo Regis Roberti legitur vnius anni.*

7 *Diſcordantium lecturæ concordantur.*

8 *Nullis recollectis fructibus Andr. legitur vnius anni, quod intellige, vt ibi.*

9 *Perceptis fructibus retinetur lectura Andr. vnius anni.*

QVAESTIO XVIII.

Releuij quantitas quænã ſit, & quãta, ſupra quæſt.4. deduximus, quam firmarunt DD.ibi allegati ex authoritate *Andr. de Iſern. in cap.* 1. §. *ſimiliter, de capitul. Corrad. & in conſtit. poſt mortem*, quod releuiũ eſt medietas fructuum illius anni, quo feudatarius moritur.Difficultant nonnulli, nùm Andreas de Iſern. ſit legendus illius anni, vel vnius anni?

Et licet de hoc legẽdi modo nonnulla tango infra quæſt. 8. par. 2. ta-
1 men hic vberiùs agam,& hanc vulgatam Andr.de Iſern.lecturam,quod ſit medietas fructuum illius anni, quo moritur feudatarius,ſequuti ſunt *Afflict. in d. §. ſimiliter, & in conſtitut. poſt mortem, Nard. Lyparul. in d. §. ſimiliter in verb. medietas, & poſt Afflict. Marin. Frecc. d. author.* 3. *nu.*28.*Campan.in cap. apud Fogiam num.*37. *Vinc. de Franch. deciſ.* 121. *num.* 2. *Garſ. Maſtrill. deciſ.* 112. *num.* 2. *&* 9. *Iacob. Ayell. num.*53. *Pariſ. de Puteo de reintegr. feud. fol.* 183. cæteriq; Regnicolæ paſſim,tam inter conſulendo, quam inter tractando,& omiſſis alijs *Amad. de Ponte laud.quæſt.* 2. *num.* 2.

2 Cæterum ab hac lectura diſcedit *Sigiſm. Loffred. in cap.* 1. §. *ſimiliter per quos fiat inueſtitura, in verbo non eſt veriſimile*, & lectura *Loffredi* ſequi videtur *Iacob. Ayell. num.* 54. *& nouiſſimè Vincent. de Franch. deciſ.* 121. *num.* 10. *& antè eum Marin. Freccia d. auth.* 3. *num.* 28. qui has diſſidentium lecturas concordare conatur, tamen ne videar præter morem idem repetere, & aliena dicta tranſcribere, multa de hac re nos in d. q. 8. & q. 16. par.2.

Fundamẽta Loffred. & ſequacium illa ſunt, quorum nõnulla ibi adduxi, & ad ea remitto lectorẽ,quibus addo prò hac ſententia ſimile de adhoa, nã ſi vaſſallus fuerit ſubmonitus à Domino hoc anno, vt præſtet ſeruitium, & ipſe non vult perſonaliter ſeruire;nec Domino acceptabilem ſubſtitutum mittere, tunc debetur Domino certa quantitas fructuum feudi, quam dicit *Andr. in d. §. firmiter, num.* 30. *de probib: feud. alienat.* quòd debet eſſe
3 medietas fructuum vnius anni, non autem dicit medietas illius anni, quo

Digitized by Google

imponitur, & hinc trahit argumentū *Ayell. num.* 53. & 54. vt idem dicendū ſit in releuio, quia ſicuti in adhoa nō habetur ratio fructuum illius anni, quo imponitur,ſed habetur reſpectus ad fructus vnius anni, ita dicen-
4 dum ſit in releuio, vt in eo reſpectus habeatur ad fructus vnius anni ad finem taxandi illud, ſed gratia demonſtrationis poteſt legi illius anni,pròut infrà cum Frecc. dicemus. Inſuper
5 ponderanda eſt communis practica, (de qua nos d. q. 8.& *Freoc. num.* 28.) taxandi releuium, vt non habeatur reſpectus ad fructus illius anni, quo feudatarius moritur, ſed ſit inquiſitio de valore feudi, & coacetuantur fructus trium annorum præcedentium, vt d. q.8. dico & de medietate tertiæ partis taxatur releuium, & hoc ſubſtinetur, quia ità ſolent fiſcales taxare, meritò cum releuium ſit conſuetudine introductum, ideò conſuetudo optimè illud poteſt interpretari dicit Ayell.& nos vt alibi dicemus,& per conſequens dicta lectura fuit approbata per dictum modum taxandi. Facit quod tradit *Marinus Frecc. d.*
6 *num.* 28. dicens. quòd in quodam capitulo Regis Roberti, quod ad pennā habebat, legitur vnius anni, pròvt ēt dicit *Loffred. ibi col.*3.quòd in quodam codice vetuſtiſſimo, qui fuit Fuſci Seuerini viri eruditi, & nobilis, legebatur vnius anni.

Sed diſſidentium ſententias cōcor-
7 dando dicas, quod vtraque lectura poteſt ſubſtineri,quæ concordia probatur ex interpretatione, & conſuetudine facta à fiſcalibus,qui iura fiſcalia tuentur, circa releuij ſolutionem, (vt iam dixi) quia releuium, vt eſt introductum conſuetudine, ità etiam regulatur, pròut conſuetudo, quæ optima,vt legum interpres,diſtinguēdo interpretata eſt. Aut in illo anno quo feudatarius moritur nulli fructus, vel pauci colliguntur. Aut aliqui, vel multi colliguntur. Primo caſu quando nō colliguntur, tunc fiſcales interpretari ſunt, vt Andreas legi debeat vnius anni, adeò vt ipſi coacervant ex valore feudi fructus trium annorum præcedentium, ex quibus liquidant vnum annum, de cuius fructibus exequi mandant medietatem in pecunia, vt dixi d.p.2. q.16. vbi de liquidatione releuij verba egimus; ſemper enim in releuio fiſcales faciūt interpretationem prò fiſco, qui ſemper eſt in tuto. Secundo caſu, quan-
9 do fructus percipiuntur,tunc non diſputatur de lectura Andreæ Iſerníenſ. ſi vel nè vnius, vel illius anni, legendus ſit, quia tunc fiſcus ſalua manu releuium exigit pro medietate fructuum collectorum, & vaſſallus conqueri non debet,quia ità conſuetudo in hoc caſu eſt interpretata, *pròvt Freccia d. num.* 28. *vſque ad finem dicti numeri*, & ego dixi d. q. 16. Ideòque dum ita in vtroq; caſu interpretatum fuit, non licet diſputare; & ſi in hoc (prout dixi d.q. 16.) trepidaui, tamen contraria opinio defendi poſſet, niſi adeſſet dicta conſuetudo ſic interpretans, qui modus legendi ex Loffred. valde extorquet claram lecturam Andreæ de Iſernia vulgariter receptam, ideò cogita, ſufficit indicaſſe tibi, & quæ inimo meo Marte perſcrutans non tetigi, tu altiori tuo pertingas ingenio.

ARGVMENTVM.

Releuium ſoluendum ab hærede, quæro vox illa, hærede, an ſit intelligenda de hærede vniuerſali, vel particulari inſtituto in feudo, excitatur in dubiū, & tranſcripto triplici hæredum genere in feudo, concluditur illum eſſe dicendum hæredem in feudo, qui ex inueſtitura, vel lege communi feudorū, vel Regni vocatus eſt,& de iſto intelligenda ſunt verba Iſern. ſiuè vniuerſaliter,

ſaliter, ſiuè particulariter in feudo fuerit inſtitutus, reiecta ſententia Reg. Rcuetterij.

SVMMARIVM.

1 *Conſuetudo ſoluendi releuium ab hærede an habeat locum in hærede particulari.*

2 *Definitio hæredis, ſiue deſcriptio ex Diuo Thoma Aquinate.*

3 *Hæres tripliciter intelligitur, & declaratur.*

4 *In materia releuij de vniuerſali intelligendus eſt.*

5 *Teſtantis duplex patrimonium allodiale ſiuè paganicum, & feudale.*

6 *In vtroque patrimonio diuerſo modo teſtatur.*

7 *Releuium vt ſoluatur debet quis eſſe ſucceſſor in feudo, & num. 8. reiecta Reg. Reuerterij ſententia.*

9 *Extraneus ſucceſſor in feudo. ſoluet releuium.*

10 *Hæres in materia feudali dicitur ille, qui vocatus eſt ex lege communi feudorum, vel ex inueſtitura, vel ex lege viua, & ſoluet releuium num. 14.*

11 *Legatarius particularis in feudo non ſoluet releuium, niſi in aſſenſu fuerit reſeruatum.*

12 *In aſſenſu ſuper legato feudi debet apponi clauſula, dummodò ſoluatur releuium in morte legatarij, vel inſtituentis.*

13 *Clauſula, dummodo ſoluatur releuium de feudo legato ob mortem legantis, non appoſita, adhùc debet ſubintelligi, contrà Thom. Minad. defendit author.*

QVAESTIO XIX.

DIximus vnà cum communi Regnicolarum ſchola, & aliorum, quòd releuium ſoluitur ab hærede, & vbi hæieditario iure ſucceditur; ita enim mos introduxit in hęrede, vnde
diximus non deberi ex contractu, vel
fraudulenta refutatione, de quo infrà
par. 4. dicemus, nec vbi alieni iuris
reſolutio fit, nec ex iure ad creſcendi,
tamen dubitatio magis vrget. An hęc
1 cõſuetudo, ſiuè mos habeat locum in
quolibet hærede, ſiuè vniuerſali, ſiuè
particulari, cum nomen hæres de
vniuerſali intelligendus ſit, *ita Aretin.*
& Iacobin. in l. Pomponius §. quæſitum in
princip. ff. de acquir. poſſeſſ. Felin. in cap.
quia extr. de iudicijs, Bald. in l. emptorem
col. pen. verſ. quid ſi inſtrumentum, C.
locati, & inueſtitura facta prò te, &
ſucceſſoribus tuis, intelligitur de vniuerſalibus,
non autem de particularibus,
Imol. in l. qui nititur, ff. de verb.
oblig. Bald. in cap. ſi pater extr. de teſtam.
lib. 6. & ità vocem illam Andreæ, in
hærede, & ſucceſſore, eſſe intelligendam
de vniuerſali, non a:ıtē de particulari,
dicit *Reg. Reuerterius. deciſ. 29.*
par. 5. Et hæres intelligendus eſt de
eo, qui hæres eſt re, & nomine, non
autem de eo, qui hęres eſt in re certa,
Bald. in l. ſi non ſpeciali. col. penult. C. de
teſtam. & vltrà vulgatam hęredis defi-
2 nitionem, legitur apud *S. Thom. Aquin. ſuper epiſt. Paul. ad Roman. c.* 8. quòd
hæres eſt ille, qui principalia bona
alicuius percipit.

Quicquid tamen ſit prædicta ſunt
intelligenda ſtrictè, & propriè. Vndè
3 negari non poteſt quin hæres tripliciter
intelligatur, alius eſt hæres vniuerſalis,
& hìc propriè dicitur hæres,
alius quaſi vniuerſalis, & hìc dicitur,
qui eſt inſtitutus in legitima, & alius
dicitur hæres particularis, & hìc dicitur,
qui eſt inſtitutus in certa re, *Bald.*
in l. fin. quæſt. 5. *C. de hæred. inſtit.* hæredis
enim appellatione vides, quod
etiam continetur, qui eſt inſtitutus in
re certa, qa dicitur hætes, ſed impropriè
Bald. in l. iubemus, C. de oper. libert.
lib. 10. *Alex. in l. quoties, vbi Bald. C. de*
hæred. inſtit. vel loco legatarij, ſi alius
datus fuerit hęres vniuerſalis, ſecundum
gloſæ ſententiam *in l. ſi quis priore*

re

re in principio ff. de teſtament., & appellatione hæredis cõtinetur hæres pro parte *l. in conditionibus* §. *fin. ff. de cond. & demonſtrat.*, quinimo,& legatarius venit ſub nomine hæredis *l. in tempus ff. de vſucapion. Ludouic. Roman. et DD. in l. prima* §. *bonorum ff. ad Trebell. Bartol. in l. inſtrumenta C. de fideicommiſſ.*, Quinimo venit, & fideicommiſſarius *l. ſi filius ff. quod cum eo, vbi DD.*, imo venit etiam bonorum poſſeſſor *l. prima* §. *bonorum, vbi Bartol. et DD. ff. ad*
4 *Trebell.*, Sed in caſu noſtro cum ſimus in conſuetudine, quæ ſtrictè interpretanda eſt,& in materia exorbitanti, prout eſt releuium cõtrà feudi naturam, tunc dicendum videtur, quod verba Iſern. debent intelligi propriè in caſu ſtricto .i. de hærede vniuerſali, cum non debeat releuij ſolutio extendi, *ita Reg. Reuerterius d. deciſ. 29. p. quinta*.

Sed nè confundamus terminos eſt aduertendum, quod teſtator poteſt
5 habere duplex patrimonium,aliud paganicum, & ſic allodiale,& aliud feudale,& ſic militare,& de vnoquoq; po
6 teſt teſtari: ſed diuerſo modo, quia de allodiali poteſt quem uult inſtituere,excepta tamẽ legitima filijs,ſi quos habet, *Auth. vt cum de appellat. cognoſc.*, De patrimonio feudali non ſic, quia tenetur illud relinquere illi, qui eſt uocatus ex inueſtitura, uel lege feudali, uel Regni, uel illi,cui Dominus uoluerit, quod ſi aliter facit eſt nulla, diſpoſitio facta ſuper feudo *c. primo de ſucceſſion. feud.*,& paſſim feudiſtę.

Iſtis poſitis,tũc de primo hęrede uniuerſali patrimonij paganici,ſiuè allodialis nihil ad nos; De ſecũdo, & tũc percurrenda eſt doctrina *Frecc. de auth. baron. auth. 3. nu. 21.*, qui fundat,quòd ad finem, ut releuium ſoluatur debet quis eſſe hæres feudi, & ſucceſſor in illo, unde ſi quis eſſet inſtitutus hæres uniuerſalis, tam in allodio, quam in feudo, tantò fortius ſoluet releuium, quia concurrunt requiſita releuij; dummodo tamen talis ſucceſſor, ſiuè inſtitutus ſit de uocatis in inueſtitura,uel lege feudorum,uel Regni, uel cum aſſenſu Domini.

Idem quoq; eſt dicẽdum, Vt ſi alius eſſet inſtitutus hæres in paganico, ſiuè allodiali patrimonio, & alius in feudo, qui eſſet de uocatis, ut ſuprà,
8 quia tunc etiam ſoluet releuiũ,& ſufficiat ut ſit hæres ſiuè ſucceſſor feudi, prout *Freccia* dicit, & de hoc credo, quod loquuta eſt dicta conſuetudo inductiua Releuij, cum feudum dicatur ius uniuerſale, meritò ſuccedẽs ad illud dicitur ſucceſſor uniuerſalis in feudo, cum ſuccedat in uniuerſum ius feudi,quod teſtator habebat tempore mortis.

9 Idẽ quoq; uidetur dicendũ ſi feudũ fuerit relictũ, uti certa res extraneo, qui nõ ſit de uocatis, dũmodo tamen aſsẽſus Regius interuenerit, quia hoc caſu releuiũ ſoluet, cũ iſte talis dicatur uocatus ex lege uiua feudorum prout eſt Dominus feudi, quia reſpectu feudi hęres dicitur ea ratione, quià ille, cui hæreditas eſt relicta nomine legati, adhuc detracta mentione particularis inſtitutionis, & ſic legati,à iure efficitur hæres uniuerſalis, ut dicunt Ciuiliſtæ ſupra al.
10 legati; In materia .n. feudali hęres dicitur ille, qui eſt de uocatis per legem communem feudorum, uel Regni, uel per inueſtituram,qua de re latè *Io. Lopez in cap. per veſtras in Rub. de donation. fol. 177. in fine, Socc. Sen. conſ. 19. vol. primo*.

Sed ſi fuerit alius inſtitutus hæ-
11 res uniuerſalis, & feudum legatum fuerit alteri titulo particulari, uel hæredis, uel legatarij nomine, tũc dicas,quod iſte particularis inſtitutus,ſiuè legatarius ſuccedẽs in feudo titulo particulari etiã quòd Domini aſſenſus interueniat, non ſoluet releuium niſi in tali aſſenſu præſtito fuerit reſeruatum à Domino, ut releuium

tium ſoluatur tempore mortis ipſius feudatarij legãtis, vel inſtituẽtis particulariter ita aduertit *Thomas Mitad. in repet.conſt. in aliquibus in princip.*
32 *num.*52.*& ſeqq.*, Et ſic aduertendum eſt in præſtatione talis aſſenſus, vt apponatur clauſula per DD. Regentes dumodo ſoluatur releuium tempore mortis legãtis, vel inſtituẽtis, de quo ego *par.*4.*q.*10.dico in illa queſtione, an legatarius ſoluet releuium de feudo legato ob mortem legantis.

33 Ego verò verò per nunc teneo quod, & ſi clauſula prædicta appoſita non fuerit adhuc releuium ſoluendum eſt, quia cum Releuium ſit de regalibus, & de iuribus Curiæ, vt dixi, ſequitur, quod regalia nunquã cenſentur remiſſa niſi expreſsè remittantur per Principem, vel ſaltim releuio non præiudicatur ſtante in aſſenſu, ſiue expreſſe poſita, ſiuè ſubintellecta clauſula illa ſolita apponi iuribus Curiæ ſemper ſaluis, ideòq; utiùs erit, vt apponatur talis clauſula dumodo ſoluatur &c. vt aduerti *d. q.* 10.*par.*4.

Concludas ergo, quòd ſẽper, quòd quis eſt inſtitutus in feudo, vt quia
34 vocatus à lege feudorum mortua, vel viua, vel ex inueſtitura, ſemper eſt concludendum, quod ſolui debet, quia dicitur ipſe hęres in feudo, ſiue titulo vniuerſali, ſiuè particulari illud habeat, & ita ſunt intelligenda verba Andr.de Iſern., quibus conferunt, *quæ dixi ſup. q.* 8. *& infra q.* 10. *p.* 4. quia ſiuè ſit inſtitutus hæres vniuerſalis, ſiuè particularis, ſiuè per viam legati, ſemper .n. quod adeſſet aſſenſus, vel legis, vel hominis inueſtitus dicitur hæres, & habet locum in eo diſpoſitio, & qui feudum ex hæreditate habet, dicitur habere principalia bona, nam feudum nobilitat, & ideo principalia bona dicuntur, vnde cũ ex D. Thoma hæres dicitur ille, qui principalia bona occupat, meritò, qui ſuccedit in feudo quouis titulo dicitur hæres, eò quod principalia bona occupat, quicquid in contrarium videtur dicere *Reg. Reuertarius d. deciſ.* 29. qui non vidit Frecciam ſupra allegatum.

ARGVMENTVM.

Releuium an ſit ſoluendum ex quocunq; feudo à ſucceſſore in illo dubitatur, & diſtincto tempore ante conſtitutionem, & tunc ex quolibet feudo, poſt autem cõſtitutionem, & tunc ex feudo quaternato tantum, & de ſubfeudo quaternato remiſſiue, & quid de noua inueſtitura.

SVMMARIVM.

1 *FEudũ in materia releuij, an de quaternato, vel non, ſit intelligendum.*
2 *Feudum aliud quaternatum, aliud non quaternatum.*
3 *De feudo non quaternato, ante tempora conſtitutionis debebatur releuium.*
4 *Poſt tempora Conſtitutionis in quaternatis tantum releuium debetur.*
5 *Feudũ quaternatũ, ſiuè à Rege, ſiue à Barone tenetur: ſtat ſub releuij onere nu.*6.

QVÆSTIO XX.

VT iam pluries dixi, dicamq; hoc in opere, quod releuij ſolutio inducta eſt in eo, qui vel hæres ſuccedit in feudo, & eſt medietas fructuũ illius anni, quo feudatarius moritur, & declarauimus quomodo intelligi debeat verbum illud hæres in hac materia, declarauimus etiam de quibus fructibus ſit ſoluendum, Item quomodo intelligenda ſunt dicta Iſern. Illius anni, vel vnius anni, declarauimus

mus de qua morte debeat intelligi
de naturali, vel etiam de ciuili, ſu-
pereſt tantum declarare verba illa in
1 feudo, an hoc verbum ſit intelligen-
dum, ſiue feudum fuerit quaternatũ
ſiuè non, & per conſequens, vt ex
vtroq; debeatur releuium, ſed in
quantum ad materiam noſtram ſpe-
ctat potiſſima eſt illa diuiſio feudorũ,
2 (& de ea dubitandum hic eſt) quòd
feudum dupliciter cõſideratur; aliud
eſt feudum, quod quaternatum dici-
tur nempè deſcriptum in quinternio-
nibus Regiæ Cameræ, aliud quod
non eſt quaternatum, & ſic non de-
ſcriptum in quinternionibus, de qui-
bus *Iſern. in conſt. poſt mortem*, &
in his tantum duobus feudorum ge-
neribus cadit difficultas, dum ſuper
his fuerit cõſtitutio loquuta. Et ideo
3 diſtinguo, quod aut conſideramus ſo-
lutionem releuij ante Conſtitutionẽ,
aut poſt conſtitutionem, Si antè con-
ſtitutionẽ cõſideramus, quatenus tũc
temporis tantùm dicta ſolutio nite-
batur conſuetudine, & tunc, quia nec
conſuetudo ipſa, nec loquentes de ea
diſtinctionem talem adhibuerunt, vt
de quo feudo eſſet intelligenda ſe-
quitur, quòd nec nos diſtinguere de-
bemus, ideoq; tunc temporis de om-
ni feudo eſſe intelligendam arbitror
conſuetudinem illam, ſiuè fuerit feu-
dum quaternatum, ſiuè non quater-
natum ſufficiebat, n. eſſe feudum, quia
erat locus conſuetudini, lex. n. gene-
raliter loquens generaliter eſt intel-
4 ligenda .... Si verò conſideramus
hanc interpretationem poſt conſtitu-
tionem iſtam poſt mortem, quate-
nùs releuij ſolutio ad neceſſitatem
legis deducta eſt, & tunc dico quòd
hæc conſtitutio tanquam lex ſuper-
ueniens declaratiua dictæ conſuetu-
dinis, ſiue motis ſpecificauit, & de-
claràuit prædictam conſuetudinem,
& hoc caſu dico quod ſolutio releuij
tantum habet locum in feudo quater-
nato, nõ autẽ in non quaternato, pro-
ut in dicta conſt. habetur in verſ. Quę
in quinternionibus Dohanæ noſtræ
&c. *& ibi Andr. de Iſern. verſiculo in quaternatis tantùm loquitur* ſequitur
Campan. in cap. apud ſogiam nu. 36.
5 Amplia hanc conſtitutionem eſſe
intelligendam, ſiue feudum quater-
natum teneatur à Barone, vel Comi-
te (quod dicitur quaternatum ſecun-
dum quid) vt adhuc releuium ſit ſol-
uendum Regi, *vt poſt Andr. in conſt.
poſt mortem docet Camerar. in l. Imperia-
lem fol. 73. col. prima, & ſecunda in ma-
gnis*, Etiam ſi tale feudum quaternatũ
6 ſecundũ quid eſſet nouũ, quia adhuc
ſoluitur releuium Baroni inueſtienti
nouiter ſubfeudatarium ad mandatũ
Regis, vt ſic affirmat *ex And. de Iſer.
in hac conſtitut. col. 2. Matth. Affl. num.
10. & Horatius Montanus in §. præterea
ſi quis infeudatus nu. 50.* dicentes hanc
conſtitutionem inducere caſum ſpe-
cialem, & limitationem ad regulam
Iſer. dicentis releuium deberi, prò
renouatione veteris inueſtituræ; quip-
pè ponit caſum, in quo releuium de-
betur dumodo non eccedat decem
vncias etiam pro feudo nouo. De ſub
feudo autem ſuo loco.

ARGVMENTVM.

Annus in ſolutione releuij quomodo ſit
computandus, & de quo intelligen-
dus, & quid in tempore ad petendam
inueſtituram, Annus in hac materia
diuiduntur de induſtriali, ſiue legali,
vt vniuerſali, & in releuio de natura-
li intelligendus à die mortis. Et quid
ad regiſtrandum aſſenſum Regis im-
mediati an currat à die exequutoria-
tionis, & ad petendam inueſtituram
à die aditę hæreditationi, & de ratio
anni ſpatio apud Romanos, Aegip-
tios, Arcades cæteroſq, populos.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *ANnus aut naturalis, & legalis, aut induſtrialis, ſiuè communis.*
2 *Naturalis quid ſit, & quando incipiat, & dicitur emergens, nu. 9.*
3 *Induſtrialis annus, quid ſit, & quando incipiat.*
4 *In taxatione releuij conſideratur annus naturalis, ſiuè legalis.*
5 *Regia Camera à die mortis taxat fructus, & informationem capit de ijs.*
6 *Deciſio refertur, vt fructus taxentur à die mortis.*
7 *Annus ad petendam inueſtituram computatur à die aditæ hæreditatis.*
8 *Ad regiſtrandum aſſenſus expeditos à Regia Catholica Maeſtate, currit à die, quo aſſenſus fuit exequutoriatus in Regno. & deciſio refertur.*
10 *Anni ſpacium varium apud antiquos, Romanos, Arcades Aegyptios, cæteraſq; gentes.*

QVAESTIO XXI.

ANnus quomodo cõſiderari debeat in hac materia releuij, Articulus iſte, & ſi multas habeat queſtiones reducitur tamen ad duas, In prima referam quomodo computandus in ſolutione releuij.

In ſecunda quomodo computandus ad finem petendæ inueſtituræ:

Et primo dicam, quod annus poſtpoſitis alijs diuiſionibus, & acceptionibus, quas faciunt paſſim DD. vt inferius hic commemorabo, tamẽ quod
1 ad materiã noſtram ſpectat dupliciter
intelligitur, aùt eſt annus naturalis, &
legalis, Aut induſtrialis, ſiuè com-
2 munis. Naturalis, eſt ille, qui cõſtat ex
tercentum, ſexaginta ſex diebus, & ſex horis, & iſte dicitur verus annus approbatus à Sancta Eccleſia, & à legibus, & ideo legalis eſſe dicitur de quo eſt tex. *in l. cum hæres §. ſolius ff. de ſtatu liber. vbi Bartol. & in l. libellorum num. 15. ff. de accuſat.*

3 Induſtrialis ſiue communis, eſt ille, qui conſtat ex duodecim menſibus, & incipit à Natiuitate Domini, vt communiter ſumitur per Notarios, & ſecundum morem Regionum aliquãdò incipit à mẽſe Martij, aliqñ à menſe Septembris pròut ita *Bartolom. à Chaſſen. in conſuet. Burgund. tit. dez iuſtices, & Droictz Rub. prima §. 8. in verbo de dans l'an, Nicol. Ant. Gizzarell. deciſ. 33. circa finẽ,* & aliquandò à mẽſe Maij pròut in locationibus domorum videmus hic Neapoli ex Reg. Pragm. Comitis de Lemos Iſtis ſic poſitis ſuccedit querere ad finem extimãdi fructus prò releuio, dico quòd debet eſſe annus naturalis, ſiue legalis nempe tercentũ ſexaginacta dierum & ſex horarum, qui debent computari à die mortis feudatarij, licet aliàs in inueſtitura, vt ſuo loco dicemus,
5 à quo die Regia Camera capit infor-
mationem de fructibus, qui percipiũtur in illo anno, quo feudatarius moritur, & iuxtà informationem captam releuium exigit, & ſic Regiam Cameram ſempet obſeruaſſe in ſolutione releuij, vt computet annum iſto modo prò fructibus taxandis, non autem ab indictione, & ſic à die mortis feudatarij, teſtatur poſt *Iacob. de Ayell. de iure adohæ num. 76. nouiſsime Ni-*
6 *col. Ant. Gizzarell. d. deciſ. 33. nu. 9.* Et
in ſimili, vt fructus feudi diuidendi, & extimandi inter hæredes extimentur, & taxentur à die quo feudatarius
¶ moritur, & ſic deciſum fuit, vt annus
currere incipiat à die mortis feudatarij, non autem ab indictione pròut ita refert *Gizzarel. d. deciſ. nu. 7. & in fine.*

Annus tamen ad petendam inueſtituram debeat computari à die aditæ

Digitized by Google

aditæ hæreditatis, & non antè, *Bald. cæteriq; in c.primo de capitul.Corrad.gloſſ.* —— *ut. p. gloſſ.* 7. *nu.* 4. *Frecc. de author. Baron. auth.* 3. *num.* 8. *Camill.Medic. conſ.* 55. *nu.* 3.

In fructibus autem taxandis quomodo cõſideretur, & quomodo intelligãtur verba Iſer. illius anni quo feudatarius moritur ſat dixi ſupra q. 18.

Simile autem videmus in anno dato ad regiſtrandum in hoc Regno aſſenſum expeditum per Regiam Ca-
8 tholicam Maeſtatem, vt non currat à die expeditionis, ſed à die, quo fuit exequutoriatus in hoc Regno, *prò vt*
¶ *ità iudicatum refert Reg. Conſ.Scip.Rouit. prag.* 10. *num.*4. *de feudis in cauſa Marchionis Burgenſiæ cum Duce Martinæ*.

Qui annus naturalis, ſiue legalis
9 ſolet alio vocabulo appellari emergens, nempè quod non incipiat à die ſtatuta, ſed à die, in quo aliquid emergit conſiderandum; hæc breuiter dixi quomodo ſit computandus annus circa fructuũ ſolutionem pro releuio.

10 Quod anni ſpatium (pro coronide) varium fuit apud Priſcos, & apud Romanos ſi quidem, vt dixit *Plin. natural. Hyſtor. lib.*7. *cap.* 4°. annus terminabatur per Priſcas illas gentes vna æſtate, alium terminabant hyeme, *Et Diodorus lib.primo Bibliothec.& Diu. Auguſtin. de Ciuit. Dei lib.* 15. *cap.* 12. dixerunt, quod alij annum circumſcribebant ſpatio trium menſium, pròut fuerunt Arcades, prout nos facimus quatuor anni tempora, ſiue partes, Aegiptij annũ claudebant ſpatio Lunari, *Et Xonophon. tit. de equiuocis* dicit quod Aegiptij vtebantur aliquando anno bimeſtri, & quandoq; menſtruo, vel ſolari.

Plutarch. in Numan. Pompil. inquit, quod Barbari vtebantur anno trimẽſtri, Arcades quatrimenſtri, & alij ſex menſium prout fuerunt Acarnores, Apud Romanos ante Numæ tempora annus fuit decem menſium teſte *Ouidio lib. primo Faſtorum*, & tempore Romuli *ita Gell.lib.*3. *Noctiũ Atticarum cap.*16. *Homer.lib.* 11. *Odyſſ.* de quo anni ſpatio vide *Solinũ cap.* 3. *Collectaneorum, Macrob. lib. primo Saturnal.cap.* 8. Et plura quatenus ſpectant ad iuridicam materiam accomodat *Tyraquell. de retract. lignag. §. primo gloſſ. de dant*.

ARGVMENTVM.

Annus ad petendum inueſtituram, quando currere incipiat ad finem duplicari releuij euitandi proponitur à die quo euenit caſus petendæ inueſtiture, nempè mortis, eiuſque ſcientię ſiuè notitiæ, etiam in morte Domini, Euſq; ignorantiam in dubio pręſumi. De ratione cur annus & dies, vel mẽſis ad petendam inueſtituram fuerit elargitus, diſtinguitur quando poſſeſſio feudi remanſit pœnes ſucceſſorem, vel penes alterum, Scientiam autem mortis nunquam excludendam eſſe, & illam probandam eſſe per Fiſcum, demum vt annus currat concluditur vt interueniat mors, ſcientia mortis, & etiam rem eſſe feudalem, & quod ſit legitimus ſucceſſor & tempus labi paſſus ſit, vt tunc puniendus pœna duplicari releuij.

SVMMARIVM.

1 *Annus ad petendam inueſtituram currit à die quo euenit caſus petendi illam.*

2 *Curſus Anni in materia releuij conſideratur quoad fructus, & quoad petitionem iuueſtituræ.*

3 *Tempus ad petendam inueſtituram regulariter à die mortis, vel Vaſalli, vel Domini currit; declaratur, & num.*4. *vt à die ſcientiæ mortis ex communi, & nu.*5. *& num.*9. *&* 13. *vbi probatur.*

6 *Vaſallo allegan ti ignorantiam mortis in dubio*

dubio credendum niſi contrarium probetur, & num. 17.

7 *Declaratur doctrina Iacob. de Ayello, & num. 15.*

8 *Diuerſum petendi tempus in pagano, & milite cur ſtatutum? quæritur, & redditur ratio.*

10 *Octau. Bammac. ſuper hac quæſt. diſtinctio refertur.*

11 *Feudi non remanſi in hæreditate inueſtitura petitur à die adeptæ poſſeſſionis.*

12 *Feudi remanſi in hæreditate, inueſtitura petitur à die ſcientiæ mortis.*

14 *Aditio eſt neceſſaria, vt quis dicatur hæres.*

16 *Annus currit hæredi malitioſè protrahenti aditionem hæreditatis.*

18 *Vaſſallus ſciens mortem prædeceſſoris, rem eſſe feudalem, & ſe eſſe filium, vel ſucceſſorem, & non petens intrà annum duplicatum releuium ſoluere debet elapſo tempore.*

QVÆSTIO XXII.

IN præcedenti quæſtione annuimus de anno ad petendã inueſtiturã, licet hęc quęſtio permulta habeat capita, eſt
1 benè verum, quod regulariter annus ad perẽdam inueſtituram incipit currere à die, quo euenit caſus petendi illam pròut concludunt omnes ferè *DD. in c. primo quo temp. miles ex illo tex. & in c. 1. quæ fuit prima cau. benefic. amictend., & in c. primo §. fin. de prohib. feud. alienat. per Frideric. latè præter omnes Ludolph. Scrader. de feud. p. 6. cap. 2. num. primo*, & ſic à die mortis.

2 Qui curſus anni dupliciter poteſt conſiderari quoad fructus pro releuio, vt à quo die debeantur, & quoad inueſtituræ tempus ſ3. quando incipiat currere tempus ad illam petẽdam. De primo capite dixi ſupra q. 21. hac par. quòd reſpectu fructuum currere incipiat à die mortis.

Reſpectu autem temporis petendæ inueſtituræ de quo eſt noſtra pręſens
3 inſtituta queſtio, dico quod regulariter (vt dixi) currit à die mortis, tam Domini in ſuo caſu quam Vaſſalli, qui feudum habet, *ita Bald. Martin. Laudens. & Aluarot. in d. c. primo de capitul. Corrad. Curt. Iun. de feud. par. 4. nu. 56. & 57. Menoc. conſ. 54. nu. 46. vol. primo Herman. Vulſt. de feud. cap. 7. nu. 68. lib. primo*, quod intellige vt modo dixi à tempore ſcientiæ.

Tamen regula hæc declarationem
4 recipit, vt annus realiter currere incipiat à die, quo feudatarius ſuccedens notitiam habuerit de morte ſui prædeceſſoris patris, adgnati, vel alterius cui ſuccedere debet, & intendit, vel à die quo ſciuerit feudum ſibi apertum, vel caſum petendæ inueſtiturę, hæc eſt cõmunis cõcluſio, quã firmarunt vltrà præcitatos Authores idem *Laudenſ. dict. cap. primo de cap. Corrad. num. 6., & in c. primo quo temp. miles num. 11. vbi Præpoſ. num. 6. Aluarot. in d. cap. primo num. 13. quæ fuit prima cauſa benefic. amictend. Bald. in c. primo de probib. feud. alienat. per Lothar. Capyc. in inueſtitu. feudal. cap. feudorum inueſtituræ col. 9. §. iterum non currit ignoranti; Thom. de Marin. de generib. feud. tit. 2. par. 2. num. 45. & 52. verſ. Quarta cauſa, Curt. Iun. de feud. p. 4. num. 57. in fine hanc eamdem ſententiam ſequuti ſunt Francigenæ, & Germani vt fuit Iacobinus de S. Georg. in verbo, qui quidem inueſtiti nu. 35. Vdalric. Zaſ. de feud. p. 7. num. 2. Ioannes Scheneid. de feudis p. 5. nu. 27. Io. Blanc. in epit. feud. cap. 3. num. 14. lib. primo Franc. Sonsbec. de feud. p. 11. num. 24. verſ. fallit. 11. etc. Ludolph. Scrader. de feud. d. p. 6. cap. 2. num. 15. verſ. hæc concl. Roſental. de feud. cap. 6. concl. 47. num. primo Andr. Gayll. lib. 2. obſer. cap. 48. num. 11. gloſſ. —— tit. primo §. primo gloſſ. 7. num. 2. Tyraquell. de retract. lignag. §. 35. gloſſ.*

4. num. 12. Vult. de feud. cap. 2. nu. 68.

5 Quam concluſionem, declara procedere etiam reſpectu anni decurrendi à die mortis Domini, à quo Vaſſallus, vti à nouo Domino ſucceſſore inueſtituram petere tenetur *ita gloſſ. in c. primo quo temp. miles in verbo infantia, vbi Iacob. de Beluiſ. Petr. de Ceruot. Nicol. de Neap. Andr. de Iſer. num. 6. Aluar. num. 7. Afflic. nu. 30. & ſeqq. Prapoſit. num. primo, & 6. Laudenſ. nu. 11. Laurent. Syluan. de feud. recognit. q. 65. Nicol. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 40. & num. 51. Chaſſen. in conſuet. Burgund. Rub. 3. tit. dez fiedz. §. primo in verbo ou ala perſonne num. 22. verſ. quia non etiam, Thom. de Marin. d. loco num. 52. Franc. Sonsbecc., Ioannes Scheneid. Blanc. locis praallegatis.*

6 Quinimo Vaſſallo dicenti ſe ignoraſse diem mortis, vel caſum petendę inueſtiturę credendum eſt in dubio, niſi contrarium probetur ex parte Domini, & ſic Fiſci ita *Ludolph. Schrader. d. loco nu. 16. Alexand. conſ. 79. num. 11. lib. primo, cateriq; ibi allegati, Vult. de feud. lib. primo cap. 7. num. 69. Blanc. in epit. feud. num. 14. cap. 3. lib. primo Roſental. de feud. cap. 3 concluſ. 46. num. 2.* qui alios allegat ad hanc fundandam ſententiam, de qua igno-
7 rantia ſat dicemus *par. 5. queſt. 28.* ex quibus remanet declarata illa doctrina *Iacob. de Ayell. nu. 76.* dicentis, quod à die mortis currat tempus petendæ inueſtituræ, vt ſcilicet intelligatur à die mortis, & eius ſcientiæ.

8 Quero tamen pro corodine, cur ſic tantum tempus ſit ſtatutum ad petendam inueſtituram ſ3. in pagano anni, & diei, in milite anni, & mentis, & non reliquerint feudorum cōpilatores arbitrarium, prò locorum diſtātia, & temporum. *Aluarot. & Prapoſit. in c. primo qua fuit prim. cauſa benefic. amictend.* dicunt non poſſe aſſignari rationem, & hoc quia ità poſuerunt legum conditores, & per cōſequens in his, quæ ſunt iuris poſitiui ſufficit pro ratione voluntas *Curt. de feud. p. 4. cauſſ. 43. priuat. feud. Mozz. de Subſtantialib. feud. num. 48. Iul. Clar. in §. feudum q. 49. num. primo lib. 3. ſentent* dicunt, quòd ita moribus ſancitū eſt, pròut ait *Ioannes Scheneid. p. 5. nu. 5. de feud.*

Sed cur annum, & diem? non nè ſufficiebat apponere annum tantum, & non diem, reſpondet *Ioannes Borcholten. de feud. cap. 6. nu. 31. p. prima* dicens, quod annus, & dies ideo ſic eſt ſtatutus, ad finem, vt integer elabatur Vaſſallo ſic computum faciendo, non ab illo die, quo euenit caſus, ſed à ſequenti, quaſi quòd ille primus dies, à quo incipit annus tanquam dies termini non ſit computandus in dicto anno, ſed à ſequenti die incipiat currere, meritò ille alter dies ſuperfluus adiectus fuit, vt coniungatur cum illo ſequenti, & fiat annus integer cōputando à dicto die ſequēti.

Deniq; his omnibus addo authoritatē præceptoris mei *Bammacar.* in quadam ſua apoſtilla *ad Iſer. in c. primo de capitul. Corrad. num. 2. in verbo quando poſsidet*, & in alia parua apoſtilla *ad Frecc. d. author. 3. num. 8.* In apoſtilla ad Frecciam dicit hęc verba. *Iacob. tamen de Ayell. in tractat. de iure*
9 *adhoe, & releuij num. 76.* tenet quod annus currat à die mortis (prout ſupra dixi) & quid hodie per cap. Regni apud fogiā vtrum annus currat à die mortis? In queſtione principali (dicit *Bāmacar.*) videndus *Iſer. in c. primo nu. 2. de capitul. Corrad. vbi Nard. Lyparul. fuſè in verbo quando poſſidet*, & infinitos allegat, & ego fuſius (ait Bammacar.) diſtinguendo plures caſus in tota materia dixi in apoſtilla manuſcripta *ad c. primum num. 2. de capitul. Corrad.*

In quo cap. primo ſiuè eius apoſtil-
10 la addit Bammacar. hæc verba. In hac queſtione quando incipiat currere annus, & dies, vtrum à die mortis, vel notitiæ, ſeù ſcientiæ, vel adi-
tionis

tionis hæreditatis ad finem, vt elapſo anno hęres priuetur feudo de iure cõmuni feudorum, vel duplicatum releuiũ ſoluat de iure Regni noſtri. Altiùs exordiendo materiam diſtinguendi ſunt plures caſus.

Primus eſt, quando poſſeſſio feudi non remanſit in hæreditate, & non eſt pœnes hæredem ſucceſſorem feudi, ſed pœnes alium, & illam hæres
11 ad libitum non poteſt habere, hoc caſu ſinè ſcrupulo annus non currit niſi à die adeptæ poſſeſſionis feudi, & in his terminis loquitu *Iſern. hic, & Bald. in c. primo de capitul. Corrad.*, *idem Bald. & DD. in l. ſollemnibus C. de rei uend. & alij allegati per Lyparul. per iura quæ allegat Iſer., & Lyparul. ibi, & ego dicam infra q. 27. p. 5.*

Secundus eſt caſus quando poſſeſſio feudi non remanet pœnes alterum per mortem feudatarij, ſed in ipſa hęreditate; adeo vt hæres ad ſui libitum
12 adire poterit, & tunc annus iſte incipit currere à die ſcientię mortis feudatarij .i. ab illa die, qua feudatarius ſciuerit ſuum patrem, vel adgnatum, vel feudatariũ prędeceſſorẽ mortuum eſſe, ita in terminis cõcludit *Campan. in c. apud Fogiam. nu. 8. & 76. Præpoſit. in cap. primo quæ ſit prima cauſ. benefic. amittend. col. 2. verſ. quæro hæres Vaſſalli; & Bartol. in l. genero, qui notabiliter loquitur ff. de his, qui notant. infam.* per plura iura ad hoc allegata firmando regulam dicit, quòd & ſi tempus an-
13 ni ſtatutũ eſt à die mortis adhuc ſubaudiendum eſſet, & ſcientiæ, nè ignorantia puniatur per iura, quæ ibi allegat; ſed iura expreſſa, quæ id probant, ſunt *l. quidam decedens §. fin. ff. de adminiſtrat. tutor. l. quinquaginta cũ gloſſ. C. de excuſat. tutor. l. fin. ff. de tutor. & curator. dat. ab his, cum alijs, quæ allegat Præpoſit.*, quæ magis probant quam ea, quæ allegat *Bart.* Poſtquàm *tex. in l. 3. §. ſi quis hæredi ff. de ſtatulib.* quem *Bartol.* ad hoc allegat, & notat ſingularem, id non probat, ſi quidem ſtatuitur, vt hæredi ſoluantur decem infrà 30. dies à die mortis, & eo caſu
14 requiratur aditio hæreditatis, quià ad hoc vt ſit hæres non ſufficit, quod ſit ſcriptus in teſtamento, ſed requiritur aditio, quæ etiam ad finem purificandi actum requiritur, & ab illa die incipit eſſe in mora, niſi diceremus, quod à die aditionis incipit ſcientia, & mora, & ſic numeratur illa dies ſcientiæ, eſt bonus *tex. in l. ſcimus §. ſin autem dubius cum gloſſ. C. de iure deliberand.*, Et nos dicemus infrà in illa quæſtione, quando in feudo hæreditario tempus currere incipiat p. 5. q. 29.

Subdit idem Bammacar. Non omit-
15 cto, quod Iacob. de Ayell. de iure adhoæ num. 26. tenet opinionẽ quod annus, & dies currat à die mortis, *ſubdens quod ita ſeruatur in Reg. Cam.* Et hæc opinio etiam præſupponit ſcientiam, (vt ego ſupra dixi), & in idem concordat; & huic opinioni etiam
16 ſe ſubſcribunt DD. dicẽtes, quod annus currit, etiã ſi malitioſè hæres protraxerit immixtionem, ſiue aditionem in hæredirate, quos allegat hic *Lyparul.*, & ſecundum hanc caſuum diuerſitatem intelligendi ſunt DD. præſertim *Bald. hic, Guid. Pap. deciſ.* 165. in primo caſu, aliàs male dicerent.
17 Hæc tamen ſcientia non præſumitur, quia facti eſt, niſi probetur *l. verius ff. de probation. cum ſimilib.*, adeo quòd Regi incumbit onus probandi ſcientiam mortis feudatarij ad finem vt hæres ad duplicatum releuium teneatur in Regno noſtro (*prout ego dixi ſupra hac ead. q.*) & idem *Bald.* hic ſe ſubſcribit diſtinctioni ſup. factę, poſtquam requirit ſcientiam feudi, & mortis feudatarij, & quòd malitioſè diſtulerit ſe immiſcere aditioni hæreditatis ad finem vt elapſo anno, vel hæreditate nõ adita puniatur hæres, hæc *Bammacar. in d. apoſtilla*, ſed in effectu coincidũt ſub ijs, quæ dix ego, volui tamen ob eius authoritatem apponere.

 Deniq;

Deniq; vt omnis prorſus dubitatio
18 tollatur circa hanc materiam ad finē
vt Vaſſallus ob nō petitam inueſtituram, elapſumq; annum duplicati releuij pœna puniatur; tria copulatiuè requiruntur. Primo vt ſucceſſor ſciuerit prædeceſſoris mortem, eiuſq; diem, vel Domini. Secundo quòd ſciuerit rem eſſe feudalem ad quam ſuccedere intendit. Tertio vt ſit filius Vaſſalli, qui hæreditatem parentis adiuerit, & poſt iſtam aditionem tempus legitimum elapſum fuerit ita hęc tria ponit *Roſental. d. cap. 6. concl. 48. num. 5. ex DD. ſupra citatis.*

ARGVMENTVM.

Annus, & dies vel menſis ad petendam inueſtituram vtilis, vel cōtinuus Vaſſallo defluit quæritur, & tres afferuntur Doctorum ſentētię, alij vt ſit vtile, alij continuum, Alij vt continuum ſed vt feriæ hiſq; ſimilia computentur, non cętera impedimēta legitima, quæ excuſant, & demum concordantur reiecta Hermanni Vultei ſentētia.

SVMMARIVM.

1 *Tempus vtile non currit impedimento durante.*

2 *Feriæ ſimileſq; dilationes non impediunt tempus continuum.*

3 *Omne tempus regulariter præſumitur continuum.*

4 *Annus ad petendam inueſtituram vtilis eſt ſecundum vnam Doctorum ſententiam.*

5 *Iacob. Aluarot. ſententia dicentis annum à principio vtilē, deinde continuum, reijcitur, prout etiam Herm. Vult. nu. 9.*

6 *Annum ad petendam inueſtituram continuum Vaſſallo exiſtimarunt alij DD. quod reijcitur à Roſental.*

7 *Concordantur diſſidentiū ſententiæ in hac materia duplici cōſideratione adhibita, et nu. 8.*

QVAESTIO XXIII.

Incidenter, ſed nō ab re hic quæro ſi annus; & dies, vel menſis elargitus ad petendam inueſtituram ſit iudicandus, vt tempus vtile, vel continuum, hoc .n. proderit ſcire, quia
ſi hoc anni ſpacium vtile fluere debet
1 vaſſallo tunc, iuſta impedimenta eius
curſum impediunt, adeo vt ſi centum annos duret impedimentum, adhuc non currat ita *Bald. in l. falſam C. ſi ex falſ. inſtr. Iaſ. in §. rurſus nu. 73. Inſtit. de action.*, ex tex. *in l. penult. §. filius ff. de bonorum poſſ. ſecund. tab l. annus ff. de calumn. Ludolph. Schrader. de feud. p. 6. cap. 2. num. 64. Alex. conſ. 71. num. 7. & conſ. 84. num. 3. lib. primo, Soce. Sen. conſ. 80. num. 5. lib. 3.* prout latè inferius dicetur.

2 Si continuum Vaſallo hoc tempus
fluere debet, tunc feriæ ſimileſq; dilationes computandę ſunt, vt dicunt
3 ſupra citati DD., In dubio tamē om-
ne tempus continuum eſſe præſumendum dixerunt Canoniſtæ per illum tex. *in clem. prima in verbo continuum de reſtit. in integr. Ioachin. Mynſiger. obſer. Cam. Imperial. cent. 3. obſer. 59. nu. 2.* Et regulariter omne tempus continuum currere tradit, *Marc. Ant. Bard. de temp. vtili, & continuo cap. 3. num. 9. mihi in tractatibus tomo 5.*

4 Exiſtimarunt nonnulli, hoc anni
ſpacium à lege præfinitum ad petendam inueſtiturā Vaſſallo vtiliter currere, illudq; ideo vtile, quia iuſtę cauſæ, iuſtaq; impedimenta impediant eius curſum ità hanc ſententiam docuere ex citramontanis, *Nicol. de Neap. Andr. de Iſer. & Prępoſ. in d. cap. primo quo temp. miles, Bald. in c. primo §. fin. num. primo, & 2. de probib. feud. alien. per Lothar. vbi Prępoſit. Matth. de*

Afflic.

Afflic. nu. 5. *ſequitur Aluarot. in c. primo num.* 12. *quo temp. miles, Iul. Clar. in* §. *feudum q.* 49. *num.* 3. *Iacob. de Beluiſ. & Martin. Laudenſ. in d. cap. primo quo temp. miles, & in c. primo de Vaſſall. qui contra conſt. Lothar. Ex vltramontanis Vdalric. Zaſ. de feud. p.* 6. *n.* 3. *et* 6. *Matth. Vueſembec. de feud. cap.* 8. *num.* 6. *Franc. Sonsbecc. de feud. p.* 11. *num.* 10. *Ioann. Blanc. in epit. feud. lib. primo cap.* 3. *num.* 14. *Schrader. de feud. p.* 6. *cap.* 2. *nu.* 49. *et* 63. *Henrich. à Roſental. de feud. cap.* 6. *concluſ.* 46. *num.* 2. *Herman. Vult. de feud. cap.* 7. *num.* 71. cæteriq; paſſim,

5 reiecta illa Iacob. Aluaroti ſententia dicentis vtile eſſe quòad initium, ſed deinde continuum eſſe prout ipſe dicit *in c. primo num.* 12. *quo temp. miles, & Vult. loco infrà allegando.*

Alij cohęrentes præſumptioni in

6 dubio, & regulæ dixerunt hoc anni ſpacium fluere continuum Vaſſallo, adeo, vt iuſta impedimenta non impediant, ſed poſtea elapſo anno ſuccurrendum, eſt Vaſsallo reſtitutionis remedio prout latè defendit *Laurent. Syluan. de recognit. feud. q.* 75. ſibi contrarius *in q.* 49. cui non adhæret, imo diſcedit *Roſental. d. loco in gloſell. E. Schrader. d. loco nu.* 50.

7 Reliqui verò, dixerunt eſſe continuum, non adhoc, vt iuſta impedimenta iuſtæq; cauſæ impediant, ſed vt dies feriati, & ſimilia computentur, & ea inter anni lapſum occurrentia labantur Vaſſallo, nec prò eis excuſationem mereatur, adeo, vt non computentur in termino prout fuit, *Vldaric. Zaſ. & Mattheus Vueſembec. locis præcitatis Iacob. de Ardizon. in Summ. Rub.* 45. *Io. Blanc. in epit. feud. ſup. allegatus, cæteriq; quibus addo Ferrar. Montanar. lib.* 3. *de feud. cap.* 6. *verſic. ſed et tempus.*

8 Ex quibus apparet, quod conſiderato hoc anni ſpacio poteſt vtraq; ſententia ſubſtineri, vt ſit continuum quòad quid ſ3. vt dies feriati currant & computentur, nec de eis excuſetur Vaſſallus; Et vt ſit vtile, quòad quid nempè quòad impedimenta, iuſtaſq; cauſas impedientes eius curſum prout declarat *Henrich. à Roſental. d. concluſ.* 46. *cap.* 6.

9 Reiecta *Herman. Vult. lib. primo cap.* 2. *num.* 71. ſententia dicentis, quod iſtud tempus à principio (prò vt dicebat Aluarot.) eſt vtile, vt non incipiat currere impedito ex ſupradictis impedimentis, ſed à die ſcientiæ eſſe continuum.

ARGVMENTVM.

Conſuetudo, ſoluendi releuium ob mortem veram feudatarij, an ſit intelligenda in morte pręſumpta dubitatur, & negatiua ſuadetur ſententia, Demum noua diſtinctione, an ſit pręſumptio ſit iuris, & de iure, vel iuris tantum prò Fiſco accomodatur ſententia, Et quid de duplicato ſi in hoc caſu ex contemptu Vaſſallus non petierit, vel non, & alia de hac morte pręſumpta in hac materia inueſtiturę petendę remiſſiuè.

SVMMARIVM.

1 *Mors aliquando ex multis præſumitur, & caſus referuntur.*

2 *Intrans mare, & (ſuborta tempeſtate) amplius non viſus præſumitur mortuus.*

3 *Intrans locum peſti affectum, & amplius non viſus præſumitur mortuus.*

4 *Congreſſus pugnam crudelem, & amplius non viſus præſumitur mortuus.*

5 *Ex diuturnitate temporis quis præſumitur mortuus ſi non reperitur.*

6 *Mors in materia ſtricta de naturali, & verè probata intelligitur.*

7 *Mors intelligitur de ciuili in caſibus expreſſis, ampliatur, et limitatur remiſſiuè.*

8 *Mors præſumpta, an habeat locum in releuio dubitatur.*

9 *Mors certa eſſe debet, vt currat tempus petendæ inueſtituræ, & circa mortem duo requiruntur, quorum alterum non ſufficit.*

10 *Scientia mortis concludenter probanda pro duplicato releuio.*

11 *Scientia probatur ex quinq; ſenſibus corporeis.*

12 *Excluditur probatio præſumpta in præiudicialibus, & quando tractatur de commodo pecuniario.*

13 *Fiſco incumbit onus probandi diem mortis, & ſcientiam Vaſſalli.*

14 *Authoris concordia in hac re, & pro Fiſco ponderatur.*

15 *Ob mortem præſumptam præſumptione iuris, et de iure releuium debetur ſi Vaſſallus petit inueſtiturem.*

16 *Ob mortem præſumptam præſumptione iuris tantum ſoluitur releuium, ſed repetitur data probatione in contrarium.*

17 *Mors præſumpta eſt ſubintelligenda ſub naturali nè Fiſcus fraudetur releuio, & feudum eſſet in ſuſpenſo.*

18 *De ignorantia mortis permulta remiſſiue.*

19 *Elapſo anno mortis præſumptæ, tunc Vaſſallus contemnens Dominum ſoluet duplicatum releuium ſi non petierit inueſtituram.*

20 *Duplicatum releuium ſolutum ob contempum Domini non repetitur à Fiſco per Vaſſallum.*

QVÆSTIO XXIV.

SOluendum eſſe releuium ab herede in caſu mortis Vaſſalli ob renouationem inueſtiture iã ſatis ſuperq; in hoc tract. diximus, & dicemus, inſuperq; diximus mortem Vaſsalli eſſe intelligẽdam de morte vera naturali, & probata, non autem de ciuili iam declarauimus, eamq; probari debere per Vaſsallum
vel per eum, qui eam allegat, vt infra, quo caſu Vaſsallus mortem ſciens intrà annum denunciare debet, & petere inueſtituram, Sed quid ſi mors nõ
1 eſſet vera, ſed præſumpta; cum aliquibus in caſibus quis præſumitur
2 mortuus, vt potè ſi intrauerit in mare ibiq; exorta fuerit magna tempeſtas, & poſtea tranſacta tempeſtate, & expectatò tempore ad redeundum deſtinato, amplius nõ comparuit, quia tunc præſumitur mortuus, *ita Hieron. Prauidel. de peſte nu. 2. verſic. quod hic in tractatibus mihi tom. 18. fol. 178. in*
3 *nouiſs.*, Item ſi quis iuerit ad locum vbi magna eſt peſtilentia, & poſtmodum amplius non reperiatur, nec rediret quià mortuus præſumitur, *idem*
4 *Prauidel. ibidem num. 4.* vel ſi iuerit, cũ Domino ad prælandum contrà magnum exercitum, & commiſſa crudeli pugna amplius Vaſsallus viſus non fuerit, tunc mortuus ibi præſumitur, vt affirmauit, *idem Prauidel. ibidem num. 3. Io. Crotus de teſtibus verſic. cir-*
5 *ca hunc quartum nu.* 155. cæteriſq; in caſibus, in quibus lex præſumit quem mortuum, vt ex diuturnitate temporis &c.

Nam hoc caſu quid facere debeat Vaſſallus, an denunciare ſit obligatus hanc mortem præſumptam, & ob illã ſoluere releuium.

Dubitatio in eo poſita mihi videtur (vt toties dixi) nos eſſe in materia ſtricta, & contra regulas iuris communis feudorum prout eſt releuium,
6 & per conſequens, dũ in illa de morte fit mentio, ſemper de naturali verè probata eſt intelligenda, vt inferius dicam, cum illa ſit propria eius ſignificatio *ità Roland. à Vall. in tract. de lucro dotis q. 61. num. 2. & q. 95. num. 2. & 15. mihi in tractatibus nouiſsim. tomo 9. fol.* 376., Quinimo, vt alias dico,
7 & ſi appellatione mortis veniat ciuilis mors, quia naturali æquipollet, *ità Aſcan. Clement. de patr. poteſt. cap. vlt. num. 2.* tamen hoc non intelligitur

ſimpli-

ſimpliciter, ſed in caſibus expreſſis, *ita Phanuc. de lucro dotis nu. 13. mihi in tra-ctatib. to. 9. fol.* 414. quinimò multis modis limitat *ibidem idē Aſcan. Clement.* Sed nos diximus alias, quòd hæc conſuetudo ſoluendi releuium non habet locum in morte ciuili.

8 Sed an mors præſumpta veniat ſub ea intelligenda, dubito de hoc caſu, cum & ſi differentia eſſe videatur inter ciuilem, & præſumptam, cum ciuilis non præſupponat naturalem; ſed tantum ademptionem capitis de Ciuitate. Præſumpta autem præſupponere poteſt mortem naturalem, nempè, vt ille, quem lex præſumit mortuum, ſit verè mortuus, ideoq; cum hæc præſumpta poſſit continere naturalem mortem, ideò etiam de naturali intelligenda eſt.

9 Inſuper adhòc, vt Vaſſallus petere teneatur inueſtituram, duo prò certo habere debet, nempe vt mors ſit ſequuta, & vt ipſe Vaſſallus verè ſciat mortem eueniſſe *ex cap. primo quo temp. miles latè poſt alios Roſental. de feud. cap. 6. concl. 47. et 48. num. 3. tit. quib. mod. feud. acquir. Gothofred. Ant. diſput. feudal. theſi 2. ſub lit. D. tit. de renouat. inueſtituræ, Scrader. de feud. par. 6. cap. 2. num. 14. cæteriq; paſſim*, hæc autem duo copulatiuè concurrere debent dicunt noſtri feudiſtæ, alterum autem non ſufficere, nec vnum verè, & alterum per æquipollens, ſed omnia copulatiuè verè, & ſpecificè concurrere debent *gloſſ. in d. cap. primo quo temp. miles vbi Afflic. in princip. Bald. in c. primo num. 4. de capitul. Corrad. Iacobin. de S. Georgio in verbo qui quidem inueſtiti num. 35. Frecc. lib. 2. author. 3. nu. 8. et 10. & lib. 3. de different. inter feud. ex pacto, & hæreditarium differ. 26. Thom. de Marin. de generibus, & qualit. feud. tit. 2. par. 2. num. 64.*, & hanc eſſe communem refert *Roſental. d. loco*, cùm hoc in caſu tractatur de amiſſione iuris, nempè feudi, ſeù in eius locum
10 de pena duplicati releuij, & quando tractatur de amiſſione iuris alicuius; vel de inducenda pœna tunc ſcientia concludenter probanda eſt, & omniū qualitatum rei ità *Lancellot. de attētat. par. 2. cap. 4. num. 7. 8. & nu. 10.* Scientia autem dicitur verè illa, quæ aſſignatur per aliquos ex ſenſibus corporeis, vt per viſum, auditum, tactum, odoratum, vel guſtum, his autem ſen-
12 ſibus vera ſcientia probatur; & in his quę ſunt magni præiudicij, quia Vaſſallus certat de damno vitando .i. de non ſoluendo releuium, mors debet probari verè, & non præſumptiuè *Bart. in l. 2. §. ſi dubitetur num. primo ff. quemad. teſtam. aper.* maximè dum tractatur de commodo pecuniario. *Addentes ad Bartol. in tract. de teſtibus in verbo maius periculum col. 4. Menoc. de arbitr. iud. caſu. 284. num. 666.* ſed qui mortem ad ſuum commodum allegat debet illam probare *idem Menoc. de arbitr. iudic. d. loco num. 667. & de præ-*
13 *ſumpt. lib. 2. præſumpt. 83. num. 6.* Vnde ſi Fiſcus prætenderet Vaſſallum eſſe mortuum, ipſe probare deberet, & alibi diximus, quod diſpoſitio de morte maximè in materia ſtricta eſt intelligenda de morte naturali probata, & vera.

Quid ergo dicendum in hoc caſu? in quo intereſt Domino, & Vaſſallo, dum Vaſſallus vellet immicti in poſſeſſionem feudi inueſtituramq; habere, & intereſt Domino nempe releuiū habere, & hoc caſu nec Dominus habet releuium, nec Vaſſallus immictitur, & ſic eſſent in ſuſpenſo.

14 Ego vero inter hæc extrema mediam profero ſententiam, quod aùt iſta præſumptio eſt iuris, & de iure, aùt iuris tantum.

15 Primo caſu quando eſt iuris, & de iure, vt quia lex habet Vaſſallum prò mortuo verè, & tunc nè feudum ſit in ſuſpenſo, eiuſq; poſſeſſio, & Dominus releuio non fraudetur, dicerem quod Vaſſallus debet petere inueſtituram, immiſſionem habere, & ſoluere rele-

uium, quià ipſe habet extrema rcleuij nempè mortem feudatarij eiuſq; ſcientiam, quæ per illas præſumptiones iuris, & de iure liquidò, & verè probata eſſe dicuntur liquidiſſimæ enim probationes ſunt tales præſumptione, quia, & ſi non dicunt teſtes, dicit lex quę maiorem habet autoritatem quam teſtes.

16 Si vero eſſet præſumptio iuris tantum, tunc peteretur inueſtitura, & releuium ſolueretur, ſed eſſet repetibile, in caſu quo data probatione in contrarium probaretur Vaſſallum eſſe viuum, & tunc tanquam indebitè ſolutum eſſet repetēdum per Vaſsallum à Fiſco per ea quę adhoc adducit *Roſental. de feud. cap. 6. concl. 48. num. 2. ex doctrina Iſernia, & aliorum infrà allegandorum*.

Sicquè vides quod licet alias con-
ſuetudo releuij in morte naturali ve-
17 ra eſſet intelligenda, tamē hic ex ne-
ceſſitate, ne Fiſci intereſſe vertatur,
& nè Vaſalli feudum ſit in ſuſpenſo,
& vt Dominus habeat certum Vaſal-
lum, à quo poſſet ſeruitium habere,
dicendum eſt, quod in hoc caſu hæc
conſuetudo releuij locum habeat in
hac morte præsūpta probata per præ-
ſumptiones iuris, & de iure, & etiam
per præſumptiones iuris tantum ad-
miſſa dicta declaratione, & hæc mihi
videntur rationabilia.

18 Tu tamen ſi vis videre nonnulla de morte in hac materia quando Vaſſallus excuſatur ob ignorantiam verę, vel putatiuè mortis ſui prędeceſſoris adeas *Andr. de Iſer. in cap. primo num. 8. quo temp. miles, & ibi Nicol. de Neap. Iacob. Aluarot. in fine num.* 15. *Laudens num.* 31. *Afflic. num.* 32. *Picus num.* 44. *Chaſſan. in conſuet. Burgund. rub.* 3. §. *primo in verbo ou le perſonne num.* 7. *Capyc. in inueſt. feud. in verbo feudorum inueſtituræ col.* 2. §. *credulus Schrader. p.* 6. *cap.* 2. *num.* 14. *Roſental. d. loco nu.* 3.

19 Sed an duplicatum releuium locū habebit in hoc caſu, dicas, quod aut Vaſallus ſciens mortem iſtam præſumptam, & contemnens Dominum non petierit, & ſic ex contemptu mulctandus eſt pœna duplicari releuij, *ita Roſental. d. loco nu.* 3. quinimo ſi probaretur deinde verè Vaſſallum non eſſe mortuum, adhuc duplicatum releuiū non eſt repetendum a Fiſco, *vt dicit ibi Roſental.* loquens de feudi amiſſione, quia ſufficit, vt ſemel contempſerit Dominum.

Aut non ex contemptu, ſed quia adhuc dubitabat, & tunc excuſatur tanquam ignorans *Iacob. Aluarot. in c. primo num.* 11. *quo temp. miles Laurent. Syluan. de recognit. feud. q.* 63. *nu.* 12. *Vult. de Feud. lib. primo cap.* 7. *num.* 21. *Roſental. d. loco nu. primo*.

Finis primę partis Tractatus de iure Releuij.

AN-

ANDREAS CAPANVS
DE IVRE RELEVII
PARS SECVNDA.

ARGVMENTVM.

Nonnulla circ releuij ſolutionem pertinenria in hc ſecunda Tractatus parte dilucidarda indicantur, primaq; fronte querſto, an releuium ſufficiat eſſe ſolutum procuratori tantum, vel Domino ſolui neceſſe ſit, reſoluiturq; queſtio quatenus de ſeruitio habetur, ſufficere, quod procuratori ſoluatur, habita Domini notitia, hoc tamen de iure communi, quod de iure Regni limitatur ſat eſſe ſi ſolutum proponatur Regiæ Cameræ Summ.

SVMMARIVM.

1 *Materia ſecundæ partis proponitur.*
2 *Solutio Releuij, an ſit facienda Domino, vel eius Procuratori.*
3 *Tex. in c. ſi quis per triginta, an procedat ſi ſeruitium feudale fuerit præſtitum Procuratori Caſtaldo, vel Aerario Domini.*
4 *In præſcriptione requiritur ſcientia præſcribentis, & præſcripti.*
5 *Dominus præſumitur ignorare factum Procuratoris.*
6 *Scientia Domini ſpecificè probari debet.*
7 *Scientia, & pacientia Procuratoris non nocet Domino feudi*
8 *In præſtatione ſeruitij requiritur ſcientia Domini feudi.*
9 *Præſtatio ſeruitij ſufficit ſi facta eſt Regie Cameræ Summariæ, vel in alijs partibus Curiæ Domini habenti mandatum apertum generale, & num. 10.*
10 *In Regno noſtro ſufficit Releuium ſolui Regiæ Curiæ.*
11 *Procuratores Regij quot ſint remiſſiuè.*

QVÆSTIO I.

1 Secunda noſtri tractatus de releuio parte nõnulla cõtinetur quæ ad releuij ſolutionẽ pertinebunt, ſcilicer vt cui faciẽda, à quo fieri debeat, de tempore, loco, ijſq; ſimilibus, ideoq; hic breuiter primo loco quero, Dum procuratoris
2 geſta, Domini geſta videntur, ſi ſolutio releuij fuerit facta procuratori, non autem Domino, an hoc caſu Vaſſallus debeat liberationem conſequi, vel debet Domino immediatè ſolutionem facere, *Octauius Bãmacar. præ-*
3 *ceptor meus in c. ſi quis per triginta q. 13. ſi de feudo defuncti* loquens in ſeruitio feudali, ſub quo releuium contineri iam diximus, hanc videtur ex multorum auctoritatibus decidere quæſtionem quærens vtrum ſi Vaſſallus ſoluerit ſeruitium Procuratori, vel Caſtaldo, vel Aerario Domini, non autem ipſi Domino inducatur præſcriptio in feudo ſicq; non procedere *tex. in d. c.*
4 *ſi quis per triginta*, eiuſq; deciſionis rationem aſſignat, quia in præſcriptione requiritur ſcientia præſcribentis, & præſcripti, & ſic Domini, & Vaſſalli vnde cum ſcientia Procuratoris non ſit ſciẽtia Domini, meritò præſcriptio procedere non poteſt, ad finem .n. vt præſcriptio currat per Dominum requirit *tex. in d. c. ſi quis per triginta*, vt ſeruitium Domino exhibeatur per præſcribentem ergò neceſſarium videtur, vt Domino fiat ſolutio non autem Procuratori.

Sed

Digitized by Google

Sed ad hanc oppoſitionem reſponderi poteſt quod in caſu prædicto ſumus in præſcriptione, quę odioſa eſt & ideo verba tex. ſunt ſtrictè (prout iacent) intelligenda.

Inſuper in præſcriptione feudali (vt modò annui) requiritur ſcientia præſcribentis, & ſcientia præſcripti, & ſic vtriuſq; ſed cum pręſcriptus ſit Dominus, non autem Procurator, non videtur ſcientia Procuratoris eſſe ſcientia Domini, maximè cum Dominus ſemper præſumatur ignorare factum Procuratoris, niſi probetur illud ſciuiſſe *glo. in l. ſi aliquem in verbo ignorans vbi Bartol. ff. de acquir. poſſeſſ. Io. Andr. in c. gratia de reſcriptis in 6. Socc. Sen. cōſ.* 263. *num.* 12 *lib.* 2. adeo vt dixit *Andr. de Iſern. in d. c. ſi quis per triginta col. prima*; quod ſcientia Domini debet ſpecificè probari, cum probabiliter Dominus poſſit ignorare geſta à ſuo Procuratore, vt dicit *gloſſ. in l. ſi res obligata ff. de legat. primo Marin. Freccia loco in fin. allegando Alex. conſ.* 136. *nu.* 10. *col. fin. vol. primo*, qui tantum in quędam pauca verba prærumpit in caſu illius conſultationis dum tractabatur de tractatu facto per procuratorem, quod ſi procurator ſciuerit, &
7 paſſus eſſet, tunc hæc ſcientia, & patientia Procuratoris non nocet Domino *ex tex. in l. item veniunt §. petitam ff. de petit. hereditatis* cum alijs concordantibus, ergò idem dicendum in caſu noſtro, vt ſolutio facta Procuratori non noceat Domino, qui ignorauit talem ſolutionem, Ego vero ſupra dicta, vt non habeant locum declaro.

8 Declaratur primo quod ſi Dominus aliquo modo ſciuerit hanc ſolutionem factam eſſe Procuratori tunc talis ſciētia pręiudicat ipſi Domino, vt dicunt pręfati DD. hanc etiam ſentētiam ſequutus eſt *Marin. Freccia de author. Baron. author. prima q.* 28. *num.* 5. *circa finem* aſſignando rationem ſupradictam, quòd dum in ſolutione ſeruitij requiritur ſcientia Domini, & ſed ſcientia Procuratoris non eſt ſciētia Domini, ergo ſolutio facta Procuratori non nocet Domino.

9 Declara ſecundo quando ſcientia eſſet tacita, vt quia mādatū eſſe apertum, & generale vel ampliſſimū prout in Regno noſtro eſt Rgię Camerę Summarię *prout dicunt DD. in Rub. conſt. de offic. Magn. Camerar. vbi Regnicolæ Marin. Freccia de ſubfeudalib. primo tit. de offic. Magn. Camer. n. 6. fol.* 40. de qua poteſtate Procuratoris Regis, & ſic Cæſaris, & Fiſci *Frā. de Pōte de Poteſt proreg. tit. de regā. impoſit §.* 5 *nu.* 25. & in alijs locis, vt in Imperio dicitur Camera imperialis, in Sabaudia Camera Ducalis, & ſic in alijs partibus.

Declara 3. quando eſſet pręfinita perſona, cui facienda eſſet talis ſolutio vt in ſeruitio feudali in Regno noſtro, quod ſoluitur Regiæ Cameræ, & in ſolutione releuij, quod mandatum eſt per conſuetudines, & per conſt. Regni poſt mortem vt ſoluatur Regię Curiæ, cui ſi fuerit facta ſolutio tunc liberatus eſſe dicitur Vaſſallus, quia Regia Curia gerit officium Procuratoris Cæſaris in noſtro Regno.

11 Quot autem ſint ſpecies Procuratoris Regis nempe tres, alius dicitur Procurator Regis, alter fiſcalium, alter patrimonialium, & alter Cæſaris Carauita ſuper Ritibus *Rit.* 27. *num.* 5. *cum ſeqq.*

In iure Pro Duce Areolæ cum Regio Fiſco.

ARGVMENTVM.

An Baro teneatur ſoluere releuium de eo, quod ſibi donatur ab vniuerſitate per nominatione Cameræ reſeruatæ ſingulis annis.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *BArones Regni noſtri habent Cameram reſeruatam ab hoſpitio militum in vna eorum terris.*
2 *Baro poteſt nominare Cameras reſeruatas omnes terras ſuas titulo decoratas.*
3 *Fiſcus prætendit medietatem quantitatis annuæ donatæ à Vaſſallis Baroni ob nominationem Cameræ reſeruatæ.*
4 *Releuium non eſt ordinatum de iure communi feudorum, ſed ex more Regnorum.*
5 *Releuium non extendendum, vt irrationabile.*
6 *Releuium eſt medietas fructuum illius anni, quo feudatarius moritur.*
7 *Fructuum variæ ſpecies.*
8 *Donationes factæ à Vaſſallis Baroni pro nominatione Cameræ reſeruatæ non contineri appellatione fructuum.*
9 *Exemplationes protocollorum non veniūt ſub appellatione fructuum, ſed redditūum.*
10 *Diſtributiones quotidianæ, ſiue obuentiones non veniunt appellatione fructuum ex duplici ratione, & num.* 12.
11 *Donatio annui redditus facta à Vaſſallis pro Camera reſeruata, eſt ad libitum, & nu.* 17. 24.
13 *Acceptum ſiuè acquiſitum ex propria induſtria non venit ſub reſtitutione fructuum.*
14 *Donatum Baroni pro iucundo eius aduentu non continetur ſub locatione fructuum.*
16 *Releuium non debetur de prouentibus criminalibus, eiuſq; ratio expenditur.*
16 *Nominatio Cameræ reſeruatæ fuit conceſſa Baronibus ab onera ſeruitiorum.*
18 *Annui redditus incerti, nec perpetuo duraturi inter mobilia numerantur.*
19 *Annuæ præſtationes perſonales veniunt appellatione mobilium.*
20 *Feudum non poteſt conſiſtere ſuper introitibus incertis, nec perpetuis.*
21 *Regiam Cameram nunquam condemnaſſe Barones contradicentes ad ſoluendum releuiū de prædicta donatione refertur.*
22 *Res iudicata non dicitur, vbi diſcuſſio non præceſſerit.*
23 *Donatio facta à Vaſſallis Baroni pro Camera reſeruata eſt antidotalis non autem neceſſario obligatoria.*
25 *Aſſenſus Regius ſuper tali donatione non facit perpetuum redditum.*
26 *Aſſenſus tunc quaternat quando id expreſſum eſt.*
27 *In ambiguis contra Fiſcum iudicandum.*
28 *De donatione annua quam faciunt Vaſſalli Baroni, vt Capitaneus ſit Doctor, nec releuium deberi infertur.*
29 *Laudimium debetur de lucro annuæ tranſactionis, vel concordiæ factæ cum Vaſſallis.*

QVAESTIO II.

1 SErenifsim. Rex Catholicus ſingulis huius Regni Baronibus gratiam fecit, vt poſſint nominare vnam ex eorum terris Cameram reſeruatam, quæ non tenetur hoſpitati milites, niſi per tranſitum, vt legitur, in gratijs conceſſis ab eod. Rege *cap.* 32. *fol. mihi* 61.

2 Quæ gratia fuit ampliata, vt Barones quot titulos habent tot terras nominare poſſint.

Cumq; hac poteſtate, uti uoluiſſet Dux prędeceſſor Ayetolę, Comes Vicari nominauit prędictas eius terras Cameras reſeruatas, ob quod vniuerſitates ipſę, vt gratas ſe redderēt, donauerunt ipſi Duci nonnullas annuas pecuniarum quantitates durante nominatione prædicta: Ad pręſens vero mortuo dicto Duce factus eſt caſus
3 ſolutionis releuij, & præcipuè Regius Fiſcus prętendit medietatem dictarum pręſtationum peruenientium ab vniuerſitate pro nominatione Came-

rę

ræ reſeruatæ. Ex aduerſo Dux ſucceſſor ad talem ſolutionem ſe non teneri arbitratur; at ipſe qui Ducis partes tueor hanc prætẽſionem Regij Fiſci nullo iure ſuſtineri poſſe, ex infraſcriptis iuſtiſſimè opinor.

Primo loco animaduertendum erit,
4 releuium non reperiri ordinatum de iure communi feudorum, ſed inductū ex quodam vſu, & more, *vt dixit Andr. de Iſern. in cap. 1. §. ſed & res nu. 7. per quos fiat inueſt. & in cap. 1. n. 14. de cap. Corr.* eſt benè verū quod in conſt. poſt mortem ſtatuitur dari inueſtituram Baroni recepto ab eo aliquo releuio, vt moris eſt, *& Andr. loco cit. per quos fiat inueſtit. nu. 7. & 8.* dicit iſtud
5 releuium, eſſe onus irrationabile, & propterea non extendendum, *& num. 11.* dicit, quod iſtud onus non ineſt feudo, ſed eſt quædam præſtatio extrinſeca à feudo, *& Frecc. lib. 2. autb. 3. num. 2. & 3.* omnia prædicta recenſet, & addit hanc præſtationem releuij eſſe odioſam, & improbo more ſucceſſiſſe ex vſu Gallorum tunc in Regno viuentium; vnde ex prædictis habetur clara concluſio, releuij ſolutionem tali modo inductam, eſſe reſtringendam, & in dubio contra Regium Fiſcum iudicandum, *Iſern. in §. ſed & res num. 10. per quos fiat inueſt.*

Secundo loco, memoria recolendū
6 eſt, releuium eſſe medietatem fructuū illius anni, quo feudatarius moritur, *Iſern. in d. conſt. poſt mortem in fine, & in cap. 1. num. 14. de capit. Corrad. Freccia loco cit. lib. 2. autb. 3. num. 5. Iacob. de Ayell. de iure adhoa num. 70.* Fructus vero aut eſſe naturales, vt ſunt vuæ, &
7 poma, *l. fructus, ff. de vſur. glo. in cap. grauis de reſtit. ſpoliat.* aut induſtriales, ſicuti ſunt frumentum, ordeum, lac, pilus, & lana pecudum, *l. in pecudum eod. tit.* vel ciuiles cuiuſmodi ſunt penſiones domorum, ceteriq; annui redditus, *l. vſura, & l. prædiorum, ff. de vſur. Franch. deciſ. 254. num. 4. & deciſ. 172. deq; iſtis latè Conſil. Gizzarell. deciſ. 34. per totum.*

Iactis igitur his fundamentis, dici-
8 tur. Primo, donarionem factam Baroni pro nominarione prædicta, appellatione fructuum nõ venire, ſed ſub obuentionum vocabulo contineri, fructus namq; ſunt ij, qui ex re immediatè percipiuntur, *l. item ſi fundi, ff. de vſufruct.* Obuentiones verò dicuntur eæ, quæ occaſione rei, & propter rem perueniunt, *Alciat. in l. ſi vrbana, vbi Iaſ. num. 6. ff. de condit. indeb. latè Barboſ. in l. diuortio 8. ſi vir, num. 38. ff. ſol. matrim.* & ſe habent ad fructus, vt ſe habet genus ad ſpeciem, *Panormit. in cap. ad audientiam il primo, num. 15. ext. de præbendis, argum. tex. in cap. cum inter extr. de verb. ſignific. Redoan. de reb. Eccleſ. non alienand. q. 14. in princip. Roderiq. de annuis reddit. lib. 1. quæſt. 1. num. 12.* Porrò id quod dicitur fructus, & obuentiones contradiſtingui, probatur *ex tex. in l. venationem, ff. de vſur. iuncta l. vſufructuarium venari, vbi glo. ff. de vſufr.* vbi ſtatuitur venationem, quæ ex fundo immediatè non percipitur, *vt dixit Bart. in l. cum in plures, verſ. examinemus, ff. locati,* in fructu non eſſe, niſi fructus fundi ex ſola venatione conſtent, cum ergo donatio, de qua agitur, non percipiatur immediatè ex feudo, ſed eius occaſione, vt inferius dicitur, ergò de ea releuium aliquod ſolui non debet.

Secundò deducitur, nam fructus ſuaptè natura dicuntur ij, qui ſingulis annis renaſcuntur, *d. l. diuortio, §. ſi vir in fundo, ff. ſolut. matrim. glo. notab. in l. ſi ex lapidicinis, ff. de iure dot. Iaſ. in l. quædam, §. 1. ff. de edend.* Quò fit, vt
9 relicto vſufructu hæreditatis non veniant redditus peruenientes ex exemplatione prothocollorum Notarij, ex quo illi ſunt incerti, nec renaſcuntur, *Bart. in d. §. ſi vir in fundo num. 3. l. quædam, §. nihil num. 6. ff. de ædend. Boer. deciſ. 19. num. 5. Guid. Pap. deciſ. 541. num. 4. & Barboſ. in d. l. diuortio, §. ſi vir in fundo num. 37.* Veniunt tamen ſub nomine redditũum, ſeù obuentionem,

nem,

nem, *vt dicit idem Barboſa loco proximè citato num. 4. arg. eorum, quæ dixerunt glo. in c. grandi in verbo de redditibus de neglig. Prælat. num. 6. Alciat. in l. fugam in princip. ff. de verb. ſignificat. quo argumento ductus Caſſan. in conſuet. Burgund. rubr. 4. §. 17. verſ. primo quæro num. 4.* dixit ſucceſſiones manus mortuæ, quæ deferuntur Dominis, non venire ſub vocabulo fructuum, cum ea non percipiantur niſi ſemel. At quia huiuſmodi donationes non renaſcuntur, quia ſunt incertæ, & ad beneplacitũ Vniuerſitatis; Idcirco ſummo iure de eis releuij ſolutio denegatur.

Tertio, probatur à ſimili, enimuero
10 rò diſtributiones quotidianæ, quæ obuentiones nuncupari poſſunt, non dicuntur appellatione fructuum venire, *cap. licet vobis, extr. de præbend. cap. fin. de reſcriptis in ſexto, cap. vnico de cleric. non reſident. in 6. diſertiſſimè Oldrad. conſ. 118. incip. ex virtute, Boer. deciſ. 340 num. 4. & nouiſſimè Gratian. diſcept. forenſ. lib. 2. cap. 283. nu. 15.* Cuius dicti duplex eſt ratio. Prima, quia cum ſimiles diſtributiones dantur ex aſſiſtentia in diuinis officijs, & ſic propter operam perſonæ, ideo non augetur corpus pbendæ, licet Canonicus eas percipiat occaſione præbendæ, *ita Oldrad. loco proximè citato,* qui alleg. ad hoc probandum *text. in l. vſus aquæ, ff. de vſu, & habit. & in l. prætoris, ff. de ſeruit. ruſtic. prædiorum, & in l. mala, §. vlt. ff. de aliment. & cibar. legat.* Secunda ratio, & validior, quam aſſignat idē *Oldrad. loco prædicto*, eſt, nàm tales diſtributiones pendent ex incerto euētu, nec ſunt ſtabiles, & firmæ; idcircò nullam ſimilitudinem habent cum fructibus, qui ſunt certi, *argum. l. ſancimus, §. ſi quis autem talem, ff. de donat.*
11 Cum autē donatio huiuſmodi poſſit ad libitum vtriuſq; partis, tam ſcilicet Baronis, quam etiam Vniuerſitatis infirmari, nullatenus affirmandum inter fructus, redditusque certos poſſe con-
12 numerari; Cæterum id, quod dicitur diſtributiones quotidianas ſub nomine fructuum minimè contineri, fallit niſi ex pbenda, ſeù Canonicatu nulli fructus percipiantur propter tales diſtributiones; tunc enim diſtributiones ipſe vſumfructum obtinent, ita in proprijs terminis *Tiber. Decian. conſ. 43. num. 13. vol. 1. Felin. conſ. 17. quos refert, & ſequitur Ricc. in prax. rer. quotid. reſolut. 290. num. 2. & 5.*

Ex quibus iam dictis elicitur concluſio, quod obuètiones, ideſt ea, quę occaſione rei percipiũtur appellatione fructuum non venire, niſi fructus, redditusq; tales conſtent ſolummodo ex ſimilibus obuentionibus. Cum igitur ex his feudis percipiantur maximi redditus (vt apparet ex nota introituum) penitus eſt negandum donationem de qua agitur, quę obuentio nuncupatur, inter fructus poſſe referri, maximè in odioſis, & exorbitantibus (prout eſt releuij ſolutio) in quibus fit ſtricta interpretatio, nec receditur propria verborum ſignificatione, *l. 1. §. ſi is, qui nauem, ff. de exercit. actio. l. ſi non aliter, ff. de legat. 3.*

Secundo principaliter facit notiſſi-
13 mus iuris axioma, ꝙ grauatus reſtituere quicquid à re aliqua percepe-rit, non tenetur reſtituere id, quod ex propria induſtria acquiſiuit, ad hoc probandum allego primo *tex. in l. venditor la ſeconda, ff. de hæred. vel action. vend.* dicitu enim ibi, quod ſi venditor hęreditatis alteri ſeruum hęreditarium vendidit, & ſeruus penès ſecūdum emptorem eſt mortuus, non tenetur pretium acceptum primo emptori reſtituere, ex quo ſeruus eodem modo mortuus fuiſſet penès ipſum primum emptorem, & ſic id, quod venditor ex propria induſtria acquiſiuit, reſtituere non tenetur. Secundo allegatur *tex. in l. 3. ff. ad leg. falcid.* vbi ſtatuitur hęredem, qui vendidit hęreditatē nullius penitus vtilitatis, non poſſe adſtringi pecuniam ex venditionem redactam creditoribus, &

legatarijs communicare; Etenim licet occaſione hæreditatis lucrum fecerit, attamen principaliter ex ſua negotiatione, & induſtria acquiſiuit. Tertiò, adducitur *tex. notab. in l. ſocium*, §. 1. *ff. pro ſocio*, decernit ibi I. C. ſocium hæredem inſtitutum occaſione ſocietatis non teneri hæreditatis ſocijs cõferre, quamuis enim ipſe tale commodum ex cauſa ſocietatis nactus fuerit, principaliter tamen fuit contemplata eius perſona, hæc ſunt formalia verba Bartol. in eo tex. per quem tex. *Alciat. Valaſq. in praxi partition. & collat. cap.* 13. *num.* 5. dicit filiumfamilias teneri conferre totum id, quod ex pecunia patris acquiſiuit, & ſic pater fuit cauſa immediata acquiſitionis, ſecùs ſi
14 mediata tantum, nam eo caſu ſibi ſibimetipſi acquirit. Quarto comprobatur, nam ſi Dominus locatis fructibus feudi, ad feudum ipſum venerit, & Vniuerſitas prò ſuo iucundo aduentu aliquid ei donauerit, id non venit in locatione, notabiliter *Oldrad. conſ.* 129. *Par. de Puteo de reintegr. feud. cap. incip. & quia ſub tit. an facta conceſſione feud. Boer. deciſ.* 19. *nu.* 6. ratio eſt, quia in donatione contemplata eſt perſona Domini, & non habitus reſpectus ad feudum, cum autem Baro talem donationem nanciſcatur, potius ex ſua induſtria, & negotiatione quam ex feudo (ſubditos namque ſuos benignè excipit, rectiſſimam habet iuſtitiæ adminiſtrationem, operatus eſt multoties ne terræ ipſæ, nec quidem per tranſitum hoſpitentur, mutuò eis dat maximas pecuniarum quantitates, vt earum quotidianis imminentibus neceſſitatibus Vniuerſitates ipſe ſubuenire queant) clarum eſt dictam donationem in fructu feudi non eſſe, ſed ſolummodo propria induſtria acquiſitam, vndè nullo iure de ea releuium prærendi poteſt.

Tertio principaliter, pro hac ſententia vrget argumentum huiuſmodi,
15 releuium non debetur de prouentibus criminalibus, *Frecc. de ſubfeud. author.* 3. *num.* 11. ea ratione, quia iuriſdictio criminalis procedit ex mera gratia Regis, & cohæret officio, & non feudo, quod adeò eſt verum, vt de talibus prouentibus non debeatur vita, & militia ſecundogenito, *Afflict. in cap. Imperial.* §. *præterea ducatus nu.* 23. *de prohib. feud. alien.*

16 Vnde cum poteſtas nominandi Cameram reſeruatam fuerit ex Regia benignitate Baronibus elargita propter tot onera, quæ Barones ſubſtinent pro ſeruitio Regis, ſicut notabiliter dicit *Reg. de Ponte omnino videndus loco citato fol.* 41. *num.* 20. 21. & 25. conſequens eſt, vt de eo, quod inde ab Vniuerſitate percipitur, releuium non debeatur, ne Baro ipſe duplici onere pergrauetur, contra iuris regulas.

Tandem ad hoc, vt omnis penitus
17 tollatur difficultas, & dubitandi occaſio, ex parte Ducis aduertitur, has præſtationes ad libitum Vniuerſitatis, feudales non eſſe, nec in eis feudum conſiſtere poſſe, *argum. tex. in cap. vnico*, §. *ſciendum de feud. cognit.* & hoc ea de cauſa, quia inter bona mobilia computantur, quod patet duplici ratione. Primo, quia quoties annui red-
18 ditus ſunt incerti, nec perpetuo duraturi, inter bona mobilia referuntur, *argum. tex. in clem. prima de rebus Eccleſ. non alienand. latiſſime poſt alios Roderiq. de annuis reddit. lib.* 1. *q.* 13. *num.* 8. Se-
19 cundo, quando annuæ præſtationes non debẽtur ſuper aliqua re immobili puta fundo, ſed eſt debitum merè perſonale, prout eſt præſtatio, de qua agitur, tunc inter mobilia computantur, fuit notabile dictum *Bald. in d. c.* 1. §. *ſciendum num.* 4. *quod ſequitur Redoan. de reb. Eccleſ. non alienand. quæſt.* 14. *num.* 12. & 28. Et hoc adeò verum eſt, quod *Andr. in d.* §. *ſciendum num.* 3. & *Afflict. num.* 5. & 6. dixerunt feudum conſiſtere non poſſe in annuis præſtationibus incertis, nec perpetuò duraturis, ex quo feudum extingueretur,

& ideo

Digitized by Google

& ideò eas iure feudi cenſendas non eſſe, quam ſententiam latè poſt alios comprobat *Reg. Conſil. Georg. in ſuis repet. feudal. cap. 42. in princip.* vnde cum eæ præſtationes non ſint feudales, nec iure feudali cenſeantur, proculdubio negandum eſt de eis releuium deberi, cum releuium ſit medietas fructuum feudi, vt ſupra dictum eſt.

Domini hæc dicta ſint ad ſaturitatem, vnico enim verbo poteram quæſtionē ſoluere, dixi in principio, quod cum more non iure feudorum inducta ſolutio ſit releuij, hic mos ex ſequenti more declarationem accepit, num-
21 quam enim Regia Camera condemnauit Barones ad ſoluendum releuiũ de ſimilibus præſtationibus, ſiuè donationibus, & quamuis nonnulli Barones ſponte de prædictis releuium ſoluerint, id proceſſit vel ex errore, vel potius ex eorum calliditate ad finem ſ3 poſtmodum cogendi vaſſallos ad perſiſtendum in tali donatione, vel ſaltem vt ex illa ſolutione Barones ipſi acquirere poſſent poſſeſſionē lite pendēte, *vt dicit Anna ſing.* 556. *et* 557. Ad hoc tamen, vt ex ſolutionibus p̄dictis, poſſet obſtare exceptio reiudi-
22 catæ, neceſſe eſt, vt ſuper hoc Regia Camera iudicaſſet, præcedēte diſcuſſione, quod enim non eſt diſcuſſum, nec iudicatum, maximè inter eaſdem partes non parit exceptione reiudicatæ, *Franch. deciſ.* 510. *num.* 8. *de Ponte conſ.* 9. *nu.* 29. *& conſ.* 30. *nu.* 1. *vol.* 2.

Audiui verbum vnius ex Dominis Fiſci patronis, dicentis hanc donationem factam per vaſſallos Duci Aerolę eſſe perpetuam, & aſſenſu Regio roboratam, & propterea habendam eſſe ad inſtar aliorum introituum. Cui obiectioni dupliciter reſpōdetur. Pri-
23 mo, quod in effectu hæc donatio habet initium ex obligatione antidorali, *Vrſill. deciſ.* 102. *in princip. latè de Ponte de poteſt. proreg. fol.* 41. *num.* 10. *Conſil. Rouitus pragm.* 5. *num.* 39. *de adminiſtrat. Vniuerſitatis, & pragm.* 3. *num.* 12. *de militib.* Quæ obligatio non aliter præbet actionem Domino ad cogendum Vaſſallos ad donandum, ſed Vaſſalli ipſi, vt redderent ſe gratos prædicto eorum Domino, hanc donationem fecerunt, vnde ſequitur clara iuris regula, quod de omni eo, quod agitur, inſpicitur origo, & primordium, *l.* 3. *C. ad Maced. l. ſi tamen, ff. eod. latè Conſil. Rouit. pragm.* 1. *num.* 28. *de Sen. Conſ. Macedon.* ſi igitur hæc gratuita donatio Vniuerſitatis non pendet ex obligatione neceſſaria, ſed ex mera gratiarum actione, quonam pacto de ea releuium ſolui debet. Secundo dicitur hanc donationem (vt ſupra enun-
24 ciaui) non eſſe perpetuam, ſed ad beneplacitum vtriuſque, donec ſ3 Baro voluerit perſiſtere in eligendo, & Vniuerſitas continuare donationem, ita namq; ſiunt omnes ſimiles conuētiones, & in ſpecie ſic conſtat donatio, de qua agitur, quæ pluries fuit in aula lecta.

Nec eſt faciēda vis in Regio aſſenſu expedito ſuper tali donatione, ſi-
25 quidem hoc Regium beneplacitum non dicitur aſſenſus, ſed Regium decretum, quod valde diſtat ab aſſenſu, decretum namq; dat licentiam tātum Vniuerſitati talem faciendi donationem, non obſtante Regia pragmatica 5. de adminiſtrat. Vniuerſ. prohibente fieri donationes eorum Baronibus; aſſenſus autem Regius nedum tollit obſtaculum feudatario, cui eſt facta inhibitio contrahendi ſuper feudis, ſed obligat eundem feudatarium ad obſeruantiam promiſſorum citrà feuda, quod non aliter continetur in Regijs decretis, quorum intuitu Barones ad aliquid, nec etiam minimum obligantur.

Rurſus non ſequitur conſequentia
26 Rex dedit aſſenſum tali contractui, ergò introitus contenti in contractu prædicto ſunt feudales, ſiquidem non omnis aſſenſus quaternat, nec mutat naturam rei, niſi quando Rex hoc vo-

ſuit expreſsè, poſt alios latiſſimè *Conſ. Rauit; in rubr. de feud. num. 53. cum pluribus ſeqq. & Conſil. de Georgio in repet. feud. cap. 6.* ob quod ceſſat motiuum Regij Fiſci.

Demum ſi in ambiguis contrà Fiſcũ eſt iudicandum, *l. non puto, ff. de iure fiſci*, quantò magis in claris, ac luce meridiana clarioribus, pròut eſt pręſens controuerſia, optimo iure contrà Fiſcum eſt reſpondendum. Cætera ſuppleant Domini Iudicantes, quorũ religio ſatis eſt manifeſta.

Pomponius Magaldus.

Pendet Deciſio.

Ex quibus meo iuditio videtur decidi alia quęſtio, nempè vt non debeatur releuium de eo, quod forſan ſingulis annis Vniuerſitas ſoluit Baroni, quia ipſe priuilegium fecit dictæ Vniuerſitati, vt Capiraneus ſit Doctor legum, pròut in aliquibus Vniuerſitatibus vidi, vel vt Capitaneus non ſit de eadem terra.

Vide ad hęc dicta per Dominum Magaldũ, quæ dicit *Papon. Arreſt. lib.* 18. *nu. 6. arreſt. fina.* vbi dicit, quod Regi debetur laudimium à Barone de eo, quod ſingulis annis Baro exigit à Vaſſallis ob tranſactionem, vel concordiam inhitam cum ipſis, & laudimium apud illas gẽtes idem eſt quod releuium apud nos, vt ſupra dixi parte prima.

Inſuper pro parte Regij Fiſci poteſt conſiderari ratio illa concludens, nam ſi ob cameram reſeruatam fiſcus amiſit partem præſidiorum fixorum, & ex hac Camera reſeruata Baro recipit illam annuam quantitatem, meritò in recompenſam illius amiſſionis debet habere ſaltem partem huius annuę quantitatis, ne totum fiſci damno cedat.

Andreas Capanus.

ARGVMENTVM.

An Dominus teneatur acceptare ſolutionem releuij ab alio, quam à ſuccedente factam; & an ſufficiat oblatio? excitatur quæſtio, & adhibita diſtinctione, ſi vel nè ſolutio aliquid extrinſecum requirat, concluditur Dominũ non eſſe obligatum oblatam ſolutionem recipere, ſi velit, vt Vaſſallus de perſona petat inueſtituram; & quid de ratihabitione ſequuta, & quid è contrà ſi vaſſallus velit ab ipſo Domino de perſona inueſtiri indicatur.

SVMMARIVM.

1 *Dominus an teneatur acceptare ſolutionem releuij factam, ſeu oblatam ab altero, quam à ſuccedente.*

2 *Dominus prò releuio creditor realis, & perſonalis eſt.*

3 *Solutio ab alio facta pro creditore, illum liberat, declara vt num. 4. & 5.*

5 *Releuij ſolutio ab altero facta non liberat vaſſallum ſi Dominus vult recognoſci ab ipſo vaſſallo, & num. 6. & 7.*

8 *Solutio releuij ab altero facta, & acceptata à Domino liberat vaſſallum.*

9 *Solutio releuij facta ab altero habente mandatum ſpeciale liberat vaſſallum.*

10 *Dominus de perſona debet inueſtire vaſſallum, ita volentem.*

QVÆSTIO IV.

OCcaſione eorum, quæ dicit *Iaſon in l. 2. num. 70. C. de iur. emphit.* quę de facili viui euẽtura putamus in materia releuij, cum non omnia apud noſtros Regnicolas elucidata inue-

2 inuenimus; ideò excitatur quæſtio, an Dominus teneatur acceptare ſolutionem releuij debitam à ſuccedente, & oblatam, ſeù factã per tertiũ nomine ſuccedentis, & dato pro vero articulo illo, de quo nos infra par. 5. q. 1. differemus, hunc & faciliter euenturum iudicamus. Quodq; cum Dominus pro releuio creditor ſit realis, & perſonalis, (vt ſupra diximus) contra
3 vaſſallum, & creditor teneatur accipere ſolutionem ab alio factam prò creditore, & liberandum eſſe creditorem, docuerunt permulta iura, communemq; eſſe opinionem, *Salycet. in l. acceptam in fine, C. de vſur. Bald. ibidem num.* 75. videtur ex his hanc decidi quæſtionem. Ego vero nequaquam arbitror ex his illam decidi, ſed ex ſequenti diſtinctione facile eius deciſionem dignoſci. Aut ſumus in credito-
4 re ſimplici, qui tenetur tantum ſoluere, & huic ſolutioni nihil aliud habet annexum explicare, vel exprimere, vel alium actum facere, & tunc procedit opinio Salyceti, & aliorum, quod per ſolutionem à tertio factam inducitur liberatio in fauorem principalis creditoris. Aut ſolutio ſimplex non
5 dicitur perfecta, ſed habet aliquid extrinſeci annexum, vel aliquid conſequens, vt quia quis non ſolum teneatur ſoluere, ſed aliquid aliud facere vltrà ſolutionẽ ipsã, pròut eſt emphiteuta, & feudatarius, quorum alter tenetur ſoluere canonem, & recognoſcere Dominum in directum dominũ, alter tenetur ſoluere releuium, & Dominum recognoſcere, iurando fidelitatem, & petendo inueſtituram, & hoc caſu ſi Dominus nõ vult recipere ſimplicem ſolutionem, ſed omnino velit, vt recognoſcatur de perſona in Dominum, tunc hæc ſolutio à tertio facta reſpui, & reijci poteſt per Dominum, ea nimirum ratione, quia vaſſallus non ſolum ſoluere, ſed etiã recognoſcere tenetur, prout ità in feudatario, qui non liberatur per ſolutionem ab alio factam, renuente Domino, *tenet Bald. in d. l. acceptam num.* 37. *verſ. trigeſimoſeptimo quæritur, C. de vſuris, quem ibidem ſequitur Salycet. in fine verſ. quæro an à quolibet extraneo, Iaſ. in d. l.* 2. *n.* 7. *C. de iure emphiteut.* quę recognitio cum non poſſit fieri à tertio, ſed ab ipſo principali, vt ijdem DD. dicunt, ideò renuente Domino non poteſt tertius ſolutionem offerre.

Quibus terminis retentis, quod ſolutio Canonis, & releuij habeat annexam recognitionẽ dominij, & alia, tũc
6 ſuccedit cõcluſio, quod & ſi aliàs ſufficeret oblatio, & depoſitio pecuniæ, *Iaſ. in d. l.* 2. *num.* 71. *in princip.* In hoc autẽ caſu noſtro non nocet, nec oblatio, nec depoſitio pecuniæ, *vt concludit Iaſ. d. l.* 2. *num.* 71. *verſ. tamen,* ſed in terminis noſtris ex ratione, quia ſolutio prædicta non ſolum fit ad liberandum, ſed ad recognoſcendum primariè, & ſecundariè ad liberandum, ideò non tenetur Dominus oblationem, vel ſolutionem à tertio factam recipere, & acceptare. Vndè ſi Do-
7 minus vellet præcisè, vt Vaſſallus de perſona peteret, vel reciperet inueſtituram, nec per procuratorem, nec per alium, tunc hæc ſolutio, vel oblatio, vel petitio inueſtiturę non valeret, *ita Andr. de Iſern. in cap.* 1. *num.* 5. *vbi Afflict. num.* 57. *quo temp. miles, Iacobin. de Sancto Georg. in ſua inueſt. feudal. in verb. qui quidem inueſtiti num.* 12. *Ludolph. Schrader. de feud. par.* 6. *c.* 3. *num.* 18. *verſ. hoc tamen quod diximus.*

8 Sed ſi acceptauerit Dominus hanc ſolutionem, ſiuè oblationem, tunc tacita induceretur inueſtiturę ratihabitio, & talis ſolutio teneret etiã quod à tertio facta eſſet ſine mandato principalis Vaſſalli, tantò magis ſi Vaſſallus eam vel expreſse, vel tacitè per ſcientiam ratam habuerit, quia hęc ſolutio reſpicit non ſolum fauorẽ Domini dum recipit releuium, & recognoſcitur, ſed etiam fauorem vaſſalli, dum inueſtitur, ita in materia inueſti-

turæ petitę ſinè mandato, nec generali, nec ſpeciali, ſed benè conceſſæ. tenet *Ludolph. Schrader. de feud. par. 6 cap, 3. num.* 13. *&* 14. de quo dicam infra par. 5. q. 2.

9 Quód ſi hic tertius haberet ſpeciale mandatum, res eſſet extrà aleam, cum inueſtitura per procuratorē peti poſſit, *cap.* 1. §. *ſed vtrum per quos fiat inueſtitura, Matth. de Afflict. in rub. quo temp. miles, Ludolph. Schrader. vbi ſupra num.* 11. vel ſi haberet mandatum generale, quia tūc ſufficeret, *idem Schrader. ibidem num.* 11. *Præpoſit. in d. §. ſed vtrum,* vel etiam nullo exiſtente mandato, dūmodo ratihabitio ſubſequuta fuerit.

10 E contrà autem iudico, quod & ſi Vaſſallus vellet à Domino de perſona inueſtiri, non poterit Dominus per alium, nempè per procuratorem illum inueſtire, tùm nè Vaſſallus, & Dominus ad imparia iudicentur, tùm quia inueſtitura debet fieri cum honore Domini, & Vaſſalli, quo caſu Vaſſallus non aliter ſe honoratum ſentiret, niſi ab ipſa perſona Domini inueſtiretur, non ſic ſi per alium, adeò vt etiam teneretur accedere locum Domini, non autem Dominus ad locum Vaſſalli.

ARGVMENTVM.

Vaſſallus an poſſit opponere compenſationem contrà Fiſcum, impediendo releuij exactionem, proponitur, & quæritur ſi Fiſcus ſit liquidus creditor Vaſſalli prò releuio, dubitatur cōpenſationem admicti non poſſe: demum affirmatiuè concluditur, eadēq; affirmatiua ſententia multifariam declaratur.

SVMMARIVM.

1 F*Iſcus prò releuio eſt liquidus creditor vaſſalli ſuper feudo.*

2 *Sacerdoti petenti decimas non poteſt opponi compenſatio.*

3 *Fiſco petenti tributa, compenſatio non opponitur.*

4 *Debitum ratione rei, vel feudi non compenſatur.*

5 *Compenſatio admictitur quando quantitas mutuò eodem tempore debentur, & num.* 10. *&* 11.

6 *Compenſatio pro vaſſallum poteſt opponi contrà Fiſcum pro releuio, & datur retentio num.* 7.

8 *Pœna caducitatis compenſatur cum credito liquido emphiteutæ.*

9 *Canon non ſolutus à ſubfeudatario compenſatur cum ſeruitijs in vinea feudali cōcedētis ab ipſo ſubfeudatario præſtitis.*

11 *Dilatio ſoluendi à lege, vel homine conceſſa Vaſſallo, vel Fiſco non impedit cōpenſationem, dumodo debita ſint eodem tempore liquida.*

12 *Oppoſita compenſatione, & elapſo anno non habet locum duplicatum releuium.*

13 *Compenſatio admictitur ſi vaſſalli creditum incontinenti liquidari poteſt.*

14 *Compenſatio non impedit Fiſco releuium exigere, ſi altiorem indaginem requirit.*

15 *Fellonia Vaſſalli compenſatur cum cauſa priuandi Dominum de proprietate commiſſa per Dominum ipſum.*

QVAESTIO IV.

VSui eventuram puto quam indicaui quæſtionem, cū & vaſſallus ſi ex perſona ſua vel prędeceſſoris ſit Fiſci creditor, (terminis ſuppoſitis habilibus in compenſatione, vt apetto iure nitatur de liquido ad liquidum) poſſit impedire Fiſcum, quin releuium exigat, illudquè cum ſuo credito compenſet; Et præſuppoſito, quod priuatus ſit liquidus pro ſuo credito, eſt videndum
1 an Fiſcus ſit pro releuio etiā liquidus creditor ſui vaſſalli, prò quo recolenda

da ſunt memoriæ, quæ diximus ſupra q. 5. p. 1. vbi ex Freccia,& alijs oſtendimus, ſtatim ſequuta morte feudatarij naſci actionem paratam Fiſco pro releuio, adeò ut contrà ipſum ſucceſſorem,rem ipſam,& contrà quemlibet tertium poſſeſſorem, paratam Fiſcus habeat exequutionem, pròut ita practicari in Regno noſtro per Regiam Cameram,dixi ſupra par.1. q. 6. & ſic dum fiſcus de facto habet exequutionem paratam prò releuio contrà quẽlibet feudi poſſeſſorẽ, ſequitur quod eò ipſo, quòd eſt probata mors feudatarij,aperta, & liquida ſunt iura Fiſco ad releuium, quod proprium eſt compenſationis, vt aperto iure nitatur, & ſic Fiſci liquidum ſit creditum, & habeat exequutionem paratam prò releuio, quod indubitabile eſt in Regno noſtro.

Et quod compenſatio aduerſus Fiſcum opponi non poſſit, dubitatur ex ijs, quæ tradit *glo. in cap. decimæ 6.q.1.*
5 quæ vult,quod Sacerdoti petenti decimas non poteſt obijci compenſatio.
3 Item & Fiſco petenti tributa nec cõpenſatio poteſt opponi, *l. 3. C. de compenſat. l. aufertur, §. compenſatio, ff. de iure fiſci.*

Item releuium ſoluitur de fructibus feudi, & propter feudum, ſiuè ex feudo debetur, vt ſupra dixi in principio
4 huius tractatus,& per conſequens ſẽper quod debitum eſt ratione rei,feudi, vel poſſeſſionis compenſatio non admictitur, ita argumentatur in contingenti quæſtione, *Io.de Petruccia ſingul. 3. num. 1.*

5 Item compenſatio tunc admictitur quando quãtitates mutuò eodẽ tempore debitæ ſunt, *l. ſi conſtat, C. de compenſat.* vnde cum debitum vaſſalli ſit ante mortem,& debitum Fiſci ſit poſt mortem, videtur quod compenſatio admictenda nequaquam ſit.

His tamen non obſtantibus, cõtra-
6 riam ſententiam puto veriorẽ, vt cõpenſatio per vaſſallum poſſit opponi contrà Fiſcum petentem releuium, illudque retinere, & excomputare prò
7 competenti quantitate. Suadeo mihi hanc ſententiam, Primo ex ijs, quæ dicit *Io. Petruccia d. ſingul.* 3. vbi probat, quòd ruſticus, qui tenebat à Barone Roccę Romanę quodã tenimentum, propter quod quolibet anno tenebatur præſtare certã pecuniæ quãtitatem, quo factum eſt, vt dum ruſticus per triennium ceſſauerit ſoluere dictum annuum cenſum, ſiue Canonẽ prætendendo excomputare;nam Dominus (dicebat ruſticus) quòd erat ei liquidus debitor in totidem pecuniæ quantitate, dicit Io. de Petruccia ibi, quod ruſticus potuit retinere, & per conſequens exemplo tutoris à ſe exegit, & ipſo iure compenſatio fuit facta per iura, quę ibi allegat.

Suadent hanc ſententiam, quæ dixerunt *Specul.tit.de obligation.& ſolution. §. nunc aliqua verſ.70.& ibi Io.Andreas,* qui refert ſententiam Speculator.fuiſſe ſequutam *à Panormitano quæſt. 35.*
8 dicente, quod ſi emphiteuta ceſſauit per triennium à ſolutione canonis, poteſt ſe defendere contra Dominum petentem caducitatem dicendo,quod ideo non ſoluit,quia Dominus erat ei obligatus ad aliquam,vel concurrentem quantitatem, & tunc compenſationem ipſo Iure fieri,vt rem non incidat in commiſſum, ſequitur, & refert hanc doctrinam *Paris de Puteo de reintegrat. feud. cap. 78. num.* 5. ea ratione quia in penalibus compenſatio fit ipſo Iure, *ſequitur Guid. Pap. quæſt. 21. num. 5.*

Vnde dixit *Paris de Puteo d. cap. 78.*
9 *num.* 34. quod ſi ego conceſſi in ſubfeudum vaſſallo meo quædam tenimento ſub annuo canone,quod ſi talis vaſſallus mihi ſeruitia præſtitit in vinea feudali, vel caſtro, & non ſoluerit canonem, non poſſum ego auferre tenimentum, & priuare ruſticum, qui dicit quod vult compenſare cum ſeruitijs factis, quia compenſatio intelligitur

gitur facta à iure, & ita ſeruari refert habita tamen ſummaria informatione de ſeruitijs factis, *idem Io. de Petruccia d. ſingul.* 3. ita etiam *Caballin. milleloq.* 27. affirmant compenſationem fieri poſſe.

10 Declara primo, in releuij compenſationem contrà Fiſcum tunc eſſe admittendam, ſi creditum vaſſalli iam ceſſiſſet in die mortis prædeceſſoris, ſecus autem ſi ipſe vaſſallus non eſſet debitor Fiſci, in dicto die, ſed futurus eſſet, quia nõ fit compenſatio, eò quòd eodem die ex vtraq; parte mutuò non debentur, prout *ex l. ſi conſtat, C. de compenſation. docet Paris de Puteo dicto loco num.* 7. *ſeqq.*

Subdeclara hoc dictum, vt non pro-

11 cedat quando vaſſallus eſſet vno, eodemq; tempore tempore creditor Fiſci, adeò vt Fiſcus, & Vaſſallus haberent dilationem à lege ad ſoluendum, quia adhuc compenſatio admittitur, ſufficit enim deberi nõ obſtante dilatione, niſi eſſet dilatio conuentionalis. *l. ſi cum militi, ff. de compenſat. Bald. in l. fin. C. de compenſation. Pariſ. d. loco num.* 10.

12 Declara ſecundo, vt oppoſita compenſatione, & elapſo tempore petendæ inueſtituræ non poſſit agi ad duplicatum releuium, ea ratione, quia qui compenſare intendit, non videtur eſſe in mora, *l. lecta, ff. ſi cert. pet. & Pariſ. d. loco num.* 14. vbi intelligitur quando debitum eſt liquidum, *& nu.* 15. *Bart. in l. creditores, C. de pignoribus.*

13 Declara tertio, vt & ſi vaſſalli creditum non eſſet liquidum, ſed poſſet incontinẽti arbitrio Iudicis liquidari, adhuc compenſatio obſtat. *l. fin. C. de compenſation. Pariſ. d. loco num.* 55. *& ſeqq.*

14 Declara quarto, vt exceptio compenſationis impediat Fiſcum in exequutione fructuum prò releuio, dummodo non requirat altiorem indaginem, *l. ſi cum militi, & l. 2. ff. de compenſat. Paris d. loco num.* 27. 28. *& ſeqq.*

Vnam tamen notabilem compenſationem inter Vaſſallum, & Dominum ponit *Paris d. loco in fine*, de mutua, & viciſſitudinaria obligatione Domini, & Vaſſalli, vt alter ob defe-

15 ctum mutuæ obligationis cum alterius defectu poſſit compenſare, dicendo, quod ſi Vaſſallus imputetur à Domino de felonia ad priuationem feudi, & Vaſſallus replicat Domino, quod ipſe fuit infidus, ipſi Vaſſallo, vt quia ipſum non benè tractauit, adeò vt proprietare feudi priuandus eſſet, tunc nec Vaſſallus perdet feudum, nec Dominus proprietatem, quia culpa Domini compẽſabitur cum culpa Vaſſalli, & hæc eſt notabilis doctrina quam ponere volui.

SVMMARIVM.

Sterilitas feudo ſuperueniens in anno quo releuium ſolui debet, an & quando illud remitti faciat dubitatur, & reiectis, quæ dicunt in emphiteuta, reiectaque Franciſci de Amicis ſententia diſtinguentis ſterilitatem in parte, vel in toto feudo, ſuadetur omnino releuium eſſe ſoluendum, & ratione, & reiudicatæ authoritate, & de modo taxandi releuium nullis perceptis fructibus. Et quid in vita militia, & quid feudo perempto in illo anno, & quid in canone; & an, & quãdo valeat argumentum de feudo ad emphiteuſim in hac materia.

SVMMARIVM.

1 *Releuium an debet remitti nullis, vel paucis perceptis fructibus in anno mortis dubitatur, & num.* 5.

2 *Mercedis remiſſio facienda eſt ob ſterilitatem feudi, nulla conductoris culpa præcedente.*

3 *Penſio remittenda eſt emphiteutæ, nullis perceptis fructibus.*

4 So-

4 Solutio mercedis in recognitionem Dominij remictenda eſt, nullis perceptis fructibus.

5 De anno releuij taxandi, & eius legendi modo remiſſiuè.

6 Collecta ſuper fructibus impoſita ſoluitur, habito reſpectu ad fructus, qui percipiuntur in illo anno.

7 Specie perempta, debitor quantitatis reſpectu dictæ ſpeciei liberatur.

8 Quod non extat, nec diuidi, nec rumpi poteſt.

9 Franc. de Amic. hac in re diſtinguens refertur, & num. 12.

10 Releuij ſolutio facienda in anno ſterili, differri debet in anno uberiori.

11 Parte fructuum percepta, vel paucis, de perceptis medietas eſt ſoluenda pro releuio, & deciſiones referuntur.

12 Releuium eſt medietas fructuum, qui in effectu percipiuntur.

13 Releuium in anno ſterili ſoluendum eſſe probatur, & num. 17.

14 Canonis ſolutio non eſt remictenda emphiteutæ ob ſterilitatem fructuum.

15 Canonis modica quantitas præſtatur prò recognitione dominij.

16 Quantitas debita in recognitionem dominij debetur etiam nullis perceptis fructibus.

17 Authoritates Regnicolarum dicentium, nullis perceptis fructibus releuium deberi, referuntur.

18 Deciſiones ſuper eadem re referuntur.

19 Vita militia nullis perceptis fructibus debetur, & num. 34. vbi deciſio refertur.

20 Medietas fructuum in releuio gratia demonſtrationis dicta fuit, ſed eius extimatio, ſiue taxatio facienda eſt habito reſpectu ad valorem feudi, eiuſque valoris redditus, & exigitur in pecunia releuium, & num. 18.

21 Releuij taxatio in feudo nouo regulatur à regiſtris.

22 Releuium in feudo antiquo, vel ſeruitiū taxatur habito reſpectu ad valorem capta informatione de valore.

23 Mens Andreæ de Iſernia dicere volentis vnius anni, non illius anni, demonſtratur, & num. 26. & 27.

24 Nullis perceptis fructibus, coaceruantur fructus trium annorum præcedentium, capta informatione, & medietas fructuum vnius anni ſoluitur pro releuio, refertur.

25 Communis obſeruantia in taxatione releuij, refertur.

27 Tempore Bartol. Camerarij releuium debitum in anno ſterili exigebatur, habito reſpectu ad fructus præcedentis anni vberioris.

27 Nullis, vel parte fructuum percepta ex feudo, releuium debetur habito reſpectu ad fructus præcedentis anni, ex obſeruantia tempore Regentis Moles, & deciſio refertur, & num. 28. 29. & 30

31 Ceſſantibus fructibus non ceſſat ratio, & cauſſa debendi releuium.

32 Medietas fructuum fuit taxata gratia demonſtrandæ quantitatis, & debetur, licet fructus non percipiantur, & n. 33.

35 Annus ſterilis compenſatur cum alijs vberioribus.

36 Releuium debetur etiam non perceptis fructibus.

37 Sterilitas in parte feudi non facit remicti releuium, & num. 42.

38 Solutio releuij in anno ſterili facienda, differtur in annum vberiorem.

39 Fructus primi anni vacantis beneficij nō percepti debentur in ſecundo vberiori, vel tertio anno.

40 Feudo perempto releuium non debetur, & ratio adducitur.

41 Seruitium feudale diminuitur prò rata diminutionis feudi.

42 Parte feudi perempta prò alia debetur releuium.

43 Concordatur, & declaratur doctrina Franc. de Amicis hac in re.

44 Illatio non procedit de canone emphiteutico ad releuium, ex diuerſitate rationis, ſed bene quando eadem ratio.

QVAE-

QVÆSTIO V.

ET quia releuij ſolu-
tio taxata eſt in
medietate fructuũ
illius anni quo feu-
datarius moritur,
*vt poſt Frecc. d. au-
thor. 3. & Andr. de
Iſern. in cap. 1. quo
temp. miles, vbi Lyparul. in verb. medietas,
& nos ſupra par. 1. q. 4.* quæro propte-
1 rea ſi in illo anno, quo moritur talis
feudatarius, feudum eſſet ſterile, &
nullos, vel paucos fructus produceret,
an releuium remicti debeat, & ſic non
ſolui, cum non extet materia, ex qua
debetur.

Et hoc caſu releuium non eſſe ſol-
2 uendum, faciunt tradita de ſterilitate
ſuperueniente in fundo, vt mercedis
remiſſio ſit facienda, tam de iure ciui-
li, quam canonico, dumodo culpa non
præceſſerit, *ex tex. in cap. propter ſterili-
tatem extr. de locato, l. ex conducto, §. 1.
ff. locati, l. ſi merces, §. vis maior, ff. loca-
ti, Carocc. de locat. & conduct. latiſſimè
par. 3. tit. de remiſſ. merced.* propter quam
fructuum perditionem eſſe habendam
rationẽ in mercede, docuerunt *Mar.
Socc. conſ. 78. vol. 2. Natt. conſ. 4. vol. 2.*

3 Et in emphiteuta, vt ob ſterilitatem
fructuum contingentem non teneatur
ſoluere pẽſionem illius anni, quo ſte-
rilitas ſuperuenit, tenuerunt antiqui
Doctores, pròut *Martin. de Fano in
tract. de emphiteuſ. per tex. in l. ſi vno in
princip. ff. locati*, ibi ſi vno anno remiſ-
ſionem colono dederit ob ſterilitatẽ,
& hunc tex. non parum vrgere, dicit
*Valaſc. licet poſtea reſpondeat de iure em-
phit. quæſt. 27. num. 7. circa finem.*

Et tantò fortiùs remiſſio eſt facien-
4 da in caſu noſtrò, vbi ſolutio non con-
ſiſtit in re modica, ſed in medietate
fructuum, & hoc caſu quando ſolutio
non eſt modica, & ſit non in compen-
ſam fructuum, ſed in recognitionem
directi dominij, prout eſt ſolutio rele-
uij, tunc remiſſio eſt facienda propter
ſterilitatẽ, vt per multis allegati DD.
hanc ſuadentibus ſententiam, tenet
Valaſc. loco allegato num. 11.

Ideoque dum ex Andrea de Iſernia,
cæteriſquè diximus releuium eſſe me-
dietatem fructuũ illius anni, vel vnius
anni, quo feudatarius moritur, de quo
5 anno, & quomodo legendus ſit Andr.
vnius, vel illius anni latè diſſerit, *Loſ-
fred. in cap. 1. §. ſed & res, verſ. non eſt
ſimile circa medium ibi 4. & ego p. 1. q. 18.*
ſed ſi eſt medietas, ergo fructibus non
collectis, quomodo poterit dici, & in
eſſe deduci medietatem eius, quod nõ
extat, cum nõ entis nullæ ſint partes,
quod comprobatur ex eo, quod dicit
Cardinal. & poſt ipſum *Bald. in cap. 1.
§. ſimiliter de cap. Corrad.* dicentes, quod
6 ſi collecta imponatur ſuper fructibus,
debet ſolui habito reſpectu ad fructus
qui colliguntur in illo anno, quò col-
lecta imponitur, ex qua deciſione in-
fertur per *Loffred. d. loco, verſ. non eſt
ſimile*, quod ſi nulli percipiuntur fru-
ctus, non debet ſolui collecta, cum nõ
poſſit conſiderari quantitas fructuum,
quanta, & quænam ſit, dũ non extat,
7 & ideò ſpecie perempta, debitor quã-
titatis reſpectu dictæ ſpeciei liberatur
à præſtatione illius, *l. electio, §. ſi is quem
ff. de noxal. action.* & per alia iura affir-
mauit *Bart. in l. quod te, ff. ſi cer. petatur*,
quem ibi communiter ſequũtur DD.
cum ergo vaſſallus ſit debitor dictæ
quantitatis fructuum, ergo peremptis
fructibus, ſpecies non debetur, & ſic
8 medietas illorum, cum illud quod non
extat nec rumpi, nec diuidi poteſt, cũ
diuiſio ſemper præſupponit vnitatem,
& ruptela firmitatem, *l. decem, ff. de
verb. obligat. DD. in rubr. de iniuſt. rupt.
& irrito facto teſtamento*, & releuium
dum eſt medietas fructuum, quomo-
do hæc medietas diuidi poteſt ab al-
tera medietate, ſi totum illud, quod
eſt diuidendum non extat.

9 Tandem poſt *Loffred.* ſed ante *Vinc.*

de

de Franch. d. deciſ. 121. reperio *Franc.
de Amicis* , quem ſilentio inuoluit *Ia-
cobut. de Franchis in repet. tit. de his, qui
feud. dar. poſſ. fol.* 50. *col.* 1. *verſ. ex hac
theorica,* vbi in hac quæſtione , & pro-
priè in materia releuij diſtinguit , ꝙ
aut nulli fructus percepti ſunt , & ſic
ſterilitas eſt in toto feudo , aut ſte-
rilitas eſt in parte fructuum, & ſic in
parte feudi .

Primo caſu aſſerit idem *Franc. de
Amicis,* vt ſi annus mortis ſit ſterilis in
omnibus fructibus, vt prò illo anno nõ
exigatur releuium , ſed Fiſcus debet
expectare annum vberiorem , in quo
ſibi ſolui faciet releuium, & dicit ibi ,
pròut dicunt noſtri Feudiſtæ,q̃ Franc.
de Amicis ſententia ſuadetur , ex ſu-
pra dictis de ſterilitate enarratis .

Secundo caſu diſtinguit *Franc. de
Amicis,* ſi ſterilitas eſſet in vna parte
fructuum, & in alia nõ. puta in oliuis,
11 & in cæteris eſſet vbertas, tũc Fiſcus
tenetur ſtare illi anno , quia ſterilitas
aliorum fructuum non facit totum
annum ſterilem , & ita refert fuiſſe
¶ deciſum in Regia Camera Summariæ
Vinc. de Franch. d. deciſ. 121. *num.* 10.
in cauſa Marchionis Padulæ , pròut
refert etiam *Thom. Nauclerius in qua-
¶ dam apoſtilla* , dicens fuiſſe deciſum ,
quod paucis fructibus collectis ob ſte-
rilitatem , tunc medietatem collecto-
rum tantum ſoluendam eſſe,quo caſu
conformatur cum Franc. de Amicis ,
licet mentionem nõ faciat de hac de-
ciſione. Et hùc ſpectat, quod dixit
Loſſred. ibi in principio , quod tantum
12 medietas illorum fructuum , qui per-
cipiuntur ſolui debet pro releuio , *l.
ſi quis ſeruum,* §. *ſi quis legauerit, ff de le-
gat.* 2. & Franciſcum de Amicis ſic di-
ſtinguentem , ſequitur *Camill. Borrell.
in ſum. deciſ. tit. de releuio nu.* 32. & 33.

Sed adhuc hãc queſtionẽ ſub dubio
eſſe fatetur , quam nos indubiam re-
linquere conabimur , quicquid ipſe in
eam videtur ire ſententiam,vt debea-
tur releuiũ de illis fructibus,qui extãt.

His tamen non obſtantibus contra-
13 rium affirmo, & de iure verius,vt non
obſtante ſterilitate anni,quo moritur
feudatarius , in omnibus fructibus , vt
adhuc omnino ſolui debeat releuium,
habito ſaltim reſpectu ad receptionẽ
fructuum vnius anni ex præcedenti-
bus,non ſterilis, pròut legit *Loſſred. &
Vinc. de Franch.* & nos infra dicemus,
pro qua ſententia faciunt ſequentia.

14 Primò , receptiſſima illorum ſentẽ-
tia, eiuſq; ratio , ſuper qua illa funda-
tur , vt ob ſterilitatem contingentem
in fructibus, etiam ob caſus inſolitos,
& fortuitos remiſſio canonis non fa-
cienda ſit emphiteutæ , ſed illum ſol-
uere debet , ita *Cynus in l.* 1. *q.* 7. *vbi
Bart. C. de iure emphit. & ibi Bald. nu.* 10.
q. 4. *Salycet. num.* 10. *Alberic. col.* 3. *qui
teſtatur de obſeruantia, Angel. col. vlt. Ia-
ſon. num.* 17. *Alex. in l. interdum,* §. *quod
ex naufragio num.* 7. *ff. de acqnir, poſſeß.
Iacob. de Bellouiſo, & Angel. in auth. de
non alienand. col.* 2. *Alex. conſ.* 112. *nu.* 3.
lib. 1. *Natt. conſ.* 49. *vol.* 1. *latiſſime de
hoc diſſerit Barbat. conſ.* 14. *vol.* 2. *Goӡad.
conſ.* 47. *num.* 10. *Socc. conſ.* 217. *Nicol.
Bellon. conſ.* 21. *num.* 3. & *num.* 20. *cæte-
riq; quos allegat Herm. Vult. d. loco nu.* 7.
15 Ex ratione , quia emphiteuſis conce-
ditur pro modica penſione , quæ non
præſtatur pro rata quantitatis fructu-
um in magna penſione,ſed in recogni-
tionem directi dominij , *Valaſc. de iure
emphit. q.* 1. *nu.* 8. *Bald. in l. item ſi ver-
beratum,* §. 1. *per illum tex. ff. de reiuen-
dic.* ſic de releuio , quod non ſoluitur
reſpectu fructuum , ait *Vinc. de Franc.
d. dec.* 121. & dixerunt (medietas) gra-
tia demõſtrandi quantitatem releuij,
vt inferiùs dicam , ſed ſoluitur ob re-
cognitionem , & ratione inueſtituræ ,
vt ſupra dixi p. 1. q. 3. qua ratione
vſus eſt *Loſſred. ibidẽ verſ. fulcitur etiam
prædicta concluſ. alia ratione* , dicens, ꝙ
cum releuium ſoluatur in recognitio-
16 nem, & quando aliqua quantitas de-
betur ex re in recognitionem ſuperio-
ritatis , tunc etiam non perceptis fru-
ctibus

ctibus ex dicta re, adhuc debetur, *l. 3.*
C. de fund. patrimonial. lib. 11. l. 1. C. de
iure emphit. Valaſc. vbi ſupra.
Secundo, ſuadent hanc ſententiã,
17 & Doctorum Regni noſtri authorita-
tes, & deciſiones, *Author. Loffred. in d.*
cap. 1. §. ſimiliter, verſ. non eſt ſimile, &
nouiſſimè Vinc. de Franchis d. deciſ. 121.
qui valdè probant releuium non eſſe
remictendum, nullis perceptis fructi-
bus ex feudo ob ſterilitatem.
18 Suadent deciſiones deſuper ema-
natæ in anno 1506. in Reg. Camera
¶ cum voto Sac. Conſ. in cauſa Comi-
tis Palenæ cum Regio Fiſco, de qua
¶ deciſione teſtatur poſt *Diomedem*
Maricond. Franch. d. deciſ. 121. *num.* 9.
19 Suadet ſimile de vita militia, vt de-
beatur, etiam nullis perceptis fructi-
bus ex feudo, *pròut poſt Minadoum*
deciſ. 10. refert Maſtrill. ad Petr. Gregor.
de dote, & parag. q. 5. lit. A. Horum au-
tem rationes, quibus ſupra dictam cõ-
firmarunt ſententiam ſunt.

Primo, nam taxatiua illa releuij, vt
ſit medietas fructuum illius anni, quo
feudatarius moritur, declaratur duo-
20 bus modis. Primo declarat *Loffred.*
loco præallegato in verbo ſed circa princi-
palem quæſtionem, quem poſtea ſequitur
Vinc. de Franc. deciſ. 121. *num.* 8. *& ſeq.*
dicentes, quod Andreæ intentio non
fuit dicere, quod de illis fructibus, qui
colliguntur, medietas ſoluatur, ſed vo-
lent demonſtrare, & taxare quantita-
tem releuij, dixit, eſt medietas fru-
ctuum illius anni, non vt debeatur ex
fructibus, ſed ex valore feudi, & in
valore redditus, vt ſit medietas reddi-
tus, habito reſpectu ad valorem, adeò
vt recepta eſt obſeruantia in Reg. Ca-
mera in Regno noſtro, vt dicit *Vinc. de*
Franch. d. deciſ. 121. *num.* 11. vt facta li-
quidatiône fructuum releuium exiga-
tur in pecunia, pro qua expediuntur
literæ ſignificatoriales contra Baro-
nes, & contra eos fit exequutio in pe-
cunia Baronis, non autem in fructi-
bus.

Secundo, declarauit Loffred. ex
euidentiori argumento, dicens in feu-
21 do nouo, quando contingit ſolui re-
leuium, & ad cognoſcendum de quã-
titate, tunc ſtatur regiſtris. Si verò
22 eſſet feudum antiquum, & ſuſpica-
retur de ſeruitio diminuto, vel occu-
pato, tunc inquiritur de tali valore,
& reſpectu valoris reperti per inquiſi-
tionem prædictam, recipit Fiſcus re-
leuium, ſiuè ſeruitium; ergò infert
Loffred. ſi deberetur medietas fructuũ
fruſtrà in feudo nouo recurreretur ad
regiſtra; & in feudo antiquo fieret in-
quiſitio de valore feudi, ſed tantum
actenderentur fructus vltimi anni, ex
23 quibus deducitur vera mens Andreæ
de Iſern. quod noluit dicere (medietas
fructuum illius anni, quo feudatarius
moritur) ſed valore feudi actento, &
quanti feudum eſſet in redditu de fer-
tili, ad infertilem annum, & hùc con-
feras, quæ dixi ſupra p. p. q. 18. verſ.
& ex iſtis.

Et hùc quoq; confert lectura illa,
quã poſuit Loffred. & ſequitur Vinc.
de Franch. ſuper illis verbis Andreæ,
nempè illius anni, vt debeat legi vnius
anni quo moritur feudatarius, pròut
ſequitur *Ayell. d. loco num.* 53. *& ſeqq.*
24 nam tunc Iudex habita inquiſitione,
ſeù informatione de redditu feudi, de
fertili ad infertilem per tres annos
præcedentes, iiſque coaceruatis, tunc
taxat vnum annum, *ita Frecc. d. author.*
3. *num.* 30. 31. *Scip. Theod. nunc Reg.*
Conſiliarius alleg. 21. *num.* 19. *vbi allegat*
Marin. Frecc. ſic tenentem, & eius patrem,
ex tex. in l. ita vt omnes, ff. mandati, &
nos infra q. 16.

Quod facilè dignoſci poteſt ex cõ-
25 muni practica in Regno noſtro in ſo-
lutione releuij, vt antequam ſoluatur
inquirat fiſcus. An ſi ſuccedens ſit fi-
lius, vel hæres, ſi feudum iure Fran-
corum, vel Lõgobardorum poſſideat,
& tñ quando tractatur de ſolutione
releuij, dicit Loffred. col. 3. quod Fi-
ſcus non inquirit de fructibus illius
anni,

anni, ſed de valore feudi, ex quibus
clarè deducitur, quod releuium de-
betur de fructibus reſpectu valoris
feudi, adeòut extimatio facta de feu-
do, indicet q̃ l tanti pōt eſſe in annuo
redditu, & de iſto veroſimili redditu
annuo fiſcus capit, & vult medietatē,
non autem conſiderat (dicit Loffred.)
ſi fructus potuiſſent excedere illud tā-
ti redditus extimati, & hanc eſſe ve-
26 ram Iſerniæ mētem, putat Loffred. ibi,
qui de hac practica poſt Andr. de Iſer-
nia ibi teſtatur.

Præcipuè addo, quod nec conſtit.
27 poſt mortem, nec aliqua lex feudalis
dicit, quod releuium debetur de fru-
ctibus illius anni, quo feudatarius mo
ritur, adeòut ſe reſtringat ad fructus,
ſed ſolùm ipſa conſtitutio poſt mortē
dicit ſoluto verùmtamen releuio, prò-
ut moris eſt, ergò releuium ſoluitur,
eiuſq; ſolutio fit, pròut eſt moris, vi-
deamus ergò quiſnàm ſit iſte mos, &
qualis? certè ex dictis *Andreæ, Loffred.
& Vinc. de Franch. & Iacobi de Afell.*
recepta eſt obſeruantia, vt releuium
28 ſoluatur in pecunia, & contrà Baro-
nem in eius pecunia fiat exequutio,
indifferenter habito reſpectu ad valo-
rem feudi, & eius redditum.

Et quòd mos, ſiuè conſuetudo ſit
in Regia Camera, exigere releuium
etiam nullis perceptis fructibus illius
anni, quo feudatarius moritur, ſed
29 ſaltem habito reſpectu ad fructus an-
ni præcedentis, *teſtatur Reg. Moles in
ſuis deciſionibus manuſcriptis tit. de iure
releuiorum deciſ.* 1. qui teſtatur, quòd
in anno 1564. circa hanc dubitatio-
nem fuerunt vocati Mangifici Ratio-
nales antiqui Regiæ Cameræ, qui (ad-
hibito eorum conſilio,) & interrogati
de ſolito, reſponderunt, quòd Regia
Camera non ſolebat exigere releuiū,
niſi illius anni; ſed inter eos Rationa-
les fuit quidam nomine Simeon Gual-
terius, quem Præſidentes cognoue-
runt hominē maioris authoritatis in
rebus iſtis practicis, & dixit, quod ipſe
recordabatur tempore Camerarij, q
quando Regia Camera non poterat
exigere releuium illius anni, exigebat
prò medietate anni præcedentis.

30 Et iterum die 26. Maij eiuſdem an-
ni 1564. vocati denuò Mag. Rationa-
les dixerunt, olim ferente Dom. Villa-
¶ no fuiſſe deciſum, quod quādo nulli
fructus percipiuntur ex feudo in an-
no mortis vaſſalli, vel ex aliqua defēſa
ſeù particulari corpore feudi, vt tunc
attendatur annus præcedens, ſecùs ſi
fructus fuerunt percepti, licet dimi-
nuti, & ita practicari indiſtinctè in
Regia Camera, *teſtatur Reg. Moles loco
vbi ſupra*, dicens ita etiam eſſe iuridi-
cum, quia aliàs eſſet fraudare Fiſcum
releuio, contrà mentem cōſtitutionis.

Quod tantò fortiùs dignoſcitur, cū
31 ratio ob quam ſoluitur releuium, vt
ſupra indicaui, eſt recognitio, & inue-
ſtituræ renouatio, non autem fructus,
adeòut mos introducēs releuium ha-
buerit reſpectum non ſolum ad fru-
ctus, ſed ad recognitionis actum, quo
mediante Dominus recognoſcitur à
vaſſallo, & in ſignum recognitionis, ob
poſſeſſionis traditionem debet vaſſal-
lus ſoluere medietatem fructuum, quā
taxationem, nō ideò fecerunt Regni-
colæ noſtri ſapientes, vt haberent
reſpectum ad fructus, vtpotè; quia
vaſſallus prò illo primo anno, quo feu-
dū ingreditur, debet ſentire hoc onus
in medietate primorū fructuum, quos
32 percipit in dicto anno, ſed dicit *Loſ-
fred. in verbo, & comprobatur*, quòd
ideò dixerūt medietatem fructuum
gratia demonſtrationis; voluerunt .n.
demonſtrare, quænam, & quanta quā-
titas ſit ſoluenda pro releuio, *ex text.
in l. quidam teſtamento in princip. ff. de
legat.* 1. *l. Paulo Callimacho, §. fin. ff. de
legat.* 3. *l. Lucius Titius, ff. de aliment. &
cibar. legat. cum concordantibus allegatis
ab eodem Loffred. ibidem*, & hoc caſu
33 debetur integra quantitas, licet nulli
fructus percipiantur, vel pauciores,
d. l. Lucius Titius, ita Loffred. vſque ibi

H *ful-*

ſulcitur etiam prædicta concluſio.

Suadetur etiam Loffredi ſententia ex alio ſimili medio, quod de vita mi-
34 litia dicitur, & obſeruatur, quippè vita militia, quæ taxatur habito reſpectu ad fructus, qui percipiũtur ex feudo, tamen ponamus, quod vno anno non percipiantur fructus ex feudo, an debeatur vita militia ſic taxata de fructibus, certè debebitur, quia vita militia non in fructibus, ſed in pecunia, & ſic in quantitate debetur, nõ habito reſpectu ad fructus, *prout ita deciſum refert Thom. Minadoi d. deciſ.* 10. *quam refert, & allegat Vinc. de Franch. d. deciſ.* 121. *num.* 12.

Suadetur, & alia ratione, nam ſte-
35 rilitas vnius anni compenſatur cum vbertate alterius anni, vel præcedentium, vel ſubſequentium, vt de iure regulariter in emphiteura concludit *Valaſc. d. q.* 27. *num.* 44. *cum ſeqq. Vinc. Carocc. de locato d. loco,* idem in feudatario, vt poſſit ipſe compenſare cũ fructibus alterius anni ſequentis.

Ex quibus firma remanet pro Fiſco
36 concluſio, quod & ſi ſterilitas ſuperueniat in feudo, adeòut fructus non percipiantur; adhuc tamen debetur releuium, habito reſpectu ad fructus vnius anni, prout antea circiter fuit ſolutum, quam Loffred. ſententiam *ſequitur Philipp. Paſchal. Reg. Conſil. de patr. poteſt. par.* 4. *cap.* 1. *num.* 6.

Quam concluſionem declara pro-
37 cedere etiam ſi pauci, vel exigui fructus eſſent percepti ob ſterilitatem ſuperuenientem in parte feudi, quia adhuc tantò fortiùs releuium eſſet ſoluendum, *ita Franc. de Amicis dicto loco, Vinc. de Franch. d. deciſ.* 121. *nu* 9. *vbi ita refert deciſum, Loffred. d. loco col.* 4. *in principio.*

Declara ſecundò, etiam in fauorem Fiſci, vt ſi adhuc admitteremus releuium non deberi in caſu propoſito ob fructus nõ perceptos in illo anno, quo feudatarius moritur, quod expectari
38 debet alius annus, quo fructus percipiuntur, & releuium ſolui debet, *ita Loffred. d. loco col.* 4. *circa medium poſt verſic. fulcitur etiam prædicta concluſio, & poſt eum Franc. de Amicis d. loco,* dicens quod Fiſcus debet expectare annum vberiorem; Ea nimirum adductus ratione dixit hoc *Loffred. ex cap. ſi præter, iuncta gloſ. final. de reſcript. in* 6. quòd ſi
39 fructus primi anni vacationis beneficij, qui ex priuilegio, vel ſtatuto alicui debentur, ſi per Papam tertio concedantur, & primo anno ex eis alter alteri præferatur, tunc ille, qui fuit primo anno excluſus, in ſequenti anno percipiet, quaſi quòd ſequens annus habeatur pro primo, poſtquam in eo percipere non potuit, ideò ſi fructus debiti in vno anno (dicit Loffred.) & non ſoluti, poſſunt exigi in alio anno, & ſic adhùc debet expectari alius annus, in quo deberi poſſunt, quod ipſe infert ad releuium, vt & ſi in primo anno fructus non percipiantur, debet expectari annus ſequens, & Fiſcus tũc releuium exigere, quæ ſententia admittenda eſſet, quando non eſſet admittenda ſententia Loffredi, dicentis, quod debetur adhùc nullis perceptis fructibus.

Declara tertio, quod ſi ſterilitas
40 cauſatur in feudo, vt quia feudum ipſum aliquo euentu perijt, tunc eo caſu releuium non debetur, tum ex regulis generalibus, prout in emphiteura, poſt communem Doctorum ſententiã concludit *Valaſc. d. q.* 27. *nu.* 3. 10. 12. 13. & in feudo adeſt authoritas *Loffred. d. loco col.* 1. 3. 4. *& Iacob. de Ayell. de iure adhoa num.* 55. dicentium hoc caſu releuium non deberi, quia ſubſtantia releuij, quæ eſt res ipſa, ex qua fructus percipiuntur deficit, & non extat; tum qui à vaſſallus non exiſtẽs in poſſeſſione feudi, releuium ſoluere non debet, vt ſuo loco diximus, & dũ nõ adeſt res, quam feudatarius ingredi poſſet, ideo ceſſat releuium, quod ſoluitur Domino pro intratura feudi, & poſſeſſionis captura, & ob id inue-

ſtitu-

ſtituram, quam cũ in effectu nequeat habere ex defectu rei, meritò omninò debet ceſſare ſolutio releuij, pròut in
41 ſeruitio feudali dixerunt DD. quòd ſi feudum in totum interierit, adeòut vaſſallus ſine re feudali remaneat, vel ſi pro parte feudum pereat, tunc in totum vel in partem prò modo interitus ſeruitium non debetur, *ità Matth. Afflict. in cap. omnes filij num.31. ſi de feud. defunct.* latè *Roſental. de feud. cap. 8. concluſ.9. num.17. tit. de fine, & effect. ſeruitij, Andr.Gayll. obſeru.lib.2.obſer.23. num. 12. in fin. Alex. conſ.112.lib.2. Iaſ. in l. 1. num.80. & ſeqq. C.de iure emphit. Roſental. cap.10. concl.44. num.53. tit.ex quib. cauſ. feud. amitt.* Et in materia
42 releuij, vt debeatur pro illa feudi parte, quæ extat, affirmat *Iacob. de Ayell. num. 51. de iure adobæ*, quod aliter ſe habet in materia canonis emphiteutici, vt totum debeatur, non autem prò rata rei extantis, affirmat *Valaſc. d. loco num. 3. ex tex. in l. 1. in fine, vbi eſt communis ſchola DD.C.de iure emphit.* dummodo remaneat pars aliqua feudi, quæ ſit ſufficiens ad ſoluendam totam penſionem, *ita Valaſc. d. loco nu. 4. cum alijs ibi allegatis.*

Ex quibus, vt credo, atq; ſpero, remanet explanata tam theorica *Loffredi*, quam *Andreæ de Iſern.* nec non dilucidata materia ſterilitatis in materia releuij, in qua ego trepidabam antea.

Ceterum ſi velis ad contrariæ ſententię fundamenta reſpondere adeas *Loffred. d. loco col. 4. verſ. vnde ex prædictis vſque ad finem*, vbi reſpondet ad contraria.

Supereſt tãtum, vt concordetur do-
43 ctrina Franc. de Amicis, qui licet prima facie videatur contrariam aſſeuerare, tamen ſi bene conſideretur ſupradicta eius doctrina, ipſe non excludit ſolutionem releuij, ſtante ſterilitate in omnibus fructibus, ſed dicit, ꝙ illo anno mortis, in quo eſt ſterilitas, fiſcus non petet releuium, ea quippe adductus ratione, quia eſt medietas fructuum, quæ ratio, ſecundum ea, quæ fundauimus ſupra ex Loffredo, & alijs commentitia eſt, ſed dicit, quod poteſt expectare annum vberiorem, prò ut ſupra dixi declarat. 2. ad concluſionem deſuper firmatam, ergo admictit ſolutionem releuij, ſed dato temporis interuallo ad expectandum vberiorẽ annum.

Vnum tamen hìc aduertendum pu-
44 taui, non benè fieri illationem circà hanc materiam de canone emphiteotico ad releuium, quia licet alias validum eſſet argumentum, prout ex *Lodulph. Schrader. & Roſental.* ſupra diximus; tamẽ hoc intelligitur quãdo eadem ratio militat, & non diuerſa, vt eſt in caſu noſtro; nam prò canone ſolet ſolui, quædam quantitas, quæ reſpectu fructuũ parua eſt, & ideò poſſunt tolerari aliquæ rigoroſæ deciſiones Doct. vt canon nõ intelligatur remiſſus ob ſterilitatem, ſed pro releuio ſoluitur medietas fructuum illius anni, quæ eſt quantitas conſiderabilis, & magna reſpectu canonis, pro quo debetur parua, meritò cum rationes, & quantitates debendæ ſint diuerſæ, ideò non benè fit illatio.

Inſuper emphiteuta non tenetur ad aliud, niſi ad ſolum canonem, ſed vaſſallus tenetur ad releuium, & ad adoham in anno mortis, & ſic ad duas ſolutiones, quæ ſolutio etiam eſt conſideratione digna, quinimmò aliquando tenetur ad alia ſeruitia oneroſa, meritò illatio fieri non debet de canonis remiſſione ad releuium, *ita Roſental. cap. 10. concl. 44. num. 50.* ſubdens, quod ſi canon eſſet alicuius cõſiderationis, & magnæ ſummæ, adeò ut fructibus dignus, & correſpondens eſſet, tunc diminuta re, diminueretur, & canon, & hoc caſu eſt validum argumentum à ceſſante ratione diſparitatis.

ARGVMENTVM.

Augumentum feudo ſuperueniens, an veniat in ſolutione releuij conſiderãdum, adeò ut de illo debeatur? Et poſt compendioſam augumentorum ex re ipſa, ex tempore, ex induſtria vaſſalli, vel ex ſua pecunia, factam declarationem, demum ſuo cuiq; capiti appenditur reſolutio, pariter, & decibo, Deinde generalis affirmatiua proponitur ſententia, vt de quolibet augumenti genere ſoluendum ſit releuium. Et quid de ſeruitio determinato, & de indeterminato. Et an hoc augumentum aſſumat naturam feudi, cui accedit, vel vt nouum feudum ſit iudicandum. Et demum per multis, quæ contra hanc concluſionem poſſent fieri argumentis reſpondetur.

SVMMARIVM.

1 *Valor feudi in ſolutione releuij quando attendendus.*

2 *Induſtria vaſſalli in augendo feudo multipliciter conſideratur.*

3 *Seruitium feudale non augetur, aucto feudo ex induſtria vaſſalli.*

4 *Aucto feudo, adoha in Regno non augetur & num. 12. declaratur.*

4 *Inueſtitura non eſt petenda de augumento feudi, & declaratur num. 23. 24. 25. & 26.*

Releuium non eſſe ſoluendum de augumento feudi probatur ſub num. 5.

9 *Diminuto feudo non diminuitur ſeruitiũ taxatum tempore conceſſionis.*

7 *Augumentum feudi ex tempore in ſolutione releuij conſideratur, & remiſſiuè.*

8 *Fructus agrorum, villarum, vel animalium emptorum à vaſſallo, & feudo vnitorum veniunt in ſolutione releuij.*

9 *Releuium de quocumq; augumenti genere ſoluendum eſſe concluditur, & numeris ſequentibus probatur.*

10 *Taxa ſeruitij feudalis duplici modo conſideratur.*

11 *Seruitia feudalia indeterminata augentur, & diminuuntur, & num. 13.*

12 *Seruitium feudale ſemel taxatum in Regno noſtro non augetur, nec diminuitur, declaratur infra num. 20.*

14 *Doctrina Baldi, & aliorum declaratur.*

15 *Fructus pro releuio non fuerunt taxati in numero, ſed in parte, declaratur quomodo intelligitur.*

16 *Releuij onus impoſitum fuit habito reſpectu ad fructus anni petendæ inueſtituræ.*

17 *Onus impoſitum reſpectu fructuum augetur, & diminuitur auctis, vel diminutis fructibus.*

18 *Fructus debent percipi ex feudo vti feudales, adhoc vt debeatur releuium remiſſiuè.*

19 *Augumentum feudi aſſumit naturam feudi aucti.*

20 *Quota fructuum ex feudo debita pro ſeruitio feudali, debetur etiam de augumento.*

21 *Incrementum feudi ſpectat ad Dominũ directè, & ad vaſſallum vtiliter.*

22 *Dominus de augumento recognoſcitur in Domiuum directum, ideò releuium debetur.*

23 *Laudimium debetur de augumento feudi.*

24 *Augumentum non conſideratur, vt feudũ nouum, ſed antiquo accedit.*

25 *Augumentum intelligitur præſcriptum, feudo principali præſcripto.*

26 *Clauſulæ iuribus Curiæ ſemper ſaluis, & ſub feudali conſueto ſeruitio in conceſſione feudi appoſitæ, extenduntur etiam ad augumentum feudi.*

27 *Releuium ſi deberi dicemus attento valore feudi, adhùc aucto feudo in fructibus augendum eſt.*

28 *Iniquus releuij taxandi modus feudo aucto, vel diminuto refertur, & tollitur num. 29. & 30.*

30 *Diuerſus releuij taxãdi modus aucto feudo immedietate fructuũ perceptorũ, & diminuto feudo reſpectu valoris declaratur, & naturali equitati conſonum redditur.*

31 Ser-

31 *Seruitium ſeudale adhoc vt præſtetur ſufficit vt percipiantur ex feudo tot fructus, quot ſuppetunt pro ſeruitio.*

QVÆSTIO VI.

QVia releuium debetur de fructibus attento valore feudi, ſecũdum ea, quæ ex Loffred. annuimus in præcedeni q̃ſtione
1 quæro iſte valor quomodo, & quando ſit attendendus, An tempore contractus, vel tempore ſolutionis releuij, adeòut ſi feudum eſſet auctum in valore, & in redditu, tunc taxatio releuij an debeat fieri ſecundùm redditus tempore contractus, vel iuxta redditus tempore ſolutionis releuij, & ſic in anno, quo feudatarius moritur.

Prò cuius reſolutione diſtinguo aliquos caſus, conſiderando cauſam, & qualitatem augumenti.

Primò, aut augumentum proceſſit ex re ipſa, & ſic ex feudo, ſiuè ex tempore.

Secundò, aut augumentum prædictum à vaſſallo fuit factum.

Primò caſu, quando prouenit ex re ipſa, tunc aut ob induſtriam vaſſalli, vel ex tempore.

Si feudum creuerit induſtria vaſſal-
2 li, vt quia ipſe bona feudalia benè gubernauerit, nempè ſyluas exboſcauit, & aratorias fecit; loca inculta ad culturam reduxit, vel ſi campenſes terras arboribus fructiferis, & vitibus plantauit, & inſeruit, ſterilia loca reſtituit fertilirati ex opera, & induſtria ſua, ædificia in agro feudali faciẽdo, aquoſas, & paluſtres terras exiccauit, magna foſſata aggereſq; faciẽdo, de quibus augumentis ex induſtria vaſſalli factis in feudo, *latè Ludolph. Schrader. de feud. par. 9. partic. 2. ſectio 2. per totum, Auguſtin. Berous q. 69. Ioſeph Ludouicus decis. Peruſina 24. Gloſ. —— §. 1. gloſ. 1. num. 82. & ſeqq. ad num. 118. & latè poſt omnes Henrich. à Roſental. de feud. cap. 10. concluſ. 43. tit. ex quib. cauſ. feud. amiſt. per totum.*

3 Et hoc caſu quando feudum induſtria vaſſalli augetur, tunc ſeruitium feudale non eſſe augendum, *dixit Andr. de Iſern. in cap. 1. num. 1. circa finem, & in d. cap. §. ſi quis de manſo, verſ. quod autem dicit ad alium de controuerſ. inueſt. Freccia lib. 2. author. 5. num. 21. Paris de Puteo de reintegrat. feud. cap. 152. nu. 1. Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. p. p. q. 11. Ioſeph Cumia in cap. ſi aliquem, in verbo conſueti ſeruitij num. 84. 85. Ludol. Schrader. de feud. par. 5. cap. 6. num. 28. Roſental. d. loco concl. 44. num. 54. cap. 10. Nicol. Intrigliol. cent. 1. q. 67. num. 4. 5. Andr. Khol. de ſeruitijs feudalibus tit. de cauſa formali ſeruitiorum nu. 197. dicam infra hac eadem par. q. 8.* vbi declaro quomodo hæc ſint intelligenda.

Et in adhoa, quod debetur loco ſer-
4 uitij in Regno noſtro, vt aucto feudo nequaquam augeatur, tenet *Iacob. de Ayell. de iure adhoa num. 55.* & adhoa, & releuium quaſi à pari procedunt.

5 Quod Iacobi de Ayell. dictum, vt etiam in releuio locum habeat probo; (vt dixi toties) releuium debet ſolui ob inueſtituram, ſed de augumento feudi, quis non tenetur petere inueſtituram, *ità Paris de Puteo in compend. ad Andr. de Iſern. tit. per quos fiat inueſt. mihi col. 3. circa medium fol. 364. & ita etiam antè Parid. de Puteo tenuerunt Iacob. de Ardiz. in ſumm. tit. vtrum frater inueſtitus, verſ. idem puto ſi Dominus feudum augumentet, Andr. de Iſern. d. loco, num. 6. vbi Nard. Lyparul. lit. F. in verb. prò augumento, idem Iſern. in cap. 1. §. ſi de manſo nu. 17. vbi Aluarot. nu. 7. Præpoſit. num. 8. Afflict. num. 22. verſ. in contrarium, Loffred. in cap. 1. per quos fiat inueſt. Capyc. in verb. feudorum augumẽta col. fin. verſ. noua inueſtitura, Laurent. Syluan. de recognit. feud. q. 90. nu. 2. & 3. Roſental. cap. 10. concluſ. 43. num. 40. Ludolph.*

dolph. Schrader. par. 5. cap. 6. num. 29. & & par. 6. cap. 1. num. 16. quod intelligas, vt iufra q. 8. hac ead. par. Sed releuium debetur ob inueſtituram, ergo dum inueſtitura non petitur, nec etiã releuium debetur.

Secundò, adduco aliam rationem,
6 ponè quod è contrario ob factum vaſſalli feudum decreuerit, tunc quæro an ſeruitiũ debeat decreſcere? & quidem dicas, quod hęc diminutio nocet ipſi vaſſallo, non autem Domino, quia ſeruitium non decreſcit, ſed ſemper exigitur iuxta taxam tempore conceſſionis factam, *ita Frecc. de ſubſeud. lib. 2. author. 5. num. 21.* vbi latè de hac materia, & Doct. in locis ſupra citatis, *Iacob. de Ayell. d. num. 55. cum ſeqq.* ità etiam aucto feudo è contrario ſeruitiũ augeri non debet, hæc rantũ retineas pro nunc, ſed inferiùs latè.

Aut augumentum proceſſit ex tem-
7 pore, vt quia tempus auxit feudum de pretio maiori, quam valebat tempore conceſſionis, & tunc licet iſtud augumentum cedat vaſſallo, tamen quid in ſolutione releuij de hoc augumento dicendum, ponam infra in concluſione iſtius quęſtionis, videas interim *Nicol. Intrigliol. cent. 1. de feud. q. 52. num. 6.*

Secundo caſu, aut augumentum
8 fecit vaſſallus in feudo, vt putà prædia villas, domus, agros, animalia, cęteraq; huiuſmodi emit, & feudo vniuit, eiq; perpetuò deſtinauit, & in feudum tecognouit, de quibus dicemus infra q. 10. par. 3. latè, & omnium diſtinctiſſimè *Roſental. d. q. 43. num. 48. cum ſeqq. ex Menoch. & Intrigliol.* & tunc omnia aſſumunt naturam feudi, cui accedunt, & per conſequens fructus, qui percipiuntur ex tali augumento feudales ſunt vti percepti ex re feudali, merito de ijs ſolui debet releuium, vt ſuo loco dicemus; Verùm vt gladiũ ponam ad radicem huius concluſionis, quid de augumento feudi ſit ſtatuendum in ſolutione releuij. Ego
9 generalem ſtatuo concluſionem, vt de quocumq; augumenti genere facti in feudo ſit ſoluendum releuium, adeòut conſideretur in ſolutione releuij, cuius augumenti medietas augeat aliã medietatem fructuum feudi principalis in illo anno, quo debetur releuiũ.

Prò qua conclusione fundanda, duo conſtituo principia.

Primum, quod quædam ſunt ſeruitia ex feudo debita, quæ determinationem iam vna vice receperunt in quantitate, & numero.

Secundo, quædam ſunt ſeruitia nõ
10 determinata, ſed incerta eſt eorum quantitas, adeò ut licet debeatur talis quantitas, ſiuè pars, tamen iſta quan-
11 titas, ſiuè pars poteſt augeri, ſiuè diminui, pròut fructus feudi augentur, ſiuè diminuuntur in recollectione, & ſic eſt pars quædam ex illis, qui tali tempore recolliguntur, pròut ita diſtinguit *Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par. 1. q. 11. nu. 2.*

Primo caſu, quando ſeruitia ſunt determinata in quantitate, vt quia Rex in conceſſione particulariter, vel alias generaliter, habito reſpectu ad redditus in quolibet feudo, iuxta ſuũ redditũ taxauit ſeruitium, ſiuè adhoa, pròut in Regno noſtro taxatum eſt adhoa, quod pręſtatur feudatarijs in veteri, & noua taxa, tunc regulariter
12 hoc ſeruitium ſemel taxatum, aucto feudo non augetur, & ita intelligenda eſt doctrina eorum, qui dicunt aucto feudo ſeruitium non augeri, quia ſunt intelligendi, quando ſeruitium iã fuit ſemel taxatũ iuxta redditus illius temporis, *pròut poſt Andr. de Iſer. annuit Iacob. de Ayello d. loco. Martin. Laudenſ. in cap. 1. §. rurſus num. 18. ſi de inueſtit. feud. gloſ.* —— *tit. 1. §. 1. gloſ. 5. n. 117. Ioſeph Cumia in cap. ſi aliquem, verſ. ſeruitij conſueti num. 44. Petr. de Gregor. dè conceſſ. feud. par. 1. q. 11. in fin. vbi add. Garſ. Maſtrill. lit. B. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 67. num. 9.* inferens ex ſupra citatorum ſententia, quod ſi ſeruitia

uitia militaria in feudo reperiantur taxata per Regem in Regia Cancellaria, vel in Regiſtris Regijs,tunc neque augentur, neque diminuuntur ob augumentum, vel diminutionem ; ſed hoc nō eſt intelligendum ſimpliciter, ſed cum declaratione, et infra, *ex Andr. Rhol. de ſeruit. feudal. par. 4. tit. de cauſa formal. ſeruit. num. 138. & ita ſeruari in Reg. Cam. Summariæ refert Maſtrill. ad Petr. de Gregor, d. par. p. q. 11. lit. B.*

Verùm iſtud caput eſt intelligendū cum declarationibus ſeqq.

Secundo caſu principali, quando
13 ſeruitia non ſunt determinata in quātitate, ſed tantum pars quædam fuit declarata, ſed eius quantitas incerta eſt, cū dependat eius taxatio ex euentu, nempè ex taxatione fructuum,ſiuè eorum perceptione, ſi pauciores, vel plures percipiantur, & iuxta fructus, qui percipiuntur, ſeruitium taxatur, tunc facto caſu taxationis,in eo debet haberi reſpectus tam ad fructus feudi, quam ad fructus ex augumento perceptos, de quo incremento debet haberi ratio in taxatione prædicta,huius declarationis authorem agnoſco, *Herich. à Roſental. cap. 10. concl. 44. nu.44. & 45. tit. ex quib. cauſ. feud. amitt.* dicentem, quod ita intelligi debent di-
14 cta per *Bald. in d. cap. 1. §. ſi quis de manſo, nu.3.& Petr. de Rauen, ſimpliciter loquentes Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par. 1. q. 11. num. 11. Ioſeph Cumia in cap. ſi aliquem, in verbo ſeruitij conſueti num. 86.*

Et applicando ad caſum noſtrum,
15 eſt benè verum, quod releuij quantitas eſt taxata, & determinata in medietate, non autem in quantitate, ſed potiùs indeterminatè eſt quędā pars fructuum recolligendorum, non autē fuit dictum, erunt tot fructus, adeòut numerus fuerit taxatus, ſed tantum dictum, quod ſoluatur medietas fructuum, ergo quando hæc pars diuiditur, ſiuè taxatur, debet in ea haberi ratio (dicit Roſental, ibi) de fructibus ex augumento perceptis, & de feudo ipſo principali.

Secundo, hoc onus ſoluendi rele-
16 uium fuit impoſitum habito reſpectu ad fructuum perceptionem faciēdam in illo anno, quo moritur feudatarius tamquam quod ſit ſeruitium, quod præſtatur in illo anno pro inueſtitura, vt dixi ſupra, *cap. cum plures in capitulis extraordinarijs per Cuiacium*, & quando onus imponitur habito reſpectu ad
17 fructus, tunc onus augetur, vel diminuitur, auctis, vel diminutis fructibus, *cap. quanto in fine, vbi Antonius de Butrio, & Abb. nu. 6. de cenſibus*, hanc ſententiam ponit *Andr. Rhol. d. loco num. 182.* ergo ita dicendum eſt in releuio, vt debeat augeri, vel diminui eius quantitas, & ſic medietas pro rata fructuum augumenti, vel diminutionis.

Tertio, diximus ſupra, & dicemus
18 infra p. 4. q. 3. ꝙ ad finem, vt de fructibus ſoluatur releuium, opus eſt, vt illi percipiantur ex feudo vti feudales, Secundo, diximus augumentum feu-
19 do factum eiuſdē naturæ feudalis eſt, cuius eſt feudum ipſum, illamq; aſſumit, tamquam quod ei accedens, ſequatur naturam qualitates, & conditiones illius, *ex reg. tex. in l. etiam, vbi DD. C. de iure dot. Alber. Brun. in tract. de augument. concl. 5. princip. num. 1. Tiraquell. de retract. lignag. §. 1. gloſ. 18. num. 51. & ſeqq.* ſed cum eamdem naturam ſortiantur, & feudum, & eius augumentum, adeòvt feudale ſit iudicandum ipſum augumentum feudo factum, *cap. 1. §. ſi quis de manſo, ſi de inueſt. feud. Andr. Rhol. d. loco nu. 178. verſ. tamen, & quarto, Roſental. d. concl. 44. num. 47. Camill. de Curtis in ſuo Diuerſ. fol. 75. col. 1. num. 130. cap. incipiente Declarata igitur*, ſed natura feudi eſt, vt ex eo ſoluatur ſeruitium, *cap. 1. in fine ex quib. cauſ. feud. amitt. cap. 1. an mutus, vel alias imperfect. cap. 1. §. ſimiliter, verſ. ad hoc de capitul. Corrad. Roſental. in princip. ſui operis*, ergo ex ipſo augumen-

gumento vti feudali, eiuſq; fructibus vti feudalibus, & ex re feudali perceptis releuium debetur; & ſic quantitas maior, vel minor eſt extimanda, prout plures, vel pauciores fructus recolliguntur ex ipſo feudo tempore mortis.

Quarto probatur, vt modò ex Roſẽtal. ſupra annuimus, quod quãdo prò ſeruitio feudali in vno anno ſoluenda venit certa pars redditnum illius anni, quo debendũ venit ſeruitiũ, pròvt ſupra diximus, tunc non eſt dubium,
20 etiam ex fructibus augumenti præſtari oportet; nam augumentum pars eſt feudi, & fructus debentur ex integro feudo, ergo pars ipſa tantò magis debet eſſe extimanda propter augumentum, hanc rationem conſiderauit *Andr. Kobl. de ſeruit. feudal. tit. de cauſa formal. ſeruit. num.* 178. *verſic. tum tertio.*

Quinto arguor ſic, releuium ſoluitur in recognitionem directi dominij,
21 vt ſupra p. 1. q. 4. diximus, at verò incrementum feudi ſpectat ad Dominũ, & ad vaſſallum, diuerſo tamen iure, vt ad Dominum directè, ad vaſſallum vtiliter, *d. cap.* 1. §. *ſi quis de manſo, vbi DD. Bald. Afflict. cæteriq; Schrader. de feud. par.* 2 *nonæ partis principalis ſectio* 2. *num.* 4. *gloſ.* —— *tit.* 1. §. 1. *gloſ.* 5. *num.* 99. *Roſental. d. cap.* 10. *concl.* 44. *nu.* 46. *Andr. Kobl. d. tit. de cauſ. formal. nu.* 179 *Iul. Clar. in* §. *feudum q.* 88. & de directo dominio eſt facienda recognitio, debendo, & præſtando ſeruitia, ergò
22 eſt dicendum de hoc augumento releuium deberi, taxãdo etiam eius fructus, ità deducit *Andr. Kobl. loco ſupra cit. verſ. proindè, ità etiam Roſental. argumentatur d. num.* 46.

Sexto probatur in laudimio in quo dixit *Amed. de Ponte quæſt.* 8. *num.* 11. quod de augumento facto in re emphiteutica, adhuc debetur laudimiũ, & hoc firmauit authoritate *Tiraquell. de retract. lignag.* §. 1. *glo.* 58. *nu.* 51. & 45. quia eodem iure concedendum eſt augumentum. quo pretium principale cenſetur, ex quibus iam ſatis ſuperq; dicendum videtur, quod augumentum debet venire in ſolutione releuij.

Sed contra iam dicta poſſet oppo-
23 ni, vt ſupra indicauimus, quòd de augumẽto feudi non debet vaſſallus inueſtituram petere, *Andr. de Iſern. in d. cap. ſi quis de manſo, num.* 18. & 19. ſed releuium ſoluitur ob inueſtituram, ergo ſolui non debet, arguendo à ceſſante cauſa, & in multis caſibus, vbi inueſtitura opus non eſt, releuium non debetur, vt habes paſſim. Sed huic motiuo iam iudicaui reſponſum, & hic clarius referam, quod non obſtante, quòd inueſtitura opus non ſit, adhuc ſolui debet releuium.

24 Primò, nam hoc augumentum non conſtituit feudum nouum, prout dicit *Roſental. d. concluſ.* 44. *num.* 41. quia, vt diximus, eius naturam aſſumit, & feudo ſub ſua vniuerſitate accedit, adeò vt vnicum corpus (licet adauctũ), iudicandum ſit, & petẽdo inueſtituram principalis rei, & vniuerſitatis eius, tunc intelligitur petita de acceſſorijs; & omnibus iis, quæ ſub dicta vniuerſitate continentur.

Secundò, probatur ex dictis *Camill. de Curtis in ſuo diuerſ. feudal. fol.* 75. *col.* 1. *num.* 119. & 120. *vbi ex gloſ.* ——.
25 ait, quod præſcriptio facta a vaſſallo ſuper feudo cõceſſo limitatè, & vaſſallus huic feudo ſic limitatè conceſſo addidit alia bona, tunc ex eo, quia hoc additamentum aſſumit naturam illius, cui additur, dixit *Camill. de Curtis*, quod præſcriptio ſuper feudo facta, prodeſt etiam quòad augumentum, adeòut alia ſeparata præſcriptione nequaquam opus ſit.

Inſuper ſi hoc admictimus, pròut admictendum eſt tamquam veritati conſonum, quòd augumentum feudi vt feudale exiſtimandũ eſt, & inueſti-
27 tura de feudo facta ad ipſum extẽdatur, illudq; comprahendat, ſequitur quod

quod inueſtitura de feudo facta, ad ipſum augmentum extendatur, & dum inueſtitura de ſtilo Cancellariæ fit ſub feudali ſeruitio, iuribus Curiæ ſemper ſaluis, &c. & ſub feudali ſeruitio diximus contineri releuium, pròut etiam diximus contineri ſub clauſula illa, iuribus Curiæ ſemper ſaluis, ergò cum hoc augmentum videatur conceſſum cum iiſdem clauſulis, quidnam excludere poteſt ſolutionẽ releuij ex eo non eſſe faciendam, ita etiam in ſimili de ſeruitio arguitur *Ioſeph Cumia d. loco in verbo ſeruitij conſueti num. 83. & 84.*

Huic autem concluſioni poteſt obſtare ni fallor, quod diximus in præcedenti de ſterilitate, vbi diximus quantitatem releuij non deberi principaliter ex fructibus, qui percipiuntur ex feudo, ſed attento valore feudi quantì eſſet in redditu; vndè ſi feudum pro illo anno fuerit ſterile, adhùc releuiũ deberi affirmauimus in pecunia pro rata valoris redditũum, facto computo trium annorum præcedentium, vt ibi; ergò ſicut in illo caſu non curatur de diminutione, nec hìc de augmento curandum eſt, nè ad imparia fiat iudicium inter Dominum, & vaſſallum, & nè diuerſum fiat iudiciũ de augmento, quam de diminutione.

Sed facilè reſpondetur, verùm eſſe quod releuium eſt medietas fructuum attento valore feudi, & ſic medietas reddituum illius, quod poteſt valere feudum, non autem deberi de fructi-
27 bus; ſed hoc retorquetur, nam ſi feudo eſt factum augmentum, certè tũc augetur in valore, & ſic pluris, & maioris valoris eſt extimandum cum prædicto augmento, quam ſine illo, ergò de hoc valore ſic adaucto medietas redituum eius pro releuio ſoluenda eſt, attento hoc augmento, quod in valore creſcere fecit feudum, & ſic non eſt diuerſum, ſed eadem ratio eſt, conſiderando quòd releuium eſt ſoluendum tam attenta quantitate fructuum illius anni, quam attento valore feudi; ergò dum in redditu, & in valore feudum reperitur auctum in illo anno, quo feudatarius moritur, merito in vnum coincidunt, ideòque releuium ſemper ſoluendum de feudo ſic aucto.

Ex quibus iam apparet reſponſum dubitationi, quam propoſuimus ſupra in figuratione quæſtionis, vt in caſu augumenti debeat taxatio fieri habito reſpectu ad fructus, qui percipiuntur tempore ſolutionis releuij.

Ex quibus, & ex iis, quæ diximus in præcedẽti quæſtione patet, quod vaſſallus grauetur, & inequaliter iudicatur ex iſto diuerſo modo taxandi releuium in anno vbere, & aucto, & diuerſo modo in anno ſterili, & diminuto, contra *tex. in l. iam hoc iure, ff. de vulg. & pupill.* nam quando fiſcus habet annum vberem, vt modò dixi, & feudum auctum, tunc dicicit releuium quod eſt medietas fructuum, ſed quãdo habet annum, & feudum ſterile, tunc non curat de fructibus, quia non ſunt, ſed alio modo taxat, quia pro releuio exigit medietatem redditus habito reſpectu ad pretiũ valoris feudi, qui diuerſus taxandi, & exigendi modus videtur contradicere naturali æquitati, & iuſtitiæ, quia ſicut in lucro, ità & in damno eſſe debet, tantò magis, quòd fiſcus eſt creditor, in hoc caſu ſuper fructibus, ergo ſi non percipiantur, ſolui non debent.

Reſpondetur, quod dum diximus, releuium debetur ex fructibus feudi, dicas quod verba illa debetur ex fructibus feudi dupliciter poteſt conſiderari.

Primo caſu poſſunt conſiderari de fructibus, qui percipiuntur ex re.

Secundo caſu, de fructibus valoris, & ſic pretij feudi, vt quando fiſcus habet fructus ex re, non quærit de valore feudi, adeò vt ſi feudum in valore eſſet magni valoris, ſed in redditu, paruę extimationis, & recollectionis,

certæ

certè cum adſint fructus, in illis fiet exequutio, & non amplius quærendũ eſt de ipſius feudi valore, & tunc ideò releuium non eſt ſoluendum attento valore feudi.

30 Sed quãdo Fiſcus pro illo anno ſolutionis non haberet fructus ex re ipſa, tunc etiam omnino eſt ſoluendum releuium, vt diximus, & vaſſallus compenſabit cũ annis præteritis, vel ſubſequentibus vberioribus, *vt ex Loffred. Franc. de Amicis, & alijs ſupra diximus*, meritò Fiſcus non habendo certam quantitatem fructuum, recurrit ad valorem, & ſecundum redditus, qui poſſent percipi ex illo valore exigit extimationem medietatis illius anni, vt dixit *Loffred. in §. ſimiliter c. 1. per quos fiat inueſt.* ita quod quando Fiſcus habet fructus, non recurrit ad valorem, ſed quando illos non habet, tunc recurrit ad valorem, & hæc fiſci diuerſificatio nititur, etiam naturalis æquitatis ratione, quia talis ſterilitas non eſt perpetua in feudo, ſed prò illo anno, quem cum alijs poteſt compẽſare vaſſalus, tantò magis, quòd hęc ſolutio eſt de rarò eueniens, ideò debet tolerari, quam declarationẽ proba e potes ex ijs, quæ dicit *Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. q. 11. par. 1. num. 10. quem ſequitur Nicol. Intrigl. cent. 1. quæſt. 67. nu. 8. Ioſeph Cumia in d. verbo ſeruitij conſueti num. 85. & 86.* dicentes, quod ſi feudatarius fuerit ſubmonitus ad præſtãdum ſeruitium à Rege, ſi fructus feudi ſufficiunt ad ſeruitium, tunc ſecundum illos fiet taxatio, & non habetur ratio, & conſideratio ad fructus annorum præcedẽtium, ſi vel nè creuerint, vel decreuerint, & ideò applicando ad materiam, & caſum noſtrum, ſi fiſcus pro anno releuij habet fructus ſufficiẽtes, non conſiderat de præcedentibus, ſi verò fructus non haberet ſufficientes, tunc recurrit ad præcedentes, ſecundum quos facit taxationem, alias fruſtrà præfati Doctores adiecißent dictam declarationem, nempè non habita conſideratione annorum præcedentium.

Supereſt vt nonnullas aptenus declarationes ad vnumquodque caput concluſionis, de quibus in ſequenti.

ARGVMENTVM.

Augumentũ feudo factum qualiter conſiderãdum circà releuij, & ſeruitij feudalis ſolutionem conſideratur; Et auctis fructibus non eſſe augendum ſeruitium, & quid de augumento magno, & quid de paruo, vt primo caſu augeatur ſeruitium, ſecũdo vero nequaquã, & quid ſit magnum, vel paruum augumentũ remiſſiuè; & de ſeruitio determinato, & indeterminato qualiter augendum, item de augumento à Domino facto diſtinguitur de ſimplici, vel expreſſa ſeruitiorum mentione, & de augumento facto in anno mortis refertur deciſio Reg. Cam. Sum.

SVMMARIVM.

1 *Aucto feudo non augetur ſeruitium ſemel taxatum in Regno noſtro.*

2 *Contrarium in puncto iuris defenditur, ex Andr. Kobl.*

3 *Concordatur, & probatur hac noſtri Regni obſeruatio.*

4 *Augumentum æquiualens feudo, vel excedens facit augeri ſeruitium.*

5 *Seruitia determinata, & taxata augentur aucto feudo in magna parte, & n. 8.*

6 *Seruitia non augentur ob paruum augumentum.*

7 *Augumentum qualiter extimandum paruum, vel magnum remiſſiuè.*

8 *Petri de Gregorio, & Nicol. Intriglioli ſententia de ſeruitio indeterminato ex feudo aucto, vel diminuto debendo declaratur, & num. 9. & 10.*

10 *Deuoluto feudo hæres repetit impẽſas meliorationum.*

11 *Petr.*

11 *Petr. de Gregor. & Intriglioli doctrina reijcitur in releuio, & ſeruitia feudali.*

12 *Releuium debetur de augumento facto ab herede intrà annum petitionis prò rata temporis, quo augumenti comodum ſentijt ipſe hæres, & refertur deciſio Regiæ Cameræ.*

13 *Augumentum factum feudo ex parte Domini, quomodo conſiderandum in ſolutione releuij declaratur.*

14 *Augumentum ſimpliciter (non expreſſo ſub feudali ſeruitio) factum feudo à Domino non auget releuium, & ratio refertur num. 15. & 17. contrarium.*

15 *Dominus concedendo augumentum feudo debet dicere ſub feudali ſeruitio, alias ſeruitium non debetur.*

16 *Dominus concedendo rem in augumentũ feudi cenſetur illam donaſſe, & ſeruitiũ remiſiſſe.*

17 *Dominus concedendo augumentum feudo ſimpliciter cenſetur conceſſiſſe ſub feudali ſeruitio, ſecundum veriorem ſententiam.*

18 *Seruitium expreſſum in augumento non eſt dubitandum deberi.*

QVAESTIO VII.

IAM in præcedenti quæſtione indicaui in primo capite diſtinctionis, quod quando feudum augetur induſtria vaſſalli, tunc ſeruitium determinatum non augetur. Sed releuium eſſe augendum firmauimus.

Declara tamen ſupradictam con-
1 cluſionem, quod ità ſeruatur in Reg. Cam. Summariæ Regni noſtri, vt auctis fructibus feudi ſeruitium non augetur, ità poſt *Iacob. de Ayell. de iure adhoa num. 55. teſtatur Garſ. Maſtrill. in addit. ad Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par. p. q. 11. lit. A. in verbo & ſimiliter,* vbi dicit ità ſe audiuiſſe à Domino Camillo de Curtis tunc fiſci patrono in Regia Camera, poſt *Andr. de Iſern. in cap. 1. num. 3. de vaſſall. decrepit. ætat. & ego infra q. 8. verſ. tertio principaliter facit.*

2 Contrariam tamen ſententiam in hoc membro quæſtionis reperio, quod tenet *Andr. Kobl. de ſeruit. feud. tit. de cauſa formal. ſeruitiorum nu. 184. eamq; veriorem exiſtimat Henrich. à Roſental. d. cap. 10. concluſ. 44. nu. 55. & 56.* eius tamen fundamenta (licet ipſe ex diametro contrariam firmet ſententiam) proponam ſub capite diſtinctionis inferius ponendæ.

3 Diſtinguo autem, quod aut augumentum eſt magnum, aut paruum.

4 Primo caſu, ſi augumentum eſt magnum, vt ſi ſit tanti valoris quanti eſt feudum ipſum, vel pluris, & tunc ſeruitium augetur, *ità Ant. Capyc. in inueſt. feudal. in verbo feudorum augumenta, verſ. adde quod ſi vaſſallus circà medium, & poſt Andr. de Iſern. in d. cap. 1. §. ſi quis de manſo num. 17. de controuerſ. inueſtituræ, & ibi latè diſtinguit Matth. Aſflictus à num. 18. ad 27. Aluarot. num. 7. Præpoſit. num. 7. Bald. num. 3. & ibi Petr. de Rauen.* qui tenet ſimpliciter aucto feudo, augeri ſeruitia, & concordant cum *Andr. Kobl. Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. p. p. q. 11. nu. 9. Roſent. d. c. 10. concl. 44. num. 54. & 56. Ioſeph Cumia in d. verbo ſeruitij conſueti num. 75.*

5 Et hoc augumentum ſeruitiorum aucto feudo in magna quantitate regulariter procedit etiam ſi ſeruitia eſſent determinata, & taxata, *ità Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 67. nu. 7. Petr. de Gregor. latè ante cit. loco num. 9. Lucas de Penn. in l. vnica col. 1. circa medium, C. de vend. rei fiſcal. cum priuat. commutat.* & hanc veriorem exiſtimat *Petr. Paul. Balzar. in cap. 1. num. 5. ſi de inueſtit. feud. controuer. fuer. Roſental. d. concluſ. 44. num. 56. & 57. Andr. Kobl. d. loco num. 184.* & ita eius dicta ſunt intelligenda.

6 Secundo caſu, quando augumentũ eſſet paruum, tunc exiſtimant ſeruitia

non

non augeri, ità DD. omnes ſupra citati, & in his terminis eſt intelligenda ſententia eorum, qui dicunt aucto feudo non augeri ſeruitia, quos allegauimus in præcedenti quæſtione, & eorum nonnullos allegat *Roſental. d. concluſ. 44. in penult. gloſell. & poſt ipſum Andr. Kobl. d. loco num. 183. & 191. Ioſeph Cumia d. loco nu. 85. Ludolph. Schrad. par. 5. cap. 6. num. 28.*

7 De augumento quomodo ſit exiſtimandum magnum, vel paruum, diximus de magno, quando æquiualet valori feudi, vel pluris, ſed de paruo quãtum ſit exiſtimandum, & etiam de magno, *vide Afflict. in cap. 1. §. ſi quis de manſo num. 28. Roſental. d. loco num. 57. circa medium, Andr. Kobl. d. loco nu. 192. & ſeqq. Franc. Sonsbecc. par. 11. num. 24.* qui omnes ſub *Afflicti* ſententia coincidunt.

8 Sed quid ſi ſeruitia indeterminata maneant? Respondet *Roſental. d. loco num. 56.* ſupradictam diſtinctionem de magno, vel paruo incremento eſſe ſequendam; & tam ſi ſeruitia eſſent determinata, quam indeterminata, ſubdens *num.* 57. in ſeruitijs indeterminatis non de plano procedere ſupradictam concluſionem, ſeù diminutionem, vt pro rata augumenti augeatur ſeruitium.

Verùm in hoc caſu de ſeruitio indeterminato diſtinguit *Petr. de Gregor. d. loco num. 5. Nicol. Intrigliol. num. 3.* dicentes, quod aut feudum auctum fuit induſtria Vaſſalli, aut ex tempore, vt primo caſu augumentum cedat commodo feudatarij, adeòut non teneatur ex augumento præſtare ſeruitium; aut ex tempore, & tunc de tali augumento ſeruitium præſtare teneatur.

10 Sed doctrina *Petri de Greg. & Nicol. Intrigliol.* eſt admictenda, quatenus tractaretur de deuolutione feudi, quia hæres poterit impenſas meliorationũ repetere, ſecundũ opinionem aliquorum DD. ſupra allegatorum, ſed circa

11 ſeruitia, & releuium ego non admicto, quia ſi verùm eſt, quod augumentum factum feudo, eiq; incorporatum, eadem res cum feudo cenſetur, eiuſq; naturam aſſumat, quo nam pacto, & via poteſt per Vaſſallum, abſque Domini cõſenſu huius feudalis augumẽti effectus, & ſic præſtatio ſeruitij impediri? ex quibus commentitia eſt in hoc eorũ doctrina, ſed in deuolutione feudi admictendã dijudico, per ea, quę dicit poſt *Andr. ibi allegatum Cumia in dicto cap. ſi aliquem, verſ. conſueti ſeruitij num. 85.*

12 Sed quid ſi augumentum fuit factũ intrà annum ſolutionis releuij, vt quia res feudalis paruam reddebat in vita feudatarij, ſed poſtea hæres intrà annum mortis fecit augumentum in illa, adeòut tempore ſolutionis feudum reperiatur reddere maiorem ſummã, quàm reddebat tempore mortis feudatarij. Et omiſſis regulis cõmunibus, & quæ diximus in hac, & in præcedẽti quæſtione, vt de quolibet augumento debeat ſolui releuium, quando feudũ reperitur auctum tempore ſolutionis, in hac dubitatione reperi poſtea deciſionem Regię Cameræ Summarię tempore Reg. Moles, quando illic pręſidebat, dicens fuiſſe dubitatum, quid ſi in hæreditate feudali reperiebatur flumen, quod parum, aut nihil reddebat in vita, & tempore mortis feudatarij, verùm hæres intrà annum petendę inueſtiturę fecit ibi molendinũ, quod fructus aliquos reddebat, adeo vt tempore ſolutionis reperiebatur, hoc flumen auctũ, refert Anibal Moles ibi fuiſſe condemnatum hęredem in feudalibus ad ſolutionem releuij de prædicto augumento pro rata tamen temporis, quo factum fuit tale augu¶mentũ, *pròut ità deciſum refert ipſe Reg. Moles deciſ. ſua quinta ſub tit. de iure releuiorum.*

Verùm ſi augumentum obueniat feudo ex parte Domini, vt quia dominus conceſſo caſtro adiecit aliquam

do-

domum, vel agrum, vel aliud, & eo caſu an augenda ſint ſeruitia quæro? & tunc etiam diſtinguunt DD. Aut Rex ſimpliciter donauit augumentum prędictum, nulla facta mentione de ſeruitio, aut expreſſit de ſeruitio.

Primo caſu, quando ſimpliciter cō-
14 ceſſit, nullam faciendo mentionem de ſeruitio, tunc putant ob hoc augumentum à Domino factum, ſeruitia non augeri, *ita Andr. de Iſern. in d. cap. ſi quis de manſo num. 19. de controuerſ. inueſt. latè diſſerens, & ibi Afflict. num. 23. verſ. & propterea, & verſ. veniamus, Ant. Capyc. in verb. feudorum augumenta verſ. & adde, quod ſi vaſſallus, Aluarot. in d. §. ſi quis de manſo, Iacob. de Ardizon. in ſumm. rubr. 47. Ferrar. Montanar. lib. 5. cap. 4. verſ. ſed hoc notandum erit Andr. Kobl. de ſeruit. feudal. tit. de cauſa formal. ſeruit. num. 187. Roſental. d. cap. 10. concluſ. 44. num. 58. verſ. ſi verò Domino, & propriè, verſ. alij autem hoc non aliter admittunt. Nard. Lyparul. ad Andr. de Iſer. in d. §. ſi quis de manſo, in verbo eſt aliter.*

Horum autem fundamenta ſunt,
15 quia hoc augumētum factum eſt prouiſione hominis, & ſic Domini, & ideò ceſſat prouiſio legis, quæ in augumēto facto à natura, vel tempore lex ipſa prouidet; vt ſub ſolito ſeruitio hoc augumētum feudo accedat. At verò hoc in caſu Dominus concedendo ſimpliciter augumentum debebat ipſe prouidere, & pactum facere de ſeruitio, hoc autem non fecit, *dicit Andr. de Iſer. in d. §. ſi quis de manſo, num. 19.* ſibi imputare debet, prout etiam ſequitur *Roſental. & Andr. Khol. locis antedictis.*

Secundo, quia ſimpliciter dando rē
16 in augumentum feudi, dicit *Andr. de Iſern.* quod videtur donaſſe, & remiſiſſe ſeruitium, *ex l. Campanus, ff. de oper. libertorum, cum alijs allegatis ibi ab Andr. de Iſern.*

17 Cæterum ab hac ſententia diſſentiunt *Martin. Laudenſ. in cap. 1. §. rurſus num. 19. & ibi Petr. Paul. Balzar. num. 5. Luc. de Penn. in l. vlt. C. de vendit. rerum fiſcal. lib. 10. Andr. Kobl. d. loco num. 188. Roſental. d. loco nu. 57. verſ. quidam enim etiam eo caſu,* & eorum fundamenta ſunt, quia Rex concedendo ſimpliciter, nulla facta mentione ſeruitiorum videtur illud concedere ſub ſua natura, ſed de natura feudi ſunt ſeruitia, *cap. 1. §. ſed quia de form. fidelitatis, Andr. Kobl. par. 1. tit. qui ſeruire teneantur, num. 6.* cæterique paſſim Feudiſtæ hoc admittunt, & in conceſſione feudi veniunt, quæ ſunt de natura feudi, & cōſueta, *Roſental. latè cap. 2. concl. 53. n. 4.* ergò Rex dum concedit ſimpliciter videtur conceſſiſſe ſub cōſueto ſeruitio, *latè Andr. Kobl. d. loco in princ.* & vt cenſeatur conceſſum ſub feudali ſeruitio conſueto, licet de eo mentio facta nō fuit, *probant Roſental. dicto loco concl. 44. num. 7. verſ. quid enim cap. 10. Andreas Kobl. d. num. 187.* qui hanc ſententiam veriorem exiſtimat, prout & ego veriorem exiſtimo ex rationibus ſupradictorum Doctorum, & ad contraria reſpondet *Andr. Kobl. d. loco num. 189.*

18 Secundo caſu, ſi in tali augumento expreſſerit de ſeruitio, tunc extrà aleā res eſt, vt ſeruitium debeatur, & augeatur, vt concludunt præfati DD.

ARGVMENTVM.

Augumentum temporis an faciat augeri ſeruitia, & per conſequens maius releuium deberi. Declaratur, & affirmatiuè concluditur, ſi prouiſione Dei, vel temporis curſu, & quid aucto Comitatu, an augeatur gabella, vel aucto feudo augeatur laudimium.

SVMMARIVM.

1 *AVgumentum temporis qualiter conſiderandum in ſolutione releuij.*
2 *Releuium deberi de augumento temporis, probatur, & num. 5.*

3 *Penſio augetur auctis fructibus, declaratur iuxta ratam augumenti ex tempore facti.*

4 *Seruitium augetur aucto feudo ex curſu temporis.*

5 *Gabella Comitatus vendita, aucto Comitatu, augetur gabella.*

7 *Curſus aquæ augens fundum, facit augeri laudimium.*

8 *Seruitium feudale augetur nulla habita ratione parui, vel magni augumenti, quando augumentum proceſſerit ex curſu temporis, Dei prouidentia accedente, non autem hominis.*

QVÆSTIO VIII.

1 ET quia inter cætera augumẽta, quæ feudo obuenire poſſunt, ea ſunt vſu frequentiora, quæ naturaliter ex tẽpore procedunt, atq; ab eo fiunt, & nos in ſuperioribus annuimus, hic propterea quærendum eſt, an eadem, quæ diximus ſupra, de alijs augumentis ſint etiam cenſenda de hoc augumento, vt ſeruitia augeri faciat, & conſequenter fatendum ſit, vt & releuium augeatur, declarando generalem regulam, quam in ſuperioribus poſuimus.

Et tunc in hoc caſu dicas, quod probato augumento ex temporis cur-
2 ſu, Dei accedente prouiſione augeri ſeruitium, & releuij ſolutionem.

Probatur primo ex ijs, quę notant *gloſſ. & DD. in cap. cum clerici de pactis,*
3 *& in cap. quanto de cenſibus, vbi in ſpeciè Ant. de Butrio num. 6.* dicentes, quòd auctis fructibus penſionis ex curſu temporis (Deo prouidente) augetur penſio iuxtà ratam augumenti, & ſic communiter concludunt.

Probatur ſecundo hac in ſpecie, vt facto augumento ex temporis curſu
4 in feudo pro eius rata ſit augendum ſeruitiũ cenſuerunt poſt *Andr. d. Iſern. in d. §. ſi quis de manſo ſub num. 18. circa finem, Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. p. p. quæſt. 11. num. 7. Nicol. Intrigl. cent. 1. quæſt. 62, num. 6. Ioſeph Cumia in cap. ſi aliquem in verbo ſeruitij conſueti num. 85. verſ. ſecundo caſu*, prout etiam intelligit *Roſental. d. cap. 10. concluſ. 44. num. 56.* cum declaratione ſequenti.

Quibus poſitis ſuccedit concluſio, quòd eum releuium loco ſeruitij de-
5 beatur pro illo anno, & ipſum augengendum eſſe fatendum ſit prò rata tamen augumenti ex rationibus aliàs adductis in illatione de ſeruitio ad releuium.

Probatur tertio, quia vendita gabella totius comitatus, tunc ſi comi-
6 tatus multum augeatur debet, & ipſa gabella augeri, ità *Angel. in auth. vt determinat. ſit numer. cleric. verſ. poſtea, Felin. in cap. cum ita de conſtitut. Ant. Capyc. in inueſt. feudal. in verbo feudatariorum augumenta verſ. & adde.*

Suadetur quarto, quod aucto fundo ex decurſu aquarum in pretio, tũc
7 etiam augetur laudimium in vẽditione, vt poſt *Speculat. tit. de emphiteut. §. nunc aliqua, & Iaſ. in l. 2. quæſt. 4. notab. 15. C. de iur. emphit. notauit Franc. Marcus deciſ. 68. num. 20.* vbi ita teſtatur de communi practica. Declarãdo tamen hanc concluſionem, vt augeatur ſer-
8 uitiũ aucto feudo naturaliter ex curſu temporis procedere; quando Dei accedit prouiſio, non autem hominis, quia tunc procedit reſolutio ſi magnum ſit augmentũ, vt augeatur releuium; ſin pa uum nulla ſit habẽda ratio, ita *Andr. de Iſern. d. §. ſi quis de manſo num. 18, 19.* quem ſequutus eſt *Roſental. d. num. 56. Petr. Pertr. de Grego. de conceſſ. feud. loco præcitato num. 9. Ant. Capyc. in d. verbo feudatariorum augumẽto verſ. & adde, Ant. de Butrio d. loco, & Intrigliol loco ſupra allegato*, ita etiam tenet *Andr. Kobl. d. tit. de cauſa formal. ſeruit. num. 199. cum ſequentibus, Afflict. in d. § ſi quis de manſo num. 17. cum ſeqq.* & ſupra

ſupra diximus in præcedentibus quæſtionibus.

ARGVMENTVM.

Augumentum in feudo factum ex induſtria vaſſalli, qualiter veniat conſiderandum in præſtatione ſeruitij, & releuij, declaratur de hoc augumento nõ eſſe habendam rationem, licet contrariam ſequatur author ſententiam. Conſideratur quatenus augumẽtum æqua lance commenſuratur cum induſtria vaſſalli, & quatenus exuperat, & quid quando talia augumenta feudo vnita ſunt inſeparabiliter, & quid quando ſeparari poſſunt diſtinguitur.

SVMMARIVM.

1 *Augumentum ex induſtria vaſſalli in feudo factum, qualiter conſideratur in ſolutione releuij.*

2 *Releuium, nec etiam adhoum ſoluendũ de augumento facto ex induſtria vaſſalli refertur, & intelligitur vt infra num. 7. & declaratur num. 16. 17. 18.*

3 *Penſio non augetur aucto fundo ex induſtria coloni, vel emphiteutæ num. 6.*

4 *Augumenta facta ex induſtria non ſubiacere oneribus probatur.*

5 *Seruitium non augetur conceſſo feudo deuoluto, & aucto per vaſſallum, ſed iuxta taxam antiquam dicitur conceſſum ſi iure antiqui, Si iure noui conceſſum fuerit, intelligitur iuxta taxam nouam, ex Andr. de Iſer.*

7 *Releuium deberi de augmeneo facto ex induſtria vaſſalli probatur, & adoha etiam vbi non extat taxatam.*

8 *Augumentum factum ex induſtria contrahentium cedit oneri contractus principalis.*

9 *Laudimium debetur de augumento ex induſtria vaſſalli facto.*

10 *Idem ius ſtatuendum in aucto, & in augumento, quando ead. militat ratio.*

11 *Diuerſitatis ratio inter augumentum feudi, & fundum auctum conſtitui an poſſit, & declaratur num. 13. 14.*

12 *Laudimium apud Inſubres debetur de fortalicio, ſiuè Turri facta in feudo.*

13 *Ratio diuerſa militat in augumento ex tẽpore, vel prouiſione Dei, & in augumento facto ex induſtria hominis.*

14 *Diuerſitas rationis, vt illa augumenti parte facti ex induſtria, q̃ æquiualet cũ expenſis, & induſtria. in eo autem quod excedit ratio diuerſa conſideratur.*

15 *Augumentum ex induſtria in illa parte, quæ excedit impẽſas, vel operas vaſſalli, venit in ſolutione releuij, in æquiualenti nequaquam.*

16 *Declaratur nouo Germanorum ſenſu ſententia feudiſtarum dicẽtium aucto feudo ex induſtria vaſſalli non augeri ſeruitium, nec releuium.*

17 *Incrementum, quando domino ſoli cedit, ſeruitium non eſt augendum.*

18 *Diſcordantiũ feudiſtarum ſententiæ ſuper augumento ex induſtria concordantur.*

19 *Augumentum conſtitutũ feudo inſeparabiliter ſubiacet releuio.*

20 *Pars feudi dicuntur augumenta cõſtituta feudo, & rem ipſam ſequuntur ſub numer. 20.*

21 *Augumenta vnita feudo, & deuoluto vaſſallus amictit.*

22 *Augumenta non vnita feudo, non ſubiacent ſolutioni releuij, nec feudalis ſeruitij.*

23 *Augumenta ſeparabilia feudo, allodialia ſunt ſuccedit in eis agnatus.*

24 *Releuium debetur de augumento facto ex concordia, vel tranſactione inita inter Baronem, & vaſſallos.*

25 *Augumenta quando vaſſallo, vel Domino cedant aperto feudo, remiſſiuè.*

QVAESTIO IX.

1 ANnuimus ſup. in pcedentibus q̃ſtionibus inter alia feudorum augumenta, illud eſſe principale, quod vaſſallus ex ſua induſtria, diligentia, labore, & expenſis in feudo fecit, atque parauit, illudq; tantum pertranſeundo hûc remiſimus tractaturi, meritò hic videre conſentaneũ

2 eſt, Firmauimus namq; concluſionem in tali caſu, ſeruitium non eſſe augendum, attenta quantitate augumenti prædicti, de quo nulla ſit habenda ratio, prout annuimus ſupra q. 6. hac ead. par. in princip. in ſecundo capite diſtinctionis, ex authorit. *Marin. Frecc. lib. 2. de author. Baron. author. 5. nu. 20. Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par. 1. q. 11. & ibi Maſtril. in addit. lit. B. Nicol. Intriglioli de feud. cent. 1. q. 67. num. 4. & 5. Ioſeph Cumia in cap. ſi aliquem in verbo ſeruitij conſueti num. 84. & 85. Ludolph. Schrader. de feud. par. 5. cap. 6. n. 28. Roſental. d. cap. 10. & concluſ. 44. nu. 54. Andr. Kohl. de cauſa formal. ſeruitiorum par. 4. num. 197. cæterorumq; vbi ſupra*, quibus addo *Andr. de Iſern. in cap. 1. n. 1. in fine de vaſſall. decrepit. ætat. & in cap. ſi quis de manſo, verſ. quod autem dicit ad aliam de controu. inueſt.* licet poſtea generaliter cõcludamus ex omni augumento augeri releuium, & ſeruitiũ, quæ concluſio in hoc tantum capite intelligenda eſt, cum declaratione, & diſtinctione inferiùs ponenda, de augumento quatenus æquatur, vel excedit laborem, vel impenſas vaſſalli,

Huius namq; ſententiæ fundamenta illa poriora videntur.

3 Primum eſt, quod in ſimili firmauit *gloſ. in l. ſi merces, §. vis maior, in verbo cui in fine, ff. locati*, vbi habetur, quod ſi fundus, opera, & induſtria coloni fertilior fuerit factus, penſio non augetur, hanc ſententiam ſequuti ſunt *ibi Bart, num. 8. Paul. de Caſtro num. 6. cæteriq; ibi paſſim, & Bald. in l. fin. nu. 1. C. de alluuionibus, Abbas in cap. propter ſterilitatem num. 26. extrà de locato, Gomes variar. reſolut. tom. 2. cap. 2. num. 18.*

4 Secundo, faciunt permulta iura hoc idem ſuadentia, nempè augumenta facta ex induſtria, non ſubiacere oneribus, Primo *tex. in l. vlt. C. de alluuion. ibi, Ne doleant diligentes operam ſuã agri dediſſe culturæ, nec diligentiam ſuam ſibi damnoſam iudicantes intelligant*. Secundo *ex tex. in l. ſi quis authoritate, C. de omni agro deſerto lib. 11. ibi, Nimis abſurdum eſt eos, qui nobis hortantibus fundos inopes, atque egenos, magno labore impenſo, atque exhauſto patrimonio vix forte meliorare poſuerunt, vtpotè deceptos inopinatum onus ſuſcipere*. Tertio, *tex. in l. 2. C. de fund. rei priuat. lib. 11. ibi, Si quid adjecerit ſumptus cura ſolertia, capitationis, aut canonis augumenta non patiantur.* Quarto, probatur *argum. tex. in l. vocabit, ibiq; notata per DD. C. de action. empt. tex. in l. ſocietas cum ſeq. ff. pro ſocio, §. ſocietatem, inſtit. de ſocietate, cæteraq; his ſimilia.*

5 Tertio principaliter facit authoritas *Andr. de Iſern. in cap. 1, num, 3. circa finem de vaſſall. decrepit. ætat.* ſic inducendo. Quærebat Andr. ꝙ feudo deuoluto, eodemque alteri conceſſo, an intelligatur conceſſum ſub antiquo ſeruitio, dicit Andr, quod vaſſallus nouus ſeruiet iuxta ſeruitium antiquum, ſi feudum iure antiquo concedatur. Si iure nouo, ſeruiet iuxta nouam taxam, ſed ſi feudum creuerat ob induſtriam, & diligentiam vaſſalli ſeruitiũ non augetur, quod idem firmauit in *cap. 1, §. ſi quis de manſo ſupra alleg.*

6 Quarto principaliter facit doctrina *Parid. de Puteo cap. 152. nu. 7.* vbi propter augumentum ex induſtria emphiteutæ tenet, quod non augetur penſio.

7 Ego

7 Ego vero diſcedo ab horum ſententia, dicendo, quod ſolui debeat releuium, & vt augetur feudum, ita augeri releuium, & ſeruitium in locis, vbi ſemel non fuit taxatum, adeòut augeri amplius non poſſit.

Primò ſuadeo *ex l. debet, ff. de ædilit. ædict. ex tex. in l. in tantum, ff. de liberal. cauſ.* In primo dicitur, *Qui redhibet non ſolum tenetur recipere pecuniam, quam dedit, ſed & ſi quid acceſſionis nomine dederit*. In ſecundo ibi, *Si quis ad libertatem proclamare velit, & ſe eemere, cum antea venundari ſit paſſus, vt non ſolum pretium, ſed quod pretio acceſſerit, ſoluere tenetur*. Ex quibus infert *Tyraquell. de retract. lignag. §. 1. gloſ. 18. num. 50. cum ſeqq.* quod volēs redimere vigore retractus conſanguinitatis, non ſolum tenetur ſoluere primum pretium, ſed quod etiam addidit emptor pro augendo, ſiuè ſupplendo iuſto pretio.

Ex quibus vides, quod augumenta
8 facta à contrahētibus ex ſua induſtria, & impenſis veniunt conſideranda in ſolutionis onere, cū hæc acceſſio pretij, ſeù vt maius dicam augumentum eiuſdem exiſtat naturæ, & eodem iure regatur, pròut primum, cui additum eſt, *l. etiam, & ibi Bald. C. de iure dot. latè Tiraquell. d. loco num. 51.*

Ex quibus ſecundo loco exiſtimat
9 *Amad. de Ponte de laudim. quæſt. 8. nu. 11.* vt in laudimio, quod ſimile in aliquibùs releuio eſt, vt ſupra diximus p. p. q. 11. in eius ſolutione habenda ſit ratio augumenti facti.

10 Tertio loco, ſemper quod eadem ratio militat, in aucto, & in augumento, ſemper idem ius ſtatuendum in vtroquè, *l. qui fundum §. 1. ff. pro empt. Corneus conſ. 240. col. vlt. lib. 3. Tiraquell.*
11 *d. loco num. 59.* Ar ego non video cur dicendum ſit, non eamdem eſſe rationem in feudo, quam in augumento, vt ſupra diximus, maximè quando augumentum accedit, & vnitum eſt feudo, ergo idem ſtatuendum de hoc augumento in feudo facto, quòd ſtatuitur de ipſo feudo, pròut in alijs augumentis cęteris in rebus factis diximus, meritò ex eo releuium ſoluendum eſt.

Quarto ſuadetur ſimili authoritate *Nicol. Boerij deciſ. 19. par. 1. num. 1.*
12 *& 2.* dicentis, & probantis, quod ſi Dominus in feudo facit fortalitium, vel turrim ad conſeruationem perſonæ, vel rerum, dicit, quod de dicto forralitio, ſiuè turri ſoluēdum eſt laudimium, quod vſitatur in illis partibus vt diximus ſupra p. par. q. 4. & apud nos releuium eſt, vt ibi diximus.

Vnam autem agnoſco diuerſitatis rationem in hoc augumento facto ex
13 induſtria vaſſalli, ab alijs augumenti generibus, nempè ex tempore cęteriſquè, & eſt illa, quia in alijs augumentis vaſſallus nihil de ſuo impendit, ſed tantùm natura, res, vel tempus ſunt operata; ideò videbatur dicendum, quod nulla accedente impenſa vaſſalli, ſed tantùm temporis curſu, & natura rem ipſam augentibus, & cum res ipſa, & ſic feudum directè ſpectat ad Dominum, vtiliter ad vaſſallum, & ipſe vaſſallus vtilitatem recipit, tàm ex dicto feudo principali, quam ex ipſo augumenro accedente, ſequitur quod tàm de vno, quàm de alio ſeruitium ſoluere debet, quod idem, eademquè ratio non eſt, imò diſpar in augumenro ex induſtria vaſſalli, & in alijs augumentis; Cum in illo faciendo vaſſallus de ſuo erogat, in alijs autem nihil, quia natura, tempus, & res operantur, ideò æquum, & naturali æquitati conſonum eſt, vt emolumentū inde perueniens percipiat vaſſallus compenſandum cum ſuis impēſis erogatis in eo faciēdo, & cum opera, & induſtria *arg. tex. in l. ſocietas cum l. ſeq. ff. pro ſocio §. ſocietas inſtit. de ſociet.* quod non eſt in alijs augumenti generibus, in quibus vt dixi tantùm operati ſunt Deus, natura, res ipſa, & tempus, vaſſallus autem nihil de ſuo erogauit, & ſic ſoluendum eſt releuium.

14 Sed adhuc vrgeo hanc rationis diuerſitatem non militare, ſemper quippè habet hoc augumentum duplicem conſiderationem, primo conſiderando augumentum vſque ad illam metam, ſiuè quantitatem, vel ſignum, cũ quo conſideratis impenſis induſtria, & intereſſe vaſſalli à pari procedunt, & compenſantur, & æqua lance ponderantur, adeò vt tãtum ſentiat commodi in augumento vaſſallus, quantum incommodi, & impenſarum ſentijt in faciendo augumentum, & hoc caſu adhibita hac conſideratione, factaque ad inuicem compenſatione, ac commenſuratione, dico diuerſam rationẽ militare in eo, & proinde nõ idem ſtatuendum, quod in alijs augumenti generibus ſtatutum vidiſti, ſed diuerſum, cum diuerſa ratio ſit, & ratio diuerſa eſt, quia vaſſallus de ſuo impendit, vnde meritò compenſare debet, & ſic releuium non ſoluere de illo.

Aut conſideramus augumentum ipſum, quatenus conſiderato augumento ipſo, & conſideratis impenſis intereſſe, & induſtria vaſſalli, & ijs omnibus commenſuratis, & compenſatis ad inuicem excedit, & exuperat ipſam induſtriam impenſas, & intereſſe vaſ-
15 ſalli, & tunc in eo, quod ſupereſt, & excedit ipſas impenſas, & induſtriam vaſſalli, dico quod illud venit in conſideratione releuij, & ſeruitij, nam diuerſa ratio, & ideo in præcedenti conſideratione (quia vaſſallus de ſuo erogauit) cõueniens erat, vt compenſaret, at verò in ſecundo caſu facta cõpenſatione cum intereſſe induſtria, & impenſis, augumentum excedit intereſſe, tunc in eo, quod excedit induſtriam, impenſas, &c. tanquàm quòd nullum ſentit intereſſe, meritò in eo, quod excedit, & ſupereſt debet augeri ſeruitium, & releuium, dum non conſideratur intereſſe vaſſalli, ergo à pari procedunt cum augumento facto ex tempore, & natura, in quo diximus, quod ideo cedebat vtilitati Domini, non autem vaſſalli, quia vaſſallus nihil de ſuo erogauit, ſed dum in illo, quod excedit, nec erogauit, ergo idem ius.

Et ſic quatenus contraria opinio,
16 de qua ſupra num. 2. eſſet tenenda, quod aucto feudo ex induſtria &c. dico, quod eſt tenenda, vt non augeatur ſeruitium infra ratam commodi, & expenſarum, ſiuè laboris, ſed in eo quod ſupereſt vltra ratam expenſarum, & laboris augendum eſſe ſeruitiũ, quam conſiderationem deſumpſi, (licet ad aliud illã fecit Author) *ex Andr. Kobl. d. loco tit. de cauſa formal. ſeruit. nu.* 195.
17 vbi ait, quod quando incrementum ſoli Domino cedit, ſeruitium non eſt augendum, *ex traditis per DD. in* §. *ſi quis de manſo, &* §. *ſeq.* ea ratione, quia tunc vaſſallus non ſentit commodum incrementi, ideoq; nec onus agnoſcere tenetur, *ex reg. qui ſentit de regul. iuris in 6. l. ſecundum naturam, ff. eodem*, ſicque ſtatuendum eſt, quod pro rata commodi ex ipſo augumento à vaſſalo percepti, prò ea incommodum ſeruitij ſentire debet, & clariùs firmauit *Henrich. à Roſental. d. cap.* 10. *concluſ.* 44. *num.* 54. ſimpliciter tamen nulla facta rationis conſideratione.

Secundo principaliter declaro diſcordantes ſententias fœdere diſtin-
18 ctionis adhibito, duos conſiderando caſus.

Primus caſus eſt quãdo talia augumenta inſeparabilia à feudo ſunt, vel feudo ſic vnita fuere.

Secundus caſus, quando vel ſeparabilia ſunt, & non vnita feudo.

Primo caſu, quando ſunt vnita feu-
19 do perpetuò inſeparabiliter deſtinatione patrisfamilias, tunc quia, vt alias
20 diximus, ſunt pars feudi, ita *Roſental, d. cap.* 10. *concl.* 43. *num.* 3. *&* 5. ideò rem ipſam ſequuntur, & in his procedit conſideratio ſupradicta, quia feu-
21 dalia ſunt; Vndè feudo Domino aperto, vaſſallus amictit, hæc omnia augumenta facta, & vnita feudo, ab eoque in-

inſeparabilia, adeò vt nec retentionē, deductionem, nec vllam prò eis actionem intentare poſſit, non alia ratione, niſi quia talia augumenta pars rei sũt, ipſamque ſequuntur, ità in ſpecie firmant hanc ſententiam *DD. in cap.* 1. *S. ſi vaſſallus hic finitur lex, pròut fuit Bald. num.* 1. *Aluarot. nu.* 2. *Martin. Laudenſ. num.* 1. *Afflict. num.* 3. *& ibi Nard. Lyparul. ad Iſern. num.* 17. *in verb. Cum. Capyc. in verbo feudorum augumenta col.* 2. *verſ. item quod meliorationes, & augumenta Paris de Puteo de reintegrat. feud. cap.* 12. *num.* 8. *& cap.* 13. *num.* 1. *&* 2. *Iacob. Ardizon. in ſumm. feud. tit. quibus mod. feud. amiſſ. rubr.* 135. *vtrum prohibeatur feudum compenſare, verſ. illud tamen non prætermitto, & hanc eſſe communem opinionem tam Vltramontanorum, quam Citramontanorum dico in cap.* 1. *hic finitur lex vbi communem dixi.*

Quod non idem eſt, quando talia
22 augumenta ſeparabilia ſunt à feudo, & de per ſe ſtantes, nec illi vnita, nec perpetuò deſtinata; eò enim caſu, quia
23 feudalia non præſumuntur, nec rei accedunt, nec eius pars, nec naturam ſequi dicuntur; & ideò, feudo aperto Domino, vel agnato, tunc hæres in allodio tamquam allodialia ea retinere poteſt, *ita gloſ. in cap.* 1. *S. ex contrario de inueſt. de re alien. facta, vbi Iacob. de Beluiſ. Andr. de Iſern. num.* 19. *Bald. in princip. & num.* 1. *Aluarot. nu.* 1. *&* 2. *Martin. Laudenſ. num.* 1. *&* 8. *Præpoſit. num.* 1. *poſt Petr. de Rauen. omnes præfati DD.* & hanc eſſe communem ſententiam, probaui *in d. cap.* 1. *hic finitur lex,* ex permultorum authoritatibus.

24 Sed quid ſi feudum auctum fuerit ex tranſactione aliqua, vel concordia facta cum vaſſallis, an de eo quod habetur propter dictam tranſactionem ſingulis annis debeatur releuium pro Baronem, dicas, quod debetur releuium, eò quod feudum augent, ita in laudimio, quod in illis partibus ſoluitur, pròut nos releuium, dixit *Papon. Arreſt. lib.* 18. *tit.* 6. *arreſt. final.* dixi in addit. ad alleg. pro Duce Ariolæ ſup. quæſt. 2.

25 Et de hac materia quando aperto feudo augumenta, & meliorationes cedant Domino, vel Vaſſallo, latè *Roſental. d. cap.* 10. *concluſ.* 43.

ARGVMENTVM.

Facta conceſſione à Domino ipſi vaſſallo de feudo cum omni incremento, an debeat augeri ſeruitium, & releuium aucto feudo ipſo controuertitur ab Afflict. ab eoq; concluditur negatiuè, ſiuè determinatum, ſiuè indeterminatum fuerit, contrà Roſentalis ſententiam dicentis, facta conceſſione, vt ſupra, cum ſeruitio indeterminato, ſeruitium eſſe augendum, & hoc ex noua conſideratione.

SVMMARIVM.

1 *COnceſſo feudo cum omni incremento an ſit ſoluendum releuium de augumento illius.*
2 *Releuium deberi, & ſeruitium augeri ob augumentum, feudo cum incremento conceſſo.*
3 *Contrarium ſuadetur releuium non deberi, nec ſeruitium de augumento, facta conceſſione, vt ſupra, & num.* 8.
4 *Declaratur procedere tanto magis ſi ab initio fuerit taxatum, & num.* 8.
5 *Afflict. ſententia ſuper hac re reÿcitur ab Henrich. à Roſental.*
7 *Seruitium augeri proportionabiliter ad augumentum.*
8 *Conceſſio ſub feudali, & ſolito ſeruitio accipit determinationem à lege.*
9 *Verba non debent eſſe otioſa.*

QVAESTIO X.

ET neceſſariò hìc cẽſui querendum, ponendo generalem declatationem ad omnia ſupradicta, vt ſi Dominus vberiotem cōceſſionẽ vaſſallo fecerit de feudo, dicendo, concedo tibi feudum vnà eum omni incremento, an hoc caſu ſi poſt factam conceſſionem, feudũ augeatur, an hoc augumentum cedat Domino, vt de eo ſeruitiũ etiam ſolui debeat, & ſic antiquũ augeri, vel vaſſalli beneficio, & vtilitati tradendum adeòut nec ſeruitium, nec releuium de illo augumento ſoluere nequaquã ſit obſtrictus?

Et poſito priùs, quod in hac conſi-
2 deratione venit omnis ſpecies augumenti, ſiuè de induſtria vaſſalli, facto Domini, ex tẽpore, ſiuè natura, videbatur dicendum vaſſallo non cedere, ſed de eo ſoluẽdum ſeruitium, quippe taciti, & expreſſi idem eſt iudicium, *l. cum quid, ff. ſi cert. petatur*, cum augumentum etiam ſi non exprimatur venit in ſolutione ſeruitij, vt ſupra deduximus, tamquam quod accedit, & pars eſt rei, ergò dum eſt expreſſum idem operari debet, vt de eo ſoluatur ſeruitium, & per conſequens releuium, ita *Afflict. in d. §. ſi quis de manſo num.* 18. *de controuerſ. inueſtit.*

3 Sed veriorem puto contrariam ſententiam, ut conceſſo feudo unà cum augumento, illudq; concedendo, tunc augumento facto, non augeri ſeruitia, quia facta tali conceſſione ſatis apparet de voluntate concedentis, quod noluit aliud ſeruitium imponere prò augumento, niſi illud, quod iam expreſſerit, & per conſequens dũ ſumus in caſu expreſſo nil aliud curãdum eſt de coniecturis, *ità Afflict. in d. §. ſi quis de manſo num.* 19. cum in feudorũ conceſſionibus Domini uoluntas eſt attẽdenda tamquam quòd in re propria; quiſq; quam uult, poteſt imponere legem, *l. in re mandata, C. mandat. Andr. de Iſern. in prælud. feud. & in cap. ſi quis de manſo num.* 19. Item expreſſa plus nocent quam tacita, *l. eum qui, ff. ſi cert. petatur*, dum itaq; expreſſerit Dominus de concedendo augumento, ſequitur quod ei nocere debet, & ſeruitium non exigere prò eo augumento.

Tantòque magis hoc procedere
4 dico, quando ſeruitium eſſet taxatum ab initio, nempè tempore cõceſſionis, & hoc ex ſententia *Andr. Kobl. de ſeruit. feudal. tit. de cauſa formal. ſeruitiorum num.* 196.

Et ſupradictam concluſionem dicit
5 procedere *Afflict.* ſiuè ſeruitium fuerit determinatum, ſiuè indeterminatum, vt augumentum cedat vaſſallo, & hãc *Afflict.* ſententiam ſequuti ſunt *Ludolph. Schrader. de feud. par.* 5. *cap.* 6. *num.* 28. *Roſental. d. cap.* 10. *concluſ.* 44. *num.* 57. *& poſt omnes Andr. Kobl. d. loco num.* 196.

Quam Affl. ſententiam, vt conceſſo
6 augumento non augeantur ſeruitia ſiuè determinata, ſiuè indeterminata non recipit *Roſental. d. loco num.* 47. dicens firmatam concluſionem tunc procedere quãdo ſeruitium eſſet certum, & determinatum, quia limitatũ, & taxatum amplius augeri non poteſt vt dixi. At verò quando conceſſio
7 facta eſt cum incremento, ſed de ſeruitio determinando nihil dictum fuerit, ſed tãtum ſeruitium indefinitè expreſſerit, hoc caſu, *ait Roſental. d. loco*, ſeruitium tantùm pro portione feudi deberi, & augeri proportionabiliter ad feudum, eiuſq; augumentum.

Sed verior exiſtimanda eſt Afflict.
8 ſententia, quippè licet conceſſio cum augumento fuerit facta, ſed indefinitè quòad ſeruitium, adeòvt eius quantitas non extiterit taxata à concedente, tamen negari non poteſt, quin intelligatur iſta conceſſio ſub ſeruitio ſolito

to, & conſueto, quod tunc temporis iuxtà redditum in alijs deberi contingerit, & ſecundum illam quantitatem, ſecundum quam cætera feuda eiuſdē valoris reperiuntur taxata, ita & in hac conceſſione debet intelligi ſecundum illam taxam tunc temporis currentem, quia licet eo caſu non expreſſerit Rex, tamen expreſſit conſuetudo tunc temporis vigens, ſiue taxa communis, quod propriè importare videtur verbum illud conſuetum, & ſolitum, vt ſeruitium debeatur ſecundum conſuetudinem, ſiue taxationem, ibi tunc temporis vigente. *ſecundum Andr. de Iſern. in d. cap. ſi quis de manſo nu.* 17. ergò, licet non determinauerit homo, tamen determinauit lex tempore cōceſſionis vigens, quæ tantùm vera eſſe dico in hoc caſu, nempè facta conceſſione cum augumento, ſub ſolito, & cōſueto ſeruitio; fruſtrà enim dixiſſet Dominus concedens, concedo cum augumento ſub ſolito ſeruitio, ſi ſeruitium deindè facto augumento eſſet augendum, & ſuperflua fuiſſent verba cum lex ità ſubintellexiſſet, ideò nè
9 verba otioſa, & ſuperflua iudicentur, & vt cum effectu intelligantur, eſt dicendum dicta verba ſic expreſſa hunc operari effectum, vt ſeruitium non augeatur, etiam ſi indeterminatè, & indefinitè eſſet conceſſum.

ARGVMENTVM.

Feudo diminuto ex poſt facto an diminuatur ſeruitium, & ſic releuium prò rata diminutionis, maximè poſt præſentatam liſtam introituum in R.C.S. affirmatur, ſecùs in Regno noſtro Neapolis, vbi attenditur primæ taxatio ſeruitij niſi ex ordinatione Regis, & in hoc diſcordantium ſententiæ cōcordantur, & quid de parua, vel magna diminutione, vel in totum, vel in parte; Et quando dicantur magnum, vel paruum detrimentum arbitrio iudicis remictendum, & quid ſi detrimentum euenerit ex re ipſa, vel facto Domini, vel Vaſſalli conſideratur.

SVMMARIVM.

1 *Res diuerſimodè agitantur ab accidentibus humanis.*
2 *Principia quæſtionis ponuntur de ſeruitio taxato, vel non taxato, & de diminutione magna, aut parua.*
3 *Diminuto feudo ſeruitium, & releuium diminui pro rata diminutionis ſuadetur & num.* 8.
4 *Abſurdum eſt vaſſallum præſtare ſeruitium prò illa parte feudi, quam non poſſidet.*
5 *Seruitiū ſemel taxatam non diminuitur, nec augetur in Regno.*
6 *Solutio reddituum primi anni de beneficio, debetur iuxtà taxam antiquam ſi fructus decreuerint.*
7 *Diminuto feudo ſeruitium diminuitur ex ordinatione Regis.*
8 *Ex regula contrariorum, diminuto feudo diminui debet etiam releuium, contra Ayelli ſententiam.*
9 *Diſcordantes ſententiæ concordantur.*
10 *Detrimento exiſtente paruo nec ſeruitiū, nec releuium diminuitur, & num.* 26.
11 *Detrimentum magnum, vel maioris partis feudi facit pro ea rata ceſſare ſeruitium, & releuium num.* 25.
12 *An dicatur magnum, vel paruum, arbitrarium dicitur eſſe, & num.* 18.
13 *Feudo perempto in totum, ſeruitium non debetur, nec releuium, & ordinatio Regis neceſſaria eſt, & num.* 24. *& nu.* 28.
14 *Paragium non debetur feudo perempto.*
15 *Seruitium, vel releuium diminuitur in parte illa, in quam feudum diminutum eſt, & ſi eſſet magna pars num.* 25.
16 *Seruitio, vel releuio exiſtente paruo ceſſat diminutio.*
17 *Diminutio in parua parte feudi non facit diminui releuium, vel ſeruitium.*
19 *Feudo diminuto ob factum Domini, ceſſat*

ſat releuium, & ſeruitium pro rata diminutionis, ſiuè magna, ſiuè parua eſſet diminutio feudi.

20 *Diminutio feudo vaſſalli facto accidens nocet vaſſallo, non autem Domino, & num. 22. ideo nec ſeruitium, nec releuium diminuuntur.*

21 *Declaratur doctrina Afflict. in cap. 1. §. ſimiliter num. 17. de cap. Corrad.*

23 *Fundus diminutus cedit damno diminuentis, & declaratur num. 27.*

29 *Feudo diminuto ex curſu temporis volũtate Dei, ſeruitium, & releuium diminuitur proportionabiliter.*

QVÆSTIO XI.

HActenus circa feudi augumẽta quatenus ad releuij ſeruitiũ ſpectat vtiliora pertractãdo vidimus, Et quo-
2 niã res diuerſimodè ab humanis accidentibus agitatur, vt quandoq; augumentum, quandoq; detrimentum ſentiat: aliquando in parte rei, aliquando in tota re, meritò cum de vno rei accidenti, nempè de augumẽto vidimus, reliquum erat videre de altero, nempè diminutionis, & interitu rei, maximè quando accidetit poſt præſentatam liſtam introituum in Regia Camera. In qua quæſtione nonnulla præſuppono.

2 Primo, diminutionem illam de ſeruitio determinato, & ſic taxato, & de indeterminato, & ſic non taxato, vt ſupra diximus.

Secundo, ſubintelligo alteram illã diſtinctionem, quam de magno, aut paruo augumento diximus, ità hìc de magna, vel parua diminutione.

Tertio, ſubintelligo contrariorum eamdem eſſe diſciplinam.

Erit ergò concluſio virtute contra-
3 riorum, quod ſicuti diximus aucto feudo, augeri ſeruitia pro rata augumenti, ſic etiam, & releuium, ità è contrariò prò rata detrimenti, & diminutionis feudi ſeruitia, & releuium decreſcere, & diminui, prout ità probarunt *Petr. de Greg. Ioſeph Cumia, Nicol. Intrigliol. Roſental. Andr. Kobl. Afflict. cæteriq; infrà allegandi.*

Quæ concluſio, vt melius percipia-
1 tur ſubiectam ſequentes declarationes, declarando diuerſos caſus, & diuerſa diminutionum genera.

Et fundatur dicta concluſio ſuper *tex. in cap. 1. de vaſſall. qui contra conſt. Lothar.* vbi vaſſallus amiſſa parte feudi prò illius diminutionis rata à ſeruitio liberatur.

Secũdo, ex diſpoſitione contrariorum, cum idem operetur oppoſitum in oppoſito, quam propoſitum in propoſito, *l. vlt. §. vlt. ff. de leg. 3. l. penult. C. de ſolution. Iacob. Menoc. conſ. 1. n. 187.*

Tertio, ex diſpoſitione *tex. in cap. cum plures, in capitulis extraordinarijs, ibi, prò quantitate beneficij moderanda*; Eſt
4 enim abſurdum pro illa parte feudi, quam vaſſallus non habet, ſeruitium præſtare, ità *Andr. Kobl. d. tit. de cauſa formal. ſeruit. num. 202*, quicquid in contrarium dixerit *Io. Cammius in extrauag. ſi aliquem, in verbo ſeruitij conſueti num. 15. & 16. Franc. de Ponte conſ. 79. num. 27. lib. 1.*

Declara primo, quando ſeruitium
5 reperitur taxatum in Regia Cancellaria, tunc ſiuè augeatur, ſiuè diminuatur feudum ſemper vniforme erit præſtandum ſeruitium, & non diminuitur, ità *Iacob. de Ayell. in d. tract. de iure adhoa num. 55. Camill. de Curt. in diuerſ. fol. 41. num. 59.* teſtãtes ita ſeruari in Regia Camera Summariæ, hoc idem dixit *Ioſeph Cumia in cap. ſi aliquem in verbo conſueti ſeruitij num. 87. Franc. de Ponte conſ. 79. num. 27. lib. 1.* firmans ex ſimili nempè de decima debita Summ. Põtifici, vt ſi reperiatur taxata, adhuc debetur diminutis fructibus ſecundũ taxationem, quæ reperitur facta, per *tex. in clement. de beneficiorum de decimis,*

& ibi

& ibi glo. hanc eamdem concluſionem ſequutus eſt *Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par. p. q.* 11. *num.* 14. *&* 15. vltrà argumentum Cumiæ de decima adducit aliud, nēpè de ſolutione redditū
6 primi anni prò beneficio, vt illa ſolutio reguletur ſecundum taxam antiquam, & ſecundum illam fieri debeat, & hoc ſiuè creuerint, ſiuè decreuerint fructus, & poſt iſtos *Nicol. Intrigliol. de feud. cent.* 1. *q.* 67. *num.* 9. & ante iſtos, ſed poſt *Andr. de Iſern. ibi allegatum, tenet Freccia de authorit. Baron. author.* 5. *num.* 21. dicens, quod taxato ſeruitio, ſicut aucto feudo non augetur, ità & diminuto feudo non diminui ſeruitiū, ſed deberi iuxtà prędictam antiquam taxam. *ex tex. in l. ſi quos, C. de reſcind. vendit.* ea nimium motus ratione, quia calamitas ſuperueniens nō debet obeſſe, & nocere Baroni, ſed Regi, ſicuti in caſu augumenti induſtria vaſſalli in augendo feudo ſoli vaſſallo prodeſt, quod probatur ex *Andr. & Luc. de Pen. in l.* 1. *C. de ſuperindic. lib.* 10.

Quod eſſe de iure verum iudicat *Ayell. d. loco num.* 55. cum dicat ſeruitia
7 taxata non minui, ſed poſtea limitat, niſi ex ordinatione, & literis Regis, tunc enim quando Rex ita ordinaret ſeruitium minueretur, ergò præſupponit ius in contrarium, quia ſi de iure procederet diminutio, non eſſet opus ordinatione Regis, ſed diminuerentur ipſo iure mediante iuſtitia, *dico ego de iure adoha q.* 26. *vbi alios allego.*

Secundo, hæc concluſio firmata ſu-
8 pra num. 2. probatur alia ratione nēpè, vt contrariorum eadem ſit diſciplina; nam ſi diximus ſupra *quæſt.* 8. *hac ead. par.* quod aucto feudo etiam ſi ſeruitium eſſet taxatum, adhuc illud augeri debeat, ita diminuto, adhuc debear diminui; cum iniqua videatur ratio, vt non exiſtente re integra, ob quā & ex qua debetur ſeruitium, illud ſoluatur integrum, non autem diminutū.

Dixi ob quam, & ex qua; ob quam ideſt ob ipſam rei feudalis proprietatem; ex qua, ideſt de fructibus, cum itaquè non extent fructus, vel ſaltem non extent prò illa quantitate, & menſura, prò qua erant tempore taxationis, quænam ergò ratio dictat integrū deberi ſeruitium, & ſic releuium, non autem pro rata diminutionis, quia re ipſa non exiſtente vaſſallus ad ſeruitia obligatus non manet, ſic etiam parte eius non exiſtente, vt pro ea vaſſallus ſeruitia præſtare non teneatur, *Andr. Gayll. lib.* 2. *obſeru.* 23. *num.* 12. *Afflict. in cap. ſi omnes nu.* 31. *ſi de feud. defunct. Henrich. à Roſental. cap.* 8. *concl.* 9. *n.* 17. Et hoc non obſtante taxatione teneo contrà Ayell. ſeruitia diminuenda eſſe, & pro rata diminutionis ſeruitiū pręſtari, ad quod conferas, quæ ſupra de augumento dixi.

Cæterum vtraq; opinio ſubſtineri
9 poteſt, adhibita illa diſtinctione de paruo, & de magno detrimento, quip-
10 pè ſi paruum eſſet detrimentum tunc ſeruitia ſicuti non augentur, ità etiam non diminuuntur, vt ſupra diximus *Herinch. à Roſental. d. c.* 10. *concluſ.* 44. *num.* 47. *&* 48. *Andr. Kobl. de cauſa formal. ſeruit. num.* 200. Si detrimentum eſſet magnum, vtpotè quia partem aliquam rei abſorberet, vel magnam, vel notabilem, tunc prò rata diminui ſeruitia, & ſic releuiū docuerūt *Henrich. à Roſental. d. cap.* 8. *concluſ.* 9. *nu.* 17. *& cap.* 10. *concl.* 44. *num.* 53. *Afflict. in d. cap.* 1. *§. ſimiliter num.* 17. *de capitul. Corrad. Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par.* 1. *q.* 11. *Ioſeph Cumia d. loco nu.* 85. *Andr. Kobl. d. loco num.* 199. & hęc pro ſecūda declaratione. Quod detrimen-
12 tum, ſiuè diminutio, vt dicatur magna vel parua Iudicis arbitrio eſt relinquēdum, *ità Roſental. d. cap.* 10. *concl.* 44. *num.* 48. prout ſupra de augumento dixi.

Declara tertio, aut feudum perijt totum, aut in parte notabili, aut in
13 parua parte. Si tota res perijt, puta chaſmate, interitu inundatione, vel ſimili modo, tunc ſeruitia non debentur,

tur, cum non extet res, ex qua, vel ob
quam debetur, *ità Iacob. de Ayell. d. lo-
co num.* 55. *ibi, ſi feudum ſiue magna eius
pars*, & hoc caſu impetrantur literæ
Regiæ *Roſental. d. loco num.* 49. *Freccia
author.* 5. *nu.* 21. *circa medium, vbi alle-
gat Andr. de Iſern.* hoc idem tenentem
in cap. 1. *col.* 2. *ſi de feudo defunct. & in
d. §. ſi quis de manſo*, prout in ſimili di-
14 minuto feudo in totum, vt quia totũ
perijt paragiũ non debetur, quia qua-
litas feudalis non poteſt fundari ſuper
non ente, *Petr. de Gregor. de dote de pa-
rag. q.* 24. *num.* 6. *circa medium*. Aut
15 magna, vel notabilis pars feudi eſſet
diminuta, & tunc ſeruitium prò rata
decrementi diminuitur, ità conclu-
dunt, vt dixi, ratione contrariorum, &
ex alijs *Alex. conſ.* 112. *per totum lib.* 1.
Iaſ. in l. 2. *num.* 80. *cum ſeq. C. de iure
emphit. Afflict. in cap. omnes filij num.* 31.
*ſi de feud. defunct. Henrich. à Roſental. d.
cap.* 8. *concluſ.* 9. *num.* 17. *& cap. x. con-
cluſ.* 44. *n.* 53. *Andr. Kobl. d. loco n.* 186.
16 Limita hoc, niſi ſeruitium, vel rele-
uium, ꝙ præſtatur, eſſet adeò paruum,
quia tunc non diminuitur, *Roſental. d.
loco num.* 49. & nos inferius dicemus
de huius veritate quæſt. 13. hac ead.
par. 2.
17 Secundo caſu, aut detrimentum
eſſet in parua parte, & tunc ex eadem
ratione, quia ſi feudum eſſet auctum
in parua parte, & ſic paruo augumen-
to ſeruitia non augentur, ità etiã nec
diminui debent, *ita Roſental. d. loco nu.*
47. *Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par. p.
q.* 11. *num.* 9. *ex doctrina Anton. de Bu-
trio in cap. quanto de cenſibus, Intrigliol.
cent. p. q.* 67. *num.* 7. *ibi, ſi fuiſſet modi-
ca, Andr. Kobl. d. tit. de cauſ. formal. ſer-
uit. num.* 200. *Ioſeph Cumia num.* 85. *Af-
flict. in d. §. ſi quis de manſo nu.* 17. quod
18 detrimentum, vt ſupra dixi, quando
magnum, vel paruum eſſet dicendum
arbitrio iudicis relinquendum, *Roſen-
tal. d. loco num.* 48. *ex Andr.* Kobl. *n.* 192.
cæteriſq; ſupra allegatis, & pręcipuè
vbi de magno, vel paruo augumento
dixi.

Declara quarto, ꝙ quando decre-
mentum, ſiuè diminutio feudo accide-
rint, tunc conſiderandi ſunt tres caſus.
Primo, ſi facto Domini. Secundo, ſi
facto vaſſalli. Tertio, ſi ex tempore.
Primo caſu, ſi facto Domini decre-
19 mentum, ſiuè diminutio euenerit feu-
do, tunc concludas ſtatim vaſſallum
prò rata diminutionis liberari à ſerui-
tio, ſiuè magna, ſiuè parua fuerit di-
minutio, *ità Afflict. in cap. p. §. ſimiliter,
nu.* 17. *de capitul. Corrad. & clarius An-
dr. Kobl. d. tit. de cauſa formal. ſeruit. nu.*
199. qui loquitur in diminutione fa-
cto Domini. Conferas hùc, quæ di-
ximus de augumẽto accedente feudo
ex facto Domini, de quibus ſupra
q. 7. *hac ead. parte verſ. ſed quid ſi augu-
mentum*, vbi diximus ob augumentum
ex facto Domini feudo accedens ſer-
uitium augeri, ità etiam & diminutio-
ne, ſiuè decremento ex facto Domini
accedente, ſibi nempè Domino noce-
20 re debet, ſicuti è contra dicimus in
caſu quando facto vaſſalli diminutio
21 obuenerit, & ita eſt intelligenda do-
ctrina *Afflict. in d. cap. p. §. ſimiliter nu.*
17. *de capitul. Corrad.* dicentis, quod ſi
feudum fuerit diminutum, diminuitur
adhoa, & ſi fuerit diminutum facto
Domini.
Secundo caſu, quando decremen-
22 tum, ſiuè diminutio obuenerit feudo
ob factum Vaſſalli, tunc exiſtimat *An-
dr. Kobl. d. loco nu.* 201. ſeruitium non
diminui, ea nimirum ratione, quia ne-
gligentia, ſiuè culpa ipſius Vaſſalli, nõ
debet ipſi patrocinari, ſibiq; imputan-
dum cur feudum diminuerit; ipſe enim
qui detrimentum fecit, remiſſionẽ non
meretur, *cap. damnum de reg. iur. in* 6.
l. quod quis, ff. de reg. iur.
Secundo, probat Andr. Kohl. ex ſi-
23 mili de conductore, & colono, vt ex
damno, & culpa ipſius in feudo facto,
nè quidem partis remiſſionem ſentire
debet, *cap. propter ſterilitatem, ibi, ſine
culpa coloni de locato, Petr. Nicol. Mozz.
de contractibus tit. de locat. ſub rub. de
acci-*

accidental. location. num. 27. *& ſeq. Andr. Gayll. obſer. lib.* 2. *obſeru.* 23. *Neuizan. conſ.* 90. *Salicet. in l. ſi vno, ff. locat.* In quo caſu ego conſiderarem, quod aut decrementum eſt in re tota, & tūc quia negari non poteſt rem ob quam, & ex qua ſeruitium debetur, non extare, & ideò diceremnon deberi ſeruitium, quia non entis nullæ ſunt partes, cum DD. ſupra allegati, quando de tota re diminuta loquuti ſunt, indiſtinctè dixerunt, ſeruitium non deberi, quia ceſſante cauſa remouetur effectus, *cap. cum ceſſante, de reg. iur. in 6.*

Quod idem dicerem, ſi diminutio
25 eſſet in magna parte parte feudi, vt ſeruitium diminueretur, ea ratione ſuperiùs iam adducta, tum etiam ſicut diximus aucto feudo in magna parte ex induſtria vaſſalli (compenſatis eius expenſis) augeri ſeruitia in reliquo augumenti, ita & hoc caſu feudo diminuto ex facto vaſſalli debet diminui ſeruitium ex regula contrariorum, vt quod oppoſitum in oppoſito &c.

Si verò diminutio eſſet parua, & mo-
26 dica, tunc indiſtinctè per ſupradicta tenerem, quod ſeruitium non diminuitur nec etiam releuium, tum quia de modicis non eſt curandum, tum quia vaſſalli culpa hoc accidit, Adaugeas illam conſiderationem de diminutione magna feudi, dicendo, durum, abſurdumuè ſeruire Domino prò illa rei parte, ſiuè pro illa re, quam quis non habet, quippe ſi cogeretur vaſſallus prò ea ſeruire, poſſet vaſſallus feudo renunciare, illudq; prò derelicto habere, & per conſequens feudum ad Dominū deuolueretur ſic diminutū, & ab eo reciperet ſeruitia, que, & quāta extarent nulla, vel diminuta.

Nec obſtant, quę de emphiteuta, &
27 colono, dixit *Andr. Kobl. d. loco n.* 201. quia diuerſa ratio eſt, nos enim ſumus in cauſa feudali, in qua de bono, & æquo proceditur, cum dicatur ex gratia Principis fluxiſſe, ideò non debet quod ex gratia, & mera liberalitate proceſſit, prout eſt feudum, retorqueri in odium, auaritiam Domini, & anguſtiam vaſſalli, dū, citrà fidelitatem, cum vaſſallo ſemper benignè eſt agendum tamquam cum filio, vt dicunt noſtri Feudiſtæ, & non tamquam cum infeſtis, vt diximus ſupra in principio huius tractatus q. 1. de origine releuij *ex Roſental. & alijs ibi allegatis.*

Tantò magis, quia doctrina *Ayell.*
28 & aliorum dicentium, quod diminuto feudo in magna parte, aut notabili damno, prò hac diminutione impetrātur à Rege literę diminutionis, fuit prolata ſimpliciter, ideò nec diſtinguenda venit, maximè in odium vaſſalli, cum quo benignè eſt agendum.

Tertio caſu principaliter quādo diminutio feudi non proceſſiſſet ex fa-
29 cto Domini, neque ex facto vaſſalli, ſed (quemadmodum de augumento diximus) proceſſiſſet ex tempore naturaliter, vel voluntate Dei, vt quia temporis curſus illud diminuiſſet, viliorem faciendo eius rem, vel pretium, & in hoc caſu idem eſt, quod ſtatuimus de augumento ex tempore, vt ſicut ſeruitium augendum, ita ex diminutione ex tempore diminuendum ſit pro rata diminutionis, & hanc eſſe veram concluſionem firmarunt *Nicol. Intrigliol. de feud. centur.* 1. *quaſt.* 67. *num.* 6. *Ioſeph Cumia dicto loco num.* 85. *verſ. ſecundo caſu, Petr. de Gregor. de conteſſ. feud. par.* 1. *quaſt.* 11. *num.* 7. *Andr. Kohl. d. loco num.* 199. *& ante eum Roſental. d. loco num.* 40. & hoc caſu etiam retineas conſiderationem de magno, vel paruo decremento, ſiuè diminutione, vt de magno augumento habenda ſit conſideratio; de paruo autem decremento nulla ratio habēda eſt, ſicut de paruo augumento ſupra præmonuimus q. 12.

ARGVMENTVM.

Quid autem ſeruitio, vel releuio exiſtente paruo, an diminuto feudo ſeruitiũ, & releuium diminui debeat, & concludendo affirmatur non eſſe diminuendum.

SVMMARIVM.

1 *IN Gallia prò releuio ſoluitur parua quantitas.*

2 *Releuio exiſtente paruo, vel ſeruitio non datur eius diminutio.*

QVAESTIO XII.

NOn abre putaui hìc quærendum an eadem, quæ diximus in ſuperioribus de augumento, & diminutione ſint cẽſenda,& procedant quando ſeruitium, ſiuè releuium eſſet paruũ, habito reſpectu ad feudi valorem,ſiuè eius redditum, quippè in aliquibus partibus,
1 pròut eſt in Gallia ſoluitur illa parua quantitas, ſiuè melior bos, aut equus pro inueſtitura; Quæro an illa parua quantitas adhùc eſſet diminuenda prò rata diminutionis, etiam quod paruũ eſſet ſeruitium?

Cui reſpondendo concludas, & reſolutiuè dicas, hanc paruam quanti-
2 tatem ſeruitij, vel releuij non eſſe minuendam ob diminutionem quouis modo, & cuiuſuis quantitatis in feudo ſuperuenientem; ea nimirùm ratione, quia & ſi parua eſſet diminutio, vel augumentum, dixi ſeruitium, ſiuè releuium non augeri, nec minui, ità è contrario ſi ſeruitij quantitas eſſet parua, habito reſpectu ad valorem feudi, ſiuè redditum, dicendum eſt non diminui, cum ſat ſit ipſum iam ad paruam quantitatem eſſe reddactã, & rationi accedat authoritas *Henrich. à Roſental. d. cap. 10. concluſ. 44. nu. 49.* dicentis in caſu prædicto ſeruitium non diminui.

ARGVMENTVM.

Fructus in ſolutione releuij quomodo liquidentur. Et tria conſiderando tempora, nempè quando pendentes, quãdo ſeparati à ſolo, & quando recollecti, & tempus quando ſeparati à ſolo inſpicitur in releuij liquidatione, vel attenditur feudi valor, qua liquidatione facta expediũtur literæ exequutoriales contra Barones,& in pecunia illud exigitur.

SVMMARIVM.

1 *LIquidatio fructuum prò releuio dupliciter conſideratur.*

2 *Tria tempora conſiderantur in fructibus recolligendis.*

3 *Medietas fructuum prò releuio taxatur à Regia Camera Summariæ iuxta valorem tempore recollectionis nulla habita ratione expenſarum in recollectione, & num. 4. & de primo tempore pendentiæ non curatur.*

5 *Tempus venditionis fructuum, vel quo reconditi ſunt, non attenditur à Regia Camera in liquidatione releuij.*

6 *Pretium fructuum vt taxetur, informatio capitur per tres annos præcedentes de valore in area, vel vindemiæ, vel tempore preſſuræ in tapeto ſi oleum fuerit, ex Freccia dictis.*

7 *Valore fructuum trium annorum præcedentium coaceruato, taxatur medietas valoris tertiæ partis prò releuio, ex ſtilo Regiæ Cameræ, ſecundum Frecciam, & num. 10.*

8 *Loſ-*

8 *Loffredi lectura, quod ſit releuium medietas fructuum vnius anni, declaratur.*

9 *De liquidatione releuij multa remiſſiuè.*

11 *Territorio feudali non afflictato, & terratico non exacto, ſed tantum nonnullis perceptis fructibus, releuium liquidatũ fuit de fructibus perceptis, habita ratione expenſarum in cultura, non autem de terratico non percepto, & deciſio refertur.*

12 *In liquidatione releuij debet haberi ratio fructuum perceptorum, non autem qui percipi potuerunt.*

13 *Liquidatione fructuum facta releuium exigitur in pecunia, non autem in fructibus.*

14 *Releuium poteſt ſolui ex fructibus allodialium, ponitur obſeruatio.*

QVAESTIO XIII.

PErmulta tetulimus
ſupra quæſt. 1. &
5. hac ead. par. in
ſolutione releuij
circa fructus conſideranda,
hìc autẽ quæritur quomodo
liquidentur
in illa medietate, ſiuè habeatur pro
certa lectura illa *Loffred.* quòd ſit medietas
vnius anni, vel habita prò vera
altera vulgata *Andreæ de Iſern.* lectura,
vt ſit releuium medietas fructuum illius
anni, quo feudatarius moritur,
quoniam vtraq;, vt ſuo loco diximus,
ſubſtineri poteſt.

Sed diſtinguendo dicas hanc quæ-
1 ſtionem dupliciter conſiderandã eſſe.
Primo, quomodo liquidantur, & de
practica Regiæ Cameræ.

Secundo, facta liquidatione, vt in
quantitate numerata fiat exequutio
contrà vaſſallum.

Primo caſu, quia fructuum collectio
2 permulta habent tẽpora, Alterum alteri
ſucceſſiuum. Primũ, quando ſunt
pendentes, vel in villa extantes. Secundũ,
quando ſunt ſeparati à ſolo, vel
in area, & ſic tempus recollectionis.
Tertiũ, quando ſunt collecti, reconditi,
& conſeruati, & ſic tempus recondendi,
& conſeruationis.

De primo tẽpore quando ſunt pendentes,
& in villa non ſeparati, tunc
Regia Camera non curat de hoc primo
tempore, ſed tantum extimationẽ
3 facit, iuxta ſecundum tempus, nempè
recollectionis, & ſic meſſis, vel in area,
ſeparati à ſolo, nulla habita ratione
4 expenſarum in recolligendo factarum
à tempore recollectionis, ad tempus
vendendi; ſemper enim de pretio dicti
temporis ad pretium tempore venditionis
fit augumentum, & ſic attenditur
tempus recollectionis. *ità Marin. Freccia de ſubfeud. tit. de author. Baron. num. 29. & ſeqq.* ita etiam dicit eſſe
ſtilum Regię Cameræ, *Iacob. de Ayell. in tract. de iure adohæ num. 70. circa medium.*

De tertio tempore, quando ſunt re-
5 collecti, & reconditi, vel tempore vẽ-
ditionis non habetur ratio in dicta liquidatione,
quia tunc maiori pretio,
vt plurimum valent, pròut hoc expreſsè
dicit *Freccia d. loco n. 30.* & ſequen-
6 ti, dicens, quod quando Regia Camera
vult liquidare fructus prò releuio,
tunc capit tres annos præcedentes, &
informat ſe quomodo valuerint fructus
in area, ſeu tempore meſſis, vel
vindemiæ, vel ſi voluerit liquidare
oleum, tunc inſpicitur per Regiã Cameram
tempus, quo præmitur, & ſic
quando eſt in tapetis.

Ex quibus patet, quod tantum de
7 ſecundo tempore inſpicitur, non autẽ
de tertio, & coacervatis iſtis tribus
annis quanti tales redditus ſint in
pretio, tunc iſto modo cõſiderato Regia
Camera ſumit tertiam partem, &
de hac tertia parte liquidat releuij
quantitatem, *ità Freccia d. loca num. 31.*
vide etiam de hac re eruditum *D. Scipion. Theod. allge. 21. num. 19.* virum
quidem omni ex parte conſpicuum,

nunc Regium Conſiliarium ornatiſſimum.

8 Ex qua practica liquidandi releuiũ declaratur, quod dixit *Loffred. poſt allegatum ibi Andr. de Iſern. in ſua parafraſ. feud. ad cap.* 1. §. *ſimiliter verſ. non ſimile per quos fiat inueſt. circa med.* dicens, quod ad finem liquidandi releuium inquiritur de valore feudi, & quanti poteſt reddere, vel eſſe in redditu valor, ſiuè quãtitas valoris, & tunc medietas illius redditus ſoluitur pro releuio attenta illa lectura, quod ſit medietas vnius anni, q̃a benè dicit Freccia, quod coaceruat tres annos, & poſtea capit tertiã partem, de qua capit medietatem, & vnius anni fructus liquidat, quæ practica, vt dixi, correſpondet lecturæ illę Loffred. vnius anni. hęc faciunt, & conferas ad ea, quæ dixi ſupra *q.* 1. *& q.* 3. *hac ead. part.* 2. *verſ. ſecundo facit*, vbi latè de intellectu lecturę vnius anni, vel illius anni, &

9 multa ibi circà liquidationem releuij, quę omnia reducas ſub hanc Frecciæ

10 doctrinam, & practicam, & hanc coaceruationem trium annorum, dicit *Vinc. de Anna ſing.* 98. probari per *Bald. in l. ita, ff. mand.* prout etiam probat latè *Frecc. loco ſup. alleg.*

Eſt tamẽ benè verùm, quod in hac liquidatione poſſet naſci dubium, q̃ ſi

11 ex territorio feudali ſolet exigi cẽſus pro terratico, vel affictu, & ita ſemper fuiſſet exactum releuium incluſo dicto terratico, ſiuè affictu, & in anno mortis feudatarij illud nõ repetitur affictatũ, vel non affictauit vaſſallus, ſed propria induſtria coluit, adeòut pinguiores fructus recollegit, quam tempore affictũ, ſiuè terratici. Dicas, quod in liquidatione debet haberi ratio de fructibus perceptis ex induſtria ex illo territorio, non autem de terratico ſolito.

In qua liquidationis difficultate Regia Camera tempore Præſidentis Moles iuit in paritate votorum, dicẽtium, quod ſemper Regia Camera ſolita fuit liquidare terraticum, non autem fructus culturæ. Tamen die 23. Auguſti 1572. in releuio Proſperi Suardi referente Domino Brancaleone fuit votatum eſſe liquidãdum releuiũ iuxtà fructus perceptos ex cultura, habita ratione expẽſarum, ſuper quibus mandauit Regia Camera capi informationem, non autem iuxta terra-

12 ticum, ea adducti ratione, quia in liquidatione releuij debet haberi ratio de fructibus, qui percipiuntur, non autem de illis, qui percipi poſſent, *ita refert dictus Reg. Moles d. deciſ.* 2. *ſub tit. de iure releuij mihi manuſcriptus.*

Qua liquidatione facta, exactio re-

13 leuij non fit in ipſis fructibus, ſed in pecunia numerata contrà Barones, quippè literæ ſignificatoriales expediuntur Regijs Perceptoribus Prouinciarum prò exequendis Baronibus, & ſic releuium exigitur in pecunia, ita poſt *Loffred. in d.* §. *ſimiliter*, & etiam contra tertios poſſeſſores in fructibus ſit exequutio, qui venduntur, & exigitur in pecunia, *Vinc. de Franch. dec.* 121. *num.* 11.

Eſt benè verum, quod licet releuiũ debeat ſolui ex fructibus feudi, non tamen per hoc excludas quin poſſit teſtator mandare, vt quantitas prędicta pro releuio ſoluenda, poſſit ſolui ex introitibus allodialibus, pròut vidi obſeruatum in releuio Illuſt. Marchionis Cammaratæ, qui relicto hærede in feudalibus Paulo Marcheſio eius nepote: In allodialibus autem inſtituit hæredem Camillum Marcheſium ſuũ fratrem, cum hoc tamen onere, vt releuium debendum ob eius mortem ſoluatur de fructibus allodialium, & ita hęredes prædicti exequuti fuerunt voluntatem prædicti Marchionis teſtatoris, quia inter ſe conuenerunt, vt dixit mihi Octauius Marcheſius filius Camilli prędicti, nec non ita etiam dixit D. Auguſtinus Amendola eruditus, vir nobilis, laborioſus legum Doctor, & eximius; non enim per hoc

quod

quod dixerint DD. quod releuium fit medietas fructuum feudi illius anni, vt omninò fiſcus cogatur recipere ſolutionem de feudo, nec alias poſſit teſtator, vel hæres ſoluere de alijs effectibus, ſiuè introitibus hæreditarijs burgenſaticis, tum quia hoc fit gratia facilioris exigentiæ, vt fiſcus eò quod ſuper re feudali ius habet, & ideò citiùs, ac velociùs ſibi ſatisfit, tum etiā quia adhuc fiſcus ex quo vis patrimonio poteſt exigere, dum in pecunia faeit exequutionem contra Barones liquidato tamen releuio,& ſic hęredes, vel teſtator poſſunt ſoluere de introitibus allodialibus, & fiſcus etiam poteſt exigere de illis, dum hoc non reperitur expreſsè prouiſum, vt ſoluatur de fructibus feudi præcisè.

In Britannia autem non liquidātur fructus, ſed illos vniuerſos pro rata vnius anni accipit Dominus feudi, vt meminit *Argentreus art.* 72. verùm habetur ratio, quod ſi in feudo adſit domus, in qua habitet hæres defuncti, tunc hæres non expellitur de domo, ſed ſoluet penſionem, prout ſic deciſum in illo Tribunali refert idem *Argentreus d. loco art.* 75. *num.* 1. *in verba Durant l'an du. rachap. num.* 1. *&* 2.

ARGVMENTVM.

Vita militia an minuat releuium, adeòut eius onere deducto releuium de remanenti ſoluere debeat hæres, & quid è contra, an releuium minuat vitam militiam dubitatur? deinde contrà primogenitum concluditur nō minui releuium, variæq; ſuper hoc deciſiones afferuntur, authoritates, & rationes; Et quid in alijs debitis hæreditatijs, ſimile de adhoa adducitur. Itē ut nec minuatur releuium per quantitatem annuam de fructibus feudi relictam in teſtamento ſecundogenitis. Item in vita militia debita patruo feudatarij, & refertur deciſio, eiuſque ratio Regentis Moles.

SVMMARIVM.

1 *Onera deducenda eſſe de releuio remiſſiuè.*
2 *Vita, & militia an deducenda in liquidatione releuij dubitatur.*
3 *Vita, & militia eſt onus feudi, declaratur num.* 21. *propter feudum.*
4 *Releuium eſt medietas fructuum illius anni quo moritur feudatarius, ſecundū vulgatam lecturam Andr. de Iſer.*
5 *Fructus conſiderantur deductis oneribus, & ita appretiantur.*
6 *Solutio fructuum dicitur fieri deductis antea oneribus.*
7 *Medietas fructuum alicuius anni intelligitur de illis, qui remanent apud Baronem deductis oneribus.*
8 *Vita, & militia non minuere releuium probatur, nec è contra.*
9 *Deciſiones permultæ referuntur pro Regio Fiſco contra primogenitum prætendentem onus vitæ militiæ deducendum.*
10 *Vita, & militia eſt onus propter feudum, non autem ex feudo debendum.*
11 *Authoritates Doctorū in hac re ponuntur.*
12 *Rationes huius ſententiæ ponderantur.*
13 *Secūdogenitus pro vita milia habet actionem ſuper fructibus feudi contra primogenitum, & tertium quemlibet feudi poſſeſſorem num.* 18.
14 *Quantitas ſoluta pro releuio non deducitur de hæreditate, ſed cedit damno primogeniti, & deciſio refertur.*
15 *Onus adhoa ordinariæ non deducitur de releuio pro illo anno, & deciſio refertur.*
16 *De releuio ad adhoam argumentatur Ayell.*
17 *Solus primogenitus onera feudi ſentire debet, eò quod ſentit ipſe ſolus honores, & num.* 22.
19 *Deductio vitæ, & militiæ nunquam de releuio conſueuit fieri in Regia Camera, & ita iudicatum.*
20 *Secundogenitus nullum ius formatum ha-*

bet in feudo, ſed tantum actionem.

23 *Releuium non minuit quantitatem annuã relictam à patre ſecundogenitis, vltra vitam, & militiam.*

24 *Vita militia debita patruo nec minuitur propter releuium, & ita deciſum.*

QVÆSTIO XIV.

ONeribus deductis, quòd ſit ſoluendum releuium, iam ſatis, vt credo, & abundè relatis, hinc inde ſententijs in gene-
1 re concluſum exiſtit, vt ſupra q. 13. par. 1. dum de liquidatione releuij verba fecimus, conſequenter hic puto videndum de vita militia debita ſecũdogenitis, an debeat de ea haberi ratio in liquidatione releuij, adeo vt illud minuat, an verò nulla eius habita ratione ſit ſoluendum, adeò vt ipſe primogenitus totum damnum, & onus
2 ſentiat. Et deducendam eſſe vitam, & militiam, adeo, vt de remanentibus fructibus medietas ſit ſoluenda pro releuio concludendum cenſeo, quia dum vt iam dixi onera ſunt deducen-
3 da (hæc loco maioris) ſed vita militia, eſt onus feudi, ita *Andr. de Iſern. in cõſt. comitibus in 2. lect. & in conſt. in aliquibus col. 7. verſ. ſed quid ſi frater, & in cap. 1. §. quid ergo col. 2. de inueſt. de re alien. facta Petr. de Gregor. de vita milit. quaeſt. 3. num. 1.* & paſſim Regnicolæ noſtri *Afflict. deciſ. 43. num. 138. Maſtrill. deciſ. 112. num. 11.* ergò ſequitur deducendo conſequentiam dicẽdum eſſe vitam militiam vti onus minuere releuium, & in illius taxatione habendam de ea rationem.

4 Secundo releuium eſt medietas fructuum anni illius, quo moritur feudatarius iuxtà vulgatam *Andr. de Iſern. lecturam in d. §. ſimiliter in princip. verſ. ſunt releuia vbi Liparul. in verbo medietas lit. O. & dixi ego latè ſupra q. 4. p. 1.*
5 Sed fructus cõſiderantur deductis expenſis, & oneribus, & ita appretiantur *Gutierez practicar. quaeſt. canonic. quaeſt. 1. num. 126. cum ſeqq. Ruin. conſ. 62. nu. 5. & 6. vol. 1. Io. Cephal. conſ. 181. vol. 1. Riminald. Iun. conſil. 716. num. 45. vol. 6.* Ergò dum ſoluere tenetur hæres medietatem valoris fructuum, ſequitur, quod onera deduci debeant,
6 quia ijs deductis fructuum ſolutio fieri intelligitur, *Afflict. deciſ. 252. num. 5. vbi Vrſill. num. 7. 8. & 9. Tiraquell. de primog. q. 74. num. 9. in fine, ita Angel. & Cuman. in l. non amplius ff. de legat. 1. Calcan. conſ. 120. Andr. de Iſern. in §. & plauſtrorum, quæ ſint regalia.*

7 Tertio in terminis releuij poſt *gloſſ. tit. 1. §. 39. & optimè Decius conſ. 32.* qui generalem illam adducit maximam, ſemper enim, quod ſolui debeat medietas fructuum, & redditus alicuius anni, intelligitur de illis, qui in effectu remanent apud Baronem ſolutis tamen oneribus, *Simon de Pretis conſ. 153. nu. 42. & 44. Caphal. conſ. 290. num. 16. vol. 2. Mandell. conſ. 743. nu. 3. & 10. Afflict. deciſ. 252. ſub nu. 5. Io. Lopez in cap. per veſtras Rub. de donat. inter vir. & vxor. col. 47. Achill. Perſonal. de adipiſcend. poſſ. num. 669.* cum itaq; Baro teneatur ſoluere vitam militiam, & ſic onus feudi, ſequitur quod de eo, quod supereſt (ſoluta vita militia) debet ſoluere releuium, pròut ita videtur dubitando dicere *Iacob. de Ayell. num. 94.*

His tamen non obſtantibus, & alijs, contrariam puto veriorem ſentẽtiam,
8 vt releuium, & vitam militiam non minuantur alterum per alterum, ſicq; vt primogenitus debeat ſoluere vitã militiam integram, pròut etiam integrum releuium, nulla in altero alterius facta excomputatione, adeo vt primogenitus pro illo anno omnia hæc onera debeat ſentire, id namque mihi ſuadeo tum authoritate rerum iudicatarum, tum authoritate Docto-

rum,

rum, tum ex rationum firmitate.
9 Authoritate rerum iudicatarum
¶ pluries fuit deciſũ licet poſt magnam
altercationem releuium non minuere
vitam militiam, vt teſtatur *Camill. Sa-*
lern. in addit. ad conſuet. ſi aliquis de ali-
ment. præſtand. in add. quæ incipit, an ſe-
¶ *cundogenitus*. Secundo *aliam deciſionem*
refert Iacob. de Ayell. num. 95. in fine de
¶ *iure adhoa*. Tertio *aliam deciſionem poſt*
Lyparul. in d. verbo medietas refert Ma-
ſtrill. d. deciſ. 112. num. 14. Et ita ſepè
iudicatum in Regia Camera refert Reg.
¶ *Moles in ſuis deciſion. manuſcriptis deciſ.*
10. ſub tit. de iure releuiorum, prout refert
deciſum ſub die 26. Iunij 1565. in releuio
¶ *Ill. Ducis Andriæ*; Quarto *aliam deciſio-*
nem affert Præceptor meus Bammacar. in
addit. ad Frecc. d. author. 3. num. 29. vbi
addit hæc verba dicens. Sed an in ſo-
lutione releuij fiat deductio eius, q.
ſoluitur pro vita militia fratris annua-
tim, adeo vt deducto eo, quod fratri
debetur pro illo anno, pro reſiduo de-
beatur releuium, ſcilicet dimidium, ſe-
cundo an paragium debitum ſorori
minuat releuium; Reſpondet ipſe
Bammacar. vidi dubitari, & diſcutere
hunc articulũ contra Regium Fiſcum,
& ex ore D. Reg. Moles hodie 26. No-
¶ uembris 1590. audiui fuiſſe pluries de-
ciſum, & ſuo tempore, quo præſidebat
in Regia Camera pro Fiſco, iudicatum
& ita ipſe notarum habebat in quin-
terno, & hùc confert deciſio Regen-
10 tis Moles ſupra allegata, ea potiſſima
ratione, quia vita militia non ex feu-
do, ſed propter feudum debetur, ergo
eius fructus nõ minuuntur; Et è con-
uersò Aduocatus afferebat deciſionẽ
eiuſdem Regentis tunc latam in alia
cauſa contra Regium Fiſcum, Pro Fi-
ſco fuit adductus *Loffred. in cap. Impe-*
rialem de probib. feud. alienat. per Fride-
ric. & Iacob. de Ayell. de iure adhoa num.
94. & ſeq. pendet nunc quæſtio inter
Regium Fiſcum in Regia Camera cũ
N. D. Paulo Feniceo
contra fiſcum aduocante hæc *Bam-*
macar. ſcripta reliquit *ad Frecc. d. loco*,
eſt benè verum, quod *Iacob. de Ayell.*
loquitur intricatè.
11 Ex authoritate eorum, qui hanc ſe-
quuti ſunt ſententiam, vt fuit *Camill.*
Salern. vbi ſupra, qui dicit amplius non
eſſe dubitandum *Andr. Molfeſ. ad con-*
ſuetud. Neapol. par. 5. quæſt. 6. num. 23.
Nicol. Feſtaſ. de iure adhoa nu. 44. par. 1.
quem inuenire non potui, eum tamen
allegat, & ſequitur *Garſ. Maſtrill. de-*
ciſ. Sicil. 112. num. 12. vbi alios allegat,
& in addit. ad Petr. de Gregor. de vita
milit. q. 7. lit. B. fol. mihi 23. Afflict. de-
ciſ. 152. num. 1. & 2. & ibi addit. Thom.
Grammatic. in addit. incip. in ſolutione
adhoæ, Afflict. in cap. 1. §. ſed nec alia in-
ſtior nu. 6. per quos fiat inueſt. vbi Nard.
Lyparul. in verb. medietas, Freccia d. au-
thor. 3. num. 29. & author. 5. num. 16. de
authorit. Baron. nouiſſimè Scip. Theodor.
nunc Reg. Conſil. alleg. 21. num. 19. verſ.
quare à fructibus; qui allegat inſigne conſ.
Aluarot. 64. inter conſ. Alb. Bruni, allegat
Camerar. Afflict. Iacob. de Ayell. & alios.
12 Ex rationibus hęc ſuadetur ſenten-
tia. Primo, ex ineuitabili argumento,
quippe negari non poteſt quin ſecun-
13 dogenitus pro uita militia creditor ſit
feudalis in eius tamen fructibus, adeò
ut actionem ex conſt. Comitibus cõ-
dictionẽ ex ea habeat nõ ſolum cõtra
primogenitum, ſed contrà quemlibet
tertium poſſeſſorem, *vt latè poſt Afflict.*
ibi allegatum Petr. de Gregor. de vita milit.
q. 3. num. 6. vbi add. Maſtrill. eſtque
apud omnes Regnicolas indubitatum,
ſed releuium non deducitur de oneri-
bus feudi, adeò ut creditores ſuper feu-
do, uel hæreditate feudali teneantur
ad illud contribuere, & ita fuiſſe deci-
¶ ſum per Sac. Conſil. die 18. Auguſti
1594. *refert Nicolaus Antonius Gizzarel.*
Reg. Conſ. deciſ. 8. num. 2. dicens hære-
14 dem non poſſe deducere quãtitatem
ſolutam pro releuio, ſed totum ſuo dã-
no cedere, ergo hoc idem dicendum
in caſu noſtro, ut dum ſecũdogenitus
creditor ſit feudi, ſuper fructibus nul-
lam

lum habeat in vita militia ſentire detrimentum.

Secundo, faciunt quæ notata reperiò per DD. in materia ſeruitij feuda-
15 lis, & adhoæ ordinariè, quæ à pari procedunt, quaſi cum ipſo releuio, quod eſt ſeruitium, vt diximus, prò illo anno, quo præſtatur, qui dixerunt in ſolutione releuij non eſſe deducendum pro illo anno onus adohæ, vt ſunt *Petrus de Monteforte ad conſt. Regni Comitibus num. 9. inter opera Thom. Grammatic. vbi refert deciſum in Regia Camera ſecundum hæc, Io. Franc. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de aſſenſ. Regijs, §. 4. num. 30. Andr. Molfeſ. ad conſuet. Neapol. part. 3. tit. de aliment. præſtand. q. 5. nu. 23. Camill. Salern. ad conſuet. Neapol. quod ſi aliquis, in addit. incip. an ſecundogenitus ſub tit. de alimentis præſtand. Iacob. de Ayell. d. num. 94. & ſeq. cæteriq; paſſim*, & nos infra dicemus, & de releuio ad
16 adhoam argumentatur ipſe *Ayell. dicto loco*.

Tertio, adducitur alia ratio, releuium enim ſoluitur pro inueſtitura, & ob recognitionem factam Domini in ſignum deuotionis, vt ſupra deduximus, ob quam inueſtituram, & re-
17 cognitionem ipſe ſolus primogenitus venit honoratus, non autem ſecundogenitus, ergò ipſe ſolus debet ſentire incommodum releuij, & ſic ſolus primogenitus illud ſoluere tenetur, *Affl. d. deciſ. 152. Loffred. in par. aſr. feudal. ad cap. Imperialem §. firmiter de probib. feud. alienat. per Frideric. vbi etiam Camerar. fol. 13. lit. D. Gizzarel. d. deciſ. 8. Tiraquell. de primogen. quæſt. 74. num. 5. Camill. Salern. vbi ſupra, Fab. Iordanus in d. conſtit. Comitibus.*

Et dato; quod vita militia ſit & dici poſſit onus feudi, ita quod ob illam poſſit vendi feudum, *vt per Andr. in cap. 1. §. quid ergo de inueſt. de re alien. fact. & in conſt. ſi quis poſt litem*, & ideò
18 tranſeat ad emptorem vti onus rei; & contra tertium poſſeſſorem, *per text. in l. quæro, ff. de vſufruct. cum concordantib. vt per Aſſlict. in cap. Imperialem, §. præterea, ff. de probib. feud. alienat. per Frid.* & dato quod vita militia ſuccedat loco legitimæ, quæ eſt pars, & quota bonorum iure naturæ debita, adhùc dicit *Reg. Molès d. deciſ.* quod iudicauerunt deductionem non eſſe facien-
19 dam, quia deductio prædicta numquã conſueuit fieri, niſi prò rata rei ſeparatæ à feudo, vnà cum dominio, ità & taliter quòd hæres in illo anno non percipiat fructus illius ratę; quia non eſt Dominus, nec ipſe, neq̃ eius prædeceſſor, & etiam quando Regia Camera eſſet in caſu, in quo Regia Curia poſſit percipere releuium prò hac rata tempore mortis illius, cuius occaſione fit deductio, ſed hęc omnia ceſſant in vita militia, & in ſecundogenito eã prætendente, qui nullum habet dominium, neque quotam partem in feu-
20 do, nec per eius mortem debebitur releuium fiſco, quia nullum habet ius formatum in corpore feudi, ſed tantũ habet actionem perſonalem contra primogenitum, & in rem ſcriptam contrà feudum, ex qua cauſatur onus feudi; ergò vita militia non eſt deducenda, adeòut releuium minuat. Et è contra, pròut hæc, & alia ex *Andr. de Iſern. in conſt. Comitibus in prima, & ſecũda lectura, & Aſſlict. ibidem, & idem Andr. in conſt. in aliquibus, & in cap. 1. §. item quòd Dominus, quæ fuit prima cauſa benefic. amiſſ.*

Sunt & aliæ rationes, quas breuitatis cauſa omicto, ne videar in re tam clara, & indubitata fruſtra papyrum denigrare, ſed potiſſima eſt, q onus eſt propter feudum, non autem ex feudo.

Non obſtant, quæ ſupra pro con-
21 traria ſuadenda ſentẽtia adduximus, & primum namq; non obſtat, nam vita militia eſt onus feudi, ſed cum hac declaratione, vt ſit onus propter feudũ, cum ex fructibus debeatur ea ratione, quia ipſe ſecundogenitus excluditur à ſucceſſione feudi, ideò debet releuari

uari in hoc, vt habeat alimenta, quæ
dicuntur vita, & militia, quæ debetur
ſine onere, & illam habet propter feu-
dum, eiuſq; ſucceſſionem, à qua exclu-
ditur ex lege Regni, & ſic eſt onus feu-
di reſpectiuè, quatenus alimẽta reſpi-
ciunt ipſum feudum, ſed verè de fru-
ctibus debetur, vt declarat idem *Petr.
de Gregor. de vita, & milit. d. q. 3. Ma-
ſtrill. d. deciſ. 112. num.* 43. Nec obſtat
22 aliud contrarium, quia omnia onera
debent ſpectare ad primogenitum tã-
quam vniuerſalem ſucceſſorem *Vrſill.
ad Afflict. deciſ. 152. ſub nu. 5. Maſtrill.
d. deciſ.* 112. *num.* 45. ex quibus nec
pariter vltimum cõtrarium poteſt ob-
ſtare, & alias reſpõſiones videas apud
eoſdem authores, qui hanc ſequuti
fuere ſententiam.

Declara tamen hanc cõcluſionem,
23 quam firmauimus, vt vita militia non
minuat releuium, procedere ſi pater in
teſtamento reliquiſſet filijs ſecundo-
genitis certam annuam quantitatem
ex fructibus de manu primogeniti per-
cipiendam, vt tunc dicta quantitas
non veniat in conſideratione releuij,
eiuſq; ſolutionem non minuere dictã
quantitatem annuam legatam à patre
ita in puncto *Afflict. d. deciſ. 152. num.*
1. & eſt notabilis doctrina digna tanto
authore *Campan. in c. alienationis actus
num.* 11. *de vita, & militia.*

24 Amplia ſupradictam concluſionem
non ſolum in vita militia debita à fra-
tre fratri ſecundogenito, ſed etiam in
vita militia debita patruo feudatarij,
*pròut ita deciſum refert in Regia Camera
die 6. Octobris 1569. referente Io. Franc.
de Arminio Rationale, Regens Moles dicta
deciſ. 10. in releuio Principis Sulmonis.*

ARGVMENTVM.

Paragium debitum feminis ex lege Re-
gni noſtri, an facit minuere releuium,
adeòut in eius ſolutione de paragij
quantitate habenda ſit ratio, vel è
contrà diſputatur, & incidenter diſſe-
ritur ſi paragium ſucceſſerit loco legi-
timæ, vel portionis feudi, quid in pa-
ragio debito vigore conſtitutionis, &
qnid de allodialibus, & quid de feuda-
libus, & an æquiparatio in omnibus
procedat in paragio, & vita militia
diſcernitur.

SVMMARIVM.

1 *PAragium, & vita militia in nonnullis æquiparantur, & num. 21.*

2 *Paragij ſolutio facta in anno debiti releuij an illud minuat, & nu. 3. vel è contra num. 30.*

3 *Adhoo impoſito in anno releuij debendi, tunc vel adhoa, vel releuium debetur.*

4 *Diſtinguitur hæc quæſtio in duplex caput alterum alteri connexum.*

5 *Paragium debetur feminis loco portionis hæreditariæ, quæ eis iure naturæ tangit, & ſic legitimæ ex ſententia Camerar. & aliorum, declaratur nu. 11. 15. 16.*

7 *Paragium eamdem habet naturam cum legitima ſecundum vnam. Doctorum ſententiam decl. num. 16.*

7 *Legitima debetur deductis oneribus.*

8 *Paragium deberi deductis oneribus ſuadetur.*

9 *Fructus legitimæ, & paragij eodem iure debentur.*

10 *Idem tempus in liquidatioue paragij, & legitimæ attendendum.*

11 *Paragij genus duplex in Regno noſtro conſideratur, alterum iu allodialibus, ex conſt. Regni vt de ſucceſſionibus, alterum in feudalibus ex conſt. Comitibus.*

12 *Paragium vnicum liquidatur habito reſpectu ad bona feudalia, & ad bona allodialia.*

13 *Sententia Camerarij, & aliorum dicentium paragium ſucceſſiſſe loco legitimæ debet intelligi de paragio in allodialibus, & num. 15.*

14 *Paragium ex feudalibus ſucceſſiſſe loco portionis feudi, à qua feminæ propter conſt.*

Digitized by Google

conſt. Regni excluſæ ſunt probatur, & num. 15.

15 *Feudum eſt legitima primogeniti.*

17 *Onera feudi quædam intrinſeca ex feudo, quædam extrinſeca propter feudum, & declarantur.*

18 *Fidelitas, onus intrinſecum feudo eſt.*

19 *Extrinſeca onera ſunt illa, quæ debentur propter feudum, vt releuium, & alia huiuſmodi.*

20 *Releuium eſſe onus feudi declaratur, ſed melius perſonale num. 36.*

21 *Argumentum in æquiparatis circa omnia validum eſſe, & num. 24. declaratur.*

22 *De vita militia ad paragium validum aliquando eſt argumentum.*

24 *Differentia inter vitam, & militiam, & paragium remiſſiuè.*

25 *Paragium deberi ſuper valore, vitam, & militiam ſuper fructibus feudi prò notabili differentia notatur.*

26 *Quota fructuum debetur abſque deductione.*

27 *Duo releuia numquam deberi eodem anno remiſſiuè.*

28 *Ratio diuerſa inter paragium, & vitam militiam in hoc ponderatur.*

29 *Super feudo ſit exequutio pro paragio, ſed veriùs vt cogatur frater ad pecuniam ſoluendam.*

30 *Feudi valor grauatur, & diminuitur ob paragium, ponderatur.*

31 *Releuium minuere paragium dubitatur, & num. 33.*

32 *Argumentum de vita militia ad paragiũ non ſemper procedit.*

33 *Quantitas ſoluta prò recuperando feudo antè omnia deducitur.*

34 *Expenſa magna facta per maritum prò recuperando feudo dotali minuit dotem.*

35 *Releuium vnica tantum vice debetur, ideò non minuit paragium, nec è contrà.*

36 *Primogenitus ſolus debet ſoluere onus paragij, nec deducere de releuio, vel è contrà, & num. 37. de ratione.*

38 *Seruitium feudale Domino debitum ante omnia deducendum, nec detrimentum ſentire debet.*

39 *Annua quantitas debita feminæ prò paragio ſuper feudo, nec diminuitur per releuium.*

40 *Ratio cur eodem anno vel debetur releuium, vel adhoam ſolum, refertur.*

QVÆSTIO XV.

PRæcedenti de vita, & militia agitatæ quæſtioni, nũ de ea in ſolutione releuij habenda ſit ratio? proxima eſt ſequẽs de paragio agitanda quæſtio, nùm eſt, quod diximus de vita militia, vt releuium non minuat, illud quoq; & idem dicendum
1 ſit de paragio? cum alter alteri æquiparetur, *vt dicit Petr. de Gregor. poſt alios de vita militia q. 2.*

Hęc quæſtio poteſt accidere; vt ſi eodẽ anno quo moritur feudatarius, & ſolui debeat releuium vna ex filiabus feudatarij collocaretur nuptui, & paragium ei ſoluendum eſſet; dubitã-
2 dum videtur, dum paragium debetur feminæ in proprietate de pretio feudi, & ſic eſt onus grauans feudum ipſum, non autem fructus, quod non eſt in vita militia, quę fructus grauat tantum, ideò dum feudum ob hoc onus paragij diminuitur in valore, & grauatur, per conſequens minuuntur fructus, ergò minuendum eſt releuium.

Quippè alia ratione, ſi eodem an-
3 no adhoa imponeretur, quod eſt onus feudi, tunc vaſſallus vnum tantum ſoluere tenetur, vel adhoa, vel releuium, ergò dum ſoluit paragium, quod diminuit feudum non facto vaſſalli, ſed facto Domini, cum Dominus, & ſic Rex per leges ſtatuerit dari feminis paragium ſuper valore feudi, quo caſu diminuto feudo ob factum Domini ipſi nocere debet, non autem vaſſallo, vt ſupra diximus hac ead. part. q. 10. ergò ob paragium minui releuium dicendum eſt, & hęc eſt diuerſa ratio in vita, & militia, & paragio circa hunc caſum, illa in fructibus, hoc in proprietate debetur, illa grauat fructus tem-

pora-

poraliter in vita ſecundogeniti; hoc perpetuò grauat ualorẽ feudi, eiuſq; proprietatem.

Vndè hæc quæſtio duplex caput mi-
4 hi habere uidetur. Primò, ſi paragiũ minuatur ob releuium. Secundo, ſi releuium minuatur ob paragium.

Ad primum, & ſecundum cum hæc duo capita connexitatem habere uideantur, ideò inter diſputando utrũq; diſcutiemus; alter utriuſque rationes adducendo.

Primo, namq; uera eſt illa conclu-
5 ſio, nẽpè paragium in feudalibus deberi feminis loco portionis hæreditariæ, quæ feminæ ipſi iure naturę tangit, & ſic, ut alias in allodialibus legitima, prout *Camerar. in cap. Imperial. fol.* 102. *col.*3. ſecundum cuius opinionem ſucceſſerit loco legitimæ de iure naturæ, ut poſt *Andr. de Iſern. in conſt. in aliquibus, tenet Petr. de Gregor. de dote, & parag. quæſt.* 2. *& de vita, & militia quæſt.* 2. *num.* 7. *Afflict. in d. conſtit. in aliquibus num.* 43. *& ſeq. Vinc. de Anna allegat.* 70. *num.* 13. cæteriq; paſſim, quos allegat præceptor meus *Octauius Bammacar. in cap. omnes filij q.* 6. *nu.*70. *verſ. Camerar. in l. imperial.* licet eam nõ ſequatur, & hanc ueriorem eſſe affirmat *Io. Andr. de Georg. allegat.* 11. *nu.*7.
6 adeòq; eſt uerum, quod ſuccedat loco legitimæ portionis, ut tanquam ſubrogata, eadem naturam cum ipſa legitima ſortiatur, *vt poſt DD. ibi allegatos concludit Bammacar. d. loco, dictus de Georgio ibidem num.*8. *Petr. de Gregor. de paragio latè*, & eiuſdem iuris eſſe cum legitima tradit *Anna filius conſ.*6. *n.* 10. *Franchis deciſ.*61. *num.*8. *Petr. de Gregor. d. loco, & q.*28. *num.*7. *in fine.*

Ex quibus firma minorem argumẽ-
7 ti, Sed legitima debetur deductis oneribus de patrimonio, *l. quoniam, C. de inoff. teſtam. l. Papinianus, §. quando, ff. eod. vt dicunt DD. omnes*, qui de hac materia diſſerunt, & habendo hęc omnia prò uera, tùm ex natura ſubrogati, tũ æquiparati, deduxerunt conſequen-
8 tiam, ergò paragium debetur deductis oneribus, prout ſic deduxerunt *Andr. in d. conſt. in aliquibus col.* 8. *verſ. ſed hoc paragium mihi in antiquis, Petr. de Greg. d. q.* 7. *nu.* 8.

Eſſeq; tam ueram hanc conſequentiam, ut ad alia fecerunt illationem
9 DD. nempè, quod fructus legitimæ & paragij eodem iure debentur *Anna pater d. alleg.* 70. *num.* 11. *Petr. de Gregor. de dote, & parag. q.*26. *vbi add. Maſtrill.* idemquè tempus, nempè mortis in
10 utriuſq; liquidatione eſſe ſpectandum, docuit *Anna d. alleg.* 70. *num.* 40. ergò & releuium ipſum tãquam quod eius ſolutio oneret feudum, & debetur de de eius fructibus (vt ſup. docuimus) deducẽda uidetur cõſequẽtia, ut paragiũ non minuatur, ſed releuiũ ipſũ minui.

Sed qui huic argumento innititur, duplici fallitur medio, cum duo fiant, & tradantur pro uera aſſumpta, quę aliquam habent dubitationem.

Primum, quod paragium ſucceſſit loco legitimæ debitæ de iure naturę.

Secundo, dato, & non conceſſo primo aſſumpto pro uero, adhuc falſum eſſe ſecundum, nempè quod releuium ſit onus feudi ſimpliciter conſideratũ, ut infra num. 20.

Primò, namque aſſumptum, quod
11 paragium iam ſucceſſit loco legitimę, Eſt iam notum in noſtro Regno feminam eſſe excluſam à ſucceſſione allodialium, ſtantibus maſculis, ſed maſculi ſuccedunt cum onere dotandi feminas de paragio, *per conſt. in aliquibus.*

Secundo, an etiam excluſa pariter à ſucceſſione feudorum, in quibus ſuccedunt maſculi cum onere dandi vitã, & militiam maſculis, & dotem de paragio feminis, vt per eamdem *conſt. in aliquibus*; ſicque vides duplicem cauſam habere paragium, alteram ex bonis allodialibus, alteram ex bonis feudalibus.

Eſt benè verum, ꝙ quando moriens haberet duplicem patrimonium, nẽpè vnum allodiale, alterum feudale, tunc

non

non duplex habebit paragium, ſed tã-
tum vnicum, habito tamẽ reſpectu ad
vtrumq; patrimonium, tam allodiale,
quam feudale, de vtroq; tñ exprimẽ-
do, vt ſe dotatam eſſe, *Io. Andr. de*
Georg. alleg. 11. & ego ſcripſi in quadã
mea alleg. pro D. Beatrice Vitelli con-
tra D. Iſabellam primogenitam, & ita
retulit mihi D. Antonius Caracciolus
itidem meus præceptor, patritius, re,
& nomine Neapolitanus, Vrbis noſtrę
ſplendor, in patriã ſpectatę fidei vir,
ac pro illa propugnator accerrimus,
humanitate omnibus charus, in ami-
cos officioſus, in vtraq; fortuna victor,
Aduocatorum honoranda corona,
cauſarum defenſor, narratione, elo-
quentia energia, doctrinaque conſpi-
cuus, qui mihi iniunxit, vt in cauſa
prædicta ſcriberem.

Si nos loquimur de paragio in allo-
13 dialibus, tunc arrideo, quod ſucceſſit
loco legitimæ, quia ex allodialibus fe-
mina debet habere partem, vel ſaltem
legitimam ſicut maſculus, *l. maximum*
vitium, C. de liber. præteritis. Si verò lo-
14 quimur de paragio debito ex feuda-
libus, tunc conſiderandum eſt, quod
in eis ſuccedit ſolus primogenitus, ex-
cluſis ſecundigenitis, & fœminis, cum
hoc tamen onere, nempè dandi de fru-
ctibus certam quantitatem maſculis,
quę ſufficeret illis ad viuendum, & mi-
litandum per Domino, & appellatur
vita, & militia, & hoc de iure Regni,
& tenetur etiam feminas dotare, ſe-
cundum qualitatem natalium, patri-
monij, & viri, & vocatur talis dos, pa-
ragium, quaſi quod debeat paregiare
omnes iſtas qualitates, vt dicunt paſ-
ſim Regnicolæ noſtri, in hoc quia de
iure communi omnes filij æqualiter
ſuccedebãt in feudo, & faciebat quiſq;
ſuam portionem, & quia de iure Fran-
corum fuerunt excluſi ſecundogeniti,
& feminæ, ideò ratione huius exclu-
ſionis fuit data maſculis vita, & mili-
tia, & feminis dos de paragio, *vt in d.*
conſtit. Comitibus, ita Bammacar, in d. c.
omnes filij num. 70. verſ. communis tamẽ,
& ego latiùs de hac veritate dixi in
dicta allegatione, quam Domino An-
tonio Caracciolo dedi in cauſa D. Iſa-
bellæ Vitelli cum D. Virginia ſorore.

15 Inſuper feudum eſt legitima primo
geniti, *Aima ſingul.* 197. *& in rubr. de*
de vaſſall. decrepit. ætat. num. 137. *cum*
ſeq. ideò ſi prædictum aſſumptum cõ-
ſideremus in allodialibus, benè pro-
cedit, vt paragium dicatur ſucceſſiſſe
loco legitimæ; ſi verò conſideremus in
feudalibus, commentium eſt, tũc quia
quia ſuper feudis non debetur de iure
Longobardorum legitima ſecundoge-
nitis, nec feminis, ſed omnes ſuccede-
bant pro æquali parte, *d. cap. omnes fi-*
lij, imò nec conſiderato de iure Fran-
corum, & ſic de iure Regni noſtri, cum
(attento d. iure) feudum ſit legitima
primogeniti, & quędã portio fructuũ
debetur maſculis, feminis autem dos
de paragio, ergò vides, quod malè in-
ferunt DD. quod paragium ſucceſſit
loco legitimæ in feudalibus, cum in
ijs nulla poteſt conſiderari legitima
reſpectu ſecundogenitorum, nec fe-
minarum.

Quinimmo adhùc falluntur, quia
16 ſubrogatum ſemper, vt plurimum de-
bet ſapere naturam illius, in cuius lo-
cum ſubrogatur, & inter paragium, &
legitimam permultæ ſunt differentiæ,
pròut eas ponit *Napod. in conſuet ſi mo-*
riatur n. 51. *cum ſeq.* & ideò nõ benè fit
argumentũ, dũ dicũt ex ęquiparatis cũ
ęquiparatio in omnibus cõſiderari nõ
poſſit, ſed tantum in aliquibus, *l.* 1. *vbi*
notant DD. ff. de legat. 1. & ſic malè di-
cunt DD. aliqui, quod paragium in
feudalibus ſucceſſit loco legitimæ de-
bitæ ſuper feudo.

Secũdum aſſumptũ eodẽ morbo la-
17 borat qppè in feudo onera dupliciter
ſunt conſideranda; quædam intrinſe-
ca, & ſic ex feudo debita, quædam ex-
trinſeca, & ſic propter feudum debi-
18 ta; Intrinſeca eſt ipſa fidelitas, eiuſq;
onera, cum ſit de ſubſtãtia feudi, quæ
fide-

fidelitas ſua habet onera uaſſallum adſtringentia ad illa ſex, quæ in iuramento fidelitatis continentur, *cap. 1. de noua form. fidelitat.* & nos ſuo loco diximus. Quædam ſunt onera extrin-
19 ſeca à ſeudo, ſed debita propter ſeudum, ideſt, quæ adſtringunt perſonam vaſſalli ad ſoluendum aliquid ex feudo, eiuſque fructibus; principaliter autem abſtringunt perſonam feudatarij, licet poſtea in conſequentiam habeāt obligatum feudum ipſum, ſed vt melius dicam, ſit exequutio ſuper feudo ipſo, pròut huiuſmodi eſt releuium,
20 quod in tantū debetur ex feudo, quatenus conſuetudo ei ſuffragatur, vt latè *Maſtrill. d. deciſ. 121. num. 42.* vndè non eſt onus feudi, dicit *Maſtrill. ibi*, & nos ſupra q. 6. 7. par. 1. quinimò fundauimus ibi eſſe onus extrinſecum à feudo, ex Freccia, & alijs. Itaq; dum DD. deducunt conſequentiam, ergò ſi paragium ſucceſſit loco legitimæ in feudalibus, ſed legitima debetur deductis oneribus, ergò releuium tamquam onus feudi eſt deducendum; cū releuium non ſit onus feudi, ſed extrinſecum à feudo, (vt ſupra d. q. 6. & 7.) grauās perſonam feudatarij primogeniti, qui tenetur illud integrum ſoluere, vt nos alibi diximus, & alios allegat, & ſequitur *Maſtrill. d. deciſ. 12. nu. 13.* eſt benè verùm,] quod debetur propter feudum, eiuſq; inueſtituram, & in ſignum recognitionis, vt ſupra fundauimus q. 1. per totam, & ſic vides totum hoc argumentum corruere.

Secundo loco ſic argumentor. In
21 æquiparatis maximè quando ēquiparatio eſt quaſi circa omnia, validum eſt argumentum de vno ad aliud, *l. 1. cum ibi notatis per DD. ff. de legat. primo*, ſed paragium, & vita militia æquiparantur, *ita Petr. de Gregor. de vita milit. q. 2. Præſes Anell. Amat. conſ. 11. 12. &*
22 13. adeò vt, quòd de vita militia dicimus, poſſumus ad paragij quæſtionem decidendam trahere, pròut firmant *Andr. in conſtit. in aliquibus col. mihi nona verſ. verius num.* 10. ſed propter vitæ militiæ onus (vt dixi) releuium non minuitur, prout nec propter adhoam, ergo idem dicendum in caſu noſtro.

Sed pariter hoc argumentum non procedit, quippè regula illa, quòd in æquiparatis eadem eſt diſpoſitio, procedit quādo æquiparatio eſt per modum regulæ, & in omnibus, & per omnia ſint inuicem exequata, *ad notata per DD. in d. l. 1. ff. de legat.* 1. At verò (circumſcriptis alijs differentijs inter
24 vitam militiam, & paragium, de quibus poſt *Petr. de Gregor. & Præſ. Anell. Amat. vbi ſup.*) vnam agnoſco notabilē
25 differentiam, quę valdè vrget ad caſum noſtrum, quippè paragium debetur ex feudo ſuper valore, ſiuè proprietate, *Andr. in conſt. in aliquibus col. 8. Vinc. de Anna allegat. 70. nu. 6. Petr. de Gregor. de paragio q. 1. num. 2.* vita militia debetur ex fructibus, & ſic de quantitate fructuum, vt dicunt præfati DD. Napod. Petr. de Gregor. & alij, ideò dum vita militia debetur ex fructibus vita duranre ſecundogeniti, *Petr. de Gregor. de vita milit. q. 5.* non deber ſentire detrimenrum cum ſit quo-
26 ta fructuum, & debetur abſque deductione, *Loffred. in d. cap. Imperialem, §. firmiter col. 5. fol. mihi 57. verſ. prædicta, de probib. feud. alienat. Abb. & Hoſtienſ. in cap. ſua de decimis*, & releuium prò illo anno, quo ſoluitur, debetur ex fructibus cum ſit medietas, vt ſupra proinde illa medietas, quæ prò releuio debetur in illo tantum anno, quo feudatarius moritur, prò ſequentibus autem nequaquam debetur, vnde ſi ac-
27 ciderēt duę mortes feudatariorū, adhùc vnicum tantum releuium deberetur, ad finem, vt vna medietas remaneat apud primogenitum, vt nos alibi dicemus, & ſic eſt onus pro illo anno tantùm, prò ſequentibus autem poteſt compenſare percipiendo integros fructus; ideò non eſt tam æquitati diſſonum, vt ſoluat & vitam militiam, & re-

L le-

leuium vtrumq; integrum, abſq; alte-
rutrius dimininutione.
At in paragio diuerſam agnoſco
28 lationes, quippè illud debetur de va-
lcre feudi *Loffred. conſ. 1. num. 121. An-
na filius conſ. 26. num. 14. vol. 1. Luc.
de Penna in l. vnica num. 10. C. de impo-
nend. lucrat. deſcript. verſ. & quia*, cæ-
teriq; paſſim, prò quo paragio primo-
genitus tenetur ſoluere tantam pecu-
niæ quantitatem, vel aliud aſſignare,
quanta pro paragio ſufficit, non in fru-
ctibus, ſed in proprietate in perpetuũ,
29 prò quo paragio multoties feudum
obligatur, & venditur, & ſuper feudo
fit exequutio, *vt poſt Andr. de Iſern. in
conſt. in aliquibus col. 7. verſ. quid ſi de-
ſinat.* & ibi veriùs eſt, vt condemnetur
frater ad pecuniam pro paragio, *& ibi
Afflict. col. 9. verſ. quinto quæritur, Petr.
de Gregor. de dote pe paragio q. 12. nu* 5.
30 & dicit *Paul. de Caſtr. in l. illud num.* 4.
C. de collation. quod quantitas ipſa de-
bita ex feudi valore, ſiuè proprietate,
vel extimatione deducitur ex feudo,
& ſic ſiuè obligatur feudum prò ipſo
paragio, ſiuè venditur, ſemper feudũ
diminuitur in fructibus, & ualore, &
minus eſt in redditu ipſi primogenito,
quod non admicto ſimpliciter, ſed di-
minuto feudo, diminuitur ſeruitium,
& releuium, maximè quando uaſſallus
diminuit facto Domini, ut ſupra in
præcedentibus quæſtionibus dixi, prò
ut eſt in caſu noſtro, ubi uaſſallus ob-
temperat præcepto Domini mandan-
tis dari pecunię quantitatem de feudo
ipſi feminę, ex pręcepto *d. conſt. Comi-
tibus, & paſſim DD. omnes, & in conſt. in
aliquibus*. Dum ergò in ualore feudũ
eſt diminutum, ſequitur quòd etiam
in fructibus eſt diminutum, nec poteſt
Vaſſallus in hoc caſu, prout in uita
miliria, quæ in uita debetur compen-
ſare cum alijs annis, dum paragium
perpetuò debetur, & grauat feudum
ipſum, ergò dicendum eſt paragium
ipſum minuere releuium.
Non ſic è contra, ut releuium mi-
31 nuat paragium, cũ releuium ſit onus
prò illo anno tantùm; hæc ponderatio
me trepidare fecit, adeòut anceps in
hac quæſtione ſiſtam, & diſputãdo eſt
valdè ſubſtentabilis, licet in iudican-
do ex alijs rationibus contrarium te-
nerem, vt infra dicam hac ead. quæſt.
32 Nec argumentum de vita militia ad
paragium ſemper procedit, prout di-
cunt *Andr. de Iſern. in d. conſt. in aliqui-
bus col. mihi 2. verſ. ſed quid ſi deſinerit
habere feudum, Afflict. deciſ. 152. num. 2.
& in conſt. fratribus nu. 4. verſ. ſed quæ-
ro, faciunt quæ notat Minadoi conſ. 1. n. 56.*
33 Et quod per releuium debeat minui
paragium, facit hæc conſideratio, cum
releuium debeatur, vt expenſę pro re-
leuando feudo ex manibus Domi-
ni, ſiuè illo recuperando, vt diximus
ſupra q. 4. p.p. ſequitur quod ſemper
quod aliqua quãtitas ſoluitur pro re-
cuperando feudo, debet ante omnia
deduci, & per conſequens minuit ip-
ſum feudum, maximè quando hæc pe-
cunia prò recuperando feudo fuerit
ſoluta, ob aliquod onus, *ita ex Bald.
in l. 1. col. 3. verſ. ſecundo quæro, deducit
Petr. de Gregor. de dot. de parag. quæſt. 12.
num. 7. cæteriq; quos allegat ibi Maſtrill.*
34 *lit. B.* Ait autem *Bald.* quòd magna
expenſa facta per maritum prò recu-
peratione feudi dotalis, ex quo nullos
fructus percepit minuit dotem, & de-
duci debet de corpore dotis, ergò ex-
penſa facta in releuio pro releuando
illo quaſi cadente, de manibus Domi-
ni debet deduci de corpore ipſo feudi,
& per conſequens minuere feudum
ipſum, ita in ſimili deducit *Petr. de Gre-
gor. ibidem*, prout etiam voluit *Bald. in
auth. excipitur, verſ. quæro pater, C. de
bonis libert.* qua computatione facta
de reſiduo, quod ſupererit ex feudo
debet taxari paragium, *ita Pet. de Greg.
ibidem.*
Sed adhùc reſpondetur huic moti-
35 uo, tum quia habemus ſimilem deci-
ſionem in vita militia, tum quia habe-
mus alias deciſiones claras in hac ma-
teria,

Digitized by Google

teria, vt omnia onera ſpectent ad primogenitum, & in ſpecie releuiũ, quod dum non eſt perpetuum, ſed tantum pro illo anno de fructibus debetur, ideò non poteſt diminuere valorem, dum vnica tantum vice debetur, & licet alia onera feudo à teſtatore impoſita, eſſent deducenda, tũc hoc onus releuij non deducitur, quia debetur fiſco in recognitionem, vt dixi, & debetur vnica tantùm vice, & fructus aggrauat, non autem feudum, ſed tantũ perſonam primogeniti.

Ex quibus videtur paragium non minuere releuium, nec è contrà releuium minuere paragium, tùm ex ſupra dictis, tùm etiam ſequentibus.

Primò, hanc ſuadeo ſententiã, quia
35 releuiũ dicitur onus perſonale ipſius primogeniti, & ſolus primogenitus ſoluere tenetur, nec tenentur contribuere ſecundogeniti.

Secundo, quia dato ꝙ eſſet onus
36 feudi, tunc quia ſolus primogenitus eſt inueſtitus, & honoratus in feudo, ideò ipſe ſolus debet onera portare, & incommoda ſentire, prout hæc, & alia *Afflict. deciſ.* 152. & nos ſæpè in hoc tract. annuimus.

Tertio, releuium debetur ob inueſtituram in ſignum recognitionis,
37 ſed ſi ſolus primogenitus inueſtitur, & recognoſcit, & recognoſcitur, quæ nam ratio vult vt illi, qui nõ recognoſcunt, nec recognoſcuntur ſoluant.

Quarto, releuiũ, vt dixi, in illo an-
38 no quo præſtatur debetur vt ſeruitiũ, ſed onus ſeruitij ante omnia deducendum, nec detrimentum ſentire debet, *vt dicit Petr. de Gregor. de dote, & parag. quæſt.* 28. *num.* 7. & 8. ergò hos onus releuij ante omnia deducendum, & ſoluendum eſt.

Quæ procedere dicerem etiam ſi
39 mulier pro paragio eſſet creditrix ſuper feudo prò tot annuis, quia adhùc ob id non debet minui releuium, quia eadem cauſa eſſe videtur, vt omnia onera ad primogenitum ſpectent.

Et licet poſſet obſtare, quod diximus de adhoa, & releuio, quod ſi eodẽ anno vtrumq; deberetur, vt tunc alterum debeatur, vel adhoa, vel releuiũ, ità etiam videtur dicẽdum in paragio, vt minuat releuium, vel vt alterum debeatur. Reſpondeo, quia ideo impoſito adhoo, & debito releuio, alterũ tantum debetur, cum vna medietas debeat remanere penes filium primogenitum. Et quia adhoa abſorberet vnam medietatem, & releuium alterã, ideò nihil remaneret apud primogenitum, meritò fuit dictum alteram tãtùm deberi, ad finem vt vna medietas vaſſallo remaneret, non ſic eſt in paragio, quod non ſolet abſorbere medietatem fructuum regulariter loquẽdo, ſecundum quod facilius, & ſæpius põt accidere, & ſic dũ remanet apud feudatarium vna medietas, meritò alteram integram ſoluere debet, & ſic releuium.

ARGVMENTVM.

Onus adhoæ qualiter conſiderandum in ſolutione releuij, vt ſi illud minuat, vel tollat, vel è contrà, & diſtinguitur de adhoa ordinariè imponendo, & concluditur vnicum tantùm deberi, vel releuium, vel adhoa, reiecta Franc. de Amicis ſententia. Item ſi feudum eodem anno ad duorum manus perueniret, nempè tempore adhoæ in manus vnius, & tempore releuii in manus alterius, vt adhùc vnicum tantũ debeatur, & pinguius ad electionem fiſci, niſi alterũ priùs altero fuiſſet debitũ. Et quid ſi adhoa eſſet impoſita pro illo anno, & ſequentibus; & quid in vita militia. In paragio, & in collectis, & in feudo vendito adhùc non ſoluto adhoa, an ſoluendum à venditore, vel ab emptore.

SVMMARIVM.

1 *ADhoa ſeruitium eſt ex feudo debitum.*

2 *Adhoa onus eſt feudi.*

3 *Adhoum ordinarium minuit releuium, & deducitur.*

4 *Vaſſallus intrà annum petendæ inueſtituræ excuſatur à ſeruitijs feudalibus.*

5 *Vaſſallus intrà annum petendæ inueſtituræ tenetur ſeruitia præſtare, ſi nihil prò inueſtitura ſoluit.*

6 *Adhoum impoſitum prò illo anno, uel releuium alternatiuè debetur, et ita deciſum vt alterum debeatur.*

8 *Vnica medietas fructuum debet integra vaſſallo remanere, vt habeat vnde viuat.*

9 *Alterum ex oneribus collectæ impoſitis eodem anno debetur.*

10 *Curia non debet eſſe onerosa vaſſallis.*

11 *Sententia Franc. de Amicis refertur, dicentis vtrumq; onus impoſitum eodem anno deberi, quando alterum impoſitum eſt ab homine, alterum à lege, vel conſuetudine dictante, debetur.*

12 *Exactionem in caſu prædicto Franc. de Amicis diſtulit alteram in vno, & alteram in alio ſequenti anno.*

13 *Sententia Franc. de Amicis reijcitur.*

14 *Releuio debito à venditore feudi, & ſoluto, & adhoum impoſitum emptori feudi adhùc vnicum tantum onus debetur, vel releuium ſi non eſſet ſolutum, vel adhoa, declaratur num. 15.*

15 *Ex duobus oneribus eodem anno debitis ſuper feudo, fiſcus poteſt exigere illud, quod vberius eſt, prout ita deciſum, & num. 18.*

16 *Annus circà impoſitionem duorum onerũ intelligitur de emergenti, & ita deciſum refertur.*

17 *Fiſci eſt electio exigere vberiùs, & pinguius onus ex duobus, & num. 18.*

19 *Onus priùs debitum debet exigi à fiſco, reiecto onere debito poſteriùs.*

20 *Adhoa impoſitum, ſed ſoluendum in pluribus annis minuit releuium prò illa rata ſoluta in anno releuij debita, et dec. refertur.*

21 *Adhoæ onus non minuere vitam, & militiam refertur.*

22 *Nec minuit paragium, & deciſio refertur.*

23 *Collecta vnica tantùm, ex duobus eodem anno impoſitis debetur.*

24 *Adhoa ſoluta à venditore vendente feudum francum à dicto ſeruitio mediante Regio aſſenſu, eodem anno, non eſt deducenda à releuio ſoluendo per hæredem emptoris, qui tenetur ſoluere releuium non obſtante quod eodem anno vtrumq; deberetur.*

25 *Feudo ſimpliciter vendito, nec ſoluto adhoo nec releuio eodem anno debitis, tunc hæres emptoris ad vnicum tantùm tenetur, & deciſio refertur.*

QVÆSTIO XVI.

EX ſupra dictis inferas quid in adhoa, quod cũ
1 ſeruitium ſit ex feudo debitum, de quo *Andr. de Iſern. in cap. 1. §. ſimiliter in oſtendit(ijs) nu. 13. de cap. Corrad. & in cap. 1. num. 9. de controuerſ. feud. & in cap. 1. in fine quis dicatur Dux, Anton. Capyc. in inueſt. feud. in verbo feuda adobant, Aſſl. deciſ. 320. num. 9. Capyc. deciſ. 10, n. 24. & ſeq. de Ponte deciſ. 3. num. 7. Ant. Borrinius de ſeruit. vaſſall. par. 3. cap. 2. §. adoha, quem allegat Camill. Borrell. in ſumm. deciſ. tit. 23. de adoha num. 1. in*
2 *fine*, & per conſequens onus feudi eſſe ex communi voce Feudiſtarum, & nos in pręcedentibus quæſtionibus diximus, & dico *de iure adohæ q. 1. & ſeq. q. 6. & 7.* Inferas itaq; an hoc tollat,
3 vel minuat releuium? Quòd ſi loquimur ad adoha ordinariè impoſito in Regno noſtro, ſeù donatiuo ordinario, & iſtud vidi, quod deducitur de releuij quãtitate, prout hoc etiam annuit *Iacob. de Ayell. de iure adohæ nu. 77. verſ. & etiam*, & ità practicari in Regia Camera

Digitized by Google

mera Summ. refert *Reg. Carol. Tapia in rub. de conſt. Princip. cap. 4. num. 77.* & ità ego vidi nonnullas literas ſignificatoriales pro ſolutione releuij, in quibus mandabatur Perceptoribus Prouinciarum, vt exigerent pro releuio certam quãtitatẽ deducto adoha. Et hoc optima ratione, quia vaſſallus
4 intrà annum petẽdæ inueſtituræ, quo releuium ſoluere tenetur excuſatur à ſeruitijs feudalibus, ſiuè ab onere, quod debetur pro feudo, ne feudatario ſic grauato aliud addatur grauamen reluctante iuris æquitate, *l. ſi cum dotem, §. ſi pater, ff. ſolut. matrim. l. Titius §. qui in vita, ff. de leg. 2.* & in ſpecie hoc firmat *Ludolph. Schrad. par. 6. cap. 6. num. 29. & 30.* loquens in releuio de iure
5 Regni Neapolitani, licet aliàs ſi prò inueſtitura nihil ſolueretur, tunc tenetur vaſſallus intrà annum præſtare ſeruitium, quia ceſſat onus, *ità Aluarot. & Præpoſit. in cap. 1. in princip. quæ fuit prima cauſa benefic. amittend. Iacob. de S. Georgio in verbo qui quidem inueſtiti nu. 44. Vdalric. Zaſ. par. 10. num. 18.* & ità practicari in Regia Camera Sum. refert in Regno noſtro *Reg. Moles deciſ. 11. ſub tit. de iure releuiorum.*

Quod ſi loquimur de adoha imponendo, vt ſi in anno, quo moritur feudatarius, & debetur releuium, illo eodem anno contingat imponi nouum adoha, tunc quæſtio eſt, ſi vtrumque, vel alterum debeatur.

Diſputare de hoc articulo non eſt
6 congruum cum iam toties fuerit deciſum in caſu prædicto, alterum tantũ deberi, vel adoha tantum, vel releuiũ,
¶ vt deciſum refert *Afflict. in c. 1. nu. 15. quo tempore miles in fine, & in cap. 1. §. ſimiliter num. 7. de cap. Corrad. Loffred. in parafraſ. feud. in cap. 1. §. ſed & res per quos fiat inueſtitur. verſ. quinto, & vlt. Freccia d. author. 3. lib. 2. nu. 26. Iacob. de Ayell. de iure adoha num. 77. & 95. in fine, Campagn. in cap. apud Fogiam n. 43. tit. quid fiet mortuo Barone, & nouiſſimè Philipp. Paſchal. nunc Reg. Conſil. paucis ab hinc diebus creatus, de patr. poteſt. par. 4. cap. 1. num. 14. vbi ex apoſtill. Fab. Iordani ad conſtit. poſt mortem*, quem non uidi, refert deciſum vnicum tantùm deberi onus, vel releuium, uel adoha.

Ratio aũt huius concluſionis, pari-
6 terque deciſionis ea eſt potiſſima, ne feudatarius duplici onere grauetur,
8 habeatq; vnde uiuat in illo anno, cũ ſi uellet ſoluere, & adoha, quod regulariter eſt medietas fructuum ſecundũ plus, & minus, & releuium quod eſſet alia medietas, tunc nihil remaneret apud feudatarium, *Iacob. de Ayell. ita*
9 *dicit d. loco num. 77.* ſemper enim quòd eodem anno duo onera Vaſſallo imponuntur, unum tantùm eſt ſoluendũ, ut in collecta, *ex cap. Papæ Honorij,* de quo meminit *idem Ayell. d. nu. 77. Freccia d. loco num. 26. Loffred. in cap. 1. §. his conſequenter hic finitur lex.* Curia enim
10 nõ debet eſſe onerosa uaſſallis, *l. ſeruos hæreditarios, ff. de pignor. action.* tantò magis in Regno noſtro, ubi Regum noſtrorum munificentia magna eſt (ut alias diximus) nec intendunt uaſſallos anguſtiare oneribus, & ſi alias uelis perpendere rationes, *vide Loffred. in d. §. ſimiliter, verſ. quinto, per quos fiat inueſtit.*

Sed in contrariam uidetur iuiſſe
11 ſententiam *Franc. de Amicis in repet. tit. de his, qui feud. dar. poſſ. cap. & per iſta pluries fol. mihi 126. col. 1. num. 1. & 2.* dicens, quod ſi uno, eodemque anno duo onera eſſent impoſita, utpotè ſi unum deberetur ex lege, uel conſuetudine (prout eſt releuium) & alterum imponeretur ab homine, utpotè à Rege, pròut eſt donatiuum, ſiuè adoha, tunc dicit ipſe *Franc. de Amicis,* quod eodem anno utrumq; debetur, quicquid in contrarium dixerit *Luc. de Penna in l. fin. C. de exactor. tribut. lib. x.* & etiã tenet contrà *Frecciam, Loffred. & Ayell.* & ita dicit ibi, quod conſuluit ipſe cõtra Barones aliquos Regni huius.

Cum moderamine tamen hanc ſuã ſententiam *Franc. de Amicis* intellexit

circa exactionem, cum ipſe admictat
duplicem ſolutionem eſſe faciendam,
ſed exactionem unicam, & faciendam
in illo anno, quo moritur feudatarius,
& aliam exactionem differendam in
tempus promiſſum ſequentium anno-
rum.

12 Sed hæc Franc. de Amicis ſenten-
tia non eſt recipienda, tùm quia nimis
dura, tum quia ſingularis eſt contra
authoritatem tot grauiſſimorum Do-
ctorum, & rerum iudicatarum, tùm
etiam quia nulla ratione fulcitur in
quantum de releuio, & de adoha ipſe
intellexit. De cæteris autem oneribus,
quæ Baronibus per Vaſſallos deben-
tur, de quibus quomodo intelligendũ
ſit ſuo loco dicemus. Sed ponderando
dicta præfati *Franc. de Amicis* adhùc
ſub firmata ſententia coincidunt, cum
admictat ut duplicis oneris exactio
differatur.

Verùm *Afflict. Loffred. Frecciæ, Iacob. de Ayell.* cæterorumq; ſententias, pluribus declara modis.

Declara primo, ut quia dixi ne
14 Vaſſallus duplici onere grauetur, q
ſi in illo anno, quo releuium ſolui de-
beat, & adohæ eſſet impoſitum, con-
tingeret feudum in manus duorum
uaſſallorum eſſe, nempè ut tempore
impoſitionis adohæ feudum eſſet in
manu unius, & tempore debiti releuij
in manu alterius, qui ſuccederet, adeò
ut nõ unus duplici onere graueretur,
ſed quilibet ſuum onus ſolueret, quia
ſi unus ſoluiſſet adohã, alius non te-
neretur ad releuium, ea nimirùm ra-
tione, quia adhùc feudũ duplici one-
re grauaretur, quod intellige ſi eodem
anno fieret hæc mutatio, ut ita con-
¶ cluſum, & ſic fuiſſe deciſũ refert *Ayell.*
d. loco num. 77. in cauſa filiorum Andreu-
cij Pappacoda.

Verùm in dicta declaratione per
Ayell. & eiuſq; deciſione agnoſco aliã
ſubdeclarationem, nempè, ut ſit ſol-
15 uendũ illud onus, quod eſt pinguius,
cum ibi fuerit deciſum eſſe ſoluendũ
releuium tantùm, quia in maiori ſum-
ma ineſt minor, & quia commodè fie-
ri poteſt excomputatio, & ſic non ſe-
quitur damnum Vaſſalli, nec totalis
excluſio fiſci. *Loffred. in cap. 1. §. his con-*
ſequenter tit. hic finitur lex, tùm etiam,
quia fiſci eſt electio, meritò pinguius
elegit onus ſoluendum.

Declara ſecundo, principaliter ver-
ba illa, quibus vtuntur DD. ſi vno, eo-
demq; anno eſſet impoſitum adoha,
& deberetur releuium, vt annus in
16 caſu prædicto debeat intelligi de an-
no emergenti, & non de anno natura-
li, & ſic ab illo die quo moritur feuda-
tarius eſt numerandus annus, *prout ita*
¶ *refert deciſum Loffred. d. loco proximè al-*
legato.

Declara tertio, ex prædictis, vt ſit in
17 electione fiſci, quodnam ex iſtis oneri-
bus velit eligere, vtporè pinguius, vel
macrius, *prout ita refert fuiſſe deciſum*
Loffred. d. loco, in effectu *in d. cauſa filio-*
rum de Andreucij Pappacoda, eſſe ſoluẽ-
dum releuium, quia erat pinguius,
quam adoha, vt *Freccia d. loco num. 26.*
verſ. gloſ. in l. 1.

18 Et hinc optimè dixit *Loffred. in d.*
cap. 1. §. ſimiliter, verſ. quinto, & vlt. per
quos fiat inueſt. vt in caſu propoſito re-
leuium, & adoha debita eodem anno,
vt confundantur, & vnicum tantùm
debeatur, meritò electio eſt fiſci, quia
eſt creditor, dũ creditoris eſt electio.

Declara quarto, vt in caſu propoſito,
19 debeat inſpìci, quod priùs fuit in obli-
gatione dandi per Vaſſallum, vt ſi eo-
dem anno releuium fuit primò debitũ,
& poſtea fuiſſet impoſitum adoha, vt
tunc releuium ſit ſoluendum tãquam
primò debitum, non autem adoha,
vel è contra, *vt poſt Afflict. ibi allega-*
tum tenet Niger in cap. Regni apud Fogiam
num. 43. tit. de inueſt. infra annum.

Declara quinto, quod ſi eodem an-
20 no, quo releuium ſolui debeat, fuiſſet
impoſitum adoha, ſed non ſoluendum,
in dicto anno, ſed prò pluribus annis
ſequentibus, tunc quid erit ſeruandũ,

an fiat compenſatio pro tota quanti-
tare impoſita in illo anno, licet ſoluē-
da prò pluribus annis in tot tannis,vel
ratis, vel per rata illa, quam ſoluit in
illo anno,quo ſoluit releuium? *Freccia*
d. author. 3. *num.* 26. *circa finem*, con-
cludit eſſe inſpiciēdum tempus impo-
ſitionis, non autem ſolutionis, vt ex
¶ deciſione facta in Regia Camera ibi
concludit.

21 Declara ſexto,vt onus adhoæ, nec
minuat vitam militiā debitam eodem
anno ſecundogenitis, *Franch. deciſ.* 20.
numer. 11. *Fran. de Ponte de poteſt. Pro-*
reg. tit. de aſſenſibus Regijs §. 4. *num.* 3.
Maſtrill. deciſ. 112. *Napod. in conſuet. ſi*
aliquis in verbo tenetur de aliment. præ-
ſtand. vbi addentes, dico ego latiſſimè de
iure adhoæ quæſt. 24.

22 Declara ſeptimo, vt nec minuat
paragium debitum filiabus feminis,
¶ pròut fuiſſe deciſum in fauorem filiæ
ſecundogenitæ D. Iſabellæ Vitelli cō-
tra D. Beatricem Vitelli referente D.
in Sac. Conſ. datis tribus
adiunctis Conſiliarij, refert *D. Anellus*
Amatus Præſ. Reg. Cam. conſ. 11. *vol.* 1.
in fine, & licet ipſe validè, ſubſtantia-
liter, & ſubtilioribus rationibus pro
primogenita reſponderit, tamen niſi
deciſio adeſſet,adhuc ego D. Anell. ſe-
querer ſententiam, quia eius dicta
valdè concludunt, & ego vidi reſpon-
ſa *D. Bammacarij, & Camilli Villani*,
qui pro ſecundogenita ſcripſerunt, &
in eadem cauſa ſcripſit *Franc. de Ponte*,
& dico d. quæſt. 24. de iure adhoæ.

23 Declara octauo in collectis, vt ſi
vno eodemque anno plures collectę
eſſent impoſitæ, vt tunc vnica tantum
debeatur *Ayell. d. loco, & cæteri DD. lo-*
cis ſupra allegatis.

Sed quid ſi adhoa non ſoluatur
per ipſum hæredem petentem inue-
24 ſtituram,ſed per alium, vt quia feudū
fuerit vēditum eum hoc pacto, vt ipſe
venditor non autem emptor ſolueret
adhoam, & ſuper hac venditione fue-
rit impetratus Regius aſſenſus, quia
Rex ſe contentauit exigere adhoam
ab ipſo venditore, adeòut feudum
prædictum tranſiret francum à ſerui-
tio in ipſum emptorem, quod facere
poteſt Rex *cap.* 1. §. *ſed nec alia iuſtior*
vbi Andreas, quæ fuit prima cauſſa be-
nefic. amiſſ. & in hac controuerſ. quā
notam etiam dicit *Reg. Moles d. deciſ.*
11. *ſub tit. de iure releuiorum* Pręſiden-
tes illius temporis dixtinxerunt dictē-
tes,aut emptor emit feudum liberum,
& francum ab onere adhoæ, median-
¶ te Regio aſſenſu, & tunc fuit dictum,
quod non debeat fieri deductio,ea ra-
tione, quia ipſe hæres emptoris nul-
25 lū onus ſentit de adhoa, Si verò feu-
dum non fuerit venditum francum,
ſed venditor promiſit ſoluere adhoā,
& Rex in aſſenſu reſeruat ſua iura, ſi-
uè expreſsè, ſiuè tacitè per clauſulam
iuribus Curiæ ſemper ſaluis, ſub qua
clauſula releuium includi diximus, &
tunc DD. Præſidentes dixerunt,quod
fieri debet deductio, etiā ꝙ per illum
feudatarium non fuerit ſoluta adhoa,
quia ſufficit, vt à quocumque Rex il-
lud recipiat ad finem,vt feudum libe-
retur ab hoc onere, *Bald. in l. ſi ſollem-*
nibus ff. de rei venditione, & ità fuiſſe
¶ deciſum in Reg. Cam. in anno 1588.
de menſe Septembris in releuio Petri
de Palma, & in anno 1570. die 6.
Octobris, pròut ità eſſe ſcriptum in
libro notamentorum,refert idem *Mo-*
les loco quo ſupra.

ARGVMENTVM.

Releuium an ſit ſoluendum de redditu,
quē Baro percipit in feudo ex proui-
dentia Dei, in Prouincijs Calabrię,&
alijs quæritur de holoſerico in diuer-
ſis noſtri Regni Prouincijs; de Niuæ,
quæ cadit de cęlo,de Pice,de Manna,
concluditur ſoluēdum eſſe releuium,
de holoſerico diſtinguitur,vt de fron-
dibus

dibus morum ſoluatur releuium. De
holoſerico iam perfecto nequaquam.
Et quod de laua, & zaccaro.

SVMMARIVM.

1 *IN Regno noſtro Neapolitano cadit manna de cælo, item recolligitur pix.*

2 *In Regno noſtro artificiosè conficitur holoſericum.*

3 *Niuem recollectam in feudo eſſe fructum feudalem probatur.*

4 *Releuium de Niue recollecta in feudo deberi, deciſio refertur.*

5 *Deciſiones in materia releuij debendi ex niue ponuntur.*

6 *Antonius Caracciolus authoris præceptor non ſatis laudatur.*

7 *Manna dupliciter conſideratur, dicitur fructus feudalis quando in feudo colligitur, & releuium debetur de illius reddit u.*

8 *Pix eſt fructus feudalis, & debetur releuium.*

9 *Holoſericum potius induſtria dicitur hominis, quem fructus feudalis, & numer. 13.*

10 *De holoſerico an debeatur releuium diſtinguitur.*

11 *De frondibus morum, & de ramis arborum deſeruientium prò holoſerico debetur releuium.*

12 *De holoſerico iam confecto releuium non debetur.*

13 *Laua, ſiuè aqua profluens ex territorio feudali ſi venditur prò ſtercorandis, & irrigandis agris, de ea releuium debetur*

14 *Zaccarum non venit in ſolutione releuij conſiderandum.*

15 *Cannæ mellis, ex quibus conficitur zaccarum, veniunt in ſolutione releuij, & de ijs debetur.*

QVAESTIO XVII.

IN Regno autem
noſtro ob eius na-
turalem vbertatẽ
Deo Optim. Max.
prouidente ex no-
ſtrorum Regnico-
larum induſtria
ſolent recolligi q.
dam fructus, ſeù redditus, qui non ex
terra naſcuntur, ſed de cælo cadunt,
1 pròut eſt Manna, Nix, & Pix, quæ in
Regno noſtro è cælo cadentes maxi-
mè in Prouincijs Calabriæ, & ex inci-
ſionibus arborum pix recolligitur
per feudatarios Regni, & conſeruan-
tur prò vitæ hominum ſubſtenramen-
to, indèq; magni redditus ſolent per-
cipi, adeo vt feudorum reddirus ho-
diè maximè ſint adaucti, propterea
dubito an de iſtis debeat ſolui rele-
uium.
Item in hoc Regno, maximè in Pro-
2 uincia Calabriæ, & in omnibus habe-
mus aliam artificioſam, admiratione
dignam induſtriam, quæ eſt holoſeri-
cum, quod conficitur in nonnullis, imò
ferè omnibus Regni noſtri locis.
De niue autem, quę per Barones
recolligitur in feudis, hodie non eſt
dubitandum in Regno noſtro eſſe ſol-
3 uendum releuium, quia iam extat de-
ciſum, niuem de cęlo cadentem, & re-
collectam, eſſe iudicandam vti fructũ
feudalem, & introitus feudales, valo-
remquu feudi augere, pròut per lon-
¶ gam diſputationem refert deciſũ *Ni-
col. Anton. Gizzarell. Reg. Conſil. deciſ.*
5 34. vbi eruditè hanc quæſtionem diſ-
putauit, & ideò cum nix cadens de
cælo; & conſeruari ſolira per Barones
ſit iam iudicatum, quòd ſit fructus
feudalis, conſequens eſt releuium de-
beri licet poſtea *ſub numer. 27. idem
Gizzarell. d. loco* dicat ſub his verbis.
Nec de releuio exacto per Regiã Cu-
riam habito reſpectu ad annuum red-
ditum

Digitized by Google

ditum duc. 800. prouenientem ex niuæ, erat habenda ratio aliqua; nam illud proceſſit de facto, & non de iure, parte inaudita, quinimmò Principe poſtmodum conquerente, ac prætendente reſtiturionem exactorum, fuit dictum, quod fieret relatio in Regia Camera Summ. ad finem decernendi an eſſet numerandus inter introitus feudales, & mandauit poſtea Regia Camera articulum eſſe decidendum cum interuentu omnium parium Curiæ, & adhùc non eſt deciſus, meminit *Modern. Compilator deciſ. Regni par. 2. in verbo releuium* ingenioſus uir.

Et quod de tali niue fuerit ſolitum exigi releuium, *teſtatur idem Gizzarell. ibidem num. 27. verſ. nec de releuio*, & in principio deciſionis, quæ deciſio fuit facta in cauſa Duciſſe Hadriç cũ Principe Scyllæ.

Et alias memini fuiſſe deciſum in cauſa Principis Scyllæ cum Regio fiſco, vel niſi erro, credo quod pendet deciſio, vt dixit mihi *Preſes Anellus Amat.* qui deciſiones Regiæ Cameræ tũc recolligebat, pròut dixit mihi Carolus Amatus eius filius, iuuenis eruditus, ſtudioſus, & adprimè doctus, tanti patris non degener, & amicus meus ſemper honorandus, & Principiſsã Scylle defendit, vt credo, D. Antonius Carracciolus meus præceptor, perſpicacis ingenij, & vniuerſæ non mediocris eruditionis prçditus, mihiq; iniunxit, vt aliqua in dicta cauſa adnotarem, ego permulta notata dedi, & in ſpecie hanc deciſionem Gizzarell. quæ adhùc non erat impreſſa, ſcripſi tunc niuem vti fructum feudalem eſſe indicandam, proindeq; releuium deberi, & adhoum eſſe augendum, quæ mea ſententia prædicto D. Antonio non arridebat, dicens niuem eſſe fructum induſtrialem, magiſq; verſari hominis induſtriam in conſeruando; quã ipſam naturam; ideò releuium, nec adhoam deberi dicebat, ego verò deferens illi, dicebã, quod ipſe vt aquila volans ſummi eius ingenij pennis ſolẽ veritatis introſpicere poterat, & ego habeo notarum in meo memoriali, in verbo nix, ideò hodie credo quod de hoc non ſit amplius dubitandum.

7 Sed quid de manna idem videtur dicendum, ſiuè de manna, quæ colligitur ſuper frondibus arborum, vulgo *de corpo*, ſiuè de manna, quæ colligitur ex inciſuris arborũ, vulgo *forzata*, licet in ea magis verſetur hominis induſtria, tamen quia colligitur ex feudo ſingulis annis, & renaſcitur quodamodo ex arboribus, ſiuè cadit, & recadit de cçlo dicendum eſt iudicandum eſſe fructum feudalem, proindeq; releuium eſſe ſoluendum, quia in ea militant omnes rationes, quæ militãt in fructibus, & in niue, quas ponit *Gizzarell. d. deciſ.* 34. ad quem remicto lectorem, ne videat illum præter morẽ tranſcribere.

8 De pice autem nec ego dubitarem, ex rationibus antedictis, eſſe fructum feudalem, cum naſcatur, & renaſcatur ex inciſuris arborũ ſingulis annis, & ſic verè fructus, licet in ea recolligẽda verſetur ualdè hominis induſtria

9 De holoſerico autem, cuius redditus, ſiuè prouentus in Regno ſunt maximi, & prçcipuè in Prouincijs Calabriæ, contrarium dijudico, ut holoſericum non ſit iudicandum uti fructum feudalem, ſed potiùs uti quamdam induſtriam hominis, cum in eo natura parum, & nihil ſuffragetur.

10 Sed adhùc ego diſtinguo, quod autem conſideramus materiam ex qua holoſericum conficitur, aut holoſericum iam confectum.

11 Si conſideremus res, ex quibus holoſericum conficitur, ut ſunt frondes arborum morum, & tunc dicendũ has frondes eſſet in fructu, quia naſcuntur, & renaſcuntur, prout flores etiam, ex *tex. in l. plenum, ff. de vſu. & habit. Gizzarel. d. deciſ. 34. n. 4.* ſiuè de uiminibus, & ramis arborum, qui deſeruiunt ad finem, ut uermiculi illi aſcendant, & de-

Digitized by Google

deſcendant, & conficiant follulas ſericas, ſiuè lanam illam, ex qua holoſericum deinde trahunt, undè dixit *Virgil. Georgic. 2. velleraq; vt filijs depectant mollia feres*, & ſic ſi conſideramus frõdes, & iſtos arborum palmites, qui naſcuntur, & renaſcuntur, de his releuiũ eſſe ſoluendum uti de fructu feudali.

12 Si uerò conſideramus holoſericũ iam confectum, tunc iudicandum eſt, vt induſtria hominis, in qua magis uerſatur quam natura, & quia ſi uaſſallus ex induſtria illud non conficeret, de per ſe nec naſceretur, nec renaſceretur, & ideo releuium non eſſe ſoluendum.

Quinimmò holoſericum non perci-
13 pitur ex feudo, nec propter feudum, adeòut aliquo modo poſſit conſiderari, ut redditus feudalis, quia poſſum ego in caſtro meo holoſericum conficere, & frondes ex alio territorio ſumere. De frondibus autem inconſtanter dico eſſe ſoluẽdum releuium, quia ſunt uerè fructus deſeruientes ad illã rem, & naſcuntur, & renaſcuntur ex feudo, ſiuè feudali territorio.

Ego uerò uidi in nõnullis partibus, quod laua ex uijs profluens, & recollecta ad nonnullos agros, ſolet illos fertiliores facere, & eorum ualorem, & fructus augere, prout uidi in Caſali Iuliani pertinentiarum Ciuitatis Auerſanæ, ubi recolligitur laua profluens ex uijs pro irrigandis quibuſdam agris, in quibus ruſtici illi ſerunt notas herbas, nempè carduos, & cinaras, ex quibus magni redditus percipiuntur, & hoc ex illa laua, quæ defluendo ex uijs cõuicinis, & ex montibus affert maximã ſtercorationem illis agris, illos inundando, adeò ut cardui illi teneri, & albi, & dulces fiunt, dicerem ſeruitium eſſe augendum, & releuium ſoluendum ſi laua deflueret ex territorio feudali, & uĕderetur dictis ruſticis ex ratione, quæ in niue, ſiuè etiam de augumento, q percipitur ex ipſa laua, ut dixi, augendum releuium; tamen cogita.

14 De zaccaro autem, prout magna quantitas cõficitur in Prouincijs Calabriæ, & in Regno Siciliæ ab aliquibus Baronibus, an ſoluendum releuium diſtinguas, quod aut de cannis
15 mellis, ex quibus conficitur zaccarũ, & de ijs credo, quod ſit ſoluendum releuium, eò quod naſcuntur, & renaſcuntur, & ſeruntur, & ideo fructus eſſe dicuntur, Aut conſideramus zaccarum iam confectum, & tunc dico, quod cum magis verſetur in eo induſtria hominis, releuium non eſt ſoluẽdum, vt ſuo loco diximus de fructibus induſtrialibus, tamen reperi, quod de zaccaro ſoluitur decima, vide *Mobedan. deciſ. 1. alias 29. deciſ. 2. alias 68. de decimis.*

De calce non debetur releuium, quia induſtria hominis verſatur, quia ſi ſtaret ſtatutum, quod de fructibus fundi ſoluatur gabella non habet locum in lapidicinis, & calce ex ijs confecta, *Iul. Ferret. de gabell. & public. num. 160.*

De melle idem dicerem, quia induſtria hominis verſatur in aptando, & accomodando apibus ſamos, quia ſi homo non aptaret, nec accomodaret ſamos, certè apes nõ cõficerent melle, ideoq; ceſſat ratio naſcendi, & renaſcendi, vel ſi conficerent eſſe modo hic, modo illic, & ſic ratione incertitudinis non haberemus rationem fructuum renaſcendorum.

Finis Secundæ Partis.

ANDREAS CAPANVS
DE IVRE RELEVII
PARS TERTIA.

ARGVMENTVM.

Actionem fiſco prò releuio competentem contra Vaſſallum, Vaſſalliuè feudum, quònam ex fonte naſci traditur, & argumentando à ſufficienti partium enumeratione, vt nec ex delicto, nec ex contractu vno modo intelligendo. Demum ex quaſi contractu naſci deducitur.

SVMMARIVM.

1 *Actio Fiſco competens prò releuio ex quo fonte naſcatur, & indicatur materia tertiæ partis.*

2 *Actio naſcitur ex quadruplici fonte ex delicto, vel quaſi ex contractu, uel quaſi*

3 *Actionem pro releuio fiſco competentem ex quaſi contractu deſcendere probatur, & num. 5.*

4 *Actio pro releuio aliquo modo conſiderata ex contractu naſcitur.*

QVÆSTIO I.

ACtionẽ Fiſcus habet ꝑ releuio cõſequendo, adeòut illa & contrà vaſſallum, feudum, feudiuè tertium quemlibet poſſeſſorem experiatur, vt infrà ſuo loco dicemus, & nonnulla diximus in ſuperioribus, verùm cũ in hac tertia noſtri tractatus parte principaliter de ea verba ſimus facturi, neuè materiæ declarãdę deſidię locus detur, nihiluè penitus, q totali declarationi cõpetit deſe-
1 ratur; quæro hęc actio cõpetens fiſco pro releuio, quonàm ex fonte naſca-
2 tur, cum quadruplici ex fonte actionẽ naſci tradidere Ciuiliſtæ, nempè ex delicto, vel quaſi delicto, contractu vel quaſi contractu, §. *ſequens vbi DD. omnes inſt. de obligation.* ex quibus quatuor principalioribus actionum fontibus nonnulli diuerſarum actionum profluũt riuuli, nempè diuerſæ actiones, & nè ſup hoc diutiùs immoremur reſolutiuè reſpondendo, & arguendo à ſufficienti partium enumeratione
3 dico, quod hæc actio naſcitur ex fonte illo, quaſi ex contractu, cum ex delicto non oriatur; delictum enim conſiderari non poteſt, nec quaſi delictũ, ſed tantùm obligatio ad ſoluendum, & dandum, ergo naſcitur ex contractu, vel quaſi.
4 Sed dicas, quod nec ex contractu ſtrictè conſiderando, cum numquam ſucceſſor hæres ſe obligauerit ad talẽ ſolutionem, nec ipſe, nec eius prædeceſſor, licet poſſet conſiderari quodãmodo naſci ex contractu, quatenus conſideremus inueſtituram eſſe contractum inter Vaſſallum, & Dominũ, ex quo contractu quæritur fiſco actio
5 ad releuium. Sed verè dicas, quod oritur ex quaſi contractu, quia certũ eſt, quod hæres cum omnibus creditoribus hæreditarijs, ſiuè defuncti videtur quaſi contrahere, acceptando hęreditatem, ergo hæres acceptando feudum videtur quaſi contrahere cũ omnibus creditoribus feudalibus, inter quos cum præcipuus ſit fiſcus, ob releuium, meritò & cum ipſo quaſi contrahere videtur hæres acceptando feudum. Hæc volui ponderare

pro

pro materiæ ampliatione, & declaratione, cæterùm ad vtiliora.

ARGVMENTVM.

Actionem Fiſco pro releuio quonàm tempore naſci, an à die mortis feudatarij, vel factæ inueſtituræ, contraria opinio, & Matthei de Affl. & Ioan. Franc. de Ponte diſcutitur, eaſque concordando media inter extremas elicitur ſententia.

SVMMARIVM.

1 *Actio naſcitur ex obligatioue, veluti ex matre filia.*

2 *Actio præſupponit præexiſtentem obligationem vndiq; perfectam.*

3 *Releuium ſoluit feudatarius tradita poſſeſſione feudi.*

4 *Actio ad releuium oritur facta inueſtitura reali, ſeù tradita poſſeſſione ſecundùm Afflicti ſententiam.*

5 *Actio ad releuium non in vita feudatarÿ, ſed poſt mortem naſcitur, eiuſq; natiuitas incerta, ſecundùm Franc. de Ponte doctrinam.*

6 *Doctrina Franc. de Ponte declaratur cõtra Afflict.*

7 *Actionem pro releuio competere Fiſco ſequuta morte, & filio exiſtente ſucceſſore hærede, probatur, & num. 9.*

8 *Stipulatio collata in tempus, vel euentum parit actionem poſt temporis, vel euentus exiſtentiam.*

10 *Afflicti ſententia probatur contrà Franc. de Ponte.*

11 *Quando tempus, & cauſa conſiderantur in obligatione naſcenda, licet tempus aduenerit, actio non naſcitur, niſi ſequuta eſſet.*

11 *Minores ſoluunt releuium in minori ætate, pròut maiores.*

12 *Minores de iure feudorum non tenebantur iurare, niſi facti maiores.*

13 *Laudimium non debetur niſi facta inueſtitura.*

14 *Argumentum de vaſſallo ad emphiteuta validum remiſſiuè.*

15 *Releuium non debetur vbi inueſtitura non eſt neceſſaria.*

16 *Diſcordantes Afflicti, & Franc. de Ponte ſententiæ concordantur, diſtinguendo natuitatem actionis, ab exercitio illius, & probatur num. 19.*

17 *Actio ad releuium naſcitur ſequuta morte, & ità debet intelligi Franc. de Ponte doctrina.*

18 *Exercitium actionis prò releuio oritur facta inueſtitura, & ita debet intelligi Afflicti ſententia.*

19 *Actio prò laudimio naſcitur poſt contractum, ſed exercetur facta inueſtitura.*

20 *Actione, nata aliquando differtur eius exercitium.*

QVAESTIO II.

IAM dixi actionem pro releuio Fiſco competentem ex quaſi cõtractu naſci, conſequens eſt videre quonàm tempore illa naſcatur, quippe
2 actionẽ ex obligatione veluti ex matre filiam naſci ſuadetur, *ex l. licet*, §. *ea obligatio, ff. de procurator. gloſ. in* §. 1.
2 *inſtit. de action.* ſemper enim actio præcedentem, & præexiſtentem præſupponit obligationem, *iuxta communem Doctorum Ciuiliſtarum traditionem in* §. 1. *inſtit. de obligat. & in d.* §. *ea obligatio*, quæ obligario cum præſupponat contractum, vel quaſi, maleficiũ, vel quaſi, §. *ſequens, inſt. de obligation.* non poteſt in eſſe deduci, vel ſuum parere effectum, niſi contractu vndiq; perfecto, vel delicto patrato; altera enim pars contractum non adimplens, rem, pretium, vel cætera promiſſa non tradendo, vel alias faciendo, ſtatim actio ex illo contractu incipit competere ad

rem

rem, vel pretium, vel aliud implendũ,
iuxtà vulgatam Ciuiliſtarum ſenten-
tiam, vt in contractu emptionis,& vẽ-
ditionis, quo perfecto quòad conſen-
ſum, ſi vna pars rem tradidit,& altera
pretium non numerauit, ſtatim re tra-
dita, & ſic adimpleto cõtractu ex par-
te vnius, competere incipit actio alte-
ri ad pretium. Vnde in releuio prò
quo fiſcus habet actionem contrà feu-
datarium, rem ipſam, & contrà tertiũ
poſſeſſorem, iudicaui dubitabilẽ quę-
ſtionem, quonàm tempore naſcatur,
& fiſco competere incipiat.

3 *Mattheus de Afflict. in hac conſtit. poſt
mortem col. 5. verſ. vtrum excuſatur*, in
eam iuit ſententiam, dicens quòd feu-
datarius non tenetur ſoluere rele-
uium, niſi ei tradita ſit poſſeſſio feu-
di, cuius ſententiam ſequutus eſt
*Io. de Nigris Campan. in cap. apud Fogiã
num. 35. per quos fiat inueſt.* ex qua do-
ctrina Afflicti facile dignoſcitur actio-
nem fiſco ad releuium non competere
niſi facta inueſtitura, cum dicat, quod
non tenetur ſoluere releuiũ niſi facta
inueſtitura.

Sed *Io. Franc. de Ponte in ſuo tract. de
poteſt. Proreg. tit. de refut. feud. §.4. n. 5.*
obiter hæc verba ſcripta reliquit. Ad-
5 uerto inſuper, ꝙ fiſcus in vita feudata-
rij nullo modo eſt creditor ratione re-
leuij, nec eſt orta obligatio aliqua, ſed
(vt diximus) eſt quædam pręſtatio ex-
trinſeca inducta per mortẽ in ſucceſ-
ſore hærede, ita quod mors producit
obligationem, & antè illam non eſt
nata, & rurſus eſt incerta ipſius nati-
6 uitas. Sicquè vides, quod ex eius do-
ctrina obligatio naſcitur poſt mortem
feudatarij ad releuium, ex qua formã-
do argumẽtũ, deduco conſequentiam
ſic dicendo, obligatio eſt mater actio-
nis, ſed ordine naturæ non præpoſte-
rato priùs mater, quàm filia naſcitur,
ſed ſi mater naſcitur, & ſic obligatio
poſt mortem, ergò actio ad releuium
fiſco quæritur poſt mortem, tamquam
filia obligationis, & ſic matris. Quæ
tanti Authoris ſententia licet vera ſit,
tamen docebimus, quod & contraria
Matth. de Afflict. etiam defendi po-
teſt, nempè vt non naſcatur actio ad
releuium, niſi facta inueſtitura. Dein-
de concordando, mediam inter extre-
mas proponam ſententiam.

Pro opinione D. Franc. de Ponte
7 faciunt ſequentia; nam hæc præſtatio
releuij eſt inducta ex conſuetudine ob
mortem in ſucceſſore hærede, ergo eò
ipſo, quod verificantur iſtæ duæ qua-
litates, nempè vt quis ſit ſucceſſor,
hæres, & mors intercedat feudatarij
ſtatim incipit competere actio, exem-
plo promiſſionis ſub conditione, vel
tempore; quia adueniente tempore,
vel conditione ſtatim incipit actio ad
rem competere, *§. omnis inſt. de verbor.
8 obligat.* cumque dicatur ſtipulatio iſta
collata in tempus mortis, vel futurum
euentum, deberi non incipit niſi ad-
ueniente tempore, vel euentu, *§. ſub
conditione de verb. obligation.* ergò clara
eſt conſequentia *D. de Ponte*, ꝙ quan-
9 do verificantur iſtæ duæ qualitates,
quod quis ſit in feudo ſucceſſor, & hę-
res ob mortem, tunc nihil obſtare vi-
detur quin actio naſcatur ad releuiũ,
vel obligatio videatur collata in tem-
pus mortis, quo adueniente ſtatim na-
ſcitur actio ſequuta morte, *d. §. ſequens,
verſ. decem aureos*, pro qua ſententia
permulta ſimilia poſſent adduci argu-
menta, quæ omitto, nè in re clara inſi-
ſtam.

Sed prò contraria ſententia vide-
tur dicendum, quod in ſolutione rele-
10 uij concurrit & tempus, & cauſa. Tẽ-
pus nempè mortis, & ſic expectanda
eſt mors feudatarij; Cauſa hoc eſt in-
ueſtitura, adeòut inueſtiturę realis eſt
expectanda renouatio, quippè verùm
eſt, quod debetur in morte, & hoc eſt
tempus, ſed nõ ſimpliciter ſtatim, atq;
venerit mors, ſed eſt expectanda cau-
ſa, nẽpè renouatio inueſtituræ, aliæq;
cauſæ, vt ſupra diximus q.4. p.p. ergo
quoad cauſa non aduenerit non dici-

M tur

tur commiſſi ſtipulatio, quod patet ex eo, vt ſi inueſtitura opus non ſit ſequuta morte, vt quando pater refutaſſet in vita, nulla fraudis ſuſpicione vigente, vt ſuo loco dicemus infra q. 15. p. 4. & licet mors interueniat, & filius ſit quodamodo ſucceſſor, & hæres patris, tunc quia alia inueſtitura opus non eſt, releuium non ſoluitur, vt dicemus d. q. 15. eſtquè expeditum apud Feudiſtas, quod benè deducit *Nicol. Ant. Gizzarell. deciſ. 8. nu. 4. & ſeq.* in minore de iure communi feudorũ loquendo (licet alias ſit receptum in

¶ Regno noſtro, prout pluries fuiſſe de-
11 ciſum, quod minores ſoluant releuiũ etiam quòd inueſtituram non habeãt propter minorem ætatem, *Ioan. Aloyſ. Mormil. in add. ad hanc conſt. poſt mor-*
12 *te)* quia licet interueniat mors patris, & ſit ſucceſſor hæres, tamen quia in minori ætate non tenebatur iurare, & inueſtituram petere, releuium ſoluere non tenebatur, ergò clare deducitur tunc deberi releuium, quando Dominus facit inueſtituram, & ideo tunc actionẽ naſci fatendum eſt, quod tantò fortiùs concluditur vt releuium peti non poſſit, niſi ſequuta inueſtitura, *vt ait Campan. in cap. apud Fogiam num. 40. de inueſt. infra annum,* ita ex laudi-
13 mio, de quo validum eſt argumentum ad releuium, vt ſupra ex *Amad. de Ponte* deduximus, illud namq; non debetur, nec peti poteſt, niſi facta inueſtitura, & præſtito conſenſu Domini directi, *Betrand. conſ. 35. vol. 3. Amad. de Ponte laudim. q. 38. num. 20.* Et quod
14 validum ſit etiam argumentum de vaſſallo ad emphiteutam deduxit *Euerard. in ſuis Topicis loco à feudo ad vaſſallum, Andr. de Iſern. in cap. 1. §. ſi vaſſallus num. 4. ſi de feud. defunct. Anelius Amat. conſ. 14. num. 22.* eſtque tam cla-
15 rum, quòd releuium debetur ob inueſtituram, quod vbi neceſſaria non eſt inueſtitura, releuium peti non debet, & non ſoluitur, vt dicit idem *Præſes Amat. d. conſ. 14. num. 21.* ex quo clarè deducitur, quod tunc deberi incipit, quando inueſtitura fit, ergo ſi debetur eo tempore tunc actio competere incipit.

Verùm diſtinguendo dicas, quòd vtraque ſententia poteſt ſubſtineri, ne
16 ſuper his amplius immorer; diſtinguẽdo natiuitatem actionis ad releuium, ab exercitio actionis pro releuio ha-
17 bendo. Quod ſi ad natiuitatem reſpicias, ſubſtineri poteſt opinio *D. de Ponte,* vt ſtatim ſequuta morte incipiat deberi releuium, adeòut ſucceſſor hæres ſit obligatus ob mortem ad illud ſoluendum, & per conſequens dum præſupponimus obligationem, eſt etiam præſupponendum (vt plurimum) naſci actionem, vt ex matre filiam, verùm quia hæres, vel ſucceſſor habet annum, & diem, vel menſem, ſi miles ad perendam inueſtituram, *cap. 1. de exp. Corrad.* tunc, quoad intrà hæc tempora inueſtituram non petierit, actio pro fiſco eſt in ſuſpenſo.

18 Si verò ad exercitium actionis iam ortæ reſpicias, tunc dicas ſtatim facta inueſtitura reali, & iuramento præſtito, cæteriſq; admiſſis, & ſic adimpleta cauſa, ob quã debetur, tunc peti poteſt releuium, ſicque actio exerceri, quo caſu ſubſtineri poteſt opinio Afflicti, & aliorum. Quam diſtinctionem ne ſine authoritate loqui videamur,
19 probo in laudimio, vt ſupra diximus, quod peti non poteſt, niſi facta vera, & reali inueſtitura. Et quod de laudimio dubitari poteſt, vt debeatur ante inueſtituram, vel in ipſo actu, vel ſtatim deducit, *Amad. de Ponte d. q. nu. 23.* dicens, quod laudimium ſtatim poſt contractum incipit deberi, licet peti non poſſit, niſi præſtito conſenſu.

Et applicando terminos iuris ciuilis, patet ex *d. §. ſequens, inſt. de verb. obligation. ex tex. in l. cedere diem, ff. de verbor. ſignificat.* quibus in iuribus ſat clarum eſt, ſtatim poſt contractum naſci obligationem, & deductum in ea deberi, & per cõſequẽs nata eſt actio,

ſed

ſed exercitium eius differtur, vſque ad temporis euentum, vel conditionis implementum, & hæc ſufficiant pro concordia iſtorum magnorum virorũ, licet per multa hinc inde potuiſſent dici, quæ, vt breuitati conſulam, omiſſo.

ARGVMENTVM.

Actio competens fiſco pro releuio, an ſit realis, vel perſonalis proponitur, ſuper quo Marini Frecciæ, necnon Io. Franc. de Ponte ſententię inuicem ſibi aduerſantes referuntur, alter perſonalem, alter realem eſſe aſſerentes, vtraque tantorum virorum diſcutitur opinio; deinde adhibita diſtinctione concordantur. Demùm deciſiones Regiæ Cameræ ſuper hoc ſeruatæ referuntur, tam in ſimplici, quam in duplicato releuio.

SVMMARIVM.

1 *Actionis realis, & perſonalis varij effectus traduntur.*
2 *Actionis mixtæ varij effectus traduntur.*
3 *Actio pro releuio an ſit perſonalis, vel realis, vel mixta.*
4 *Actionem pro releuio fiſco competentem perſonalẽ eſſe probatur, ex Frecc. ſententia.*
5 *Tertius poſſeſſor feudi moleſtari poteſt pro releuio à fiſco.*
6 *Actionem pro releuio realem eſſe contendit Io. Franc. de Ponte.*
7 *Actio prò adhoo conſequendo realis eſt, etiam contra tertios poſſeſſores, prò non ſoluto adhoo.*
8 *Releuium, quia infixum feudo, debetur à tertio poſſeſſore ſi non fuerit ſolutum.*
9 *Releuij onus inductum in ſucceſſore, non autem ſuper feudo; ideo non trahendum contra illud.*
10 *Directum feudi dominium Dominus nuſquam præſumitur à ſe abdicare.*
11 *Actio prò tributo hypothecaria datur, quãdo à iure expreſſum eſt.*
12 *Franc. de Ponte ſententia probatur.*
13 *Hypotheca datur prò cenſu ſuper re emphyteutica.*
14 *Actio prò laudimio realis eſt, item prò decimis, & collectis.*
15 *Sententiæ Frecc. & Franc. de Ponte diſſidentium concordantur ex diuerſitate temporis remiſſiuè, & num. 20.*
16 *Actio prò releuio hodie realis eſt, nec dubitandum.*
17 *Deciſiones referuntur, quòd actio pro releuio ſit realis.*
18 *Releuium eſt debitum fiſcale, ideò realis eſt actio.*
19 *Actionem prò duplicato releuio realem eſſe refertur.*
20 *Actio prò releuio habet perſonam obligatam, & in conſequentiam feudum.*

QVÆSTIO III.

1 Actionem cui naturę tribuendã eſſe perſcrutari valdè admodum cõfert, ex eius enim naturę inueſtigatione varij producuntur effectus, cum ſi realis eſſe deducatur, sẽper rem efficit, & contra quemcumq; rei poſſeſſorem, vel detentorem ſuos producit effectus, quòd ſi perſonalis referatur, tunc tam longas manus, largaſq; habenas minimè habet, cum tantùm circà obligati rei perſonã reſtringitur, intràq; eius clauditur viſcerum cancellos, adeout perſonam ipſã non tranſgrediatur, eaq; extincta, & extinguatur. Quòd ſi ex vtròq; gene-
2 re particeps producatur; nempè quòd mixta ſit, vel perſonalis in rẽ ſcripta, tunc licet & contrà perſonam detur, tamen & contrà rem exerceri etiam poteſt, *S. omnium, inſt. de action. vbi DD.*
3 Propterea, dum iam deduximus fiſco competere actionem. Quęro ſub quo

 ordi-

ordine collocãda erit talis ratio, num
perſonalis, num realis, vel mixta di-
cenda erit.

4 *Marin. Freccia de ſubfeud. lib. 2. au-
thor. 3. num. 4. & ſeqq.* licet inuolutè
loqui videatur, tamẽ in effectu tenet,
quòd ſit præſtatio perſonalis debita à
ſucceſſore feudi, non autem à feudo,
ſubditq; quòd ſi nouus ſucceſſor alie-
net feudum in alium cum aſſenſu do-
mini, nõ poteſt emptor à Curia mole-
ſtari ſuper feudo pro ſolutione releuij,
quia hęc præſtatio non ineſt feudo,
ſed perſonę, & actio perſonalis non
ſequitur feudum *l. fin. S. 1. ff. de con-*
5 *trahen. empt.* licet contrarium de facto
afferat ſeruari, vt etiam contra quem-
cunque feudi poſſeſſorem actio detur
hæc *Marin. Freccia*, & nos latè ſupra
deduximus in illa quæſtione, an ſit
onus reale, vel perſonale, ex quibus
dictis nonnulla colligere potes ad de-
ciſionem præſentis quæſtionis.

6 Sed *Io. Franc. de Ponte de poteſt. Pro-
reg. tit. de regal. impoſition. num. 9. vſq;*
7 *ad* 13. diſcurrens de actione, quam
habet fiſcus pro adhoa, quod cum ſit
ſeruitium impoſitum in conſtitutio-
ne, & conceſſione feudorum, quæ illo-
rum innatam naturam capiunt ab ip-
ſorum inueſtituris, &c. ſubdit *nu.* 10.
propterea ſi feudatarij adhoas debi-
tas non ſoluerint, nõ ſolum actio da-
tur contra eos, & ſuper ipſorum feu-
dis conceſſis, ſed etiam pro adhois
præteritis datur actio realis ſuper eiſ-
dem feudis per tertios poſſeſſis hęc
Franc. de Ponte vſq; ad num. 12. *& nu.*
13. ſubdit per hæc verba, *Et quod di-
ctum eſt de adhois idem ſeruatur reſpectu
releuij, &c.* quod paulò inferius magis
dilucidè aperuit, dum dixit, *quod ſicu-
ti pro adhoa datur actio realis contra om-
nes feudi poſſeſſores, ita pariter pro releuio,*
8 *adducens Freccia* authoritatem, eiuſq;
dicti aſſignat rationẽ, quòd fiſcus pro
hoc releuio (eò quod ſint onera infi-
xa feudo ex lege inueſtituræ) habet
tacitam hypothecam, & feudatarius
remanet ratione feudi obligatum, ità
quòd in quemcunque tranſeat feudũ,
tranſit cum hoc onere affectum, &
datur actio, hęc *D. de Ponte vſq; num.*
13. quam doctrinam *D. de Ponte* latè
comprobat *Garſ. Maſtrill. deciſ.* 112.
num. 20. *ad* 24. vbi multos allegat, &
nos alias diximus *cum D. Regente Mo-
les* de hac obſeruantia in Regia Ca-
mera Summariæ, quòd ſi verè hæc a-
ctio pro releuio realis non eſſet, qua
via, quoquo modo quemcumq; feudi
poſſeſſorem grauare vellet? in ſumma
vides quomodo tales feudorum ma-
giſtri inter ſe diuidantur.

Et pro opinione Frecciæ quatenus
de iure ipſe diſcurrit, non autem de
9 facto uidentur facere cauſſa inductiua
releuij, quæ tantum ſucceſſorem gra-
uauit, & ſic perſonam, & ſemper quod
in iure non eſt expreſſum, hypothecã
eſſe dandam, nec nos debemus illam
dare, niſi in caſibus expreſſis *in tit. ff.
& C. in quib. cauſ. pign. tacitè contrah.*
ità arguit *Bartol. in l. lucius ff. de alie-
nat. & cibar. legat.* Item in feudo Domi-
10 nus retinet dominiũ directum, quod
nunquam à ſe abdicare videtur, iuxta
communem Feudiſtarum ſententiam
in definitione feudi traditam, & pignus
non poteſt conſiſtere ſuper re propria
*l. neq. pignus cum concordantibus, ff. de
reg. iuris*, ſed hæc ratio non tantùm
videtur obſtare, cum pignus contra-
hatur in hoc caſu ratione dominij vti-
lis, & tunc conſiſtit, *vt per Alex. & Imol.
in l. quod dicitur nu.* 13. *ff. de verb. oblig.
Neguſant. de pignor. par. 4. princip. 2. par.*
11 *num.* 117. Vndè ſi pro tributo datur
actio hypothecaria, hoc ideò procedit
quia reperitur expreſſum in iure, *l. 1.
C. ſi propter publ. penſitat. notatur in l. fin.
C. ſine cenſu, vel reliquis fund. compar. non
poſſe, Anton. de Butrio, & Imol. in cap. po-
tuit ext. de locato.*

12 Pro opinione *Franc. de Ponte* dicen-
tis pro releuio competere Fiſco actio-
nem realem, & hanc concluſionem
quam de facto practicari, ait Freccia
de

de iure ſuſtineri poſſe ſuadetur, licet *Franc. de Ponte* ſicco tranſeat pede præmiſſa illa uera concluſione valere argumentum de laudimio ad releuiũ, & ſic de emphiteuta ad feudatarium, *ſecundum Euerard. loco ab emphiteuta ad feudatarium, Roſental. de feud. in princip. ex auth. Bald. in auth. ſi quas ruinas col. pen. verſ. ſed vltra omnes, C. de ſacroſanct. Eccl.* dicentis, quod res emphiteutica pro cenſu eſt hypothec ta,& hoc fundat *ex tex. in §. ſcire autem, auth. de non alienand. Afflict. deciſ.* 95. *num.* 1. latè de hac materia, & concludit prò canone præterito competere Domino actionem hypothecariã aduerſus tertium poſſeſſorem, vt ex *glo.* —— §. 53. *glo.* 1. *num.* 58. *& ſeqq. &* §. 52. *glo.* 1. *num.* 139. ubi idem, quod de cenſu, di-
14 cit de laudimio, notat *Chaſſan. in conſuet. Burgund. tit. des cenſens* §. 1. *num.* 9. dicens quod iſtud ius laudimij eſt reale *Riminald. ſen. conſ.* 1. *num.* 57. Et hac de cauſa, quia laudimij onus eſt reale. & concernit rem, affirmat *Papon. lib.* 10. *arreſt.* 4. contra quemcumq; poſſeſſorem rei actione reali agi poſſe, quod ſimiliter ſuadetur ex onere cenſus, & decimarum, & collectarum, quæ cum ſint onera, quæ afficiant rem, vt notat *Gigas de penſionib. q.* 39. *& ſeq.* 44. *&* 51. ſequitur quod quemcumque rei poſſeſſorem afficiunt.

15 Sed quicquid ſit vtraq; ſententia ſuſtineri poteſt, attenta temporum diuerſitate, prout conſiderauimus ſupra q. 6. par. 1. ad quam remicto lectorem, tamen in ueritate ſuſtentabilior uidetur opinio *Franc. de Ponte*, tanto magis, quod ita ſeruatur hodie, non excludẽdo, quin & opinio Frecciæ etiã uera ſit, & quod hęc actio competens Fiſco pro releuio ſit hypothecaria, ſi-
17 ue realis, adeòut contrà tertium poſſeſſorẽ detur, & ſemper in Regia Camera fuiſſe ſeruatum, & iudicatũ, adeo ut hodie controuerti non poſſit, quia hęc dubitatio ſic recepit interpretatio ¶ nem, *prout refert Reg. Moles deciſ. ſua* 12. *ſub tit. de iure releuiorum*, & præcipuè fuiſſe iudicatũ in anno 1567. die 2. Ianuarij, quo tempore ingreſſus fuit officium Præſidentis, & iterum in an- ¶ no 1570. die 17. Martij, ea ratione
18 quia hoc releuium eſt debitum fiſcale, & fiſcus pro debito fiſcali habet actionem realem, ſiuè hypothecariã, ergò &c. & ità ſemper fuiſſe iudicatũ, & ſeruatum, refert idem Moles ijs in locis.

Addens etiam in fine, ita fuiſſe ſer-
19 uatum nõ ſolum reſpectu ſimplicis releuij, ſed etiam reſpectu releuij duplicati, vt pro illo fiſcus habeat actionem hypothecariam cõtrà tertium poſſeſſorem, ea nimirùm ratione, quia ſi prò ſimplo fiſcus habet hypothecam, idem eſt dicendum de duplo, adducit *tex. in l.* 1. *C. de pœnis fiſcalib. creditor. præferend.*

Non tamen excludas. ſi vis diſputãdo tenere mediã inter extremas, ſen-
20 tentiam vt poſſit ſuſtineri, hãc actionem eſſe mixtam, vt detur contrà rem, ſed habere in conſequentiam obligatam perſonam ratione rei, ſeù, vt melius dicam habere obligatam perſonã, ſed in conſequentiam rem ipſam, prò ut defendit *gloſ.* —— §. a 1. *num.* 154. *& ſeq.* & ita annotauit *Octau. Bammacar. ad Frecciam d. auth.* 3. *num.* 4. & nos diximus ſupra d. q. 6. concordando diſcordantiũ ſententias an ſit onus reale, vel perſonale.

ARGVMENTVM.

Actio pro releuio fiſco competens an ſit bonefidei, vel ſtricti iuris inueſtigatur, & ſtricti iuris eſſe probatur ex origine, & natura contractus feudi, quia de re releuij ſolutio non extenditur, nec de re ad rem, nec de caſu ad eaſum. nec de perſona ad perſonam, niſi interna ratio, vel par, vel maior inſiſ

& demum contraria refertur opinio, quod ſit bonæfidei, quatenus conſideretur cauſã, quod eſt feudum, eſſe beneficium, & contractum, qui celebratur cum Principe, & conciliantur iſtę duæ ſententiæ, quòd ratione originis, vt ſit ſtricti iuris, ratione autem cauſę, vt ſit bonæ fidei.

SVMMARIVM.

1 *Actionũ per celebris diuiſio alia bonæfidei, alia ſtricti iuris.*

2 *Actionis bonæfidei dignoſcendæ regula traditur.*

3 *Actionẽ competentẽ fiſco pro releuio eſſe, vel nõ eſſe ſtricti iuris confert indagare.*

4 *Actio prò releuio, quòd ſit ſtricti iuris dubitatur, & probatur nu. 6.*

5 *Origo releuij facit eius actionem ſtricti iuris eſſe iudicandam.*

6 *Conſuetudo eſt ſtricti iuris, & contrarium num. 13.*

7 *Ex natura contractus iudicatur actio ex eo deſcendens.*

8 *Feudum contractus eſt ſtricti iuris.*

9 *Actio ad releuium deſcendit ex contractu feudali.*

10 *Conſuetudines, & pacta inducentia releuium ſtrictè obſeruanda, nec ſunt extendenda. Idem in laudimio.*

11 *Releuium non extenditur de re ad rem, nec de perſona ad perſonam, niſi interna ratio ſubſit num. 12.*

13 *Feudum contractum eſſę bonæ fidei, & num. 6. contrarium dicitur.*

14 *Contractus, qui celebrantur coram Principe bonæ fidei ſunt.*

15 *Contractus feudalis contra concedentem interpretandus.*

16 *Actio ad releuium dicitur bonæ fidei ratione cauſæ, ſed ratione originis, & alia ratione eſt ſtricti iuris probatur.*

17 *Actio pro Canone an ſit bonæ fidei, vel ſtricti iuris remiſſiuè.*

QVAESTIO IIII.

1 PErcelebris illa eſt actionum diuiſio, quam tradidit Iuſtinianus *in tit. de actio. in §. actionum* deſumpta ex *l. actionibus ff. de in lit. iurand. Canoniſtæ in cap. cum venerabilis de exception.* & defenditur *à Gomez. in d. §. actionum*, alias bonæfidei, alias verò ſtricti iuris cenſendas eſſe, eſtque in tantum approbata hæc
2 diuiſio, vt pro regula traditum ſit eas bonæfidei iudicandas eſſe, quæ enumerantur *in d. §. actionum*, adeo, quod hodie cæteras ibi nõ enumeratas ſtricti iuris habendas eſſe tenent DD. Et inueſtigare, an actio ſit bonæfidei, vel ſtricti iuris valdè confert, cum ſi ſtricti iuris iudicetur, vſuræ non veniunt, niſi facta interpellatione, ſi bonæfidei à die contractæ moræ *l. in bonæfidei ff. de iudic.* cęteraq; his ſimilia, de quibus latè *Acurſ. Faber. Io: de Platea, Angel. Zaſ. Gomez. cæteriq; in d. §. actionum nu. 24. Petr. Loriotus in tract. de action. cap. 32. gloſſ. & DD. in d. cap cum vene-*
3 *rabilis.* Vnde cum iam deduximus fiſco prò releuio actionem competere realem, perſcrutari pernęceſſe duxĩ, an ea ſit iudicanda bonæfidei, vel ſtricti iuris ad finẽ, vt multa ex huius quæſt.
3 reſolutione decidi poſſint. Et ꝙ ſit ſtricti iuris ſuadetur, quatenus vera ſit regula, quam modò annuimus, eas tãtùm cenſendas bonęfidei, quæ enumerantur *in d. §. actionum*, quodque cum hęc actio *in d. §. actionum* enumerata non reperiatur, ergò bonęfidei, non autem ſtricti iuris iudicandam eſſe, *ità Guid. de Suzar. in tract. iur. emphit. num. 3. Aluar. Valaſc. de cenſibus quæſt. 5. num. 7. poſt Speculat. Iaſ. Acurſ. Beroum, Bald. cæteroſq; ibi à Valaſc. alleg. num. 8.* & ità poſt eum *Felician.*
de

de Solis in tract. de cenſibus lib. 1. cap. 3.

5 quæ propoſitio magis conualidatur ſi ad eius originem reſpiciamus, quam originem cum conſuetudo,& mos introduxerint iuxta toties. Andr. de Iſern. inculcatam doctrinam in d. cap. 1. de cap. Corrad. & à Freccia relatam, & nos ſupradiximus in quæſtione illa, quam

6 de releuij originem inſtituimus, ſed conſuetudo eſt ſtricti iuris, l. 3. §. hæc verba vbi DD. ff. de negot. geſtis, cæterique, quos allego, & ſequitur Henrich. à Roſental. de feud. cap. 6. quæſt. 5. num. 3. in gloſſ. B. ergò & actio ab ea introducta ſtricti iuris abſque dubio arbitranda eſt, quam doctrinam benè cognoſcit Freccia d. author. 3. num. 2. dicens, eòquod releuij ſolutio ex cõſuetudine introducta eſt, odioſam illã iudicauit ex Alber. Brun. in conſ. 44. per quę verba aliud ſignificare noluit, niſi quod ſtricti iuris ſit cenſenda, & ideo odioſa, cum odioſa ſemper ſtricto iure interpretentur iuxta communem Doctorum regulam.

7 Inſuper actio deſcendens ex aliquo contractu ſemper eſt iudicanda eius naturę qualis eſt contractus, à quo deſcendit d. §. actionum vbi DD. hoc

8 firmant, ſed feudum eſt contractus ſtricti iuris, prout in cap. 1. de feud cognit. aſſeruit Iacob. de Beluiſ. & Bald. ibi num. 9. Afflict. num. 8. Iacob. Rauenn. num. 7. par. 5. Caccialup. par. 5. num. 7. in repetit. d. cap. 1. Franciſchin. Curtius de feud. q. 9. par. 1. vbi communem dicit eſſe feudiſtarum ſententiam Antonius Capyc. in inueſt. feudal. in verb. feudalis contractus col. 3. §. contractus ſtricti iuris, Nicol. Intrigl. de feud. centur. 1. q. 16. num. 1. cum ſeqq. dicens hanc eſſe communem ſententiam Petr. Nicolaus Mozz. de feud. in princip. num. 21. Ludolph. Scrader. in tract. de feud. p. 2. cap. 2. num. 1. & 4. & poſt Io: Garzon. Corbulum, Loffred. Iul. Clar. cæteroſq; quos allegat, & ſequitur Henrich. à Roſental. de feud. cap. 1. concluſ. 5. num. 1. in gloſſ. A.

9 ſed actio ad releuium deſcendit ex contractu feudali, nempè inueſtitura, vt iam diximus, ob quam debetur releuium, ergò neceſſariò dicẽdum eſt,& actionem iſtam, eòquod ex dicto contractu deſcendit, ſtricti iuris iudicandam eſſe, ita poſt Bald. & alios in l. 1. C. locati tenet Valaſc. de iure emphit. quæſt. 5. num. 8. vnde idem Roſental. cap. 6. tit. quibus mod. feud.

10 acquir. concluſ. 66. num. 6. dixit, quod pacta,& conſuetudines, quæ releuia introduxerunt eſſe ſoluenda, ſtrictè ſunt obſeruanda, nec extendẽda ſunt, quod idem poſt gloſſ. in conſuet. —— §. 32. num. 3. quem refert,& ſequitur Amad. de Ponte quæſt. laudim. q. 27. nu. 10. ex authoritate Andr. de Iſern. duobus in locis ibi allegatis, quòd laudimiũ, cæteraq; huiuſmodi onera ſunt odioſa, & reſtringenda ad caſum ſcriptum tantùm, non autem de caſu ad caſum, vbi diuerſa militat ratio, ità Ludolph. Scrader. de feud. par. 6. cap. 3. num. 24. 25. Secundo inferas, quod in hac releuij ſolutione, eò quod ſtricti iuris eſt,

11 non poteſt fieri extẽſio de re ad rem, nec de caſu ad caſum, nec de perſona ad perſonam Bald. in cap. 1. num. 9. de feud. cognit. vbi Afflict. numer. 18. & Petr. de Rauen. Roſental. in tract. de feud. cap. 7. concluſ. 42. num. 4. 6. & ſeq. vbi

12 latè de hac materia. Hoc tamen limitant Doctores, nonnulli niſi ratio ſubſit interna, vel par, vel maior æquitas ſuadeat, ità Afflict. in d. cap. 1. nu. 18. de feud. cognit. in fine poſt Luc. de Penn. ibi allegatum, vbi Bald. cæterique Syluan. de feud. recognit. quæſt. 4. num. 4. & 10. & poſt Claud. Seyſſell. Roſental. cap. 1. quæſt. 17. num. 4.

13 Non tamen excludas, quin contraria opinio defendi non poſſet, nempè hanc actionem bonæfidei eſſe, cuius opinionis argumento eſt, nam nõnulli exſtimarunt feudum eſſe bonæfidei, vt Præpoſit. in d. cap. 1. de feud. cognit. numer. 2. Syluan. latè de feud. recognit. d. quæſt. 4. latè Oldenrorp. de action. beneficiat. claſſ. ſuis hanc ſuadentes ſenten-

tiā ea nimirum ratione dicendo, quod feudalis contractus celebratur cum Principe, & per conſequens bonę fidei, vt tenet *Zaſius in d. cap. 1. de feud. cognit. Bald. in §. ſi quis num. 1. de pace Conſtantiæ Mozz. de contractibus art. 4. de diuiſ. contract. numer. 15. & 26.* vbi alios allegat *Nicolaus Intrigliol. de feud. cent. 1. quæſt. 16. num. 17. & ſeq. Neuizan. conſ. 12. num. 17. inter conſil.*
14 *feudal. Alber. Bruni*, ampliantes hanc ſententiam etiam ſi eſſet contractus, qui celebraretur coram Principe, ità *Gomez. latè in d. §. action. inſtit. de actionib.*

15 Vnde inferendum videbatur, eò quòd cōtractus feudalis beneficij ſpeciem contineret, actionem ex illo latè contra Principem eſſe interpretandā, licet ſtricti iuris ſit, ita *Roſental. in ſua ſynop. cap. 1. concl. 5. numer. 10. & con-*
16 *cluſ. 18. num. 21.* vbi alios allegat, & ideo concludas, quod hæc actio ad releuium, eòquod non deſcendit immediatè ex contractu feudali, ſed ob contractum feudalem, nempè inueſtituram à Principe factam, vt ſupra diximus, & ex more, & conſuetudine introducta, ideo ratione originis dicitur ſtricti iuris, ſed ratione cauſę, ob quam debetur, dici poteſt, quod ſapiat naturam bonæ fidei, ſed verè ſtricti iuris eſt, & ideo eòquod onus eſt, ſemper iudicandum eſt in dubio, vt non debeatur, quia quanto minus poteſt feudum grauari debet.

Et quod releuium ſit ſtricti iuris, tenet, & fundat *Petr. Paul. Balzaran.*
17 *in §. ſed & res numer. 17. in princip. per quos fiat inueſt.* & quid de actione pro Canone videas *Iaſon. in l. 2. C. de iure emphit.*

ARGVMENTVM.

Pendente iudicio num res, de qua releuium ſolui petitur ſit feudalis, vel nè an illud fiſcus exigere poſſit, & exactum quando repetendum. Diſtinguitur. Si conuentio inter Dominum, & vaſſallum fuerit, & Domino poſſidente vaſſallus negans feudalem rem, nō ſoluet, ſiuè vti in allodialem ingrediatur, Si inter agnatos, & filiam te ſinec Domino, nec agnatis poſſidentibus, nec probaturis aliquid incontinenti, femina immiſſa non ſoluet, Agnatis autem poſſidentibus, & femina immiſſa vti in rem feudalem ſoluet releuiū, quòd ſi ſuccubuerit immiſſus ſolutum iam releuium repetet à nouiter immiſſo, quod & conſimili deciſione, & authoritate conualidatur.

SVMMARIVM.

1 *Releuium an poſſit exigi pendēte iudicio ſuper qualitate feudali.*
2 *Iudicium de feudali qualitate poteſt cadere inter diuerſas perſonas.*
3 *Succeſſor non negando rem feudalem eſſe quæ à Domino poſſidetur, non eſt immictendus in eius poſſeſſionem, nec releuium ſoluere debet deducitur.*
4 *Succeſſor negans rem eſſe feudalem, ſed allodialem profiteatur immiſcendus eſt, nec ſoluat releuium probatur.*
5 *Domino nec agnatis poſſidentibus rem feudalem prætenſam, nec incontinenti de feudali qualitate probantibus, femina immictitur in poſſeſſionem vti in rem allodialem, nec ideo releuium ſoluitur.*
6 *Pendente iudicio ſuper feudali qualitate, agnati poſſidentes non ſunt manutenendi in poſſeſſione feudi, ſed filia immictenda, & releuium ſoluet.*
9 *Releuium ſolutum pendente iudicio ſuper qualitate feudali, & poſtea allodiali declarata, poteſt repeti, & num. 13.*
8 *Laudimium ſolutum poſt venditionem, & inueſtitura non facta, & pendente tunc repeti poſſe ſuadetur.*
9 *Feudi qualitate probata, immiſſus ſoluet releuium.*

10 *Inue-*

10 *Inueſtitus lite pendente, & ſoluens rele-
uium, ſi deinde ſuccumbat poteſt repe-
tere releuium ſolutum à vincente.*

11 *Auocantes feudum ſoluunt releuium illis,
qui primo loco releuium ſoluunt (fiſci
iure inconcuſſo ſemper extante.)*

12 *Agnati reuocantes feudum reſtituere
laudimium ſolutum tenentur emptori, à
quo reuocant.*

13 *Repetitionem releuij dandam eſſe conclu-
ditur.*

QVÆSTIO V.

1 EX ijs, quæ diximus ſupra q. 14.
par. 1. in fine
corrolariè hæc
venit inferenda
queſtio, cò quod
releuium ſolui-
tur à ſucceden-
te in feudo, quid ſi pendente iudicio
de qualitate feudali, num res, in qua,
qs ſuccedit, an ſit vel nè feudalis iudi-
canda, & quis in ea ſuccedit, an fiſcus
2 releuiũ poſſit exigere, pro cuius quæ-
ſiti reſolutione, diſtinguendo dico,
quod hoc iudicium de qualitate feu-
dali poteſt cadere. Primo inter Do-
minum, & vaſſallum. Secundo inter fi-
liam, & agnatos. Tertio inter agnatos
ipſos.

Primo caſu ſubdiſtinguendi ſunt,
permulti alij caſus. Primo ſi Domi-
3 nus poſſidet rem, quæ feudalis con-
tenditur, & vaſſallus petens ſuccedere
non neget rem feudalẽ eſſe, tunc quia
immiſſio deneganda eſt, ideo nec rele-
uium ſoluendum eſſe fateri cogitur
ex *Afflict. deciſ.* 119. *num.* 1. ex ijs, quæ
diſcurrit *Cæſar Argel. de legitim. contra-
dict. quæſt.* 17. *art.* 1. cum releuium
debeatur ratione immiſſionis in poſ-
ſeſſionem feudi, vt toties inculcaui-
4 mus. Quòd ſi petens ſuccedere neget
bona feudalia, ſed allodialia profitea-
tur, quia tunc petens immictitur in
poſſeſſionẽ, vti in rem allodialem, vi-
detur dicendum releuium non eſſe
ſoluendum ex ijs, quæ diſcurrit idem
Cæſar Argel. d. tract. ibidem art. 2.

Secundo capite quãdo inter agna-
tos, & filiam lis eſt, tunc plures ſunt
5 diſtinguendi caſus. Primo caſu, quãdo
agnati, aut dominus directus nõ poſ-
ſident, nec quicquam ſe incontinenti
probaturos offerant, vel probent rem,
in qua ſuccedi petitur eſſe feudalem,
tunc filia immictenda eſt, maximè ſi
eſt inſtituta, vt fundat *Cæſar Argel. d.
tract. quæſt.* 18. *art.* 1. & tunc quia fe-
mina ſuccedit vti in allodium, ideò
releuium non eſt ſoluendum.

Secundo caſu quando agnati repe-
riuntur in poſſeſſione, & dicuntur bo-
6 na eſſe feudalia, tunc (pendente iudi-
cio) ipſi non ſunt manutenendi in poſ-
ſeſſione ſi de qualitate feudali nihil
ꝓbent, vel ꝓbare ſe offerant, ſed femi-
na immictenda eſt, ità *Cæſar Angel. d.
quæſt.* 18. *art.* 5. *num.* 26. & tunc quia
vt dicit ibi Argel. immictitur femina
vti in rem feudalem, dicas quod rele-
uium videtur eſſe ſoluendum.

Sed hìc occurrit difficultas, ſi po-
ſtea immiſſus ſuccumbat in petitorio,
adeò vt iudicetur illum non poſſe ſuc-
cedere ad dictum feudum, & ideo ad
alium vadat, vt ad agnatum, vel fiſcũ;
& releuium reperitur ſolutum, tunc
à quo debet repeti.

Ideò dicas, quod pendente iudicio
ſuper qualitate rei feudalis, tunc quia
ſemper præſumptio eſt contra fiſcum
rem eſſe allodialem, dominus non ha-
bet intentionem fundatam pro rele-
7 uio, & hoc caſu ſi releuium fuerit ſo-
lutum, & poſtea res fuerit declarata
allodialis, tunc quia inueſtitura fuit
inutilis, releuium ſolutum repetetur
vt ex *Bertrand. conſ.* 114. *vol.* 2. *Franc.
Marc. deciſ.* 606. *Aymon. Crauett. in
conſ. prò genero num.* 291. *Amed de Ponte
quæſt.* 39. *num.* 8. *gloſ.* —— §. 22. *num.*
61. *quæ allegat idem de Ponte ibidem nu.*
1. *& allegat alios, vt Fabrum, Tiraquell.*
8 *Aluarot. Cum.* & alios, qui tenent ex
irrita

Digitized by Google

irrita venditione non deberi laudimium, & per conſequens dum non debetur, ſi ſolutum erit, repeti poſſe, & de laudimio ad releuium facilis eſt argumentatio. Si autem res feudalis fuerit declarata, tunc immiſſus ſoluet releuium, hoc non eſt dubium, ideoq; repetitio non datur.

9 Quod ſi iudicium pendat ſuper ſucceſſione feudali, ſed de feudali qualitate non dubitatur, quo caſu, quia Dominus habet intentionem fundatā rem eſſe feudalem, tunc ab illo, qui eſt immiſſus, dominus debet releuium habere, vt concludit poſt *gloſſ.* *d. §. 32. num. 6. idem de Ponte d. num.* 8.

10 Sed ſi immiſſus in poſſeſſione, & releuio iàm ſoluto ſuccumbat in petitorio, & noua inueſtitura expediatur in perſona collitigantis, qui victoriam reportauit in petitorio, tunc ille, qui iàm fuerat immiſſus, & modo ſuccumbens repetere poteſt releuium ab illo, qui victoriam reportauit in petitorio, ea ratione, quia illa immiſſio fuit re-
11 uocabilis (licet ſemper ſolutum, inconcuſſumq; ius releuij fiſco remanſerit) & ideo auocantes feudum tenentur illud ſoluere illis, q primo loco releuium ſoluerunt de re reuocabiliter acquiſita, ita poſt *Redoan. de reb. Eccleſ. non alienand. tit. de laudimio, §. iſta autem circa finem num.* 29. & clarius *Crauett. d. conſ. pro genero, & conſ.* 386. cenſuerunt domino quidem in caſu prædicto releuium ſoluendum, & rectè ſolutum eſſe, ſed eſſe reſtituendum ſoluenti ſequuta euictione.

12 Et in feudo vendito alienabili ex tenore inueſtituræ facta oblatione, & ſaluo iure prælationis competente agnatis, ob quam emptionem, emptor ſoluit laudimium (vt ſoluitur in patria Pedemontana) tunc facta re-
¶ uocatione per agnatos, Senatus Pedemontanus cenſuit validam eſſe rereuocationem, ſed quoad laudimium, vt emptor non teneatur ad illud ſoluendum, ſed quòd adgnati illam venditionem reuocantes tenentur releuare emptores à dicto laudimio ſoluto hanc deciſionem refert *Amed. da Ponte d. quæſt. 39. numer.* 10. *circa medium.*

Et tādem concludit *D. Anell. Amat. conſ.* 14. *in fine* in cauſa Sororum de
13 Sabellis per hoc verbum, Ex quibus liquidò conſtat pro reſiduo releuij, non poſſe poſſeſſores moleſtari, & quod iniuſtè per exequentes exactum eſt; eſſe reſtituendum.

ARGVMENTVM.

Releuium eſſe ſolutum ſi non apparet. an ex lapſu temporis præſumatur? proponitur, ad quam admiſſa temporis, & recentis, & antiqui diſtinctione, vt de recenti ſatisfactione, alleganti incumbit probandi onus, feudaleſq; conſuetudines probationem requirunt manifeſtam, nec præſumptam ſufficere tamen facta inueſtitura, vaſſalloq; feudum poſſidente, præſumitur pro vaſſallo ſecundum magis veritati conſonam ſententiam, eam declarando non procedere quando proteſtatio interceſſerit, ad quam ſint cauti fiſcales. Si verò temporis diuturnitate, ac legitimi ad præſcribendum vaſſallus contrà fiſcum coadiuuetur. Præſumptio eſt contrà fiſcum, & quid ſi pars releuij forſan ſoluta probetur, & ſatisfactum fiſco quando præſumendum ad Menoch. remiſſiuè.

SVMMARIVM.

1 *REleuium an præſumatur ſolutum ex antiquitate temporis diſtinguitur, & num.* 16.

1 *Præſumitur pro fiſco releuium nunquam fuiſſe ſolutum, & num.* 20.

3 *Satisfactio contractus non præſumitur niſi probetur.*

4 *Pro-*

4 *Probatio manifeſta requiritur in cauſa amiſſionis feudi probanda, non autem præſumptiua.*

5 *Inueſtitura facta, & ſeruitij præſtatio (legitimo accedēte tempore) faciunt præſumi releuium eſſe ſolutum.*

6 *Aſſecurationis literæ expeditionem debent niſi ſoluto releuio.*

7 *Seruitij receptio arguit releuium ſolutum & num. 12.*

8 *Solutio releuij eſt antecedens neceſſarium ad inueſtituram.*

9 *Dato conſequenti neceſſario, præſumitur antecedens.*

10 *Exiſtens in poſſeſſione feudi præſumitur iuridicè eſſe in illa.*

11 *Receptio penſionis argiut, quod Dominus remiſit pænam caducitatis.*

13 *Releuium non ſolutum facta inueſtitura, debetur ſi Dominus in inueſtitura fuerit proteſtatus.*

14 *Emphiteuta poteſt expelli ſi Dominus in receptione canonis non ſoluti fuerit proteſtatus.*

15 *Inueſtitura ſemper debet expediri cum clauſula ſaluo iure releuij debiti Curiæ, ſi quod ſolutum non eſſet.*

16 *Antiquitas temporis facit præſumi releuiū eſſe ſolutum, probatur.*

17 *Satisfactio realis, & liberatio ex tempore inducta ſunt ſimiles.*

18 *Curſus temporis legitimus, tollit actionem realem, & perſonalem.*

19 *Conſenſus inducitur ex taciturnitate, & diuturnitate temporis.*

20 *Fiſcus ſemper præſumitur ſibi ſatisfeciſſe.*

21 *Releuij partis receptio arguit totius ſolutionem, ſi fiſcus bona vaſſalli in ſui poſſe habuerit.*

22 *Cōiecturæ, & præsūptiones, ex quibus fiſco ſatisfactum de releuio eſſe præſumitur remiſſiuè.*

QVÆSTIO VI.

1 ET quia ex temporis lapſu multa inducuntur, multaq; pariter tolluntur, quærēdum hìc ſtatui, an ex lapſu temporis ſtatuti ad ſoluendum releuium, (eiuſque ſolutione nequaquam apparente,) illud ſolutum eſſe præſumatur, adeò ut ſucceſſor feudatarius, nec eius filij deinde moleſtari minimè poſſint? hāc quæſtionem, vt diſtinctè procedam, in duo reſeco capita.

Primum, aūt quærimus de lapſu tēporis ex recenti.

Secundum, aūt de lapſu temporis ex antiquo.

2 Et prò vera eius quæſtionis intelligentia eſt præſciendum, quod ſemper præſumptio eſt pro fiſco, vt nunquam releuium præſumatur ſolutum, niſi ꝓbetur, ea quippè ratione, quia ſolutio eſt quid facti, quod nunquam præſumitur, niſi probetur, *l. in bello, §. facta, ff. de capt. & poſtlim. reuerſ.* qui enim ſolutionem allegat eam probare debet, *l. quinquaginta, ff. de probation. Bald. conſ.* 408. *col.* 1. *lib.* 5. *Aymon Crauett. conſ.* 213. *num.* 1. *Menoch. præſump. lib.* 3. *præſumpt.* 135. *num.* 1. Sic etiam

3 in ſatisfactione contractus, ſiuè eius adimplemento (prout ſolutio releuij, quod ſoluitur prò contractu inueſtituræ, vt iam toties diximus,) qui allegat huic contractui ſatisfeciſſe, & adimpleuiſſe, probare debet ſatisfactionem, & adimplementum contractus, *vt in ſpecie Alex. conſ.* 79. *incip. viſis nu.* 2. *lib.* 4. *Antonius Gabriell. commun. concluſion. lib.* 7. *tit. de criminal. concluſ. concluſ.* 2. *num.* 58. *Corneus conſ.* 11. *num.* 8. *lib.* 2. *Rip. in l. fin. q.* 55. *num.* 186. *C. de reuocand. donation. Bald. in l. inter debitorem, ff. de pactis.*

Inſu-

Inſuper conſuetudines feudales ad
4 fidem faciendam ſuper cauſa amiſſio-
nis feudi requirunt probationem ma-
nifeſtam, *cap.* 1. *tit. quot teſtes ſint ne-
ceſſ. ad proband. ingratitudinem, latè fun-
dat Ludolph. Schrader. de feud. par.* 2. *p.* 9.
principal. ſectio 13. *num.* 131. *verſ. deci-
moſexto*, & tunc vbi lex requirit mani-
feſtam probationem non ſufficit præ-
ſumptiua, *ità Felin. & Decius in rub. ext.
de probation. loco allegato.*

6 Ad primum, ſi inueſtitura de feudo
facta fuerit, itemq; vaſſallus feudum
poſſederit, & ſeruitium impoſitum
præſtiterit, quia tunc eo caſu omnia
ſollemniter geſta, & acta præſumun-
tur, & ſic releuium ſolutum, ea nimi-
rum rõne, nam alias nõ fuiſſet inueſti-
tus, niſi releuium ſoluiſſet. *ità Octau.
Bammacar. in cap. ſi quis pro triginta,
nu.* 7. *ſi de feud. defuncti*, nec admiſſus
ad præſtationem ſeruitij, hæc eſt vera
concluſio, quam ponit *Io. Antonius de
Nigris in cap. apud Fogiam num.* 40. *tit.
de inueſt. intra annum*, & probatur, quia
literæ aſſecurationis nõ expediuntur,
niſi prius fuerit releuium ſolutum; *vt
patet in d. conſt. poſt mortem*, dum illa
dicit literas mandari iuſſimus recepto
prius releuio, vt annuit idem *Niger d.
num.* 40. *circa medium.* Itemque quia
Dominus inueſtiendo vaſſallum, illũq;
7 ad ſeruitium admictendo, præſumi-
tur, & videtur remiſiſſe caducitatem
à feudo, ſi quam incidiſſet ob illius nõ
ſolutionem, & ſic duplicatum releuiũ
& ſimplex videtur remiſiſſe, etiam ſi
8 non fuerit ſolutum, *ità probat gloſſ. in
cap.* 1. *in fine quo temp. miles.* Item quia
releuij ſolutio eſt quid antecedẽs ne-
ceſſarium ad inueſtituram, cum *conſt.
poſt mortem* dicat, *recepto verumta-
tamen releuio*, & ſic poſt receptum re-
leuium à fiſco expeditur inueſtitura,
9 & ideò dato conſequenti, & ſic inue-
ſtitura facta præſumitur neceſſarium
antecedẽs, & ſic ſolutio releuij pſumi-
tur, *l. quicumq; C. de apoc. publicis lib.* 10.
*l. illud, ff. de acquir. hæred. ita probat Io.
Anton. de Nigris d. loto. num.* 40. Item
10 qui eſt in poſſeſſione feudi præſumi-
tur illud iuridicè habere probat, *Paris
de Puteo de reintegrat. feud. cap. quod in-
cipit, pone quod eſt quæſtio num.* 14.

Item quia Dominus recipiendo pẽ-
ſionem omnium annorum, in quibus
11 eſt ceſſatum à ſolutione videtur re-
miſiſſe caducitatem, vt probat *gloſſ.
in l.* 2. *C. de iure emphiteut. in verbo re-
pellere*, ea nimirũ ratione, quia Domi-
nus ob non ſolutionem laudimij, vel
penſionis, alterum duorum facere de-
ber, vel deijcere poſſeſſorem, vel pen-
ſionem petere, ergo faciẽdo alterum,
nempè penſionem petendo videtur
tacitè renunciare alteri, & ſic cadu-
citatem remictere, ergo idem in dño
12 vt ob non ſolutionem releuij, alterũ
facere poterat, vel non concedere in-
ueſtituram, vel eum à feudo deijcere,
ſed dum inueſtiuit, & ſeruitium exegit
videtur alterum remiſiſſe, & ſic cadu-
citatem à feudo, & per conſequens
nõ eſſe locũ ſolutioni releuij, ita ex *gl.
in d. l.* 2. *tenet Amed. de Ponte laud. q.* 16.
n. 1. *&* 2. probat poſt alios *DD. Iaſ. in d.
l.* 2. *num.* 124. *C. de iure emphit.*

12 Ex quibus Iaſonis dictis limita di-
ctam concluſionem ex Campan. de-
ſumptam procedere quando Domi-
nus non fuerit proteſtatus in inueſti-
tura, vel exactione ſeruitij, ſed ſi eam
admiſerit ſaluo iure petẽdi releuium,
tunc eo caſu licet inueſtituram fece-
rit, & ſeruitium exegerit, adhuc rele-
uium petere poteſt Dominus, ità per
gloſſ. in d. l. 2. *in verbo repellere*, quam
ſic intelligit *Iaſ. d. loco num.* 124. *cir-
ca medium*, probat idem *Iaſ. ibi circa
14 medium* in emphiteuta, & Domino,
vt Dominus recipiendo penſionem
futurorum annorum, ſi proteſtatus
fuerit de iure expellendi emphiteu-
tam ob non ſolutionem annorum
præteritorum, quia adhuc expellere
poteſt, hanc limitationem probat *Bal.
in cap.* 1. *col.* 2. *quo temp. miles, & in
cap. quæ in Eccleſiarum extra de conſtitut.*

Iaſ.

Iaſ. in d. l. 2. num. 124. *verſ. & ſi con-*
tra, & nos latiùs, & magis conſidera-
tè hac de re differemus infra quæſt. 6.
7. 8. 9. 10. par. 5. dum quęremus an
Dominus poſſit recipiendo ſeruitium
cum proteſtatione ſibi præiudiciũ in-
ferre circa releuium duplicatum.

15 Vnde ſint cauti, qui fiſcalia tuen-
tur iura, vt ſemper quòd expeditur
inueſtitura, vel recipiatur ſeruitium
ordine Principis, proteſtationem prę-
mictant, vt per illum actum non infe-
tur præiudicium ſolutioni releuij, ſi
quæ facta non eſt, vt docet *Iaſ. d. nu.*
124. in ſolutione laudimij, & in cadu-
citate.

16 Ad ſecundum caput ſi lapſus tem-
poris ex antiquo proponatur, non au-
tem ex recenti, & tunc ſi eo caſu fiſcus
per multos annos non petierit rele-
uium, tunc ex diuturnitate temporis,
eiuſq; curſu pręſumitur releuium ſo-
lutum, & per conſequens vaſſallum li-
beratũ eſſe. Quod aſſumptum proba-
17 tur ex ſequentibus, nam qui tempore
liberatur ſimilis eſt ei, qui ſatisfecit *l.*
ſi pupillus §. *vlt. ff. de adminiſtrat. tutor.*
18 Item temporis curſus tollit actionem
realem, & perſonalem *l. ſicut l. omnes*
C. de præſcript. triginta annorum cap. il-
lud, & cap. ad audientiam de præſcri-
19 *ption.* & qui longo tempore patitur, &
tacet conſentire dicitur *l. pen. C. comm.*
diuid. l. ſollemnibus C. de rei vendic. tra-
dunt *Dyn. in l. alienationis ff. de verb. ſi-*
gnific. Alex. conſ. 59. *num.* 9. *lib.* 3. pro-
bant benè *Afflict. deciſ.* 13. *nu.* 2. pro-
bat *Berous conſ.* 19. *num.* 9. *lib.* 3. *Me-*
noch. præſumpt. 125. *num.* 3. *& ſeqq.*

20 In fiſco autem ſemper eſt præſu-
mendum, quod ſibi ipſi ſatisfecerit,
cum ſit perſona diligens, quę ſemper
ſibi ſatisfacere facit, cum habeat ma-
nus longas, quę qualitas perſonæ dili-
gentis in hoc caſu conſideranda eſt,
dixit idem *Afflict. d. deciſ.* 13. & vltrà
eum *Crauett. cent.* 129. *n.* 6. & ſi aliàs
Fiſcus fuerit in culpa, ſibi debet im-
putare.

Ex qua culpa infertur ad aliam
21 præſumptionem contra fiſcum, vt po-
tè ſi fiſcus partem releuij receperit,
ſtante quod potuit integram ſummam
recipere, & conſequi ex bonis vaſſalli
in ſui poſſe peruentis, & deinde per
eundem fiſcum eidem vaſſallo reſtitu-
tis, ex hoc facto oritur præſumptio cō-
tra fiſcum, vt totum releuium ſibi ſo-
lutum fuerit, ità in creditore recipien-
te partem debiti à ſuo debitore, & bo-
na creditoris habente, eidēq; creditori
reſtituente, *ex Bartol. in l. duobus, & l.*
ſi is, cui res ff. de legat. 2. probat *Afflict. d. dec.*
13. *num.* 20. *Menoc. præſumpt. lib.* 3. *præ-*
ſumpt. 135. *num.* 17. 18. & de hac præ-
ſumptione inferius ſuo loco dicemus
infra quæſt. 11. hac eadem parte.

Ex quo Menochij loco alias hauri-
22 re poteris coniecturas ad hūc caſum
ſpectantes, nempè quū debitum ſolutū
eſſe p̄ſumatur, quas ad releuium qua-
tenus fiſcus creditor eſt, poteris ap-
plicare, ad quem remicto lectorem.

ARGVMENTVM.

Contra fiſcum in actione, quam pro re-
leuio contra vaſſallum eiuſuè feudum
habet, pręſcriptionem dari. In duplex
hæc quæſtio reſecatur caput, vt alte-
rum ſit quando præſcribatur actioni
intentatę ad releuiū, alterum quando
præſcribatur iuri petendi releuium.
In primo admictendū eſt, quod præ-
ſcriptio in feudalibus eſt correlatiua
inter vaſſallum, & Dominum, Actio-
neſq; feudales triginta annorum ſpa-
tio circumſcribi regulariter, tum quia
hęc actio ad releuium, ſiuè perſonalis,
ſiuè realis admictatur, tricennalis, prò
vt etiam actionē duplicati releuij ar-
bitranda eſt.

SVMMARIVM.

1 *Actio ad releuium an præſcribatur di-*
ſtinguitur de tempore.

2 *Præſcriptio in feudalibus correlatiua eſt.*

3 *Vaſſallus, & Dominus correlatiui ſunt, nec ad imparia debent iudicari.*

4 *Dominus vt poteſt demanij vaſſallum vendere contra ejus voluntatem, ita vaſſallus vrgente neceſſitate poteſt feudum, ſine Domini conſenſu, alienare.*

5 *Actiones deſcendentes ex conſuetudinibus feudorum triginta annorum ſpatio tolluntur.*

6 *Longiſſimum tempus tollit actionem feudalem.*

7 *Actio fiſcalis pro releuio tollitur ſpatio triginta annorum.*

8 *Actio feudalis ciuilis eſt, non autem prætoria.*

9 *Actio ad duplicatum releuium ſpatio triginta annorum tollitur, & num. 10. & 11. 14.*

10 *Pœna condemnatoriæ actio triginta annorum ſpatio tollitur.*

11 *Ius fiſci pro delictis ſpatio triginta annorum tollitur.*

12 *Actio duplicati releuij, quòd tollatur ſpatio triginta annorum comprobatur.*

13 *Vaſſallus negans præſtare ſeruitia triginta annos libertatem conſequitur ab illis.*

14 *Actio ad feudi priuationem ſpatio triginta annorum tollitur.*

15 *Actio ad releuium præſcribitur etiam per tertium poſſeſſorem.*

16 *Præſcriptio vt currat contra releuium requiritur quod actio fuerit intentata.*

QVÆSTIO VII.

1 Contra fiſcum, an detur præſcriptio in actione releuij? quęſtio hæc, meo quidem iudicio in duplex poteſt receſari caput.

Primum, quanto tempore, & quando præſcribatur contra fiſcũ in actione pro releuio intentata contra feudatarium, eiuſq; feudum.

Secundum caput, quanto tempore res pręſcribatur libera à ſolutione releuij. De primo videbimus hic, de ſecundo in ſequenti.

Pro quo præmiſſo, quo præſcriptio
2 in feudalibus eſt correlatiua, ſed correlatiuorum natura eſt, vt poſito vno extremo, ponatur neceſſariò, & reliquum, *vt ex Ariſtotel. & alijs fundat Octau. Bammacar. præceptor meus in cap. ſi quis per triginta q. 5. num. 32.* quia
3 vaſſallus, & Dominus ſunt correlatiui, ideò non debent ad imparia iudicari, ſicquè ſicut Dominus præſcribit contra vaſſallum, ità & vaſſallus contra Dominũ, *vt docet idem Bammacar. ibidem num. 35. q. 6.*

Vnde ſicut Dominus vrgente ne-
4 ceſſitate vaſſallum demanij vendere poteſt, & rem contra eius voluntatem auferre, ac contractum reuocare, ſecũdum ſententiam aliquorum, qui in cauſa demanij ſcripſerunt, ità etiam vaſſallus neceſſitate vrgente poteſt feudum alienare ſine conſenſu Domini. Et ſententiam illorum, qui contrarium tenent, *prout fuit Bald. in cap. vnico, §. neceſſitate qualiter olim feud. alienar. poter. & cap. vnico de probib. feud. alien. per Frider. Clar. in §. feudum q. 31. nu. 11. Vldaric. Zaſ. par. 9. num. 13. Ludolph. Schrader. par. 8. cap. 1. num. 21. Franciſchin. Curt. par. 4. q. 16. nu. 107. Matth. Vueſembec. conſ. 11. num. 2.* vocant ſatis duram, & inhumanam, & abhorrentem à mutua vaſſalli, & domini neceſſitudine, *Ritthersbus de feud. lib. 2. cap. 9. q. 81. Tiraq. de retract. lignag. §. 26. glo. 1. Hannetton. de feud. lib. 2. cap. 5. Nicol. Vigel. de feudis cap. 5. cauſa 37. Menoch. de arbitr. Iudic. caſu 182. num. 7. Miſinger. lib. 5. obſeru. 30. nu. 5. Gothfred. Ant. tit. de iure vaſſall. diſput. 9. theſi 4. lit. A.*

Secundo præmiſſo, quod actiones
5 deſcendentes ex cõſuetudinibus feudalibus regulariter triginta annorum ſpatio circumſcribuntur, *vt ex cap. ſi quis per triginta, deducit Ludolph. Schrad.*

de

Digitized by Google

de feud. par.9. 2. par. principal.ſectio 24.
nu. 15. *& ſeqq. Iacob. Alvarot.inter conſ.*
Albert. Bruni conſ. 61. *num.*4. Quo tem-
pore elapſo præſcribũtur,& hanc ſen-
tentiam tenuit *Ioannes Camet.in extra-
uag. volentes*, §. *colligitur num.* 4. *ad* 6.
*fol.*23.*&* 24. & hanc veriorem ſenten-
tiam exiſtimat *Nicol. Intrigliol.de feud.
cent.* 2. *art.* 5. *num.*881.

Tantò magis ſi eſt elapſum tempus
6 vltrà triginta annos, puta longiſſimum
tempus, quod eſt 40. annorum, tunc
amplius quæri non poteſt, cum prò
veritate habeatur ſolutionem factam
eſſe, prout notatur *in l.* 2. *C. de ſeruit.
& aqua, Bald. in l. libertis*, *C. de operis
libert.* eum ex ſilentio tanti temporis
intelligatur facta renunciatio ſui iuris
per illum, qui tacuit, *l. apud eum, ff. de
cenſib. l. ſi eo tempore, C. de remiſſ. pignor.
Matth. Afflict. deciſ.* 13. *num.* 2.

Vndè, meo quidem iudicio, arbi-
7 tror actionem per fiſcum intentatam
contra vaſſallum finiri præſcriptione
triennali, quod probatur ex eo, nàm
actio quam habet fiſcus prò releuio,
aut eſt pſonalis,(vel dic vt vis)eſt rea-
lis, ſecundum aliorum ſententiam,de
qua ſupra par. 1. q. 12. dixi, & ſupra
q. 3. hac eadẽ parte, & tunc actiones
perſonales, & reales competentes fi-
ſco pro re contra tertium poſſeſſa (vt
eſt releuij actio, quæ datur contra ter-
tium poſſeſſorem ob feudum, vt ſupra
ex Freccia, cęteriſque d. loco monui-
mus) pręſcribuntur ſpatio triginta an-
norum, prout pręſcribitur contra pri-
uatum, *ad tex. in l. omnes*; *l. ſicut*, *& l.
cum notiſſimi, C. de præſcription. triginta
annor. glo. in* §. *res fiſci, inſtit. de vſuca-
pion. vbi Angel. Fab. & Aretin.conſ.* 154.
col. vltim. Balbus. de præſcription. par. 2.
quintæ partis principalis, Mar. Socc. conſ.
3. *num.* 20. *vol.*2. *Nicol. Boer. deciſ.*264.
¶ *num.*21.*col. penult.& pluries ita deciſum
refert Peregrin.de iure fiſci de præſcription.
fiſcal. tit.* 8. *num.* 1.
8 Adaugetur quòd actio ex feudalibus
conſuetudinibus deſcendens nõ pręſ-
toria, ſed ciuilis dijudicanda eſt prò-
ut aſſerit *Ludolph. Schrader. d. par.* 9.
*princip. p.*2. *ſectio* 14. *nu.*15.& per con-
ſequens durat ſpatio 30. annorum, *d.
l. ſicut*, & in puncto loquitur *Schrader.
loco allegato.*

Idemque videtur dicendũ in actio-
9 ne intẽtata ad duplicatum releuium,
vt præſcriptio currat contra fiſcum,
etiam condemnatione ſequuta, quæ
cõcluſio ſuadetur ex eo, quia ſolutio
duplicati releuij ſucceſſit in pœnam
amiſſionis,& priuationis feudi ob non
petitam inueſtituram, vt toties ſupra
diximus. *ex Andr. de Iſern.* cæteriſque
Regnicolis, & per conſequens dum
ſolutio duplicati releuij ſucceſſit in
locum pœnæ, ideò pœnalis cenſenda
eſt ex natura ſubrogati, *ut ait Schrader.
de feud. par.* 2. *p.*9. *princip. ſectio* 14. *nu.*
10 11. At verò in actionibus ad pœnas
condemnatorum in re, vel pecunia
indictas, præſcribitur ſpatio triginta
annorum, *pròut ex d. l. in omnibus tra-
didit Bald. in l. data opera nu.* 88. *C. qui
accuſar. non poſſ. Bald. d. loco de præſcrip-
tionibus num.*1. *Mar Socc. conſ.*71. *nu.* 5.
vol. 2. *Peregrin. d. tit.* 8. *num.* 34. Ergò
dicendum in hac actione prò dupli-
cato releuio, eò quod pœnalis eſt, cõ-
tra fiſcum præſcriptionem currere
ſpatio triginta annorum.

Sic etiã currere debet præſcriptio
11 contra fiſcum circà ius petendi dupli-
catum releuium; nã dum prò delicto
accuſatio, vel inqſitio ſpatio triginta
annorum perimitur, ſic etiam perimi-
tur eodem tempore ius fiſci, quoad
effectum bonorum confiſcandorum,
etiam in caſibus priuilegiatis, vt ad-
uertit *Peregrin. d. loco num.* 36. ergò ius
competens fiſco ad petendum releuiũ
duplicatum perimitur dicto ſpatio, ea
ratione, quia dum hæc ſolutio dupli-
cati releuij eſt pœna ob releuium ſim-
plex non ſolutum in tempore, & ob
nõ petitam in tempore inueſtituram,
vt ſupra diximus in princip. huius tra-
ctatus, ſequitur quod requiritur de-

claratoria ſententia ſuper facto, ſi vel nè legitimè in pœnam incurrerit, vt nos alias dicemus queſt. 3. par. 5. & ideò ſicut perimitur ipſum ius declarandi per lapſum temporis, adeò vt amplius ſententia ferri nequeat, ità perimitur, & ipſa actio, ità arguit Peregrin. ibidem in actione competente fiſco prò publicatione bonorũ, & alijs.

Et ne videamur pertranſire ſine
12 authoritate noſtrorum Feudiſtarum in præſenti caſu, & in ſequenti, dico quòd hanc ſententiam, quam ſupra fundaui, videtur tenere *D. Bammacar. in cap. ſi quis per triginta q. 6. num. 41.*
13 vbi ait, quod vaſſallus requiſitus à Domino, vt ſeruitium præſtet, & ipſe negauit, & ſuper hac negatione cucurrit ſpatium triginta annorũ, quod hoc caſu præſcripta eſt libertas per vaſſallũq; authoritas licet in ſequẽti caſu applicari poſſit, tamen adhuc prò præſenti caſu facere videtur *author. Ludolph. Schrader. par. 9. 2. par. princip. ſection. 14. num. 17.* dicentis ex lapſu
14 triginta annorum præſcribi, & extingui actionem contra Dominũ, vt non poſſit vaſſallum feudo priuare ob feloniam commiſſam.

Quam Schrader. ſententiã, & omnia ſupradicta. Declara vt etiam tertius poſſeſſor præſcribat actionem re-
15 leuij, quæ datur etiam contra ipſum ſpatio longi temporis, probatur hæc declaratio ex iis, quæ dicit *Schrader. d. loco num. 21. Mar. Soccin. conſ. 111. num. 10. vol. 2.*

16 Declara ſecundo hanc concluſionẽ vt hæc præſcriptio contrà actionẽ intentatam pro releuio ſimplici, ſiuè duplicato intelligatur in illo caſu tantũ, quando fuit intentata, non autem in caſibus futuris, prout dicam in quæſtione ſeq. in fine.

ARGVMENTVM.

Iuri petendi releuium, ſiuè ſimplex, ſiuè duplicatum, & ſic prò eorum libertate, an præſcriptio currat contra fiſcũ, & quanto tempore? Dubitatur, & ex eo, quod omnes actiones ex feudalibus conſuetudinibus deſcendentes tricennio circũſcribuntur, aliiſque admiſſis rationibus in adhoa, & feudi amiſſione. Diſtinctioneque adhibita concluditur præſcriptionem pro releuiorum libertate currere, dumodò caſus petendi, requiſitio Domini, & bona fides vaſſalli interceſſerit, quod tertium requiſitum non admictitur, eiuſq; concluſionis per plures reddũtur rationes, & demum declaratio ad præcedentem quæſtionem ſubnectitur, vt præſcripta actione ad releuiũ intentata in illo caſu tantùm intelligatur, non autem in ſequentibus.

SVMMARIVM.

1 *IVS petendi ſimplex, vel duplicatum releuium, an tollatur, & quanto temporis ſpatio præſcribatur illi, & num. 4. diſtinguitur.*

2 *Actio ad releuium ſimplex, vel duplicatum tricennalis eſt, & præſcribitur triginta annis, & num. 9.*

3 *Actio ad releuium ſimplex, vel duplicatum, ciuilis eſt, non autem prætoria.*

4 *Aliud eſt præſcribere actionem releuij, & aliud præſcribere ius releuij petendi.*

5 *Releuium, adhoa, & ſeruitium feudale iudicantur, vt ſimilia.*

6 *Ex Doctorum reſolutione ſuadetur poſſe vaſſallum contrà Dominum libertatem ſeruitij feudalis præſcribere ſpatio triginta annorum num. 9.*

7 *Certum ſeruitium feudale non præſtitum à vaſſallo præſcribitur contra Dominũ.*

8 *Dominus nõ petendo releuium ſibi imputare debet.*

9 Tri-

9 *Triginta anni ſufficiunt ad præſcribendū ſeruitium feudale contrà Dominum.*

10 *Aluarotti ſententia dicentis contra inueſtituram non petitam in termino præſcribi ſpatio triginta annorum.*

11 *Duplicatum releuium præſcribitur legitimo iuris ſpatio 30. annorum num. 12.*

13 *Diſtinctiones in hac materia referuntur remiſſiuè.*

14 *Releuium ad hoc vt præſcribatur multa requiruntur.*

15 *Releuium non præſcribitur, niſi caſus debendi illud euenerit.*

16 *Requiſitio Domini, & negatio vaſſalli requiritur in præſcriptione releuij, & num. 27.*

17 *Confederatio non præſcribitur, niſi euenerit caſus confederationis, & requiſitio à ciuitate confederata.*

18 *Libertatis titulus debet allegari in præſcriptione releuij.*

19 *Bona fides vaſſalli, ſe non eſſe vaſſallum requiritur in præſcriptione releuij, quod declaratur num. 10.*

20 *Bona fides vaſſalli qualiter conſiderari poteſt in præſcriptione releuij.*

21 *Verior tamen ſententia, bonamfidem non requiri in præſcriptione ſeruitij feudalis*

22 *Præſcriptio non currit quando caſus petēdi releuium non euenerit.*

23 *Ciuitas recomendata non præſcribit libertatem dum caſus non euenerit ire ad exercitum ciuitatis, cui eſt recomendata.*

24 *Laudimium nō præſcribitur ſi caſus illud petendi non euenerit.*

25 *Præſcriptio à ſeruitijs feudalibus non currit niſi requiſitio domini interceſſerit*

26 *Interpellatio legis non ſufficit, ſed hominis in præſcriptione ſeruitij feudalis, ſiuè releuij.*

28 *Vaſſallus ſemper præſumitur eſſe promptus od præſtandum ſeruitinm feudale.*

29 *Dominus non videtur remictere ſeruitiū vbi neceſſitas non exigit.*

30 *Priuilegium per non vſum non amictitur.*

31 *Ius ſeruiendi vt conſeruetur, ſufficit prōptitudo.*

32 *Præſcriptio contra actionem releuij operatur contra caſum intentatum tantùm, non autem contra alios caſus forte euenturos.*

33 *Reg. Camera ſolicita in exactione releuij.*

QVÆSTIO VIII.

SEcūdum in pro-
poſita quæſtio-
1 ne explicando
caput, quanto
tēpore præſcri-
batur contra
fiſcum in liber-
tate tā ſimplicis
quam duplicati releuii, ſiuè quanto
tēpore præſcribatur iuri petendi, ſiuè
agendi ad releuium tam ſimplex, quā
duplicatum, vt fiſcus ampliùs, & in
futurum illud petere non poſſit, liber-
tatemq; ab eis vaſſallus conſequatur.
Eſt namque præſciendum, vt in ſu-
2 periori quæſtione pręmonui regulari-
ter ommes actiones ex feudalibus cō-
ſuetudinibus deſcendentes triginta
annorum ſpatio circumſcribi, *cap. ſi
quis per triginta, ſi de feud. defuncti, Lu-
dolph. Schrader. de feud. par. 2. 9. par.
principal. ſection. 14. num. 15.* Inſuperq;
3 ſciendum, quod actio ad releuium, tā
ſimplex, quam duplicatum, prout in
præcedenti pręmonui, non eſt iudicā-
da prætoria, ſed ciuilis, & proinde
tricennalem eſſe, *ex l. ſicut, & l. omnes,
C. de præſcription. §. 1. inſtit. de perpet. &
tēporal. action.* ergò ſequitur, quod hæc
actio ad petendum releuium perima-
tur ſpatio triginta annorum cum de-
ſcendat ex conſuetudinibus feudali-
bus, quæ pars iuris ciuilis iudicatur,
vt dixi in quæſt. præced.
Sed vt magis veritati, quæſtioniſq;
4 animæ accedam, nè terminos confun-
dam, (prout mihi videtur, quod non-
nulli cōfundunt) diſtinguo quod aliud
eſt quærere quanto tempore præſcri-
batur actioni intentatę ad ſimplex re-
leuium, vel duplicatum, & aliud eſt

quærere quanto tempore prꝑſcribatur, vt feudũ ſit immune ab hoc onere ſoluendi releuium, tam ſimplex, quam duplicatum, vt dum de primo in præcedenti quæſtione egi, in præſenti de ſecundo dilemmatis capite vi debo.

5 Et quia releuium inter ſeruitia feudalia connumeratur, idemque de eo ſtatuatur, quod de ſeruitio, adhoa, cęteriſq; feudalibus ſeruitiis iudicandũ, vt iam toties in præſenti tractatu dixi, & dicam, eſtquè iam apud omnes expeditum.

6 Doctores verò *in cap. ad audientiam de præſcription.* pròut fuit *Abb. col. final. Imol. num.* 8. *Anton. de Butrio ibidem*, *cæteriq; Io. Andr. ad Specul. ſub rubr. de feud. in addit. magna circa medium. Io. Franc. Balb. de præſcription. poſt alios antiquos q.* 10. *par.* 4. *num.* 15. *verſ. ſexto quæro. tomo* 17. *mihi in tractatibus, Aymon. Crauett. de antiquit. temp. p.* 5. *verſ. abſolutis differentijs nu.* 29. *poſt Io. Fabr. §. pen. inſtit. de iure perſon. num.* 5. *Vldaric. Zaſ. de feud. par.* 6. *Franc. Duaren. de feud. cap.* 8. *num.* 5. *& poſt alios nouiſſime Octau. Bammacar. in d. cap. ſi quis per triginta q.* 6. *n.* 36. vbi allegat quemdam authorem nomine *Libborium Hattiſerum in tract. feudal. cap.* 7. *col.* 5. quem inuenire non potui, diſputauerunt quæſtionem quãto tempore vaſſallus poſſit contrà Dominũ libertatem feudi prꝑſcribere in non prꝑſtando ſeruitia.

Et communi ore concludunt poſſe vaſſallum contra dominum libertatẽ à ſeruitijs feudalibus prꝑſcribere.

7 Sunt tamen qui diſtinguunt in hac materia præſcriptionis ſeruitiorum.

Aut vaſſallus erat obligatus ad certum ſeruitium, puta tenere equum pro ſeruitio Domini, quòd ſi non tenuit, nec Dominus exegit, tunc prꝑſcribit contra dominum ob eius negligentiam in non petendo ſeruitium, pròvt diſtingunt *Imol. nu.* 8. *Io: Andr. in præallegat. additione magna incip. Recurritur circa medium verſ. & præmiſſo Ant. de Butrio d. loco num.* 15. *Abbas, cæteriq;* Bammacar. *num.* 27. *verſ. Vbertus de Bobio*, & hoc caput facit ad caſum noſtrum, quippè releuium, vt iàm alibi diximus eſt ſpecies ſeruitij ſicut adhoa, cũ quo etiam à pari procedunt
8 in aliquibus, & ideò dum Dominus illud non petierit ſibi debet imputare, eiuſque negligentia nocere ſibi debet.

Prò qua concluſione addo *gloſſ. in cap.* 1. *in verbo prætereà de capitul. Cor-*
9 *dra.* dicentem, quod curſus triginta annorum nocet Domino, adeò vt contra illum præſcribatur, quam ſequitur *Aluarot. inter conſ.* Bruni *feudal. conſ.* 61. *num.* 3. qui loquitur in puncto, vt in libertate ſeruitiorum præſcribatur cõtra Dominum ſpatio triginta annorũ aſſignat rationẽ, quia per dictam prꝑſcriptionem omnis actio tollitur, *l. ſicut C. de præſcript.* triginta annorum.

Caſus autem *Aluar. d. conſ.* eſt, nàm quidam Iulius nõ petijt inueſtituram,
10 & poſſedit per annos quatraginta ſeptem, poſt quos annos Dominus prætendebat feudum ad ſe auocare, eò quod in commiſſum incideret, cũ poſt annum inueſtituram non petierit, concludit Aluarot. ob ſpatium triginta annorum vaſſallum eſſe ſecurum, & tutum, adeò vt feudum non amitte-
11 ret, hic eſt caſus quæſtionis, namdum ſolutio duplicati releuij ſucceſſit in locum ammiſſionis feudi, ergo ſi eſt tutus ab amiſſione feudi, pariter erit tutus à ſolutione releuij duplicati, quod in eius locum ſucceſſit, & hoc ex natura ſubrogatorum, cum ſubrogatum ſapiat, & aſſumat naturam ſubrogati.

12 Et actionem, qua Dominus poteſt agere ad priuationem feudi contra vaſſallum, & ſic ad duplicatum releuium durare tantum ſpatio triginta annorum, quibus elapſis illi præſcriptum eſt, adeò vt Dominus amplius illam intentare minimè poſſit, vt poſt

poſt

poſt *gloſſ. in d. cap. preterea in puncto dixerunt Aſſlict. in cap.* 1. §. *porrò nu.* 62. *quæ fuit prima cauſa benefic. amiſſ.* & poſt *Iacob. Aluarot. d. conſ.* 61. *num.* 3. *Marian. Socc. conſil.* 111. *nu.* 20. *lib.* 2. loquens in emphiteuſi, & magis punctualiter hos, aliosq; allegando dixit *Ludolph. Schrader. loco ſupra allegato numer.* 15.

13 Alia capita diſtinctionis vide per eoſdem DD. & præcipuè per *Bammacar. num.* 27. *& ſeqq.* qui omnes alios ponit.

Ex quorum dictis ego ſic diſtinguo, Aut euenit caſus petendi releuium, ſiuè duplicatum, ſiuè ſimplex, Aut non euenit.

Primo capite quando euenit caſus petendi releuium ſiuè ſimplex, ſiuè
14 duplicatum, & in hoc dico, quod ad finem, vt præſcriptio currat contra Dominum, tùm in eius actione, tum vt francum, ſiuè liberum à tali præſtatione iudicetur, ad quod iudicandum
15 dicas nonnulla requiri, primo vt eueniat caſus petendi releuium, nàm ſi per mille annos talis caſus non euenerit, & vaſſallus feudum poſſiderit præſcriptio nulla induci poteſt, *cap. quanto de præſcription. cap. ſancimus. de feud. ſine culp. amiſſ.* qui notabilis eſt *l. arboribus, vbi DD. ff. de vſufruct. cap. licet ſi de feud. defunct. Bammacar. d. loco num.* 38. *Butrius, Imol. Abb. cæteriq; locis iam proximè allegatis, Koppen. q.* 44. *num.* 12. *Gayll. lib.* 2. *obſeru.* 60. *num.* 4. *& ſequent. Gotofred. Ant. diſp. feud.* 6. *theſi* 7. *lib.* 9. *tit. de obligat. feudal.*

16 Secundo requiritur ſaltim requiſitio Domini, & negatio vaſſalli, in ſuperueniентia caſus, vt Dominus requirat vaſſallum ad præſtandum releuium, & vaſſallus negauerit, & ſuper hac negatione lapſus fuerit curſus triginta annorum, tunc præſcriptio contrà Dominum inducta eſt ſuper libertate, ità per *d. cap. ſi quis per triginta,* concludit *Bammacar. d. loco num.* 41. qui dicit, quod cum Baldo eſt communis opinio *Alber. Brun. conſ.* 86. *nu.*
17 10. vbi dicit, quod Ciuitas confœderata ad adiuuandum aliam ciuitatem, ſi caſus euenerit confederationis, & ſi per mille annos ſteterit non præſcribit, niſi fuerit requiſita ad prȩſtãdum auxilium, ita tenet *Bartol. Chaſſen. in conſ.* 4. *num.* 4. *Aluarot. in* §. *licet col.* 1. *notab.* 2. *ſi de feud. defunct.*

Tertio vt vaſſallus alleget ſaltim titulum libertatis, & ſic feudi franchi
18 à prȩſtatione ſeruitij, vt annuit idem ſupra queſt. 5. num. 9. & ita dicit *Arnold. Ferron. ad conſuet. Burdegalenſ. tit.* 8. §. 15. *verſ. an præſtari debet, tit. de feud. & iure emphit.*

Quarto, requiritur bonafides, vt
19 vaſſallus credat ſe non eſſe vaſſallum, ſed liberum, & per conſequens ad ſeruitium non teneri, *ita Anton. de Butrio in d. cap. ad audientiam num.* 15. *Imol. num.* 8. *Abb. cæteriq. Io. Andr. in addit. ad Specul. d. loco*, aliàs ſi ſciat ſe eſſe vaſſallum, tunc eſt in mala fide, vt concludunt DD. dictis locis.

Sed hoc requiſitum dicunt proce-
20 dere iure Canonico, ego autem dico, quod hoc requiſitum nõ debet intelligi ſimpliciter, nàm non eò ipſo, quod quis ſcit ſe eſſe vaſſallum eſt in mala fide, quia poteſt eſſe vaſſallus, ſed frãcus, & ſic non obſtat, ideoque ſi hoc requiſitũ in hoc caſu concurrere deberet (quod non credo) debet ſaltim intelligi, vt vaſſallus, licet ſciat ſe eſſe vaſſallũ, oportet vt credat ſe eſſe francum à ſeruitio. Quicquid tamen ſit
21 in hoc caſu dicas, quòd bonafides nõ requiritur, vt probat *Ludolph. Schrader. de feud. d. loco num,* 19. *& ſeqq. vbi alleg. Tiraquell. hoc idem firmantem.*

Sed ſi caſus non euenit, & requiſi-
22 tio non interceſſerit, præſcriptio non currit contra Dominũ (& nunc tranſeo ad ſecundum caput) probatur ex dictis *Bartol. in l. cum ſcimus circa med. C. de agricol. & cenſ. lib.* 11. vbi ſi terrȩ
23 recomendatȩ in prȩſidium, & ſubſidium, in caualcatis, & exercitibus Ciuita-

nitatum, ſi ſteterint per cētum annos, & caſus non euenerit, vel ſi euenerit, & ciuitas non requiſiuit eas ad exercitum, uel caualcatam, tunc præſcriptio non eſt inducta contra ciuitates à libertate, *dixit idem Bartol. in l. filijs, C. de decurion. lib.* 10. *Felin. in cap. ad audientiam col.* 6. *Chaſſen. d. conſ.* 4. *num.* 2. *Felin. in cap. cum acceſſiſſent col.* 10. *num.* 25. *de conſtitut. vbi Decius, Balb. de præſcription. par.* 4. *par.* 5. *princ. q.* 1. *de præ-*
24 *ſcription.* Et in materia laudimij, vt nūquam intelligatur iuri illius pręſcriptum, niſi caſus euenerit etiam ſi per centum annos ſteterit, *dixit Amæd. de Ponte laudim. q.* 47. *num.* 4. & 5. Niſi interueniſſet interpellatio, & ſequuta eſſet negatio emphiteuræ, vt dixit idē *Amæd. de Ponte d. loco num.* 6.

25 Et in feudo, vt non amittatur ob ſeruitium non præſtitum quantumcumq; Dominus indiguerit niſi interpelletur, *dixit Andr. Kobl. in ſuo tract. de ſeruit. feudal. tit. de amiſſ. feud. ob ſeruitium non præſtitum num.* 26. Nec obſtat, quod ipſe dicit in penſione de feudo debenda, cum debeatur ſingulis annis, & anno finito dies interpellat pro homine, & ſic Domino *cap. fin. de locato,* & ideò finito anno, & die petendæ inueſtituræ, vaſſallus à tempore interpellatur pro Domino.

Reſpondetur, quod regula illa pro-
26 cedit vbi contrarium non reperitur ſtatutum, nō ſic in caſu noſtro, vbi requiritur ſpecialis Domini requiſitio.
27 Sed contrà *Bartol.* dixit *Albert. Brunius conſ.* 117. *num.* 138. & *ſeq.* quòd ad finem vt inducatur præſcriptio ſufficit eueniſſe caſum, & licet non interceſſerit requiſitio Domini, ſed ibi loquitur Alber. Brun. pro Domino ſuo.

Quòd ſi hæc non interueniant, nēpè accidentia caſus, & requiſitio Domini, tunc præſcriptio non inducitur,
28 ea nimirum ratione, quia ſemper vaſſallus præſumitur eſſe promptus ad præſtandum ſeruitia Domino, niſi interpellans negauerit, & Dominus ſēper videtur eſſe in affectu ſeruitiorum recipiendorum, & ſic cum voluntate videtur eſſe in quaſi poſſeſſione ſeruitiorū *d. l. arboribus, Bāmacar. loco alleg.*

Alia ratione, quia ſicut requiritur requiſitio domini in pręſcriptione libertatis aduerſus illum pro vaſſallo, ita in pręſcriptione libertatis ſi numquā vaſſallus interpellauit Dominum de iure eius, dicendo ſe non teneri, nō dari pręſcriptionem dubitādo tū has rationes ponit *Chaſſen. d. loc. n.* 4. *cæteriq; DD. ab eod. Chaſſen. allegati,* quibus tacitis *Octau. Bammacar.* etiā ponit *q.* 8. *num.* 37. numquam enim dominus vi-
29 detur remittere ſeruitium vbi neceſſitas non exigit, *Chaſſen. d. conſ.* 4. *nu.* 3.
30 Nec priuilegium per non vſum amittitur, *Iaſ. in l. falſo, C. de diuerſ. reſcript. Franch. deciſ.* 131. *in vlt. dub.* In talibus
31 enim vt conſeruetur ius ſufficit aptitudo, *Bald. in d. l. arboribus, S. idem, tractat Chaſſen. d. loco num.* 5.

Ex quibus, & alijs breuiter remanet concluſum, quod ius ſimplicis, ſiuè duplicati releuij numquam intelligitur pręſcriptum, niſi caſus euenerit, requiſitio Domini interceſſerit, & tēpus habile effluxerit.

In Eccleſia vero couſuetudo ſoluēdi releuium diuerſimodè preſcribitur, non aduerſus Eccleſiā ad finem vt ꝑſcribat fiſcus conſuetudinem ſoluendi releuium, non requiruntur triginta anni, ſed requiri quatraginta annorū ſpatium, *ita ex Andr. de Iſern. in §. ſimiliter in hoſtendiſtijs, tenet Franc. de Ponte lect.* 5. *num.* 45. Subdens, quod immò plus, nam ſi fuerit pręſcripta conſuetudo ſeluēdi releuium per fiſcum aduerſus Eccleſiam, & aliquādo poſtea non fuerit exactum, vt hoc caſu non perdat Curia poſſeſſionē exigendi releuiū ꝑ non petitionē, niſi à die, quo petijſſet, & fuiſſet denegatū releuiuum, quia tunc Eccleſia conſtituitur in cōtraria poſſeſſione libertatis, ſed bene verū Curia Regis poſſet agere interdicto, vnde vi contra Eccleſiam denegan-

gan-

gantem, *ità ibi Franc. de Ponte, vide quæ dico infrà p. 4. q. 25.*

Quò verò ſpectat ad actionem vtriuſq; tàm ſimplicis, quã duplicati releuij, quando eſt intentata, dixi ſupra in præcedenti quæſtione, & aliqua in præſenti.

32 Declaro tamen ſupra dictam concluſionem, quod ſi euenerit caſus petendi releuia, & Dominus non petierit, quòd ex curſu temporis habili inducitur præſumptio quoàd illum tantum caſum, qui euenit, non autem in futurum, ità in ſolutione laudimij dixerunt *Balb. de præſcription. par. 4. q. 4. Amad. de Ponte d. q. 6. num. 6.* quod intellige ſecundum ea, quæ ſupra diximus de interpellatione, & negatione, *Guid. Papa q. 416.* quæ conferas ad quæſtionem præcedentem.

Et ſic remanet declaratum vtrũq; caput, in qua ſufficit tantũm indicare pauciores rationes, & meliores, & loca Doctorum, qui tractant præſcriptionem ſeruitiorum feudalium, & fuſiùs ſcripſiſſem, ſi potuiſſem hunc caſum vſui euenturum fuiſſe in Regno
33 conſiderare, cum Regia Camera maximè ſit ſolicita in exactione releuij, & ſeruitiorum, & donatiuorum.

ARGVMENTVM.

An pendente iudicio præſcriptionis à releuio inter Dominum, & vaſſallum ſuper actione, & libertate releuij, poſſit Dominus in caſu mortis illud exigere, Et quid ſi lis penderet ratione priuilegij, expẽditur tex. in cap. cũ perſonæ de priuilegijs in ſexto, Et an pẽdente lite ſuper exemptione poſſit in prætẽdentes iuriſdictionem exercere, tributaque exigere. In priuilegio autem diſtinguitur, adeò vt ſemper pro illo, qui in quaſi poſſeſſione libertatis, vel ſubiectionis reperitur pronunciãdum omnino ſit, quod etiam pendente appellatione, vel reſtitutione procedere dicitur; Hinc ad quedam, quae fieri poterũt obiecta reſpondetur, non tamen excludendo, quin, & contraria opinio tueri poſſit.

SVMMARIVM.

1 *Releuium ſolutum pendente iudicio præſcriptionis an nulliter ſolutum eſſe dicatur.*

2 *Dominus pro releuio, & iuribus Dominicalibus intentionem habet fundatam.*

3 *Pendente iudicio libertatis exemptionis Iudex poteſt exercere iuriſdictionem contra prætendentes ſe exemptos.*

4 *Releuium poſſe per Dominũ exigi à vaſſallo pendente iudicio præſcriptionis infertur, & num. 6. ex quo habet intentionem fundatam.*

5 *Prætendens libertatem à tributis ratione ſanguinis, vel priuilegij, niſi doceat de priuilegio in continenti, non eſt manutenendus in quaſi poſſeſſione libertatis.*

6 *Præſcriptiones odioſæ, & ideo Dominus manutenendus in quaſi poſſeſſione exigendi ſeruitia.*

7 *Allegans priuilegium, & exiſtens in quaſi poſſeſſione libertatis, non poteſt meliorari pendente iudicio.*

8 *Lite pendente releuium non debetur, ſi vaſſallus eſſet in quaſi poſſeſſione libertatis, vel priuilegium allegaret.*

9 *Nec pendente appellatione prætendendo ſe exemptum debet moleſtari.*

10 *Pendente iudicio libertatis ſeruus non tenetur ſeruire, ex ſententia Baldi.*

11 *Baldi dictum procedere fauore libertatis reſpondetur.*

12 *Baldi dictum non obſtare in iudicio exemptionis à releuio ex diuerſitate rationis.*

13 *Tempus pendentiæ litis ſuper ſolutione Canonis computatur in triennio.*

14 *Concluſio DD: quod vaſſallus non tenetur petere inueſtituram lite pendente intelligitur de lite ſuper feudo ad quem ex Dominis collitigantibus illud pertineat.*

QVAE.

QVÆSTIO IX.

1 ET quia ſupra diximus dari repetitionem releuij nulliter ſoluti, nunc quæro an releuium poſſet dici nulliter ſolutum, adeò vt repetitioni locus eſſe videatur, ſi pendente iudicio preſcriptionis inter Dominum, & vaſſallum, Dominus illud exegerit non expectata iudiciali ſententia ſuper exemptione, ſiuè præſcriptione. Prò cuius reſolutione pono, quod Domino vt aliàs dixi, releuium debetur ob inueſtituram in ſignum recognitionis in Dominum, & ſubiectionis, vt ſupra diximus.

2 Secundo pono, quod Dominus prò iuribus dominicalibus habet ſuam intentionem fundatam contrà vaſſallũ, & contrà rem ipſam, intra quæ iura eſt releuium, vt ſupra diximus. Quibus poſitis per alia media ad concludendum inueher, ex quo ordinarius, & ſic Dominus pendente iudicio præſcriptionis, vel priuilegij (quod intellige, vt dicemus infra) propter quæ ſubditi pretendunt ſe exẽptos ab eius iuriſdictione, allegando preſcriptionẽ, vel priuilegium poteſt iuriſdictionem exercere in iſtos, qui ſe pretendunt exemptos ab eius iuriſdictione, *ità tex. in cap. cum perſona de priuileg. in 6. concordat Felin. ibi num. 7. in fine, Petr. Ancharan. num. 1. notab. 11. cæteriq. ibi hoc notant, Io. Lopez in repet. cap. per veſtras, §. ſed & pulchra dubitatio num.* 45. *fol.* 257. *Peregrin. de iure fiſci lib. 6. tit. 8. de præſcript. fiſcalibus num. 24. Roland. à Valle conſ. 89 num. 36. vol. 2.* Hi omnes concludunt, quod pendente iudicio præſcriptionis ſuper exemptione à ſubiectione, adhuc iuriſdictio poteſt exerceri in prætendẽtem ſe exemptũ,

4 hęc poſſunt adaptari ad caſum noſtrũ, quòd quando vaſſallus prætendit ſe non teneri ad releuium, ratione præſcriptionis, vel priuilegij, quòd pendente iudicio prædicto (ſi caſus euenerit) poterit Dominus releuium exigere, quod eſt propriè iuriſdictionem exercere, cum illo ſoluto vaſſallus in poſſeſſione immictatur, ſignumq; dominij exerceat, vt ſupra diximus q. 4. par. 1.

Et propriùs ad quæſtionem acce-
5 dendo ſimile de materia tributorum adfertur, in quibus quando quis ſe prætendit exemptum iure ſanguinis, vel propter priuilegium, niſi ſtatim doceat de priuilegio, & quod tale ſit, vt ſtatim præbeat iuſtam cauſam preſcribendi, lite pendente non manutenebitur in poſſeſſione libertatis, imò ſoluet tributa, quamuis alias eſſet in quaſi poſſeſſione libertatis, & exemptionis manutenendus, hęc *Io. Lopez in d. cap. per veſtras d. num.* 45. vbi ait, quod in practica ita ſeruatur, quem ſequitur *Roland. à Vall. d. conſ. 89. n. 36.* vbi ait, quod eſt valdè notãdum, hinc fiſcus ex quo habet intentionem fundatam in ſolutione releuij donec lis, & probatio pendet ſuper præſcriptione poteſt iure ſuo vti, *ità Peregrin. d. loco,* quæ Peregrin. doctrina peregrina ad hãc doctrinam videtur eſſe *Ancharan. d. loco num. 65. notab.* 12. dum fiſcus, & vaſſallus litigant ſuper iure releuij, ſi vel nè debeatur, & tamen dicit, quod poterit vti iure ſuo, hoc aliud deſignare non poteſt, quam quòd fiſcus poteſt exigere releuium, cum releuij exactio ſit de iuribus reſeruatis Curiæ, *Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. q.* 16. & nos infra dicemus quæſt. ſeq. ergo dum pendet lis ſuper non ſolutione iſtius iuris, & ſic de illius preſcriptione, ſequitur quod pẽdente lite ſuper dicta preſcriptione poterit Princeps vti dicto ſuo iure, ſuper quo litigatur, & per conſequens releuium exigere.

Rationem aſſignat *Ancharan. in d. cap.*

ſup. num. 6. notab. 12. quod intelligit
idem *Ancharan.ibidem.*quando allegãs
priuilegium eſſet in poſſeſſione liber-
tatis, ſiuè exemptionis,ſecùs autem ſi
ordinarius eſſet in poſſeſſione ſubie-
ctionis, eo enim caſu poſſet ſuam iu-
8 riſdictionẽ exercere, quod in releuio
puto dicendum, quòd ſi vaſſallus pre-
tenderet ſe exemptũ ab illius ſolutio-
ne ob priuilegiũ, & eſſet in poſſeſſione
non ſoluendi, tunc non poteſt (eue-
niente caſu) dominus releuium exige-
re, ſecùs autem ſi Dominus eſſet in
poſſeſſione exigendi releuia, quia
(eueniente caſu) poteſt Dominus exi-
gere releuium, etiam pendente iudi-
cio ſuper exemptione ratione priuile-
gij, & hùc conferunt quæ ſupra dixi-
mus *ex Io. Lopez in d. cap, per veſtras
num.* 45.
5 Quinimmò exemptio conceſſa ſub-
dito per priuilegium, operatur vt ſub-
ditus non poſſit moleſtari à Domino
ſuo, non ſolum pendente lite,ſed etiã
poſt ſententiam,pẽdente reſtitutione
in integrum, aduerſus illam contra
exemptum latam, *Lancellott. de attenta-
tis num.* 119. *mihi fol.*410.*in tractatibus
tomo* 5.

Sed his, quę diximus obſtare vide-
tur, quòd adhuc releuiũ ſolui debet,
10 nam pendente lite inter Dominũ, &
ſeruum ſuper libertate, ſeruus non te-
netur obedire, *vt notat Bald. in l. cum
aliquis in fine, C. de iure deliberand. Paul.
de Caſtr. num.* 3. *Petr. Surd. deciſ.*6. *n.*8.
& 9. dicens, quod dum agitur inter
Dominũ, & vaſſallum ſuper priuatio-
ne directi dominij, Dominus non po-
teſt ius exercere, quia tunc reſponde-
11 tur duplici ex capite, tum quia illud
procedit fauore libertatis, tum quia
quando ſeruus hoc prætendit, vel re-
petitur in quaſi poſſeſſione libertatis,
vel iuſtam cauſam habet vtpote pri-
uilegium, & ſic haberet ſuam inten-
tionem fundatam, quod non eſſet in
12 caſu noſtro, in quo Dominus pro re-
leuio habet ſuam intentionem funda-
tam, & vaſſallus dum pretendit prę-
ſcriptionem, fatetur ſe vaſſallum, ſed
francum à dicta ſolutione, faciunt pro
13 hac concluſione, quòd lite pendente
ſuper caducitate emphiteuſis, tunc
tempus, quod labitur lite pendente
computatur ad faciendum integrum
triennium, adeò ut tãto tempore elap-
ſo incidat in caducitatem, *Ant. Capyc.
deciſ.* 16. *num.* 6. *Petr. Surd. d. deciſ.* 6.
num. 1. *Achill. de Graſſis deciſ.* 1. *tit. de
loacto, Puteus deciſ.* 426. *lib.* 3. *Capolà-
quenſ. deciſ.* 299. *par.* 1. *Rota Romana
deciſ.* 187. *num.* 4. *par.* 2. *in nouiſſim. Ri-
minald. conſ.* 546. *num.* 33. *Corbul. de
iure emphit. tit. de cauſa priuand. ob non
ſolut. canon. ampliat.* 16. Nec pariter ob-
ſtare videtur illa feudiſtarum conclu-
14 ſio, quod lite pendente ſuper feudo
vaſſallus non tenetur petere inueſti-
turam, & per conſequens inferendum
videtur, quod nec releuium ſoluere,
*vt per Gugliiel. de Cuneo, Bald. Salicet. Ful-
goſ. & Caſtrenſ. in l. ſollemnibus, C. de
reiuend. Andr. de Iſernia in cap.* 1. *in
princip. de capitul. Corrad. vbi Bald. Al-
uarot. cæteriq; Iul. Clar. in §. feudum q.* 49.
num. 8. *lib.* 3. *ſent. cæteriq; quos alibi al-
legaui poſt Schrader. & Roſental.*

Quare reſpondetur, quòd ideò tunc
non debetur, quia lis eſt ſuper feudo;
nempè ad quem feudum pertineat, ſi
ad Dominum, vel ad alium, vel ad ip-
ſum poſſidentem, & ideo quia non
eſt certus quis ſit futurus vaſſallus,
petere non tenetur, ſicuti quando nõ
eſt certus Dominus futurus, at hoc
caſu noſtro vaſſallus eſt certus, ſed
prętendit ſe exemptum ratione prę-
ſcriptionis, qua pendente poterit ius
ſuum exercere, & ſic eſt vaſſallus, ſed
prętendens ſe francum.

Non tamen includas quin & cõtra-
ria opinio defendi poſſit, pro qua vide
Surd. d. deciſ. 6.

Declara ſupradicta, quod & ſi fi-
ſcus iam preſcripſerit conſuetudinem
exigendi releuium à vaſſallis, & ali-
quando poſtea caſus interim euenerit
ſol-

ſoluendi releuium, & illud fiſcus non exegerit, vt adhuc fiſcus non perdat ius petendi releuium, nec contra ipsũ currat preſcriptio, niſi à die, quo petijſſet, & fuiſſet denegatum, ea ratione quia tunc alius conſtituitur in poſſeſſione; licet Curia tamquam ſpoliata poſſit agere interdicto vnde vi, *ita ex Andr. de Iſern. in S. ſimiliter in hoſtendi-tijs de capitul. Corrad. notat Franc. de Ponte lect. 5. feudal. num. 35. verſ. imo plus, qui in Eccleſia loqui videtur.*

ARGVMENTVM.

Releuium non expreſſum in inueſtitura, an cenſeatur reſeruatum ſub clauſula illa, Iuribus Curiæ ſemper ſaluis, excitatur quæſtio. Eorationibus coniectis pro affirmatiua cõcluditur ex authoritate Capyc. Frecc. & aliorum, quinimmo & ſub reſeruatione fidelitatis illud cõprehendi affirmatur, hinc declaratur ſupradicta clauſula, vt preſentia tantum iura comprehendat. Et quid de clauſula, ſaluo honore noſtro, an releuium includat, nonnulla proponuntur.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula, Iuribus Curiæ ſemper ſaluis, in inueſtitura appoſita, an comprehendat releuium, dubitatur.*

2 *Vaſſalli (quantò minùs poteſt) debent grauari.*

3 *Releuij ſolutio reſeruata dicitur ſub clauſula, iuribus Curiæ, &c.*

4 *Onus reale tranſit in conceſſionarium, etiam illius nulla facta mentione.*

5 *Emptor nouus conuenitur prò ſeruitio feudali præterito non ſoluto.*

6 *Res emphiteutica intelligitur vendita cum onere annexo.*

7 *Capyc. authoritas dicentis, releuium contineri ſub clauſula iuribus Curiæ refertur.*

8 *Feloniæ pœna videtur remiſſa, facta de nouo conceſſione ſimpliciter nulla adiecta clauſula, ſed aliter, adiecta clauſula iuribus, &c.*

9 *Clauſula iuribus, &c. non operatur vltra expreſſa.*

10 *Releuium ius Curiæ eſt. ideo ſub clauſula iuribus, &c. reſeruatũ cenſetur, & quãdo, declaratur num. 35.*

11 *Petr. de Gregor. ponens releuium inter cætera iura Regiæ Curiæ refertur.*

12 *Circa releuium nunquam Princeps præſumitur ſibi velle præiudicare.*

13 *Freccia authoritas dicentis releuium eſſe ius Curiæ refertur.*

14 *Releuium hodie eſſe ius ordinarium Regiæ Curiæ probatur.*

15 *Releuium eſt ius Regale in hoc Regno.*

16 *Releuium continetur ſub clauſula fidelitate reſeruata.*

17 *Clauſula iuribus Curiæ &c. comprehendit tantùm præſentia iura, non autem futura.*

18 *Clauſula iuribus Curiæ &c. comprehendit tantùm, quæ competunt ratione feudi, non autem ex alio iure, quando eſſet appoſita in contractu feudali.*

19 *Clauſula iuribus Curiæ &c. an comprehendat ius prothomiſeos competens Domino ſuper feudo, referuntur Afflictus, & Schraderius diſcordantes.*

20 *Clauſula iuribus &c. comprehendit etiam leuem culpam.*

21 *Clauſula ſaluo iure Domini appoſita in alienatione feudi, non liberat vaſſallum alienantem ſine conſenſu Domini à pœna, ideo dixiſſet ſaluo honore Domini num. 23.*

22 *Baldi contraria ſententia refertur, et reijcitur, & contra Bald. eſt communis, num. 24.*

QVAE-

QVAESTIO X.

1 IAM latè ſupra fundauimus in præcedentibus q̃ſtionibus releuij ſolutionẽ eſſe quid extrinſecum à feudo, imo contrà eius naturam, eſſeq; à more introductum; Diximus etiam eſſe ſtricti iuris, ſtrictèq; de eo faciendam interpretationem; propterea hic dubito, ſi in conceſſione feudi nulla fiat mentio de ſolutione releuij, adeò vt Princeps illud ſibi expreſsè non reſeruauerit, vt fieri adſolet, ſed appoſuit in fine clauſulam illam *Iuribus noſtris, & Curiæ ſemper ſaluis*, an ſub hac clauſula contineatur releuium, & dubitandum videtur non
2 contineri, nam vaſſallus quantò minus poteſt, grauari debet, cumque releuij ſolutio ſit ſtricti iuris, ideò ſtrictè etiã quando eſt expreſſum debet intelligi, maximè in odioſis, pròut eſt releuium vt diximus in principio tractatus. His tamen non obſtantibus, affirmantium
3 vera eſt ſententia, vt releuij ſolutio reſeruata cenſeatur ſub clauſula illa *Iuribus noſtris, & Curiæ ſemper ſaluis*, cum hodie amplius dubitari non poſſit, quin hæc ſolutio releuij afficiat rem, ſiuè feudum ipſum, vt ſupra diximus par. 1. quæſt. 4. ex multorum authoritatibus, & ideò contra tertium poſſeſſorem actionem dandam eſſe
4 pro releuio, & hoc caſu quando res affecta eſt tali onere, & alteri datur etiam ſimpliciter nulla facta mentione de tali onere, tunc illud onus trãſlatum intelligitur, ità *Archidiacon. in cap. ſi quis locauit 17. quæſt. 1.* onus enim tributi ſequitur rem *l. Imperatores ff. de publican, l. inter debitores ff. de pactis.*

Et in ſeruitio feudali, prout eſt re-
5 leuium, ſi Rex aſſentit alienationi feudi, & expediuit priuilegium conceſſionis, tunc nouus emptor poterit conueniri pro ſeruitio præterito non ſoluto, vt *ex cap. 1. §. ſed nec alia iuſtior, quæ ſit prima cauſa benefic. amiſſ.* vbi *Andr. ità. Afflict. argumentatur deciſ. 95. n. 4.*

Cumq; ſolutio releuij onus ſit feudi facit, quod notat *Speculat. tit. de lo-*
6 *cato §. nunc aliqua verſ. 177.* quòd ſi ſuper re emphiteutica vẽdita per emphiteutam erat impoſita aliqua penſio, & venditur ſimpliciter, tunc intelligitur vendita cum illo onere, ità ex alijs deducit *Afflict. d. deciſ. 95. num. 5.*

Et propriùs accedendo ad quæ-
7 ſtionis reſolutionem facit, quod notat *Capyc. in inueſt. feudali in verbo Iuribus noſtris*, & in ſequẽti clauſula *Iuribuſq; etiam alijs.*

8 In prima clauſula dicit *Capyc.* quod ſi Rex ſciens tempus petendę inueſtituræ lapſum eſſe, & de nouo inueſtituram faciat vaſſallo, illumq; ad obedientiam, & inueſtituram recipiat, tunc feloniam remictere videtur ſecundum ea, quæ *gloſſ. dicit in cap. 1. quo temp. miles*, ſed ſi apponat in inueſtitura iuribus Curiæ ſaluis, tunc non videtur remictere pœnam caducitatis, *l. ſi debitor, §. 1. ff. quib. mod. pign. vel hypoth. contrah. idem Capyc. ibidem allegans Io: Raynaud. & Iacobin. in inueſt. feudal.*

In ſecunda clauſula ponit rationẽ
9 ſupradictorum, nàm clauſula illa *Iuribus ſemper ſaluis*, non extenditur niſi ad expreſſa, & præter expreſſa operatur, & per eam ſic dicitur Princeps omnia alia iura ſibi competentia reſeruare, quæ non expreſſit in conceſſione, ità *Andr. de Iſern. in cap. 1. qui ſucceſſor. teneantur Vinc. de Anna allegat. 71. num. 32. & ſingul. 123.* vbi alios allegat *Franc. de Ponte conſ. 15. num. 8. & 11.*
10 *Grammatic. deciſ. 66. nu. 7.* ergo cum ius releuij ſit ius competens Regiæ Curię, & ſi non fuerit expreſſum, cenſetur reſeruatum ſub illa clauſula, vt concludit *Iacob. Ayell. d. tract. de iure adhoa num. 85.*

Et quod ſit ius reſeruatum Curiæ,
11 affirmat *Petr. de Gregor. de conceſſione feud. par.* 8. *tit. de iure releuij quaſt.* 16. *num.* 1. *Nicol. Intrigliol. de feud. cent.* 1. *art.* 93. *num.* 76. Et ideò ſemper cenſetur reſeruatum in conceſſione feudi
12 adeo quòd in aliquo ſibi præiudicare minimè poſſit, nec intendat Princeps, vt poſt *Afflict. Cannetium*, *Petr. Gregor. Capye.* & alios concludit *Garſ. Maſtrill.*
13 *deciſ.* 112. *n.* 24. Et in ſpecie hoc idem affirmare videtur *Frecc. de ſubfeud. lib.* 1. §. 2. *tit. de origin. Baron. numer.* 55. dicens, quod iuri releuij nunquam ſibi intelligitur præiudicare Regem; dicens contineri ſub dicta clauſula *Iuribus Curiæ ſemper ſaluis*, ità *Ayell. d.*
14 *loco* in ſpecie ibi, *iuribus ſaluis*. Et in puncto poſtea reperi hoc idem affirmantem *D. Reg. Moles in ſuis deciſionibus manuſcriptis tit. de iure releuiorum in principio*, dicendo, quòd hodie hoc releuium eſt ius ordinarium ſuper feudo in hoc Regno, & connumerari inter
15 alia iura regalia, quod habet Rex in hoc Regno.
16 Quinimmò addas releuium non expreſſum in feudi conceſſione, non ſolũ contineri ſub clauſula prædicta, ſed etiam ſi eſſet appoſita clauſula illa, nẽpè reſeruatio fidelitatis, adhuc ſub dicta reſeruatione releuium contineri, ita habes ex *Bartholom. Camerar. fol.* 20. *col.* 3. *verſ. quid dicendum, Franchis deciſ.* 154. *num.* 7.
17 Secundo inferas, vt clauſula hæc appoſita in conceſſione feudi, nempè *iuribus noſtris ſemper ſaluis, ſi quæ iura competunt, & de futuro competent Domino*, vt ea tantum iura comprehendantur, quæ de præſenti competunt, non autẽ
18 quæ competitura ſunt ex alia cauſa, quam ex natura feudi, *argum. tex. in l. ſi ita* 8. *& ibi Bartol. ff. de auro, & argen. legato*, niſi Dominus expreſsè in inueſtitura ſenſerit de futuris, ita pũctu aliter *Ludolph. Schrader. de feudo par.* 5. *c.* 2. *num.* 52. *&* 53.
Tertiò inferas, quòd ſi Domino ſuper feudo competat ius prothomiſeos,
19 & feudum ipſum fuerit alienatum, & Dominus conſenſum præſtauerit, appoſita clauſula prædicta, *ſaluis iuribus noſtris*, hoc caſu contendit *Afflict. in §. donare, tit. qualiter olim feud. poter. alien. num.* 38. Domino competere ius redimendi feudum oblato pretio, à qua *Matth. de Affl. ſententia diſſentit Ludolph. Schrader. de feud. par.* 8. *c.* 4. *n.* 32. permultas ibi afferens rationes, de qua ego alias latè diſſeram.
Quarto dicas, quod hęc clauſula
20 extenditur etiam ad leuem culpam, quòd etſi vaſſallus aliàs ob leuem culpam feudo priuari non poſſit, tamen hęc clauſula appoſita operatur, vt etiã ob leuem culpam feudo priuari poſſit, *vt ex Andr. de Iſern. tenet Cardinal. Pariſ. conſ.* 21. *num.* 55. *vol.* 1. *Ludolph. Schrader. Pariſij ſententiam ſequens par.* 5. *c.* 2. *num.* 53. *verſ. hæc quoq; clauſula.*
Quid autem de clauſula *ſaluo iure Domini, & ſaluo honore Domini*. De prima dicas non ſolum ius releuii conti-
21 neri, ſed etiam appoſita in venditione, quàm facit vaſſallus, non Domino cõſentiente, verum ipſe in venditione dixerit, quod vendit *ſaluo iure Domini*, vt hæc clauſula adhuc vaſſallum illæſum non conſeruet à pœna alienantis feudum ſine Domini conſenſu, *Aluarot. in cap.* 1. *num.* 15. *in princip. quæ fuit prima cauſa benefic. amiſſ. vbi Præpoſit. nu.* 6. *Afflict. nu.* 24. *q.* 54. *de probib. feud. alien. per Frideric. Iacobin. de S. Georg. in verb. & cum pacto el ſegundo num.* 24. *Curtius de feud. par.* 4. *num.* 112. *Bald. in cap.* 1. *§. fin. num.* 5. *quæ ſit prima cauſ. benefic.*
22 *amiſſ.* Quicquid in contrarium dixerit *Bald. in cap.* 1. *§. donare qualiter olim feud. pot. alien. & in cap.* 1. *in verb. libellariæ, de pace Conſtant. Cardinal. in cap.* 2. *oppoſit.* 3. *de feud.*
23 Idem ſi alienans dicat ſe alienare feudum, *ſaluo honore Domini, Iacobin. d. loco, in verb. & cum pacto el ſegundo nu.* 25. *Roman. ſingul.* 518. *Felin. in cap. quæ in Eccleſiarum nu.* 85. *de conſtitution.*

Quorum ſententiam contra Baldi, 24 eiuſq; ſectatorum vti communem, & veriorem admittit *Ludolph. Schrader. de feud. par. 9. cap. 1. nu. 10.* ſubdens conſultius eſſe vaſſallo alienanti cũ hac clauſula, ſi ei addat, vt nec aliter, nec alio modo vendere intendit, vt ex multorum authoritate ibi concludit *nu. 21.*

Declara tandem ſupra firmatam 25 ſententiam, vt tunc clauſula, Iuribus noſtris &c. contineat releuium, quãdo aſſenſus præſtatur ſuper caſu, in quo debetur releuium, nam ẽt non expreſſum, prout alias requiritur, nã adhuc ſub illa clauſula cõtinetur, quia intelliguntur reſeruata illa iura, quę competunt, *ità declarat Reg. Reuerterius deciſ. 14. circa medium par. 5.* dicens in caſu deciſionis prędictæ, eò quod erat donatio feudi radicata inter viuos, licet collata poſt mortem, clauſulam illam non extendi ad releuium, quia eo caſu non debebatur, quia ille donatarius veniebat ad feudum ex cõtractu, non autem ex ſucceſſione.

A R G V M E N T V M.

An per ſolutionem partis releuij intrà tempus petendæ inueſtituræ factam, acceptamq; à Domino, deinde elapſo tempore, adhuc integro releuio non ſoluto, poſſit Dominus ad duplicatum agere. Affirmatiua proponitur ſententia, prò qua permultæ expenduntur rationes. Idem in canone. Demùm pro negatiua concluditur. Et an præſtans ſeruitium diminutum, puniatur pæna ordinaria, & tex. in capit. ad hoc hic finitur lex, expenditur. Pœnaq; duplicati releuij, dum conſuetudine nititur in ſuo caſu tantum ſeruanda. Et qui in parte hìc deliquit mitiùs, & non in toto puniendus. Demùm quamplurimis allatis argumentis negatiua ſtatuitur ſententia, quæ varijs illuſtratur ampliationibus, limitationibus, & declarationibus, & ad contraria reſpondetur. Et quid fiſco reuuente recipere talem particularem ſolutionem.

S V M M A R I V M.

1 *Parte releuij ſoluta intrà legitimum tempus, eoq. elapſo, nec integro ſoluto releuio an fiſcus poſſit duplicatum petere negatur num. 16.*

2 *Temporis lapſum facit præſumi tunc releuium eſſe ſolutum.*

3 *Releuij ſolutio indiuidua eſt, ſed fit diuidua voluntate Domini, & num. 7. & num. 15.*

4 *Canonis ſolutio indiuidua eſt, ſecus autem voluntate Domini.*

5 *Partis ſolutio non liberat à pœna incurſa ob totum non ſolutum.*

6 *Solutio partis non impedit quin totum pignus non vendatur.*

8 *Seruitium debet præſtari integrum, non autem prò parte.*

9 *Nihil videtur actum cum aliquid ſupereſt agendum.*

10 *Solutio canonis in parte non liberat emphiteutam à pœna elapſo tempore, & ita deciſum num. 12.*

11 *Particularis ſolutio non ſufficit ad euitandam pœnam.*

13 *Standum eſt verbis Conſtitutionis poſt mortem dicentis recepto releuio.*

14 *Pœna pacis violatæ committitur tota ſi vnus ex hæredibus illam violauerit.*

15 *Solutio partis non eſt ſolutio inuito creditore, ſecus autem ipſo volente.*

17 *Præſtans ſeruitium in parte, non autem totum, non punitur pœna ordinaria, ſed extraordinaria.*

18 *In Regno noſtro vaſſallus ob ſeruitium non præſtitum integrè, ſed in parte, admittitur ad compoſitionem.*

19 *Tex. in cap. 1. quibus mod. feud. amitt. declaratur.*

19 *Feudum tunc amittendum eſſe, quando nullum ſeruitium eſſet præſtitum, & põderatur tex. in c. ad hoc hic finitur lex.*

20 *Conſideratur aliud eſſe non ſeruire, aliud ſeruire non integrè.*

21 *Pœna duplicati releuij imponitur illi, qui nullum releuium ſoluit.*

22 *Pœnã non ſoluentis releuium, non eſſe trahendam ad illum, qui ſoluit partem releuij ſuadetur, & num. 24.*

22 *Promptiores ad abſoluendum, quam ad condemnandum eſſe debemus, etiam in feudis num. 24.*

24 *In cauſa amiſſionis feudi proceditur ex æquitate.*

25 *Pœna duplicati releuij (circũſcripto quod ex gratia inducta eſt) conſiderato tamen quod in locum amiſſionis feudi ſubrogata eſt, & conſuetudine nitatur, vt odioſa, non debet trahi ad ſoluentem partem releuij.*

26 *Solutionem partis releuij non eſſe dignam pœna duplicati releuij probatur, et n. 38.*

27 *Pœna adhoc vt irrogetur, eius cauſa debet eſſe par, vel maior, quando non eſt in iure expreſſa.*

28 *Soluens partẽ releuij peccaſſe dicitur, ſed non vt pœnam amiſſionis mereatur, & num. 31.*

29 *Pœna ob rem non traditam non committitur ſi res diminuta tradatur.*

39 *Tex. in c. 1. verſ. ſtrenuus ponderatur.*

31 *Præſtans ſeruitium diminutum non debet puniri, vt infidelis.*

32 *Animus ſoluentis partem releuij perpenditur, quòd non ſit velle ceſſare à totius ſolutione, & num. 34.*

33 *Incipiens obedire Domino præſumitur, quod in reſiduo ſeruiet, niſi impeditus.*

34 *Inhoneſtũ eſt Domino priuare vaſſallum feudo, quando cæpit ſeruitium in parte præſtare.*

35 *Pœna debet commenſurari delicto.*

36 *Vaſſallus ſoluens partem releuij dicitur minus deliquiſſe, quam qui totum non præſtitit.*

37 *Retentio fauorabilis eſt.*

39 *Seruitium in parte receptum facit vt vaſſallus non poſſit toto feudo priuari, & num. 59. vbi ſimilis deciſio refertur.*

40 *Modica pars deficiens releuio non facit dignum vaſſallum tota pœna, idem in minima, & num. 50.*

41 *Vaſſallus ſoluens partem releuij, vel ſeruitij, & adhuc condemnatus ad pœnam, vel duplicatum releuium, tueri poteſt ſe exceptione contra Dominum.*

42 *Partẽ releuij ſoluta, debet (vaſſallos adhuc condemnato) in dup.icati releuij quantitatem imputari.*

42 *Malitia nulla vaſſalli, ſed error in ſolutione partis releuij reddit illum excuſabilem.*

44 *Inueſtitura facta poſt ſolutum releuium in parte facit remitti pœnam.*

45 *Seruitium oblatum poſt releuij partem ſolutam, & acceptatum, facit remitti pœnam.*

46 *Obedientia vaſſalli poſt ſeruitium diminutè ſolutum Domino præſtita, arguit remiſſam eſſe pœnam.*

47 *Proteſtatio Domini in receptione partis releuij non liberat vaſſallum à pœna duplicati.*

48 *Vaſſallus tranſigens ſuper ſolutione releuij non dicitur confeſſus ſe dignum pœna duplicati.*

49 *Nec dicitur confeſſus vaſſallus ſi ſe ſubſcripſerit beneplacito Domini.*

50 *Minima pars releuij non ſoluta, nec facit vaſſallum dignum pœna duplicati.*

51 *Dominus non acceptans, ſed renuens talem ſolutionem in parte releuij videtur velle duplicatum.*

52 *Pœna duplicati releuij non habet locum, ſi poſt illam commiſſam Dominus receperit partem aliquam de ſimplici releuio.*

53 *Pœna conuentionalis, ex vnius defectu committitur quòad omnes in totum.*

54 *Tex. in l. cui fundus, ff. de cond. & demonſtrat. conſideratur in hac materia.*

55 *Conſt. etiam ſi loqui admittimus conditionaliter, ad huc per partem releuij ſolutam, non poteſt dici, quòd conditio ſoluendi releuij non eſt adimpleta, dum cæptum eſt.*

56 *Tex. in l. pen. C. de his quib. vt indign. non procodit in pœnalibus, & odioſis, & reijciiur in hac materia.*

57 *Sententia Doctorum dicentium eſſe locum caducitati non obſtante, quod pars canonis fuerit ſoluta reijcitur in hac releuij materia.*

58 Cre-

Digitized by Google

58 *Creditore renuente accipere partis ſolutionem non liberatur debitor à pœna.*

QVÆSTIO XI.

Dubitabilem quidẽ, & vſui euẽturã puto hanc quam iudicaui quæſtionem, nũ ſi vaſſallus intra tempus ad petẽdam inueſtituram ſoluerit partem tantum releuij, quam fiſcus ſi receperit, deinde vaſſallus paſſus ſit labi tẽpus, & fiſcus non petijt, nec recepit integrum releuium, an ex hoc temporis lapſu (integro non ſoluto releuio) poſſit fiſcus ad duplicati pœnam agere, vaſſallumque condemnari facere.

Pro cuius reſolutione videbatur primo loco dubitandum, an ex lapſu
2 temporis præſumatur totum releuium ſolutum, de qua quæſtione dixi ſupra hac ead. par. q. 6. per *Campan. in cap. apud Fogiam nu. 40. ex Menoch. & alijs.*

Secundo dubitandum videbatur, an
3 hæc ſolutio releuij indiuidua cenſenda ſit, dum conſtitutio dicit, recepto releuio, & hæc conſtitutio loquitur in materia ſtricti iuris, & debet intelligi, vt totum ſit ſolutũ releuium, ſed quia hoc intereſſe ſpectaret ad Dominum, cui renunciare poteſt, ideò dixi à Do-
4 mino acceptam, quod idem in Canonis ſolutione, quam indiuiduam eſſe cenſent, *Alex. conſ. 7. vol. 5. Benintend. deciſ. 4.* cum tex. dicat ſoluto canone, *Caualcan. deciſ. 30. num. 121. par. 2.* vbi agit de Domini indiuidua voluntate canonis ſolutione *Afflict. deciſ. 153.*

Et quòd fiſcus ad pœnam duplicati releuij agere poſſit non obſtante, quod pars releuij fuerit ſoluta ſuadetur, ex
5 infraſcriptis. Ad pœnam enim euitandam non ſufficit partem ſoluiſſe, nec prodeſt ei, qui pœnam euitare cupit, ſed neceſſe habet totum, quod promiſit ſoluere, *ad tex. in l. hæredes, §. idem iuris, ff. famil. hercisc.* vbi Odofred. qui
6 ſubdit, quod pignus obligatum à defuncto prò cenſu, ſi vnus ex hæredibus ſoluerit partem ſuã adhuc pignus vendi poteſt, & per conſequens pœna commiſſa eſt, non obſtante partis ſolutione, faciunt ad hæc *tex. in l. ſtipulationem la prima, §. vlt. ff. de verb. obligat.* vbi pœna committitur, ſi prò parte fuerit contrauentum ſtipulationi, *concordat tex. in l. in executione, §. ſi item, ff. eod. notat apertè Iaſ. in l. 2. num. 19. C. de iure emphit.*

7 Rurſus releuij ſoluendi conditio indiuidua eſſe videtur, vt modo dixi, cũ tex. conſtitutionis dicat *recepto verumtamen releuio*, ergo requirit, quòd tantùm releuium ſit ſolutum, ideò particulare eius implementum releuare nõ videtur illum, qui pœnam cupit euitare, *l. cui fundus, ff. de condit. & demonſtrat. Afflict. deciſ.* 153.

8 Item feudum regulariter conceditur, vt vaſſallus ſeruitium præſtet Domino, quod ſeruitium integrè præſta-
9 ri debet, vt inferiùs dicam, quo caſu obſtat illa communis regula, nil actũ videri, cum aliquid ſupereſt agendum, *l. penult. in fine, C. de his, quib. vt indign. l. ſi defenſor, §. an ergo, ff. de interrogator. action.*

Stringit hanc ſententiam, eamque
10 comprobat communis illa Doctorum ſententia de emphiteuta non ſoluente canonem per triennium, vt ſi ſoluerit partem, vel non integrum, adhuc emphiteutam eſſe priuandum, cum ſoluẽs partem, videtur non ſoluiſſe totum, & ideò nõ poteſt agi ad ſeruitium, *ſecundum Bart. in l. in commodato, §. duobus, ff. comodati, Afflict. d. deciſ. 153. num. 21.*
11 particularis enim ſolutio non ſufficit ad euitandam pœnam, *Iaſ. in l. 2. num. 57. C. de iure emphit.* Et canonis parte
12 ſoluta adhùc fuiſſe locum caducitatis
¶ refert deciſum *Afflict. d. deciſ. 153. Benintend. deciſ. 4.* Item ſtandum eſt ver-
13 bis legis, nec eius ſẽſum debemus ex-

torquere. Conſtitutio enim loquitur *recepto verùtamen releuio, pròut moris eſt,* pondera mecum, dicit, *recepto releuio,* ergo requirit, quòd integrè ſit ſolutũ, aliàs ſemper, quod deeſt aliqua pars non poteſt dici ſolutum integrè releuium, vt ſupra annuimus.

14 Item ſi fuerit facta pax cum Titio, & eius hæredibus, & appoſita pœna pro contrauẽniente, ſi in parte fuerit contrauentione, vt quia vnus ex hęredibus offenderit Titium, eiuſq; hæredes, adhùc pœna debet exigi, ità poſt *Bartol. in l. ſtipulationum, §. item ex facto, notat, & firmat ibi Iacob. de Arena, ff. de verb. oblig.*

Clara eſt enim iuris regula, quod
15 particularis ſolutio inuito creditore non eſt ſolutio, ſed ipſo volente eſt ſolutio, *l. tutor, §. Lucius, ff. de vſuris,* ideò ſi fiſcus renuit talem ſolutionem particularem, pœna non euitabitur, *ita Afflict. d. deciſ. 153.*

His tamen non obſtantibus, & alijs, quæ in contrarium adduci poſſent, fal-
16 uo ſemper ſaniori iudicio, contrarium puto de iure poſſe ſubſtineri, vt vaſſallus in caſu propoſito non teneatur ad duplicatum releuium.

Prò quo facit, quod notatur de adoha, & releuio, idẽ quaſi ſemper eſſe iudicium, prout ſupra diximus, quo po-
17 ſito, *Afflict. in cap. 1. §. ſed nec alia iuſtior num. 24. quæ ſit prima cauſa benefic. amict.* ex mente *Andr. Iſer.* notat, quòd ſoluens adoham non integram, ſed partem aliquam, & ſic adoham diminutam, licet alias de iure communi feudo priuabatur, tamen dicit Afflict. non puniri amiſſione feudi, ſed extraordinariè, pròut etiam ille, qui non præſtat ſeruitium integrum, ſed partẽ aliquam, & ſic diminutum, ſed pœna ordinaria ob non ſolutum releuium eſt ſolutio duplicati, ergo ille, qui præſtat releuium diminutum non eſt puniendus dicta pœna ordinaria, & ſic duplicato releuio.

Sed vlteriùs *Frecc. lib. 3. de ſubfeud. tit. de different. inter feuda quaternat. & de tabul. num. 24. quem ſequitur Nicol. Intrigliol. cent. 1. quæſt. 45. nu. 200.* dicit quòd ſi vaſſallus ſoluerit partem ſeruitij, vel adohæ, & ſic non integram, ſed diminutam, non ex hoc perdit feudum in Regno noſtro, ſed potiùs admictitur ad compoſitionem, & ſic ad pœnam extraordinariam, vt inferiùs dicam, *ex cap. Regis Roberti, de quibus meminit Andr. in cap. 1. quo temp. mil. vbi Nard. Lyparul. plura refert, eaq; ponit Ayell. de iure adohæ num. 72.*

Prò quo facit, quod notat *Bald. in l. de lege, §. vlt. ff. de leg. commiſſor.* vbi tradit, quod emptor, qui fecerat pactũ de retrouendendo ſoluto pretio, ſi partem pretij accepit, non autem totum, adhuc poteſt compelli ad retrouendendum, quia idem eſt, ac ſi totũ accepiſſet, *Bal. ſequitur Carol. Ruin. conſ. 151. incip. circa dubia col. 4. nu. 5. & 6. vol. 3. Andr. Tyraquell. de retract. conuention. §. 1. gloſ. 2. num. 19. verſ. idemque tradit Bald.*

Sed aduerto, quod Freccia licet tacitè admictere videatur, quòd de iure communi feudorum talis vaſſallus ſoluens ſeruitium diminutum, debet priuari feudo, hoc tamen non procedit, vt inferiùs dicam. Nec vim facit *tex. in c. 1. quib. mod. feud. amict.* vbi ſi partem feudi alienauero, vel amplius partem libellario nomine dedero, tunc feudum in totum amictitur, *ita hunc tex. inducit Carolus à Khicheberg. in ſuo diſcurſu de feud. ex pacto, & prouidentia cap. 5. num. 512.* dicit enim tex. his omnibus caſibus feudum ad Dominũ reuerti, & inter alios caſus erat alienatio partis feudi.

Quam ſententiam probat *tex. in cap.*
19 *adhoc hic finitur lex*, vbi vaſſallus tunc feudo priuatur, quando nullum ſeruitium præſtitit, vel illud præſtare renuerit interpellatus à Domino, vel ſi diù ſteterit ad illud præſtandum. In caſu autem noſtro non poteſt dici, quod nullum releuium eſt ſolutum, vel ceſſa-

tum

tum à ſolutione releuij, cum ſoluerit quantum potuerit, vndè non conueniunt ei verba conſuetudinis dicentis quòd qui nō ſoluit releuium intrà annum, & diem ſoluat duplicatum. Nec poteſt dici, quod iſte talis tenuit ſoluere releuium interpellatus, nec poteſt dici, quod diù ſteterit, cum ipſe iam ceperit ſoluere, & intrà annum,& per conſequens nullo ſanè modo dici poteſt ceſſatum eſſe à ſolutione, cum pœna duplicati releuij imponatur illi, qui nullum releuium ſoluit. Aliud
20 præterea eſt non ſeruire, aliud ſeruire, & inſufficienter, pęna autem priuatio-
21 nis feudi ob ſeruitium non præſtitum ei demum imponitur, qui nullum ſeruitium præſtitit, vel interpellatus non ſeruierit, *cap. ſancimus de feud. ſine culp. non amiſt. d. cap. ſed nec alia iuſtior, quæ fuit prima cauſa benefic. amiſt.* Vnde cum hic ſimus in pœnalibus, vbi ſtricta eſt facienda interpretatio vulgat.
22 iuribus; meritò diſpoſitio de illo, qui nullum ſeruitium præſtitit, non eſt tradenda ad illum, qui ſeruitium inſufficiens pręſtitit, cum hoc maximè naturali equitati refragetur, vaſſallum nullum omninò ſeruitium non præſtātem, parem eſſe vaſſallo præſtanti ſeruitium, ſed inſufficiens, & vnum, atq; alterum eadem pœna puniri, ſemper
23 enim ad abſoluendum, quam ad condemnandum promptiores eſſe debemus, *l. Arrianus, ff. de action. & obligat.*
23 & maximè in cauſis feudalibus in amiſſione feudi, in qua iudex ſemper æquitatem præ oculis habere debet, eique obſecundare, *cap. 1. §. prædictis, verſ. ideoq; quæ fuit prima cauſa benefic.*
24 *amiſt.* & in cauſis amiſſionis feudi proniores ad abſoluendum, quam ad condemnandum eſſe debent iudicęs *d. cap. ad hoc, Marin. Freccia de ſubfeud. lib. 3. tit. de differ. inter feud. plan. & quaternat. num. 24.* qui in terminis noſtris loquitur, & per cōſequens ſoluenti partem releuij, cum non poſſit dici ceſſauiſſe cum à ſolutione releuij, nec renuiſſe ſoluere, dum ſoluerit partem, nec diù ſtetiſſe ad ſoluendum, cum iam inceperit ſoluere intrà legitima tempora, meritò pœna conſuetudinis conuenire minimè debet, & ſic duplicatum.

Secundo, hęc pœna duplicati releuij, non ex cōſuetudinibus feudalibus
25 fluxit, ſed proceſſit ex more, ſiue conſuetudine quadam in Regno, ſecundū doctrinam *Andr. in hac conſtit. poſt mortem, & in c. 1. de cap. Corrad. & poſt eum Freccia d. author. 3.* eſtq; expeditum in hoc Regno apud omnes Regnicolas, ideò quia iſta conſuetudo eſt odioſa, adhibita tamen declaratione, de qua ſupra, dum in odium, & pœnam non ſoluentium releuium eſt introducta, & quatenus ſubrogata eſt in locū amiſſionis, (licet ex gratia fluxit, & munificentia Regum) ideò non eſt trahenda ad illos, qui licet nō integrè ſoluerint, tamen inceperunt ſoluere, ideoq; reſtringenda eſt tantum in caſu ſuo proprio, in quo loquitur ſecundum vulgata iura, & ſic in non ſoluente. Vnde ſi vis dicere, quòd adhuc pœna eſt cō-
26 miſſa, aduertendum eſt, quod quando in iure cauſa priuationis feudi non eſt expreſſa (ptout eſt hæc non ſoluti releuij, quæ ex conſuetudine in Regno inducta eſt, nec in ſcriptis redapta,)
77 oportet vt ſimilis ſit, vel mitior illis, pœnis, quæ enumeratę ſunt ab eodem iure, *cap. 1. §. dictis, ibi ſi qua fuerit, quæ fuit prima cauſa benefic. amiſt.* talis enim non eſt cauſa iſtius, qui ſoluit partem, cum nec ſimilis, quia ſoluit partē, nec maior cum in parte adimpleuit. Eſt
28 benè verùm, quod peccaſſe dicitur, ſed longè minùs, quam ille, qui releuiū non pręſtitit, ergo cū non ſit cauſa ſimilis, nec maior, non poteſt trahi cōſequentia, Non ſoluit totum, ſed partem, ergo feudo priuandus, & per conſequens duplicatum releuium ſoluendum; Iniquum eſt enim pari pœna puniri illum, qui magis peccauit, & qui minùs, repugnante etiam regula, quod pœna debet commenſurari delicto, vt infrà dicam. Con-

Confirmãtur hæc,quę dixi *ex tex.in*
29 *l. Iulianus,* §. *ſed ſi quis,* & *l. ſi quis hominem, ff. ad exhibend.* vbi habetur, q
ſi quis tenetur ad exhibendam rem aliquam, vel factum aliquod ſub certa
pœna, & rem illam exhibuerit diminutam in aliqua parte, vel factũ illud,
quod tenetur adimplere, non adimplet in totum, & ſufficienter, ſed in
parte, & inſufficienter, adhuc euitare debet pœnam, quam alias euitare nec
poterit, ſi nil, vel factam non pręſtat, *l. 3.* §. *præterea, l. Celſus,* §. *idem Iulianus,
ff. ad exhibend.*

Quare cum hìc vaſſallus non poſſit dici nullum releuium ſoluiſſe, ſed tantùm dici poteſt, quod non ſoluit ſufficienter, & ſic totum, quę inſufficiens
ſolutio, ſiuè factum inſufficiẽs prodeſt ad euitandam pœnam duplicati rele-
30 uij, & ſic ordinariam, vt habetur *ex c. 1. verſ. ſtrenuus de feud. cognit.* & deducitur clarè non eſſe locum pœnæ, & ſic duplicato releuio, facit regula, quod
agnitio partis, arguit agnitionem totius, *Bartol. in l. ex duobus,* & *in l. ſi is,
qui res, ff. de legat.* 2. non eſt enim prę-ſumendum fiſcum, qui propria authoritate poteſt totum releuium ſibi ſolui facere, ſoliùs partis fuiſſe contentũ,
ex quo hoc ſibi damnoſum eſſe videtur, *argum. l. planè, ff. fam. hærciſcund, l.
tutor,* & *l. Lucius, ff. de vſuris.* Serui-
31 tium enim diminutè, & non integrum præſtans non poteſt puniri, vt infidelis
Octauius Bammacar. in cap. vaſſallus, q. 3. nu. 31. ſi de feud. defunct. in eo tantùm
peccare dicitur, ex quo diminutè pręſtitit ſeruitium, non autem, quod nullum præſtitit.

Quinimmò vulgata eſt regula, quod
32 animus, & intentio diſtinguunt maleficia, & delicta, hic autem talis, qui
ſoluit partem releuij, quidnã habuit in animo, & intentione, niſi ſoluere totũ
releuium, quod facilè dignoſcitur ex eo; nam incepit ſoluere, ergo dum incepit ſoluere veriſimile videtur, quod
eius animus, & intentio fuerit reſiduum, & ſic totum ſoluere; cum qui
33 cæpit morem gerere domino ſeruiendo, videtur veriſimile non eſſe in reſiduo ſui officij de futurum, niſi difficultate, vel alia iuſta de cauſa prępeditus fuerit, ideoq; meretur excuſationem. *d.* §. *ſed nec alia iuſtior, verſ. aliud
quæ fuit primæ cauſa benefic. amict.* Quod
34 ſi Dominus vaſſallum, eò quod ſeruitium totum non præſtauit, ſed tantùm
in parte, vellet feudo priuare, tunc inhoneſtum eſſet Domino, & minimè
decens, cum nulla fraus in hoc poſſet excogitari in vaſſallo, nec malum ingenium, dum cæpit ſoluere, quod inter Vaſſallum, & Dominum eſſe non
debet, *cap. quoniam de probib. feud. alienat. per Lothar.*

35 Deniq; pęna commenſurari debet delicto, & transgreſſioni, *l. reſcriptum,
vbi DD. ff. de his, quib. vt indign.* & in pœnalibus ſemper mitior pœna eſt ſequenda, *cap. in pœnis de reg. iuris in 6. l.
interpretatione, ff. de pœnis,* vaſſallus autem ſoluens partem releuij, minùs deliquit (ſi delicto adſcribere volumus)
quam qui nullum releuium ſoluit, ergo ſi commẽſuremus delictum huiuſmodi vaſſalli ſoluentis partem, cum
illo, qui nullum releuium ſoluit, certũ eſt, quod maius eſt delictum illius, qui
nihil ſoluit, quam qui partem, ergo qua ratione, quaque via dicendum eſt
hunc qui ſoluit partem, minuſq; delinquentem eſſe puniendum eadẽ pœna, qua punitur, qui maius deliquit
nullum ſoluẽdo releuium, repugnante naturali æquitate ſuadente pœnam
eſſe delicto commenſurandam, quod ſi hoc admitteremus, ſequeretur longè maiorem, & exceſſiuam eſſe pœnã,
quam delictum requirit, & eadem, & pari pœna puniri illum, qui minùs deliquit, & qui maiùs deliquit refragantibus ſupra dictis.

Tantò magis in hoc caſu, cum non agamus de feudo acquirendo, vel recuperando, ſed de retinendo, quæ re-
37 tentio fauorabilior eſt, & multò faci-

liùs

ſiùs conceditur, quam acquiſitio, vel recuperatio, *l. patre furioſo, ff. de his, qui ſunt ſui, vel alieni iuris, l. ſi in area*, *S. ex quibus. ff. de cond. indeb. Decian. conſ.* 29. *num.* 92. *vol.* 2. nec ſi regulæ aliquæ in contrarium facerent obſtant, conſiderato priùs, ſi vel nè loquatur de acquiſitione recuperatione, vel retentione
38 rei. Ex quibus autumo vaſſallum ſoluentem partem releuij nõ eſſe mulctandum pœna duplicati releuij, quæ opinio, & iuri, & æquitati conſona videtur, vt iam diximus, pròut hanc ſententiam poſt *Bald. Ruin. Tyraquell. infra allegandos in* 13. *declaratione*, *& ſupra allegatos*, *tenet Ludolph. Schrad. de feud. par.* 2. *nonæ partis principalis ſectio* 14. *nu.* 23. *verſ. nono concludo, in verb. idem quoq; iuris*, vbi dicit, quod ſi poſt commiſſam
39 feloniam Dominus feudi à vaſſallo receperit tantum partem ſeruitij, vel pẽſionis, ſiue canonis, vel alterius debiti, non poteſt Dominus ad feudi priuationem agere allegans Tyraquell.

Declara primo, hanc concluſionem
40 tanto magis procedere, quando huic ſolutioni de releuio factę non integrè, aliqua modica pars deeſſet iuxta tradita de ſeruitio in præcedenti, & ita tenet *Iul. Clarus in S. emphiteuſis q.* 8. *num.* 4. *Andr. Fachineus controuerſ. lib.* 1. *cap.* 96. *verſ. ſecundus caſus*, *Benintend. deciſ.* 6. *num.* 2. *vbi alios allegat.*

Declara ſecundo, quod ſi ſecundum hanc veridicam ſententiam non eſſet
41 iudicatum, ſed condemnatum vaſſallus ad pœnam duplicati, tunc quia in parte vaſſallus paruit Domino ſoluendo partem releuij, in ea parte obſtat Domino exceptio, *ità glo. in d. l. hæredes S. idem iuris, in verbo partem ſuam.* Quæ
42 pars ſoluta (ſi adhùc non obſtante hac exceptione cõtra vaſſallum ad duplicati releuij pęnam ageretur) debet imputari in pęnam, & ſic reſiduũ exigere, non autem vltrà partem, totum duplicatum exigere, ſed partem ſolutam retinere, ad tradita ex mẽte *Azonis in d. glo. in d. S. idem iuris*, & hæc loco tertiæ declarationis.

Declara quartò, tanto magis hanc ſententiam procedere, quando iſta ſo-
43 lutio in parte non proceſſit ex malitia, ſed ex errore, vel aliqua iuſta cauſa, *vt aduertit Benintend. deciſ.* 6. *circa medium*, loquens in emphiteuta.

Declara quinto, non eſſe locum ſo-
44 lutioni, ſiuè pęnæ duplicati releuij ob partem ſolutam, ſi poſt dictam partem ſolutam Dominus inueſtituram fecerit; tunc enim videtur remiſiſſe pęnam vulgaris iuribus *Schrader. de feud. par.* 6. *cap.* 2. *num.* 78.

Declara ſextò, ſi poſt dictã partis ſo-
45 lutionem vaſſallus ſeruitium obtulit, & Dominus illud acceperit, tũc enim pœnam remictere videtur, *DD. in cap.* 1. *quo temp. miles, & alios allegat Menoch. conſ.* 304. *num.* 56. *Roſental. cap.* 10. *concluſ.* 38. *num.* 4.

Declara ſeptimo, ſi poſtea Domi-
46 nus vaſſallum requiſierit ad ſeruiendum, & vaſſallus obediuerit veniendo ad ſeruitium, tunc pęnam remictere dicitur Dominus, *ita ex l. Aemilius, verſ. dicebam, ff. de minor. l. poſt diem, ff. de leg. commiſſ. Salyc. in l. lege commiſſoria, C. de pact. inter empt. & vend. glo. tit.* 1. *S.* 14. *num* 45. *Tyraquel. de retract. conuent. glo.* 2. *num.* 61. *Ludolph. Schrad. de feud. par.* 2. *nonæ par. princip. ſectio* 14. *num.* 23. *Nicol. Intrigliol. de feud. cent.* 1. *q.* 38. *num.* 121.

Declara octauo, non procedere ſu-
47 pradictam concluſionem ſi vaſſallus fuerit interpellatus, vt ſolueret integrum releuium, & Dominus receperit talem ſolutionem in parte, ſed fuerit proteſtatus nullum ſibi inferri præiudicium circa releuij duplicati ſolutionem; tunc enim ſibi non præiudicat, vt dixi ſupra *ex l. tutor, S. Lucius, ff. de vſur.*

Declara nono, quod & ſi vaſſallus
48 tranſegerit cum fiſco ſuper quæſtione releuij, adhuc nõ poteſt dici, quod habetur prò confeſſo, releuium non eſſe ſolutum, & per conſequens pęnam dupli-

pli-

plicati eſſe commiſſam, ità vt vaſſallo tranſigente ſuper priuatione feudi ob feloniam, tenet poſt *Ludolph. Schrader. par. 2. nonæ partis princip. ſectio 13. num. 164. Roſental. de feud. cap. 12. concluſ. 19. num. 70. & ſeq.*

Declara decimo, quod etſi vaſſallus
49 ſe ſubmiſerit beneplacito Domini, ad huc eſt dicendum illum non eſſe confeſſum, ex doctrina permultorum Doctorum, *tenet Ludolph. Schrader. d. loco proximè citato num. 162. verſ. idem quoq;* vbi alias ponit declarationes circa ſubmiſſionem vaſſalli ergà Dominum, *Roſental. d. loco num. 72.*

Declara vndecimo, tātò magis procedere ſupradictam ſententiam ſi ſolu-
50 tio defecerit in aliqua parte minima, ita in emphiteuta, *Vera deciſ. deciſ. 300. par. 2. Ant. Sola in conſt. Sabaud. in commentar. antiquis glo. 1. ſuper decreto licet num. 14. tit. de iure emphiteutico.*

Declara duodecimo, vaſſallum ſol-
51 uentem partem releuij non eſſe mulctandum ſi Dominus acceptauerit dictam partem releuij, ita in emphiteuta refert deciſum *Afflict. deciſ. 153.* quod ſecùs eſſet ſi dominus renitueri accipere partem releuij, quia tunc procederet contraria opinio, nempè ſoluendum duplicatum releuium, cum eius ſolutio debeat eſſe integra, & vnica, vt eſt dictum, per quo vide, quæ ponit *Afflict. ibidem, & Vrſill. num. 3.* qui concludit ex multorum authoritate, quòd per receptionē partis canonis Dominus ſibi præiudicat.

Declara decimotertio, & amplia
52 non ſolum in ſimplici releuio, ſed etiā in duplicato, vt ſi poſt commiſſam pœnam, dominus partem ſimplicis releuij acceperit, quia adhuc Dominus non poteſt agere ad duplicatum, ità concludas ex ijs, quę dixi ſupra, *ex Bald. in d. l. de lege, §. vltim. ff. de lege commiſſor. Ruin. conſ. 151. lib. 3. Andr. Tyraquell. de retract. conuention. §. 1. glo. 2. num. 59. verſ. idemque*, & ad materiam feloniæ ſine priuationis feudi applicat, & ita tenet *Ludolph. Schrader. de feud. par. 2. nonæ part. princip. ſectio 14. num. 23. verſ. nono concludo, in verbo idem quoq; iuris.*

Qua cōcluſione pro vera (prout eſt)
53 poſita, nec vim contra eam faciunt, quæ prò contraria adducta fuere, *prout tex. in l. hæredes, §. idem iuris, ff. famil. herciſcund.* cum concordantibus ibi allegatis; procedunt enim in pęna conuentionali, vt quando pęna conuenta eſt inter partes, tunc enim tota exigitur; nos autem ſumus in pęna inducta à lege, & per conſequens mitiùs eſt agendum cum lege, eiuſque diſpoſitis, quam cum homine, & cum ijs, quæ ab homine conuenta, ſiue diſpoſita, ſiue ordinata fuere, *ſecundum glo. & DD. in l. Celſus, ff. de arbitr. iudic. ex tex. in l. ſi cum dies, §. fin. ff. eod. Bartol. in l. amplius num. 2. ff. rem rat. haber. Thom. Minad. conſ. 8. num. 9. Menoch. conſ. 132. nu. 14.*

54 Similiter non obſtat regula illa *ex l. cui fundus, ff. de cond. & demonſtrat.* quod particulare adimplementum non videtur releuare illum, qui tenetur ad totum; nam releuij, ſiuè ſeruitij feudalis præſtatio nō per modum conditionis adiicitur, ſed feudum conceditur vt Vaſſallus fideliter ſeruiat, *cap. 1. in fine ex quib. cauſ. feud. amict.* ſic releuiū ſoluitur pro inueſtitura, vt ſupra diximus in 3. q. p. p.

Quinimmò ſi admictimus ſolutionē
55 releuii conditionem continere, vt non concedatur inueſtitura, niſi ſoluatur releuium, cum cōſtitutio loquatur per ablatiuum abſolutum, qui quandoque importat conditionem, tamen negari non poteſt non defeciſſe conditionem ob non præſtitum releuium, cū vaſſallus iam cæpit præſtare releuium, licet non ſufficienter præſtiterit ex æquitate iudicando, vt ſupra.

56 Similiter nec obſtare videtur regula *l. penult. in fine, C. de his quib. vt indign.* illa enim regula procedit in iis, quę largam admictunt interpretationem, hic verò ſumus in pęnalibus, & odioſis, in quibus ſtricta fit interpretatio, & verba

ba ſtrictè accipienda ſunt, nec vltra propriam ſignificationem accipiendā, *cap. odia de reg. iuris in 6. Decius latè poſt alios in l. factum, §. in pœnalibus num. 3. & ſeq. ff. de reg. iur.*

Nec deniq; obſtat communis illa
57 (quam pro abſoluta diximus) ſententia de emphiteuta non ſoluente canonem integrum, & ſic quòd pro parte non ſoluta priuetur tota emphiteuſi, illa namq; non procedit ſine contradictore; ſunt namq; multi, qui contrarium tenent, vt eſt *Iaſ. in l. in executione, §. ſi ita num. 3. ff. de verb. oblig. Paul. Picus in repet. auth. præterea num. 12. C. vnde vir, & vxor. Guid. Pap. deciſ. 174. Petr. Benintend. deciſ. 6. Iul. Clar. in §. emphiteuſ. q. 8. num. 4. Fachin. controuerſ. iuris lib. 1. cap. 96.* & procedit ſimpliciter, ſecùs autem Domino volente, *Afflict. deciſ. 153.*

Vltima ratio non obſtat, quia pro-
58 cedit quando fiſcus renuit recipere talem ſolutionem in parte, tunc certū eſt, quòd regula procedit creditore nolente particularem ſolutionem, at nos ſumus in caſu, in quo fiſcus recepit particularem ſolutionem, ideoque dum illam recepit videtur conſenſiſſe diuiſioni ſolutionis, & ideò ſibi præiudicauit, prout in emphiteuta, refert deciſum *Afflict. d. deciſ. 153.* quod ſi fiſcus talem ſolutionem in parte non admitteret, certum eſt quòd pœna committeretur in toto.

Ex quibus concludendum videtur, vaſſallum ſoluentem partem releuij intrà legitima tempora, admiſſis declarationibus ſupra poſitis, non poſſe condemnari ad ſoluendum duplicatum releuium, & ita ſentio ego, qui hanc meam ſententiam, & iuri, & æquitati naturali conſonam exiſtimo. Et ita
59 in emphiteuta partem canonis ſoluē-
¶ tem fuiſſe deciſum refert, vt non cadat in commiſſum, *Guid. Pap. q. 174. Magon. deciſ. Lucenſ. 34.* non tamen negando, quin contraria opinio ſatis videatur vrgere ex rationibus ſupra relatis.

ARGVMENTVM.

An ex ſolutione partis releuij (non conſtito de integra ſolutione) præſumatur totum releuium eſſe ſolutum, excitatur quæſtio, in cuius reſolutione etſi affirmatiuæ ſententiæ locum dari ex ratione videatur, tamen contraria amplectitur opinio, vt fiſcus ad reſiduum poſſit agere, non autem ad pœnam, vt in præcedenti. Et quid ſi fiſcus bona vaſſalli adminiſtraſſet, & quid ſi ad fiſcum aliqua bonorū vaſſalli quantitas perueniſſet, an ceſſet præſumptio.

SVMMARIVM.

1 *Solutio partis releuij cum lapſu temporis, an faciat præſumi totum releuium eſſe ſolutum, diſparem hanc quæſtionem cum præcedenti eſſe proponitur ſub nu. 1.*
2 *Agnitio partis arguit agnitionem totius.*
3 *Fiſcus ex quo ſibi de toto releuio poteſt ſatisfacere, præſumitur de toto ſibi ſatisfeciſſe, non obſtante partis receptione.*
3 *Fiſcus non obſtante partis ſolutione poteſt agere ad reſiduum releuij.*
5 *Factum non præſumitur niſi probetur.*
6 *Solutionem, qui prætendit integram, probare debet.*
7 *Parte ſoluta, fiſcus ſi habuerit in ſui poſſe bona debitoris, præſumitur de toto credito ſibi ſatisfeciſſe.*
8 *Fiſcus diligens eſt in exigendo.*
9 *Parte aliqua bonorum debitoris ad fiſcum peruenta, præſumitur de toto ſibi ſatisfeciſſe ſi pars crediti apparet ſoluta.*

QVÆSTIO XII.

Diſſimilem hanc à præcedēti quæſtionem fateor, in ea enim ponitur apparere releuium non integrum eſſe ſolutum, hic verò ſupponitur ſolutio partis, ſed ſolutio to-

tius

tius non appatet, ideò quæritur, an
1 præſumendum ſit (eò quod vaſſallum
partem ſoluiſſe conſtat) totum ſoluiſſe
releuium. In cuius quæſtionis reſolu-
tione omninò recedimus à terminis
præcedentis queſtionis, in qua cõcur-
rere præſuppoſuimus lapſum tẽporis,
In hac verò nequaquam.

Stat enim quæſtio in hoc tantùm
puncto ſimpliciter, an ex ſolutione
partis releuij præſumatur ſolutio to-
tius, adeò vt pœna euitetur.

Et licet pro vaſſallo faciat regula,
2 quod agnitio partis arguat agnitionẽ
totius, *ſecundum Bartol. in l. ex duobus
& in l. ſi is fuerit de legat. 2. Afflict. deciſ.*
13. *num.* 21. Item fiſcus ſemper habet
3 manus longas, & ad ſui libitum præci-
sè in hac materia releuij ſibi ſatisfieri
facit, iuſto tamen tempore intercedẽ-
te de toto releuio, & per conſequens
ille, qui ſibi de toto poteſt ſatisfacere,
non eſt præſumendum ſolam partem
ſibi ſolui facere, ex quo ei damnoſum,
*argum. tex. in l. planè, ff. famil. hercìſ.
Afflict. d. deciſ.* 13. *num.* 20.

Contrariam tamen exiſtimo verio-
4 rem ſentẽtiam, vt in caſu propoſito fi-
ſcus poſſit agere ad reſiduum, cum
ſoluens partem non videatur ſoluiſſe
totum, & creditor non obſtante ſolu-
tione partis ad reſiduum agere poſſit,
*ex doctrina Bartol. in l. in cõmodato, §. duo-
bus, ff. commodati, quam doctrinam ſe-
quitur Afflict. d. deciſ.* 13. *num.* 21. *circa
medium.*

Inſuper ſolutio integra releuij re-
quirit factum partium, nempè ſolutio-
nem vaſſalli, & receptionem fiſci, &
5 facta non præſumuntur, niſi probentur
*l. in bello, §. factæ, ff. de captiu. & poſtlim.
reuerſ. Menoch. de præſumpt. lib. 6. præ-
ſumpt.* 18. *& nos in præcedenti.* Item, qui
6 ſolutionem prætendit eſſe factam illã
probare debet, *l. quinquaginta, ff. de
probation. Bald. conſ.* 408. *col.* 1. *vol.* 5.
Aymon Crauett. conſ. 213. *num.* 1.

Declara tamen hanc concluſionem
7 non procedere ſi fiſcus forſam in ſui
poſſe habuiſſet bona ſui vaſſalli, eaque
adminiſtrauit, tunc coniectura eſſet,
(& ſi pars fuerit ſoluta) quod totum,
integrumque releuium ſibi exoluerit,
ita in creditore, & debitore, quales ſũt
fiſcus, & vaſſallus, in hac materia pro-
bat *Afflict. d. deciſ.* 13. *num.* 10. *verſ. ad
præſumendum, Menoch. præſumpt. lib.* 3.
præſumpt. 135. *num.* 11. *&* 12. eo enim
caſu quando adminiſtrat, non eſt præ-
ſumendum ſuam facere iacturam, ſed
exegiſſe, *Afflict. deciſ.* 13. *num.* 13. *verſ.
adducitur quarto, Menoch. d. num.* 12. *&*
8 13. Tantò magis hoc eſt præſumendũ
in fiſco, qui diligens eſt in exigendo,
hoc enim caſu totum ſibi ſoluiſſe præ-
ſumendum eſt, *Menoch. d. loco num.* 14.

Declara inſuper ſi ad fiſcum perue-
9 nerit aliqua quantitas bonorũ vaſſalli,
ex quibus potuit ſibi retinere totum
releuium, & tamen pars tantum appa-
ret ſoluta, tunc coniectura eſt, quod
totum ſibi retinuit cum facere hoc po-
tuerit, ita in ſpecie *Afflict. d. deciſ.* 13.
num. 20. *verſ. octaua.* Et quia hic veni-
ret etiam diſcutiendum, cui nam incũ-
beret onus probandi hanc ſolutionem
releuij factam, vel factam non eſſe, in
ſequentem reijcio quæſtionem.

ARGVMENTVM.

Releuium eſſe ſolutum, vel non, huius
probationis onus, an vaſſallo, vel Do-
mino incumbat ex præcedenti infer-
tur, & collatis permultis medijs de
vaſſallo, vt ipſe teneatur fundare ſer-
uitium eſſe præſtitum fiſco negante, &
in ſolutione releuij ex ſententia Iſern.
In canone, & inueſtitura petita intra
legitima tempora. Et in emphiteuta,
affirmante, Domino autem negante,
eſſe emphiteutæ onus probare cano-
nis ſolutionem. Et demum reſolutis
nonnullis tacitis, quæ fieri poſſent ar-
gumentis, pro fiſco firmatur concluſio

ex Iſern. doctrina, quæ varijs declaratur modis. Quid autem ſit ſtatuendum ſi hoc releuium à fiſco alteri fuerit giratum. Item vt nec probatum dicatur ſi tranſactio interuenerit de duplicati pœna, Item ſi memoriale prò gratia porrexerit, quod memoriale cum proteſtatione eſt porrigendũ. Item vt nec probatum dicatur per extraiudiciales probationes, nec per præſumptiones, vel coniecturas, nec per iuramentum ſuppletorium, nec purgatorium, nec iudiciale. Deque cæteris probandis medijs remiſſiuè.

SVMMARIVM.

1 *Probandi onus releuium eſſe ſolutum cui incumbit Domino, vel vaſſallo.*

2 *Fiſco ſufficit negare releuium non eſſe ſolutum, dum ſuam habet fundatam intentionem.*

3 *Releuium vt ſit ſolutum, vel ne, recurritur ad regiſtra.*

4 *Vaſſallo incumbit onus probandi ſeruitiũ præſtitiſſe, inueſtituram petijſſe, &c. Domino negante.*

5 *Emphiteutæ incumbit onus probandi canonem ſoluiſſe, Domino negante.*

6 *Onus probandi ſolutionem incumbit debitori, non autem creditori, & num. 8.*

7 *Vaſſallo incumbit onus probandi releuium eſſe ſolutum.*

9 *Fundans ſe in negatiua, non tenetur illam probare, quando actor tenetur ad dandum, vel faciendum.*

10 *Bartoli doctrina dicentis, quod alleganti negatiuam tenetur probare, reijcitur.*

11 *Factum actoris, quando dependet ex diſpoſitione iuris, tunc Domino neganti incumbit onus probandi.*

12 *Quando ex diſpoſitione pacti, vel conuentionis, tunc vaſſallo incumbit onus probandi.*

13 *Diſtinctio quando factum actoris dependet ex lege, vel conuentione cui incumbat onus probandi negatiuam ì reijcitur in hac releuij materia.*

14 *Conſuetudo releuij primæuam originem ducere videtur ex pacto, ſiue conuentione inter vaſſallos, & dominos.*

15 *Conſuetudinem deſcendere ex pacto conſideratur.*

16 *Releuium duplicatum ex pacto deſcendere conſideratur.*

17 *Releuium ſi eſſet giratum à Regia Curia alicui tertio, adhuc onus probandi competit vaſſallo.*

18 *Tranſactio vaſſalli cum fiſco ſuper releuio probat releuium eſſe ſolutum.*

19 *Probatio non ſoluti releuij, nec inducitur ex memoriali porrecto Domino per vaſſallũ ſubmittendo ſe gratiæ Domini.*

20 *Idem ſi ſe ſubmiſiſſet vaſſallus beneplacito, diſcretioni, &c. adeò vt ſe remittere ad manus Domini.*

21 *Cautela apponenda in memoriali prò gratia releuij refertur prò vaſſallo.*

22 *Pœna duplicati releuij non probatur per extraiudicialem probationem.*

23 *Duplicatum releuium deberi probatur per violentiſſimas, & vrgentiſſimas probationes, non autem leues.*

24 *In pœna duplicati releuij nec admittitur iuramentum ſuppletorium.*

25 *Nec iuramentum purgatorium. Nec iuramentum iudiciale num. 26.*

27 *De materia probandi cauſas amiſſionis feudi, & ſic duplicati releuii remiſſiuè.*

QVÆSTIO XIII.

Dvplicati releuij pœna in Regno noſtro ex grat a in locum amiſſionis feudi ob non petitam inueſtiturã intẽpore, ſucceſſit vt toties diximus ex Andr. de Iſern. Freccia, & alijs allegatis in principio huius tractatus, quod prò principio pono.

Quo poſito quæro dum vertitur lis inter fiſcum, & vaſſallum, ſi vel nè re-

1 leuium fuerit ſolutum, cui nam hæc probatio incumbit, Domino, vel vaſſallo? an vaſſallo ſufficeret dixiſse ſo-

lutum, vel ſufficere Domino negaſſe.
2 Quippè fiſcus habet prò ſe præſūptionem, vt ſupra diximus, & fundatam intentionem, & ideò probare non tenetur ſeruitium non eſſe pręſtitum, ſed ſufficit, vt neget illud non eſſe præſtitum, *vt decidunt Franc. Herculan. de probation. negatiuis num. 35. Andr. Kobl. in ſuo tract. de ſeruitijs feudal. tit. de amiſſ. feud. ob ſeruitium non præſtitum nu. 122. Ludolph. Schrader. de feud. part. 2. nonæ part. principal. ſectio. 12. num. 23. & ſeq. Henrich. à Roſental. de iudicijs, ſiuè controuerſ. feudal. cap. 12. concl. 19. num. 44. & ſeq.* vbi regulam adducit, quod factum negantis prò rerum natura nulla eſt probatio.

Et in ſolutione releuij, vt illud ſi vel nè fuerit ſolutum, probetur recurrendo ad regiſtra, *ita Andr. de Iſern. in cap. 1. §. in hoſtendit ijs de cap. Corrad.* Vaſſallus enim prætendens ſe canonem ſoluiſſe, & ſeruitium præſtitiſſe, & inueſtituram intra annum petijſſe, & domino negante canonem non eſſe ſolutum, ſeruitium non eſſe præſtitum, inueſtituram non eſſe petitam, his omnibus caſibus vaſſallo incumbere onus probandi illud, aut illud factum, adimpletumuè eſſe, tradunt *Ludolph. Schrader. Roſental. Herculan. Andr. Kobl. caeteriq; ſupra allegati.*

Comprobatur ex eo, quod de em-
5 phiteuta, & domino decidi tur ſuper probatione ſi vel nè fuerit canon ſolutum, vt emphiteuta affirmante, Domino autem negante canone non eſſe ſolutum, tunc emphiteutæ incumbere onus probandi ſe canonem ſoluiſſe, tradunt, *gloſ. in l. 2. in verbo repellere, verſ. item ſi quis probauit, & ibi Cyn. Bald. cæteriq; Bartol. num. 9. Iaſ. num. 132. & ſeq. C. de iure emphit. Speculat. tit. de locat. & conduct. §. nunc aliqua, verſ. trigeſimo primo, vbi add. Andr. poſt Imol. Ancharan. Bart. Iaſon. concludit idem Ludolph. Schrader. d. loco num. 24. Roſental. d. loco num. 44. vbi alios alleg. Comerſ. conſ. 79. in princ. Andr. Kobl. d. loco num. 124.*

Quippè Domininus pro releuio eſt
6 creditor ſuper feudo, vt in princip. huius tractatus q. 1. iam ſatis ſuperque deduximus, & vaſſallus debitor eſt releuij, ſed creditor agens contrà debitorem ob debitum nō ſolutum, nequaquam probare tenetur debitum non eſſe ſolutum, ſed debitori incumbit onus probandi ſolutionem factam eſſe ſi ipſe condemnari non vult, *ex tex. in l. 1. C. de probation. l. inutile, C. de reiuend.*
7 *cum ſimilib.* ideò cum fiſcus ſit creditor pro releuio, & vaſſallus debitor releuij, meritò fiſcus ad releuium, & ſic ad creditum agit tamquam creditor, ideò vaſſallo tamquam creditori neganti probandi onus incumbit, *ità Andr. Kobl. d. loco num. 122.*

Item ſi quis promiſit pecuniam ſol-
8 uere intrà præſtitum tempus ſub pœna, quod fieri poteſt, *l. ſi quis maior, C. de tranſaction.* & creditor agat contrà promiſſorem ad pecuniam, & pœnam, tunc prætendens pecuniam non eſſe ſolutam intrà præfinitum tempus, & conuentus tenetur probare pecuniam eſſe ſolutam intrà præfinitum tempus, *ità Thom. Parpall. in repet. d. l. ſi quis maior num. 103. Herculan. d. tract. de probation. negatiua num. 35. Dec. conſ. 452. Ludolph. Schrader. d. loco num. 27.* cum
9 fundans ſe in negatiua non tenetur illam probare, quando aduerſarius eſt obligatus ad dandum, vel præſtandum, ſeù faciendum illud, quod actor factum, vel ſolutum eſſe negat, *Innoc. in ſuper his num. 3. c. de accuſation. Cynus in l. 2. q. 5. num. 6. vbi poſt alios Iaſ. num. 133. C. de iure emphit. Iul. Pacian. de probation. lib. 1. cap. 51. num. 45. Bartol. in l. in illa ſtipulatione num. 6. vbi Aretin. num. 6. verſ. his præmiſſis, Iaſ. num. 55. verſ. ſecundo fallit, Ripa num. 15. ff. de verb. obligation. Bal. in l. cum mulier, verſ. ſecundo probatur, ff. ſoluto matrim.*
10 Nec obſtat, quod dixerunt *Bartol. in l. ſi per alium, §. docere, per illum tex. nu. 2. ff. ne quis cum qui in ius vocat. vbi Bal. num. 2. Caſtrenſ. num. 2.* cæteriq, quos

lon-

longa manu allegat *Pacian. de probation. lib. 1. cap. 51. num. 28.* quòd ſicuti quis negatiuam allegat, ità & ipſe probare tenetur, quiſq; enim ſuæ intentionis fundamentum probare tenetur, licet ſit negatiuum; nam in contrarium eſt communis d. ctrina, prout dicit *Iaſ. in l. 2. C. de iure emphiteutico nu. 139.* quod non procedit, quando aduerſarius tenetur ad dandum, vel faciendum, prò ut ſupra diximus.

Sed in contrarium videtur facere
11 differentia, quã faciunt nonnulli DD. dicendo, quod aut obligatio vaſſalli deſcendit ex diſpoſitione legis, aut ex pacto, vel conuentione, vt primo caſu, Domino incumbat onus probandi, ſe-
12 cundo caſu vaſſallo, vt concludit *Ripa in repet. l. fin. nu. 187. C. de reuocand. donation.* & proinde cum ſolutio releuij dependeat ex legis diſpoſitione, nempè *Conſtitutionis Regni poſt mortem*, videtur quod Domino incũbat onus probãdi.

Ad quam oppoſitionem ipſemet, qui eam facit reſpondet *Schrader. d. lo-*
13 *co num. 27. in fine, verſ. ego tamen*, dicendo dictam diſtinctionem nullo modo eſſe admictẽdam, cum nulla diuerſitatis ratio aſſignari poſſit inter hunc, & illum caſum de obligatione trahẽte originem ex diſpoſitione legis, & ex pacto, cũ indubitati iuris ſit, de vtraq; obligatione tam legali, quam ex facto hominis idẽ ius eſſe ſtatuendum, eo tñ caſu, quando nulla diuerſitatis ratio militat, *l. non eſt impoſſibile, vbi Iaſ. & DD. ff. de pactis, glo. & DD. in rub. C. de decret. decurion.*

Et hæc ſolutio releuij, ſiue obliga-
14 tio ad releuium poteſt dici etiam ex pacto, & conuentione, quippè ſi primæuam eius originem (vt ſuo loco diximus in principio noſtri tractatus) ante tempora cõſtitutionis diſpiciemus, certè deſcendit ex conſuetudine, & pacto, ſiuè conuentione inter homines Regni, & Reges inducta, quippè conſuetudo eſt quædam lex, quam faciunt ſibi homines, & per conſequens dicti Regnicolę noſtri ante tempus cõſtitutionis conſenſierunt huic conſuetudini, & ſoluerunt Domino. Ex pacto, ſiuè conuentione fluxiſſe probatur, quippè pactum eſt duorum cõſenſus, *l. 1. ff. de pactis*, ſed dum Regnico-
15 læ ſoluerunt, & ſolutioni conſenſierunt, Reges autem acceptauerunt, & conſenſierunt ambo in idem, & ſic ſolutioni, ergo ex pacto poteſt dici fluxiſſe hanc obligationem ſoluendi releuium ante conſtitutionis tempora. Ex quibus nihil apud me dubij remanet, nempè quòd onus probandi in caſu prædicto incumbat vaſſallo, non autem fiſco, ex doctrina *Andr. Iſerni*enſ. dicentis, quod ad regiſtra recurrendum eſt.

Quod idem de pęna duplicati rele-
16 uij ſtatuendum puto, quæ licet ex cõſuetudine deſcendat, originemq; trahat, vt in prima quæſt. huius tractatus dixi; negari tamen non poteſt quin & pacto poſſet dici, quod debeat cum Rex Robertus iam tranſegit, & compoſuerit cum feudatarijs huius Regni, vt apparet ex capitulis Regis Roberti, quæ refert, & ponit *Iacob. Ayell. tit. de iure adohæ nu. 72.* & tranſactio eſt contractus, qui nititur duorum conſenſu, ergo ex pacto etiam fluxiſſe (cum duorum conſenſu nitatur) pœnam duplicati releuij.

Declara tamen hanc cõcluſionem
17 procedere nõ ſolum in caſu prædicto, ſed etiam ſi Dominus hoc releuium alteri giraſſet, dumodo redundaret in vtilitatẽ Domini, vt aduertit *Ludolph. Schrader. d. loco num. 27. verſ. prædicta tamen*, qui loquitur in pœna amiſſionis feudi ob non præſtationem ſeruitij, vel illius, ad quod vaſſallus obligatus erat ratione feudi, prout eſt releuium.

Declara ſecundo, non poſſe dici p-
18 batum ex parte fiſci releuium nõ eſſe ſolutum, & per conſequens pœnam eſſe commiſſam ſi vaſſallus conuentus ad duplicatum ob nõ ſolutum ſimplex releuium intrà legitima tempora tran-

ſegerit cum fiſco, vel eractatum de
ttanſactione habuerit,cum de hac pę-
na iam Reges noſtri munificentiſſimi
iam fecetunt tranſactionem cum vaſ-
ſallis, vt ex præfatis capitulis Regis
Roberti, de quibus *Ayell. d. loco de iure
adohæ num.* 72. *ita ex doctrina DD. in l.
ſi quis maior, C. de tranſaction. & in l.
tranſigere, ff. eod. tenet Ludolph. Schrader.
de feud. par. 2. nonæ par. princip. ſectio. 13.
num.* 164. *& poſt eum Roſental. de feud.
cap.* 12. *num.* 70.

Declara tertio, non dici probatam
19 eſſe ex parte fiſci pœnam duplicati re-
leuij eſſe commiſſam, ſi vaſſallus pen-
dente hac quæſtione portexerit me-
moriale Domino Regi, ſe ſubmictèn-
do gratiæ, veniæ, vel miſericotdiæ, cũ
hoc caſu non præſumatur vaſſallus iu-
ri ſuo per hæc verba renunciare, neq;
probationem facete prò parte Domi-
ni, adeòut in eius facultate ſit pœnam
exigere tamquam probatam pœnam,
*ex cap. ſanè, & ibi DD. & in cap. veniens
de renunciation. tenet Ludolph. Schrader.
d. loco num.* 162. *poſt eum Roſental. loco
ſupra citato num.* 21. *ſequens Schrader.*

Qui *Schrader. d. loco num.* 162. exiſti-
20 mar, atque probat idem eſſe ſi vaſſal-
lus ſe ſubmictat beneplacito Domini,
iudicio, vel diſcretioni, prudentiæ, cõ-
ſcientiæ arbitrio, honeſtati, vel pote-
ſtati, vel ſi ſe remirtat in manus Domi-
ni, & alijs modis quos ponit, & ſequi-
tur etiam *Roſental. d. loco num.* 70. *cum
ſeqq.*

Verùm aduertant vaſſalli, qui in ca-
21 ſibus ſupradictis, & conſimilibus cum
Domino feudi tractãt, vel preces Do-
mino porrigunt, vr ſemper in ſuppli-
catione, ſiuè memoriali addatur, ſe
hoc facete ad maiorem cautelam, vel
vt diſpendia litis euitent, non autem
animo confitendi delictum, vel pœnã
commiſſam eſſe, & ita tutiùs eſſe prò
vaſſallo, aduertir ex *Alexand. in l. tran-
ſigere, vbi Iaſon num.* 20. *C. de tranſa-
ction. Bartol. Ceppoll. cautel.* 188. *Brede-
rod. in tertio tomo cautel. pagina* 6. *part.* 2.
Roſental. dicto loco num. 73.

Declara quarto, non per hoc pro-
batam eſſe pœnam duplicati releuij, ſi
22 Dominus extraiudiciales probatio-
nes habeat, illæ enim vaſſallo non
præiudicant, eaſque probationes mi-
nimè valere, *ex Bald. Ripa in l. fin. ex eo
tex. C. de reuoc. donation. exiſtimat Schra-
der. d. loco num.* 165. *vbi alios allegat*, &
dat limitationem ad hoc dictum, niſi
copia Iudicis deeſſet, & periculũ eſſet
in mora.

Declara quinto, vt nec probata di-
23 catur pœna duplicati releuij, ſi Domi-
nus præſumptiuas, vel coniecturales
prò ſe habeat ꝓbationes, niſi violẽtiſ-
ſimas, & vrgentiſſimas, *ita ex Ludolph.
Schrader. d. loco num.* 131. vbi de com-
muni teſtatur, & ita ſequens *Ludolph.
Schrader. tenet Roſental. ibidem num.* 85.
loquens in pœna priuationis feudi ob
feloniam.

Declara, vt nec in tali cauſa proba-
24 tio admicti poſſit per iuramẽtum ſup-
pletorium, *vt ex Ripa, Rebuff. Gozad.
Bartol. Bald. cæteriſq; concludit, rationeſq;
aſſignat Schrader. d. ſectio.* 13. *num.* 167.
Roſental. num. 77. *vbi concordantes allegat*
25 *in gloſell.* Nec iuramentum purgato-
rium, *Iacob. de Sancto Georgio in verbo &
dicti vaſſalli num.* 29. *Schrader. nu.* 168.
26 *Roſental. num.* 78. Nec iuramentum
iudiciale, *Schrader. d. loco nu.* 169. *Ro-*
27 *ſentàl. num.* 75. Cętera de materia pro-
bationis cauſę amiſſionis feudi, & quo-
modo probetur, & de modo, & quali-
tate probationum, *latè per Schrader. d.
loco ſectio.* 13. *Roſental. d. concluſ.* 19. *per
totam.*

ARGVMENTVM.

Batoni ſoluenti releuium non eſſe ſub-
ueniendum à vaſſallis probabiliter du-
bitatur, pròut ſubuẽtio debetur Impe-
ratori ob coronæ ſuſceptionẽ, vel iter
ad

ad Romam. Contrariũ probatur, hinc incidenter dicitur ſubuentionem eſse concedendam, vel denegandam, multis in caſibus. Et quid ſi conceſſio fuiſſet facta in emphiteuſim? An etiam emptori cum pacto de retrouendendo debeatur. Item pro maritanda ſorore. Quid in feudo nouo. Et quando dos à patre fuiſset relicta. Et quid pro monacanda filia, vel ſorore, & de quantitate ſubuentionis prò quolibet foculari. Et quid ſi eſsent plures filiæ, vel ſorores. Et quid in nepte maritanda ab auo. Et an in matre maritante filiam? & de qua filia intelligenda eſt conſtit. quãplurium, & an ſi filia ſecundo nuberet, & in quibus caſibus debetur vel non remiſſiuè.

SVMMARIVM.

1 *Vaſſalli ſubuenire tenentur Baroni in oneribus ſeudi, & proprijs.*

2 *Vaſſalli an teneantur ſubuenire Baroni ſoluenti releuium, dubitatur, & negatur num. 6.*

3 *Subuentio debetur Imperatori ſuſcipienti coronam Imperij.*

4 *Subuentio debetur Domino facienti filium militem.*

5 *Subuentio debetur Prælato poſſidenti feuda pro ſua conſecratione.*

6 *Vaſſalli non tenentur ſubuenire Baroni ſoluenti releuium.*

7 *Vaſſalli tot oneribus grauati, ideo alijs non debent grauari & quantominus.*

8 *Subuentio non debetur, ſiuè adiutorium, niſi in caſibus expreſſis.*

9 *Subuentio pro releuio fuit omiſſa per Conſtit. Regni quamplurium.*

10 *Baro exigens adiutoria extra caſus expreſſos punitur.*

11 *Subuentio debetur etiam ſi feudum conceſſum fuerit ſub annuo canone in emphiteuſim, & deciſio refertur.*

12 *Subuentio debetur Baroni ementi feudum adhuc pendente pacto de retrouendendo. Subuentio debetur Baroni etiam ſi venditio eſſet limitatè facta ſub num. 12.*

13 *Subuentio debetur Baroni pro maritanda ſorore, non obſtante quod ſoror aliunde dotem haberet.*

14 *Subuentio denegatur Baroni in feudo nouo empto poſt mortem patris pro maritanda ſorore nata ex patre ementis.*

15 *Subuentionem non deberi prò maritanda ſorore, cui dos à patre relicta fuit.*

16 *Subuentionem deberi pro maritanda ſorore, non obſtante quod dos à patre ei fuerit relicta, refertur contraria opinio, & deciſio,*

17 *Subuentio debetur Baroni ſoluenti dotèm ſorori à patre relictam.*

18 *Subuentio debetur Baroni pro monacanda filia, vel ſorore tempore conſecrationis, & num. 21. & tempore nubilis ætatis, num. 28.*

19 *Subuentio quomodo taxatur pro maritaggio, & pro monachaggio ponitur, vt ſit primo caſu medietas adohæ, ſecundo caſu medietas medietatis adohæ.*

20 *Subuentio debetur tam pro maritãda prima filia, vel ſorore, quam pro ſecunda, & num. 31.*

22 *Subuentio pro maritanda nepte an debeatur, declarat vt debeatur ab auo paterno in caſu, quo tenetur ipſe dotare neptem.*

23 *Subuentio non debetur auo materno dotãti neptem ex filia.*

24 *Mater tenetur aliquando filiam dotare.*

25 *Mater poteſt petere ſubuentionem caſu quo eſt admiſſa ad dotandam filiam.*

26 *Auus paternus exiſtente filio inope, & dotans eius neptem poteſt petere ſubuentionem à vaſſallis, & num. 26.*

27 *Filia in materia ſubuentionis intelligitur de legitima, & naturali.*

29 *Subuentio pro maritãda filia ſpuria, quòd debetur, declaratur.*

30 *Subuentio non debetur quando filia ſpuria haberet vnde ſe dotaret.*

31 *Deciſio refertur, ſubuentionem debendam etiam pro maritanda, vel monacanda ſecunda filia.*

32 *Subuentio debetur pro maritanda filia vidua, quæ alias dotem habuiſſet, & deperdita illa eſſet.*

33 *Subuentio non debetur pro maritanda*

 filia

filia vidua, quæ dotem alias receptam ſua culpa deperdiſſet.

34 *Vel ſi dos repeti non poſſet ab hæredibus viri.*

35 *De ſubuentione à vaſſallis præſtanda pro maritaggio filiarum, & monacatione remiſſiuè.*

36 *Subuentio debetur Baroni prò emenda vnica tantum terra.*

37 *Nec debetur ſubuentio ſi vellet emere vnam iuriſdictionem.*

QVÆSTIO XIV.

1 REleuiũ eſt onus ipſius feudatarijſi, ſiuè Baronis primogeniti iam ſupra diximus q. 7. p. 1. & quia vaſſalli ſẽper, vt plurimũ, ſubuenire ſolẽt Baroni pro ſatisfaciẽdo oneribus feudi, & proprijs, *vt ex Conſtit. quamplurium*, & ibi paſſim DD. Regnicolæ noſtri. Propterea quæro ſi
2 vel nè vaſſalli teneantur ſubuenire Baroni ſoluentis releuium, & ſic onus ob feudum impoſitum, vt ſupra diximus q. 7. par. 1. ex qua ratione videtur dicendum, quod vaſſalli tenentur ſubuenire Baroni, quæ conſequentia clarè deducitur à ſimili; nam & ſi releuium ſoluitur pro inueſtitura, quam Baro accipit de feudo, vt ſupra diximus q. 4. par. 1. in princip. & Imperator quando
3 coronatur de Imperio, & illius accipit inueſtituram, vel vadit Romã pro accipienda dicta corona à Summo Pontifice, tunc poteſt petere ſubuentionẽ à vaſſallis, *ſecundum doctrinam Andr. & Feudiſtarum omnium in c. Imperial. §. firmiter, de prohib. feud. alienat. per Frider.* cum coronatio à Papa ſit quodãmodo confirmatio electionis factæ per Electores quod idem in releuio, quod ſoluitur pro confirmatione inueſtituræ, eiuſq; renouatione.

Item vaſſallus quando inueſtitur à
4 Domino, tunc propriè vaſſallus, ſiuè Baro eſt appellandus, & ideò vt confirmetur in Baronem pro inueſtitura ſoluit releuium, quod inter alias cauſas ſoluitur ob laborem, quem ſuſcipit Dominus in inueſtiendo, vt videmus
4 in ſimili; nam vaſſallus tenetur ſubuenire Domino facienti filium militem; *ità Bartholom. de Capua in d. conſt. quamplurium in apoſtilla, & eum ſequitur Aff. ibi ſub num.* 5. qui refert ſic fuiſſe deci-
¶ ſum *Freccia auth.* 2. ergò tantò magis pro faciendo propriam perſonam militem (cum Baro miles dicatur) ſubuenire debent vaſſalli.

5 Item Prælatus poſſidens feudum poteſt pro ſua conſecratione petere adiutorium à vaſſallis, *d. conſtit. quamplurium, verſ. de Prælatis*, ergo idem in Barone pro ſua inueſtitura in vaſſallo laico, & conſecratus recognoſcitur verè in Epiſcopum, licet antea electus eſſe videatur, tamen iura Epiſcopalia, & inſignia habere non poteſt niſi examinetur, & conſecretur.

Hoc tamen non obſtante in contra-
6 tium eſt veritas, vt hoc caſu Baroni ſoluenti releuium non teneantur vaſſalli ſubuenire, *ità Andr. de Iſern. in cap. 1. §. ſimiliter de capitul. Corrad. in ſua parua apoſtilla*, quem ſequitur, & refert *Affiict. ibidem num.* 8. Ratio autem eſt, quia petere adiutoria à vaſſallis eſt onerare eos, & opprimere, *vt ex d. conſtit. quamplurium*, & onera ſemper ſunt
7 reſtringenda quantomagis poſſunt, nè vaſſalli tot oneribus anguſtientur, & ideo hoc nouum onus non eſt inducẽdum, ne onera oneribus addantur. Tãto
8 magis non debet induci, quia onera iſta nempè caſus, in quibus adiutoria, & ſubuentiones debentur à vaſſallis ſunt expreſſa per dictam conſtitutionem quamplurium, inter quæ non eſt poſitum hoc, nempè ſubuentio ob releuium ſoluendum. Igitur conſtitutio
9 dum habuit prò omiſſo, *l. 1. §. ne autem, C. de caduc. toll. ità firmat Andr. de Iſern. in d. conſtit. quamplurium, in addit. parua*

ideò

ideò nec nos inducere, ſed omiĉtere debemus. Quinimmò contrarium eſt
10 ſtatutum, & ſi Baro extrà illos caſus expreſſos in dicta conſtitutione exigeret adiutoria, punitur pœna dupli aſſignanda fiſco, vt per capitul. Regni editum per Regem Carolum, incip. *Item ſtatuimus ſine tamen licentia Regis*.

Subuentionem autem prædictam denegatam in propoſito caſu releuij, declara etiam deberi in multis caſibus declarando, & extendendo dictā conſtitutionem.

Declara primo, vt etſi conſtitutio
11 loquatur in Comite, Barone, milite, & ſic præſupponat feudalem conceſſionem, tamen dicas procedere dictam conſtitutionem etiam ſi cōceſſio eſſet in emphiteuſim, *ità Vinc. de Anna alleg.* 105. *num.* 21. *Franch. deciſ.* 131. *Marta vot.* 34. *num.* 10. qui DD. in caſu propoſito, nempè conceſſo caſali ab Eccleſia, & capitulo cuidam Baroni cōſuluerunt, & ſic fuit deciſum, vt adiutorium deberetur dicto Baroni conceſſionario.

Declara ſecundo, quòd ſi emptor
12 feudi cum pacto de retrouendendo nō poſſit quodammodo dici verè Dominus perpetuus, & irreuocabilis pēdente pacto de retrouendendo, tamen adhuc ei adiutorium debetur in ſuis caſibus, quod idē eſſet ſi venditio eſſet facta limitata cum aliquibus pactis, *ità Vinc. de Franch. d. deciſ.* 76. vbi refert deciſum in fauorem emptoris cū pacto de retrouendendo, & poſt eum *Franc. Capiblanc. de offic. Baron. pragm.* 1. *num.* 48. *Moder. Viſcont. ad Vincent. de Franch. d. deciſ. & in ſuis concluſ. Anell. Amat. Præſ. Reg. Cam. conſ.* 79. *num.* 9. *Freccia de author. Baron. auth.* 2. *in fine*.

Declara tertio, adiutorium deberi
13 Domino à vaſſallis prò maritanda ſorore, *vt in d. conſtit. quamplurium*, quod dictum declara procedere etiam ſi ſoror maritaretur cum dote data à fratre ex eius bonis, vt quia diues, adeò vt neceſſitatem non haberet de ſubuētione, quia adhuc illam petere poteſt, *ità Vinc. de Franch. d. deciſ.* 73. *& poſt eum Capiblanc. de offic. Baron. pragm.* 1. *num.* 74.

Quod adiutorium limita non eſſe
14 præſtandum à vaſſallis, quando feudum eſset nouum, vt quia frater poſt mortem communis patris emiſset terram, quia ſi vellet adiutorium pro maritanda ſorore non eſset ei concedendum, *ità Andr. Molfeſ. ad conſuet. Neap. par.* 6. *q.* 4. *num.* 20. *Capiblanc. de offic. Baron. loco ſupra allegato num.* 74. *Camill. Borrell. conſ.* 40. *num.* 11. hanc eamdem ſententiam defendit *Loffred. in ſua paraphraſi ad Andream in cap.* 1. *§. vt autem æquitas col. vlt. verſ. ex his autem omnibus Franch. d. deciſ.* 73. *num.* 10. *Maxilla ad conſuet. Barenſ. tit. de immunit. Eccleſ. §. ex antiquis num.* 16. *Freccia d. author.* 2. *num.* 19.

Limita ſecundo, non eſſe dandum
15 adiutoriū pro maritanda ſorore, quādo dos eſset ei à patre legata, prout ità deciſum refert *Camill. Salern. in conſuet. Neapol. in addit. ad rub. de iure dotium, in addit. incipiente rub. iſta de iure dotium*
16 *col.* 3. *verſ. cæterum adde ſolemnem*. Verùm contrariā ſententiam reperio receptam, vt in caſu iſto adhuc (non obſtante quòd dos legata ſit à patre ipſi ſorori, vel filiæ) adiutorium debeatur, prout irà refert deciſum *Freccia de ſubfeud. lib.* 2. *author.* 2. *num.* 56. *Iacob. de Ayell. de iure adohæ num.* 40. *idem Capiblanc. de offic. Baron. loco præmonito nu.* 71. *Molfeſ. ad conſuetud. Neapol. p.* 6. *q.* 5. *num.* 2. *tit. de iure dotium*.

17 Verum ſi frater ſolueret dotem ſorori à patre legatam, tunc in eius ſolutione tenentur Vaſsalli adiuuare fratrem, *Anna ſingul.* 11. *in verb. adiutoriū Molfeſ. loco antecitato, Flauius Amendol. ad Franch. deciſ.* 42. *num.* 4.

18 Quod ſi frater, vel pater monacaret filiam, vel ſororem, adhuc poſsent petere adiutorium, ſiuè ſubuentionem, vt dicunt præfati DD. omnes, qui voluerunt tunc ſolui debere, quando

19 con-

19 conſecratur, ſed diuerſo modo taxa-
tur hæc ſubuentio, quæ licet in mari-
taggio, vel alias eſset medietas adohę,
vt ſi pro quolibet foculario ſolueren-
tur decem caroleni pro adohă, tunc
pro ſubuentione in maritanda ſorore,
vel alias eſset medietas, & ſic quinq;
caroleni deberentur, tamen quando
monacatur, eò quod non indiget tan-
ta dote, tunc eſt medietas iſtius me-
dietatis, & ſic grana vigintiquinque
pro quolibet foculari, prout de hac
obſeruantia teſtatur *Molfeſ. d. loco par.
6. q. 5. num. 18. & 19.*

Vnde inferas, quod & ſi plures ſo-
20 rores haberet frater, & prò maritata
iam habuiſſet vnam ſubuentionem di-
cas, quod adhuc pro alia, & ſic pro ſe-
cunda aliam poteſt petere ſubuentio-
¶ nem, prout ita fuiſſe iudicatum refert
*gloſ. in conſtit. quamplurium in fine, quæ
incipit. dubitatur numquid liceat, Iacob. de
Ayell. de iure adobæ num. 30. Capiblanc. de
offic. Baron. pragm. 1. num. 67. Fuſcus ſin-
gul. 25. lit. F. quicquid dicat Gramatic. in
dicta conſtit. ſub nu. 15. verſ. & ſic tran-
ſcundo, & conſ. 68. Camill. Salernus ad
conſuet. Neapol. rub. de iure dotium col. 3.
in addit. incip. rub. iſta, verſ. ſi prò mari-
tandā ſecunda filia, Capyc. in verb. feudo-
rum adiutoria.*

Quæ ſubuentio prò maritanda filia
21 non eſt ſoluēda tempore monacatus,
ſed, vt dixi, tempore profeſſionis, ſiuè
conſecrationis, *Franch. deciſ. 42. Anna
ſingul. 13. incip. adiutorium, Paſchal. de
patr. poteſt. par. 4. cap. 10. num. 77. Ca-
piblanc. d. loco num. 76. & 77.*

22 Declara principaliter, quid in nepte
an pro ea maritanda Vaſſalli debeant
ſoluere ſubuentionem, dicas quod aut
dotatur ab auo paterno in caſibus a
iure permiſſis, in quibus auus tenetur
dotare neptem, & tunc dicas, quia in
eo verificatur mens conſtitutionis, de-
¶ beri adiutorium, prout ita iudicatum
refert *Molfeſ. d. p. 6. q. 4. num. 22. in
cauſa Principis Venuſij.*

23 Aut ab auo materno, ſiuè auia ma-
terna, & tunc quia in hoc caſu non ve-
rificatur mens conſtitutionis, quia iſtę
perſonę non tenentur dotare neptem,
dicas, quòd ſubuentio non debetur,
¶ prout ita deciſum refert idem *Molfeſ.
d. loco num. 23.* quia iſtæ perſonæ de
iure non poſſunt coſtringi ad dotan-
dum, & ideo non continentur ſub cō-
ſtitutione prædicta, quæ vult ſubue-
niendum eſſe illi, qui omnino dotare
tenetur.

Licet in matre maximam eſſe dubi-
tationem, *dixit Molfeſ. d. loco, pròut etiā
dubitauit Freccia de author. Baron. author.
2.* tamen dicas, quod aliquando ma-
24 ter tenetur filium, & filiam alere, &
ipſam dotare in ſubſidium, exiſtētibus
inopibus patre, auo paterno, & auia
paterna. *ita poſt Bald. in l. neq; mater, C.
de iure dot. Petr. Surd. de aliment. tit. 1. q.
16. num. 15. Mantic. de coniect. vlt. vol.
tit. 16. num. 19.* ideò hoc caſu poteſt
petere ſubuentionem, dum ex bonis
maternis eſſet dotāda filia, & ita fuiſſe
¶ deciſum in Regia Cam. refert *Io. Aloy-
ſius Mormilis in d. conſtit. quamplurium
num. 4.*

26 Quod ſi pater exiſteret in medio,
cuius eſt officium dotare filiā, & eſſet
etiam auus, qui haberet feudum, &
pater eſſet inops, tunc quia dotare
neptem ſpectaret ad auum vti diuitem
ſtante inopia patris, dicas quod hoc
caſu auus poſſet petere ſubuentionem
à vaſſallis, *ita Vincent. de Franch. deciſ.
215. Maſtrill. deciſ. 1. num. 7. Capiblanc.
de Offic. Baron. d. loco num. 69.*

Quarto, in filia intelligendo de le-
27 gitima, & naturali, non eſt quæſtio, vt
vaſſalli teneantur ſubuentionem præ-
ſtare patri dotanti, *vt in d. conſtitut.
quamplurium, vbi Andr. de Iſern. Afflict.
Camill. Salern. Freccia, cæteriq; ſupra al-
legati, Mormil. in d. conſtit. quamplurium*
& etiam pro monacāda dummodo ex-
pectetur tempus conſecrationis, & in
28 maritanda tempus, & ætas nubilis,
29 *Freccia d. loco author. 2.* In filia autem
ſpuria dicas etiam habere locum con-
ſtitut.

ſtitur. quamplurium, vt pro ea maritanda pater poſſit petere ſubuentionē, ita conſuluit Martin. Laudenſ. in cap. 1. tit. an apud iudicem, vel Dominum quæſtio feud. debeat determinar. Præpoſit. in cap. 1. §. ſimiliter, de capit. Corrad. Freccia d. author. 2. num. 15. de quo vide Aſflict. in d. conſtit. quamplurium notabil. 6. dubio 6. ea nimirum ratione, quia etiã ſpuriam filiam pater tenetur alere de iure canonico, & eam tenetur dotare, cap. cum haberet extr. de eo, qui dux. in matr. quam cognouit per adult. Bartol. in auth. ex complexu, C. de inceſt. nupt. & alias rationes de quibus Caſſan. in conſuet. Burgund. loco præallegato, verſ. ſed iuxta hoc, Ayell. num. 31. de iure adohæ, atqeu ſubſidÿ, Eermondez Chouer de publicis concubinar. tit. qui etiam filios ex tali concubinatu procreatos num. 50.

Limitans Chaſſan. non teneri ſubditos ad contribuendum quando filia
30 ſpuria haberet vnde alias ſe dotaret, vel aleret, ex Bald. in l. neq; C. de iure dotium, Præpoſit. d. loco, Gugliel. de Benedictis in cap. Raynutius, in verb. dotem quam ei dederat num. 44. 45. de teſtam. Io. Lopez in repet. cap. per veſtras de donation. fol. 99. num. 7. allegatus à Chaſſen. d. loco, in verbo Guglielmus, de qua filia ſpuria ſe remittit, Molſ. d. loco.

Dicens Chaſſan. in dicto verſiculo iſtud
31 tenet, quod & ſi conſtit. quamplurium loquatur pro maritanda filia, adeò vt ex diſpoſitione tex. in l. boues, § hoc ſermone, ff. de verb. obligat. intelligatur tantum de prima, & ſic de vnica, prout ita refert Guid. Pap. deciſ. 57. in fine, & hoc expreſsè cauetur per dictam cõſuetudinem Burgundiæ, dum dicit mariage d'vna fille, tamen contraria ſententia verior eſt, vt etiam pro ſecunda maritanda filia ſubditi tenētur ſubuentionem præſtare, ita poſt DD. allegatos ibi à Chaſſaneo tenet Franc. Capiblanc. de offic. Baron. pragm. 1. num. 67. Paul.
¶ Fuſc. ſingul. 25. & ita deciſum refert Iacob. de Ayell. & Franc. Capiblanc. locis proxime allegatis.

Hoc idem putantes, Ayell. num. 32. vt & ſi filia vellet ſe ſecundò nubere, & dotem perdidiſſet, cum primo viro vt adhuc vaſſalli præſtare teneantur, & peti poſſit, ita ex author. Alex. in l. ſi cum dotem, §. fin. col. 3. ff. ſolut. matrim.
33 ſubdentis ſecus eſſe ſi ex culpa ſua dos eſſet deperdita, & conſumpta, vt hoc caſu ſubuentionem non eſſe concedẽdam, prout voluerunt Bartol. & DD. in l. pater dotem, & in d. l. ſi cum dotem, §. ſi poſt ſolutum, ff. ſol. matrim.

Vel ſi dos extaret, ſed repeti non poſſet ab hæredibus primi viri, quia inops, & tunc vaſſalli non tenentur ad ſubuentionem dicit Ayell. d. nu. 32. verſ. quid autem, ex tex. notab. in l. ſi ſocius, in verbo quod ſi ſolus, §. prò ſocio.

De qua ſubuentione circa maritan-
35 das filias, & neptes, vide quæ latè diſſerit Chaſſan. d. loco tit. dez iuſticez §. 4. per totum, in verb. mariage d'vna fille, & Matth. de Aſflict. in d. conſtit. quamplurium, vbi Mormil. Ayell. d. loco nu. 31. cum ſeqq. Capiblanc. d. loco, Molſeſ. loco antecitato, ſed omniũ vberrime Chaſſan.

Quinto ſubuentionē tenentur vaſ-
36 ſalli Domino præſtare ementi terram,
¶ prout deciſum reſtatur Iacob. de Ayell. d. loco num. 32. verſ. quintus eſt caſus, quod tamen intellige, vt pro vnica tantum terra ſit præſtanda ſubuentio, vt ſubdit Io. Franc. Capiblanc. d. pragm. 1. nu. 69. & 79. poſt Iacob. de Ayello d. loco,
37 quod non eſſet, ſi emere vellet vnam iuriſdictionem, vt tunc ſubuentio non debeatur Capiblanc. d. loco num. 80. qui Capiblanc. plura de hac materia ſubuentionis enarrat in hoc caſu, ad quem me remitto, ne præter morem videar illum tranſcribere.

ARGVMENTVM.

Mutuans pecuniam prò ſoluendo releuio, an cæteris creditoribus ſuper feudo anterior ſit iudicandus, & probatur quod

quod

quòd anterior cæteris ſit iudicandus varijs medijs, & deciſio ſuper hoc expenditur.

SVMMARIVM.

1 *Neceſſitatis cauſa hiſce temporibus Barones ſolent pecuniam pro ſoluendo releuio fœnori accipere.*

2 *Mutuans pecuniam prò releuio in concurſu creditorum, quo loco numerandus? & anteriori aſſeritur loco. num.* 3.4.

3 *Mutuans pecuniam prò refectione domus, cæteris ſuper domo præfertur creditoribus, & anterior iudicatur.*

4 *Mutuans pecuniam pro expenſis funerum cæteriſq; cauſis priuilegiatis anteriori loco iudicandus.*

5 *Deciſiones contrariæ referũtur, an mutuans vt ſupra, anterior ſit iudicandus.*

6 *Mutuans pecuniam pro ſoluendo fiſco, ſubintrat in locum fiſci.*

7 *Dominus ſoli pro laudimio, ſiue canone, cæteris anterior ſuper re emphiteutica cenſetur.*

8 *Pecunia debet eſſe ſoluta fiſco, vt mutuans gaudeat priuilegio, & num.* 10.

9 *Mutuanti pecuniam prò releuio ſtatim ſatisfaciendum ſuper feudo, ſaluis iuribus alterius litigantis, contra alium litigantem quatenus teneretur ad releuium, & refertur deciſio.*

10 *Pecuniam mutuantes pro ſoluendo releuio fiſco, debent mutuare vinculatè.*

QVÆSTIO XV.

1 Quia ſæpè ſæpius Barones iam iã labente tẽpore ad ſoluendũ releuium, nec habentes pecuniã præ manibus aſcendenrem ad ſummam medietatis fructuum pro ſoluendo releuio, vt quia vel fructus iam conſumpſerunt, vel nondum perceperunt maximè hiſce temporibus calamitoſis ob pecuniæ penuriam, ſolent Barones pecunias ab altero fœnori accipere, & fiſco ſoluere, nè labente tempore in pœnam duplicati incidant, vel violentam aliquam Perceptorum patiantur exequutionem, pròut de contingenti caſu de pecunia mutuata prò releuij ſolutione, meminit *Vincent. de*
2 *Franch. deciſ.* 121. & poſtea Barones, vel propter impotentiam, vel quia renitentes ſunt ad reſtituendum, patiantur ſuper feudo ſibi exequutionem extorqueri, quo caſu ſi euenerit concurſus creditorum, & iſte mutuans eſſet inferiori loco, an cæteris preferendus, & licet lõgam deciſionem faciat *Vinc. de Franch.* tamen de hoc articulo nullũ verbum facit, ego verò quoad ſpectat ad noſtram materiam referam.

Concludo itaq; talem mutuantem eſſe iudicandum anteriorem, cæteris dummodò pecunia fiſco ſoluta fuerit.

Tùm primò, clari enim eſt iuris, q̃
3 mutuans pecuniam pro refectione domus, ſiuè eius renouatione omnibus creditoribus præferrur, & anteriori loco in concurſu connumeratur, adeòut ei primo loco ſuper domo refecta, ſiuè renouata de ſuo credito ſatisfaciendum ſit, prioriq; loco (licet poſterior) ſit connumerandus de quo clara ſunt iura, & deciſiones, *ex tex. in l. interdum ff. qui potior. in pignor. habeant. Marcus Anton. Peregrin. de fideicom. art.* 5. *nu.* 34.
¶ *in fine, & plures deciſiones refert Io. Baptiſta Thor. in ſuo compend. in verbo creditor fol.* 132. *col.* 2. *verſ.* 2. hoc idem videtur dicendum in ſolutione releuij, quod ſoluitur pro renouatione inueſtituræ feudi, illa namq; fidelitatiſque iuramentũ (vt ſupra diximus) per mortem vltimi poſſidentis, erat quaſi extinctum, vt ſupra diximus par. 1. q. 4. adeòut ſi non renouabatur feudum amittebatur de iure communi; vnde ex hoc dicitur releuium à releuando, quaſi releuet, ſiuè reſumat feudum à manu Domini, cui quaſi videbatur recidiſſe, à cuius manibus ſi non reſuma-

ma-

matur ſoluendo releuium, & nouam inueſtituram petendo, & accipiendo, nouumq; fidelitatis iuramentum præſtando, certè feudum ipſi Domino recadebat in totum, quæ rationes conſiratæ fuerunt in refectione domus, vt mutuans anterior ſit iudicandus, quia ipſe domum iam iam recaſuram, & deperditam refecit, meritò ille anterior eſt iudicandus, ideò dum mutuat pro refectione, ſiue releuamine rei, & ſic feudi, meritò in concurſu præferendus eſt cæteris creditoribus.

Tum ſecundò, releuium debetur ob
4 mortem Baronis, vt ſupra diximus d. p. p. q. 4. & ſoluitur Domino pro labore illo, quē ſuſcipit in renouatione inueſtituræ, & etiam quia dñs ob mortem amiſit vaſſallū, meritò debet releuari habendo medietatem fructuum illius anni mortis, ſicq; in releuio debendo in Regno noſtro potiſſima cauſa eſt mors ipſa, ob quam mortem, & funus ſui prædeceſſoris ſucceſſor impendit hanc medietatem fructuum,
5 ſed clarum eſt, quod expenſæ, quæ fiūt ob mortem teſtatoris in infirmitate, vel ob funus defuncti ſunt priuilegiatę, adeòut mutuantes pecuniam pro illis expenſis, omnibus creditoribus anterior iudicandus, & præferendus eſt, & priori loco ei ſatisfaciendum, quaſi ꝙ mutuauerit in cauſam priuilegiatam, & de hoc ſunt aperta iura, & deciſiones, *Surd. deciſ. Mant. 112. in princip. dicens fuiſſe deciſum in fauorem mutuantis, idemq; deciſum refert Maſtrill deciſ. Sicil. 10. num. 2: Polid. Ripa obſeruat. 174. Caualcan. deciſ. Fiuizan. par. 1. deciſ. 32. Petrus Caballus rerum criminal. centur. 3. caſu 201. num. 43. Caſtill. deciſ. Sicil. 103. Mayhard. deciſ. Toloſ. 48. lib. 2. Facchineus lib. controuerſ. iur. 2. cap. 49.* hi omnes in eorum Tribunalibus referunt fuiſſe deciſum pro mutuante vt cæteris anteferendus ſit, quicquid in contrarium deciſum refert *Vincent. de Franch. deciſ. 51.* ergo idem dicendum in mutuante prò releuio dum mutuatur ob expenſas illas, quæ ſoluuntur Domino ob mortem Vaſſalli, & pro renouatione inueſtituræ, & ſic à paritate rationis videtur dicendum, quod mutuãs pro releuio omnibus anterior ſit iudicandus.

Tum tertio, & melius facit ratio,
6 quę magis ſtringit; nam mutuans pro releuio, mutuatur, ut ſoluat fiſco, & pecunia in effectu debet eſſe ſoluta fiſco (ut antea prȩmonui) qui fiſcus in actione releuij priuilegiatus eſt, adeò ut omnibus creditoribus anterior prȩferendus eſt, ut alias ſupra diximus, ſed credens, ſiuè mutuans pecuniam, vt ſoluatur creditori anteriori, in eius locum ſubintrat (& tantò fortiùs ceſſis actionibus, quod quiſque facere debet) merito cum hic mutuans mutuetur, ut ſoluatur fiſco creditori anteriori, meritò anterior iudicandus eſt cæteris creditoribus concurrentibus ſuper feudo.

Tum quartò, quia releuium debetur in recognitionem directi dominij, ſicut laudimium, uel canon pro directo Dominio, & Dominus ſoli pro ca-
7 none, uel laudimio cæteris creditoribus anterior eſt, ita etiam Dominus ꝓ releuio, meritò qui pecuniā mutuatur ut fiſco ſoluatur, anterior eſt iudicandus; Poſſunt & aliæ afferri rationes de mutuantibus pecuniam in cauſam priuilegiatam, ut primipilo, dote, & alijs, adeòut ſemper ex ea cauſa anterior ſit iudicandus, quæ relinquo conſiderandа quando caſus acciderit, ſufficit tamen indicaſſe, & actingiſſe, & firmaſſe concluſionem, quod mutuans pecuniā prò ſolutione releuij eſt iudicādus an-
8 terior omnibus creditoribus, ſed oportet, quod uerè pecunia fiſco fuerit ſoluta, alias non gaudebit hoc priuilegio ūt ſupra diximus.

Erit tamen conſultius mutuanti, ut exprimat, quòd ipſe intendit intrare in loca fiſci, eiuſq; actionē, & ut exprimat, quod ſibi cedatur actio.

Eſtq; tam uera hæc concluſio, quod mu-

9 mutuāti pecuniā prò ſolutione releuij antè omnes ſatisfaciendum eſt, quod & ſi eſſet dubium inter duos vter eorũ teneretur ad ſolutionem releuij,& ambo litigarent coràm iudice,ſed vni fuit mutuata pecunia pro ſolutione releuij quā verè alter ex litigantibus ſoluiſſet fiſco ſaluis iuribus contrà alium, tunc ſtatim ſatisfaciendum eſt mutuāti ſuper feudo, ſaluis iuribus contra litigantem, quatenus ipſe teneretur, non autem mutuatarium,& tantò fortiùs quando pecunia prędicta fuiſſet ſoluta, vt ſupra monui, cũ non debeat mutuans inquirere, ſi vel nè mutuatarius teneatur, pròut ita fuiſſe deciſum refert *Vinc. de Franch. d.deciſ.* 121.*n.* 19. *in cauſa Mag. Dianæ Carraſæ, & Mag. Auguſtino de Franciſco eius viro, cũ Mag. Donata Carraſa*, mutuāte ducatos quatuorcentum dictæ Dianæ pro ſolutione releuij, fuit condemnata dicta Diana ad ſoluendam quantitatem in actis deductam, ſaluis tamen iuribus dictæ Dianæ contra prædictum Auguſtinum de Frāciſco, quatenus ipſe teneretur, nō autem Diana, prò qua Diana Carrafa ſcripſit *Camill. de Medic. conſ.* 18. *per totum*, dicendo ipſum non teneri ad
10 ſolutionem releuij, quia non apparebat pecuniam verſam fuiſſe in ſolutione releuij, & quod non ipſa, ſed mari-
11 tus fructus percipiebat, ideò ſint cauti mutuantes pecuniam prò tali effectu, vt mutuentur conditionatè,& vinculatè, & vt pecunia non amoueatur à banco, niſi prò ſoluendo releuio fiſco, & nec aliter mutuetur.

ARGVMENTVM.

Capitulũ Regno noſtro conceſſum quintum, & ſextum in ordine, expeditum in anno 1558. incip. Item eſponeno,& aliud, Item ſi ſupplica, per quæ diſponitur, quod feuda donata filijs immediatè ſucceſſuris iudicentur, vt feuda antiqua, & paterna,& quod de eis ſoluatur releuium in caſu mortis donantis, an procedat vaſſallo inuitó, & renuente vti gratia prædicta. Et an fuerit dicta gratia neceſſaria, refertur Bāmacar. ſententia dubitantis vaſſallum non poſſe renuere hanc gratiam; contrà quàm innuit Author. Et quòd gratia illa non fuerit neceſſaria refertur doctrina Andr. de Iſern. à Bammacar. expoſita.

SVMMARIVM.

1 *FEuda donata filijs, hodie reputantur etiam antiqua in perſona filiorum.*
2 *Clauſula in donatione feudorum filijs apponenda, quòd ob mortẽ donantis ſoluatur releuium, & ob delictum donantis feudum aperiatur Regiæ Curiæ, & aſſenſus habeatur prò præſtito, refertur.*
3 *Gratia, vt ſupra conceſſa, an fuerit neceſſaria, & an poſſit renui, dubitatur.*
4 *Feudum donatum filio, & habitum, vt antiquum, an poſſit vaſſallus, illud habere vti nouum renunciando gratiæ prædictæ.*
5 *Bammacarij ſententia ſuper hoc refertur.*
6 *Authoris ſententia refertur, quod gratia prædicta renui non poteſt.*
7 *Gratia prædicta continet fauorem fiſci, & vaſſalli, ideo renui non poteſt.*
8 *Præiudicium fiſci, & vaſſalli conſideratur vaſſallo nolente vti gratia prædicta.*
9 *Gratiam prædictam non fuiſſe neceſſariā adducitur Andr. de Iſern. ſententia.*
10 *Succeſſio patris reſpectu filij mortui etiam iure hæreditario dicitur, & num. 11.*
11 *Feudum refutatum retinet eandem naturam quam prius habebat.*

QVÆSTIO XVI.

1 AD euitandas Doctorum difficultates, ſiuè vel nè feuda donata filijs ab eorum patribus eſſent iudicanda vti feuda antiqua, vel noua, adeòut poſt donatarij

tarij mortem ſiue filij. Si vt antiqua iudicarētur pater ſuccederet, vel proximior adgnatus in gradu ſucceſſibili. Si vt noua, quod difficultabatur, tunc ad fiſcum deuoluerentur excluſo patre, cæteriſq; deſcendentibus in gradu ſucceſſibili, quo caſu ſupplicatum fuit Regi noſtro, vt feuda prædicta donata iudicarentur antiqua ad finem vt ſuccedant pater, & proximiores, & fiſcus excludatur, & fuit in 6. capite obtenta Regis decretatio, quoad feuda donata tantùm, vt ſupra, iudicaren-
2 tur vt antiqua, verùm quod ob mortem donantis ſoluatur releuium fiſco, & ob delictum donantis feudum aperiatur Regiæ Curiæ, & aſſenſus habeatur pro non præſtito, de quo vide, quæ dicam infra p. 4. q. 14.

Qua aſſertione, eiuſq; deciſione
3 poſita, inueni apoſtillam quamdam manuſcriptam *D. Bammacar. ad Andr. de Iſern. in cap.* 1. §. *ſed & res per quos fiat inueſtit.* vbi dubitauit de duobus. Primo, an vaſſalli inuiti poſſent vti hac gratia. Secundo, quòd dicta gratia non fuerit neceſſaria.

Quoad primum excitauit dubita-
4 tionē *Bammacar.* & dixit per hæc verba de quibus ego memini d. q. 14. Sed quid ſi feudatarius noluerit vti gratia illa, an debeat in eius odiū retorqueri, quando contentus eſſet ꝙ feudum remaneret penes ſe, & habeat illam eādem naturam, quam habuiſſet circumſcripta gratia illa. Reſpōdet *Bam-*
5 *macar.* dico, quòd tenetur, & alibi dicit idem *Bammacar. in alia apoſtilla*, hęc verba. Sed conſideres, quod ſi feudatatarius dixerit, nolo vti hac gratia, & volo feudum donatum remanere penes me vt nouum, tunc fortè ad releuium non tenebitur, quilibet .n. fauori ſuo renunciare poteſt, non ergo debent conceſſa in Ciuitatis, & Regni beneficium, in eius odium retorqueri, *ex regula quod fauore de legibus*, deinde ſubdit, ſed cogitabis, ego tamē in omnibus cogitandum reliquo, ſicq; vides, quod *Bammacar.* poſt prolatam ſuam ſententiam adhuc dubitat, licet videatur in affirmatiuam inclinare ſententiam.

Ego verò, ſalua pace *D. Bammacar.*
6 præceptoris mei, cui nihil in hac re detraho, ſed potius defero, dum ipſe non affirmauit, ſed cogitandum reliquit dico, quod nō poteſt dicere nolo vti hac gratia, ſed illi ſtare tenetur, ratio, quæ me mouet, eſt, quia hæc gra-
7 tia continet fauorem fiſci, & vaſſalli, & ideo ſi alter illi renunciaret, vt quia feudum vellet, vt eſſet nouum, reſultaret præiudicium fiſci, qui releuium nō haberet.

Et quòd ſit præiudicium vtriuſque
8 probatur ex aſſertione dicti capituli, quia feuda donata filijs ex contractu illo inter viuos Regio aſſenſu mediante, tunc propter ſubtilitates Doctorū, ne dicatur malitia, indubium reuocatum fuit, vt dicta feuda eſſent cenſenda noua, non autem antiqua, *prout Iſern. & Thom. de Marin. & Frecc. dicunt locis infra allegandis*, & ideò ſi eueneri t donatarium præmori nullis relictis filijs, & deſcendentibus, tunc feuda prædicta ad fiſcum deuoluerentur, & nè iſta donatio ad vtilitatem fiſci redundaret, & deſcendentes excluderentur contrà mentem donantis, fuit ſupplicatum Regiæ Maieſtati, vt feuda iudicentur, vt antiqua. Sed fiſcales, qui fiſcalia iura tuentur, conſiderata hac vtilitate, quę fiſco obuenire poſſet in dicto caſu, addiderunt illam clauſulam in recompenſationem dictæ futuræ vtilitatis iam per gratiam amiſſæ, vt ſoluatur releuium per mortem donantis, & amictatur feudum ob delictū alterutrius, ſi ergo reſpicit fauorem vtriuſque, quomodò vnus in alterius pręiudicium illi renunciare poteſt. Rex enim fiſcum ſuum à dicta futura ſucceſſione excludendo voluit, vt ſoluatur releuium, & hoc cum ratione, quia ſi venit ad feudum antiquum donatū vti ſucceſſor, & hæres vt in dicto ca-

pitulo dicitur, ergo ad releuium tenetur, quòd ſi haberet vti nouum ex cõtractu vtique non tenetur ſoluere releuium, & ſic fiſcus fraudaretur, ex quibus apparet reſoluta prima dubitatio Bammacar. quæ prima fronte videbatur obſtare.

Ad ſecundam dubitationem pon-
9 derando verba illa capituli, *Perche la ſottilità de Dottori, per non dire malitia hà tirato in dubio, &c.* tacitè reſpondendo ad verbum illud, malitia, dixit *Bammacar.* in quadam alia apoſtilla manuſcripta ad marginem dicti capituli in hæc verba, Hoc dubium erat contra expreſſa verba *tex. in c. 1. ſed & res num. 8. & 9. per quos fiat inueſtitura,* qui clarè loquitur, quòd in hoc feudo donato, præmoriente donatario quod pater ſuccedit ſoluto releuio, ergò clara eſt concluſio, quod non ſit feudum nouum, ſed retinet naturam feudi antiqui, quia alias pater excluderetur, vt ibidem dixi, vnde gratia iſta verè non erat neceſſaria ſimpliciter, & ideo firmaui nouam quæſtionem ad Iſern. eo loci in terminis gratiæ iſtius, vt ibi, & probatur *in cap. 1. de eo, qui finem fecit adgnat. & in c. 1. de vaſſall. decrepit. ætat. alios congerit Thomas de Marin. de feud. ex pact. & prouidentia num. 125. fol. 133. mihi in tractatib. tom. 10. p. p. n. 26.*

Nec dicatur, quod differentia ori-
10 tur ex verbis inueſtituræ, ſeù aſſenſus prò ſe, & hæredibus ex corpore, &c. quia adhuc ad feudum datur ſucceſſio iure hæreditario per patrem, *vt per Iſern. ibi num. 9. in fin. & Bammacar. in add. ad d. cap.*

Et *in d. §. ſed & res num.* 9. in ſupra allegata apoſtilla ad Iſern. ſubdit hæc verba, ſed quid ſi vaſſallus noluerit vti gratia illa, an debeat in eius odium retorqueri, quandò contentus remãneret, quòd feudum penes ſe haberet illam naturam, quam habuiſſet circũſcripta illa gratia, dico quod non tenetur, vt ſupra dixi, & ſubdit, Et quod
11 plus eſt, dico, quod hoc feudum ita donatum in vita, & refutatum habet illam eamdem naturam feudi antiqui, quam priùs habebat, quod patet ex doctrina *Iſern. hic num. 9. in fine*, qui dicit, quod ſi filius donatarius præmoriatur illi ſuccedit, ergo retinet naturam feudi antiqui, quia in nouo pater non ſucceſſiſſet, & ſic gratia illa fuit verè ſuperflua, quia articulus iſte clarus erat, quod feudum retinebat naturam priſtinam, & nõ aſſumebat formam feudi noui, pròut aliqui prętendebant tempore datæ illius capituli, quæ prætenſio erat contra Iſerniam hic, & in alijs locis, quos cumulat Thom. de Marin. loco ſup. citato, &c. Hæc *Bammacarius*. Volui digna tanto viro aſcribere, nec ſubtrahere, mihiq; nec tribuere præter inſtitutum.

ARGVMENTVM.

Releuij pręſtarionem cum poſſeſſione triginta annorum, feudum facere præſumi deducitur, & an probetur inueſtitura, & de modo probandi feudalem qualitatem remiſſiuè.

SVMMARIVM.

1 *Modus articulandi in probando rem feudalem eſſe remiſſiuè.*
2 *Poſſeſſio legitima vti rei feudalis, & ſolutio releuij an præſumat rem feudalem.*
3 *Releuij ſolutio ſufficit ad probandam feudalem qualitatem.*
4 *Inueſtitura de feudo præſumitur pro ſolutionem releuij remiſſiuè.*

QVAESTIO XVII.

1 Permultos eſſe modos articulandi, & probandi inueſtituram de fendo factam eſſe, & tem, de qua contendirur eſſe feudalem, prout docent *Ludolph. Schrader.*

der. de feud. par. 5. cap. 4. poſt Andr. de
Iſern. in cap. 1. de controuerſ. inueſtitur.
num. 12. & per illum contextum Afflict.
in cap. 1. per quos fiat inueſtit. DD. in
cap. ſi quis per triginta ſi de feud. defunct.
2 Tamen ego quæro, an ſi quis rem poſ-
ſederit ſpatio triginta annorum, &
de ea releuium ſoluerit Regi, an pro-
bata iſta poſſeſſione, cum hac ſolutio-
ne releuij, probetur etiam rem eſſe
3 feudalem. In qua dubitatione dicen-
dum eſt ſufficere releuij ſolutionem
ad inducendam feudi qualitatem, tum
quia releuium ſoluitur à ſucceſſore in
feudo in hoc Regno, tum etiam quia
ſufficit vaſſallo, ſi ſemel tamquam vaſ-
ſallus Domino ſeruitia præſtiterit,
argum. tex. in cap. cum Eccleſia Sutrina,
& ibi glo. & Abb. extr. de cauſ. poſſeſſ. &
propriet. licet de ea inueſtitus nõ fuerit
feudi nomine, ita docet *Ludolph. Schra-*
der. dicto loco num. 6.

Et in materia releuij, vt ex releuij
4 præſtatione probetur inueſtitura, inter
alias probandi modos ponit in praxi
D. Bammacar. in d. cap. ſi quis per trigin-
ta num. 6. & 7. ſi de feud. defunct. vbi la-
tè de hac materia, quæ cum ſit extra-
nea ab iſta prætermicto, ſi quis autem
velit permulta perpendere adeat ſu-
pradictos DD.

Et in ſpecie de releuio, vt ſolutio releuij faciat præſumi rem feudalem, & qualitas feudalis probetur, docet in ſpecie *Henrich. à Roſental. de feud. cap. 6. concluſ. 16. num. 10. & ego dico etiam in tract. de iure adohæ q. 12. vbi alias rationes allego, quem tractatum proximè imprimendum curabo.*

Finis Tertiæ Partis.

Digitized by Google

ANDREAS CAPANVS
DE IVRE RELEVII
PARS QVARTA.

SVMMARIVM.

1 Bara poteſt habere in feudo fructus multifariam, & num. 2.

3 Fructus in ſolutione releuij aut ſeparatos à ſolo, & exactos, vel extantes, & pendentes eſſe conſideratur.

4 Releuium non debetur de fructibus à ſolo ſeparatis.

5 Fructus à ſolo ſeparati non feudales, ſed burgenſatici ſunt, & alienantur ſine Domini conſenſu.

6 Decima ſi deberetur, non ſolueretur de fructibus feudi ſeparatis à ſolo.

7 Fructus feudi à ſolo ſeparati poſſunt à teſtatore grauari, & contra illos fit exequutio abſq; domini aſſenſu.

8 Fructus ſeparati à ſolo non dicuntur fructus illius anni, quo feudatarius moritur.

9 Fructus pendentes in feudo dicuntur pars feudi, & de eis releuium debetur prò rata temporis.

10 Releuium debetur de fructu paliæ frugū, item & decima.

11 Oleum an veniat in ſolutione releuij conſideratur, & diſtinguitur.

12 Oliua eſt in fructu, ideo releuium debetur, item & decima ſi venditur.

13 Oleum preſſum ex oliuis Baronis venit in ſolutione releuij.

14 Oleum, quod ſoluitur Baroni prò molitura in ſuo Tappeto feudali venit in ſolutione releuij conſiderandum.

15 Induſtriæ, & negotiationes Baronis conſiderantur in ſolutione releuij, & negatur de illis deberi.

Item ponuntur in appretio, ſiuè cataſtro.

16 Induſtriæ, ſiuè negociationes ad vſum, & [illegible]tationem Baronis, non ponuntur in cataſtro.

18 Induſtriæ, ſiuè negociationes perpetuò affixæ feudo in eius augumentum feudales ſunt.

19 De induſtrijs, & negociationibus remiſſiuè.

20 Bona allodialia in feudo habita conſiderantur in ſolutione releuij.

21 Bona allodialia ſtabilia vnita feudo in perpetuum, & fructus afferentia veniunt in ſolutione releuij, & num. 22.

23 Feudum poteſt concedi cum animalibus, & alijs rebus mobilibus, & num. 26.

24 Immobilia vnita feudo, feudalia præſumenda, & releuium debetur.

25 Immobilia non vnita, nec deſtinata feudo, non ſunt feudalia, ideò releuium non debetur.

26 Releuium debetur de lucro ex animalibus ad feudi culturam addictis.

27 Releuium non debetur de lucro animaliū non deſtinatorum feudi culturæ.

28 Secundogenitus ſuccedit in induſtrijs, ſiuè animalibus non vnitis feudo.

29 Decima debetur de fructibus animalium.

30 Releuium debetur de affictu fidæ, & diffidæ in territorijs Baronis quando certus eſt.

31 Releuium debetur de lapidicinis, & cretis naſcentibus, & renaſcentibus in feudo, ſecus ſi non renaſcantur.

QVÆSTIO I.

MEdietatem fructuum feudi illius anni quo feudatarius moritur deberi pro releuio Domino, iam ſupra diximus, multaq; & varia cōſiderauimus, verumenimuero fructus ſunt in multipli-

ci

Digitized by Google

ci differentia, ideò hic quæritur, quomodo, & quorum fructuum hæc medietas conſiderari, ac computari debet, & de quibus intelligenda. In feu-
1 do namq; Baro multifariam fructuum ſpecies poteſt habere, vtpotè naturales, ciuiles, & induſtriales, & iſtorum, alij perueniunt ex feudo, alij propter feudum. Item Baro habere poteſt induſtrias, & negociationes. Item res allodiales mobiles, & immobiles, vel emptas ex pretio fructuum feudalium, vel de pecunia propria Baronis, vel animalia pro cultura feudi, vel ad partem, ſiuè ad ſuccidam, cæteraq; de quibus *Andr. de Iſern. in cap. 1. §. plauſtrorum n. 58. quæ ſint regal. vbi Affl. nu. 10. 11. & ſeq.* Item habere poteſt mo-
2 bilia perpetuò affixa feudo. Itẽ & fructus iuriſdictionis, vt ſunt compoſitiones, tranſactiones, pœnæ ciuiles, & alia vt in ſequenti.

Eſt igitur regula, quòd releuium debetur de fructibus feudi, nempe medietas eorum, qui in illo anno, quo moritur feudatarius percipiuntur.

Dubitatur, an ex omnibus fructibus, qui in feudo reperiuntur tempore mortis, releuium debebitur? certè ſemper quod aliqua ſpecies, ex ſuprà enumeratis, vel alia probetur quòd ſit feudalis, & ex feudo percipiatur ſub releuij præſtatione continetur.

Conſiderando igitur fructus natu-
3 rales, ciuiles, & induſtriales diſtingue. Aut ſunt à ſolo ſeparati, vel exacti, vel pendentes, & extantes. Primo caſu,
4 dicã ipſos ſic à ſolo ſeparatos, & exactos non contineri ſub ſolutione releuij, ratio, quæ me mouet, eſt, quia iſti fructus ſic à ſolo ſeparati, & exacti licet proueniant ex feudo, tamen quia
5 non cohęrent feudo eius naturam amplius non ſapiunt, ſed burgenſaticam rem deſignant, adeòut alienari poſſint abſq; Domini conſenſu, & quòd tales fructus ſic à ſolo ſeparati non ſint feudales probauere hanc ſententiam *Iacob. de Sancto Georgio in inueſt. feudal. in verbo ità quod ipſi vaſſalli num. 16. Io. Canuet. in extrauag. volentes, §. explicitis num. 13. fol. 34. latè Camerar. in cap. Imperialem fol. 17. col. 1. verſ. prima igitur concluſio lit. O. ex authoritate Andreæ de Iſern. in cap. 1. §. ſi quis verò de pace tenend. Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. p. 6. q. 2. num. 15. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 2. art. 5. num. 972.* ſubdens, quod
6 ſi de fructibus feudi deberetur decima, tunc ſi eſſent ſeparati à ſolo non ſolueretur ex eis, quia amplius non ſunt feudales, *Bald. in cap. 1. ſub num. 8. de ſucceſſ. feud. Boer. deciſ. 199. ſub nu. 7. Franchis deciſ. 18. num. 10. idem Bald. conſ. 33. vol. 1. Roland. à Vall. conſ. 54. vol. 3. Gugliel. Pern. conſ. 4. verſ. ſed po-
8 ſito,* ſubdens in tantum hanc ſententiã veram eſſe, vt ſeparati à ſolo, & exacti burgenſaticam naturam ſapiant, adeò ut teſtator quod vult poſt mortem poteſt illis imponere grauamen, & onus ſine Domini aſſenſu, pròut annuit *Camerar. loco allegato, Afflict. deciſ. 26.* di-
¶ cẽs fuiſſe votatum in Sac. Conſ. quòd exequutio fieret in fructibus feudi.

8 Quod ex alia comprobatur ratione, quia dum iſti fructus tẽpore mortis reperiuntur à ſolo ſeparati, non poſſunt amplius dici fructus illius anni, quo feudatarius moritur, ſed anni præcedentis præteriti.

9 Aut ſunt pendentes, & à ſolo non ſeparati, nec exacti, & tunc dico, quod iſti tales fructus ſubiacent ſolutioni releuij, ratio eſt, quia propriè dicuntur fructus feudi, imò pars feudi, *l. fructus pendentes, ff. de reiuendicat. hanc rationes probant Tyraquell. de retract. lignag. §. 1. gloſ. 7. ſub num. 37. Camerar. latè in repet. cap. Imperial. fol. 18. col. penult. lit. A. Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. ſupra allegatus, Intrigliol. d. loco nu. 974. Affl. d. deciſ. 188. num. 3. & deciſ. 26. num. 2. Cephal. conſ. 181. nu. 14. vol. 2.* cæteriq; ſupra allegati in primo capite diſtinctionis.

Et illud, quod diximus, vt ex fructibus pendentibus debeatur releuium

 intelli-

intellige pro rata temporis.

Et de palea frumenti, quę colligi-
10 gitur in feudo Baronis, an debeatur releuium, concludas affirmatiuè, quia palea dicitur eſſe in fructu, meritò releuium debetur, prout de ea deberur decima, *Vinc. de Franch. deciſ.* 103. *Aymon. Crauett. conſ.* 21. *Guid. Papa ſingul.* 703.

Sed an de oleo Baronis debetur re-
11 leuium, dicas, quod aut conſideramus
12 de fructu ex quo conficitur, ſiuè præmitur oleum, prout oliua, quæ eſt in fructu, *vt ait Anna alleg.* 95. *& Amendol. ad Franchis deciſ.* 103. *num.* 5. adeòut decima debeatur, meritò & releuium debendum eſt vti ex fructu, qui naſcitur, & renaſcitur.

13 Aut de oleo, & tunc dupliciter conſideratur, aut de oleo, quod præmitur in Tappeto Baronis ex oliuis terrarum feudalium Baronis, & tunc nec dubium, quòd eſt ſoluendum releuium de ipſo oleo vti ex fructu feudi nulla habita conſideratione oliuarum, ſed habita ratione expenſarum.

14 Si verò conſideramus de illo oleo, ſiuè olei parte, quam ſolent Barones exigere ab illis, qui confluunt ad ſuũ molendinũ, ſiuè tapperum feudale ad pręmendum oliuas, & tũc ſi iſtud molẽdinum eſt feudale, releuium eſt ſoluendum vti ex introitu feudali, dumodò ſit certa quãtitas, prò qua affictatur, quia tunc debeatur de illo oleo quod datur pro locatione tappeti, tãquam de introitu feudali.

15 Sed quid ſi Baro induſtrias, & negotiationes haberet in feudo, adeòut ex illis lucrum haberet, an hoc lucrum eiuſq; fructus ſubiaceant ſolutioni re-
16 leuij, & dicas de iſtis non deberi ſolui releuium, quia iſta bona dicit *Afflict. in cap.* 1. *§. & plauſtrorum ſub num.* 10. *quæ ſint regalia*, tamquam burgenſatica ponuntur in apprerio, *l. ſi fundus, ff. de leg.* 3. cum concordantibus ibi allegaris ab *Andr. de Iſer. in d. §. & plauſtrorum num.* 58. verùm non debent appretiari ea bona induſtriæ, ſiuè negotiationis, quæ deſeruiunt ad ſubſtentationem, & pro vſu ipſius vaſſalli, *ex Luca de Penna in l.* 3. *C. de fund. limitroph, probat idem Afflict. ibidem, & nu.* 11. *idem Andr. de Iſer. num.* 59.

18 Aut hæc bona de quibus vaſſallus induſtrias, & negotiationes facit deſtinauit perpetuò ipſi feudo, adeòut in augumentum feudi illa parauit, & eo caſu feudalia exiſtimantur, *probat Afflict. d. loco num.* 11. *&* 12. *de mente Andr. de Iſern. in d. §. & plauſtrorum num.* 59. *Nicol. Intrigliol. latè de hac materia cent.* 2. *art.* 78. *n.* 28. *poſt gloſ. — declarat Menoch. præſump. lib.* 3. *præſump.* 99. *num.* 6. de quibus induſtrijs, ſiuè negotiationibus per Baronem factis, *latè Franc. Capiblanc. de offic. Baronum pragm.* 12.

Item & Baro poteſt habere in feu-
20 do bona burgenſatica, vel illa iuxta feudum, & tunc eo caſu aut bona iſta deſtinauit perpetuò ipſi feudo, aut nõ; Aut emit ex pretio fructuum feudi.

Primo caſu, ſi Baro habet burgenſatica, aut ſunt bona mobilia, aut im-
21 mobilia, vt ſi ſunt mobilia, vel ſtabilia, tunc ſi vniuit, & perpetuò deſtinauit feudo, vt mancipia, boues, &c. ad feudi culturam, eiuſq; augumentum, vel ſi emiſſet ſtabilia, & feudo vniuit, adeòut & in feudũ recognouerit, tunc quia in vtroque caſu feudalia exiſtimantur, prout de mobilibus ita affirmauit *Bald. in cap.* 1. *§. ſi quis de manſo, num.* 4. *de controuerſ. inueſtitur. Iacob. de Santo Georgio de feud. in verb. fluminibus num.* 5. *circa finem, Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par.* 7. *q.* 1. *verſ. quinto intellige, ex authoritate Andr. de Iſern. in d. §. & plauſtrorum num.* 58. *circa principium, vbi ſequitur Nard. Lyparul. in d. §. & plauſtrorum nu.* 58. *in verbo & plauſtrorum, Intrigliol. d. cent.* 2. *art.* 78. *n.* 28. *Bartol. Cepoll. de ſeruit. ruſtic. præd. in rubr. de fluminibus nu.* 12. *Alex. conſ.* 43.
22 *vol.* 1. tunc ſi de talibus mobilibus aliqui fructus perciperentur, clara eſt cõcluſio,

cluſio, quod de ipſis releuium ſolui debet, licet originaliter non proueniant ex feudo, ſed poſteà ex deſtinatione facta sũt feudalia, *Pernus in notul. feud. num.* 74. *Nicol. Intrigliol. d. loco nu.* 30.

23 Nec eſt excludendum, quod feudum poteſt concedi cum animalibus, cæteriq; rebus immobilibus, *vt aduertit Lyparul. loco allegato.*

24 De immobilibus vnitis feudo, & deſtinatis à vaſſallo, vel à Domino, vt feudalia, quòd ſint præſumenda feudalia probat *Menoch. d. præſumpt.* 99. *num.* 6. *Intrigliol. num.* 9. 10. 11. *& ſeq. ad* 15. *Roſental. cap.* 10. *concl.* 43. *cum ſeq.* vbi latè, innumeroſq; DD. allegat de hac re differentes, *idẽ Roſental. c.* 6. *cõcl.* 68. *n.* 26. & tunc releuiũ debetur, quia fructus eorum feudales ſunt.

Aut non deſtinauit, nec vniuit feu-
25 do talia bona mobilia, ſed tantùm tenet intrà limites feudi, vt animalia, mancipia, vel immobilia emit propè feudum, cui non vniuit, tunc non feudalia, ſed burgenſatica exiſtimantur, & in appretio, ſiue cataſtro debent ſtare, *Andr. de Iſern. in d. §. & plauſtrorum num.* 58. *& ſeq. vbi Affiict. nu.* 10. *&* 11. & vltrà iſtos probauit *Menoch. loco allegato, Intrigliol. ibidem num.* 9. *&* 15. & Baro poſſideat illa vti priuatus, non vt Baro, prout declarauit *Roſental. cap.* 12. *concluſ.* 14 *num.* 69. *cum ſeqq.* & per conſequens de iſtorum fructibus, eòquod feudi non ſunt, releuium ſolui non debet.

26 Quòd ſi vaſſallus habet feudum conceſſum vna cũ animalibus ad culturam, tunc quia feudalia ſunt talia animalia, ſi vltrà culturam deſeruirẽt, adeòut vaſſallus aliquod lucrum perciperet, tunc releuium ex hoc lucro feudali ſoluendum eſt, abſque dubio, vide quæ dixi ſupra p. p. q. 17. Sufficit enim vt res ſit feudalis, adhoc vt ſoluatur releuium, vel ſi vaſſallus perpetuò deſtinaſſet ad feudi culturam, vel augmentum; nam vtroq; caſu feudalia ſunt, *Affiict. in conſil. Baiuli col.* 3. *verſ. tertio nota, poſt Luc. de Penna allegatum ab eod. Affiict. ibidem.*

27 Sed ſi talia animalia non eſſent appoſita ad perpetuum feudi augumentum, ſiue culturam, ſiue deſtinata nõ eſſent feudo, vt quia mercaturam ageret ſuper eis dando ad partem, vel ſuccidam, vel ad ſaginandum, vel ad uehendum, ſiue arandum, tunc hæc non ſunt feudalia, ſed burgenſatica, *Bald. conſ.* 419. *vol.* 1. *& conſ.* 33. *eod. vol. ita Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par.* 7. *q.* 1. *num.* 8. adeòut in eis ſuccedere poteſt
28 ſecundogenitus, *Bald. conſ.* 419. *in fine, & conſ.* 430. *vol.* 1. *probat Andr. de Iſern. d. loco num.* 58. *circa principium.*

Limita tamen in decima, ut debea-
29 tur fructibus animalium, ideſt de fœtibus animalium, quod intellige, quãdo lacte non indigent modo ante, *Franch. deciſ.* 113. *Amarell. de Claris aquis ſingul.* 238.

De uenatione, & piſcatione dicam infra in hac 4. par.

Quid autem de calce, utputa feudatarius in feudo permultas fornaces faceret pro calce coquenda, adeòut prouentus permultos perciperet, an debeat ſolui releuium? Dica eòquod releuium debetur de fructibus, & calcinæ non ſunt in fructu, quia non naſcuntur, nec renaſcuntur, ſed induſtria hominis in illa uerſatur, releuium non deberi, ita in gabella impoſita prò fructibus, ut non debeat ſolui de calce, *tenet Io. Andr. ad Specul. §.* 1. *tit. de locato in add. incip. ibi nota, Ferrett. de gabell. nu.* 550. *Bertachin. in ſuo repert. in verb. colonus faciens calcem.*

Benè tamen faterer, quod ſi Baro
30 haberet nemora, ubi haberet fidam, & diffidam paſcendi, adeut ex ea aliquam pecuniæ quantitatem perciperet, hoc caſu dicerem, quod & ſi animalia ſua ſaginaret, & paſceret, adhuc ex pretio illo, quod forsã habere poſſet, ſi aliena animalia paſceret, ſiuè ſaginaret medietatem detur pro releuio ſoluere, cum propriè feudalia ſint ex

feudo

feudo peruenientia, quod apud me, nec apud alium nil dubij habet.

Sed quid de lapidicinis in feudo re-
31 pertis, & de creta, quæ colligitur in aliquibus Regni partibus, ut in Calabria, Montefuſcalo, & Monte Herculeo, an de ea debeatur releuium. Diſtinguas, aut talia naſcuntur, & renaſcuntur, adeòut ſingulis annis percipiantur, & dicas releuium deberi, quia propriè fructus feudi ſunt, quia naſcũtur, & renaſcuntur, *prout ex l. diuortio, ff. ſolut. matrim.* ita in laudimio tenet *Nicol. Boer. deciſ.* 19. *num.* 4. & 5. Aut
32 ſunt tantùm vna uice inuentæ, ſed nõ renaſcuntur, & quidèm ullus dubitationis locus releuium non deberi, cum non poſſint conſiderari uti fructus naſcentes, & renaſcentes.

ARGVMENTVM.

Releuium an debeat ſolui ex prouẽtibus iuriſdictionis, utpotè tranſactionibus, compoſitionibus delictorum, & de pœnis ciuilibus, & criminalibus quæritur. Et admiſſa diſtinctione de Barone habente uel ſolam iuriſdictionem ciuilem, uel ſolam criminalem, uel utrãque, uel ſolum caſtrum cum hominibus, ſinè iuriſdictione. Et licèt dubitetur releuium ſoluendum eſſe, tamen concluditur non eſſe ſoluendum, niſi in caſu quo haberet caſtrum cum hominibus, ex quibus aliquos fructus perciperet. Et an prouentus ciuiles, & criminales iudicentur, ut fructus feudi, negatiuè concluditur, & ita deciſum.

SVMMARIVM.

1 *Releuium an debeatur de prouentibus iuriſdictionis ciuilis, vel criminalis diſtinguitur & num. 6. & 9.*
2 *Prouentus iuriſdictionis criminalis, an veniant in ſolutione releuij.*
3 *Iuriſdictio ſuper caſtro conceſſa præſumitur in allodium conceſſa.*
4 *Iuriſdictio conceſſa ab Eccleſia, vel in feudum feudalis præſumitur.*
5 *Iuriſdictio criminalis conceſſa à Rege, dicitur conceſſa in feudum.*
7 *Prouentus iuriſdictionis criminalis extimantur.*
8 *Feudi conceſſio in dubio iudicatur ſecundum conſuetudinem loci.*
9 *Releuium non eſſe ſoluendum de fructibus iuriſdictionis criminalis, probatur.*
10 *Iuriſdictio criminalis magis officio, quã feudo cohæret.*
11 *Domino iuriſdictionis criminalis non debetur ſubuentio.*
12 *Nec iuramentum aſſecurationis, nec emolumenta feudalia.*
13 *Deciſiones Regiæ Cameræ referuntur, & num. 14.*
Prouentus iuriſdictionis criminalis non fuerunt connumerati inter introitus feudales, & ratio refertur ſub num. 13.
15 *Releuium non debetur de prouentibus iuriſdictionis criminalis, refertur deciſio Regiæ Cameræ.*
16 *Prouentus iuriſdictionis criminalis non ſunt feudi, ſed potius commoditates feudi, & incertæ.*
17 *Prouentus iuriſdictionis criminalis proueniunt non ex feudo, ſed ex iure dicendi, cum gladijs poteſtate, alijſq; ſed ex labore, & induſtria Baronis, num.* 19. & 20.
18 *Salarium Capitanei, & familiæ Curiæ ſoluitur ex prouentibus iuriſdictionis criminalis.*
20 *Ille verè dicitur Baro, qui habet iuriſdictionem ciuilem.*
21 *Iuriſdictio ciuilis vni, & criminalis alteri concedi poteſt.*
22 *Releuium debetur ex pœnis ciuilibus, ſi certæ eſſent.*
23 *Dominus ſolius caſtri tenetur ſoluere releuium de præſtationibus, quas faciunt homines ſubditi, ſi certa eſſent tales præſtationes, ſecus ſi incerta, num.* 25.
24 *Habens ſolum caſtrum cum hominibus dici-*

dicitur illud habere in feudum.

25 *Releuium debetur de annua tranſactione ſiuè concordia facta cum vaſſallis prò ſeruitijs perſonalibus, ſiuè præſtationibus, ſi talis annua quantitas ex tranſactione debita certa eſſet.*

QVÆSTIO II.

Conſequẽter hìc
quęro dum Ba-
1 ro habet iuriſ-
dictionem in
ſuo caſtro, &
ex ea percipiat
pœnas ciuiles,
itẽ criminales,
ut ſunt prouentus, compoſitiones, &
tranſactiones delictorum per Curiam
Baronis ex eius conſenſu factas, an de
hac pecunia debeat releuium ſolui.

Prò quo notandum eſt, quòd Baro poteſt habere ſolam iuriſdictionem criminalem in caſtro, uel ſolam ciuilem, uel utramque, uel alteram ſine tamen caſtro, uel caſtrum cum hominibus, ſed iuriſdictionem penes alterum.

Primo caſu, quando habet ſolam
2 criminalem, tunc dubitarunt DD. ſi,
uel nè ex eius prouentibus debeat ſolui releuium, ea nimirùm ratione, quia omnia ferè releuij extrema in hoc caſu militare uidentur, cum releuium ſoluatur ob mortem à ſucceſſore in feudo propter inueſtituram de medietate fructuum, ut ſupra totiès inculcauimus.

Verùm licet iuriſdictio cõceſſa alicui
3 ſiuè ciuilis, ſiuè criminalis ſuper caſtro alterius, in dubio ſemper in allodium conceſſa uidetur, ut tradidit *Menoch. lib. 3. præſumpt. 91. num. 11. & 12. cæteriq; ibi allegati*, & iuriſdictio ſic cõceſſa hoc caſu eſſet allodialis, & non caderet ſub hac diſputatione.

Tamen poteſt cadere quando iuriſ-
4 dictio eſſet conceſſa ab Eccleſia, uel in
feudum, quia tunc feudalis erit talis conceſſio, *prout ità tradit Nicol. Intrigl. de feud. centur. 1. q. 43. nu. 78. poſt mul-*
5 *tos ibi allegatos*, uel quando iuriſdictio
eſſet conceſſa in feudum à Rege, licet non ſit Baro talis conceſſionarius iuriſdictionis criminalis, *prout Freccia d. author. 3. num. 32. cum ſeq. Capiblanc. de offic. Baron. pragmat. 1. par. 1.* Et in his
6 duobus caſibus uidetur ex dictis Do-
ctorum, quòd debeat ſolui releuium, cum ſucceſſor ſuccedat in rem feudalem ob mortem, & recipiat prouẽtus, qui dicũtur eſſe fructus iuriſdictionis,
7 adeòut recipiant extimationem, *vt no-*
tatur per Bart. in l. fin. ff. ſol. matrimon. Freccia d. loco num. 43. ſicque cum videãtur uerificata omnia extrema releuij conſequẽs eſt, ut illud omnino ſoluatur.

8 Item dum conceditur iuriſdictio in
feudum, videtur conceſſum feudum, ſecundum conſuetudinem loci, vt notat *Odofred. in ſumma fol.* 1. ſed in Regno noſtro dicit *Freccia d. loco nu.* 42. quòd releuium ſoluitur ex conſuetudine eius, vt dixi ſupra p.p. q. 1. ergò debet ſolui releuium, tanto magis, quia requiritur inueſtitura in dicta conceſſione.

Contrariam tamen ſententiam ve-
9 riorem exiſtimauit *Freccia d. loco num.*
42. circa medium, ex duplici ratione. Primo, quia licet aliàs conceſſa ſit iuriſdictio criminalis in feudum, adeòut ex feudi natura vtile dominium ſit penes conceſſionarium translatum, ta-
10 men certum eſt talem conceſſionariũ
non eſſe Dominum caſtri, ſuper quo iuriſdictio conceſſa eſt, cum ea magis officio, quam feudo cohærere videatur *Franchis deciſ. 131. Capiblanc. de offic. Baron. pragm. 1. num. 65.* & licet in feudum detur, quòad releuium non erit feudalis, ſed quoad alia capita, & regulas feudales erit feudalis.

Item, quia habens iuriſdictionem
11 criminalem, non habet ſubuentionẽ
à vaſſallis, *Afflict. cæterique in conſtitut. quamplurium, Capiblanc. de offic. Baron. pragm. 12. num. 39. & pragm. 1. num. 64.*

Frec-

Freccia author. 2. *num.* 21. *& ſeq.* cum ipſe non habeat dominium vaſſallorũ,
12 neq; ei præſtatur iuramentum aſſecurationis, nec emolumenta feudalia, ideò non debet ſentire onera feudi, quæ debentur propter feudum, *& Freccia addo Capyc. in inueſt. feudal. in verbo feudorũ aſſecurationes col. 2. fol.* 75. *ex ſententia Antonij de Alexandro*, vnde
13 *Freccia ibidem num.* 43. refert deciſio-
¶ nem Regiæ Cameræ Summariæ, quæ inter introitus feudales nõ connumerauit prouentus iuriſdictionis, tãquam quod ſint incerti, & quòd non ſint fructus, cum non naſcantur, nec renaſcantur, ſed procedunt ex ipſa iuriſdictione ob factũ, & induſtriã officialis, vt benè aduertit *Frecc. d. loco*, ne videar amplius illum transſcribere, *& Frecciã ſequitur Nicol. Intrigliol. de feud. cent.* 2. *art.* 5. *n.* 639. *&* 640. & ſic etiam fuiſſe
¶ deciſum in liquidatione introituum
14 feudalium Terrarum Ferrandinæ, & Montisalbani in cauſa D. Garſiæ de Toledo refert *Reg. Moles deciſ. ſua* 4. *ſub tit. de iure releuiorũ die* 6. *Iulij* 1571.
¶ licet contrarium fuiſſe antea iudicatum die 25. Octobris 1565. quòd decretum poſtea in Collaterali Conſilio referente D. Reg. Moles fuit reuocatum, vt refert idem *Moles vbi ſupra.*
15 Et propriè in releuio, vt de fructibus iuriſdictionis criminalis illud non debeatur, refert idem *Moles d. deciſ.* 4. quod in anno 1574. die 3. Octobris
¶ fuit ſic deciſũ, ipſo referente, in Col-
16 laterali Conſilio. Rationes permultæ eiuſdem deciſionis affert, tum quia iſti prouentus, vt dixi propriè non ſunt fructus, quia non naſcuntur, nec renaſcuntur, *l. diuortio*, §. *vir, ff. ſolut. matrim.* imò potius commoditates, quę proueniunt ex ipſa iuriſdictione, licet largo modo contineantur ſub nomine fructuum, *l. loci corpus*, §. 1. *ff. de ſeruit.* & ſi adhuc eſſent, vt fructus conſiderandi, tamen conſiderandi ſunt vt incerti, & inæquales, & releuium debetur ex fructibus certis, & æqualibus, & de ordinario naſcentibus, & renaſcentibus.

17 Item, nã iſti prouentus proueniunt ex iure dicendi, & ſic ex illa facultate, quam tradit Rex cum mero, & mixto imperio, gladij poteſtate, & quatuor literis arbitrarijs, ideò non eſt conueniens, quod talis iuris dicendi facultas venalis dicatur, dicit *Moles dicto loco.*

Tum etiam, quia ex iſtis prouenti-
18 bus ſoluitur ſalarium Capitaneo, & familiæ Curiæ, & actuario, & alijs pro cuſtodia carcerũ, ideo compenſari debent.

Sed illa eſt potiſſima ratio, quia iſti
19 prouentus potius proueniunt ex labore, & induſtria Baronis, ſiuè eius Officialis, ideò releuium non debetur, vt dicit poſt alios Moles ibidem.

Quæ rationes nempè, quod ex dictis prouentibus ſoluuntur ſalaria, & cuſtodia carcerum, & ſic ceſſarent, adeòut contrarium videtur dicendum, tamen adhuc remanet alia ratio, quæ principalis eſt, nempe quòd non ſint fructus feudales, eò quòd non naſcuntur, nec renaſcuntur, & quia incerti ſunt, *prout ita reſoluit Reg. Conſtantius in l.* 1. *num.* 68. *&* 69. *C. pœnis fiſcal. creditor. præferan.*

Quod videtur negandum in illis locis, vbi ex prouentibus ciuilibus, vel criminalibus non ſoluitur ſalariũ Capitaneo, nec prò cuſtodia carcerum, vt quia talia onera exoluere tenetur Vniuerſitas, quia tunc ex ratione antedicta videbatur ſoluendum releuiũ, dum onera illa non ſubit Baro.

Sed adhuc contrarium videtur dicendum, etiam ſi ſalarium deberetur ab Vniuerſitate, non autem à Barone, vt adhuc releuium debeatur, prout ſic
¶ refert deciſum *Reg. Moles de iure releuij cap.* 10. *quem allegat idem Reg. Fulu. Conſtant. d. loco num.* 70. cuius præclaras laudes ſatiùs erit ſilẽtio prætermittere, quam penna non ſatis dicere; ſufficit enim indicare filium D. Flaminium

nium

nium Conſtantium, tanti patris figuram, virtutum, & laudum, animique dotium hæredem, quem vniuerſi admirantur, tùm ob ſolidiora in iudicando vota, tum ob animi intrepiditatem, ac incorruptibilitatem, quem Deus conſeruet, vt deinde tanti patris, ac Nobiliſsimæ Familię veneremur reliquias.

Sed ſi habet ſolam iuriſdictionem
20 ciuilem, & tunc quia eſt verè Baro, & ipſe eſt Dominus, *Capiblanc. vbi ſupra num. 64. & 65. poſt Vincent. de Franchis d. deciſ. 31.* videtur de eius prouentibus ſoluendum releuium, tamen ex eadem ratione Frecciæ, quia iſti verè non ſunt fructus, ſed dependent ex facto hominis, & pœnis ciuilibus ex accuſationibus obligationum, & ex alijs, dico releuium non eſſe ſoluendum, tũ quia iſti prouentus ſunt incerti; Vndè auſim dicere, quòd ſi Baro ex feudo non haberet fructus, ſed ſolum titulũ non deberet ſoluere releuium, quia eſt medietas fructuum, licet hic caſus difficiliter poſſet dari, cum ſaltem habeat officium actuariatus, ſed adhùc poteſt dari, prout eſt in Caſali Afragolæ, in quo alius priuatus habet actuariatum, & in Ciuitate Theatina, in qua Eccleſia S. Catherinæ à Formello, & Ciuitate Lanciani, & Sulmonis illi de Forma habent actuatiatum.

Sed quid ſi alteri eſſet conceſſa iu-
21 riſdictio tam ciuilis, quam criminalis, & alteri eſſet conceſſum caſtrum cum hominibus, *prout dicit Franc. de Amic. ad tit. de his, qui feud. dar. poſſ. §. ſumus modo fol. 47. col. 1.* quis nam deberet
22 ſoluere releuium, dicas quod releuiũ debet ſolui ab illo, qui percipit fructus ex feudo, vnde cum conceſſionarius iuriſdictionis nõ percipiat fructus, meritò ſoluere non debet, niſi haberet certas pœnas ciuiles, quia tunc ceſſaret ratio Frecciæ, nẽpè incertitudinis
23 fructuum. Quòd ſi Dominus caſtri cum hominibus haberet ex dicto caſtro fructus, nempè quia dicti homines pro quolibet foculari tenerentur dare de omnibus decem vnam, vtpotè ex decem gallinis vnam, ex decẽ ouibus vnam, & ſic de fructu pecudum lactis, & ſimilium, tunc dicas, quod licet hę prſtationes incertę ſint, quia poteſt eſſe, quod vno anno naſcantur plures gallinæ, & plures præſtationes fierent, & in alio anno pauciores, & ratione incertitudinis non poſſet quid certum ſtatui de illarũ medietate pro releuio, quod ideo non eſſet exoluendum, tñ quia naſcuntur, & vero ſimiliter recipiunt certam extimationem, & afficari poſſunt, prout aliquando afficantur, releuium omnino eſſet ſol-
24 uendum, licet hic talis non dicatur Baro, tamen dicitur habere caſtrum in feudum cum hominibus tantum, ex quibus percipit fructus, *Roffred. in forma libell. tit. de villanis, Blanc. in epitom. feud. num. 12. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 56. num. 193.* nam ſolent tales conceſſionarij habere quolibet die ex decem hominibus vnum ad ſeruiendum, prout audio, in Caſtro Sirignani, habuiſſe olim Turnum Fellecchia, nunc autem Dominum Ianuarium Caracciolum meum affinem. Ratio, quæ me mouet eſt, quia verificantur extrema releuij, nempè ſuccedere in feudo, & ex quo habentur vt fructus, nempe decima queq; res, vt animal, & fructus animalium, quæ naſcuntur, & renaſcuntur, & in fructu ſunt, *l. in pecudum, ff. de vſur.* cum conſtitutio requirat, ꝙ qui tenet feudum debeat ſoluere releuium, eccè quòd talis conceſſionarius caſtri cum hominibus tantum habeat illud in feudũ, & ab illo percipiat fructus, vt ex feudo ſic conceſſo, ſequitur ergo ꝙ verificantur extrema releuij, & per conſequens illud ſoluendum.

Sic etiam de illis ſeruitijs perſona-
25 libus, quæ talis conceſſionarius ex dictis hominibus habet. debet ſoluere releuium, ſi talia ſeruitia eſſent certa, & reciperent extimationem, quia talia ſeruitia perſonalia dicuntur eſſe de fru-

fructibus feudi, *ità Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 2. art. 93. num. 13. allegans Aluarot. in cap. 1. col. fin. verſ. quæro quid ſi vxor*, & maximè ſi pro tali ſeruitio perſonali Baro tranſegiſſet cum vaſſallis in tanta pecuniç quãtitate, quia ex tali tranſactione deberetur releuium *ità Papon. lib. 18. tit. 6. arreſt. final. vbi in puncto*, & nos diximus ſupra in allegat. pro Duce Areolanorum contra illum pro Regio Fiſco.

In Britannia autem Dominus feudi recipit pro releuio fructus iuriſdictionis *vt meminit Argentreus à num. 72. & nos ſupra diximus q. 5. in princip. huius tract.*

ARGVMENTVM.

Vaſſallus ſuccedens in feudo, an teneatur ſoluere releuiũ de introitibus conceſſis à Rege ſuo prædeceſſori ſimpliciter, tam in dicto feudo, quam extrà, diſtinguitur. Et quid de introitibus conceſſis in feudum, & percipiendis ex feudo. Quid de introitibus fiſcalibus percipiẽdis ex feudo, & quid de introitibus conceſſis ſimpliciter, an in feudum, vel allodium dicatur facta conceſſio, ad hoc vt ex eis debeatur releuium, & latè diſſeritur quando, & ex quibus in dubio iſti introitus conceſſi præſumantur in feudum, vel allodium, quando ratione rei, vel contiguitatis, vel ex verbis, id dignoſci poteſt, & referuntur deciſiones Regiæ Cameræ Summariæ.

SVMMARIVM.

1 *INtroitus ſuper feudo variè concedi poſſe, conſideratur.*

2 *Conceſſio introituum ſuper feudo, variè conſideratur.*

3 *Releuium debetur de introitibus conceſſis in feudum, percipiendis ex feudo.*

4 *Releuium debetur de introitibus conceſſis in burgenſaticum percipiendis ex feudo, & deciſio refertur.*

5 *Conceſſio introituum in allodium potiùs quam in feudum facta præſumitur.*

6 *Natura, & qualitas rei conceſſæ eſt attẽda in feudalibus.*

7 *Functiones fiſcales conceſſæ pro ſe, & hæredibus, &c. dicuntur allodiales.*

8 *Natura functionum fiſcalium burgenſatica eſt.*

9 *Rex non præſumendus dicere, quod mente non agitauit, nec quod ore nõ expreſſit.*

10 *Mens Regis concedentis debet per fiſcum probari.*

11 *Functiones fiſcales ſunt iura Regalia.*

12 *Poſſeſſio in allodium legitima facit rem poſſeſſam præſumi allodialem.*

13 *Introitus conceſſi per verbum inueſtio, an cenſendi feudales.*

14 *Inueſtire verbum aliquando deſignat cõceſſionem feudalem, quod declaratur.*

15 *Adoha non debetur de introitibus conceſſis per verbum inueſtio, & deciſiones referuntur.*

16 *Releuium, & adoha non debetur de introibus conceſſis à Rege, etiam ſi deſcripti eſſent in quinternionibus Reg. Cameræ quando non eſſet dictum in feudum.*

17 *Conceſſio in feudum, vel in allodium facta quando præſumitur.*

18 *Conceſſio præſumitur feudalis ex clauſulis apponi ſolitis in conceſſione feudorum.*

19 *Clauſula, pro te, & hæredibus ex corpore, &c. facit præſumi rem feudalem.*

20 *Clauſula, pro te, & hæredibus quibuſcũque, vel quibus dederis, facit rem allodialem præſumi.*

21 *Releuium non debetur quando in conceſſione non eſt reſeruatum in ijs locis, in quibus conſuetudo releuij non viget.*

22 *Secus autem vbi viget conſuetudo.*

23 *Clauſula, ſaluo iure ſeruitij continet releuium in locis, in quibus ſoluitur releuiũ. Conceſſio functionem fiſcalium non tradit plenum ius, ſed ius exigendi.*

QVAE-

QVÆSTIO III.

SED quid ſi Rex cōceſſiſſet Titio annuos introitus, & Titius feuda haberet, an eo mortuo non ſolum de feudis releuium deberetur, vel etiam deberetur de iſtis annuis introitibus, dato tamen quòd iſti introitus deuenirent ad filium ex ſucceſſione paterna, & vt hæredem patris.

1 Sunt namq; plures caſus hic conſiderandi. Primò, aut Rex conceſſit introitus fiſcales, q ex feudo Titij debētur ipſi Regi. aut cōceſſit Titio introit⁹ deuolutos ipſi Regi, ob delictū alicuius, ſed ex d. feudo Titij percipiendos.

Secundo caſu principali, aut conceſſit Titio feudatario introitus non percipiēdos ex feudo, nec fiſcales, ſed extra feudum, & alibi ſitos.

Circa primæ diſtinctionis caput, &
2 caſus, concludendo reſpondeas, quod aut conceſſit dictos introitus vti feudales, & percipiendos ex feudo. Aut in burgenſaticum, ſed percipiendos ex dicto feudo. Aut ſumus in dubio nùm talis conceſſio in allodium, vel in feudum facta eſſe præſumatur. Ex quorū trium poſtremorum capitum reſolutione facilè totius quæſtionis reſolutio patebit, tàm in primo, quàm in ſecundo capite principali.

Priore caſu primi capitis principalis, ſi conceſſiſſet Rex in feudum, &
4 percipiendos ex feudo vti feudales, tunc res eſt extrà aleam, de eis enim ſolui debet releuium, vt dixi ſupra q. 14. par. 1. *ità docet Freccia de ſubfeud. lib. 3. formula ſecunda num. 29. fol. mihi* 401.
¶ *col. 2. vbi refert ſæpius ita vidiſſe iudicatum, dixi ſupra p. 1. q. 14. num. 3. vt ibi,* quia cum ſolutio releuij inducta ſit in hærede ſuccedēte in feudum ob mortem feudatarij, meritò cum hoc caſu, & feudalis res eſſe dicatur, feudaleſq; fructus, ideo releuium debetur, *Camill. de Curt. in ſuo diuerſ. p. 1. fol. 14. num. 19.*

4 Vel ſi conceſſiſſet in burgenſaticum, ſed percipiēdos ex feudo, res eſt extrà aleam, quia eſt caſus deciſus tempore *Iacob. de Ayell. vt ipſe meminit in ſuo tract. de iure adohæ num.* 83. quo tempore
¶ deciſum fuit per Mag. Præſidentes Regiæ Cameræ inter quos vnus erat idem Iacob. de Ayello, quòd de talibus introitibus ſic conceſſis non ſolueretur releuium, ex quo non fuit in feudum facta conceſſio, prout neceſſe eſt, quòd exprimatur conceſſio in feudum, ex quibus duabus reſolutionibus patent re ſoluti omnes caſus præfatorum capitum.

Tertio principali caſu, quando ſumus in dubio, ſi vel nè conceſſio iſtorum introituum ſit feudalis, vel burgenſatica, tunc licet verum ſit, quòd ſemper, quòd in dubio ſumus ſi vel nè conceſſio in feudum, vel allodium facta eſſe dicatur, vt in allodium potiùs, quam in feudum facienda ſit interpretatio, & præſumptio tamquam libera, & ſuæ primææ naturæ proxima, & ad illam remeans, & excludenda eſt feudalis interpretatio tamquam feudalē ſeruitutem continens, *ità Oldrad. concl.* 159. *num.* 5. *Roland. à Vall. conſ.* 85. *nu.* 18. *lib.* 4. *Menoch. præſumpt. lib.* 3. *præſumpt.* 91. *num.* 5. *Nicol. Intrigliol. de feud. cent.* 1. *q.* 43. *num.* 4. *&* 23. *& latè per illam quæſtionem Roſental. de feud. cap.* 12. *concluſ.* 14. *tit. de coniectur. feud.*

Sunt tamen permulti caſus in quibus hæc conceſſio introituum poteſt dignoſci ſi vel ne in feudum facta eſſe dicatur, vel in allodium.

Primò namq; attendenda eſt natu-
6 ra, vel qualitas rei conceſſę, vtpotè ſi à Rege tenentur in feudum, vel vti pa-
7 trimoniale, quòd ſi tales introitus cōceſſi à Rege ſint functiones fiſcales, & Rex concederet ſimpliciter pro ſe, & ſucceſſoribus tunc adhuc in allodium factam conceſſionem præſumendum

eſt, quia natura, & qualitas harum
functionum fiſcalium eſt allodialis, nã
à Rege tenentur deſcripti in libro pa-
trimonij, non autem in cædulario Ba-
ronum, & feudatariorum, *ità probat*
Lucas de Penna in l. patrimonialis circa
finem, C. de fund. patrimonial. lib. 11. *&*
optimè probauit idem Luc. de Penn. in l.
quicumq; col.2. verſ. nam tunc Rex, C. de
8 *omni agro deſer. lib.* 10. quòd ſi bonum
natura eſt burgẽſatica, & Rex cõcedit
ſimpliciter, tũc intelligitur facta con-
ceſſio ſecũdum eorum naturam, & ſic
9 in allodium, non enim eſt præſumen-
dum, quod Rex velit dicere illud, quod
mente non agitauit, nec quod ore nõ
expreſſit, dum vocis miniſterio vtimur
l. labeo, ff. de ſuppell. legat. Et nihil ſinè
voce eſt, *D. Paul. ad Corinth. cap.* 14. &
10 quod mente agitauit Rex, debet pro-
bari per fiſcum, *l. qui cum tutoribus, ff.*
de tranſact. ita probat Andr. de Iſern. in
cap. 1. *num.* 9. *in quib. cauſ. feud. amiſſ.*
verſ. non putamus, & num. 13. in illis
verbis multò fortiùs ſi donauerit rem
burgenſaticam ſimpliciter, non preſu-
mitur quis dicere, quod mente non
11 agitauit, & functiones fiſcales ſunt iu-
ra Regalia, *ita Franc. de Ponte conſ.* 71.
num. 1. *vol.* 2. & ſunt panes ſiue viue-
re Regum, *vt ait Andr. de Iſern. in cap.*
Imperialem, §. *præterea il ſecondo, quem*
allegat Frecc. de ſubfeud. lib. 3. *formula*
ſecunda num. 29. *fol. mihi* 401. *col.* 2.

12 Maximè ſi talis res conceſſa, quæ
dubitatur an in feudum, vel in allodiũ
conceſſa ſit, fuerit poſſeſſa per legiti-
mum temporis ſpatium vti allodialis,
abſque ſolutione adohæ, vel releuij,
quia tunc poſſeſſio prædicta eſt opti-
ma interpres naturæ rei conceſſæ, *cap.*
cum dilectus extra de conſuet. l. ſi prius, §.
placuit, ff. de acqua pluuia arcend. Ant. de
Butrio, & alij in d. cap. cum dilectus, Bald.
in l. vſum aquæ, C. de aquaduct. lib. 10.
*Decius conſ.*47. *Sigiſmund. Loffred. cõſ.*36.

13 Sed quid ſi tales introitus eſſent
conceſſi per verbum inueſtio, & eſſet
dictum, pro te, & hæredibus, vel ſuc-
ceſſoribus tuis, an hoc caſu ſint præſu-
mendi feudales.

Et licet verbum inueſtire deſignet
14 aliquando feudalem conceſſionem,
alijs concurrentibus adminiculis, *vt*
refert Menoch. conſ. 1. *lib.* 1. dum inue-
ſtire eſt ſignum feudi, tamen quia in-
ueſtitura etiam cadit in re bergenſati-
ca, & verbum inueſtio de per ſe ſolùm
prolatũ (alijs non concurrentibus ad-
miniculis feudum deſignantibus) non
importat feudalem conceſſionem, ſed
15 allodialem eſſe conceſſionem, & ado-
¶ ha non deberi, prout refert deciſum
Sigiſm. Loffred. in ſua parafreſ. feud. in
cap. 1. *ex quib. cauſ. feud. amiſſ.* vbi ſcrip-
tum reliquit die penult. Iulij 1512. cũ
accidiſſet caſus, quòd fiſcus peteret à
Mag. Galaſſo de Tarſia de Cuſentia
Barone Caſtri Belmontis ius adohæ,
ratione ſcutorum tercentum, quos an-
nis ſingulis ex Catholicæ Maieſtatis
conceſſione, ipſe Dominus Galaſſus
percipit ſuper baiulatione cuiuſdam
Caſalis, ſeu vici Cuſentiæ, in cuius rei
conceſſione non erat facta mentio de
feudo, nec de burgenſatico, quam-
quàm eſſet verbum inueſtio, cũ clau-
ſula prò te, & hæredibus ex tuo corpo-
re, *ita Petr. Garſ. dec.* 55. & fuit deciſum
¶ non eſſe feudalem conceſſionem, &
releuium non deberi.

Tamen quia hodie in burgenſaticis
16 dicitur, quod Rex vti ſolet his verbis,
vt quia in illo priuilegio non erat re-
ſeruatum ſeruitium, & in dubio etiam
non videtur feudum dari ſub reali
¶ ſeruitio, &c. fuit iudicatum, vt dixi, nõ
teneri ad releuium, & ius adohę, non
obſtante etiam, quod fuerit dictum
per Dominum Regem, quod tales in-
troitus deſcribantur in quinternioni-
bus, *ità Lyparul. ad Andream de Iſern. in*
cap. 1. *lit. E. in verbo vt inueſtio, de men-*
te Alex. conſ. 24. *num.* 11. *lib.* 5. *Capyc.*
in inueſt. feud. in verbo inueſtientes, Iaco-
bin. de S. Georg. in ſua inueſt. verſ. inue-
ſtiui talem num. 10.

Secundo, ex verbis conceſſionis ap-
poſi-

17 poſitis ſolet dignoſci ſi vel nè, conceſſio ſit feudalis, vel burgenſatica, vt
18 potè ſi in cõtractu, ſiuè in cõceſſione introituum fuerint apposita verba ſolita apponi in feudorum conceſſionibus, *prout dicit Andr. de Iſern. in cap. 1. ex quib. cauſis feud. amitt.* vt potè ſi di-
19 ctum fuerit prò te, & hæredibus ex corpore legitimè deſcendentibus hoc caſu in feudum dicatur facta cõceſſio, *vt poſt Menoch. Petr. de Gregor. & alios Intrigliol. d. loco, Roſental. ibidem.*

Secus autem ſi fuiſſet dictum, &
20 hęredibus quibuſcumque, vel pro te, & quibus dederis, nam vtroque caſu allodialem eſſe conceſſionem cenſuerunt, *Cacheran. deciſ. 29. num. 18. Curt. ſen. conſ. 1. col. 2. Iaſ. conſ. 9. num. 6. inter conſil. Alberti Bruni,* & nouiſſime hãc fundauit ſententiam *Reg. de Ponte conſ. 2. num. 4. vol. 1. Bammacar. in cap. feudum ea lege num. 38. & ſeq. ſi de feud. defuncti.*

Declara tamen omnes caſus in qui-
21 bus rem conceſſam cenſetur eſſe feudalem, vt ſi non eſſet reſeruata ſolutio releuij, illud non deberetur; quod aſſumptum ſubintellige cum hac declaratione, vt in ijs locis tantùm procedat in quibus nõ adeſt conſuetudo, nec lex particularis de ſoluendo releuio, ea nimirum rõne, quia releuij ſolutio eſt onus feudatarij, ideò non eſt præſumendum in feudo, niſi apponatur à lege, vel partibus, vel conſuetudine, cum ſit contra feudi naturam, & ab eo extrinſecum, vt latè ſupra q. 6. par. 1. fundaui. Verùm in ijs locis, in
22 quibus diximus deberi, vt ſupra q. 4. par. 1. tunc facta conceſſione in feudum debetur releuium, etiam quod non exprimatur, cum in Regno noſtro adſit & conſuetudo, & lex ſcripta, nẽpè hæc *conſtit. poſt mortem, & cap. Regni apud Fogiam,* cum exigatur ob mortem Baronis, *Freccia d. author. 3. num. 4. & per totum.*

Vnde ſi Rex in locis, in quibus rele-
23 uium ſoluitur concederet alicui rem in feudum cũ clauſula ſaluo iure ſeruitij feudalis, & non expreſſo releuio, adhuc poteſt illud exigere Rex, tamquam quod contineatur implicitè ſub clauſula illa, ſaluo iure ſeruitij, *ità Lanar. conſ. 13. & conſ. 40. & 92. nu. 10. & 11.* cum releuium contineatur ſub clauſula illa, Iuribus Curiæ ſẽper ſaluis, vt dixi ſupra q. 10. par. 3. & ſoluitur Regi pro ſeruitio inueſtituræ, quã facit vaſſallo, & ob recognitionem Dominis, vt dixi ſupra q. 10. p. 3.

Inſuper aduertendum eſt, ꝙ quan-
24 do conceduntur iſtę functiones fiſcales à Rege, aliud eſſe ſi concedantur earum exactiones; nam non importat conceſſionem rei pleno iure, ſed tantum poſſeſſionem rei, *ità aduertit Franc. de Ponte d. conſ. 71. num. 4. vol. 2.*

Idemque amplia, vt non debeatur releuium ſi bona ex quorum fructibus releuium prętenditur fuiſſent data in excãbiũ pro bonis feudalibus, ablatis tẽpore guerrę, & pro excãbio cõceſſis tot introitibus, quia ſi in tali excãbio non eſſet dictum in feudum, adhuc releuium non debetur, prout ſic fuiſſe ¶ deciſum refert *Io. Camill. Bilocta allegat. 2. num. 3. ex Iacob. de Ayell. de iure adohæ num. 17. Io. Andr. Georg. alleg. 3. ſub num. 10.*

ARGVMENTVM.

Feudo intrà annum ſolutionis, & mortis ad Regem deuoluto, & ab eod. Rege alteri de nouo conceſſo, an hic nouus infeudatus debeat ſoluere releuium, nõ ſolutum per ſuum prædeceſſorem. Et an fiſcus pro releuio debeat pręferri creditoribus ſuper feudo ad ſe deuoluto, & negatiua ſuadetur ſententia. Et quid in ſubfeudatario. Quid ſi adhuc releuium eſſet ſoluendum in pluribus annis. Et quid ſi conceſsio facta eſſet cum clauſula, iuribus Cu-

riæ ſemper ſaluis, vel expreſsè infer-
tur.

SVMMARIVM.

1 *Exequutio pro releuio ſit contra tertiũ poſſeſſorem feudi.*

2 *Releuium an debet ſoluere nouus cõceſſionarius de feudo deuoluto, & à Rege de nouo ſibi conceſſo, ſi non fuerit ſolutum.*

3 *Nouus conceſſionarius feudi deuoluti non tenetur ſoluere releuium non ſolutum, & num. 6.*

4 *Releuium, ſiue ſeruitium per deuolutionẽ feudi extinguitur in perſonam domini.*

5 *Feudum deuolutum Regi, & de nouo alteri conceſſum venit ad conceſſionarium liberum.*

6 *Releuium non ſolutum à ſubfeudataria, nec debetur à nouo conceſſionario Baroniæ Regi, ſed Baroni.*

7 *Niſi Baronia eſſet conceſſa cum ſubfeudatarijs, qui eſſent notati in cædulario Baronum.*

8 *Subfeudatarij deuolutæ Baroniæ de nouo cõceſſæ ſi de nouo fuerint notati in cedulario ſoluere tenentur releuium Regi, non autem Boroni.*

9 *Nouus conceſſionarius nec tenetur ſoluere releuium in pluribus annis debitum, & non ſolutum.*

10 *Releuium à nouo cõceſſionario feudi deuoluti debetur, ſi in cõceſſione dictũ fuerit, ſaluo iure releuij, vel iuribus Curiæ.*

11 *Releuium non debetur de feudo, quando hæres non vult eſſe hæres in illo, & ad fiſcum deuolueretur ob repudiationem hæredis feudum præſtitum, nec fiſcus præferri debet creditoribus ſuper feudo.*

QVAESTIO IV.

Onus releuij licet perſo-
nale eſſe, ſupta con-
1 cludimus q. 4. p. 1. ta-
men de facto contra
tertium, & cum ratio-
ne, & de conſuetudine
Regiæ Cameræ ſit pro illo exequutio,
vt ex Freccia, cæteriſque ibi concludi-
mus, quæro propterea dubitando, quid
ſi feudum deueniret ad tertiũ poſſeſ-
2 ſorem non ex facto feudatarij, vt quia
ſi alienaſſet intra annũ petendæ inue-
ſtituræ, ſed ex facto Domini, vt quia
feudum ad ſe deuolutum, pendente
anno inueſtituræ alteri conceſſiſſet,
an non obſtante hac noua conceſſio-
ne, iſte conceſſionarius teneatur ſol-
uere releuium non adhuc ſolutum, ex
ratione ſupradicta, quia hoc onus de
facto ſequitur rem, & hac de cauſa ſi
eſſet tertius, qui poſſideret, vel ſucce-
deret, deberet ſoluere releuium, pròut
in ſimili caſu quãdo feudum intra an-
num petendæ inueſtituræ tranſiret ad
nepotem, & ſic interuenirent mortes
duorum nempè patris, & filij, tamen
nepos (ſi releuium non eſſet ſolutum)
adhuc ſoluere tenetur, ſed vnicum, vt
iam dixi, quod non abſimile videtur
dicendum in caſu iſto, vt iſte nouus
conceſſionarius teneatur ad ſolutionẽ
releuij, tantò magis, quia conceſſio in
dubio intelligitur facta cum oneribus,
& honoribus.

Contrarium tamen eſt dicendum,
vt hic conceſſionarius non teneatur
ſoluere releuium non ſolutum, & hoc
firmo ex ratione, & authoritate DD.

4 Rationibus, quia feudum dùm de-
uoluitur ad Dominum, res reuertitur
ad ſuam priſtinam naturam, & ſerui-
tium, ſiuè releuium eſt extinctum in
perſona Domini, *vt ex Andr. de Iſern. in cap. 1. §. huius autem generis circa nu. 12. tit. ex quib. cauſ. feud. amiſſ.* quapropter feudum venit liberum ad feudatarium nouum conceſſionarium, dicit *Freccia d. author. 3. num. 27.* quod etiam euenit ex mutatione perſonæ, cum mutata perſona, mutetur conditio, & actio. Item quia ob mutationem perſonæ, quæ tenebatur ad releuiũ, illud onus cum perſona eſt extinctum, *l. 2. C. de fund. rei priuat. Freccia d. loco num. 27. author. 3.*

Authoritatibus Doctorum ſuade-
tur

tur, qui hanc ſequuti ſunt ſententiam, prout fuit *Freccia, Andr. de Iſer. quem ibi allegat n. 27. verſ. Quarto ſi poſt mortē, & poſt eum in ſimili Ayell. de adoha num. 87. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 2. art. 5. nu. 635.*

6 Declara hanc ſententiam non ſolū in feudatario procedere, ſed in caſu ſimili de ſubfeudatario, vt ſi mortuo ſubfeudatario in Baronia, vel Comitatu, quòd ſi dicta Baronia, vel Comitatus deuoluerentur ad Regem, qui Rex de nouo illam concederet, adhuc non ſoluto releuio de morte dicti ſub-

7 feudatarij, tunc ſi dicti ſubfeudatarij eſſent notati tantum in cedulario, & conceſsio eſſet facta cum ſubfeudatarijs hoc caſu releuium eſſet ſoluendū ipſi Baroni, non autem Regi, prout ità fuiſſe deciſum in cauſa Comitis Cariati, cum Duce Ariani, refert *Ayell. d. loco num. 87. circa finem numeri.*

8 Sed ſi Rex concederet de nouo, & dixiſſet numerari in quinternionibus Regiæ Cameræ, tūc quia mutatur natura, releuiū eſſet ſoluendum ipſi Regi, non autem Baroni, per mortem ſubfeudatarij, prout ità fuit iudicatum in cauſa Ducis Montis Alti, refert *Ayell. d. loco num. 87. in fine.*

9 Declara ſecundo, procedere etiā ſi releuium eſſet ſoluendum in pluribus annis, quia adhuc iſte nouus ſucceſſor ſiuè nouus conceſsionarius non tenetur ad hoc releuium iſto modo ſoluēdum, *ità Freccia d. author. 3. num. 27. verſ. quarto ſi poſt mortem, circa finem numeri.*

10 Declara tertio, vt ſi Rex in conceſſione dixiſſet, ſaluis iuribus noſtræ Curię, prout eſt releuium, vel ſaluo releuio, quia adhuc releuium eſſet ſoluendum ab ipſo nouo conceſsionario, quia per iſta verba videtur, quod Rex noluit ſibi præiudicare in exactione releuij, imò per dictam clauſulam videtur velle expreſsè illud ſolui, *Freccia d. author. 3. num. 35. verſ. quid ſi in ea conceſſione circa finem*, & hæc eſt fortis limitatio ad doctrinam Frecciæ, & aliorum.

11 Declara quarto, vt fiſcus non poſſit prætēdere releuium de feudo ſibi deuoluto ob mortē feudatarij, nec præferri creditoribus feudi, etiam ſtante legitimo hærede, ſed nolente eſſe hæredem, *ita ex Marin. Freccia d. auth. 3. num. 27.* & conſuluit pro Ioanne Baptiſta de Ebulo cōtra Regium fiſcū, *Camill. Medic. conſ. 55. num. 5. verſ. tertio aduertantur cum ſeq. ad finem*, quia hoc caſu nullo exiſtente hęrede, fiſcus dicitur ſuccedere vt hæres anomalus, & feudum deuenit ad Regem vti res ſua, quæ dicitur reuerti ad Dominum, & ex reſolutione iuris feudatarij, ergo qua ratione ſoluit, cum nec ſibi ipſi ſoluere poteſt, nec ſe ipſum recognoſcere, nec releuium debetur ex reſolutione iuris alieni, quinimo fiſcus adhuc remanet creditoribus obligatus, & hoc tum quia hæres dicitur, tum quia aſsēſus præſtitit ſuper dictis obligationibus, *latè Camill. de Medic. ibid.*

ARGVMENTVM.

Feudo vendito intra annum petendæ inueſtituræ non adhuc ſoluto releuio, quiſnā ſoluēre illud teneatur emptor, vel venditor, & quid in reemptore cū pacto de retrouendendo, & quid in feudo pignorato. Et emptorem teneri ratione rei ad ſolutionem releuij, declarando ſi vendidit in fraudem releuij, vel bona fide, vel ex neceſsitate pacti de retrouendendo. Item in hærede emptoris retrouendēte, & in hęrede venditoris reemente, refertur deciſio Regiæ Cameræ.

SVMMARIVM.

1 R*Eleuium non ſolutum an ſit ſoluendū ab emptore cōparente intra annum petendæ inueſtituræ dubitatur.*

2 *Releuium non debetur vbi quis ex cõtra-ctu venit ad feudum.*
3 *Emptor feudi tenetur ſoluere releuium non ſolutum, quando emit intra annum petendæ inueſtituræ, vti tertius poſſeſſor feudi.*
4 *Venditio feudi intrà annum non præiudicat fiſco in actione releuij, & de ratione num. 5. & 6. & nouiter perpenditur, & num. 7.*
7 *Releuium non eſſe ſoluendum ab emptore, quomodo intelligendum declaratur.*
8 *Venditor feudi intra annum quando ipſe teneatur ad releuium diſtinguitur. Vendens ob fraudem releuij tenetur ad duplicatum releuium.*
9 *Vendens feudum ex bona fide intra annum tenetur ad releuium, ſed poſtea repetit ab emptore feudi, caſu quo feudum voluerit retinere, & deciſio refertur.*
10 *Releuium debetur ab emptore feudi in caſu emptionis, quando ita in inueſtitura pactum eſſet.*
11 *Releuium duplicatum non debetur à venditore feudi, ſi ex non fraude denunciare mortem omiſerit.*
12 *Releuiũ an debeatur (fructibus feudi vẽditis) ob mortem emptoris, vel venditoris remiſſiuè.*
13 *Releuium non debetur ab hærede reementе feudum intra annum, ob mortem vẽditoris ſui prædeceſſoris.*
14 *Retrouendens feudum intrà annum petẽdæ inueſtituræ an teneatur ſoluere releuium, dubitatur.*
15 *Affirmatiuè concluditur, & deciſiones referuntur.*
16 *Filius, vel alius futurus hæres emens, vel retrahens feudum in vita alienantis, an ob eius mortem teneatur ad releuium, negatur.*

QVÆSTIO V.

1 Eclarãdo ſupradictam cõcluſionem ab illa inferendo quæro ſi feudum intra annũ petendæ inueſtituræ fuiſſet vẽditum ab hærede, nullo ſoluto releuio ab hærede Regiæ Curiæ, quid fiet de releuio, vt an à venditore, uel ab emptore ſit exigendum.

Communis tamen concluſio eſt, 2 releuium numquam ſoluendum eſt ab illo, qui ſuccedit ex contractu, prout eſt emptor, qui non tenetur ſoluere releuium in caſu prædicto, ità *Andr. de Iſern. in cap. 1. §. 1. num. 7. per quos fiat inueſtitur. vbi Lyparul. in verbo ab emptore Capyc. in repet. cap. Imperialem, §. præterea ſi quis infeudatus col. 21. verſ. quod releuium, Ayell. de iure adohæ nu. 73. Affl. in conſt. poſt mortem num. 10.* & rationem aſſignat Andr. quia releuij ſolutio eſt inducta de cõſuetudine in hęrede ſucceſſore tantum, non autem in emptore, *Io. V inc. de Anna alleg. 95. num. 1.* vel qui habet ex contractu. Ex quibus in caſu noſtro videtur dicendum releuiũ non eſſe ſoluendum ab ipſo emptore. Alia ratione, quia vaſſallus alienando feudum in alium ſpoliat ſe feudo, & deſinit eſſe vaſſallus, & conſuetudo ſoluendi releuium in vaſſallo ſucceſſore eſt inducta, ergo dum perſona nõ eſt talis, qualis, ideo non tenetur venditor.

Sed ſi hoc eſſet verum, ſequeretur, quod dum vaſſallus non eſt in poſſeſſione feudi, quia alienauit non tenetur ad releuium; cum poſſeſſio ſit neceſſaria, vt alias diximus, & iſto modo fiſcus amitteret releuium.

Ego verò contrariam ſequor ſentẽ-3 tiam in caſu prædicto, vt emptor ipſe teneatur fiſco ſoluere releuium, quã ſen-

ſententiam intelligas vnà cum declaratione ſequenti.

Primo, quia ſi vaſſallus alienando, & ſic vendendo deſijt eſſe vaſſallus, & non eſt in poſſeſſione feudi, ſed ipſe emptor, vnde dum nõ eſt in poſſeſsione feudi, nec tenetur petere inueſtituram, vt iam toties ex Freccia, cæteriſq; dixi, eſtque recepta ſententia, quod ſemper quòd vaſſallus non reperitur in poſſesſione feudi excuſatur à petitione inueſtituræ,& ſolutione releuij.

Secundo, quia & ſi vaſsallus non poſsideat, & emptor poſsideat, quis enim negare poterit hunc emptorem eſse tertium poſseſsorem feudi, ſed fiſcus de cõſuetudine pro releuio facit exequutionem ſuper feudo contra tertium poſseſsorem, ergo quidnam obeſt fiſco quin nõ poſsit propter hãc rationẽ releuium exigere ab ipſo emptore, tamquam tertio feudi poſseſsore, & ſic poſset reſponderi ad vnum obiectum, quod poſset fieri, vt dum ſolutio releuij onus eſt perſonale feudatarij, meritò ipſius perſonam egredi non debet, maximè quia vaſſallus
4 per venditionem feudi non poteſt prçiudicare iuribus Domini, nec expreſsè, nec tacitè; Ius enim Domini ſemper remanet inconcuſſum tamquam
5 alienum, & tantò fortius, quia in aſſenſu, quem prçſtat Dominus in tali venditione, ſemper apponitur clauſula, iuribus noſtris, & alienis ſemper ſaluis, per quç verba Dominus videtur ſibi non prçiudicare circa releuij
6 ſolutionem. Inſuper quando emptor emit, videtur tacitè cõſentire ſolutioni releuij,quod debetur ex feudo,quia dum emit intrà annum mortis, prçſutur ſcire hoc debitum releuij, cũ illud de iure debeatur in Regno noſtro ex antiqua conſuetudine, vt dixi.

Et iſto modo reſpondetur ad illam
7 concluſionem dicentium releuium nõ ſolui per emptorem, quippe vera eſt, ſed non poteſt applicari ad caſum noſtrum cum diuerſa vigeat ratio, ibi .n. quærunt DD. ſi emptor teneatur ſoluere releuium ob ipſam ſolã emptionem,vt quia ipſe dicitur venire ad feudum iure ſingulari, nempè ex contractu,hoc autem caſu ob ſimplicem emptionis contractum non tenetur. At in caſu noſtro emptio nõ eſt ſimplex, ſed emptor emit intrà tempora petendę inueſtituræ, & ſic ſibi onus uidetur aſſumere (ſi ſolutum non fuerit) contra rem ipſam. Alia ratione quia iſte videtur nouus emptor, ſiuè eſt tertius poſſeſſor,meritò cõtrà ipſum vt in tertium poſſeſſorem pro releuio facienda eſt exequutio ob releuium non ſolutũ per ſuos prędeceſſores, vt iam diximus.

Sed hæc omnia intelligenda ſunt
8 iſtis modis.Primo,quod aut hęres iſte venditor vendit feudum in fraudem releuij. Secundo, aut bona fide, nulla exiſtente fraude. Tertio, vel ex neceſſitate pacti de retrouendendo.

Primo caſu teneri ad duplicatum,
9 vt annuit *Vinc. de Anna loco allegando*. Secundo caſu teneri ipſum venditorẽ ad ſoluẽdum releuium,ſed poſtea emptor tenetur reſtituere ipſi venditori, quicquid ſolutum fuit Regiæ Curiæ pro releuio, caſu quo voluerit terram retinere, prout ita deciſum refert *Anna alleg. 95. nu. 9.* licet ſolutio fiat per venditorem, tamen cedit in damnum emptoris,& ſic emptor ſoluit,licet per intermediam perſonam venditoris.

Declara tamẽ ſupradictam conclu-
10 ſionem, vt emptor non teneatur ad releuium,regulariter procedere,ſecus autem ſi pacto couenir etur in inueſtitura, vt releuium debeatur quandocumque in alium transferretur, ita notat *Freccia d. authorit. 3. num. 34. verſ. ſecundo quando eſſet dictum*, & ratione, quia ſicut hæc conſuetudo ſoluendi releuium eſſet inducta per conſuetudinem in morte, ita & pacto in vita induci poteſt, ſecundum Frecciã, & nos ſupra diximus in principio.

Declara ſecundo,vt ſi non ex fraude

11 de, talis venditor non curauit denun-
ciare mortem intra legitima tempora,
vt nec teneatur ad duplicatum rele-
uium, *ita Anna d. alleg. 95. num. 7. refert*
¶ *deciſum fuiſſe.*

Declara tertio, vt venditis fructi-
12 bus debeatur releuium ab hęrede, ſed
emptores introituum debent contri-
buere, vt dicam in quęſtione ſequenti,
& infra quæſt. 28.

Declara quarto caſu, vt releuium
13 ſit ſoluendum non ſolum ab emptore
feudi in caſu prædicto, ſed nec etiam
ab hærede, qui reemit feudum poſt
mortem feudatarij, vigore tamẽ pacti
de retrouendendo, alias ſecus eſſet,
¶ prout ita fuiſſe bis deciſũ refert *Frec-
cia d. author. 3. num. 14. Ayell. num. 86.*
quia dicitur venire ad feudum illud,
non ex iure ſucceſſionis, ſed ex cõtra-
ctu, licet ſuccedere dicatur ad illud
ius reemendi, *ità ibi Ayell. d. loco,* quia ſi
non adeſſet pactum de retrouẽdendo
eſſet nouus emptor, & ſic ex nouo cõ-
tractu veniret ad feudum, quo caſu
non teneretur ad releuium, ex ratio-
nibus, quas affert *Freccia d. loco, vide
quæ dicam infra q. 26.*

Sed quid in caſu contrario, ſi hęres
haberet feudum emptum à ſuo præ-
deceſſore cum pacto de retrouenden-
14 do, & hæres venditoris exercuiſſet pa-
ctum de retrouendendo intrà annum,
& hæres emptoris retrouendidit, poſt
tamẽ factum caſum ſucceſſionis, & ſic
mortis, hæc quæſtio non eſt tacta per
DD. qui de releuio verba fecerunt,
ego illam excogitaui, nec aliquid po-
tui inuenire, dicebam tamen quod hę-
res retrouendens tenebatur ad rele-
uium, ratio quæ me mouebat erat,
quia iſte retrouendens iam fuit hæres
in feudo per mortem patris, vel præde-
ceſſoris, & per conſequens ipſe releuiũ
ſoluere debebat, dum ei competebãt
extrema releuij, nempè mors feudata-
rij, & ſucceſſor vt hæres erat, & in hę-
rede ſucceſſore releuium erat intro-
ductum.

Poſtea reperi ſecundum hanc meã
15 rationabilem reſponſionem fuiſſe de-
¶ ciſum in Regia Camera in anno 1570.
in cauſa Mag. Aloyſij Acciapacci, quo
tẽpore fuit productus liber Notamen-
torum Regiæ Cameræ, vbi reperieba-
¶ tur notata deciſio die 4. Octob. 1564.
facta relatione in collaterali Cõſilio
per viam legis, prouiſum fuit in dicto
caſu deberi releuium. Et idem in
anno 1588. fuit iterum ſecundũ præ-
¶ dicta deciſum in cauſa hęredum Iſa-
bellæ Scortiatæ. Et iterum in alia
¶ cauſa fuiſſe idem deciſum, refert in
ſuis deciſionibus manuſcriptis ſub *tit.
de iure releuiorum Reg. Moles deciſ. quinta
adducens, ibi Loffred. in paraſreſ. feud. per
quos fiat inueſtit.* vide quæ dico infra
quæſt. 26.

Sed quid ſi filius, vel alius futurus
16 hæres reemit feudum in vita uendẽ-
tis, an mortuo feudatario, uenditor te-
neatur ad releuium? dicas quod non,
quia tunc dicitur uenire ad feudum,
non ob mortem, ſed dicitur uenire ad
illud ex contractu, at tunc ſoluere nõ
tenetur, qui uenit ex contractu ad feu-
dum, cum releuii ſolutio in hærede
uide quæ dicam infra q. 26. hac ea-
dem par. 4.

ARGVMENTVM.

Venditis fructibus feudi, in caſu tamen
permiſſo à lege, & moriente Barone
uendente. Releuium an ſit ſoluendum
ab hærede uendentis, uel ab ipſo em-
ptore dubitatur, & concluditur poſſe
Dominum à quo uoluerit releuiũ exi-
gere, ſed gratia facilioris exactionis à
poſſeſſore exigitur, & quid de clauſu-
la apponi ſolita in talibus uenditioni-
bus, dumodo liceat Regiæ Curiæ exi-
gere releuium à quo uoluerit, & refe-
runtur allegationes ſuper hoc puncto
factæ.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Fructus feudi quando poſſint vendi remiſſiuè.*

2 *Fructibus nullis recollectis ex feudo, quãdo releuium debeatur remiſſiuè.*

3 *Releuium debet ſolui de feudo vendito ab emptore, non autem à venditore.*

4 *Fructibus feudi venditis, fiſcus poteſt exigere releuium à quo voluerit.*

5 *Clauſula, quod liceat fiſco exigere releuiũ à quo voluerit ſolet apponi in venditione fructuum feudi.*

6 *Fructibus feudi venditis releuium, & ſeruitia exiguntur à poſſeſſoribus feudorũ, ſed venditores tenentur contribuere ipſis poſſeſſoribus emptoribus.*

7 *Fructibus feudi venditis fiſcus fraudabatur releuio, & ideo fuit latum decretum generalem.*

8 *Donatiuum factum à vaſſallis Baronis prò eius iucundo aſceſſu, an ſpectet ad affictatorem fructuum, vel ad ipſum Baronem, deciſio refertur.*

QVÆSTIO VI.

Solent feudatarij, (vt eorum ne-
1 ceſſitatibus cõſulant,) non feuda vendere, ſed tantum fructus, eorumque commoditates, vel cenſum conſtituere, maximè hiſce temporibus, in quibus tum ob bella, tum ob mutationem monetæ factam quinque ab hinc circiter annis, & propriè in anno 1622. de Menſe Martij, pecuniæ maxima eſt penuria, de qua venditione fructuum *Alex. conſ. 18. lib. 5. Bald. in cap. quæ in Eccleſiarum col. 4. num. 20. de conſtit. Milanenſ. deciſ. 7. num. 46. lib. 2. DD. in l. codicillis, §. inſtituto, ff. de legat. 2. Amad. de Ponte q. 34. n. 6 de laudim.*

Videbatur namque dicendum hæ-
2 redem vendentis, non eſſe cogendum ad releuiũ, quippè pluries admiſimus, nullis recollectis fructibus in anno, quo moritur feudatarius, hæredem non teneri regulariter, verùm ex communi practica Regiæ Cameræ aliter ſeruari in Regno noſtro, vt collatis fructibus triũ annorum præcedentium, medietas vnius anni ſoluatur ab hærede, vt dixi ſupra.

Inſuper (feudo vẽdito) releuium eſſe
3 ſoluendum, non à venditore, ſed ab emptore, vt iam ſupra affirmanter cõcludimus, pròut in caſu ſimili, vaſſallo hærede non exiſtente in poſſeſſione feudi, releuium non eſſe ſoluendum ab eo, pròut docuimus hac par. q. præcedenti, quæ omnia hùc pro hærede vendentis conferendo, videbatur ipsũ non teneri.

Verùm his nõ obſtantibus pro Re-
4 gio fiſco iudicandum puto, vt hoc caſu omnino releuium exigere poſſit à quo voluerit, vel ab ipſo fructuũ emptore, vel ab hærede vẽditoris, & hoc tum virtute clauſulæ, quam ſolent ap-
5 ponere Regg. Regiã Cancellariam in talibus contractibus, nempè vt regiſtretur talis contractus intrà biennium, verùm quod liceat Regiæ Curiæ exigere ſeruitium à quo voluerit. Imo &
6 tum gratia facilioris exactionis faciẽdę per Regiam Cameram Summariæ fuit latum decretum generale, quod in iſtis caſibus ſeruitia, & releuia indiſtinctè exigantur à poſſeſſoribus feudorum, & emptores fructuum contribuant ipſi feudatario, quod decretum conſonum iuri videtur, quia emptor fructuũ non erat feudatarius, ſed quędam tertia perſona, quę emit illud ius percipiendi fructus feudi, & per cõſe-
7 quens non poterat compelli ad releuium, quia ipſe nec verè erat poſſeſſor feudi, cum illa penes ipſum feudatarium venditorem reperiebatur, ſed tantum, vt dixi, ipſe emptor habebat ius illud recolligendi fructus; Ex parte autem venditoris dicebatur ipſum nõ

eſſe

Digitized by Google

eſſe in poſſeſſione recolligẽdi,& percipiendi fructus, ſed dicebar, quod alius erat in dicta poſſeſſione;erat enim(ipſe dicebat)nudus proprietarius, quo caſu non proprietarius, ſed vſufructuarius releuium tenetur ſoluere, vt dicã hac par. 4. q. 12.

Et hac ratiocinatione facta inter feudatarium, & emptorẽ introituum fiſcus releuio defraudabatur, ideò benè apponũt Regentes clauſulam, vt liceat exigere Regiæ Curiæ à quo voluerit, & ad finem omnem prorſus tollendi exceptionem Regia Camera decreuit, vt venditor ſoluat, & emptor contribuat,quod decretum rationi accedit,quia cum releuij ſolutio ex conſuetudine Regiæ Cameræ afficiat feudum ipſum ſecundũ hodierna tempora, adeò vt contra quemlibet tertium poſſeſſorẽ fiſcus habet pro illo actionem, quem poſſeſſorem intelligimus de naturali, nempe de eo, qui fructus & commodum, percipit, meritò, & ipſe onera portare debet, pro quibus vide ſequentem allegationem præceptoris mei D. Octauij Bammacarij, quam mihi dedit quidam patritius Salernitanus, qui erat valde familiaris Antonij della Calce,q. fuit diſcipulus Octauij predicti & dum in magna erat expectatione morte immatura præuẽtus fuit, & illum ego ſcio.

Declara, quid ſi locatis fructibus
8 feudi,Baro accedat ad feudum, & vaſſalli prò eius iucundo ingreſſu donent aliquam quantitatem Baroni, an hęc quantitas pertineat ad conductorem fructuum feudi, vel ad ipſum Baronẽ, dicas quod non ſpectat ad conductorẽ ſiuè affictatorem, ſed ad ipſum Dominum, *ita Oldrad. conſ.* 129. *Parid. de Puteo de reintegr. feud. tit. an facta conceſſione feud. cap. & quia, Nicol. Boer. deciſ.* 19. *num.* 6. *vide ſupra in alleg. q.* 3. *num.* 14. *par.* 2.

ARGVMENTVM.

Venditio certorum annuorum introituũ ſuper fructibus feudi, quando feudalis cenſenda eſt, defenditur, & de clauſulis enarratur, & de clauſula releuij, & ſeruitij.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula apponi ſolita in venditionibus fructuum feudi, quod liceat Regiæ Curiæ exigere ſeruitium, & releuium à quo voluerit.*

2 *Doctrina Alex. conſ.* 18. *ponderatur, & reſpondetur num.* 19.

3 *Venditione ſine aſſenſu facta dominium ſuper feudo nec hypothecaria transfertur*

4 *Ius formatum, vel dominium ſi transfertur ſuper feudo inducitur diuiſio feudi, & aſſenſus Proregis non tenet.*

4 *Venditio fructuum feudi non conſtituit ius reſpectu feudi ſubiugati, ſed reſpectu corporis fructuum omnibus annis.*

5 *Feudatarius poteſt dare poteſtatem percipiendi fructus à feudo, dummodo non cauſetur ius diſtinctiuum à principio.*

6 *Doctrina Bal. in cap. quæ in Eccleſiarum num.* 20. *verſ. quæro numquid feudatarius perpenditur, & num.* 8.

7 *Fideicommiſſarius obligando penſiones, vel ius penſionis nõ cadit in commiſſum ſecus autem ſi rem.*

9 *Fructus feudi, vt poſſint alienari requiritur, vt ſint ad modicum tempus alienati, ſecundo vt adſit pactum ne transferatur aliquid ius, vel dominium in emptorem.*

10 *Clauſulæ ad vendendum, alienandum, hypothecandum, in dotem dandum, cum obligatione bonorum, Regio aſſenſu, &c. arguunt dominij translationem.*

11 *Verba Bullæ Nicolai V. & Gregorij xiij. declarantur, & ponderantur.*

12 *Cenſus, vt valeat conſtitutio relatio debet fieri ad rem, alias eſſet vſurarium, & de ratione ibidem.*

13 *Periculum, & damnum rei debet conſiderari*

derari in conſtitutione cenſus.

14 *Vſufructuarius non poteſt vendere fructus ad formam bullæ.*

15 *Subiugatio fructuũ ſuper fructibus officij, vel fundi intelligitur facta ſuper fundo ipſo, vel officio.*

16 *Feudatarius nullum poteſt ius ſuper feudo conſtituere, & ſuper re feudali.*

17 *Vendere fructus feudi, eſſet vendere partẽ feudi probatur.*

18 *Venditio fructuum feudi inter immobilia conſideratur.*

19 *Prohibitus alienare fundum, prohibetur alienare fructus nondum perceptos.*

20 *Alienatio fructuum feudi fieri poteſt quãdo vaſſallus ſe obligat actione perſonali, non autem ſi ſuper re ipſa feudali ius aliquod conſtitueret.*

21 *Prohibitus vendere, vel obligare poteſt ſe actione perſonali ad fructus præſtandos obligare.*

22 *Venditionem fructuum feudi poſſe fieri, vſque ad quinquennium. Alij vſque ad vitam feudaiarij refertur.*

23 *Fructibus fundi legatis, vſusfructus videtur conſtitui declaratur.*

24 *Verba legati fructuum fundi quando diriguntur ad hæredẽ, & quando ad creditorem refertur, vt primo caſu actio ſit inducta perſonalis, non autem ius ſuper re, ſecundo caſu vt ſit inductum ius ſuper re.*

25 *In dubio verba legati fructuum, vt ſupra, inducunt vſumfructum formalem.*

26 *Authoritates Doctorum ſuper hac re referuntur.*

27 *Hypothecæ, & aſſenſus regiſtrationis clauſulæ apponi ſolitæ in venditionibus fructuum feudi arguunt dominij translationem ſuper feudo.*

28 *Adohæ ſolutio reſpectu fructum reſeruata cum fiat à venditore arguit venditorẽ in feudum.*

30 *Doctrina Franc. de Amicis reſpondetur.*

31 *Decretum generale Regiæ Cameræ, quod releuia exigantur à poſſeſſoribus feudorum in caſu venditionis feudi, eiuſque fructibus mentionatur.*

FElix Polizzi pro capitali duc. 12. millia emit à Barone Placanici ann. duc. 960. ſuper fructibus, & introitibus feudalibus dictæ Terræ in perpetuum, cum pacto tamen de retrouendendo, cum clauſulis ampliſſimis, ita quod dicti introitus tranſeant in vtili dominio dicti emptoris ad vẽdendum, alienandum, & quod adoha ſolui debeat à venditore cum Regio aſſenſu, in quo adſunt conſuetæ clauſulæ Cancellariæ apponi ſolitæ, vide-

1 licet, quod liceat Reg. Cur. exigere ſeruitium à quo voluerit.

Item quod aſſenſus infra biennium regiſtrari debeat in Reg. Cam. prout in effectu regiſtratus fuit.

Fiſcus prætendit releuia, imò duplicata, præſupponendo, quod dicti introitus ſunt feudales, ſecundogeniti heredes repugnant prætendentes, quod ſint allodiales, fuit articulus remiſſus ad Reg. Cam. decidendus ſi iſti introitus ſunt feudales, vel allodiales.

Nos adhęrendo Reg. Fiſco tuemur partes primogeniti, & prætendimus abſq; dubitatione introitus prędictos eſſe declarandos feudales.

2 Pretenſio ſecundogeniti fundatur in doctrina *Alex. conſ. 18. attentis, & narratis in themate ſuperprimo dubio lib. 5* vbi probare conatur ex ſimili.

Venditione facta abſq; Regis aſſenſu; non transferri dominium, neque competere hypothecariam ſuper feudis, ſed actione perſonali teneri venditorem, eiuſque heredes ſuper fructibus feudorum, *Franciſcus de Amicis ſol. 48. num. 26. ad 31.* eandem tenet

3 opinionem ea ratione motus, quia ſi transfertur dominium, vel aliquod ius formatum ſuper feudo inducitur diuiſio feudorum, & Prorex non poteſt aſſentire, *D. de Franch. deciſ. 159.*

Ex Modernioribus eandem opinionem ſequitur *Franc. Milanenſ. deciſ. 7. num. 46. lib. 2. qui ex doctrina Bald. in cap. quæ in Eccleſiarum col. 4. nu. 10. verſ. quæro numquid feudatarius de conſtitut.*

4 pro-

4 probare conatur, quod iſte annuus
redditus non ſit conſtitutus reſpectu
fundi ſubiugati, ſed corporis fructuum
feudi omnibus annis, *ex glo. in l. codi-
cillis*, §. *inſtituto de leg.* 2. *l. defuncto*, §.
*Sempronio, ff. de vſufr. poſſunt allegari di-
cta per Camer. in l. Imperialem ſol.* 10. *col.*
1 *lit. D. qui allegando conſ. Alex.* 18. *lib.* 5.
5 illud declarat, vt feudatarius poſſit da-
re poteſtatem percipiēdi fructus feu-
di pro certa quātitate, ſubdit Camer.
dummodo non cauſetur ius diſtinctū
à principio, prò quo faciunt notata
per *Io. Fabr. in* §. *item ſeruiana, inſtit. de
actio. in fin. & num.* 26. *verſ. quid de ipſo
feudo*, qui dicit, quod feudatarius po-
teſt obligare non feudum, ſed fructus
feudi.

Ex ex doctrina *Camer.* habemus pri-
mum reſponſum ad *conſ. Alex.*

Prædictis tamen, & ſimilibus non
obſtantibus contrariam opinionem
eſſe veriorē ſubſcriptis medijs demon-
ſtrabimus.

6 Primò, auctoritate eiuſdem Bald. in
loco citato per Milanenſ. ſupra men-
tionato, qui noſtram, & non ſuam ſe-
quitur ſententiam, attendamus quęſo
verba Bald. qui dicit hęc verba: *Quæ-
ro numquid feudatarius poſſit vendere an-
nuos redditus. Reſpondeo, poteſt ad modi-
cum tempus. ideſt vſque ad nouem annos,
ſed ad longum tempus non poteſt, quia eſſet
ſpecies alienations, vel ſaltim eſſet actus
æquipollens alienationi, vel in fraudem
factus*, opponit *Bald.* doctrinam *glo. fin.
in verbo non extitiſſe in l. codicillis*, §. *in-
ſtituto, de legat.* 2. quę dicit, quod fidei-
commiſſarius obligando pēſiones, vel
ius penſionis non ſuccedit in commiſ-
ſum, ſecus ſi obligat rem, *l. fin. C. de
rebus alien. non alien.*

8 Subdit Bald. declarando gloſ. hæc
verba, quod verum eſt ſi hoc actum
eſt ne vtile dominium tranſeat, quia
non dicitur alienare, qui facit pactum
ne transferatur dominium, quòd reti-
net apud ſeipſum, quia non dicitur niſi
ille actus per quem tranſit aliquid do-
minium, *l.* 1. *C. de fundo dotali*, hæc
Bald. ex cuius theorica reaſſumitur,
9 quod vt valeant alienationes feudata-
rii ſuper fructibus feudi duo requirun-
tur: Primum, vt fiat ad modicum tem-
pus, & non vltra 9. annos, ſequitur *Bar.
Bald. & communiter in d. l. codicillis*, §.
inſtituto de legat. 2. Secundum, vt fiat
cum pacto, quod non transferatur ali-
quod ius, vel dominium in emptorem,
& in facto deficiunt parti aduerſe hæc
duo requiſita, quia alienatio fuit facta
in perpetuum non ad modicū tēpus.

Item cum clauſulis ad vendendum
alienandum, hypothecandū in dotem
dandum, &c. cum obligatione omniū
bonorum, & Regio aſſenſu, ergo do-
minium ſecundum opinionem Bald.
fuit translatum in emptorem pro illis
annuis duc. 380. & ſic Bald. claris ver-
bis noſtram fundat opinionem, & con-
ſequēter doctrina Milanenſ. qui Bald.
ſequitur, vel corruit, vel pro nobis
etiam allegari poteſt, idem *Bald. in
l. voluntas col.* 2. *verſ. illud certum eſt, C.
de fideicom.* dicit quod vaſſallus poteſt
vendere fructus ad modicum tempus,
quia non eſt alienatio, & eſt doctrina
paſſim recepta, ex cumulatis per *Tira-
quell. de retract. lignag.* §. 1. *gloſ.* 7. *n.* 47.

Secundo principaliter probatur,
11 quia inter cætera ſubſtantialia *Bullæ
Nicolai V.* confirmatæ per *pragmaticam
Regis Alfonſi, & Bullæ Greg. XIII.* illud
requiritur quod cenſus imponatur ſu-
per rebus, & proprietatibus ſuis, quod
pronomen ſuis donaret dominium de
præſenti, *l. ſi ita, vbi Bart. de aur. & ar-
gent. lega. Petrus de Gregor. in commen. ad
Bullam prædictam q.* 5. *num.* 8. vbi hoc
intelligit durante toto tempore vitæ
contractus ſubiugatòrij vſque quo e-
xercetur pactum de retrouendēdo; ſe-
quitur punctualiter *D. Garſ. Maſtrill.
deciſ.* 150. *in princ.* Ergo ſuper fructibus
vti à ſolo ſeparandis, & percipiendis
tanquam incertis quorum dominium
non eſt penes feudatarium imponi nō
poteſt, quia oportet, vt dominium ſit
de

Digitized by Google

de præſenti penes ſubiugantem tem-
pore contractus, & hoc ſpecificè de-
clarauit Bulla Gregorii xiij. cuius ver-
ba refert *Maſtrill. in additione ad Petr.
de Greg. q.* 5. *num.*68. & ſunt ſequentia
videlicet: *Concedimus, declaramus, &
ſtatuimus illud addentes, vt in cenſuum
emptione, & venditione prius vnius præ-
dij, vel plurium rerum certarum, ſuper qua
vel quibus cenſus ipſe conſtituatur expreſ-
sè, & deinde ſi voluerit omnium bonorum
in genere mentio fiat, &c.*

22 Tertio roboratur, quia de eſſentia
contractus cenſualis eſt, vt cenſus cō-
ſtituatur in bonis, & ad bona fiat re-
latio alias eſſet vſurarius, rō eſt, quia
iniquum videtur emptorem nullum
habere rei emptę periculum, ſed ſem-
per tutum eſſe, redditumq; ſaluum fore
contra *tex. in l.* 1. *C. de pericul. & com-*
23 *modo rei vendi.* vnde ad iuſtitiam iſtius
contractus oportet quòd redditus cō-
ſtituatur ſuper bonis certis, ac certis
finibus deſcriptis, ita vt illis peremptis
perimatur; *Felicianus poſt Petr. de Greg.
in tract. de cenſib. q.* 5. *in princip. ita con-
cludit Maſtrill. in additione n.*50. *&* 54.
*Redoan. in tract. de reb. Eccleſ. non alien.
in rubr. de conſtitutione annui redditus nu.*
47. *&* 49. *Aluar. Valaſc. de iure emphi-
teutico q.* 32. *num.* 10. *fol. mihi* 194. *qui
Nauarrum Laurentium, Rodulfum, Caſſa-
neum,* & alios congerit, & probatur in
verbis Bullæ Martini, ibi ſuper bonis
ſuis, oppidis, agris, prædijs, domibus, &
hæreditatibus, & paulò inferius ibi
bonis in ipſo tractatu tunc expreſſis, &
rurſus ibi bonis obligatis pęnitus in-
teremptis & diſtructis, quæ verba re-
fert *Valaſc. loco citato*; Ergo conſtitue-
re annuum cenſum ſuper incertis fru-
ctibus eſſet facere contractum impro-
batum, & vſurarium fateri, itaq; opor-
tet rem ipſam, ſeu feuda fuiſſe obliga-
ta, & ſuper eiſdem cenſum conſtitutū
Regis aſſenſu iam impetrato.

Qurtò, vſufructuarius ſuper fructi-
24 bus nō poteſt vendere annuos introi-
tus ad formam Bullę, quia Bulla dicit
ſuper rebus, & proprietatibus ſuis, latè
probat *Petr. de Gregor. in d. tract. de
cenſib. q.* 5. *nu.* 7. *& ibi additio num.* 77.
& ſeq.

Quintò, *Maſtrill. d. q.* 5. *ad Petr. de
Greg. num.* 147. *&* 148. format quæſtio-
nem, an facta ſubiugatione ſuper fru-
ctibus in genere talis officij, vel fundi,
cōſeatur facta ſuper officio, vel fundo
ex quo fructus naſcuntur, adeò vt cō-
tra poſſeſſorē officij, vel fundi agi poſ-
ſit, & concludit quod ſic, per iura, &
authoritates quas allegat, & ita deci-
ſum teſtatur, & eſt de mente *Feliciani
de cenſib. lib.* 2. *q.* 3. *num.*30. *ad* 32.

16 Sextò, probatur authoritate eiuſdē
Feliciani in tract. de cenſib. lib. 2. *c.* 4. *n.* 17.
*verſ. idemq; conſtituendum videtur de
vaſſallo, & feudatario,* qui relata opin.
Alexan. d. conſ. 18. *lib.* 5. ab ea recedit,
ea ratione, quia nullum ius poteſt ho-
die feudatarius conſtituere ſuper feu-
do, & re feudali, *ex l. Imperialem de
prob. feud. alien. per Feder. vbi communiter
DD.* & ego augeo motiuum, quia ven-
17 dere ſuper fructibus futuris feudi à ſo-
lo adhuc non ſeparatis eſt vendere ſu-
per ipſo feudo, quia fructus pendentes
pars ſoli eſſe videtur, *l. fructus pendentes
de rei vendicat.* ergo multò magis fru-
ctus adhuc nō creati, ſed creandi ſunt
pars ſoli, & feudi, & ſic ſuper feudo
cenſetur facta venditio non actione
perſonali, vt Alex. & ſequaces pręſup-
18 ponunt, & venditio facta ſuper fructi-
bus pendentibus reputatur inter im-
mobilia; *latiſſimè probat Tiraquell. de re-
tract. conſangui.* §. 1. *gloſ.* 7. *n.*37. *& ſeq.*
19 & prohibitus alienare fundum non
poteſt alienare fructus, nondum per-
ceptos, *latè probat Tiraq. loco citato n.*41.
ſubdens poſt *Azzonem Felicianus* inter
cæteros, quod feudatarius non poteſt
vendere futuros fructus feudi, vt infra
proximè dicam, allegat *Neguſantium
in tract. de pignor.* 2. *membr.* 2. *par. princi-
palis, num.*48. *&* 49. *fol. mihi* 197. *tom.* 6.
tract. qui relata opinione *Ioan. Fabri in*
§. *item Seruiana col.* 14. *inſtit. de act.* di-

centis feudum reſpectu fructuum, & commoditatum poſſe pignorari abſq; aſſenſu, ſubdit *Neguſant.* hæc verba, *intellige tamen tu, & declara iſtud quomodo vaſſallus obligaret ſe actione perſonali ad dictos fructus, & comoditates feudi; nam tunc valeret obligatio, ſecus autem ſi pro dictis fructibus, & commoditatibus vaſſallus conſtitueret ius vſufructus in re feudali, per notata per Bar. in l. codicillis, §. inſtituti in 2. q. de legat. 2. & ibi ſequitur Bald. & reputat notabile; nam ibi Bar.*
21 *vult. quod probibitus vendere, vel obligare poteſt fructus rei probibitæ alienare, vendere, & obligare ſe perſonali actioni ad præſtandum dictos fructus: non autem poſſit vſumfructum conſtituere, quia tunc conſtitueret ius in re, & eſſet quadam alienatio, vel obligatio. iuxta notata in l. fin. C. de reb. alien. non alien. refert, & ſequitur Surd. de alimentis tit. 4. q. 10. nu. 29. & nu. 30.* dat aliam declarationem, & reſtrictionem, vt non procedat quando venditio fructuum ſit ad longum tempus, & ex his patet intellectus, & reſponſio 2. ad doctrinam *Alex. & Ioan. Fabri.*
22 Septimo. *Alex. d. conſ. 18. Ioan. Faber inſtitut. de action. §. item Seruiana col. 4. vbi Iaſ. num. 119. & alij paſſim quos latè cumulat Tiraquel. de retract. lignag. §. 1. gloſ. 7. num.* 47. qui hac de re loquuti ſunt, diuiſi ſunt in duplici ſententia, alij permittũt alienationem fructuum feudi vſque ad quinquennium actione perſonali ſine aſſenſu, alij ad vitam feudatarij, *Iacobus Ardizon. in cap. 112. vtrum vaſſallus poſſit vendere ius percipiendi fructus, ſiue aſſenſu f. 243. tom. 10. tracta. poſt Azzonem,* dixit vſq; ad quinnium fieri poſſe, allegat *tex. clarum in l. qui concubinam 29. §. qui hortos de legat.* 3. qui permittit alienationem fructum rei prohibitæ alienari vſq; ad luſtrum.

Octauo, probatur concluſio *in l. ſi*
23 *quis ita legauerit 24. ff. de vſufruct.* vbi legatis fructibus annuis fundi, perinde accipi debet hic ſermo, ac ſi vſufructus fundi legatus eſſet, vbi glo. reſoluendo oppoſitiones dicit, quod ſi verba
24 legati, vel contractus diriguntur ad creditorem cenſetur promiſſus, uel legatus uſusfructus, quia ſunt uerba directa, ſi uerò ad hæredem, ſeu debitorem cenſentur promiſſi fructus, & ſunt uerba obliqua, *Bald.* ibi ſummat *tex.* hoc modo, *qui legat fructus annuis videtur legare vſufructum formalem, Bal.* ulterius progrediẽdo concordat cum diſtinctione gloſ. quod ſi uerba ſunt directa ad creditorẽ cenſetur legatus, uel promiſſus uſufructus, ſi obliqua ad hæredem, uel debitorem, & non eſt uſusfructus, quia debet capere fructus à manu debitotis, ſubdit Bald. quid iu-
25 ris in dubio quando teſtator, uel promiſsor non apponit aliquod uerbum exequutiuum, ſed tantam diſpoſitiuũ, dicit Bald. ꝙ ſoluitur per illam legem, quæ in dubio iudicat hoc verbum directum, quia dicit, quod eſt vſusfructus formalis, quod eſt notatione dignum ſecundum Bald. hic contractus habet nedum verba directa in beneficium creditoris, ſed clauſulas pluſquã exequutiuas, vt poſſit propria authoritate ſibi ſatisfacere ad vendendum, alienandum, hypothecandum, & cum clauſulis conſtituti, & præcarij; ergo dubitari non poteſt venditum ius reale, & translatum eſſe dominium illorũ introituum in beneficium emptoris ſtante Regis aſſenſu tunc impetrato, & conſequenter ad adohas, & ſeruitia tenetur.
26 Poſtremò probatur auctoritate *Petr. de Gregor. de conceſſione feudi par. 8. & par. 2. q. 6. fol. 45. quem ſequitur Intrigliol. de feud. centur. 1. q. 43. nu. 74. verſ. decimo limitatur, Fab. Ann. conſ. 129. num. 16. & nouiſſime D. Camill. de Curt. in diuerſ. feud. fol. 24. num. 18. & ſeq. qui poſt Io. Garſ. in tract. de meliorationibus, & expenſis limitat deciſ. D. Præſ. de Franch.* 159. & non procedat quando limitata, & deſignata eſt diſpoſitio, vel vẽditio, tunc enim fundus ad quem limitatur quærendus eſt directo, & iudicatur vti corpus venditum, & Garſia teſta-

¶ teſtatur ita fuiſſe deciſum.

Tandem ad obturandum os parti
27 aduerſæ productæ ſunt fides Reg. Cācell. ideſt omnium Scribarum mandati, qui reſtantur de ſtylo Cancellariæ, quòd quando fiunt iſte vendiriones introituum ſuper feudis apponuntur clauſulæ de ſtylo Cancellariæ, vt liceat Regiæ Curiæ exigere ſeruitium à quo voluerit, & quòd aſſenſus regiſtretur infra biennium in quinternionibus Cameræ, ſed in aſſenſibus ſuper hyporhecis feudorum non apponuntur iſtæ clauſulæ, hoc non alia ratione niſi vt conſultum ſit Regio Fiſco pro ſuis adohis, & releuijs; intereſt enim Regij Fiſci in ſuo Tribunali, & regiſtro ac ſuis quinternionibus regiſtratos habere ſuos feudatarios, *D. de Franchis deciſ.* 663. ſi igitur ex iſtis venditionibus non trāsferetur dominium in emptorem, vtique non eſſet neceſſaria regiſtratio, pròut nec eſt neceſſaria in hyporbeca, neq; clauſula, vt liceat Fiſco exigere ſeruitium à quo voluerit, ergo pernecesse fateri oportet introitus eſſe feudales, & dominium eſſe translarum in emptorem.

Confirmatur ex pacto particulari
28 inhito inter contrahentes, vt adoha ſoluatur à venditore, ergo contrahentium intentio eſt iam declarata, quod venditio erat in feudum, ſi enim venditio eſſet diſputabilis, ſed clarus.. Ergo idem eſt iudicandum dum partes expreſſe cōuenerunt ad quem ſpectaret onus adoharum, quia pernecesſè declarata eſt earum intentio facere, ſcilicet venditionem annuorū introituum in feudum.

Non obſtat *conſ.* 18. *Alex.* quia in
29 caſu illius conſ. non aderat Superioris aſſenſus, vt hic. Secundo procedit dummodo non cauſetur ius diſtinctū à principio cum Camer. ſupra allegato. Tertiò, procedit in venditione ad quinquennium, vel aliud modicum tempus, nō in perpetuum, vt hic, & eſt communis diſtinctio Ardizon. & aliorum per Tiraq. cumulatorū. Quartò, idem Alex. fatetur ex illo contractu non oriri, niſi perſonalem actionem, ergo nil commune cum caſu de quo agitur.

Nec obſtat argumentum Franc. de
30 Amic. quia pragmatica prohibet pręſtationem aſſenſuum quādo inducitur diuiſio vaſſallorum, & iuriſdictionis, non quando ſuper introitibus feudalibus cōſtituitur annuus cenſus in feudum: quo caſu nil intereſt Regis ſtante clauſula, vt liceat Fiſco exigere ſeruitium à quo voluerit. Imo intereſt Regis plures habere feudatarios, quos perſonaliter vocare poſſit in caſu neceſſitaris, quando indicitur generale ſeruitium, & paſſim practicatur, fiuntque venditiones iſte annuorum
31 introituum in feudum, & Proreges aſ-
¶ ſentiunt; audiui in camera latum eſſe generale decretum, quod ſeruitia, & releuia indiſtinctè exigantur à poſſeſſoribus ipſa feuda, & emptores introituum contribuant feudatariis ipſis.

SVMMARIVM.

1 *VEnditio fructuum feudi an conſtituat ius ſuper feudo.*

2 *Alex. conſ.* 18. *lib.* 1. *ponderatur pro Regio Fiſco non transferri ius aliquod reale ſuper feudo, vbi Regius aſſenſus non adeſt.*

3 *Franc. de Amicis authoritas pro Regio Fiſco ponderatur, & aliorum Modernorum.*

4 *Annuus redditus venditus, non dicitur cōſtitutus reſpectu feudi, ſed reſpectu fructuum.*

5 *Feudatarius poteſt dare poteſtatem percipiendi fructus feudi dummodo non cauſetur ius diſtinctum à feudo.*

6 *Alienatio ad longum tempus fructuum eſt ſpecies alienationis, non ſic ad modicum tempus.*

7 *Pactum quod transferatur dominium in venditione fructuum, adeſſe non debet, nec alienatio ad longum tempus.*

8 *In venditione fructuum ex quibus clauſulis arguatur venditio iuris feudalis.*

9 *Venditio fructuum arguit, & continet dominij translationem, & adhoc ponderantur verba Bullarum.*

10 *Cenſus conſtitutio debet habere relationem ad bona, eorumque periculum, nec ad ſecuritatem.*

11 *Perempta re cenſuali debet perimi cenſus.*

12 *Vſusfructus non poteſt vendi ad formam Bullæ.*

14 *Feudum, ſeu officium intelligitur obligatum, ſi facta eſt ſubiugatio ſuper illorum fructibus.*

14 *Cenſus non poteſt imponi ſuper feudo à vaſſallo, ſiue feudatario, & ratio aſſignatur.*

15 *Fructus feudi à ſolo ſeparandi pars feudi eſſe dicuntur.*

16 *Venditio facta ſuper fructibus feudi inter immobilia conſideratur.*

17 *Fructus feudi quando poſſunt pignorari ſine aſſenſu, vel cum aſſenſu declaratur.*

18 *Vſufructus conſtitutio conſtituit ius in re.*

19 *Doctorum diuerſæ ſententiæ de fructuum venditione ſuper feudo facta, quando in feudum, vel allodium cenſeatur referuntur.*

20 *Verba legati ad hæredem dirigi, vel ad creditorem, quid importet? refertur, & quid in dubio.*

21 *Camerarij doctrina explicatur.*

22 *Doctrina Alex. & ſequaciũ perpenditur.*

IN anno 1562. Illuſtriſs. quondã Dux Atri aſſerendo ex fructibus Tertæ Acquauiuę, qui percipiebantur de iure Baronis exigere annuos duc. 380. & maiorem ſummã vendidit ſuper eis pro pretio duc. 3800. annuos duc. 380. mediante Regis aſſenſu, nulla facta expreſſione in feudum, nec in allodiũ. Cum obligatione tamẽ omnium eius bonorum feudalium, & allodialium transferens in emptorẽ omne ius, &c. cum clauſulis ampliſſimis ad vendendum, alienandum, pignorandum, in dotem dandum, &c. & alijs in beneficium emptoris dictorum annuorum introituum in ampla forma.

Er quoniam emptor prædictus exegit integros annuos introitus du. 380. abſque ſolutione adoharum pro rata ſibi tangentiũ, & ſimiliter Regius Fiſcus, qui iure particulari ſucceſſit emptori exegit integros annuos introitus abſq; deductione adoharum.

Inſtetit modernus Dux compenſari adohas ab eo ſolutas ſpatio annorum 42. cum capitali prædicto duc. 3800. poſtquam ad earum ſolutionem tenebatur Regius Fiſcus, qui ſpatio annorum 40. illos exegit, & pro præterito Duciſſa Ariani emptrix à qua cauſam habet Fiſcus.

Opponit ſe nunc Regius Fiſcus di-
1 cens venditionem non fuiſſe factam in feudum nec ſuper corpore feudali, ſed ſuper fructibus feudorum tanquam à ſolo ſeparandis non ſuper ipſo corpore, & conſequenter dominium ſuper feudo non fuiſſe translatum in emptorem, ſed actionem dumtaxat perſonalem conſequendi dictos annuos duc. 380. & conſequenter ad adoham non teneri.

Principale fundamentum Regij Fi-
2 ſci conſiſtit in doctrina *Alex. conſ. 18. incip. attentis, & narratis in themate ſuper primo dubio lib. 5.* vbi probare conatur ex ſimili venditione facta abſque ſuperioris aſſenſu non transferri ius aliquod reale, neque dominium ſuper feudis, nec pro ea competere hipothecariam, ſed actione dumtaxat perſonali teneri venditorem, eiuſq; hæredes, & ſucceſſores ſuper fructibus, vt per eum.

Fanciſcus de Amicis fol. 48. num. 26.
3 his verbis eandem formauit, & pro Fiſco decidit quæſtionem, ſed quia aliquando contingit feudatarios aliquos vendere ſuper feudis ſuis annuos introitus cum aſſenſu, dubitari poterit ſi iſti emptores introituum teneãtur ad ſolutionem adohæ, *num. 31.* decidit non teneri ea ratione motus, quia ſi em-

emptores introituum haberent illos in feudum, vel ius formatũ ſuper feudo, induceretur feudorum ſeparatio, quę à Prorege fieri non põt per pragmaticam anni 1531. quam nouem capitum appellamus.

Ex Modernioribus eandem opinionem ſequitur *Franciſcus Milanenſis deciſ. 7. num. 46. lib. 2. qui ex doctrina Bald. in cap. quæ in eccleſiarum col. 4. nu. 20. verſ. quæro numquid feudatarius de*
4 *conſtitution.* probare conatur, quod iſte annuus redditus non ſit conſtitutus reſpectu fundi ſubiugati, ſed corporis fructuum feudi omnibus annis, *ex glo. in l. Codicillis, §. inſtituto ff. de legat. 2. l. defuncto, §. Sempronio, ff. de vſufruct. poſſiũt allegari dicta per Camer. in l. imperialẽ ſol. 20. col. 1. litera D.* qui allegando *conſ. Alex. 18. lib. 5,* illud declarat, vt
5 feudatarius poſſit dare poteſtatem percipiendi fructus feudi pro certa quantitate, ſubdit Camer. dummodo non cauſetur ius diſtinctum à principio, pro quo faciunt notata per *Io. Fabrum in §. item ſeruiana, inſtit. de actio. in fine, & num. 26. verſ. quid de ipſo feudo,* qui dicit, quòd feudatarius poteſt obligare non feudum, ſed fructus feudi.

Et ex doctrina Camer. habemus primum reſponſum ad conſ. Alex.

Prædictis tamen, & ſimilibus non obſtantibus contrariam opinionẽ eſſe veriorem ſubſcriptis medijs demõſtrabimus,

6 Primo auctoritate eiuſdem Bal. in loco citato per Milanenſem ſupra mẽtionato qui noſtram, & non ſuam ſequitur ſententiam, attendamus quæſo *Bald.* qui dicit hæc verba, *quæro numquid feudatarius poſſit vendere annuos redditus. Reſpondeo, poteſt ad modicum tempus, ideſt vſque ad nouem annos, ſed ad longum tempus non poteſt, quia eſſet ſpecies alienationis, vel ſaltim eſſet actus æquipollens alienationi, vel in fraudem factus.* opponit *Bald.* doctrinam *glo. fin. in verbo non extitiſſe, in l. codicillis, §. inſtituto de legat. 2.* quæ dicit quod fideicommiſſarius obligando penſiones, vel ius penſionis non ſuccedit in commiſſum, ſecus ſi obligat rem, *l. fin. C. de rebus alien. non alien.*

7 Subdit *Bald.* declarando glo. hæc verba, *quod verum eſt ſi hoc actum eſt, nè vtile dominium tranſeat, quia non dicitur alienare, qui facit pactum ne transferatur dominium, quod retinet apud ſeipsũ, quia alienatio non dicitur, niſi ille actus per quem tranſit aliquod dominium, l. 1. C. de fundo dotali,* hæc Bald. ex cuius theorica reaſſumitur, quod vt valeant alienationes feudatarij ſup fructibus feudi duo requiruntur. Primum vt ſint ad modicum tempus, & non vltra nouem annos, ſequitur. *Bar. Bald. & communiter in d. l. codicillis, §. inſtituto de leg. 2.* Secundum, vt fiat cum pacto, quod nõ transferatur aliquod ius, vel dominiũ in emptorem, & in facto deficiunt Regio Fiſco, hæc duo requiſita, quia alienatio fuit facta in perpetuum, non ad modicum tempus.

8 Item cum clauſulis ad vendendum, alienandum, & hypothecandum, in dotem dandum, &c. cum obligatione omnium bonorum, & Regio aſſenſu, ergo dominium, ſecundum opinionem Bald. fuit tranſlatum in emptorem pro illis annuis du. 380. & ſic Bal. claris verbis noſtram fundat opinionem, & conſequenter doctrina Milanenſis, qui Bald. ſequitur, vel corruit, vel pro nobis etiã allegari poteſt, idem *Bald. in l. voluntas, col. 2. verſ. illud certum eſt, C. de fideicommiſſ.* dicit, quod vaſſallus poteſt vendere fructus ad modicum tempus, quia non eſt alienatio, & eſt doctrina paſſim recepta, ex cumulatis per *Tiraq. de retract. lignag. §. 1. gloſ. 7. num. 47.*

Secundo principaliter probatur,
9 quia inter cætera ſubſtantialia Bullæ Nicolai V. confirmata per Pragmaticam Regis Alfonſi, & Bullæ Gregorij XIII. illud requiritur, quod cenſus imponatur ſuper rebus, & proprietaribus

bus ſuis, quod pronomen ſuis denotat
dominium de præſenti, *l. ſi ita, vbi Bar.
de auro, & arg. lega. Petrus de Gregor. in
Commentario ad Bullam prædictam qu. 5.
num.* 8. vbi hoc intelligit durante to-
to tempore vitæ contractus ſubiuga-
torij, vſque quo exercetur pactum de
retrouendendo, ſequitur punctualiter
D. Garſia Maſtrillus deciſ. 150. *in princ.*
ergo ſuper fructibus vti à ſolo ſeparã-
dis, & percipiendis tamquam incertis
quorum dominium non eſt penes feu-
datariũ imponi non poteſt, quia opor-
tet, vt dominium ſit de præſenti pe-
nes ſubiugantem tempore cõtractus,
& hoc ſpecificè declarauit Bulla Gre-
gorij XIII. cuius verba refert *Maſtril-
lus in additione ad Petrum de Gregor. q.* 5.
num. 68. & ſunt ſequentia videlicet,
*Concedimus, declaramus, & ſtatuimus il-
lud addentes, vt in cenſuum emptione, &
venditione prius vnius prædij, vel plurium
verum certarum, ſuper qua, vel quibus cẽ-
ſus ipſe conſtituatur expreſſè, & deinde
ſi voluerit omnium bonorum in genere mẽ-
tio fiat, &c.*

Tertio, roboratur, quia de eſſentia
10 contractus cenſualis eſt, ut cenſus cõ-
ſtituatur in bonis, & ad bona fiat re-
latio, alias eſſet uſurarius. ratio eſt,
quia iniquum uidetur emptorem nul-
lum habere rei emptę periculum, ſed
ſemper tutum eſſe, redditumque ſal-
uum fore, contra *tex. in l.* 1. *C. de peri-*
11 *culo, & commodo rei vendi.* unde ad iu-
ſtitiam iſtius contractus oportet, quòd
redditus conſtituatur ſuper bonis cer-
tis, ac certis finibus deſcriptis, ita ut
illis peremptis perimatur contractus
poſt *Petrum de Gregorio in tract. de
cenſibus q.* 5. *in princip. ita concludit Ma-
ſtrillus in additione nu.* 50. *&* 54. *Redoa-
nus in tract. de reb. eccleſ. non alienan. in
rubrica de conſtitutione annui redditus nu.*
47. *&* 49. *Aluar. Valaſcus de iure emphi-
teutico q.* 32. *num.* 10. *fol. mihi* 194. *qui
Nauarrum, Laurentium, Rodulfum, Caſ-
ſaneum*, & alios congerit, & probatur
in uerbis Bullæ Martini, ibi, *ſuper bonis
ſuis, oppidis, agris, prædijs, domibus, &
hæreditatibus*, & paulò inferius, ibi, *bo-
nis in ipſo tractatu tunc expreſſis*, & rurſus
ibi, *bonis obligatis penitus interemptis, &
deſtructis*, quæ uerba refert Valaſcus
loco citato, ergo conſtituere annuum
cenſum ſuper incertis fructibus eſſet
facere contractum improbatum, &
uſurarium fateri, itaq; oportet rem
ipſam, ſeu feuda fuiſse obligata, & ſu-
per eiſdem cenſum conſtitutum Regis
aſsenſu iam impetrato.

Quarto uſufructuarius ſuper fructi-
12 bus nõ poteſt uendere annuos introi-
tus ad formam Bullæ, quia Bulla dicit
ſuper rebus, & proprietatibus ſuis, la-
tè probat *Petrus de Gregor. in d. tract.
de cenſibus q.* 5. *num.* 7. *& ibi additio nu.*
77. *& ſeq.*

13 Quinto, *Maſtrillus d. q.* 5. *ad Petrum
de Greg. num.* 147. *&* 148. format quæ-
ſtionem. An facta ſubiugatione ſuper
fructibus in genere talis officij, uel fũ-
di ex quo fructus naſcuntur, adeout
contra poſseſsorem officij, uel fun-
di agi poſſit, & concludit, quod ſic:
& per iura, & authoritates quas alle-
¶ gat, & ita deciſum teſtatur, & eſt de
mente *Feliciani de cenſibus lib.* 2. *quæſt.* 3.
num. 30. *ad* 32.

Sexto, probatur authoritate eiuſdẽ
14 *Feliciani in tract. de cenſibus lib.* 2. *cap.* 4.
num. 17. *verſ. idemque conſtituendum
videtur de vaſſallo, & feudatario, qui re-
lata opin. Alex. d. conſ.* 18. *lib.* 5. ab ea
recedit, ea ratione, quia nullum ius
poteſt hodie feudatarius conſtituere
ſuper feudo, & re feudali, *ex l. impe-
rialem de probib. alien. per Feder. vbi com-
muniter DD.* & ego augeo motiuum,
quia vendere ſuper fructibus futuris
feudi à ſolo adhuc non ſeparatis eſt
vendere ſuper ipſo feudo, quia fructus
pendẽtes pars ſoli eſſe videatur, *l. fru-
ctus pendentes de rei vendica.* ergo multo
15 magis fructus adhuc non creati, ſed
creandi ſunt pars ſoli, & feudi, & ſic
ſuper feudo cenſetur facta venditio nõ
16 actione perſonali, vt Alex. & ſequa-
ces

Digitized by Google

ces præſupponunt, & venditio facta ſuper fructibus pendentibus reputatur inter immobilia latiſſime probat *Tiraquel. de retract. conſanguin.* §. 1. *glo.* 7. *num.* 37. *& ſeq.* & prohibitus alienare feudum, non poteſt alienare fructus nondum perceptos, latè probat *Tiraq. loco citato num.* 41. ſubdens poſt Azzonem, quod feudatarius non poteſt vẽdere futuros fructus feudi, vt infra proxime dicam, allegat *Neguſantium in tract. de pignor.* 2. *membro* 2. *partis principalis num.* 48. *&* 49. *fol. mihi* 197. *to.* 6. *tract.* qui relata opinione *Io. Fabri in*
17 §. *item ſeruiana col.* 14. *inſt. de actio.* dicentis feudum reſpectu fructuum, & commoditatum poſſe pignorari, abſq; aſſenſu, ſubdit *Neguſantius* hæc verba, *intellige tamen tu, & declara iſtud quomodo vaſſallus obligaret ſe actione perſonali ad dictos fructus, & commoditatas feudi, nam tunc valeret obligatio, ſecus autem ſi prò dictis fructibus, & commoditatibus vaſſallus conſtitueret ius vſusfructus in re feudali, per notata per Bart. in l. codicillis,* §. *inſtituto in* 2. *q. de legat.* 2. & ibi ſequitur Bald. & reputat notabile, nam ibi Bart. vult, quod prohibitus vendere, vel obligare, poteſt fructus rei prohibitæ alienare, vendere, & obligare ſe
18 perſonali actione ad præſtandum dictos fructus: non autem poſſit vſumfructum conſtituere, quia tunc conſtitueretur ius in re, & eſſet quædam alienatio, vel obligatio, iuxta notata in *l. fin. C. de rebus alien. vel non, refert, & ſequitur Surdus de alimentis tit.* 4. *q.* 10. *num.* 29. & *num.* 30. dat aliam declarationem, & reſtrictionem, vt non procedat quando venditio fructuum ſit ad longum tempus, & ex his patet intellectus, & reſponſio 2. ad doctrinam Alex. & Io. Fabri.
19 Septimo, *Alex. d. conſ.* 18. *Io. Faber. inſtit. de actio.* §. *item ſeruiana col.* 4. *vbi Iaſ. num.* 119. & alij paſſim, quos latè cumulat *Tiraq. de retract. lignager.* §. 1. *glo.* 7. *num.* 47. qui hac de re loquuti ſunt, diuiſi ſunt in duplici ſententia, alij permictũt alienationem fructuum feudi vſque ad quinquennium actione perſonali ſine aſſenſu, alij ad vitam feudatarij, *Iacobus Ardizonus in c.* 112. *vtrum vaſſallus poſſit vendere ius percipiendi fructus, ſine aſſenſu fol.* 243. *to.* 10. *tract. poſt Azzonem* dixit vſq; ad quinquennium fieri poſſe, allegat tex. clarum in *l. qui concubinam* 29. §. *qui hortos de legat.* 3. qui permictit alienationem fructuum rei prohibitæ alienari vſque ad luſtrum.
20 Poſtremo, probatur concluſio *in l. ſi quis ita legauerit* 24. *ff. de vſufructu*, vbi legatis fructibus annuis fundi, perinde accipi debet hic ſermo, ac ſi vſuſfructus fundi legatus eſſe, vbi gloſ. reſoluendo oppoſitiones dicit, quod ſi verba legati, vel contractus diriguntur ad creditorem cenſetur promiſſus, vel legatus vſufructus, quia ſunt verba directa, ſi vero ad hæredem, ſeu debitorem cenſentur promiſſi fructus, & ſunt verba obliqua, *Bald.* ibi ſummat *tex.* hoc modo, *qui legat fructus annuos videtur legare vſumfructum formalem,* Bald. vlterius progrediendo concordat cum diſtinctione gloſ. quod ſi verba ſunt directa ad creditorem cẽſetur legatus, vel promiſſus vſufructus, ſi obliqua ad hæredem, vel debitorem, & non eſt vſusfructus, quia debet capere fructus à manu debitoris, ſubdit Bald. quid iuris in dubio quando teſtator, vel promiſſor non apponit aliquod verbum exequutiuum, ſed tantum diſpoſitiuum, dicit Bal. quod ſoluitur per illam l. quæ in dubio iudicat hoc verbũ directum, quia dicit, quod eſt vſusfructus formalis, quod eſt notatione dignum, ſecundum Bald. hic contractus habet nedum verba directa in beneficium creditoris, ſed clauſulas pluſquam exequutiuas, ut poſſit propria authoritate ſibi ſatisfacere ad uẽdendum, alienandum, hipothecandũ, &c. cum clauſulis conſtituti, & præcarij; ergo dubitari non poteſt venditum fuiſſe ius reale, & translatum eſſe domi-

dominium illorum introituum in be-
neficium emptoris ſtante Regis aſſen-
ſu tunc impetrato, & conſequenter ad
adohas, & ſeruitia tenetur.

Ex prædictis ſunt ſublata cōtraria,
21 & primo cum *Camer.* fuit dictum, q
conſ. 18. *Alex.* procedit dummodo non
cauſetur ius diſtinctum à principio, ſe-
cundo procedit quando eſt facta uen-
ditio ad quinquennium, uel aliud mo-
dicum tempus non in perpetuum, ut
hic, & hęc eſt cōmunis diſtinctio Ar-
dizonis, & aliorum cumulatorum per
Tiraquellum.

Tertio, idem Alexand. & ſequaces
22 omnes fatentur ex illo contractu non
oriri pro creditore, niſi actionem per-
ſonalem, non hypothecariam, quia fa-
cta ſuper fructibus, & nō reſpicit cor-
pus, ſeu feudum, nunc dico Regio Fi-
ſco, ſi illa uenditio facta fuit ſuper fru-
ctibus feudi Acquauiuæ, & non ſuper
feudo, & ex illo contractu oritur actio
perſonalis contra Ducem uenditorē,
& eius hæredes, quæro à Regio Fiſco,
quo iure poteſt uendicare pecuniam
prouentam ex pretio feudi, & ſuper eo
ſibi ſatisfacere, ſi adeſt cumulus cre-
ditorum hypothecariorum cum aſſen-
ſu, qui inſtant ſuper pecunia eiſdem
ſatisfieri, non uideo utique? & ſic fi-
ſcus omni iure remanet excluſus.

Quarto, hic caſus eſt diuerſus, quia
adeſt Regius aſſenſus, & in caſu Alex.
deficit. Minus obſtat dictum Franciſci
de Amicis, qui ea ratione motus fuit,
quia Prorex diuidendo feudum, & fa-
ciendo plures feudatarios, caret po-
teſtate, ex pragmatica nouem capitū
anni 1531. quæ ratio non militat.

Primo, quia Regis magis intereſt
habere plures feudatarios, & homines
fideles, & ideo ſi venditio fuiſſet facta
in feudum res careret dubio, & ceſſa-
ret oppoſitio, ergo iddem quando ius
intelligit in feudū iuxtà naturam rei,
ſeu feudi ſuper quo fit uenditio.

Secundo, & clarius reſpondetur, q
ſi difficultas fit in poteſtate, adsūt plu-
res gratiæ Philippi Secundi glorioſæ
memoriæ, in quibus confirmati ſunt
aſſenſus præſtiti à Regibus inualidi,
ſeu dubij, ex defectu poteſtatis præci-
puè in gratia edita anno 1580. im-
preſſa in Capitulis Neapolis, & ſic aſ-
ſenſus prius practicatur in anno 1562.
firmus remanet, & in Regia Camera
quotidie præcitatur, quomodo fiunt
venditiones in feudum annuorum in-
troituum à feudatarijs, quia emptores
ſoluunt adohas, & releuia, & ab eis
releuantur venditores, plura præter-
mittuntur, breuitatis cauſa, ſuppleant
Doctiſſimi iuſdicentes.

Allegationes pro Ill. Duciſſa Bouiani, & Ill. Duciſſa Andriæ, contra Iſabellam Giron Tutricem illorum de Mazzilia.

ARGVMENTVM.

Venditio certorum annuorum introituū
ſuper fructibus feudi quando in allo-
dium facta eſſe cenſetur, non autem
in feudum defendimus. De clauſulis
ſolitis apponi in talibus contractibus
diſſeritur, & declaratur. Et de clauſu-
la ſeruitij, & releuij in talibus contra-
ctibus appoſitis, an & quando feuda-
lem arguant conceſſionem. Et an &
quando dominium, vel vſufructus di-
catur conſtitutus ſuper toto, vel parte
feudi. Et an aſſenſus operari poſſit in
caſu prædicto.

SVMMARIVM.

1 *Emptor annuorum introituum ſuper
fructibus feudi nullum ius acquirit
formatum ſuper feudo, ſed tantum con-
tra venditorem cum hypotheca tantum
feudi ſubiugati, & num. 3. probatur, &
num. 7.*

a *Ius*

3 *Ius percipiendi annuos introitus ſuper fructibus feudalibus non aſſumit qualitatem feudalem, niſi expreſſè, non obſtante quod clauſulæ id deſignantes adeſſent, & num. 3. & ſub nu. 18. & 19.*

4 *Clauſula, quod dominium annuorum introituum ſuper fructibus feudi transferatur in emptorem pro rata dominij nihil operatur.*

5 *Idem in annuis introitibus in Regno Siciliæ.*

6 *Dominium nec directum, nec vtile per venditionem annuorum introituum ſuper fructibus feudi transfertur, nec in toto, nec pro rata corporis, nec fructuum, & num. 10. & num. 17.*

8 *Venditio annuorum introituum ſuper feudo (ſtante pacto de retrouendendo) dicitur potius pignoratio. Et quid ſtante pacto de ſoluendo cenſum de propria pecunia, & num. 9. & 16.*

11 *Dictio (ſuper) hypothecam conſtituit, non autem transfert dominium, & n. 15.*

12 *Camill. de Curtis dicens venditionem annuorum introituum ſuper fructibus feudi eſſe vſurariam, reprobatur, & ſub num. 14. & 15.*

13 *Pronomen (ſuus) denotat dominium.*

14 *Venditor fructuum obligatur perſonaliter & fundus accedit loco hypothecæ pro faciliori exactione, & num. 17.*

18 *Venditio annuorum introituum ſuper fructibus feudi non dicitur feudalis, niſi qualitas feudalis exprimatur, & n. 19.*

19 *Annui introitus venditi ſuper fructibus feudi, abſq; feudali qualitate, ſunt burgenſatici.*

20 *Feudum ſi conceditur ſimpliciter non dicendo in feudum, erit allodium.*

21 *Venditio fructuum dicitur allodialis, non obſtante quod ſolutio adohæ eſſet reſeruata, & ſub num. 22.*

22 *Adoha onus eſt reale feudi.*

23 *Reſeruatio ſeruitij non facit præſumi rem conceſſam feudalem, niſi expreſſè in feudum dicatur.*

24 *Clauſulæ, quòd prædicti annui introitus tranſeant in vtili dominio ementis, &c. cum poteſtate alienandi, & feudi natura in aliquo non mutata, &c. non conſtituūt conceſſionem feudalem, niſi expreſſè in feudum dicatur.*

25 *Facultas percipiendi fructus propria authoritate ab emente, non conſtituit ius in re, nec dominium transfertur, ſed tantum hypothecam conſtituit, & num. 30.*

26 *Vſusfructus non conſtituitur ex venditione annuæ quantitatis propria manu capiendæ ex pretio, ſiuè redactu fructuum & limitatur opinio gloſ. & DD. in l. fundi Trebatiani, ff. de vſufruct. legat. & num. ſeq. 28. & 30. 36.*

07 *Vſusfructus non conſtituitur ex venditione partis fructuum feudi.*

28 *Venditio fructuum ſuper feudo diuerſa eſt à venditione annuæ quantitatis ſuper fructibus feudi, & nu. 29. 32. vbi reſpondetur ad Bald.*

31 *Hypotheca conſtituitur ſuper feudo, non autem dominium transfertur, ſtante clauſula, quod in defectum ſolutionis tertiarum poſſit capere tenutam feudi.*

32 *Prohibitus acquirere vſumfructum ſuper feudo, non prohibetur acquirere commoditatem.*

33 *Poteſtas ingrediendi propria authoritate feudum, ſuper cuius fructibus facta fuit venditio, non exercetur propria voluntate, diſſentiente debitore.*

34 *Dominiū feudi, ſuper cuius fructibus fuit facta annuæ quantitatis venditio, non poteſt transferri in ementem ex defectu volūtatis, aſſenſus, & defectu poteſtatis aſſentiendi.*

35 *Aſſenſus Proregis non ſufficit, quando feudum diuiditur in partes quotatiuas, & intereſſe fiſci expenditur in ſeruitio.*

36 *Vſusfructus non poteſt dici conſtitutus ex venditione annuorum introituum ſuper fructibus feudi, niſi expreſſe conſtituatur, & num. 38.*

37 *Aſſenſus, vt præſtetur, & vt operetur, omnia debent palam exprimi.*

38 *Poteſtas capiendi cenſum manu propria non conſtituit vſumfructum.*

39 *Aſſenſus debet peti in forma diſpenſationis quando inducitur diuiſio feudi, nec ſufficit in forma gratiæ.*

Clau-

40 *Clauſula, quòad expreſſa tantùm, modificat generalem aſſenſum.*

41 *Clauſula relatiua in aſſenſu appoſita in Regno noſtro non operatur.*

43 *Ex venditione annuæ quantitatis ſuper fructibus feudi cauſatur tantum ius hypotheca, non autem dominij.*

44 *Clauſula quòd aſſenſus regiſtretur non conſtituit venditionem feudalem, & deciſio refertur.*

45 *Seruitij præſtatio non arguit rem, ex qua debetur, eſſe feudalem.*

46 *Deciſio in præſenti articulo ponitur.*

1 IN cauſa Iſabellæ Policio cum Re-
gio Fiſco ſuper petitione duplica-
ti releuij pro annuis introitibus duca-
torum 960. emptis per q. N. Politium
à Barone Mottę Placanicę, in qua
ſubintrauerant etiam hæredes q. Cor-
neliæ Policiæ, petentes dictos annuos
introitus eſſe feudales, duæ poſſunt
fieri veriſſimæ iuris concluſiones.

Prima erit venditionem annuorum
introituũ factam ſuper fructibus feu-
di nullum ius penitus transferre in
emptorem, ſed tantum obligare ven-
ditorem, eiuſq; hæredem ad ſolutio-
nem annui redditus in pecunia cum
hypotheca illius corporis feudalis, ſu-
per cuius fructibus, & introitibus an-
nuus cenſus fuit venditus.

Secunda, venditionem annuorum
2 introituum factam ſuper ſuper fructi-
bus feudi, numquam dici feudalẽ, niſi
expreſsè fuerit facta in feudum, non
obſtantibus clauſulis, quod licitum ſit
Fiſco exigere ſeruitiũ à quo voluerit.
Et quod aſſenſus regiſtrari debeat in
quinternionibus Regiæ Cameræ, &
alijs in aſſenſu, & in contractu appo-
ſitis.

Primæ concluſionis facilis eſt pro-
3 batio, ſi ſimul cum parte præſuppona-
mus contrahentes in hoc contractu
voluiſſe conſtituere cenſum, iuxta
formam Bullæ, per quam nullum in
emptorem tranferri dominium corpo-
ris feudi, *dixerunt Nauarr. in tract. de vſur. notab. 22. n. 35. Lopez in l. 28. glo. 3. q. 2. tit. 8. par. 5. Foller. in pragm. de cenſib. verſ. & huiuſmodi cenſus n. 5. Milanenſ. deciſ. 7. num. 54. 55. & 56. lib. 2. Molin. de contractibus diſput. 372. lit. B. de Ponte deciſ. 32. num. 10. Padill. in l. 3. nu. 12. C. de ſeruitut. Auendan. omnino legendus conſ. 12. & alij, quos ſequitur Felician. in tract. de cenſibus lib. 1. cap. 4. n. 2. tom. 1. & cap. 1. num. 5. tom. 2. qui multis iuribus, & rationibus eam validiſſimè fundat poſt Valaſc. Auendan. in tract. de cenſibus cap. 17. per totum, vbi dicit opinionem iſtam eſſe veriſſimam, & cap. 87. nu. 8. & Leſſius cap. 89. nu. 10. ex noſtris Foller. & de Ponte, & Franc. de Amic. in rub. feud. fol. mihi 49. Camill. Bilott. in allegat. inſerta poſt tract. de abſolut. iuram.* in qua ſubſcripſerunt periti huius Regni D. Fabius Marcheſius, D. de Pon. & D. Pauluccius, & alij celeberrimi illius ætatis viri, & nouiſſimè *D. Rouitus omnino videndus in pragmat. 1. de cenſibus num. 12.*

Quod extẽditur quamuis in inſtru-
4 mento eſſet dictum, quòd dominium
annui cenſus tranſeat pro rata in em-
ptorem, cum facultate habendi, petendi, percipiendi, & vendendi, quia vel illa ſunt verba Notariorum, quæ partibus nocere non poſſunt, *ſecundum Bartol. in l. ſi libertus, ff. de reg. iuris, & in l. fin. C. de fideiuſſor. Curt. omnino legendus conſ. 101. num. 11. de Ponte in proprijs terminis conſ. 30. num. 26. vol. 1.* Vel etiam ſi eſſent appoſita à contrahentibus ſubſtantiam, & naturam cõtractus mutare nõ poſſunt, ſed de illis nulla erit habenda ratio, *l. inſulam, vbi Paul. de Caſtr. de præſcript. verbis, Bartol. in l. 2. ff. ſi cert. petat. Bald. in rub. ff. de iure emphit. Decius conſ. 682. Tiraq. retract. 1. §. 32. num. 33. Amat. conſ. 5. num. 19. & punctualiter tenuerunt Auend. omnino videndus conſ. 12. incip. quæ ſi non fuit per totum, Didac. Caſtill. in l. 74. Tauri verſ. ex quo vnum fol. mihi 208. Guttierez lib. 2. pract. quæſt. cap. 146. 167. & 168. n. 6. Molin. Ieſuita d. cap. 372. lit. B. & C.*

qui

qui de communi teſtatur, *& diſput.* 383.
n. 1. *Did.Couarr.lib.* 3. *var.reſolut.cap.* 11.
num. 13. *verſ. bis libenter addiderim Valaſc. Auend. omnino legendus in tract. de cenſibus cap.*89. *num.*22. *D. Rouitus in ead. pragm.* 1. *de cenſibus num.*52.

Et in annuis introitibus vẽditis ſu-
5 per fructibus feudi, *Milanenſ. deciſ.* 7.
*nu.*16.*&* 54. vbi fatetur hanc opinionem communiter ſeruari in Regno Siciliæ, nec vnquam de ea apud illa tribunalia fuiſſe dubitatũ, quicquid diſſerit Io. Cannetius, quem ibi reprehendit, & ſi aliqui ſunt forte contrarium tenentes loquũtur in cenſu perpetuo non habente ſpem luitionis, *vt poſt Igneum,& Tiraquell.explicat Auend. in tract. de cenſib. n.* 8. *in fine.*

Et hoc adeo eſt verum,vt nedum in
6 emptorem trãſeat dominium directũ, vel vtile totius,vel partis rei,ſuper qua venditur, ſed nec ſuper ea inducitur aliqua ſeruitus realis, vtpotè pręſtationis cenſus, ita *gloſ. in l. Caius*, *verſ. in perſonam*, *ff. de annuis legatis*, *& in l. vt pomum*, *ff. de ſeruitutib. Bart. Nicol. de Neap. & alij in l. Mela*, *§. fin. ff. de aliment. & cibar. legat. Imol. in l. apud Iulianum*, *§. ſi quid alicui*, *ff. de legat. Alex. omnino vidẽdus conſ.*18. *n.*3. *vol.*5.
7 vbi etiam communem dicit, ſed tantũ conſtituitur ſimplex hypotheca ſuper illo fundo, *ſecundum Bart. in l. codicillis*, *§. inſtituto*, *vbi etiam Bald. Imol. Caſtr. & alij de legat.* 2.. *idem Bart. in l. fundus quem*, *ff. de annuis legat*, *Alberic. in l. Caius eod.tit.Caſtill.in præcitata l.*74.*Tauri.*
8 Ex quo vnum notat *Conradus. in tract. de contractibus q.*74.*&* 95. *Milan. ead. deciſ.* 7. *num.*44. *Guttierez conſ.* 47. *Theſaur. deciſ.*154.*nu.*3.*Andr.Gail.lib.*2. *pract. quæſt. cap.*7. vbi dicit de generali conſuetudine Italię hanc opinionem eſſe receptam, & alij plures quos refert, & ſequitur *Felician. lib.* 1. *tom.* 2. *cap.*4.*num.*5.*& cap.*1.*num.*5. *vbi de communi teſtatur*. Quod præſertim verum eſt ſtante pacto de retrouendendo, cuius vigore debet cenſeri potius quædam pignoratio, quam vera venditio, *vt dicit Socc. Sen. conſ.* 15. *n.* 35. prout ſimiles vẽditiones iudicauit Sac. Conſ. teſte *D. de Franch. deciſ.* 159. *nu.*4. ma-
9 ximè ſtante promiſſione ſoluendi cenſum de propria pecunia, ſecũdum authoritatem damnatæ memoriæ, quem ibidem refert *D. de Franch. & punctualiter tenuerunt Didac. Caſtill. in d. l.* 74. *Auendan. reſponſ.* 12. *n.* 4. *& reſponſ.* 23. *nu.* 3. hinc ſicut in emptorem prędictũ non tranſit dominium pro rata corpo-
10 ris, ita nec etiam pro rata fructuum, cum nec venditor voluerit vendere fructus, nec emptor illos emere, ſed tantum ius percipiendi annuos ducatos 960. ſuper fructibus,& introitibus feudi, ita authoritate quamplurium DD. probat *Felician. de cenſibus lib.* 1. *cap.* 4. *per totum tom.* 2. *& Auendan. de cenſib. cap.* 17. *num.*20. & verba in caſu noſtro ſunt clara,dum in inſtrumento dicitur,vendidit annuos du.960. ſuper fructibus, & introitibus terræ prædictæ, & proinde non fructus, ſed pecu-
11 niam annuam ſuper fructibus, dictio illa, ſuper, importat hypothecã,& dominium non transfert, vt optimè *Bart. in d. l. codicillis*, *§. inſtituto*, *& ibi etiam Bald. Caſtrenſ. conſ.* 333. *vol.*1. *Cremenſ. ſing.* 45. *latiſſimè Boer. deciſ.*66.*num.*3.*&* 4. *Auend. de cenſib. cap.* 24. *nu.*8.
12 Nec dicas cum *Camill. de Curte in* 1. *par. diuerſ. feud. num.*18.*fol.*24. quod ſi dominium rei, aut fructuum non eſſet translatum in emptorem,non eſſet verus contractus emptionis, ſed potius contractus vſurarius contrà formam Bullæ, nam in hoc non modica adeſt æquiuocatio,pace tanti viri, quia licet non ſit venditio corporis, aut fructuũ feudi, erit tamẽ vera emptio iuris percipiendi annuum reditum in pecunia. ità *Auendan. conſ.* 12. *& in tract. de cenſibus cap.*17.*nu.*21. *Felician. d. cap.*4. *n.*1. *tom.*2. *& cap.*4. *num.*8. *lib.* 1. *tom.* 1. vbi dat veram diffinitionem,vt ſit contractus inſtitutus conſuetudine, in quo vnus vendit ius certi redditus ſingulis

annis

Digitized by Google

annis ſoluendi in pecunia pro quo indiuiduo legatur *D. de Ponte deciſ. 32. num. 2. in fine*, Ex quibus etiam fallitur pars, dum pōderat *bullam Papæ Nicolai, & pragm. Regis Alphonſi in verbo ſuper rebus, & proprietatibus ſuis*, quòd prono-
13 men (ſuis) denotat dominium; nam hæc ponderatio fortificat opinionem noſtram, quia ſi cenſus debet conſtitui ſuper rebus, & proprietatibus ſuis, argumentum eſt euidens, quod venditor remanet dominus, & penſionem de re ſua emptori præſtat, *ita gloſ. in cap. conſtitutus de cenſibus*, & dum bulla vtitur verbo ſupponere certum eſt illud importare hypothecam, non autem dominium trāsferre, vt præter adductos obſeruat *Balduin. in tract. de pignoribus cap. 1. in fine, Budeus in l. pen. ff. de pignor. Felician. lib. 1. cap. 4. num. 2. to. 2. Auendan. d. cap. 17. & in terminis Milanenſ. deciſ. 7. num. 44. lib. 2.*

Quæ omnia procedunt etiam ſi vē-
14 ditio annui cenſus eſſet facta, & limitata ſuper certo corpore, quia tunc nulla fit expropriatio corporis, ſeu partis feudi, aut fructuum ipſius, ſed tantum obligatur venditor actione perſonali ad ſoluendum anuuos introitus in pecunia, & corpus illud, ſuper quo venditio facta eſt accedit loco hypothecæ pro faciliori, & certiori exactione, *ità Bart. in d. l. fundus quem, & Alberic. in d. l. Caius, ff. de annuis legat. Ioan. Faber in §. item ſeruiana num. 34. inſt. de action. Foller. in tract. de contract. cenſual. verſ. incipiente cenſus num. 116. tom. 6. in tract. diuerſ. par. 2. fol. mihi 148. Didac. Caſtill. in l. 74. Tauri col. 1. verſ. ex quo vnum ſingulare infero fol. mihi 218. Auendan. conſ. 13. num. 3. & in tract. de cenſib. cap. 24. nu. 8. Cremenſ. ſingul. 45.* qui omnes ponunt exemplum in venditione, vel legato annuæ quantitatis ſoluendæ ſuper certo, & limitato fundo, & *eſt tex. in l. fin. §. fin. ff. de contrahend. empt.* vbi redditus annuus ſolui promiſſus de certo fundo, ne dum transferet dominium, ſed nec hypothecam indu-
15 cit, quæ in caſu noſtro cenſetur inducta per illam dictionem; ſuper, vt docuit *Io. Faber tod. loc. num. 34. ad idem eſt tex. in l. Caius, ff. de annuis legat. cum ſimil.* vt inde appareant ſine vlla concludenti ratione, *D. de Curte vbi ſupra fol. 25.* ab hac vera, & communi receſſiſſe opinione ſolus Garziç authoritate fretum, qui nihil allegat, ſed loquitur contra expreſſa iura, & opinionem tot Doctorum, imò ſi benè aduertatur *Garſ. ſub nu. 48.* loquitur quando cenſus conſtituitur limitatè ſuper certo prædio, ità ut venditor non teneatur ad ſolutionem illius, niſi ratione rei, & quandiù illam poſſideat, ità quod nulla adſit obligatio perſonalis, aut promiſſio ſoluendi redditum de pro-
16 pria pecunia, ſed quando uenditio fit de certa re tantum, & promictitur ſolutio à uenditore, & ſuis hæredibus, etiam de propria pecunia, tunc obligatio non cenſetur limitata ad rē demonſtratam, ſed perſonalis, & fundus loco hypothecæ pro maiori ſecuritate, & faciliori exactione creditoris, hæc ſunt formalia uerba, & notabilia *authoris damnatæ memoriæ ad conſuetud. Pariſ. §. ij. verſ. vlterius quæro num. 15.* qui loquitur in puncto de uenditione annuorum introituum facta ſuper fructibus, & introitibus alicuius feudi.

Patet ergo ex ſupradictis, & alijs ex induſtria prætermiſſis per hanc uenditionem annuornm introituum ducatorum 960. ſuper fructibus, & introitibus Mottæ Placanicæ nullum penitus fuiſſe tranſlatum dominium corporis, aut fructuum feudi in emptorē, qui tantummodo emit ius percipiendi dictos ducatos 960. ſuper fructibus feudi cum deſignatione certi corporis pro faciliori, & certiori illorum conſequutione, & pariter remanet abſoluta hæc prima concluſio.

Secunda concluſio, quòd uenditio
18 annuorum introituū facta ſuper fructibus feudi ad hoc, ut ſit feudalis, debet fieri expreſsè in feudum, adhuc

facilè

facilè probari poterit, dum qualitas
feudalis non præſumitur, ſed debet
nominatim exprimi, *vt in cap. 1. quis
dicatur Dux*, ibi, *per feudum eſt inueſti-
tus, & in cap. 1. de conſuetud. recti feud.*
ibi, *teneas nomine feudi*, & ibi, *nactus no-
mine feudi, & in cap. 1. verſ. vbi ergo ſic
datum eſt feudum, & cui feudum dederis
de feud. non hab. propriam natur. feud.*
quem *tex.* optimè ad propoſitum pon-
derat *Camerar. in cap. Imperial. fol.* 40.
lit. T, Andr. de Iſern. qui loquitur in
annuo redditu *in cap. 1. n.5. verſ. decla-
rat de nothis feud.* Immò omnes DD. qui
aſſerunt feudum poſſe conſiſtere in
annuis introitibus, præſupponunt cõ-
ceſſionem fieri expreſsè in feudum, in-
ter quos eſt *Reg. de Curte in prima par.
diuerſor. feudal. fol. mihi 41. nu. 49. verſ.
quod tamen eſt intelligendum, quando
iſti annui redditus conceduntur in feu-
dum*, plures cumulat *Ioan. Thom. de
Marin. in tract. de generibus, & qual. feud.
tit. 24. per totum, Marin. Freccia omnino
videndus lib. 3. de ſubfeud. in 2. formula
inueſtituræ num. 29. fol. mihi 401.* adeo
19 quod ſi venditio non fieret expreſsè in
feudum, tunc annui redditus, ſiuè in-
troitus venditi, eſſent burgenſatici,
non autem feudales, vt punctualiter
tenuit *Ludolph. Schrader. omninò legendus
in tract. de feud. par. 7. cap. 3. num. 10.
Franc. de Amicis tit. de his, qui feud. dar.
poſſ. fol. mihi 49. Amat. conſ. 5. num. 1.*
& ſic annua pẽſio percipienda ex Ca-
mera Domini, ſiuè Caneua Domini
numquam dicitur feudalis, niſi expreſ-
ſim eſſet conceſſa in feudum, *Io. Thom.
de Marin. d. tit. 24. num. 5. Roſental. de
feud. tit. de feud. diuiſ. cap. 2. concluſ. 75.
num. 7. verſ. non enim*, & propterea con-
ceſſio facta à Rege annuorum introi-
tuum non erit feudalis, niſi expreſsè
facta ſit in feudum, *Loffred. in cap. 1. §.
huius autem generis in fine, tit. ex quibus
cauſ. feud. amict. Marin. Frecc. omninò
legendus lib. 2. author. 5. num. 9. Thom.*
20 *de Marin. vbi ſupra*, etiam ſi concede-
rentur de feudo, vel de re feudali, *ità
Camerar. in cap. Imperialem fol. 41. lit. C.
& D.* vbi dicebat, quod quando datur
feudum non dicendo in feudum, non
erit feudum, cum omnis vis conſiſtat
ſi datur expreſsè in feudum, *& eſt tex.
expreſſus in cap. 1. de feud. non hab. propr.
natur. feud.* vbi ponitur modus cogno-
ſcendi quando conceſſio rei feudalis
facta Baroni ſit feudalis, vel burgen-
ſatica. Videamus modo, an ex clau-
ſulis in inſtrumento appoſitis dicatur
translatum dominium, vel ſaltin con-
ſtitutus vſusfructus, qui pars dominij
dicitur *in l. qui vſumfructum, ff. de verb.
obligat.*

Et primo, non obſtat illud, quod
21 pars magnificat, dum conſiderat ven-
ditionem dicti annui cenſus fuiſſe fa-
ctam francam, & liberã ab omni one-
re, & ſignanter à ſolutione adohæ,
quæ non præſtatur niſi ratione feudi,
iuxta ea, quæ *Marin. lib. 2. author. 5. &
Loffred. in cap. Imperialem col. x. verſ. præ-
terea adoha, de prohib. feud. alienat. per
Frideric.* nam non ex hoc neceſſario
infertur venditionem fuiſſe feudalem,
niſi expreſsè fuiſſet facta in feudum,
quia clauſula illa fuit appoſita ad tol-
lendas dubitationes, quæ fortaſſe po-
tuiſſent oriri inter domium, & empto-
rem, vt venditor, qui percipiebat an-
nuam pecuniam ex fructibus feud te-
neretur ſoluere adoham, iuxta ea,
quæ latè *Maſtrill. deciſ. 112. num. 30.
Marin. Frecc. author. 5. num. 16. verſ.
quod ſi creditor, Ioſeph Cumia in cap. ſi ali-
quem, in verbo ſeruitij conſueti num. 7. la-
tiſſimè Camerar. in cap. Imperialem fol. 20.
lit. H. & fol. 21. lit. N. Bartol. Alexand.
Cuman. & alij Ciuiliſtæ in l. ſi finita, §. ſi
de vectigalibus, ff. de damn. infect.* Et pa-
22 tet etiam, quia dum adoha eſt onus
reale poterat minuere fructus, *l. hacte-
nus, §. fin. ff. de vſufr. l. quæro, vbi gloſ.
ff. de vſufr. legat. Loffred. in parafraſ. ad
cap. Imperial. col. x. verſ. præterea adoha,*
& proinde voluit ſe cautum reddere
creditor, vt nullo vnquam tempore
teneretur ad aliquid, non quia vti do-

T minus

minus partis feudi tenebatur ad oham ſoluere, ſed nè fortè vti creditor percipiens annuam pecuniã ex fructibus feudi ad illius ſolutionem potuiſſet compelli, & ſi vigore clauſulæ apponendæ in aſſenſu teneretur ad illius præſtationem, poſſet ſolutum à venditore repetere. Et in terminis, quòd conceſſio rei liberæ à ſolutione adoharum, non præſumatur feudalis, ſed burgenſatica, dum non fuit facta in feudum, dixit *D. de Franch. deciſ.* 131. *in princip.* Immò dicam vnum, quod eſt
23 maius, quòd ſi conceditur aliqua res, vel redditus cum expreſſa reſeruatione ſeruitij, non per hoc conceſſio præſumetur feudalis, ſi non fuit dictum in feudum, ità *Oldrad. conſ.* 159. *num.* 6. *verſ. nec hoc etiam arguit, Iacobin. in verbo qui quidem inueſtiti, ante nu.* 51. *verſ. non obſtat retentio ſeruitij, Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par.* 2. *q.* 2. *num.* 30. *& punctualiter D. de Ponte conſ.* 30. *num.* 20. *in fine col.* 1. licet non deſint, qui aſſerant nec per iuramenti fidelitatis factam reſeruationem præſumi eſſe rem feudalem, & in feudum conceſſam, de qua re latè *Menoch. conſ.* 1. *num.* 34. *& conſ.* 191. *num.* 31.

Quemadmodum etiam non eſt facienda vis in illis clauſulis, ita vt præ-
24 dicti annui ducati 960. transfeant in vtili dominio, & poſſeſſione D. Felicis, cum poteſtate alienandi &c. feudi natura in aliquo non mutata, quia vel illa ſunt verba, quę de ſtylo à Notarijs ſolent apponi, ſecundum *Franc. Curt. conſ.* 101. *nu. xi. Anna allegat.* 142. *n.* 2. Vel ſi à partibus proferuntur non poſſunt mutare ſubſtantiam contractus, vt dixit notabiliter *Bald. in l. liberti, libertæq; num.* 42. *verſ. item nota, quod ſi inſtrumentum, C. de oper. libert. Crauet. conſ.* 293. *num.* 12. *col.* 2. *Neuizan. conſ. xij. num.* 73. *&* 74. *inter conſ. Bruni, & in proprijs terminis Reg. de Pōte conſ.* 30 *num.* 9. *& num.* 21. *cum ſeqq. vol. i.* Vndè ſimpliciter dicebat *Auendan. conſ.* 52 *num.* 2. quod in iſtis contractibus annuorum introituum multiplicatio verborum, & clauſularum non mutat naturam contractus præſertim cum ſint appoſita in exequutiuis *Anna d. allegat.* 142. *num.* 2. punctualiter de iſtis verbis in inſtrumento noſtro, *D. de Ponte conſ.* 57. *num.* 54. *& ſeq. vol. i.* Immò clauſula illa feudi natura in aliquo nō mutata, & ſi appoſita eſſet in diſpoſitiuis non probat venditionem factam eſſe in feudum, ſiuè feudalem, niſi dictum eſſet in feudum, vt dixit *Burſat. conſ.* 234. *incip. Academiæ veteris nu.* 45. *lib.* 3.

Nec obſtabit, quod ſit data facul-
25 tas emptori capiendi fructus manu propria, nam numquam talia verba in inſtrumento leguntur, ſed tantum datur electio non capiendi fructus, ſed conſequendi annuos duc. 960. tam à venditore, quam ab affictatoribus inquilinis, & Aerarijs, quæ verba dominium non transferunt, nec ius aliquod conſtituunt, *vt in l. liberto, ff. de annuis legat.* ſed poſito, quod in inſtrumento eſſet appoſita facultas percipiendi annuum cenſum manu propria, quæ verba ſolent importare conſtitutionem vſusfructus, iuxta diſtinctionē *gloſ. & Bart. in l. fundi Trebatiani, ff. de vſufr. legat.* tamen adhoc aduerto opinionem *gloſ. & Bartol. in d. l. fundi Trebatiani*, multas habere limitationes, quæ omnes conueniunt caſui noſtro.

Prima limitatio eſt quando vendi-
26 tio non ſit ex fructibus, ſed ex redactu fructuum, ideſt ex eo, quod redigitur, & colligitur ex fructibus, nam hoc caſu non cenſetur conſtitutus vſusfructus, quamuis eſſet data poteſtas percipiendi manu propria, *ità ex tex. in l. defuncta, §. Sempronia, ff. de vſufr. legat.* vbi S.C. vtitur verbis directis importantibus conſtitutionem vſusfructus; Et quia quantitas erat percipienda ex redactu fructuum, determinat non videri conſtitutus vſusfructus etiam ſi manu conceſſionarij capi deberet, hic eſt caſus noſter, vbi pecunia

nia annua erat capienda ex redactu
fructuum, quia non erat data poteſtas
capiendi fructus, ſed ducatos 960. ex
fructibus, & ſic neceſſario ex eo colli-
gebatur ex fructibus, præſertim quia
tertiatim debebant ſolui, *ad tex. in l.
Firmio, §. pater annua, ff. quando dies le-
gat. cedat,* & hunc *tex. in §. Sempronia*
reperi poſtea punctualiter ponderaſſe
Milanenſ. deciſ. 7. num. 46. lib. 2.

Secundo, limitatur dictum gloſ.
27 quoties non fuerunt venditi fructus
ſimpliciter, ſed aliqua pars illorũ de-
terminata; nam tũc numquam dicitur
conſtitutus vſusfructus, *ita diſtinguit
ead. glo. in l. fin. §. quaſita, ff. de vſufruct.
Bart. in l. fundi Trebatiani n. Alex.
omnino videndus conſ. 18. num. 3. vol. 5.
Anna conſ. 115. vol. 2. & in terminis de-
clarat D. Reuerter. in deciſ. Reg. Cam. 14.*
In caſu autem noſtro Baro non vendi-
dit omnes fructus, ſed aliquam illorũ
partem in pecunia, cum terra ſit valo-
ris annuorum ducatorum 4000.

Nec dicas illud eſſe quando legan-
28 tur fructus, ſecus autem eſſe quando
legantur redditus annui, iuxtà dixtin-
ctionem *glo. in d. l. ſi quis ita*, nam glo.
loquitur quando legantur redditus,
& introitus indefinitè, & indetermi-
natè, non autem quando venditur, vel
legatur aliqua quantitas determinata,
& ita explicat *Alex. d. conſ. 18. num. 3.
verſ. & non obſtat, vbi de communi teſta-
tur Anna ibidem num. 3. & 5. D. Reuer-
ter. vbi ſupra.*

Vel & ſecundo, dico diuerſum eſſe
vendere annuos redditus ſuper tali
prædio, & vendere ducatos 960. ſuper
redditibus alicuius feudi, iuxta formã
Bullæ. Nam primo caſu fortè poſſit
dici conſtitutum aliquod ius reale, &
procedat opinio gloſæ; ſecundo verò
caſu nullum dicitur conſtitutum ius
reale diſtinctum, ſed feudum tantum-
modo dicitur hypothecatum, ita di-
ſtinguit *Milanenſ. d. deciſ. 6. n. 42. & 43.*

Tertio, facultas illa exigẽdi fructus,
30 & redditus authoritate propria non
importat translationem dominij, ſed
tantum hypothecam, ità punctualiter
Valaſc. de iure emphit. q. 32. nu. 22.

Quarto, opinio gloſ. procedit in
vltima voluntate, non autem in con-
tractibus, præſertim rerum feudalium,
ità D. Lanarius loco infra allegando.

Et clauſula, quod in defectum ſolu-
31 tionis tertiarum poſſit capere tenutã
feudi authoritate propria, operatur
tantummodo hyppothecam feudi, &
dominium non transfertur, *ità Bald. in
l. creditores nu. 3. C. de pignorib. Cremenſ.
ſingul. 2. Alex. ad Bart. in d. l. 2. lit. A.
Bart. in l. 3. §. poſt diuiſionem, ff. qui po-
tior. in pignor. hab. Caſſan. in conſuet. Bur-
gund. de cenſuris rub. 2. lim. 8. Afflict. de-
ciſ. 201. & alij quos refert, & ſequitur
Vrſill. ibidem nu. 10.* Immò ex clauſula
iſta colligitur manifeſta voluntas con-
trahentium, quod noluerint trãsferre
dominium, cum creditor ob debitum
lʒ nõ ſolutum, pignus poſſidet, tamen
opinione Domini non poſſideat, vt di-
xit *tex. ad literam in l. ſi ſeruus depoſitus,
§. 1. ff. de noxal. action.* nec credit ſe
Dominum eſſe, *l. quæcumq; §. 1. ff. de
publicia. in rem actio.* nec in eum vtile
transfertur dominium, *Alex. poſt alios
in l. ſi finita, §. ſi de vectigalib. nu. 12. ff.
de damn. infecto. Andr. & alij in conſtit.
ſi quis poſt litem,* nec talis creditor dici-
tur habere vſumfructum, ſed in eum
tranſit tantum commoditas, *ità Bart. in
d. l. ſi finita, §. ſi de vectigali nu. 5. verſ.
dico, ff. de damno infect. Bald. conſ. 182.
lib. 3. Menoch. in apoſtill. ad Bart. ibidem
lit. F.* quæ ſatis differt ab vſufructu, *glo.
punctualis in auth. idem eſt, C. de bonis quæ
liber. Aretin. in §. 1. inſtit. per quas perſon.
nob. acquir. Caualcan. in tract. de vſufruct.
mulier. relicto num. 181. Bolognet. in pro-
prijs terminis conſ. 4. num. 40.* Et prohi-
32 bitus acquirere vſumfructum ſuper
feudo, poteſt haberè commoditatem
ſuper illo, *ſecundum Bald. in l. cum opor-
tet num. 18. poſt Iacob. de Beluiſ. C. de bo-
nis quæ liber. Bolognet. ibidem num. 40.
Franch. deciſ. x. nu. 9.* cuius vigore po-

terit adminiſtrare, *Loffred. conſ. x.* Si
igitur hic creditor habet commodita-
tem ſuper feudo, quod retinet loco pi-
gnoris, nõ dicitur habere vſumfructũ,
qui ſatis diuerſus eſt ab ipſa commo-
ditate.

Et demum non omictam, quod li-
33 centia, & poteſtas illa ingrediendi rẽ
obligatam authoritate propria poterit
exerceri, debitore non reſiſtente, ſe-
cundum eundem *Bart. in l. creditores nu.
5. verſ. quandocunq; creditor in prima lect.
& n. 3. verſ. tum nec Iudex, C. de pignorib.*
adeò quod ſi debitor contradicat, &
reſiſtat, creditor cogitur adire iudicẽ,
inde fit, vt ea amplius creditores non
vtantur, cum ſemper vrbaniùs agendo
per ſentẽtiam, & iudicium pignori in-
cumbant, & propterea cum non ſit in
vſu, de ea nulla habenda eſt ratio, cum
potius apponi ſoleat ex ſtylo Nota-
riorum in verbis exequutiuis inſtru-
menti, quam ex partium voluntate.

34 Et tandem vnico verbo, vt omnia
concludam, vel pars prætendit per ta-
lem venditionem annuorum ducato-
rum 960. ſuper fructibus feudi, eiuſq;
introitibus translatum fuiſſe dominiũ
pro rata corporis feudi in emptorem,
& hoc erat impoſſibile, tum ex defectu
voluntatis contrahentium, qui vere
voluerunt dominium transferre, ſed
tantum vendere annuos introitus in
pecunia, vt ſupra fundauimus, tum
etiam ex defectu poteſtatis, cum hoc
non potuiſſet facere ex defectu pote-
ſtatis ſine Regio aſſenſu, quia Prore-
35 gis non ſufficiebat, *per pragm. delli no-
ue capi in 7. cap.* quæ verè loquitur quã-
do pars quotatiua diuiditur, ſʒ me-
dietas, tertia, vel quarta, non autem
ſolummodo diuiſionem vaſſallorum,
ſeu iuriſdictionis, vt inauertenter pars
exiſtimat; Regis enim intereſt feuda
eſſe vnita, *Anna conſ. 127. Freccia lib. 1.
de ſubfeud. cap. 1. num. 22. & lib. 2. in
verbo ſupereſt num. 13. fol. mihi 173.* Imò
ſi tales venditiones annuorum introi-
tuum eſſent dominij translatiuæ, &
proinde feudales, damnum fiſci eſſet
notorium reſpectu ſeruitij; nam quem-
admodum à feudatario poſſidente in-
tegrum feudum cum vaſſallis annui
redditus viginti vnciarum poſſet exi-
gere ſeruitium, ſiuè adoham ad ratio-
nem vnciarum decem cum dimidio ab
emptore annuorum introituũ feuda-
lium, non poſſet exigere, niſi ad ratio-
nem vnciarum quinq; pro ſingulis vi-
ginti vncijs, *& optimè declarat Andr. in
cap. imperialem, §. firmiter num. 30. in
fine, de probib. feudi alien. per Federic. Ma-
rin. Frecc. lib. 2. auth. 5. num. 9. Reg. de
Curte fol. 41.* & proinde diminueretur
ſeruitium in dãnum Regis, quod Pro-
rex facere non poſſet, iuxta ea quæ
*Andr. in cap. imperialem nu. 13. & nu. 53.
& alij paſſim.*

Vel prætendit emptorem fuiſſe ef-
fectum vſumfructuarium, & proinde
36 dominum, cũ vſusfructus ſit pars do-
minij, *ad tex. in l. qui vſumfructum, ff.
de verb. obligat. & ea quæ Loffred. conſ. 3.*
& hoc quoq; falſum eſt, tum quia nũ-
quam præſumitur vſufructus conſti-
tutio, niſi expreſſim dictum ſit, vt dixit
*Alex. in l. pupillos, §. ſi in pluribus n.
ff. de oper. noui nunciat. Felin. in cap. au-
ditis in fine, de præſumption. Iaſ. in l. cum
bi, §. 1. ff. de tranſaction. & propriè in
caſu noſtro Felician. lib. 1. cap. 1. num. 5.
verſ. vim eximiam tom. 2.* tum etiam,
quia nec Prorex in tali caſu potuiſſet
aſſentire reclamãte dicta pragm. in 5.
cap. & proinde vel dicere debemus
contractum inualidum quòad dominij
translationem vſusfructus ex defectu
aſſenſus, valido remanente quoad hy-
pothecam, iuxtà ſingularem doctrinã
Camer. in l. imperialem fol. 49. lit. F. vel
vt actus valeat partes noluiſſe vſum-
fructum conſtituere, etiam ſi hoc ex-
preſsè dixiſſent, vt in proprijs terminis
cumulauit *Crauett. conſ. 222. Bolognet.
conſ. 6. & 7. quos refert, & ſequitur Anna
conſ. 46. num. 24.*

Immò, vt hoc non omictam, quam-
37 uis Prorex potuiſſet aſſentire, tamẽ in
caſu

caſu noſtro noluit; nam ei non fuit expreſſum, quod volebant transferre dominium, & vſumfructum conſtituere, aut concedere poteſtatem emptori capiendi fructus manu propria, quia ſi hoc in precibus expreſſiſſet, vel non aſſentiſſet, vel difficilius, dum non poterat, immò expreſsè hoc vetuit in aſſenſu, dum illum præſtitit natura feudi in aliquo non mutata, & feudi natura eſt in Regno, vt feudum ſemper remaneat indiuiſum,vt in terminis notát *D. de Ponte conſ.3. nu. 37. vol. 1.*

Et addo vnum, quod eſt notabile,
38 vt ſi in aſſenſu fuiſſet expreſſum, quod emptori erat conceſſa facultas percipiendi cenſum manu propria, non tamen Prorex ex hoc erat certus de cõſtitutione vſusfructus, quia ſpecificè hoc debebat exprimi, & non per alia verba, quæ in aſſenſu effectum non operatur, ità reperio conſuluiſſe *D. Petrum Antonium Lanarium, præteriti ſeculi Aduocatorum principem in conſ. 136. inter conſ. D. de Ponte vol. 2. num. 39. vſque ad 112.* debebat eo caſu aſſenſus ſtare in
39 forma diſpenſationis, dum inducebatur diuiſio feudi, quia non ſufficiebat in forma gratiæ, *vt in terminis poſt Camerar. conſiderat D. de Ponte conſ.3. num. 38. vol. 1. & conſ.27 num. 2. vol. 2.* Et quamuis aſſenſus fuerit præſtitus omnibus,& ſingulis pactis in contractibus appoſitis, tamẽ ſtatim ſubijcitur clauſula, quoad expreſſa tantum, quæ generalem aſſenſum modificat, & non
40 poteſt dici expreſſum aliquod pro relatione ad aliud, *ſecundum Angelum in §. ſi verò expreſſim auth. de hæred. & falcid. Frecc. lib. 2. quæſt. 15.* & clauſulam illam relatiuam in Regno noſtro non operari, firmat punctualiter *D. Lanar. ibidem nu. 113.* præſertim in aſſenſu conceſſo ad partis petitionem, ſecundum *Angelum in l. ſed & ſi quis, §. quæſitum, vbi Caſtrenſ. ff. ſi quis caution.*

Et ex his, ni fallor, nedum noſtra opinio redderetur indubitabilis, ſed
41 etiam contraria fuerunt penitus reſoluta, nam Bald. in contrarium allegatus, loquitur quando feudatarius vẽderet redditus feudi ſimpliciter, & indefinitè, quo caſu poſſet dici conſtitutus vſusfructus, & ſic ius diſtinctum à principio, ſed dum in caſu noſtro nõ fuerint venditi indefinitè redditus feudi, ſed certa quãtitas pecuniæ percipienda, vel ſoluenda ex fructibus,& introitibus feudi, iuxta formam bullæ, quo caſu nedum transfertur dominiũ in emptorem,ex ſupra traditis,ſed nec etiam conſtituitur ius vſusfructus, aut aliqua ſeruitus cauſatur in beneficiũ emptoris, ſed tantummodo obligatur venditor actione perſonali ad præſtãdam dictam annuam pecuniam cum hypotheca feudi,vnde dicta quantitas percipienda eſſet, vt perbellè explicat *Alex. in celeberrimo conſ.18. vol.5.* vbi de communi opinione teſtatur, refert, & ſequitur *Anna conſ. 115. vol. 2.*

41 Et licet in caſu noſtro ſit cauſatum ius ſuper feudo, tamen illud ius non eſt ratione vtilis dominij, aut alicuius iuris realis totaliter diſtincti, ſed tantũ ratione ſimplicis hypothecæ reſultantis, ex ſuppoſitione feudi, quam cum Proregis aſſenſu, quem in caſu noſtro habemus, conſtitui poſſe, nemo ſanè mentis negabit. Et in hoc adeſt non modica partis æquiuocatio, dum non facit differentiam inter ius illud, quod cauſatur ſuper feudo, ratione utilis dominij, & ſolius hypothecæ,& quando opinio Baldi eſſet in caſu partis, ꝙ omninò negatur,& nulla de ea eſſet habenda ratio, cum ſit contra communem, & acceptam tot Doctorum opinionem dicentiũ, ut ſupra ſolidè fundauimus, per uenditionem annui cenſus, nullum quidem transferri dominium.

Et clauſulam, quod aſſenſus regi-
42 ſtretur in quinternionibus Regiæ Cameræ, uel fuit oppoſita ex errore ſcribæ mandati, & proindè uti ſuperflua uitiatur, & non alterat præſertim in Regijs munificentijs, *vt dicitur in l. fin. C. de*

C. de donat. uel & ſi conſultò poſita eſſet, non ex hoc ſolo præſumitur cōceſſio, ſeu uenditio annui cenſus feudalis, niſi expreſſim fuiſſet facta in feudum, *ità Loffred. in parafraſ. feud. ad Iſern. in tit. ex quib. cauſ. feud. amitt. S. huius autem generis in fine*, ubi ſic per Regiam Cameram deciſum eſſe teſtatur, poſt alios refert, & ſequitur *D. de Ponte d. conſ. 30. nu. 20.* Et caſus Loffred.
43 eſt mirabilis, nam fiſcus reperiebatur in poſſeſſione exigendi ſeruitium a Galaſſo de Tarſia, & tamen hoc non obſtante prædicta annua penſio fuit habita pro burgenſatica non obſtantibus prægnantibus uerbis, quæ conceſſionem feudalem præſumi faciebāt. Vt inde appareat nō obſtare alteram clauſulam, quod liceat fiſco exigere ſeruitium à quo uoluerit, cum nedum reſeruatio ſeruitij, ex ſupradictis, ſed nec illius exactio feudalem qualitatē ab initio creationis non expreſſam inducere poſſit.

Et tandem non eſt nouus hic articulus, ſed pluries in hiſce Tribunalibus diſcuſſus, & iuxta prædicta deciſus, immò in caſu fortiori uenditio annuorum introituum expreſſim facta in feudum fuit allodialis declarata, ut patet ex exemplis in proceſſus productis.

Carolus Brancacius.
Io. Antonius della Calce.

Die 12. Aprilis 1621. Neapòli fuit per Regiam Cameram deciſum prædictos introitus, ut ſupra uenditos eſſe burgenſaticos, non autem feudales, & per conſequens releuium non deberi, contra allegationes Bāmacarij Actuario Sergio referente D. Præſidente Hieronymo Natale.

ARGVMENTVM.

Venditis fructibus feudi ad vitam, vel ad tempus in caſu tamen permiſſo prçuio Regiō aſſenſu, in quo nō adeſſet clauſula illa, quòd liceat Regiæ Curię exigere ſeruitium, & releuium à quo voluerit, & mortuo feudatario vendente, an releuium ſtatim ab hęrede vendētis, vel debeat expectari mors emētis fructus, uel debeat ſolui ab emente. Diſtinguitur quando in feudum, uel non in feudum facta eſt uenditio, & ab hęrede uendentis ſoluendum eſſe concluditur, non expectata morte ementis, qui nullum dicitur ius habere in feudo, ſed tantum ius percipiendi fructus, uerùm exequutio fiat à Fiſco contra ementem uti fructuum perceptorem.

SVMMARIVM.

1 *Venditis fructibus feudi mediante Regio aſſenſu, & non appoſita clauſula, quod liceat Regiæ Curiæ exigere releuium à quo voluerit, quis ſoluet an hæres ementis, vel uendentis ponderatur & num. 2. & 3. & diſtinguitur nu. 4. 5. & 6. & ſub nu. 11. & deciditur nu. 13. & ſub num. 17.*

7 *Venditio fructuum feudalium non conſtituit quid diſtinctum à feudo, nec ius formatum ſuper illo.*

8 *Releuium debetur ab hærede ementis annuam quantitatem in feudum ſuper fructibus feudi.*

9 *Releuium non debetur ex fructibus feudi venditis nulla expreſſa feudali qualitate, licet in quinternionibus Regiæ Cameræ eſſent deſcripti, & ſub num. ſeq.*

10 *Retentio directi dominij penes Regem, eſt de ſubſtantia feudi.*

11 *Ex venditione fructuum, vel ſuper fructibus feudi transfertur ius tantum percipien-*

cipiendi fructus, non autem vtile dominium ſuper feudo, & num. 18.

12 *Releuium non debetur, vbi directum dominium non recognoſcitur.*

13 *Fiſcus exigit releuium ab emptore fructuũ ob mortem vendentis, ſed hæres vendẽtis contribuit hæredi emptoris ratam ſolutam, & num. 20.*

14 *Conductor fructuum feudi per decennium ſoluit ſeruitium militare.*

15 *Qualitas feudalis, non autem aſſenſus conſtituit feudum, & deciſio refertur.*

17 *Poſſeſſio exigendi ſeruitium feudale non nocet, vbi qualitas feudalis non probatur.*

17 *Emptor fructuum, non autem venditor ſoluet collectam, ſiue bonatenentiam prò rata.*

19 *Camillus de Curtis, & Reg. Reuerterius dicentes releuium deberi ab hærede ementis fructus notantur.*

QVÆSTIO VII.

ALtera præcedẽ-
ti contraria of-
1 fert ſe mihi ꝓ-
ponenda pari-
ter, & differen-
da dubitatio,
quid ſi in ven-
ditione fructuũ
feudalium, vel
ad vitam factam, vel ad tempus, vnà
cum Regio aſſenſu non eſſet appoſita
clauſula illa. Verùm quod liceat Re-
giæ Curię exigere releuium à quo uo-
luerit, an tunc mortuo Barone uendẽ-
te debeat eius hæres ſoluere releuiũ,
& ſic medietatem fructuum, uel de-
beat ſoluere emptor nomine hęredis,
& tandem an debeat expectari mors
ementis fructus, ad finem, ut hæres
feudatarij iam mortui, pleno iure poſ-
ſidens feudum, poſſit releuiũ ſoluere.
2 Et quidem articulus iſte à nullo quò
ad videre poterim eſt tactus, uerum
per iuris terminos diuagando, uidebatur
tur dicendum contra ementem, eiuſq;
hæredem eſſe proferendam ſententiã,
ut facto caſu mortis feudatarij, non
eius hæres, ſed hæres ementis (& ſic
morte ementis expectata) debeat ſol-
uere releuium, cum eo caſu hęres feu-
datarij nullos fructus percipiat, ergò ſi
nullos fructus percipit, quænam fru-
ctuum medietas, & ſic releuium poteſt
conſiderari cum non entis nullæ ſint
partes, meritò ipſe releuium non de-
ber ſoluere.

Ex parte ementis alia fit ratiocina-
3 tio, quod licet ipſe percipiat ex feudo
fructus, tamen adhuc negari non po-
teſt, quòd releuium ſoluitur prò inue-
ſtitura, quam uaſſallus accipit à Do-
mino, ſiuè eius renouatione, & prò ho-
nore illo, quo honeſtatur uaſſallus in-
ueſtitus, ſi ergò dicit emptor nulla
opus habet inueſtitura, cum ipſe non
ſit feudatarius, ſed tantum ſit ſimplex
perceptor fructuum, nec in poſſeſſione
feudi, meritò releuium ipſe ſoluere
nõ debet, quod rationabile eſt, & hoc
modo facta inter iſtos tali ratiocina-
tione, fiſcus à quonam debet releuiũ
exigere? An ab emptore? & videtur,
quod non, quia ipſe non inueſtitur, àn
à uenditore, & nequaquam, quia ipſe
fructus non percipit, & certum eſt, ꝙ
emptor non tenetur.

In quo articulo diſtinguas tres ca-
4 ſus. Primo, aut in contractu fuit ex-
preſſum de iure adohę, & releuij, ut
ſoluatur ab emptore, & tunc res extrà
aleam, cum quiſquam onera ſibi aſſu-
mere poteſt de uoluntate, & illi ſtare
debet uigore pacti, & ratione facilio-
ris exactionis, ut ſupra.

Secundo caſu, ſi de iure adohæ, uel
5 releuij cautum eſſet, ut ſolueret ipſe
uenditor, tunc nec dubitabilis eſſet
quæſtio, ſed potius deciſa, ut ad uen-
ditorem uigore pacti onus releuii, atq;
adohæ ſpectaret, pacta enim ſeruan-
da ſunt, etiam in contractu feudali.

Tertio caſu, quando de hoc nihil
6 eſſet cautum, ſed ſimpliciter facta eſ-
ſet uenditio fructuum, & tunc dicen-
dum

Digitized by Google

dum eſt non emptorem, ſed hæredem uendentis teneri ad ſoluendum releuium; verum quòd fiſcus poteſt exigere releuium ab emptore uti à poſſeſſore feudi, eiuſque fructuum, ſaluis iuribus contra uenditorem, eiuſque hæredem.

Quam propoſitionem practicam
7 probo. Primo, quia iſta uenditio fructuũ non conſtituit feudum, nec ſeparat feudum à feudo, adeòut conſtituatur, quid diſtinctum ius feudale, *vt ait Franc. de Amicis in ſua repet. de his, qui feud. dar. poſſ. fol. 49. verſ. ſumus modo, num.31. ad finem,* dicens quod emptores iſti annuorum introituum feudaliũ non habent iſtos fructus ſic emptos in feudum, nec aliquod ius formatum in feudo, ſed tantum emerunt illos introitus, ſiuè ius percipiẽdi cum aſſenſu, non ad finem ſeparandi feudum à feudo, cũ hoc prohibitum ſit per Regiam pragmaticam, quæ ſeparatio ẽt Vicario Regis prohibita eſt *per pragm. delli noue capi*. Si ergò feudatarij non ſunt, trahit conſequentiam Franc. de Amicis, ꝯ dũ feudatarij non ſunt, non tenebuntur ad ſeruitium aliquod, nec adoha, cum tantum ſimplices emptores ſint, ſed ad vendentem adohæ releuijque onus ſpectare dicendum eſt vti feudatarium.

Secundo principaliter probatur ex
8 illa iam non inuulgata diſtinctione, atq; differentia aliud eſſe quando ſuper annuis introitibus feudum conſtituitur, quæ feudalis qualitas exprimẽda eſt, Regiſque aſſenſu vallata eſſe oportet, non autem Proregis, dum feudi inducitur diuiſio, & per conſequens ob mortem ementis feudales introitus in feudum expreſsè conceſſos, releuium ſoluendum eſſe nemo ambiget, pròut in functionibus fiſcalibus conceſſis à Rege in feudum, vt licet ſint annui introitus, & panes Regum, *vt ait Andr. de Iſern. in cap. imperialem, §. præterea il ſecondo, & Marin. Frecc. loco allegando,* tamen quando côceduntur in feudum, adhuc debetur releuium, & adoha. *Freccia de ſubſeud. lib. 3. in ſecunda formula inueſtituræ, fol. mihi 491. num. 29.* & nos alibi diximus
9 in hoc tractatu. Si verò nulla de feudali qualitate in venditione fructuũ feudalium eſſet facta mentio, licet in quinternionibus Reg. Cameræ eſſent talis introitus deſcripti, adhuc feudalis conceſſio in feudum facta non dicitur, & per conſequens releuium non eſt ſoluendum, ea potiſſima ratione,
10 quia directi dominij retentio non eſt reſeruata penes Dominum concedentem, ſiuè, vt melius dicam, penes Dominum aſſentientem ſuper tali venditione, dum certum eſt retentionem dominij directi in cõceſſione feudi de ſubſtantia eſſe vt poſt alios latè *D. Camill. de Curte in ſuo diuerſ. feudal. cap. & hoc igitur nu. 3. fol. 19. & fol. 34. & 35. nu. 25. & ſeqq.* Si igitur nulla facta eſt mentio de tali retentione directi dominij, meritò feudalem conceſſionem dicendum eſt eſſe factam, proindeque releuiũ ab emptore fructuum non eſſe
11 ſoluendum, ea ratione, quia emptor nullum directum dominium poteſt recognoſcere, dum nullum ius vtile in eum ſit tranſlatũ, ſed tantum ius percipiendi fructus venditos, & releuium ſoluitur prò recognitione directi dominij, ſecundum noſtrorum, & exterorum Feudiſtarum communem concluſionem, vt ſupra in princip. noſtri tractatus tradidimus, ad inſtar laudimij, *Burſat. conſ. 56. num. 16. vol. 1. de Ponte de poteſtat. Proreg. de regal. impoſitionibus num. 13. Burgos de laudim. lib. Iuſpat. 5. nu. 21. Ayell. de iure adohæ nu. 95.* Si er-
12 gò nullum directum dominium debet recognoſci ab iſto emptore, ſequitur quod nullum ſoluẽdum eſt releuium, *ita etiam tradit Ioannes Cannetius in extrauagant. volentes fol. 196. verſ. ſed præſtat num. 14.* dicens, *vbi recognitio directi dominij non eſt neceſſaria, non ſoluitur releuium*, meritò & iſte emptor dum directum dominum recognoſcere non tene-

tenetur, non habet neceſſe ſoluere releuium in eius morte, vel in morte vendentis, ſed tantum hæres vendentis, qui hæres venditoris dicitur propriè feudi poſſeſſor, licet emens dica-
13 tur fructus percipere, & ſic hæres vri poſſeſſor feudi, & ſucceſſor in feudo tenetur ad releuium, dum perſonalis eſt releuij actio, ſed emptor vti perceptor fructuũ ſoluet, vti quidam tertius poſſeſſor, ſiuè detentor, contrà quem tertium poſſeſſorem, ſiuè titulo lucratiuo, ſiuè oneroſo, ſemper & indifferenter fit exequutio pro releuio, prout ſupra *ex Frecc. de ſubſeud. lib. 1. author. 3. nu. 4. Maſtrill. deciſ. 112. n. 56. de Ponte, cæteriqueſupra docuimus*: meritò hæres vendentis ſoluet, ſed fiet exequutio contra feudalium fructuum perceptorem, vt eſt emptor prædictus, qui nullũ dicitur habere ius in re, ſed tantum ad fructus, nempè percipiendi illos, quo caſu non ſoluet releuium, nec ſeruitiũ militare, *ità Iacob. de Ayell. de iure ado-*
14 *han. 59.* vbi ait, quod conductor feudi ad decennium tenetur ſoluere ſeruitium militare, ea ratione, quia talis conductor conduxit à Domino feudi & per conſequens poſſidere dicitur cũ aſſenſu Regis, & ius in re dicitur cauſatum, non ſic eſt in emptore fructuũ feudalium, qui nullum habet ius in re, ſed tantum ad fructus.

Nec videtur obſtare, quod adeſſet aſſenſus Regius ſuper tali venditione,
15 quia hoc caſu non eſt neceſſario inferendum, quod ſit feudalis venditio, ſiuè conceſſio dũ aſſenſus quaternat, quia neceſſarium eſt, vt alias docui, quòd expreſsè dicatur in feudum, *ità Loffred. in ſua paraphraſ. feudal. ad Iſern. tit. ex quib. cauſ. feud. amitt. §. huius autem generis, in fine*, vbi deciſum refert introitus conceſſos Mag. Galaſso de Tarſia, etiam quod adeſsent clauſulæ prægantes cum Regio aſsenſu, quòd regiſtrentur in quinternionibus Reg. Cameræ, ex quò non fuit dictũ in feudum, fuit deciſum eſse in burgenſaticam conceſſionem, *de Ponte conſ. 30. nu. 20. vol. 1.* non obſtante, quod fiſcus re-
16 periebatur in poſſeſſione exigẽdi ſeruitium, *Franch. deciſ. 131. in principio, Oldrad. conſ. 159. nu. 6. verſ. nec hoc etiam arguit, Iacobin. in verbo inueſtiui, ante nu. 11. verſ. nec obſtat retentio ſeruitij feudalis, Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par. 1. q. 2. num. 30. quicquid in contrarium Menoch. conſ. 1. num. 34. & conſ. 191. num. 31.*

Tandem ſi aſſeueramus onus releuij ſpectare ad emptorem prædictum vti fructuũ perceptorem, eiuſq; damno cedere, nec ad hæredem vẽdentis, & ad damnũ vendentis cedere, ſequeretur praua illa conſequentia, quòd hoc onus releuij eſset onus fructibus impoſitum, quod eſt falſum, quia eſt onus impoſitum perſonæ feudatarij hęredis, ſed ſoluendum ex fructibus feudi in illo anno, vt ſupra docuimus, *Franch. d. deciſ. 121. num. 8.* ità etiam videtur in ſimili aduertere *Alex. conſ. 4.*
17 *nu. 6. vol. 1.* Vndè collecta, ſiuè bona tenentia, quæ licet impoſita ſit rebus tamẽ quia imponitur rei reſpectu fructuum, tunc ſoluenda eſt ab emptore fructuũ, non autem à venditore pro rata, tñ quã percipit, *ità Roland. à Valle conſ. 66. nu. 34. vol. 1.*

In ſumma, deciſio pendet ex eo videre ſi emptor feudalium fructuũ habeat opus noua inueſtitura, & poſſit dici hæres, ſucceſſor in feudo, quę ſunt extrema releuii, & meritò dum non competunt huic emptori, ſed hæredi vendentis ipſe ſoluet releuium, eiuſq; damno cedit, verùm fiſcus ratione facilioris exactionis faciet exequutionẽ contra ipſum emptorem nõ vti hæredem, ſed vti fructuum perceptorem.

Et quòd verum ſit, quod diximus ſu-
18 pra, quod iſte emptor fructuum feudalium nullum dicatur habere ius in re, nec vtile dominium feudi, ſed tantum ius percipiendi fructus uideas *Couarruuias lib. 3. var. reſolut. cap. 7. nu. 5. verſ. quod iterum, Greg. Lopez ad l. Taur. leg. 28.*

leg. 28. *tit.* 8. *par.* 5. *glo. aſſento q.* 2. *Guttierez pract. lib.* 1. *q.* 168. *nu.* 6. *Molin. de contractibus tom.* 2. *diſput.* 383. *nu.* 2. *Parlador. rerum quotid. lib.* 1. *cap.* 3. §. 8. *nu.* 4. *Nauarr. de vſuris verſ. vigeſimoſecundo noto nu.* 75. aſſerentes nullum ius vtile, vel dominium tranſire ad emptorem, ſed tantũ ius percipiendi fructus emptos.

19 Ex quibus omninò videtur lapſum fuiſſe *Camill. de Curtis in ſuo diuerſ. fol.* 24. *nu.* 19. *ater.* qui videtur, quòd prò abſoluto tradit, quod primogenitus emptoris ſoluet releuium, quinimmò, & duplicatum, ſi occultet prædictos introitus, quia hoc dictum fundat ſuper falſis terminis, nempè, quod in talem emptorem ſit translatum vtile dominium, & verum feudatarium eſſe, prout etiam in hoc falli videtur *Reg. Reuerter. deciſ.* 30. *lib.* 4. ſunt enim eorũ dicta contra euidentes, & notorios iuris terminos.

Ergò tandem conſequens eſt, quod 20 mors ementis fructus feudi nõ debet conſiderari, ſi vel nè propter illam releuium aliquod ſolui debeat, cum extrema releuij deficiant, nempè non eſt ſucceſſor, nec hæres in feudo, ſed tantùm ſuccedit in iure percipiendi fructus in feudo, nec petit inueſtituram de feudo, cum utile dominium ſit penes venditorem fructus, fiſcus autem exigit ſemper releuium de fructibus, ſed remanent ſalua iura ipſi emptori, contra vendentem, eiuſque hæredem, pro conſequenda rata fructuum, quam ſoluit pro releuio Regio Fiſco exequenti contra illum.

ARGVMENTVM.

Releuium an ſit ſoluendum de feudo pignori dato ob mortem pignorantis, vel pignoratarij, & concluditur ob mortem pignorantis ſolui debere ab hærede pignorantis, verùm exequutio fiet contra feudi poſſeſſorem, & ſic pignoratarium, ſaluis eius iuribus contra pignorantis heredes. Et quid quando eſſet conuentum. Et quid ſtante clauſula Regiæ Cancellariæ. Et quid in feudo dato à godere.

SVMMARIVM.

1 *HAEres pignorantis, vel pignoratarij, an teneatur ſoluere releuium diſtinguitur.*

2 *Pignorationem fraude carere quando præſumitur.*

3 *Pignorato feudo abſq; fraude releuium ſoluendum à pignorante.*

4 *Fraude in pignoratione commiſſa, releuiũ ſoluitur eſt à pignoratario.*

5 *Releuium eſt ſoluendum de feudo pignorato ab illo, à quo cautum eſt deberi.*

6 *Releuium in caſu prædicto deberi à poſſeſſore feudi ex feudo ipſo, ſaluis iuribus alterius contra alterum, quatenus ipſe teneretur.*

7 *Clauſula, quod liceat fiſco exigere releuiũ à quo voluerit, debet apponi in ſimilibus, idem de feudo dato à godere.*

QVÆSTIO VIII.

1 SED quid ſi feudum eſſet loco pignoris datum prout maximè nonnulli ſolent facere feudatarij, an releuium ſit ſoluendũ ob mortem pignorantis, vel pignoratarij, & à quo ſoluendum ſit, ſuppoſito, quod ſit caſus pmiſſus à iure, de quo *Amad. de Ponte laudim. q.* 33. & ego diſtinguo duos caſus, aut pignoratio nõ eſt fraudulenta, aut eſt fraudulenta. Si non 2 eſt fraudulenta, vt quia fructus percipit ipſe pignorans, non autem pignoratarius, uel quia pignus eſt pro pauca quantitate, quæ non abſorbeat quaſi totum

totum feudũ, ſed ſi pignoratarius perciperet fructus, uel pretium eſſe quaſi prò tota feudi quantitate, quia tunc prçſumitur alienatio paleata, *idem Amad. ibidem. num. 4.*

Primo caſu, dico releuium eſſe ſoluendum ab ipſo pignorante, tum quia
3 ipſe dicitur Vaſſallus, non autem pignoratarius, & ad ipſum omnia onera debent ſpectare, ita in ſpecie *Amad. de Ponte d. q. 33. num. 5. per notata in cap. 1. de feudis.*

Secundo caſu, quia etiam ſi dicta pi-
4 gnoratio, pro æquiualenti pretio uideatur fraudulẽta, adeòut non ualeat quando nulla eſt ſpes reluitionis ſine conſenſu Domini, idem *Amad. de Ponte vbi ſupra num. 3.* tunc releuium eſſe ſoluendum, tum ex hic dictis, tum ex ſupradictis in præcedẽti quçſtione ab ipſo pignoratario percipiente fructus, faciendo contrà illum exequutionem uti feudalis rei poſſeſſorem, & hoc ſimpliciter aſſero; ſed ſi aliter inter partes
5 fuerit conuentum de ſoluẽdo releuio, uel ab ipſo pignorante, uel pignoratario, quia tunc illud pactum eſſe ſeruandum citrà præiudicium fiſci, qui habet actionem exigendi ab ipſo feudi poſſeſſore.

Vel ſi eſſet appoſita clauſula ordi-
6 naria, ut liceat Regiæ Curiç exigere releuium à quo uoluerit, quia tunc fiſci eſt electio, uerũ ſemper iſtud onus ſolutionis eſt ipſius feudatarij pignorantis, ſed fiſcus hoc non debet, nec poteſt uidere, ſed ipſe exigit à poſſeſſore feudi, ſaluis iuribus pignorantis,
7 & pignoratarij, contra illum, qui tenetur releuium ſoluere, & ſic contra feudi poſſeſſorem, contra quem fiſcus facit exequutionem.

Quod idem putarem ex eadem ratione in feudo dato, uulgo à godere, ut dans teneatur ad ſolutionem, ſed fiſcus exigit à poſſeſſore; & debẽt eſſe cauti fiſcales, ut in ſimilibus contractibus faciãt apponi clauſulam, ut liceat fiſco exigere releuium à quo uoluerit.

ARGVMENTVM.

Inueſtitus de feudo recaſuro ad Regem, an debeat ſolui releuium ab ipſo inueſtito quando ſuccedit in feudo prædicto ob mortem illius, ob quem aperitur Regi dubitatur, & concluditur negatiuè ex ſententia Affiict. niſi quando ſolitum eſſet de conſuetudine. Itẽ nec ſoluere tenetur filius inueſtiti ſuccedens in illud ius inueſtituræ, & quãdo Rex, uel Baro poſſint concedere feuda deuoluenda remiſſiuè.

SVMMARIVM.

1 *Releuium an ſolui debeat de feudo, cuius poſſeſſionem quis ingreditur ratione inueſtituræ factæ de illo aperiendo, & demum aperto.*
2 *Releuium dicitur à releuando.*
3 *Inueſtitus de feudo recaſuro ad Regem, & demum eo aperto, factaq; inueſtitura ſeu poſſeſſione capta ob mortem prædeceſſoris non tenetur ſoluere releuium, refertur obſeruantia, & contrarium nu. 6.*
4 *Inueſtitus de feudo recaſuro, non dicitur venire ad feudum ob mortem, ſed ex noua conceſſione.*
5 *Succeſſor non poteſt dici inueſtitus de feudo ob mortem vltimi poſſeſſoris, ſucceſſorem legitimum non habentis.*
6 *Releuium debet ſolui ob nouam conceſſionem de feudo deuoluto, ſiue deuoluendo, quando ſolitum eſſet exigi.*
7 *Succeſſor inueſtiti de feudo recaſuro non adhuc adepta poſſeſſione, non tenetur ſoluere releuium, ob ſolam inueſtiturã ſine poſſeſſione inueſtitum.*
8 *Conceſſiones de feudo aperiendo, an et quãdo fieri poſſent remiſſiuè.*

QVAE-

QVAESTIO IX.

EXcitauit *Aſſlict.*
hanc quæſtionē
1 *in conſt. poſt mor-*
tem num. 11. *& in*
cap. 1. *§. ſed & res*
per quos fiat in-
ueſt. quid ſi in-
ueſtitus de feu-
do, quod de proximò eſt recaſurum
Regi, vt quia vltimus poſſeſſor, vel non
habeat ſucceſſorem, vel quia de ne-
ceſſitate ob delictum ad Regem eſſet
deuoluendum, prout concedere ſole-
bat Rex Robertus, & fieri ſolitum eſt,
vſque ad Regis Catholici tempora, &
facto caſu deuolutionis ad Regē, adeò
ut dictus inueſtitus vigore ſuæ inue-
ſtituræ de feudo aperiendo, cæpit poſ-
ſeſſionem de feudo prędicto iam aper-
to; & hoc caſu an ſoluere teneatur
releuium, dubium videbatur, quia dū
releuij ſolutio eſt inducta ex conſue-
tudine in ſucceſſore in feudo ob mor-
tem ſui prędeceſſoris, & pro poſſeſſionis
captura debetur, ita etiam hæc omnia
in hoc caſu verificantur cum talis in-
ueſtitus ſuccedat in dicto feudo, quod
aperitur ob mortem, & capiet poſſeſ-
ſionem illius.

Item releuium dicitur à releuando
2 Dominum, ob defectum Vaſſalli, me-
ritò in hoc caſu, quia Dominus perdit
vnum Vaſſallum, & Dominus hoc feu-
dum, quaſi recadens reſumat, & rele-
uet de manu noui inueſtiti, à quo de-
bet ſolui releuium, & releuare Domi-
num in hoc, qui grauatur in alio, nē-
pè amictendo Vaſſallum.

3 Tamen licet hæc videantur obſtare,
¶ contrarium fuit ſemper ſeruatum, vt
numquam in tali caſu releuium fuerit
ſolutum, *ita teſtatur Aſſlict. in d. conſtit.*
poſt mortem nu, 11. *& Aſſlicti authorita-*
tem ſequutus eſt Garſ. Maſtrill. in addit.
ad Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par. 1.
q. 3. *in verb. quæſtionem, verſ. ſed an*
inueſtitus, Freccia ante ipſum d. author. 3.
num. 15. *fol.* 318. *col.* 1. *circa medium.*

Authoritati accedāt rationes, quia
4 optimè firmant Doct. prædict., releuiū
non eſſe ſoluendum, quia iſte talis in-
ueſtitus nō dicitur ſuccedere ob mor-
tem vltimi poſſidentis, ſed ſuccedit ex
contractu, ſiue noua conceſſione, &
hoc caſu quando ſucceditur ex con-
tractu, releuium non debetur, vt ſup.
q. 7. hac ead. parte, & dato quod ſuc-
cederet, non ſuccedit vt hæres cum
qualitate hæreditaria, ſed vti de nouo
inueſtitus, & per conſequens dum nō
habet qualitatem hæreditariam, quæ
requiritur in ſolutione releuij, illud
ſoluere non tenetur, *D. Scip. Rouit. in*
pragm. 2. *§. item volumus nu.* 14. *de offic.*
procur. Cæſar. & nos ſup. p. 1. *q.* 19.

Inſuper dicit Aſſlict. quod licet ſuc-
ceſſio dicatur in caſu deuolutionis feu
5 di, non eſt ſucceſſio vti hæres, ſed in
locum alterius poſitio, & tunc illud
tempus non cōſideratur, ſed retrotra-
hitur ad tempus primæ inueſtituræ, &
tunc clarum eſt, quod pro prima inue-
ſtitura non ſoluitur releuium has, &
alias rationes adducit Aſſlict. ibi.

Declara tamen hanc Aſſlicti ſentē-
6 tiam non procedere quando eſſet ſoli-
tum in caſu prædicto releuium exigi
etiam pro prima inueſtitura, *ita*
Aſſlict. d. loco verſic. niſi ſit conſuetum
circa medium num. 11.

Sed quid ſi talis inueſtitus decede-
7 ret antequam feudum ipſi aperiretur,
& eius filius, ſiuè ſucceſſor peteret à
Rege ſibi confirmari, ſiuè renouari
præfatam inueſtituram, vt quia facta
fuit pro ſe, hæredibus, & ſucceſſoribus,
an hoc caſu teneatur ad releuium? di-
cas, quòd non, quia deficit res, & ſic
feudum ex quo, ſiuè cuius fructibus
ſolui debet, item deficit poſſeſſio feu-
di, item non eſt inueſtitura de feudo
præſenti, ſed de futuro, quę nihil poſſit
in eſſe. Et an tales conceſſiones de
feudo aperiendo fieri poſſunt, & in
quibus caſibus *Petr. de Gregor. de conceſſ.*
feud.

feud. p. 1. *q.* 3. *latiſſime*. Et an Baro poſſit concedere ſubfeuda deuoluenda in futurum? dicas, quod non poteſt facere, *ità Matth. de Afflict. deciſ.* 293. *Io. Vinc. de Anna allegat.* 45. *nu.* 14. *Menoch. conſ.* 1. *nu.* 459. *& ſeq. vol.* 1. *Franc. Burſat. conſ.* 19. *num.* 1. *Anna ſing.* 64. *in principio*.

ARGVMENTVM.

Succedens in feudo virtute legati ſibi facti, an teneatur ad releuium ob mortem legantis, hæſitatur, & permultæ prò legatario contrà fiſcum adducuntur rationes. Demùm diſtinguitur ſi in legato adeſt aſſenſus Regis, vel nō; vt vtroque caſu exigatur releuium. Quicquid in contrarium dixerint Reg. Reuerterius, & D. Thom. Minadoos, contra quos validè defenditur Authoris ſententia, & reſpondetur ad contraria. Et in ſimilibus aſſenſibus fiſcales apponāt clauſulam, dummodo ſoluatur releuium tempore mortis legantis.

SVMMARIVM.

1 *Legatarius feudi an teneatur ſoluere releuium ob mortem legantis, & diſtinguitur ſub num.* 11.

2 *Legatarius feudi an dicatur ſucceſſor in feudo cum qualitate hæreditaria.*

3 *Emptor feudi non tenetur ſoluere releuiū.*

4 *Legatarius feudi non dicitur de uocatis in inueſtitura.*

5 *Ob donationem feudi non tenetur donatarius ſoluere releuium.*

6 *Hæres, non autem legatarius tenetur ſoluere expenſas pro militia legata.*

7 *Releuium eſſe ſoluendum à legatario cum aſſenſu ob mortem legantis, ponderantur rationes pro Regio Fiſco.*

8 *Legatarium feudi dici hæredem in feudo probatur.*

9 *Releuium vt debeatur ſufficit, vt quis ſit hæres in feudo, ſiuè particularis, ſiue vniuerſalis.*

10 *Legatarius dicitur hæres in re legata.*

11 *Legatarius an ſoluat releuium ob mortem legantis, diſtinguitur.*

12 *Legatarius feudi cum aſſenſu legis, vel Domini, debet ſoluere releuium, & n.* 13. *& num.* 16. *reiecta Regentis Reuerterij ſententia.*

13 *Aſſenſus ſucceſſit in locum inueſtituræ in Regno noſtro.*

14 *Legatarius feudi, qui eſſet de vocatis in inueſtitura ſoluet releuium, & ratio adducitur.*

15 *Releuium eatenus debetur, quatenus conſuetudo ſuffragatur.*

17 *Verba Andr. de Iſer. dicentis ſolutionem releuij in hærede, verificari in legatario, probatur, & num.* 19.

Legatarius feudi cum aſſenſu non tenetur ſoluere releuium ex ſentētia Thom. Minadoi.

20 *Feudum ius vniuerſale eſſe deducitur.*

21 *Clauſula, quod ſoluatur releuium tempore mortis legantis debet apponi in aſſenſibus ſuper legato feudi impetratis.*

22 *Clauſula pro releuio debet ſubintelligi ſub clauſula, iuribus Curiæ, appoſita in aſſenſu ſuper legato feudi.*

23 *Tex. in l. penult. §. fin. de leg.* 3. *ponderatur, & num.* 29.

24 *Onera deberi ex fructibus, dupliciter conſideratur in releuio.*

25 *Onera debita prò iure fructuum habendo ſpectant ad illum, qui tenetur adimplere voluntatem defuncti.*

26 *Onera debita pro iure percipiendi fructus iam habito ſpectant ad legatarium.*

27 *Filius ſucceſſor non dicitur de nouo venire ad feudum.*

28 *Legatarius dicitur habere dominium feudi à die mortis legantis.*

29 *Legato feudo intelligitur tale legatum cū onere adohæ, & releuij.*

30 *Dominus conſentiens ſuper legato feudi dicitur conſentire in ſui fauorem, non autē in ſui iacturam.*

31 *Secundogenitus an teneatur ſoluere releuiū*

de feudo ſibi legato cum aſſenſu, refertur Regentis Reuerterij ſententia, & reprobatur.

QVAESTIO X.

1 QVæro, (& hoc vſui facilè euenire poteſt) an releuium debet ſolui ab illo, qui ſuccedit in feudo ſibi legato, vtpotè vaſſallus legauit Titio feudum, de quo ſupponimus validam diſpoſitionē, ſi Titius petat inueſtituram vigore dicti legati poſt mortem legantis an ſoluere debeat releuium.

Difficultas in eo poſita eſt, quia le-
2 gatarius non dicitur ſucceſſor cum qualitate hæreditaria, & ſic iure vniuerſali, *Freccia num.* 20. *d. author.* 3. *& ego dixi ſupra q.* 8. *p.* 1. pròut requiritur in releuio, eius enim ſolutio introducta eſt tantum in hærede vniuerſali, *ita Reg. Reuerterius deciſ.* 29. *par.* 5. *in principio*.

Quinimmo in emptore feudi etiam diximus ſolui non debere releuium,
3 ea potiſſima ratione, quia non ſuccedit vt hæres, ſed ex contractu vti ſucceſſor particulari iure, prout eſt legatarius, qui dicitur ſucceſſor particularis in re legata, cum legatum titulus ſit particularis ex teſtamento, ideo releuium ſoluere non tenetur, pròut teſtatum reliquit *Freccia d. author.* 3. *num.* 14. *circa medium, hoc idem annuere videtur Lyparul. ad Iſern. in verb. ab emptore, in cap.* 1. *num.* 2. *per quos fiat inueſt. idem Andr. in conſt. poſt mortem, & idem tenet Afflict. deciſ.* 248. *num.* 9. *circa medium*, quicquid dicat *Reg. Reuerterius d. deciſ. circa princip.* dicens, quod *Afflict.* ibi ex errore legunt, qui intelligunt illum, quod velit dicere, vt legatarius feudi non teneatur ſoluere releuium.

Item legatarius non eſt de vocatis
4 in inueſtitura, cuius tenor eſt attendendus in ſucceſſione feudorum, vt ille tantum ſuccedere debeat, qui vocatus eſt ex lege, vel inueſtitura, inter quos non eſt legatarius, ideò non poteſt cōſiderari, vt hęres in feudo, ſed illud habere dicitur titulo particulari.

Item conſideranda eſt alia ratio
5 quam poſuit *Arnold. Ferron. in conſuet. Burdegalenſ. lib.* 2. *tit.* 8. *de feud. & iure emphit.* §. 24. vbi ait, quod dum legatum eſt donatio, & ex donatione non debetur laudatiuum, ergo nec releuium, (cum laudatiuum apud illos eſt idem, quod apud nos releuiū dicitur) ex hoc legato debetur, nec laudimium, cum concurrat mens legantis volentis, vt res legata deueniat ad legatarium indiminuta; præſumptio eſt enim, quod ob merita, vel aliqua iuſta cauſa legauit teſtator, quę merita nullam debēt pati diminutionem.

6 Item facit dubium *tex. in l. penult. §. fin. ff. de leg.* 3. vbi teſtator legauit militiam ſeruo ſuo, pro qua militia conſequenda debentur quædam expenſę, & introitus, prout ſupra dixi, & tamen dixit tex. quod hæres, non autem legatarius ſoluere tenetur, cum in locū militiæ ſucceſſerit feudum, vt dicunt DD. qui de origine feudorum tractāt, de quibus poſt alios *Roſental. de feud. cap.* 1. *concluſ.* 8. *poſt Schrader. Frecciam, cæteroſq; in prælud. feud.* & loco introitus ſucceſſit releuium, vt ſupra dixi q. 4. p. 1. & tamen legatarius percipit fructus.

Sed dum hanc ſententiā defendere
7 vellem cum D. Iulio Cæſare Galluppo patritio Tropeenſi erudito viro, qui ſcripſit pract. Sac. Conſ. & nunc vnà mecum ſcribit nonnulla circa feuda, conſideraui ſuperuacanea omnia eſſe, cum rationes, & authoritates pro fiſco ſint valdè concludentes, vt in tali caſu poſſit releuium exigere à dicto legatario, cui legatum eſt feudum cum aſſenſu, qui, nulli dubium eſt, quod virtute dicti legati tenetur petere inueſtiturā

vti

vti hęres particularis feudi. Et quod
8 in hoc caſu iſti legatario competant extrema releuij, nempè quòd ſit ſucceſſor, & ſit hęres in feudo, & inueſti-
9 turam petat; eſt enim aduertendum, quòd prò releuio ſoluendo ſufficit, quis ſit hæres in feudo, ſiuè iure vniuerſali, ſiuè iure particulari, ità *Marin. Frecc. d. loco author. 3. num. 21 circa*
10 *finem, verſ. ſi conſideramus*, & legatarius dicitur etiam hæres in re legata, *Bald. in cap. imperialem col. penult. in princip. de probib. feud. alienat. & in l. instrumenta, verſ. appono, quod immò instrumenta, C. de fide instrum. Bart. in l. in conuentionibus, ff. de verb. ſignific.* ideò videbatur ſoluendum eſſe releuium indiſtinctè.

Sed melius veritati accedendo di-
11 ſtingue, quod aut in tali legato eſt aſſenſus Regis, quia legatarius non erat de vocatis in inueſtitura, vel à lege feudali, vel conſtitutione Regni. Aut non adeſt aſſenſus Regis, ſed legis, vt quia legatarius eſſet vocatus ex inueſtitura, vel lege, & conſtitutione Regni, & vtroq; caſu dicas debere ſolui releuium, vt inferius. Aut ſi legatum feudum fuerit ſine aſſenſu illi, qui non eſt de vocatis in inueſtitura, vel lege, & homine, quia corruit talis diſpoſitio *ex cap. 1. de alienatione feud. prout latè defendit poſt cæteros Octauius Bammacar. præceptor meus in cap. omnes filij q. 5. n. 66. & ſeq. ſi de feud. defunct.* tunc nec de releuio quærendum eſt.

Quò vero ad illos primos duos ca-
12 ſus quando adeſt aſſenſus legis, vel Regis, tunc dicas ſoluendum eſſe releuium, ratio quæ me mouet eſt duplex.

Primo, quia eſſet dare occaſionem fraudandi releuia, quilibet enim faceret ſibi legari feudum iure particulari legati, & alium inſtitui hæredem, & excluderet fiſcum, *prout conſiderauit Freccia d. num. 21.*

13 Secundo, quia dum adeſt aſſenſus in dicto legato, hæc eſt inueſtitura in cuius locum in Regno ſucceſſit aſſenſus Regis, *ità tenet Andr. in cap. 1. quib. mod. feud. amict. Afflict. in cap. ſi minori num. 8. ſi de feud. defuncti, vbi Oct. Bammacar. q. 7. num. 37. & Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par. 2. q. 4. num. 2. poſt Pernum, Frecciam, Parid. de Puteo, cæteroſq; quos allegat Bammacar. d. loco*, vt quia Dominus ſe contentaret vt talis extraneus ſuccederet, & per conſequens diceretur vocatus ex inueſtitura, & lege viua, & ſic de voluntate
15 Domini, tunc dicitur hæres in feudo, quia vocatus eſt ex diſpoſitione Domini, & ſic legis viuæ.

Aut feudum legatur illi, qui eſt vocatus ex veteri inueſtitura, vel lege, & ſic proximior eſt, tunc quia reſoluitur in refutationem ſoluet releuium, maximè quando iſtud legatum contineret vnum feudum, videretur factum in fraudem, meritò DD. dixerunt ſoluendum eſſe releuium, quia tunc cognoſcitur verè fraus, vt hac ead. par. q. 16. & ſeqq. dicemus, quando refutatarius ſoluere tenetur releuium. Et dato, non reſolueretur in refutationem, adhùc, quia verè dicitur ſucceſſor in feudo, tamen ex lege, & inueſtitura debet ſoluere releuium, quòd in ſucceſſore eſt inductum. Inſuper in hoc caſu dicas, quod eatenus debetur releuium, quatenus conſuetudo, ſiuè mos ei ſuffragatur, *Maſtrill. d. deciſ. 112. n. 12. & nos ſupra p. 1. q. 4.* & quod mos, ſiuè conſuetudo in hoc caſu legatarij deberi introduxit *teſtatur Afflict. deciſ. 248 num. 8. circa finem*, vbi *num. 9.* dicit, aſſenſu præcedente legatarius dicitur hæres in feudo legato, ergò releuium ſoluere debet legatarius, & ſic remanet reſponſum ad contraria. Et ita ex alia ratione tenui pro Fiſco ſupra p. 1. q. 10. Vndè ex iſtis paret reſponſio ad dicta per *Reg. Reuerterium deciſ. 29. p. 5.* dicentem releuium non eſſe ſoluendū de feudo legato cum aſſenſu filio ſecūdogenito, ea nimirum ratione, quia hoc feudum in perſona ſecundogeniti dicitur nouum, & de feudo nouo non debetur releuium. Nec obſtare vide-

tur doctrina *Thom. Minadoi in conſtit. in aliquibus num.52.& 53.* dicentis hoc caſu legatarium debere ſoluere, quia ſtante aſſenſu non tenetur petere inueſtiturã, nec hæres legantis, quia feudũ nõ habet, quia ex hac doctrina Minad. fiſcus ſemper veniret fraudandus.

Ex quibus declarantur uerba Andr.
17 de Iſern. dicentis, quod ſolutio releuij in hærede introducta eſt, vt intelligãtur non ſolum de hærede uniuerſali, ſed quod ſufficiat ut ſit hæres particularis, ut in feudo legato aduertit *Frecc. d. loco num.21.* & per conſequens dum eſt hæres feudi vocatus ex inueſtitura, ſiuè legis, ſiuè Regis per eius aſſenſum, meritò virtute dicti aſsẽſus poteſt petere ſibi fieri inueſtituram à Domino, & ſic vides quod ei competunt extrema releuij, ad quod per cõſequens tenetur, quia Dominus iam per eius aſſenſum illum fecit hæredem in feudo, & de intellectu verborum Iſern. nempè in hęrede, quomodo nomen hæres in releuio ſit intelligendum, ſuo loco dixi ſupra 1. p. q. 19. teneas hæc tantum pro nunc.

18 Sed adhuc inſurgit *Thom. Minad. in repet. conſtit. diuæ memoriæ in principio in verbo de ſucceſſione num.52.53.* dicens quod ille, cui feudum eſt legatum pręuio aſſenſu non tenetur ſoluere releuium ob mortem legantis, quem ſequitur *Camill. Borrell. in ſumm. deciſ. tit. de releuio nu.34.* adeòut anceps ob eius authoritatem eſſe videar, & hanc ſententiam impugnando meam tenuit *D. Auguſtinus Amendola legum Doctor con-*
19 *ſumatus*, dicens, quod verba Andreæ de Iſern. dicentis ſolutionem releuij introductam eſſe in hærede, eſſe intelligendam de hærede vniuerſali, non autem particulari, vt dicto loco docuimus.

Et licet nos dixerimus legatarium in feudo dici poſſe hæredem vniuerſa-
20 lem, quia ſuccedit in feudo, quod ius vniuerſale eſt, *Camill. de Curtis in ſuo diuerſ. feudal. fol.79. verſ. reliquum,* meritò ſucceſſor vniuerſalis in feudo dicebatur, & adhuc reſpõdebat ipſe, quod non per hoc remanebat inconcuſſa mea opinio, quia poteſt dari ſucceſſor particularis in iure vniuerſali, vtpotè legando dotem, & legando alia iura vniuerſalia.

Vnde ad tollendas has difficultates dixit *Minadous vbi ſupra num.53.* quod
21 Regentes, qui præſtant aſſenſum debent eſſe cauti, vt apponant clauſulam dummodò ſoluatur releuium tempore mortis legatarij.

Sd adhuc hæc clauſula ſubintelligenda eſt ſub clauſula illa, iuribus Curiæ ſemper ſaluis, ſub qua dũ diximus releuium contineri, dicerem, quod in caſu prædicto nequaquã Rex ſibi præiudicaret, tamen cogita, ego verò non diſcedo à mea ſententia pro Regio fiſco, donec alterius ſententia melius ſentientis in medium afferatur.

Supereſt tantum vt reſpondeamus,
23 *tex. in d. l. penul. §. fin. de leg. 3.* qui tex mihi valde negocium fecit. Dicam igitur tex. illum non obſtare, prò quo præmicto celebrem conſiderationem in hac materia, nam releuium eſt verum, quod ſoluitur de fructibus, ideò ille, qui percipit fructus ſoluere tene-
24 tur; attamen reſpondeo, quod onera ex fructibus dupliciter conſiderantur; Aliquando verò onera ſoluuntur prò iure percipiendi fructus, quod adhuc non eſt habitum, ſed eſt habendum; Aliquando ſoluitur prò iure iam habito.

25 Primo caſu quando ſoluitur pro iure fructuum habendo, tunc non ſoluit ille, qui fructus percipit, ſiuè qui fructus eſt habiturus, ſed ille, qui debet adimplere voluntatem defuncti, vt legatarius habeat fructus, ita conſiderat *Bart. in l. quæro, ff. de vſufruct. legat. & ita procedit tex. in d. §. penult.* quia ſeruus debet habere militiam vti legatarius, ſed quia legatum deber de manu hæredis accipi, meritò, & hæres proprietarius debet ſoluere omnia onera

ad

ad finem, vt legatarius conſequatur legatum abſque onere dum ſic ſimpliciter eſt impoſitum, & ita etiam poſſet, dici in caſu legati feudi, vt legatarius accipiat feudum legatum de manu hæredis, ſed quòd prius hæres ſoluat releuium, itaq; quocunq; te vertas ſemper pro fiſco videtur dicendum.

26 Secundo caſu principali, pro releuio certum eſt, quòd ſoluitur medietas fructuum illius anni, &c. hoc onus ſol-
27 uitur pro fructibus iam habitis, cum filius ſucceſſor in feudo non de nouo illud acquirit, ſed iam quæſitum capit, ac retinet *gloſſ. in cap. 1. in fine de feud. cognit.* priùs enim conſequitur ius percipiendi fructus, quam ſoluat releuium, cum releuium non oporteat prius ſolui, quàm feudum capiat, cum habeat annum ad ſoluendum, adeò vt releuiũ non pro habendo, ſed pro iam habito
28 iure fructuum debeatur, & ideo legatarius cum aſſenſu iam habet feudum à die mortis, in quo trãſiuit in eius dominium, *l. à Titio ff. de furtis*, prout in filio hærede, qui iam feudum habuit à die mortis, & ipſe legatarius fructus percipit, meritò ex illo die ſoluere tenetur releuium, *l. apud Iulianum §. hæres ff. de legat.* 1. ita concordat *Camill. Medices conſ.* 18. *num.* 16. 17. 18.

Qui Camill. quatenus conſiderat, quod legato feudo cenſeatur illud legatum cum oneribus, quibus feudum ſubiectum eſt, prout eſt adhoa, & releuium, quæ debentur ex fructibus, qui ex eo percipiuntur, ſed in *d. §. pen.* res ipſa erat ſubiecta oneri, nõ autem fructus, ideo hæres tenetur luere, & dare liberam legatario *l. prædia C. de fideicommiſſ.* & hoc propter voluntatem teſtatoris, quæ præualet multum in teſtamentis, quod intellige in teſtamẽtis paganicis, ſecus autem in teſtamentis feudalibus ſine domini conſenſu,
30 ideo dominus conſentiens videtur cõſentire in ſui fauorem, non autem in ſui damnum, ſemper enim conceſſio, ſiue aſſenſus Regis debet intelligi ſaluo iure domini, & eius Curiæ vt dixi de clauſula iuribus Curiæ ſemper ſaluis ex Petro de Gregor. p. 3. q. 10.

31 Quid autem ſi feudum eſſet legatum præuio aſſenſu filio ſecundogenito, an ipſe teneatur ſoluere releuiũ ob mortem patris legantis *Reg. Reuerter. d. deciſ.* 29. *par.* 5. in fine videtur concludere, quod non tenetur, quia illud feudum in perſona ſecundogeniti per viam legati videtur eſſe feudum nouum, de quo releuium non debetur, tum etiam quia eſſet prima inueſtitura, & de prima inueſtitura releuium non debetur. Tamen ego dubito, quia & ſi legatum debetur ſine onere adeo vt liberum ad legatarium debeat venire, & hæres debet luere ſecundum vnam opinionem, ſed non ſic receptam de facili, ergo hæres debet releuium ſoluere.

Secundo, quia hoc caſu vt dixi res legata tranſit ad legatarium cum onere ſuo, meritò cum hodie releuium ſit onus feudo infixum in Regno noſtro ex eius conſuetudine, meritò debet ſoluere.

Tertio, quia Rex aſſentiendo non videtur ſibi præiudicare circa iura, quę habet in feudo per aſſenſum cum ſemper ſubintelligatur clauſula, ſaluo iure Domini, & iuribus Curię, prout eſt releuium.

Et ſic ſiue conſideremus, quòd hæres tenetur luere rem legatam, & liberam legatario tradere, per conſequens ipſe tenetur ad releuium, ſiue conſideremus legatum tranſire cum onere ſuo ſemper releuium ſoluendum, alias enim fiſcus fraudaretur iure ſuo, quia omnes legarent feuda ſecundogenitis.

ARGVMENTVM.

Vxor an teneatur ſoluere releuium ob mortem viri de feudo in dotem dato, & ad ipſum reuerſo, item quid in feu-

do prò antefato, etiā ſtāte prag. Illuſtr. Ducis Oſſunæ, quòd mulier ſit vſufructuaria, Et in feudo dato in dotem, an teneatur maritus ſoluere releuium ob mortem vxoris ſub dubio ponitur, hinc diſcutitur ſi vera eſt illa doctrina, quòd dominium rei dotalis trāſeat in virum, & concluditur releuium non eſſe ſoluendum pluribus collatis rationibus, & authoritatibus rei iudicatæ contra ſententiam *gloſ.* ——, Item an debeatur releuium pro feudo adiudicato pro dote ob mortem feminę diſtinguitur, refertur deciſio Reg. Cam. item quid in feudo pro dotario aſſecurato, & quid ſi vxor legaſſet feudum marito, & & feudo in dotem dato intra tempus petendæ inueſtituræ, refertur.

SVMMARIVM.

1 *Releuium an debeatur de feudo dotali reuerſo ad vxorem ob mortem mariti.*

2 *Refutans ob mortem refutatarij tenetur ſoluere releuium.*

3 *Donans tenetur ſoluere releuium ob mortem donatarij, & deciſio refertur.*

4 *Dominium feudi dotalis preuio aſſenſu, & appretio tranſit in maritum.*

7 *Vxor dicitur quaſi ſuccedere ad feudum dotale ob mortem mariti dubitatur, & num. 15.*

6 *Opinio Accurſij dicentis, dominium rei dotalis eſſe tranſlatum in maritum non ab omnibus recipitur.*

7 *Iura contra Accurſii ſententiam ponderantur, & num. 8. & 9.*

10 *Dominium tranſlatum in maritum intelligi debet de reuocabili.*

11 *Vxor non dicitur ſuccedere viro in feudo dotali, ſed ob reſolutionem iuris maritalis ad illud venit, & num. 15.*

12 *Vxorem non teneri ad ſoluendum releuiū ob mortem viri probatur, & ſeqq.*

13 *Dominium vtile fundi dotalis ſemper eſſe penes vxorem conceditur.*

14 *Ratio Vinc. de Anna dicentis, quod præambula hora mortis dominium feudi dotalis reſtitutum intelligatur vxori, etiam expedito aſſenſu.*

15 *Vxor dicitur venire ad feudum dotale, non nouo iure, ſed ex reſolutione iuris, quod habebat maritus,*

16 *Proprietarius non tenetur ſoluere releuium ob mortem vſufructuarij.*

17 *Hæres mariti an teneatur ſoluere releuiū de feudo aſſignato pro anteſato ob mortē viduæ aſſignatariæ diſtinguitur.*

18 *Hæredes mariti non ſoluunt releuium de feudo, ſuper quo dotes, & anteſatū fuere aſſecuratæ ob mortem viduæ reuerſo ad ipſos, & refertur deciſio Reg. Cam. Sum. & hoc intelligitur extantibus filijs.*

19 *Hæredes vxoris non extantibus filijs ex matrimonio diſſoluto, tenentur ſoluere releuium de feudo aſſignato mulieri pro cōcurrenti quantitate anteſati, vel dotis.*

20 *Deciſ. Regia Cameræ Sum. refertur, per quem hæredes mariti fuerunt condemnati ad ſoluēdum releuium de feudo dotali ob mortem vxoris, non autem mariti in eodem anno.*

21 *Releuium ſoluitur ob mortē viri, ſi in contractu feudi dotalis fuit expeditus aſſenſus, ſed ob mortem vxoris ſi aſſenſus non fuerit expeditus ex ſententia glo.* ——

22 *Gloſ.* —— *. reijcitur in Regno noſtro.*

23 *In Francia ſoluitur releuium ob dationem in dotem.*

24 *Vxor non tenetur ſoluere releuium de feudo, ſuper quo dotes aſſecuratæ ſunt ob mortem viri.*

25 *Vxor tenetur ſoluere adhoam pro feudo aſſecurato.*

26 *Maritus an poſſit ſuccedere, vt hæres in feudo dotali ob mortem vxoris conſideretur.*

27 *Feudum dotale vadit ad filios, non autem ad maritum mortua vxore, & tenentur ſoluere releuium,*

28 *Feudum dotale non extantibus filijs vadit ad hæredes vxoris, non autem ad maritum.*

29 *Feudum dotale poteſt deuenire ad maritum virtute legati.*

30 *Maritus legatarius feudi dotalis ſoluet releuium ob mortem vxoris.*

31 Re-

31 *Releuij actio datur tàm contra vxorem quàm cotra maritum poſſidẽtem feuda, pro quibus releuium non fuerit ſolutum.*
32 *Maritus tenetur ſoluere releuium debitum de feudo dotali.*
33 *Maritus tenetur ſoluere adhoam de feudo dotali.*
34 *Stante Regia Pragmatica, quod fæminæ ſint tantum vſufructuariæ de antefato, an ſit ſoluendum releuium ob mortem vxoris negatur.*

QVÆSTIO XI.

SOLENT, & maximè in Regno noſtro mulieres dotis nomine maritis feuda tradere in eoſq; transferre, adeo vt maritus, tan-
1 quam Dominus illa poſſideat, dubitatio fuit in Regno noſtro, ſi quãdo maritus moriatur, & feuda reſtituãtur vxori, an hoc caſu ſolui debeat releuium,
2 & dubitabilis eſt fiſci oppoſitio, nam vt alias diximus, quando feudum reuertitur ex contractu, vtpotè ſimplicis refutationis ad patrem ob mortem filij, per quam refutationem erat tranſlatum dominium in refutatarium filiũ, & tamen quando fendum reuertitur ad patrem refutantem, releuium eo caſu debendum eſſe poſt alios dixit *Ott. Bammacar. præceptor meus in cap. ſi minori num.* 21. *& ſeqq. ſi de feud. defuncti*, & nimirũ ratione quia pater dicitur ſuccedere *Franchis deciſ.* 3. & nos infra hac eadem p. q. 18.
3 Item in patre donante, & filio donatario, vt mortuo filio donatario, in quẽ per donationis contractum erat tranſlatum dominium, ipſe pater ſic ſuccedens filio tenetur ad releuium, prout ita fuiſſe deciſum refert *Aloyſ. Mormil.*
¶ *ad conſt. vt de ſucceſſionibus num.* 21. ità pariter videtur dicendum in caſu no-
4 ſtro, nàm per contractũ dotis, interueniente maximè appretio, & aſſenſu domini, tunc feudi dotalis dominiũ tranſit in maritũ, adeòut Dominus dicatur ità *Accur. in l. in rebus C. de iure dot.* cæteriq; omnes interpretes, qui Accurſium ſequuntur, *vt Bald. ibi, Bartol. in l. diuortio* §. *ſi fundum ff. ſol. matrim. vbi Iaſ. Alex.* & paſſim cæteri. Sunt etiam iura aperta *tex. in l. ſi prædium C. de iure dotium* ibi rei quæſitæ dominium, facit tex. *in l. doce ancillam C. de reiuendic.* vul-
5 gariter ad hoc allegatus, ergò cum tranſlatum ſit dominium in maritum, ſi poſtea ad vxorem deuenerit, videtur quaſi de nouo ſuccedere ad feudum in alium tranſlatum, ergo dum ſolutio releuij in ſucceſſore inducta eſt, deberet ipſa releuium ſoluere.

Sed hoc argumentum non obſtat, tum quia fallax, tum quia illationem ex diuerſa ratione non trahit.
6 Fallax, quia opinio *Accurſ.* de dominio tranſlato in maritum, ab omnibus non vulgaris doctrinæ Authoribus exploditur, prout fuit *Duanenus in rub. ff. ſolut. matrim. Io. Ceraſ. miſcellaneorũ iuris lib.* 5. *c.* 5. *Balduinus Inſt. quib. alien. licet vel non, & in l. naturaliter* §. *nihil cõne ff. de acquir. poſſeſs. num.* 35. *Vldaric. Zaſ. Intellect. ſingular. lib.* 3. *cap.* 5. cæterique, quos allegat, & ſequitur *Arrius Pinell. in l* 1. *par.* 3. *num.* 13. *C. de bonis matern.* & vberrimè *Io. Garſias de expẽſ.*
7 *& meliorat. cap.* 13. *num.* 3. *cum ſeq. Eſt tex. in l. in rebus C. de iure dot.* dum ait, cum ead. res ſcilicet dotalis, & ab initio vxoris fuerit, & naturaliter in eius
8 permanſerit dominio, non enim quod legum ſubtilitate tranſitus earum in patrimonium mariti videatur fieri, eſt tex. *in l. ſi conſtante* §. *ſi maritus ff. ſolut. matrim.* vbi res dotalis reſpectu mariti
9 vocat alienas, item facit tex. *in l. aſſiduis C. qui potior. habeantur*, vbi maritus creditoribus ſatisfacit de ſua ſubſtantia, non autem de bonis dotalibus, quia ſua non ſunt, Item tex. *in l. denique* §. *ſed vnum ff. de minor.* vbi dicitur, quod dos eſt proprium patrimonium vxoris,

quod

Digitized by Google

quòd ſi maritus eſſet dominus poſſet de ea diſponere, ſed dum non poteſt de ea diſponere, niſi cum conſenſu domini, & vxoris, ſequitur quod non eſt verè dominus.

Admittunt tamen nonnulli, prout annuit *Garſ. ibidem num.* 1. eſſe domi-
10 num, ſed reuocabilem, vt ſentit *Bald. in d. l. in rebus* ad inſtar vſufructuarij, qui poteſt diſponere de fructibus, non autem de proprietate, quia proprietas eſt apud vxorem proprietariã, & ideo maritus vſufructuarius eſt, ſed vſufructuarius dominus non eſt dominus fundi, vt dicunt Ciuiliſtæ legentes, & ſcribentes *in l.* 4. *§. naturaliter ff. de acquir. poſſeſſ.*

Quo poſito, ſequitur quòd dominium ſemper eſt penes vxorem, non
11 autem tranſlatum in maritum, ideò nulla poteſt conſiderari ſucceſſio, prout in ſimplici refutatione, & donatione, in eis enim transfertur dominium feudi in refutatarium, & ideo dum refutatarius, vel donatarius exiſtunt veri domini, ſi moriuntur, pater tanquam proximior ſuccedit, meritò dum ſuccedit vt hæres, releuium ſoluere debet (vt nos infra quæſt. 16. & ſeqq. dicemus) quod non eſt in marito, in quem nulla conſideratur dominij tranſlatio, ſed tantum vſusfructus, meritò ius, quod habet maritus, ob mortem reſoluitur, & ad vxorem reuertitur, ſiue reconſolidatur, & hæc eſt diuerſitatis ratio, ex qua non benè fit illatio in caſu prædicto de vno ad alium.

12 Ideo ego concludo in caſu prædicto vxorem ob mortem viri de feudo dotali non teneri ſoluere releuium, hanc concluſionem fundo, & rationum euidentia, & authoritate reiudicatæ.

Rationum euidentia, quia cum dominium non ſit tranſlatum, non poteſt
13 conſiderari ſucceſſio, item quia dominium vtile feudi, quod habet feudatarius in feudo dotali ſemper eſt pænes vxorem, ſic etiam fidelitas, prout dixit, & conſiderauit *Io. Garſ. d. loco num.* 5. ſi ergo fidelitas, & vtile dominium eſt pænes mulierem, & releuium debetur ob inueſtituram, ſiuè poſſeſſionem, & ob nouam fidelitatem, & recognitionẽ, tunc dicendum eſt non poſſe conſiderari ſolutionẽ releuij, cum feudum de nouo non acquiritur, nec in eo ſuccedituṙ, ceſſant enim in hoc caſu extrema releuij meritò non debetur.

14 Item aliam rationem adducit *Vinc. de Anna alleg.* 95. *num.* 10. per quam ipſe indiſtinctè tenet in caſu prædicto releuium non deberi, quia & ſi fuerit expeditus aſſenſus, adhuc legis miniſterio remanſit dominium in poſſe vxoris *d. l. in rebus*, fingit enim rex, quod dominium præambula mortis hora reſtituatur, ergò vxor nullum releuium ſoluere debet de dicto feudo iam
15 reſtituto; Item vxor ipſa eſt proprietaria rei dotalis, & maritus vſufructuarius, ut eſt communis uox Do-
16 ctorum, ſed mortuo vſufructuario, proprietarius releuium non debet, quia ille non dicitur ſuccedere iure hereditario, nec habet opus noua apprehenſione, ſed ex reſolutione iuris alieni illud acquirit, ità per has, & alias ſubtiles rationes concluditur *Anell. Amat. Præſ. Reg. Cam. Sum. conſil.* 14. *num.* 1. vbi latè, & doctè, Itaq; cum ius, quod habet maritus ſuper dote vxoris per mortem viri reſoluatur, & ſit reconſolidatio, & ſic noua apprehenſione non eſt opus, ideò releuium non debetur.

Sed an debeatur releuium ob mortem vxoris viduæ ob feudum reuerſum
17 ad heredes, quod ſibi adiudicari fecit pro dote, & antefato.

Diſtinguo ego, aut iſta vidua reli-
18 quit filios, aut non reliquit. Primo caſu quando reliquit filios, tunc ſiuè in capitulis matrimonialibus fuerit dictũ filios ſuccedere in antefato vti hæredes viri, ſiuè vti filij, ſemper non teneri ad releuium, ratio quia filij non ſuccedunt ad feudum, ſed ad valorem, & ſic ad pretium antefati aſſecurati ſuper feudo, aſſecuratio enim non transfert

domi-

dominium rei extantibus liberis, ſed tantum vſufructum, quòd ſi ſuccedunt vti hæredes viri, ſuccedunt in pretio, non autem in feudo, ad quod iam ſucceſſerunt in eius proprietate ob mortem patris, prout ità fuiſſe deciſum in ¶ Reg. Cam. Sum. refert *Reg. Moles deciſ. ſua manuſcripta ſub tit. de iure releuiorum deciſ. 7. in anno* 1572. *die* 12. *Ianuarij*, quia fuerunt abſoluti hæredes viduæ ab impetitione Regij Fiſci, ea nimirum ratione, quia per mortem viduæ illa adiudicatio reſoluebatur, & feudum reintegrabatur ad hęredes viri, ex reſolutione contractus, vt dixi 19 releuium non debetur. Secundo aut non extant filij, & tunc quia adiudicatio transferebat dominiũ, etiã quoad proprietatem in vxorẽ maximè ſi adiudicatio fuerit facta prò concurrenti quantitate, tunc quia non ad filios, vti non extantes, ſed ad hæredes mulieris feudum vadit, quo caſu verè dicũtur ſuccedere, cum ipſa mulier erat uera domina; & patrona meritò releuium debetur, cum in hęrede ſucceſſore mos introduxit, tum etiam quia adiudicatio fit præuio appretio, quod appretium facit emptionem, & uenditionem, ex quo contractu fuit tranſlatum in uxorem ipſam dominium rei dotalis adiudicatę, ergo eius hęredes uti uerè ſucceſſores in proprietate releuium ſoluere tenetur. Secundo prin¶cipaliter rerum iudicatarum authoritate deciſũ fuit in cauſa D. Ferdinandi 20 Capani patrui mei magni, & ſucceſſiuè eius hæredem contra Regium Fiſcum, dum ipſi Ferdinando fuerunt in dotem dati quidam introitus feudales à D. Iſabella Sanchez, mortuo Ferdinando uiro, & poſt annum mortua D. Iſabella, Fiſcus prætendebat duo releuia unum ob mortem Ferdinandi uiri, & alterum ob mortem Iſabellæ ¶ uxoris ab eius hæredibus, fuit deciſũ deberi tantum releuium ob mortem Iſabellæ, & ſic vnicũ, de qua deciſione meminit *Vinc. de Anna allegat. 9. num.* 13. *Num. Pellic. ad conſuetud. Auerſan. incip. ſi bona ſtabilia cap.* 10. *in pen. addit. fol. mihi* 230. *quæ incipit adde quod ſi mulier idem Vinc. de Anna in repet. conſtit. diuæ memoriæ num.* 2. *cum duobus ſeqq. impreſſa poſt conſilia Fabij de Anna filij Camill. Borrell. in ſumm. deciſ. tit. de releuio* 93. *num.* 31. *Maſtrill. ad Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par.* 8. *quæſt.* 16. *tit. de Iure Releuij in verbo ſucceſſuro in fine*.

21 Contrarium licet videtur tenere *gloſſ.* —— *tit.* 1. §. 2. *numer.* 142. *&* §. 25. *num.* 10. quod ſi in datione dotis fuerit expeditus aſſenſus, tunc ſoluitur releuium per mortem viri, ſed ſi non fuerit expeditus aſſenſus ſoluitur tantum per mortem vxoris, vt dixit *Anna d. loco num.* 10. quia in primo caſu intelligitur dominium tranſlatum.

22 Sed hæc opinio *gloſſ.* ——, non procedit, nec facit contra nos duplici ex capite, primo quia eſt cõtra regulas iuris, dũ admictit dominium rei dotalis tranſire in maritum, etiam quòad proprietatem, quod eſt falſum, vt ſupra præmonui, Secundo quatenus procederet, tũc procedit ſecundum conſuetudinẽ illius loci, prout vtrũq; annuit idem *Garſias d. loco num.* 5. dicens *gloſſ.* 23 —— opinionem non procedere, quia cauetur in Francia, prout meminit eadem *gloſſ.* —— *d.* §. 25. *num.* 21. & refert *Garſias d. loco num.* 5. vt quando mulier nubit, & dat feudum in dotem, tunc maritus ſoluit releuium, & hoc, vel illa ratione, quia admictit virum ſuccedere, & in eum transferri dominium, vel quia ita ibi de conſuetudine ſeruatur, ꝙ ſemper quòd feudum mutat manus domini ſoluatur releuium, ſiuè laudimiũ vt alias dixi *par.* 1. *quæſt.* 4. meritò dum dominus eſt effectus, ſi deinde moritur maritus, vxor retrò ſuccedit, & per conſequens releuium ſoluere tenetur, pròut retulit *Anna* qui non conſentit præfatæ ſententiæ, de qua conſuetudine Franciæ dixi ſupra *quæſt.* 5. *par.* 1.

24 Re;

Declara tamen vt nec releuium ſit ſoluendum quando mulier pro dota-
24 rio petijſſet ſe aſſecurari ſuper feudis viri,& eo demum mortuo, ità *Andr. de Iſern. in contr. poſt mortem col. 2. Freccia d. author. 3. num.* 41. ea nimirum ratione, quia vxor non dicitur habere illud ob mortem viri, ſed ob præcedẽtem cauſam nempè aſſecurationis, & ex contractu ipſius dotarii,cum ſuccedens ex contractu non teneatur ſolue-
25 re releuium, vt ſupra diximus, Eſt benè verum, quod mulier pro feudo aſſecurato, ſiuè pro dotario tenetur ſoluere adhoam *Ayell. de iure adhoæ nu.* 56. *Andr. de Iſern. in cap.* 1. *num.* 14. *de capit. Corrad. Scip. Rouit. prag.* 2. §. *item volumus num.* 15. *de offic. procur. Ceſar.*

Declara ſecundo,quid è contrario, ſi maritus ob mortem vxoris teneatur
26 ſoluere releuium? Conſiderãda namque ſunt plura, cum hic caſus non poteſt dari regulariter in feudo,nam maritus non eſt de vocatis in inueſtitura,
27 nec à lege feudorum, cum aut extant filij, & tunc feudum dotale vri dos vadit ad filios, qui uti hæredes matris ſoluere tenentur de dicto feudo dotali releuium *Anna d. allegat.* 95. *in fine*,
28 aut non extant filij, & tunc feudum non uadit ad maritum, ſed ad proximiorem ex parte feminæ uocatum ex lege, uel inueſtitura, & hoc caſu ſoluet releuium vti hęres, & ſucceſſor, & ſic caſus, ut maritus ob mortẽ uxoris ſoluat releuium dari nequaquam poteſt.

Eſt benè uerũ,quod dari poteſt caſus ſi uxor legaret marito feudum me-
29 diante aſſenſu, uel quia eſſet nouum,
30 tunc maritus ſoluet releuium non ex illa ratione,quia maritus, ſed ex alia, quia ſuccedit uti legatarius, & hęres in feudo, quo caſu ſoluere tenetur, ut dixi ſupra hac eadem parte quęſt.præcedenti.

Declara tertio, ut pro feudo in dotem dato intrà tempus petendę inue-
31 ſtiturę fiſcus habet actionem tam contrà uxorem, quàm contrà maritũ, ità *Vinc. de Fanch. deciſ.* 121. *num.* 17. & 19. ea ratione, quia vxor tenetur vti hæres,& maritus vti tertius poſſeſſor, & fiſcus exigit releuium, contrà quem vult ſaluis iuribus ambarum partium tàm mariti,quàm vxoris,quiſnam ex eis teneatur ad releuium ſoluẽdum, prout ità deciſum refert *Vinc. de Fanch. deciſ.* 121. *nu.* 19. *circa finem*, & ſic datur caſus, in quo maritus ſoluit releuium de feudo vxoris, non ob eius, ſcilicet vxoris mortem, ſed ob mortem prædeceſſoris mulieris, vtpotè parris, vel alterius.

32 Et quòd onus releuij de feudo dotali ſpectet ad maritũ, ſuadetur, quia cum hoc onus ſit impoſitum perſonæ ratione rei,vel fructuum, tunc qui eſt in poſſeſſione,& percipit fructus, illud agnoſcit, & ſoluit *l. neque ff. de impenſ. in reb. dotal. fact.* concludit ità *Camill. de Medic. conſ.* 18. *num.* 4. 5. & 8. vbi dicit ex alia ratione debet ſoluere, quia conſtante matrimonio adhuc dominus dicitur *l. dote ancillam C. de reiuend.* ideo tenetur ad onera realia, ſiuè impoſita perſonæ ratione rei, ſiuè pro rebus.

33 Idem videmus in adhoa, cui proximum releuium, vt à viro ſit ſoluendũ, *Afflict. deciſ.* 252. *num.* 3. *verſ. nec etiã videtur*, ergò idem in releuio ſtante quòd onus eſt, & maritus tenetur ſoluere, & ſubire onera feudi *Bald. in l. ſi ſollemnibus in fine, C. de reiuend. Camill. Medic. d. conſ.* 18. *num.* 8. & 9.

34 Sed quid dicendũ ſtante Reg.Prag. edita in hoc Regno tempore Ducis Oſſunæ Proregis, nempè quòd mulier de anteſato ſit tantum vſufructuaria, & mortua muliere anteſatum reuertatur illuc, vndè exiuit, an ſi feudum pro anteſato fuerit ità datum, vt mortua femina feudum ipſum rediret ad hæredes mariti, vel dotantis, an hoc caſu teneatur ſoluere releuium? dicas quod non, primò quia feudum reuertitur ad illos, non autem dicitur

ad

ad illud eos ſuccedere vti hæredes, vt diſponit dicta pragmatica, quæ dicit, quòd antefatum reuertatur ad proprietarios, Secundo, quia dum vxor eſt vſufructuaria, & dotãtes, ſiuè promictentes antefatum proprietarij, tũc mortuo vſufructuario proprietarius non tenetur ſoluere releuium, Tertio, quia reſoluitur ius mulieris ob mortẽ ſuper dicto feudo, & ex reſolutione iuris alieni releuium non debetur, vt dicam in ſequenti quæſt. 13.

ARGVMENTVM.

An, & quando filia femina, vel maritus teneatur ſoluere releuium de feudo ſibi in dotem dato à patre ob mortem patris dotantis, Et quid in caſu contrario; Item quid in fratre dotante latè declaratur, de patre habente maſculos, & feminas, vel alteros tantum, De emphiteuti in dotem dato, an debeatur laudimium, Et quid in patre habente alia bona, Idem in fratre dicendum, Item de feudo dato in dotẽ ab extraneo, Et refertur clauſula ꝙ in contractu dotationis in aſſenſu apponenda.

SVMMARIVM.

1 *Filij quando tenentur ſoluere releuium de feudo dotali ob mortem matris.*

2 *Femina an teneatur ſoluere releuium de feudo dotali ob mortem dotãtis, & quid in caſu contrario num. 3.*

4 *Feudum in dotem dari poſſe, tripliciter conſideratur.*

5 *Filia dotata de feudo (etiam ſtantibus maſculis) non tenetur ſoluere releuium ob mortem patris dotantis declaratur.*

6 *Feudum dotale dicitur ſpectare ad filiam ex contractu, non autem ex ſucceſſione.*

7 *Conſenſus maſculorum requiritur quando pater dotat filiam de feudo.*

8 *Conſenſus maſculorum facit feminam ſucceſſibilem in feudo, & ratio aſſertur.*

9 *Laudimium debetur quando feudum datur in dotem filiæ feminæ.*

10 *Excluſio voluntaria maſculorum feudo producit incluſionem neceſſariã feminæ in illo conſideratur.*

11 *Laudimium, ſiuè releuium debitum in caſu alienationis, non debetur quando alienatio neceſſaria eſt.*

12 *Filia non dicitur ſuccedere in feudo dotali ob mortem patris, quia habuit iam in vita.*

13 *Releuium non debetur de feudo à patre in dotem dato filiæ feminæ ob eius mortem nullis autem extantibus maſculis.*

14 *Feudum in dotem datum feminæ dicitur voluntariè alienari quando habet alia bona, idem in emphiteuſi, & num. ſeq.*

15 *Bona fideicommiſſata in ſubſidium poſſunt alienari quõ dote, non autem quando adſunt alia bona.*

16 *Filia non extantibus maſculis in Regno, vel maſculis ſe excludentibus voluntariè dicitur vocata ex inueſtitura.*

17 *Filia dotata de feudo nullis extantibus maſculis, vel ijs conſentientibus non ſoluet releuium ob mortem patris dotantis, & ratio ponitur.*

18 *Releuium non deberi à ſorore de feudo ſibi in dotem dato ob mortem fratris dotantis, Idem in extraneo.*

19 *In aſſenſu ſuper contractu feudi in dotem, vel propter nuptias dati, debet apponi clauſula, dummodo ſoluatur releuium tempore mortis dotantis.*

20 *Dotans an teneatur ſoluere releuium de feudo ob mortem dotatæ, diſtinguitur.*

21 *Pater, vel frater dotantes teneutur ſoluere releuium de feudo in dotem dato ob mortem dotatæ nullis extantibus filijs ex femina, & deciſio refertur, quòd intellige, vt infra nu. 27.*

22 *Extraneus dotans non tenetur ſoluere releuium de feudo ad ſe reuerſo ob mortem dotatæ, & num. 27.*

23 *Feudum dotale dicitur reuerti ad dotantẽ extraneum, non autem iure ſucceſſionis.*

24 *Hæ-*

24 *Hæres dotatæ tenetur ſoluere releuium ob eius mortem de feudo dotali, cui ſuccedit.*

25 *Donatio contemplatione matrimonij facta filiæ feminæ ab ipſa dotatione differunt in materia releuij, & diuerſa conſideratur ratio.*

26 *Feudum dotale regulatur iure contractus dotalis, non autem ſucceſſionis, reuertitur ad dotantem nullis extantibus filijs ex femina ſub num. 26.*

28 *Laudimium non debetur quando contractus diſſoluitur ipſo iure, ſecus autem voluntate partium.*

29 *Hæres dotantis non tenetur ſoluere releuium de feudo dotali ad ſe vti hæredem reuerſo.*

30 *Poſſeſſor feudi dotalis tenetur ſoluere releuium in ſuis caſibus.*

31 *Mulier non tenetur ſoluere releuium de feudo aſſecurato prò dote, & antefato ob mortem viri.*

QVÆSTIO XII.

IAm ſatis, vt credo, in ſuperioribus extitit declaratum ſi de feudo dotali ſit ſoluendum releuium plures diſtinguẽdo caſus, quid ob mortem viri, &
q d ob mortẽ vxoris, & demũ alijs ap-
1 poſitis declarationibus, quid ob mortem matris, an filij teneantur ſoluere releuium de feudo dotali? ſuccedit hic verò declarare in alio caſu dubita-
2 bili, quid de feudo dato in dotem filiæ feminæ, an de eo ob mortem dotãtis teneatur filia, vel maritus ſoluere
3 releuium, Et quid in caſu contrario, vt ob mortem dotatæ feudum ſi reuertatur ad dotantem, teneatur dotans de illo ſoluere releuium, vtpotè ſi feudum datum fuerit in dotem filiæ feminæ.

4 Quoad primum ſi filia femina, vel maritus teneatur ſoluere releuium de feudo ſibi in dotem dato, licet de hoc articulo dubitauerit valdè *Vinc. de Franch. deciſ.* 121. tamen tripliciter poteſt conſiderari, aut feudum eſt datũ in dotem à patre, aut à fratre, aut ab extraneo.

5 Primo caſu quando feudum eſt datum in dotem à patre, tunc diſtinguẽdo conſideres, quòd aut ipſe pater habet filios maſculos, & feminas, & dedit in dotem feudum filiæ feminæ, & hoc caſu cõſidero, quòd ſi pater ideò dedit filiæ feminæ feudum in dotem ratione celebrioris matrimonij, & vt ingentes contraheret nuptias, tunc quia ceſſat ratio dubitandi, vt non faciat ob fraudem releuij, licet filios maſculos habeat, dico quòd non eſt ſoluendum releuium per ea, quæ tradidimus de refutatione facta contemplatione matrimonij *Camill. Medic. cõſ.* 18. *num.* 20. in ſimili caſu vbi fuerunt feminæ donata feuda contemplatione matrimonij.

6 Imò, & melius, quia iſta femina dicitur habere feudum non ex ſucceſſione patris, ſed ex contractu inter viuos, nempè ex dotatione, vel donatione contemplatione matrimonij, quo caſu ob mortem donantis donatarius regulariter non tenetur ſoluere releuium ceſſante ſuſpitione fraudis, dumodo ſincerè, & ſimpliciter facta fuerit, vt alias dixi.

7 Quæ dotatio de feudo, vel donatio contemplatione matrimonij facta filię feminæ, tanquam non vocatæ extantibus maſculis debet habere conſenſum maſculorum *cap. 1. de alienat. feud. pater. vbi DD. omnes*, quo caſu dum adeſt conſenſus maſculorum, tunc femina, vt maſculus, dicitur ſuccedere.

Quòd procedit etiam ſi pater plura haberet feuda, quàm ſi vnum, quia ſemper, & in vtroque caſu militat eadem ratio excluſionis feminarum à feudo, tàm ſi eſſet vnum, quàm plura.

8 Tertio facit conſideratio, quòd dũ maſculi conſentiunt, vt femina ſucce-
dat

dat in feudo, vt quia ſe contentauerunt, qui ei feudum in dotem datum, ſequitur, quòd hoc caſu ipſa fæmina facta eſt immediatè ſucceſſura, & hoc ex tenore inueſtituræ, vel legis vocantis fæminas deficientibus maſculis, qui in hoc caſu deficiunt voluntariè, dum nolunt ſuccedere, & admittunt feminam, & tunc in ſimili eſt clara concluſio, quòd quando res emphiteutica datur in dotem filiæ feminæ immediatè ſucceſſuræ, laudimium non debetur, quia non dicitur alienatio, ſed præuentio ſucceſſionis, immò ſi adhuc dicatur alienatio, eſſet dicenda alienatio neceſſaria, quo caſu laudimium non eſt ſoluendum, *vt ex Emphitheuſi Auth. de non alienand.* per quem tex. ità firmant hanc concluſionem *DD. in cap. potuit de locato, Iaſ. in l. fin. C. de iure emphit. num. 9. & 107. Alber. Brun. conſ. 44. col. 1. in 2. dubio inter conſ. feud. Aymon. Crauett. conſ. 215. num. 6. Alex. conſ. 113. vol. 2. Chaſſan. in conſuet. Burgund. tit. de retraitum* §. 11. *nu.* 3. Tum etiam quia maſculi quando contentantur, vt fæmina habeat feudum, ſeq; ab illius ſucceſſione excludunt, tunc negari non poteſt, quia femina non ſit de uocatis in inueſtitura in caſu prædicto, & dum feudum alienatur in perſonam vocatam ex inueſtitura non debet ſolui releuium, nec laudimium, quia poſt mortem patris ſtante quod renunciauerunt feminę, illa erat iàm ſucceſſura, ità *Iaſ. notat in d. l. fin. col. 2. verſ. iuxtà proximam quæſtionem quarto C. de iure Emphit. in l. qui Romæ* §. *DD. fratres col. 12. in fine ff. de verb. obligat. Alber. Brun. d. conſ. 44. circa finem, & conſ. 43. col. 3. in 3. dubio Crauett. d. conſ. 215. num.* 8. qui non ad huc illud edidit conſilium.

11 Ex quibus corruit illa oppugnatio, quę fieri poſſet, quòd illa concluſio Doctorum, vt de alienatione neceſſaria non ſit ſoluendum releuium, ſiuè laudimium ſit intelligenda in caſu neceſſarię alienationis tantum, non autē voluntarię, prout hoc in caſu, in quo de volūtate fratruum pater dat feudū in dotem, pròut ibi intelligit dictam concluſionem *Crauett. d. conſ. 215. nu.* 7. quia ceſſat quando donatarius eſſet de uocatis in inueſtitura, quod idem *Crauett.* ibi annuit, Et ſic dum hoc caſu fęmina habet feudum ex contractu dotationis, vel donationis, ad illud ſuccedere dicitur, non vt hęres, prout in ſolutione releuij requiritur, ſed ex contractu prædicto, maximè ſi fuerit feudum extimatum, quo caſu propriè 12 emptio, & venditio dicitur; Inſuper per contractum dotationis, vel dationis in dotem dominium iam eſt tranſlatum in ipſam fęminam dotatam *l. Pomponius Philadelphus ff. fam. hercif.* ſiuè detur marito *l. doce ancillam C. de reiuend.* ergo ſi tranſlatum eſt dominiū in vita patris, quęnam ſucceſſio conſiderati poteſt in morte patris; dum in eius vita iam habuit? & ſic ante mortem ipſa erat domina, & pater nullum habeat dominium, quod per contractum dotationis à ſe abdicauit transferendo in filiam.

13 Aut ſecundo caſu principali habet filias fęminas tantùm, & tunc videtur prima facie magis facilis ex rationibus ſupradictis, quia hoc caſu non extantibus maſculis fęminę ſuccedunt vt maſculi, tanquàm vocatę ex leg. & inueſtitura, & Regni noſtri, & hoc caſu etiam dico ex rationibus ſupradictis, quod releuium ſolui non debet, prout in refutatione diximus, & in dominatione contemplatione matrimonij.

14 Sed occurrit difficultas, quod non tenetur dotare de bonis feudalibus ſicut in bonis emphitheuticis, de quibus pater non poteſt dotare filiam ſi conſenſu directi domini, quando habet alia bona, quia tunc ceſſat ratio neceſſarię alienationis, ſed dicitur uoluntaria ità *Aym. Crauett. d. conſ. 215. num.* 7. qui ità intelligit concluſionem 15 prędictam, ſicuti in ſimili de bonis

X ſubie-

ſubiectis fideicommiſſo, quæ licet non
poſſint alienari præter quam in cauſa
dotis, tamen quando adſunt alia bona
ex quibus dotari poſſit filia, adhuc bo-
na fideicommiſſo ſubiecta prò dote
alienari non poſſunt, vt dicit, & nota-
uit *Corneus conſ. 3. col. 2. vol. 3.* ergò ſi
pater habet alia bona, quam feudalia,
non debet de feudalibus dotare filiã,
ſed dum voluit de illis dotare, ſequitur
quod dotatio fuerit voluntaria, non
autem neceſſaria, ergo ceſſat conſe-
quentia.

Sed adhuc ſi ceſſat iſta ratio neceſ-
16 ſariæ alienationis, quæ licet ſit ratio
concludens, tamen remanet alia ratio
magis fortis, quæ eſt quod in tali caſu
quando non adſunt maſculi, vel ſi ad-
ſunt, ſed renunciauerunt feminæ filia,
tunc eſt de vocatis in inueſtitura, in
17 quam quando ſit alienatio, vel alius
contractus, non dicitur alienatio, ſed
refutatio, vel ſi dicitur alienatio, dici-
tur facta immediatè ſucceſſuræ, quæ
cum habeat legis aſſenſum, meritò re-
leuium debet nequaquam ſolui, cum
alienatio rectè proceſſerit, & euenië-
te morte patris, filia non dicitur ſuc-
cedere ad id, quod iam habuit in vita
patris in ſuo dominio.

Ex quibus idem videtur dicendum
18 in feudo in dotẽ dato à fratre, vel ab
extraneo, quia militat eadem ratio,
nempè quod dominiũ iam fuerit tranſ-
latum in filiam in vim dotantis pro cõ-
tractu dotationis, vel donationis pro-
pter nuptias, vt ſupra diximus.

Vnde ad tollendas has difficultates,
19 & fraudes inoleuit practica in hoc Re-
gno inter Dominos Regentes ad fauo-
rem Regij fiſci, vt in ſimilibus contra-
ctibus dotationis, vel donationis pro-
pter nuptias de feudo factis in eorum
aſſenſibus ſolent apponere clauſulam,
liceat dummodo releuium ſoluatur
tempore mortis patris dotantis, de
qua conſuetudine teſtatur *Camill. de
Medicis conſ.* 18. *num.* 18. *verſ. vlt. &
ſit finis,* quod intelligo, dummodo ſine
fraude fiant.

Sed quid caſu contrario, vt ſi præ-
moriatur femina dotata nullis relictis
20 filijs, adeò vt factus ſit caſus reſtitu-
tionis dotium illi: qui dotauit, an hoc
caſu pater, fratres, vel alius, qui dota-
uerit (feudo ad eum reuerſo per mor-
tem dotatæ) teneatur ad releuium?
diſtinguo in patre, & fratre, & in extra-
neo. In quo caſu clara videtur eſſe
reſolutio, quod tenetur, quia dicitur
pater, vel frater verè ſuccedere vt hæ-
21 res, cum dominium iam erat tranſla-
tum, pro qua faciunt quæ tradit *Vinc.
1 de Franc. deciſ.* 2. & huc conferenda
ſunt, quæ tradidimus de feudo refuta-
to, in quo pater dicitur ſuccedere filio
¶ vt ſuo loco, & prout ita deciſũ fuiſſe
in cauſa Baronis Bernaudi pro Regio
Fiſco, & ſolueret releuium, prout di-
cam infra q. 15. hac eadem parte. Si
22 verò eſſet extraneus, tunc dicerem
quod releuium non eſſet ſoluendum,
quia iſte extraneus non dicitur ſucce-
dere ad illud feudum, ſed venit ex pa-
cto reſtitutionis, vel contractu, quin-
6 immò dicitur venire etiam miniſterio
legis, vt dos reuertatur vnde exiuit, &
ex reſolutione iuris alterius, quibus
in caſibus releuium non deberi dixi-
mus.

Ex quibus tollitur, quia in extraneo
erat difficultas, quia iſte extraneus dũ
donauit, vel dotauit, certè neceſſariũ
erat quod habebat ſucceſſorẽ in gra-
du, alias regulariter aſſenſus non fuiſ-
ſet conceſſus, quo caſu dum feudum
à ſe abdicauit, ſequitur quod non ſit
in gradu ſucceſſibili, ergo debebat ſuc-
cedere ipſi mulieri dotatæ proximiori
ex ſua parte, quo caſu ſoluet releuiũ,
vt infra dicam, ſed dum feudum, vt di-
23 xi vadit, ſiuè reuertitur ad dotantem
extraneum, vel pacto, vel ex contra-
ctu, non iure ſucceſſionis vti uocatus,
ſed iure reſtitutionis factæ caſu, meri-
tò, vt dixi, quia non uenit uti hæres,
releuium non ſoluet, quod ſecundum
uulgatam Andreæ doctrinam, in hære-
de inductum eſt. Si uerò nec ex pacto,
nec

24 nec ex lege, iſtud feudum dotale non deberet reuerti ad dotantem, ſed eſſet plenè quæſitum feminæ, adeòut ea morientè ad proximiorem eius uenire debet, tunc iſte proximior feminæ,qui venit ad feudum,non dicitur uenire ad feudum dotale, cum cauſa dotis iam ceſſauerat, ſed dicitur uenire ad illud uti patrimonium mulieris, quo caſu uerè ſucceſſor hæres dicitur, meritò releuium ſoluendum eſſe, nemo ſanæ mentis negabit, & ita intelligas hæc, quæ de extraneo diximus.

Sed omnia, quæ diximus licet videantur obſtare, & uera eſſe, tamen
25 in hoc caſu non obſtant ex diuerſitatis ratione diſtinguendo donationem contemplatione matrimonij ab ipſa dotatione, & ſic à contractu dotis, quippè in primo caſu,nempè donationis omnia ſupradicta procedunt, nempè translatio dominij, & vera ſucceſſio, ſed in contractu dotationis diuerſa eſt ratio, quia licet translatum ſit dominium in mulierem,tamē hoc feu-
26 dum mortua muliere non regulatur iure ſucceſſionis, ſed iure contractus dotalis, & dum contractus ipſe dotalis ob mortem feminæ reſoluitur, & dos reuertitur ad dotantem, ſiuè eius hæredem,non autem ad maritum, & tunc dicendum eſt non eſſe ſoluendum releuium, ut annui ſupra.

Primo, quia dos dicitur reuerti ad
27 dotantem, & quando quis uenit ad feudum, illumque habet iure reuerſionis, non autem ſucceſſionis ceſſat releuium.

Secundo, quia feudum uenit ad dotantem, ut dixi,ex reſolutione contractus, quo caſu quando quis ſuccedit ad feudū ex reſolutione iuris alterius non debet ſoluere releuium, *Præſes Amat. conſ.* 14. *latè*, ſicut nec debetur laudimium ex reſolutione contractus, *Amæd. de Ponte q.* 37. *num.*9. 10. *ad* 16.
28 ſed in caſu propoſito in quo diſſoluitur matrimonium ob mortem,& reſoluitur contractus dotalis,meritò laudimium non debetur; ſecus autem etiam quando cōtractus reſolueretur de uoluntate partium, tunc laudimium debetur, *ita Chaſſan. in conſuet. Burgund. tit. dez droitez in verbo contractus entre le vils num.* 4. & 5.

29 Idem dicerem quando feudum ipſū reuerteretur ad hęredem dotantis uirtute pacti, quia ille hæres non dicitur ad feudū ſuccedere, ſed ad ius ad feudum, quo caſu alias dixi releuium non deberi in hærede reemente, uirtute pacti de retrouendendo.

Dubitandum tamen uidebatur in
30 caſibus, in quibus uxor ſuccedit ad feudum ob morrem dotantis, uel patris, uel alterius, dicas quod licet mulier uideatur ſuccedere, & per conſequens ipſa releuium tenetur, ſi ipſa feudum poſſideat, ſi uerò poſſideret maritus,tunc uti poſſeſſor fructuum, ipſe tenetur ſoluere, ſi uerò mulier uellet habere, ut bona extra dotem, tunc ipſa debet ſoluere,dum in ea uerificantur extrema releuij, nempè ſucceſſor hæres, & poſſeſſio rei, & ita intelligas, quod maritus, eò quod uxor ſuccedit in feudo, ob hoc ſolum non tenetur,ſed intelligas cum declaratione prędicta,ſi habeat ex contractu,uel ſine ſucceſſionis uel uti bona dotalia, uel uti bona extra dotem, uide aliam notabilem deciſionem circa hæc in ſequenti quæſtione num. 4. Hæc tandem mulier tenetur ad releuium, quādo ſe facit aſsecurari ſuper feudo, illud in ſui poſse recipiendo, *prout docuit Andr. de Iſern. in cap.* 1. *§. ſimiliter in hoſtenditijs ſub num.* 3. *verſ. hoc releuium Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. p.* 8. *q.* 16. *n.*4. *Marin. Frecc. de ſubſeud author.*3.*nu.*50. *lib.* 2. *Camill. Borrell. in ſumm. deciſ. tit. de releuio num.* 24.

ARGVMENTVM.

Ob mortem habentis vſumfructum in

ſeudo, an proprietarius ſuecedens in plena proprietate releuium ſoluere teneatur, & quid in proprietario, & vſufructuario inſimul ſuccedentibus refertur ſub dubitatione. De feudo in dotem daro genero ob mortem ſoceri medietatem releuij ſolutam fuiſſe, & probatur non ſolū releuium, & proprietario, & vſufructuario ſuccedentibus in feudo ſoluendum eſſe releuium traditur. Item quid ſi vnus vſufructuarius ſuccederet ob mortem alterius vſufructuarij.

SVMMARIVM.

1 *PRoprietarius an ſoluat releuium ob mortem vſufructuarij.*

2 *Refutatarius ob mortem refutantis reſeruato vſufructu ſoluat releuium.*

3 *Ob mortem refutantis poſſeſſoris feudi fructus deueniunt ad refutatarium.*

4 *Ob mortem ſoceri dotantis reſeruato vſufructu fuit tantùm ſoluta medietas releuij tempore Iacobi de Ayello.*

5 *Releuij ſolutio inducta tantum eſt in hærede, & vbi hæreditario iure ſucceditur.*

6 *Proprietarius ob mortem vſufructuarij venit ad feudum iure reconſolidationis, non autem ſucceſſionis.*

7 *Proprietarius mortuo vſufructuario non habet opus noua apprehenſione.*

8 *Naturalis poſſeſſio vſufructuarij eo mortuo extincta eſt, & ipſo iure coniungitur cum ciuili, quom habet proprietarius.*

9 *Aureum conſ. Anell. de Amat. ſuper hac quæſt. refertur.*

10 *Camill. de Medicis ratio reſpondetur contra vſufructuarium.*

11 *Reuerſionis modus ad proprietarium ob mortem vſufructuarij declaratur.*

12 *Deciſio Iacob. de Ayello de medietate releuij ponderatur in fauorem fiſci.*

13 *Releuium, à quo ſoluendum, quando vnus ſuccedit in feudo quoad proprietatem, alter quoad vſumfructum affirmatur, & num. 20. & 21.*

14 *Vſufructuarius tenetur ſoluere releuium ob mortem conſtituentis vſumfructum, licet alteri legata proprietate.*

15 *Marito ſoluenti releuium de feudo dotali ob mortem ſoceri fuerunt reſeruata iura.*

16 *Ratio fraudandi releuium conſideratur legata proprietate, vni, & alteri legato vſufructu feudi.*

17 *Onus impoſitum perſonæ ratione fructuū ille tenetur ſoluere, qui fructus percipit.*

18 *Onus impoſitum perſonæ ratione rei, vel occaſione rei tenetur ſoluere, qui fructus percipit.*

19 *Vſufructuarius tenetur ad collectas.*

20 *Laudimium debetur vſufructuario, non autem proprietario.*

21 *Vſufructuarius ſoluet vti tertius poſſeſſor feudi releuium, & num. 22.*

23 *Releuium ſoluitur in Sicilia de donatione feudi reſeruato vſufructu.*

24 *Vſufructuarius ob mortem alterius vſufructuarij an ſoluet releuium.*

25 *Vſufructuarius ſuccedens in proprietate feudi non ſoluet releuium.*

26 *Proprietarius ſuccedens alteri proprietario in feudo releuium debetur, ſed ab vſufructuario.*

QVÆSTIO XIII.

CAeterum aliqualem mihi dubitationem tribuit hæc quæſtio,
1 quid ſi in feudo vſufructus eſſet Titij, & proprietas eſſet Meuij, & mori contingat Titium, adeò ut eius ius ſit extinctum, & ad proprietarium vadat iure reconſolidationis §. *fin. inſtit. de vſufruct.* an hoc caſu, quo proprietarius ſuccedit in vſufructum, & ſic ad plenam proprietatem teneatur ſoluere releuium ob mortem vſufructuarij, & dubitatio incompoſita erat,
2 quia per mortem refutantis, qui reſeruauerat ſibi vſūfructum in vita ſoluitur releuium à refutatario, qui proprietatem habebat de quo ſuo loco, &

Freccia

Freccia d. auth. 3. *numer.* 17. & non eſt vſufructuarius refutans, qui moritur, & plenum dominium vadit ad refutatarium, tanquàm proprietarium, ad quem omnes fructus feudi ſpectare debent ob mortem illius refutantis,
3 qui poſſeſſor erat, & ob mortem poſſeſſoris fructuũ feudi perueniunt ad proprietarium feudi, vt notat *Andr. de Iſern. in cap.* 1. *num.* 7. *& latius num.* 9. *per quos fiat inueſt. & in cap.* 1. *num.* 4. *verſ. quid ergo ſi refutans de alienat. feud. patern.* ſecundùm lecturam in antiquis codicibus, ſed ſecundùm lecturam nouiſſimam, *Andreæ num.* 8. *in fine legitur. ſed an hic*, cum ergò fructus ad eũ perueniunt, & releuium eſt medietas fructuum, ergò debetur adaugent hãc dubitationem, quæ ſcripta reliquit *Ia-*
4 *cob. de Ayell. de iure adhoa, & releuij nu.*
¶ 79. vbi dubitabilem caſum ponit, eiuſque deciſionem refert, quæ huiuſmodi eſt, feudum à ſocero in dotem datũ fuit genero cum pacto, quod vita durãte ſoceri ſit ipſe vſufructuarius, poſt verò mortem, vt pleno iure ſpectet ad generum, mortuo ſocero, & ſic vſufructuario, viua tamen filia dotantis, & audito fiſci patrono fuit condemnatũ vt ſolueretur tantum medietas releuij, ergo vides, quod adeò fuit caſus dubius, ut concordia more ruſticorum medietas releuii ſoluta fuit, Et tamen vides adhuc, quia ſolutum fuit releuium licet à medietate, & hoc ex concordia.

Verùm huius dubitationis dilucidatio dependet ex eo, nempè vt videamus ſi in hoc caſu ipſi proprietario competant externa releuij, certum eſt, quod ſoluere tenetur, ſi verò non competant, non tenetur.

5 Pro quibus memoriæ recolendum eſt, quod quoties releuium eſſet ſoluẽdum ab illo, qui ſuccedit hæreditario iure, & non alio titulo, vt dixi ſupra, & clarius idem *Andr. de Iſern. in cap.* 1. *num.* 7. *per quos fiat inueſt. & in cap.* 1. *S. ſimiliter num.* 14. *de cap. Corrad.* dum dixit, quòd in hærede tantum ſolutionem releuij mos, ſiuè conſuetudo introduxit ſequitur poſt *Frecc. Pariſ. de Puteo de reintegrat feud. cap.* 9. *num.* 13. cæterique Regnicolæ paſſim authoritate *Andr. de Iſern.* communiter tradũt.
6 at verò proprietarius ob mortem vſufructuarij cæpit habere vſũfructum nõ iure ſucceſſionis, ſed virtute reconſolidationis, vſusfructus ad proprietatem factæ à lege ob mortem vſufructuarij, cuius ob mortem reſoluitur ius illud percipiendi fructus, & ipſo iure vadit ad proprietarium, qui non dicitur acquirere per ſucceſſionem ità *Andr. de Iſern. in cap.* 1. *verſ. quia tunc de feud. ſine culp. non amittend. per tex. in l.* 1. *S. ſi is qui bona ff. de collat. bonorum gloſ. in conſt. Regni ſi dubitatio col. ante pen. verſ. non n.* Immo magis non dicitur ſuccedere eum non perſonæ, ſed rei adereſcere dicatur *l. Papinianus ff. ad trebell. ità Arrius Pinell. in l.* 1. *par.* 3. *num.* 51. *C. de bonis matern.*
7 Item hic proprietarius mortuo vſufructuario non habet opus noua apprehenſione, nec noua incorporatione facto hominis, cum ipſo iure fiat *l. ſi patri C. de vſufruct. l. cum in feudo ff. de iure dot. gloſ. in dicta conſt. ſi dubitatio.* & naturalis poſſeſſio ipſius vſufructuarij eo mortuo extincta eſt, *Bald. conſ.* 257. *vol.* 4. & ipſo iure coniungitur cum ciuili, quam habebat ipſe proprietarius *Bartol. in l. ſi arrogator num.* 12. *verſ. ſed hodie ff. de adoption.* & tamen releuium debetur pro intratura, & poſſeſſione feudi, Item ob recognitionem, quam iam fecit proprietarius, & dum hanc fundare vellem con-
9 cluſionem in mortem inuenit aureum conſilium, *Præſid. Anell. Amat. conſ.* 14. qui latiſſimè pro proprietario contra Regium Fiſcum concludit, ad quẽ remicto lectorem ne videar illud tranſcribere, & præter mortem ex onere, inſuper videtur facere contra vſufructuarium, vt teneatur, quæ conſidera-
10 uit, *Camill. de Medic. d. conſ.* 18. *num.*

17. & 18. qui conſiderauit ſemper .n. quòd onus aliquod ſoluitur prò iure iam habito debet ſolui ab illo, qui percipit fructus, ſecus autem quando ſoluitur pro iure habendo tunc ſoluitur ab hęrede ꝓprietario allegat *tex. in l. 1. §. fin. ff. de legat. 3.* & ideo vſufructuarius, qui habet fructus debet illud ſoluere ità *Camill. de Medic. d. loco nu. 16. vbi allegat gloſſ.* ——.

Nec omictam reſpondere rationibus dubitandi ſupra poſitis, cum facili medio tollantur, primo enim de fructibus eſt intelligenda, quòd perue-
11 niant ad proprietarium non de nouo, & ex facto hominis, ſed per reſolutionem iuris, quod habebat vſufructuarius, & ipſe proprietarius non efficitur de nouo Domini, ſed dominij exercitium, quod erat impeditum per vſufructuarium, qui illum habebat, nam ipſe proprietarius incipit habere, & ſic fructus percipere, ſecundò ſi benè ponderentur dicta per *Iacob. de Ayell.* illius
12 deciſio ex concordia facta mitiſſima fuit, & contra fiſcum, quippè debebat ſolui rotum releuium, ibi enim non erat quærendum de morte ſoceri, vt vſufructuarij, ſed erat quærendum, quod ſocero filia ſuccedebat vti hæres in feudo quoad proprietatem, & dominium, ſed quoad vſufructum ſuccedebat maritus, quo caſu, quia in dicta filia concurrebant externa releuij, nempè hereditarium ius, & inueſtitura totum releuium eſſet ſoluendum, ſed à marito, qui fructus percipiebat, & ſic tunc fiſci patronus ignorauit in profundo pelagi nauigare, nec rationes ſubtiles pro fiſco perſcrutatus eſt, prout tenebatur.

13 Sed hic occurrit difficultas, ſi releuium eſt medietas fructuum, quos ſucceſſor percipit in illo anno, quo feudus moritur (vt ſupra dixi) & hoc caſu quando ad feudum ſuccedunt duo, vnus quoad proprietatem, prout erat filia in caſu Ayelli, & gener quoad vſufructum, certè, quòd proprietarius nullos percipit fructus, ſed ipſe vſufructuarius, ergo ipſe tenetur ſoluere releuium.

14 Reſpondeas in hoc caſu omnino fiſcum debere habere releuium, faciendo compotum iſto modo, fiſcus pro releuio de facto facit exequutionem cōtra quemliber feudi poſſeſſorem, licet etiam poſſit dici, quòd habeat actionem realem, vt dixi ſupra *quæſt. 7. p. 1.* ſed hoc caſu licet proprietarius ſit hæres tamen vſufructuarius poſſeſſor eſt, ergo fiſcus debet exigere releuium ab ipſo poſſeſſore, & ſic ab vſufructuario, qui in dicto caſu non dicitur ſoluere releuium vti vſufructuarius vſufructuarius, ſed vti poſſeſſor feudi, quæ ſolutio per ipſum proprietarium poteſt dici facta ex fructibus feudi, Nec poteſt conqueri vſufructuarius, quòd ipſe non tenetur ob vſufructum ad releuium, ſed ipſe proprietarius, nam reſpondetur, Primo, quod ipſe eſt poſſeſſor, vt dixi. Secundo, quòd releuij ſolutio eſt onus feudi ſoluendum de fructibus, & ſic aggrauati ſunt fructus pro illo anno, quo debetur, ſed fructus dicuntur deductis expenſis *Maſtrill. d. deciſ.* 121. ergò dum pro illo anno fructus habēt hoc onus, debet illud prius ſoluere, & ſic fiſcus haber releuium, & proprietarius inueſtituram, & vſufructuarius, nec poteſt conqueri, bene verum, quod ego ſemper aderam pro fiſco, vt fiat in caſu prædicto exequutio pro releuio contra vſufructuarium, ſaluis tamen iuribus, quæ competere poſſent vſufructuario contra proprie-
15 tarium, vel è contra, prout in marito ſoluente releuium fundi dotalis ob ¶ mortem ſoceri, refert *Franchis deciſ. 121. num. 19. 21. vt ſupra.*

Alia ratione, quia ſi contrarium ad-
16 mitteremus eſſet dare occaſionem fraudibus, & ſic fraudandi fiſcum de releuio, quia quilibet poſſet conſtituere vſumfructum ſuper feudo relicta proprietate ſucceſſori, & releuium nō ſolueretur, dum eſt conſtitutus vſufructus.

Se-

Secundo, alia ex ratione, ſemper .n.
17 quod admiſimus releuium eſſe onus feudi, & impoſitum rei, ſiuè fructibus cum ſit medietas fructuum, & ſemper quod onus imponitur perſonæ ratione rei, vel fructuum, tunc qui fructus percipit ſoluere tenetur, & ſic fructuarius *l. baſtenus, l. ſi pendentes*, §. *ſi quid cloacarij, ff. de vſufruct. l. quæro, vbi gloſ. & Bartol. ff. de vſufr. legat. Alberic. in d. l. baſtenus in princ.*

Quòd ſi admitteremus releuium
18 eſſe onus impoſitum perſonæ propter rem, vel occaſione rei, tunc adhuc, qui percipit fructus ſoluere tenetur, *d. §. ſi quid cloacarij, Alberic. in d. l. ba-*
19 *ſtenus*, pariterque fructuarius tenetur ad collectas, quæ ſunt impoſitæ perſonæ ratione rei, *ita glo. in l. reſcripto, §. fin. ff. de legat.* 1. & ita pro iſta, & alias rationes concludit *Camillus de Medicis conſ.* 18. *num.* 4. 5. 6. 7. qui vtitur alio medio ad hoc probandum, nam dicit
20 laudimium æquiparatur releuio, vt dixi ſupra p. 1. q. 11. vbi de differentijs inter laudimium, & releuium diſſeruit, *Andr. in § illud quoq; circa medium verſ. begneſtationes de probib. feud. alienat.* & ſoluitur vſufructuario, non autem proprietario, *ita Oldrad. conſ.* 24. *Benedict. in cap. Raynutius, in verbo cætera bona num.* 33. *de teſtam. Capyc. deciſ.* 184. *num.* 5. *Paris de reintegrat. fol.* 84. 85. *Tiraquell. de retr. conſanguinit.* §. 36. *in fine num.* 109. ergò & vſufructuarius in caſu oppoſito debet ſoluere releuium, ſiuè onus, dicit *Camill. de Medic. num. 6. & 7.* vt idem operetur in propoſito, quam oppoſitum in oppoſito, & qui ſentit cōmoda, ſentiat & incōmoda, ſiue onera, prout lucra ſentit.

Ex quibus tollitur alla obiectio quā
21 poſſet facere proprietarius, dicendo ſe non teneri, quia ille tantùm tenetur ad ſoluendum releuium, qui habet poſſeſſionem feudi, vnde vulgatum eſt, quod vaſſallus non exiſtens in poſſeſſione feudi, excuſatur à ſolutione releuij, vt ſuo loco dixi, ſed dum ipſe proprietarius non eſt in poſſeſſione feudi, ſed vſufructuarius, maximè quia percipit fructus, quæ obiectio ceſſat faciendo exactionem releuij, prout modo dixi ab ipſo vſufructuario, vt à tertio poſſeſſore feudi, & ne inducatur fraus fiſci.

22 Concludas tandem, & concludenter teneas in caſu prædicto omnino vſufructuarium eſſe obligatum ad ſoluendum releuium, non autem proprietarium, *prout concludunt poſt glo. Franch. deciſ.* 121. *num.* 3. *Maſtrill. ad Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. p.* 8. *q.* 16. *tit. de iure releuij in verbo ſucceſſuro in*
23 *feudo*, qui ſubdit, quod in Sicilia extat capitulum, quod de tali donatione, ſiue refutatione, reſeruato vſufructu ſoluatur releuium, *Camill. Borrell. in ſumm. deciſ. tit.* 39. *num.* 25. *de releuio.*

Sed quid ſi duo eſſent conſtituti
24 vſufructuarij vnus poſt mortem alterius, quæ ſubſtitutio in vſufructu fieri poteſt, an ob mortē vnius vſufructuarij, debeat alter vſufructuarius ſoluere releuium. Dices, quod non, quia non ſuccedit vt hæres in proprietate, cum hæredis nomen in potiori ſignificatu accipiendum ſit, nè onera multiplicentur, & trahantur ad caſum non ſimilem, & benè dico, quod non eſt hæres in feudo, ſed in illo iure percipiendi fructus ex feudo, cum ſuccedens in iure ad feudum non ſoluit releuium.

25 Sed quid ſi proprietarius moriatur abſque hęrede, vel legitimo ſucceſſore, adeout proprietas vadat ad vſumfructum, an ſoluat releuium. Dicas q; non debet ſoluere, quia ad feudum dicitur venire iure reconſolidationis, & alia ratione, quia in caſu contrario non ſoluitur, ergo neq; in hoc, cum idem operari debet oppoſitum in oppoſito, quam propoſitum in propoſito, prout in ſimili dixit *Camill. de Med. vbi ſupra*, & contrariorum eadem eſt diſpoſitio. Inſuper non dicitur venire ad proprietatem vti hæres, & hæreditario

tario

tario iure,ſed ex reſolutione iuris alieni, quo caſu releuium non debetur.

26 Sed quid ſi proprietario decedente ſuccedat alius in proprietate, quis nã debet ſoluere releuium? Dicas, quod vſufructuarius, qui percipit fructus, ſoluere tenetur, ex rationibus ſupradictis;ſemper enim quod onus imponitur pro iure fructuum iam habito, non autem pro habendo,prout eſt releuiũ, tunc vſufructuarius obligatur ad ſoluendum illud, non autem proprietarius, *Bart.in l.quæro, ff.de vſufruct. legat. ex tex. in l. penult. §. final. ff. de legat. 3. annuit Camill. de Medic. vbi ſupra.*

ARGVMENTVM.

Vaſſallus habens ſolum caſtrum, abſque fructibus, an teneatur ſoluere releuium, concluditur petendam eſse inueſtituram, ſed releuium non deberi, prout enim in adoha aſſeritur.

SVMMARIVM.

1 *Dominus caſtri ſine vaſſallis, vel ſine fructibus feudalis, an ſoluet releuium ob nouam inueſtituram.*

2 *Releuium non eſt ſoluendum, ſed tantum inueſtitura petenda, & fidelitas præſtanda eſt de caſtro ſine vaſſallis, & fructibus feudalibus.*

3 *Releuium non debetur de feudo ſterili, & num. 5.*

4 *Dominus iuriſdictionis criminalis non tenetur ſoluere releuium.*

7 *Adoha non debetur de caſtro ſine vaſſallis, & de caſtro habitato, ſed vt de caſtro inhabitato, & deciſio refertur.*

7 *Releuium debetur ſi Baro ex dicto caſtro reciperet in feudum quadam ſeruitia, extimabilia, vel quadam rendita, ſiue præſtationes.*

QVÆSTIO XIV.

1 Nonnulli feudatarij ſolent habere caſtra tantùm abſque vaſſallis, vel ſine fructibus, vel cum hominibus tãtum, ſed nõ vaſſallis, & vaſſallorum redditibus, ſi caſus cõtingerit petendæ inueſtituræ, an ſoluet releuium? Dicas, quòd ſoluendũ eſt releuium, ſi ibi ſunt fructus feudales, cum poſſit concedi feudum ſine vaſſallis.

2 Sed difficultas eſt, quid ſi ex hoc caſtro ſic conceſſo in feudum abſque vaſſallis, vel fructibus, qui nulli percipiuntur ex eo,adeòut vaſſallus habeat ſolum caſtrum? Reſpondeas tantùm eſſe petendam inueſtituram, & fidelitatem iurandam, non autem teneri ad releuium, & hoc ex ratione.

3 Primo, quia de feudo ſterili non ſoluitur releuium, maximè quando ſterilitas eſset perpetua, vt diximus de feudo ſterili ſupra par. 2. q. 5.

4 Secundo,quia ſimile videtur in Barone iuriſdictionis criminalis, qui licet habeat iuriſdictionem criminalem in feudum, tamen quia fructus non percipit, non tenetur ad releuium, licet habeantur ex ea prouentus ex induſtria, & diligentia officialis, vt dixi ſuo loco ſupra q. 2.

5 Tertio, quia deficit res, ſuper qua releuium debetur, & ſic fructus, & ſic quando deficit res, ſuper qua quis ſatisfieri de medietate debet, deficit ſatisfactio, cum diuidi non poſſit, & non entis nullæ ſunt partes,ideo dum releuium eſt medietas fructuũ illius anni, quo moritur feudatarius,& fructus nõ adſunt, releuium ſolui non debet,quia deficit diſpoſitionis implementum, & ſic res ipſa diuidenda non adeſt.

Quat-

Quarto, in ſimili in adoha, quod
6 dabatur de focularibus vaſsallorũ ab ipſa Vniuerſitate, & Barone, quòd ſi Baro habeat tantum caſtrum, in quo eſſet tantùm Caſtellanus, & caupo, tunc quia non adsũt focularia propter quæ feudum dicitur,& habitari poſſit, adoha ſolui non debet, tanquam de feudo habitato, ſed tanquam de ¶ feudo inhabitato, prout ita deciſum refert *Loffred. in parafraſ. feud. in cap.* 1. *verſ. ibi ideo tit. quis dicatur Dux*. Sed quid ſi eſsent vaſsalli rendentes tantũ eſt quia alius haberet iuriſdictionem ciuilem, & criminalem, & alter haberet tantum rendita à vaſsallis, & omnes alios introitus feudales, prout eſt in caſtro Sirignani, quod hodie poſſidetur quoad quędam rendita tantùm à D. Ianuario Caracciolo meo conſanguineo, vt mihi relatum fuit, cui vaſsalli illi rendunt de quolibet animali, ꝙ occidirur hepar, & de ſingulis decem ouibus vnũ,& vnũ hominem ad ſeruiendum. Dicas quod ſi iſti redditus ſunt feudales, vt quia quaternati debet ſolui releuium.

ARGVMENTVM.

Refutatarius an & quando teneatur ſoluere releuium de feudo ſibi refutato ob mortem refutantis, latè diſseritur, quod venit ad feudum ex contractu. Item quilibet contractus celebratus cum proximè ſucceſsuro in refutationẽ reſoluitur, & diſtinguitur de fraudulenta, vel non fraudulenta refutatione. Et quid quando refutatio facta eſt reſeruato vſufructu, vel impoſito aliquo onere, uel cum cauſa, uel ſine cauſa, uel omnium feudorũ, uel unius feudi. & quid hodie ſeruari debeat circa aſsenſus præſtandos ſuper dictis refutationibus.

SVMMARIVM.

1 *Contractus refutationis feudorum contemplatione matrimonij in Regno noſtro frequens eſt, & variè ſit remiſſiuè.*

2 *Refutatarius an ſoluet releuium, vel expectata morte refutantis, & diſtinguitur.*

3 *Refutatarius an habeat feudum ex contractu, vel iure ſucceſſionis.*

4 *Refutatarius dicitur venire ad feudum refutatum ex contractu, & ideo non ſoluit releuium.*

5 *Releuium, ſiue laudimium in Belgio ſiuè eius parte Hannonia non debetur ex refutatione.*

6 *Omnis contractus celebratus ſuper feudo cum proximè ſucceſſuro reſoluitur in refutationem.*

7 *Releuium non debetur ſemper quod cõtractus ſuper feudo facit tranſire illud in proximè ſucceſſurum.*

8 *Releuium non debetur vbi inueſtitura opus non eſt.*

9 *Refutationes feudorum in fiſci fraudem antiquitus fiebant.*

10 *Extraneus refutatarius olim non ſoluebat releuium de feudo refutato ob mortem refutantis.*

11 *In Francia releuium ſtatim debetur facta refutatione in extraneum.*

12 *Refutatarius immediatè ſucceſſurus non ſoluet releuium de omnibus feudis ſibi refutatis contemplatione matrimonij.*

13 *Refutatarius omnium feudorum ſoluet releuium quando refutatio facta fuit ſine cauſa, & num.* 15.

14 *Onus impoſitum ſuper feudis refutatis cõtemplatione matrimonij excomputatur in ſolutione releuij, deciſio refertur.*

15 *Refutatarius ſoluet releuium, ſi refutatio omnium feudorum, vel vnius feudi fuerit facta ſine cauſa.*

16 *Fraudis ſuſpicio vbi viget in refutatione debet ſolui releuium.*

17 *Fraus non præſumitur quando quis ex pluribus feudis refutaret vnum.*

18 Re-

18 *Refutationes feudorum hodie regiſtrantur in Regia Camera Summariæ poſt quindecim dies à die contractus.*

19 *In regiſtratione opponitur clauſula, quòd liceat Regiæ Curiæ exigere releuium ſiue à refutante, ſiue à refutatario à quo voluerit.*

20 *Io. Andr. de Georgio obitus, eiuſque encomia ponuntur.*

21 *Regentes hodie in refutationibus feudorũ apponunt clauſulam, dummodo ſoluatur releuium ob mortem refutantis, & refutatarij, & quòd ob delictum refutantis feudum amittatur.*

22 *Idem ſeruatur in donatione feudi.*

23 *Fraudis ſuſpicio vbi non viget, releuium non debetur.*

24 *Fraus in refutatione ex quibus præſumatur refertur.*

21 *Releuium non debetur quando in refutatione impetratus eſſet aſſenſus.*
Idem in donatione cauſa mortis.

27 *Filius donatarius cauſa mortis de feudo mediante Regio aſſenſu, non tenetur ſoluere releuium ob mortem patris donãtis.*

27 *Aſſertio remuneratoria in donatione feudi habet aſſenſum.*

28 *Hodie vigore Capitulorum Regni filius donatarius ſoluet releuium ob mortem patris donantis.*

29 *Feuda donata à patre dicuntur hodie antiqua in perſona filij.*

30 *Filius donatarius renuens vti gratia conceſſa vigore Capitulorum Regni an teneatur ad releuium dubitatur.*

31 *Gratiam factam Regno quoad feuda donata per patres filijs fuiſſe ſuperfluam, declaratur ex Andr. de Iſern.*

32 *Releuium debetur à filio refutatario nulla adhuc extante fraudis ſuſpicione, quando in inueſtitura fuit dictum, vt ſoluatur à quacumq; perſona, in quam feudum transfertur quomodocumq;.*

33 *Refutatarij omnes in Regno Siciliæ ſoluũt releuium.*

34 *Ex contractibus onerofis debetur releuiũ in Regno Siciliæ, vbi fraudis ſuſpicio viget.*

35 *Notarij celebrantes cõtractus refutationis in Regno Siciliæ intra annum tenentur Regiæ Curiæ notificare.*

36 *Refutatio inualida ob fraudem releuij remanet valida quoad alia.*

QVÆSTIO XV.

1 Contractus autẽ refutationis in Regno noſtro ẽ quotidianus, & ferè ob matrimonia concludẽda ſolent patres filij feuda refutare, quandoq; liberè, quandoque reſeruato vſufructu, quandoq; aliquo adiecto onere, quãdoq; reſeruato ſibi iure diſponendi, ſiuè inter viuos, ſiuè cauſa mortis ſuper eis de aliqua quãtitate ad ſui libitum, vel cum pactis alijs, quo caſu refutatio pactionata dicitur, vt poſt alios latè, & eruditè *D. Franc. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de refut. feud.*

2 Dubitatum tamen extitit, an hoc caſu refutatarius debebat ſoluere releuium, vel expectata morte refutantis, in qua dubitatione ego duas firmo quæſtiones. Alteram quando interuenit mors refutantis, adeòut feudum vadat ad refutatariũ, qui ſuccedit per omnia refutanti. Alteram quando interuenit mors refutatarij, adeòut refutans ſuccedat refutatario, cum feudum dicatur reuerti ad ipſum refutãtem, an hoc caſu ſolui debeat releuiũ. De prima quæſtione dicam in præſẽti, alterã in ſequentem verò reijcio quæſtionem.

3 Quòad primam, releuij enim ſolutio in ſucceſſore hęrede tantum, vbi hæreditario iure ſucceditur per conſuetudinem fuit inducta, vt toties inculcauimus, ideò videndũ erat an refutatarius habebat feudũ illud ex cõtractu refutationis, vel ex ſucceſſione. Quod ſi ex contractu illo refutationis dicatur habere, certè releuiũ non ſoluet,

uet, cum non debeatur ex contractu, ſi autem ex ſucceſſione, tunc debeatur.
14 *Andr. de Iſern. in cap. 1. §. ſed & res num. 5. & 7. per quos fiat inueſtitur.* videtur tradere, quòd qui venit ad feudum ex contractu non petit inueſtituram, ideoq; nec releuium ſoluit, quia mos, & conſuetudo Curię in hærede tantùm, & ſucceſſore releuium introduxit, & ideo non ſoluet refutatarius, quia ad feudum refutatum dicitur venire ex contractu refutationis, non autem vt ſucceſſor, & Andr. ſequuntur ibi *Afflict. nu. 21. vſq; ad 25. Frecc. lib. 2. d. author. 3. num. 19. circa principium, ibi, ex contractu, quem Andr, allegat. & ſequitur Franc. de Ponte de refut. feud. n. 3. Roſental. de feud. c. 6. cõcl. 66. n. 8.* qui in puncto hanc rationem adducit, dicendo quod ipſe putat hanc eſſe rationem, quod vbi eſt refutatio, ibi releuium non debetur, quaſi quod dũ ſit contractus, ceſſare debet conſuetudo releuij, quæ induxit tantum in hęrede ſucceſſore, prout hanc eandem rationem adducunt ſupra citati, & alij DD. *de Ponte vbi ſupra num. 2. & nu. 5. & §. 4. num. 2. Frecc. ibidem nu. 17. 19. Rouit. pragm. 1. §. item volumus num. 10. de offic. procur. Cæſar. cæteriq; Regnicolæ paſſim, quibus addo Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 2. art. 5. num. 1028. Paris de Put. in compend. ad Iſern. tit. per quos fiat inueſt. col. 3. verſ. an illi, Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. par. 8. q. 16. tit. de iure releuij cap. incip. ſextum ius num. 3. Vinc. de Anna alleg. 23. num. 6. & 7. & in repet. de vaſſall. decrepit. ætatis cap. 1. nu. 226. Camill. Borrell. in ſumm. deciſ. tit. de releuio num. 14.* Et expreſsè in partibus
5 Hannonię, quando parentes refutant feuda filijs, releuium, ſiuè laudimium quod vocant in illis partibus, non deberi Domino affirmat *Petr. Gudelin. de iure feud. cap. 8. num. 13. circa fin.*

Sed quia omnis contractus, qui celebratur ſuper feudo cum proxime ſucceſſuro, alienando feudum in illum, ſemper reſoluendum eſſe in ipſam refutationem, dixerunt *Bald. in cap. imperialem col. 1. in princip. verſ. quæro an inter agnatos, de prohib. feud. alienat. per Federic. ex tex. in cap. 1. de alienat. feud. Natt. conſ. 628. num. 24. vol. 1. Roland. à Vall. conſ. 60. num. 12. vol. 1. gloſ. in cap. 1. in verbo libellum de alienat. feud & in cap. 1. in verbo concederetur eod. tit. & nouiſſime poſt Frecc. Capyc. Ann. in patrem, & filium, D. de Ponte vbi ſupra, §. 1. n. 2.*
¶ *& num. 24. vbi refert ita fuiſſe deciſum in Regia Camera, & in Collaterali Conſ. in cauſa Ducis Boyani. & in cauſa Marchionis S. Lucidi cum Placito de Sangro*, ideò
7 inferas non ſolum in ipſo contractu proprio refutationis, ſed omni alio, qui celebratur cum immediatè ſucceſſuro, quia reſoluitur in refutationem, dicendum eſt releuium non deberi, nulla extante fraudis ſuſpicione, *Anna filius conſ. 8. num. 16. vol. 1. idem de Ponte d. tit. §. 1. ſub nu. 4. & Conſ. Rouit. loco allegando, Reg. Reuert. deciſ. 13. p. 5.*

Inſuper releuium debetur, vbi quis
8 inueſtiri ſe facit de feudo, eiuſq; inueſtituram petit, vt per alios à nobis ſupra p. p. q. 4. relatos *Anell. Amat. conſ. 14. num. 21.* quę ratio in caſu noſtro ceſſat, cũ refutatarius iam habuit poſſeſſionem in vita refutantis, ideo in eius morte nulla poteſt conſiderari poſſeſſio, ſiuè inueſtitura.

Sed licet hęc omnia vera ſint, tamẽ
8 declarando dicas, quod dictę refutationes ſic factę fuerunt toleratæ vſque ad certum tempus, quia poſtea in dies fiebant, adeòut fiſcus releuium amittebat, & maximè dignoſcebatur tales refutationes fieri ad fiſci fraudem, nẽpè prò fraudando releuio, quapropter apertis oculis per Fiſci Patronos, aliter fuit obſeruatum, quia aut alienatio, ſiuè refutatio facta erat in extraneum. Aut ſecundo caſu facta erat in immediatè ſucceſſurum.

Si fiebat in extraneum mediante
10 Regio aſſenſu, & tunc reſeruato vſufructu vita durante alienantis, adhuc releuium non fuit ſolutum, prout ita

tunc

Digitized by Google

¶ tunc temporis refert deciſum *Frecc. d. author*. 3. *num*. 17. quia verè dicebant, quod ipſe habere dicebatur ex cōtractu, & hoc in extraneo fuit obſeruatū, prout etiam dicit *Bammacar. loco infra hac quaſt. allegando*, & hanc eſſe veram ſententiam affirmauit *Reg. Reuert. deciſ*.
¶ 13. *par*. 5. dicens ibi fuiſſe deciſum non eſſe ſoluendum releuium facta donatione cum aſſenſu Regio omniū feudorum illi, qui non erat immediatè ſucceſſurus, vt dicam in quæſt. vlt. partis 4. & nouiſſimè fuiſſe deciſum in fauorem Michaelis Farai Baronis Roſrani in Regia Camera, ad relationem Domini Pompei Battaglini olim Iudicis M. C. V. nunc digniſſimi Præſidis Reg. Cam. Sum. die Ianuarij 1626. penes Tagliauiā, cui Baroni fuit per patrē refutata d. terra Roſrani reſeruatis certis ānuis introitibus, & fuit abſolutus ab impetitione Regij Fiſci petentis duplicatum releuium, ob non denunciatam mortē patris refuantis.

Et ita deſumi ex verbis *Andr. de Iſern*. & eſſe de eius mente *in d. §. ſed & res num*. 5. *refert Frecc. d. loco num*. 19. *circa medium*, dicens etiam ſi eſſet vniuerſalis ſucceſſor, minimè teneretur, quando certum eſſet talem refutationem non eſſe factam in fraudem, licet contrarium expreſsè aſserat *gloſ. ad conſuet. Pariſ. tit*. 1. §. 22. *num*. 152. *& ſeq. quem allegat Roſental. d. c. 6. concl*.
11 37. *num*. 2. dicens, quòd facta refutatione, vel venditione vſufructu reſeruato, releuium debetur ſtatim.

Secundo caſu, ſi alienatio fieret in proximè ſucceſſurum, tunc quia in refutationem reſoluitur, vt ſupra firmauimus, & infra dicemus, & hoc caſu ſubdeclara, Aut iſta refutatio eſt omnium feudorum ſimplex, Aut vnius tātùm feudi.

Si verò eſset omnium feudorū, tunc aut cum cauſa, vel ſinè cauſa, ſi erat cum cauſa, vtputa contemplatione matrimonij contracti, vel contrahendi ob affectionem, obedientiā, vel be-
12 neficia, & tunc quia ceſsat fraus, dum adeſt cauſa, quæ facit transire refutationem in contractum vltrò citròque obligatorium, ſiuè antidoralem, quo caſu non poteſt dici ſimplex donatio, quæ alias nō valeret. Et releuium non eſse ſoluendum dicebant Regnicolæ noſtri, *prout Anna ſingul*. 56?. *& latè poſt alios de Ponte d. loco* §. 4. *per totum*,
¶ *& ita fuiſſe deciſum in cauſa Principis Melphiæ cum Comite Synopolis, refert poſt Annam d. loco, de Ponte d. tit. in principio num*. 7. *&* 16. *Reg. Reuerterius vbi ſupra, quicquid notauit Afflict. in cap*. 1. §. *ſed & res num*. 25. *per quos fiat inueſt. vbi ante eum Iſern. & poſt eum Capyc. prout idem de Ponte d. tit*. §. 4. *num*. 3. vbi ita tenet
13 prout ſic ſeruatur, vt facta tali refutatione ſinè cauſa pro inualida reputetur, & nulla, habita de ea ratione releuium eſse ſoluendum in morte fuit obſeruatum, prout ita bis fuiſse deci-
¶ ſum in Regia Camera *refert Reg. Moles ſub tit. de iure releuiorum deciſ*. 13. *in anno* 1569. *die vlt. Februarij, & die* 17. *Martij in anno* 1570. *vt apparet ex libro Notamentorum Regiæ Curiæ refert Anna allegat*. 23. *nu*. 7. *Camill. Borrell. vbi ſup. num*. 16. *Rouit. pragm*. 2. §. *item volumus, n*. 9. *&* 10. *de offic. procurat. Cæſar*. quod intellige vt infra num. 15. dicam.

In qua ſolutione releuij eſt haben-
14 ratio oneris, ſi quod impoſitum eſset per refutantem, vt fuit ſeruatum in cauſa Ducis Madalunenſiū, qui refutauerat omnia feuda filio ſuo, reſeruata ſibi poteſtate diſponendi de ducatis centum millia, de quibus in ſolutione releuij fuit habita ratio, & condemnatus ad ſoluēdum tantùm medietatem, prout teſtatur *de Ponte d. loco, Molfeſ. ad conſuet. Neap. p*. 3. *q*. 8. *nu*. 7.

Aut eſt facta refutatio ſimpliciter,
15 nulla adiecta cauſa, nempè aſsertionis beneficiorum, obedientiæ, &c. & tunc ſiuè ſit omnium feudorum, ſiuè vnius, releuiū eſse ſoluendum, docuerunt ſupra citati DD. qui referunt ita fuiſse
¶ deciſum, quibus addo *Andr. de Iſern*.

in

in d. §. ſed & res num. 6. & 7. vbi Afflict.
nu. 25. Paris de Puteo ibidem in compend.
ad Iſern. tit. per quos fiat inueſtitur. col. 3.
Sed hæc intelligas, quando refutatio-
nes non fuiſſent regiſtratæ, vel ſi in
regiſtratione fiſcus, quando illas videt,
& dicit, Vidit Fiſcus, nullum ius reſer-
uaſſet, quia ſi patitur illas regiſtrari
nulla facta proteſtatione, tunc amplius
refutatarius non debet moleſtari, quia
dicitur fiſcus conſentire, & ius ſuum
remictere, vt dico infra num. 25. & ſic
in dubio præſumendum, nã ideo fiſco
notificantur ad finem, vt videat ſi vel
nè fraus interuenit, quæ ceſſare dici-
tur, quando illam patitur regiſtrari,
quia præſumitur quod nullam videat
fraudem, nam ſi vidiſſet, certè vel fuiſ-
ſet proteſtatus, vel regiſtrari paſſus nõ
eſſet, & in dubio fraus excludenda eſt,
vnde ſint cauti fiſcales, vt bene conſi-
derent tales regiſtrationes, & non tã
ſubitò pronis manibus ſcribant, Vidit
Fiſcus. Maximè ſi poſtea recepiſſet ſer-
uitiũ à dicto refutatario, ſiuè adoham,
quia tali caſu videtur fiſcum ſibi præ-
iudicaſſe in iure petendi releuium, vt
infra dicam p. 5. q. 8. tunc amplius nõ
eſt quærendum, & vide infra hac ead.
q. num. 25. tanto fortiùs ſi non appo-
ſuiſſet clauſulam, vt licet exigere rele-
uium à quo voluerit, vt iam iam n. 19.
inferius dicã, & apertis verbis docuit
Andr. de Iſern. in d. §. ſed & rex num. 7.
in fine, & propriè nu. 8. dicens, quod eſt
minus rationabile, vt ſoluatur rele-
uium, vbi non eſt impoſitum, nec pro-
miſſum, ſecùs ſi promicteretur, & lo-
quitur in refutatione tã omnium feu-
dorũ, quã unius feudi, ergo ſi in regi-
ſtratione, vel in aſſenſu non eſſet pro-
teſtatum releuium, non debetur, prò
vt dicam infra q. 18. num. 13. vbi alle-
go Regentem Reuerterium, ita diſſe-
rere, ac referentem, quod ita fuit de-
16 ciſum, & ſic ſemper quod fraus releuij
poteſt præſumi in refutatione, debet
omnino ſolui releuium, *de Ponte d. §. 4.*
num. 3. Roſental. d. concluſ. 66. num. 8. &
9. poſt Afflict. in d. §. ſed & res num. 25.
vbi loquitur de refutatione vnius feu-
di ex pluribus, quæ habebat refutans,
& hoc ex mente *Andr. in d. cap. 1. per*
quos fiat inueſtitura.

Sed adhuc ceſſare fraudem, quãdo
17 quis ex pluribus feudis refutaret vnũ,
& non ſoluendum releuium, docuit
poſt Andr. d. §. ſed & res num. 7. Afflict.
d. loco num. 25. in princip.

Hinc in hoc Regno inoleuit pra-
ctica, quod dum refutationes feudorũ
debẽt regiſtrari in Regia Camera poſt
quindecim dies, *vt per pragmatic. 20. de*
feud. vt apponere faciant clauſulam, vt
18 liceat Regio Fiſco exigere releuium
à quo voluerit, prout de hac practica
teſtatur *Reg. Conſ. Io. Andr. de Georgio,*
20 qui die quartadecima Maij 1625. diẽ
clauſit extremum, & quidem lugenda
eſt eius mors, erat enim eruditus, &
perſpicax ingenij, & eius ſcripta co-
gnoſcentur in dies *in repet. feudal. cap.*
43. n. 8. quia & ſi non donaſſet, adhuc
filius eſſet ſucceſſurus, & ideo eſt quæ
dam præuentio ſucceſſionis *vt poſt præ-*
fatum de Georgio, refert idem de Ponte
ibidem.

Inoleuit, & alia practica inter Do-
21 minos Regentes ad finem nè fiſcus
fraudetur releuio, & gratia facilioris
exactionis, vt Domini Regentes quã-
do præſtant aſſenſum in talibus refu-
futationibus ſinè cauſa facti, appone-
re faciant clauſulam, fiat dũmodo ſol-
22 uatur releuium tempore mortis refu-
tantis, vel donantis, *prout teſtatur Bam-*
macar. in cap. beneficium à vaſſallo q. 1.
num. 45. ſed poſtea tempore *Franc. de*
Ponte fuerant addita alia verba, nẽq; è
vel refutatarij, & quod feudum ob de-
lictũ refutantis amictatur, de qua pra-
ctica teſtatur *Reg. de Ponte loco allegato*
num. 4. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1.
q. 9. num. 153. quæ verba fuerunt ad-
dita per gratiam, ſiuè capitulum Re-
gni cõceſſum in anno 1558. quintũ, &
ſextum, & ego dixi p. 3. q. 16. hoc eod.
tractatu, quicquid in contrarium vi-

derur notaſse *idem Intrigliol. de feud. cent.* 2. *art.*93 *nu.* 80. dicens quod non expectata morte refutantis debet ſolui releuium, hoc credo, quod procedit ex conſuetudine Regni Siciliæ vltra pharum, prout annuere videtur Intrigliol. ibid. Et ſic ſemper quod ceſſat ſuſpicio, & præſumptio fraudandi releuium in talibus refutationibus non ſoluitur, ſicuti è contrario ſemper quando militat ſuſpicio fraudis ſoluendum eſt per mortem refutantis, prout eſſet ſi
24 pater eſſet valde ſenex, & refutaret filio, nullam aſſerendo cauſam, tunc enim releuium eſſet ſoluẽdum in morte refutantis, *idem de Ponte d. loco* §. 4. *num.* 9. qui admittit etiam ſi eſſet vnũ feudum, quod refutaretur, quia eadẽ ratio militaret, & etiam in feudis donatis, *prout loquitur Bammacar. d. n.* 45.

Subdit idem *Bammacar.* præceptor meus *in addit. manuſcript. ad Iſern. in* §. *ſed & res per quos fiat inueſtit. num.* 2. *verſ. hæredes*, in hæc verba.

Notes perpetuo verba Iſern. & eſt
25 clauis totius materię releuij, ex qua plures poſſunt terminari queſtiones, & in sũma in omnibus cõtractibus factis inter viuos, vel radicatis inter viuos, ex quorum viribus feuda vadunt ad filios, & non tanquam hæredes iure hæreditario, & ſucceſſorio, ſed particulari, tunc releuium non debetur, ratio aſſignatur ab Iſern. hic, quia in ſuccedente hærede tantùm ſolutionem mos induxit, cum difficultate non poſſunt obtineri aſſenſus propter fraudẽ euitandam, ſed quando fuerit impetratus, tunc releuium non debetur, vt in donatione cauſa mortis, *teſte Marino d. author.* 3. *num.* 18. & ego ſupra hac ead. quæſt. dixi, ſubdit in amplius idem Bammac.

Hęc terminant quæſtionẽ D. Vin-
26 centij Maſtrilli conuenti ad fiſci petitionem pro releuio, qui excipit non teneri propter donationẽ cauſa mortis cum aſſenſu factam per viginti dies antè mortem patris tempore ægrotationis, tùm etiam ex refutatione facta
36. diebus ante mortẽ tempore ægrotationis, quæ notoriè fraudulenta eſt, *ex regul. l. filiæ meæ, ff. ſolut. matrim. & cap.* 2. *de renunciat. in* 6. Ego tamen dixi (ſubdit Bammacar.) pridiè vltra Dominos aduocatos, quòd fiſcus omninò debet ſuccumbere, non ex refutatione, quæ penes me omnino eſt fraudulenta notoriè ex prædictis, ſed ex donatione cauſa mortis facta per plures annos ante mortem, dummodo habuiſſet effectum poſt mortem in aſſertione re-
27 muneratoria, quæ habet aſſenſum, *ex dictis per Iſern. in d.* §. *ſed & res, & per Marin. d. loco nu.* 18. & ex hoc meo motiuo omnino fiſcus debet ſuccum-
28 bere. Tamen poſt hæc repeti capitulum, & gratias factam in anno 1558. à Rege noſtro huic Ciuitati, & Regno, vbi inter cętera capita ſupplicauit, quod feuda, quę à patribus refutantur, vel alio modo donãtur eorum in vita filijs cõtẽplatione matrimonij ex quolibet contractu, eiuſdem ſint naturæ feudi hæreditarij antiqui, ſicut penes patres erant, & nullo modo feuda noua penes filios ex his donationibus, vel contractibus efficiãtur, & fuit obtenta decretatio quòad donationes tantum, cum clauſula, quod tempore mortis patris, vel patrum ſoluatur releuium non obſtante illo contractu donationis radicato inter viuos, ex hac decretatione fiſcus fundare prætendit ſuas petitiones, quod nota in praxi; Et an & quãdo debeatur releuium ob mortem donantis de feudo donato, vide infra hac par. q. vlt.

Sed quid ſi feudatarius noluerit vti
30 hac gratia, an illa debeat in eius odiũ retorqueri, quando contentus remanerer, quòd feudum penes ſe habeat illam naturam, quam habuiſſet (circũſcripta illa gratia?) Dico, quod non tenetur; & quod plus eſt, dico, quòd hoc feudum ita donatum in vita, vel refutatum habet eamdem naturam feudi antiqui, quam prius habebat, quia

pa-

patet, *ex doctrina Iſerniæ in d. §. ſed & res num. 9. in fine*, qui dixit, quòd ſi filius donatarius præmoriatur, illi ſuccedit pater, ergo retinet naturam feudi antiqui, quia in nouo pater non ſuc-
31 ceſſiſſet, & ſic gratia illa videtur ſuperflua, quia articulus iſte erat clarus, quia feudum retinebat naturam priſtinam, & non aſſumebat formam feudi noui, prout aliqui prætendebant tempore datæ dicti capituli, quę prætenſio erat contra Iſern. hic & in alijs locis, quos cumulat *Thom. de Marin. de generibus feud. tit. de feudo ex pacto num.* 125. 126. *fol.* 133. *in tractatibus tom.* 10. hæc Bammacar. Nolui ego digna tantò viro ſubtrahere, mihiq; pręter morē adſcribere, de qua ſupra dixi p. 3. q. 20.

Cui addo declarando, quod ſi in
32 inueſtitura fuiſſet dictum, vt de dicto feudo cōceſſo ſoluatur releuium ſemper quòd tranſiret ad aliam quamcūq; perſonam, quia tunc etiam ſi cū cauſa facta alienatione, ſiuè refutatione in proximè ſucceſſurum, adhuc releuium deberetur, *Andr. de Iſern. in d. §. ſed & res num.* 15. *Afflict. nu.* 25. *Camill. Borrell. vbi ſupra num.* 17.

33 In Regno autem Sicilię vltra pharū adhuc diſpoſitum eſt, ex quo per Comites, & Barones ibi fiebant refutationes in dies filijs, vel agnatis proximè ſucceſſuris, tam pleno iure, quam reſeruato vſufructu, adeò vt eſtinguebāt releuium, fuit diſputatum per capitulum illius Regni, vt etiam in caſu alienationis, ſeu refutationis, titulo donationis inter viuos, vel cauſa mortis in prædictis caſibus ſoluatur releuium,
34 ſed in aliquibus cōtractibus oneroſis, tūc demum ſoluatur releuium, ſi quoquo modo conſtiterit in fraudem fiſci factam eſſe, *vt ex cap. Regis Frideric. in cip. eorum fraudibus, de quo meminit Bāmac. in cap. beneficium vaſſallo q.* 1. *n.* 43. *Cannetius fol.* 161. *col.* 1. *num.* 36.

Et propterea ſicut in Regno noſtro Neapolis *per pragmat.* 20. *ſub tit. de feud.* refutationes regiſtrentur in Regia Camera ad finē, vt fraudis habeatur no-
35 titia pro releuio, idem ſimile diſpoſitum in Regno Siciliæ, vt Notarij, qui dictos contractus celebrant intra vnū menſē à die celebrationis R. Curię, vel ſtatuto ſuper ipſo releuio requirendo, & recipiēdo, aut in eius defectu, vel ab ſentia ſecretis, & procuratoribus R. Curiæ contractus p̄dictos debeant notificare, *vt in cap. Regni Siciliæ ſub tit. de Notarijs, qui contractus releuij confecerunt, Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. p.* 8. *q.* 16. *num.* 3.

36 Vnum tamne aduertas, quod & ſi refutatio ſit fraudulēta, & inualida, vt ſupra docuimus, tamen intellige iſtud reſpectu releuij, adeòut nulla eius habita ratione releuiū debeatur, non autem vt inualidetur reſpectu trāſlationis dominij in refutatariū, cuius reſpectu benèſubſtineatur, adeòut debita poſt refutationem contracta per refutantem non afficiant bona refutata, quia reſpectu validitatis remanent reliquiæ, & natura cōtractus in ſuo robore, *vt aduertit Mar. Frec. lib.* 2. *auth.* 3. *n.* 18. *circa medium, verſ. iſta reſpiciunt.*

ARGVMENTVM.

Refutans an & quando teneatur ſoluere releuium ob mortē refutatarij refertur Afflict. & Frecc. ſententia, eorumq; fundamēta, & quomodo refutans ſuccedere dicatur refutatario. Et quando frater fratri refutatario. Demum contra Afflict. & Frecc. concluditur, & probatur, deciſioneſque referuntur R. C. S. Idem in fratre, vel agnato refutāte, & in donatione immediatè ſucceſſuro. Idemq; ſi pater vendidiſſet filio. Idem in matre, vel femina refutante filio maſculo. Et an refutans ſuccedens refutatario excludat ſororem, vel collaterales. Et quid ſi refutatio eſſet facta omninò nulla reſeruatione

facta. Et quid in auo refutante maſculo, nepoti, vel fœminæ.

SVMMARIVM.

1 *Afflict. & Freccia ſententia proponuntur ſuper releuio ſoluendo ob mortem refutatarij.*

2 *Frecc. ſententia negantis releuium deberi ob mortem refutatarij refertur & num. ſeqq.*

3 *Feudum ob mortem filij potius ad patrem reuerti, quam ad illud ſuccedere conſideratur, & num. 10.*

4 *Mortuo filio, ordo naturæ perturbatur, & vota parentum interciduntur.*

5 *Conceſſio debet interpretari, vt patri ſuccedat filius, non autem è contra.*

6 *Succeſſio habet oculos infra, non autem ſuperiùs.*

7 *Principis intentio eſt, vt filius gaudeat dignitate patris, & ita in ſucceſſione num. ſeq.*

8 *Feudum dignitas eſt.*

9 *Pater refutans dicitur venire ad feudum refutatum ob mortem filij præter naturæ ordinem, & contra eius votum.*

11 *Releuium non deberi, vbi quis venit ad feudum iure reuerſionis deducitur.*

12 *Releuij ſolutio odioſa, & ſtricta.*

13 *Conſuetudinem ſoluendi releuium non habere locum in feudo refutato ob mortem refutatarij deducitur.*

14 *Gabella impoſita prò plauſtro vini, non debet ſolui de plauſtro olei, licet intentio imponentis fuerit imponere ratione plauſtri.*

16 *Releuium vt debeatur debet quis de nouo admitti, & refellitur num. 25.*

16 *Frater ſuccedens fratri refutatario non ſoluet releuium ſecundum Frecc. ſententiam.*

17 *Rationes aliæ pro ſententia Frecc. remiſſiuè.*

18 *Refutans quòd tenetur ſoluere releuium de feudo ob mortem refutatarij probatur ex multorum authoritatibus.*

17 *Deciſiones permultæ referuntur, quòd refutans tenetur ſoluere releuium ob mortem refutatarij num. 19. 20. 21. 26. & 29.*

22 *Marin. Frecc. lapſus notatur, & aliorum ſupra num. 18. & num. 27.*

23 *Pater refutans ſuccedit filio refutatario, vt hæres, ergo releuium tenetur ſoluere.*

24 *Refutans dicitur de nouo ſuccedere ad feuda refutata, & num. 29.*

28 *Opinio Andr. de Iſern. contra Afflict. & Frecc. vera eſt.*

30 *Dominium feudi dicitur tranſlatum per refutationem in refutatarium.*

31 *Feudum reuerti ad patrem, quomodo intelligendum remiſſiuè.*

32 *Refutans dicitur ſuccedere primo acquirenti ob mortem refutatarij.*

33 *Aſcendentes quando dicantur ſuccedere deſcendentibus remiſſiuè.*

34 *Verba conceſſionis pro te, & ſucceſſoribus tuis, intelliguntur reſpectu primi acquirentis, non autem vltimi decedentis, declaratur.*

35 *Reuerſionem feudi refutati ad refutantẽ conſiderari non poſſe probatur.*

36 *Pater non autem auus ſuccedit in feudo refutato nepoti ob mortem nepotis.*

37 *Andr. de Iſern. dicens, quod feudum reuertitur ad patrem, dupliciter intelligẽdus de iure, & de facto.*

38 *Ius in ſucceſſione, & factum in reuerſione conſideratur in feudo refutato, quando pater illud capit ob mortem filij refutantis.*

39 *Sententia Andr. de Iſern. dicentis patrem refutantem ſuccedere filio in feudo refutato intelligitur de quolibet refutante, ſiuè fratre, ſiuè agnato.*

40 *Donans dicitur ſuccedere in feudo, donatario præmortuo, qui erat immediatè ſucceſſurus.*

41 *Releuium ſoluitur ob mortem patris, qui vendiderat feudum filio immediatè ſucceſſuro, & è contra.*

42 *Refutans ſuccedens refutatario tenetur ad debita medio tempore ſuper feudo per ipſum refutatarium contracta, & deciſio refertur.*

43 *Mater refutans feudum filio, eoq; mortuo tenetur ad releuij ſolutionem.*

44 Re-

44 *Refutans ſuccedit reſutatario excluſis collateralis reſutatarij.*

45 *Pater, vel alius refutans non ſuccedit reſutatario, quando refutatio eſſet facta per verbum omnino, vel nihil ſibi reſeruato, ſed ſuccedit collateralis, vel alius proximior.*

46 *Refutatio per verbum omnino, tollit de medio perſonam refutantis, & deciſio refertur.*

47 *Mens partium in refutatione omnino, eſt vt ſuccedant illi, qui ſunt de linea, non autem refutans.*

48 *Auus ſuccedens nepoti refutatario in feudo tenetur ad releuium.*

49 *Pater ſuccedens filiæ fœminæ refutatariæ, tenetur ob illius mortem releuium ſoluere, & deciſio refertur.*

QVÆSTIO XVI.

ALtercabilis ſanè
fuit præsēs, quā
1 inſtituo, quæ-
ſtionem priori-
bus illis tempo-
ribus Afflict. &
Frecc., ſiquidē
Frecc. authori-
tate nitebatur
negatiua ſententia, vt refutās ob mor-
tem refutatarij non teneretur ad ſol-
uendum releuium, in caſu, quo ipſe re-
futans haberet feudum ob mortem re-
futatarij, ſed enimuero eiſdem termi-
nis, quibus in præcedenti pręſens regu-
latur quæſtio, dum contraria ſententia
ob ſolam authoritatem Frecc. poterat
obſtare, & ſubſtentari, niſi conſequēti,
& poſteriori tempore contrarię eſſent
prolatę rationes, & deciſiones affirma-
tiuā ſuadentes ſententiam, vt in caſu
prædicto omninò releuium eſſet ſol-
uendum, vt latius inferius proſequar.

Nitebatur contraria Frecc. opinio
2 validis adprimè rationibus, quippè cū
releuij ſolutio in ſucceſſore hærede,
vbi quis hæreditario iure ad feudum
veniebat introducta à conſuetudine,
ſiuè more fuerit, *vt dixit Andr. de Iſern.
in d. §. ſed & res num. 3. in fine per quas
fiat inueſt. & in cap. 1. §. ſimiliter de capit.
Corrad. & in conſtit. poſt mortem, & nos*
3 *alibi ſupra par. 2. q. 1.* hoc autem caſu
quādo filius moritur, & pater venit ad
eius feudum, non poteſt dici venire iu-
re ſucceſſionis, *ait Frecc. d. authorit. 3.
num. 19.* ſed iure reuerſionis, vt infra,
adeòut feudum ipſum ad patrem vnde
exiuit reuertatur, & hoc attento tam
iure communi, quam Regni noſtri, *vt
in conſt. Regni foriudicatorum*, per quæ
iura habetur, quod aſcendentes non
dicuntur ſuccedere deſcendentibus,
4 quia ordo naturæ perturbatur, & uota
parentum interciduntur; natura enim
vult, vt priùs pater, & deinde filius mo-
riatur, alias enim ordinem naturæ per-
turbari dicimus; actus enim conceſſio-
5 nis feudi prò ſe, & deſcendentibus, vt
alter poſt alterius mortem ſuccedat,
interpretari debet ſecundū naturæ or-
dinem, *l. adoptio, ff. de adoption.* natura
enim introduxit, vt priùs pater, &
deinde filius moriatur, & ita vota ho-
minum eſſe debent, vt filij ſuccedant
parentibus, *l. ſcripto, §. fin, ff. vnde liberi.*
6 Succeſſio namq; oculos habet infra,
non autem ſuperiùs, ſic namque mens
concedentis interpretari debet, non
ſuppoſita prò vera regula illa iuris ci-
uilis, quòd dignitates conceſſæ à Prin-
cipe non aſcendunt, ſed deſcendunt;
7 eſt enim Principis intentio, vt filius
gaudeat dignitate patris, vt deducit
tex. in l. 1. ff. de Senatoribus; reprehen-
dit enim ibi *Vulp.* quemdam Iuriſcon-
ſultum dicentem, quod parentes gau-
derent dignitatibus filiorum, feudum
8 namquè dignitas eſt, *cap. 1. de feud.
March. in fin.* quod ſi ita eſt, deducen-
dum videtur, quod Principis mens ea
eſſe videtur, vt conceſſio facta intelli-
gatur, vt deſcendentes tantum ſucce-
dere dicantur, & ſuccedant, non autē
aſcendentes, *arg. tex. in l. Iulianus, ff.
ſi quis omiſſ. cauſa teſtam.*

Ex quibus deduco, quod cum refu-

9 tans ob mortē refutatarij dicatur venire ad feudum pręter naturæ ordinē, & contra votum parentis, qui porius propriam mortem, quam filij deſiderat; actus enim in materia ſtricta, prò ut releuium, ſecundum naturam debet interpretari, & non contrà hominum vota, ergò dum releuium in ſuccedēte introductum eſt, quæ ſucceſſio ſi de naturali, & ſecundum hominem vota interpretari volumus, intelligi debet de illa, quandò vnus poſt alium ſuccedit ſecundum ordinē naturę, & ſecunhominum vota.

10 Quibus adſtrictis dixerunt DD. quod hoc caſu feudum ad refutantem venit non iure ſucceſſionis, ſed iure reuerſionis, adeòut illud ad patrē prius reuerti, quam pater ad illud ſuccedere dicatur, cuius ſententię author fuit *Andr. de Iſern. pluribus in locis, ex conſuetud. ſi quando in princip. dixit in cap. 1. §. filius fratris col. 2. in fine poſt num. 5. verſ. ſecus ſi feudum eſſet filij tit. Imper. Lothar.* potiùs enim ad patrē reuerti, quam pater ad illud ſuccedere, *dixit in cap. 1. n. 35. de capitul. Corrad. in fine, Iacob. de Ardizon. in ſumm. tit. de ſucceſſ. feud. Io. Blanc. ibidem col. 2. in princ. Afflict. in c. 1. notab. 2. de natur. ſucceſſ. feud. Franch. deciſ. 3. num. 4.*

Ergo deducendo conſequentiam

11 releuium non ſoluendum eſſe, eius .n. ſolutio in ſuccedēte iure ſucceſſionis, hoc autem caſu venire dicitur iure reuerſionis, ergo releuium non eſt ſoluendum, hanc conſequentiam probat *Frecc. d. author. 3. nu. 19.* dicens, quod releuij ſolutionem tantum mos introduxit in ſuccedente iure hæreditario, & ſucceſſionis, hic autem ſuccedere dicitur iure reuerſionis, ergo &c. & hanc conſequentiam annuit *Vincent. de Franch. d. deciſ. 3. num. 3.*

Adaugetur hęc conſequentia cum

12 releuij ſolutio odioſa, ſtricta, & contra feudi regulas, ex conſuetudine introducta ſit, & ideò reſtringenda ad caſū, in quo DD. loquuti fuere, vt diximus, & ideò dum dixit Andr. de Iſern. in ſucceſſore hęrede tantum, & ſic taxatiuè loquitur, de hoc autem caſu cum conſuetudo introducens releuium loquuta non fuerit, nec ſpecificè, nec veroſimiliter, vt mox dicam, meritò hic caſus, vt non comprehenſus ſub conſuetudine, videtur relictus ſub diſpoſitione iuris cōmunis, vt caſus omiſſus, *ita Andr. de Iſern. in d. §. ſimiliter nu. 16. Bald. in l. ſi plures col. 8. C. de condition. inſertis.*

Et quòd veriſimiliter conſuetudo

13 releuij inductiua, non fuerit loquuta in hoc caſu, probatur ex alia ratione *Frecc. d. author. 3. poſt num. 3.* pater .n. aſcēdens dicitur reſpectu filij, nec collateralis, licet benè adbuc dici poſſit deſcendens reſpectu primi conceſſionarij; caſus enim magis frequens eſt attēdēdus, vt deſcēdēs ſuccedat aſcēdenti, & ſic filius patri ſuccedat, meritò dum de ſucceſſione loquuta fuerit cōſuetudo, de hoc caſu magis frequēti, & magis naturali eſt intelligenda, non aūt de contrario, nempè vt aſcendens ſuccedat deſcēdēti, qui caſus cū ſit de raro eueniens, & pręter naturæ ordinem, & patris votum, meritò lex, ſiuè conſuetudo non extendēda, nam ad ea, quę frequenrer, & naturaliter accidunt leges adaptantur, *l. nam ad ea ff. de legib.* tantò magis in caſu noſtro in materia releuij, quę ſtrictè eſt intelligenda.

Et licet contrà hac poſſet opponi, quòd ſucceſſor dicitur ille, qui venit ad rem alter poſt mortem alterius, vel eius defectum, & ideò dum eſt ſucceſſor, meritò hæc vox, ſucceſſor poteſt adaptari ad vtrumque caſum, & vterque caſus includi debet. Reſpondet Frecc. quod ſi gabella fuiſſet impoſita,

14 vt ſolueretur de quolibet plauſtro vini, & mens imponentis gabellam fuerit, vt ſoluatur de ipſo plauſtro, tamen dicit Frecc. quod dicta gabella non eſſet ſoluenda de plauſtro olei, licet intentio imponentis gabellam fuerit, ſol-

ſoluatur de ipſo plapſtro, quia gabella
iam loquuta fuit de plauſtro vini, non
eſt trahenda ad plauſtrum olei, *gloſ. in
l. 1. C. quæ ſit long. conſuet. Andr. de Iſern.
in §. ſed & res nu. 7. in fine, per quos fiat
inueſt.*

Tertio, ex alia ratione Frecc. ſuam
ſententiam comprobat, dicens rele-
15 uium eſſe ſoluendum ab eo, qui nun-
quam poſſedit feudum, ad quod ad-
mictitur, ſed refutans ſuccedēs refuta-
tario, iam feudum per priùs ante re-
futationem poſſedit, nec de nouo ad-
mictitur, pròut requiri in ſolutione
releuij admiſimus ex Frecc. vt quis de
nouo poſſideat feudum, & vt numquã
illud poſſederit.

Quarto, Freccia hanc ſuam ſenten-
16 tiam comprobando declarat, & am-
pliat etiam in fratre refutante ſucce-
dente alio fratri refutatario, vt ex iiſ-
dem rationibus, quia non de nouo ac-
quirit feudum, ſed dicitur reuerti ad
veterem dominij memoriam, de hoc
caſu quando feudum reuertitur ad ve-
terem Dominum conſuetudo non fuit
loquuta, ſed tantum in ſuccedente,
ideò nos nec extendere debemus, hæc
*Frecc. & Afflict. in d. cap. 1. §. ſed & res
per quos fiat inueſtit. & nonnulla expendit
Anna in repet. rubr. de vaſſall. decrepit. ætat.
num. 250. cum ſeqq.* aliaſq; rationes pro
hac parte ſi quis velit perpēdere, adeat
*Ioſeph Cumiam in rub. c. ſi aliquem nu. 48.
cum ſeqq. de ſucceſs. feudalium*, nè videa
illum tranſcribere.

Verū contraria ſententia ſequenda
eſt, vt releuium ſoluatur, cuius ſen-
tentiæ author fuit *Andr. de Iſern. in
d. cap. 1. §. ſed & res col. 10. verſ. & tunc
pater num. 9. in fine numeri, & in tit. de
alienat. feud. patern. §. & ſi libellum col. 4.
in fine num. 8. ibi, ſed ſic ſoluit tamquam
ſucceſſor, & in cap. 1. nu. 19. per quos fiat
inueſt. hoc etiam fatetur Afflict. ibidem
q. 3. argum. 7.* licet pro *Frecc.* pugnet
*Liparul. ad Iſern. d. num. 9. in verbo re-
leuium lit. D.* dicens in hac quæſtione
Frecciam ſibi pedem cum ligone per-
18 cuſſiſſe *d. nu. 9. Anna ſingul. 568. incip.*
¶ *vaſſallus, dicens ita fuiſſe deciſum in Re-
gia Camera, Præſid. Auell. Amat. conſ. 14.
num. 3.* dicens opinionem Andreæ de
Iſern. eſſe veram, quicquid in contra-
rium allucinati ſcripſerunt *Afflict. &
poſt eum Frecc. d. author. 3. num. 19.* &
poſt Parid. de Puteo ibi allegatum, quem
inuenire non potui, tenet nouiſſime
Vinc. de Franch. deciſ. 3. nu. 3. referens
verba *Andr. de Iſern. ſupra allegati*, eum-
demq; *Afflict.* ſibi contrarium *in conſt.
Regni Diuæ memoriæ notab. 3.* & hanc
conſuetudinem iudicandi, receptam
eſſe in Regia Camera refert idem *Bam-*
¶ *mac. ibidem*, & ita fuiſſe deciſum per
20 Regiam Cameram in cauſa Baronis
Bernaudi, qui refutauerat feudum
Corneliæ Bernaudæ eius filiæ, & vxo-
ri Mag. Ioanni de Soto, qua mortua
ſine filijs, feudum reuerſum fuit ad pa-
trem, & non obſtāte, quod multa alle-
garentur per patrem ad euitandam
releuij ſolutionem, tamen die 18. Sep-
¶ tembris de anno 1570. fuit deciſum,
21 quòd Baro Bernaudi in caſu prædicto
ſolueret releuium, prout de hac deci-
ſione meminit *Reg. Moles deciſ. ſua ma-
nuſcripta 8. in ordine ſub tit. de iure rele-
uiorum dixi ſupra q. 12. verſ. ſed quid in
caſu contrario, vbi allegaui Vinc. de Fran-
chis, Franc. de Amicis in cap. 1. de his, qui
feud. dar. poſſ. num. 2. fol. 138.* hanc ſen-
tentiam contra Frecciam vti veram
defendit *idem Bammacar. in quadam
addit. manuſcripta ad Frecciam d. loco nu.
19. fol. 320. verſ. Andreas, in d. §. ſed &
res fol. 138.* ad quem locum addit ipſe
hęc verba, *vbi Andr. nu. 9. in fine fol. 86.
vbi Liparul. in verb. releuium*, benè in-
tellexit Andream clarè firmantē con-
tra dicta hic per Marinum, dixit enim
Iſern. quod pater ſuccedens filio in
feudo ſibi refutato ſoluit releuium, &
ita ſoluit argumentum fiſcalium, qui
dicebant fieri in fraudem, poſt quam
hoc caſu etiam à patre ſuccedēte filio
ſoluit releuium, & ſic ceſſat argumē-
22 tum illorum. Vndè in hoc errauit Ma-
rin.

rin. quamuis in reliquis hic relatis be-
nè dixiſſet, & Frecciæ errorem vltra
Liparul. emendat *Franch. deciſ. 3. nu. 3. per nos ſupra allegata, et Anna in repet. rub. de vaſſall. decrepit. ætatis nu. 350. ad 367.*
Subdens idem Bammacar. & nos in
collegio Aduocatorum Principis Biſi-
niani conſuluimus eum teneri ad ſo-
lutionem releuij de feudis ſibi reuer-
ſis, & per priùs refutatis Duci S. Pe-
tri in Galatina eius filij, quicquid hic
23 dixerit Frecc. quia valet conſequen-
tia ſuccedit pater vt hæres, (de qua
conſequẽtia ego inferius) ergo tene-
tur ad releuium, quia in hærede ſuc-
ceſſore releuium mos, & conſuetudo
introduxit.
24 Inſuper releuiũ debetur ob inueſtitu-
ram, quam quis petit de feudo, ſed re-
futans habet feuda de nouo, poſt
quam dominium erat translatum in
refutatatiũ, ergò eo mottuo de nouo
reuertitur ad refutantem, qui vti hæ-
res ſuccedit, ergo tenetur ad releuiũ.
25 Ad argumentum Marini reſpondetur,
quòd conſuetudo introducta in hære-
de ſuccedente, vt teneatur ad releuiũ,
reſpexit omnem caſum, in quo hæres
vt hæres ſuccedit, & vult renouationẽ
inueſtituræ, & non illum caſum tantũ,
vt eam limitat Marin. quando nunquã
26 habuit feudum. Et in Collaterali
Conſilio ad relationem Regiæ Came-
¶ ræ fuit deciſum releuium hoc caſu de-
beri, hęc Bammacar. in addit. manu-
ſcripra ad Frecc. loco cit.

Qui Bammac. poſtea in commenta-
rio *ad tex. in cap. ſi minori q. 4. num. 24. ſi de feud. defunct.* refert in prædicta
cauſa collegiata Principis Biſiniani
¶ fuiſſe deciſum releuium deberi, dicens
27 Afflict. & quoſdam alios male in hac
re loquutos eſſe, & ita paſſim ſeruari,
ita etiam tenet *Bammac. in quadam alia parua addit. ad Iſern. d. loco fol. 86. quæ*
28 *incipit, cui ſuccedditur,* dicens, quod opi-
nio Iſern. contra Frecc. vera, & com-
munis eſt, *Præſ. Mormil. in conſt. Regni vt de ſucceſſionibus nu. 31. & Franc. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de refut. feud. num. 13.*

Potiſſima ratio ſupra citatorum eſt,
28 quia refutans in feudo refutato ad ſe
reuerſo dicitur vt hæres ſuccedere, *ita Andr. de Iſern. in d. §. ſed & res d. num. 9. in fine numeri, & in cap. 1. de natur. ſucceſſ. feud. num. 8. & in cap. 1. de eo, qui finem fecit, in verſ. ibi refutaret, & in conſt. vt de ſucceſſionibus, verſ. fratres, & in cap. 1. nu. 38. qui ſucceſſ. teneant.* quem rationem
Iſern. adducit in d. §. ſed & res, Liparul. in verb. releuium latiſſimè fundans, Vinc. de Anna in repet. rubr. de vaſſal. decrepit. ætat. verſ. refutauit nu. 358. & propriè n. 356.
29 *ad num. 367.* vbi latè pugnat pro hac
ſententia referens ita fuiſſe iudicatum
¶ in cauſa D. Sueuæ Ieſualdæ cum Co-
mite Policaſtri, de qua latiſſimã edidit
deciſionem *Vinc. de Franch. deciſ. 3. vbi n. 3.* in ſpecie hanc expendit rationem,
& Afflict. in conſt. foriudicatorum col. 2. verſ. & quoniam, vbi ait ſic vidiſſe in
practica ſeruatum, quicquid in con-
trarium refert *Bartholom. de Capua ibi allegatus, Præſ. Anell. Amat. d. conſ. 14. nu. 3. Io. Andr. de Georg. Reg. Conſ. alleg. 17. nu. 3. Reg. Io. Ant. Lanar. conſ. 68. nu. 15. & 16.*

Ratio rationis eſt, quia per refuta-
30 tionem iam erat translatum dominiũ
in refutatarium, *ex tex. in cap. 1. de alienat. feud. patern. fundat hic Vinc. de Franch. d. deciſ. 3. num. 7. & ſeqq.* ſequuta
tamẽ traditione, & ſic dum ſemel feu-
dum fuit penes refutantem, & ab eo
abdicatum in refutatarium, ergo de
nouo dicitur refutans ſuccedere ad ius,
quod non habebat, *ita poſt Afflict. d. loco notab. 2. Io. Blanc. in epit. feud. tit. 1. par. 3. Franch. deciſ. 3. num. 10. & annuit Bammac. in d. addit. ad Frecc.* & ſic dum
de nouo refutatarius ſuccedit, tene-
tur, pròut eſt obligatus, qui de nouo
ſuccedit, *cap. 1. quo temp. miles, cap. 1. de capit. Corrad.* & eſt cõmunis vox apud
Feudiſtas, & releuium debetur à ſuc-
cedente, & petente inueſtiturã, *vt ait Andr. de Iſern. in d. §. ſed & res*, & nos

alias

alias diximus,ergo & hoc caſu releuiũ ſolui debet à refutante, vti ſuccedenre refutatario ipſi filio.

31 Si vis autem reſpondere ad verba illa, & quomodo intelligantur, nempè vt feudum refutatũ reuertatur ad refutantem, perquiras *Vinc. de Franch. d. deciſ. 3. Io. Franc. de Ponte,& cæteros ſupra allegatos.*

Aliam huius ſententiæ rationẽ pono,quia & ſi daremus,quod aſcenden-
32 dentes reſpectu deſcẽdentiũ, cui nam ſuccedantè non poſſet dici illos vere ſuccedere, ſed feudum ad illos reuerti, tamen reſpectu primi acquirentis negari non poteſt quin dicatur deſcẽdentes iſtos ſuccedere primo acquirẽti, *ita poſt Afflict. in conſt. ſoriudicatorum Ioſeph Cumia in rubr. de ſucceſſ. feudal. nu.* 48. 49. *ad cap. ſi aliquem, & ſeq.* meritò cum ſuccedere dicantur ſaltem primo acquirenti, releuium ſoluere debent, & conſuetudo trahenda eſt ad hũc ca-
33 ſum, de quo articulo, quando aſcendentes videantur deſcendentibus ſuccedere, poſt alios latè *Ioſeph Cumia d. loco à num.* 48. *& ſeqq.*

Verba enim illa in conceſſione, prò
34 te, & tuis deſcendentibus ex corpore, ſemper intelliguntur reſpectu primi acquirentis, non autem vltimi decedenris, adeòvt eſſet neceſſe, vt ſemper vltimus decedens haberet deſcendentes, ſed ſufficit reſpectu primi acquiſitoris, vt hic parer ſit deſcendens, illa enim verba non cenſentur repetita à ſucceſſoribus omnibus, ſed tantum ab ipſo primo acquiſitore, *vt concludit Andr. in d. conſt. vt de ſucceſſionibus verſ. prædicta verò forma*, quod probarur ex eo, quia collaterales in feudo antiquo ſuccedunt *d. conſt. vt de ſucceſſionibus, & per Andr. in d. cap.* 1. *Imper. Lothar.* & tamen non ſunt deſcendentes vltimi morientis, quia ſufficit vt ſint deſcendentes reſpectu primi acquirentis, & in gradu ſucceſſibili vltimo morienti.

35 Et quòd refutans nõ veniat ad feudum refutatum iure reuerſionis, ſed iure ſucceſſionis probatur,nam reuerti propriè dicitur,quando res deuenit ad illum locũ, vnde abijt, vel exiuit, ſed do inſtantiam, ſi auus refutaret feudũ
36 nepoti viuente patre, & cum eius cõſenſu, & deinde moreretur nepos,hoc feudum refutatũ ſi admitteremus reuerſionem fieri, tunc in caſu prędicto ſpectaret ad auum, ſed hoc caſu ſuccedit pater uti proximior filio, non autem auus uti remotior, *ita Andr. de Iſern. in cap.* 1. *de natur. ſucceſſ. feud. n.* 7. quod non eſſet ſi admitteremus ius reuerſionis,quia reuerteretur ad auum, unde exiuit,ut dicam in 8. declaratione.

Nec obſtat, quod pluries Andr. de
37 Iſern. dixerit hoc caſu feudum reuerti ad refutantem, quia ponderanda ſunt benè uerba Iſerniæ; ipſe enim dupliciter poteſt intelligi de iure, & de facto,
38 & dum dicit feudum reuerritur, ideò quia pater ſuccedit, nam de facto negari non poteſt, quin feudum dicatur reuerti ad illum, de quo exiuit, ſed de iure ſi conſideratur, tunc ius intelligit illum ſuccedere, quia de nouo dicitur uenire ad illud,ut hęres, & ad debita tenetur medio tempore cõtracta, quę non deberentur ſi reuerteretur, & ſic uerba Andr. ſunt intelligenda,ut de facto reuerti dicatur, de iure ſucceſſio intelligatur, cum factum in reuerſione, & ius in ſucceſſione ſit inſitũ, permultiſq; alijs medijs probat *Cumia loco ſupra alleg.* hanc ſentẽtiam, quòd aſcẽdentes ſuccedere dicantur deſcendẽtibus.

Hanc concluſionem declara primo,
39 ut dixi, procedere non ſolum in patre, ſed in fratre, uel alio agnato refutante, & ſuccedente fratri, uel agnato refutatario, *ita Lyparul. in d. glo. releuium lit. D. & DD. ferè omnes ſupra citati* loquunrur indiſtinctè in quolibet refutante, *Conſ. Georg. d. allegat.* 17. *num.* 3. *Anna d. repet. nu.* 356. *& ante ipſos Iſern. in d. §. ſed & res num.* 9.

Declara ſecundo, vt hæc concluſio pro-

procedat etiam in donatione facta im-
mediatè ſucceſſuro, cui defuncto po-
ſtea ſuccedit donans, vt annuere uide-
tur, *Io. Bapt. Thor. in ſuo compend. deciſ.*
Neapol. in verbo releuium fol. 452. *col.* 2.
cap. 3. *qui allegat Io. Aloyſ. Mormil. in*
conſt. vt de ſucceſſionibus ſub num. 31. qui
de hac re, ut ego uidere potui, nullum
uerbum facit, ſed tantum loquitur in
cauſa Principis Biſiniani refutantis fi-
lio, & ſuccedenti ei, quam nos ſupra
retulimus, ſed in effectu eſt uerum, quod
ipſe dicit ex illa ratione, quia omnis
contractus factus cum immediatè ſuc-
ceſſuro reſoluitur in refutationem, ut
euitetur fraus releuij, de qua re late
D. de Ponte d. tit. de refut. feud. & nos in
præcedenti quæſt. & ſuo loco uberiùs
dicemus.

Ex qua ratione declara hanc con-
41 cluſionem, ut releuium ſit ſoluendum
etiam ſi pater uendidiſſet feudum filio
immediatè ſucceſſuro, quoniam pater
quando moritur, tunc hæc uenditio
reſoluitur in ſimplicem refutationem,
ita Afflict. in cap. imperialem num. 55. *de*
probib. feud. alienat. Par. de Put. de rein-
grat. feud. fol. 130. *col.* 2. *Bolognet. conſ.* 7.
num. 89. *&* 90. *Anna alleg.* 97. *num.* 6. *&*
ſingul. 569. *Fab. de Anna conſ.* 8. *num.*
16. *de Ponte d. tit.* 8. §. 1. *num.* 4. *& nos*
ſupra in præcedenti quæſt. diximus.

41 Declara & quarto hanc concluſio-
nem, ut refutans ſuccedens refutata-
rio teneatur ad debita medio tempore
contracta per refutatarium, pròut de-
¶ ciſum refert in cauſa D. Sueuę Ieſual-
dæ cum Comite Policaſtri *Vincent. de*
Franch. d. deciſ. 3. *de qua meminit Anna*
in d. rèpet. Georg. d. alleg. 17. *Mormil. d. loco*
Lanar. d. conſ. 68. *eſtq; vulgata deciſio.*

Declara quinto, ut non ſolum in
43 patre, & alio refutante maſculo pro-
cedat, ſed etiam ſi fæmina refutaſſet
feudum filio, & mortuo filio refutata-
rio, mater admictatur ad feuda refuta-
ta, excluſa ſorore, èx regulis ſupradi-
¶ ctis, *& ita deciſum refert D. de Georgio*
alleg. 17. quicquid in contrarium dixe-
rit *Reg. Lanar. d. conſ.* 68. contra quem
fuit iudicatum, ut refert idem *Georg. in*
d. àllegat. 17. *num.* 7. *Lyparul. in d.* §. *ſed*
& res, in verbo contracta.

Declara ſexto, ut refutans ſuccedat
44 refutatario in feudo refutato, non ſo-
lum excluſa ſorore, ſed omnibus col-
lateralibus, ita ex ſententia *Andr. de*
Iſern. in cap. 1. *de natur. ſucceſſ. feud. re-*
fert Io. Franc. de Ponte de poteſt. Proreg.
tit. de refut. feud. tit. 8. *in princip. ſub nu.*
36. *poſt Vinc. de Franch. d. deciſ.* 3. *Lanar.*
& Georg. dictis locis.

Declara ſeptimo, ut pater, uel alius
45 refutans nō ſuccedat refutatario, quā-
do refutatio eſſet facta per verbum,
omnino, vel nil ſibi reſeruato, quia
hoc caſu omnino pater videtur ſe ex-
cludiſſe ab eius ſucceſſione, & tunc
ſuccederet collateralis, ſoror, vel alius
proximior de vocatis per legem, vel
conſtitutionem Regni, vel inueſtiturē,
vt aduertit idem Lanar. d. conſ. 68. *num.* 6.
Georg. d. alleg. 17. *num.* 6. *de Ponte de po-*
teſt. Proreg. tit. 8. *de refut. feud. num.* 33.
46 *& ſeq. ad* 36. Ideoq; ego dixi, vt in refu-
tatione omnino, non admictatur refu-
tans, ſed alius ſucceſſor, quia dicta
refutatio eſt realis, ſed non perſonalis,
tollens tantum de medio perſonam
ipſius refutantis, quòd ſi eſſet realis
admictcretur fiſcus, quod non eſt ve-
rum, pròut declarat doctè, & deciſum
¶ refert *Anna in repet. cap.* 1. *de vaſſall. de-*
crepit. ætat. num. 71. *cum ſeq.* vbi *nu.* 71.
47 dicit, quod mens partium in agendo
refutationem, illa eſt, vt admictatur fi-
ſcus, finita linea refutātis, *ex Loffred. in*
c. 1. *de nat. feud. fol.* 50. *aduertit Anna ibi,*

Declara octauo, vt non ſolum pro-
48 cedat in patre refutante, ſed etiam in
auo, & hoc ex verbis illis pragmaticæ,
quæ dicit *haueſſero fatta refutatione à lo-*
ro figli, ò altri ſucceſſori, &c. ita dicit *Io.*
Franc. de Ponte d. tit. de refut. feud. nu. 38.
& ego ſuperiùs annui.

Declara nono, etiam ſi illa perſo-
49 na, cui feudum refutaretur, eſſet filia
fæmina, vt adhùc mortua filia, & ſuc-
ceden-

cedente patre debeatur releuium, prò ut deciſum refert *Reg. Moles deciſ. ſupra allegata.*

ARGVMENTVM.

Refutationem immediatè ſucceſſuro factam, ex quibus præſumatur eſſe in fraudem releuij declaratur, quando abſque cauſa omnia feuda refutantur, quod ceſſat quando ob ingentes nuptias refutantur. Item ſi poſt refutationem refutans eſſet in poſſeſſione feudi refutati. Et quid ſi adeſſet conſtitutū.

SVMMARIVM.

1 R*Efutatio, ut faciat euitare ſolutionem releuij debet eſſe facta bona fide, ſincerè, & ſine fraude.*

2 *Fraudandi releuij animus præſumitur, quando refutatio fit abſq; cauſa de omnibus feudis.*

3 *Cauſa potius, quam titulus in refutatione eſt attendendus.*

4 *Cauſa ubi eſt in refutatione, nempè matrimonij, vel alia iuſta facit ceſſare fraudis præſumptionem, & releuium non debetur, & deciſiones referuntur num. 5.*

6 *Fraudandi animus ceſſat etiam ſi ex pluribus feudis refutaſſet unum cum iuſta cauſa.*

7 *Idem ſi vnicum haberet, & illud refutaret.*

8 *Refutatio fraudulenta præſumitur ſi poſt refutationem refutans admiſiſſet delictū dignum priuatione feudi.*

9 *Suſpiciones fraudandi, latè remiſſiuè.*

10 *Refutatio præſumitur fraudulenta ſi poſt refutationem refutans eſſet in poſſeſſione feudi, vel non tradita poſſeſſione.*
Releuium debetur ob mortem refutantis, qui fuit in poſſeſſione feudi etiam poſt refutationem, ſub num. 10.

11 *Conſtitutum ſi adeſſet in refutatione non præſumitur fraudulenta, ſi vaſſaltus refutans reperiretur in poſſeſſione feudi refutati.*

12 *Laudimium non debetur quando pater donat filio rem emphiteuticam.*

13 *Aſſenſus præſtitus ſuper refutatione, vel donatione alias fraudulenta facit ceſſare fraudem.*

QVÆSTIO XVII.

1 REfutatio ad hoc, ut releuij ſolutionem euitet, diximus, quod facta eſſe debet bonafide, ſincerè, non animo fraudandi fiſcū, tamen hic quæro diſtinctè, ex quibus coniecturis poteſt præſumi animus refutantis, ut velit in fraudem releuij refutationem facere, & ultrà ea, quæ incidenter annuimus ſupra dico.

In fraudem releuij videtur facta re-
2 futatio immediatè ſucceſſuro, quando
abſq; cauſa omnia feuda refutantur,
ita ex tex. in l. omnes, §. Lucius, ff. de his, quæ in fraud. cred. affirmant Andr. de Iſern. in §. ſed & res col. 2. num. 10. per
3 *quos fiat inueſt.* ubi Feudiſtæ paſſim, ratio eſt, quia in dicta refutatione cauſa potiùs eſt attēdēda quā titulus, *ut dicit ibi Andr., Anna allegat. 23. num. 6. & ſingul. 568. poſt glo. —— tit. 1. glo. 3. nu. 18. Franc. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de refutat. feud. num. 7. Luc. de Penn. in l. quemadmodum num. 6. C. de agricol. & cenſ. lib. 11. Napod. in conſuet. & ſi teſtator, in verb. diſponere nu. 19. Reg. Reuerterius deciſ. 13. & 14. par. 5.* dicens tunc verè vigere fraudem, quando donatarius, vel refutatarius poſſet habere feudum refutatum iure ſucceſſionis, & paret facit ut habeat titulo cōtractus, & præuenit ſucceſſionem, quòd ſi donatarius non poſſet venire ad feudum, niſi ex illa donatione, tunc ceſſat fraus præſumpta releuij.

Sed

Sed ſi in tali refutatione omnium
4 feudorum adeſſet cauſa, vt quia pater
refutaret filio, vt inſignes nuptias cõ-
traheret, vel vt opulentam dotem re-
ciperet, vel ob beneficia, obedientiam,
affectionem, reuerentiam, vel aliã iu-
ſtã cauſam, hoc caſu, quia ceſſat præ-
ſumptio fraudis, tunc hanc refutatio-
nem non eſſe fraudulentam, & releuiũ
non eſſe ſoluendum ob mortem refu-
tantis, cenſuerunt *Anna d. allegat.* 37.
nu. 6. *& in repet. rubr. de vaſſall. decrep.
ætat. num.* 224. *Franc. de Ponte d. tit. de*
5 *refut. feud. num.* 7. & ita fuiſſe deciſum
¶ in cauſa Principis Melphiæ cum Re-
gio Fiſco, *refert idem de Ponte ibidem* §.
4. *num.* 16. *Anna d. ſingul.* 568. *& de
Ponte d. loco*, vbi in alia cauſa refert
¶ idem fuiſſe deciſum in cauſa Comitis
Synopolis, *Capyc. deciſ.* 85. & iterum
¶ fuiſſe deciſum in cauſa Ill. Principis
Melphitti ob mortem matris donantis
feuda inter viuos, licet effectu prolato
poſt mortem, ſed contemplatione ma-
trimonij contrahendi, *refert Reg. Reuer-
terius deciſ.* 14. *p.* 5. *Afflict. in d.* §. *ſed &
res num.* 25. ſubdens è contrario ſi plu-
6 ra feuda quis haberet, & vnum tantum
refutaret; tunc releuij fraudandi ani-
mus non eſt præſumendus, *& Afflict.
ſequitur Roſental. d. cap.* 6. *concluſ.* 66. *in
7 gloſſell. g.* & idem eſſe dicunt, ſi vnum
feudum pater haberet, & illud refuta-
ret, *de Ponte d.* §. 4. *nu.* 9. *de refut. feud.*

Secundo, refutatio fraudulenta præ-
8 ſumitur ſi poſt refutationis contractũ,
refutans delictum commicteret, per
quod veniret feudo priuandus, quod
intellige procedere, tã ſi antè, vel poſt
paucos dies delictum admicteret, *ita
habetur ex DD. in l. poſt contractum, ff. de
donat. Capyc. deciſ.* 150. *idem Bammacar.
in addit. manuſcripta tam ad Andr. d. loco,
quam ad tex. in d. l. filia mea agra, ff. ſol.
matrim. Luc. de Penn. d. loco verſ. quarto*,
quod procedit etiam antè accuſatio-
nem, dũmodo poſt delictum commiſ-
ſum, *Luc. de Penn. d. loco verſ. vigeſimo-
ſexto præſumitur*, qui latè de fraudis ſu-
9 ſpicione verba facit, & an & quando
ex quibus fraus præſumatur, *Napod. in
d. conſuet. & ſi teſtator, in verbo diſponere*,
ponit multos caſus, in quibus fraus p̃-
ſumitur.

Tertio, fraudulenta eſt præſumẽda
10 refutatio facta in fraudum releuij, ſi
poſt refutationem reperiatur refutans
eſſe in poſſeſſione feudi refutati, *ita
Luc. de Penn. d. loco verſ. quinto, Napod.
in d. conſuet. in verb. diſponere num.* 20. *ex
tex. in l. ſicut* §. *ſuperuacuum, ff. quibus
mod. pignus, vel hypoth. ſoluitur. Dynus in
d.* §. *Lucius*, vt quia non eſſet tradita
poſſeſſio, *ita Bammacar. in addit. manu-
ſcripta ad d. l. filia mea, vbi adducit Io.
Cannetium ſuper Clementin. & Barbat. ſed
non allegat loca.*

Limita tamen hæc, ſi adeſſet conſti-
tutum, quia tunc dicitur poſſidere no-
11 mine refutatarij, de quo memini vi-
diſſe Doctorem hoc aſſerentem, ſed in-
uenire non potui ob defectum memo-
riæ, vide tamen *Amat. conſ.* 14. *nu.* 12.
Idem declara in laudimio, vt non de-
beatur quãdo pater donaret filio rem
emphiteuticam, *Crauett. conſ.* 215. *n.* 8.

Declara tandem, vt & ſi alias refu-
13 tatio, ſiuè donatio feudi immediate
ſucceſſuro facta contineret fraudem,
tamen ſi omnia exprimantur, & Domi-
nus ſuum præſtaret aſſenſum, hoc caſu
fraus non eſt præſumenda, quia dum
Rex aſſentit, cognoſcit, & illi fit nota
cauſa refutationis, & modus, ideoque
ſcienti non fit fraus, neq; dolus, *l. ven-
ditor, & ibi Bald. C. de reſcind. vend. l. cum
donationis, & ibi Bartol. C. de tranſactio-
nibus, l. in ſumma*, §. 1. *ff. de cond. indeb.*
ita in contingenti caſu conſiderauit
Reg. Reuerterius d. deciſ. 13 *par.* 5. dicens,
quod dum Rex aſſentit tali refutationi
nec reſeruat ſibi releu um, cẽſetur re-
mictere, & loquitur in donatione feu-
di facta illi, qui non erat immediatè
¶ ſucceſſurus, & fuit deciſum non eſſe
ſoluendum releuium per R. C. S. prò
vt etiam annuere videor ego ſupra q.
16. verſ. ſed hæc intelligas ſub n. 16.

A R-

ARGVMENTVM.

Refutatio facta ab infirmo, an præſumenda in fraudem releuij, & quomodo conſideretur infirmitas in hac materia, vulgariter tñ intelligitur de graui, diſtinguūtur infirmitatum genera, alij infirmi, alij valetudinarij, & declaratur qualis debeat eſſe infirmitas ad hoc, vt fraudulenta præſumatur refutatio, & quantum temporis ſpatium intercedere debeat à die refutationis ad mortem, in quo authoris ſententia in medium profertur de ſpatio temporis, & quid in reconualeſcente, & quid in ſene.

SVMMARIVM.

1 *INfirmus refutans feudum præſumitur in fraudem releuij refutare.*
2 *Infirmitas grauis, & ad mortem proxima facit præſumi refutationem fraudulentam, & releuium debetur & nu. 7.*
3 *Infirmitas grauis facit renunciationem beneficij præſumi fraudulentam.*
4 *Fraudis coniecturæ permultæ, remiſſiuè.*
5 *Refutatio omnium feudorum præſumitur fraudulenta, & num. 1.*
6 *Refutatio facta in fraudem Fiſci, vel Baronis non excludit releuium.*
8 *Infirmitas circa refutationem ad releuij excluſionem tripliciter declaratur.*
9 *Infirmitas, quid ſit ponitur.*
10 *Infirmorum varia ſunt genera, & nu. 11. & num. 12.*
11 *Valetudinarius quis dicatur, relinquitur arbitrio iudicis.*
12 *Valetudinarij quinam propriè dicuntur, ponitur ex ſententia Menoch. & varia genera proponuntur.*
13 *Valetudinarij cum vitæ diſcrimine, quinã dicantur.*
14 *Infirmus quiſnã dicatur, ponitur, & qualis eſſe debet in refutatione fraudulenta; & num. 2. & 19.*
15 *Morboſi, quinam dicantur refertur.*
16 *Refutatio facta à valetudinario dupliciter conſideratur circa tempus.*
17 *Refutatio facta à valetudinario tempore, quo non imminebat periculum mortis, nõ præſumitur fraudulenta.*
18 *Regula Cancell. de infirmis reſignantibus, non habet locum quando reſignatio fit ab infirmo, ſiue valetudinario, tempore, quo non minabatur mortem ſecundum præſentem ſtatum.*
19 *Leuis infirmitas facta grauis facit præſumi fraudulentam refutationem factam poſt ſuperuenientiam grauitatis.*
20 *Infirmitas intelligitur quando eſt leuis, non autem quando facta eſt grauis in materia reſignationis beneficiorum.*
21 *Regula Cancellariæ Iud. de reſignand. benefic. ab infirmis, fuit intellecta generaliter de omni infirmitate.*
22 *Infirmitas in materia præſumendi refutationem factam in fraudem releuij intelligenda eſt de graui, & nu. 24.*
23 *Infirmitas in quacumq; materia de graui intelligenda eſt.*
24 *Suſpicio fraudandi releuij in refutatione nouiter expenditur, & ponderatur ab authore.*
25 *Refutans conſtitutus in infirmitate, ſiuè leui, ſiuè graui, ſi moriatur intra viginti dies à die refutationis, præſumitur in fraudem refutaſſe.*
26 *Pro quartana non pulſatur campana.*
27 *Mors intrà viginti dies ſuperueniens, cur faciat præſumi fraudulẽtam refutationẽ factam ab infirmo.*
28 *Morbi nonnulli intrà longũ tempus mortem inferunt, & refutatio facta ab huiuſmodi morboſis præſumitur fraudulenta.*
29 *Infirmitas an fuerit grauis tempore factæ refutationis, ſtandum eſt dictis medicorum.*
30 *Reconualeſcens quis ſit, & qualiter conſiderandus in materia refutationis.*
31 *Reconualeſcens ex ſententia Ariſtotelis dicitur ſanus, non autem infirmus.*
32 *Refutatio facta à reconualeſcente non eſt*

præſumenda fraudulenta.
33 *Regula Cancell. de reſignat. beneſic. non habet locum in reconualeſcentibus.*
34 *Refutatio, contemplatione matrimonij de proximo contrahendi, facta à ſene, vel ab infirmo, facit ceſſare præſumptionem fraudis, & remiſſiuè.*

QVÆSTIO XVIII.

INTER cæteras
fraudandi rele-
uij ſuſpiciones
circa refutatio-
nem, præcipua il-
la eſt, quãdo pa-
1 ter, vel alius in
infirmitate con-
ſtitutus refutaret, quòd ſi poſtea mo-
riatur, tunc fraudulentam eſſe refuta-
tionem circa releuium dicas ex *tex. in*
l. filiæ meæ emacipatæ egræ ff. ſolut. matrim.
quem tex. ad hoc expendit Frecc. d. author.
3. nu. 34. verſ. 1. quando agnatus, & pro
ſingulari exornat *Aima ſingul.* 533. hoc
idem firmat *Bammac. in addit. manuſcri-*
pta ad Andr. de Iſern. in d. §. ſed & res
num. 10. *in verſ. ſed quando omnia donat,*
poſſet dici, quod præſumatur fraus vbi
2 ſubdit *Bammac.* addendo, ex hoc do-
cuit *Frecc. lib. 2. author.* 3. releuium de-
beri quando refutatio eſſet facta in
fraudem Baronis, vel fiſci, fraus enim
præſumitur, quando refutans fuiſſet
grauiter corpore infirmus, vel ad mor-
tem proximus, quia ſi tunc refutat,
præſumitur in fraudem releuij feciſſe,
vt ea nõ obſtãte ſoluatur releuium ar-
gum *tex. in l. filiæ meæ emancipatæ egræ*
ſubdens prò hoc facere *tex. in cap. 2. de*
renũciat. in 6. qui tex. eſt deſumptus *ex*
d. l. filiæ meæ emancipatæ egræ, hæc Bam-
mac. d. loco ad Iſern.
3 Hoc idem videtur firmare alibi nẽ-
pè addens ad *tex. in l. filiæ meæ egræ*
emancipatæ, dicens, ex hoc tex. ſumpſit
cauſſam *tex. in d. cap. renunciat. in* 6.
vbi grauis infirmitas tempore renun-
ciationis eſt ſufficiens, & probabilis
4 fraudis coniectura, Ex iſta lege multę
colliguntur fraudis coniecturæ, de
quibus *Bald. in cap.* 1. *§. porrò tit. qualiter*
olim feud. poteſt alien. quem non vidi
Rota deciſ. 361. in antiquis incipien.
non præſumitur tit. de præſumpt. Anchar.
conſ. 430. *incip. fuiſſet*, & ex hoc *Andr.*
de Iſern. in d. §. ſed & res num. 10. *verſ.*
5 *ſed etiam*, quando omnia donat pater
dici poſſet, quia fraus præſumitur, &
ſoluetur releuium, quod intellige, vt ſu-
pra in præcedentibus dictum eſt, &
allegauit *tex. in d. l. omnes §. lucius ff. quæ*
6 *in fraud. credit*, Et alij ſcribẽtes dicunt,
quòd quamuis releuium non debetur
quando refutatio fit in proximè ſuc-
ceſſurum, ſi tamen fieret in fraudem
fiſci, releuiũ ſolueretur, vel idem ſi in
7 fraudem Baronis concedentis, prout
ſupra dixit idem *Bammacar.* fraus enim
præſumitur ſi fiat refutatio tempore
ægrotationis feudatarij, vt quia eſſet
valdè corpore infirmatus, tunc eſt ſuf-
ficiens coniectura fraudis, & debetur
releuium argum. tex. *d. l. filiæ meæ, Ma-*
rin. Frecc. d. loco, hæc Bammac. in addit.
manuſcripta ad tex. d. l. filiæ meæ emanci-
patæ egræ.
8 Verum hęc materia latius, & diſtin-
ctè eſt exordienda.

Primo, eſt videndum, de qua infir-
mitate ſunt prædicta intelligenda.

Secundo, in quo gradu infirmitatis
refutans debet eſſe conſtitutus.

Tertio quantum tempus intercede-
re debet à die refutationis ad diem
mortis refutantis, de quo tertio dicam
latè in ſequenti quæſt.

Ad primum, infirmitas eſt habitus
9 cuiuſcũq; corporis cõtrà naturã *l. 1. §.*
ſed ſciendum ff. de ædilit. edict. Menoc.
lib. 6. præſumpt. 66. num. 7. & de arbi-
trar. iudic lib. 2. caſu 60. num. 10. habet
10 namque ſuas ſpecies, quidam infirmi,
dicuntur valetudinarij, & quidam in-
firmi. Valetudinarij autem quinam di-
cuntur? plures adſunt Doctorum ſen-
tentiæ, quas retulit *Abb. in cap. quoniam*
frequenter num. 19. tit. vt lite non contex.

alij-

alijque, prout fuit *Io. Andreas* valetudinarios dixit illos eſſe, qui ſunt infirmi dum contrà naturam morbo aliquo laborant, quæ opinio obſcura eſt. Alij prout fuit *Innoc.* dixit valetudinarios eſſe eos, qui propter corporis debilitatem infirmi ſunt, ſed laborant aliqua febri acuta, quam *Innoc.* ſententiam tanquam obſcuram, eò quod non intelligit, quid ſibi vult dicere, confutat *Menoc. de arbitrar. iudic. lib. 2. cent. 1. caſu 60. num. 4.*

11 Qui *Menoc.* vltimam Abbatis ſententiam ſequitur, & hoc totum Iudicis arbitrio reliquit, prout probauit *Bald. in auth. ſed ſi quis ab aliquo nu. 13. C. de teſtibus, Luc. de Pen. in l. vnica col. 2. C. de mend. valid. lib. 11. Socc. ſen. conſ. 244. col. 4. vol. 2.*

12 Altera fuit opinio *Menoc. d. caſu 60. nu. 5. verſ. 7. hic ergo Iudex*, cui & ego me ſubſcribo, valetudinarios propriè dici illos, qui aliquo longo, & frequẽti morbo laborant, qui morbus licet de per ſe non contineat vitæ periculum, tamen ex ſupcruenienti fluxione, & ex longa agitatione, & cruciatu ſolent mortem afferre, vt dicit *Menoc.* & eos eſſe, qui malo corporis habitu, & affectu ſępè malè valent, atque ità frequenter ægrotant, & agitantur, ita *Gemin. in cap. 1. de cleric. ægrotant. in 6. Mar. Socc. in d. cap. quoniam frequenter col. 4. verſ. 3. declaratur*, prout ſunt laborantes podagra *l. podagræ C. qui morbo lib. 10. Angel. in §. item propter aduerſam inſt. de excuſat. tutor.* quæ licet de per ſe non ſit mortalis, tamen ex ſuperflua doloris agitatione, vel cruciatu aſſiduo, vel noua fluxiſſione ex dolore cauſſata poſſet mortem inferre, vel ſi ad partes ſuperiores vt pectora, & collum aſcendat, cui ſimilis eſt, ille, qui laborat ex febri tertiana, vel quartana, quę licet de per ſe (vt dicũt medici) non ſit mortalis, tamen debilitando, & ex ea continua agitatione ſit quotidiana, & ſolet inferre mortem, & ſimilia prout *Quintil. Mandoſ. ſuper regul. Cancell. Iudic. regul. 19. quæſt. 5. num. 9.* ſicut etiam alię ſpes valetudinariorum, qui agitantur morbo, ſed abſque periculo mortis, pròut ſunt illi, qui laborant ſciatica, vel alio morbo, Item valetudinaria dicitur mulier pregnans, & quæ pepcrit *Menoch. d. loco num. 6.* Alij dicuntur, valetudinarij infirmi cubantes, ſiuè in lecto egrotã-

13 tes, & ſunt illi, qui iacent in lecto cum periculo vitæ, vel ſine periculo, & propriè ſunt illi, qui laborant ex habitu corporis contra naturam *Gomeſ. ad regul. Cancellar. regul. 5. quæſt. 7. col. 14. verſ. ſed prædicti, & quæſt. 9. num. 2. ſub tit. de infirmis reſignant. infr. viginti dies*, & hi comprehendunt tanquam genus omnes valetudinarios.

14 Vel infirmus dicitur ille, qui intrinſecus morbo aliquo laborat ex humorum exceſſu cauſſato *Ripa in tract. de peſte in princ. num. 2. & 3.* quæ infirmitas ſolet eſſe, vel in toto corpore, pròut eſt febris, vel in parte, vt eſt dolor in aliqua parte, vel debilitas, *Menoc. d. loco num. 17. Gomeſ. d. regul. quæſt. 11.*

15 *col. 2.* Morboſi sũt, qui ſunt affecti aliquo malo corporis affectu, vtputa dolore, tumore, plagis, vel his ſimilibus.

Si ad valetudinarios, qui affecti sũt quodam frequenti, & longo corporis affectu mortẽ regulariter non minãte, ſecùs ſi ex ſupueniẽti fluxione, ut podagra in collum, febre tertiana his ſimilibus, prout dicit *Gomeſ. d. regul. quæſt.*

16 *28. in fine*, tunc diſtinguo, aut refutatio ſit antequam ſuperueniat fluxio minans mortem, aut poſtquam fluxio

17 ſuperuenit. Primo caſu dico, quod refutatio à tali infirmo licitè fieri poteſt, tanquam, quæ nullam contineat fraudem, eaq; careat, tales enim infirmitates læues ſunt, & non lętales *Gomeſ. d. quæſt. 27. l. quæſitum ff. de re iudic. l. qui tertiana ff. de edilit. edict.* iſtæ enim infirmitates læues ſunt, quia licet abſque uitæ periculo, tamen ſunt longo tempore duraturæ, ſed refutatio ad hoc, ut iudicetur fraudulenta,

facta eſſe debet in infirmitate graui.

Mouet me authoritas Doctorum in ſimili, in reſignatione beneficio-
18 rum,quæ non poſſunt reſignari ab infirmis *c.2. de renunciat.*& adeſt reg. Cãcell.*ſub tit.de infirmis reſignantibus*, quę incipit *Item voluit* ubi latè *Ludouic. Gomeſ.Epiſcop. Sarnenſ. q.27. quem ſequutus eſt Quintilian.Mandoſ. in alia regul.Cancell. iudic. incip. item voluit quæſt. 5. nu. 6. in fine verſ. & ſimiliter ſub eod. tit.* ubi dicit, quod regula,quòd infirmi non poſſint reſignare ſua beneficia,non intelligitur de illis,qui ſunt conſtituti in infirmitate læui, ex qua non moriuntur ſecundum præſentem ſtatum.

19 Quòd ſi tales leues infirmitates ex longo tempore agitationis, uel aliqua fluxione, uel accidenti fiant graues, hoc caſu dicerem, quod refutatio facta tali tempore poſt ſuperueniẽtiam grauitatis, tunc in fraudem facta eſſe uidetur, dum inſtare uidetur periculũ mortis,hoc mihi ſuadeo *ex tex. in d. l. filiæ*, ex author. *Bammacar. ſupra alleg.* tam ad *Frecc. d. loco*, quàm ad *d. l. filiæ egræ*, qui dixit, quòd requiritur grauis infirmitas,& ut grauiter ægrotet refu-
20 tans,quod pariter ſuadetur ex ijs,quę dicunt *Gomeſ. ad dictã regul. Cancell. q. 27.* dicens,quod derogatio regulæ facta tempore infirmitatis læuis, non trahitur ad tempus, quo dicta infirmitas facta eſt grauis,ut quia de quartana febri facta eſſet tertiana,& ſic de graui infirmitate eſt intelligendum, prout dicit *tex. in d. cap.2. de renunciat. ibi graui infirmitate detinebatur Mandoſ. vbi ſupra.*

Sed adhuc urgeo, infirmitas in hoc caſu debet intelligi de omni infirmitate,ſiue læui ſiue graui,quia dum DD. in hoc caſu de infirmo generaliter loquuti ſunt, ergo generaliter intelligẽdi *l. 1. ff. de legat. præſtand.* & cum quis in genere loquitur, omnes ſpes comprehendere videtur *l. ſi quis earum §. in-*
21 *teremptum ff. de legat. 3.* & ita fuiſſe intellectam regulam prędictam Cancellariæ de quacunq; infirmitate, ſiuè graui, ſiuè leui teſtatur *Gomeſ. ibidem quæſt. 28.*& ſequitur *Mandoſ. ibidem quæſt. 5. num. 6.* ex quibus uidetur dicendum, quòd in refutatione infirmitas debet conſiderari in genere dę leui, & graui, vt vtroq; caſu refutatio non ſubſtineatur.

22 Ego verò aliter dicerem, quod de graui tantum infirmitate eſt intelligenda refutatio fraudulenta releuij, quia & ſi DD. noſtri feudiſtæ ſupracitati,& vt refert *Frecc. d. author. 3. num. 34.* de infirmo loquuti ſunt, & licet nõ expreſſerũt de graui, tamen ſunt intelligendi ſecundum legem, & doctrinã, quam allegant, illa enim declarant mentem,& eorum intẽtionem,de quo genere infirmitatis ſenſerunt *Frecc. d. num. 34.* & allegauit *tex. in l. filiæ meæ emancipatæ egræ, & tex. in cap. 2. de renunt. in 6.* quibus in iuribus infirmitas conſiderata fuit de graui, prout dixit *tex. in d. cap. 2.* ibi *graui infirmitate detinebatur*,quod benè indicauit *Bammacar.* dum de graui infirmitate intellexit,& benè,quia aliàs ceſſaret pręſum-
23 ptio fraudis, ſuadet etiam hoc mihi ratio,quia infirmitas ſemper debet intelligi de graui ita *Philipp. Franch. in d. cap. 2. de renunciat.in 6.Felin.in c.final. de exception. eſt tex. in l. ſed ſciendum ff. de edilit. edict. Mandoſ. d. regul. 19. quæſt. 2. nu. 10. de infirm reſignant.* Tanto magis,quia ſumus in materia releuii,quæ
24 vt dixi,ſtricta, & contra regulas iuris feudorum eſt, ideo ſtrictè debet fieri interpretatio, & ſic debet intelligi de graui,tunc enim verè,& propriè fraus etiam videtur,prout ita intelligendam eſſe regulam prædictam Cancellariæ refert *Mandoſ. ibidem quæſt. 5. num. 1.*

Sed ego aliter exiſtimo comprehẽ-
25 dendo omnia ſupra dicta, vt ſiuè ſit infirmus læuis, ſiuè grauis, ſi tamen refutans intra vigeſimum diem à die refutationis moreretur; adhuc dico refutationem in fraudem conſiderandam eſſe,& releuium deberi, & ſic ſufficit,

vt

vt concurrat infirmitas, ſiuè grauis, ſiuè læuis, & dum de dicta infirmitate ſic infirmatus moriatur refutans intra viginti dierum ſpatium à die refutationis, ſed vide melius, & latius, quæ dicam in ſequenti, nam multoties infirmitas incipit eſſe læuis, & ſine periculo, & ita iudicatur à medicis ſecundum præſentem inſpectionem, ſed tamen poſtea ex ſuperuenienti fluxione, vel accidenti fit mortalis, exemplum in quartana, quæ ſecundum regulas medicorum non iudicatur mortalis, nec grauis infirmitas pròut habetur *ex Franc. de Piſis in ſuo Antidotar.* & emanauit illud vul-
26 gò dictum pro quartana non pulſatur campana, tamen contrarium contingere aliquando ſolet, vt ex ætate, cõplexione debili, in ſene, & in iuuene malè compleſſionato talis febris quartana, licet alias non eſſet mortalis, tamen ex iſtis accidentibus, ſiuè malis qualitatibus fit mortalis, hanc conſiderationẽ facit *Gomeſ. ibid. q. 28. in fine.* Quandoq; dum quis ex infirmitate alias læui moritur, ſignum eſt, quod ex læui grauis facta eſt, ſufficit enim vt quæcumq; ſit infirmitas, dumodo quis moriatur intrà viginti dies, locus ſuſpicioni de fraudandi releuij, pròut ita eſt interpretatus dictam regulam Cãcellariæ, *Mandoſ. ibidem q. 5. nu. 6. circà medium col. pen.* & ità facta iſto modo conſideratione omnia cõcurrunt, nẽpè infirmitas grauis intrà viginti dies dum ex ea mors ſuccedit, & mors intrà legitimũ tempus, ſed vide quæ dicam in ſequenti.

Et hoc tempus viginti dierum, ideò
27 eſt ſic taxatum, quia intrà viginti dies dicunt medici, quod omnes morbi ſunt acuti, & mortem afferre ſolẽt, *ex Hippocrat. ita dicit Gabriel. Bergomenſ. in tract. peſtilentiæ par. 2. fol. 5.* Imò quod non excedunt quartumdecimum diem. Nõ
28 tñ excludas, quia ſunt aliqui morbi lęthiferi, qui longius durant, & mortem tandem inferunt, quia etiam in iſtis viget præſumptio, dummodo refutans moriatur ex eo morbo, ſufficit enim vt ille moriatur ex ipſa infirmitate, qua tenebatur tempore refutationis, dummodo tamen eo tempore lęthiferam eſſe iudicabatur à medicis, quod ſi, vt dixi, tẽpore refutationis, morbus, ſiuè infirmitas non erat læthifer, ſed læuis, & poſtea factus grauis, & læthifer, dicas refutationem non eſſe fraudulentam, quia tũc ſi elabuntur viginti dies ceſſat fraus.

In ſumma non negabo, quod valdè
29 in hoc caſu conferrent dicta Medicorum, qui affirmare debent, ſi tempore factæ refutationis imminebat periculum mortis, vel infirmitas illa erat læthifer, quia ſi Medici, quorum dictis erat ſtandum in ſimilibus affirmarent, quod tempore refutationis factę, morbus ille erat mortifer, certè dicendum eſt refutationem fraudulentam.

Sed quid in recouualeſcente, qui
30 non dicitur infirmus, nec ſanus, ſed erat medius ſtatus inter infirmitatem, & ſanitatem, pròut ex Medicorum ſententia affirmauit *Mandoſ. in d. reg. Cancell. in d. q. 5. num. 10.* an refutatio
31 facta tempore recouualeſcentiæ poſſit dici facta in fraudem? Reſpondeo, q ex ſententia *Ariſtot. poſter. prædicament. de oppo.* quem ſequitur, & allegat *Mandoſ. ibi.* non datur medium, & ſic recõualeſcens non dicitur infirmus, ſed ſanus, & ideo ſi adhuc eſſet dubium, cõtrà fiſcum eſſet reſpondendum, *l. non puto, ff. de iure fiſci*, dico, quod in hoc
32 caſu ceſſat præſumptio fraudis, quia ceſſauit infirmitas, cum & hoc idem
33 affirmauit ibi idem Mandoſ. quòd regula Cancellariæ de infirmis non reſignantibus non habet locum in reconualeſcentibus.

Sed quid ſi refutans eſſet ſenex (de
34 quo dicam inferius) vel infirmus, adeò vt vigeret præſumptio fraudis, an ſi refutaret contemplatione matrimonij, vt quia magni, vel magna dos reciperetur per filium, hoc caſu ceſſare præ-

ſumptionem fraudandi? dicas ex regula, quòd vna præſumptio tollit alterā, prout eſt matrimonium, hoc caſu dicerem refutationem nō præſumi fraudulentam, ſi verè matrimonium eſſet contrahendum, infirmitas enim hoc caſu non eſt conſideranda, ſed conſideranda cauſa potior, nempè matrimonium, ob quod videtur quòd refutat, nec refert ſi matrimonium interueniret poſt infirmi mortem, quia adhuc debet attendi illa cauſa, licet in tempore ſuſpecto, dummodo cauſa illa, & ſic matrimonium habeat ſuum effectum, ità ego prò nunc, ſed inferiùs latè.

ARGVMENTVM.

A die refutationis factæ ab infirmo ad eius mortem, quantum temporis ſpatium debet intercedere ad excludendam, vel præſumendam fraudis ſuſpicionem in releuio ſoluendo conſideratur. alij dixerunt propè mortem, quę declaratur, alij, viginti dies debent intercedere. Author autem conſiderato vario morborum genere, quorum aliqui intrà modicum tempus, aliqui intrà longum læthiferi eſſe ſolent, arbitrarium eſſe dijudicat.

SVMMARIVM.

1 *Temporis ſpatium quantum debet intercedere à die refutationis, vſq; ad mortem.*
2 *Franc. de Ponte ſententia circa hoc tempus refertur, dicentis propè mortem, & declaratur num. 9.*
3 *Tempus à die refutationis ad mortem variè conſideratur.*
4 *Tempus à die refutationis ad mortem ex vario morborum genere arbitrarium eſſe ex noua authoris ſententia, & n. 9.*
5 *Viginti dierum ſuperuiuentiā requiri in refutatione aſſertur ſimilis deciſio in Gallia facta.*
6 *Senex quantum temporis viuere poteſt, & à lege ei eſt taxatum.*
7 *Senex dicitur vicinus ad mortem.*
8 *Senex præſumitur à lege quod viuere poteſt per quinquennium, ſaltem per annum.*
9 *Verba Franc. de Ponte propè mortem declarantur de quanto temporis ſpatio intelligenda.*
10 *Refutatio facta à febricitante, vſque ad vigeſimumprimū diē præſumitur fraudulenta.*
11 *Refutatio facta à laborāte ex morbo diuturno durante per annū, & mortem, inferentes ex aliquo accidēti intra dictum tempus, ſi facta eſt propè dictum accidens præſumitur fraudulenta.*
12 *Refutatio facta tempore peſtilentiæ quādo dicatur fraudulenta.*
13 *Peſti infectus non dicitur infirmus.*
14 *Refutatio facta ab infecto peſtilentia dicitur fraudulenta intra quatraginta dies.*
15 *Refutatio facta à vulnerato intra quatraginta dies præſumitur fraudulenta.*

QVÆSTIO XIX.

1 Tempus quo ſuperuiuere debet refutatarius poſt cōtractum refutationis, licet nō nulla in ſuperioribus tetigimus) adhùc diſtinctè non habemus. Verum dixerunt DD. ſi refutatio eſſet facta ab infirmo.

2 *Franc. de Ponte d. tit. de refut. feud.* §. 4. *num.* 9. (prout vidi) vnicum tantùm verbum emiſit de temporis iſtius ſpatio, vt ſi refutatio fieret propè mortē quia tunc eſſet fraudulenta, vt modò

3 in ſuperiori annui quæſtione, ſed non expreſſit vocem illam propè, de quanto temporis ſpatio ſit intelligenda, cū alij viginti dies ſuperuiuere debere refuta-

futantem dixerunt, alij propè mortem,
4 egò verò ex diuerſo morborum genere arbitrarium eſſe iudico, licet & nonnulli dixerunt ſpatium anni, alij quinquennium ſufficere.

Quòd viginti dies ſupuiuere debeat
5 refutans à die factæ refutationis in ipſa infirmitate, hoc dixi ſupra, ex ſimili deciſione in reſignatione beneficij per regulam Cancellariæ iudicum *de Clericis infirmis, non reſignantibus, vbi Gomes, & Mandoſ. in ead. reg. q. 5. num. 7.* pròut
¶ ita fuiſſe deciſum in Sacerdotio, eſt .n. dignitas in Gallia, & iure patronatus in Gallia, *vt habetur lib. 3. placitorum Curiæ tit. 2. deciſ. 1. authore Magiſtro Ægidio.*

In ſene autẽ, quando refutatio præ-
6 ſumitur fraudulenta, & quantum temporis ſpatiũ intercedere debeat à die refutationis ad hoc, vt dicatur propè
7 mortem, cum ſenex dicatur vicinus ad mortem, *cap. illud 13. q. 2.* non autem
8 ſunt ità proximi, ut non habeant ſpem viuendi per quinquennium, ex iuris præſumptione, *Alex. in l. hæreditarium per illum tex. ff. ad l. falcid.* vel ſaltem ſenex annum viuere ſibi poteſt polliceri, *vt dicit D. Hieronym. par. 2. epiſtol. tit. 3. epiſt. 40. Cicer. de ſeneſt. Roman. conſ. 363. Gomes, in §. item ſi quis in frau-*
9 *dem num. 25. inſtit. de action.* ſemper quod ſenes refutãt intra hoc tempus, tunc propè mortem refutaſſe dicuntur, ſi à die refutationis prædictum tempus intercedat, & ita declarantur verba illa *D. Franc. de Pont.* in ſene propè mortẽ, & nos infrà diſtinctiùs agemus in q. ſeq.

Ego verò conſideratis varijs morborum generibus, quorum nonnulli mortem inferunt intra breue terminum, alij intrà longum, variè iudicandam eſſe cenſeo fraudulentam refutationem.

Sunt quidam morbi, quos Medici
10 vocant acutos, vt eſt febris, quæ mortifera regulariter eſt intrà quartumdecimum diem, prout ex ſententia Medicorum dixit *Gomeſ. d. quæſt. 9. col. 3.* & anceps eſt vſque ad vigeſimum primum, & in iſtis morbis, refutatio facta intrà dictum tempus fraudulenta præſumitur, ſi poſtea moriatur in dicta infirmitate, quia facta eſt intra fraudulentum tempus, quo exiſtit infirmitas indicans mortem.

Quidam ſunt morbi, quos Medici uocant diuturnos, qui durare ſolent
11 per annum, & plus ur ſũt febres quartanæ, & tertianæ, hiſque ſimiles, & tũc ſi intra dictum tempus refutatio fit, certè licet prima facie uideatur, quod non ſit fraudulenta iudicanda, tamen quia ex aliquo accidenti fiunt mortales, ut dixi ſupra, tunc ſi refutatio fieret propè illud accidens, uel poſtea, dicendum refutationem eſſe fraudulentam, quia fieri dicitur intuitu dicti accidentis mortiferi, nulla ſubſiſtente cauſſa ex eadem ratione ſuperius allegata.

12 Sed quid in peſtilentia, an refutatio facta tempore peſtis dicatur in fraudẽ facta; Reſpondeas, quod ſi refutans
13 peſti correptus eſt, licet alias non dicatur infirmus, adeòut non comprehendatur ſub regula Cancellariæ *de infirmis non reſignantibus* ut dixit *Gomeſ. Epiſcop. Sarnenſ. d. quæſt. 9. per totam,*
14 tamen quia imminet periculũ mortis intra breue ſpatium ſaltim intrà quinquaginta dies, tunc facta refutatio intrà dictum tempus fraudulenta præſumitur.

15 Quid in uulneratis? idem dicendum, ut ſi refutatio fieret intra dies ſuſpectos uſque ad quatrageſimum, de quo uide *Gomeſ. in d. reg. quæſt. 11.* ubi diſtinguit ſi poſt 40. dies uulneratus moriatur ex illo uulnere, uel ex ſuperuenientia fluxionis nouæ, uel accidentis, Quibus diuerſorum morborũ conſideratis generibus intrà quãram temporis intercapedinem ſolẽt inferre mortem, ſi intrà ipſum tempus ſuſpectum refutatio fiat fraudulenta, etiam præſumenda eſt.

AR-

procedat etiam in donatione facta immediatè ſucceſſuro, cui defuncto poſtea ſuccedit donans, vt annuere uidetur, *Io. Bapt. Thor. in ſuo compend. deciſ. Neapol. in verbo releuium fol.* 452. *col.* 2. *cap.* 3. *qui allegat Io. Aloyſ. Mormil. in conſt. vt de ſucceſſionibus ſub num.* 31. qui de hac re, ut ego uidere potui, nullum uerbum facit, ſed tantum loquitur in cauſa Principis Biſiniani refutantis filio, & ſuccedenti ei, quam nos ſupra retulimus, ſed in effectu eſt uerum, ꝙ ipſe dicit ex illa ratione, quia omnis contractus factus cum immediatè ſucceſſuro reſoluitur in refutationem, ut euitetur fraus releuij, de qua re late *D. de Ponte d. tit. de refut. feud.* & nos in præcedenti quæſt. & ſuo loco uberiùs dicemus.

Ex qua ratione declara hanc con-
41 cluſionem, ut releuium ſit ſoluendum etiam ſi pater uendidiſſet feudum filio immediatè ſucceſſuro, quoniam pater quando moritur, tunc hæc uenditio reſoluitur in ſimplicem refutationem, *ita Afflict. in cap. imperialem num.* 55. *de prohib. feud. alienat. Par. de Put. de reintegrat. feud. fol.* 130. *col.* 2. *Bolognet. conſ.* 7. *num.* 89. *&* 90. *Anna alleg.* 97. *num.* 6. *& ſingul.* 569. *Fab. de Anna conſ.* 8. *num.* 16. *de Ponte d. tit.* 8. §. 1. *num.* 4. *& nos ſupra in præcedenti quæſt. diximus.*

41 Declara & quarto hanc concluſionem, ut refutans ſuccedens refutatario teneatur ad debita medio tempore contracta per refutatarium, pròut de-
¶ ciſum refert in cauſa D. Sueuę Ieſualdæ cum Comite Policaſtri *Vincent. de Franch. d. deciſ.* 3. *de qua meminit Anna in d. repet. Georg. d. alleg.* 17. *Mormil. d. loco Lanar. d. conſ.* 68. *eſtq; vulgata deciſio.*

Declara quinto, ut non ſolum in
43 patre, & alio refutante maſculo procedat, ſed etiam ſi fæmina refutaſſet feudum filio, & mortuo filio refutatario, mater admictatur ad feuda refutata, excluſa ſorore, ex regulis ſupradi-
¶ ctis, *& ita deciſum refert D. de Georgio alleg.* 17. quicquid in contrarium dixerit *Reg. Lanar. d. conſ.* 68. contra quem fuit iudicatum, ut refert idem *Georg. in d. allegat.* 17. *num.* 7. *Lyparul. in d.* §. *ſed & res, in verbo contracta.*

Declara ſexto, ut refutans ſuccedat
44 refutatario in feudo refutato, non ſolum excluſa ſorore, ſed omnibus collateralibus, ita ex ſententia *Andr. de Iſern. in cap.* 1. *de natur. ſucceſſ. feud. refert Io. Franc. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de refut. feud. tit.* 8. *in princip. ſub nu.* 36. *poſt Vinc. de Franch. d. deciſ.* 3. *Lanar. & Georg. dictis locis.*

Declara ſeptimo, ut pater, uel alius
45 refutans nō ſuccedat refutatario, quādo refutatio eſſet facta per verbum, omnino, vel nil ſibi reſeruato, quia hoc caſu omnino pater videtur ſe excludiſſe ab eius ſucceſſione, & tunc ſuccederet collateralis, ſoror, vel alius proximior de vocatis per legem, vel conſtitutionem Regni, vel inueſtituræ, *vt aduertit idem Lanar. d. conſ.* 68. *num.* 6. *Georg. d. alleg.* 17. *num.* 6. *de Ponte de poteſt. Proreg. tit.* 8. *de refut. feud. num.* 33.
46 *& ſeq. ad* 36. Ideoq; ego dixi, vt in refutatione omnino, non admictatur refutans, ſed alius ſucceſſor, quia dicta refutatio eſt realis, ſed non perſonalis, tollens tantum de medio perſonam ipſius refutantis, quòd ſi eſſet realis admicteretur fiſcus, quod non eſt verum, pròut declarat doctè, & deciſum
¶ refert *Anna in repet. cap.* 1. *de vaſſall. decrepit. ætat. num.* 71. *cum ſeq.* vbi *nu.* 71.
47 dicit, quod mens partium in agendo refutationem, illa eſt, vt admictatur fiſcus, finita linea refutātis, *ex Loffred. in c.* 1. *de nat. feud. fol.* 50. *aduertit Anna ibi,*

Declara octauo, vt non ſolum pro-
48 cedat in patre refutante, ſed etiam in auo, & hoc ex verbis illis pragmaticæ, quæ dicit *haueſſero fatta refutatione à loro figli, ò altri ſucceſſori, &c.* ita dicit *Io. Franc. de Ponte d. tit. de refut. feud. nu.* 38. & ego ſuperiùs annui.

Declara nono, etiam ſi illa perſo-
49 na, cui feudum refutaretur, eſſet filia fæmina, vt adhùc mortua filia, & ſucceden-

cedente patre debeatur releuium, prò ut deciſum refert *Reg. Moles deciſ. ſupra allegata.*

ARGVMENTVM.

Refutationem immediatè ſucceſſuro factam, ex quibus præſumatur eſſe in fraudem releuij declaratur, quando abſque cauſa omnia feuda refutantur, quod ceſſat quando ob ingentes nuptias refutantur. Item ſi poſt refutationem refutans eſſet in poſſeſſione feudi refutati. Et quid ſi adeſſet conſtitutũ.

SVMMARIVM.

1 R*Efutatio, vt ſaciat euitare ſolutionem releuij debet eſſe facta bona fide, ſincerè, & ſine fraude.*

2 *Fraudandi releuij animus. præſumitur, quando refutatio fit abſq; cauſa de omnibus feudis.*

3 *Cauſa potius, quam titulus in refutatione eſt attendendus.*

4 *Cauſa vbi eſt in refutatione, nempè matrimonij, vel alia iuſta ſacit ceſſare fraudis præſumptionem, & releuium non debetur, & deciſiones. reſeruntur num. 5.*

6 *Fraudandi animus ceſſat etiam ſi ex pluribus feudis refutaſſet vnum cum iuſta cauſa.*

7 *Idem ſi vnicum baberet, & illud refutaret.*

8 *Refutatio fraudulenta præſumitur ſi poſt refutationem refutans admiſiſſet delictũ dignum priuatione feudi.*

9 *Suſpiciones fraudandi, latè remiſſiuè.*

10 *Refutatio præſumitur fraudulenta ſi poſt refutationem reſutans eſſet in poſſeſſione feudi, vel non tradita poſſeſſione.*

Releuium debetur ob mortem refutantis, qui ſuit in poſſeſſione feudi etiam poſt refutationem, ſub num. 10.

11 *Conſtitutum ſi adeſſet in refutatione non præſumitur fraudulenta, ſi vaſſaltus refutans reperiretur in poſſeſſione feudi refutati.*

12 *Laudimium non debetur quando pater donat filio rem emphiteuticam.*

13 *Aſſenſus præſtitus ſuper refutatione, vel donatione alias fraudulenta ſacit ceſſare fraudem.*

QVÆSTIO XVII.

1 REfutatio ad hoc, vt releuij ſolutionem euiret, diximus, quod facta eſſe debet bonafide, ſincerè, non animo fraudandi fiſcũ, tamen hic quæro diſtinctè, ex quibus coniectutis poteſt præſumi animus refutantis, vt velit in fraudem releuij refutationem facere, & vltrà ea, quæ incidenter annuimus ſupra dico.

In fraudem releuij videtur facta re-
2 futatio immediatè ſucceſſuro, quando abſq; cauſa omnia feuda refutantur, *ita ex tex. in l. omnes, §. Lucius, ff. de bis, quæ in fraud. cred. affirmant Andr. de Iſern. in §. ſed & res col. 2. num. 10. per*
3 *quos fiat inueſt.* vbi Feudiſtæ paſſim, ratio eſt, quia in dicta refutatione cauſa potiùs eſt actẽdẽda quã titulus, *vt dicit ibi Andr., Anna allegat. 23. num. 6. & ſingul. 568. poſt glo. —— tit. 1. glo. 3. nu. 18. Franc. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de refutat. feud. num. 7. Luc. de Penn. in l. quemadmodum num. 6. C. de agricol. & cenſ. lib. 11. Napod. in conſuet. & ſi teſtator, in verb. diſponere nu. 19. Reg. Reuerterius deciſ. 13. & 14. par. 5.* dicens tunc verè vigere fraudem, quando donatarius, vel refutatarius poſſet habere feudum refutatum iure ſucceſſionis, & parer facit vt habeat titulo cõtractus, & præuenit ſucceſſionem, quòd ſi donatarius non poſſet venire ad feudum, niſi ex illa donatione, tunc ceſſat fraus præſumpta releuij.

Sed

Digitized by Google

Sed ſi in tali refutatione omnium
4 feudorum adeſſet cauſa, vt quia pater
refutaret filio, vt inſignes nuptias cō-
traheret, vel vt opulentam dotem re-
ciperet, vel ob beneficia, obedientiam,
affectionem, reuerentiam, vel aliā iu-
ſtā cauſam, hoc caſu, quia ceſſat præ-
ſumptio fraudis, tunc hanc refutatio-
nem non eſſe fraudulentam, & releuiū
non eſſe ſoluendum ob mortem refu-
tantis, cenſuerunt *Anna d. allegat. 37. nu. 6. & in repet. rubr. de vaſſall. decrep. ætat. num. 224. Franc. de Ponte d. tit. de*
5 *refut. feud. num.* 7. & ita fuiſſe deciſum
¶ in cauſa Principis Melphiæ cum Re-
gio Fiſco, *refert idem de Ponte ibidem* §.
4. num. 16. Anna d. ſingul. 568. *& de Ponte d. loco*, vbi in alia cauſa refert
¶ idem fuiſſe deciſum in cauſa Comitis
Synopolis, *Capyc. deciſ.* 85. & iterum
¶ fuiſſe deciſum in cauſa Ill. Principis
Melphitti ob mortem matris donantis
feuda inter viuos, licet effectu prolato
poſt mortem, ſed contemplatione ma-
trimonij contrahendi, *refert Reg. Reuerterius deciſ. 14. p. 5. Afflict. in d. §. ſed & res num.*25. ſubdens è contrario ſi plu-
6 ra feuda quis haberet, & vnum tantum
refutaret; tunc releuij fraudandi ani-
mus non eſt præſumendus, *& Afflict. ſequitur Roſental. d. cap. 6. concluſ. 66. in*
7 *gloſell. g.* & idem eſſe dicunt, ſi vnum
feudum pater haberet, & illud refuta-
ret, *de Ponte d. §. 4. nu. 9. de refut. feud.*

Secundo, refutatio fraudulenta præ-
8 ſumitur ſi poſt refutationis contractū,
refutans delictum commicteret, per
quod veniret feudo priuandus, quod
intellige procedere, tā ſi antè, vel poſt
paucos dies delictum admicteret, *ita habetur ex DD. in l. poſt contractum, ff. de donat. Capyc. deciſ.* 150. *idem Bammacar. in addit. manuſcripta tam ad Andr. d. loco, quam ad tex. in d. l. filiæ meæ agræ, ff. ſol. matrim. Luc. de Penn. d. loco verſ. quarto*,
quod procedit etiam antè accuſatio-
nem, dūmodo poſt delictum commiſ-
ſum, *Luc. de Penn. d. loco verſ. vigeſimo-ſexto præſumitur*, qui latè de fraudis ſu-
9 ſpicione verba facit, & an & quando
ex quibus fraus præſumatur, *Napod. in d. conſuet. & ſi teſtator, in verbo diſponere*,
ponit multos caſus, in quibus fraus p̄-
ſumitur.

Tertio, fraudulenta eſt præſumēda
10 refutatio facta in fraudum releuij, ſi
poſt refutationem reperiatur refutans
eſſe in poſſeſſione feudi refutati, *ita Luc. de Penn. d. loco verſ. quinto, Napod. in d. conſuet. in verb. diſponere num. 20. ex tex. in l. ſicut § ſuperuacuum, ff. quibus mod. pignus, vel hypoth. ſoluitur. Dynus in d. §. Lucius*, vt quia non eſſet tradita
poſſeſſio, *ita Bammacar. in addit. manuſcripta ad d. l. filiæ meæ, vbi adducit Io. Cannetium ſuper Clementin. & Barbat. ſed non allegat loca.*

Limita tamen hæc, ſi adeſſet conſti-
tutum, quia tunc dicitur poſſidere no-
11 mine refutatarij, de quo memini vi-
diſſe Doctorem hoc aſſerentem, ſed in-
uenire non potui ob defectum memo-
riæ, vide tamen *Amat. conſ. 14. nu.* 12.
Idem declara in laudimio, vt non de-
beatur quādo pater donaret filio rem
emphiteuticam, *Crauett. conſ. 215. n.* 8.

Declara tandem, vt & ſi alias refu-
13 tatio, ſiuè donatio feudi immediate
ſucceſſuro facta contineret fraudem,
tamen ſi omnia exprimantur, & Domi-
nus ſuum præſtaret aſſenſum, hoc caſu
fraus non eſt præſumenda, quia dum
Rex aſſentit, cognoſcit, & illi fit nota
cauſa refutationis, & modus, ideoque
ſcienti non fit fraus, neq; dolus, *l. venditor, & ibi Bald. C. de reſcind. vend. l. cum donationis, & ibi Bartol. C. de tranſactionibus, l. in ſumma, §. 1. ff. de cond. indeb.*
ita in contingenti caſu conſiderauit
Reg. Reuerterius d. deciſ. 13. par. 5. dicens,
quod dum Rex aſſentit tali refutationi
nec reſeruat ſibi releuium, cēſetur re-
mictere, & loquitur in donatione feu-
di facta illi, qui non erat immediatè
¶ ſucceſſurus, & fuit deciſum non eſſe
ſoluendum releuium per R. C. S. prò
vt etiam annuere videor ego ſupra q.
16. verſ. ſed hæc intelligas ſub n. 16.

A R-

ARGVMENTVM.

Refutatio facta ab infirmo, an præſumenda in fraudem releuij, & quomodo conſideretur infirmitas in hac materia, vulgariter tñ intelligitur de graui, diſtinguũtur infirmitatum genera, alij infirmi, alij valetudinarij, & declaratur qualis debeat eſſe infirmitas ad hoc, vt fraudulenta præſumatur refutatio, & quantum temporis ſpatium intercedere debeat à die refutationis ad mortem, in quo authoris ſententia in medium profertur de ſpatio temporis, & quid in reconualeſcente, & quid in ſene.

SVMMARIVM.

1 *INfirmus refutans feudum præſumitur in fraudem releuij refutare.*

2 *Infirmitas grauis, & ad mortem proxima facit præſumi refutationem fraudulentam, & releuium debetur & nu. 7.*

3 *Infirmitas grauis facit renunciationem beneficij præſumi fraudulentam.*

4 *Fraudis coniecturæ permulta, remiſſiuè.*

5 *Refutatio omnium feudorum præſumitur fraudulenta, & num. 1.*

6 *Refutatio facta in fraudem Fiſci, vel Baronis non excludit releuium.*

8 *Infirmitas circa refutationem ad releuij excluſionem tripliciter declaratur.*

9 *Infirmitas, quid ſit ponitur.*

10 *Infirmorum varia ſunt genera, & nu. 11. & num. 12.*

11 *Valetudinarius quis dicatur, relinquitur arbitrio iudicis.*

12 *Valetudinarij quinam propriè dicuntur, ponitur ex ſententia Menoch. & varia genera proponuntur.*

13 *Valetudinarij cum vitæ diſcrimine, quinã dicantur.*

14 *Infirmus quiſnã dicatur, ponitur, & qualis eſſe debet in refutatione fraudulenta, & num. 2. & 19.*

15 *Morboſi, quinam dicantur refertur.*

16 *Refutatio facta à valetudinario dupliciter conſideratur circa tempus.*

17 *Refutatio facta à valetudinario tempore, quo non imminebat periculum mortis, nõ præſumitur fraudulenta.*

18 *Regula Cancell. de infirmis reſignantibus, non habet locum quando reſignatio ſit ab infirmo, ſiue valetudinario, tempore, quo non minabatur mortem ſecundum præſentem ſtatum.*

19 *Leuis infirmitas facta grauis facit præſumi fraudulentam refutationem factam poſt ſuperuenientiam grauitatis.*

20 *Infirmitas intelligitur quando eſt leuis, non autem quando facta eſt grauis in materia reſignationis beneficiorum.*

21 *Regula Cancellariæ Iud. de reſignand. benefic. ab infirmis, fuit intellecta generaliter de omni infirmitate.*

22 *Infirmitas in materia præſumendi refutationem factam in fraudem releuij intelligenda eſt de graui, & nu. 24.*

23 *Infirmitas in quacumq; materia de graui intelligenda eſt.*

24 *Suſpicio fraudandi releuij in refutatione nouiter expenditur, & ponderatur ab authore.*

25 *Refutans conſtitutus in infirmitate, ſiuè leui, ſiuè graui, ſi moriatur intra viginti dies à die refutationis, præſumitur in fraudem refutaſſe.*

26 *Pro quartana non pulſatur campana.*

27 *Mors intrà viginti dies ſuperueniens, cur faciat præſumi fraudulẽtam refutationẽ factam ab infirmo.*

28 *Morbi nonnulli intrà longũ tempus mortem inferunt, & refutatio facta ab huiuſmodi morboſis præſumitur fraudulenta.*

29 *Infirmitas an fuerit grauis tempore factæ refutationis, ſtandum eſt dictis medicorum.*

30 *Reconualeſcens quis ſit, & qualiter conſiderandus in materia refutationis.*

31 *Reconualeſcens ex ſententia Ariſtotelis dicitur ſanus, non autem infirmus.*

32 *Refutatio facta à reconualeſcente non eſt*

Z præ-

præſumenda fraudulenta.
33 *Regula Cancell. de reſignat. beneſic. non habet locum in reconualeſcentibus.*
34 *Refutatio, contemplatione matrimonij de proximo contrahendi, facta à ſene, vel ab infirmo, facit ceſſare præſumptionem fraudis, & remiſſiuè.*

QVÆSTIO XVIII.

INTER cæteras fraudandi releuij ſuſpiciones circa refutationem, præcipua illa eſt, quãdo pater, vel alius in
1 infirmitate conſtitutus refutaret, quòd ſi poſtea moriatur, tunc fraudulentam eſſe refutationem circa releuium dicas ex *tex. in l. filiæ meæ emacipatæ egræ ff. ſolut. matrim.* quem *tex.* ad hoc expendit *Frecc. d. author. 3. nu. 34. verſ. 1. quando agnatus*, & pro ſingulari exornat *Ama ſingul.* 533. hoc idem firmat *Bammac. in addit. manuſcripta ad Andr. de Iſern. in d. §. ſed & res num.* 10. *in verſ. ſed quando omnia donat, poſſet dici, quod præſumatur fraus* vbi
2 ſubdit *Bammac.* addendo, ex hoc docuit *Frecc. lib. 2. author. 3.* releuium deberi quando refutatio eſſet facta in fraudem Baronis, vel fiſci, fraus enim præſumitur, quando refutans fuiſſet grauiter corpore infirmus, vel ad mortem proximus, quia ſi tunc refutar, præſumitur in fraudem releuij feciſſe, vt ea nõ obſtãte ſoluatur releuium argum *tex. in l. filiæ meæ emancipatæ egræ* ſubdens prò hoc facere *tex. in cap. 2. de renũciat. in* 6. qui tex. eſt deſumptus *ex d. l. filiæ meæ emancipatæ egræ, hæc Bammac. d. loco ad Iſern.*
3 Hoc idem videtur firmare alibi nẽpè addens ad *tex. in l. filiæ meæ egræ emancipatæ*, dicens, ex hoc tex. ſumpſit cauſſam *tex. in d. cap. renunciat. in 6.* vbi grauis infirmitas tempore renunciationis eſt ſufficiens, & probabilis
4 fraudis coniectura, Ex iſta lege multę colliguntur fraudis coniecturæ, de quibus *Bald. in cap. 1. §. porrò tit. qualiter olim feud. poteſt alien.* quem non vidi *Rota deciſ.* 361. in antiquis incipien. *non præſumitur tit. de præſumpt. Anchar. conſ.* 430. *incip. fuiſſet*, & ex hoc *Andr. de Iſern. in d. §. ſed & res num.* 10. *verſ.*
5 *ſed etiam*, quando omnia donat pater dici poſſet, quia fraus præſumitur, & ſoluetur releuium, quod intellige, vt ſupra in præcedentibus dictum eſt, & allegauit *tex. in d. l. omnes § lucius ff. quæ*
6 *in fraud. credit*, Et alij ſcribẽtes dicunt, quòd quamuis releuium non debetur quando refutatio fit in proximè ſucceſſurum, ſi tamen fieret in fraudem fiſci, releuiũ ſolueretur, vel idem ſi in
7 fraudem Baronis concedentis, prout ſupra dixit idem *Bammacar.* fraus enim præſumitur ſi fiat refutatio tempore ægrotationis feudatarij, vt quia eſſet valdè corpore infirmatus, tunc eſt ſufficiens coniectura fraudis, & debetur releuium argum. tex. *d. l. filiæ meæ, Marin. Frecc. d. loco, hæc Bammac. in addit. manuſcripta ad tex. d. l. filiæ meæ emancipatæ egræ.*
8 Verum hęc materia latius, & diſtinctè eſt exordienda.

Primo, eſt videndum, de qua infirmitate ſunt prædicta intelligenda.

Secundo, in quo gradu infirmitatis refutans debet eſſe conſtitutus.

Tertio quantum tempus intercedere debet à die refutationis ad diem mortis refutantis, de quo tertio dicam latè in ſequenti quæſt.

Ad primum, infirmitas eſt habitus
9 cuiuſcũq; corporis cõtrà naturã *l. 1. § ſed ſciendum ff. de ædilit. edict. Menoc. lib. 6. præſumpt. 66. num. 7. & de arbitrar. iudic lib. 2. caſu 60. num.* 10. habet
10 namque ſuas ſpecies, quidam infirmi, dicuntur valetudinarij, & quidam infirmi. Valetudinarij autem quinam dicuntur? plures adſunt Doctorum ſententiæ, quas retulit *Abb. in cap. quoniam frequenter num. 19. tit. vt lite non contex.*

alij-

alijque, prout fuit *Io. Andreas* valetudinarios dixit illos eſſe, qui ſunt infirmi, dum contrà naturam morbo aliquo laborant, quæ opinio obſcura eſt. Alij prout fuit *Innoc.* dixit valetudinarios eſſe eos, qui propter corporis debilitatem infirmi ſunt, ſed laborant aliqua febri acuta, quam *Innoc.* ſententiam tanquam obſcuram, eò quod non intelligit, quid ſibi vult dicere, confutat *Menoc. de arbitrar. iudic. lib. 2. cent. 1. caſu 60. num. 4.*

11 Qui *Menoc.* vltimam Abbatis ſententiam ſequitur, & hoc totum Iudicis arbitrio reliquit, prout probauit *Bald. in auth. ſed ſi quis ab aliquo nu. 13. C. de teſtibus, Luc. de Pen. in l. vnica col. 2. C. de mend. valid. lib. 11. Socc. ſen. conſ. 244. col. 4. vol. 2.*

12 Altera fuit opinio *Menoc. d. caſu 60. nu. 5. verſ. 7. hic ergo Iudex,* cui & ego me ſubſcribo, valetudinarios propriè dici illos, qui aliquo longo, & frequenti morbo laborant, qui morbus licet de per ſe non contineat vitæ periculum, tamen ex ſuperuenienti fluxione, & ex longa agitatione, & cruciatu ſolent mortem afferre, vt dicit *Menoc.* & eos eſſe, qui malo corporis habitu, & affectu ſæpè malè valent, atque ità frequenter ægrotant, & agitantur, ita *Gemin. in cap. 1. de cleric. ægrotant. in 6. Mar. Socc. in d. cap. quoniam frequenter col. 4. verſ. 3. declaratur,* prout ſunt laborantes podagra *l. podagræ C. qui morbo lib. 10. Angel. in §. item propter aduerſam inſt. de excuſat. tutor.* quæ licet de per ſe non ſit mortalis, tamen ex ſuperflua doloris agitatione, vel cruciatu aſſiduo, vel noua fluxiſſione ex dolore cauſſata poſſet mortem inferre, vel ſi ad partes ſuperiores vt pectora, & collum aſcendat, cui ſimilis eſt, ille, qui laborat ex febri tertiana, vel quartana, quę licet de per ſe (vt dicũt medici) non ſit mortalis, tamen debilitando, & ex ea continua agitatione fit quotidiana, & ſolet inferre mortem, & ſimilia prout *Quintil. Mandoſ. ſuper regul. Cancell. Iudic. regul. 19. quæſt. 5. num. 9.* ſicut etiam alię ſpes valetudinariorum, qui agitantur morbo, ſed abſque periculo mortis, prout ſunt illi, qui laborant ſciatica, vel alio morbo, Item valetudinaria dicitur mulier pregnans, & quæ peperit *Menoch. d. loco num. 6.* Alij dicuntur, valetudinarij infirmi cubantes, ſiuè in lecto egrotã-

13 tes, & ſunt illi, qui iacent in lecto cum periculo vitæ, vel ſine periculo, & propriè ſunt illi, qui laborant ex habitu corporis contra naturam *Gomeſ. ad regul. Cancellar. regul. 5. quæſt. 7. col. 14. verſ. ſed prædicti, & quæſt. 9. num. 2. ſub tit. de infirmis reſignant. infr. viginti dies,* & hi comprehendunt tanquam genus omnes valetudinarios.

14 Vel infirmus dicitur ille, qui intrinſecus morbo aliquo laborat ex humorum exceſſu cauſſato *Ripa in tract. de peſte in princ. num. 2. & 3.* quæ infirmitas ſolet eſſe, vel in toto corpore, prout eſt febris, vel in parte, vt eſt dolor in aliqua parte, vel debilitas, *Menoc. d. loco num. 17. Gomeſ. d. regul. quæſt. 11.*

15 *col. 2.* Morboſi sũt, qui ſunt affecti aliquo malo corporis affectu, vtpute dolore, tumore, plagis, vel his ſimilibus.

Si ad valetudinarios, qui affecti sũt quodam frequenti, & longo corporis affectu mortẽ regulariter non minãte, ſecùs ſi ex ſupueniẽti fluxione, ut podagra in collum, febre tertiana his ſimilibus, prout dicit *Gomeſ. d. regul. quæſt.*

16 *28. in fine,* tunc diſtinguo, aut refutatio fit antequam ſuperueniat fluxio minans mortem, aut poſtquam fluxio

17 ſuperuenit. Primo caſu dico, quod refutatio à tali infirmo licitè fieri poteſt, tanquam, quæ nullam contineat fraudem, eaq; careat, tales enim infirmitates læues ſunt, & non lętales *Gomeſ. d. quæſt. 27. l. quæſitum ff. de re iudic. l. qui tertiana ff. de edilit. edict.* iſtæ enim infirmitates læues ſunt, quia licet abſque uitæ periculo, tamen ſunt longo tempore duraturæ, ſed refutatio ad hoc, ut iudicetur fraudulenta,

facta eſſe debet in infirmitate graui.

Mouet me authoritas Doctorum in ſimili, in reſignatione beneficio-
18 rum, quæ non poſſunt reſignari ab infirmis *c.2. de renunciat.* & adeſt reg. Cãcell. *ſub tit. de infirmis reſignantibus*, quę incipit *Item voluit* ubi latè *Ludouic. Gomeſ. Epiſcop. Sarnenſ. q. 27. quem ſequutus eſt Quintilian. Mandoſ. in alia regul. Cancell. iudic. incip. item voluit quæſt. 5. nu. 6. in fine verſ. & ſimiliter ſub eod. tit.* ubi dicit, quod regula, quòd infirmi non poſſint reſignare ſua beneficia, non intelligitur de illis, qui ſunt conſtituti in infirmitate læui, ex qua non moriuntur ſecundum præſenrem ſtatum.

19 Quòd ſi tales leues infirmitates ex longo tempore agitationis, uel aliqua fluxione, uel accidenti fiant graues, hoc caſu dicerem, quod refutatio facta tali tempore poſt ſuperueniẽtiam grauitatis, tunc in fraudem facta eſſe uidetur, dum inſtare uidetur periculũ mortis, hoc mihi ſuadeo *ex tex. in d. l. filiæ*, ex author. *Bammacar. ſupra alleg.* tam ad *Frecc. d. loco*, quàm ad *d. l. filiæ egræ*, qui dixit, quòd requiritur grauis infirmitas, & ut grauiter ægrotet refu-
20 tans, quod pariter ſuadetur ex ijs, quę dicunt *Gomeſ. ad dictã regul. Cancell. q. 27.* dicens, quod derogatio regulæ facta tempore infirmitatis læuis, non trahitur ad tempus, quo dicta infirmitas facta eſt grauis, ut quia de quartana febri facta eſſet tertiana, & ſic de graui infirmitate eſt intelligendum, prout dicit *tex. in d. cap. 2. de renunciat. ibi graui infirmitate detinebatur Mandoſ. vbi ſupra.*

Sed adhuc urgeo, infirmitas in hoc caſu debet intelligi de omni infirmitate, ſiue læui ſiue graui, quia dum DD. in hoc caſu de infirmo generaliter loquuti ſunt, ergo generaliter intelligẽdi *l. 1. ff. de legat. præſtand.* & cum quis in genere loquitur, omnes ſpes comprehendere videtur *l. ſi quis earum §. in-*
21 *teremptum ff. de legat. 3.* & ita fuiſſe intellectam regulam prędictam Cancellariæ de quacunq; infirmitate, ſiuè graui, ſiuè leui teſtatur *Gomeſ. ibidem quæſt. 28.* & ſequitur *Mandoſ. ibidem quæſt. 5. num. 6.* ex quibus uidetur dicendum, quòd in refutatione infirmitas debet conſiderari in genere de leui, & graui, vt vtroq; caſu refutatio non ſubſtineatur.

22 Ego verò aliter dicerem, quod de graui tantum infirmitate eſt intelligenda refutatio fraudulenta releuij, quia & ſi DD. noſtri feudiſtæ ſupracitati, & vt refert *Frecc. d. author. 3. num. 34.* de infirmo loquuti ſunt, & licet nõ expreſſerũt de graui, tamen ſunt intelligendi ſecundum legem, & doctrinã, quam allegant, illa enim declarant mentem, & eorum intẽtionem, de quo genere infirmitatis ſenſerunt *Frecc. d. num. 34.* & allegauit *tex. in l. filiæ meæ emancipatæ egrę, & tex. in cap. 2. de renunt. in 6.* quibus in iuribus infirmitas conſiderata fuit de graui, prout dixit *tex. in d. cap. 2.* ibi *graui infirmitate detinebatur*, quod bene indicauit *Bammacar.* dum de graui infirmitate intellexit, & benè, quia aliàs ceſſaret prę́ſum-
23 ptio fraudis, ſuadet etiam hoc mihi ratio, quia infirmitas ſemper debet intelligi de graui ita *Philipp. Franch. in d. cap. 2. de renunciat. in 6. Felin. in c. final. de exception. eſt tex. in l. ſed ſciendum ff. de edilit. ædict. Mandoſ. d. regul. 19. quæſt. 2. nu. 10. de infirm reſignant.* Tanto magis, quia ſumus in materia releuii, quæ
24 vt dixi, ſtricta, & contra regulas iuris feudorum eſt, ideo ſtrictè debet fieri interpretatio, & ſic debet intelligi de graui, tunc enim verè, & propriè fraus etiam videtur, prout ita intelligendam eſſe regulam prædictam Cancellariæ refert *Mandoſ. ibidem quæſt. 5. num. 1.*

Sed ego aliter exiſtimo comprehẽ-
25 dendo omnia ſupra dicta, vt ſiuè ſit infirmus læuis, ſiuè grauis, ſi tamen refutans intra vigeſimum diem à die refutationis moreretur; adhuc dico refuationem in farudem conſiderandam eſſe, & releuium deberi, & ſic ſufficit,

vt concurrat infirmitas, ſiuè grauis,
ſiuè læuis, & dum de dicta infirmitate
ſic infirmatus moriatur refutans intra
viginti dierum ſpatium à die refu-
tationis, ſed vide melius, & latius,
quæ dicam in ſequenti, nam mul-
toties infirmitas incipit eſſe læuis,
& ſine periculo, & ita iudicatur
à medicis ſecundum præſentem in-
ſpectionem, ſed tamen poſtea ex ſu-
perueniente fluxione, vel accidenti
fit mortalis, exemplum in quartana,
quæ ſecundum regulas medicorum
non iudicatur mortalis, nec grauis in-
firmitas pròvt habetur *ex Franc. de Piſis*
in ſuo Antidotar. & emanauit illud vul-
26 gò dictum pro quartana non pulſatur
campana, tamen contrarium contin-
gere aliquando ſolet, vt ex ætate, cō-
plexione debili, in ſene, & in iuuene
malè compleſſionato talis febris quar-
tana, licet alias non eſſet mortalis, ta-
men ex iſtis accidentibus, ſiuè malis
qualitatibus fit mortalis, hanc conſi-
derationē facit *Gomeſ. ibid. q. 28. in fine.*
Quandoq; dum quis ex infirmitate
alias læui moritur, ſignum eſt, quod ex
læui grauis facta eſt, ſufficit enim vt
quæcumq; ſit infirmitas, dumodo quis
moriatur intrà viginti dies, locus ſuſpi-
cioni de fraudandi releuij, pròut ita
eſt interpretatus dictam regulam Cā-
cellariæ, *Mandoſ. ibidem q. 5. nu. 6. circà*
medium col. pen. & ità facta iſto modo
conſideratione omnia cōcurrunt, nē-
pè infirmitas grauis intrà viginti dies
dum ex ea mors ſuccedit, & mors in-
trà legitimū tempus, ſed vide quæ di-
cam in ſequenti.

Et hoc tempus viginti dierum, ideò
27 eſt ſic taxatum, quia intrà viginti dies
dicunt medici, quod omnes morbi ſunt
acuti, & mortem afferre ſolēt, *ex Hip-*
pocrat. ita dicit Gabriel. Bergomenſ. in tract.
peſtilentiæ par. 2. fol. 5. Imò quod non
excedunt quartumdecimum diem. Nō
28 tñ excludas, quia ſunt aliqui morbi lę-
thiferi, qui longius durant, & mortem
tandem inferunt, quia etiam in iſtis vi-
get præſumptio, dummodo refutans
moriatur ex eo morbo, ſufficit enim
vt ille moriatur ex ipſa infirmitate, qua
tenebatur tempore refutationis, dum-
modo tamen eo tempore lęthiferam
eſſe iudicabatur à medicis, quod ſi, vt
dixi, tēpore refutationis, morbus, ſiuè
infirmitas non erat læthifer, ſed læuis,
& poſtea factus grauis, & læthifer, di-
cas refutationem non eſſe fraudulen-
tam, quia tūc ſi elabuntur viginti dies
ceſſat fraus.

In ſumma non negabo, quod valdè
29 in hoc caſu conferrent dicta Medico-
rum, qui affirmare debent, ſi tempore
factæ refutationis imminebat pericu-
lum mortis, vel infirmitas illa erat læ-
thifer, quia ſi Medici, quorum dictis
erat ſtandum in ſimilibus affirmarent,
quod tempore refutationis factę, mor-
bus ille erat mortifer, certè dicendum
eſt refutationem fraudulentam.

Sed quid in recouualeſcente, qui
30 non dicitur infirmus, nec ſanus, ſed
erat medius ſtatus inter infirmitatem,
& ſanitatem, pròut ex Medicorum
ſententia affirmauit *Mandoſ. in d. reg.*
Cancell. in d. q. 5. num. 10. an refutatio
31 facta tempore recoualeſcentiæ poſſit
dici facta in fraudem? Reſpondeo, ꝙ
ex ſententia *Ariſtol. poſter. prædicament.*
de oppo. quem ſequitur, & allegat *Man-*
doſ. ibi. non datur medium, & ſic recō-
ualeſcens non dicitur infirmus, ſed ſa-
nus, & ideo ſi adhuc eſſet dubium, cō-
trà fiſcum eſſet reſpondendum, *l. non*
puto, ff. de iure fiſci, dico, quod in hoc
32 caſu ceſſat præſumptio fraudis, quia
ceſſauit infirmitas, cum & hoc idem
33 affirmauit ibi idem Mandoſ. quòd re-
gula Cancellariæ de infirmis non reſi-
gnantibus non habet locum in recon-
ualeſcentibus.

Sed quid ſi refutans eſſet ſenex (de
34 quo dicam inferius) vel infirmus, adeò
vt vigeret præſumptio fraudis, an ſi re-
futaret contemplatione matrimonij,
vt quia magni, vel magna dos recipe-
retur per filium, hoc caſu ceſſare præ-

futantem dixerunt, alij propè mortem,
4 egò verò ex diuerſo morborum gene-
re arbitrarium eſſe iudico, licet & non
nulli dixerunt ſpatium anni, alij quin-
quennium ſufficere.

Quòd viginti dies ſupuiuere debeat
5 refutans à die *factæ* refutationis in ip-
ſa infirmitate, hoc dixi ſupra, ex ſimili
decisione in reſignatione beneficij per
regulam Cancellarię iudicum *de Cleri-
cis infirmis, non reſignantibus, vbi Gomes,
& Mandoſ. in ead. reg. q. 5. num. 7.* pròut
¶ ita fuiſſe deciſum in Sacerdotio, eſt .n.
dignitas in Gallia, & iure patronatus
in Gallia, *vt habetur lib. 3. placitorum
Curiæ tit. 2. deciſ. 1. authore Magiſtro Ae-
gidio.*

In ſene autē, quando refutatio præ-
6 ſumitur fraudulenta, & quantum tem-
poris ſpatiū intercedere debeat à die
refutationis ad hoc, vt dicatur propè
7 mortem, cum ſenex dicatur vicinus ad
mortem, *cap. illud 13. q. 2.* non autem
8 ſunt ità proximi, ut non habeant ſpem
viuendi per quinquennium, ex iuris
præſumptione, *Alex. in l. hæreditarium
per illum tex. ff. ad l. falcid.* vel ſaltem
ſenex annum viuere ſibi poteſt polli-
ceri, *vt dicit D. Hieronym. par. 2. epiſtol.
tit. 3. epiſt. 40. Cicer. de ſenect. Roman.
conſ. 363. Gomes, in §. item ſi quis in frau-
9 dem num. 25. inſtit. de action.* ſemper
quod ſenes refutāt intra hoc tempus,
tunc propè mortem refutaſſe dicun-
tur, ſi à die refutationis prædictum
tempus intercedat, & ita declarantur
verba illa *D. Franc. de Pont.* in ſene pro-
pè mortē, & nos infrà diſtinctiùs age-
mus in q. ſeq.

Ego verò conſideratis varijs mor-
borum generibus, quorum nonnulli
mortem inferunt intra breue termi-
num, alij intrà longum, variè iudican-
dam eſſe cenſeo fraudulentam refuta-
tionem.

Sunt quidam morbi, quos Medici
10 vocant acutos, vt eſt febris, quæ mor-
tifera regulariter eſt intrà quartum-
decimum diem, prout ex ſententia
Medicorum dixit *Gomeſ. d. quæſt. 9. col.
3.* & anceps eſt vſque ad vigeſimum
primum, & in iſtis morbis, refutatio fa-
cta intrà dictum tempus fraudulenta
præſumitur, ſi poſtea moriatur in di-
cta infirmitate, quia facta eſt intra fra-
udulentum tempus, quo exiſtit infir-
mitas indicans mortem.

Quidam ſunt morbi, quos Medici
uocant diuturnos, qui durare ſolent
11 per annum, & plus ut sūt febres quar-
tanæ, & tertianæ, hiſque ſimiles, & tūc
ſi intra dictum tempus refutatio fit,
certè licet prima facie uideatur, quod
non ſit fraudulenta iudicanda, tamen
quia ex aliquo accidenti fiunt morta-
les, ut dixi ſupra, tunc ſi refutatio fie-
ret propè illud accidens, uel poſtea,
dicendum refutationem eſſe fraudu-
lentam, quia fieri dicitur intuitu dicti
accidentis mortiferi, nulla ſubſiſtente
cauſſa ex eadem ratione ſuperius alle-
gata.

12 Sed quid in peſtilentia, an refutatio
facta tempore peſtis dicatur in fraudē
facta; Reſpondeas, quod ſi refutans
13 peſti correptus eſt, licet alias non di-
catur infirmus, adeòut non compre-
hendatur ſub regula Cancellariæ *de
infirmis non reſignantibus* ut dixit *Gomeſ.
Epiſcop. Sarnenſ. d. quæſt. 9. per totam,*
14 tamen quia imminet periculū mortis
intra breue ſpatium ſaltim intrà quin-
quaginta dies, tunc facta refutatio in-
trà dictum tempus fraudulenta præſu-
mitur.

15 Quid in uulneratis? idem dicen-
dum, ut ſi refutatio fieret intra dies
ſuſpectos uſque ad quatrageſimum,
de quo uide *Gomeſ. in d. reg. quæſt. 11.*
ubi diſtinguit ſi poſt 40. dies uulnera-
tus moriatur ex illo uulnere, uel ex
ſuperuenientia fluxionis nouæ, uel ac-
cidentis, Quibus diuerſorum morborū
conſideratis generibus intrà quātam
temporis intercapedinem ſolēt infer-
re mortem, ſi intrà ipſum tempus ſuſ-
pectum refutatio fiat fraudulenta,
etiam præſumenda eſt.

AR-

ARGVMENTVM.

Senectus an, & quando faciat præſumi refutationem fraudulentam releuij refertur, & quis dicatur ſenex remiſſiuè.

SVMMARIVM.

1 *Infirmus, & ſenex æquiparantur.*
2 *Regula Cancellariæ procedit in ſene decrepitæ ætatis.*
3 *Senex quis dicatur remiſſiuè ad Menoch.*

QVAESTIO XX.

Et tandem ex ſupradictis in præcedētibus q̄ſtionibus indubitati iuris eſt patrem, vel alium in ſenectute, vel infirmitate refutātē in fraudem releuij, hoc facere præſumendum dixi in præcedenti, *Franc. de Ponte d.* §. 4. *nu.* 9. *Menoch. de arbitr. Iudic. lib.* 2. *cap.* 6. *cent.* 1. *de præſumpt. lib.* 6. *præſumpt.* 46.
1 *num.* 212. dicens infirmum, & ſenem æquiparari, ſecundum ſubiectam materiam, quicquid in contrarium in caſu dictæ regulæ firmauit *Gomeſ. d. loco q.* 7.
2 *& ibi Mandoſ. quæſt.* 4. admittens regulam illam ſolum procedere in ſene decrepitæ ætatis, qui infirmo æquiperatur.

Sed in caſu refutationis non dubitarem propter authoritatem *Franc. de Ponte*, ſed remanet videre quis dicatur ſenex, qua de re *Menoch. latè d. præſumpt.* 46. *lib.* 6. *& de arbitr. iudic. lib.* 2. *cent.* 1. *caſu* 59. hęc tantum volui indicare, ne quicquā in materia relinquatur, licet quodamodo ſuperflua iudicantur cum ſuperius nonnulla interlineauimus.

ARGVMENTVM.

Releuium an ſit ſoluendum à ſucceſſore ob mortem refutantis, qui refutauerit exiſtens in ſanitate tempore refutationis, ſed mortuus deinde fuit intrà tempus alias fraudulentam, & collatis rationibus concluditur in hoc caſu, q̄n infirmitas eiuſque ſuſpicio non aderat tempore refutationis, releuium non eſſe ſoluendum.

SVMMARIVM.

1 *Refutatarius an ſoluat releuium ob mortem refutantis, qui intrà tempus ſuſpectum euenerit, nulla infirmitate exiſtente, Diſtinguitur nu.* 3.
2 *Mors ſemper prę oculis habēda eſt moraliter, & ideò ſi intrà* 40. *dies euenerit ex accidenti non exiſtente, nec præuiſo tempore refutationis, releuium non debetur, & ſub nu.* 3. *&* 4.
5 *Reſignatio beneficij facta à clerico exiſtente ſano tempore reſignationis, licet mortuo deinde intrà tempus prohibitum, non præſumitur fraudulenta.*
6 *Reſignatio facta tempore infirmitatis à clerico deindè mortuo ex alia ſuperuenienti, tunc dicitur fraudulenta.*
7 *Releuium vt debeatur debet refutans mori ex infirmitate illa, qua tenebatur tēpore refutationis, non autem ex ſuperuenienti, & ſub nu.* 8. *&* 9.
8 *Infirmitas leuis tempore refutationis, nō facit præſumi fraudulentam refutationem, licet refutans ex alio ſuperuenienti moriatur.*
9 *Beneficium erectum poſt gratiam de vacaturo beneficio, non comprehenditur ſub gratia, licèt vacatum poſt gratiam.*
10 *Mors vt faciat actum fraudulentum, debet intelligi illa, quæ prouenit ex infirmitate exiſtente tempore actus.*
11 *Vendens ſeruum deinde mortuum ex infir-*

firmitate ſuperuenienti non exiſtente, tempore venditionis non tenetur redhibitoria.

QVÆSTIO XXI.

IAM vidimus de fraude releuij quę reſultat ex refutatione facta ab infirmo uel ſene, vel reconualeſcente, qui intrà pręſcriptum tempus ſecundum uariam morborum ſpeciem
1 moritur, dubitauit quidam Doctor an fraus pręſumenda erit ſi refutans corpore ſanus refutauerit, nulla infirmitatis exiſtente ſuſpicione, & deinde moriatur intrà tempus aliàs ſuſpectũ de fraude puta intrà uiginti dies, uel quatraginta, an hoc caſu refutatio erit præſumenda fraudulenta releuij, & (refutatione non obſtante) ſoluet refutatarius releuium tempore mortis refutatantis.

Et licet uideatur præſumi fraudulenta, eò quòd interuenit mors intrà præfinitum tempus, quod fraudem indicat, tamen reſpondi contrariam ſententiam amplectendam, uti de iure ſubſtentabiliorem, & magis rationi accomodatam, ac proximam, pròut ſequentibus medijs apparet.

Primo, & ſi ſemper quis uideatur eſſe proximus ad mortem, quia ex ore Dei habemus, uigilate, & orate, quia qua hora non putatis, Filius hominis
2 ueniet, & ideo ſemper de morte debemus cogitare uti iam iam nos cõgreſſura, ꝗ facere debemus ſemper, tamen hoc debet fieri moraliter, quo verò ſpectat ad actus indifferentes, ſiuè pro-
3 fanos diſtinguo, aut conſideramus mortem quatenus, quis ſemper ſtat in periculo moriendi, Aut conſideramus mortem, quatenus quis uerosimiliter eſt moriturus ex aliquo accidenti, inter quos caſus magnum adeſt diſcrimen, ut probat *Abbas per illum tex. in cap. de ſuis in fine de ſententia excõmunicat.* ſi conſideramus in primo caſu, nẽpè periculi, tũc certum eſt, quod mortaliter tantùm, quis de morte ſemper cogitare debet; In actibus autem profanis, ſiuè indifferentibus hoc periculum non conſideratur, quia ſi conſideraretur eſſet deſtruere uniuerſum, nul-
4 lus enim perpetuitati ſtuderet, & de hoc primo caſu nõ uidetur loqui, nec debet intelligi communis illa ſiuè recepta Regnicolarum noſtrorum ſententia, dicentium, quòd mors refutantis intrà 40. dies à die refutationis faciat præſumi fraudulentã, meritò non poteſt ad hunc caſum ſententia Doctorum referri, quia ſumus in ſano nõ
5 imminente morte, ſiuè periculo, pròut in puncto de beneficio dixit *Ludouic. Gomez. ad regul. Cancellar. quæſt. 18. verſ. ſed iſtis non obſtantibus ſub tit. de infirmis reſignant.* vbi probat in caſu fortiori, quod ſi clericus eſſet in periculo euidenti mortis, utpotè tempeſtatis, uel in alio periculo, & reſignaret beneficium, ſi deinde moreretur intrà uiginti dies, reſignatio ualebit, quia ſufficit, quòd ſit ſanus tempore reſignationis, dum regula de infirmis reſignantibus requirit infirmitatẽ tempore reſignationis, quo tempore, ex ſtatu, in quo erat clericus, non erat infirmitatis.

Eſtq; tantum veriſſima hæc doctri-
6 na, quod requiri debet infirmitas tẽpore refutationis, & ex illa infirmitate debet mori, quòd reſignans ſi eſſet in vna infirmitate cõſtitutus, & reſignaret, ſed non moreretur ex ipſa infirmitate, imò ſanus fieret, ſed poſtea moreretur ex alia ſuperueniente infirmitate, adhuc beneficium vacabit ꝑ reſignationem, nõ aũt per mortẽ, ea nimirũ ratione, quia quando DD. ſiuè tex. loquantur de aliquo geſto in infirmitate, ex cuius morte præſumit lex fraudem, debent intelligi de cauſa prima immediata, & ſic de cauſa finali, nempè de ipſa infirmitate, qua tenebatur

batur

batur tempore refutationis, ſiuè reſignationis, ad quam, & ad quod tempus regula prohibens reſignationem habuit reſpectum, & ſic finis prohibēdi, & cauſa immediata fuit infirmitas, tunc tempore vigens, quòd ſi alia ſuperuenerit, ad illam ſuperuenientem non habuit reſpectum, nec conſiderationem, tanquam non exiſtentē verè, nec in potentia præuidēdi, ſiuè vt potuiſſet præuideri, put ità deciſum fuiſſe in reſignatione beneficij in vna Compoſtellana coram D. Gomezio, refert ipſe *Gomez. in d. regul. Cancell. q. 11. verſ. & iſta opinio*, qui ſic interpretatur regulam de infirmitate loquentem, vt debeat intelligi de infirmitate exiſtente tempore reſignationis, & vt mors inde ſuperueniēs cauſam habeat immediatam à dicta infirmitate tempore refutationis, non autem vt cauſam habeat ab alia infirmitate ſuperueniente, & ſic correſpondet doctrinę
7 ſupra allegatæ, quod dictio illa, de infirmitate, vt dicunt DD. quod refutans debet mori de illa infirmitate, & ſic mors debet immediatè cauſari ab illa infirmitate exiſtente tempore refutationis, quæ dum non extat in caſu noſtro, ideò refutatio fraudulenta non eſt præſumenda.

Eſtq; tam vera hæc doctrina, quod
8 & ſi tempore refutationis adeſſet aliqualis infirmitas, quæ non minatur mortem, tamen ſi poſtea ſuperuenïſſet alia noua infirmitas, non cauſata ab illa prima infirmitate, adhuc refutatio non deberet prēſumi fraudulēta, quia de infirmitate tunc exiſtente videtur cogitatum, quæ mortem non minabatur, non autem de ſuperueniente, & ſic tempus acti geſti debet conſiderari *ita probant tex. in Clem. fin. de reſcriptis, & in cap. ad audientiam, de eccleſ. ædific. & in cap. quod vero 3. q. 2.* In *cap. fin. de reſcriptis*, habetur, quod ſi Sum. Pont.
9 facit gratiam alicui de beneficio vacaturo, ſi poſt gratiam erigatur beneficium, & vacabit, hæc gratia non comprehendit tale beneficium, ea ratione, quia tempore gratię erectum nō erat, ſed ſuperuenit, & ideo diſpoſitio tanquam ad quid ſuperueniens, & incogitatum non trahitur, exemplò renunciationis, ſiuè tranſactionis, quæ non operatur, niſi in illis rebus, quæ exiſtebant tempore renunciationis, vel de quibus cogitauerunt tempore renunciationis, quòd ſi aliæ res ſuperuenerint, vel aliæ cauſæ, tunc ſimplex renunciatio, ſiuè tranſactio nō trahitur ad ſuperuenientes res, & ad incogitata, de quibus partes non cogitauerunt, *l. qui cum tutoribus, ff. de tranſaction. cum concord.* Sed cum in hoc caſu de morte non fuit cogitatum, nec cogitari poterat veroſimiliter, dū cauſa, & ſic infirmitas non adeſſet, ergo doctrina illa de morte refutantis intra 40. dies non eſt intelligenda, nec trahenda in hoc caſu in morte ſuperueniente, quia actus refutationis tempore quo fit, eſt ab omni ſuſpicione longinquus, dum non adeſt cauſa ſuſpicandi fraudem, ergo carere debet effectu, nempè vt iudicetur fraudulenta.

Tantò magis, quia vt diximus ſupra in principio noſtri tractatus, ſumus in ſolutione releuij, quę, vt dixi, abhorret à regulis iuris communis feudalis, & eſt odioſa, quo caſu res, & quæſtio, eſt intelligenda in ſuis proprijs terminis vetis ſtrictè, non autem præſumptiuè, vel interpretatiuè, nec trahenda, ita in ſimili conſiderat regulā Cancellarię de infirmo, *Gomez. d. regul. q. 9. verſ. prædictis non obſtantibus, in fine*, di-
10 cens, quòd cum regula de infirmis reſignantibus, loquatur de infirmo, debet intelligi de infirmo verè, & ꝓpriè tempore refutationis, & ꝙ ex dicta infirmitate reſigāns moriatur, alias hęc ſolutio poſſet trahi ad caſus multos ſimiles, & ſic ad multas perſonas malè ſe habentes, dicendo eſſe infirmos, & ſimiles infirmis reluctante regul, quòd ſolutio releuij non eſt trahenda ad caſum ſimilem, prout ſupra ex do-

doctrina Andr. de Iſern. & aliorum diximus in prpincipio noſtri tractatus ſolutionem releuij non eſſe trahendã ad caſum ſimilem, ſed eſſe intelligenda ad caſu expreſſo, in quo loquuta eſt, ideò cum DD. loquuti fuere de morte, intrà quatraginta dies cauſſata ex infirmitate exiſtente tempore refutationis, meritò non eſt trahendũ ad hunc caſum, quia quando ad inualidandum actum lex vult vt concurrãt duo copulatiuè, vel vnũ cõſequutiuè alteri, tunc non ſufficit concurrere alterum, ex regula vulgata iuris cõmunis, In hac autem releuij ſolutione DD. conſiderauerunt infirmitatem, tẽpore refutationis, & ità ſunt intelligendi, & mortem ex dicta infirmitate, prout ità intelligit ius, ſed in hoc caſu deficit alterum, nẽpè infirmitas tẽpore refutationis, meritò legis diſpoſitio annullantis actum, vti fraudulentum locum habere non debet.

11 Simile videmus de actione redhibitoria, qua redhibens animal, vel ſeruum morbo aliquo infectum, tenetur ad prętium actione redhibitoria, vel quanto minoris, tamen ad finem talis, actio ſuum habeat effectum, ac locum, inter alia concludenter probare debet em pror, vt tẽpore contractus aderat morbus ille, ex quo animal, vel ſeruus mortui, vel deteriorati ſunt, aliàs, ſi mors, vel deterioratio ſuperueniſſent, non ten tenetur venditor, non alia ratione, niſi quia tempus contractus debet attendi, ſi vel ne morbus, extaret, nã ſiuè latenter, ſiuè apparẽter, vel inueteratè, tunc enim mortẽ ſuperueniẽtem, pręſumit lex, cauſſam habuiſſe à morbo illo exiſtẽte tempore contractus, ſiuè latenter, ſiuè apparenter, ergo idem dicendum in refutatione ad finem iudicandi illam fraudulentã releuij, vt attendamus, ſi vel nè tempore, quo celebrata fuit, vigebat aliqua infirmitas, vel morbus in refutante, vt eo caſu refutatio fraudulenta releuij præſumenda ſit, & refutatarius ad ſoluendum releuium Fiſco ſit omninò admictendus, hæc ſufficit indicaſſe, ſi tamen caſus euenerit alia meliora præferamus.

ARGVMENTVM.

Releuium an ſit ſoluendum à refutatario in morte refutantis, ſi refutatio fuerit facta tempore, quo refutãs erat ſanus, ſed benè regiſtrata fuerit tempore, quo erat infirmus ipſe refutans, & ſic infirmitas non erat tempore refutationis, ſed tempore regiſtrationis, dubitatur, & cõiectis hinc inde rationibus concluditur infirmitatem tempore regiſtrationis non nocere, ſed ſufficere illam non fuiſſe tempore refutationis.

SVMMARIVM.

1 *Regiſtratio refutationis factæ tempore infirmitatis, an valeat dubitatur num. 4. 5. 6. concluditur num. 7. 11. ſub num. 13.*

2 *Refutatio abſque regiſtratione non obſtat quin releuium non debetur.*

3 *Refutatio intrà tempus regiſtrationis dicitur eſſe in pendenti, & imperfecta, ſecus poſt regiſtrationem.*

5 *Conſenſus ſuperueniens tempore infirmitatis clerici renunciantis non validat renunciationem, ſed contrarium ſtatuitur num. 9. declaratur num. 13.*

8 *Infirmitas tempore regiſtrationis non eſt trahenda ad tempus refutationis.*

10 *Qualitas ad validitatem actus requirentis plura tempora, debet concurrere omni tempore.*

12 *Suſpicio fraudis tempore regiſtrationis nõ facit fraudulentam rufutationem.*

14 *Matrimonium requirit conſenſum, & copulam, ex qua accipit perfectionem.*

QVAE-

QVAESTIO XXII.

EMergens à præce-
denti hęc eſt quæ-
ſtio, vſui quidem,
ac in dies facile
euentura, pone ꝙ
pater, vel alius exi-
ſtens in ſanitate
corporis, & mẽtis,
adeòut nihil penitus potuiſſet dubita-
ri de infirmitate, refutaſſet iuſta præ-
cedente cauſa filio ſuo, vel immediatè
ſucceſſuro feuda, vel feudũ, ſed poſtea
facta refutatione intrà paucos dies pa-
1 ter, vel refutans efficeretur infirmus,
& deinde moreretur, & tempore infir-
mitatis exiſtentis, vel imminentis re-
giſtrarat refutationẽ, an hoc caſu, ta-
lis refutatio poſſet dici fraudulenta,
adeòut ſequuta morte omninò eſſet
ſoluendum releuium, nulla habita ra-
tione de refutatione, tanquam in frau-
dem releuij facta, ſtante quod mortuus
ſit intrà tempus, alias ſuſpectum.

Et quidem valdè dubitationi locus
eſt, talem refutationem fraudulentam
eſſe iudicandam, proindeq. releuium
eſſe ſoluendum tempore mortis plera,
quæ prò Fiſco concludenter faciunt,
adeòut me torquent.

Primo, certum eſt, quod in refuta-
2 tione debemus conſiderare vnum re-
quiſitum principale extrinſecũ, à quo
refutatio ipſa robur, ac validitatem
accipit, & eſt regiſtratio in quinternio-
nibus Regiæ Cameræ, adeòq; eſt ve-
rum, quod hoc ſecundum tempus de-
beat attendi, quod ſi talis regiſtratio
minimè fuerit intrà tempus, tunc re-
futatio ex diſpoſitione Regiæ Pragm.
eſſet nulla, pròut pragmatica ipſam
nullam declarauit, & ideò dicendum
eſt quod refutatio accipit robur, ac
validatur ab ipſa regiſtratione, à qua
validatur ipſa refutatio, & recipit eſ-
ſentiam, quæ refutatio adeò requirit
6 regiſtrationem, vt tota videatur refer-
ri ad tempus regiſtrationis, tamquam
ad cauſam finalem, à qua finem acci-
pit, ac perfectionem, quia finis dat eſſe
rei *l. Iulianus*, *§. ſi quis rem*, *ff. ad exhib.*

In tantùm, quod medio tempore ad
3 regiſtrandum, refutatio dicitur eſſe in
pendenti, nam poteſt eſſe, quod non
regiſtretur, & tunc vitiabitur, & nulla
erit, quod ſi regiſtretur valida erit, &
ſic eſt in pendenti, ſed facta regiſtra-
tione, amplius non dicitur pendere,
ſed perfectum eſſe, quia antea requi-
rebat illam ſollemnitatem extrinſecã,
& formalem, quæ poterat fieri, & non
fieri. Caſus autem validitatis refuta-
tionis dependet ab hoc ſecundo actu,
qui ſi fiat validè, ualida erit refutatio,
ſi autem fiat inualidè, inualida erit re-
futatio; meritò dicendum eſt fraudu-
4 lentam eſſe refutationem, quia regi-
ſtratio, & ſic perfectio refutationis eſt
facta à perſona alias inhabili ad refu-
tandum, & ſic ab infirmo, licet facta
ſit tempore habili, & ſic ſanitatis, quia
idem eſt facere actum inualidum tem-
pore habili, & facere actum validum
tẽpore habili, ſed cõferre in tẽpus in-
habile, pròut eſt in caſu ꝓpoſito, quia
facta eſt refutatio tempore habili, ſed
eius finis, & implementum iam reperi-
tur in tempus inhabile collatum.

Secũdo, hoc idem in caſu ſimili vi-
detur dubitare *Ludouic. Gomez. ad reg.*
5 *Cancell. de infirmis reſignant. q. 12. num. 1.*
verſ. ſolutio, vbi mouet quæſtionẽ, quid
ſi clericus in ſanitate conſtitutus re-
nunciauerit beneficium, ſed poſtea
vulneratos, & ſic ad mortem proximo
datus fuerit conſenſus tali renuncia-
tioni, an hoc caſu beneficium vacabit
per renunciationem, vel habebit locũ
regula de infirm. non reſignantibus, &
dubitat, quia attento fine, ideſt con-
ſenſu, qui dat finem, & perfectionem
renunciationi, videbatur concluden-
dum in illo caſu regulam de infirmis
non reſignantibus locum habere, ſtan-
te ꝙ infirmitas iam erat in actu perfe-
ctionãte refutationem, & adeo eſt ve-
rum,

rum quòd ita ſtatuerunt Summi Pontifices Clemẽs Sept. in extrauagan. & Paulus Tertius in alia regula, ſtatuentes, infirmitatem exiſtentem tempore præſtandi conſenſus, iuſtam eſſe cauſſam annullandi, & inualidandi talem renunciationem, adeòut beneficium potius dicatur vacare per obitũ, quàm per renũciationem, ita videtur annuere *d. Ludouic. Gomeſ. d. quæſt.* 12. *in fine, & quæſt.* 31.

6 Iſta tamen videntur maximoperè me torquere, quia certum eſt, quòd refutans quando eſt in infirmitate tẽpore regiſtrationis, ideo regiſtrat, quia ſcit, quòd ſi non regiſtraret, nulla eſſet refutatio, & ſic in animo habet fraudem, animus enim, & intentio diſtinguunt maleficia.

7 Sed plura alia ſunt, quæ contrariã partem ſuadent, vti veriorem eſſe ſequendam, vt in tali caſu refutationem nullo modo fraudulentam eſſe iudicãdum ſit, & ſi regiſtrata fuerit in infirmitate.

Primò, iam diximus ſupra, quòd in materia releuij ſtrictè procedendum eſt, & verba ſunt intelligenda in caſu, in quo loquuntur, nec trahenda de vno ad alium, nec ſimilem, vel de vno tempore ad aliud, ſed DD. Regnicolæ noſtri, noſtrorumq; Tribunalium deciſiones, iam ſtatuere refutationem fraudulentam eſſe, quando abfacta eſt
8 infirmo, tempore refutationis, meritò infirmitas tẽpore regiſtrationis nõ eſt retrotrahẽda ad tempus refutationis, quo tẽpore requiritur infirmitas, ergò dicendum eſt, dum DD. & deciſiones ſtatuere de infirmitate tempore refutationis, non eſſe trahendum tempus regiſtrationis ad tempus refutationis, ita deducit *Gomeſ. in ſimili ad regul. Cãcellar. de infir. non reſignant quæſt.* 31. *ſol.*
9 1. *verſ. concludo*, dicens regulam de infirmis non regiſtrantibus, quæ voluit reſignationem non eſſe validam, quando facta eſt ab infirmo, vt non habeat locum in infirmo exiſtente in actu conſentiendi, quia regula loquitur de reſignatione facta eſt in infirmitate, & non de conſenſu in infirmitate, meritò dum infirmitas non fuerit tempore refutationis, nihil eſt cõſiderandum de infirmitate tempore regiſtrationis, quia dum loquitur in vno tempore, non intelligenda in alio.

Secundo, probatur, quòd quando ad eſſe, ſiuè ad ſubſtantiam alicuius
10 actus, concurrunt plura tempora, & ad validitatem illius actus debet concurrere aliqua qualitas, tunc illa qualitas, debet concurrere omni tempore §. *in extraneis de hæred. qual. & diff.* vbi capacitas hæredis nõ ſufficit, quod interueniat tempore acceptationis, & ſic aditionis, in quo actu, ſiuè tẽpore reducitur ad effectum, ſiuè completur primus actus, & ſic inſtitutio facta à teſtatore, quo caſu videbatur dicendum ſufficere, quia concurrebat illa qualitas tempore, quo actus perficiebatur, & tamen tex. decidit contrarium, debere concurrere omni tempore, & ſic tempore inſtitutionis, mortis, aditionis, ità etiam deducunt *Bald. in cap. conſtitutus de reſcript. Gomeſ. d. q.* 12. *verſ. quid tenendum, & quæſt.* 31.
11 *col.* 2. *verſ. & quia*, Ergo ſi ad validitatem refutationis requiritur regiſtratio, & ſic ſecundum tempus dans perfectionem actui, & infirmitas annullat refutationem in illa factam, ergò dicendum eſt, quod deberet concurrere vtroq; tempore, nempè refutationis, & regiſtri, ſed in hoc caſu concurrit ſolum tempore regiſtri, non autem refutationis, meritò dicendum refutationem non eſſe fraudulentam,
12 ſuſpicio enim fraudis fuit conſiderata tantum tempore refutationis, ideò nõ debet extẽdi in tempus regiſtri, & ita fuiſſe interpretatam regulam Cancellariæ requirentem infirmitatem in reſignatione, & ſic non ſufficere, quod concurrat infirmitas tempore conſenſus *Gomeſ. d. quæſt.* 12. & 31.

13 adeò quod fuerunt neceſſariæ Papales ſanctiones declarantes ſufficere vt ſit locus regulę, quòd infirmitas fuit tempore conſenſus, licet antea fuiſſet ſemper, & indiſtinctè deciſum ſufficere infirmitatem, non fuiſſe tempore reſignationis, vt affirmat *Gomeſ. d. q. 11. & quæſt. 31.*

Ex quibus, iam videntur ſublata, quæ in contrarium adducta fuere, Primò, ad primum obiectum pro Regio Fiſco, iam reſponſio apparet ex primo fundamento pro validate refutationis
14 adducto, Imò vlterius dico, quòd licet refutatio accipiat robur ab ipſa regiſtratione, tamen negari nõ poteſt, quin ipſa refutatio iam valida antea fuerit, benè verum, quòd illa regiſtratio eſt exequutio actus, nam ideo regiſtratur in Regia Camera ad finem, vt fiſcus de illa habeat notitiam ad finem vidẽdi ſi, vel nè fraudulẽta ſit pro exactione releuij, & tunc refutatio exequutionẽ habet, licet iam antea perfecta erat, quo caſu habemus exemplum
15 de matrimonio, quod de iure ciuili perfectum ſolo conſenſu, tamen concubitus dat executionem actui, & non facit matrimonium, quòd antea factum, & perfectum erat per conſenſum *l. nuptias ff. de reg. iur. cap. licet de translat. Epiſcop.* & ita cenſuiſſe Rotam Romanam ſæpè in talibus regiſtrationibus, vt conſenſus det exequutionem, non autem perfectionem actui reſignationis *Gomeſ. d. quæſt. 31. col. 2.* & ita dicendum in tali regiſtratione, vt potius ſit exequutio refutationis, quia fiſcus, qui poterat prætẽdere intereſſe ſuper feudo refutato, ſi vel ne poterat refutari, tunc data notitia, & regiſtrata refutatione, tacitè videtur fiſcus conſentire, vt exequatur talis refutatio, & ſic dum eſt exequutio actus, infirmitas non nocet.

ARGVMENTVM.

Duabus factis refutationibus vna in infirmitate, & regiſtrata intrà pragmaticæ tempus, ſed non mortuo refutante intra ſuſpectum tempus, Altera facta in ſanitate, ſed mortuo refutante intrà tempus ad regiſtrandum, & intrà tempus ſuſpectum de fraude releuij, an hoc caſu refutatarius ſoluere debeat releuium.

SVMMARIVM.

1 *Releuium an debeatur ſi duæ eſſent refutationes, vna tempore infirmitatis, & regiſtrata intrà tempus, & intrà 40. dies, altera in ſanitate, ſed non adhuc regiſtrata, & intrà 40. dies moreretur refutans, & reſoluitur num. 2. 3. & ſeq. ad num. 7.*

2 *Refutatio facta ab infirmo dicitur fraudulenta.*

3 *Mors refutantis ſequuta intrà 40. dies facit præſumi fraudulentam refutationem.*

4 *Infirmitas refutantis, eiuſque mors ex dicta infirmitate faciunt refutationem fraudulentam.*

5 *Reſignatio beneficij facta in infirmitate, & morte ex ea ſequuta non valet.*

6 *Sola infirmitas non facit præſumi fraudulentam refutationem, ſed mors debet etiam ſequi, ſecùs in beneficijs.*

8 *Suſpicio mortis durat vſque ad quatraginta dies.*

9 *Infirmitas ſuperueniens non facit fraudulentam refutationem.*

10 *Refutatio quid poſſit regiſtrari intra quindecim dies poſt mortem refutantis ponderatur.*

QVAE

QVAESTIO XXIII.

INterrogatus quodã in cõſeſſu DD. in caſu occurrenti, in quadã cõſultatione, Pater in infirmitate cõſtitutus refutauerat feudum filio ſuo,
1 & infirmitate vlterius protracta, adeò ut permulti dies eſſent effluxi, & iam regiſtrata eſſet talis refutatio, patre non adhuc mortuo intrà ſuſpectum tempus, quinimmo elapſo ſuſpecto tempore prò releuij fraudem. Verùm iam in ſanitate conſtitutus pater ter dubitans fortaſſe de validitate primæ refutationis, de nouo ſecunda vice refutauit filio feudum, ſed non regiſtrata hac ſecunda refutatione, nec elapſo tẽpore ſuſpecto de releuij fraude, mortuus iam pater eſt, filio iam ſuccedente, nec ſoluente releuium, Fiſcus prætendebat duplicatum releuiũ; Filius autem prætendebat non eſſe adſtrictum ad ſoluendum vnicum releuium, ideòq; nec ad duplicatum.

Pro parte Regij Fiſci ponderabatur.
2 Primo, quod aut filius vellet vti prima refutatione, & dicebat vti factam in infirmitate, & ſic tempore inhabili, & poſtea ſequuta morte, quæ videbatur habuiſſe cauſam à dicta infirmitate, in qua cõſtitutus erat tempore primæ refutationis, ideò fraudulenta eſt iudicanda, & per conſequens ad releuium, non obſtante dicta refutatione, hæredem filium eſſe adſtrictum, quo non ſoluto ad duplicatum.

Si verò vellet vti ſecunda refutatio-
3 ne, & dicebatur valdè vigere præſumptionem fraudandi releuij, ob mortem ſequutam, & præcedentem infirmitatem, ex qua videbatur, quòd cauſam habuit mors deinde ſequuta, ſtante quod non longum intercedebat temporis ſpatium, quo caſu hęc refutatio duo patiebatur vitia. Primum, quia non erat regiſtrata intrà legitimum tempus. Secundum, quod pater licet non erat mortuus ex præcedenti infirmitate, vt iam conſtabat, tamen adhuc erat mortuus intrà tempus ſuſpectum, nempè 20. & 40. dies, intrà quod tẽpus ponderabatur pro parte Fiſci de facili remanſiſſe aliquam infirmitatis abſconditam reliquiam.

Sed ego reſpondebam, quòd quantum ſpectabat ad primam refutationẽ, non eſſe dubitandum, quod in fauorẽ hæredis eſſet conſulendum, quia & ſi refutatio eſſet facta in infirmitate, tamen dicebam, vt ſupra probaui, quòd
4 ad finem, vt refutatio facta ab infirmo cenſeatur fraudulenta, duo debebant interuenire. Primo, quod refutatio fuerit facta à patre conſtituto in infirmitate, & quod pater refutans fuerit mortuus ex illa infirmitate, in qua reperiebatur tempore refutationis, vt ſat ſuperque præmonuimus alias ſi eſſet infirmitas ſuperueniens, & non exiſtens tempore refutationis, nullam affert ſuſpicionem fraudãdi releuium, & ideo dũ pater in caſu prædicto præſupponebatur non eſſe mortuus ex dicta infirmitate, ceſſat omnino rele-
5 uij fraudandi ſuſpicio; pròut in beneficio videmus, vt omninò concurrãt duo, nempè infirmitas tempore reſignationis, & quod reſignans ſit mortuus ex dicta infirmitate, pròut affirmat, & probat *Gomez. ad regul. Cancell. de infirm. non reſignantibus, q.12.* vbi affert Bullas Papales hoc decidentes.

Nec obſtare dicebam, quod aiebat
6 *Gomez. d.loco*, nempè ob ſolam infirmitatem eſſe inualidam refutationem, & per conſequens ab initio inualidam non validari ex ſuperexiſtentia ſanitatis, & vitæ refutantis, quia dicebam regulam illam procedere, quando ex ſola infirmitate inualidabatur refutatio, ſiuè renunciatio beneficij, ſed in caſu noſtro requiritur, & infirmitas exiſtens tempore refutationis, & mors ſequu-

ſequuta ex dicta infirmitate, adeò ut vnum tempus dependat ab altero, & ſecundũ tempus poteſt validare illud, primum tempus, quod erat in pendenti, pariter inualidare, ſiuè inualidum iam declarare illud, quod inualidandũ dubitabatur ex hoc ſecũdo tempore.

In beneficijs autem ſufficit ſola infirmitas, quia in illis ſtrictius proceditur ob ſimoniæ crimen, & animæ peccatum.

Et ſic concludebam non teneri filiũ
7 ad releuium, quia refutatio non erat inualida, immò & regiſtrata, & omni ſollemnitate vallata.

Quoad ſecundam refutationem diſtinguebam, aut mors dependebat ex infirmitate illa prima, aut ſuperuenit poſt lapſum temporis legitimi, intrà q. non præſumebatur refutans mortuus ex dicta infirmitate primo loco exiſtente.

Primo caſu dicebam teneri hæredẽ ad releuium, quia aderat infirmitas, ſiuè longo poſt tempore, ſiuè intrà tẽpus ſuſpectum; tempus enim ad nihil aliud inductum, ac præſcriptum fuit, niſi ad ſciendum, quanto tempore infirmitas poteſt eſſe mortalis, & ſecundùm regulas Medicorũ, infirmitas eſt mortalis vſque ad vigeſimum primum diem, vt dixi ſupra q. 19. ſed non per hoc, quod ſint elapſi viginti & vnus dies ceſſat mortis ſuſpicio, quia peri-
8 culum aliquãdo durat vſq; ad 40. dies, & durat ſemper, quandiù durat infirmitas mortalis, dum itaque iſta mors depẽdet ex dicta prima infirmitate, dicendum eſt omnino releuium eſſe ſoluendum, ea ratione, quia militat ratio ſuſpicionis fraudandi releuium.

Secundo caſu, quãdo infirmitas eſt
9 ſuperueniens, & tunc perquiras, quæ dixi ſupra de infirmitate ſuperuenienti d. q. 19. vt non obſtet hęredi, quin non teneatur, nec ad ſimplex, nec ad duplicatum releuium.

Et hoc caſu non obſtat, quòd iſta
10 refutatio non reperitur regiſtrata intrà quindecim dies, intrà quos mors refutantis interceſſerit, ſed poſt mortẽ refutantis fuerit regiſtrata intrà quindecim dies Regiæ pragmaticæ, quia dũ pragmatica non inpititur alia ratione, niſi vt innoteſcant Fiſco refutationes intrà quindecim dies, ad finem euitandarum fraudum. At verò in hoc caſu mors refutantis nullam in medio inducit fraudem, meritò dicendum eſt mortem non obſtare, quia poſſet regiſtrati poſt mortem, & regiſtratio talis, poſt mortem facta proderit refutatario, quia refutatarius habet illã dilationem quindecim dierum ad ſui fauorem, eaque poteſt vti, dum Regia Pragmatica requirit tantum regiſtrationem intrà quindecim dies, non alia de cauſa, niſi vt innoteſcant Fiſco tales refutationes, ergò ſi refutatarius notas fecerit Fiſco intrà prefinitũ tẽpus, res erit extrà aleam, validaq; erit refutatio, & regiſtratio. Regiſtratio enim non eſt actus, qui requirat ſuperuiuentiam omnium perſonarum, nempè refutantis, & ſic patris, & refutatarij; ſufficit enim vt fiat tempore legitimo, habili, & non ſuſpecto de morte enim refutantis non debet curari, tanquam de caſu inopinato quãdo non prouenit ex infirmitate exiſtẽte tempore refutationis, tamen ſi caſus acciderit melius cogitandum.

ARGVMENTVM.

Refutationem factam reſeruato vſufructu, vel adminiſtratione quando in fraudem releuij factam eſſe dicatur, & quid in donatione, ponitur quid ſeruatum vſque ad tempore Frecc. & ad tempora Franc. de Ponte, & quid ſi refutatio eſſet facta reſeruata facultate diſponendi de aliqua quantitate, & attendẽdus eſt vltimus contractus refutationis ſimplicis l3 in primo reſeruatus fuiſſet vſufructus, Et tot quando valeat refutatio.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *REſutatio reſeruato vſufructu, vſque ad tempora Frecc. non fuit habita fraudulenta releuij, ſed poſt Frecc. ad tempora Franciſcum de Ponte aliter ſeruatur.*

2 *Deciſiones referuntur tempore Frecc. per quas refutationes, reſeruato vſufructu, factas non fuerunt habitæ pro fraudulentibus.*

3 *Donans feudum, reſeruato vſufructu, & adminiſtratione, tempore Frecciæ, non ſoluebat releuium in morte alterius ex ipſis ſtante Regio aſſenſu.*

4 *In donatione feudi reſeruato vſufructu Reg. Cam. reſeruat ſibi releuium tempore mortis refutantis, ſiuè donãtis & n. 10.*

5 *Poſt tempora Frecc. ſoluitur releuium in in refutatione facta, reſeruato vſufructu.*

6 *Aſſenſus Regis, non autem Proregis requiritur in refutatione facta reſeruato vſufructu ſecundum Franc. de Ponte ſententiam.*

7 *Refutationes poſſunt fieri contemplatione matrimonij.*

8 *Refutatio, reſeruata poteſtate diſponendi de aliqua quantitate ſuper feudi valore, non excludit integrum releuium, ſed fuit iudicatum, deberi quamdam partem.*

9 *Refutatio valet, ſi primò reſeruaſſet vſum fructum, & deinde in alio contractu refutaſſet, & vſumfructum, & proprietatem.*

11 *Refutatio reſeruato vſufructu, an valeat remiſſiuè.*

QVÆSTIO XXIV.

1 NOn ab re hic cenſui obſeruare dicta per Regnicolas de refutatione feudi facta, reſeruato vſufructu, vt quidem vſque ad tempora Frecciæ in donatione feudi facta
reſeruato vſufructu, fuit ſeruatum valere, & releuium non deberi tempore
2 mortis donantis, vt in cauſa D. Ca-
¶ therinæ dela Ratha Comitiſſę Caſertæ, quę donauerat caſtrum D. Franciſco Gambacurta, de qua deciſione memicit *Ayell. de iure adohæ num.* 80. qui dicit, quod Franciſcus voluntariè
¶ ſoluit releuium, & iterum ipſo Freccia patrocinante, fuit deciſum in cauſa
3 cuiuſdem nobilis Hydruntini, qui donauerat feudum, quodam reſeruato vſufructu, & adminiſtratione, dummodo tamen (admictit *Frecc. d. author. nu.* 17.) quod accedat aſſenſus domini, ex quibus licet videbatur Frecc. inclinare, quòd idem eſſet dicendum, in refu-
4 tatione facta reſeruato vſufructu, tamen aliter ſeruari dicit, per Regiam Cameram, vt tales refutationes non admictantur, & quatenus admictuntur, ſemper pro Curia ſeruatur releuiũ tempore mortis refutantis ſoluẽdum.
5 Sed poſt tempora Frecc. vſq; ad tẽpora Io. Franc. de Ponte, qui de hac re latè *de poteſt. Proreg. titul. de refutat. feud.* §. 3. aliter ſeruari dicit, & video
6 ex *d. Franc. de Ponte*, qui admictit talẽ refutationem, ſeruato vſufructu, in Regno non poſſe fieri cum aſſenſu Proregis, ſed opus eſt aſsẽſu immediato Regi, ea adductus ratione *ex pragm. vulgo delli noue capi*, prohibente Proregibus aſſenſus præſtare, ſemper quòd diuiſio feudi inducitur, quam diuiſionem induci autumat ipſe Franc. de Ponte; in eo caſu, quo dominium vtile diuiditur à proprietate feudi, cum vſusfructus ſit pars dominij, vt latè ibi fundat ad num. 7.
6 Declara tamen hæc dicta per *Frãc. de Ponte ibi* §. 3. *num.* 1. tales refutationes reſeruato vſufructu poſſe fieri contemplatione matrimonij, vel cum
¶ cauſſa, vt ipſe refert §. 4. *in fine*, & ita fuiſſe deciſum in cauſſa Principis Męlphię cum Comite Sinopolis.
8 Declara ſecundo, vt valeat refutatio, & integrum releuium non debea-

tur, ſi refutans refutaſſet reſeruando ſibi tantùm limitatam facultatem diſponendi de aliqua quantitate ſuper feudis, tunc enim integrum releuium non ſoluitur, ſed fit compoſitio cum Regia Curia, vt poſt *Frecc. d. authorit.*
¶ *3. num.* 18. *in fine*, refert fuiſſe deciſum *Reg. de Ponte d. §. 4. num. 6. in fine*, in cauſſa Ducis Magdalonis, qui donauit omnia feuda filio, reſeruata ſibi poteſtate diſponendi de ducatis centum mille, in beneficium D. Mariç Annunciatæ Neapolitanæ pro redemptione ſuorum peccatorum.

9 Declara tertio, vt valeat refutatio, ſi primo loco refutans reſeruaſſet ſibi vſumfructum, & deinde in alio contractu, facta prius mẽtione de primo eius tenore, refutaſſet, adempto vſumfructu, & omnia refutaſſet, prout ita concludere videtur *Vinc. Anna alleg.* 23. *vol.* 1. *& alleg.* 75. *vol.* 2. de quo meminit *de Ponte d. §. 3. num.* 2.

10 Ex quibus clarè deducitur, & indubitatè patet, qoòd in Regno noſtro hodie tales refutationes ſine cauſſa non admictuntur, & ſi admictuntur præuio Regis aſſenſu, releuium debetur, ſi in regiſtratione eſſet eſſet reſeruatum per Regiam Curiam.

Et an valeat refutatio facta de feu-
11 do reſeruato vſufructu, ſine vel cum aſſenſu Regio, vide quæ latè contra *Camerar.* diſputat defendendo Andreã de Iſern. *Oct. Bammacar. in cap. beneficium cum vaſſallo quæſt.* 1. *per totum*, vbi plures hinc inde recenſet ſententias, & concludit.

ARGVMENTVM.

Nouus ſucceſſor in feudo, an teneatur ſoluere releuium per ſuos prædeceſſores non ſolutum, & quid ſi eſſent plura releuia non ſoluta, & quid in laudimio, vel cenſu præterito, affirmarunt & ſatius erit pro ſoluente, vt ſibi à fiſco, vel alio cui ſoluit, ſibi actiones faciet cedere, Item in ſeruitio feudali, in collectis, & tributis remiſſiuè.

SVMMARIVM.

1 *Nouus ſucceſſor in feudo, an teneatur ſoluere releuia non ſoluta per ſuos prædeceſſores dubitatur.*
2 *Actio perſonalis non ſequitur poſſeſſorem feudi.*
3 *Nouùs ſucceſſor non teneatur ſoluere cenſus præteritos, quod intellige in Emphiteuta Reipublicæ, ſecus priuati num.* 7.
4 *Nouus ſucceſſor in feudo tenetur ſoluere releuia non ſoluta.*
5 *Nouus ſucceſſor in emphiteuſim, debet ſoluere laudimia præterita non ſoluta.*
6 *Actio pro laudimio hypothecaria eſt.*
8 *Ementes feuda, & ſoluentes releuia non ſoluta, debent ſibi cedi facere actionem à fiſco contra venditorem.*
9 *Nouus emphiteuta ſoluens laudimia debet ſibi cedi facere actionem contra ſuos authores venditores.*
10 *Nouus ſucceſſor in feudo, tenetur ſoluere ſeruitia præterita non præſtita per ſuos prædeceſſores.*
11 *Nouus ſucceſſor an teneatur ſoluere canonem, tributa, decimas, cæteraq; onera, non ſoluta, remiſſiuè.*

QVÆSTIO XXV.

1 SI feudum alienaretur in extraneũ, vel qs ſuccederet in illo, & releuium nõ eſſet ſolutum à ſuo prædeceſſore, vel ab illo, à quo cauſam nouus ſucceſſor habet, vel ſi eſſet plura releuia, an iſte nouus ſucceſſor, vel qui emit teneatur ad ſoluendum releuia non ſoluta per ſuos prædeceſſores? videtur dicendum, non eſſe ſoluenda, cum actio ad releuium tan-

tantum perſonam videtur adſtringere vt ſupra 1.p.q.7. annui ex Freccia, cæteriſq; imò ſolus primogenitus videtur adſtrictus ad illud ſoluendum, eſt namque onus perſonale feudatarij, &
2 nõ egreditur ipſius perſonam, adeòut, alienata re, poſſeſſor nõ teneatur arg. eorũ, quæ dicit *gloſ. in l. 3. §. opus ff. de alienat. iudic. mutand. cauſa fact. Vrſill. ad Afflict. deciſ. 95. num. 4.* facit quòd non abſimile notauit *Guid. Pap. deciſ.*
3 9. affirmans de iure nouum ſucceſſorẽ non teneri ad cenſus præteritos, & nõ ſolutos, reddens rationem, ex quo tãtum eſt obligatus ipſe primus emphiteuta, cum actio perſonalis non ſequatur fundi poſſeſſorem, facta alienatione *l. 1. §. hæres ff. ad Trebell. Vrſill. d. deciſ. 95. num. 1. & 2.* dicens deciſionem Guid. Pap. procedere in emphiteuta Reipublicæ, in quo hoc ſpeciale eſt, ſecus autem in emphiteuſi priuatorũ.

Conferunt huic concluſioni, quæ
5 de laudimio ſcripta ſunt, alias per *gloſ.* —— *in §. 22. glo. 1. num. 139. verſ. ſecundo,* dicentem Dominum non teneri ad faciendam inueſtituram vltimo ſuccedenti, niſi prius ſolutis laudimijs prę-
6 teritis, ſubditque pro laudimio dari actionem hypotecariam contra nouum ſucceſſorem, *ità ex Amad. de Ponte q. 45.*
¶ *laudimial. refert fuiſſe deciſum Franch. deciſ. 430. Menoc. conſ. 297. & 444. Surd. deciſ. 31. qui latè de hac materia diſputat, Hieron. Lauren. deciſ. Auenion. 122. in fine, Gaſpar. Theſaur. deciſ. Pedem. 75. nu. 3. Io. Bapt. Conſtla de ratione ratæ q. 112. num. 8. & 9.*

Conferunt ſecundo, quæ notauit
7 *Afflict. deciſ. 95. & ibi Vrſill.* concludentes, ꝙ nouus ſucceſſor teneatur ſoluere cenſus, & laudimia præterita, eſt benè verum aduertendum in caſu noſtro, quòd hæc cõcluſio in Regno noſtro tantum ſubſtineri poteſt, vbi negari non poteſt, quin hodie releuium non ſit onus reale feudi, & quod actio pro illo ſit realis, vel perſonalis in rem ſcripta, vt diximus d. q. 7. p. 1. licet alias dicendum eſſet contrarium, cum actio ad releuium perſonalis ſit, vt poſt alios ibi allegatos, aduertit *Maſtrill. d. deciſ. 112. num. 56.* ex verbis Frecc. dicentis; quod perſona feudatarij tantum grauata eſt ad ſoluendum releuium.

Aduertendum ſecũdo eſt, per illos,
8 qui de nouo ſuccedunt in feudo, quod fortaſſe pater emiſſet, & releuia non eſſent ſoluta per præteritum poſſeſſorem, vt quando ſoluunt Fiſco releuia prædicta non ſoluta, faciant ſibi cedere actiones contra dictos feudatarios,
9 à quibus cauſam habent, *prout ex l. Modeſtinus, ff. de ſolution. ex l. in creditore, ff. de euictione.* aduertit in ſolutione laudimiorum præteritorum non ſolutorum, *Vinc. de Franch. deciſ. 430. num. 1.* ideò ſint cauti tales feudatarij ementes, & ſoluentes releuia præterita, vt faciant ſibi cedere actionem à Fiſco, contra dictos creditores, & hoc ad omnes bonũ finem, quia poſſunt agere contra vendentes, maximè quando feudum liberè ſinè onere fuiſſet venditum.

Declara, non ſolum procedere hanc
10 concluſionem in releuio, ſed etiam in ſeruitio feudali, vt nouus ſucceſſor teneatur ſoluere, & preſtare ſeruitia, non præſtita per ſuos prædeceſſores, à quibus cauſam habet, *ſecundum Andr. de Iſern. in cap. 1. §. hac edictali, de prohib. feud. alien. per Lothar. Frecc. de ſubfeud. lib. 2. author. 5. num. 13. idem Andr. in cap. 1. §. ſed nec alia iuſtior, quæ ſit prima cauſa benefic. amittend. Afflict. d. deciſ. 95. num. 4. Lucas de Penna in l. 2. in fine, C. de fund. rei priuat. Maſtrill. d. deciſ. 112. num. 22.*
11 Et in collectis, tributis, decimis, laudimijs, canone, cæteriſq; oneribus realibus, dicas hanc etiam procedere concluſionem, *de quibus latè per Afflict. d. deciſ. 95. vbi Vrſill. Vinc. de Franch. d. deciſ. 430.* cæteriſq; ſupra allegati, ad quos remitto lectorem.

A R-

ARGVMENTVM.

Succeſſor in feudo ex pacto, & prouidentia, an teneatur ſoluere releuium ob mortem vltimi decedentis, heſitatur. Negatiua proponitur ſententia Frecc. & Bammacarij dubitantium, ex mente Andr. de Iſer. Deinde incidenter multifariam diſſeritur, quonam modo, iure, & ratione quis ad feudum ex pacto, & prouidentia ſuccedere dicitur ex dictis per Germanos, Francigenas, & Citramontanos, lateq; verba Iſern. (in hærede tantum, releuium mos introduxit) declarantur. Tandem affirmatiua recipitur ſententia, releuium eſſe ſoluendum, ex author. Frecc. & negatiuam ſententiam ſubſtentabilem eſſe proponitur.

SVMMARIVM.

1 *SVccedens in parte altera feudi per ius adcreſcendi non tenetur ad releuium ob mortem confeudatarij.*

2 *Succedens in feudo ex pacto, & prouidentia, an teneatur ſoluere releuium.*
Feudum ex pacto non dicitur venire ad ſucceſſorem iure hæreditario, ſed ex forma pacti, dicitur primo conceſſionario ſuccedere.

3 *Succeſſor in feudo ex pacto, dicitur ſe referre, vt membrum ad caput, vt riuulus ad fontem num. 4.*

5 *Vti cauſatum ad cauſam, ſiue principium 6. In ſinu primi acquirentis dicitur fuiſſe.*

7 *In pectore primi acquirentis dicitur extaſſe, & in eius lumbis.*

8 *Succeſſio in feudo ex pacto, reſpicit ſemper primum acquirentem, & n. 10. etiam ſi per mille manus tranſiret, ibid.*

9 *ſemper ad primum acquirentem vertit oculos, & in illis fert illũ.*

10 *in veneratione habet primum acquirentem.*

11 *debet habere ſanguinem primi acquirentis, quinimmò puriſſimũ eius ſanguinem.*

12 *dicitur venire ad feudũ, vt ex tunc, non autem vt ex nunc.*

13 *dicitur ſuccedere ex vi conceſſionis, ex vi contractus, ſiuè ſtipulationis.*

14 *dicitur ſuccedere ex forma pacti, virtute primæ inueſtituræ.*

15 *dicitur ſuccedere ex propria vocatione, ex contractu donationis, & ex propria perſona.*

16 *dicitur venire, non alio marte, ſed proprio, & iure proprio.*

17 *Ius proprium ſuccedẽtis in feudo ex pacto, eſt radicatum in prima inueſtitura.*

10 *Ius proprium ſuccedẽtis in feudo ex pacto velatum erat, nunc per mortem vltimi ſuccedentis diſcopertum, & ac ſi nunquã velatum fuiſſet.*

19 *Feudum ex pacto deſertur ſuccedenti, vt quid diſtinctum ab hæreditate, ſiuè a maſſa hæreditatis.*

20 *debetur tanquam quid præcipuum, & ad inſtar æris alieni debiti adgnatis, vel familiæ.*

21 *debetur ex legali prouidentia conſtituti, ſiuè corporis ſingularis, & antè omnia deducitur.*

22 *Feudum ex pacto non ſpectat ad partes hæreditarias, licet in hæreditate reperiatur.*

23 *Ius ſuccedendi in feudo ex pacto, competit non à patre, ſed à primo acquirente.*

24 *Sententia Bammacar. refertur, dicentis releuium non deberi in feudo ex pacto.*

25 *Andr. de Iſern. in §. ſed & res num. 9. ponderatur, & num. 27. & 30.40.48.49. & ſeq.*

26 *Taxatiua includit caſus expreſſos, alios autem excludit.*

27 *Releuium non debetur, vbi quis ſuccedit ad feudum ex contractu facto inter viuos, vel radicato inter viuos.*

28 *Releuiũ nõ deberi à ſucceſſore in feudo ex pacto, & prouidentia ſubſtinetur, ex Bammac. & Authoris ſententia.*

29 Lex

29 *Lex odioſa intelligenda eſt in illo tantum caſu, in quo loquitur.*

30 *Feudum ex pacto, ob delictum poſſidentis, vadit ad vocatum per pactum.*

32 *Feudum hæreditarium ob delictum vadit ad Dominum.*

33 *Feudum ex pacto transfertur in vltimum ſuccedentem vocatum, non ex perſona vltimi morientis, ſed primi acquirentis per mortem vltimi poſſidentis.*

34 *Frecc. ſententia dicentis releuium non deberi de feudo ex pacto.*

35 *Succeſſio feudi ex pacto à ſucceſſione feudi hæreditarij differunt.*

36 *Conſuetudo ſoluendi releuium non eſt trahenda ad caſum ſimilem.*

37 *Gabella impoſita ratione plauſtri, ſi dixerit de plauſtro vini, non eſt ſoluenda de plauſtro olei.*

38 *Natura feudi dicitur alterari ex pacto, vel prouidentia, & alterã ex pacto, ſiuè prouidentia aſſumere.*

39 *Succeſſio ex pacto differt à ſucceſſione hæreditaria, ideò releuium non includit.*

40 *Releuium cur non debeatur ab inueſtito de feudo recaſuro Regi, perpenditur ratio, quia venit ad feudum ex pacto, ſiuè conceſſione Regis.*

41 *Succedens ex pacto, quia non ſuccedit vt hæres non tenetur ad releuium.*

42 *Onera, vt non debeantur ex re, ſed vt libera ſit, debemus ſemper interpretationem facere.*

43 *Inueſtitura petenda eſt in feudo ex pacto, & prouidentia, ideo releuium deberi, difficultatur, & reſpondetur.*

44 *Succeſſor in feudo ex pacto dicitur hæres feudalis, ideò ſoluere debet releuium, contra Bammac. ſed reſpondetur nu. 46.*

45 *Roland. à Vall. declaratur.*

46 *Succeſſor in feudo ex pacto, quatenus dicitur hæres feudalis, intelligitur reſpectu primi acquirentis.*

47 *Releuium non deberi in feudo ex pacto, ſuadetur authoritate Frecc. & Bammacarij.*

48 *Releuium, vt debeatur ſufficit, quod concurrat maior pars requiſitorum.*

49 *Succeſſio in feudo ex pacto adhuc debet conſiderari in ſolutione releuij.*

50 *Releuium eſſe ſoluendum per ſucceſſorem ex pacto concluditur, ex authoritate Freccia ſibi contrarij.*

51 *Tempus petendæ inueſtituræ in feudo ex pacto, & prouidentia remiſſiuè.*

QVAESTIO XXVI.

1 Dixit *Marin. Frec. lib. 2. author. 3. num. 15.* quod ſi feudũ eſſet cõceſſũ pluribus, & vno decedẽte, eius pars accreſceret alteri, in qua ſuccederet, quo caſu iſte, q venit ad dictam partem, non tenetur ad releuium, ea nimirum ratione, quia hoc feudum, ſiuè eius partem non habet ex ſucceſſione, vt hæres, ſed ex pacto, & contractu, quo caſu conſuetudo releuij non loquitur, quæ tantum in hærede releuiũ introduxit, *vt dixit Andr. de Iſern. in d. §. ſed & res nu. 7.*

Ego ſumpta occaſione ex illis ver-
2 bis Frecc. feudum ex forma conceſſionis non dicitur obuenire ad alterum, ex reg. iuris, ſed ex pacto, & contractu; Quæro dum in feudo ex pacto, & prouidentia, quis non dicitur venire ad illud, uti hæres ultimi morientis, neq; titulo hæreditario, ſed ex pacto, & cõtractu concedentis, adeòut primo acquirenti uideatur quis ſuccedere ex forma pacti, *Andr. de Iſern. in cap. 1. §. hoc quoq; num. 6. de ſucceſſ. feud. Bald. & Martin. Laudenſ. in cap. 1. de eo, qui ſibi, & hæredib. ſuis, Vdalric. Zaſ. in epit. feud. p. 8. num. 6. Io. Borcholtem de feud. cap. 7. num. 93. Nicol. Intrigliol. de feud. centur. 1. q. 51. num.* 301. ubi alios allegat, & dicitur venire ad illud ſucceſſor, & ſe
3 referre dicitur, vt membrum ad caput *ità Io. Conſaluus de feud. cap. 8. num. 17.*
4 Et vti riuulus ad fontem, *Bald. in cap. 1. an adgnat. Marin. Frecc. lib. 3. tit. dẽ different. inter feud. ex pacto, & hæreditarium diff. 9.*

5 *diff.* 9. & vti cauſatum ad cauſam, ſiuè
principium ſuum, *Conſaluus d. loco*, & in
6 ſinu primi acquirentis dicitur fuiſſe,
ità Alex. Raudenſ. conſ. 34. *ſub num.* 16.
vol. 1. *Andr. Knichen de veſtitut. paction.*
7 *cap.* 2. *nu.* 78. *p.* 1. ſiuè in eius pectore
extaſſe dicitur, *ità Io. Alſot. diſput. feud.*
theſi 8. & in eius lumbis fuiſſe dicitur,
ità Bernard. Greueus in practicis concluſio-
nibus ad ſingul. obſeru. Gayll. lib. 2. *concluſ.*
8 149. *nu.* 2. Eumq; ſolum in ſuccedendo
do reſpicit, *Bal. in cap.* 1. §. *fin. de ſucceſſ.*
feud. idem Bald. & Laudenſ. in cap. 1. *de*
eo, qui ſibi, & hæred. ſuis, Roland. à Vall.
9 *conſ.* 3. *num.* 9. *vol.* 1. Ad quem ſemper
vertit oculos, *Marin. Frecc. lib.* 3. *de diſ-*
fer. inter feud. ex pacto, & hæreditario,
diff. 9. ſiuè quem ſemper fert in oculis,
ità Io. Vvagnerus diſput. feudal. 6. *theſ.* 6.
16 Et in veneratione habet, *Io. Alſotus d.*
diſput. 6. *theſ.* 13. ſemperq; reſpectum
ad illud habet, *Vvagner. d. loco.* Quin-
immo & ſi per mille manus tranſiret,
Bald. in cap. 1. *num.* 6. *de feud. Marchiæ,*
vbi Afflict. num. 12. *& in cap.* 1. *num.* 5. *ſi*
vaſſall. feud. priuetur. Guliel. Hametton.
de feud. lib. 2. *c.* 5. *Herman. Vult. lib.* 1.
cap. 9. *num.* 104. *verſ. in hac opinionum*
11 *varietate*. Et ſanguinem primi acqui-
rentis habere neceſſe, quis habet, *vt*
poſt alios Vulteus lib. 1. *cap.* 8. *n.* 26. *verſ.*
ita igitur hoc omne. Quinimmo puriſſi-
mo ſanguinis riuulo, *ità Bartholomeus*
Caſentinus de caualcata, & ſeruit. feudal.
cap. 13. *nu.* 20. *par.* 2. Et ſuccedens di-
12 citur venire, ut ex tunc, non vt ex nūc
Andr. de Iſern. in cap. 1. *num.* 7. *in fin. de*
inueſt. de re alien. fact. Andr. Knich. de
veſtitur. paction. cap. 2. *num.* 9. *par.* 1. Et
13 dicitur venire ex vi conuentionis,
Frecc. lib. 3. *tit. de different. inter feud. ex*
pacto, & hæredit. diff. 9. *Curt. conſ.* 50. *vol.*
4. Immo vi contractus, *Nicol. Intrigliol.*
cent. 1. *q.* 51. *nu.* 149. ſiuè ſtipulationis,
Barthol. Camerar. in cap. Imperial. §. *præ-*
14 *terea ducatus*, vel pacti in inueſtitura
appoſiti, *Socc. conſ.* 19. *incip. prò deciſione*
vol. 5. Ex virtute primę inueſtituræ, *Iul.*
Clar. in §. *feudum q.* 79. *num.* 3. *verſ. nam*
15 *& hoc caſu*. & ex propria vocatione,
Andr. Knichen de veſtitur. paction. cap. 2.
nu. 9. Immò ex contractu donationis,
& conceſſionis de per ſe, *Frecc. d. loco*
diff. 1. & ex propria perſona, *Pariſ. conſ.*
65. *num.* 26. *vol.* 3. *Philipp. Matthei inter*
conſ. Academiæ Marpurgenſ. vol. 3. *conſ.*
16 25. *num.* 25. Immò non alio marte, ſed
proprio; *Andr. Knichen. d. cap.* 2. *num.* 9.
Et iure proprio dicitur venire ad feu-
dum, *Andr. Gayll. lib.* 2. *obſeru.* 154. Quod
17 ius proprium erat iam ante radicatum
in prima inueſtitura, *Chacheran. deciſ.* 1.
18 *nu.* 1. Quod velatum, quaſi erat, nunc
per mortem uaſſalli proximè defuncti
diſcopertum, *Frecc. d. loco diff.* 26. Cu-
lus mortis, & uelaminis ſublati de
cauſa, habetur illa ratio, ac ſi nunquā
in mundo extitiſſet, *Frecc. d. loco diff.* 6.
Item feudum ex pacto deſertur, ut
19 quid diſtinctum, & ſeparatum ab hæ-
reditate allodiali, *Decius conſ.* 78. *num.* 4.
& 5. *Cacheran. deciſ.* 161. *nu.* 10. *cæteriq;*
paſſim; ſiuè à maſſa hęreditaria, *ita*
Andr. Knichen de veſtitur. paction. par. 1.
20 *cap.* 2. *num.* 40. Et debetur tanquam
quid præcipuum, *Henrich. à Roſental.*
cap. 7. *concluſ.* 13. *num.* 10. & debetur
tanquam ad inſtar æris alieni debiti, &
adgnatis, uel familiæ, *Hartam. Piſtor.*
lib. 2. *quæſt. iuris par.* 2. *q.* 38. *num.* 20.
Roſental. d. cap. 7. *concluſ.* 13. *nu.* 10. *Hu-*
bert. Giphanius de iure feud. cap. 12. *nu.* 6.
21 *verſ. quia feudum debetur*, ex legali pro-
uidentia conſtituti, *Io. Vvagner. diſput.*
feud. 6. *theſi* 7. ſiuè corporis cuiuſdam
ſingularis, *Io Alſotus diſput. feudal.* 7. *theſi*
8. quod ante omnia deducitur *Harta-*
man. Piſtor. d. lib. 2. *par.* 2. *q.* 38. *num.* 2.
Ludolph. Schrader. de feud. par. 7. *cap.* 5.
n. 51. *& ſeqq. Roſental. d. concl.* 13. *nu.* 10.
22 Et in ſumma in quantum ſpectat ad
noſtram quæſtionē, feudum ex pacto
ad partes hæreditatis minimè ſpectat,
Alex. Raudenſ. conſ. 1. *nu.* 142. *lib.* 1. licet
in hæreditate repetiatur, *Marin. Frecc.*
tit. de differen. feud. ex pacto, & prouidē-
23 *tia diff.* 8. Et ſuccedendi ius competit
in feudo ex pacto, & prouidentia, non
ex

ex patre, ſed à primo acquirente, *Andr. Gayll. lib. 1. obſeru. 49. ita Franc. Iacobus à Monte Regali cap. 4. de modo acquir. feud. pater. concl. 4. num. 40.* hiſq; ſimilibus, & alijs attributis feudum ex pacto exornatur, de quo feudo ex pacto, & prouidentia permulta eruditè diſcurrit *Iul. Cæſar. Gallupp. par. 1. ſui method. feud. cap. 5.*

Sed vt ad rem, vndè digreſſus fui
24 redeam, in hac quęſtione duas reperio ſententias DD. vna quæ dicit non eſſe ſoluendum releuium in feudo ex pacto, & prouidentia, altera, eſſe ſoluendum. *D. Oct. Bammac. in addit. ad Frecc. d. loco*, in eam inclinauit ſententiam, dicēdo releuium non deberi per hæc verba, Notes ad hoc verba *Iſern. in d. §. ſed & res per quos fiat inueſtit.* ex cuius dictis colligas cònclusionem, ꝙ releuium non debetur in feudo ex pacto, quia ſuccedens, non vt hæres, neq; titulo hæreditario habet feudum, ſed ex pacto, & contractu concedentis, & ſic conſuetudo, quæ in hærede ſuccedente in feudo releuium introduxit, ceſſat; hęc Bammac. qui in fine ſubdit, ſed cogitabis, quaſi quod hoc abſolutè non firmet.

25 Prò qua ſententia faciunt verba *Iſern. in d. §. ſed & res num. 9.* in fine dicentis, quod ſolutio releuij introducta eſt in ſuccedente hærede tantū, pondera mecum taxatiuam illam, tantum, ex quibus videtur, quod ſemper, quod quis ad feudum ſuccedit vt hæres, ſoluit releuium, ſed quando non ſuccedit ad feudum vt hæres, vt in feudo ex pacto, & prouidentia, tunc ratio-
26 ne taxatiuæ, quę alios caſus, vltrà expreſſos, excludere videtur, ideò ſoluere non debet, quam ponderationē benè detexit Frecc. d. loco dicens, quòd quando feudum ex forma conceſſionis obuenit alicui, non dicitur obuenire ex reg. iuris, ſed ex pacto, vel ex contractu, quo caſu conſuetudo non loquitur, ſed loquitur quando iure ſucceſſorio regulari, quis admictitur ad feudum, ex quibus vides, quod illa taxatiua tantum includit caſum, quādo ſucceditur vt hęres, & excludit alios caſus in quibus non ſucceditur iure hæreditatio.

Vnde idem Bammac. in *addit. ad Iſern. in d. §. ſed & res num. 7. in fine*, ad illa verba, *in hærede tantum*, dicit, Notes perpetuū, hæc verba Iſern. eſt enim clauis totius materiæ releuij, ex qua plures terminari poſſunt quæſtiones, & in ſumma in omnibus contractibus factis inter viuos, vel radicatis inter viuos, ex quorum viribus feuda vadūt ad filios, & non tamquam hæredes, titulo hæreditario, & ſucceſſorio, ſed particulari ex pacto, vel contractu, tūc releuium non debetur, ratio aſſignatur ab Iſern. hìc, quia in ſuccedente hærede tantū ſolutionem releuij mos introduxit. Hæc Bammac. ibi ad Iſer.

Ego verò ſententiam Bammac. ſe-
28 quendo (licet contrariū referat Frec. loco inferius allegando) dico, iure, & ratione ſuſtineri poſſe, vt ſuccedens in feudo ex pacto, & prouidentia releuium ſoluere non teneatur. Tum primo ſic argumentando, releuij ſolutio odioſa eſt, contra iuris communis feudorum regulas, vt ſupra docuimus, ſed in odioſis ſtricta facienda eſt interpre-
29 tatio, adeòut in illo caſu, in quo lex illa odioſa loquitur, eſt intelligenda, & in illo nos loqui debemus, nec aliter caſum illum, ad alium caſum extendere debemus, *ità Roſental. d. concl. 66.*
30 *num. 6. cap. 6.* adeòut caſum omiſſum, & & nos debemus omictere, vulgat s iuribus, ſed conſuetudo releuij loquitra, & introducta fuit in hærede ſuccedēte tantum, vt dixit *Andr. de Iſern. d. nu. 7. & 9.* Ergo dicendum eſt non habere locum in illo, qui ſuccedit, non vt hæres, ſed ex pacto, & prouidentia concedentis, & conceſſionarij, vide quæ dicam infra q. 28. verſ. non tamen erit inferendum.

Quam conſequentiam probo, quia ſuccedens ex pacto, non dicitur propriè

ptiè ſuccedere,quia non defertur feu-
dũ(vt dixi) ex regula feudi ſed ex pro-
uidentia pacti, vt ait *Frecc. d. num.* 15.
& nos modò annuimus, conſuetudo
autem loquuta fuit in ſuccedente hæ-
rede tantum, & ſic in caſu proprio,er-
gò non eſt trahenda ad caſum impro-
prium.

Tum ſecundo, quia in ſpecie hoc
31 firmauit Frecc.d. loco paulò inferiùs,
quod ideò feudum ex pacto, & proui-
dentia ob delictum feudararii, non
vadit ad Dominum, ſed ad vocatum
32 per pactum, *Frecc. d. loco col.* 1. ſecus in
hæreditario, quod vadit ad Dominũ,
de quo *Nicol. Intrigliol. cent.* 1. *q.* 51. *nu.*
28. *& ſeq. Roſental.cap.*7.*concluſ.*20. *Vl-
daric. Zaſ. de feud. par.* x. §. *nunc ad ſe-
cundum,Thom.de Marin. de generib.feud.
tit.* 2. *nu.* 86. *&* 60. *Carol. à Kircheberg.
in ſuo diſcurſu de feud. ex pacto, & proui-
dentia cap.* 5. *num.* 95. cæteriſq; quia ip-
33 ſe non eſt verus poſſeſſor, & feudum
transfertur in ipſum non ex ſucceſſio-
ne vltimis decedentis, *Cephal. conſ.* 4.
nu. 43. *lib.* 1. ſed propter eius mortem
de primo conceſſionario ad ipſũ tranſ-
fertur ex pacto, ideò infert Frecc. ibi
34 quod releuium ſoluere non debet, eò
quòd non ſuccedit verè iure regulari
feudorum, ſed ex pacto, & prouiden-
tia primi acquirentis, *Iſern. in cap.* 1. §.
ſciendum num. 5. *de feud. cognit. Frecc. de
different. feud. ex pacto diff.* 33. *Roſental.
de feud. tit. de ſucceſſ. ex tex. cap.* 7. *con-
cluſ.* x. *nu.* 8. *& Frecc.d.author.*3. *poſt Ty-
raquell. Paul. de Caſtr. Caſſaneum, Ruin.
Bald. cæteroſq; allegat ab Iſern.*

Et ſi quis vellet dicere, quod ſuc-
35 cedit ad ſimilitudinem, vel quod ſuc-
ceſſio ex pacto ſimilis eſt ſucceſſioni
hæreditariæ, quod eſt falſum, *vt
Afflict. in cap.* 1. *num.*7.*de capit. Corrad.*
36 adhuc dico, quod dicta conſuetudo
non eſt intelligenda, & trahenda ad
caſum ſimilem, vt dicit *Frecc. ibidem
Iſern. in cap.* 1. §. *in oſtenditijs nu.* 15. *circa
principium de capitul. Corrad.* ſubdens
Iſern. nec eſſe trahendum, etiã ſi eſſet
37 identitas rationis,& dat exemplum,
vt ſi gabella ſoluenda ſit de plauſtro
vini,non eſt ſoluenda de plauſtro olei,
licet ratio ſoluendæ gabellæ eſſet tan-
tum in plauſtro, non autem in vino, vbi
38 allegat iura. Inſuper alia rõne potiſſi-
ma, quia quando feudum conceditur
ſub pacto, & prouidentia, adicitur natu-
ra feudi alterari, & alteram aſſumere
ex forma pacti, quod apponitur, & ſe-
cundum illud regulari debet, quippe
limitat, vel explicat ſucceſſionem, ad
quã, vt quis admittatur, ſufficit vt ha-
beat qualitates requiſitas in pacto,
quo caſu vocatus, licet non veniat ad
feudum poſt mortem vltimi poſſiden-
tis, tamen quia mors eſt cauſa, vt ipſe
capiat feudum, non autem regularis
ſucceſſio(vt ſupra annui) quæ per pa-
39 ctum alterata eſt,ſed in hoc caſu rele-
uii, attendi debet rei natura. ex qua
oritur actio, nempè ipſa ſucceſſio hæ-
reditatis, ſed mutata natura feudi,ſeu
alterata per pactum, & prouidentiam
concedentis, *tunc dicit Frecc. ibid. d. col.*
1. *circa finem fol.*318. quod transfertur
in aliam ſpeciem ſucceſſionis, quæ nõ
requirit, vt quis ſit hæres vltimi dece-
dentis, ergò cũ ſit alia ſpecies ſucceſ-
ſionis nõ poteſt naſci actio ad releuiũ,
quæ tantum naſcitur in ſuccedẽte hæ-
rede, vt dixit *Iſern. ibi d.* §. *ſed & res.*

Conferunt, quę dixi de feudo reca-
40 ſuro Regi per mortẽ Titii, & alteri in
dicto caſu mortis conceſſo, vt inueſti-
tus ſuccedens per mortẽ Titii, non te-
neatur ſoluere releuium, ea potiſſima
ratione, quia inueſtitus uenit ad feu-
dum, non ut hęres Titii, ſed ex pacto,
& conceſſione facta à Domino, & ſic
ex contractu radicato inter uiuos, ꝙ
idem dicendũ uidetur in caſu noſtro,
in quo quis uenit ad feudum propter
mortem, non ut hæres ſuccedens ulti-
mo decedenti, ſed uenit ex prouiden-
tia, & pacto primi acquirentis vti uo-
catus per inueſtituram,& nõ uti hętes,
& proximior ultimi decedentis,ſed uti
habens qualitatem ſuccedendi per le-

gem

gem inueſtituræ appoſitam,& ſic dum in feudo ex pacto, & prouidentia quis
41 non dicitur venire, vt hæres, meritò conſuetudo releuij ſoluendi, non eſt intelligenda in eo,cum in hærede tantũ loquuta ſit, & hoc caſu dicit *Frecc. d.loco nu.* 15. *propè num.* 16. quòd cum non ſit clatum illud deberi,dum in hęrede tantum conſuetudo introduxit, ſequitur, quod & nos nec inducere
42 debemus, imò quod magis eſt fauere debemus libertati, & propitius ad abſoluẽdum, nec noua onera imponere, & dum in hoc caſu quid certi habere non poſſumus,tunc conſuetudo à lege interpretatur, vt de vno caſu ad alium ſibi ſimilem non fiat extentio,& cum omiſſum ſit, non debet ſuppleri in dãnum alterius, meritò cum in feudo ex ex pacto,& prouidentia nihil certi habeamus per conſuetudinem, ſequitur, quod omiſit caſum hunc, cum prorſus contraria ſint feuda ex pacto, & hæreditaria, vt ſuo diximus loco, & per DD *in cap. an agnat Frecc.num.* 15.per totam illam interpedinem,& alia, vt per eum, quæ in ſpecie videntur facere ad caſum noſtrum, ergo de contrario ad contrarium non eſt trahenda.

Sed huic, quam fundauimus, ſententię, nimis videtur obſtare vna diffi-
43 cultas, & eſt, quod ſuccedens ex pacto, & prouidentia per mortem vltimi decedentis tenetur petere inueſtiturã, ſed releuium debetur propter renonationem inueſtituræ, vt ſupra diximus, quia reſpondetur, ꝙ multi ſunt caſus, in quibus petitur inueſtitura, & non ſoluitur releuium, vt in feudo empto vbi ſucceditur ex contractu, vt ſupra diximus, & in refuratione immediatè ſucceſſuro &c. & ſic non eſt bona difficultas.

Sed alia eſt difficultas, quæ magis
44 ſtringit,& obſtare videtur, quia iſte vocatus ex pacto ad feudum poſt mortem per inueſtituram dixit *Roland. à Vall. conſ.* 40. *num.* 10. *vol.* 4. dicitur ſuccedere in feudo etiam repudiata hæreditate vniuerſali, quia ſatis eſt, ꝙ ſit hæres feudalis, & ſic in dicto feudo ſuccedat,quo caſu, cum ſit hæres in feudo verificantur verba Iſern. quod in ſucceſſore hærede tantum conſuetudo releuium induxit.

Cui ſecundæ difficultati, quæ me trepidare facit ab opinione Bammac.
45 adhuc reſpondetur vltra ea, quæ diximus ſupra ſi debeatur releuiũ de feudo legato cũ aſſenſu, dicas quod dicta Roland.à Vall.ſunt contrà omnes feudorum regulas, dictantes quod in feudo ex pacto, quis non venit vt hęres, ſed ex pacto,vt in ſpẽ apertis tibiis dixit poſt cæteros *Laurent.Syluan.de feud. recognit. quæſt.* 79. *num.* 3. *ex tex. in l.an vitium* §. *ex facto ff. de diuerſ. temp. præ-*
46 *ſcription.* vel ſi admitteremus, quod eſſet hæres,tunc eſſet intelligendum, non vt hæres vltimi decedẽtis,ſed primis acquirentis, vt dicit *Horat. Montanus loco allegando*, cui ſuccedere dicitur,vt ſupra dixi, & hoc concedendum puto, quo caſu deficit eſſentia releuij, quę eſt medietas fructuum illius anni, quo feudatarius moritur,& primus acquirens non eſt mortuus in illo anno, ſed ante,ergo releuium nõn debetur.

47 Ex quibus dubia videtur huius altercarionis deciſio, in qua ego fateor, quod niſi haberem authoritates *Frecc. & Bammacar.* non recederem in iudicando à contraria,ut ſuccedens in feudo ex pacto ſoluat releuium,quia ſub-
48 ſtentabilis erat, in ea enim concurrit mors feudatarij, petitio inueſtituræ, recognitio,& ſucceſſio,quæ requiruntur in ſolutione releuij, & licet non concurrat illa ultima qualitas, nempè hæredis,ſufficit ut cõcurrat maior pars requiſitorum, licet aliquo modo talis ſuccedens poſſet dici ſuccedere,ut hę-
49 res primi acquirentis; Et quia magis frequens eſt iſta ſucceſſio hæreditario iure, meritò cum leges adaptantur ad ea,quæ frequentius accidunt, ideò loquuta fuit de caſu iſto, tãquam de frequentiori,ergo non eſt dicendũ,quod

Bb caſus

caſus in feudo ex pacto ſuccedendi, nõ eſt ſub ea comprehenſus, cui conſiderationi, & ſi uideantur adhuc obſtare uerba illa Iſer. in hærede tantum, qui loquitur limitatè,& taxatiuè,ex rationibus,& dictis Frecc.& Bammacar. locis ſupra allegatis, Tamen,dum adhuc eſsẽ anceps,inter legẽdo accurrit mihi *Freccia locus lib. 3. de ſubſeud. tit. de diff. inter feud. ex pact.& prouid.diff.29.*
50 qui immemor eorum, quæ dixit(contra ſolitum ſuum) in dicto loco *auth. 3.* dicit quod vbi feudum eſt ex pacto,& prouidentia ſucceſſor infra annum, & diem petet renouationẽ inueſtituræ, vt *in cap. 1. quo temp. miles*, Et in Regno ſoluet releuium ex more,pro obtinenda renouatione inueſtituræ, ergo ſoluet releuium &c. ex quibus videtur, quod ſit ſopita hæc quæſtio ex authoritate Frecciæ hoc in ultimo loco, qui contrarium uidetur admictere, quod contrarium eſſet de iure tenendum in feudo ex pacto, & prouidentia, & poſtea gauiſus ſum maximè, quod ædita eſt repetitio aurea *in cap. Imperialem præcitati d.Horatij Montani, qui in d. §. præterea num.* 48. affirmatiuam, quam ego naturali ratione,& iudicio adductus indicaui,vt ex feudo, & pacto ſolui debeat releuiũ,ijs adductus rationibus, licet parum intricatè loquraut, ſed ego eius mentem ſubitò percepi, Primo dicit ipſe exemplo prælati, donatarij, & alterius, qui venit ad feudũ ex cõtractu; Prælatus enim non ſoluit, quia ad ipſum non vadit dominium, ſed adminiſtratio,nec ementes,vel donatarij,quia ipſi nõ ſuccedunt ob mortem,ergò ſoli ſuccedentes(vt mos eſt) debent ſoluere releuiũ,quando tamen in eis transfertur dominium ob mortem,quia etiam filij, donatarij tamen patris, nec ſoluunt releuium ob patris mortem, ſufficit enim,dicit ipſe, quod transferatur dominium poſt mortem, ſiuè ille,in quem transfertur,ſit hęres, vt in feudo hæreditario,ſiuè ſucceſſor, vt in feudo ex pacto, quia vtroq; caſu debetur releuium,ea ratione, nam adhuc in feudo ex pacto vltimus ſucceſſor diciture ſſe hæres ſaltem primi acquirentis, cuius reſpectu dicitur habere qualitatem hæreditariam.

Et tacitè videtur reſpondere ad dicta Andr. & Frecciæ,& Bammacar. dicentium, quod ſucceſſor in feudo ex pacto non venit vt hæres, ſed ex contractu, & ſic ex pacto primi acquirentis, dicens, quòd hæc ratio extrinſecè militat in feudo hæreditario, in eo .n. verſatur prouidentia acquirentis, qui prouidet ſuis deſcendentibus, & prouidentia dantis, vt dixi, non autem intrinſecè, quia aliàs contineret duas naturas contrarias.

Sed adhuc dubito, quia verba Andr. Iſer. dicentis in hærede tantum, & vbi hæreditario iure ſucceditur mos releuiũ introduxit obſtant, cogita rñ, quia habes hinc inde rationes, & authoritates, Quid autem in iudicando ſentirem ſi caſus occurrerit, Deus videbit.

Et rationes Horatii Montani, licet ſint ſubriles,& argutes, non tollũt, nec diruũt verba Andr. ſic ſemper obſeruata in hærede, vbi hæreditario iure ſucceditur, niſi tamẽ dicas ſufficere, vt concurrat maior pars requiſitorum, nempè mors vltimi poſſeſſoris, petitio inueſtituræ,eiuſq; renouatio, hæc ſufficiunt pro reſolutione iſtius quæſtionis, Et quando incipiat currere tempus ad petendam inueſtituram in feudo ex pacto, & prouidentia dicam infra quæſt. 31. par. 5.

ARGVMENTVM.

De feudo poſſeſſo per Vniuerſitatem, vel Societatem,Collegium,aliauè loca, quid ſtatuendum circa ſolutionem releuij,ſtante quod nunquam, & perrarò deficiunt, confertur,quòd teneatur

pete-

petere eorũ adminiſtrationes inueſti-
turã, Et Vaſalli Vniuerſitatũ, & Col-
legiorũ tenentur ſeruire eorum admi-
niſtratoribus, Negatiua rèfertur ſen-
tentia de iure, vt non ſoluant Vniuer-
ſitates, licet ſit contrarium receptum,
vt ſingulis quindecim annis ſoluant,
itemque duplicatum releuium in ſuo
caſu ſoluet, niſi culpa non daeſſet.

S V M M A R I V M.

1 *INueſtitura de feudo poſſeſſo per Eccle-
ſiã, Vniuerſitatem, vel Collegia debet
peti per Rectorẽ, Syndicũ, vel Aeconomũ.*
2 *Vaſſallus Vniuerſitatis, Collegij, vel Ec-
cleſiæ tenetur tantum ſeruire Syndico,
Aeconomo, vel Rectori.*
3 *Non ſingulorum, ſed Reipublicæ libertus,
dicitur eſſe libertus.*
4 *Vniuerſitates an teneantur ſoluere releuiũ
dubitatur, negatiuè concluditur num. 6.*
5 *Vniuerſitas non tenetur ſoluere releuium
quando Syndicus deſerit officium, &
ſuccedit alter in illo.*
7 *Vniuerſitates hodie in Regno noſtro Nea-
politano ſoluunt releuium ſingulis qui-
buſq; quindecim annis.*
8 *Feudum dum venditur, vel conceditur
Vniuerſitati, hodie in Regno noſtro appo-
nitur clauſula de ſtilo Cancellariæ, quòd
ſoluant releuium ſingulis quindecim
annis.*
9 *Vniuerſitas ſi tempore præfinito non ſoluit
releuium, tunc duplicati pœnam ſubibit.*
10 *Quod intellige ſi dolo, vel culpa non ſol-
ueret.*

QVAESTIO XXVII.

1 VNiuerſitates, Collegia, Eccleſias, hiſq; ſimilia loca, & perſonæ, poſſidere iam uidemus feuda, eorumq; inueſtitura à Domino, à quo feuda tenent, Syndici, Rectores,
Adminiſtratores, Aeconomi, hiſq; ſi-
miles eorum officiales inueſtituram
petere tenentur ita *Henrich. à Roſental.
cap. 6. concluſ. 63. nu. 3. tit. quibus mod.*
2 *feud. acquir.* licet è cõtrà vaſſallus Vni-
uerſitatis non tenetur ſeruire ſingulis
de Vniuerſitate, vel Collegio, ſed tan-
tum Syndico, vel Rectori, vel Aeco-
nomo, vel eius principali adminiſtra-
tori, *ità Iacob. de Ardizon. in ſua ſumm.
Rub. vtrum vaſallus alicuius Vniuerſita-
tis cap. 63. Andr. de Iſern. in cap. omnes
num. 6. ſi de feud. defunct. vbi Præpoſit.
num. 4. in fine, Martin. Laudenſ. nu. 11.
Afflict. num. 29. Aluar. in cap. 1. §. præ-
terea Ducatus de probib. feud. alienat. per
Federic. vbi Præpoſit. num. 6. Blanc. in
Epit. feud. lib. 2. cap. 1. nu. 19. Vdalric.
Zaſ. par. 7. num. 53. Bartol. Chaſſan. in
conſuet. Burgund. tit. dez fiedz Rub. 3. §.
7. num. 5. in princip. Ludolph. Scrader. p.*
3 *6. cap. 5. num. 11.* Eſt namque huius
dicti ratio, quia nõ eſt ſingulorũ liber-
tus, ſed Reſpublica honorem habere
debet à liberto *l. ſed ſi hac lege §. qui ma
numictitur ff. de in ius vocand.* pròut etiã
ſuo loco dicemus, illis enim ſeruien-
dum, quibus fidelitatis iuramentum
præſtatur.
4 Et quia Vniuerſitates, cæteraque
loca ſupradicta, nunquam, & perrarò
moriuntur, ſiue pereunt, videbatur,
quod Dominus perpetuò releuium
habere nõ poſſit, imò illo priuaretur,
dum mors nunquam interueniret, per
conſequens releuium non deberetur,
Frecc. d. author. 3. nu. 41. quia (vt iam
toties dixi) ab hærede tantum ſoluen-
dum eſt releuium, & caſu, quo Vni-
uerſitas deperiret, adhuc ſuccederet
Rex in dicto feudo, tanquam domi-
nus directus, dum nullus extat ſucceſ-
ſor, & hoc caſu neque releuium habe-
ret, cum res ſua nemini ſeruiat.
5 Nec poteſt dici, vt ait *Frecc. d. auth.
num. 15. circà medium col. 2.* quòd de
feudo poſſeſſo per Vniuerſitatẽ, alia-
que ſupradicta loca eſſet ſoluendum
releuium, quando vnus Syndicus, ſi-

uè Rector ſubrogatur, & eligitur in
locum alterius, tùm quia eſſet quodã
onus de continuò ſingulis annis, tùm
quia illa dicitur ſubrogatio, & electio
vnius in locum alterius, & non dicitur
mors, ſed releuij conſuetudo in mor-
te feudatarij loquuta eſt in hærede,
ideo hunc caſum videtur omiſſum
per conſuetudinem, dum de eo non
fuit loquuta, & hoc ita debere proce-
te de Iure, Rex enim cõcedendo feu-
da dictis locis, ſciens ea nunquam de-
peritura, & ſaltim tarò videtur tacitè
releuiũ remiſiſſe, dum ad manus mor-
6 tuas tranſit conceſſio, Et quod Vni-
uerſitates non teneantur ad ſolutio-
nem releuij tenet *Frecc. d. authorit. 3.
num. 49. Intrigliol. de feud. cent. 2. art.
5. num. 638. Camill. Borrell. in ſum. dec.
tit. de releuio num. 12.*

7 Quibus, & alijs moti rationibus fi-
ſcales Regni noſtri practicam in hoc
introduxerunt conſiderando ſupra
dicta, de quibus *Frecc. d. loco*, vt ſingu-
lis quindecim quibusque annis Vni-
uerſitates, Eccleſiæ, ſisq; ſimilia loca
ſoluant releuium, ſubdit *Frecc.* quod
de hac practica nulla poteſt reddi ra-
8 tio certa, Et ita ex forma Cancella-
riæ præſtantur aſſenſus ſuper vendi-
tionibus factis dictis locis, ſiuè in
conceſſionibus, dumodo ſoluatur re-
leuium ſingulis quibuſq; quindecim
annis, & hæc clauſula ſemper debet
apponi, quãdo tranſit ad manus mor-
tuas, & ſic habet ſtilus Regiæ Came-
ræ, quod releuium ab Eccleſia ſolua-
tur ſingulis quindecim annis, & dici-
¶ tur quindennium, & ſic fuiſſe deciſũ,
& exequutum in anno 1614. in cauſa
Monaſterij Montis Oliueti à Regio
Fiſco refert *Horat. Montan. in §. præ-
terea ſi quis infeudatus num. 52. ſub lit. E.*
dicens hæc loca præſtare releuia ſal-
tem ex conuentione, ſub qua aſſenſus
recipiunt.

Quod ſi intrà præfinitum tempus
in quintodecimo anno Vniuerſitates,
cæteraq; loca inueſtituram non petie-
9 rint, pęna duplicati releuij mulctanda
ſunt, tum ex regulis ordinarijs, & vul-
gatis, tũ quia in ſpecie in pæna amiſ-
ſionis feudi ob non petitam inueſti-
turam, cuius locum ſubrogatum eſt
releuium, dixerunt *Aluarot. in cap. 1.
vbi Præpoſit. num. 2. de capitul. Corrad.
Mar. Soccin. conſil. 115. num. 26. lib. 2.*
10 quorum dicta demũ ita admictit *Lu-
dolph. Scrader. de feud. par. 2. nonæ par.
principalis ſectio 9. nu. 55.* ſi dicta Vni-
uerſitas dolo, vel culpa careret, vtpo-
tè ſi Ciuitas, vel Vniuerſitas iniunxe-
rit Syndico, vel Rectori, vt inueſtitu-
ram peteret, ſecus autem ſi dicta Vni-
uerſitas, vel alia loca fuerint in culpa,
vel in dolo in non petendo, nec man-
dando, pròut ibi declarat *Scraderus*,
& Vniuerſitates, cæteraq; loca hodie
ſoluunt releuia *Camill. Borrell. vbi ſu-
pra num. 13.*

ARGVMENTVM.

Eccleſia feudum poſſidente, & mortuo
eius Prælato, an debeat ſolui releuiũ
per Prælatum ſucceſſorem in Eccle-
ſia, & per conſequens in dicto feudo
ob mortem Prælati prædeceſſoris, &
negatiuam ſententiam ſuaderunt per
multi, quorum rationes ſubnectũtur,
Idẽ in tributo ratione feudi, nec mu-
nera ſordida, niſi pactum adeſſet in
inueſtitura, vt debeatur, vel præſcri-
ptum eſſet, vel ſi vna vice ſolutum eſ-
ſet, vel ſi Curia eſſet in poſſeſſione
exigendi, vel tẽpus legitimũ effluxũ,
nec facta Pręlati in hoc præiudicant
Eccleſiæ, & in hoc attenditur eſſe
conſuetudinem, Aſſecurationem pręſ-
ſtare tenetur Prælatus, & iuramentũ
fidelitatis.

SVMMARIVM.

1 P*Rælatus ſuccedens Prælato in Eccleſia
feudum poſſidente an teneatur ſolue-*

re

re releuium ob Prælati mortem.

Prælatus non eſt dominus feudorum Eccleſiæ, ſed adminiſtrator.

4 *Conſuetudo, ſiuè ſtatutum laicorum generaliter loquens non comprehendit Eccleſiam quando de eius damno tractatur.*

5 *Eccleſia non tenetur ſoluere tributa ratione feudorum impoſita.*

6 *Releuium debetur ob mortem Prælati de feudo per Eccleſiam poſſeſſo, quando in inueſtitura fuiſſet appoſitum pactum, quod ſoluatur.*

8 *Pacta in inueſtitura appoſita ſunt ſeruāda, etiam ſi naturæ feudorum derogent.*

9 *Releuium ab Eccleſia debetur, ſi contra Eccleſiam obſtaret legitima præſcriptio.*

10 *Prælatus ſuccedens in Eccleſia tenetur ſoluere releuium, ſi prædeceſſor ſoluerit, & poſt ſolutionem effluxi fuerunt 40. anni in vita ſoluentis.*

11 *Item Fiſcus Regius dicitur eo caſu eſſe in poſſeſſione exigendi, & ſi non ſuperuixiſſet.*

12 *Eccleſia ſuccumbens in poſſeſſorio ſoluendi releuium, debet ſoluere, præmiſſa proteſtatione circa cauſam petitorij.*

13 *Solutio facta de releuio, vt præiudicet Eccleſiæ, debet ſpecificè dici, quod ſoluitur releuium, & fiſcus in receptione debet ſpecificare, quod recipit pro releuio.*

14 *Solutio ſpecificata de releuio non præiudicat Eccleſiæ ſi Prælatus ſe proteſtaretur.*

15 *Eccleſia debet ſoluere releuium, ſi fiſcus eſſet in poſſeſſione exigendi illud.*

17 *Prælatus debet ſoluere releuium, ſi fiſcus probaret, quod ſui anteceſſores ſoluiſſent. non obſtante, quod ſuus anteceſſor immediatus non ſoluiſſet.*

17 *Prælato negante ſoluere releuium, tunc Curia exiſtens in poſſeſſione illud exigendi eſſet manutenenda in poſſeſſione per iuris remedia.*

18 *Onus probandi releuij ſolutionem contra Eccleſiam ſpectat ad fiſcum Regis.*

19 *Prælati factum, in ſolutione releuij non præiudicat Eccleſiæ, imò nec delictum num. 24.*

20 *Regiſtra probant ſolutionem releuij factam eſſe à Prælato.*

21 *Prælatus non debet ſoluere releuium, ſi fiſcus tantum probaret, quòd alij conuicini ſoluunt.*

22 *Prælatus debet ſoluere releuium, quando fiſcus probaret conſuetudinem vigere in Regno illo, Prælatos ſoluiſſe, & ſoluere.*

23 *Prælatus & ſi immunis à ſolutione releuij, non liberatur ab onere aſſecurationis, & iuramenti, & homagij nomine Eccleſiæ.*

24 *Prælatus poſſidens feuda, ſiue ex propria perſona, ſiue ex Eccleſiæ viuit iure laicorum quoad feudum.*

25 *Negligentia Officialium Regis in non exigendo releuia à Prælatis, non nocet Regi.*

26 *Eccleſiæ poſſidentes feuda, in Regno ſoluunt releuium ſingulis quindecim annis.*

QVAESTIO XXVIII.

1 Contrariam præcedenti ſententiam declarādo ſtatuere Doctores feudiſtæ in Eccleſia poſſidente feuda, vt Prælatus nouus ſucceſſor in Eccleſia, Prælato mortuo, non teneatur ſoluere releuim ob eius mortem, ita firmarunt *Andr. de Iſern. in cap. 1. §. ſimiliter in hoſtenditijs num. 15. de capitul. Corrad. vbi Afflict. nu. 9. Marin. Frecc. d. author. 3. num. 39. Iacob. de Aijell. de iure adhoa num. 75. Iacobin. de S. Georgio in inueſt. feud. in verbo feudum num. 33. Luc. de Penn. in ſimili in l. ſi diuinæ num. 9. cum ſeq. C. de exactor. tributorum lib. 10. Scip. Rouit. pragm. 2. §. item volumus num. 10. de offic. Procurat. Cæſar. Camill. Medic. conſ. 55. num. 20. Marcus Antonius Genuenſ. practicab. Eccleſiaſtic. tricenario p. quæſt. 21. nu. 1.*

2 Ratio huius concluſionis, quam DD. ſequuntur, pendet ex illa claui totius materiæ releuij, nempè, quòd dum ſolutio releuij inducta eſt in ſuccedente
3 hærede tantum, ſequitur, quòd dum Prælatus non ſit dominus rerum Eccleſiæ, ſed ipſa Eccleſia, & Prælatus ip-

ſe Procurator, ſiuè adminiſtrator tantum, & licet videatur ſuccedere, tamẽ ſuccedit in adminiſtratione, & ideo nõ eſt trahendum ad alium caſum, vel ſibi ſimilem, prout eſt in Prælato, hanc rationem adducit *Iſern. d. loco num.* 15. *circa principium, ſequuntur Afflict. Frecc. & Marc. Anton. Genuenſ.* alleg. atis locis,
4 alia m rationem adducit *Afflict. d. loco num.* 9. dicens, quod ſolutio releuij inducta eſt ex conſuetudine laicorum, & ideo ſi Eccleſia ſolueret releuium ex conſuetudine laicorum, quod redundaret in ſui damnum, ſequeretur, quod conſuetudo, ſiuè ſtatutum laicorum generaliter loquens comprehenderet Eccleſias, reluctantibus iuribus apertis *cap. Eccleſia S. Mariæ de conſtitut. vbi Canoniſtæ*, & vt conſuetudines, ſiuè ſtatuta laicorum, maximè redundantes in damnum Eccleſiæ, non ligẽt Eccleſias, ſiuè Eccleſiaſticas perſonas, hæc *Afflict.* ibi.

5 Amplia hanc concluſionem, vt Eccleſia non teneatur ſoluere nec tributa fortè impoſita ratione feudorum, ita *Innoc. in cap. verum etiam de foro compet. Iacob. de S. Georgio in inueſt. feudal. in verbo in feudum num.* 35.

6 Amplia ſecundo, vt Eccleſia nõ teneatur ſubire munera ſordida extraordinaria, nec ſuperindicta, & alia, vt latè per *Luc. de Penn. in d. l. ſi diuinæ. num* 10. *cum ſeq.* niſi tamen in conceſſione fuiſſet pactum appoſitum, vt ſolueret, ita *Luc. de Penn. & Iacobin. dictis locis, & ego inferius.*

Declaranda tamen venit hæc concluſio in multis caſibus, in quibus in caſu prædicto releuium poſſet ſolui, &
7 quomodo intelligatur. Primo declara, tunc demum procedere dictam concluſionem, ſi nihil inueſtitura fuiſſet dictum de releuio, quòd ſi pacto cautum eſſet, vt releuium ſolueretur quãdo Prælatus moreretur, tunc deberetur, ita limitat *Andr. de Iſer. in d. §. in boſtenditijs num.* 15. *circa finem verſ. item ſi probaret Curia, ſequitur Afflict. num.* 10.
8 *verſ. ſecundo fallit*, ea ratione quia pacta in inueſtitura attendenda ſunt, etiã ſi naturę feudorum repugnarent, tunc enim releuij ſolutio loco ſeruitij exigitur, hęc *Afflict. ibi, Marc. Ant. Genuenſ. vbi ſupra num.* 3. & in tributis, & alijs oneribus *Luc. de Penn. d. loco, & Iacob. de S. Georgio d. loco in verbo feudum num.* 33. *Nicol. Intrigliol. de feud. cent.* 2. *art.* 5. *num.* 636. *&* 637. *Petr. de Georg. de conceſſ. feud. par.* 8. *q.* 16. *nu.* 4. *Camill. Borrell. in ſumm. deciſ. tit. de releuio num.* 11. *Rouit. pragm.* 2. *nu.* 16. *de offic. Procurator. Cæſar.*

9 Declara ſecundo, ſi Curia contra Eccleſiam hãc releuij ſolutionem pręſcripſiſſet longho tẽpore, illud exigẽdo, vel longiſſimo, *ita Iſern. d. loco verſ. ſecus ſi Eccleſia, ſequitur Afflict. ibi num.* 9. *circa finem, & num.* 10. vt eo caſu teneatur ſoluere, *ita DD. locis præcitatis*, & in ſolutione tributi, & aliorum *Luc. de Penn. & Iacobin. locis antecitatis Genuenſ. vbi ſupra num.* 1. *circa finem*.

Declara tertio, quod & ſi Prælatus ſuccedens in Eccleſia prò vna vice ſo-
10 luiſſet releuiũ, & poſtea ſuperuixiſſet per annos quatraginta, tunc pręſcriptum videtur releuium, ità *ex cap. cum Eccleſia Sutrina de cauſ. poſſeſſ. & propriet. tenet Iſer. d. loco verſ. ſi ſemel Afflict. nu.* 10. adeo vt nouus ſucceſſor Pręlatus ſuccedens illi Pręlato, qui pro vna vice ſoluiſſet, teneatur & ipſe etiam ſoluere releuium *ita Affl. d. loco num.* 10. *Genuen. vbi ſupra num.* 2. *&* 3. quod dictum declarat idem Afflict. vt ſi dictus
11 Pręlatus, qui pro vna vice ſoluſſet, ſuperuiſſiſſet per quadraginta annos, tunc fiſcus etiam obtineret in proprietate exigendi releuium, vt ita dicam, ſeù pleno iure eſſet in poſſeſſione, ſeù quaſi exigendi ius releuii, *Lyparul. ad Andr. in d. §. ſimiliter in boſtenditijs lit. L. in verb. ductus aquæ.*

Si autem non ſupcruixiſſet per 40. annos, tunc fiſcus deberet obtinere in poſſeſſorio exigendi releuium, *cap. querelam de elect. ità Afflict. ibi, & ita tenet*

tenet Io. Franc. de Ponte lect. feudal. 5 *nu.* 35. *& lect. feudal.* 6. *num.* 5. dicens Curiam non amictere ius exigendi releuium, niſi effluxi eſſent 40. anni à die petitionis, & denegationis releuij, *allegat glo. in l.* 1. *vbi Bald. notat, C. de ſeruit. & aqua, gloſ. in l. qui luminibus, ff. de ſeruit. vrban. præd. Genuenſ. vbi ſupra nu.* 4.

12 ſubdens Affli. ibid. quod Eccleſia ſi in poſſeſſorio ſuccumberet, tunc debet ſoluere releuium proteſtatione premiſſa citrà preiudicium cauſæ petitorii, & ſic libertatis, *ita conſuluit Affl. ibi num.* 10. *Iſer. d. loco verſ. item ſi probatur, Genuenſ. vbi ſupra nu.* 2. *&* 4. *cum ſequent.*

13 Quod intelligit Iſern. d. loco, vt dictus Prælatus ſuccedens, & ſoluens, dicat quod ſoluit pro releuio, & fiſcus vtens iure ſuo recipiat, dictam ſolutionem, *l.* 1. *§. Ariſto ff. de aqua quotidian.*

Declara tamen ex eod. Andr. de

14 Iſern. ibid. quòd ſi Prælatus per ſententiam in poſſeſſorio condemnatus, ſoluiſſet releuium, & in ſolutione fuiſſet proteſtatus, quod fiſcus non fouet bonam cauſam in petitorio, & ideò compulſus ſoluit, tunc nō noceret Eccleſiæ, *cap. Cumana de electiõ. Afflict. d. loca nu.* 10. *verſ. & quando futurus Prælatus*, quia ex vnica proteſtatione acquiritur quaſi poſſeſſio libertatis iſtorum iurium, *ita gloſ. & Innoc. in d. cap. cum Eccleſia Sutrina, Anton. de Butrio in c. fin. de cauſ. poſſ. & proprietat. Genuenſ. d. loco num.* 2. *circa medium.*

Declara quarto, vt adhuc Prælatus ſuccedens debeat ſoluere releuium

15 ſi Curia fuiſſet in poſſeſſione, ſeù quaſi exigendi à ſucceſſore in Eccleſia, *ita Andr. d. loco, verſ. item ſi Curia, ex l. licitatio, §. pen. ff. de publician. Affl. ibi n.* 11. vel ſi fiſcus probaret per Regiſtra Regiæ Cameræ, vbi releuiorum ſolutiones deſcribuntur, quod talis Prælatus ſolitus eſt ſoluere releuium, tunc hęc probatio vrget, adeout Prælatus teneatur ſoluere, *ita ex Andr. de Iſern. in d. §. ſimiliter in oſtenditijs, tenet Afflict. d. loco num.* 10. *verſ. tertio fallit, Genuenſ vbi ſupra num.* 3.

Quę dicta per Iſer. ampliantur duo-

16 bus modis, & declarantur procedere. Primo, vt ſi prædeceſſor non ſoluiſſet, & Curia probaret, quod alii prædeceſſores ſoluerunt, adhuc releuium eſſet ſoluendum à ſucceſſore, *Mar. Ant. Genuenſ. vbi ſup. nu.* 2. *verſ. ſed idem ſi ſemel.*

17 Secundo, ſi Prælatus negaſſet ſoluere, quia licet de facto Curia diceretur ſpoliata, adhuc per iuris remedia eſſet manutenenda in poſſeſſione, ſeu quaſi exigendi releuium, *ita Andr. de Iſer. d. loco verſ. item ſi Curia cum ſeq. Afflict. nu.* 12. 13. quia fiſcus haberet interdictū, vnde vi contra Eccleſiam tamquam ſpoliatus, *ita ex Andr. de Iſern. concludit Franc. de Ponte lect.* 5. *feudal. nu.* 35.

Declara quinto, vt onus probandi,

18 quod releuium debetur ſolui, vel eſſe ſolutum, ſpectat ad ipſam Curiam, cū ſemper contra eam vigeat' pręſumptio libertatis, *l. ſi manifeſtè, C. de ſeruit.* cum ei, qui dicit incumbit onus probandi, *l.* 2. *ff. de probation. Andr. de Iſer. d. loco num.* 16. *antè additionem.*

Declara ſexto, vt factum Pręlati in

19 hoc caſu non pręiudicet Eccleſiæ, puta ſi Prælatus ſoluiſſet releuium Curię, *ita Andr. de Iſer. d. loco num.* 16. *in addit. quæ incipit, per regiſtrum*. Sicuti è contrario ſi Pręlatus ſucceſſor prò vna vice non ſoluiſſet releuium Eccleſiæ, & alii prędeceſſores ſoluiſſent, non per hoc Curia amictit ſuā quaſi poſſeſſionem exigendi releuium, niſi ſequuta denegatione Pręlati releuium non eſſet ſolutum, quod intellige effluxis 40. annis, vt ſupra, *ex Franc. de Ponte diximus, Genuenſ. d. loco nu.* 4.

Quæ ſolutio releuii facta per Pręlatum plenè erit probata ſi oſtendantur regiſtra, in quibus appareat talem Pręlatum releuium de tali feudo Eccleſię ſoluiſſe, *l. cenſus, ff. de probat. §. coges, Auth. de mandat. Princip. Iſer. d. lo- num.* 15. *ante addit. Genuenſ. vbi ſupra num.* 3. *Afflict. num.* 10. *verſ. tertio fallit.*

Non

Non tamen erit inferendū, hunc Prę-
21 latum debere ſoluere releuiū, ut quia alii conuicini Pręlati ſoluunt, ea nimirum ratione, quia releuium debet ſolui, vbi conſuetudo introduxit, & vbi reperitur inductum, quia dum odioſa eſt eius ſolutio, debet intelligi ſtrictè, & in eo caſu, & loco in quo reperitur inductum, nec trahendum in conſequentiam, & exemplum, nec de caſu ad caſum, nec de ſimili ad ſimilem, nec de perſona ad perſonam, nec de negotio ad negotium, *ita Andr. d. loco in addit. verſ. quid ſi probaret Curia, Afflict. d. loco num. 10. verſ. quarto fallit*, licet pro contraria argumentetur, ſed deinde ſequitur *Andr. de Iſern. Genuenſ. d. loco num. 6.*

22 Vnum tamē nota, quod ſi in aliquo Regno probaretur, quod Pręlati quādo ſuccedunt in feudis Eccleſię ſoluerent releuium ex antiqua conſuetudine, ſed non eſſet expreſſum de quantitate, tunc ſtatur conſuetudini vicinarum Eccleſiarum ex illa ratione, quia in releuii ſolutione attenditur conſuetudo locorum vicinorum ſuper quantitate ſoluenda, *cap. ſuper eo de cenſibus Iſern. d. loco num. 16. verſ. ſi omnes Eccleſiæ, Afflict. num. 10. in fine, Genuenſ. d. loco.*

Declara ſeptimo, vt & ſi alias Præ-
23 latus pro re feudali conceſſa à Principe ipſi Eccleſię non teneretur releuiū ſoluere, attamen non liberatur per illam conceſſionem ab onere aſſecurationis, & iuramento homagii, quod iuramentum non præſtabitur nomine Eccleſiæ, ſed nomine Prælati, *ita poſt Bald. in proem. feud. in vltima diuiſione tenet Iacobin. de Santo Georgio in inueſtit. in verb. feudum num. 36.* vbi refert ita ¶ pronunciatum, quod Epiſcopus Neocaſtrenſis faciendo fidelitatem Domino Imperatori, & ſoluendo releuium illi, vt eo caſu nō præiudicaſſet Eccleſię in ſua libertate, ſeu quaſi à ſolutione releuii.

Non tamen reticendum cenſui, ꝙ
24 & ſi Prelati in multis iure Eccleſiaſticarum perſonarum vtantur, tamen quando poſſident feuda, tunc circa illorum cauſas vtuntur iure laicorum, *ita ex tex. in §. fin. in verſ. non ſolummodo perſona, ſed Eccleſiæ, de capit. Corrad. & de hac re latiſſimè Roſental. in ſua ſynopſ. feudal. cap. 10. concluſ. 3. num. 1. tit. de cauſ. ex quib. feud. amitt.* adeò quod ratione feudi vaſſalli ſunt, ſiuè recognoſcant feudum nomine proprio, vel Eccleſiæ, ſiuè vti propria, vel vti Eccleſiæ, *Roſental. loco proximè allegato, Marc. Auton. Cenuenſ. d. loco num. 1.* dicens Prelatum ratione feudi poſſe cōueniri coram Iudice laico Regis, a quo feuda tenet.

Declara tandem, quod & ſi fiſcus
25 eſſet in quaſi poſſeſſione exigendi releuia ab Eccleſia, & officialis Regius, ſiuè Perceptores Prouinciales (vt ſunt in Regno noſtro) probaretur, quod ob incuriam non exegiſſent releuia à prædeceſſoribus Prælatis, ſiuè ab ipſa Eccleſia, tunc fiſco in nihilum prędiudicaretur circa releuium, *ita ex Afflict. loco toties cit. tenet Genuenſ. practicabilium d. loco num. 5.*

Eſt benè verùm, ꝙ hodie ad exem-
26 plum vniuerſitatis ſoluunt releuium ſingulis quindecim annis, vt ſupra docui, & ita fiunt conceſſiones, ſiuè aſſenſus pręſtantur ex forma Cancellariæ, vt mihi relatum fuit à quibuſdam Aduocatis Primariis, & apparet ex Regiſtris Releuiorum Reg. Cam. Sum. vnde fidem habui, quinimmò ſi non ſoluunt expediuntur ſignificatoriæ.

ARGVMENTVM.

Releuium an ſolui debeat de parte feudi, quæ per mortem confeudatarii adcreſcit alteri cōfeudatario, per ius adcreſcendi ſuccedendo in illa. Et negatiua probatur ſententia. Tantoq; magis ſi in inueſtitura ius adcreſcēdi eſſet appoſi

poſitum, niſi fuerit dictum, vt alter alteri ſuccedat. Et quid in iure reconſolidationis remiſſiuè, & de iure adcreſcendi in feudis remiſſiuè. Et quid in iure non decreſcendi, & de aliis ad materiam remiſſiuè.

SVMMARIVM.

1 *Releuium an debeat ſolui quando quis ex iure adcreſcendi venit ad partẽ feudi ob mortem confeudatarij, dubitatur, & ponderantur verba Iſern.*

2 *Succedens per ius adcreſcendi in parte defecta, non tenetur ſoluere releuium, quia dicitur ſuccedere teſtatori, non autem deficienti, non iure hæreditario, ſed iure adcreſcendi concluditur, & n. 5.*

3 *non tenetur petere inueſtituram, nec iurare fidelitatem.*

4 *Pars feudi defecta in perſona vnius cõfeudatarij, dicitur adcreſcere alteri parti feudi, non autem perſonæ ſuccedentis.*

5 *Releuium ceſſat vbi ceſſat petitio inueſtituræ, ſucceſſio vt hæres, & iuramentum fidelitatis.*

6 *Releuium non debetur quando pars defecta adcreſcit ex pacto in inueſtitura appoſito.*

7 *Deciſio refertur, releuium non eſſe ſoluendum, quando quis venit ad partem feudi ex iure adcreſcendi ob mortem alterius confeudatarij.*

8 *Releuium debetur, vbi ex conceſſione, alter alteri ſuccedit in feudo virtute ſubſtitutionis.*

9 *Releuium non debetur, quando quis venit ad integrum feudum virtute reconſolidationis.*

10 *Ius adcreſcendi, an & quando locum habet in feudis remiſſiuè.*

11 *Releuium non debetur, vbi quis veuit ad feudum per ius non decreſcendi.*

QVÆSTIO XXIX.

QVia aliquando feuda ſolẽt cõcedi duobus, vel pluribus, & ideo mortuo vno confeudatario, ſiuè cõbarone, eius pars alteri confeudatario, ſiuè coinueſtito, ſolet adcreſcere, ſiuè de iure, ſiuè ex pacto concedentis. Ideò dubitatur, an ob iſtam partem defectum ob mortem confeudatarii, ad quam ſuccedit ſuperſtes per ius adcreſcendi, teneatur iſte, ad quem accreſcit, releuium ſoluere de parte predicta.

Et actenta clauis huius materiæ, q̃ eſt, quod ille, qui ſuccedit ut heres tenetur ſoluere releuium, *vt dixit Andr. de Iſern. in d. §. ſimiliter de capit. Corrad. & nos ſupra p. p. q. 8. idem Andr. in d. §. ſed & res, & per quos fiat inueſtit.* In hoc autem caſu ille, qui ſuccedit per ius adcreſceẽdi, uidetur ſuccedere ut hæres alteri coniunctim inſtituto in illa re, *ad tradita per DD. in l. re coniuncti, ff. de legat. 3.* cum unus ſuccedat alteri per eius mortem.

Tamen in hoc caſu contrarium eſt
2 ſtatuẽdum, quia dato prò vero, ꝗ ſuccedat ut hæres, hoc intelligitur largo quodam modo, tamen uerè, & ſtrictè non dicitur ſuccedere, vt hæres illi cõiuncto, ſed ſuccedere ipſi teſtatori dicitur, & pars illa dicitur deficere in perſona coniuncti, & tãquam defecta vadit ad coniunctum, non ratione ſucceſſionis, ſed iure adcreſcendi, ſed, vt dixi, in caſu noſtro in materia releuij, omninò neceſſe eſt, vt quis ad finem, vt teneatur ad releuium, ſuccedat vt hæres propriè, ideo & quia ſuccedens per ius adcreſcendi, non dicitur ſuccedere vt hæres, ſequitur, quod non debet releuium ſoluere.

Secundo, quia releuium debet ſolui

3 ui ab illo, qui ſuccedit vt hæres, & vt hæres tenetur petere inueſtituram, *cap. 1. de capitul. Corrad.* ſed ſuccedens per ius adcreſcendi non tenetur petere inueſtituram, nec fidelitatem facere pro illa parte, quę adcreſcit, *Auth. de hæred. & falcid. §. ſi quis autem, Andr. de Iſern. in cap. 1. §. ſed & res n. 6. circa medium, per quos fiat inueſtit. & nos ſupra diximus in quæſt. illa, an de augumento feudi quis teneatur ſoluere releuium q. 9. par. 2. Aluarot. in cap. 1. § ſed & res, per quos fiat inueſtitura, Iacob. in ſua inueſtit. feud. in verb. & cum pacto de non alienando, col. vlt. Capyc. in verbo feudorum ius adcreſcendi, Anell. Amat. Præſ. Reg. Cam. conſ. 14. num. 20. & ego alibi hic dixi.*

Alia nimirùm ratione, quia pars
4 defecta non adcreſcit perſonę, ſed alteri parti, *Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 2. art. 28. num. 2. Capyc. d. loco verſ. penult. Iul. Clar. in §. feudum, q. 77. verſ. ſed pone, Ludolph. Schrader. de feud. p. 7. cap. 8. nu. 28.* ergo ſi adcreſcit rei, non perſone, conſequens eſt clarũ, vt perſona nullam teneatur petere inueſtituram, nec releuium prò ea ſoluere.

Sed dum non tenetur petere inue-
5 ſtituram, nec fidelitatem facere, & releuiũ debetur ob inueſtituram, *vt dixi q. 4. p. p.* & ob laborem, quem ſuſcipit Dominus in illa facienda, & ob iuramentum, q̃ omnia ceſſant in caſu præpoſito, ſequitur quod releuium ſolui non debet, ità hanc conſequentiam probat *Loffred. conſ. 15. num. 12. & 13.* in puncto loquens, de qua cauſa meminit *Frecc. d. author. 3. num. 15. & poſt Andr. de Iſern. Aluar. Laudenſ. Iacobin. Capyc. Iacob. de Ardizon. deducit in ſimili hanc conſequentiam Anell. Amat. d. conſ. 14. num. 21.* qui meminit ibid. de hoc conſilio Loffredi, cui accedit *Frecc. d. n. 15.*

Hanc concluſionem intelligas procedere, non ſolum quando iuris diſpo-
6 ſitione vna pars adcreſcit alteri, ſed ẽt ſi in inueſtitura fuiſſet appoſitum pactum, vt vno decedente, pars eius alteri ſuperſtiti adcreſcat, ex fortiori ratione; ipſe enim diceretur ſuccedere ex
7 pacto appoſito in inueſtitura, *ità poſt Loffred. d. num. 15. Frecc. d. num. 15.* qui Frecc. hoc meminit in cauſa Ill. Ducis Adriæ, & Comitiſſæ Caſertæ, quibus per Regem fuit conceſſus Status Caſertę, S. Agatę, & Eboli, eorum vita durante, & quod vno decedente, pars decedentis adcreſcat alteri, & alter alteri ſuccedat, in qua cauſa ſcripſit Loffred. dicendo quod ſuperſtes ſuccedent per ius adcreſcendi, ad releuiũ non tenetur, *Horat. Montan. loco allegando.*

Sed quid ſi fuerit dictum, vt alter
7 alteri ſuccedat, & vnus moriatur, an hoc caſu ſuperſtes teneatur ſoluere releuium? dicas quod tenetur; quia iſte talis non dicitur ſuccedere per ius adcreſcendi, quod in hoc caſu locum non habet, *Capyc. in verbo feudorum ius adcreſcendi in princip. & cap. 1. de ſucceſſ. feud.* Immò potiùs hoc caſu dicuntur ſubſtituti, quo caſu vnus admittitur poſt alium ad illam partem, vt hæres alterius, ratio eſt clara, quia iſti ſunt duo hæredes ſeparati, quorum quilibet habet ſuam portionem, ad quam ſuperſtes de nouo admittitur vt hæres ſubſtitutus, tangit *Iacob. de Ayell.* ſed non ſoluit *num. 82.* ita etiam videtur tenere *Horat. Montan. in § præterea ſi quis infeudatus num. 49. de probib. feud. alien. per Frider.* prout ſit etiam fuiſſe deciſum in cauſa Regij Fiſci cum Alphonſo Galeoto, refert *Reg. Reuerterius in ſuis deciſionibus manuſcriptis, Reg. Fuluius Conſtantius in l. 1. & 2. nu. 79. C. de filijs offic. lib. 12.* Sed ſi ſuccederet, tunc ſuccederet non vt heres, ſed vt coniunctus per ius adcreſcendi, & dubitant ſupradicti DD. in hoc caſu.

Amplia hanc concluſionem, vt de
9 iure adcreſcendi nõ teneatur quis ſoluere releuiũ, procedere etiam in iure reconſolidationis, vt quando refutans ſuccederet per mortem refutatarij, vel proprietarius per mortẽ vſufructuarij, vt latè diximus ſup. & *An. Amat. d. conſ. 14. per tot.*

Si

10 Si quis autem permulta velit perpendere circà materiam illam, an & quando ius adcreſcendi locũ habeat in feudis, perquirat *Ludolph. Schrader. de feud. par. 7. cap. 1. per totum, Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 2. art. 27. per totum cum ſeq. Mozz. dè natural. feud. nu. 73. cum ſeq. Capyc. in verb. ius adcreſcendi, Roſental. cap. 6. concl. 34.*

11 Quam concluſionem deſuper firmatam, dicas procedere tantò fortius in iure non decreſcendi, quia ſuccedens ex illo iure, iam habet tem. ità DD. ſupra citati, ad quos me remitto, & releuium ſoluitur pro aſſignanda poſſeſſione feudi, *ut in conſt. poſt mortem, & nos ſupra q. 4. p. 1.*

Conferunt ad hanc quæſtionem, quæ dixi ſupra in quæſt. de augumento feudi, an quis teneatur releuium ſoluere.

ARGVMENTVM.

Succedens in feudo plano, & de tabula, an teneatur de illo ſoluere releuium, & quid de duplicato, in dubium reuocatur. De feudo prædicto multa remiſſiuè, & negatiua opinio ſuadetur, etiã in duplicato releuio. Expenduntur verba cõſtitutionis poſt mortem, quomodo debent intelligi verba illa, ſiuè ſit caſtrum, ſiue terra plana, declarando negatiuam ſententiam non procedere in feudo plano, & de tabula, ſecundum quid.

SVMMARIVM.

1 *DE feudo plano, & de tabula remiſſiuè, & in ijs viuitur iure communi feudorum.*

2 *Succedens in feudo plano, & de tabula non tenetur ſoluere releuium.*

3 *Solutio releuij locum habet in feudis quaternatis tantum, non autem in planis, & de tabula.*

4 *Duplicati releuij pœna locum nõ habet in feudis planis, & de tabula.*

5 *In feudis planis, & de tabula lex antiqua de priuatione feudi ob non petitam inueſtituram, immutata non eſt.*

6 *Conſt. Regni poſt mortem, videtur includere feuda plana, & de tabula.*

7 *Conſt. poſt mortem declaratur, quod licet fiat mentio de terra plana, tamen de feudo quaternato ſecundum quid eſt intelligenda, licet antea fuerit planum.*

8 *Feuda plana, & de tabula per quaternationem dicuntur feuda quaternata ſecũdum quid, & de iſtis loquitur conſtit.*

QVAESTIO XXX.

DE feudo plano, & de tabula, 1 quia permulta dicunt *Paris de Put. de reintegr. feud. cap. 3. Luc. de Pen. in l. deſcriptionis n. 19. C. de impon. lucrat. deſcript. lib. 10. Afflict. deciſ. 243. Petr. de Gregor. de conceſſ. feud. q. 2. nu. 12. & nouiſſimè D. Fuluius Lanarius in ſupremis noſtri Tribunalib. Aduocatus ſpectatiſſimus, ob Familiæ doctrinæq; præcellentiam, in ſua perilluſtri, ac perutili additione ad Regentem Lanarium ad cap. 1. de his, qui feud. dar. poſſ. à num. 135. ad finem,* qui optimè diſcurrit, multaq; ab alijs prætermiſſa, & non excogitata adducit, & poſt eum *Iul. Cæſar Gallup. in method. feud. p. p. cap. 5. nu. 77.* & eſt communis concluſio, quod in eo viuitur iure communi feudorum, Ego dubito an ſolutio releuii, tam ſimplicis, quam duplicati locum habeat in feudo prædicto.

2 Quod verò ſpectat ad releuium ſimplex, dico quod ſuccedens in eo, non debet ſoluere releuium. Primo, quia releuij ſolutio inducta hic eſt de conſuetudine, & ex lege particulari huius Regni, ſed dum in feudis planis, & de tabula viuitur iure communi feudorũ, de

de quo iure incognita eſt releuij ſolutio, vt diximus ſupra q.4. p. p. ergo de eo releuium non eſt ſoluendum.

Secundo, vrget magis authoritas
3 *Andr. de Iſern. in conſt. poſt mortem circa finem num. 6. verſ. in quaternatis tantum loquitur.* vbi Andr. proſequendo materiam releuij, ex quo feudo ſit ſoluendum, & in quibus feudis locũ habeat conſtit. de releuio loquens, dicit quod dicta conſtitutio loquitur tantum in quaternatis, ergo in planis, & de tabula locum non habet ſolutio releuij, cum feuda huiuſmodi minimè ſint quaternata, & hoc idem firmauit *Marin. Frecc. lib. 3. de ſubfeud. tit. de different. feud. plan. & de tabul. differ.* 13. dicens quod in feudis planis, & de tabula circa releuij ſolutionem lex noua Regni non loquitur, *idem Iſern. in d. conſtit. col. 2. verſ. ſed Baroni, & dicam infra quæſt.* 33.

Idemq; videtur dicendum in dupli-
4 cato releuio, vt in eis locum non habeat, tum quia ſimplex releuium non ſoluitur, ergo nec duplicatum, dum non adſit illud, quod duplicari petitur, tum quia, vt dixi, quod in iſtis feudis viuitur iure communi feudorum, ſiũ quod, ob non petitam inueſtiturã feudum amictitur, ſed pœna duplicati releuij (vt toties dixi, & dicam infra q. 1. p. 5.) procedit ex munificentia, & gratia noſtrorum Regum in hoc Regno, qui hãc compoſitionem cum vaſſallis admiſerunt, ergo & in iſto feudo debet habere locum ius commune, non autem conſuetudo duplicati releuij, quod probatur ex dictis, *per Iſern. in d. conſtit. poſt mortem mihi col. 2. num.* 60. ſupra allegatus; quòd in quaternatis tantum loquitur conſtit.

Tertio, his accedat authoritas *Frec.*
5 *d. diff.* 13. dicentis, quod circa lapſum temporis, & pœnę non petitę inueſtiturę in feudis planis, & de tabula, lex ãtiqua remanet incorrecta (adeout ipſe dicit) eſt priuandus feudo vaſſallus, ob non petitam inueſtituram, non autem pœna duplicati releuij mulctandus eſt.

Sed contra Frecc. doctrinam vide-
6 tur apertè contradicere conſtitutio poſt mortem in verbis illis: Et quod id, quod tenet ab eo, ſiuè ſit caſtrum, ſiuè ſit terra plana, ei cui nos cõceſſerimus, debeat aſſignare, &c. ex quibus videtur, quod conſtit. loquitur tam in caſtro, & feudo quaternato, quam in terra plana.

7 Sed reſpondetur, quod ſi benè conſtitutio conſideretur, non obſtat, prò ut mihi obſtauit multo tempore, quia licet in dicta conſtitutione fiat mẽtio de terra plana; tamen tempore ſolutionis releuij, & inueſtiturę, nõ eſt amplius terra plana, ſed quaternatũ feudum ad conceſſionem Regis, nam Rex mãdat ſiuè ſit caſtrum, ſiuè terra plana expediri inueſtiturã, ei cui nos cõceſſerimus, pondera mecum verbum illud, conceſſerimus, quod eſt præteriti temporis, ergo præſupponitur cõceſſio Regis, quę facit feudum quaternatum, quæ conceſſio eſt referenda tã ad caſtrum, quam ad feudum planum, tamquam ad proximiora. Ex quibus conſtitutio nõ videtur loqui de feudo plano ſimplici, quod tenetur à Barone, ſed de feudo plano ad conceſſionem Regis, quod dicitur quaternatum ſecundum quid, meritò dixit Andr. de Iſern. quod in quaternatis tantum loquitur, & ſic non videtur obſtare conſtitutio prædicta dictis Frecc. facta cõſideratione prædicta; videas quæ dicã infra q. 33.

Et quòd ſubfeuda, ſiuè feuda pla-
8 na, & de tabula conceſſa à Barone, poſtea per conceſſionem Regis, ſiue eius aſſenſum fiant feuda quaternata ſecundum quid, declarat poſt *Andr. de Iſern. Camerar. in l. imperialem fol. 69. colum. 1. verſ. alio de prohib. feud. alienat. per Feder. Franch. deciſ.* 154. *num.* 2. & 3. ex quibus apparet, quod conſtitutio poſt mortem loquitur de feudis quaternatis ſecundum quid.

A R-

ARGVMENTVM.

Feudo vendito cum pacto de retrouendendo, & intrà annum mortis reempto, an debeat ſolui releuium à retrouenditore, vel reemente, diſtinguitur, ſi hæres redemerit in vita venditoris, vel poſt mortẽ, & concluditur releuiũ non eſſe ſoluendum ab ipſo reemente, ratione, & authoritate, & tandem noua Regiæ Cameræ affertur deciſio, vt retrouendens ſoluat pro rata temporis, quo poſſedit, & pro alia rata reemens vti tertius poſſeſſor.

SVMMARIVM.

1 *Reemptio feudi in caſu ſolutionis releuij, duobus in caſibus conſideratur.*
2 *Hæres reemens feudum intrà annum petendæ inueſtituræ, videtur quod debet ſoluere releuium ob mortem venditoris, & hoc ex præſumpta fraude.*
3 *Feudum reemptum virtute pacti de retrouendendo in perſona hæredis reementis, dicitur antiquum, non autem nouũ, & non debet diuerſo iure cenſeri, n. 4.*
5 *Hæres reemens feudum non tenetur ſoluere releuium, & probatur.*
6 *Reemens feudum, dicitur ad illud venire ex contractu, non autem vt hæres.*
7 *Deciſiones pro hærede reemente referuntur.*
8 *Feudum reemptum non dicitur fuiſſe in bonis defuncti, nec hæredis, benè verum ius illud luendi dicitur fuiſſe in bonis, ſed dum ſinè fructibus, meritò releuiũ non debetur.*
9 *Fraudatio releuij in caſu reemendi, in hærede, & retrouenditore conſideratur pro parte Regij Fiſci.*
10 *Hæres retrouendens ſoluit prò rata temporis, quo poſſedit, & hæres retrouendens pro alia rata, ex deciſione Reg. Cam.*
11 *Ratio deciſionis Reg. Cam. affertur.*
12 *Filius poteſt redimere feudum alienatum in vita patris alienantis.*
13 *Hæres redimens feudum, ſed in faciem alienantis, tenetur ad releuium, & ratio perpenditur.*
14 *Filius, vel agnatus redimens feudum in vita alienantis tenetur ſoluere releuium ob eius mortem.*
15 *Pendente tempore ad remendum, an currat tempus petendæ inueſtituræ, remiſſiuè.*
Filius, vel agnatus, quando poſſit feudũ alienatum redimere, ſub num. 15. remiſſiuè.

QVÆSTIO XXXI.

Circũſcriptis ijs, quæ dixi ſupra q. 6. in 5. declaratione, & q. 7. aliam dubitationẽ latiùs hic exordiar, quam excitauit *Marinus Frecc. author. 3. nu.* 14. nempè an feudo alienato, & intrà annum mortis feudatarij, quo releuiũ eſſet ſoluendum, fuiſſet illud reemptũ, an ſit ſoluendum releuium à retrouẽditore, vel reemente, quę dubitatio, meo quidem iudicio, duobus modis poteſt conſiderari.

Primo, ſi feudum alienatum cum pacto de retrouendendo, hæres redemerit poſt mortem venditoris, ſiuè de pecunia ſua, ſiuè ipſius hæredis.

Secundo caſu, ſi hæres reemerit illud in vita alienantis.

Primo caſu, videtur dicendum releuium
2 eſſe ſoluendum, quia iſto modo poſſent commicti fraudes circà releuium, vt quis alienaret feudum, & poſtea moreretur, vel quia erat ad mortem proximus, deinde hęres non redimat intrà tempus petendæ inueſtituræ, ſed pateretur illud labi, quo lapſo redimeret, & ſic releuio Curia fraudaretur, hæc videtur excogitare *Frecc. d. loco circa medium numeri.*

Secundo, quia eadem res non debet diuerſo iure cenſeri, *l. eum qui ædes ff. de vſucapion.* ſed feudum reemptum
3 virtute pacti de retrouēdendo, in perſona hæredis reementis, non erit nouum, ſed antiquum, *Alex. conſ.* 28. *Frāch. deciſ.* 39. & 450. *Molfeſ. par.* 2. *tit. de bonis q.* 2. *num.* 1. *Frecc. d. loco circa princip. numeri.*

4 Sed ſi admitteremus ſolutionem releuii non eſſe faciendam de hoc feudo reempto, ſequeretur quod hoc caſu iſtud feudum iudicaretur vt nouū, quo caſu quis de feudo nouo non tenetur ſoluere releuium, vt aduertit Freccia ibi, & ſic diuerſo iure eadem res cenſeretur, vt ſcilicet, quoad ſucceſſionem iudicaretur antiquum, & quoad ſolutionē releuij, nouum, quod fieri non debet.

5 His tamen non obſtantibus, puto contrarium eſſe verum, vt de hoc feudo in tali caſu releuium non ſit ſoluēdum à reemente, ex ratione, & authoritate.

6 Ratione, quia iſte talis redimens nō dicitur venire ad feudum, vt hęres, prò ut requiritur in ſolutione releuij, quæ tantùm ex more introducta eſt in hærede ſuccedente, vt alias diximus ex *Andr. de Iſern. in d. §. ſed & res num.* 15. Vndè & ſi poſſet dici, quòd talis redimens ſimilis videatur ſuccedenti, tantò magis quòd feudum ad ipſum peruenit, vt antiquum, non autem vt nouum, adhuc non ſoluitur releuium, tū quia in hærede tantum inducta eſt ſolutio releuij, quæ cum ſit irrationabilis, & odioſa, in ſuo tantum caſu eſt intelligenda, nec ad alium, vel ſibi ſimilem caſum trahenda eſt, vt ſupra diximus *ex Audr. de Iſern. d. num.* 14. *ſequitur hanc ſententiam Liparul. ad Iſern. d. n.* 14. *verſ. & cum in vno caſu*, dicens eſſe ſequendam opinionem Frecciæ in hoc caſu, dicentis releuium non eſſe ſoluendum à reemente, & ita fuiſſe deciſum in cauſa Principis Salerni, *refert*
7 *Ayell. de iure adohā num.* 86. ea nimirum ratione, quia, hoc caſu, redimens habet feuda ex contractu, non autem ex ſucceſſione, licet illud ius reemendi habeat ex ſucceſſione, ita etiam fuiſſe deciſum per Regiam Cameram in anno 1575. die x. Ianuarij *refert Reg. Moles deciſ.* 9. *manuſcripta ſub tit. de iure releuiorum*, ea nimirum ratione, quia
8 feudum non erat in bonis defuncti, nec hæredis, & ſic ſine fructibus, licet ius illud luēdi feudum fuiſſet in bonis hęredis, tamen erat ſine fructibus, meritò releuium non debetur, quia ex illo iure luendi fructus non percipiuntur, & pecunia exburſata prò redimendo feudo eſt allodialis.

Sed quia hoc caſu, vt dixi, Fiſcus
9 fraudaretur releuio, quia hæres retrouendens non eſſet in poſſeſſione, meritò non teneretur, & hæres redimens diceret, quod ipſe venit ad feudum virtute pacti de reemendo, non autem ſucceſſionis; vnde dubia videbatur ad hùc quæſtio, & dicebam, quòd iſte hęres redimens feudum, ſi releuium non eſſet ſolutum à ſuo prædeceſſore retrouendente, teneretur ipſe vti tertius poſſeſsor ad rӗleuium, & retrouēdens nec eſſet abſoluendus, quia ſolutio illa debet fieri, ſaluis iuribus contra retrouendentem, qui vendidiſſe intelligitur liberè, & ita intelligitur, quòd reemens reemerit, vt alias diximus.

Sed Regia Camera, ad has dubita-
10 tiones tollendas, mediam inter extremas ſequuta eſt ſententiam, vt hoc caſu releuium ſoluatur, ſed hoc modo, nempè quod hęres retrouendes ſolueret prò rata temporis, quò poſſedit, & hæres reemens prò rata temporis, quò reemit, & ità iudicauit Regia Camera in anno 1564. die 14. Maij in cauſa releuij q. Hieronymi Albertini Regētis Regiam Cancellariam, & idem in anno 1572. die 14. Decembris in releuio Marchionis Burgentiæ.

Et hoc cum maxima ratione, quia
11 retrouendens poſſet dicere, ego non ſum in poſſeſſione; reemēs diceret, ego

venio

venio virtute pacti, & ſic contractu, &
inter iſtos anfractus Fiſcus non habe-
ret releuium, meritò diuiſa differentia
fuit; vt ſoluatur modo prædicto, quia
non eſt conueniens, vt hæres redimẽs,
qui prò rata percepit fructus, non ſol-
ueret, ſicut etiam inconueniens eſſet
ſoluere prò rata illa, prò qua fructus,
ipſe non percepit, dum reemens ipſe
percepit, & ſic concordatis his diſcor-
dantibus, concordantur etiam deci-
ſiones ſupra relatæ contrariantes, &
hùc conferas, quæ dixi ſupra d.q.6.

Secundo caſu principali, & hoc vi-
12 detur fortior, ſi hæres redemerit in
vita alienantis, pròut poteſt hoc face-
re filius, *Nicol. Intrigliol. cent. 2. art. 32. num. 48. cum ſeqq.* quid dicendum? di-
13 cas, aut iſta reemptio facta fuit ab ipſo
hærede, ſed in faciem alienantis, &
tunc quia feudum reuertitur ad ipſum
alienantem, cui ſuccedere dicitur fi-
lius, qui verè reemit de ſua pecunia,
ſequitur, quòd releuium eſt ſoluendũ,
quia tempore mortis alienãtis, feudũ,
eſt in capite ipſius alienantis. Et hæres
dicitur ſuccedere in eius locum, & hic
caſus, credo, quòd non habeat diffi-
cultatem in fauorem Fiſci.

Aut reemptio facta eſt ab ipſo hæ-
14 rede, vti adgnato, vel vti filio, & tunc
adhuc dico releuium non eſſe ſoluen-
dum, quia dicitur de nouo ſuccedere,
& potiùs feudum ex contractu ad ipsũ
peruenire, non autem iure ſucceſſio-
nis, & ita ego dicerem, in iſtis duobus
caſibus, tamẽ me ſubſcribo iudicio re-
ctiùs intuentis, cum rationabilia vi-
dentur eſſe, quæ dixi, vide *Ayell. d. loco num. 86.* quia dicitur etiam habere
ex cauſa onerosa.

Et an pendente tempore ad reuo-
16 candum, currat tempus emptori ad
petendam inueſtituram, & an & quã-
do filius, vel adgnatus poſſint feudum
alienatum reuocare, & reemere, vide
quæ latè, & copioſè ponit, *Intrigliol. d. cent. 2. artic. 32. per totum, Hartham. Piſtor. lib. 2. q. iuris p. 2. q. 13. Herm. Vult. de feud. lib. 1. cap. 11. num. 88. Carol. à Khirchberg de feud. hæreditario ex pacto, & prouidentia cap. 5. num. 61. cum ſeq.* tamen ad ſupradicta cogita, quia non ſunt ſpernenda.

ARGVMENTVM.

Vaſſallus ſuccedens in feudo, cuius poſſeſſio, tempore ſucceſſionis reperitur penes tertium, an teneatur ſoluere ſimplex releuium, & quid ſeruetur in Regno noſtro. Et negatiua ſuadetur concluſio. Et in duplicato. Idemque ſi poſſeſſio Dominica in vaſſallum, eſſet penes tertium, nec tempus petendæ inueſtituræ currit lite mota ſuper feudo, tam ſuper iure vaſſallagij, quam Dominico, niſi de iure Saxonico, vel negligentia, vel culpa vaſſalli, vel interpellatus. Et an ſi eſſet impeditus petere inueſtituram, vel lite finita, ſed releuium, dicas exigendum à ſucceſſore, ſed condemnandum eſſe poſſeſſorem ad ſoluendum ſucceſſori quantitatem ſolutam, & ita ſeruari refertur in Regno noſtro, ex obſeruatione Regiæ Cameræ.

SVMMARIVM.

1 R*eleuium non eſt ſoluendum de feudo, cuius poſſeſſio reperitur penes tertiũ. non autem penes hæredem, vſque ad num. 6.*

2 *Hæres non tenetur petere inueſtituram de feudo, cuius poſſeſſio reperitur penes tertium.*

3 *Poſſeſſio dum eſt penes tertium, non poteſt aſſignari hæredi.*

4 *Releuium vt debeatur debet hæres ſuccedere in feudo, non autem in ius ad feudum.*

5 *Releuium non debetur, quando vaſſallus non percipit fructus feudi ex facto alterius, qui illos perciperet.*

6 *Ratio Vinc. de Anna, & D. Scip. Rouit. remiſſiuè.*

7 *Releuium debet exigi ab illo tertio poſſeſſore ſuper fructibus feudi, ex ſententia D. Scip. Rouiti.*

8 *Duplicatum releuium non habet locum quando poſſeſſio feudi eſt penes tertium.*

9 *Inueſtitus de feudo verbaliter, non poteſt petere inueſtituram in præiudicium inueſtiti realiter.*

10 *Vaſſallus non tenetur petere inueſtituram, quando Dominus impediretur iura Dominica exercere.*

11 *excuſatur à petitione inueſtituræ, quando Dominus non eſſet certus, vt quia contenderet cum alio.*

12 *lite pendente ſuper feudo non tenetur petere inueſtituram intra annũ.*

13 *de iure Saxonico tenetur petere inueſtituram, quando poſſeſſio eſſet penes alterum. & in Alemania.*

14 *non excuſatur à petitione inueſtituræ, quando culpa ſua poſſeſſionem amiſiſſet, vel eſſet penes alterum.*

15 *non excuſatur à petitione inueſtituræ, quando Dominus offerret poſſeſſionem feudi vaſſallo.*

16 *impeditus inueſtituram petere excuſatur.*

17 *non excuſatur ſi ipſe procuraſſet vt poſſeſſio feudi eſſet penes tertium.*

18 *non excuſatur ſi poſſet recuperare poſſeſſionem penes tertium exiſtentem, & neglexerit illam recuperare.*

19 *Pendente lite inter ſucceſſores ſuper feudo, inueſtitura non eſt petenda, nec releuiũ ſoluendum, dummodo lis non fuiſſet affectata.*

20 *Lite finita, ſucceſſor declaratus tenetur ſoluere releuium.*

21 *Poſſeſſione feudi adhuc penes tertium exiſtente, releuium eſt ſoluendum à vero ſucceſſore, ſed poſtea condemnandum ipſum poſſeſſorem ad reſtituendam quãtitatem, caſu quo feudum penes ipſum poſſeſſorem remanſerit, & deciſio refertur.*

QVAESTIO XXXII.

HAnc, quam indicaui quæſtionem,
1 vſui ſæpè numero euentura eſt, vt hæres tẽpore, quo ſuccedit in feudo ob mortem ſui prædeceſſoris, reperiat eius poſſeſſionem eſſe penes alterum, licet ipſe ſuccedat in ipſo feudo, quoad dominium, ſiuè in iure ad feudum, quod de facili videmus, vt ſi feudum pignoratum, vel datum ad gaudimentum reperiretur, vel ſequeſtratum ordine ſuperioris. Quibus caſibus quæro an ſoluere teneatur ſucceſſor releuium in anno mortis ſui prędeceſſoris, vel expectare, quod feudum deueniat in poſſe ipſius ſucceſſoris. Pro cuius reſolutione dicas, quod non tenetur ſoluere releuium, duplici ratione.

Primo, vulgatum eſt, quod releuiũ,
2 vt toties dixi p. 1. q. 4. debetur ob inueſtituram, ſed in hoc caſu, quando feudum tempore petendæ inueſtituræ reperitur penes tertiũ, & ſic eius poſſeſſio, adeout ſuccedens non poſſit apprehendere poſſeſſionem illius, tunc inueſtituram petere excuſatur, nec vllum tempus ei currere ad petendam illam, firmarunt ex Feudiſtis *Aluarot. in cap. 1. num. 11. qua fuit prima cauſa benefic. amiſſ. Franc. Zabarell. in cap. 2. extra de feud. Curt. iun. de feud. par. 4. nu. 53. Iul. Clar. in §. feudum q. 49. verſ. item quid, Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 95. num. 100. vbi ait hanc eſſe communem, Vult. de feud. lib. 1. cap. 7. num. 81. Piſtor. lib. 2. quæſt. feudal. part. poſteriori q. 21. num. 1. & ſeq. & q. 47. num. 8. vbi hanc eſſe communem ſententiam dicit, & poſt alios Frecc. d. auth. num. 8. Gothfred. Ant. diſput. feudal. 8. theſ. 4. lit. E. & theſi 5. lit. H.* ergo ſi non tenetur petere inueſtituram, immò nec ei tempus

currit

currit, quonam modo releuij ſolutio in hoc caſu conſideranda eſt.

Inſuper releuium debetur prò aſſi-
3 gnanda poſſeſſione feudi Ipſi ſucceſſori, ſi ergo poſſeſſio feudi reperitur penes tertium, & ideo non poteſt ſuccedenti aſſignari, meritò releuium non
4 debetur dum ceſſat cauſa. Eius enim ſolutio dum odioſa, eſt ſtrictè intelligenda, meritò non eſt trahenda ad hũc caſum *Andr. de Iſern. in d. §. ſimiliter in addit.* cum licet iſte talis ſuccedens videatur ſuccedere ad ius ad feudum, & aliquo modo ſic conſiderari poteſt, q; ſuccedat, dicit *Aluarot. d. loco in fine*,
5 quod minus eſt ſuccedere in actione ad feudum, & ſic ad rem, quam ad rem ipſam, ideo adhunc caſum releuij ſolutio non eſt trahenda, & ſic reſpondetur ad vnam tacitam obiectionem, quę fieri poſſet, vt non ſufficiat ſuccedere ad ius ad feudum, ſed ad feudũ, eiuſq; poſſeſſionem.

Alia ratione; hæc ſolutio releuij
5 conſiderari non poteſt, vt fiat ab hoc vaſſallo non exiſtente in poſſeſſione, & illa procedit ex euidentia rei, quippè ſi releuiũ eſt medietas fructuum illius anni, quo feudatarius moritur, ſi vaſſallus non eſt in poſſeſſione, ſed tertius qui percipit fructus, & ipſe vaſſallus nihil, meritò ſi non percipit fructus, & ſic commodum non ſentit, nec onus ſentire debet, & ideo releuium ſoluere non tenetur, nec etiam adeſt diuiſibile illud, nempè fructus, qui dum non percipiuntur, meritò nec diuidi poſſunt, cum non entis, nullæ ſunt partes, ideoq; nec in dolo eſſe videtur, hanc rationẽ deſumo ex ijs, quæ dicit *Frecc. d. loco num. 8. circa medium*, *Aluarot. d. loco, prout ita videtur tenere Frecc. d. n. 8.*

Aliam rationem poluit *Vincent. An-*
6 *na alleg. 95. per totam*, qui hanc tuetur ſententiam latè, & doctè more ſuo, *prout ita tenet Scip. Rouit. Reg. Conſ. in prag. 2. §. item volumus num. 11. de offic. procur. Cęſar.*

Subdens Rouit. ibi, quod non per
7 hoc Dominus prohibetur exigere releuium ex fructibus à poſſeſſore illius, & ideo dicit, quòd Perceptores, & Theſaurarij non excuſantur per hoc exigere releuium à quocumq; poſſeſſore, ſiuè detentore, & facere exequutionem ſuper fructibus, ſi aliundè ſibi non poteſt ſatisfieri, & nos ſupra diximus in illa quæſtione, ſi actio pro releuio detur contra tertium poſſeſſorem p. 1. q. 7.

Amplia hanc concluſionem, vt hoc
8 caſu nec teneatur ad duplicatum releuium ſi inueſtituram non petierit, vt dicam infra q. 24. p. 5. *Anna d. allegat. 95.*

Amplia ſecũdo, vt ſi Rex primò cõ-
9 cederet Titio feudum, eique traderet, & deindè de dicto feudo alterum inueſtiret verbaliter, tunc iſte ſecundus inueſtitus verbaliter, nõ debet poſtea realem inueſtituram petere, dum dicta poſſeſſio feudi eſt penes Titium inueſtitum, *ita Andr. de Iſern. in cap. 1. de capit. Corrad. Aluarot. in cap. 1. quæ fuit prima cauſa beneſ. amiſſ. Curt. iun. de feud. p. 4. num. 23. Franc. Sonsbec. p. 11. nu. 22. verſ. ſeptimo.*

Amplia tertio, etiã ſi poſſeſſio Do-
10 minica in ipſum vaſſallum, eſſet penes tertium, vt quia ipſe Dominus, à quo ſuccedens feudum tenet, non eſſet in poſſeſſione vaſſalli, ſed alius, qui impediret verum Dominum iura dominij exercere, tunc ab iſto Domino ſic impedito, & non poſſidente, vaſſallum inueſtituram petere non tenetur, *Alex. conſ. 92. lib. 1. Iaſ. in l. 2. num. 64. C. de iure emphit. argum. tex. in l. pecunia, §. fin. ff. de vſur. l. 1. ff. de diuerſ. temp. præſcription.* ea potiſſima ratione, quia vaſſallus nõ habet certum Dominum, à quo inueſtituram petere poteſt, ideo ei tẽpus currere non debet ad petendam inueſtituram, *ita Iacob. de Ardizon. in ſumm. tit. quib. mod. feud. amiſſ. §. quid ſi vaſſallus.*

Amplia quarto, hanc concluſionẽ,
11 vt ſi duo Domini de feudo contende-

rent ad quem feudum, eiuſque dominium pertineret, quia mortuo vaſſallo intrà hoc tempus non tenetur hæres petere inueſtituram, & excuſatur a releuio, quod intelligas, dumodò vaſſallus proteſtetur, per ſe non ſtare, quominus inueſtituram petat à vero Domino, *Præpoſit. in cap. 1. num. 14. quo temp. miles. Zaſ. de feud. p. 7. num. 7. Oldrad. conſ. 22. argum. tex. in l. ſi pro luſorio, §. fin. ff. de appellat.*

Amplia quinto, vt ſi intrà annum, & diem, vel menſem, hęredi ſui. et mo-
12 ta lis ſuper feudo ab alio, tunc lite pendente non currit tempus petendæ inueſtituræ, *ita Iacob. de Ardizon. tit. quib. mod. feud. amiſt. §. quid ſi vaſſallus ita Matth. de Aſſlict. in cap. 1. num. 6. in princip. quæ fuit prima cauſa benef. amiſt. Schrader. de feud. par. 6. cap. 2. num. 23.* vnde nec etiam releuium ſoluere tenetur, ſed intelligas, vt infra dicam.

Limita tamen hanc concluſionem.
13 Primo de iure Saxonico, vt ſi poſſeſſio feudi reperiatur penes alterum, adhuc inueſtituræ renouatio petenda eſt, & concedenda, nam ibi magis ſimultanea inueſtitura, quam ius adgnationis in feudorum ſucceſſione cõſideratur, ita de hac conſuetudine teſtatur *Hieron. Schurff. conſ. 16. verſ. quia in hoc, cent. 1. Henrig. Goden conſ. 22. num. 2. & ante iſtos Hoſtien. in ſum. de feud. §. qualiter feudum conſtituatur, Hartam. Piſtor. lib. 2. par. poſter. q. 27. num. 9. & 10. & q. 31. num. 3. & ita ſeruari in tota etiam Alemania teſtatur idem Piſtor. d. q. 27. num. 13. & 14. poſt Hoſtien. d. loco.*

Limita ſecundo, vt poſſeſſio exiſtẽs
14 penes alium non ſuffragetur ſuccedẽti, quando ipſe ſuccedens, culpa ſua, vel negligentia perdiderit, vel deſierit poſſeſſionem habere, tunc enim excuſandum non eſſe, ea ratione, quia negligentia, vel culpa nemini prodeſſe debet, dixit *Zaſ. de feud. p. 7. n. 5. Hart. de feud. obſer. 12. verſ. vnde quando vaſſallus, Io. Borchol. de feud. cap. 8. nu. 22. Io. Schneiduuin. de feud. par. 5. num. 26. Aſſlict. in cap. 1. num. 10. quo temp. miles, Frecc. d. author. 3. num. 8. Anna alleg. 95. num. 7. Pariſ. conſ. 23. num. 227. vol. 1. Roland. à Valle conſ. 18. in fine vol. 1.*

Limita tertio, vt inueſtituram pete-
15 re teneatur ſuccedens in caſu prædicto, quando Dominus interpellauerit ipſum vaſſallum, vt poſſeſſionem recuperet, quia hoc caſu tẽpus currit, quo elapſo vaſſallus eſſet in pœna, ita reſpondit *Bald. conſ. 425. vol. 3.* quod tamen intellige, quando talis poſſeſſio eſſet penes Dominum, & Dominus illã vaſſallo offerret, eumque interpellauerit, vt accipiat, hoc enim caſu vaſſallus non excuſatur, prout dixit *Andr. in d. cap. 1. §. ſed nec alia, & ibi Martin. Laudenſ. quæ fuit prima cauſa benef. amiſt. Syluan. de feud. recognit. q. 6. nu. 5.*

Limita quarto, eſſe excuſandum vaſſallum ſi eſſet impeditus feudi poſ-
16 ſeſſionem habere, illudque poſſidere, ob carcerationem, vt quia eſſet carceratus, hoc enim caſu ob ſolum impedimentum eſſe excuſandum, opinati ſunt *Zaſ. de feud. p. 6. num. 4. Syluan. de feud. recognit. q. 76. num. 21.* & hanc ego veriorem exiſtimo.

Limita quinto, non procedere quã-
17 do vaſſallus ipſe procuraſſet, vt poſſeſſio feudi tempore ſucceſſionis eſſet penes tertium, hoc enim caſu, tũ quia videtur hoc facere in fraudem releuij, tum quia impedimentum affectatum, & procuratum eſſe videtur, ideo ei prodeſſe non debet, & ſic dicendum eſt non excuſari, iuxta ea, quæ dixerunt *Alex. & Iaſ. in l. ſi ſeruus plurium, §. 1. ff. de legat. argum. tex. in l. 2. §. fin. vbi Iaſ. ff. ſi quis caution.*

Limita ſexto, vt ſi vaſſallus intra
18 tempus petendæ inueſtiturę potuiſſet poſſeſſionem, penes tertium exiſtentẽ recuperare, vel aliter impedimentum remouere, & hoc facere neglexerit, hoc enim caſu excuſationem non meretur, *argum. tex. in l. quibus diebus in princip. vbi Bart. & Bald. ff. de condit. & demonſt. arg. tex. in l. qui poteſt, vbi Decius*

cius

tius ff. de regul. iur. Felin. in cap. venerabilis num. 7. extra de re iudi. & in cap. ex tranſmiſſa nu. 1. de præſcript.

Limita ſeptimo, vt ſi poſt mortem
19 Baronis, lis eſſet inter ſucceſſores, quorum alter prætenderet ſuccedere, quia tunc pendente lite inter eos, quis non poteſt petere inueſtituram, nec
20 releuium ſoluere, & ideo ſi anno elapſo ad petẽdam inueſtituram, lis determinaretur, tunc ſucceſſor teneretur ſoluere releuium ſimplex, & etiam excuſatur à pœna duplicati releuij, dummodo lis non fuerit affectata, ratio erat, q̃a incertus erat quiſnã eſſet ſucceſſurus, *ita Iacob. de Ardizon. in tit. quib. mod. feud. amiſt. §. quid ſi vaſſallus, Afflict. in cap. 1. in princ. num. 6. quæ fuit prima cauſa benef. amiſt. Tiraquell. de retract. p. p. §. 1. gloſ. x. nu. 38.*

Declara tamen omnia ſupradicta,
21 vt ſi ſuper dicta poſſeſſione feudi eſſet quæſtio tempore ſolutionis releuij, & anni ad petendum, adeout poſſeſſio ipſa non eſſet penes ipſum ſuccedentem, ſed penes tertium litigantẽ, vt non per hoc fiſcus impediatur releuium exigere ab ipſo vero ſucceſſore, ſed poſtea breui manu, ipſum tertium poſſeſſorem, in eo caſu, quo feudum remaneret penes ipſum, condemnandum eſſe ad reſtituẽdum ipſi vero ſucceſſori quantitatem ſolutam pro releuio à uero ſucceſſore, prout ita deciſum in cauſa Spectab. Comiti Policaſtri, cum Mag. Fabritio Carraſa, *refert Anna d. alleg. 95. num. 9. referente D. Didaco de Scobar Præſid. Reg. Cameræ Sum.* & fuit deciſio facta relatione in Regia Camera.

A R G V M E N T V M.

Releuium de ſubfeudo an debeatur Domino immediato, uel Regi, hæſitatur. Et admiſſa duplici ſubfeudi, & releuij nouiter declarata diuiſione, concluditur Baroni ſoluendum eſſe, à cuius hærede in eius morte Regi poſtea ſoluitur. Quid in laudimio, aſſenſu, ſeruitio, adoha refertur, In ſubfeudo quaternato contraria Affl. & Iſer. ſententia ponitur. Et quid ſi Baro haberet ex priuilegio, ut ſibi ſoluatur adoha, & releuium. Et quid ſi inueſtitura eſſet de tota Baronia tam de feudis ſubcõceſſis, quam retentis, ampliſſimè declaratur. Et quid de duplicato releuio.

S V M M A R I V M.

IN Regno Neapolitano ſunt Barones Magnates, qui Reguli dicuntur.

2 *Subfeudatarius an teneatur ſoluere releuium Regi. vel Baroni diſtinguitur de ſubfeudo ſimplici, vel de quaternato, num. 5. & 7.*

2 *Releuium debetur illi Domino, à quo ſubuaſſallus petere tenetur inueſtituram.*

Subfeudatarius petere tenetur de ſubfeudo ſimplici inueſtituram à Barone ſub n. 3.

4 *Releuium debetur à ſubfeudatario illi Domino, cui iuramẽtum fidelitatis præſtat, & ſic Baroni.*

6 *Releuium exigitur à ſubfeudatario per Baronem, & ab hærede Baronis, poſtea exigitur per Regem, & clariùs num. 16. vbi Regi concluditur ſolui.*

8 *Subfeudatarius de ſubfeudo quaternato ſoluit releuium Baroni, quod declaratur ibidem & num. 12. & 14.*

9 *Subfeudatarius de ſubfeudo quaternato ſoluit Releuium Regi ſecundum opinionẽ aliorum.*

10 *Diſcordantium ſententiæ ſuper ſolutione releuij de ſubfeudo quaternato concordãtur ex noua diſtinctione.*

11 *Releuium reſpectu ſubfeudi quaternati dupliciter conſideratur.*

12 *Releuium ex feudo quaternato ſecundum quid, præſtatur aliquando ex actu inter viuos vigore conſtitut. poſt mortem.*

13 *Releuium inductum ex conſuetudine in hærede ob mortem, debetur aliquando ex actu inter viuos, vigore conſt. poſt mortẽ.*

16 Re-

16 *Releuium de ſubſeudo quaternato, in eo, quod excedit decem vncias, debetur Regi*

17 *Rex aſſentiens ſubinfeudationi, non intelligitur ſibi praiudicare in releuio.*

18 *Adoba de ſubſeudo quaternato exigitur à Barone, à quo ſoluitur poſtea Domino Regi.*

19 *Iuramentum aſſecurationis præſtatur à ſubuaſſallo ipſi Domino immediato, & ſic ſubinfeudanti.*

20 *Laudimium de alienatione feudi debet ſolui Domino immediato.*

22 *Aſſenſus Regis, non autem Baronis requiritur in alienatione ſubſeudi, ex veriori ſententia, & num. 20.*

22 *Aſſenſus Regis, non autem Baronis requiritur in alienatione ſubſeudi, ſecundum aliorum ſententiam.*

23 *Aſſenſus Regis, & Baronis requiritur ſecundum Schrader, & aliorum ſententiam.*

24 *Feudum quaternatum ſecundum quid, alienari debet cum conſenſu Regis, & Baronis.*

25 *Feudum quaternatum ſecundum quid, quale ſit remiſſiuè.*

26 *Subuaſſallus tenetur ſeruire Domino ſubinfeudanti, non autem Regi, & nu. 25. 26. & ſeq.*

27 *Subuaſſallus aliquando in ſubſidium tenetur ſeruire Regi, non autem principaliter.*

28 *Subuaſſallus tenetur ſeruire Baroni, ſtante quòd neceſſitas ſeruitij vrgeret tam Dominum. quam Baronem.*

29 *Subuaſſallus non tenetur ſeruire Baroni ſubinfeudanti reſpectu alterius feudi, quod tenet ab altero Domino, ſed reſpectu feudi, quod fluxit ab ipſo Domino.*

30 *Subuaſſallus de feudo quaternato ſecundum quid tenetur præſtare ſeruitium Baroni ex vna ſententia Doctorum.*

31 *Regi ſecundum ſententiam aliorum Doctorum, & vltima verior eſt ex Andr. de Iſer.*

32 *Baroni, quando ex priuilegio id habet.*

33 *Subuaſſallus ſuſpectu feudi, ſiuè terræ planæ, ſiue attenaſia præſtare tenetur ſeruitium Baroni ex recepta obſeruautia.*

34 *Baro inueſtitus de ſua Baronia, & recipiens adhoam, & releuium tàm feudorum retentorum penes ſe, quàm ſubinfeudatorum, tenetur ad totum releuiũ, tàm de retentis, quàm de ſubconceſsiis.*

35 *Deciſio refertur.*

36 *Subuaſſallus an teneatur ad duplicatum releuium ob non petitam inueſtituram à Barone, & ponderatur conſtitutio poſt mortem.*

QVÆSTIO XXXIV.

DIxi in principio huius tractatus p. 1. q. 1. nu. 11. inferẽdo ex Oct. Bãmac. quòd de feudo quaternato ſecundum quid debetur releuium, deinde ead. par. q. 20. num. 5. dixi, ꝙ debetur Domino Regi, quibus in locis perfunctoriè ſcripſi, reſeruando alibi latius de ſubfeudo tractare, quam ma-
1 teriam latius exordiendo, præcipuè in Regno noſtro, vbi adſunt magni Barones, adeo vt Reguli quodamodo dici poſſint, vt Princeps Biſiniani, & Princeps Salerni de familia Sanſeuerinorũ, de quibus meminit *Frecc.* & poſt eum *Nicol. Intrigl. de feud. cent.* 2. *art.* 5. *nu.* 468. qui exigunt ſeruitia, & adhoam etiam reſpectu feudorum quaternatorum, & ſic in partibus Germaniæ, Frãciæ, & Lombardiæ, ideo indicatam ijs in locis materiã, hic latiùs tractare, & diſtinctius jntendo; ne erroris labe veniam notandus.

2 Igitur dubitabilis eſt quæſtio, de releuio debendo ex ſubfeudo quaternato, quod alio vocabulo dicitur feudum quaternatum ſecundum quid, cui ſolui debeat Regi, vel Baroni ſubfeudanti, in qua quæſtione nonnulli ſparſim, ac perfunctoriè tradidere diuerſa, & releuiorum genera confundendo.

Ego verò vt ordinatè, quoad poſ-

ſem

ſem pro more procedam eam diuido
in duo capita diſtinguendo ſubfeudũ
ſimplex à quaternato, & in quaterna-
to diſtinguẽs duo releuiorum genera.
Primũ, quid iuris de ſubfeudo ſim-
plici, quod tenetur ad ſimplicem con-
ceſſionem Baronis ſubconcedentis.
Secundum de ſubfeudo, quod eſt
quaternatum, vt quia tenetur ad con-
ceſſionem Baronis, & Regis, in cuius
quinternionibus eſt deſcriptum.
3 Ad primum videndum eſt à quo-
nam Domino ſubfeudatarius petere
tenetur inueſtituram, qui illi, à quo
petunt inueſtituram ſoluunt releuia,
ſed ſubinfeudatus, & ſic ſubuaſſallus
tenetur petere inueſtituram à domino
immediato, & ſic à Barone ſubinfeu-
dante, non autẽ à domino directo, &
ſic à Rege, *ex tex. in cap. Imperialem §.*
ſi quis infeudatus de probib. feud. alienat.
per Federic. ex illis verbis, quod feudi
inueſtituram à proprio domino non
petierit, & proprium dominum intelli-
gunt ibi DD. de domino immediato,
ità *Bald. in l. 1. num. 9. C. comm. de ſuc-*
ſucceſſion. & in ſpecie Iacobin. de S.Georgio
in verbo qui quidem inueſtiti num. 55. Io:
Raynald. in d.§. præterea ſi quis infeudatus
Marin.Frecc. lib. 2. de author. Baron. au-
thor. 3. in princ. ad num. 4. Nicol. Intrigl.
de feud. cent. 2. art. 5. nu. 641. Ludolph.
Scrader. de feud. p. 6. cap. 3. num. 28. Ia-
cob. Mænoc.præſumpt.lib.2.præſumpt. 102.
num. 6. Bald. in cap. illud num. 2. de pro-
bib. feud. alienat. per Federic.
4 Secundo ex ijs, quæ dixi ſupra p. 1.
q. 5. quod releuium ſoluendum eſt ob
nouam præſtationem iuramenti fide-
litatis, vt *ex gloſ.* —— cæteriſq; ibi al-
legatis, ſed in caſu noſtro hoc iuramẽ-
tũ fidelitatis ſubfeudatarius præſtare
tenetur Baroni ſubinfeudanti, nõ autẽ
Regi, & ſic domino immediato *Bald. in*
cap. cæterum col. 1. de reiudic. Iacobin. de
S. Georgio in d. verbo qui quidem inueſtiti
num. 14. Intrigliol. d.loco num. 642. Me-
noc. num. 9. Iaſ. in l. 2. §. ex contrario nu.
76. ff. de acquir. poſſeſſ. & conſil. 8. col.
vlt. inter conſ. feudal. Brun. Cagnol. in l.
conſilij §. socij ff. de regul. iur. cęteris,
quos inferius allegabo.
Ergo clara probatur conſequentia,
5 & pariter firmatur concluſio, quod re-
leuium ſoluendum eſt ipſi Baroni, &
ſic domino immediato, non autem Re-
gi, ità *Andr. de Iſern. in hac conſtit. poſt*
mortem col. 3. nu. 40. in fine verſ. ſed Co-
miti de morte Baron. nunc. Imp. & in cap.
1. num. 14. verſ. debetur etiam releuium
de capitul. Corrad. vbi in ſpecie *Nard.*
Zyparul. in verbo debetur allegans *Mat-*
theum de Afflict. in d. §. ſed & res nu. 27.
& 28. per quos fiat inueſtitura Anton. Ca-
pyc. in cap. Imperialem §. præterea ſi quis
infeudatus col. 2. verſic. Et ne dum feu-
datarij Regis, Iacob. de Ayell. de iure ad-
6 *boæ & releuij num.* 85. dicens, quod Ba-
ro ſubinfeudans cum aſſenſu exigit re-
leuium à ſubfeudatarijs, ſed poſtea
Rex exigit à ſubinfeudãte reſpectu to-
tius Baroniæ, vt inferius dicam, *Marin.*
Freccia de ſubfeud. lib. 1. §. 2. incip. fuit
dubitatum num. 25. & lib. 2. auth. 3. nu.
1. 2. & ſeq. ad quartum Ludolph. Scrader.
de feud. par. 6. cap. 3. num. 28. Henrich.
à Roſental. cap. 6. concluſ. 66. num. 11. In-
trigliol. de feud. cent. 2. art. 5. num. 622.
Affirmantes releuium de ſubfeudo ſol-
uendam eſſe Baroni, non autem Regi.
Ad ſecundum caput de ſubfeudo
7 quaternato, quod tenetur à Barone, &
à Rege, vel cum conceſſione Regis, &
ſic quaternato, quod alio vocabulo di-
citur feudum quaternatum ſecundum
quid, & ita hoc concludenter ex ſupra-
dictis reſpondeas, quòd releuium de-
bet ſolui Baroni ſubinfeudanti, non
autem Regi, quam concluſionem in-
telligas cum declarationibus infradi-
cendis.
8 Et quod debeat ſolui Baroni, non
autem Regi docuerunt *Andr. de Iſern.*
in conſt. poſt mortem col. 3. num. 30. verſ.
ſuſcepto de morte Baron. nunc. Imper. & ibi
gloſ. in verbo recepto dicens ita tenuiſſe
Curiam Imperialem, & clarius in ver-
bo aliquo, *Bartol. Camerar. in cap. Im-*

perialem fol. 73. *lit. E.* loquens in terminis conſtitutionis poſt mortem in feudo quaternato ſecundum quid, dicit quod ſeruitia, & releuia ſunt Baronis, & idem videtur annuere *fol. 69. lit. S. T. V.* dicens, quod litera conſtitutionis dicit, quod præter illas decem vncias pro illa intratura, releuia futura ſunt Baronis, ſed releuia futura, an ſint Regis hoc non dicit, ergò remanet ſub diſpoſitione iuris communis, ſed ius commune dictat, quod debetur domino immediato ſeruitium, ergo, &c. idē *Andr. in d. §. ſimiliter num.* 14. *de capitul. Corrad. ante additionem*, dicēs releuium, ſiue ſeruitium deberi Baroni, quoniam vaſſallus eius eſt immediatus, ſicut è contra ſi vaſſallus immediatus eſſet Regis, deberet Regi ſoluere *Reg. Conſt. in l.* 1. *numer.* 34. *C. de iure fiſci. Horat. Mont. in cap. Imperialem num.* 74. *de prohibit. feud. alien. per Frideric. & nouiſſimè D. Fuluius Lanarius Themmatis nobilitate, ac ſcientia legali adprime decoratus Iuriſconſultus, & ſolidioris doctrinæ, ac cōſultationis Aduocatus, ad maiora euehendus in ſua illuſtri, & aurea additione nu.* 133. *ad Reg. Lanar. in c.* 1. *de his, qui feud. dar. poſſ.* quorum opera ſub prælo, quaſi furtim vidi, ac admiratus ſum.

9 Alij videntur contrariū aſſerere, vt de feudo quaternato releuiū debeatur Regi, & ſic domino mediato, prout annuere videtur *Andr. de Iſern. in d. §. ſimiliter nu.* 14. *ante additionem*, dicens ſolui debere Domino Regi, ea ratione, quia per quaternationem videtur ab ipſo Rege immediatè teneri, prout ita videtur tenere etiam *gloſ. in d. conſt. poſt. mortem in verbo recepto verſ. ſed aliquando*, dicens, quod aliquando ſuper tali dubio fuerunt interrogati Iudices Magnę Curiæ, & non Baroni, & reſpōderunt Domino Imperatori in tali caſu releuium eſſe ſoluendum Curiæ, & non Baroni, dicendo, quod eorum reſponſio potuit iuuari *per tex. in l. ſi quis cum hoc pacto ff. de contrahen. empt. et ex tex. in l. Titius ff. de ſeruis exportand.* & per alias rationes videtur ibi concludere, & ita videor ego annuere p. 1. q. 1. nu. 11. hoc eod. tract. & clarius q. 20. num. 5. dicens ſolui debere Regi, quod ibi non firmo, ſed aliò me remitto.

Sed pro concordia harum opinio-
10 num, & ne mea opinio non videatur ſubſtentabilis, & rationibus deſtitura, & vt veritas elucefcat, præmiſſo, quod releuium in genere ſumptum dupliciter poteſt conſiderari, quod aliud eſt releuium, quod præſtatur inter viuos, & in actu inter viuos. Aliud, quod præ-
11 ſtatur in morte, ob mortem, vel ob caſū inter viuos, ſed collatum in morte.

Releuium, quod præſtatur inter vi-
12 uos ex actu inter viuos, eſt illud, quod præſtatur, & inductum eſt ex hac conſtitutione poſt mortem de ſubfeudo quaternato ob mortem Baronis, vel Comitis, qui ab alio feuda tenet, & per Regem de nouo conceſſum alteri, qui eſt inueſtiendus per alium Baronem ad mandatum Regis, & tale releuium debetur ipſi Baroni, qui dat inueſtituram, ſiue poſſeſſionem ad mandatum Regis, & pro illo debentur decem vnciæ, *vt in d. conſt. poſt mortem*, & in hoc cōcordant omnes, & ita intelligit *gloſſ. in d. conſt. in verbo recepto*, & hunc eiſe caſum nouum dicit *Horat. Montan. d. loco*, & antè ipſum *Camerar. locis allegatis*.

Aliud eſt releuium, quod debetur
13 in morte, & conſuetudine Regni, quę introduxit illud, in hærede ſucceſſore ob mortem prædeceſſoris, & deinde ex vſu iudicandi fuit extenſū ad contractus, per quos immediatè ſucceſſuri abſque cauſa feuda præueniebāt propter fraudādum releuium, quod ſoluitur nulla habita ratione dicti contractus, vt de refutationibus fraudulentis docui ſupra hac ead. p. q. 15. & ſeq. & pro illo debetur medietas fructuū, & in hoc eſt difficultas, an debeatur Domino immediato, & ſic Baroni, vel Domino mediato, & ſic Regi.

In

Digitized by Google

In qua difficultate dico, quod ſi ad
14 releuium decem vnciarum reſpicias, tunc dicas abſque ſcrupulo, quod illæ decem vnciæ ſoluuntur Baroni ſubinfeudanti, qui vti mandatarius Regis immictit nouum conceſſionarium in poſſeſſionem ſubfeudi nouiter cōceſſi, & ab illo recipit decem vncias pro releuio aliquo.

15 Etſi forſan tale releuium excederet decem vncias, tunc illud, in quo exceduntur decem vnciæ, vſque ad medietatem ſoluitur Domino Regi, vt aſſerit *Matth. de Afflict. in hac conſt. poſt mortē*
¶ *num.* 10. referens ſic fuiſſe deciſum per Iudices Magnæ Curiæ, quem ſequitur *D. Lanar. d. loco.*

16 Sed ſi reſpicias ad releuium, quod eſt medietas fructuum debitum in morte, tunc dico quod manualiter, & immediatè ſoluitur Baroni, ſed verè in effectu, & in fine ſoluitur Domino Regi, & ſic Baro eſt quidam exactor, ſiuè detentor vſq; ad mortem ſuam, in qua morte eius hæres ſoluit Domino Regi.

Quæ ſic intelligas, nam Baro ſubconcedens in morte ſubfeudatarij exigit releuium de ſubfeudo ipſo ab eius hærede, ſed poſtea Dominus Rex ob mortem Baronis ſubconcedentis exigit releuium reſpectu introituum totius Baroniæ, tam caſtrorum penes ſe, quam ſubinfeudatorum, vt aſſerit *Iacob. Ayell. d. loco num.* 85. *& Freccia lib.* 2. *auth.* 3. *num.* 35. dicentes ita fuiſſe
¶ deciſum in cauſa Principis Salerni, & ſic ſi bene ex medulla hæc conſiderātur, tale releuium effectualiter per intermediam perſonam Baronis ſoluitur Regi, & ita ſunt intelligenda, quæ dixi ſupra p. 1. q. 20. num. 5.

17 Ea nimirum ratione, quia dicunt *Ayell. & Freccia vbi ſupra*, & ſi Rex aſſentiret tali ſubinfeudationi, intelligitur non prçiudicaſſe iuribus ſuis, & ſic releuio.

18 Inferentes idem procedere reſpectu adohæ, vt ſoluatur per Baronem tam reſpectu totius Baroniæ, tam feudi ſubinfeudati, quam feudorum penes ſe exiſtentium, & ſic vt ſoluat Baro, & feudatarij contribuant, vt declarant *Ayell. Freccia, & alij ſupra allegati.*

19 Amplia primo ſupra firmatam ſententiam, procedere etiam in iuramento aſſecurationis, quod ipſi Baroni, & ſic Domino immediato præſtandum eſſe dixerunt, *Capyc. in inueſt. feud. rub. feudorum aſſecurationes, verſ. aſſecurantur, Frecc. lib.* 2. *de ſubfeud. auth.* 4. *nu.* 1. *ex Andr. in cap.* 1. *qualiter vaſſall. iurar. deb. fidel. Intrigliol. de feud. cent.* 2. *art.* 5. *num.* 643. 648.

20 Amplia ſecundo, etiam in laudimio ſoluendo in caſu alienatiouis, vt illud ſolui debeat in caſu alienationis, Domino immediato, & ſic Baroni, non aūt Domino, & ſic Regi, ubi ſecundum conſuetudinem loci debetur, *ita glo. & Bald. in cap.* 1. *§. illud de probib. feud. alienat. per Feder. Iaſ. in l. fin. num.* 4. *C. de iure emphiteut. Ludolph. Schrader. de feud. p.* 8. *cap.* 2. *num.* 29.

Amplia tertio, in declarationibus
21 ſeq. vt ſubſeudatarius quando ſubfeudum vult alienare non teneatur aſſenſum habere ab ipſo Domino mediato, ſed conſenſum immediati, & ſic Baronis ſubinfeudantis habere debet, *ita Bernard. Capreol. in cap. Imperialem, §. illud de probib. feud. alienat. per Frideric. vbi etiam Io. Raynald. Iacob. dē S. Georg. in ſua inueſt. feudal. in verb. & cum pacto de non alienando nu.* 21. *verſ. contrariam opinionem*, licet ab hac ſententia diſcedat *Vldaric. Zaſ. in epit. feud. p.* 9. *n.* 33. *Curt. iun. de feud. p.* 4. *principal. num.* 89. *in fin. & Ludolph. Schrader. de feud. p.* 8. *cap.* 2. *num.* 26. *verſ. quimimmo, & nu.* 28. *in fine*, hanc veriorem ſententiam exiſtimat, ex rationibus ibi allegatis, negans Bald. & gloſ. ſententiam verā. eſſe, *Menoch. lib.* 3. *præſumpt.* 102. *n.* x.

Contrariam tamen ſententiam vo-
22 luit *gloſ. in cap.* 1. *§. illud, de probib. feud. alienat. per Fedric.* vt in alienatione ſubfeudi requiratur aſſenſus primi Domini,

Digitized by Google

mini, & non immediati, quam gloſę
ſententiam ſequuti ſunt, *ibi Iacob. de*
Beluiſ. Bald. Aluarot. Præpoſit. & Io. Blanc.
in epit. ſeud. tit. quibus mod. amiſſ. ſol. 1.
verſ. item ſi vaſſallus, & ſol. 10. *verſic.*
Domini verbum intelligas, Iacob. de Ardi-
zon. in ſum. tit. quibus mod. feud. amiſſ.
rub. an ſufficiat conſenſus maioris Domini,
Azo. in ſumm. tit. de iure emphiteutic. Ia-
cob. de S. Georg. d. loco, in verbo & cum
pacto de retrouendendo il ſecondo num. 21.
Iacob. Aluarot. in cap. 1. *in princ. numer.*
14. *& ibi Præpoſit. num.* 4. *de prob. ſeud.*
alienat. per Feder. Iul. Clarus in §. ſeudũ,
q. 32. *in fin. cæteriq; paſſim Menoch. lib.* 3.
præſumpt. 102. *num.* 10. *hanc referens, &*
refellens ſententiam Schrader. de ſeud. p. 8.
cap. 2. *num.* 26. eam refeerens, non au-
tem contrariam ſequens ſententiam.

Sed mediam ius extremas refert
23 ſententiam *Schrader. d. loco*, vt requi-
ratur nõ ſolum aſſenſus primi Domini
mediati, ſed etiã Dñi immediati, & ſic
ſubinfeudantis ex rationibus, quas af-
fert ibi num. 27. & nouiſſimè idem *D.*
Fuluius Lanar. loco ſupra allegato n. 111.

Quam Schrader. ſententiã intellige
24 ſi ſubfeudum eſſet quaternatum, & ſic
feudum quaternatum ſecundum quid,
quia tali caſu requiritur vtriuſque cõ-
ſenſus, tàm Baronis ſubinfeudantis,
quàm Domini mediati, & ſic Regis, ità
Camer. in l. Imperial. ſol. 73. *col.* 1. *lit. C.*
verſ. quarta concluſ. ex tex. in l. fin. C. de
author. præſtand. quem tex. allegat ibi
Schrader. de quo feudo ſecũdũ quid, an
poſſit alienari ſine aſſenſu Regis, vel
Baroni vide nouiſſimè *Io: Andr. de Geor.*
25 *d. repet. feudal. cap.* 8. *per totum*. Et feu-
dum quaternatum ſecundũ quid, qua-
le ſit vide *Camer. ibi col.* 2. *Franch. deciſ.*
154. *num.* 3. *&* 2. vbi de conſenſu vtri-
26 uſque meminit, ſed prima ſententia
in ſimplici ſubfeudo non quaternato
verior eſt vt requiratur aſſenſus Domi-
ni immediati, & ſic Domini ſubfeudã-
tis, de qua re latius vide *DD. in. d. cap.*
1. *§. illud*.

27 Amplia quarto, vt ſubfeudatarus
nec teneatur ſeruire primo Dño, ſed
tantum ipſi ſubinfeudanti, & ſic ado-
ham præſtare, vt notant *Iacobin. præ-*
citato loco num. 6. *verſ. item quæro de pul-*
chra quæſtione. Curt. de ſeud. d. p. 4. *num.*
89. *Menoc. d. loco num.* 4. *Afflict. in con-*
ſtitut. poſt mortem num. 7. *& ibi Bartol. de*
Capua, ſed hoc intelligas, vt totum ſer-
uitium exigat fiſcus à Barone, ſed Baro
poſtea exigat à ſubſeudatarijs, vt dixi
ſupra ex *Ayello num.* 85. *& Frecc. author.*
3. *num.* 35.

28 Quòd ſi ſubfeudaratius aliquando
cogeretur ſeruire primo Domino, hoc
intelligas, vt in ſubſidium præſtare te-
neatur, non autem principaliter, cum
principaliter Domino immediato ſer-
uire teneatur, *ita Bald. in cap.* 1. *§. rur-*
ſus num. 9. *de controuer. inueſt. Menoc. d.*
29 *loco num.* 8. vnde ſi neceſſitas ſeruitij
exhibẽdi à ſubfeudarario, vrgeret tàm
primum Dominum, & ſic mediatum,
quàm etiam Dominum immediatum,
adeo vt vterq; indigeret ſeruitio, tunc
ſubuaſſallus ſubinfeudatus tenetur tã-
tum ſeruire Domino immediato *ita ex*
cap. 1. *de noua forma fidelit. & cap. ad hoc*
hic finitur lex, ex tex. in cap. licet ſi de ſeud.
defuncti tenet *Andr. Khol. de ſeruit. feudal.*
parte altera tit. cui ſeruiendum num. 6. *con-*
cordat Roſental. in cap. 8. *concluſ.* 19. *num.*
30 9. ſed dicas, quod non eſt perpe-
tuum, vt ſubinfeudatus teneatur ſerui-
re Domino immediato, vt quando ille
Dominus immediatus ſeruiret alteri
Domino ſuperiori, reſpectu alterius
feudi, quod ab illo tenet, quia tantum
tenetur ſeruire, quando pręſtat ſerui-
tia, à quo ſubfeudum ipſum proceſſit,
& defluxit, & conferunt hùc, quæ dixi-
mus de releuio, & de adoha exigendo
per fiſcum à Barone, ſed Baro poſtea
exigit à ſubfeudatarijs.

Quæ autem de ſeruitio diximus exi-
gendo à ſubfeudatario per Baronem,
non autem per Regem, intelligas cum
hac declaratione, quòd aut ſubfeudũ
eſt quaternatum, aut terra plana, ſiue
actenaſia.

Primo

Primo caſu, quando ſubfeudum eſt quaternatum, tunc reperio duas Do-
31 ctorum ſententias in hoc caſu, alij dixerunt, quod ſeruitium debetur Baroni ſubinfeudanti, non autem Regi, prout fuit *Afflict. in conſt. poſt mortem notab.* 3. *num.* 6. ſequens authoritatē *Bartolom. de Capua in d. conſt. poſt mortem in ſua apoſtilla*, quē Affl. obiter ſequutus eſt, & meminit *Camerar. in l. Imper. fol.* 73. *concluſ.* 4. *lit. E. Franch. d. deciſ.* 154. *nu.*
32 6. *ſupra allegati*. Alij dixerunt deberi Regi, quia tunc per quaternationem dicitur quis immediatè à Rege teneri, *ita Andr. de Iſern. in d.* §. *ſimiliter num.* 14. *ante additionem*, vbi dicit, quod releuium, ſiuè ſeruitium debetur Baroni, quoniam uaſſallus eius, poſtea ſubdit, debetur ſoluere Regi, ſi Regis vaſſallus immediatus eſſet, hæc reperi apud Andr. ibi, qui intricatè legitur, & loqui videtur; ſed hoc vult dicere, nempè, quod de ſubfeudo quaternato, quod alio vocabulo dicitur feudum quaternatum ſecundum quid debetur ſeruitium Regi, quaſi quod ab ipſo Rege immediatè teneatur, & dicitur feudum de perſe *Franch. deciſ.* 154. *num.* 1. quem poſt Frecc. ibi allegatum, & inuenire non potui, refert *Nicol. Intrigliol. de feud. cent.* 2. *art.* 5. *num.* 646. aſſerens in Regno Siciliæ ita ſeruari per capitul. Regis Caroli *Ioſeph. Cumia in cap. ſi aliquem fol.* 70. *in verbo ſeruitij conſueti num.* 21. & hanc ego veriorem exiſtimo, vt dixi ſupra ead. q. num. 8. verſ. ſed contra hanc ſententiam, qui fiſci partes tuetur ex authoritate *Ayell. & Frecc.* vt Rex exigat adoham reſpectu omnium feudorum, tàm eorum, quæ tenet Baro, quàm quæ tenet ſubfeudatarius, & ſic in effectu ſeruitium totum ſoluitur Regi, licet per intermedias manus Baronis.

33 Limita hoc vltimum dictū, niſi Baro ex priuilegio haberet, vt poſſet exigere ſeruitium à ſubfeudatarijs, quia tunc ipſi, & non Regi debetur, prout habebat in Regno noſtro Princeps Biſiniani, & Salerni, de quorum priuilegio poſt Frecc. meminit *Nicol. Intrigliol. d. loco num.* 648.

Aut eſt terra plana, ſiue actenaſia,
34 & tunc receptum eſt in obſeruantia, vt ſeruitium debeatur Baroni, nō autem Regi, *ita Andr. de Iſern. in conſt. poſt mortem col.* 2. *verſ. ſed Baroni, & verſic. in quaternatis tantum, Frecc. author.* 3. *num.* 1. *de author. Baron. Intrigliol. d. loco nu.* 645. *Campan. in c. apud Fogiam n.* 37. & an debeatur releuium de feudo plano, & de tabula, require ſupra hac *ead. p. quæſt.* 25. vbi latè ponderauimus verba conſtitutionis poſt mortē, & Frecc. ſibi inuicem aduerſantia.

35 Declara tamen omnia ſupradicta, vt ſi Baro accepiſſet inueſtituram de tota Baronia, tâm de feudis per ipſum retentis, quàm de ſubconceſſis tenetur ad totum releuium, & adoha tàm pro
36 ſe, quàm pro ſubfeudatarijs, prout ex
¶ hac ratione deciſum fuit in cauſa Illuſtriſs. Principis Salerni, ità meminit *Iacob. de Ayell. de iure adobæ num.* 85. ibi, quia accepit inueſtiturā totius Baroniæ, & iuris, quod habet cōtra ſubfeudatarios, tàm de adoha, quàm de releuio &c. quæ omnia poteſt ipſe poſtea exigere à ſubfeudatarijs, vt ſupra dixi?

37 Quid autem reſpectu duplicati releuii, an ſubfeudatarius petens inueſtituram nec denuncians mortem intrà tempus legitimum, teneatur ſoluere duplicatum releuium?

Et licet prima fronte, videatur dicendum, quod cum duplicati releuij ſolutio ſit pœna, quæ in vaſſallo, & Rege eſt introducta, & ideo nō eſt extendenda ad feudatarium, & ſubfeudatarium *cap. odia de reg. iur. in* 6. tum ſecūdo, quia conſt. poſt mortem, quæ propriè loquitur in ſubfeudatario, dicit *Defuncti mortem per Comitem, vel Baronem, à quo prædicta tenuerit, excellentiæ noſtræ volumus nunciari*, ergo onus eſt Baronis denunciare mortem, non autem ſubuaſſalli.

Sed concludas, quòd duplicati pœna debet habere locum in ſubuaſſallo, tum quia, & retorquēdo argumētum, ſi pęnam duplicati non admicteremus, ſequeretur quod haberet locum pęna iuris communis, & ſic amiſſio feudi, ſed hoc eſſet contra expreſſam mentem, & mandatum noſtrorum Regum, qui non intendunt, nec ipſi, nec per alios anguſtiare vaſſallos ad talem pęnam, & ſic vt euitetur maior pœna, poteſt induci, & permicti minor, quæ ſi rectè intuemur, eſt potius gratia, quæ minorauit pœnam, quæ gratia, dum ſumus in caſu ſimili, debet, & poteſt ampliari, licet ſimus in alijs perſonis, tamen eędem reſpectiuè videntur ratione iuramenti, aſſecurationis, inueſtituræ, ſeruitij, & aliorum.

Nec obſtant verba conſtitutionis, loquitur enim de feudo quaternato ſm quid, in quo forſan linea poſſidentis finitetur, quia tunc Rex ſpecialiter prouidit, vt in tali caſu Baro, vel Comes, à quo dictus ſubfeudatarius mortuus feudum ipſum tenebat, debeat denunciare ipſi Domino Regi mortem ad finem prouidēdi, & ſic eſt caſus ſpecialis, dixi p. 1. q. 20. nu. 6. nos autem loquimur regulariter, quando moritur ſubuaſſallus relicto ſucceſſore, & hæc sūt noua, à nullo quoad viderim, tacta.

ARGVMENTVM.

An Dominus poſſit exigere duplicatum releuium ab Vniuerſitate, vel alio loco poſſidente feudum, ſi intra annum petendę inueſtituræ non fuit petita. Et quid eorum adminiſtratore mortuo, nec petita inueſtitura à legitima perſona ſuccedente in adminiſtratione tēpore debito, nec ſoluto releuio declaratur, & ponderatur.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſiæ poſſident feuda in Regno noſtro, ſoluunt releuium, & laudimiū.*
2 *Eccleſia an teneatur pœna duplicati releuij diſtinguitur.*
3 *Ceſſans à petione inueſtituræ, & ſolutione releuij ſubire debet pœnam duplicati releuij.*
4 *Non tenetur pœna duplicati releuij, ſi intra legitimam tempus petijſſet inueſtituram, & offerenda obtuliſſet, ſi ſecus teneatur.*
5 *Exigit duplicatum releuium à vaſſallo ob non petitam inueſtituram.*
6 *Fiſcus habet intētionem fundatam pro releuio contra omnes feudatarios, feuda poſſidentes.*
7 *Inueſtitura debet peti intra tempus conuentum.*
8 *Prælato mortuo intra annum petendæ inueſtituræ, & releuij ſoluendi ob feudum ab Eccleſia poſſeſſo, & inueſtitura non petita, nec releuio ſoluto, tunc Eccleſia excuſatur à duplicato, & numeris ſequētibus num. 12. ſed contrarium recipitur num. 15.*
9 *Vaſſallus, & Dominus ad imparia non debent iudicari.*
10 *Excuſatur à petitione inueſtituræ, & ſolutione releuij pendente electione Domini.*
12 *Inueſtitura non eſt petenda, quando Dominus non eſſet certus, vel legitimus eius hæres.*
11 *Præſcriptio non currit, Imperio vel Eccleſia vacante, declaratur num. 19.*
13 *Vaſſallus non excuſatur à petitione inueſtituræ, & ſolutione releuij, quando certum adeſſet deſtinatum Tribunal, licet Dominus eſſet incertus.*
14 *Releuium non debetur, nec inueſtitura petenda eſt vbi hæres, vel Dominus non eſſet certus ſucceſſor, niſi lite finita.*
15 *Eccleſia, ob non petitam inueſtituram, & ſolutum releuium in tempore, punitur pœna duplicati releuij, ex noua ratione.*
16 *Capitulum ſuccedit in adminiſtratione Eccleſiæ vacantis, ideo illud tenetur petere*

tere inueſtituram, non autem prælatus ſucceſſor.

17 *Feudo vacanti ſi fuerit datus adminiſtrator, vel illi ſucceſſerit in eius adminiſtratione, currit tempus petendæ inueſtituræ, tam actiuè, quàm paſſiuè.*

18 *Capitulũ eſt in poſſeſſione Sede vacante, ideo tenetur ſoluere releuium.*

19 *Sententia Bartol. Affl. & aliorũ quod vacante Sede, nulla currit præſcriptio, non procedit, quando adeſt adminiſtrator.*

Vniuerſitas iuſta de cauſa reſtituitur aduerſus ſolutionem duplicati releuij.

QVÆSTIO XXXIV.

1 Solent, vt dixi, Eccleſiæ, Vniuerſitates, aliaq; loca, de quibus ſupra q. 24. in hoc Regno feuda poſſidere, & ideo ſingulis quindecim annis releuium ſoluere, vt ex Frecc. & alijs, ſupra docuimus ſeruari in hoc Regno, vt ex regiſtris Regiæ Cameræ apparet, & in laudimio etiam, quod, & quindenum appellatur, ſoluitur enim ſingulis quindecim annis ab Eccleſia, vel Vniuerſitate feudum, vel emphi-
2 teoticam rem poſſidente, ideo hìc dubito, ſi releuium ſimplex non ſoluit, an teneatur ad duplicatum.

Quæſtio hæc duplex caput habet, vnum, ſi in illo quintodecimo anno, in quo ſoluere debet ſimplex releuium illud non ſoluerit, & tempus labi paſſus fuerit Prælatus, Rector, vel adminiſtrator loci poſſidentis feuda, an releuium duplicatum ſoluere debet.

Secundum, ſi in eodem anno petẽdæ inueſtituræ, & ſoluendi releuium reperiatur mortuus Syndicus, Rector, vel adminiſtrator, vel Prelatus, ideoq; inueſtituræ renouatio, & releuij ſolutio dilatata fuerit, an releuium duplicatum debetur.

Circa primum ſunt clari termini,
3 quod vaſſallus ceſſans à ſolutione releuij, & renouatione inueſtituræ, teneatur ad duplicatum, in quo nomine venit Vniuerſitas, locũque illud poſſidens feuda, quæ dum in hoc non reperiuntur priuilegiato, imo contrariã in inueſtituris ſolet apponi clauſula, dumodo ſoluatur releuium ſingulis quindecim annis. ſequitur quod duplicatum releuium habeat ſolui.

Niſi tamen, vt alias dixi, petijſſet re-
4 nouationem inueſtiturę intra legitima tempora, quia tunc excuſatur, vt alias dicam in hoc tractatu par. 5. q. 23. dũ ſola petitio ſufficiat, vt ibi ponderabo, Si vero, nec petierit renouationem, & offerenda obtuliſſet, non video, qua ratione dicendum ſit nõ teneri ad duplicatum, cum cõcurrant extrema duplicati releuij, nempè contemptus Domini in non petendo, lapſus temporis, & ſimplicis releuij non ſolutio, quæ omnia reddunt vaſſallum ipſum, & ſic Vniuerſitatem, aliaque loca poſſiden-
5 tia feudum inexcuſabilem, quod ſi vaſſallus à dictis locis conceſſum feudum teneret, certè eorum adminiſtratores in caſu prædicto duplicatum releuium exigerent, ergò idem in caſu contrario dicendum, cum vaſſallus, & Dominus non debeant iudicari ad imparia,
6 ſtat ergo ſemper pro Fiſco Regio ius inconcuſſum, donec non probetur, illa
7 loca eſſe priuilegiata in hoc, quia inueſtitura peti debet intra tempus conuentum, prout in hoc caſu, *ita Anton. Gorboſred. diſput. feud.* 8. *theſi* 2. *ſub tit. de renouat. inueſtituræ*, quia tempus eſt conuentionale, (& eſt cõmunis concluſio) prout eſt tempus, elargitum iſtis locis, & Prælatus ratione feudi in hoc caſu habetur vti laicus, quia poteſt conueniri coram Iudice laico, & corã Domino temporali, à quo feuda tenet *cap. verum de forocompeten. cap. cæterum de iudicijs*, adeo ut Eccleſiaſtici, & ſeculares in his, quę ad feuda ſpectant, ęquiparantur, ita *Marc. Ant. Genuenſ. practicabil. Eccleſiaſtic. cap.* 1. *quæſt.* 21. *num.* 1.

Dd 2 Quo

8 Quò verò ad ſecundum, quæſtio fa-
cile vſui euentura eſt, pro cuius reſolu-
9 tionem dicendum eſt, quòd vaſſallus,
& Dominus, vt dixi non debent ad im-
paria iudicari, imo parilitas inter eos
ſeruãda, iuxta communem Doctorum
10 ſententiam, de qua nos alibi latè, &
ideo ſicuti in caſu contrario, quando
vaſſallus tenet feudum ab Vniuerſita-
te, aliouè loco, vel ab alio Domino,
qui electione, nõ autem per ſucceſſio-
nem fit Dominus, & pendente electio-
ne, euenit caſus petendæ inueſtituræ,
item, & ſoluendi releuium, tunc vaſ-
ſalus excuſatur à petitione inueſtitu-
ræ. Probatur primo ex authoritate
*Afflict. in cap. 1. num. 5. quæ fuit prima
cauſa benefic. amittend.* vbi ait, quod ſi
moritur Rex, Prælatus, vel alius, qui
electione fit Dominus, tunc Sede va-
cante, non habet locum *tex. in cap. 1.*
11 *de capitul. Corrad.* Tum 2. quia quan-
do vaſſallus nõ poteſt inuenire Domi-
num, à quo petere debet inueſtituram
excuſatur, vel ſi adhùc non extaret
certus hæres Domini, ex *tex. in l. pecu-
niæ ff. de vſur. ex text. in l. 4. §. toties ff.
de damno infect.* tenet *Iacob. Ardizon. in
summ. tit. quib. mod. feud. amict. cap. 72.
in fine* per quam Ardizon. rationem
12 firmauit Afflict. ſententiam illam, ea
nimirum ratione, quia Imperio vacan-
te, licet in adminiſtratione ſuccedat
Eccleſia, ſilent tamen omnes præſcri-
ptiones *Bartol. in l. naturaliter num. 25.
ff. de vſucapionib.* ergo idem dicendum
in caſu noſtro, quia Dominus, ſiue ad-
miniſtrator certus non eſt, & ſedes va-
cua, ideo contra Sedem vacantẽ præ-
ſcriptio currere non debet, *Franc. de
Pauin. de poteſt. Capituli ſed. vacant. par.
1. quæſt. 9. num. 6.* ita in hoc caſu, quia
non adeſt perſona, quę debet petere
inueſtituram, ideo duplicati releuij ſo-
lutio locum non habet, niſi vt dixi Vni-
uerſitas, vel Collegium ſuccederet in
adminiſtratione, Sede vacante.

Tamen limitarem, quod dixi de Do-
mino incerto, vel non dũ electo, quan-
do certum deſtinatum Tribunal, vel
Officialis adeſſet, à quo ſemper inue-
ſtitura petenda eſſet, pròut eſt in Re-
gno noſtro, Reg. Cam. Sum. quia ad-
huc mortuo Domino tempus curre-
ret, &c.

Item facit arguendo ab illa ratione,
14 quia ſedes vacat, & certus nõ eſt vaſ-
ſallus feudi poſſeſſor, cũ per poſſeſſio-
nem feudi ſit ſoluendum, quia ſi vaſ-
ſalli duo de feudi ſucceſſione conten-
derẽt, quiſnã eſſet ſucceſſurus, & neu-
ter eſſet in poſſeſſione feudi, tunc petẽ-
dæ inueſtituræ tẽpus non currit, niſi à
tempore litis finitæ, ita ex *Iacob. de Ar-
dizon.* tenet *Afflict. in d. cap. 1. num. 6. &
aly, quos allegat Tiraquell. de retract. li-
gnag. gloſſ. 10. §. 1. num. 38. arg. tex. in
l. ſi vero ff. de iure patronat. Franc. Sonſ-
bec. de feud. par. 11. num. 22. verſ. fallit
quinto, Ferrar. Montanar. de feud. lib. 3.
cap. 7. in fine, & poſt ipſum Io: Schneid.
de feud. par. 5. numer. 28.* dicens tutius
eſſe ſi vaſſallus coram Iudice proteſte-
tur *Oldrad. conſ. 22. Vldaric. Zaſ. de
feud. par. 7. num. 7. Vurmſerus obſeruat.
feudal. 25.* ergo dum ſedes vacat, non
eſt qui petat inueſtituram, cum non
habeat certum Dominum, ergò idem
quando vaſſallus non eſſet certus.

Sed adhuc licet iſta vrgere videan-
15 tur, ideo quod fiſcus, ſi inueſtitura pe-
tita nunc fuerit intra legitimum tem-
pus, poſſit exigere duplicatum releuiũ
ab iſtis locis in caſu prædicto, ratio,
quæ me mouet, quia locorum iſtorum
adminiſtratores non ſunt Domini rerũ
ipſorum locorum, ſed dd. tantũ procura-
tores, ſiuè adminiſtratores, vt alias di-
xi de Prælato ſuccedente, vt nõ tenea-
tur ſoluere releuiũ ob mortem ſui prę-
16 deceſſoris, ea ratione, quia Prælatus
eſt adminiſtrator, ſed quia in anno
adminiſtrationis Rectoris, vel Syndici,
vel alterius legitimæ perſonæ, tunc
(ſede iſtorum vacante) in adminiſtra-
tione ſuccedit Capitulum, Vniuerſi-
tas, vel alia legitima perſona, vel cætus
loci, merito ipſi tenentur petere inue-
ſtitu-

ſtituram, & releuium ſoluere, quia ſuccedunt in poſſeſſione feudi, ut infra.

Probatur etiam, quia ſi feudo cer-
17 tum Dominũ adhùc non habenti, fuerit datus Adminiſtrator, tunc currit tempus petendæ inueſtituræ, argumẽto eorum, quæ habentur *in l. fin. C. de petit. hæredit. & l. ait prætor. ff. de damno inf.* hæc eſt ſententia Roſentalis cuius locũ, ut ab oculis aufugit, ità amplius in eius gloſellis inuenire nequi, ſed in hoc caſu dũ Capitulũ, uel Vniuerſitas, uel cętus, aliauè perſona legitima ſuccedit in adminiſtratione rerum iſtorũ locorum, mortuo Rectore, Prælato, AEconomo, uel Adminiſtratore, uel Sindico, & ſede uacante, meritò ut adminiſtrator, & poſseſsor feudi tenetur petere inueſtituram, & tempus currere dicẽdum eſt, ex quibus cum diuerſa militet ratio, ſequitur, quod neceſſitas paris iudicaturę ceſsat, quia primo caſu, & ſi certus ſit Dominus, tamen incertus eſt Vaſſallus (licet fiſcus de facto exequatur contra feudum, ut ſupra dixi,) ſed ſecundo caſu, feudi poſſeſsor eſt certus, licet ducem non habeat, & releuium debetur à poſseſsore feudi, ut modo dicam. Licet negare non poſſum, quod ſi Adminiſtratores ipſi fuerint in deſidia, ignorantia, uel alia iuſta cauſa, tunc aduerſus lapſum temporis, debeat concedi reſtitutio iſtis locis, tamquam non peccantibus.

Item facit, quod releuium exigitur à
18 poſſeſsore feudi, licet uerus Dominus, ſiuè ſucceſsor non ſit in poſseſsione illius, ut alias diximus, ſed cũ in hoc caſu Capitulũ, ſiuè alia perſona legitima eſt in poſseſsione feudi Sede uacante, ergo & releuium ſoluere, & inueſtituram petere tenetur, ſaltim tamquam poſseſsor feudi.

Nec obſtant, quæ diximus ſupra ex
19 *Afflict. Bartol. Ardizon.* & alijs, quod ſede iſtorum locorum uacante, uel uacante feudo de ſucceſsore, non currit tempus petendę inueſtiturę, quia non procedunt quando adeſt, & ſuccedit adminiſtrator, pròut eſt ipſa Vniuerſitas, Capitulum, uel alia legitima perſona, ut ſupra annui.

Intelligas omnia ſupradicta, quòd aut feudum eſt commune tam Eccleſię, uel Vniuerſitati locorum iſtorũ, & Rectoribus, quia ſpectat tam ad ipſam Vniuerſitatem, vel locum ipſum quam etiam ad eius Sindicum, Rectorem, uel AEconorum, vel aliam perſonam, èius ducem, & caput. Secundo vel ſpectat ad ipſam ſolam Vniuerſitatem, vel locum. Tertio, vel ſpectat tãtum ad ipſum Ducem, Sindicum, Rectorem, &c. vti Ducem, Sindicum, & Rectorem tantum, ſub nomine dignitatis ipſius.

Primo caſu, qui non petit inueſtituram, nec ſoluit, ipſe puniendus prò ſua parte, quia ex duobus fratribus ſuccedentibus, altero non petente inueſtituram, tunc nõ petens punitur, vt eſt indubitatum, & alias dixi.

Secundo caſu, tunc quia Vniuerſitas, vel locum, ſunt Domini, & eius Sindicus, Rector, vel Dux, eſt tantum Adminiſtrator, ſi non petierit, ſoluet duplicatum releuium, quia ipſe locus peccauit in non petendo.

Tertio caſu, mortuo Sindico, Rectore, vel Duce, tunc ſi loca illa ſuccedant in adminiſtratione, & non petunt, competit reſtitutio, ut quia non culpa eorum fuit omiſſa.

Sed benè fiſcus debet habere duplicatum releuiũ, ſaluis iuribus, prò quãtitate ſoluta, contra ipſos Adminiſtratores non petentes. Mitius tamen, & æquius mihi videtur, vt tantũ debeatur vnicum releuium, ea nimirum ratione, quia odia reſtringenda, & pœna debet imponi & exigi, vbi delictum, ſi ergo Vniuerſitas, Eccleſia, vel cætera loca non delinquerant in non petendo, ſed eorum Adminiſtratores, qua ratione ex facto alterius, quis puniri debet? cum pęna ſuos debeat tenere authores, & vbi non adeſt contemptus

Domini. Hęc, quæ ad praxim in trina diſtinctione reduxi, ſunt vera, & indubitata. Tu verò ſi dubites de eis, ſi vel nè iure ſubſtineantur, perquiras, quæ dicit poſt multos ibi allegatos *Henric. à Roſental. de ſeud. cap. 10. concl. 3. nu. 1. verſ. poſteriore caſu, tit. de cauſ. ex quib. ſeud. amiſt.*

20 Declara, quod diximus de Vniuerſitate, quod ſi intrà annum, & diem inueſtituram non petierit, tunc reſtitutionem petere poteſt, *ita Maria ſocc. conſ. 115. num. 23. lib. 2. Ludolph. Schrad. de ſeud. p. 6. cap. 2. nu. 29. & 30.*

Quam declarationem non admicto ſimpliciter, niſi iuſtà cauſa adeſſet, ob quam non potuiſſet petere inueſtiturã, cum hodie ſingulis quindecim annis teneatur ſoluere releuium. Immò melius procederent hæc quando Vniuerſitas teneretur petere inueſtituram ob mortem Domini, à quo feudum tenet.

A R G V M E N T V M.

Infamia an ſit iuſtum impedimentum, quin inueſtituræ tempus non labatur, eoq; lapſo, quin duplicatum releuium non debeatur, diſtinguitur. Nobilitas dominantis, vaſſallos, vnde oriatur. De infamia ex parte Domini, & ex parte vaſſalli. In Domino an conſideratur de maiori, ſiuè magna infamia, contrariæ referuntur Doctorum ſententiæ & concordantur. Ex parte vaſſalli, ex ſuo delicto non prodeſt. Item ſuper infamia debet eſſe pronunciatum, & pœna ordinaria, non autem extraordinaria irrogata. Et quid appellatione pendente à ſententia irrogante infamiam.

S V M M A R I V M.

1 *INueſtituræ petitio continet honorem Domini, & vaſſalli.*

2 *Nobilitas Baronis cauſatur, quia dominatur hominibus, qui ſunt nobiliſſimæ creaturæ.*

3 *Infamis an teneatur petere inueſtituram*

4 *Infamibus clauſæ ſunt portæ dignitatum.*

5 *Infames priuantur dignitate aſſequuta.*

6 *Infamia in petitione inueſtituræ, conſideratur ex parte Domini, & vaſſalli.*

7 *Infamia Domini, debet intelligi de maiori.*

8 *Seruitium eſt præſtandum Domino infami, ſecundum ſententiam quorundam Doctorum.*

9 *Inueſtitura petenda eſt de emphiteuſi a Domino excommunicato.*

10 *Inueſtitura non eſt petenda à Domino laboranti infamia maiori, ideoq. vaſſallũ excuſari, ex crebriori Doctorum ſententia.*

11 *Vltramontani Feudiſtæ hanc etiam ſuadent ſententiam.*

12 *Inueſtitura petenda non eſt, ſi Dominus hæreſis labe eſſet condemnatus.*

13 *Infamia ex parte vaſſalli, conſideratur ob delictum, nec ipſum excuſat à petitione inueſtituræ.*

14 *Infamia Domini, vt excuſet vaſſallum, debet eſſe declarata per ſententiam, ſpecialiter priuantem Dominum de feudali dignitate, & prærogatiua.*

15 *Notorius infamis, non poteſt dici infamis ante ſententiam, ad hoc, vt in ſpecie priuetur de feudali dignitate.*

16 *Sententia, ad hoc, vt priuet Dominum feudali dignitate, vel vaſſallum, debet irrogare pœnam ordinariam, non autem extraordinariam, & debet ſpecificare de priuatione feudalis dignitatis, & refertur deciſio.*

17 *Appellatione pendente à ſententia, etiam in ſpecie priuatiua feudali dignitate, Dominus, vel vaſſallus non ſunt infames, ideo tempus petendæ inueſtituræ currit.*

Quæ-

QVAESTIO XXXV.

ET quia feudalis inueſtituræ pe-
1 titio, eiuſque conceſſio dignitatem conferre vidētur, tum ex parte Principis inueſtientis, textus eſt, ſecundum vnam lecturam in *cap. 1. vbi DD. quo temp. miles*, tum ratione conceſſæ rei, nempè dignitatis feudatario, qui miles dicitur, tum ra-
2 tione vaſſallorum, qui cum ſint nobiliſſimæ creaturæ, & ijs dominando, videtur quòd qui dominatur magis dignus ſit, *ita Parid. de Put. in ſuo tract. de reintgr. feud. in princip. cap. 3.* Quæro
3 ideo, ſi vaſſallus exiſtens in infamia, & ob eam rem non petens inueſtiturā, & tēpus labi patiens an teneatur ſoluere duplicatum releuium, ſtante quod ipſe putabat non poſſe accedere ad inueſtituram.

Quòdque cum inueſtituræ petitio, eiuſq; conceſſio dignitatem continere
4 videantur, & infamibus non ſolum eſt acceſſus prohibitus ad dignitates, earumque portæ infamibus clauſæ ſunt, *c. infamibus, de reg. iur. in 6. l. iudices, C. de dignitatibus lib. 12. l. cum vir, C. de adult. glo. in l. 1. §. remouet, ff. de poſtuland. Menoch. de arbitr. iudic. lib. 2. cent. 3. caſu 286. num. 8. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 9. n. 27.* Immò ijs dignita-
5 tibus aſſequutis, infames priuantur, *l. & ſi ſeuerior, l. ſi poſſidentium, C. ex quib. cauſ. infam. irrogat*, meritò vaſſallus noſcens ſe indignum, ob contractā infamiam, quæ de iure impedit dignitates petere, prout eſt ipſa inueſtitura, excuſandus eſt.

Sed adhuc dico, vt magis diſtinctè
6 pcedamus, ꝙ infamia in hoc caſu dupliciter pôt cōſiderari ex parte Dñi, & ex parte vaſſalli, & vtroq; caſu infamia eſt intelligēda, ſequuta ſentētia declaratoria, & priuatoria feudorum, vt inferius dicam in hac quæſtione.

Ex parte Domini conſideratur in-
7 famia, & illa eſt intelligenda, non de omni infamia, ſed tantum de maiori, ſiuè magna, nimirum ſi excommunicatus eſſet maiori excommunicatione, vel diffidatus, vel bānitus eſset ab Imperatore, ſiuè à Rege, pròut ita intelligunt infamiam ex parte Domini, *Ludolph. Schrader. de feud. par. 6. cap. 2. nu. 53. & dilucidiùs Roſental. de feud. cap. 6. concl. 51. num. 3. Herma. Vult. de feud. cap. 7. num. 73. lib. 1. Syluan. de feud. recognit. q. 69. & 70.* Et hoc caſu quan-
8 do Dominus laborat infamia maiori, tunc reperio contrarias Doctorum ſētentias; nam alij affirmant, quòd Domino infamia laboranti ſeruitium eſt præſtandum à vaſſallo, prout ita veriorem ſentētiam autumant nonnulli, prout fuit *Andr. Kbol. de ſeruitijs feudal. par. 2. nu. 40. tit. cui ſeruiendum*, ea adductus ratione, quia licet infamis, tamen retinet feudi proprietatem.

Quimmò magis accedendo ad caſū
9 noſtrum, in indiuiduō affirmauit hanc ſententiam *Corbul. de iure emphiteutic. cap. 5. nu. 24.* dicens, quòd Domini excommunicatio nō excuſat Vaſſallum, quin non ſit adſtrictus ad petendā inueſtituram.

Sed contrariam ſentētiam crebrio-
10 ri Doctorum calculo reperio ſequutā ut Domino infamia maiori laborante ut ſupra, uaſſallum excuſatum eſſe à petitione inueſtituræ, durante dicta infamia, *ita gloſ. in cap. 1. in verbo infamia ſecundum vnam lecturam, quo temp. miles, vbi Andr. de Iſern. num. 5. Afflict. n. 27. Bald. num. 3. verſ. niſi iuſta, Aluarot. & Præpoſitus num. 6. Capyc. in inueſt. feud. cap. feudorum inueſtituræ col. 3. §. item ſi Dominus eſſet infamis, Thom. de Marin. de generibus, & qual. feud. p. 2. tit. 2. n. 52. verſ. quinta cauſa, Nicol. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 45. Iacob. de Beluiſ. in d. cap. 1. vbi Laudenſ. num. 20. Syluan. de feud. recognit. q. 69.*

Ex

Digitized by Google

11 Ex Vltramontanis hanc ſequuti ſẽ-
tentiam, *Federic. Schench nu.5. & 6. Iacob. de S. Georgio in verb. qui quidem inueſtiti num.50. Io. Schneid. par.5. nu.47. Ludolph. Schrader. de feud. part.6. cap.2. num.53. Vulterus de feud.lib.1.cap.7.nu. 73. Caſſan. in conſuet.Burgund.rub.3.§.1. in verb. ou ale perſonne num.6. verſ.ſecunda eſt, Roſental. de feud. cap. 6. concl.51. num. 3, & 4. & cap. 8. concluſ.9. num.3. Canoniſtæ, & Zabarell. in cap. 2. extra de feud.* dicentes, & hoc caſu vaſſallum à fidelitatis iuramentum eſſe liberantum.

Quam ſententiam dicas procedere
12 etiam ſi Dominus hæreſis labe eſſet
condemnatus, *ità Nicol. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 45. verſ. quarto exponit, verſ. item ſi eſſet hæreticus, vt in auth. de priuileg. dotis collat.8.§.1.Vulte.d.loco, Roſental.ibidem in gloſel.A, circa finem.*

Ex parte Vaſſalli etiam conſidera-
13 tur infamia, ſed diuerſa ſententia ſtatuenda eſt, quam in Domino, quippè infamiã ex parte Vaſſalli ab ipſo cauſatam ob delictum, vel alia de cauſa, ipſi prodeſſe non debet, nec illum excuſare tradiderunt, *Andr. de Iſern. in d. cap. 1. quo temp. miles, vbi Aluarot. Rauennas, cæteriq; Iacob.d.loco, Laurent.Syluan. de recognit. feud. q. 21. Io. Schneid. loco ſupra allegato, Herman. Vult. d.n.73. verſ. dico de infamia, Ludolph. Schrader. d, num. 53. verſ. namq; infamia vaſſalli, Roſental. d. loco num. 4. & 5. Capyc. d.loco num. 25. Mozz. ibidem num.45. verſ. 4. argum. tex. in l. ſiue hæreditaria, ff. de negot. geſtis, l. relegatorum. §. fin. ff. de interdict. & relegat. l. verum, §. apud, ff. pro ſocio,* non enim quis ex ſuo delicto veniã, reportare debet, naturali æquitate reluctante, *l. 1. ff. de dol. mal. & metus exception.*

14 Sed prior illa ſententia, vt Domini infamia excuſet vaſſallum à petitione inueſtituræ, durante infamia, eſt intelligenda cum hac declaratione, vt non ſimpliciter durãte infamia, ſed neceſſe eſt, vt ſuper infamia fuerit pronunciatum, adeout ſpecialis ſententia fuerit prolata, quæ Dominum infamem declarauerit, & in ſpecie priuauerit illum dignitate feudali, alias generalis ſententia non præiudicaret, *vt poſt Innoc. in cap. qualiter, & quando de accuſat. tenet Bald. in l. quid ergo, §. pœna grauior, ff. de his, qui notant. infamia, Abb. in cap. & ſi clerici num.29. de iudicijs, Specul. in tit. de inſtrumentorum edition. §. reſtat num. 35. Felin. in cap. 5. de reſcript. Tiber. Decian. conſ.54. num.83. vol.3. Bald. in l. Caſſius num.1. & 3. ff. de ſenator. Antharan. 189. num. 3. & 4. Hyppol. de Marſil. in praxi criminal. §. aggrediar. nu.109. Gramatic. conſ. criminal.3. num.36. Ioan. de Sylua de benefic. par. 3. q. 2. num. 5. & 20.*

15 Huius declarationis, ratio eſt euidẽs quia & ſi delictũ, vel infamia eſſet notoria, ſemper tamen non deficiunt aliquæ exceptiones, quę reum defenderent. Et in relapſo, vt non poſſit nominari infamis ad hunc effectũ, vt priuetur feudali dignitate, niſi in ſententia fuerit expreſſum, quòd priuamus feudalibus dignitatibus, *tenet Frãc. Burſat. conſ. 43. per totum, & num.27. & 28. lib.1. Tiber. Decian. in tract. criminal. lib.5. tit. de pœnis infamiæ, & amiſſ. dignit. cap. 43. num.8. in fin. probatur in cap. cum ſecundum in fine, vbi DD. de hæreſi in 6. Anania, Io. Andr. Felin. Anchar. Butrius, Imol. Cardinal. cæteriq; communiter in c. qualiter, & quando, de accuſationibus.*

16 Declara tamen ſecundo, vt condẽnatio, ſiue ſententia ſuper infamia irroget pœnam ordinariam, nam ſi inquiſitus de tali delicto irrogante infamiam, fuerit condẽnatus pœna extraordinaria, adhuc neceſſarium eſt, quod exprimatur priuatio dignitatis feudalis, & vltra ſupradictos citatos autho-
¶ res adeſt deciſio *Rotæ Romanæ in vltimis 29. ſub rub. de ſent. & reiud. incip. accuſatus coram ordinario,* vbi clericus accuſatus, & condemnatus extraordinariè ob delictum, ad perpetuos carceres, non fuit priuatus beneficio, & eius dignitate.

De-

Declara tertio, quod & ſi hæc om-
17 nia intercesſiſſent, nempè expreſſa priuatio feudalis dignitatis, tamen ſi condemnatus Dominus, vel Vaſſallus prouocaſſent, vel appellaſſent ad ſuperiorem, tunc pendente appellatione non eſt infamis, ſed integer eius ſtatus remanet, ac ſi numquam eſſet condẽnatus, *l. furti, ff. de his, qui notant. infam. l. ſi quis filio, §. qui autem, ff. de iniuſt. rupt. & irrito facto teſtam. Bald. in l. & ſi ſeuerior, nu. 3. C. ex quib. cauſ. infam. irrogetur.*

Ex quibus patet, quod dum vaſſallus ob infamiam Domini eſt excuſatus petere inueſtituram, ſequitur ꝙ tempus illi non labitur, & per conſequens el apſo anno, duplicati releuij pœna ceſſat, quod nequaquam in vaſſallo infame ſtatuendũ, ſte dum ex ſuo delicto vtilitatem, quis reportare non debet. Et hæc quæſtio meliùs ſituata fuiſſet ſub Parte quinta, ſed hic appoſui cõtinuatiuam ad præcedentem.

ARGVMENTVM.

Ex venatione Aucupio, vel Piſcatione, an debeatur releuium de eo, ꝙ ab illis percipitur, & diſtinguitur an Baro habeat ius prohibendi, & ex illis certum annuum introitum percipiat ex fida, ſiuè diffida, vt tunc debeatur releuiũ, vel quid ſi in demanio retinetur, an poſſint per Barones in totũ prohiberi.

SVMMARIVM.

1 *Feuda in Regno noſtro conceduntur cum piſcherijs, venationibus, & aucupijs.*
2 *Venationes Baronales aut retinentur in demanio à Barone, aut affictantur, ſic etiam, & ius fidæ, & diffidæ.*
3 *Ex venatione retenta in demanio, non debetur releuium de pœnis, ſiuè prouentibus exactis à contrauenientibus, & n. 5.*
4 *Prouentus, ſiuè pœnæ venationum dicuntur fructus mediæ iuriſdictionis.*
Prouentus, ſiuè pœnæ venationum, quando affictantur, debetur releuium ex eis.
7 *Ex fida, & diffida venandi &c. debetur releuium de illa ſumma, quæ percipitur, idem ſi affictaretur.*
8 *Venationis fida, & diffida dicitur eſſe in fructu.*
9 *Decima eſt ſoluenda de venationis fida, & diffida, prout de piſcatione.*
10 *Releuium tanto magis debetur ex venatione, ſi conceſſio facta fuerit cum iure fidandi, & diffidandi.*
11 *De fida, & diffida circa ſoluendum releuium remiſſiuè.*
12 *Ius probibendi venationem, non cenſetur cõceſſum, cõceſſa venatione, niſi in ſpecie fuerit conceſſum, vel niſi præſcriptione fuerit quæſitum.*
13 *Barones poſſunt probibere vſus armorum in venando, licet non poſſit probibere venationem ipſam, & ita deciſum.*
14 *Barones poſſunt probibere vſus armorum, vel aliorum inſtrumentorum, ex quibus animalium genus conſumeretur.*
15 *Barones poſſunt probibere venationem ad tempus, quo animalia parturiunt, vel ſunt prægnantia.*

QVÆSTIO XXXVI.

Reges noſtri munificentiſſimi, &
1 inuictiſſimi in hoc Regno ſoliti ſunt cõcedere Baronibus feuda, etiam cum venationibus, & piſcherijs, vt ex tenore multarum inueſtiturarum inſpexi, & meminit *Capy. in ſua inueſt. feudal. in verb. & cum venationibus fol. 105. & in verb. Piſcherijs fol. 107.* Quæro an de iſtis debeatur releuium, dum ex illis, certũ eſt, quod fructus haberi poſſunt, nempè animalia, vt capri, cerui, vrſi, hiſq; ſimilia, quæ vendi poſſunt, ſic etiam de piſca-

tio-

Digitized by Google

tionibus in fluminibus, quæ affictantur, vel in mari, prout habet Archiepiſcopus Tarentinus.

Prò cuius reſolutione ſciendum eſt,
2 quod Baro conceſſionarius ſolet has venationes, ſiuè piſcationes in duplici ſtatu habere, nam aut illas retinet in demanio, cum iure prohibendi, vt nullus accedat Secundo ſtatu, quando fidat perſonas ad uenandum, ſiue piſcādum, eaſq; diffidat mediante pecunia.

Primo caſu, quando retinet in de-
3 manio, & prohibet, vt nullus accedat ad venandum ſub aliqua pæna corporali, vel pecuniaria, quę in caſu contrauenictiæ exigitur per Barones, vt *in cap. Regni Magiſtri Foreſtarum, vbi Reg. Carol. Tapia*, *Capiblanc. de offic. Baron. prag.* 14. *num.* 38. & hoc caſu iſti pro-
4 prouentus, ſiuè pænæ venationis, qui dicuntur fructus venationis, referūtur ad fructus medię iuriſdictionis, quam habet vaſſallus in dicto loco venationis ſic conceſſo, *ita Roſental. de feud.*
5 *cap.* 5. *quæſt.* 94. *num.* 8. & tunc eo caſu, tum quia iſti prouentus ſunt incerti, tum quia ſunt prouentus iuriſdictionis, dicendum videtur releuium non deberi, vt diximus de fructibus iuriſdictionis.

In vno tamen caſu dicerem, quòd
6 debeatur releuium, quando iſtæ pęnæ ſiue prouentus affictarentur in annua ſumma monetarum, tunc quia eſſet introitus ex feudo certi, quo caſu dum ceſſaret ratio incertitudinis, releuium deberetur, vt modò dicam.

Secundo caſu, quādo Baro non re-
7 tinet in demanio, ſed appoſuiſſet fidam & diffidam, & quamlibet perſonam, quæ venari vellet, fidaret pro decem in anno, adeo vt ex hac fida haberet quid certum, vel ſi tale ius fidandi, ſiue diffidandi affictaret, adeo vt certum introitum haberet ex dicto feudo, cum venatione conceſſo, & tunc talis venatio, ſiue eius fida, vel affictus dicitur eſſe in fructu, prout ex *tex. in cap. non eſt*
9 *de decimis*, vnde cum ſit in fructu decima debetur *Capyc. deciſ.* 30. *Gamma deciſ.* 150. *dixi ſupra par.* 1. *quæſt.* 13. *num.* 29. pròut ſic ait *Franc. Marc. q.* 531. dicens maximè procedere, quando talis venatio eſſet in annuo reddictu, ideo que releuium deberi autumo, & idem dicendum de piſcatione *Marc. ibidem.*

Quę tanto magis dicas procedere ſi
10 appareret conceſſionem factam eſſe cum iure prohibendi in venatione, vel piſcatione, & cæteris, vt ex *prag.* 14. *de Baronibus in fine, Anna ſingul.* 586.

11 Et quod de ſimilibus fidis, ſiuè diffidis ſit ſolitum ſolui releuium, uide quæ dicit *Anna d. ſingul.* 586. *Franch. deciſ.* 103. *num.* 2. *Franc. Capiblanc. d. pragm.* 14. *nu.* 23. *&* 24. *de Offic. Baron.*

Declara ſupradicta, ut & ſi conceſ-
12 ſum fuerit feudū cum uenationibus, & piſcationibus, tamen adhuc non cenſetur conceſſum ius prohibendi, niſi in ſpecie fuerit dictum, vel niſi pręſcriptione fuerit tutus Baro conceſſionarius, *Boſſius tit. de aquis, Capyc. d. inueſt. in verb. & cum piſcherijs, Capoll. tit. de piſcherijs, Franc. Capiblanc. d. pragm.* 14. *num.* 42.

Sed adhuc non extante titulo, vel
13 præſcriptione, licet Baro non poſſet prohibere in totum venationem, quia de iure gentium, tunc poteſt limitare modum venandi, vt non venentur cum ſcoppictis, vel baliſtris in locis practicabilibus, ob periculum perſonarum, *Franch. deciſ.* 158. *Capiblanc. d. pragm.* 14. *num.* 40. vbi aiunt ſic fuiſſe pluries
¶ deciſum in fauorem Baronum, vel nè
14 uenationes fiant cum talibus armis, uel alijs inſtrumentis, ex quibus ſpecies animalium, ſiuè eorum genus, uel ratia deuaſtetur, ſiuè conſumetur, & diminueretur, *Rebuff. in l. fin. C. de venat. ferarum lib.* 11.

Vel ratione temporis, ut quando
15 lepores ſunt prægnantes, uel quando faſiani aues oua calefaciunt, prout uidi prohiberi per Ducem Matalunſium, & per Comitem Acerrarum, & Principem Caſertę in ſuis Territorijs,

quia

quia tunc uenatio, ſiuè aucup um pcteſt prohiberi ad tempus, *Capiblanc.d. loco num.* 40. tunc ſi iſtæ pœnæ afficta-renrur, adeòut certum redditum conſtituerent, dicas, ex ſupradictis, releuium eſse ſoluendum, quia eſt introitus feudalis, & certum.

Vidi etiam prohiberi, ut metentes non metant frumentum circiter loca, ubi faſiani calefaciunt oua, ne illi aufugiant, eo quod non habent unde & quomodo ſe abſcondant, ne ab omnibus uideâtur; quod de facto dicas procedere, non autem de iure in territorijs particularibus.

A R G V M E N T V M.

Donatarius feudi ex contractu donationis inter uiuos, an teneatur ſoluere releuium ob mortem donantis. Diſtinguitur de donatione facta immediatè ſucceſsuro, uel extraneo. Et quãdo extraneo facta eſt diſtinguitur. De tempore ante gratiam anni 1558. vt releuium non deberetur. Poſt autẽ tempus gratię illud deberi à donatario immediato ſucceſsore. Ab altero nequaquam. Deciſiones in utroque caſu referuntur. Et quando aſsenſus excludit fraudem releuij. Et quid ſi haberet aſsenſum defectiuum ex cauſa extrinſeca.

S V M M A R I V M.

1 *Contractus donationis feudorum, contemplatione matrimonij, frequens eſt in Regno noſtro.*

2 *Omnis contractus ſuper feudo celebratus cum immediatè ſucceſſuro, reſoluitur in refutationem, quæ ſi fraudulenta, facit releuium deberi.*

3 *Donatio inter viuos quoad effectum ſolutionis releuij habet duo tempora, ante gratiam, & poſt gratiam, & quid ſine, vel cum aſſenſu.*

4 *Releuium non debebatur de feudo donato ob mortem donantis, ante tempus gratiæ, & num.* 9.

5 *Deciſiones referuntur.*

6 *Releuium non debebatur de feudo donato cauſa mortis, antè tempus gratiæ, ex ſententia Frecc. & Minadoi, nulla facta reſeruatione releuij in aſſenſu.*

7 *Deciſiones referuntur in caſu donationis feudi.*

8 *Releuium debetur hodiè de feudo donato filijs, ob mortem donãtis inter viuos virtute clauſulæ appoſitæ in gratia de anno* 1558. *& num.* 10.

11 *Releuium non debetur ob mortem donantis, niſi reſeruatum non fuerit in aſſenſu, quando donatarius eſſet extraneus, & deciſum refertur.*

12 *Releuium debetur ob morte donantis, ſi aſſenſus eſſet inualidus ex ſolemnitate extrinſeca, etiam quod antea feudi poſſeſſionem habuerit, & deciſio refertur.*

13 *Donatio facta inter viuos, licet habeat effectum in morte, adhuc dicitur inter viuos.*

QVAESTIO XXXVII.

Solent in Regno noſtro, vel patres, vel alij donare titulo donationis inter viuos irreuocabiliter, feuda filijs, vel nepotibus. Ideo quæro, an ob mortem donantis tenetur donatarius ſoluere releuium? Diſtinguo plures caſus: Aut donatio facta eſt filio, vel immediatè ſucceſſuro; Aut facta eſt extraneo, & non immediatè ſucceſſuro.

Primo caſu, ex magiſtrali regula illa in Regno noſtro recepta, quod omnis contractus celebratus ſuper feudo cũ immediatè ſucceſſuro, reſoluitur in refutationem, meritò quando non eſt fraudulenta, releuium non debetur, vt declarauimus ſupra quæſt. 14. vbi latè.

Se-

Secundo caſu, & hic adeſt dubitan-
3 di locus, quãdo donatio feudi facta fuit
inter viuos irreuocabiliter alicui, qui
non eſt immediatè ſucceſſurus, bene
verum habet aſſenſum Regium ſuper
dictæ donatione, & tunc ſunt conſide-
randa duo tempora.

Alterum, ante tempus gratiæ con-
ceſſæ in anno 1558. Alterum poſt tẽ-
pus dictæ gratiæ.

Circa primum tempus ante gratiã,
fuit dubitatum in hoc caſu, & dixerũt
Regnicolæ noſtri releuium non debe-
ri ob mortem donantis, quando dona-
tio fuit radicata inter viuos, quia eo
caſu dicitur veniſſe ad feudum, non
iure ſucceſſionis, vt hæres, prout re-
quiritur in releuio, ſed dicitur venire
ad feudũ ex contractu donationis, etiã
ante mortem donantis, prout Regni-
colæ omnes concludebant, ante tem-
pus gratiæ, *prout notauit Bammac. alle-
gatus ſupra q. 14. hac ead. parte, & nos
ibi diximus.* Et ſecundum hanc com-
5 munem Regnicolarum ſententiam
¶ fuiſſe deciſum in Regia Camera Sum-
mariæ, refert *Reg. Reuerterius deciſ. ma-
nuſcripta* 13. *par.* 5. vbi Marchio Vaſti
donatarius Principatus Francauillę, &
ſi non eſſet immediatè ſucceſſurus, ta-
men eò quòd habebat aſſenſum, fuit
abſolutus ab impetitione fiſci, petentis
releuium ob mortẽ Principis donantis.

Idemque, ſi donatio eſſet cauſa
6 mortis, adhuc releuium non debetur,
prout adnotauit *Frecc. Auth.* 3. *num.* 18.
dicens releuium non deberi, & vide
ſupra hac ead. par. q. 17. Et iſto tem-
pore releuium non debebatur ob mor-
tem donantis, etiam ſi adeſſet Regius
aſſenſus, & donatio facta eſſet imme-
diatè ſucceſſuro, nulla facta reſerua-
tione releuij in Regio aſſenſu, prout
annuebat *Thom. Minad. relatus ſupra
hac ead. par. q.* 17. vbi nonnulla tetigi-
mus. Et idem *Reuert. d. deciſ.* dicit, quod
in dicta cauſa difficultauit Bartholom.
Camerar. tunc Locumtenens, & Mag.
Villanus, quia dicebatur ad illud veni-
7 re ex præcedente contractu, prout de-
¶ ciſum refert in fauorem Mag. Aniba-
lis de Ianuario, cui Mag. . . . de
Ianuario donauit Ciuitatem . .
cum aſſenſu, idemque refert fuiſſe
¶ deciſum in fauorẽ D. Pauli de Tufo,
cui mater donauerat omnia feuda cũ
aſſenſu Proregis, referente D. Anto-
nio Villano, vt refert *d. Reuerterius de-
ciſ.* 14. *par.* 5. *manuſcripta*, & ante tem-
pus gratiæ non erat dubium de hoc,
tam ſi donatarius fuiſſet immediatè
ſucceſſurus, quam nõ immediatè ſuc-
ceſſurus, & hoc ex verbis Andreæ di-
centis releuium deberi ab hærede, &
ſucceſſore tantum, ideò non debeba-
tur ex contractu.

Circa ſecundum tempus, poſt annũ
8 1558. in quo fuit facta gratia Regno
noſtro, petenti vt feuda donata filijs,
contemplatione matrimonii, cenſean-
tur in perſona filij donatarij, vt feuda
antiqua, ad finem ut pater, uel frater
ſuccederent, qui, aliàs dubium erat, q
excludebantur. Sed videntes fiſcales,
quod tales donationes in dies fiebãt,
& fiſcus ſæpè ſępius releuio fraudaba-
tur; addita fuit clauſula dictæ gratiæ,
dummodò ſoluatur releuium tempore
mortis donantis, de qua clauſula *Bam-
macar. in d. cap. beneficium à vaſſallo,
quæſt.* 1. *num.* 45. & ita ſeruatur hodie
in aſſenſibus, qui præſtantur ſuper ta-
libus donationibus factis filijs, ex qua
9 reſeruatione releuij, clarè deducitur,
quod ad antea non debebatur, dum
fuit opus reſeruatione.

Et ſic hodie dubitari non debet, q
releuium debetur, quando donatio
10 eſſet facta immediatè ſucceſſuro, nul-
la cauſa appoſita motiua, quia eo
caſu præſumeretur fraudulenta rele-
uij, cum omnis contractus ſuper feu-
do celebratus cum immediatè ſucceſ-
ſuro, reſoluitur hodie in refutationẽ,
quæ ad finem vt releuium euitet, de-
bet ſinceritatẽ, & iuſtam fouere cauſã,
alias releuium ſoluitur.

Sed circa feuda donata alijs perſo-

nis,

12 nis, non immediatè ſucceſſuris, etiam præuio Regio aſſenſu, ſi non fuerit reſeruatum releuium tempore mortis ¶ donantis, non debetur, prout deciſum refert ibi Reg. Reuerterius, quia circa hunc caſum gratia nihil innouauit, meritò remanet ſub illa priſtina concluſione, prout etiam annuebat *Minadous allegatus d. q.* 14.

Sed quid, ſi donatio feudi non ha-
13 beret aſſenſum, vel ſi haberet eſſet defectiuus ex extrinſeca ſollemnitate, an debet ſolui releuium? dicas, quòd quando donatio tempore mortis donantis caret aſſenſu, tunc donatarius licet ſit in poſſeſſione feudi, non dicitur venire ad feudum ex contractu, quia inualidus, ſed ſublato contractus nomine, dicitur venire vti ſucceſſor hæres, (quod intelligo de immediatè ſucceſſuro) meritò releuium ſoluere debet, prout in fauorem Fiſci fuiſſe ¶ deciſum, refert *Reg. Reuerterius d. deciſ.* 14. *par.* 5. vbi fuit condemnatus Illuſt. Princeps Melficti, cui mater donauerat inter viuos contemplatione matrimonij eius ſtatum, mediante Regis aſſenſu, qui aſſenſus ex quo non erat exequutoriatus in Regia Cancellaria, vigore pragmaticæ, intrà annum, fuit declaratum dictam donationem carere aſſenſu, ideoq; inualidam, & Principem venire ad feuda vti ſucceſſorem hæredem matris donantis, non autem ex contractu donationis, meritò condemnauerunt ad ſolutionem releuij.

Etſi donatio eſſet facta irreuocabiliter inter viuos, verùm eius effectus eſſet collatus poſt mortem, adhuc dicitur donatio inter viuos, *l. ita, vbi Bartol, ff. de donat. cauſa mortis, idem Bartol. in l. ſecus, eod. tit. Alex. in l. quæ dotis, ff. ſolut. matr. Iaſ. in l. non omnes, ff. ſi cert. pet. Dec. conſ.* 305. *Aretin. conſ.* 41. ideoque, quia dicitur contractus inter viuos nec releuium debebatur.

Finis Quartæ Partis.

Digitized by Google

ANDREAS CAPANVS DE IVRE RELEVII

PARS QVINTA.

ARGVMENTVM.

Solutionem duplicati releuij ex gratia, & munificentia noſtrorum Regum in hoc Regno fluxiſſe, non autem odioſam eſſe deducitur, quæ munificentia exemplo fuit Regibus Galliarum. Et non valere argumentum de ſimplici releuio ad duplicatum, nec de pœna duplicati ad pœnam amiſſionis feudi probatur.

SVMMARIVM.

1 *SOlutio duplicati releuij ſtricta, & contrà feudi naturam eſt.*

2 *Leges, quæ circumſcriptione temporis vtũtur, rigoroſæ ſunt.*

3 *Solutio duplicati releuij, quia ſubrogata in locũ amiſſionis, odioſã eſſe contenditur.*

4 *Solutio duplicati releuij in Regno noſtro gratioſa eſt ex munificentia noſtrorum Regum.*

5 *Reges noſtri non anguſtiant vaſſallos ad feudi amiſſionem, ex anguſtia temporis.*

6 *Reges munificentes non debet attendere anguſtiam temporis in vaſſallos.*

7 *Benignè, non autem vt cum infeſtis agendum eſt cum vaſſallis.*

8 *Reges Francorum imitati ſunt munificentiam noſtrorum Regum, in non anguſtiando vaſſallos ad feudi amiſſionem, ob non petitam inueſtituram,*

9 *In Francia, elapſo anno Reges capiunt poſſeſſionem feudi, illamq; retinet, ſuoſque fructus faciunt quouſque vaſſallus moram purgauerit.*

19 *Vltramontani DD. extollunt munificentiam noſtrorum Regum.*

11 *Duplicati releuij pœna, quia ex gratia, & pœna amiſſionis feudi, quæ ex odio, & rigore, ideo non continentur ſub regulà ſubrogatorum ex rationis diuerſitate.*

12 *Releuium ſimplex odioſum, releuium duplicatum gratioſum eſt.*

QVÆSTIO I.

SOlutionem ſimplicis releuij ſtri-
1 ctam eſſe, & cõtra feudi naturam, ex Frecc. in principio noſtri tractatus deduximus, videbatur quærendum, an hoc idem dicẽdum eſſet de releuio duplicato, quippè cũ illud ſucceſſiſſet in locum amiſſionis feudi ob non petitam inueſtituram, & non ſolutum releuium in tempore præfinito, vt fundauimus ex *And. de Iſern. & Frecc. ſupra latiſsimè*, & ideò
2 dum ſunt leges, quæ temporis circumſcriptione vtuntur, ſemper rigoris plenæ eſſe videntur, & ab æquitate remotiores, *Iaſ. conſ. 64. num. 2. vol. 3. Menoch. conſ. 468. num. 12. vol. 5. Herm. Vult. de feud. lib. 1. cap. 11. num. 23. ita ex tex. de his, qui ingrediunt. appellation. §. voluntas, Andr. de Iſern. Martin. Laudenſ. & Præpoſit. num. 3. in d. cap. 1. quo temp. miles, Ludolph. Scrader. de feud. p. 6. cap. 2. num. 58.* vbi alios allegat, tantò fortius, quia hæc ſolutio duplicati re-
3 leuij ſucceſſit in locum caducitatis ob non petitam (vt dixi) inueſtituram, cæteraq; in tempore facta, & ideo dixit, *Iaſ. d. conſ. 64.* odioſam eſſe, quia & ipſa caducitas odioſa, & iniqua eſt, propterea quantum poteſt reſtringi, & euitari aſſerunt *Roland. à Vall. conſ. 100.*

num.

num. 166. *& ſeq. Menoch. d. conſ.* 468. *nu.* 12. *Mar. Soccin. conſ.* 115. *num.* 56. *vol.* 2.

In Regno autem noſtro, hæc ſolutio
4 duplicati releuij non odioſa, ſed gratioſa, ex gratia, & munificentia noſtrorum Regum proceſſit, qui noluerunt vaſſallos ex lapſu, & circumſcriptione temporis anguſtiare ad feudi amiſſionem, vt apparet ex capitulis Regis Roberti, de quibus meminit *Iacob. de Aytello tract. de iure adohæ num.* 78. *cum ſeqq. de quo teſtatur etiam Afflict. in d. c.* 1. *num.* 2. *&* 4. *quo temp. mil.* & nos alibi diximus, & de hac conſuetudine duplicati releuij, teſtatur idem *Andr. de Iſern. ibid. nu.* 2. *vbi Nard. Lyparul. lit. D. & Sigiſmund. Loffred. in paraphraſ. ad cap. Imperialem, §. firmiter, verſ. prædictis tamen non obſtantibus, col.* 10. *de probib. feud. alienat. per Feder.* quæ apud nos ſunt expedita, *Marin. Frecc. lib.* 2. *de ſubfeud. author.* 3. *num.* 46. *Afflict. in cap.* 1. *in princip. quæ fuit prima cauſa benefic. amiſſ. Capyc. in inueſtitur. feud. in verb. feudorum inueſtituræ.* Reges enim
5 noſtri optimi (dicunt præfati DD.) nõ curant de temporis circumſcriptione, eiuſque anguſtia, cum arctate aliquẽ temporis lapſu, anguſtiare dicitur, *Andr. de Iſer. in d. cap.* 1. *num.* 2. *quo temp.*
6 *miles*, & ideo Reges munifici (prout ſunt noſtri) ille attendere non debent, *Mar. Socc. conſ.* 115. *nu.* 16. *vol.* 2. *Roland. à vall. conſ.* 64. *in fine, & conſ. vlt. num.* 158. *vol.* 4. *Menoch. d. conſ.* 468.
7 *num.* 13. cum vaſſallis enim (& hoc generale eſſe debet) non tamquam cum infectis, ſed benignè eſt agendum, inquit *Bald. conſ.* 429. *vol.* 1. origo enim feudorum eſt quędam benignitas, ſeu gratia, *gloſ. —— tit.* 1. *§.* 1. *gloſ.* 7. *nu.* 3. *ita Freccia, Andr. de Iſern. cæteriq. ſupra allegati.*

Regum autem noſtrorum munifi-
8 centiam in hoc imitati ſunt Chriſtianiſſimi Reges Francorum, ij autem ad eorum exemplum ob non petitam inueſtituram à vaſſallo, feudorum cadu-
9 citatem non admittunt, ſed lapſo tempore capiunt poſſeſſionẽ feudi, eamq; detinent, ſuoſq, fructus faciunt, quoad vaſſallus moram purgauerit in petendo releuium, iuxtà illius Regni conſuetudinem, de qua diximus in principio huius noſtri tractatus, & de hac conſuetudine, vltra allegatos in 1. quæſt. meminit *Nard. Lyparul. in Andr. in c.* 1. *lit. D. quo temp. miles.*

Sicuti è contra de conſuetudine
10 Regni noſtri, & munificentia Regum noſtrorum teſtantur, eamq; extollunt, & meritò DD. Vltramontani, *vt poſt Vulteum. Ludolph. Schrader. Roſental. de feud. cap.* 6. *concl.* 62. *num. x. & ſeq.*

Non obſtant, quæ ſupra diximus de
11 ſubrogatione, eius enim regula procedit, quando eſt par ratio, non autem diuerſa, & ſubrogatio fieret in totum, per modum regulæ, cum iiſdem qualitatibus, quod non eſt in caſu noſtro, vbi caducitas procedit ex rigore, ſed releuium duplicatum procedit ex gratia, & munificentia, ſiuè benignitate, noluerunt .n. Reges noſtri rigorem admittere, ſed ex gratia, (& hæc eſt diuerſa ratio) admiſerunt vaſſallos ad compoſitionem, ſoluendo duplicatum releuium, & ſic qualitas rigoris, quæ militabat in caducitate, non militat in duplicato releuio, imò prorſus contraria benignitatis, & gratiæ.

Nec obſtat illatio de ſimplici rele-
12 uio ad duplicatum, quippè ſimplex releuium, ideo odioſum, quia onus eſt feudi, & ex conſuetudine fuit feudo iniunctum, & ideò dũ eſt onus contra feudi naturam, quia ob inueſtituram nihil ſolui debebat, ſed gratis concedenda, ideò cum fuerit introductum contrà naturam feudi, odioſum eſt exiſtimandum, ſed hoc non eſt trahendũ ad duplex releuium, cum illud proceſſerit ex benignitate, & gratia, quatenus minorauit pœnam amiſſionis, ſed quatenus duplicatum releuium conſideremus, vti pœnam, adhuc poteſt dici quodãmodo odioſum, ſed adhuc con-

ſiderato vti pœna, nō poteſt dici odioſa, quia eſt pœna mitior, remiſſa, & commutata ex gratia, quia ſubtrahit illam odioſam, nempè amiſſionē totius feudi.

ARGVMENTVM.

An Vaſſallus ceſſans à ſolutione releuij, (altero prò eo ſoluente) duplicati releuij pœnam euitet, & propoſita Alberici ſententia, tres diſtinguuntur caſus, vt Primo, quando ſoluerit vt procurator, & liberatur vaſſallus. Secundo, quando ſoluit vt negotior geſtor, & tūc itidemq; prodeſt hæc ſolutio. Tertio, quando non expreſſo quo nomine, & tunc admiſſa diſtinctione, ſi vel nè ſoluens in poſſeſſione fuerit, vtroque caſu, & iure, & ratione concluditur, duplicati pœnam euitandam eſſe, prò ut in emphiteuta diſpoſitum eſſe refertur. Quòd tunc demùm admictendum ſi Domino nō inuito fiat ſolutio.

SVMMARIVM.

1 *Amici hodie non ſunt tam largbi, vt prò alio ſoluant de ſuo.*

2 *Solutio releuij facta à tertio, an proſit vaſſallo non petenti, nec ſoluenti, dubitatur & num. 3.*

3 *Solutio canonis facta ab alio an proſit emphiteutæ, dubitatur, & num. 8.*

4 *Contractum non ſeruans fruſtra actionē ad illum impetrat.*

5 *Solutio releuij facta à procuratore prodeſt vaſſallo non petenti, nec ſoluenti.*

6 *Solutio releuij facta à negotiorum geſtore nomine feudatarij, prodeſt illi.*

7 *Solutio facta à negotiorum geſtore tenet, quando tractatur de conſeruatione iuris alieni.*

8 *Solutio facta à negotiorum geſtore nomine emphiteutæ, tenet.*

9 *Solutio non refert, à quo fiat quando conſeruatur ius alienum.*

10 *Solutio releuij facta à tertio non exiſtente in poſſeſſione feudi, non expreſſo cuius nomine, prodeſt vaſſallo.*

11 *Solutio canonis facta à non habente ius, prodeſt habenti ius, ad illius conſeruationem, nempè cenſualis, & num.* 17.

12 *Releuium ſufficit vt ſoluatur ad finem, vt pœna euitetur, nec refert à quo, & ponderatur conſuetudo releuij, & num.* 19. *vbi authoritates adducuntur.*

13 *Contractus pœna, vt euitetur, ſufficit vt adimpleatur, nec quæritur à quo.*

14 *Datium ſolutum ab alio facit euitare pœnam illi, qui pro cataſtro non ſoluit.*

15 *Solutio releuij facta à tertio exiſtente in poſſeſſione feudi, prodeſt vaſſallo non exiſtenti in poſſeſſione feudi, nec ſoluenti, reijcitur contraria Specul. ſententia, & num.* 20.

16 *Argumentum de vaſſallo ad emphiteutā, nec è contra in nonnullis valet.*

18 *Inueſtitura petita ab alio, ſcil. nomine vaſſalli prodeſt vaſſallo ad euitandam pœnam elapſo tempore.*

20 *Tex. in l. cum ſeruus, ff. de verb. obligat. ponderatur.*

21 *Solutio releuij à tertio facta, non iuuat vaſſallum, ſi fiat inuito Domino.*

22 *Inueſtitura petita à procuratore habente mandatum generale, prodeſt vaſſallo non petenti intra tempus.*

23 *Solutio releuij facta procuratori Domini, tenet, & prodeſt vaſſallo.*

24 *Solutio releuij facta procuratori ſimulanti, & non habenti mandatum, prodeſt vaſſallo, ſi Dominus ratificauerit.*

QVAESTIO II.

INdicatam in præcedenti de duplicato releuio tractationē exordiēdo, illam propono quæſtionem, quā difficiliter vſui euēturam autumo,
1 cum non reperiatur amicus, nec conſan-

ſanguineus tam largus (& præcipuè
hiſce temporibus) qui prò alio pecu-
niæ quantitatem vix minimam ſoluat,
ſed quia, & ratio hoc pato euenire,
ideo dubitandum hic ixiſtimo, an vaſ-
2 ſallus ceſſans à ſolutione releuij intra
legitima tempora, verum (altero prò
eo ſoluente) duplicati releuij pœnam
euitet, & an hæc ſolutio à prædicto
tertio ſacta, illæſum reddat vaſſallum
ceſſantem,& non ſoluentem à pœnam
duplicati releuij.

3 *Albericus in l. arboribus, §. vſufructua-
rius, num. 4. in fine, ex authoritate Andr.
de Piſis,* videtur tenere ſolutionem in
caſu prædicto factam ab alio non pro-
deſſe emphiteutę, adeò quod ipſe ſo-
uens poſtea repetere per cōditionem
indebiti, *l. ſi pœnæ cauſa, §. fin. ff. de
indeb. cum alys ibi allegatis, Ludouic. Ro-
man. conſ. infra allegando.* Item ſolutio
releuij eſt onus perſonale ipſius feu-
datarij, vt ſupra dixi p. 1. q. 7. & one-
ra perſonalia non tranſgrediuntur per-
ſonam ipſam, à qua omninò ſunt adim-
4 plenda. Item qui non ſeruat contra-
ctum, fruſtrà petit ſibi actionē ad illū
competere, *arg. tex. in l. filio, §. 1. ff.
de ritu nupt. cap. quia fruſtra, extr. de vſu-
ris, Speculat. tit. de emphiteuſi num.* 83. *lib.
4. particul.* 3.

Ego autem diſtinguo tres caſus.
Primo, aut quis ſoluit vti procurator.
Secundus, aut vti negotiorum geſtor.
Tertio, aut vt extraneus nomine pro-
prio.

Primo caſu non eſt difficultas, cum
5 & releuium per procuratorem ſolui
poteſt, & Dominum ſuum liberare,
Roman. conſ. 103. *in princip.* & hic caſus
eſt extra aleam.

Secundo caſu, quando ſolutio facta
6 eſt ab iſto vti negotiorum geſtore, vt
quia vti geſtor negotiorum feudatarij
ſoluit, vel nomine feudatarij, tunc hęc
ſolutio prodeſt feudatario, per ea, quæ
dicit *tex. in l. ſoluendo, & in l. qua vtiliter
ad finem, ff. de negot. geſtis,* ſemper enim
7 quod tractatur de conſuetudine iuris
realis, tunc ſolutio facta à negotiorum
geſtore prodeſt principali, ad illius iu-
ris conſeruationem, ſiuè retentionem,
l. arboribus, §. quid tamen, ff. de vſufruct.
8 & ita in terminis emphiteutæ non ſol-
uentis, ſed alio pro eo ſoluente, tenet
*Angel. in l. lex vectigal. ff. de pignoribus,
Ludouic. Roman. conſ.* 103. *viſo propoſito.*
Item ampliat *Alberic. in d. l. arborib. §.
vſufructuarius,* quod ad conſeruatio-
nem prædictam faciendam, non refert
à quo fiat ſolutio, *ex d. l. arboribus, &
l. qui fundum, ff. quemadm. ſeruit. amiſſ.
Tiraquell. cæteriq; locis infra allegandis,*
ſed oportet quod facta ſit.

Tertio caſu, & hic maius videtur
10 continere dubium, quod ſi tertius ſol-
uit non expreſſo, quo nomine ſoluat
ſed ſimpliciter ſoluit, & tunc diſtin-
guas, aut iſte tertius non eſt in poſſeſ-
ſione feudi, aut reperitur in poſſeſſione

Primo caſu, ſi ſoluit ſimpliciter, eò
quod ſemper videtur ineſſe cauſa, ob
quam ſoluit, nempè vt gerat negotium
ſui principalis feudatarij, dicendum,
eſt quod teneat ſolutio facta ab ipſo,
vt proſit feudatario, cum tractatur, vt
dixi, de conſeruatione feudi, & ſic iu-
ris realis, & tunc non refert cuius no-
mine facta fuerit ſolutio, & à quo facta
fuerit, & ſufficit vt facta ſit, *d. l. arbori-
bus, §. quid tamen, & eſt textus magis ex-
preſſus in l. qui fundum, ff. quemad. ſeruit.
amiſſ. Tiraquell. loco inferius allegando,*
11 & pro hoc primo capite videtur aper-
tè loqui *tex. in l. forma, §. ſi cum ego, ff.
de cenſib.* vbi ſolutio cenſus, aut cano-
nis facta ſuo proprio nomine, pro non
habentem ius ſoluendi, prodeſt habē-
ti ius, quoad conſeruatione iuris cen-
ſualis, qaem tex. in materia iuris em-
phiteutici, & canonis apolicat, ſicque
per illum tenet *Roman. d. conſ.* 103. *nu.
2. Iaſ. in d. l. 2. num. 69. C. de iure em-
phit.* Hanc ſententiam in caſu prædicto
ſequuti ſunt *Andr. de Piſis, Guliel. de
Cuneo, & Bald. qui refert prædictos in d. l.
arboribus, §. qui tamen, & in d. l. ſolemni-
tatibus, Iaſ. & Rom. dictis locis, Tiraquel.*

loco infra allegando.

His accedat euidens ratio, per quã
12 vltra ſupradicta, comprobatur ſolutionem releuij ab alio factam, prodeſſe vaſſallo non ſoluenti, ad pœnæ euitationem, quippè ſtatutum mandauit ſolui releuium intrà annum, ad pœnã duplicati euitãdam, ergò ſtatutum requirit omninò ſolutionem pro releuio faciendam eſſe, quod ſi facta fuerit ab alio, iam ſatisfactum eſt ſtatuto, eiuſq; menti, ſufficit enim ſolutionem eſſe factã, nec curare debemus, & videre à quo ſoluatur, *ità Ludouic. Roman. conſ.* 491. *num.* 3. circa medium adducens pro ſimili *tex. in l. cum ſeruus, ff. de verb.*
13 *obligation.* vbi ſufficit, quod contractus adimpleatur, licet ab alio, quam à cõtrahente.

Accedant etiã, quæ conſuluit *idem*
14 *Roman. d. conſ.* 491. caſus erat ibi, aderat enim ſtatutum, quòd quilibet res ſuas deſcriberet in cataſtro Vniuerſitatis, & ſolueret quid annuum, alias in pęnam ibi contentam inciderent, euenit quòd quidam tertius ſoluerit prò alio datium prædictum, tunc conſuluit Roman. non obſtante, quod bona non fuerint deſcripta, & non obſtante, quod datium ab alio fuerit ſolutum, cõſuluit inquam, Roman. non poſſe procedi ad pœnæ exactionem, cum ſufficiat datiũ eſſe ſolutum, & ſic ſatisfactum menti ſtatuentium, non obſtante, quod ab alio fuerit facta ſolutio, *prout etiam annuit Tiraquell. loco allegando.*

Tertio caſu, aut verus vaſſallus non
15 eſt in poſſeſſione feudi, ſed alius tertius reperiretur in eius poſſeſſione, & iſte tertius ſimpliciter ſoluerit releuiũ prò vaſſallo non ſoluente, imò ceſſante à ſolutione, & tunc licet, *Speculat.* videatur tenere contrarium, *vbi ſupra tit. de emphiteuſi num.* 82. *& ſeq. part.* 3. *lib.* 4. *cæteriq; DD. quos alleg. Iaſon. in d. l.* 2. *num.* 69. *in fin.* Tamen veritas eſt, quod iſte vaſſallus debet euitare pœnam, quia dum non eſt in poſſeſſione feudi, nõ tenetur petere inueſtituram, & per conſequens releuiũ nõ ſoluere.

Et licet tam ipſe Speculat. quam
16 Iaſ. loquantur in emphiteuta, de quo ad vaſſallum in nonnullis validum eſt argumentum, vt ex *Roſental. Intrigliol. & alijs dixi, & dicam.* Tamen in em-
17 phiteuta non ſoluente canonem, nec poſſidente, ſed alio tertio poſſidente, & ſoluente, *tenet Iaſ. in d. l.* 2. *num.* 83. *verſ. ſed dubium eſt,* quod ſufficit, quod fuerit ſolutus canon, licet a tertio, & ſimpliciter, non expreſſo, quo nomine, vel dato, quòd fuiſſet ſolutum nomine tertij, quia pęna euitatur, *prout antè Iaſ. tenuit idem Speculat. d. loco, Abbas conſ.* 67. *n.* 4. *in fin.* dicens, quod ſufficit vt euitetur pęna caducitatis, quòd à quocumq; canon ſoluatur, *ex d. tex. in l. forma,* §. *ſi ego, ff. de cenſibus.*

Et apertiùs in puncto, in feudatario
18 idem Abb. paulò inferius, dicit de vaſſallo ſuccedente patri ob mortem, & non poſſidente, ſed alio tertio exiſtente in poſſeſſione, & petente inueſtiturã feudi, quod licet ipſe vaſſallus non petierit intrà tempus inueſtiturã feudi, nec fidelitatis iuramentum præſtiterit, tamen ipſe feudatarius amittere non debet feudum, firmat hoc ex authoritate *Bald. & Guliel. de Cuneo in d. l. forma,* §. *cum ego,* & ex iuribus ſupra allegatis.

Sequuntur primam concluſionem *Andr. Caſſis de Piſis, Guliel. de Cuneo, & Bald. in d. l. arboribus,* §. *qui tamen, Roman. conſ.* 103. *nu.* 2. *& conſ.* 491. *n.* 4. *& ſeq. & ſingul.* 556. *Decius conſ.* 58. *Gramat. conſ. ciuil.* 107. *num.* 6. *Mar. Socc. conſ.* 70. *nu.* 2. *lib.* 1. *Ancharan. conſ.* 44. *col. vlt. verſ. ex quibus, Alex. conſ.* 71. *in fin. lib.* 1.

Et hanc ſententiam tenet, & ſequitur *Andr. Tiraquell. loco iam indicato de retract. lignag.* §. 1. *gloſ.* 9. *num.* 256. & hanc eſſe crebriorem ſententiam, affirmauit *Horat. Mãdoſ. in addit. ad Roman. d. conſ.* 103. *verſ. veritas,* qui omnes, vt vidi, in vtroq; caſu eamdem proferunt ſententiam, ſiuè tertius ſoluens poſſideat, ſiuè non.

Ex

Ex quibus applicãdo terminos em-
19 phiteutę ad feudatarium, cum in ijs validum ſit argumentum, dum eadem, & ſimilis videtur militare ratio, vt dixerunt poſt alios *Roſental. latè in princip. ſui operis concluſ. x. tit. de feud. definit. nu. 5. & 6. Intrigliol. de feud. centur. 1. q. 12. num. 1. & ſeq.* tanto magis, quando ex prædicto argumenti genere nulla inducitur feudi priuatio, alias eſſet difficultas ſi valeret argumentum, de quo vide *Roſental. & Intrigliol. latè ijs in locis differentes.*

20 Idem uidetur affirmare *Ant. Sola in conſt. Sabaud. tit. de iure emphit. ſuper decret. licet glo. 1. nu. 13. glo. 38.* ubi ſcriptum reliquit, quod ſolutio à quouis facta excuſat emphiteutam à pęna caducitatis, ergò idem in releuio, quã conſequentia retenta, feudi priuatio, & ſic duplicati pęna non inducitur.

Et demùm pro huius articuli deciſione affero *tex. in l. cum ſeruus 104. ff. de verb. obligat.* ubi habetur, quod contractus rectè dicitur impletus, ſi à cõtrahente, uel ab alio fuerit impletus, habetur enim ibi, quod ſeruus pecuniam, pro libertate obtinenda accepit, & pro ea cauſa, alium cum ipſo obligauit illi, qui pecuniam mutuatus eſt, deinde ſeruus libertatem habuit, non à Domino, ſed ab alio, dicit tex. quod obligatio illa correi ualida eſt, licet cõtractus fuerit ab alio impletus, quia non quęritur (dicit tex.) à quo manumictatur, ſed ut manumictatur, ità de releuio non debet quæri à quo ſoluatur, ſed an ſi ſoluatur, & ſic ſufficit ſolutum eſſe ab extraneo.

Declara tamen primò hanc ſenten-
21 tiam, ut illa procedat, quod ſolutio à quouis facta proſit uaſſallo, dummodo ſolutio prædicta nõ fiat inuito Domino, de quo uide *Borgbin. Caualc. deciſ. 29. num. 40. par. 2.*

Declara ſecũdo, ut inueſtituræ pe-
22 titio à procuratore facta, adiuuet uaſſallum, licet ipſe non petierit, & mandatum habeat generale, non autem ſpeciale ad hoc, *vt ex cap. 1. §. ſed verum per quos fiat inueſt. tenet Afflict. in rub. quo tempore miles, col. fin. Præpoſi. in d. §. ſed vtrum, Ludolph. Schrader. de feud. par. 6. cap. 3. num. 11.*

Quid autem in caſu contrario, ſi vaſſallus nõ ſoluerit Domino, ſed cui-
23 dam tertio, an hæc ſolutio valida ſit? diſtinguas, aut hic tertius procurationis mandatum habebat, & valida erit ſolutio, *d. §. ſed vtrum, vt ibi DD.* qui in terminis inueſtituræ loquuntur, cũ inueſtitura facta per procuratorem valida ſit, *ità Iacob. de S. Georg. in verb. qui quidem inueſtiti, n. 54. Petr. Iacob. Aurelian. in pract. Papienſ. in forma libelli ad recuſat. feud. num. 3. in verb. inueſtiuit, Afflict. in cap. 1. in princip. num. 6. de noua form. fidelit. Ludolph. Schrader. de feud. p. 6. c. 3. n. 19. verſ. neq; tamen.*

Aut mandatum non habebat, ſed ſimulauit illud habere, & Dominus ratum habuerit, quod fecerit iſte ſimulatus procurator, & tunc etiam valebit talis ſolutio, *arg. tex. in l. ſemper, qui non prohibet, ff. de regul. iur. Schrader. d. loco.*

ARGVMENTVM.

Duplicati releuij pœna vt exigatur à vaſſallo, ob non petitam intra legitimum tempus inueſtituram, an requiratur ſententia, vel ſufficiat ſolum temporis lapſum. Dubitatur, & affirmatiuè cõcluditur cum declaratione. De emphiteuta vt cadat in commiſſum ob non ſolutionem in tempore, nulla præcedente ſententia, ſed tantum ſufficere, quòd Dominus voluntatem ſuam declaret, rem ad ſe deuolutam. Sed an hoc idem in feudatario ſtatuẽdum, permulta adducuntur media. Hinc incidenter diſcutitur, quando pęna ipſo iure, vel per ſentẽtiam quis eſſet mulctandus. Et an pęna impoſita ſit per verba præſenti, vel futuri temporis, & quan-

quando ex pacto, compoſitione, vel lege.

SVMMARIVM.

1 *Duplicatum releuium debetur in locũ amiſſionis feudi ob non petitam inueſtituram intra tempus, & ſimplex releuium ſolutum, & num. 18.*

2 *Duplicatum releuium vt debeatur, an requiratur ſententia, dubitatur.*

3 *Sententia non requiritur in deuolutione emphiteuſis, ſed tantum declaratio voluntatis directi Domini.*

4 *Amiſſio feudi inducitur ob ſeruitia non præſtita ſi Dominus declarauerit ſuam voluntatem ad ſe feudum deuolui.*

5 *Vaſſallus vocatus ad publicam expeditionem à Domino, & renuens, ſtatim feudo priuatur ipſo iure ex ſententia nonnullorum DD. & num. 6.*

6 *Vaſſallus vt feudo priuetur, requiritur ſententia, & vt conuincatur de contumacia, & ponderantur quædam iura.*

7 *Pœna amiſſionis feudi impoſita per verbum præſentis temporis, imponitur ipſo iure, non autem per ſententiam, & n. 9.*

8 *Opinio DD. quod requiratur ſententia in amiſſione feudi, magis eſt attendenda.*

9 *Pœna impoſita per verbum futuri ſubiunctiui temporis, non ſemper importat ipſo iure, adeò ut ſententiam excludat.*

10 *Verba præſentis temporis, cùm aliqua dictione, nempè, perdit ſtatim, mox, eo ipſo, vel liberè vadit ad Dominum, tunc important ipſo iure.*

11 *Verba certa in imponenda pœna duplicati releuij, conſiderari non poſſunt.*

12 *Vaſſalli fuerunt admiſſi in Regno noſtro ad compoſitionem ob inueſtituram non petitam, per verbum futuri ſubiunctiui temporis.*

13 *Verba futuri temporis imponentia pœnã, requirunt ſententiam, non autẽ ipſo iure.*

14 *In duplicati releuij pœna imponenda, interpretandum eſt prò vaſſallo, vt requiratur ſententia.*

15 *Sententia requiritur, vt vaſſallus ſoluat duplicatum releuium.*

16 *Reſolutio contractus non fit ipſo iure, ſed per ſententiam.*

18 *Vaſſallus ob non petitam inueſtituram intra tempus, de iure communi priuãdus eſt feudo per ſententiam.*

19 *Pœna duplicati releuij vti ſubrogata in locum amiſſionis feudi per ſententiam inferendæ, debet & ipſa per ſententiam ſolui.*

20 *Sententia requiritur, quando pœna impoſita fuit per verba futuri temporis, ex communi Ciuiliſtarum, Canoniſtarum, & Feudiſtarum ſententia.*

21 *Pœna imponenda in dubio debet imponi per ſententiam.*

22 *Amiſſio feudi conſideratur primariè, & ſucceſſiuè, primariè à iure, & ſucceſſiuè ab homine, ob ſententiam.*

23 *Clericus non ſtatim ipſo iure, ſed per ſententiam priuandus eſt beneficio.*

24 *Delicta circa feuda variè conſiderantur.*

25 *Maius eſt delictum vaſſalli in committendo, quàm in omittendo, ideò ſeueriùs punitur, & mitiùs.*

26 *Vaſſallus non ſoluens releuium, quia deliquit omittendo, ideò mitiùs cum eo agendum eſt, & ſic per ſententiam.*

27 *Mitior ſententia eligenda eſt in pœnis infligendis.*

28 *Releuij duplicati ſolutio, quia gratiam continet, ideo odium parere non poteſt.*

29 *Releuium duplicatum, quia ex compoſitione inter Reges, & vaſſallos, debetur ideò ſententiam requirit.*

30 *Vaſſallus ob ſeruitia non præſtita priuandus eſt feudo per ſententiam declaratoriam, vaſſallum commiſiſſe cauſam dignam amiſſione feudi, non autem ipſo iure, ex Feudiſtarum magis recepta ſententia.*

31 *Vaſſallus per ſententiam condemnandus eſt ad pœnam duplicati releuij.*

32 *Pœnam duplicati releuij regulariter non incurrit vaſſallus, niſi vbi à legibus fuerit expreſſum.*

33 *Pœna omnis regulariter requirit ſẽtẽtiã.*

34 *Lex, vel conſtitutio irrogans pœnam debet interpretari per ſententiam ferendã, non autem latam.*

35 Du-

35 *Duplicatum releuium debetur ipſo iure, quando in inueſtitura ita cautum eſſet.*

36 *Sententia requiritur in duplicati releuij pœna irroganda, etiam ſi vaſſallus fuerit interpellatus à Domino.*

QVÆSTIO III.

1 DVplicatum releuium deberi à vaſſallo, vbi non eſt facta ſolutio de ſimplici releuio, intrà ſtatuta tempora, & non petita inueſtitura, indubitatum eſt in Regno noſtro, cum conſuetudo in fauorem vaſſalli, eiuſq; gratiam in locum amiſſionis feudi, ex Regum noſtrorum munificentia, introduxerit, prout dixerũt *Andr. de Iſern. in cap. 1. §. ſancimus per quos fiat inueſt. vbi Liparul. & in cap. ſimiliter de capit. Corrad. Campan. in cap. apud Fogiam num. 26. tit. quid fiet mortuo Barone, Afflict. cæteriq; Regnicolæ in d. §. ſimiliter, Franch. deciſ. 425. num. 1. & deciſ. 121. n. 15. Vrſill. deciſ. 129. D. Scipio Rouit. Pragm. 2. de offic. procurator. Cæſar. Paſchal. de virib. patr. poteſt. par. 4. cap. 1. num. 11. Capiblanc. de offic. Baron. pragm. 1. num. 58. Ayell. de iure adohæ, & releuij num. 71. Freccia author. 3. nu. 7. lib. 2.*

Sed vt Dominus, hoc duplicatum
2 releuium à vaſſallo exigere poſſit, an ſufficiat Domino, vt annus, & dies, vel menſis ſint elapſi, vel neceſſe habeat ſuper hoc proferre ſentẽtiam, per quã declaret vaſſallum incidiſſe in pœnã, illumq; condemnet ad releuij duplicati ſolutionem, quod licet ſuperuacaneum videatur quærere, cum in dies hoc practicetur, tamen quia hæc quæſtio cadit in materia, ideò relinquenda non eſt, ſed eam in quidditate iuris
3 placuit diſcutere, videtur namque quòd ſi de emphiteuta non ſoluente laudimium, vel canonem diſpiciamus, vt cadat à re emphiteutica ipſo iure, nulla opus ſententia priuante, & declaratoria rem in commiſſum cecidiſſe. verũ Dño ſuã voluntate declarãte rem ad ſe deuolui, eo enim caſu ipſo iure ab emphiteuſi cecidiſſe, dicit *Iaſ. in l. 2. nu. 10. & 11. poſt Bart. Speculat. cæteroſq; ibi allegatos C. de iure emphit.* vbi hanc eſſe communem opinionem teſtantur DD. præſertim *Imol. & Ant. de Butrio in cap. potuit ext. de locato,* eamdemq; ſentẽtiam ſequuti ſunt inter conſulendo *Alex. conſ. 6. col. penult. verſ. item ſi non potuerint, vol. 3. Decius conſ. 146. verſ. non obſtant allegata in contrarium, qui communem fatentur Raphael Fulgoſ. conſ. 243. col. vlt. Angel. conſ. 310. in tertio dubio, Paul. de Caſtr. conſ. 135. Corneus conſ. 115. col. 2. vol. 1. cæteriq; paſſim.*

Quod idem in feudo, vt vaſſallus ob
4 non præſtita ſeruitia feudalia, ipſo iure priuatus intelligatur, dummodo Dominus ſuam eſſe voluntatem declarauerit, vt vaſſallus feudo priuetur, hanc ſententiam tenet *Raynald. in cap. Imperialem, §. firmiter, nu. 57. de probib. feud. alienat. per Federic.* dicens patrem ſuum ſic conſuluiſſe, *Iacobin. de S. Georg. in ſua inueſt. feudal. in verb. & promiſerunt eidem Domino num. 32. & 35. Roſental. de feud. cap. 10. concluſ. 41. num. 21. tit. ex quib. cauſ. feud. amitt. & nouiſſimè Andr. Kbol. de ſeruitijs feudal. tit. de amiſſ. feud. ob ſeruitium non præſtitum n. 89. Ludolph. Schrader. loco infra allegando,* hi omnes tenent, & ſuadent ſententiam hanc, ijs ex fundamentis.

Primo ex *tex. in d. §. firmiter, & ex*
5 *c. 1. §. vt autem in fine de allodijs, vrgent Andr. Kbol. d. num. 89. & Roſental. n. 22.* dicentes, quod Dominus, vocato vaſſallo ad publicam expeditionem, eũq; non venientem, feudo priuet, & in ſuos conuertit vſus.

Verba autem dictorum iurium, dũ dicunt, *in vſus ſuos, & modis omnibus,* tantumdem operari dicit Roſental. & plus, ac ſi dixiſſet, liberè omnibus modis, quaſi quod ipſo iure feudum per-

datur,

datur, ut ibi annuit gloſ. cæteriſq; ibi allegati à *Roſental.lit. T.*

Reſpondet huic motiuo *Schrader.de feud. par. 9. ſectio 8. nu. 36. & 37. & poſt eum Andr. Khol. d. num. 89.* dicentes in caſu prædicto adhuc requiri ſententiã declaratoriam, probantes primò quòd tex. illi allegati per *Roſental. Iacobin. & Andr. Khol. ſuperiori loco*, loquuntur in caſu ſpeciali. Secundo, quod requiritur, vt vaſſallus conuincatur de non obtemperatione ad legitimam Domini vocationem, in qua inobedientia conuincenda, requiritur cauſæ cognitio, cum de amictendo feudo, eoque vaſſallum priuãdo agatur, meritò ſententia deinde requiritur, quod deſuper dicta cauſæ cognitione proferatur.

7 Secundo loco principaliter ex Roſental. ex §. *ſed non alia iuſtior*, qui tex. air, quòd nulla eſt iuſtior cauſa beneficij amictendi, quam ſi vaſſallus ſeruitium facere recuſauerit, propter quod feudum datum eſt, verùm etiam, quando loquitur de amiſſione feudi, loquitur per verba præſentis temporis, quæ verba denotant ipſo iure, dum dicit, amictit; pròut dicit idem *Andr. Khol. loco allegato.*

Cæterùm huic argumento Roſentalis, reſpondet idem Andr. Khol. quod in eodem §. firmiter, legiſlator vſurpat verbum auferendi, ſub verbo futuri tẽporis, quod tempus requirit ſententiã priuationis, quæ pars magis eſt attendenda, dicit Andr. khol. cum ſuffragetur illi, qui alias veniret feudo priuandus, & nos infra.

Quinimmo idem *Roſental.* reſpondet
9 etiam huic motiuo, dicens, quòd verbum præſentis temporis, licet importet ipſo iure, tamẽ iſta ſimplex loquutio, ſiuè loquendi modus per verbum præſentis temporis, vt amictit, perdit, &c. non ſemper ſolet importare priuationem ipſo iure, & ſententiam excludere, vt tenet *Bart. Bal. Salicet. & Paul. de Caſtr. poſt glo. in l. ſi quis maior, C. de tranſaction. cæteriq; DD. quos allegat, & ſequitur Ludolph. Schrader. de feud. p. 9. princip. par. 2. ſectio. 8. n. 29. circa princ. vbi innumeros allegat. Tiraq. in l. ſi vnquam, C. de reuocand. donation. num. 21. eum ſeq.* ſed ità demùm ſi addatur ali-
10 qua dictio, vt ſtatim, mox, eo ipſo perdat, amictat, vel liberè ad Dominum vadat, vt tenet *Bart. in l. 1. num. 1. ff. de priuat. delictis, Bald. in l. ſi qua la ſeconda, num. 1. C. de ſecund. nupt. Roman. ſingul. 2. Ancharan. conſ. 102. cæteriq; quos allegat Roſental. d. num. 9. in gloſſ. 1. Tiraquell. d. l. ſi vnquam num. 24. ſupra allegato loco,* quicquid alij dicant, quos allegat tam ipſe *Roſental. ibid.* quam *Tiraquell. d. nu. 20. vſq; ad 36.* qui contrariam regulam ſtatuit etiam in verbis præſentis temporis.

Vndè inferendo ad materiam noſtram de releuio, vt non ſoluens releuium intrà tempus ſtatutum ad petẽdam Inueſtituram, cum in hoc non habeamus iura, quæ de hoc loquãtur, ſed tantum conſuetudinem, ſiuè morẽ per DD. relatum, qui diuerſimodè loquuntur, vt alij per verbum præſentis temporis, alij per verbum futuri, ideò nihil certi ſuper hac controuerſia ſtatui poſſe dicendum eſt.

Tandem adeſt capitulum Regis Ro-
12 berti, de quo meminit *Iacob. de Ayell. de iure adohæ num. 72.* Item & quædam decretatio, præuia ſupplicatione Regi porrecta, quibus in locis Rex admictẽdo vaſſallos non petentes inueſtiturã, & non ſoluentes releuium, & ob ſeruitia non præſtita, cæteriſq; de cauſis, mandat ſuis officialibus, vt cõponant cum vaſſallis, dicendo, *componatis*, & ſic loquitur per verba futuri temporis. Itẽ in ſupplicatione loquitur per verba priuentur, quæ verba cum ſint fu-
13 turi temporis, ſententiam requirere videntur, vt mox ſubijciam *ex Roſental. Andr. Khol. Schrader. cæteriſq; à Iaſone allegatis in d. l. 2. num. 11. & ſeq. C. de iure emphit.*

Quinimmò ſupra citati DD. qui de
14 duplicato releuio loquuntur, dicunt,

quod

quod hæc ſolutio proceſſit ex more,
ſiuè ex conſuetudine in Regno, quæ
dum proceſſit ex gratia Principis, vt in
dicto cap. Regis Roberti, ideò ſemper
benignior facienda eſt interpretatio,
& ſic quantò magis poteſt, odioſa ex-
cludenda ſunt, quod eſſet priuare vaſ-
ſallum de facto, & eo non audito in
iuribus ſuis, cum poſſet vaſſallus alle-
gare ignorantiam mortis, iuſtum im-
pedimentum, aliaſq; excuſationes le-
gitimas, ob quas releuium non ſolue-
rit in tempore, quo caſu vaſſallus de-
bet conſeruari illæſus, ex æquitate
conſuetudinum feudorum, & ipſo iu-
re, etiam ope reſtitutionis, *vt dixit Ia-
cob. de Ardizon. in ſumma feudal. cap. 45 t
rub. quando currat annus vaſſallo ad petē-
dam inueſtituram, Aluarot. in cap. 1. quæ
ſit prima cauſa beneſic. amiſſ. glo. —— tit.
1. glo. 7. de Ponte deciſ. 1. collateral. nu. 6.
& 7.*

Vndè concludas, quòd ad finem vt
15 quis duplicati releuij pęna mulctetur,
requiritur ſententia declaratoria, quæ
declaret illum ceſſauiſſe à ſolutione
releuij ſimplicis intra legitima tempo-
ra, & proindè in pœnam duplicati re-
leuij incidiſſe, prout hanc ſententiam
in proprijs terminis ſequutus eſt *Frāc.
de Ponte d. deciſ. 1. nu. 14.* cum commu-
ni Doctorum ſententia, dicens, quod
cum ſimus in reſolutione contractus,
& in reuerſione iuris ad Dominum, &
quando adeſt dies, & pœna legalis, prò
vt eſt in ſolutione releuij, tunc reſolu-
16 tio non fit ipſo iure, ſed per ſententiā,
iuxtà communem Doctorum opinio-
nem, & ideò ibi in caſu inueſtiturę Re-
gni noſtri, dum tempus ab homine
fuerit appoſitum, nec adeſt pęna, tunc
admittitur moræ purgatio, vt idem *de
Ponte ibidem num. 15.* hanc eandem
ſententiam ſequuti ſunt permulti DD.
in materia non petitæ inueſtituræ, lo-
quentes intrà annum, quos infrà alle-
gabimus.

Sed priuſquam ad concluſionis de-
17 ueniam fundamenta, vnū ſtatuo prin-
cipium pœna duplicati releuij ſucceſ-
ſiſſe ex gratia Principū in hoc Regno,
in locum amiſſionis feudi, ob non peti-
tam inueſtituram, & non ſolutum re-
leuium, quod apud nos indubitatum
manet.

Et in materia prędicta, de iure com-
18 muni loquendo, in caſu amiſſionis feu-
di, vt ob non petitam inueſtituram, &
per conſequens, non ſolutum releuiū
intrà legitimum tempus, vaſsallus non
ipſo iure, ſed per ſententiā feudo pri-
uandus ſit, docuerunt *Andr. de Iſern. in
cap. 1. in princip. num. 10. vbi Nard. Ly-
parul. in verb. damnetur quo temp. miles,
Iacob. Aluarot. ibid. num. 1. in verb. dam-
netur, Matth. de Afflict. in cap. §. 1. notab.
3. de cap. Corrad. vbi Andr. de Iſern. n. 3.
in fin.* ibi, intellige per ſententiam, *&
in cap. 1. nu. 4.* ibi lapſo tempore dam-
nabitur, *quæ fuit prima cauſa beneſ. ami-
ttend.* & latè prò hac ſententia pugnat
*Io. Raynald. in d. l. Imperialem, §. præte-
rea ſi quis infeudatus n. 30. de probib. feud.
alienat. per Federic. Thom. de Marin. de
generib. & qualit. feud. tit. 2. ſectio 2. nu.
62. Ant. Capyc. in inueſt. feuda.. in verbo
feuda amittuntur, cauſa quinquageſima-
quinta, verſ. ſententia an requiratur, in
verbo feudorum inueſtituræ col. 5. §. ſed
& vide, & quod, & §. ſeq.* & hanc eſse
communem ſententiam, permultis al-
legatis Doctoribus, qui hanc conſu-
lendo defendunt ſententiam, affirmant
Ex Vltramontanis, *Ludolph. Schrader.
2. par. 9. par. principalis ſectio 8. num. 28.
verſ. in hoc tamen, Guliel. Hannetton. de
feud. tit. feud. feud. amiſſ. lib. 3. cap. 13.
num. 2. & poſt Herm. Vulteum, Schoner.
Gloſ. —— Andr. Tyraquell.* & alios penè
innumeros, hanc ſententiam affirmat
*Henrich. à Roſental. de feud. d. cap. 10.
concl. 41. num. 5. in gloſell. E. & poſt hos
addo Andr. Khol. de ſeruit. feudal. tit. de
amiſſ. feud. ob ſeruit. non præſtit. num. 91.*
qui hanc ſententiam veriorem exiſti-
mat.

Inſuper pœna duplicati releuij ſuc-
ceſſit in locum pœnæ amiſſionis feudi,
ob

ob non petitam in tempore inueſtituram, pròut diſponebat *tex. in cap. 1. quo temp. miles*, vbi ait tex. quòd vaſſallus non petens inueſtituram intrà tēpus, damnetur feudi amiſſione, & ſic loquitur per verbum futuri temporis, quod eſt ponderandum, vt infrà, ſed dum pęna, in cuius locum ſucceſſit duplicatum releuium, imponitur per verbum futuri tēporis, quod verbum omninò ſententiam requirit, vt infrà probabo, ergò & ad duplicatum releuium per ſententiam vaſſallus damnari debet, ex regula, quod ſubrogatum ſapit naturam illius, in cuius locum ſubrogatur, vt dixi in principio huius tract. *ex Carolo de Kirchberg. & alijs*. Semper
20 enim, quod legiſlatores in pœnis infligendis loquuti ſunt per verba futuri temporis, nempè amictat, perdat, auferatur, hiſque ſimilia, intellexerunt omninò requiri ſententiam Iudicis, *ità docuerunt gloſ. in l. iubemus nulli, §. œconomus, in verb. priuetur, & ibi Bartol. nu. 11. & ibi addit. ad Bart. in verb. vt priuatus ſit, & ibi Bal. in §. ſanè ſi hæc verſ. 2. Paul. de Caſtr. nu. 6. Salic. nu. 1. verſ. œconomus, C. de ſacroſanct. Eccleſ. gloſ. in l. criminali, in verb. habeatur, C. de iuriſdict. omn. indic. quem ibi ſequitur Bart. num. 5. Angel. num. 6. Caſtrenſ. num. 6. Salic. nu. 5. pluresq. allegat. & ſequitur Iaſ. in l. 2. nu. 13. C. de iure emphit. innumeros allegat, & ſequitur Tiraquell. in l. ſi vnquam, in verb. reuertatur num. 39. C. de reuoc. donat.*

Ex Canoniſtis hanc ſententiam vti communem, ſequutus eſt *Alberic. in cap. in quibuſdam nu. 7. ext. de pœnis, Felin. in cap. Rodulphus nu. 24. cum ſeq. de reſcript. cæteriq; paſſim.*

Ex Feudiſtis, *Afflict. in cap. Imperial. nu. 30. in fine, notab. 31. verſ. verba autem, de probib. feud. alienat. per Feder. Anton. Capyc. in inueſt. feudal. in verb. feuda amictuntur, col. 28. in verb. deuoluantur hoc caſu fol. 16. Laurent. Syluan. de recogn. feud. q. 23. num. 27. & ſeq.*

Ex Vltramontanis, *Caſſan. in conſuet. Burgund. rub. 2. §. 1. in verb. il confiſquo les biens, nu. 2. Ludolph. Schrader. de feud. par. 2. par. 9. princip. ſect. 8. nu. 29. Roſental. de feud. cap. 10. tit. quibus modis feud. amict. concl. 41. nu. 5. & in gloſſ. G. vbi innumeros allegat, nouiſſimè And. Khol. de ſeruit. feudal. tit. de amiſſ. feud. ob ſeruitia non præſtit. num. 92. communem refert Roſental. vbi ſupra.* Ergo dum pœna amiſſionis feudi, in cuius locum ſucceſſit releuium duplicatum, irrogatur per verbum futuri temporis, ſequitur, quod & duplicati releuij pęna vti ſubrogata, in eius locum debeat non ipſo iure, ſed per ſententiam irrogari.

Immò fortiùs, dum certam legem non
21 habemus diſponentem de ſolutione releuij duplicati, an per ſententiam, vel ipſo iure pœna ipſa duplicati releuij ſit ſoluenda, ſed tantum habemus varios DD. qui diuerſimodè loquuntur in modo pœnę exigendæ, ſequitur quod dum eſt diſpoſitio pœnalis, in dubio ſemper eſt dicendum, non ipſo iure pœnam eſſe imponendam, ſed per ſententiam Iudicis, *l. 2. §. quod ſi actor, iuncta auth. principales, in verb. per ſententiam Iudicis, C. de iureiur. propter calumn. præſtit. Ant. Butr. in cap. ſi diligenti de foro compet. Bald. in l. 2. num. 3. C. de ſecund. nupt. verſ. item vbicumq; l. cum ancillis, & ibi Bald. C. de inceſt. nupt. gloſ. in cap. quicumq; in verb. innodetur, extrà de hæretic. Petr. Iacob. in pract. libell. rub. 57. de condict. ex lege non ſcripta num. 3. & 4.* & dicam infra in calcè huius quęſtionis.

Et circa hanc materiam, vt pęna ob priuationem feudi imponenda, ſiue exigenda, ob non petitam inueſtiturā, ſiuè non præſtitum ſeruitium, an per ſententiam, vel ipſo iure debeat exigi, conſiderauerunt hanc pōderationem ex Feudiſtis *Laurent. Syluan. de feud. recognit. q. 22. num. 24. q. 23. n. 21. & ſeq. Rebuff. in declarat. feudal. poſt vigeſimam declarationem, ſiuè diuiſionem, Schoner. in diſput. feudal. theſi 137. diſput. 10. Franc. Curt. de feud. p. 4. nu. 15. verſ. in primis, Andr. Khol. de ſeruit. feudal. tit. de amiſſ.*

feud.

feudi nu. 90. & ante eum Henrich. à Roſental. d. concluſ. 41. num. 3. hæc autem
conſideratio conſideranda eſt in hoc
caſu, quia valde confert.

Ideò, & ſi ſuperius adducta vera
22 ſint, pròut veriſſima ego affirmo, addo
aliam concluſionem, nempè feudum
amicti ipſo iure, dupliciter conſiderari
poteſt, primariè, & ſucceſſiuè, vt
commiſſa cauſa priuationis, poteſt dici,
quòd ipſo iure vaſſallus priuatus ſit,
& amictat feudum, cum ſtatim commiſſa
cauſa, militet ius priuans contra
vaſſallum, qui ab ipſo iure priuatus dicitur,
cum ita dictet ius, non autem
auocabiliter à dicto vaſſallo, adeòut
ſtatim, & verè vaſſallus amictat, & ab
eo Dominus ſtatim poſſit auocare, illũ
deſpoliando, ſed commiſſa iam pœnæ
cauſa, debet ſuccedere iuridica
priuatio, & legitima, mediãte proceſſu,
auocando feudum à vaſſallo, illumque
priuando corporaliter, ad quam ſpoliationem,
ſiuè priuationem Dominus
non poteſt procedere, donec feratur
ſententia priuationis, cum pendente
priuationis iudicio, res verè nõ poteſt
dici in commiſſum cecidiſſe, *ità Aymon
Crauett. conſ. 212. & poſt eum Amad. de
Ponte laudimial. q. 20. num. 8.*

In ſimi:i videmus de clerico com-
23 mictente cauſam, ob quam beneficio
debet priuari, vt commiſſa cauſa, non
ipſo iure ſtatim intelligatur de beneficio
priuatus, ſed omninò per ſententiã
debet priuari, *vt poſt Iaſ. in d. l. 2. tenet
Socc. conſ. 111. num. 4. vol. 2.*

Quòd ſi admictimus contrariam
24 ſenrentiam, ob delictum feuda amicti
ipſo iure. In hoc conſidera, quod delicta
in feudis multipliciter poſſunt in
eſſe deduci, cõmictendo, vel omictendo,
quorum alterũ altero maius, quip-
25 pè magis quis delinquit commictẽdo,
quam omictendo, & omictendo quis
minùs delinquit, *glo. in l. ſi mora, & ibi
Bald. Imol. Paul. de Caſtr. Alex. Aretin.
& alij, ff. ſol. matr. Tiraquel. de pœnis cauſ.
24. num. 24. cum ſeq. Bald. in l. legis virtus,
ff. de legibus,* & ideò ſeueriùs punitur,
& agi debet contra illum, qui deliquit
commictẽdo, quia magis delinquere
dicitur, mitiùs autem agendum
eſt cum eo, qui omiſit, tamquam cum
eo, qui minus deliquit, & ideò contra-
26 riam ſententiam dicas non militare
in hoc vaſſallo, nõ ſoluente releuium,
vel non petente inueſtituram intrà
tempus, nempè vt priuetur ipſo iure,
ſeù, vt melius dicam, vt damnetur, ſed
mitiùs, vt per ſententiam, in qua ſe defendere
poteſt, antequam ad illam deueniat,
*ità ex Andr. de Iſern. in cap. 1. n. 6.
& ibi Matth. de Afflict. num. 3. & 7. de
feud. ſine culp. non amict. & in cap. 1. §.
item ſi fidelis, n. 73. quib. mod. feud. amict.
Ludolph. Schrader. de feud. d. loco ſectio 8.
num. 48.* cum in pœnis infligendis ſemper
mitior interpretatio accipienda, &
ſequenda eſt, maximè quando ſumus
in delictis commiſſis in omictendo, vbi
non lædirur aliquis, niſi Dominus, cum
quo ſemper mitiùs agẽdum eſt, *ex reg.
cap. in pœnis de regul. iur. in 6. vbi Dyn.
Io. Andr. Ant. Butr. & Imol. in c. ſi diligenti,
ext. de foro competent.*

Item dubitari non poteſt, quòd duplicatum
releuium debetur ex gratia,
& pacto, nempè ex compoſitione, ad
quam Reges huius Regni ex benignitate
admiſerunt vaſſallos non ſoluentes,
& non petentes, & vaſſalli acceptauerunt
hanc gratiam ex pacto, & in
hoc conſidera duo. Primũ, quòd prin-
28 cipium, & radix duplicati releuij, eſt
gratia, ergò nullo modo dicendum eſt
parere odium. Secundum, quia ex pa-
29 cto, ſequitur, quod dum feudatarius
non ſoluerit canonem, ex pacto debitum
ratione feudi, vt tunc non ipſo iure,
ſed p ſententiã priuandus ſit, *ſecundum
Innoc. in cap. ad Apoſtolicæ, extrà de
ſentent. & reiudicat. Præpoſit. in cap. 1. n. 2.
quib. mod. feud. amict. & ita conſuluerunt
Raphael Cuman. conſ. 164. Alber. Brun. cõſ.
4. nu. 44. cum ſeq. Cardinal. conſ. 92. Ruin.
conſ. 35. nu. 29. lib. 1.*

Ex Feudiſtis, *Præpoſit. vbi ſupra, Aluarot.*

uarot. in cap. 1. §. ſed nec alia iuſtior, qua ſit prima cauſa benefic. amiſſ. Innoc. in cap. ex parte col. 10. extra de feud. Speculat. tit. de locat. §. nunc aliqua, verſ. 85. Ludolph. Schrader. d. ſectio 8. nu. 34.

Deniquè, nè diutiùs immorer, circa rem tam claram, de qua latè *Ludolph. Schrader. d. loco diſſerit,* & ibidem *Roſen-*
30 *tal.* generalem illam adduco regulam, quòd vaſſallus ob ſeruitia debita Domino, & non præſtita, priuandus eſt feudo per ſententiam declaratoriam vaſſallum incidiſſe in pęnam prædictã, & ideò feudum amittat, non autem ipſo iure priuandus, hanc ſententiam docuere *Andr. de Iſern. in cap. 1. num. 8. vbi Matth. de Afflict. num. 7. de feud. ſine culp. non amittend. & in cap. 1. §. fin. de pace iuram. firmand. & in d. §. firmiter, de probib. feud. alienat. & in cap. 1. §. item ſi fidelis, num. 73. quib. mod. feud. amitt. vbi Andr. de Iſern. num. 20. Iacob. Aluarot. in d. cap. 1. §. firmiter, & in d. §. ſed nec alia iuſtior, in verbô amittit, quæ fuit prima cauſa benefic. amittend. ex tex. in c. 1. de feud. ſine cupl. non amitt. vbi Bald. in princip. & Iacob. Aluarot. num. 1. Præpoſit. num. 1. Matth de Afflict. nu. 1. glo. in cap. 1. §. item ſi fidelis, in verbo amittere cenſetur, quibus mod. feud. amitt.*

Ex noſtris vltrà *Afflict. & Andr. de Iſern. locis allegatis,* hanc ſententiam docuerunt *Franc. de Ponte d. deciſ. 1. Petr. Paul. Balzaran. in d. cap. 1. de feud. ſine culp. non amitt. & in c. 1. §. callidis, n. 22. Capyc. in verb. feuda amittuntur, in verb. ſententia priuatiua fol. 45. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 97. nu. 104. & ſeq. Petr. de Gregorio de conceſſ. feud. p. 8. q. 5. verſ. iſtam concluſionem,* vbi communem hàc eſſe concluſionem dicit.

Et ante iſtos *Curt. iun. de feud. par. 4. num. 155. fol. 487. Petr. Nicol. Mozz. de feud. tit. de amiſſ. feud. nu. 40. & n. 105. verſ. ego autem ita crederem, Iul. Clar. in §. feudum, q. 62. lib. 3. ſentent. Iacob. de Beluiſ. in d. §. item ſi fidelis, vbi Laudenſ. num. 3. & Petr. de Rauenn. num. 13. Laurent. Syluan. de feud. recognit. q. 22. nu. 4. & ſeq.*

Ex Vltramontanis tã antiquis, quã recentioribus, hanc ſententiam docẽdo, ſequuti ſunt, *Friderich. Schench. in cap. 1. §. callidis num. 1. de feud. ſine culp. non amitt. Io. Blanc. in epit. feud. lib. 2. cap. 2. num. 10. Iacobin. de S. Georgio in verbo dictiq; vaſſalli nu. 9. verſ. ſed quæro vlterius, Io. Franc. Montanarius lib. 4. c. 3. Vldaric. Zaſius de feud. par. 10. num. 72. Franc. Sonsbec. p. 10. nu. 47. Guliel. Hannetton. lib. 3. cap. 13. verſ. ſiquidem generaliter, Andr. Gaill. lib. 2. obſer. 51. nu. 1. Bartol. Caſſan. in conſuet. Burgund. rub. 3. tit. dez fiedz, §. octauo, in verb. commiſſe n' à point. de lieu, nu. 23. Petr. Iacob. in pract. libellorum rub. 7. de actio. in rem pro actione feudali, num. 13. & de condict. ex lege num. 3.*

Ex recentioribus Vltramontanis, *Rebuff. in declarat. feud. in fine, Matth. Vueſembec. de feud. cap. 15. num. 19. Io. Borcholten. cap. 8. nu. 156. glo. —— tit. 1. §. 1. glo. 1. num. 44. & §. 30. num. 23. Io. Scheneid. de feud. p. 8. cap. 2. n. 20. Ludolph. Schrader. de feud. p. 2. par. 9. principali ſectio 8. nu. 14. cum ſeq. q. 25. Herman. Vulteus de feud. lib. 1. cap. 11. num. 59. Hart. lib. 2. quæſt. pract. tit. 54. obſ. 23. Henrich. à Roſental. de feud. cap. 10. concluſ. 41. num. 2. in gloſell. A. & num. 19. in gloſell. B. Andr. Khol. de ſeruit. feudal. tit. de amiſſ. feud. ob ſeruit. non præſtit. num. 91.* & per illam quæſtionem de hoc diſcurrit.

Hinc inferas, quod cum releuium ſit ſeruitium, quod licet non fuerit præſtitum, adhùc ex hac cõmuni Doctorum ſententia, ſi deberetur pœna priuationis, vel ſolutionis duplicati, debet imponi mediante ſententia.

Concludendo itaq; dicendum eſt,
31 ob non ſolutum releuium intrà legitimum tempus, vaſſallum non poſſe ipſo iure mulctari, & condemnari ad ſolutionem duplicati releuij, ſed opus eſt ſententia, quam opinionem in caſu non petitæ inueſtituræ intrà tempus, vt non priuetur feudo ipſo iure, ſed per ſententiam, docuit *Ludolph. Schrader. d. loco num. 29. verſ. ego tamen veriſſimam,*

& num.

Digitized by Google

& num.28. verſ. in contrarium, cæteriq;
Doct. quos ſupra allegauimus in hac
materia *verſ. & in materia*, tum quia
32 pœnã duplicati releuij, ſeù priuatio-
nis feudi, quis non incurrit, niſi hoc
legibus fuerit expreſſum, *Innoc. in cap.
bonæ el ſegundo, col. fin. de electiõ. Io. de
Imol. Abb. Felin. &c. in cap. quærelam de
iureiurand. idem Felin. & Barbat. cæteriq;
DD. in cap. 2. de reſcript. Præpoſit. in cap.
1. col. 1. §. item ſi fidelis, quib. mod. feud.
amict. Parpal. repet. l. ſi quis maior. notab.
17. q. 3. & ibi Hieron. Cagnolus nu. 121.
C. de tranſaction.* Tum quia omnis pœna
33 regulariter requirit ſentẽtiam Iudicis,
*Bald. in l. cum ancillis num. 1. C. de inceſt.
nupt. & in auth. qui ſemel, C. quomod. &
quand. Iudex, Iaſ. in l. 3. §. quod autem,
num. 6. ff. quod quiſq; iur. Alex. conſ. 124.
vol. 1. Barbat. conſ. 51. num. 17. volum. 1.*
34 Tum & tertio, quia lex, vel conſtitutio
irrogans pœnam, loquendo ſimplici-
ter, ſemper debet interpretari, quod
ſit canon non latæ ſententiæ, ſed fe-
rendæ, *gloſ. in cap. in pœnis, & ibi Philip.
Francus de reg. iuris in 6. Petr. de Bellaper-
tic. Cynus, & Bal. in l. quæ ex relationibus,
C. de legibus, Bart. in l. Mæuius, §. duobus
col. fin. ff. de legat. 2. Ancharan. in cap. 1.
col. 1. extra de reſcript. in 6. Iaſ. in l. rem
quæ nobis col. 15. ff. de acquir. poſſ.*

Declara tamen hanc concluſionẽ,
35 quod ſi in inueſtitura eſſet appoſitum
pactum, quod pœna duplicati releuij
ipſo iure intelligatur commiſſa, elapſo
tempore, atq; quod poſſit exigi, nullo
ſeruato ordine, tunc non eſſet neceſ-
ſaria ſententia, *vt concludunt ex Bald. in
cap. 1. §. inſuper col. 2. de probib. feud. alie-
nan. per Federic. Vldaricus Zaſ. de feud.
par. 10. num. 72. gloſ. — tit. 1. §. 30. nu.
105. Ludolph. Schrader. d. ſect. 8. nu. 31.
32. & ſeq. & num. 43.*

Declara ſecundo, vt procedat iſta
36 concluſio, etiam ſi Dominus interpel-
lauerit, vt releuium præſtaret, tunc .n.
nec ipſo iure pœnã priuationis incur-
ret, *vt concludit Andr. de Iſern. in cap. 1.
in princip. num. 8. vbi Afflict. num. 7. de
feud. ſine culp. amict. idem Afflict. in cap.
1. §. fin. de pace iur. firmand. & in cap. 1.
§. firmiter, de probib feud. alienat. & in
cap. 1. §. item ſi fidelis num. 73. quib. mod.
feud. amict. & poſt Aluarot. & gloſ. —
(reiecta Raynald. & Iacobini ſententia)*
hoc idem affirmat, melioremq; eſſe
ſententiam contra Raynald. & Iaco-
bin. putat *Ludolph. Schrad. d. ſectio. 8.
num. 95. verſ. in contrarium.*

A R G V M E N T V M.

Sẽtẽtia ſup duplicati releuij ſolutione, an debeat eſſe declaratoria, vel condemnatoria? deciſiuè reſpõdetur, & prius quid ſit ſentẽtia declaratoria, & quid priuatiua, vt in releuio duplicato, quia requiritur ſententia, debet eſſe declaratoria, ſecus autem quando ipſo iure priuatur.

S V M M A R I V M.

1 *SEntentia in pœna duplicati releuij an priuatiua, vel declaratoria eſſe debet, & priuatiuam eſſe concluditur nu. 4.*

2 *Sententia declaratoria in amiſſione feudi dicitur, quando pœna eſſet impoſita ipſo iure, & debet declarare tantum delictũ, vel cauſam priuationis feudi eſſe admiſſam.*

3 *Sẽtentia priuatiua dicitur quando quis nõ eſt priuatus de feudo ipſo iure, ſed per ſententiam.*

4 *Sententia declaratoria requiritur ad priuationem feudi, ipſo iure illatam.*

QVÆSTIO IV.

PRæcedenti quæſtioni proxima hæc eſt, in qua quæro, dum in illa dixi, quòd ad hoc, vt pœna duplicati releuij à vaſſallo exiga-
1 tur, requiritur ſententia, conſequens illud erat perquirere de qua ſententia

intelligendum eſſet, an de ſententia declaratoria, vel de priuatiua, ſiuè condemnatoria, cum duæ in hac materia reperiantur ſentẽtiarum ſpecies, nempè de declaratoria, & priuatiua, ſiuè condemnatoria.

Declaratoria, ſiuè declaratiua, illa
2 dicitur, quando quis feudo eſt priuatus à iure ipſo ſic dictante, ſtatim cõmiſſo delicto, tũc opus eſt, vt tñ declaretur delictũ eſſe admiſſum, propter quod pœna priuationis dignus eſt, quæ ſententia non requiritur, vt pœna in eſſe deducatur, ſed tantum vt pœna exequutioni demandetur.

Priuatiua, ſiuè condemnatoria di-
3 citur illa, quando quis propter delictum non eſt priuatus ipſo iure, ſed tãtum priuandus eſt, ad quam priuationem non poteſt deueniri niſi feratur ſententia, quæ ſententia omnino requiritur, vt pœna infligatur, non ſic vt in ſentẽtia declaratoria, pœna exequutioni demandetur, ità declarant, caſq; ponunt, *Andr. de Iſern. Bald. Aluarot. Præpoſit. Afflict. in cap. 1. in princ. de feud. ſine culp. non amict. Aluarot. in cap. 1. §. item ſi fidelis num. 8. vbi etiam Præpoſit. num. 4. quib. mod. feud. amict. Felin. in cap. Rodulphus num. 35. extra de reſcriptis, Aym. Crauet. conſ. 212. n. 2.*

Vndè iſtis ſic poſitis, quia in caſu
4 noſtro vaſſallus non venit priuandus ipſo iure, ſed per ſententiam, vt in præcedenti queſtione annuimus, ſequitur quòd ſententia debet eſſe priuatiua, & ſic condemnatoria, nempè cõdemnare vaſſallum ad ſolutionem duplicati releuij, ob lapſum temporis.

Quod ſecus aũt eſſet, qñ vaſſallus priuaretur ipſo iure, tũc ad finẽ vt vaſſallus poſſit feudo priuari, & ſic pœna duplicati releuij mulctari õninò reqritur ſẽtẽtia, q̃ declarat delictũ eſſe admiſſũ & eſſe tale, propter quòd feudo debet ptiuari, & ſic antè requiri ſententiam declaratoriam, prout hanc opinionem ex Feudiſtis docuere *Andr. de Iſer. Præpoſit. Aluarot. Afflict. & reliqui in cap. 1. in princip. de feud. ſine culpa non amictend. idem Andr. de Iſern. in cap. 1. in principio, & §. fin. quo temp. miles, vbi idem Afflict. notab. 13. de prohib. feud. alienat. per Federic. Iacob. de Sancto Georgio in inueſtit. feudal. in verbo & promiſerunt num. 32. Franc. Curt. de feud. p. 2. nonæ par. princ. ſectio. 8. nu. 47. verſ. hoc itaq; poſito.*

Eamdemq; ſententiam inter conſulendo ſequuti ſunt *Alex. conſ. 103. et cõſ. 124. vol. 1. Paris conſ. 1. & conſ. 101. vol. 1. Barbat. conſ. 51. n. 17. vol. 1. Aym. Crauett. conſ. 212. nu. 1. Decius conſ. 185. nu. 8. & conſ. 144. col. fin. caeteriq; paſſim Felin. in cap. Rodulphus n. 35. de reſcriptis, & in cap. cum ab homine de iudicijs, Bald. in cap. quæ in Eccleſiarum de conſtit. & in auth. qui ſemel, C. quomod. & quando Iudex, Iaſ. in l. 3. §. quod autem num. 5. ff. quod quiſq; iur. Tiraquell. in l. ſi vnquã in verbo reuertatur, num. 400. C. de reuoc. donat. Hier. Gabriell. Roman. comm. concl. lib. 1. tit. de criminibus concl. 12. Philipp. Portius lib. 1. reg. 2. Peregrin. de iure fiſci lib. 5. num. 2. 4. & ſeq.*

ARGVMENTVM.

Pœna duplicati releuij an cenſeatur remiſſa ob indultum generale, remictẽs omnes, & quaſcumq; pœnas pecuniarias, declaratur. Et quid quando fiſco eſset incorporata, vel alteri ab eo aſſignata, vel delegata, vel per ea fideiuſſores dati, vel à fiſco, vel parte acceptata. Et an Prorex Regni poſſit facere gratiam de pœna, ante & poſt incorporationem remiſſiuè.

SVMMARIVM.

1 *POEna duplicati releuij intelligitur remiſſa ob indultum generale remictẽs omnes, & quaſcumq; pœnas pecuniarias*

2 *Pœna duplicati releuij intelligitur de pœna pecuniaria.*

3 *Prin-*

3 *Princeps non ſolum facit gratiam de pœnis corporalibus, ſed etiam de pecuniarijs.*

5 *Pœnæ contumaciæ, accuſationum, & liquidationum continentur ſub indultu remictente pœnas pecuniarias.*

5 *Pœnam duplicati releuij comprehendi ſub indultu generali, refertur deciſio Sacr. Conſil.*

6 *Pœna duplicati releuij incorporata fiſco, non comprehenditur ſub indultu generali*

7 *Indultus operatur, re integra, non autem facta exequutione.*

8 *Pœna duplicati releuij incorporata fiſco continetur ſub indultu, ſi id fuerit expreſſum.*

9 *aſſignata à fiſco alteri, vel alio modo cautum fiſco, non comprehenditur ſub dicto indultu generali.*

10 *delegata à fiſco alteri, non comprehenditur ſub indultu generali.*

11 *Idem ſi eſſent dati fideiuſſores de ſoluendo duplicatum releuium.*

12 *Prorex an & quando potuit facere gratiã de pœnis incorporatis fiſco remiſſiuè.*

QVAESTIO V.

NON ab re hic putaui de indicata quæſtione quærendum, cum euenire poterit, vt commiſſa pœna duplicati releuij, indulgentia aliqua generalis à Rege fuiſset emanata, & tunc forſan dubitari poſſet, an ſub hoc generali indultu, remictente omnes, & quaſcumq; pœnas pecuniarias, hæc dupli-
1 cati releuij contineatur? & affirmatiuã concluſionem ſtatuo, pœnam duplicati releuij contineri ſub indulto generali, remictente omnes, & quaſcumq; pęnas pecuniarias, quòd facilè ſuadetur, & ratione, & authoritate rei iudicatæ.

Quippè vnum ſtatuo principium,
2 pœnam duplicati releuij eſſe pœnam pecuniariam, cum ſit duplicata quantitas fructuum, qui ſoluebantur prò releuio, cuius exequutio, vt iam meminimus, ſemper fit in pecunia, quo
3 poſito, ſuccedit quod Princeps facit indultum, ſiuè gratiam, non ſolum de pœnis corporalibus, ſed etiam de pecuniarijs, per ea quæ adducunt Doct. *in l. Imperium, ff. de iuriſd. omn. iudic. & ibi Iacobin. num. 21. Roman. num. 20. Afflict. in cap. 1. quæ ſint regal. nu. 4. cum ſeq. Paris de Puteo de ſindic. in verbo compoſitio num. 11. cap. 7. Marc. Ant. Surgens de Neapol. Illuſtr. cap. 15. nu. 31. fol. 138. Peregrin. de iure fiſci lib. 4. tit. 8. de pœnis Camill. Borrell. de præſt. Reg. Cathol. c. 28. num. 28. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 12. num. 56. & poſt multos Garſ. Maſtrill. de Magiſtrat. lib. 3. tit. de gratijs cap 7. par. 1. Mar. Muta in cap. Regni Siciliæ 7. ampliat. 3. Farinac. tit. de inquiſitioni q. 6. col. 1. nu. 1. tom. 1. Iul. Clar. in §. fin. q. 59. in princip. vbi communem teſtatur Marſil. conſ. 55. & conſ. 97.*

Et ideò ſub indultu generali remi-
4 ctente omnes, & quaſcumque pœnas pecuniarias, intelliguntur iſtæ pœnæ prouenientes ex prouētibus ciuilibus, prout ex contumacia, obligationibus accuſatis, & liquidationibus instrumē-
¶ torum, prout afferit ſic fuiſſe deciſum *Thom. Grammatic. deciſ. 4.* in materia contingenti de indultu, *Marc. Anton. Peregrin. de iure fiſci lib. 1. tit. 3. num. 31. Maſtrill. tit. de indultu cap. 19. num. 3. & cap. 4.*

Sed dum hæc pęna duplicati releuij
5 prouenit ex contumacia vaſſalli in nõ petendo inueſtituram, cæteraq; faciẽdo intrà legitima tempora, ergo ſub indultu debet includi, pròut ita fuiſſe
¶ deciſum in Sacro Regio Conſ. in cauſa Baronis Synagiæ in anno 1600. vt tradit *Io. Bapt. Thor. in ſuo compend. deciſ. Regni in verbo pecuniaria fol. 394. col. 2. vbi allegat D. Io. Aloyſ. Ricc. patritium Neap. eminentiſſimum quidem, & peritiſſimum Doctorem collect. deciſ. 2023. nunc digniſſimum Ciuitatis Vici Antiſtitem.*

Hanc concluſionem limita nõ pro-

6 cedere quando talis pęna eſſet incorporata fiſco, & realiter exacta, & acceptata, vel de ea eſſet fiſco cautum, tum etiam de iuris communis diſpoſitione, vt latè hanc limitationem fundat *Io. Aloyſ. Catalan.* qui fuit meritiſſimus Iudex in ciuilibus, & in criminalibus M. C. V. *in ſuo ampliſſimo tract. de indultu*, ſiuè commentario quem edidit ſuper indultu Reg. Philippi Secundi *cap. 18. per totum vbi latè.*

Ratio autem huius limitationis eſt,
7 quia gratia Principis ſuum operatur effectum, re integra; ſecus autem quādo res ad exequutionem deuenit, & de alijs rationibus idem *Catalan. ibidem num. 20. cum ſeq.*

Hanc limitationem, tum ex Catala-
8 no, tum ex iuris diſpoſitione fundatā, ſublimita, quādo in indultu eſſet facta mētio ſpecialis, etiam de pœna ſoluta & incorporata, vel alias fiſco ſoluta, vt ſupra idem Catalan. ponit, tunc enim & ſi pœna releuij eſſet exacta, includeretur ſub indultu, *Bald. in l. nec damnoſa, C. de precibus Imper. offerend. verſ. & hoc facit.*

Secundo, prædictam concluſionem
9 limita non procedere, vt ſub indultu nec comprehendatur pœna duplicati releuij, quādo pœna prædicta, licet nō eſſet realiter exacta per fiſcū, ſed eſſet alicui aſſignata, compoſita, ſiuè alio modo fiſco eſſet de ea cautum, & ità eſſe etiam de ſtilo Cancellariç, vt in indultu apponātur hç clauſulæ, refert, & ponit idem *Catalan. ibidem num. 66. cum ſeq.*

Tertio, limita ſi fiſcus hanc pœnam
10 alteri delegaſſet, tunc non comprehenditur ſub indultu, remittente pœnas pecuniarias, ratio eſt, quia delegare, ſoluere eſt, *l. quamuis, S. interdū, ff. ad Velleian. l. ſi probatum, ff. de tutor, & curator. dat. ab his*, vbi quis delegat liberatus eſt, cum alijs concordantibus adductis per eundem *Catalan. d. loco num. 83. cum ſeq.*

Quarto declara, ſi dati eſſent fide-
11 iuſſores, vel aliter cautum eſſet de ſoluendo dictam pœnam duplicati releuij, quia adhuc indultus non extenditur, vt aduertit idem *Catalan. nu. 79. cum ſeq.*

Declara quinto, quod & ſi talis pę-
12 na non fuerit realiter ſoluta, ſed per fiſcum fuerit acceptata, ſiuè per partem tunc enim, quia non poteſt dici res integra, hoc caſu indultus non extenditur, *idem Catalan. ibid. nu. 103. cum ſeq.*

Declara ſeſto, an ſi Ptorex poſſit fa-
13 cere gratiam de dicta pęna, tam ante, quam poſt incorporationem fiſco factam, vide quæ latè ponit *Marius Muta deciſ. Sicil. 44. per totum.*

ARGVMENTVM.

Pęna duplicati releuij an cenſeatur remiſſa, ſi poſt illam commiſſam, & adhuc non ſolutam, Vaſſallus Domino ſeruitia feudalia præſtiterit? diſputatur, & proponitur ſententia illorum, qui dicunt præſumi non eſſe remiſsā. Deinde contraria recipitur, pęnā præſumit remiſſam. Quid in emphiteuta, & demum varijs declaratur modis, ac in caſibus, & quid ſi ſtatim inueſtituram petierit.

SVMMARIVM.

1 *POEnam duplicati releuij in dubio non intelligi remiſſam, ſi antè eius ſolutionem Dominus vaſſallum receperit ad ſeruitia, vel de nouo inueſtiuit.*

2 *Remiſſio caducitatis feudi requirit factū Principis.*

3 *Reconciliatio inimicorum non eſt præſumenda, niſi probetur.*

4 *Pacientia, ſcientia, ſiuè taciturnitas Domini, non inducunt remiſſionem pœnæ duplicati releuij.*

5 *Renunciatio iuris proprij non præſumitur, niſi*

niſi in facto probetur.

6 *Dominus recipiendo canonem non videtur renunciare iuri expellendi, & caducitatis.*

7 *Renouatio inueſtituræ in dubio non eſt præſumenda.*

8 *Pœnam duplicati releuij cenſeri remiſſam ob ſeruitia feudalia recepta poſt pœnam commiſſam ex veriori ſententia.*

9 *Pœna amiſſionis feudi cenſetur remiſſa, ſi poſt caducitatem Dominus à vaſſallo ſeruitia feudalia receperit ex ſententia Feudiſtarum Citramontanorum, & Vltramontanorum.*

10 *Vaſſallus denegans ſeruitia Domino, non eſt feudo priuandus, ſi deinde illa præſtiterit.*

11 *Caducitas à feudo ob non petitam inueſtituram cenſetur remiſſa ſi poſt caducitatem Dominus à Vaſſallo ſeruitia feudalia receperit.*

12 *Pœna caducitatis ab emphiteuſi intelligitur remiſſa, ſi poſt pœnam commiſſam Dominus exegerit canonem ab emphiteuſi.*

13 *Receptio canonis poſt commiſſam caducitatem, arguit renunciationem iuris Dominici contrà vaſſallum.*

14 *Regia Camera Summ. condemnauit vaſſallum ad duplicatum releuium, non obſtante, quod poſt pœnam commiſſam adobam præſtitiſſet.*

15 *Pœna caducitatis, vt intelligatur remiſſa debet vaſſallus ſtatim poſt præſtationem ſeruitij, inueſtituram petere*

16 *Remiſſio duplicati releuij inducitur ex quolibet actu, ex quo apparet voluntas Domini remittere volentis.*

17 *Receptio ſeruitij in parte arguit remiſſionem caducitatis.*

18 *Interpellatio ſola Domini prò ſeruitio feudali poſt pœnam commiſſam, arguit pœnæ remiſſionem.*

QVÆSTIO VI.

RAtio expoſtulat, vt in præſenti agitemus illam quæſtionem vſui facilè euenturam, vt ſi Dominus poſt cōmiſſam pœnam duplicati releuij, ſed nō exactam, vel Vaſſallum de nouo inueſtiuerit, vel ab eo ſeruitia feudalia receperit, vel ignoranter, vel bona fide, vel cum proteſtatione, vel ſine proteſtatione, vel ſi non habeat in animo illam remittere, an hoc caſu remiſſam eſſe, præſumendum ſit.

Et in dubio non eſſe præſumendum, quod Dominus pęnam caducitatis à feudo remittere voluerit, docuerunt *Laurent. Syluan. de feud. recognit. q. 29. limit.* 2. ad quod Syluan. dictum adnotanda ſunt, quæ tradit *Menoch. de recuperand. poſſeſſ. remed. 9. nu. 143. Ludolph. Schrad. de feud. tomo 1. p. 2. nonæ partis princ. ſect. 14. num. 23.*

Rationes aſſignat *Ludolph. Schrader.*
2 *d. loco,* huius negatiuæ ſententiæ, tum quia remiſſio feloniæ requirit factum Principis, qui remittat, & facta non ſunt præſumenda, *Alciat. de præſumpt. par. 8. Hieron. Cagnol. in l. quatenus, nu. 7. ff. de regul. iuris, Menoch. lib. 6. præſ. 18. num. 1. ex tex. in l. in bello, §. facte,*
3 *ff. de capt. & poſtlim. reuerſ.* tum quia reconciliatio inimicorum non præſumitur, niſi facta probetur, *Bald. in auth. ſi dicatur, C. de teſtibus, Felin. in cap. quoties num. 4. de teſtibus.*

Adaugent hanc Schrader. & aliorū
4 doctrinam, quæ tradit *Alex. conſ. 30. nu. 5. lib. 6.* dicens, vt nec pacientia Domini, ſcientia, ſiuè taciturnitas inducat remiſſionē, eamq; præſumi faciat, nec etiam ſi interueniret longi temporis lapſus *Ruin. conſ. 153. num. 4. lib. 1.* ex doctrina Doctorum *in l. 2. C. de iure emphiteutico, Schrader. d. loco, verſ. ſecundo concludo.*

Item

Item renunciatio iuris ſui in dubio
5 non debet præſumi, *cap. ſuper hoc, de renunciat. & cap. non eſt veriſimile, extra de præſumpt. arg. tex. in l. cum de indebito, ff. de probation. Menoch. lib. 3. præſump. 112. num. 18. Tiraquell. in l. ſi vnquam, in verbo donatione nu. 172. C. de reuocand. donation.* quorum rationes in indiui-
6 duo emphiteutæ ceſſantis à ſolutione canonis per trienuium, vt Dominus ab eo recipiendo penſionem in dubio non videatur renunciaſſe iuri expellēdi, & caducitatis, expendit, *Iaſ. in l. 2. num. 24. verſ. pro hac opinione, C. de iure emphit.*

Quam ſententiam clarè indicare
7 videtur *Bald. in l. vnica, col. penultim. C. quando non. petent. part. num. 32. col. penul. verſ. ſed numquid emphiteuſis*, dicendo, quòd Dominus recipiendo canonem ab emphiteuta, qui ceſſauit à ſolutione, & cecidit à iure ſuo, ſiuè antè, ſiuè poſt expulſionem, numquam ſibi præiudicat in iure expellendi, quia in renouatione emphiteuſis requiritur ſcriptura, nec renouatio præſumitur, niſi fiat per ſcripturam, vt ibi ex mente Baldi, quam Baldi doctrinam allegat *Iaſ. in d. l. 2. num. 126. verſ. prædictæ doctrinæ*, & ſecundum hanc ſententiam
¶ fuiſſe obſeruatum in Regia Camera, refert *Cæſ. Vrſill. deciſ. 129. num. 11.* in cauſa Mag. Iulij de Loffredo.

Sed in puncto iuris contrariam ſen-
8 tentiam puto in hoc caſu eſſe tenendam, vt pœna duplicati releuij remiſſa cenſeatur, ſi Dominus poſt commiſſam pęnam prædictam, à vaſſallo ſeruitia feudalia recèperit, hanc conclu-
9 ſionem fundo ex iis, quæ dicunt in vaſſallo commictente cauſam priuationis feudi, quem ſi Dominus poſt commiſſam cauſam, admictit ad ſeruitia feudalia, quæ ab eo exegit, tunc præſumitur Dominus remiſiſſe pœnam caducitatis, hanc ſentētiam in primis ſequutus eſt *Accurſ. in cap. 1. in principio, quo temp. miles*, eumq; ibi ſequuti ſunt *Andr. de Iſern. ibid. num. 10. in fine, Bald. ſibi contrarius, Aluarot. num. 7. Præpoſit. ibi, & Afflict. Campan. in cap. apud Fogiam num. 40. quid fiet mortuo Barone, Par. de Puteo de reintegrat. feud. loco ibi allegato, Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 95. nu. 98. idem Bald. in cap. 1. quæ fuit prima cauſa benefic. amict. vbi Aluarot. num. 10. & Curt. iun. de feud. p. 4. num. 52. Laurent. Syluan. de recognit. feud. q. 8. Thom. de Marin. de generibus feud. tit. 2. num. 8. Iul. Clar. in §. feudum q. 49. nu. 10. Ant. Capyc. in inueſt. feud. cap. feuda amictuntur, caſu 33. §. limitatur quarto, col. 30. fol. 57. Nicol. Mozz. de feud. tit. de amiſſ. feud. cauſa nona num. 111. Laudenſ. in cap. 1. num. 9. quæ fuit prima cauſa benefic. amict.* & vltra ſupra citatos Authores ſequuti ſunt Vltramontani *Io. Raynald. in repet. cap. 1. §. præterea ſi quis num. 29. de probib. feud. alienat. per Frideric. Iacob. in verbo quiquidem inueſtiti n. 38. Blanc. in epit. feudal. lib. 2. cap. 1. nu. 111. Ludolph. Schrader. de feud. par. 2. nonæ partis princip. ſectio. 14. num. 23. verſ. octauo concludo, Schoner. theſ. feud. 145. diſput. 10. lib. 1. cap. 6. Roſental. cap. 10. tit. de cauſ. ex quibus feud. amict. concl. 38. num. 4.*

Horum autem omnium doctrinæ fluxerunt, ex fonte *Andr. de Iſern. in cap. 1. num. 60. de probib. feud. alienat. per Frider.*
10 dicentis, quòd vaſſallus priuandus feudo ob ſeruitia denegata; ſi poſt denegationem, & commiſſam pœnam, ſeruitia Domino præſtitiſſet, non eſt priuandus feudo.

Hanc eandem ſententiam inter cōſulendo ſequuti ſunt *Alex. conſ. 14. nu. 10. lib. 2. Ruin. conſ. 33. nu. 25. lib. 1. Menoch. conſ. 304. nu. 56. & ſeq. vol. 4. Decius conſ. 185. num. 10. & 12. Brun. conſ. 328. Scherff conſ. 74. nu. 2. centur. 2. Grat. conſ. 2. num. 75. vol. 1. Maria. Socc. conſ. 115. nu. vol. 2. Fichard. conſ. 128. verſ. poſtremo n. 18. cum ſeq. vol. 2.*

Et in puncto non petitæ inueſtitu-
11 ræ, elapſo tempore, commiſſaq; pęna, & Domino ſeruitia recipiente à Vaſſallo, pœnam remiſſam eſſe, *poſt gloſ. in d. cap. 1. in verbo damnetur, quo temp. mil.*

docie-

docuere Andr. de Iſern. ibidem nu. 10. ſuper glo. in verbo damnetur, in fine numeri, quem ſequuti ſunt Aluarot. nu. 7. Bald. n. 5. poſt Nicol. de Neapoli, & Petr. de Ceruotis, Martin. Laudenſ. nu. 14. Præpoſit. n. 4. & ſeq. Afflict. num. 31. Petr. de Rauen. & Paul. Picus num. 28. Roſental. cap. 6. concl. 61. num. 1. tit. quib. mod. feud. acquir. Syluan. de feud. recognit. q. 80. vbi omnes Scribentes ita tenet, *ait in d. cap. 1. quo temp. miles, Iacob. de S. Georgio in verbo qui quidem inueſtiti n. 38. Herman. Vult. de feud. lib. 1. cap. 11. num. 63. Raynald. in cap. 1. §. preterea ſi quis nu. 29. de probib. feud. alienat. per Frider. Blanc. in epit. feudal. car. 2. cap. 1. n. 111. Curt. iun. de feud. par. 4. num. 52. Iul. Clar. in §. feudum q. 49. num. x. Imol. in cap. 2. extra de feud. Specul. tit. de locato, §. nunc aliqua, verſ. 23 Alex. conſ. 14. num. 15. vol. 2. & conſ. 79. col. fin. vol. 1.* cæteriq; DD. quos allegat *Roſental. d. loco lit. A. & ex Bald. tenet Iaſ. in d. l. 2. C. de iure emphit. n. 124 verſ. hoc idem, Menoch. lib. 3. præſump. 12 num. 13.*

Conferunt hùc, quæ de Domino
12 recipiente canonem ab emphiteuta,
poſt commiſſum, vt non poſſit amplius
Dominus illum expellere, dixerunt
*DD. in d. l. 2. præſertim Iaſ. d. num. 24.
ad 26.* latè cæteri DD. quos ſupra al-
13 legaui. Rationem aſſignant præfati
DD. iam firmatæ concluſionis, quod
Dominus poſt commiſſam cauſā amiſ-
ſionis feudi, recipiendo vaſſallum ad
ſeruitia, vel inueſtituram faciendo vi-
detur renunciare iuri, quod habebat
contra vaſſallum, ex quibus firman-
da venit concluſio, vaſſallum nō mul-
ctandum eſſe pœna duplicati releuij.

Sed adhùc reperio, quod contraria
14 ſententia amplexa fuit per Reg. Cam.
Sum. in anno 1450. de qua meminit
Vrſill. deciſ. 129. num. 11. dicens quod
in caſu propoſito, non obſtantibus ſer-
uitijs receptis, poſt commiſſam pænā,
adhuc condemnauit vaſſallum ad du-
plicatum releuium ſoluēdum, quæ de-
ciſio videtur, contra tot Doct. dicta,
ſed eam intelligas, pròut dicam in
quæſt. ſequenti.

Declara primo, hanc concluſionem
procedere, vt ſtatim poſt recepta ſer-
15 uitia per Dominū ab ipſo vaſſallo pe-
tat inueſtituram, ſecùs verò ſi hoc fa-
cere neglexerit, quia receptio ſeruitij
nihil ei patrocinatur, *ità Præpoſ. in d. c. 1
num. 5. quo temp. miles, Ludolph. Schrader.
p. 6. c. 2. n. 29. verſ. tertio eo caſu.*

Declara ſecundo, remiſſionem du-
16 plicati releuij induci per quemcumq;
actum, ex quo colligi poterit voluntas
Domini remittentis pœnam cuducita-
tis, *argum. tex. in l. 2. in princip. ff. ſi quis
caution. l. Celſus, ff. de arbitris, l. centum
Capuæ col. fin. ff. de eo, quod certo loco,
Ludolph. Schraderus de feud. par. 2. nonæ
partis princip. ſectio 14. num. 28. verſ. de-
cimoſexto concludo.*

Declara etiam ſi receperit partem
17 ſeruitij, vt dixi latè p. 3. q. 11. per to-
tam.

Declara quarto, vt pęna duplicati
18 releuij adhuc remiſſa cēſeatur, ſi Do-
minus ſolum interpellauerit vaſſallū,
vt ſeruitia præſtaret poſt commiſſam
pænam, & ipſo renitente, denuò ſecū-
da vicè interpellaſſet, & iam vaſſallus
præſtitiſſet, *ità ex Bald. Aluarot. & alijs
in c. 1. quo temp. miles, docet Nicol. Moʐz.
de feud. tit. ex quib. cauſ. feud. amict. nu.
121. & ſeq. Nicol. Intrigliol. de feud. cent.
1. q. 83. num. 122.*

ARGVMENTVM.

An pœna duplicati releuij cenſeatur remiſſa, ſi prò parte fiſci probetur, ſeruitia præſtita poſt commiſſam pænam, fuiſse recepta ex errore, vel ignorantia, vt quia fiſcus ignorabat pænā eſse commiſsam, affirmatiua recipitur ſententia, authoritate reiudicatæ ſuffulta. Diſtinguitur de ignorantia ſupina, & craſſa, & de errore, de emphi-

teuta

teuta recipiente canonem poſt commiſsam caducitatem. Et in dubio Domini ignorantia præſumēda eſt. Idem in Domino dubitante. Quæ omnia ceſsant, ſi geminatas fecerit inueſtituras poſt pęnam commiſsam.

S V M M A R I V M.

1 *SEruitia poſt pœnam commiſſam recepta ex errore, vel ignorantia Domini ignorantis pœnam commiſſam eſſe, non inducunt remiſſionem duplicati releuij.*

2 *Deciſio refertur Regiæ Cameræ condemnantis vaſſallum ad duplicatum releuium, non obſtante, quod ſoluerit adohā.*

3 *Ignorantia Domini debet eſſe craſſa, vel ſupina, vt inducat pœnæ remiſſionem, ex communi Doctorum ſententia.*

0 *Error Domini debet eſſe probabilis, & iuſtus.*

5 *Dño dubitante, an ſi vel nē fuerit cōmiſſa pœna, & recipiente ſeruitia, non induci remiſſionem duplicati releuij, probatur & num. 10.*

6 *Dubitatio Domini non debet eſſe craſſa, vel ſupina.*

7 *Dñs recipiēdo, vel canonē penſionem poſt pœnam commiſſam, cenſetur remictere caducitatem, dummodo ſciuerit inueſtituram non petitam in tempore.*

8 *Seruitia recepta per Dominum poſt pœnā commiſſam, præſumuntur ex ignorantia, & errore recepta eſſe.*

9 *Domini ignorantis, deficit conſenſus remictendæ pœnæ.*

10 *Præſumptio ignorantiæ ceſſat ex geminatis inueſtituris.*

QVÆSTIO VII.

SVbnectendæ nonnullæ erunt quæſtiones ad præcedentem, declarantes eam, quarum prima illa præcæteris eſt, ſi recepta ſeruitia, proben-
1 tur fuiſse recepta ex errore, vel ignorantia, nempè, quod fiſcus ignorabat pęnam duplicati releuij eſse commiſſam ob releuium non ſolutum, & inueſtituram nō petitam in tempore, adeò vt Dominus ignorauerit, vel errauerit pęnam eſse commiſsam, tunc quæritur, an poſt ſeruitia ſic præſtita, cenſeatur remiſsa pęna duplicati releuij, & non eſse remiſsam pęnam ſupradictam, ſuadetur, quia ignorantia, ſiuè dubitatio Domini non patrocinatur ipſi, quominus per ſeruitij receptionē remiſſio inducatur, *vt tradit Bald. in cap. 1. num. 4. in princip. quo temp. miles, Ludolph. Schrader. de feud. par. 2. nonæ partis principalis ſectio 14. num. 30. verſ. ſi tamen, Alex. conſ. 13. col. fin. vol. 6. Hier. Grat. conſ. 2. num. 76. vol. 1.*

Quinimmò, vt omnis dubitationi
2 locus tollatur, ita fuiſse deciſum in
¶ caſu contingenti per Regiam Cameram in anno 1550. de qua deciſione meminit *Cæſar. Vrſill. deciſ. 129. nu. 11.* vbi deciſum refert tunc temporis, & ſeruatum, quod Lucius de Loffredo ſolueret duplicatum releuium, non obſtante, quod ſeruitia præſtiterit.

Quæ dicta, meo quidem iudicio, in-
3 telligenda ſunt: Primo, de ignorantia craſſa, & ſupina, quæ non excuſat Dominum, *argum. tex. in l. nec ſupina, l. regula, §. ſed facti, ff. de iur. & facti ignorant. Ludolph. Schrader. de feud. part. 6. cap. 2. num. 79. verſ. hæc tamen concluſio,* & ita intelligendam dijudico prædictā concluſionem, alias contradiceret cōmuni Doctorum ſcholæ, qui concludunt, vt ob receptionem ſeruitiorum facta à Domino ignorāte tempus eſse elapſum, vel inueſtiturā eſse petitam poſt tempus, pęnam non intelligi remiſsam, *prout docuere Bald. in cap. 1. n. 4. quo temp. miles, vbi Aluarot. num. 7. Præpoſit. num. 5. Martin. Laudenſ. num. 16. Afflict. nu. 42. cæteriq; vt ſunt Picus, Rauennas, Iacob. Ardizon. Iacobin. de Sancto Georgio, Curt. iun. Thom. de Marin. quos allegat, & ſequitur Roſental. d. loco concl. 61. num. 5. in gloſell. D. cap. 6. Ludolph. Schra-*

Schrader. de feud. par. 2. nona partis princ. ſectio 14. q. vlt. num. 30. Herm. Vult. de feud. lib. 2. cap. 11. nu. 46. fol. 175. Iacob. de S. Georgio in verbo qui quidem inueſtiti num. 38. Tiraquell. de vtroque retract. par. 2. §. 1. gloſ. 2. num. 59. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 95. num. 98. Iul. Clar. in §. feudum quæſt. 49. Grat. conſ. 2. num. 75. vol. 1.

Intellige ſecundo, hanc concluſio-
4 nem non ſolum in ignorantia, ſed etiã
in errore Domini probabili, ità intelli-
git *Bald. in d. cap. 1. quo temp. miles, vbi
Aluarot. Præpoſit. Afflict. Raynaud. Curt.
iun. Iacobin. cæteriq; quos ſupra allegaui,
in d. cap. 1. quo temp. miles, & Intrigliol.
Henrich. à Roſental d. loco concluſ. 61. nu.
5. & lit. D. Schrader. d. par. 6. cap. 2. nu.
79. Gratus d. conſ. 2. num. 75. lib. 1.* Du-
modo, vt dixi, talis ignorantia, vel er-
ror fuerit probabilis, & iuſtus, ſiue
iuſta ignorantia, & cauſa, non autem
craſſa, vel ſupina, vt annuunt ſupra ci-
tati DD.

Intellige tertio, etiam ſi Dominus
5 dubitauerit ſi, vel nè pœna fuerit cõ-
miſſa, tunc enim remiſſio non induci-
tur, *ita Iacobin. de S. Georgio in verbo qui
quidem inueſtiti num. 38. Ludolph. Schrad.
d. loco num. 30. verſ. idem quoq; iuris, Ro-
ſental. ibidem num. 5. Bal. in d. cap. 1. quo
temp. miles num. 4. Aluarot. d. loco nu. 7.
Martin. Laudenſ. nu. 6. Rauenn. Raynald.
Iacobin. cæteriq; ſupra allegati, Io. Borchol-
tem,* & poſt alios allegatos in præcedẽ-
ti quæſtione, ità tenet, & firmat *Roſen-
tal. d. cap. 6. nu. 5.* dummodo hæc du-
6 bitatio non fuerit craſſa, vel ſupina,
prout ita intelligunt præfati DD. ma-
ximè *Ludolph. Schrader. d. loco, verſ. ſi ta-
men. & par. 6. cap. 2. num. 73. verſ. hoc ta-
men, & ſupra dixi in hac ead. quæſt. Grat.
d. conſ. 2. num. 7. vol. 1.*

Et in emphiteuta, ita tenet *Iaſ. in
7 d. l. 2. n. 126. C. de iure emphit. & n. 130
in fin.* quibus in locis concludit Domi-
num recipiẽtem canonem, ſeù penſio-
nem ab emphiteuta, præſumi remitte-
re pœnam, dummodo ſciuerit inueſti-
turam non eſſe petitam tempore debi-
to, *ex doctrina Cyni, Bald. & Imol. in l.
Mauius, §. duobus, ff. de legat. Speculat.
tit. de locato §. nunc aliqua, verſ. vigeſi-
motertio, Bald. in d. cap. 1. ſupra allegato,
Alex. d. conſ. 14. vol. 5. Ant. de Butr. conſ.
20. incip. viſis pactis.*

Subintellige prędicta in tertio caſu
8 in dubio, an ſi Dñus ignorauerit, vel
non, vt ſit præſumendum Dominum
ignoraſſe, & ignoranter recepiſſe ſer-
uitia, *ita Alex. conſ. 105. lib. 3. & conſ.
13. num. 17. lib. 6. Ruin. conſ. 79. num. 14.
& 15. vol. 5. Ludolph. Schrader. dicto loco,
Vult. d. cap. 11. num. 46. poſt Frecciam
lib. 2. de author. Baron. q. 28. Berous conſ.
116. num. 14. vol. 1.*

Huius autem ſententiæ, adducunt
9 rationes, quia Dominus ignorando, ſi-
uè iuſtè, ſiuè iniuſtè, ſemper eius con-
ſenſus deficit, *l. nihil conſenſui, ff. de reg.
iuris, Gratus d. conſ. 8. num. 76. vol. 1.* cum
iuri ſuo ignorans non videatur renun-
ciaſſe, *l. mater decedens, ff. de inoff. teſt.
Roſental. d. cap. 6. concl. 61. lit. D.*

Intellige quarto, vt ſi Dominus du-
10 bitet an pęna ſit commiſſa, & ſic tem-
pus lapſum, adhuc non intelligatur
pœnam remiſiſſe, ſiuè culpam, *ita con-
cludit Martin. Laudenſ. in d. cap. 1. n. 16.
quo temp. miles, Iacob. de S. Georgio in d.
verbo quiquidem inueſtiti nu. 38. Io. Bor-
cholten de feud. cap. 8. num. 15. Vult. d. lib.
1. cap. 12. num. 46. Roſental. d. concl. 61.
num. 5. in lit. E, vbi alios allegat Aluarot.
Bald. Præpoſit. & alios.*

Intellige quinto, errorem, ignoran-
11 tiam, vel dubitationem non procede-
re, nec Domino patrocinari, & ſi iuſtũ,
ſi poſtea inueſtierit, & poſt vnam in-
ueſtituram, fecerit aliam, & ſic duas,
tũc enim ex geminatis actibus ceſſant
præſumptiones prædictę, *ita ex Decio
conſ. 185. num. 13. Roſental. d. loco lit. E,
in fine.*

ARGVMENTVM.

Seruitia, canonem, vel aliud recipiente Domino à Vaſſallo, poſt commiſſam pœnam duplicati releuij, proteſtatione præmiſſa, vt per receptionem nullũ Domini inferatur præiudicium iuribus, an hoc caſu pena cenſeatur remiſſa? declaratur, de proteſtatione generali, & de particulari expreſſa differitur, latèquè Vltramontanorũ, & Citramõtanorum inuicem diſſidentium ſentẽtiæ, ex Iaſone concordantur. Et quid in emphiteuta, & quid data præſcriptione, diſtinguitur de ſeruitio recepto, ſi præteritum fuerit, vel futurum. Et quid Vaſſallo non acquieſcẽte tali proteſtationi. Et quid de ſeruitio, vel pẽſione recepta per theſaurarium generalem, vel miniſtrum Domini, ac etiam ſi ſeruitium fuerit paruum.

SVMMARIVM.

1 *Proteſtatio Domini in receptione ſeruitij circa ſua iura, an impediat remiſſionem pœnæ.*

2 *Proteſtatio Domini in receptione ſeruitij, dupliciter poteſt fieri.*

3 *Proteſtatio Domini generaliter facta in receptione ſeruitij, vel renonatione inueſtituræ, &c. non inducit pœnæ remiſſionem.*

4 *Proteſtatio Domini ſpecialiter facta in receptione ſeruitij, vel renouatione inueſtituræ, &c. non inducit pœnæ remiſſionem, & num, 5.*

6 *Proteſtatio generalis à Domino facta, non impedit remiſſionem, ex ſententia aliorum, & num. 10.*

7 *Proteſtatio ſpecialis à Domino facta, nec impedit pœnæ remiſſionem, probatur ex ratione, & num. 10.*

8 *Proteſtatio facta à Domino in receptione ſeruitij poſt pœnam, dicitur contraria facto, & declaratur.*

9 *Proteſtatio facta à Domino recipiente canonem ab emphiteuta, dicitur contraria facto.*

10 *Clauſula, ſaluis iuribus noſtris, appoſita à Domino in receptione ſeruitij, vel aliorũ poſt pœnam commiſſam, intelligitur præter expreſſa, & cogitata.*

11 *Clauſula, ſaluo iure noſtro, in renouatione inueſtituræ, non comprehendit ius præſcriptionis interruptæ, ſed alia iura incogitata.*

12 *Felonia commiſſa intelligitur remiſſa à Domino per receptionem ſeruitiorum à vaſſallo, & remiſſionem induci, non obſtante clauſula, ſaluo iure noſtro.*

13 *Proteſtatio in receptione ſeruitij, continet contrarietatẽ, nẽpè volo te habere vaſſallum ob ſeruitia recepta, & nolo te habere vaſſallum per priuationem.*

14 *Diſtinctio Iaſon. ſequenda eſt in hac controuerſia.*

15 *Dominus recipiens ſimplex releuium, poſt pœnam duplicati releuij commiſſam, videtur morã vaſſalli purgare, ſecus ſi de releuio duplicato fuerit proteſtatus.*

16 *cum proteſtatione generali, non videtur pœnam remictere, & ratio affertur.*

17 *ſeruitium à vaſſallo poſt pœnã duplicati releuij, vel caducitatis, ſiuè debitum, ſiuè debendum, ſemper ſibi præiudicat, niſi ex ignorantia recepiſſet.*

18 *Proteſtatio Domini, tunc nocet vaſſallo ſoluenti, quando vaſſallus acquieuerit tali proteſtationi.*

19 *Vaſſallus diſſentiens à proteſtatione facta à Domino, debet audiri.*

20 *Receptio ſeruitij, vel penſionis facta per Generalem Theſaurarium, vel alium Regis Miniſtrum, in caſu prædicto præiudicat Domino circa duplicati releuij pœnam.*

22 *Receptio partis ſeruitij, adhuc inducit pœnæ remiſſionem.*

QVAE

QVAESTIO VIII.

SEcundo principaliter ad illam
1 ſupra excitatam
quęſtionem, declaratiuè ſequētem accommodes, ſi vel nè ꝓteſtatio Domini
in receptione ſeruitij, &c. nè iuribus
ſuis vllum inferatur præiudicium, impediat quin intelligatur remiſſa pœna
duplicati releuij, & ſic feudi amiſſionis.

Et in hoc caſu diſtinctiùs procedédo, vt magis veritati accedamus, dicas
quod in tali caſu proteſtatio dupliciter
2 ter poteſt conſiderari, & fieri, nempè
generaliter, ſiuè tacitè, & ſpecialiter,
ſiuè expreſsè, prout diſtinguit *Herm.
Vult. de feud. d. lib. 1. cap. 10. n. 62.*

Generaliter eſt, quando Dominus
3 recipit ſeruitia, & inueſtit, vel alia facit in vaſſalli fauorem, poſt pœnam cōmiſſam, dicendo, ſaluis iuribus noſtris,
tunc enim licet Dominus ſciat pœnā
eſſe commiſſam ob lapſum temporis,
videtur Dominus per eam clauſulam,
ſaluis iuribus, proteſtari, quod non intendit remictere pœnam duplicati
releuij, *ita ex Rainald. in d. cap. Imperialem, §. inſuper, col. vlt. de probib. feud.
alienat. per Federic. & poſt Iacobin. in d.
verbo qui quidem inueſtiti col. x. tenet in
puncto Capyc. in inueſtit. feudal. in verbo
iuribus noſtris, Vult. de feud. lib. 2. cap. 11.
num. 65. Syluan. de feud. recognit. quæſt.
81. in principio, Ludolph. Schrader. de feudis par. 2. nonæ partis principalis ſectio 14.
num. 31. & hanc ſententiam docuit Iſern.
in cap. 1. num. 60. de probib. feud. alienat.
per Frideric. Thom. de Marin. de generib.
feud. tit. 2. num. 60. glo. —— tit. 1. §. 3.
num. 119. & 130. Iaſ. in d. l. 2. num. 131.
C. de iure emphit. Decius conſ. 185. n. 14.*

Specialiter, ſiuè expreſsè fit prote-
4 ſtatio, quando Dominus exprimit per
verba expreſsa, dicendo, vt nullum ſibi
inferatur præiudicium per receptionē
ſeruitij, canonis, vel alterius rei, iuri
illi, quod habet contra vaſsallum prò
caducitate, ſiuè pœna duplicati releuij, de qua proteſtatione loquuti ſunt
DD. infra allegandi, & hoc caſu dixerunt, quod pœna per talem proteſtationem non intelligatur remiſsa, *prò
vt fuit Bald. in d. cap. 1. quo temp. miles
num. 4. & 6. Aluarot num. 7. Matth. de
Afflict. num. 41. & ſeq. Martin. Laudenſ.
ſub num. 15. Petr. de Rauen. & Picus ſub
num. 28. Præpoſit. num. 4. prout aduertit,
& refert Roſental. d. concl. 41. num. 6. in
gloſel. F. cap. 6.*

Sed ab hac ſententia diſcedit ibi
5 *Roſental.* & modificatè illam intelligit
*Schrader. d. loco p. 2. nonæ par. principalis
ſectio 14. num. 31. verſ. vigeſimo primo
concludo, Vult. d. loco,* etiam modificatè
intelligit, & ab ea diſcedit *glo. —— tit.*
1. §. 14. *num.* 1. & §. 30. *nu.* 130. *Menoch. de recuperand. poſſeſſ. remed. 9 n. 158
& de præſumpt. lib. 3 cap. 112. Decius conſ.*
460. *nu.* 4. *Ruin. conſ.* 151. *nu.* 12. *lib.* 2.

Contrariam ſequuti ſunt ſententiā
6 nōnulli, vt facta proteſtatione per Dominum, adhuc pęna remiſsa intelligatur, ſiuè proteſtatus fuerit per verba,
ſaluo iure, pròut fuerunt *Hartam. Piſtor. lib. 2. par. 2. q. 48. num. 32. de
feud. Schrader. de feud. par. 6. cap. 3. n.
26. & in puncto nu. 37. vbi rationes adducit, Henrich. à Roſental. d. loco concl. 61
nu. 8. lit. F.* dicens, quod ipſe vix crediderit contrariam ſententiam, *Herm.
Vult. lib. 2. cap. 11. num.* 65. vbi hanc
contrariam veriorē exiſtimat *Laurent.
Syluan. de feud. recognit. q.* 81. vbi hanc
contrariam veram autumat, etiam in emphiteuta *Iaſ. in d. l. 2. nu. 127. C. de
iure emphit. Decius conſ.* 185. *nu.* 14.

In proteſtatione expreſsa, vt per eā
7 factam in receptione ſeruitij, nullum
inferatur præiudicium vaſsallo, adeò
ut caducitas, ſiuè pęna adhuc remiſsa
intelligetur, docuerunt *Aluarot. in d.
cap. 1. num. 7. quo temp. miles, vbi Præ-*

poſit. Aff. Petr. de Rauenn. Martn. Laudenſ. Picus, Ardizon. Blanc. Iacobin. Decius, Vulteus, cæteriq; ſupra allegati per me, & per Roſental. d. lit. F, qui *nu.* 8. hanc docendo ſententiam, rationem aſſignauit, vt iam dixi.

Rationes autem illorum, qui tenent
8 in proteſtatione expreſsa, adhuc intelligi pęnam remiſsam; illæ potiſſimæ ſunt, quia hæc proteſtatio eſt contraria facto, cum factum Domini in recipiendo ſeruitium, declaret velle vaſſallum habere, vt vaſſallum, & poſtea eodem tempore per proteſtationem dicere, nolo te habere vaſſallum, hæc duo eodem tempore concurrere non poſſunt, nempè præſtare ſeruitia, vt vaſſallus, & non haberi, vt vaſſallus, pròut declarant, & rationem aſſignant *Syluan. de feud. recognit. d. q.* 91. *quem ſequitur Roſental. ibidem num.* 7. *Vult. d. num.* 65. *Borcholten cap.* 8. *num.* 23. *Iaſ. in d. l.* 2. *ſupra alleg. num. Hartam. Piſtor. lib.* 2. *p.* 2. *q.* 32.

Hanc eandem ſentẽtiam in emphi-
9 teuſi docuere Roſẽtal. reprobata Bartoli ſententia *ibidem num.* 8. *Iaſ. in d. l.* 2. *num.* 128. *C. de iure emphit. Gigas de penſionibus q.* 73. *Iul. Clar. in* §. *emphiteuſis q.* 10. *num.* 21. *vbi communem appellat, Aurel. Corbul. de iure emph. cauſa* 15. *amittend. & hanc communem exiſtimat Roſental. ibidem lit. H,*

Rationes illorum, qui dicunt in pro-
10 teſtatione tacita, ſiuè generali per verbum, ſaluo iure noſtro, intelligi remiſſam pęnam, illa non obſtante, adducunt, quia clauſula illa, ſaluo iure noſtro, intelligitur expreſsa in contractu facta per Dominum, vt comprehendat omnia alia iura, non expreſsa in contractu facto per Dominum cum vaſſallo, non autem comprehendat ea, de quibus agitur, vt declarat *Andr. de Iſern. in cap.* 1. *col.* 4. *qui ſucceſſ. teneant. Capyc. in verbo ſaluo iure noſtro, & poſt Thom. de Marin.* per eum allegatũ, hanc rationem adducit *Hart. Piſtor. d. q.* 48. *num.* 37. *eumq; ſequitur Alciat. in tract. de præſumption. regul.* 2. *præſumpt.* 28. *num.* 4. *gloſ.* —— *loco ſupra allegato num.* 119. dixitq; quod clauſula generalis, ſaluo iure ſuo, ſolum ea de quibus Dominus, & vaſſallus non cogitarunt comprehendit, & ideò cum dominus ſolum de pęna remittenda, vel non, cogitet dicendum eſt ad eam non referri, pròut affirmat *Decius d. conſ.* 185. *num.* 4. *verſ. & ideo iſta neceſſaria reſeruatio,* —— *d.* §. 44. *nu.* 27. *Grammatic. deciſ.* 66. *nu.* 54. *Vrſill. dec.* 112. *nu.* 9. *& dec.* 355. *Georgius Natta conſ.* 403. *num.* 7. *vol.* 2.

Hãc rationem approbauit *Ludolph. Schrader. de feud. p.* 6. *cap.* 3. *num.* 36. dum loquendo de præſcriptione in feudo, quod vaſſallo conceſſit, & non tradidit, vel tradidit, & illud receperit & deinde per ſpatium aliquod poſſederit, adeòut præſcriptio locum haberet, quòd ſi Dominus de nouo inueſtiret dictum vaſſallum, & in inueſtitura dixerit, ſaluo iure noſtro, quod hæc clauſula non refertur ad ius præſcriptionis interruptæ, ſed ad alia iura incogitata, dum principaliter de hoc, nempè de pręſcriptione fuerit cogitatum, cum, ea non obſtante, fuerit vaſſallus inueſtitus, vt ex multis ibi allegatis, comprobat *Ludolph. Schrader ibi in fine numeri,* & præſertim ex authoritate *Bald. in cap. quæ in Eccleſiarum num.* 33. *extra de conſtitution.* quem ſequitur *Iaſon in d. l.* 2. *num.* 131. *C. de iure emphit.* dicentes in caſu contingẽti, quod ſi Dominus poſt feloniam cõmiſſam, reſtituat vaſſallum, & ad ſeruitia illum recipiat, cum clauſula prædicta, ſaluo iure noſtro, tunc ipſa felonia videtur remiſſa, *ità Schrader d. loco num.* 37. & etiam ex authoritate *Signorol. de Homod. conſ.* 75. *verſ. venio ad decimum principale, Barbat. conſ.* 21. *n.* 16. *lib.* 2. *Boer. deciſ.* 143. *num.* 11. *quibus poſt Schrader. addo Roſental. d. loco in gloſell. F.*
13 *in fine.* Rationem aſſignat *Piſtor. d. loco num.* 32. quia ſi aliter hanc clauſulam intelligeremus, ſequeretur contrarie-

tas

tas quædam, nempè habere vaſſallum vt vaſſallum, & dicere, nolo te habere, vt vaſſallum, *argum. tex. in l. ſi debitor, §. 1. ff. quib. mod. pign. vel hypoth. contrah.* & per alia iura ibi allegata.

Quid dicendum in hac controuer-
14 ſia? ego verò dicam eſſe ſequendam diſtinctionem *Iaſ. in d. l. 2. num. 126. C. de iure emphit.* quam & ſi in emphiteuta Iaſ. diſtinxit, nos accõmodabimus quæſtioni noſtræ, tum quia Iaſ. vtitur terminis feudorum, tum quia diſtinctionem prædictã in vaſſallo accõmodauit *Paris de Puteo de reintegr. feud. cap. 60. per totum*, quam diſtinctionem eſt etiam ſequutus in vaſſallo, *Roſental. d. concl. 61. num. 8.* & propriè *in gloſſ. H*, vbi alios allegat, qui hanc Iaſ. ſententiam, (reiecta Bartoli opinione) ſequuntur, prout fuit *Iul. Clar. in §. emphiteuſis q. 10. num. 21. Corbul. Ruin. & alij, Menoch. præſumpt. lib. 3. præſumpt. 112. per totam.*

Eſt namq; diſtinctio Iaſ. multa com-
15 prehendens membra, ego autem reducam in quantum facit ad materiam noſtram.

Diſtingue, aut Dominus poſt lapsũ
15 tempus, & ſic facto caſu pœnæ duplicati releuij, receperit à vaſſallo ſimplex releuium, tunc ſi recepit ſimpliciter, videtur vaſſallum moram purgare, & amplius duplicatum non poſſe peti, niſi ignoranter accepiſſet. Si verò fuit proteſtatus expreſsè, ſaluo iure petẽdi duplicatum releuium, tunc ſumus in claris, vt duplicatum releuium debeatur, *Roſental. d. loco lit. H, in fine, & nu.*
16 *8.* Si verò receperit cum proteſtatione generali, per verba, ſaluis iuribus noſtris, & quia hæc clauſula non poteſt verificari, niſi in ſolutione duplicati releuij, tunc habetur prò expreſſa, & Domino ſic proteſtanti talis receptio non præiudicat, *ità Paris de Puteo dicto loco num. 4. ibi, & ſi cum proteſtatione ſui iuris*, & hùc applicantur termini de ſeruitio præterito, ac ceſſo ante tempus commiſſæ pœnæ, de quo DD. prædicti.

Aut loquimur de ſeruitio futuro, exacto per Dominum à Vaſſallo poſt
17 tempus commiſsæ pœnæ, & tunc ſiuè ſit ſeruitium ceſſum, ſed poſt tempus pœnæ, ſiuè ſit ſeruitium debendum, ſẽper enim, quod Dominus in tali caſu receperit, ſemper ſibi præiudicat circà ſolutionem duplicati releuij, ſiuè proteſtatus expreſsè, ſiuè tacitè, ex rationibus anteà adductis, niſi vel ignoranter recipiat, vel alias, vt ſupra, & ita eſt veritas, dicit *Iaſ. d. num. 126. verſ. tertio caſu, Paris de Puteo dicto loco num. 4. & 8.*

Declara illud caput diſtinctionis, in
18 quo dicitur, quod proteſtatio Domini nocet Vaſſallo, tunc demùm procedere, ſi vaſſallus acquieſceret tali proteſtationi per Dominum factæ, *ità gloſ. in l. ſi fideiuſſor, in princip. in verb. recuſare, ff. qui ſatiſdar. cogant. Præpoſit. in cap. ſolicitudinem col. 21. verſ. ſexto fallit, extra de appellat. Laurent. Syluan. de feud. recognit. q. 81. nu. 1. verſ. ſuperiorem tamen limitationem, Roſental. d. loco, in gloſſ. ll. G. Menoch. lib. 2. præſumpt. 46. num. 5. & præſumpt. 112. num. 20. lib. 3. num. 22.*
19 quia ſi diſsentiret, eſſet audiendus aduerſus talem proteſtationem, *ità Iaſ. in d. l. 2. num. 127.*

Declara ſecundo, hanc concluſio-
20 nem, vt non ſolum procedat in receptione ſeruitij feudalis, ſed etiam ſi receperit penſionem ex feudo, *ità Decius conſ. 138. num. 6. Menoch. præſumpt. lib. 3. num. 13. præſumpt. 112. Roſental. d. concluſ. 61. num. 4. poſt Corbul. ibi allegatum.*

Declara tertio, hanc quæſtionem,
21 & alias ſupradictas procedere non ſolum in ipſo Domino, ſed etiam in ſuo Theſaurario, vel alio Domini Miniſtro, cui eſſet commiſſa libera adminiſtratio, quia in ipſo procedunt ea, quæ diximus in Domino, *ità Menoch. d. loco num. 16. & ſeq.* vt in hoc Regno habemus Viceregem, & Regiam Camerã Summariæ.

Declara tamen etiam ſi Dominus rece-

22 receperit partem ſeruitij, vt remiſsa cenſeatur pœna, *ità ex Ludolph. Schrader. teneo ego ſupra q. 1. p. 2. & q. 9. p. 3.*

ARGVMENTVM.

Per nouam inueſtituram à Domino factam Vaſsallo, poſt diem pęnę cõmiſsę, an cenſeatur pœnam duplicati releuij remiſsam à Domino inueſtiente proponitur. Et affirmatiua ſuadetur ſententia, eaque ampliatur, etiam in Domino vocante vaſsallum ad inueſtituram ſuſcipiendam, vel petendam, niſi ex errore, vel ignorantia hoc feciſset Dominus, vel niſi bis, atque iterum inueſtiret, & vaſsallo proteſtationem non obeſse, ſi fuerit inueſtitus, etiam in inueſtitura præſumpta, niſi ex hac noua inueſtitura tertio inferretur pręiudicium aliquod?

SVMMARIVM.

1 *INueſtitura non ſolet expediri in perſona hæredis, niſi ſoluto releuio.*

2 *Succeſſor antequam ſibi inteſtetur terra, quæ eſt camera reſeruata, ſoluere ſolet medietatem releuij etiam intrà annum, & adhuc non expedita inueſtitura.*

3 *Inueſtitura facta poſt pœnam duplicati releuij commiſſam, an præiudicet Domino, & proſit vaſſallo.*

4 *Dominus inueſtiendo de nouo vaſſallum, poſt pœnam commiſſam, videtur pœnam remittere, ex communi Feudiſtarum ſententia.*

5 *Vaſſallus per nouam inueſtituram, recipitur in obedientiam, & gratiam Domini.*

6 *De alijs rationibus remiſſiuè.*

7 *Pœna duplicati releuij, & ſic caducitatis, intelligitur remiſſa, etiam ſi Dominus denunciauerit vaſſallo, vt veniat ad petendam inueſtituram.*

8 *Inueſtitura facta ex iguonrantia, vel errore, non præiudicat Domino.*

9 *Dominus dubitans ſi vel nè pœna cõmiſſa fuerit, & adhùc inueſtiens, videtur pœnam remittere.*

10 *Inueſtitura geminata inducit remiſſionem pœnæ.*

11 *Ex geminatis actibus, ceſſat ignorantia, vel dubietas.*

12 *Proteſtatio Domini non officit vaſſallo, habenti inueſtituram geminatam.*

13 *Inueſtitura præſumpta poſt pœnam, adhuc facit remittere pœnam duplicati releuij.*

14 *Inueſtitura, ſiuè ſeruitij receptio poſt pœnam, ſi præiudicat Domino, non intelligitur præiudicare tertio, cui forſan ius quæſitum eſſet poſt pœnam commiſſam.*

QVÆSTIO IX.

Licet hęc quęſtio non tam facilè
1 euentura eſt in hoc Regno, cũ fiſci patronus, & Regalis Patrimonij Præſides in hoc Regno ſoliciti ſint, vt numquam noua ſucceſſori expediatur inueſtitura, niſi ſoluto prius releuio, pròvt ſonant verba conſtitutionis, vel ſaltem medieta-
2 tis releuij, quando intra annum vellet hæres poni facere terram in ſui caput ad finem, vt illam nominare poſſit pro Camera reſeruata, vt mihi retulerunt eſſe practicatum in inteſtatione Terrę Piſticij ob mortẽ D. Berardini de Cardenas in perſonam D. Ioannis de Cardenas eius filij, quę Terra Piſticij erat Camera reſeruata. Tamen quia, & aliquando hoc euenire poteſt ex errore, vel ignorantia, vel ex voluntate Principis. Quæro quid in quidditate iuris de hoc ſentiendum, ſi vaſſallus non ſoluto releuio in tempore, nec petita inueſtitura intrà legitima tempora, fuerit à Domino inueſtitus, an inueſtitura prædicta de nouo facta poſt pœnã cõmiſſam, vaſſallo patrocinetur, quin pœna duplicati releuij exigi nõ poſſit, vt iam commiſſa. Hanç

Hanc quæſtionem excitauit *glo. in cap. 1. in verbo & mentem, in fine, verſ.*
4 *& pone, quo temp. miles*, quod ſi Dominus inueſtiat vaſſallum poſt annum, & diem, videtur remiſiſſe ingratitudinē, *ex l. poſt diem, ff. de leg. commiſſ. & l. fin. ff. de eo, quod cert. loco, quibus addo tex. in l. Celſus, ff. de recept. arbit.* & ex gloſ. authoritate, firmarunt hanc concluſionem in puncto infra allegandi DD. vt Dominus inueſtiendo de nouo Vaſſallum poſt pęnam commiſſam, & ſic poſt annum, & diem, vel menſē, ſi miles,&c. vt omnino intelligatur remiſiſſe pœnam, in quam cucurrit ob non petitionem inueſtituræ, & releuij ſolutionem, *vt fuerunt DD. in cap. 1. quo temp. miles, vbi Laudenſ. num. 9. Aluarot. num. 7. in fine*, inquens, quod ita omnes ibi ſentiunt, prout ſunt DD. quos allego infra q. 32. hac ead par. & poſt Citramontanorum ſententiam, vt fuit *Nicol. de Neap. Andr. de Iſern. Afflict. num. 113. Præpoſit. num. 4. in d. cap. 1. quo temp. miles, Thom. de Marin. de generibus feud. tit. 2. par. 2. de feud. ex pacto num. 80. Iul. Clar. Frecciam, cæteroſque* loquentes, tam in ſeruitio recepto, quam in renouatione inueſtituræ, docuerunt Vltramōtani in puncto huius quæſtionis, prout fuit *Ioannes Raynald. in cap. 1. §. præterea ſi quis num. 29. de probib. feud. alienat. per Federic. Iacobin. in verbo qui quidem inueſtiti num. 38. Io. Blanc. in epitom. feudal. par. 2. num. 111. Laurent. Syluan. de feud. recognit. q. 80. & 81. Ludolph. Schrader. de feud. par. 6. cap. 2. nu. 78. nona par. princip. ſect. 14. nu. 23. verſ. ſeptimo concludo, ante ipſum Vldaric. Zaſius de feud. par. 10. num. 73.* vbi permultos allegat, hanc ſequentes ſentētiam, & poſt eum, *Herm. Vult. de feud. lib. 2. cap. 12. num. 65. verſ. verior*, & horum omnium nouiſſimè hanc ſentētiam ex multis allegatis *in gloſell. A*, tenet, & fundat *Henrich. à Roſental. de feud. cap. 6. tit. quib. mod. feud. acquir. concluſ. 61. num. 1. & 8.* qui in puncto non petitæ inueſtituræ loquitur.

Ex rationibus autem per DD. ipſos
5 adductis, illa mihi potiſſima videtur; nam per inueſtituram de nouo factam poſt pœnam commiſſam, vaſſallus recipitur ad obediētiā, & gratiā ſuā, ideò videtur remictere omnem pœnam, prò ut conſiderauit *Decius conſ. 460. viſo puncto, & Tiber. Decian. conſ. 76. nu. 10 Roſental. d. loco in gloſell. A, in fine.*

Alias rationes, ſi quis velit percun-
6 ctari, videat DD. ſupra allegatos, ex quibus aliam, deducunt, *ex d. l. poſt diem*, & alijs iuribus, ſupra allegatis, ad confirmationem concluſionis, & gloſę.

Declara primo hanc concluſionē,
7 non ſolum ſi Dominus in effectu inueſtiſſet, ſed quod potius eſſet, ſufficere ſi Dominus tantum denunciaſſet vaſſallo, vt peteret, vel ad petendum veniret inueſtituram, *ita Alexan. conſ. 96. num. 11. & 12. lib. 1. ex Raynald. & Aluarot. tenet Vult. d. loco nu. 45. verſ. item ſi denunciauerit*, hanc eamdem declarationem, tenet expreſsè *Henrib. à Roſental. d. cap. 6. concl. 61. num. 2. & gloſell. B. Ludolph. Schrader. d. par. 9. 2. par. principalis ſectio 14. num. 23. verſ. decimo concludo, & par. 6. cap. 2. num. 79. & ſupra dixi.*

Declara ſecundo, hanc concluſio-
8 nem non procedere ſi Dominus inueſtijſſet Vaſſallum iuſto ductus errore, vel ignorantia, dummodo non fuerit ignorantia craſſa, vel ſupinus error, *ex l. nec ſupina, & l. regula, ff. de iur. & fact. ignorant. cum concordant.* ita ſupradictam concluſionē declarando limitat *Schrader. d. par. 6. cap. 2. num. 79. verſ. hac tamen concluſio*, vt ſi dominus ignorauerit pœnam eſſe commiſſam, vel crediderit releuium eſſe ſolutum, non ſibi præiudicat, vt tenet, & fundat *Roſental. d. loco num. 5.* vbi *lit. D*, innumeros allegat Doctores hanc tenentes ſenten-
9 tiam; qui ampliat etiam ſi Dominus dubitauerit, ſi vel nè pœna fuerit cōmiſſa, vt tunc non procedat ſupradicta concluſio, *ità ex Aluarot. Præpoſit. Rauenn. Martin. Laudenſ. Borchol. cæteriſq;*

Digitized by Google

allegatis, in gloſell. E, tenet idem Roſental.
ibidem, & poſt eum Vult. d. loco nu. 46.

Hanc eamdem ſecundam declara-
10 tionem, limita non procedere, ſi do-
minus poſt primam inueſtituram factã,
de nouo feciſſet; ex errore, dubitatio-
ne, vel ignorãtia, alteram; tunc enim, vt
dixi ſuperiori quæſtione, ex gemina-
ta uoluntate, nec error, nec ignoran-
tia, nec dubitatio præſumenda eſt, &
ideò pœnam remiſiſſe dicendum eſt,
ità Decius conſ. 185. *num.* 13. *Roſental. d.
loco in gloſell. E, in fine*, ex geminatis .n.
actibus ceſſat error, & ignorantia,
Ruin. conſ. 128. *num.* 13. *lib.* 2. *Menoch.
lib.* 6. *præſump. num.* 14. *& glo. in cap. ex
literis, in verbo admonita de diuortijs, Lu-
dolph. Schrader. d. par.* 2. *nonæ par. prin-
cip. ſectio* 14. *num.* 30.

Declara tertio, ut Vaſſallo de
nouo inueſtito nec noceat proteſtatio
facta à domino in ipſa inueſtitura, ut ſi
proteſtetur tam expreſsè, quam taci-
tè (ut ſupra dixi) quòd ſibi nullum in-
feratur pręiudicium per eam iuri petē-
di duplicatum releuium, & ſic pœnã,
ità ultrà ſupracitatos authores, & in
d. q. præcedenti, tenet in puncto in-
ueſtituræ nõ petitę, & renouatæ *Vul-
teus lib.* 1, *cap.* 11. *num.* 65. *verſ. verior
tamen, Laurent. Syluan. de feud. recognit.
d. q.* 81. *Io. Borcholten de feud. cap.* 8. *nu.*
27. *Roſental. d. loco concluſ.* 61. *num.* 7.
(reiecta Scaraderi, & aliorum ſenten-
tia, de qua quęſtione nos ſupra egi-
mus) *Capyc. in inueſt. feud. in verbo iuri-
bus ſaluis*.

Declara quarto, ut non ſolum pœ-
13 na duplicati releuij cenſeatur remiſſa
ob ueram, & realem inueſtituram, ſed
etiam per præſumptam, ut ſi domino
pręſente, & recipiente à uaſſallo ſer-
uitium, & per annum, uaſſallus poſt
diem pœnę commiſsę, feudum tenue-
rit, quia tunc uaſsallus pręſumitur in-
ueſtitus, *ex Andr. de Iſern. in cap.* 1. *de
controuerſ. inter maſcul. & fœmin. Paris
de Puteo de reintegrat. feud. cap.* 49. *nu.*
19. *Tiber. Decian. conſ.* 23. *num.* 51. *&
ſeq. vol.* 1. *Herm. Vulteus d. loco num.* 45
*in fine, verſ. item ſi Dominus, Ludolphus
Schrader. d. loco par.* 2. *nonæ partis prin-
cipalis ſectio* 12. *num.* 23. *verſ. ſexto con-
cludo.*

Declara quinto, ex abundãti, quod
14 forſan, & in Regno, & extra deſerui-
re poſſet, quòd ſi ob non petitam in-
ueſtituram, ius tertio eſſet quęſitum
ſuper dicto feudo, cuius inueſtituræ,
vel releuij ſolemnia non fuerunt intrà
legitima tēpora explicata, adhuc per
nouam inueſtituram factam poſt pœ-
nam, non intelligitur Dominus præiu-
dicaſſe iuri, quod forſan tertio eſſet
acquiſitum ob inueſtituram non peti-
tam, & releuium non ſolutum in tem-
pore, *Andr. de Iſern. in cap.* 1. *quo temp.
miles, vbi Aluarot. Præpoſit. Afflict. cæte-
riq; & ex Curtio, Iacobin. tenet Ludolphus
Schrader. d. loco par.* 6. *cap.* 2. *num.* 80.

ARGVMENTVM.

Quid dicendum erit ſi à Vaſſallo Domi-
minus poſt commiſſam pœnam dupli-
cati releuij acceperit canonem feuda-
lem, vel aliquid ex feudo, tamquam
ex feudo, ſi vel nè pœnę remiſſio indu-
catur, quiduè ex alijs coniecturis. Af-
firmatiua ſuadetur ſententia, & quid
de canone præterito, & quid ſi rece-
perit cum proteſtatione. Et quid de
canone futuro recepto per Dominum
diſtinguitur. Et in debito etiam feu-
dali recepto, & beneficio à vaſſallo?
negatur quando ex neceſſitate Domi-
nus reciperet, & idem ſi per alias con-
iecturas apparet Domini voluntas, nõ
remiſiſſe pœnam caducitatis, vel rele-
uij duplicati.

SVMMARIVM.

1 R*eceptio canonis feudalis à Domino
facta poſt pœnam commiſſam, an fa-
ciat*

ciat illam remitti, dubitatur, & diſtinguitur.

2 *Dominus recipiens canonem feudalem à vaſſallo poſt pœnam commiſſam, videtur illam remittere.*

3 *Domino recipiente canonem feudalem præteritum ſimpliciter, poſt pœnam commiſſam, affirmant nonnulli pœnam eſſe remiſſam.*

Z *Domino recipiente canonem feudalem poſt pœnam commiſſam, negant nõnulli pœnam eſſe remiſſam.*

5 *Affirmatiua ſententia recipitur, reiecta Menoch. opinione.*

5 *Pœna caducitatis præſumitur remiſſa per receptionem canonis feudalis præteriti, ex Menoch. opinione.*

7 *Domino recipiente canonem feudalem præteritum cum proteſtatione, negant nonnulli pœnam remiſſam eſſe.*

8 *Contraria ſententia, vt pœna intelligatur remiſſa per canonis receptionem, refertur, & recipitur.*

9 *Dominus recipiens canonem futurum à vaſſallo poſt pœnam commiſſam, abſq; proteſtatione, videtur remittere.*

10 *Dominus, recipiens canonem futurum poſt pœnam commiſſam, videtur illam remittere, non obſtante Domini proteſtatione, ſed diſtinguitur.*

11 *Vaſſallo non diſcrepante à proteſtatione Domini, facta in receptione canonis, pœna nòn intelligitur remiſſa.*

12 *Vaſſallo diſcrepante à dicta proteſtatione Domini, videtur pœnam eſſe remiſſam, dum Dominus canonem feudalem receperit.*

13 *Dominus recipiens canonem feudalem futurum cum proteſtatione, nec diſcrepante, nec conſentiente vaſſallo, videtur pœnam remittere.*

14 *Dominus recipiens aliquid à vaſſallo vti vaſſallo, poſt pœnam commiſſam, intelligitur pœnam remiſiſſe.*

15 *Dominus recipiens partem aliquam debiti feudalis poſt pœnam commiſſã, adhuc intelligitur pœnam remiſiſſe.*

17 *Dominus recipiens à vaſſallo beneficia, vel benemerita poſt commiſſam pœnam, intelligitur illam remiſiſſe.*

17 *Dominus ex neceſſitate coactus, recipiens canonem, vel aliud à vaſſallo poſt commiſſam pœnam, non intelligitur illam remiſiſſe.*

18 *Pœnam remiſſam, vel non remiſſam eſſe ex coniecturis elicitur.*

QVÆSTIO X.

DEclaratũ hucuſq; extitit, ſi vel nè pęna duplicati releuij per receptionem, præſtationemq; ſeruitiorũ, item renouationem inueſtituræ, & alijs ex cauſis intelligatur remiſſa, &
1 ſuo cuiq; caſui, accommodaui germanam reſolutionem. Quærunt inſuper DD. quid ſi Dominus non receperit ſeruitia feudalia, nec inueſtituram fecerit, ſed tantum canonem feudalẽ, quem debet vaſſallus, vel aliquid ex dicto feudo receperit, vt ex re feudali, an hoc caſu pęna remiſſa intelligatur.

Videbatur namque dubitandum ex omnibus rationibus adductis in ſuperioribus quæſtionibus, quas ſupra retulimus ad tollendam præſumptionẽ, nè Dominus pœnam videatur remiſiſſe.

Tamen ſi rectè intueor indicẽ quæſtionis, ille habet duplex caput. Alterum de canone. Alterũ, ſi quid aliud ex feudo, vt ex feudo recepit. Eſt itaq; concluſio, antequam ad ſpecialem in dictorum capitum deueniam explica-
2 tionem, quòd Dominus recipiendo canonem à vaſſallo reſpectu feudi debitum poſt pœnam caducitatis commiſſam, vt ſic duplicatum releuium remiſiſſe intelligitur, hæc eſt communis concluſio, quam tenuere *gloſ. Bart. Bald. cæteriq; paſſim in l. 2. C. de iure emphit.* eſtq; recepta opinio Canoniſtarum, *vt gloſ. Zabarell. Imol. cæterorumq; in cap. potuit extra de locato, Menoch. de*

recu-

recuperand. poſſeſſ. remed. 9. nu. 152. Iaſ. in d. l. 2. num. 128. Ludolph. Schrader. de feud. p. 6. 9. par. princ. ſectio 14. nu. 23. verſ. nono concludo.

Circa autem primum caput de canone, diſtinguo plures caſus.

Primo, ſi tractamus de canone præ-
3 terito, & tunc ſi recepit Dominus illud, nulla adhibita proteſtatione, adhuc circa hoc, duæ ſunt Doctorum ſententiæ.

Affirmarunt nonnulli pœnam caducitatis, & ſic duplicati releuij præſumi remiſſam, prout docuere *DD. in l. 2. C. de iure emphit.* & Canoniſtę poſt *gloſſam Zabarell. & Imol. in d. cap. potuit extra de locato, Iul. Clarus in* §. *emphiteuſis q. x. verſ. aut vero ſumus, Menoch. præſumpt. 112. num. 1. lib. 3.* vbi huius ſententiæ fundamenta adducit, eamque ſequuti ſunt inter conſulendo *Alex. cõſ. 113. num. 3. lib. 4. Ruin. conſ. 110. nu. 4. & conſ. 151. num. 12. lib. 1. Curtius Sen. conſ. 82. col. 1. verſ. tertio princip. Socc. ſenior conſ. 66. col. vlt. lib. 3. Decius conſ. 138. col. 4. & conſ. 329. nu. 3. Pariſ. conſ. 108. num. 44. Menoch. conſ. 355. num. 12. lib. 4.*

Negarunt nonnulli, in caſu prædi-
4 cto quando Dominus recepit canonẽ præteritum, nulla proteſtatione præmiſſa, pœnam caducitatis non eſſe remiſſam, hanc ſententiam poſt *Bartol. d. loco nu. 8. C. de iure emphiteutico, vbi Iacob. Butrigar. Alberic. ceteroſq; allegatos à Iaſon. in d. l. 2. num. 24. probauit, eumq; ſequutus eſt Menoch. d. præſumpt. 112. num. 6. cum ſeq.* eamq; de iure defendi poſſe, dicit ibi *Menoch. num. 11.*

Cæterum ego non diſcedo ab illis,
5 quæ ex Doctoribus Feudiſtis in ſuperioribus quæſtionibus dixi, vt recipiẽdo Dominus canonem præteritum, moræ purgatio inducatur, & per conſequẽs pœnam eſſe remiſſam, & ſit intelligẽdum, vt in diſtinctione allata in quæſtione præcedenti, diximus, quam permulti ſequuntur, referunt, & iure probant, quicquid dicat *Menoch. d. præſumpt. 112. num. 6. & ſeq.* à cuius ſententia ego diſcedo, cum contraria opinio, authoritate tantorum virorum ſit ſuffulta, nihil tamen detrahendo authoritati Menoch. quæ maxima apud me eſt, & hanc *Bartol.* ſententiam *in d. l. 2. num. 8.* improbant *Iaſ. ibi n. 128. Gigas de penſion. q. 73. in fine, Iul. Clar. in d.* §. *emphiteuſis q. 10. num. 10. lib. 3. ſentent. Aurel. Corbul. de iure emph. cauſ. amiſſ. 15. limit. 21. num. 2. & 3. Roſental. d. c. 6. concl. 6. lit. H.*

Qui Menoch. ibidẽ paulò poſt inferius *num. 12. & 13. & ſeq.* in puncto
6 noſtro in materia non petitæ inueſtituræ, & poſt tempus elapſum, Domino recipiente canonem præteritum, vt pœna caducitatis, & ſic duplicati releuij remiſſa præſumatur ex authoritate *Decij conſ. 138. num. 6.* quem ſequutus eſt idem *Menoch. conſ. 355. nu.*
7 *12. lib. 4. Curt. ſenior conſ. 82. col. 1.* Aut Dominus recipit canonem præteritũ, admiſſa proteſtatione de pœna caducitatis, vt nullum ei inferatur præiudicium circa caducitatem, vel pœnam, & in hoc caſu, alij dixerunt pœnam non eſſe remiſſam, & ſic duplicati releuij, *ita ex Bald. in l. 2. ff. ſi quis caution. vbi Iaſ. num. 3. & 4. & in l. vlt. num. 4. ff. de eo, quod certo loco, & ex Curtio Ripa, Boer. Iul. Clar. Guid. Pap.* & alijs tenet
8 *Menoch. d. præſumpt. 112. num. 18.* Cõtrariam ſententiam ſequutus eſt *Guid. Pap. deciſ. 172.* cui addo cæteros DD. quos allegaui ſupra hac p. q. 8. à quibus non diſcedo, vt per talem proteſtationem, ſiuè expreſſam, ſiue tacitam ſemper intelligatur remiſſa pœna, per iura, & rationes, de quibus ſupra in d. q. præcedenti, & vide diſtinctionem *Iaſ. in d. l. 2. & Parid. de Puteo*, quos allegaui ibi.

9 Secundus caſus, quando Dominus poſt pœnam commiſſam recepit canonem futurum, & tunc aut nulla adhibita proteſtatione, & res eſt extra aleam, nempè vt caducitas, & ſic pœna intelligatur remiſſa *Iul. Clar. in d.* §.

emphi-

Digitized by Google

emphiteuſis q. 10. Menoch. d. præſumpt.
112. num. 19. dixi ſupra in quæſt. præce-
denti.

Aut poſt pęnã cõmiſsã, recepit cano-
10 nẽ futurum, adhibita proteſtatione, ſal-
uo iure duplicati releuij, vel caduci-
tatis, & tunc in genere ſumptum hoc
caput non habet difficultatem, quod
pœna intelligitur remiſſa, quia prote-
ſtatio dicitur contraria facto, vt dixi-
mus ſup. in d. q. pcedenti, ſed diſtingue
melius, aut vaſſallus nõ diſcrepauit ab
ipſa proteſtatione, aut diſcrepauit.

Primo caſu, ſi non diſcrepauit, ſed
11 potiùs conſenſiſſe fuit viſus, & tunc
pœna duplicati releuij, vel caducitatis
non intelligitur remiſſa, *ita ex Ripa, Ruin. cæteriſq; tenet Menoch. d. præſumpt.*
112. num. 20.

Aut diſcrepauit vaſſallus, & tũc cre-
12 dendum eſt, q pœna & ſic duplicatũ
releuiũ ſit remiſſum, quia per expreſ-
ſam contrariam proteſtationẽ vaſsalli,
diluitur proteſtatio domini, *ita Me-*
noch. d. loco num. 21.

Tertio caſu in dubio, quando vaſ-
13 ſallus à dicta proteſtatione nec di-
ſcrepauit expreſsè, nec conſenſijt, ſed
tantum tacuit, adeò vt ſimus in dubio,
& hoc caſu adhuc pęnam remictendam
eſse docuerunt per multi, quos
congerit, *Iaſ. in d. l. 2. num. 4. C. de iure*
emphit. Ripa in cap. cum Marcus Ferra-
rienſis num. 130. verſ. tertius caſus de
conſtitution. Gigas de penſionibus q. 73.
in fine, Iul. Clar. in d. §. emphiteuſis q.
¶ *10. verſ. hoc tamen intellige*, vbi ita iudi-
catum refert, & poſt *Boer. quæſt. 309.*
refert Menoch. hanc eſſe communem
d. præſumpt. 112. num. 22. Aretin. conſ.
35. in fine, Alex. conſ. 14. verſ. confirma-
tur col. pen. lib. 2. qui Menoc. valde pro
hac ſententia pugnat, varijſque illam
munit argumentis.

Ad ſecũdum caput principale quæ-
14 ſtionis, ſi Dominus non ſeruitum non
inueſtituram, non canonem, ſed ali-
quid aliud à vaſſallo ex feudo, vt ex
feudo recepit, & à vaſſallo recipit vti
ex vaſſallo, ad quod ipſe vaſſallus for-
ſan eſſet obligatus, vel non, & hoc ca-
ſu pœna remiſſa eſſe intelligitur, ar-
gum. tex. *in l. ſi quis maior C. de tranſa-*
tion. vbi ita docuerunt *Repet. Parpall.*
num. 108. Alex. conſ. 140. col. fin. lib. 2.
Ludolph. Scrader. d. p. 2. nona par. prin-
cipalis ſectio 14. num. 23. verſ. nono con-
cludo circa medium, ex quibus remanet
concluſum, quòd etiam Dominus re-
piendo aliquam rem ex feudo, vt ex
feudo à vaſſallo, vt ex vaſſallo, cenſea-
tur remiſſa pœna caducitatis, & ſic re-
leuij duplicari.

15 Declara hanc concluſionem, & il-
las alias, quas ſuas ſupra docuimus, vt
adhuc cenſeatur remiſſa pœna, ſi par-
tem aliquam debiti feudalis dominus
accepit, *ità ex Bald. tenet Tyraquell. de*
retract. conuent. §. 1. gloſ. 2. nu. 50. verſ.
idemque, Carol. Ruin. in ſimili caſu *conſ.*
151. col. 4. nu. 5. & 6. & ad propriam
materiam tenet *Ludolph. Scrader. de*
feud. d. par. 2. 9. par. principalis ſectio.
14. verſ. idem quoque iuris, conferunt
ſimilia, quæ dixi q. 12. par. 3. vbi de
ſolutione partis releuij docui, an &
quando euitetur duplicatum per ſolu-
tionem partis.

16 Declara ſecundo, vt intelligatur
remiſſa pœna caducitatis, & ſic dupli-
cati releuij, ſi poſt tempus petendæ in-
ueſtituræ elapſum, & ſic poſt cõmiſ-
ſam pęnam, Dominus receperit bene-
ficia, vel benemerita à uaſſallo, ita
docuerunt *Tyraquell. in l. ſi unquam in*
verbo donatione largitus C. de reuoc. do-
nat. & in puncto *Ludolph. Scrader d. ſe-*
ctio 14. num. 25. verſ. decimoquarto.

17 Declara tertio hanc, & omnes ſu-
pradictas concluſiones de ſeruitio, ca-
none, de inueſtitura, ſeu parte, &c.
non procedere quando Dominus ne-
ceſſitate coactus recepit ſeruitiũ, ca-
nonem, uel alia huiuſmodi, quia tunc
cum in neceſſitatibus nemo liberalis
exiſtat, pęnam non eſſe remiſſam di-
cendum eſt, *vt per Rodul. Scrader. d. loco*
ſectio. 14. nu. 31. verſ. vigeſimo concludo.

Inſu-

18 Inſuper declara(ut dixi) ſupra dictas quæſtiones,& concluſiones procedere ſi non appareret per alias coniecturas remiſſionem non eſſe inductam,uel non factam, ſecus ſi per alias coniecturas appareret, quod Dominus uoluit, uel non uoluit remictere, quia apparente coniectura in contrarium pęna non intelligatur remiſſa, *ità ex Tyraquell. in d. l ſi vnquam in verbo donatione largitus tenet Scrader. d.ſectio.14. num. 31. verſ. vigeſimotertio.*

ARGVMENTVM.

An duobus cum Baronibus ceſſantibus à petitione inueſtituræ,& ſolutione releuij intra præfinitum tempus, & Dominus ab altero tantum recipiat ſeruitia,canonem, uel inueſtiat alterum, an cenſeatur remiſſa pęna,quoad alterum,quando quoad unum remiſſa docebitur, In feudo Longobardorum iure non ſoluitur releuium,benè tamen dubitatur in pæna ob non petitam inueſtituram, Et quid de duobus combaronibus ſimul inueſtitis,uel ſeparatim, Et an minor ætas unius combaronis iuuet alterum.

SVMMARIVM.

1 *Oppidum Thori antiqui dominatus Galluciorum, in quo omnes filij ſuccedunt.*

2 *Oppidum Aquauelia antiqui dominatus Capanorii, in quo omnes filij ſuccedunt.*

3 *Combaronibus ceſſantibus à petitione inueſtitura, & Dominus recipiendo ſeruitia ab vno, vel unum inueſtiendo, an præſumatur pænam remiſiſſe quoad omnes.*

4 *Releuium non ſoluitur de feudo Longobardo in Regno noſtro.*

5 *In feudo Longobardo omnes ſunt Barones inſolidum.*

6 *Pana commiſſa ab vno. ex correis inſolidum obligatis intelligitur cõmiſſa quoad omnes.*

7 *Remiſſio pæna vni ex inſolidum correis facta prodeſt omnibus.*

8 *Duobus fratribus de beneficio inueſtitis, & ceßantibus à ſolutione releuij, tunc remiſſio in perſona vnius inducta, non prodeſt alteri, & num. 12. ſecus in feudo iure Francorum.*

9 *Gratia facta vni, nec prodeſt alteri, quando ambo deliquerunt.*

10 *Dominus poteſt auferre feudum ab vno ex inſimul inueſtitis, ſeruitia non præſtante, licet alter illa præſtiterit.*

11 *Feudum conceßum duobus, diuiditur à lege eßentialiter, & corporaliter.*

12 *Inſeparatorum inſeparata eſt ratio.*

13 *Minor ætas vaſſalli an iuuat maiorem conuaſſallum contra præſcriptionem communis feudi.*

QVÆSTIO XI.

IN Regno noſtro dubito quod nõ poſſit practicari ſupra indicata queſtio, benè tamẽ poteſt practicari circa non petitæ inueſtituræ pænam in feudis illis, in quibus ius Francorum non eſt receptum, ideò(retentis terminis ſuperiorum quæſtionum, ut per canonis, uel ſeruitij pręſtationem,&c. uel per inueſtituram de nouo factam, poſt pænam commiſſam, intelligatur remiſſum releuium) quæro, an hæc poſſint adaptari in themate propoſito, ponè quod eſſet feudum, in quo omnes ſuccederent, prout in Regno
1 noſtro ęgo uidi oppidum Tori Domi-
2 norum de Galluciis,& Aquaueliç antiqui dominatus familiæ meæ, ut dixi
3 ſupra par. 1.q.17. & combarones,uel alter eorũ caſſauerunt à petitione inueſtituræ,adeout tẽpus labi paſſi ſint,
quod

Digitized by Google

quod ſi poſtea dominus ab altero ip-
ſorum ſeruitia recipiat, uel alterum
inueſtiàt, an hæc, quę in alterum col-
lata ſunt, eique beneficium attulere,
adeout pæna remiſſa intelligatur, di-
cendum ſit ea procedere etiam reſpe-
ctu alterius, ut illi quoque hæc pro-
deſſe fatendum ſit.
4 Dixi ideo, quod in Regno noſtro
non poteſt euenire hæc quęſtio, cum
in feudo, in quo uiuitur iure Longo-
bardorum releuium non ſoluitur, pro
ut teſtatur *Oct. Bambacar. in cap. ſi mi-*
nori quæſt. 5 nu. 25. ſi de feudo defuncti,
Et hoc procedit in Regno noſtro, ut ta
men uideas, quæ dico ſupra d. q. 17.
Quod ſi eſset feudum Longobar-
5 dorum, & daremus releuium ſolui, tūc
quia omnes ſunt Barones inſolidum
Afflict. in cap. 1. quo temp. miles num.
22. licet exercitium aliquando inter
ſe diuidere ſoleāt, prout ego in adole-
ſcentia mea audiui ſeruari in dicta
Terra Aquaueliç, dominatus mei aui
Franciſci Capani, qui relictis filiis, ii
iuriſdictionem alternis annis diuiſe-
6 runt, & tunc abſolutum eſt, quod dum
pæna, & delicta ab altero commiſsa,
alteri noceant, quia inſolidum obli-
7 gati uulg. iuribus, ità è contrario, quā-
do deficientibus omnibus, uni remi-
ctitur pæna, tunc hæc remiſſio omni-
bus debet prodeſſe, quia ſocii inſolidū
eſse dicuntur *arg. tex. in l. ſi is, qui duos*
ff. de liber. legat. eſt tex. in l. ſi communē
ff. quemad. ſeruit. amitt. l. 1. C. ſi in com-
mun. eamd. cauſ. reſtit. poſtul. Afflict. poſt
Bald. in cap. 1. num. 49. quibus ex cauſ.
feud. amitt. Burſat. conſ. 393. num. 6. &
ſeq. & dicam infra, quæ procederent,
ſi releuium ſolueretur de feudo Lon-
gobardorum, prout ſunt in Regno
noſtro nonnulla & permulta.
8 Si uerò ſumus in duobus fratribus
de beneficio inueſtitis, & ideò ſi am-
bo peccauerunt in ceſsatione ſolutio-
nis releuii, tunc inueſtitura, canon, uel
ſeruitium in perſona alterius per Do-
minū explicatum, alteri non prodeſt,
ità firmo ex authoritate *Bald. conſ. 301.*
num. 8. vol. 1. ubi dat rationem, tùm
quia ambo peccauerunt in Dominum
& ceſsauerunt, & quilibet ſe alienum
9 fecit à feudo, ideo gratia facta uni, nō
prodeſt alteri *cap. 1. quæ ſit prima cau-*
ſa benefic. amitt. Bald. conſ. 31. num. 8.
lib. 1. ſequitur Scrader. d. ſectio. 14. nu.
23. in fine. Item inquit *Bald. d. conſ. 301.*
11 *num. 11.* quod quando dominus rece-
pit ſeruitium ab uno, & ab altero, non
tunc dominus poteſt auferre feudum
ab illo, qui ſeruitia non preſtitit, &
hoc fundat, ex per multis iuribus ibi
11 allegatis, Rationem aſſignat, quia li-
cet Rex concedat feudum duobus, ta-
men lex facit partes, cum eſsentiali-
ter, & corporaliter partes diuiſe intel-
ligantur, *ità Bald. d. loco nu. 11.* & tunc
ſeparatorum ſeparata eſt ratio *l. ſi ma-*
ritus C. de donat. inter vir. & vxor. cum
concordantibus à Bald. ibi alleg. ideo
hec quæſtio, meo iudicio, in Regno
cadere non poteſt.
Vnde merito, quia in feudo Lon-
12 gobardo omnes uocantur Barones
inſolidum, & ſunt conſocii obligati in
ſolidum, tunc inſeparatorum inſepa-
rata eſt ratio, ex iis, que dicunt ciuili-
ſte *in d. §. Cato de verborū obligat.* & mi-
litant iura, que loquuntur in duobus
ſociis, inſolidum obligatis, ita annuit
Bald. d. conſ. 301. num. 8. arg. tex. in d.
l. ſi is, qui duos ff. de liberat. legata.
Ad ſecundum principale caput, aut
iſti duo fratres ſunt inſolidum inueſti-
ti, & tunc idem iudicium eſt, aut v-
nus tantum inſolidum inueſtitus eſt,
prout in feudo iure Francorum, dici-
mus de primogenito, tūc, eò quod ſe-
cundogenitus non tenetur petere in-
ueſtituram, ceſſat commiſſio pœnæ *ex*
c. duo filij ſi de feud. defunct. Bald. d. conſ.
301. num. 15.
13 His omnibus accedat, quod dixit
Afflict. in cap. 1. num. 87. verſ. ſed pone
quo temp. miles vbi quærit, quid ſi eſſent
duo fratres ſuccedentes in feudo Lon-
gobardo, & alter minor eſſet, alter ve-
rò

poſit. Afſl. Petr. de Rauenn. Martn. Laudenſ. Picus, Ardizon. Blanc. Iacobin. Decius, Vulteus, cæteriq; ſupra allegati per me, & per Roſental. d. lit. F, qui *nu.* 8. hanc docendo ſententiam, rationem aſſignauit, vt iam dixi.

Rationes autem illorum, qui tenent
8 in proteſtatione expreſsa, adhuc intelligi pęnam remiſsam; illæ potiſſimæ ſunt, quia hæc proteſtatio eſt contraria facto, cum factum Domini in recipiendo ſeruitium, declaret velle vaſſallum habere, vt vaſſallum, & poſtea eodem tempore per proteſtationem dicere, nolo te habere vaſsallum, hæc duo eodem tempore concurrere non poſsunt, nempè præſtare ſeruitia, vt vaſsallus, & non haberi, vt vaſsallus, pròut declarant, & rationem aſſignant *Syluan. de feud. recognit. d. q.* 91. *quem ſequitur Roſental. ibidem num.* 7. *Vult. d. num.* 65. *Borcholten cap.* 8. *num.* 23. *Iaſ. in d. l.* 2. *ſupra alleg. num. Hartam. Piſtor. lib.* 2. *p.* 2. *q.* 32.

Hanc eandem ſentẽtiam in emphi-
9 teuſi docuere Roſẽtal. reprobata Bartoli ſententia *ibidem num.* 8. *Iaſ. in d. l.* 2. *num.* 128. *C. de iure emphit. Gigas de penſionibus q.* 73. *Iul. Clar. in* §. *emphiteuſis q.* 10. *num.* 21. *vbi communem appellat, Aurel. Corbul. de iure emph. cauſa* 15. *amiſtend. & hanc communem exiſtimat Roſental. ibidem lit. H,*

Rationes illorum, qui dicunt in pro-
10 teſtatione tacita, ſiuè generali per verbum, ſaluo iure noſtro, intelligi remiſſam pęnam, illa non obſtante, adducunt, quia clauſula illa, ſaluo iure noſtro, intelligitur expreſsa in contractu facta per Dominum, vt comprehendat omnia alia iura, non expreſsa in contractu facto per Dominum cum vaſsallo, non autem comprehendat ea, de quibus agitur, vt declarat *Andr. de Iſern. in cap.* 1. *col.* 4. *qui ſucceſſ. teneant. Capyc. in verbo ſaluo iure noſtro, & poſt Thom. de Marin.* per eum allegatũ, hanc rationem adducit *Hart. Piſtor. d. q.* 48. *num.* 37. *eumq; ſequitur Alciat. in tract. de præſumption. regul.* 2. *præſumpt.* 28. *num.* 4. *gloſ.* —— *loco ſupra allegato num.* 119. dixitq; quod clauſula generalis, ſaluo iure ſuo, ſolum ea de quibus Dominus, & vaſsallus non cogitarunt comprehendit, & ideò cum dominus ſolum de pęna remittenda, vel non, cogitet dicendum eſt ad eam non referri, pròut affirmat *Decius d. conſ.* 185. *num.* 4. *verſ. & ideo iſta neceſſaria reſeruatio,* —— *d.* §. 44. *nu.* 27. *Grammatic. deciſ.* 66. *nu.* 54. *Vrſill. dec.* 112. *nu.* 9. *& dec.* 355. *Georgius Natta conſ.* 403. *num.* 7. *vol.* 2.

Hãc rationem approbauit *Ludolph. Schrader. de feud. p.* 6. *cap.* 3. *num.* 36. dum loquendo de præſcriptione in feudo, quod vaſsallo conceſſit, & non tradidit, vel tradidit, & illud receperit & deinde per ſpatium aliquod poſsederit, adeòut præſcriptio locum haberet, quòd ſi Dominus de nouo inueſtiret dictum vaſsallum, & in inueſtitura dixerit, ſaluo iure noſtro, quod hæc clauſula non refertur ad ius præſcriptionis interruptæ, ſed ad alia iura incogitata, dum principaliter de hoc, nempè de pręſcriptione fuerit cogitatum, cum, ea non obſtante, fuerit vaſſallus inueſtitus, vt ex multis ibi allegatis, comprobat *Ludolph. Schrader ibi in fine numeri,* & præſertim ex authoritate *Bald. in cap. quæ in Eccleſiarum num.* 33. *extra de conſtitution.* quem ſequitur *Iaſon in d. l.* 2. *num.* 131. *C. de iure empbit.* dicentes in caſu contingẽti, quod ſi Dominus poſt feloniam cõmiſſam, reſtituat vaſſallum, & ad ſeruitia illum recipiat, cum clauſula prædicta, ſaluo iure noſtro, tunc ipſa felonia videtur remiſſa, *ità Schrader d. loco num.* 37. & etiam ex authoritate *Signorol. de Homod. conſ.* 75. *verſ. venio ad decimum principale, Barbat. conſ.* 21. *n.* 16. *lib.* 2. *Boer. deciſ.* 143. *num.* 11. *quibus poſt Schrader. addo Roſental. d. loco in gloſell. F.*
13 *in fine.* Rationem aſſignat *Piſtor. d. loco num.* 32. quia ſi aliter hanc clauſulam intelligeremus, ſequeretur contrarie-

tas

tas quædam, nempè habere vaſſallum vt vaſſallum, & dicere, nolo te habere, vt vaſſallum, *argum. tex. in l. ſi debitor, §. 1. ff. quib. mod. pign. vel hipoth. contrah.* & per alia iura ibi allegata.

Quid dicendum in hac controuer-
14 ſia? ego verò dicam eſſe ſequendam diſtinctionem *Iaſ. in d. l. 2. num. 126. C. de iure emphit.* quam & ſi in emphiteuta Iaſ. diſtinxit, nos accõmodabimus quæſtioni noſtræ, tum quia Iaſ. vtitur terminis feudorum, tum quia diſtinctionem prædictã in vaſſallo accõmodauit *Paris de Puteo de reintegr. feud. cap. 60. per totum*, quam diſtinctionem eſt etiam ſequutus in vaſſallo, *Roſental. d. concl. 61. num. 8.* & propriè *in gloſſ. H*, vbi alios allegat, qui hanc Iaſ. ſententiam, (reiecta Bartoli opinione) ſequũtur, prout fuit *Iul. Clar. in §. emphiteuſis q. 10. num. 21. Corbul. Ruin. & alij, Menoch. præſumpt. lib. 3. præſumpt. 112. per totam.*

Eſt namq; diſtinctio Iaſ. multa com-
15 prehendens membra, ego autem reducam in quantum facit ad materiam noſtram.

Diſtingue, aut Dominus poſt lapsũ
15 tempus, & ſic facto caſu pœnæ duplicati releuij, receperit à vaſſallo ſimplex releuium, tunc ſi recepit ſimpliciter, videtur vaſſallum moram purgare, & amplius duplicatum non poſſe peti, niſi ignoranter accepiſſet. Si verò fuit proteſtatus expreſsè, ſaluo iure petẽdi duplicatum releuium, tunc ſumus in claris, vt duplicatum releuium debeatur, *Roſental. d. loco lit. H, in fine, & nu.*
16 *8.* Si verò receperit cum proteſtatione generali, per verba, ſaluis iuribus noſtris, & quia hæc clauſula non poteſt verificari, niſi in ſolutione duplicati releuij, tunc habetur prò expreſſa, & Domino ſic proteſtanti talis receptio non præiudicat, *ità Paris de Puteo dicto loco num. 4. ibi, & ſi cum proteſtatione ſui iuris*, & hùc applicantur termini de ſeruitio præterito, ac ceſſo ante tempus commiſſæ pœnæ, de quo DD. prædicti.

Aut loquimur de ſeruitio futuro, exacto per Dominum à Vaſſallo poſt
17 tempus commiſsæ pœnæ, & tunc ſiuè ſit ſeruitium ceſsum, ſed poſt tempus pœnæ, ſiuè ſit ſeruitium debendum, ſẽper enim, quod Dominus in tali caſu receperit, ſemper ſibi præiudicat circà ſolutionem duplicati releuij, ſiuè proteſtatus expreſsè, ſiuè tacitè, ex rationibus anteà adductis, niſi vel ignoranter recipiat, vel alias, vt ſupra, & ita eſt veritas, dicit *Iaſ. d. num. 126. verſ. tertio caſu, Paris de Puteo dicto loco num. 4. & 8.*

Declara illud caput diſtinctionis, in
18 quo dicitur, quod proteſtatio Domini nocet Vaſſallo, tunc demùm procedere, ſi vaſſallus acquieſceret tali proteſtationi per Dominum factæ, *ità gloſ. in l. ſi fideiuſſor, in princip. in verb. recuſare, ff. qui ſatiſdar. cogant. Præpoſit. in cap. ſolicitudinem col. 21. verſ. ſexto fallit, extra de appellat. Laurent. Syluan. de feud. recognit. q. 81. nu. 1. verſ. ſuperiorem tamen limitationem, Roſental. d. loco, in gloſſ. ll. G. Menoch. lib. 2. præſumpt. 46. num. 5. & præſumpt. 112. num. 20. lib. 3. num. 22.*
19 quia ſi diſsentiret, eſſet audiendus aduerſus talem proteſtationem, *ità Iaſ. in d. l. 2. num. 127.*

Declara ſecundo, hanc concluſio-
20 nem, vt non ſolum procedat in receptione ſeruitij feudalis, ſed etiam ſi receperit penſionem ex feudo, *ità Decius conſ. 138. num. 6. Menoch. præſumpt. lib. 3. num. 13. præſumpt. 112. Roſental. d. concluſ. 61. num. 4. poſt Corbul. ibi allegatum.*

Declara tertio, hanc quæſtionem,
21 & alias ſupradictas procedere non ſolum in ipſo Domino, ſed etiam in ſuo Theſaurario, vel alio Domini Miniſtro, cui eſſet commiſſa libera adminiſtratio, quia in ipſo procedunt ea, quæ diximus in Domino, *ità Menoch. d. loco num. 16. & ſeq.* vt in hoc Regno habemus Viceregem, & Regiam Camerã Summariæ.

Declara tamen etiam ſi Dominus

22 receperit partem ſeruitij, vt remiſſa cenſeatur pœna, *ità ex Ludolph. Schrader. teneo ego ſupra q. 1. p. 2. & q. 9. p. 3.*

ARGVMENTVM.

Per nouam inueſtituram à Domino factam Vaſsallo, poſt diem pęnę cõmiſsę, an cenſeatur pœnam duplicati releuij remiſsam à Domino inueſtiente proponitur. Et affirmatiua ſuadetur ſententia, eaque ampliatur, etiam in Domino vocante vaſsallum ad inueſtituram ſuſcipiendam, vel petendam, niſi ex errore, vel ignorantia hoc feciſset Dominus, vel niſi bis, atque iterum inueſtiret, & vaſsallo proteſtationem non obeſse, ſi fuerit inueſtitus, etiam in inueſtitura præſumpta, niſi ex hac noua inueſtitura tertio inferretur pręiudicium aliquod?

SVMMARIVM.

1 *INueſtitura non ſolet expediri in perſona hæredis, niſi ſoluto releuio.*

2 *Succeſſor antequam ſibi inueſtetur terra, quæ eſt camera reſeruata, ſoluere ſolet medietatem releuij etiam intrà annum, & adhuc non expedita inueſtitura.*

3 *Inueſtitura facta poſt pœnam duplicati releuij commiſſam, an præiudicet Domino, & proſit vaſſallo.*

4 *Dominus inueſtiendo de nouo vaſſallum, poſt pœnam commiſſam, videtur pœnam remittere, ex communi Feudiſtarum ſententia.*

5 *Vaſſallus per nouam inueſtituram, recipitur in obedientiam, & gratiam Domini.*

6 *De alijs rationibus remiſſiuè.*

7 *Pœna duplicati releuij, & ſic caducitatis, intelligitur remiſſa, etiam ſi Dominus denunciauerit vaſſallo, vt veniat ad petendam inueſtituram.*

8 *Inueſtitura facta ex iguonrantia, vel errore, non præiudicat Domino.*

9 *Dominus dubitans ſi vel nè pœna cõmiſſa fuerit, & adhùc inueſtiens, videtur pœnam remittere.*

10. *Inueſtitura geminata inducit remiſſionem pœnæ.*

11 *Ex geminatis actibus, ceſſat ignorantia, vel dubietas.*

12 *Proteſtatio Domini non officit vaſſallo, habenti inueſtituram geminatam.*

13 *Inueſtitura præſumpta poſt pœnam, adhuc facit remittere pœnam duplicati releuij.*

14 *Inueſtitura, ſiuè ſeruitij receptio poſt pœnam, ſi præiudicat Domino, non intelligitur præiudicare tertio, cui forſan ius quæſitum eſſet poſt pœnam commiſſam.*

QVÆSTIO IX.

1 LIcet hęc quęſtio non tam facilè euentura eſt in hoc Regno, cũ fiſci patronus, & Regalis Patrimonij Præſides in hoc Regno ſoliciti ſint, vt numquam noua ſucceſſori expediatur inueſtitura, niſi ſoluto prius releuio, pròvt ſonant verba conſtitutionis, vel ſaltem medietatis releuij,
2 quando intra annum vellet hæres poni facere terram in ſui caput ad finem, vt illam nominare poſſit pro Camera reſeruata, vt mihi retulerunt eſſe practicatum in inteſtatione Terrę Piſticij ob mortẽ D. Berardini de Cardenas in perſonam D. Ioannis de Cardenas eius filij, quę Terra Piſticij erat Camera reſeruata. Tamen quia, & aliquando hoc euenire poteſt ex errore, vel ignorantia, vel ex voluntate Principis. Quæro quid in quidditate iuris de hoc ſentiendum, ſi vaſſallus non ſoluto releuio in tempore, nec petita inueſtitura intrà legitima tempora, fuerit à Domino inueſtitus, an inueſtitura prædicta de nouo facta poſt pœnã cõmiſſam, vaſſallo patrocinetur, quin pœna duplicati releuij exigi nõ poſſit, vt iam commiſſa. Hanc

Hanc quæſtionem excitauit *glo. in cap. 1. in verbo & mentem, in fine, verſ.*
4 *& pone, quo temp. miles*, quod ſi Dominus inueſtiat vaſſallum poſt annum, & diem, videtur remiſiſſe ingrarirudinẽ, *ex l. poſt diem, ff. de leg. commiſſ. & l. fin. ff. de eo, quod cert. loco, quibus addo tex. in l. Celſus, ff. de recept. arbit.* & ex gloſ. authoritate, firmarunt hanc concluſionem in puncto infra allegandi, DD. vt Dominus inueſtiendo de nouo Vaſſallum poſt pęnam commiſſam, & ſic poſt annum, & diem, vel menſẽ, ſi miles, &c. vt omnino intelligatur remiſiſſe pœnam, in quam cucurrit ob non petitionem inueſtituræ, & releuij ſolutionem, *vt fuerunt DD. in cap. 1. quo temp. miles, vbi Laudenſ. num. 9. Aluarot. num. 7. in fine*, inquens, quod ita omnes ibi ſentiunt, prout ſunt DD. quos allego infra q. 32. hac ead par. & poſt Citramontanorum ſententiam, vt fuit *Nicol. de Neap. Andr. de Iſern. Afflict. num. 113. Præpoſit. num. 4. in d. cap. 1. quo temp. miles, Thom. de Marin. de generibus feud. tit. 2. par. 2. de feud. ex pacto num. 80. Iul. Clar. Frecciam, cæteroſque* loquentes, tam in ſeruitio recepto, quam in renouatione inueſtituræ, docuerunt Vltramõtani in puncto huius quæſtionis, pròut fuit *Ioannes Raynald. in cap. 1. §. præterea ſi quis num. 29. de prohib. feud. alienat. per Federic. Iacobin. in verbo qui quidem inueſtiti num. 38. Io. Blanc. in epitom. feudal. par. 2. num. 111. Laurent. Syluan. de feud. recognit. q. 80. & 81. Ludolph. Schrader. de feud. par. 6. cap. 2. nu. 78. nona par. princip. ſect. 14. nu. 23. verſ. ſeptimo concludo, ante ipſum Vldaric. Zaſius de feud. par. 10. num. 73.* vbi permultos allegat, hanc ſequentes ſententiam, & poſt eum, *Herm. Vult. de feud. lib. 2. cap. 12. num. 65. verſ. verior*, & horum omnium nouiſſimè hanc ſententiam ex multis allegatis *in gloſell. A*, tenet, & fundat *Henrich. à Roſental. de feud. cap. 6. tit. quib. mod. feud. acquir. concluſ. 61. num. 1. & 8.* qui in puncto non petitæ inueſtituræ loquitur.

Ex rationibus autem per DD. ipſos
5 adductis, illa mihi potiſſima videtur;
nam per inueſtituram de nouo factam poſt pœnam commiſſam, vaſſallus recipitur ad obediẽriã, & gratiã ſuã, ideò videtur remictere omnem pœnam, pròut conſiderauit *Decius conſ. 460. viſo puncto, & Tiber. Decian. conſ. 76. nu. 10 Roſental. d. loco in gloſell. A, in fine.*

Alias rationes, ſi quis velit percun-
6 ctari, videat DD. ſupra allegatos, ex
quibus aliam, deducunt, *ex d. l. poſt diem*, & alijs iuribus, ſupra allegatis, ad confirmationem concluſionis, & gloſę.

Declara primo hanc concluſionẽ,
7 non ſolum ſi Dominus in effectu inue-
ſtiſſet, ſed quod potius eſſet, ſufficere ſi Dominus tantum denunciaſſet vaſſallo, vt peteret, vel ad petendum veniret inueſtituram, *ita Alexan. conſ. 96. num. 11. & 12. lib. 1. ex Raynald. & Aluarot. tenet Vult. d. loco nu. 45. verſ. item ſi denunciauerit*, hanc eamdem declarationem, tenet expreſsè *Henrib. à Roſental. d. cap. 6. concl. 61. num. 2. & gloſell. B. Ludolph. Schrader. d. par. 9. 2. par. principalis ſectio 14. num. 23. verſ. decimo concludo, & par. 6. cap. 2. num. 79. & ſupra dixi.*

Declara ſecundo, hanc concluſio-
8 nem non procedere ſi Dominus inue-
ſtijſſet Vaſſallum iuſto ductus errore, vel ignoranria, dummodo non fuerit ignorantia craſſa, vel ſupinus error, *ex l. nec ſupina, & l. regula, ff. de iur. & fact. ignorant. cum concordant.* ita ſupradictam concluſionẽ declarando limitat *Schrader. d. par. 6. cap. 2. num. 79. verſ. hæc tamen concluſio*, vt ſi dominus ignorauerit pœnam eſſe commiſſam, vel crediderit releuium eſſe ſolutum, non ſibi præiudicat, vt tenet, & fundat *Roſental. d. loco num. 5.* vbi *lit. D*, innumeros allegat Doctores hanc tenentes ſenten-
9 tiam; qui ampliat etiam ſi Dominus
dubitauerit, ſi vel nè pœna fuerit cõmiſſa, vt tunc non procedat ſupradicta concluſio, *ità ex Aluarot. Præpoſit. Rauenn. Martin. Laudenſ. Borchel. cæteriſq;*

Digitized by Google

allegatis, in gloſell. E, tenet idem Roſental. ibidem, & poſt eum Vult. d. loco nu. 46.

Hanc eamdem ſecundam declara- 10 tionem, limita non procedere, ſi dominus poſt primam inueſtituram factã, de nouo feciſſet; ex errore, dubitatione, vel ignorãtia, alteram; tunc enim, vt dixi ſuperiori quæſtione, ex geminata uoluntate, nec error, nec ignorantia, nec dubitatio præſumenda eſt, & ideò pœnam remiſiſſe dicendum eſt, *ità Decius conſ.* 185. *num.* 13. *Roſental. d. loco in gloſell. E, in fine,* ex geminatis. n. actibus ceſſat error, & ignorantia, *Ruin. conſ.* 128. *num.* 13. *lib.* 2. *Menoch. lib.* 6. *præſump. num.* 14. *& glo. in cap. ex literis, in verbo admonita de diuortijs, Ludolph. Schrader. d. par.* 2. *nonæ par. princip. ſectio* 14. *num.* 30.

Declara tertio, ut Vaſſallo de nouo inueſtito nec noceat proteſtatio facta à domino in ipſa inueſtitura, ut ſi proteſtetur tam expreſsè, quam tacitè (ut ſupra dixi) quòd ſibi nullum inferatur pręiudicium per eam iuri petẽdi duplicatum releuium, & ſic pœnã, ità ultrà ſupracitatos authores, & in d. q. præcedenti, tenet in puncto inueſtituræ nõ petitę, & renouatæ *Vulteus lib.* 1, *cap.* 11. *num.* 65. *verſ. verior tamen, Laurent. Syluan. de feud. recognit. d. q.* 81. *Io. Borcholten de feud. cap.* 8. *nu.* 27. *Roſental. d. loco concluſ.* 61. *num.* 7. (reiecta Scaraderi, & aliorum ſententia, de qua quęſtione nos ſupra egimus) *Capyc. in inueſt. feud. in verbo iuribus ſaluis.*

Declara quarto, ut non ſolum pœ- 13 na duplicati releuij cenſeatur remiſſa ob ueram, & realem inueſtituram, ſed etiam per præſumptam, ut ſi domino pręſente, & recipiente à uaſſallo ſeruitium, & per annum, uaſſallus poſt diem pœnę commiſsę, feudum tenuerit, quia tunc uaſsallus pręſumitur inueſtitus, *ex Andr. de Iſern. in cap.* 1. *de controuerſ. inter maſcul. & fœmin. Paris de Puteo de reintegrat. feud. cap.* 49. *nu.* 19. *Tiber. Decian. conſ.* 23. *num.* 51. *& ſeq. vol.* 1. *Herm. Vulteus d. loco num.* 45. *in fine, verſ. item ſi Dominus, Ludolphus Schrader. d. loco par.* 2. *nonæ partis principalis ſectio* 12. *num.* 23. *verſ. ſexto concludo.*

Declara quinto, ex abundãti, quod 14 forſan, & in Regno, & extra deſeruire poſſet, quòd ſi ob non petitam inueſtituram, ius tertio eſſet quęſitum ſuper dicto feudo, cuius inueſtituræ, vel releuij ſolemnia non fuerunt intrà legitima tẽpora explicata, adhuc per nouam inueſtituram factam poſt pœnam, non intelligitur Dominus præiudicaſſe iuri, quod forſan tertio eſſet acquiſitum ob inueſtituram non petitam, & releuium non ſolutum in tempore, *Andr. de Iſern. in cap.* 1. *quo temp. miles, vbi Aluarot. Præpoſit. Afflict. cæteriq; & ex Curtio, Iacobin. tenet Ludolphus Schrader. d. loco par.* 6. *cap.* 2. *num.* 80.

ARGVMENTVM.

Quid dicendum erit ſi à Vaſſallo Dominus poſt commiſſam pœnam duplicati releuij acceperit canonem feudalem, vel aliquid ex feudo, tamquam ex feudo, ſi vel nè pœnę remiſſio inducatur, quiduè ex alijs coniecturis. Affirmatiua ſuadetur ſententia, & quid de canone præterito, & quid ſi receperit cum proteſtatione. Et quid de canone futuro recepto per Dominum diſtinguitur. Et in debito etiam feudali recepto, & beneficio à vaſſallo? negatur quando ex neceſſitate Dominus reciperet, & idem ſi per alias coniecturas apparet Domini voluntas, nõ remiſiſſe pœnam caducitatis, vel releuij duplicati.

SVMMARIVM.

1 R*Eceptio canonis feudalis à Domino facta poſt pœnam commiſſam, an faciat*

Digitized by Google

ciat illam remiſti, dubitatur, & diſtinguitur.

2 *Dominus recipiens canonem feudalem à vaſſallo poſt pœnam commiſſam, videtur illam remittere.*

3 *Domino recipiente canonem feudalem præteritum ſimpliciter, poſt pœnam commiſſam, affirmant nonnulli pœnam eſſe remiſſam.*

Z *Domino recipiente canonem feudalem poſt pœnam commiſſam, negant nõnulli pœnam eſſe remiſſam.*

5 *Affirmatiua ſententia recipitur, reiecta Menoch. opinione.*

5 *Pœna caducitatis præſumitur remiſſa per receptionem canonis feudalis præteriti, ex Menoch. opinione.*

7 *Domino recipiente canonem feudalem præteritum cum proteſtatione, negant nonnulli pœnam remiſſam eſſe.*

8 *Contraria ſententia, vt pœna intelligatur remiſſa per canonis receptionem, refertur, & recipitur.*

9 *Dominus recipiens canonem futurum à vaſſallo poſt pœnam commiſſam, abſq; proteſtatione, videtur remittere.*

10 *Dominus, recipiens canonem futurum poſt pœnam commiſſam, videtur illam remittere, non obſtante Domini proteſtatione, ſed diſtinguitur.*

11 *Vaſſallo non diſcrepante à proteſtatione Domini, facta in receptione canonis, pœna nòn intelligitur remiſſa.*

12 *Vaſſallo diſcrepante à dicta proteſtatione Domini, videtur pœnam eſſe remiſſam, dum Dominus canonem feudalem receperit.*

13 *Dominus recipiens canonem feudalem futurum cum proteſtatione, nec diſcrepante, nec conſentiente vaſſallo, videtur pœnam remittere.*

14 *Dominus recipiens aliquid à vaſſallo vti vaſſallo, poſt pœnam commiſſam, intelligitur pœnam remiſiſſe.*

15 *Dominus recipiens partem aliquam debiti feudalis poſt pœnam commiſſã, adhuc intelligitur pœnam remiſiſſe.*

17 *Dominus recipiens à vaſſallo beneficia, vel benemerita poſt commiſſam pœnam, intelligitur illam remiſiſſe.*

17 *Dominus ex neceſſitate coactus, recipiens canonem, vel aliud à vaſſallo poſt commiſſam pœnam, non intelligitur illam remiſiſſe.*

18 *Pœnam remiſſam, vel non remiſſam eſſe ex coniecturis elicitur.*

QVÆSTIO X.

DEclaratũ hucuſq;
extitit, ſi vel nè
pęna duplicati re
leuij per receptio
nem, præſtatio-
nemq; ſeruitiorũ,
item renouatio-
nem inueſtituræ,
& alijs ex cauſis intelligatur remiſſa, &
1 ſuo cuiq; caſui, accommodaui germa-
nam reſolutionem. Quærunt inſu-
per DD. quid ſi Dominus non recepe-
rit ſeruitia feudalia, nec inueſtituram
fecerit, ſed tantum canonem feudalẽ,
quem debet vaſſallus, vel aliquid ex
dicto feudo receperit, vt ex re feudali,
an hoc caſu pęna remiſſa intelligatur.

Videbatur namque dubitandum ex
omnibus rationibus adductis in ſupe-
rioribus quæſtionibus, quas ſupra re-
tulimus ad tollendam præſumptionẽ,
nè Dominus pœnam videatur remi-
ſiſſe.

Tamen ſi rectè intueor indicẽ quæ-
ſtionis, ille habet duplex caput. Al-
terum de canone. Alterũ, ſi quid aliud
ex feudo, vt ex feudo recepit. Eſt itaq;
concluſio, antequam ad ſpecialem in
dictorum capitum deueniam explica-
2 tionem, quòd Dominus recipiendo
canonem à vaſſallo reſpectu feudi de-
bitum poſt pœnam caducitatis com-
miſſam, vt ſic duplicatum releuium
remiſiſſe intelligitur, hæc eſt commu-
nis concluſio, quam tenuere *gloſ. Bart.
Bald. cæteriq; paſſim in l. 2. C. de iure em-
phit.* eſtq; recepta opinio Canoniſta-
rum, *vt gloſ. Zabarell. Imol. cæterorumq;
in cap. potuit extra de locato, Menoch. de*
recu-

teuta recipiente canonem poſt commiſsam caducitatem. Et in dubio Domini ignorantia præſumēda eſt. Idem in Domino dubitante. Quæ omnia, ceſsant, ſi geminatas fecerit inueſtituras poſt pęnam commiſsam.

S V M M A R I V M.

1 *Seruitia poſt pænam commiſſam recepta ex errore, vel ignorantia Domini ignorantis pænam commiſſam eſſe, non inducunt remiſſionem duplicati releuij.*

2 *Deciſio refertur Regiæ Cameræ condemnantis vaſſallum ad duplicatum releuium, non obſtante, quod ſoluerit adobā.*

3 *Ignorantia Domini debet eſſe craſſa, vel ſupina, vt inducat pæna remiſſionem, ex communi Doctorum ſententia.*

o *Error Domini debet eſſe probabilis, & iuſtus.*

5 *Dño dubitante, an ſi vel nē fuerit cōmiſſa pæna, & recipiente ſeruitia, non induci remiſſionem duplicati releuij, probatur & num. 10.*

6 *Dubitatio Domini non debet eſſe craſſa, vel ſupina.*

7 *Dñs recipiēdo, vel canonē penſionem poſt pænam commiſſam, cenſetur remictere caducitatem, dummodo ſciuerit inueſtituram non petitam in tempore.*

8 *Seruitia recepta per Dominum poſt pænā commiſſam, præſumuntur ex ignorantia, & errore recepta eſſe.*

9 *Domini ignorantis, deficit conſenſus remictendæ pæna.*

10 *Præſumptio ignorantiæ ceſſat ex geminatis inueſtituris.*

QVÆSTIO VII.

Svbnectendæ nonnullæ erunt quæſtiones ad præcedentem, declarantes eam, quarum prima illa præcæteris eſt, ſi recepta ſeruitia, probentur
1 fuiſse recepta ex errore, vel ignorantia, nempè, quod fiſcus ignorabat pęnam duplicati releuij eſse commiſſam ob releuium non ſolutum, & inueſtituram nō petitam in tempore, adeò vt Dominus ignorauerit, vel errauerit pęnam eſse commiſsam, tunc quæritur, an poſt ſeruitia ſic præſtita, cenſeatur remiſsa pęna dupiicati releuij, & non eſse remiſsam pęnam ſupradictam, ſuadetur, quia ignorantia, ſiuè dubitatio Domini non patrocinatur ipſi, quominus per ſeruitij receptionē remiſſio inducatur, *vt tradit Bald. in cap. 1. num. 4. in princip. quo temp. miles, Ludolph. Schrader. de feud. par. 2. nonæ partis principalis ſectio 14. num. 30. verſ. ſi tamen, Alex. conſ. 13. col. fin. vol. 6. Hier. Grat. conſ. 2. num. 76. vol. 1.*

Quinimmò, vt omnis dubitationi
2 locus tollatur, ita fuiſse deciſum in
¶ caſu contingenti per Regiam Cameram in anno 1550. de qua deciſione meminit *Cæſar. Vrſill. deciſ. 129. nu. 11.* vbi deciſum refert tunc temporis, & ſeruatum, quod Lucius de Loffredo ſolueret duplicatum releuium, non obſtante, quod ſeruitia præſtiterit.

Quæ dicta, meo quidem iudicio, in-
3 telligenda ſunt: Primo, de ignorantia craſſa, & ſupina, quæ non excuſat Dominum, *argum. tex. in l. nec ſupina, l. regula, §. ſed facti, ff. de iur. & facti ignorant. Ludolph. Schrader. de feud. part. 6. cap. 2. num. 79. verſ. hæc tamen concluſio,* & ita intelligendam dijudico prædictā concluſionem, alias contradiceret cōmuni Doctorum ſcholæ, qui concludunt, vt ob receptionem ſeruitiorum facta à Domino ignorāte tempus eſse elapſum, vel inueſtiturā eſse petitam poſt tempus, pęnam non intelligi remiſsam, *prout docuere Bald. in cap. 1. n. 4. quo temp. miles, vbi Aluarot. num. 7. Præpoſit. num. 5. Martin. Laudenſ. num. 16. Afflict. nu. 42. cæteriq; vt ſunt Picus, Rauennas, Iacob. Ardizon. Iacobin. de Sancto Georgio, Curt. iun. Thom. de Marin. quos allegat, & ſequitur Roſental. d. loco concl. 61. num. 5. in gloſſ. D. cap. 6. Ludolph.*

Schra-

Schrader. de feud. par. 2. nonæ partis princ. ſectio 14. q. vlt. num. 30. Herm. Vult. de feud. lib. 2. cap. 11. nu. 46. fol. 175. Iacob. de S. Georgio in verbo qui quidem inueſtiti num. 38. Tiraquell. de vtroque retract. par. 2. §. 1. gloſ. 2. num. 59. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 95. num. 98. Iul. Clar. in §. feudum quæſt. 49. Grat. conſ. 2. num. 75. vol. 1.

Intellige ſecundo, hanc concluſio-
4 nem non ſolum in ignorantia, ſed etiã
in errore Domini probabili, ità intelligit *Bald. in d. cap. 1. quo temp. miles, vbi Aluarot. Præpoſit. Afflict. Raynaud. Curt. iun. Iacobin. cæteriq; quos ſupra allegaui, in d. cap. 1. quo temp. miles, & Intrigliol. Henrich. à Roſental d. loco concluſ. 61. nu. 5. & lit. D. Schrader. d. par. 6. cap. 2. nu. 79. Gratus d. conſ. 2. num. 75. lib. 1.* Dummodo, vt dixi, talis ignorantia, vel error fuerit probabilis, & iuſtus, ſiue iuſta ignorantia, & cauſa, non autem craſſa, vel ſupina, vt annuunt ſupra citati DD.

Intellige tertio, etiam ſi Dominus
5 dubitauerit ſi, vel nè pœna fuerit cõ-
miſſa, tunc enim remiſſio non inducitur, *ita Iacobin. de S. Georgio in verbo qui quidem inueſtiti num. 38. Ludolph. Schrad. d. loco num. 30. verſ. idem quoq; iuris, Roſental. ibidem num. 5. Bal. in d. cap. 1. quo temp. miles num. 4. Aluarot. d. loco nu. 7. Martin. Laudenſ. nu. 6. Rauenn. Raynald. Iacobin. cæteriq; ſupra allegati, Io. Borcholtem,* & poſt alios allegatos in præcedenti quæſtione, ità tenet, & firmat *Roſental. d. cap. 6. nu. 5.* dummodo hæc du-
6 bitatio non fuerit craſſa, vel ſupina,
prout ita intelligunt præfati DD. maximè *Ludolph. Schrader. d. loco, verſ. ſi tamen. & par. 6. cap. 2. num. 73. verſ. hoc tamen, & ſupra dixi in hac ead. quæſt. Grat. d. conſ. 2. num. 7. vol. 1.*

Et in emphiteuta, ita tenet *Iaſ. in*
7 *d. l. 2. n. 126. C. de iure emphit. & n. 130*
in fin. quibus in locis concludit Dominum recipiẽtem canonem, ſeù penſionem ab emphiteuta, præſumi remittere pœnam, dummodo ſciuerit inueſtituram non eſſe petitam tempore debito, *ex doctrina Cyni, Bald. & Imol. in l. Mauius, §. duobus, ff. de legat. 2. Speculat. tit. de locato. §. nunc aliqua, verſ. vigeſimotertio, Bald. in d. cap. 1. ſupra allegato, Alex. d. conſ. 14. vol. 5. Ant. de Butr. conſ. 20. incip. viſis pactis.*

Subintellige prędicta in tertio caſu
8 in dubio, an ſi Dñus ignorauerit, vel
non, vt ſit præſumendum Dominum ignoraſſe, & ignoranter recepiſſe ſeruitia, *ita Alex. conſ. 105. lib. 3. & conſ. 13. num. 17. lib. 6. Ruin. conſ. 79. num. 14. & 15. vol. 5. Ludolph. Schrader. dicto loco, Vult. d. cap. 11. num. 46. poſt Frecciam lib. 2. de author. Baron. q. 28. Berous conſ. 116. num. 14. vol. 1.*

Huius autem ſententiæ, adducunt
9 rationes, quia Dominus ignorando, ſi-
uè iuſtè, ſiuè iniuſtè, ſemper eius conſenſus deficit, *l. nihil conſenſui, ff. de reg. iuris, Gratus d. conſ. 8. num. 76. vol. 1.* cum iuri ſuo ignorans non videatur renunciaſſe, *l. mater decedens, ff. de inoff. teſt. Roſental. d. cap. 6. concl. 61. lit. D.*

Intellige quarto, vt ſi Dominus du-
10 bitet an pęna ſit commiſſa, & ſic tem-
pus lapſum, adhuc non intelligatur pœnam remiſiſſe, ſiuè culpam, *ita concludit Martin. Laudenſ. in d. cap. 1. n. 16. quo temp. miles, Iacob. de S. Georgio in d. verbo quiquidem inueſtiti nu. 38. Io. Borcholten de feud. cap. 8. num. 15. Vult. d. lib. 1. cap. 12. num. 46. Roſental. d. concl. 61. num. 5. in lit. E, vbi alios allegat Aluarot. Bald. Præpoſit. & alios.*

Intellige quinto, errorem, ignoran-
11 tiam, vel dubitationem non procede-
re, nec Domino patrocinari, & ſi iuſtũ, ſi poſtea inueſtierit, & poſt vnam inueſtituram, fecerit aliam, & ſic duas, tũc enim ex geminatis actibus ceſſant præſumptiones prædictę, *ita ex Decio conſ. 185. num. 13. Roſental. d. loco lit. E, in fine.*

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Seruitia, canonem, vel aliud recipiente Domino à Vaſſallo, poſt commiſſam pœnam duplicati releuij, proteſtatione præmiſſa, vt per receptionem nullū Domini inferatur prȩiudicium iuribus, an hoc caſu pȩna cenſeatur remiſſa? declaratur, de proteſtatione generali, & de particulari expreſſa differitur, lateque Vltramontanorū, & Citramōtanorum inuicem diſſidentium ſentētiæ, ex Iaſone concordantur. Et quid in emphiteuta, & quid data prȩſcriptione, diſtinguitur de ſeruitio recepto, ſi præteritum fuerit, vel futurum. Et quid Vaſſallo non acquieſcēte tali proteſtationi. Et quid de ſeruitio, vel pēſione recepta per theſaurarium generalem, vel miniſtrum Domini, ac etiam ſi ſeruitium fuerit paruum.

SVMMARIVM.

1 *PRoteſtatio Domini in receptione ſeruitij circa ſua iura, an impediat remiſſionem pœnæ.*

2 *Proteſtatio Domini in receptione ſeruitij, dupliciter poteſt fieri.*

3 *Proteſtatio Domini generaliter facta in receptione ſeruitij, vel renonatione inueſtituræ, &c. non inducit pœnæ remiſſionem.*

4 *Proteſtatio Domini ſpecialiter facta in receptione ſeruitij, vel renouatione inueſtituræ, &c. non inducit pœnæ remiſſionem, & num, 5.*

6 *Proteſtatio generalis à Domino facta, non impedit remiſſionem, ex ſententia aliorum, & num.10.*

7 *Proteſtatio ſpecialis à Domino facta, nec impedit pœnæ remiſſionem, probatur ex ratione, & num.10.*

8 *Proteſtatio facta à Domino in receptione ſeruitij poſt pœnam, dicitur contraria facto, & declaratur.*

9 *Proteſtatio facta à Domino recipiente canonem ab emphiteuta, dicitur contraria facto.*

10 *Clauſula, ſaluis iuribus noſtris, appoſita à Domino in receptione ſeruitij, vel aliorū poſt pœnam commiſſam, intelligitur præter expreſſa, & cogitata.*

11 *Clauſula, ſaluo iure noſtro, in renouatione inueſtituræ, non comprehendit ius præſcriptionis interruptæ, ſed alia iura incogitata.*

12 *Felonia commiſſa intelligitur remiſſa à Domino per receptionem ſeruitiorum à vaſſallo, & remiſſionem induci, non obſtante clauſula, ſaluo iure noſtro.*

13 *Proteſtatio in receptione ſeruitij, continet contrarietatē, nēpè volo te habere vaſſallum ob ſeruitia recepta, & nolo te habere vaſſallum per priuationem.*

14 *Diſtinctio Iaſon. ſequenda eſt in hac controuerſia.*

15 *Dominus recipiens ſimplex releuium, poſt pœnam duplicati releuij commiſſam, videtur morā vaſſalli purgare, ſecus ſi de releuio duplicato fuerit proteſtatus.*

16 *cum proteſtatione generali, non videtur pœnam remictere, & ratio affertur.*

17 *ſeruitium à vaſſallo poſt pœnā duplicati releuij, vel caducitatis, ſiuè debitum, ſiuè debendum, ſemper ſibi præiudicat, niſi ex ignorantia recepiſſet.*

18 *Proteſtatio Domini, tunc nocet vaſſallo ſoluenti, quando vaſſallus acquieuerit tali proteſtationi.*

19 *Vaſſallus diſſentiens à proteſtatione facta à Domino, debet audiri.*

20 *Receptio ſeruitij, vel penſionis facta per Generalem Theſaurarium, vel alium Regis Miniſtrum, in caſu prædicto præiudicat Domino circa duplicati releuij pœnam.*

22 *Receptio partis ſeruitij, adhuc inducit pœnæ remiſſionem.*

QVAE

QVAESTIO VIII.

1 SEcundo principaliter ad illam ſupra excitatam quęſtionem, declaratiuè ſequētem accommodes, ſi vel nè proteſtatio Domini in receptione ſeruitij, &c. nè iuribus ſuis vllum inferatur præiudicium, impediat quin intelligatur remiſſa pœna duplicati releuij, & ſic feudi amiſſionis.

Et in hoc caſu diſtinctiùs procedēdo, vt magis veritati accedamus, dicas quod in tali caſu proteſtatio dupliciter poteſt conſiderari, & fieri, nempè
2 generaliter, ſiuè tacitè, & ſpecialiter, ſiuè expreſsè, pròut diſtinguit *Herm. Vult. de feud. d. lib.* 1. *cap.* 10. *n.* 62.

Generaliter eſt, quando Dominus
3 recipit ſeruitia, & inueſtit, vel alia facit in vaſſalli fauorem, poſt pœnam cōmiſſam, dicendo, ſaluis iuribus noſtris, tunc enim licet Dominus ſciat pœnā eſſe commiſſam ob lapſum temporis, videtur Dominus per eam clauſulam, ſaluis iuribus, proteſtari, quod non intendit remictere pœnam duplicati releuij, *ita ex Rainald. in d. cap. Imperialem*, §. *inſuper, col. vlt. de probib. feud. alienat. per Federic. & poſt Iacobin. in d. verbo qui quidem inueſtiti col. x. tenet in punčto Capyc. in inueſtit. feudal. in verbo iuribus noſtris, Vult. de feud. lib.* 2. *cap.* 11. *num.* 65. *Syluan. de feud. recognit. quæſt.* 81. *in principio, Ludolph. Schrader. de feudis par.* 2. *nona partis principalis ſectio* 14. *num.* 31. *& hanc ſententiam docuit Iſern. in cap.* 1. *num.* 60. *de probib. feud. alienat. per Frideric. Thom. de Marin. de generib. feud. tit.* 2. *num.* 60. *glo.* —— *tit.* 1. §. 3. *num.* 119. *&* 130. *Iaſ. in d. l.* 2. *num.* 131. *C. de iure emphit. Decius conſ.* 185. *n.* 14.

Specialiter, ſiuè expreſsè fit prote-
4 ſtatio, quando Dominus exprimit per verba expreſsa, dicendo, vt nullum ſibi inferatur præiudicium per receptionē ſeruitij, canonis, vel alterius rei, iuri illi, quod habet contra vaſſallum prò caducitate, ſiuè pœna duplicati releuij, de qua proteſtatione loquuti ſunt DD. infra allegandi, & hoc caſu dixerunt, quod pœna per talem proteſtationem non intelligatur remiſsa, *prò vt fuit Bald. in d. cap.* 1. *quo temp. miles num.* 4. *&* 6. *Aluarot num.* 7. *Matth. de Afflict. num.* 41. *& ſeq. Martin. Laudenſ. ſub num.* 15. *Petr. de Rauen. & Picus ſub num.* 28. *Præpoſit. num.* 4. *prout aduertit, & refert Roſental. d. concl.* 41. *num.* 6. *in gloſſ. F. cap.* 6.

Sed ab hac ſententia diſcedit ibi
5 *Roſental.* & modificatè illam intelligit *Schrader. d. loco p.* 2. *nona par. principalis ſectio* 14. *num.* 31. *verſ. vigeſimo primo concludo, Vult. d. loco*, etiam modificatè intelligit, & ab ea diſcedit *glo.* —— *tit.* 1. §. 14. *num.* 1. *&* §. 30. *nu.* 130. *Menoch. de recuperand. poſſeſſ. remed.* 9 *n.* 158 *& de præſumpt. lib.* 3 *cap.* 112. *Decius conſ.* 460. *nu.* 4. *Ruin. conſ.* 151. *nu.* 12. *lib.* 2.

Contrariam ſequuti ſunt ſententiā
6 nōnulli, vt facta proteſtatione per Dominum, adhuc pęna remiſsa intelligatur, ſiuè proteſtatus fuerit per verba, ſaluo iure, pròut fuerunt *Hartam. Piſtor. lib.* 2. *par.* 2. *q.* 48. *num.* 32. *de feud. Schrader. de feud. par.* 6. *cap.* 3. *n.* 26. *& in punčto nu.* 37. *vbi rationes adducit, Henrich. à Roſental. d. loco concl.* 61 *nu.* 8. *lit. F.* dicens, quod ipſe vix crediderit contrariam ſententiam, *Herm. Vult. lib.* 2. *cap.* 11. *num.* 65. vbi hanc contrariam veriorē exiſtimat *Laurent. Syluan. de feud. recognit. q.* 81. vbi hanc contrariam veram autumat, etiam in emphiteuta *Iaſ. in d. l.* 2. *nu.* 127. *C. de iure emphit. Decius conſ.* 185. *nu.* 14.

In proteſtatione expreſsa, vt per eā
7 factam in receptione ſeruitij, nullum inferatur præiudicium vaſſallo, adeò ut caducitas, ſiuè pęna adhuc remiſsa intelligetur, docuerunt *Aluarot. in d. cap.* 1. *num.* 7. *quo temp. miles, vbi Præ-*

Digitized by Google

poſit. Affl. Petr. de Rauenn. Martn. Laudenſ. Picus, Ardizon. Blanc. Iacobin. Decius, Vulteus, cæteriq; ſupra allegati per me, & per Roſental. d. lit. F, qui *nu.* 8. hanc docendo ſententiam, rationem aſſignauir, vt iam dixi.

Rationes autem illorum, qui tenent
8 in proteſtatione expreſsa, adhuc intelligi pęnam remiſsam; illæ potiſſimæ ſunt, quia hæc proteſtatio eſt contraria facto, cum factum Domini in recipiendo ſeruitium, declaret velle vaſſallum habere, vt vaſsallum, & poſtea eodem tempore per proteſtatione,m dicere, nolo te habere vaſsallum, hæc duo eodem tempore concurrere non poſsunt, nempè præſtare ſeruitia, vt vaſsallus, & non haberi, vt vaſsallus, pròut declarant, & rationem aſſignant *Syluan. de feud. recognit. d. q.* 91. *quem ſequitur Roſental. ibidem num.* 7. *Vult. d. num.* 65. *Borcholten cap.* 8. *num.* 23. *Iaſ. in d. l.* 2. *ſupra alleg. num. Hartam. Piſtor. lib.* 2. *p.* 2. *q.* 32.

Hanc eandem ſentẽtiam in emphi-
9 teuſi docuere Roſẽtal. reprobata Bartoli ſententia *ibidem num.* 8. *Iaſ. in d. l.* 2. *num.* 128. *C. de iure emphit. Gigas de penſionibus q.* 73. *Iul. Clar. in* §. *emphiteuſis q.* 10. *num.* 21. *vbi communem appellat, Aurel. Corbul. de jure emph. cauſa* 15. *amictend. & hanc communem exiſtimat Roſental. ibidem lit. H,*

Rationes illorum, qui dicunt in pro-
10 teſtatione tacita, ſiuè generali per verbum, ſaluo iure noſtro, intelligi remiſſam pęnam, illa non obſtante, adducunt, quia clauſula illa, ſaluo iure noſtro, intelligitur expreſsa in contractu facta per Dominum, vt comprehendat omnia alia iura, non expreſsa in contractu facto per Dominum cum vaſsallo, non autem comprehendat ea, de quibus agitur, vt declarat *Andr. de Iſern. in cap.* 1. *col.* 4. *qui ſucceſſ. teneant. Capyc. in verbo ſaluo iure noſtro, & poſt Thom. de Marin.* per eum allegatũ, hanc rationem adducit *Hart. Piſtor. d. q.* 48. *num.* 37. *eumq; ſequitur Alciat. in tract. de præſumption. regul.* 2. *præſumpt.* 28. *num.* 4. *gloſ.* —— *loco ſupra allegato num.* 119. dixitq; quod clauſula generalis, ſaluo iure ſuo, ſolum ea de quibus Dominus, & vaſsallus non cogitarunt comprehendit, & ideò cum dominus ſolum de pęna remictenda, vel non, cogitet dicendum eſt ad eam non referri, pròut affirmat *Decius d. conſ.* 185. *num.* 4. *verſ. & ideo iſta neceſſaria reſeruatio,* —— *d.* §. 44. *nu.* 27. *Grammatic. deciſ.* 66. *nu.* 54. *Vrſill. dec.* 112. *nu.* 9. *& dec.* 355. *Georgius Natta conſ.* 403. *num.* 7. *vol.* 2.

Hãc rationem approbauit *Ludolph. Schrader. de feud. p.* 6. *cap.* 3. *num.* 36. dum loquendo de præſcriptione in feudo, quod vaſsallo conceſſit, & non tradidir, vel tradidit, & illud receperit & deinde per ſpatium aliquod poſsederit, adeòut præſcriptio locum haberet, quòd ſi Dominus de nouo inueſtiret dictum vaſsallum, & in inueſtitura dixerit, ſaluo iure noſtro, quod hæc clauſula non refertur ad ius præſcriptionis interruptæ, ſed ad alia iura incogitata, dum principaliter de hoc, nempè de pręſcriptione fuerit cogitatum, cum, ea non obſtante, fuerit vaſſallus inueſtitus, vt ex multis ibi allegatis, comprobat *Ludolph. Schrader ibi in fine numeri,* & præſertim ex authoritate *Bald. in cap. quæ in Eccleſiarum num.* 33. *extra de conſtitution.* quem ſequitur *Iaſon in d. l.* 2. *num.* 131. *C. de iure emphit.* dicentes in caſu contingẽti, quod ſi Dominus poſt feloniam cõmiſſam, reſtituat vaſſallum, & ad ſeruitia illum recipiat, cum clauſula prædicta, ſaluo iure noſtro, tunc ipſa felonia videtur remiſſa, *ità Schrader d. loco num.* 37. & etiam ex authoritate *Signorol. de Homod. conſ.* 75. *verſ. venio ad decimum principale, Barbat. conſ.* 21. *n.* 16. *lib.* 2. *Boer. deciſ.* 143. *num.* 11. *quibus poſt Schrader. addo Roſental. d. loco in gloſell. F.*
13 *in fine.* Rationem aſſignat *Piſtor. d. loco num.* 32. quia ſi aliter hanc clauſulam intelligeremus, ſequeretur contrarie-

tas quædam, nempè habere vaſſallum
vt vaſſallum, & dicere, nolo te habere,
vt vaſſallum, *argum. tex. in l. ſi debitor,
§. 1. ff. quib. mod. pign. vel hipoth. contrah.*
& per alia iura ibi allegata.

Quid dicendum in hac controuer-
14 ſia? ego verò dicam eſſe ſequendam
diſtinctionem *Iaſ. in d. l. 2. num. 126. C.
de iure emphit.* quam & ſi in emphiteu-
ta Iaſ. diſtinxit, nos accõmodabimus
quæſtioni noſtræ, tum quia Iaſ. vtitur
terminis feudorum, tum quia diſtin-
ctionem prædictã in vaſſallo accõmo-
dauit *Paris de Puteo de reintegr. feud. cap.
60. per totum*, quam diſtinctionem eſt
etiam ſequutus in vaſſallo, *Roſental. d.
concl. 61. num. 8.* & propriè *in gloſſel. H*,
vbi alios allegat, qui hanc Iaſ. ſenten-
tiam, (reiecta Bartoli opinione) ſequũ-
tur, prout fuit *Iul. Clar. in §. emphiteuſis
q. 10. num. 21. Corbul. Ruin. & alij, Me-
nocb. præſumpt. lib. 3. præſumpt. 112. per
totam.*

Eſt namq; diſtinctio Iaſ. multa com-
15 prehendens membra, ego autem re-
ducam in quantum facit ad materiam
noſtram.

Diſtingue, aut Dominus poſt lapsũ
15 tempus, & ſic facto caſu pœnæ dupli-
cati releuij, receperit à vaſſallo ſim-
plex releuium, tunc ſi recepit ſimplici-
ter, videtur vaſſallum moram purgare,
& amplius duplicatum non poſſe peti,
niſi ignoranter accepiſſet. Si verò fuit
proteſtatus expreſsè, ſaluo iure petẽ-
di duplicatum releuium, tunc ſumus in
claris, vt duplicatum releuium debea-
tur, *Roſental. d. loco lit. H, in fine, & nu.*
16 *8.* Si verò receperit cum proteſtatio-
ne generali, per verba, ſaluis iuribus
noſtris, & quia hæc clauſula non po-
teſt verificari, niſi in ſolutione dupli-
cati releuij, tunc habetur prò expreſſa,
& Domino ſic proteſtanti talis recep-
tio non præiudicat, *ità Paris de Puteo
dicto loco num. 4. ibi, & ſi cum prote-
ſtatione ſui iuris*, & hùc applicantur
termini de ſeruitio præterito, ac ceſſo
ante tempus commiſſæ pœnæ, de quo
DD. prædicti.

Aut loquimur de ſeruitio futuro,
exacto per Dominum à Vaſsallo poſt
17 tempus commiſsæ pœnæ, & tunc ſiuè
ſit ſeruitium ceſsum, ſed poſt tempus
pœnæ, ſiuè ſit ſeruitium debendum,
sẽper enim, quod Dominus in tali caſu
receperit, ſemper ſibi præiudicat circà
ſolutionem duplicati releuij, ſiuè pro-
teſtatus expreſsè, ſiuè tacitè, ex ratio-
nibus anteà adductis, niſi vel ignoran-
ter recipiat, vel alias, vt ſupra, & ita
eſt veritas, dicit *Iaſ. d. num. 126. verſ.
tertio caſu, Paris de Puteo dicto loco num.
4. & 8.*

Declara illud caput diſtinctionis, in
18 quo dicitur, quod proteſtatio Domini
nocet Vaſsallo, tunc demùm procede-
re, ſi vaſsallus acquieſceret tali prote-
ſtationi per Dominum factæ, *ita gloſ. in
l. ſi fideiuſſor, in princip. in verb. recuſare,
ff. qui ſatiſdar. cogant. Præpoſit. in cap. ſo-
licitudinem col. 21. verſ. ſexto fallit, extra
de appellat. Laurent. Syluan. de feud. reco-
gnit. q. 81. nu. 1. verſ. ſuperiorem tamen
limitationem, Roſental. d. loco, in gloſſell. G.
Menocb. lib. 2. præſumpt. 46. num. 5. &
præſumpt. 112. num. 20. lib. 3. num. 22.*
19 quia ſi diſsentiret, eſset audiendus ad-
uerſus talem proteſtationem, *ità Iaſ. in
d. l. 2. num. 127.*

Declara ſecundo, hanc concluſio-
20 nem, vt non ſolum procedat in recep-
tione ſeruitij feudalis, ſed etiam ſi re-
ceperit penſionem ex feudo, *ità Decius
conſ. 138. num. 6. Menocb. præſumpt. lib.
3. num. 13. præſumpt. 112. Roſental. d.
concluſ. 61. num. 4. poſt Corbul. ibi allega-
tum.*

Declara tertio, hanc quæſtionem,
21 & alias ſupradictas procedere non ſo-
lum in ipſo Domino, ſed etiam in ſuo
Theſaurario, vel alio Domini Mini-
ſtro, cui eſset commiſſa libera admini-
ſtratio, quia in ipſo procedunt ea, quæ
diximus in Domino, *ità Menocb. d. loco
num. 16. & ſeq.* vt in hoc Regno ha-
bemus Viceregem, & Regiam Camerã
Summariæ.

Declara tamen etiam ſi Dominus

22 receperit partem ſeruitij, vt remiſſa cenſeatur pœna, *ità ex Ludolph. Schrader. teneo ego ſupra q. 1. p. 2. & q. 9. p. 3.*

ARGVMENTVM.

Per nouam inueſtituram à Domino factam Vaſſallo, poſt diem pęnę cõmiſſę, an cenſeatur pœnam duplicari releuij remiſſam à Domino inueſtiente proponitur. Et affirmatiua ſuadetur ſententia, eaque ampliatur, etiam in Domino vocante vaſſallum ad inueſtituram ſuſcipiendam, vel petendam, niſi ex errore, vel ignorantia hoc feciſſet Dominus, vel niſi bis, atque iterum inueſtiret, & vaſſallo proteſtationem non obeſſe, ſi fuerit inueſtitus, etiam in inueſtitura præſumpta, niſi ex hac noua inueſtitura tertio inferretur pręiudicium aliquod?

SVMMARIVM.

1 *INueſtitura non ſolet expediri in perſona hæredis, niſi ſoluto releuio.*

2 *Succeſſor antequam ſibi inueſtietur terra, quæ eſt camera reſeruata, ſoluere ſolet medietatem releuij etiam intrà annum, & adhuc non expedita inueſtitura.*

3 *Inueſtitura facta poſt pœnam duplicati releuij commiſſam, an præiudicet Domino, & proſit vaſſallo.*

4 *Dominus inueſtiendo de nouo vaſſallum, poſt pœnam commiſſam, videtur pœnam remittere, ex communi Feudiſtarum ſententia.*

5 *Vaſſallus per nouam inueſtituram, recipitur in obedientiam, & gratiam Domini.*

6 *De alijs rationibus remiſſiuè.*

7 *Pœna duplicati releuij, & ſic caducitatis, intelligitur remiſſa, etiam ſi Dominus denunciauerit vaſſallo, vt veniat ad petendam inueſtituram.*

8 *Inueſtitura facta ex iguonrantia, vel errore, non præiudicat Domino.*

9 *Dominus dubitans ſi vel nè pœna cõmiſſa fuerit, & adhùc inueſtiens, videtur pœnam remittere.*

10. *Inueſtitura geminata inducit remiſſionem pœnæ.*

11 *Ex geminatis actibus, ceſſat ignorantia, vel dubietas.*

12 *Proteſtatio Domini non officit vaſſallo, habenti inueſtituram geminatam.*

13 *Inueſtitura præſumpta poſt pœnam, adhuc facit remittere pœnam duplicati releuij.*

14 *Inueſtitura, ſiuè ſeruitij receptio poſt pœnam, ſi præiudicat Domino, non intelligitur præiudicare tertio, cui forſan ius quæſitum eſſet poſt pœnam commiſſam.*

QVÆSTIO IX.

1 LIcet hęc quęſtio non tam facilè euentura eſt in hoc Regno, cũ fiſci patronus, & Regalis Patrimonij Præſides in hoc Regno ſoliciti ſint, vt numquam noua ſucceſſori expediatur inueſtitura, niſi ſoluto prius releuio, pròvt ſonant verba conſtitutionis, vel ſaltem medieta-
2 tis releuij, quando intra annum vellet hæres poni facere terram in ſui caput ad finem, vt illam nominare poſſit pro Camera reſeruata, vt mihi retulerunt eſſe practicatum in inteſtatione Terrę Piſticij ob mortẽ D. Berardini de Cardenas in perſonam D. Ioannis de Cardenas eius filij, quę Terra Piſticij erat Camera reſeruata. Tamen quia, & aliquando hoc euenire poteſt ex errore, vel ignorantia, vel ex voluntate Principis. Quæro quid in quidditate iuris de hoc ſentiendum, ſi vaſſallus non ſoluto releuio in tempore, nec petita inueſtitura intrà legitima tempora, fuerit à Domino inueſtitus, an inueſtitura prædicta de nouo facta poſt pœnã cõmiſſam, vaſſallo patrocinetur, quin pœna duplicati releuij exigi nõ poſſit, vt iam commiſſa. Hanc

Hanc quæſtionem excitauit *glo.in cap. 1. in verbo & mentem, in fine, verſ.*
4 *& pone, quo temp. miles*, quod ſi Dominus inueſtiat vaſſallum poſt annum, & diem, videtur remiſiſſe ingratitudinē, *ex l. poſt diem, ff. de leg. commiſſ. & l. fin. ff. de eo, quod cert. loco, quibus addo tex. in l. Celſus, ff. de recept. arbit.* & ex gloſ. authoritate, firmarunt hanc concluſionem in puncto infra allegandi DD. vt Dominus inueſtiendo de nouo Vaſſallum poſt pęnam commiſſam, & ſic poſt annum, & diem, vel menſē, ſi miles,&c. vt omnino intelligatur remiſiſſe pœnam, in quam cucurrit ob non petitionem inueſtituræ, & releuij ſolutionem, *vt fuerunt DD. in cap. 1. quo temp. miles, vbi Laudenſ. num. 9. Aluarot. num. 7. in fine*, inquens, quod ita omnes ibi ſentiunt, prout ſunt DD. quos allego infra q. 32. hac ead par. & poſt Citramontanorum ſententiam, vt fuit *Nicol. de Neap. Andr. de Iſern. Afflict. num. 113. Præpoſit. num. 4. in d. cap. 1. quo temp. miles, Thom. de Marin. de generibus feud. tit. 2. par. 2. de feud. ex pacto num. 80. Iul. Clar. Frecciam, cæteroſque* loquentes, tam in ſeruitio recepto, quam in renouatione inueſtituræ, docuerunt Vltramōtani in puncto huius quæſtionis, pròut fuit *Ioannes Raynald. in cap. 1. §. præterea ſi quis num. 29. de prohib. feud. alienat. per Federic. Iacobin. in verbo qui quidem inueſtiti num. 38. Io. Blanc. in epitom. feudal. par. 2. num. 111. Laurent. Syluan. de feud. recognit. q. 80. & 81. Ludolph. Schrader. de feud. par. 6. cap. 2. nu. 78. nona par. princip. ſect. 14. nu. 23. verſ. ſeptimo concludo, ante ipſum Vldaric. Zaſius de feud. par. 10. num. 73.* vbi permultos allega', hanc ſequentes ſentētiam, & poſt eum, *Herm. Vult. de feud. lib. 2. cap. 12. num. 65. verſ. verior*, & horum omnium nouiſſimè hanc ſentētiam ex multis allegātis *in gloſſ. A*, tenet, & fundat *Henrich. à Roſental. de feud. cap. 6. tit. quib. mod. feud. acquir. concluſ. 61. num. 1. & 8.* qui in puncto non petitæ inueſtituræ loquitur.

Ex rationibus autem per DD. ipſos
5 adductis, illa mihi potiſſima videtur, nam per inueſtituram de nouo factam poſt pœnam commiſſam, vaſſallus recipitur ad obediētiā,& gratiā ſuā, ideò videtur remictere omnem pœnam, prò ut conſiderauit *Decius conſ. 460. viſo puncto, & Tiber. Decian. conſ. 76. nu. 10 Roſental. d. loco in gloſſ. A, in fine.*

Alias rationes, ſi quis velit percun-
6 ctari, videat DD. ſupra allegatos, ex quibus aliam, deducunt, *ex d. l. poſt diem*, & alijs iuribus, ſupra allegatis, ad confirmationem concluſionis, & gloſę.

Declara primo hanc concluſionē,
7 non ſolum ſi Dominus in effectu inueſtiſſet, ſed quod potius eſſet, ſufficere ſi Dominus tantum denunciaſſet vaſſallo, vt peteret, vel ad petendum veniret inueſtituram, *ita Alexan. conſ. 96. num. 11. & 12. lib. 1. ex Raynald. & Aluarot. tenet Vult. d. loco nu. 45. verſ. item ſi denunciauerit*, hanc eamdem declarationem, tenet expreſsè *Henrib. à Roſental. d. cap. 6. concl. 61. num. 2. & gloſſ. B. Ludolph. Schrader. d. par. 9. 2. par. principalis ſectio 14. num. 23. verſ. decimo concludo, & par. 6. cap. 2. num. 79. & ſupra dixi.*

Declara ſecundo, hanc concluſio-
8 nem non procedere ſi Dominus inueſtijſſet Vaſſallum iuſto ductus errore, vel ignorantia, dummodo non fuerit ignorantia craſſa, vel ſupinus error, *ex l. nec ſupina, & l. regula, ff. de iur. & fact. ignorant. cum concordant.* ita ſupradictam concluſionē declarando limitat *Schrader. d. par. 6. cap. 2. num. 79. verſ. hæc tamen concluſio*, vt ſi dominus ignorauerit pœnam eſſe commiſſam, vel crediderit releuium eſſe ſolutum, non ſibi præiudicat, vt tenet, & fundat *Roſental. d. loco num. 5.* vbi *lit. D*, innumeros allegat Doctores hanc tenentes ſenten-
9 tiam; qui ampliat etiam ſi Dominus dubitauerit, ſi vel nè pœna fuerit cōmiſſa, vt tunc non procedat ſupradicta concluſio, *ità ex Aluarot. Præpoſit. Rauenn. Martin. Laudenſ. Borchol. cæteriſq;*

ciat illam remiſiſſe, dubitatur,& diſtinguitur.

2 *Dominus recipiens canonem feudalem à vaſſallo poſt pœnam commiſſam, videtur illam remiſiſſe.*

3 *Domino recipiente canonem feudalem præteritum ſimpliciter, poſt pœnam commiſſam, affirmant nonnulli pœnam eſſe remiſſam.*

Z *Domino recipiente canonem feudalem poſt pœnam commiſſam, negant nōnulli pœnam eſſe remiſſam.*

5 *Affirmatiua ſententia recipitur, reiecta Menoch. opinione.*

5 *Pœna caducitatis præſumitur remiſſa per receptionem canonis feudalis præteriti, ex Menoch. opinione.*

7 *Domino recipiente canonem feudalem præteritum cum proteſtatione, negant nonnulli pœnam remiſſam eſſe.*

8 *Contraria ſententia, vt pœna intelligatur remiſſa per canonis receptionem, refertur, & recipitur.*

9 *Dominus recipiens canonem futurum à vaſſallo poſt pœnam commiſſam, abſq; proteſtatione, videtur remiſiſſe.*

10 *Dominus, recipiens canonem futurum poſt pœnam commiſſam, videtur illam remiſiſſe, non obſtante Domini proteſtatione, ſed diſtinguitur.*

11 *Vaſſallo non diſcrepante à proteſtatione Domini, facta in receptione canonis, pœna nō intelligitur remiſſa.*

12 *Vaſſallo diſcrepante à dicta proteſtatione Domini, videtur pœnam eſſe remiſſam, dum Dominus canonem feudalem receperit.*

13 *Dominus recipiens canonem feudalem futurum cum proteſtatione, nec diſcrepante, nec conſentiente vaſſallo, videtur pœnam remiſiſſe.*

14 *Dominus recipiens aliquid à vaſſallo vti vaſſallo, poſt pœnam commiſſam, intelligitur pœnam remiſiſſe.*

15 *Dominus recipiens partem aliquam debiti feudalis poſt pœnam commiſſā, adhuc intelligitur pœnam remiſiſſe.*

17 *Dominus recipiens à vaſſallo beneficia, vel benemerita poſt commiſſam pœnam, intelligitur illam remiſiſſe.*

17 *Dominus ex neceſſitate coactus, recipiens canonem, vel aliud à vaſſallo poſt commiſſam pœnam, non intelligitur illam remiſiſſe.*

18 *Pœnam remiſſam, vel non remiſſam eſſe ex coniecturis elicitur.*

QVÆSTIO X.

Declaratū hucuſq; extitit, ſi vel nè pęna duplicati releuij per receptionem, præſtationemq; ſeruitiorū, item renouationem inueſtituræ, & alijs ex cauſis intelligatur remiſſa,&
1 ſuo cuiq; caſui, accommodaui germanam reſolutionem. Quærunt inſuper DD. quid ſi Dominus non recepe rit ſeruitia feudalia, nec inueſtituram fecerit, ſed tantum canonem feudalē, quem debet vaſſallus, vel aliquid ex dicto feudo receperit, vt ex re feudali, an hoc caſu pęna remiſſa intelligatur.

Videbatur namque dubitandum ex omnibus rationibus adductis in ſuperioribus quæſtionibus, quas ſupra retulimus ad tollendam præſumptionē, nè Dominus pœnam videatur remiſiſſe.

Tamen ſi rectè intueor indicē quæſtionis, ille habet duplex caput. Alterum de canone. Alterū, ſi quid aliud ex feudo, vt ex feudo recepit. Eſt itaq; concluſio, antequam ad ſpecialem in dictorum capitum deueniam explica-
2 tionem, quòd Dominus recipiendo canonem à vaſſallo reſpectu feudi debitum poſt pœnam caducitatis commiſſam, vt ſic duplicatum releuium remiſiſſe intelligitur, hæc eſt communis concluſio, quam tenuere *gloſ. Bart. Bald. cæteriq; paſſim in l. 2. C. de iure emphit.* eſtq; recepta opinio Canoniſtarum, *vt gloſ. Zabarell. Imol. cæterorumq; in cap. potuit extra de locato, Menoch. de* recu-

recuperand. poſſeſſ. remed. 9. nu. 152. Iaſ. in d. l. 2. num. 128. Ludolph. Schrader. de feud. p. 6. 9. par. princ. ſectio 14. nu. 23. verſ. nono concludo.

Circa autem primum caput de canone, diſtinguo plures caſus.

Primo, ſi tractamus de canone præ-
3 terito, & tunc ſi recepit Dominus illud, nulla adhibita proteſtatione, adhuc circa hoc, duæ ſunt Doctorum ſententiæ.

Affirmarunt nonnulli pœnam caducitatis, & ſic duplicati releuij præſumi remiſſam, prout docuere *DD. in l. 2. C. de iure emphit.* & Canoniſtę poſt *gloſſam Zabarell. & Imol. in d. cap. potuit extra de locato, Iul. Clarus in* §. *emphiteuſis q. x. verſ. aut vero ſumus, Menoch. præſumpt. 112. num. 1. lib. 3.* vbi huius ſententiæ fundamenta adducit, eamque ſequuti ſunt inter conſulendo *Alex. cōſ. 113. num. 3. lib. 4. Ruin. conſ. 110. nu. 4. & conſ. 151. num. 12. lib. 1. Curtius Sen. conſ. 82. col. 1. verſ. tertio princip. Socc. ſenior conſ. 66. col. vlt. lib. 3. Decius conſ. 138. col. 4. & conſ. 329. nu. 3. Pariſ. conſ. 108. num. 44. Menoch. conſ. 355. num. 12. lib. 4.*

Negarunt nonnulli, in caſu prædi-
4 cto quando Dominus recepit canonē præteritum, nulla proteſtatione præmiſſa, pœnam caducitatis non eſſe remiſſam, hanc ſententiam poſt *Bartol. d. loco nu. 8. C. de iure empbiteutico, vbi Iacob. Butrigar. Alberic. cæteroſq; allegatos à Iaſon. in d. l. 2. num. 24. probauit, eumq; ſequutus eſt Menoch. d. præſumpt. 112. num. 6. cum ſeq.* eamq; de iure defendi poſſe, dicit ibi *Menoch. num. 11.*

Cæterum ego non diſcedo ab illis,
5 quæ ex Doctoribus Feudiſtis in ſuperioribus quæſtionibus dixi, vt recipiēdo Dominus canonem præteritum, morę purgatio inducatur, & per conſequēs pœnam eſſe remiſſam, & ſit intelligēdum, vt in diſtinctione allata in quæſtione præcedenti, diximus, quam permulti ſequuntur, referunt, & iure probant, quicquid dicat *Menoch. d. præſumpt. 112. num. 6. & ſeq.* à cuius ſententia ego diſcedo, cum contraria opinio, authoritate tantorum virorum ſit ſuffulta, nihil tamen detrahendo authoritati Menoch. quæ maxima apud me eſt, & hanc *Bartol.* ſententiam *in d. l. 2. num. 8.* improbant *Iaſ. ibi n. 128. Gigas de penſion. q. 73. in fine, Iul. Clar. in d.* §. *empbiteuſis q. 10. num. 10. lib. 3. ſentent. Aurel. Corbul. de iure emph. cauſ. amiſſ. 15. limit. 21. num. 2. & 3. Roſental. d. c. 6. concl. 6. lit. H.*

Qui Menoch. ibidē paulò poſt inferius *num. 12. & 13. & ſeq.* in puncto
6 noſtro in materia non petitæ inueſtiturę, & poſt tempus elapſum, Domino recipiente canonem prętęritum, vt pœna caducitatis, & ſic duplicati releuij remiſſa præſumatur ex authoritate *Decij conſ. 138. num. 6.* quem ſequutus eſt idem *Menoch. conſ. 355. nu.*
7 *12. lib. 4. Curt. ſenior conſ. 82. col. 1.* Aut Dominus recipit canonem præteritū, admiſſa proteſtatione de pœna caducitatis, vt nullum ei inferatur præiudicium circa caducitatem, vel pœnam, & in hoc caſu, alij dixerunt pœnam non eſſe remiſſam, & ſic duplicati releuij, *ita ex Bald. in l. 2. ff. ſi quis caution. vbi Iaſ. num. 3. & 4 & in l. vlt. num. 4. ff. de eo, quod certo loco, & ex Curtio Ripa, Boer. Iul. Clar. Guid. Pap.* & alijs tenet
8 *Menoch. d. præſumpt. 112. num. 18.* Cōtrariam ſententiam ſequutus eſt *Guid. Pap. deciſ. 172.* cui addo cæteros DD. quos allegaui ſupra hac p. q. 8. à quibus non diſcedo, vt per talem proteſtationem, ſiuē expreſſam, ſiue tacitam ſemper intelligatur remiſſa pœna, per iura, & rationes, de quibus ſupra in d. q. præcedenti, & vide diſtinctionem *Iaſ. in d. l. 2. & Parid. de Puteo*, quos allegaui ibi.

9 Secundus caſus, quando Dominus poſt pœnam commiſſam recepit canonem futurum, & tunc aut nulla adhibita proteſtatione, & res eſt extra aleam, nempè vt caducitas, & ſic pœna intelligatur remiſſa *Iul. Clar. in d.* §.

empbi-

*emphiteuſis q. 10. Menoch. d. præſumpt.
112. num. 19. dixi ſupra in quæſt. præce-
denti.*

Aut poſt pęnã cõmiſsã, recepit cano-
10 nẽ futurum, adhibita pteſtatione, ſal-
uo iure duplicati releuij, vel caduci-
tatis, & tunc in genere ſumptum hoc
caput non habet difficultatem, quod
pœna intelligitur remiſſa, quia prote-
ſtatio dicitur contraria facto, vt dixi-
mus ſup. in d. q. p̃cedenti, ſed diſtingue
melius, aut vaſſallus nõ diſcrepauit ab
ipſa proteſtatione, aut diſcrepauit.

Primo caſu, ſi non diſcrepauit, ſed
11 potiùs conſenſiſſe fuit viſus, & tunc
pœna duplicati releuij, vel caducitatis
non intelligitur remiſſa, *ita ex Ripa,
Ruin. cæteriſq; tenet Menoch. d. præſumpt.
112. num. 20.*

Aut diſcrepauit vaſſallus, & tũc cre-
12 dendum eſt, ꝙ pœna & ſic duplicatũ
releuiũ ſit remiſſum, quia per expreſ-
ſam contrariam proteſtationẽ vaſsalli,
diluitur proteſtatio domini, *ita Me-
noch. d. loco num. 21.*

Tertio caſu in dubio, quando vaſ-
13 ſallus à dicta proteſtatione nec di-
ſcrepauit expreſsè, nec conſenſijt, ſed
tantum tacuit, adeò vt ſimus in dubio,
& hoc caſu adhuc pęnam remittẽn-
dam eſse docuerunt per multi, quos
congerit, *Iaſ. in d. l. 2. num. 4. C. de iure
empbit. Ripa in cap. cum Marcus Ferra-
rienſis num. 130. verſ. tertius caſus de
conſtitution. Gigas de penſionibus q. 73.
in fine, Iul. Clar. in d. §. emphiteuſis q.
¶ 10. verſ. hoc tamen intellige*, vbi ita iudi-
catum refert, & poſt *Boer. quæſt. 309.
refert Menoch.* hanc eſſe communem
*d. præſumpt. 112. num. 22. Aretin. conſ.
35. in fine, Alex. conſ. 14. verſ. confirma-
tur col. pen. lib. 2.* qui Menoc. valde pro
hac ſententia pugnat, varijſque illam
munit argumentis.

Ad ſecũdum caput principale quæ-
14 ſtionis, ſi Dominus non ſeruitum non
inueſtituram, non canonem, ſed ali-
quid aliud à vaſſallo ex feudo, vt ex
feudo recepit, & à vaſſallo recipit vti
ex vaſſallo, ad quod ipſe vaſſallus for-
ſan eſſet obligatus, vel non, & hoc ca-
ſu pœna remiſſa eſſe intelligitur, ar-
gum. tex. *in l. ſi quis maior C. de tranſa-
tion.* vbi ita docuerunt *Repet. Parpall.
num. 108. Alex. conſ. 140. col. fin. lib. 2.
Ludolph. Scrader. d. p. 2. nonæ par. prin-
cipalis ſectio 14. num. 23. verſ. nono con-
cludo circa medium*, ex quibus remanet
concluſum, quòd etiam Dominus re-
piendo aliquam rem ex feudo, vt ex
feudo à vaſſallo, vt ex vaſſallo, cenſea-
tur remiſſa pœna caducitatis, & ſic re-
leuij duplicati.

15 Declara hanc concluſionem, & il-
las alias, quas ſuas ſupra docuimus, vt
adhuc cenſeatur remiſſa pœna, ſi par-
tem aliquam debiti feudalis dominus
accepit, *ità ex Bald. tenet Tyraquell. de
retract. conuent. §. 1. gloſ. 2. nu. 50. verſ.
idemque, Carol. Ruin.* in ſimili caſu *conſ.
151. col. 4. nu. 5. & 6.* & ad propriam
materiam tenet *Ludolph. Scrader. de
feud. d. par. 2. 9. par. principalis ſectio.
14. verſ. idem quoque iuris*, conferunt
ſimilia, quæ dixi q. 12. par. 3. vbi de
ſolutione partis releuij docui, an &
quando euitetur duplicatum per ſolu-
tionem partis.

16 Declara ſecundo, vt intelligatur
remiſſa pœna caducitatis, & ſic dupli-
cati releuij, ſi poſt tempus petendæ in-
ueſtituræ elapſum, & ſic poſt cõmiſ-
ſam pęnam, Dominus receperit bene-
ficia, vel benemerita à uaſſallo, ita
docuerunt *Tyraquell. in l. ſi vnquam in
verbo donatione largitus C. de reuoc. do-
nat.* & in puncto *Ludolph. Scrader d. ſe-
ctio 14. num. 25. verſ. decimoquarto.*

17 Declara tertio hanc, & omnes ſu-
pradictas concluſiones de ſeruitio, ca-
none, de inueſtitura, ſeu parte, &c.
non procedere quando Dominus ne-
ceſſitate coactus recepit ſeruitiũ, ca-
nonem, uel alia huiuſmodi, quia tunc
cum in neceſſitatibus nemo liberalis
exiſtat, pęnam non eſſe remiſſam di-
cendum eſt, *vt per Rodul. Scrader. d. loco
ſectio. 14. nu. 31. verſ. vigeſimo concludo.*

Inſu-

quod ſi poſtea dominus ab altero ipſorum ſeruitia recipiat, uel alterum inueſtiàt, an hæc, quę in alterum collata ſunt, eique beneficium attulere, adeout pæna remiſſa intelligatur, dicendum ſit ea procedere etiam reſpectu alterius, ut illi quoque hæc prodeſſe fatendum ſit.

4 Dixi ideo, quod in Regno noſtro non poteſt euenire hæc quęſtio, cum in feudo, in quo uiuitur iure Longobardorum releuium non ſoluitur, pro ut teſtatur *Oct. Bambacar. in cap. ſi minori quæſt. 5 nu. 25. ſi de ſeudo defuncti*, Et hoc procedit in Regno noſtro, ru ta men uideas, quæ dico ſupra d. q. 17.

Quod ſi eſset feudum Longobar-
5 dorum, & daremus releuium ſolui, tūc quia omnes ſunt Barones inſolidum *Afflict. in cap. 1. quo temp. miles num. 22.* licet exercitium aliquando inter ſe diuidere ſoleā, prout ego in adoleſcentia mea audiui ſeruari in dicta Terra Aquauelię, dominatus mei aui Franciſci Capani, qui relictis filiis, ii iuriſdictionem alternis annis diuiſe-
6 runt, & tunc abſolutum eſt, quod dum pæna, & delicta ab altero commiſsa, alteri noceant, quia inſolidum obli-
7 gati uulg. iuribus, ità è contrario, quādo deficientibus omnibus, uni remittitur pæna, tunc hæc remiſſio omnibus debet prodeſſe, quia ſocii inſolidū eſse dicunrur *arg. tex. in l. ſi is, qui duos ff. de liber. legat. eſt tex. in l. ſi communē ff. quemad. ſeruit. amict. l. 1. C. ſi in commun. eamd. cauſ. reſtit. poſtul. Afflict. poſt Bald. in cap. 1. num. 49. quibus ex cauſ. feud. amict. Burſat. conſ. 393. num. 6. & ſeq.* & dicam infra, quæ procederent, ſi releuium ſolueretur de feudo Longobardorum, prout ſunt in Regno noſtro nonnulla & permulta.

8 Si uerò ſumus in duobus fratribus de beneficio inueſtitis, & ideò ſi ambo peccauerunt in ceſsatione ſolutionis releuii, tunc inueſtitura, canon, uel ſeruitium in perſona alterius per Dominū explicatum, alteri non prodeſt, ità firmo ex authoritate *Bald. conſ. 301. num. 8. vol. 1.* ubi dat rationem, tùm quia ambo peccauerunt in Dominum & ceſsauerunt, & quilibet ſe alienum
9 fecit à feudo, ideo gratia facta uni, nō prodeſt alteri *cap. 1. quæ ſit prima cauſa benefic. amict. Bald. conſ. 31. num. 8. lib. 1. ſequitur Scrader. d. ſectio. 14. nu. 23. in fine.* Item inquit *Bald. d. conſ. 301.*
10 *num. 11.* quod quando dominus recepit ſeruitium ab uno, & ab altero, non tunc dominus poteſt auferre feudum ab illo, qui ſeruitia non preſtitit, & hoc fundat, ex per multis iuribus ibi
11 allegatis, Rationem aſſignat, quia licet Rex concedat feudum duobus, tamen lex facit partes, cum eſsentialiter, & corporaliter partes diuiſe intelligantur, *ità Bald. d. loco nu. 11.* & tunc ſeparatorum ſeparata eſt ratio *l. ſi maritus C. de donat. inter vir. & vxor.* cum concordantibus à Bald. ibi alleg. deo hec quæſtio, meo iudicio, in Regno cadere non poteſt.

Vnde merito, quia in feudo Lon-
12 gobardo omnes uocantur Barones inſolidum, & ſunt conſocii obligati in ſolidum, tunc inſeparatorum inſeparata eſt ratio, ex iis, que dicunt ciuiliſte *in d. §. Cato de verborū obligat.* & militant iura, que loquuntur in duobus ſociis, inſolidum obligatis, ita annuit *Bald. d. conſ. 301. num. 8. arg. tex. in d. l. ſi is, qui duos ff. de liberat. legata.*

Ad ſecundum principale caput, aut iſti duo fratres ſunt inſolidum inueſtiti, & tunc idem iudicium eſt, aut vnus tantum inſolidum inueſtitus eſt, prout in feudo iure Francorum, dicimus de primogenito, tūc, eò quod ſecundogenitus non tenetur petere inueſtituram, ceſſat commiſſio pœnæ *ex c. duo filij ſi de feud. defunct. Bald. d. conſ. 301. num. 15.*

13 His omnibus accedat, quod dixit *Afflict. in cap. 1. num. 87. verſ. ſed pone quo temp. miles* vbi quærit, quid ſi eſſent duo fratres ſuccedentes in feudo Longobardo, & alter minor eſſet, alter verò

ro eſſet maior, an ſi minor ætas vnius iuuaret alterum, contra præſcriptionem, & in ratione dubitandi, quæ facit ad caſum noſtrum, dicit, eòquod p̄ſcriptio eſt indiuidua, ità ætas vnius prodeſt alteri, & ideo affirmat, licet poſtea contrarium ſentiat ex alio capite, nempè quod talis inueſtitura poteſt fieri abſque dãno pupilli, & ſic petère tenebatur confirmationem, & denunciare ille maior, ergo delictum maioris nocet minori, & ideò in caſu noſtro reſpectu ipſorum ſuccedentium in feudo longobardo, petitio inueſtituræ eſt indiuidua, cum quilibet ſuccedat, & quilibet tenetur inſolidum.

ARGVMENTVM.

Pluribus exiſtentibus in feudo combaronibus, & vno releuium ſoluente, altero nequaquam, an per ceſſationẽ alterius, dicatur pœnam eſſe commiſſam integram quoad omnes. Declaratur,& diſtinguitur quando ſoluens,vel ſoluerit integrum,vel partem. Et quid in feudo hæreditario. De Ciuitate commictente feloniam contra Dominus,tota vel pars delinquendo,an feudum amictat. Et quid de emphiteuta.

SVMMARIVM.

1 *ALtero ex hæredibus ſuccedentibus in feudo hæreditario ſoluente releuium, pœna non commictitur quoad omnes,ſed non ſoluens tenetur prò rata ad ſatisfaciendum ſoluenti, & nu.4.& nu.9.*

2 *Ciuitas feudataria delinquens in Dominum, & conuocato concilio amictit feudum.*

3 *Parte Ciuitatis delinquente in Dominum, altera vero non delinquente, feudum non eſt amictendum.*

5 *Combaro ſoluens partem releuij, an faciat euitare pœnam quoad omnes,declaratur & num. 6.*

6 *Altero ex Combaronibus ſoluente partem releuij, pœna commictitur quoad omnes.*

7 *In feudo Longobardo, an ceſſante vno a petitione inueſtituræ, pœna commictatur quoad omnes.*

8 *Releuium ſolutum ab vno ex Combaronibus diuiſim de feudo inueſtitis, prodeſt omnibus.*

10 *Alter emphiteuta ſoluens partem canonis, an faciat remicti pœnam quoad omnes.*

QVAESTIO XII.

APpendix ad præcedentẽ,pręſens hęc eſt quæſtio, quæ plura etiam habet capita.

Primo aut ſunt plures Barones in ſolidum, & hoc caput ſubdiſtinguitur, aut vnus ſoluit totum releuiũ, aut partem, quatenus de ſe ſpectat.

Secundo, aut ſunt omnes inueſtiti à Domino diuidualiter, & tunc ſubdiſtingue, aut totum releuium vnus ſoluit, aut partem.

Circa primum, aut ſumus in feudo
1 hæreditario, & tunc ſuccedentes, vt hæredes, licet ſint in ſolidum obligati, & vno ſoluente totum releuiũ, & alio non ſatisfaciente, pęna non commictitur, ſed contrafaciens tenetur ſoluenti prò rata hæreditaria ſatisfacere, & ità fiet exequutio contra non ſoluentem, ex traditis per *DD. in l. 4. §. Cato ff. de verb. oblig.* tum quia iam eſt ſatisfactum conſtitutioni poſt mortem, & conſuetudini, quæ tantum vult releuij ſolutionem, ergo cum ſolutum ſit releuium, amplius Dominus non debet quærere de pœna,& ſoluens habet recurſum pro rata ſoluta contra fratrem non ſoluentem.

Quæ omnia probantur ex alio me-
2 dio in iure feudali, in ſimili ſi Ciuitas poſſideret feudum, & conuocato concilio delinquerer in Dominum, tunc

ſine

ſine dubio amicteret feudum, de qua re latè poſt alios *Ludolph. Schrader. de feud. p. 2. nonæ partis princip. ſectio 9. per*
3 *totum*. Si verò ipſa Ciuitas inter ſe ſe diuideretur in partes duas, & vna pars etiam cōgregato concilio delinqueret in Dominū, & altera non delinqueret, adhùc feudum ob non delictum partis, non eſſet amictendum, *ità ex Bal. Aluarot. Præpoſit. & Affiict. in cap. 1. in princip. quib. mod. feud. amict. Iacob. de S. Georgio in inueſt. feud. in verbo & promiſerunt num. 20. & in verbo dictique vaſſalli num. 54. Vldaric. Zaſius in epit. feud. par. 10. num. 71. Ludlopb. Schrader. loco ſupra allegato num. 53.*

Quòd ſi admictimus in extraneo
4 ſoluente releuium prò Barone ſuccedente, vt proſit ad pœnam euitandam, vt ſupra diximus, tanto magis in caſu iſto, in quo Combaro, quod ad ſe ſpectat ſoluit ex propria pſona, & quoad alium vti negotiorum geſtor, vel vti correus inſolidum obligatus, & ideò actionem contra alios pro conſequendis eorum ratis, habet.

Aut ſoluit partem, & tunc requiras,
5 quę diximus ſupra in quæſtione illa, an per ſolutionem partis releuij dicatur ceſſatum ab integra ſolutione, & diximus, quod non, nec contrafactum conſtitutioni, eiuſque menti, & eſt ſupra q. 12. par. 3.

Sed aduertendum puto, quod dictę
6 quęſtionis deciſio, huic noſtræ adaptari non poteſt, cum in ea præſupponimus vnum Baronem, hic autem plures inſolidum, & ideo ſuccedunt vulgares illi termini, quibus vtuntur *DD. in d. S. Cato*, quod dum ſunt in ſolidum obligati plures, vnius ſolutio particularis, quoad partem ſuam non ſufficit, & altero ceſſante, contra omnes commictitur ſtipulatio, annuit *Bald. d. conſ. 301. num. 8. & 11.* quia partes eſſentialiter ſunt ſeparatæ, & per conſequens locus eſt pęnæ duplicati releuij.

Quod idem procedit, ſi eſſemus in
7 feudo Lōgobardo, in quo omnes ſuccedunt inſolidum, & ſunt Barones, quę tantum circa petitionem inueſtituræ poſſent dubitari, de quo *Burſat. conſ. 393.* cum de releuio non poſſet dubitari in feudo Longnbardo, dum ſoluitur, vt dixit Bammacar.

Aut ſunt iſti Combarones inueſtiti
8 omnes de feudo, ſed ex inueſtitura apparet, quod diuiſio eſt facta, & tunc ſi ſoluit vnus integrum releuium, res eſt extra aleam, vt quoad alterum non ſoluentem, non dicatur pęna commiſſa, cum iam ſatisfactum eſſe dicatur conſuetudini, & menti conſtitutionis de releuio diſponenti, licet ſoluenti remaneat actio negotiorum geſtorum contrà non ſoluentem.

9 Aut ſoluit partem, & tunc idem, quod dixi *ex Bald. d. num. 11.* eò quòd partes ſeparatæ ſunt, & ideò ſeparata eſt ratio, & ſeparatū iudiciū, & meritò pœna commictitur contra non ſoluentem.

10 Denique videantur; quæ in emphiteuta ſunt diſpoſita, vt per ſolutionem partis cenſus ob vno factam cenſeatur remiſſa pœna reſpectu totius rei, *Guid. Papa deciſ. 174. Magon. dec. Lucenſ. 34.*

ARGVMENTVM.

Mora in ſolutione releuij commiſſa, an & quando purgari poſſit, latè diſcutitur ad finem euitandi duplicatum releuium. Et negatiua reiecta ſententia collatis medijs, concluditur affirmatiuè, Receptaq; in Regno noſtro proponitur obſeruātia de purgatione moræ. Quid de vaſſallo actinto à Regia Curia, vt non admictatur ad moræ purgationem, niſi ante litem conteſtatam. Et admictitur tacitè, & expreſsè, niſi caſus euentus repugnaret, vel niſi bis fuiſſet vaſſallus interpellatus à Domino, & de conſuetudine Galliarū quid ſeruetur. Et quid ſi releuim cum

iuramento, vel ſinè, fuerit promiſſum, & quid de celeri ſatisfactione poſt cõmiſſam moram,& de purgatione moræ tempore neceſſitatis Domini non admictenda tempore vbertatis. Et iuſta cauſa purgãdi moram iudicis arbitrio relinquenda. Et quid ante liquidationem releuij, an poſſit commicti pœna, ſiuè mora.

SVMMARIVM.

1 Moræ purgatio aduerſus omiſſam ſolutionem releuij, & petitionem inueſtituræ, an admictatur.

2 Mora non purgatur, quando lex apponit diem, & pœnam, ſed elapſo tempore ſit exequutio.

3 Mora non petitæ inueſtituræ, nec ſoluti releuij, non debet purgari quãdo poſt tẽpus appoſita eſt pœna.

4 Mora non purgatur, etiam ſi eſſet appoſita dies tacita, ſed certa, ſiuè in contractibus, ſiuè in vltimis voluntatibus.

5 Empbiteuta priuati non purgat moram non ſoluti canonis.

6 Argumentum aliquando validum eſt de empbiteuta ad feudatarium.

7 Moræ purgatio non inducta à conſuetudinibus feudorũ, nec à nobis debet induci.

8 Contractus feudalis, quia habet temporalitatem à lege, non admictit moræ purgationem.

9 Moræ purgatio aduerſus duplicati releuij pœnam datur,ex magis veriori ſententia

10 Emphiteuta priuati purgat moram non ſoluti canonis.

11 Purgatio moræ fundatur ſuper equitate, ex qua iudicatur in cauſis feudalibus.

11 Princeps ex bono, & æquo debet admictere vaſſallum non contumacem, & ſe obedientiæ ſubmictentem.

13 Principes debent eſſe clementes erga vaſſallos, non anguſtiando eos ad feudi amiſſionem, vel pœnam.

14 Princeps cum vaſſallis beniguè, non tamquam cum infeſtis agere debet.

15 Rex munificus, non debet coanguſtare vaſſollos ex anguſtia temporis.

16 Regum Neapolitanorum proprium eſſe munificos, & benignos,prout etiã extollunt Vltramontani.

17 Tribunalia Regni noſtri ſemper ſolent admictere emphiteutam ad purgationẽ moræ.

18 Moram in non petendo inueſtituram,purgatam fuiſſe etiam poſt triennium.

19 Mora duplicati releuij purgari debet ex æquitate, dummodo releuium non fuerit ſolutum ex contumacia,vel contemptu.

20 Moræ purgatio innitur æquitati, & benignitati.

21 Moræ purgatio admictitur,quando pœna imponitur per ſententiam, non autem ipſo iure.

22 Moræ duplicati releuij purgatio, tunc demum admictitur, ſi Curia non præueniſſet vaſſallum, ſecus autem ſi ſpontè ipſe veniſſet ad ſoluendum.

23 Regentes Regiam Cancellariam admictũt vaſſallum moroſum ad ſoluendum releuium, dummodo per Curiam non fuiſſet actinctus, ex communi ſtilo Cancellariæ num. 25. & 26.

24 Afflict. conſuluit vaſſallo moroſo non ſoluenti releuium, ad euitandum duplicatum, vt petat inueſtituram, & faciat depoſitum de releuio.

25 Moræ purgatio admictitur, antequam Dominus declaraſſet pœnam eſſe commiſſam, & num. 22.

27 Moræ purgatio alias non admictenda, admictitur de voluntate Domini.

28 Moræ purgatio,tunc demũ debet admicti, ſi caſus id requireret.

29 Mora non debet purgari, vbi Curia bis, vel ter interpellaſſet.

30 Mora purgatur in partibus Galliarum, circa pœnam non petitæ inueſtituræ.

31 Diuerſum tempus petendæ inueſtituræ ſtatutum eſt in Galliarum partibus.

32 Mora debet purgari in petitione inueſtituræ, quando non adeſt pœna legalis,ſed tantum ſolus terminus eſſet appoſitus.

33 Mora releuij non ſoluti, non purgatur qñ releuium permiſſum eſt cum iuramento, ſecus autem ſine iuramento, num. 34.

33 Do-

35 *Doctores non debent ſtructuræ verborum ſtudere, ſed materna deberent vti lingua.*

36 *Duplicatum releuium non debet ſolui, ſi vaſſallus celeri ſatisfactione moram purgauerit.*

37 *Vaſſallus à Domino ob neceſſitatem admiſſus ad moræ purgationem, & non curans purgare, tunc tranſacta neceſſitate, amplius non eſt audiendus.*

38 *Tarda promptitudo non admittit vaſſallum ad purgationem.*

39 *Moræ purgatio admittitur ex iuſta cauſa Iudicis arbitrio.*

40 *Mora non committitur, quando releuium non eſſet liquidatum.*

QVÆSTIO XIII.

PRO reſolutione
huius quæſtio-
1 nis, ſi admitti-
tur purgatio
moræ aduer-
ſus omiſſam re-
leuij ſolutionẽ
in tempore, vel
inueſtituram nõ
petitam, ad finem euitandi duplicati
releuij pœnam. fundabimus, & de iu-
re communi feudorum; & de iure Re-
gni noſtri moræ purgationem admi-
ttendam eſſe, vnà cum declarationi-
bus infra ponendis.

Et moram in caſu prædicto purgari
2 non poſſe, ſuadent iura, nempè *tex. in
l. magnam, C. de contrahend. & committ.
ſtipulat. l. trayectitiæ, §. de illo, cum con-
cordantibus, ff. de action. & obligation. no-
tatur per DD. in l. ſi in inſulam, ff. ſi quis
cautionibus*, ex quibus elicitur vulgata
illa regula, quod vbi à lege ſolutioni
eſt appoſita dies, & pœna, non datur
moræ purgatio poſt diem, ſed pœnæ
3 exequutio, vt eſt in caſu noſtro rele-
uij; nam iura feudalia præfixerunt ter-
minum ad petendam inueſtituram,
quo elapſo vaſſallus feudi priuatione
damnatur, in cuius locum ſucceſſit du-
plicatum releuium, ergò cũ habemus
diem, & pœnam, ampliùs non eſt quæ-
rendum de purgatione moræ, ſed de
exequutione, *Syluan. de feud. recognit.
q. 27. num. 1.* tantò magis, quod iura
feudalia nil diſpoſuerunt de purgatio-
ne moræ, ſed potius contrarium, ergò
nec nos dicere debemus, *prout dicit Iaſ.
in l. 2. num. 23. latè de hac materia diſſe-
rens, C. de iure emphit.*

Quinimmò, & fortiùs in die tacita,
4 adhùc cautum reperitur, vt die tacita
appoſita, & elapſa, adhùc mora purga-
ri non poſſit, dummodò certa ſit dies
*Bart. in l. ſi inſulam, in quinta oppoſitione,
& l. qui Romæ, & l. Flauius, ff. de verb.
obligat.* ſiuè ſimus in contractibus, prò
ut eſt feudum, ſiuè in vltimis volunta-
tibus, vt ex iuribus ibi allegatis dedu-
5 cit, *Iaſ. in d. l. 2. num. 73.* ità per has,
& alias rationes fundando, quod mo-
ræ purgatio non admittitur in emphi-
teuta priuari, elapſo triennio, & de
6 emphiteuta ad feudatarium valida eſt
argumẽtatio, vt toties ſupra diximus,
& per iura loquentia in vno deciduntur,
aliquando alterius quæſtiones
vt in caſibus ſuis, de quibus Roſental.
in princip. ſui oper. & Nicol. Intrigliol.
cæteriq; eſtq; vulgatum, & toties di-
ximus.

Et in puncto noſtræ quæſtionis, hãc
7 ſententiam videtur tenere *Bald. in cap.
1. quæ ſit prima cauſa benefic. amiſſ.* quẽ
referr, ſed non ſequitur *Afflict. ibi num.
10.* dicens, quod dum leges feudorum
moræ purgationem non induxere, nec
nos inducere debemus, cum & legibus
clementiores eſſe non debemus. Hæc
Bald.

Item contractus iſte feudalis habet
8 temporalitatem legis, ſcilicet quouſq;
vaſſallus obtemperauerit ſtatutis per
legem, & ideò non prorogatur, *l. quæ-
ro, §. inter. ff. locati,* & hanc ſententiam
videtur referre *Andreas de Iſern. in cap.
1. verſ. quando dies ponitur à lege, quo
temp. miles, vbi Præpoſit. col. 2. & 3. Al-
uarot. col. 10. verſ. quæro, cum gloſ. final.*

Digitized by Google

Iacob. de S. Georgio in verbo qui quidem
inueſtiti, col. 9. verſ. nunc eſt videndum,
eamq; fundat ſeutentiam, licet ab ea
diſcedat *Laurent. Syluan. de feud. recogn.*
q. 27. num. 2. & 3. vtens inter alia, &
argumento, q vaſſallus ob inueſtiturã
non petitam dominum contemnere,
eiq, iniuriam facere videtur, quo caſu
deducit aduerſus delictum purgationẽ
non dari, & Bald. refert *Franc. de Ponte*
deciſ. 1. num. 13.

Hęc tamen, & alia non obſtant, ijs
enim reſpondet *Iaſon d. loco,* tum etiam
Andr. Khol. de ſeruitijs feudal. tit. de amiſſ.
feud. num. 60. cum pluribus ſeq. idemq;
Syluan. d. q. 27. dum contrariam, quam
ſequitur fundat ſententiam, tum etiam
Franc. de Ponte d. deciſ. 1. nu. 14. & ſeq.
vbi maximè reſpondet ad Bald.

Contrariam itaque ſententiam ſe-
quendam eſſe de iure arbitror, vt ad-
9 uerſus duplicati releuij pœnam, detur
purgatio moræ, qnam tenuerunt ex
Citramontanis, & noſtratibus, *Iacob.*
de Ardizon. q. 43. tit. quibus ex cauſis ex-
cuſat. vaſſall. ſi intra temp. inueſt. non
petier. Iul. Clar. in d. feudum q. 49. verſ.
ſed numquid vaſſallus, Martin. Laudenſ.
in cap. 1. num. 8. quæ fuit prima cauſa
benefic. amiſſ. Afflict. in cap. 1. num. 10.
quo temp. miles, & in cap. 1. quæ ſit prima
cauſa benefic. amiſſ. Franc. Curt. de feud.
par. 4. ſub num. 50. Nicol. Intrigliol. de
feud. cent. 1. q. 95. num. 96. Præpoſit. in
cap. 1. nu. 2. quæ fuit prima cauſ. benefic.
amiſſ. Nicol. Mozz. de feud. tit. de ſub-
ſtantial. feud. num. 47. Frecc. d. auth. 3.
num. 8. Bald. ſibi contrarius in cap. Imper.
num. 3. de probib. feud. alienat. per Federic.
Franc. de Ponte deciſ. 1. nu. 13. vbi alios
allegat Iaſ. in d. l. 2.

Ex Vltramontanis hanc ſententiam
docuere, *Syluan. de feud. recognit. q. 27.*
Ludolph. Schrader. de feud. par. 2. nona
part. princip. ſectio 14. nu. 64. vbi Tiraq.
& alios allegat, Herman. Vult. de feud. lib.
1. cap. 11. num. 23. Roſental. de feud. cap.
6. concluſ. 59. nu. 1. Io. Scheneiduuin. p. 8.
de feud. cap. 1. nu. 123. & horum nouiſſi-
mè Andr. Khol. de amiſſ. feud. num. 60.
¶ *cum ſeq. & ita iudicatum refert in Senatu*
Grationopolitano Guid. Pap. deciſ. 166. &
huius ſententiæ potiora fundamenta
hæc ſunt.

Primo, ad hanc ſuadendam ſenten-
tiam applicant, quæ tradit *Iaſ. in em-*
phiteuta in d. l. 2. num. 74. cum ſeq. fun-
dando, & ſequendo ſententiam illam,
10 vt emphiteuta priuati elapſo triennio
adhuc poſſit moram purgare, ſequutus
Angel. in l. & ſi poſt tres, ff. ſi quis caution.
Bald. ſibi contrarius *in l. ſi pacto, quo pœ-*
nam, C. de pactis.

Ex quibus Iaſon. fundamentis, illud
ad præſentem materiam mihi maximè
confert, quod *num. 75.* dixit, nempè,
quòd purgatio moræ fundatur ſuper
ęquitate, *l. ſi ſeruum, §. ſequitur, ff. de*
verb. obligat. ſed in cauſis feudalibus
ſemper ex ęquo, & bono iudicatur,ità
poſt alios *Roſental. de feud. cap. 1. concl.*
5. nu. 10. quid enim magis eſt ęquita-
11 ti conſonum, & Principis bonitati cõ-
ferr, atque conuenit, quam vaſſallum
fidelem, non contumacem, ſeſe obe-
dientię ſubmictentem, atquè ad moræ
purgationem admicti petentem, reci-
pere, quod propriè in emphiteura Ec-
cleſię, conſiderauit poſt *Imol. Iaſ. in*
d. l. 2. num. 75.

13 Vndè in hac parte ſuadet *Roſental.*
d. c. 6. concl. 59. in gloſſ. E. in fine, di-
cens, ſuadeo tamẽ Dominis, vt clemẽ-
tia vtantur, neque in hac parte nimis
ſint rigoroſi, nec facilè iudicium in-
grediantur, propter controuerſas has
ſententias, & ipſam benignitatem, qua
altera opinio (pròut hęc, quam ſequi-
mur) nitatur ſequendo; ſuadet quod
14 *Bald. dixit conſ. 429. vol. 1.* quod cum
vaſſallis benignè, & non tamquam cũ
iufeſtis eſt agendũ, cum, & origo feu-
dorum ſit quędam benignitas, & gra-
tia Principis, pròut dicunt DD. Feu-
diſtę, qui originem feudorum tractant,
pròut latè *Nicol. Intrigliol.* in princip.
ſuę centurię, *Roſental.* in principio ſui
operis in q. illa, vbi de definitione feu-

di

di agit, & de origine feud. poſt alios
gloſ. — *tit. 1. gloſ. 7. num. 3. hinc Frecc.*
d. auth. 3. num. 7. de author. Baron. poſt
Andr. de Iſern. in d. cap. ſancimus, quo
15 *temp. miles*, ait, quòd Rex munificus
non debet coanguſtare vaſſallos ex
circumſcriptione temporis, vt refert
Iacob. de Ayell. in d. ſuo tract. de iure ado-
16 *hæ*, quod proprium eſt Regum, maxi-
mè Neapolitanorum, quę benignitas
noſtrorum Regum, etiam apud Vltra-
montanos celebratur, ac extollitur,
pròut eſt videre apud eũdem *Roſental.*
cap. 6. concl. 6. in gloſell. F. vbi noſtros
Reges optimos exclamat, eòquod per
has pœnas, ex lapſu temporis commiſ-
ſas, vaſſallos non coanguſtiant.

Et in emphiteuſi moræ purgationē
17 ſemper admittunt Suprema noſtra
Tribunalia huius Regni, cum etiam
poſt latam ſententiam deuolutionis
rei emphiteuticæ, ob non ſolutum ca-
nonem, ex equitate Sac. Conſ. pluries
iudicatum extitit, more purgationem
eſſe admittendam, *ità Vrſill. deciſ. 174.*
nu. 3. Redoan. de reb. eccleſ. non alienand.
q. 174. Marcell. Calà de modo articuland.
gloſ. 4. num. 81. Zerul. in prax. Epiſcopal.
in verbo locatio par. 1.

Et in feudis in caſu contingenti, ob
18 inueſtituram non petitam, moræ pur-
gationem etiam poſt triennium, iuſta
intercedente cauſa, pluribus vicibus
¶ moram fuiſſe purgatam, & pœnam
non ſolutam, refert *Freccia d. author. 3.*
19 *num. 7.* Quam equitatem, ex qua mo-
ræ purgatio admitti debet in caſu non
ſoluti releuij, deducit *Io. Franc. de*
Ponte d. deciſ. 1. num. 13. & 17. & ex
iure communi ſeruandam eſſe, quidē
fundat ex eo, quòd hic caſus non eſt
prouiſus à iure feudali, ergo remanet
ſub diſpoſitione iuris cōmunis admi-
ttentis purgationem moræ, dummodò
non fiat ex cōtēptu, & nec ex perfidia,
& hanc eſſe communem practicam, &
cōſuetudinem in Regno noſtrò teſta-
tur idem *de Ponte d. deciſ. 1. nu. 17.*

Quam morę purgationem, eòquod
20 innitur equitati, & benignitati, omni-
nò eſſe admittendam, dicit *Herm. Vult.*
d. cap. 11. num. 23. lib. 1. ex Afflict. in
d. cap. 1. quæ fuit prima cauſa benefic. ami-
ttend. vbi Martin. Laud. num. 8. & ex
Nicol. Mozz. Roſental. Socc. Syluan. cæ-
teriſque hanc communem appellat Burſat.
¶ *conſ. 91. num. 17. & ita fuiſſe deciſum*
in Senatu Gratianopolitano, refert Guid.
Papa deciſ. 166. ſupra alleg.

Secundum huius ſententiæ funda-
mentum, & hoc *Syluano* placet *d. q. 81.*
21 *num. 4.* illud eſt, quod ex regula illa
deducit, ſemper enim quòd pœna cō-
mittitur ipſo iure, purgatio moræ non
admittitur, quando autem non ipſo iu-
re, ſed per ſententiam cōmittitur, mo-
re purgatio admittitur, nos autem ſu-
pra fundauimus, ad finem, vt huic ſo-
lutioni duplicari releuij locus ſit, re-
quiri ſententiam, ergo & contra eam
admittitur purgatio moræ, *Andr. Khol.*
de ſeruit. feudal. tit. de amiſſ. feud. ob non
præſtit. ſeruitia num. 62. cætera huius
ſententiæ fundamenta require per *Af-*
flict. Iaſ. Syluan. cæteroſq; ſupra allegatos.

Si vis autem reſpondere ad funda-
menta contrariæ ſententiæ, perquiras
Syluan. d. q. 81. & Iaſ. loco allegato, vbi
ad ea vterque latè reſpondet.

Hanc autem cōcluſionem affirma-
tiuam, vt admittatur purgatio moræ
aduerſus lapſum temporis, ad pœnam
euitandā eſſe intelligendā, cum infra-
ſcriptis declarationibus dicas.

Declara primo, vt tunc demum vaſ-
22 ſallus moram in caſu prædicto poſſit
purgare, ſi ipſe ſpontè venit moram
purgare nec lōgo poſt tempore, quod
quantum ſit, infra videbimus, ſicque
obtuliſſet, ſecùs autem ſi Curia præ-
ueniſſet in petendo, & ſic cum attin-
giſſet, tunc enim equitas non eſt ſer-
uanda, ſed rigor iuris, vt non admitta-
tur ad moræ purgationem, quia tunc
videtur Regem contendiſſe, *ità Freccia*
d. author. 3. num. 8. vbi de hac practica
23 poſt Pernum teſtatur, & ideo inoleuit
practica in hoc Regno, quod quando

Digitized by Google

feudatarius poſt lapſum tẽpus offert Curiæ purgare moram, ſolet per Dños Regentes fieri decretatio, quod admictatur, dummodò non fuerit actinctus, ideſt, dummodò Curia non præuenerit.

Hæc practica non ſolùm ex *Freccia* inoleuit, ſed eam tradidere *Roſental. de feud. cap. 6. num. 66. gloſſ. F. Afflict. in cap. 1. nu. 10. quæ ſit prima cauſa benefic.*
24 *amict.* qui dedit aliam practicam, cum alijs cautelis, nempè, vt ante litem contextatam, & vt antequam attingatur vaſſallus, ipſe petendo inueſtituram, offerat fidelitatem, & faciat depoſitum de releuio, *ità Afflict. in cap. 1. in princip. quo tempore miles*, & hoc eſſe rationabile, dicit *Afflict. ibi.*

Quòd tantò fortiùs procederet, ſi Dominus non adhùc declaraſſet pœnam eſſe commiſſam, *Afflict. in cap. 1. num. 15. quo temp. miles, Herman. Vult. d. loco num. 23. verſ. cæterum, in fine*,
¶ *Guid. Papa deciſ. 166. vbi ita deciſum refert Grat. conſ. 49. num. 23. vol. 1.*

Item hæc practica fundatur ex ijs,
26 quæ ponunt poſt *Afflict. d. nu. 10. Syluanus de feud. recognit. d. q. 81. num. 26. Grat. conſ. 49. num. 23. & ſeq. lib. 1. Roſental. qui alios alleg. concluſ. 59. num. 2. in gloſ. B.* dicentes, purgationem morę admicti, antequam vaſſallus vocatus fuerit in iudicium à Domino pro releuio ſoluendo, quæ omnia intelligas, prout in ſequenti declaratione.

Declara ſecundo, vt morę purgatio
27 in caſu, quo non debet admicti, vt adhùc ſit admictenda, ſi conſtat de volũtate Domini, volentis eam admictendam eſſe, ſiuè tacitè per proteſtationẽ ſeruitij, vel aliàs, vt ſupra diximus, ſiuè expreſsè, *ità Andr. Kbol. de ſeruit. feudal. tit. de amiſſ. feud. num. 60. & ſeq.*

Declara tertio, & tunc demum ad-
28 mictatur purgatio morę, ſi caſus, vel cauſa euenerit, vt in eo releuij ſolutio non admicteret moram, nec eius purgationem, de qua re vide plenè *Rodulph. Schrader. de feud. part. 2. nona par. princip. ſect. 14. nu. 64. vbi alios alleg.*

Declara quarto, tũc demùm admi-
29 cti purgationem morę, ſi ſemel illa commiſſa fuerit, ſi verò bis, & ſic duabus vicibus Curia interpellauerit, adhùc non admictitur morę purgatio, *ità Iaſ. in d. l. 2. num. 79. Andr. Kbol. d. loco num. 79. Angel. in l. traiectitiæ, §. de illo, ff. de actio. & obligat. eſt tex. in l. ſi inſulam, ff. de verb. obligat. vbi ita intelligit Alex. col. 17. DD. in cap. potuit extra de locato.*

Declara quinto, ſententiam illorũ,
30 qui dicunt non admicti morę purgationem aduerſus non petitam inueſtituram, & ſic pœnæ commiſſionem, nõ procedere in partibus Galliarum, ibi .n. ad ſimilitudinẽ Regni noſtri feuda ob non petitam inueſtituram, non caducantur Regi, ſed in quantum volet vaſſallus, quippè Rex ob non petitam inueſtituram, ſtatim capit poſſeſſionẽ feudi, & illud tandiù retinet, & fructus ſuos facit, quandiù vaſſallus moram purgauerit, qua purgata per vaſſallũ, Rex de nouo illum inueſtit, & relaxat feudum vaſſallo purganti moram, prò vt de hac conſuetudine teſtatur *glo. —— ad conſuet. Pariſ. §. 1. & 4. Caſſan. in conſuet. Burgund. rub. 3. tit des fiedz, §. 1. verſ. quarto quaro, nu. 12. in verbo de dans l'an ou iour, Roſental. d. c. 6. concl. 62. num. 8. 9. & 10. tit: quib. mod. feud.*
31 *acquiratur*, licet in tempore pretendæ inueſtituræ in Gallia, in diuerſis Regnis diuerſa vigeat conſuetudo, cum in aliquibus, minus anni, & diei, de quo *Chaſſan. d. loco rubr. 3. §. 1. in verbo idem eſt in comitatu Burgund.*

Declara ſexto, tanto magis proce-
32 dere morę purgationem in materia caducitatis feudi, quando non adeſſet pœna legalis, ſed tantum eſſet appoſitus ſolus terminus petendæ inueſtituræ, tunc purgatio morę ſemper admictitur, vt in caſu inueſtituræ Regni Neapolitani conſuluit *Franc. de Ponte deciſ. 1.* & inueſtitura conceſſa fuit.

Declara ſeptimo, & diſtingue gra-

tia

33 tia euidentioris declarationis, quod
aùt releuiũ eſt promiſſum nominarim
in inueſtitura, cũ iuramento illud præ-
ſtãdi intrà tempus, à lege præfinitum,
pròut cætera ſeruitia exprimi ſolent,
cap. 1. de noua forma fidelit. & tunc pur-
gatio moræ non admictitur, ratio eſt,
quia iuramento promiſit, *l. ſi quis ma-
ior, & ibi notant DD.C. de tranſaction.ità
Andr. Khol. exercitat. legal. lib.1. cap.15.*
34 Aut ſi releuium eſt promiſſum cũ iu-
mento nõ ſpecialiter, ſed generaliter,
nempè ſub promiſſione ſeruitij, ſecun-
dum formam *cap.1. qual. vaſſall. iur. deb.*
& tunc purgatio moræ eſt etiam admi-
ctenda, *ità Andr. Khol. de amiſſ. feud.
num. 63.* qui intricatè loquitur, quia
35 dum orationis ſtructuræ ſtudet, rem
ipſam verbis fucatis adhibitis intri-
cat, debent I. C. loqui, ſi poſſent, ma-
terna lingua, vt res de qua loquuntur,
intelligatur, pròut obſeruatur in Re-
gno noſtro, vbi nè pragmaticæ variè
interpretentur, à Proregibus vulgati
idiomatè eduntur, & ſic in Hiſpaniis.

Declara octauo, non eſſe locum ſo-
lutioni duplicati releuij. & ſic pœnæ,
quando vaſſallus celeri ſatisfactione
36 moram purgauerit poſt tempus com-
miſſi, *ità Iacob. de Ardizon. in ſum. rubr.
ex iuſta cauſa vaſſall. excuſatur, quem
refert Franciſchin. Curt. de feud. p. 4. nu.
50. Iul. Clar. in §. feudum q. 49. verſ. ſed
numquid, Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1.
q. 95. num. 46. ex cap. vlt. ibi, niſi celeri ſa-
tisfactione, extra de locato.*
37 Declara nono, quòd ſi Dominus ne-
ceſſitatem habens, vel ob aliud nego-
tium requiſierit vaſſallum, vt moram
purgaret, & vaſſallus illam purgare
non curauit, tunc (tranſacta neceſſita-
te, vel finito negotio) ſi vaſſallus velit
moram purgare ſoluendo releuium,
non eſt audiendus, quia in tantum
Dominus admiſiſſet, in quantum ſuc-
curriſſet neceſſitati tunc inſtanti, vel
negotio tunc vrgenti, ex rationibus;
38 tum quia ſera promptitudo, & tarda
non conduuat, tum etiam, re adhuc
non integra, cum finitum ſit negotiũ,
ità ex multis iuribus, nempè ex *l. ſi in
lege, §. colonus, ff. locati, l. & ſi poſt tres,
ff. ſi quis caution. cum alijs, fundat idem
Andreas Khol. d. tit. de amiſſ. feud. num.
64. 65. & in lib. 1. exercitat. legal. exer-
citat. 15. limit. 2.*

Declara decimo, vt admictatur mo-
39 ræ purgatio ex quauis iuſta cauſa, le-
gibus circumſcripta, vel iudicis arbi-
trio, *ità Franc. de Ponte d. deciſ. 1. Iacob.
de Ardizon. tit. quib. mod. feud. amict. ru-
br. vtrum vaſſall. vel hæres, Roſental. d.
cap. 6. concl. 69. in gloſell. A.*

Declara vndecimo, vt mora non re-
40 mictatur, quoad releuij quantitas non
fuerit liquidata; nam ante liquidatio-
nem debiti, non poteſt dici commicti
moram, *Afflict. deciſ. 205. Monter. de-
ciſ. Aragon. 6. num. 5. Bellon. deciſ. [illegible]
118. Verall. deciſ. 298. par. 1. Mareſcot.
var. reſolut. lib. 1. cap. 57. num. 12.*

ARGVMENTVM.

Moræ purgandæ tempus quantũ vaſſallo concedendum eſſe aduerſus duplicati releuij pœnam refertur, & quod celeriter vaſſallus purgare debet, opinatur Iacob. de Ardizone, qui reiecta contraria Bald. opinione approbatur. Declaratur vocula illa, celeriter, quomodo ſit intelligenda in contingenti materia. Refertur opinio dicentium intra modicum tempus moram debere purgari. Et quando modicum tempus hic ſit intelligendum, alij Iudicis arbitrio reliquerunt. Et quid in Regno noſtro ſeruetur, & quid in emphiteuta.

SVMMARIVM.

1 *TEmpus purgandæ moræ quantum
eſſe debeat, variant DD.*
2 *Mora debet purgari ex magis equa non-*

nul-

nullorum ſententia, ob celerem ſatisfa-ctionem, & num. 5.

3 *Bald. tenens, quod mora non poteſt purgari, ſed reijcitur, vti rigoris plena ſententia, & num. 5.*

3 *Mora debet purgari intrà breue tempus, ex ſententia Iulij Clari.*

6 *Celeriter vox, variè apud Latinæ linguæ authores interpretatur, ſed frequentius nullo dato intermedio.*

7 *Celeriter vox, apud Feudiſtas circa moræ purgationem fuit interpretata, ideſt antequam Curia interpellaſſet.*

8 *Celeriter vox, apud alios Feudiſtas, circa moræ purgatiouem fuit interpretata, .i. ſpatio tridui, vel bidui.*

9 *Mora poteſt purgari, ex aliorum ſententia, intrà modicum tempus.*

10 *Modicum tempus purgandæ moræ, extēditur vſque ad litis contextationem.*

11 *Mora poteſt purgari, ex aliorum ſententia, vſq; ad ſententiam.*

12 *ab emphiteuta, etiam poſt latā ſententiam, & num. 16,*

13 *vſq; ad triennium, ex ſententia Syluani.*

14 *Tempus purgandæ moræ ex cauſis, arbitrarium eſſe, ex multorum ſententia ſuadetur.*

15 *Tempus purgandæ moræ arbitrarium, non debet excedere duos menſes.*

17 *Tempus purgandæ moræ in Regno noſtro arbitrarium eſſe, & competere ex clauſula generali, ex cauſis, & perſonis.*

QVÆSTIO XIV.

MOram purgari aduerſus pœnam duplicati releuij, ob non petitam inueſtituram, & ſolutionē ſimplicis releuij commiſſam, tum tacitè, tum expreſsè, iam ſatis ſuperq; in ſuperioribus deduximus. Congruum hic eſt
1 quætere, an hoc tempus circumſcribatur ſpatio, & meta, an verò illimitatum, & arbitrarium Domino, & Iudici remaneat.

Et quòd ſpatio circumſcribatur, affirmarunt nonnulli, ſed variè.

Alij dixerunt, ꝙ mora debet purga-
2 ri celeriter, & ſic temporis celeritatē requirit, ut poſt commiſſam pœnam Vaſſallus ueniat ad purgandum morā, ſoluendo releuium, & petendo inueſtituram, *quæ ſententia fundatur in cap. 1. extra locati, ibi, celeri ſatisfactione ſibi conſulere ſtatuiſset. hanc ſententiam docuerunt Iacob. de Ardizon. in ſumm. tit. quib. mod. feud. amitt. rubr. vtrum vaſſallus, vel hæres, Afflict. in cap. 1. num. 10. quæ ſit prima cauſa benefic. amittend. ſequens Ardizon. Martin. Laudenſ. in d. cap. 1. n. 8. Præpoſit. num. 2. Petr. Nicol. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 47. ſequens Ardizonem, & Syluan. de feud. recognit. q. 27. num. 6. ita tenet Roſental. cap. 6. concl. 59. num. 2. tit. quib. mod. feud. acquir. Canoniſtæ in cap. potuit de locato, de Ponte d. deciſ. 1.*

Contra hanc Ardizonis ſententiā,
3 tenet *Bald. in d. cap. 1. quo temp. miles*, dicēs, quod licet dicta Ardizonis opinio ſit equa, tñ non probatur aliquo iure, & Bald. ſequitur *Aluarot. in cap. 1. quæ ſit prima cauſa benefic. amittend. Curt. latiſſimè tit. de amiſſ. feud. cauſa vigeſimatertia, Anania conſ. 2.* qui *Bald.* ſequitur, & hanc ſententiam tenere videtur *Iulius Clarus in §. feudum q. 49. num. 9.* ſed hanc Baldi ſententiam vti rigoris plenam, non videtur fuiſſe approbatam ab ipſo Claro, cum & ipſe Ardizonis primam ſententiam magis equam fateatur, ſic etiam *Roſental. d. loco*, equiſſimā fatetur, & *Burſat.* equiorem appellat *conſ. 91. num. 17. vol. 1. Aurel. Corbul. de iure emphiteutico cap. 15. limit. 41. per totam, Iaſon. in d. l. 2. nu. 73. cum ſeq.*

Iulius autem Clar. videns ſenten-
4 tiam Baldi, quam ipſe ſequitur non poſſe procedere, addit quamdam declarationem, dicendo, quod affirmatiua Ardizonis poteſt procedere, modò

inttà

Digitized by Google

intrà breue tẽpus vaſſallus purget moram, & proponat aliquam iuſtam cauſam excuſandi.

Henrichus autem à Roſental. d. loco in gloſſa A, circa medium, licet ipſe in con-
5 textu ſequatur Ardizonem, & velit diſcedere ab ipſo Ardizone, tamen adhùc cogitur fateri opinionem Ardizonis eſſe veriorem, & ideo ſequendam eſſe, ſed ſolum addit declarationem, quod ipſe in iudicando non diſcederet ab opinione Ardizonis, dũmodò adſit excuſatio, etiam ſi eſſet colorata, quia ipſe accederet Ardizoni, vti equiori, licet contrariam Bald. de iure veriorẽ arbitretur, & contrà *Bald. tenet Franc. de Ponte d. deciſ. 1. num. 13. & ſeq.*

Quibus poſitis, ſuccedit declarare
6 vocem illam, celeriter, quomodo ſit intelligenda, & quanto temporis ſpatio circumſcribatur, Latinæ autem linguæ authores interpretantur, celeriter, ideſt, velociter, *Cæſar. lib. 5. Gallic.* dixit, Impetrata celeriter, ideſt, velociter, *Cicer. lib. 2. de Fin.* celerrimeq; multa ſimul agitantẽ, quaſi nullo dato intermedio tẽpotis, & *Virgil. Aeneid. 1.* Tum celerare fugam, patriaq; excedere ſuadet, *Cicer. ad Octauium*, O miſeram, & in breui tam celerem Reipublicæ commutationem, quæ celeritas cotraria eſt ſedationi, & *Horat.* oderunt triſtes hilarem, triſtemq; iocoſi, ſedatum veloces, ex quibus apparet, quod ſecũdum Latinæ linguæ authores, hæc vox, celeriter, interpretari debet, nullo dato intermedio temporis.

Sed aliter in hoc paſſu DD. hanc
7 vocem ſunt interpretati, quam ſupra dicti Latinæ linguæ authores, quippè dixerunt celeriter, ideſt, antequã vaſſallus à Domino interpelletur, & ſic ſemper quod mora purgatur à die cõmiſſæ pœnæ, vſque ad interpellationẽ Domini, ſiuè ad vocationem in iudicium, ſemper dicitur fieri celeriter, & locus erit prædictæ ſententiæ, *ità docuerunt Afflict. in d. cap. 1. num. 10. quæ ſit prima cauſa benefic. amiſſ. Syluan. de feud. recognit. d. q. 27. nu. 26. Guid. Pap. deciſ. 164. 166. vbi ità deciſum refert, no-*
¶ *uiſſimè Andr. Kbol. de ſeruit. ſeudal. tit. de amiſſ. feud. num. 66. in fine, Grat. conſ. 49. num. 23. vol. 1.*

Alij vocem illam, celeriter, declarauerunt eſſe intelligẽdam, & circum-
8 ſcribendam ſpatio bidui, vel tridui, vt à pœna commiſſa biduum, vel triduũ ſuperſit vaſſallo, vt moram poſſit purgare, intra quod tempus celeriter, & incontinenti purgata dicitur, *ità gloſ. in d. cap. potuit, Menoch. de arbitr. iud. cent. 1. caſu 7. nu. 8. Roſental. d. loco n. 2. Bald. conſ. 157.*

Altera eſt in hac quæſtione Docto-
9 rum ſententia, quod mora poſſit purgari intrà modicum tempus, *ità Iul. Clar. d. q. 49. Michael. Craſſ. comm. opin. diuerſ. lib. 2. cap. 1. q. 26. Mar. Socc. conſ. 115. vol. 2. num. 21.* & ita eſſe intelligendam ſententiam eorum, qui dicunt vaſſallos poſſe admicti ad moræ purgationem, pròut refert *Roſental. d. cap. 6. concluſ. 59. in gloſſ. B.* & ſicquoad vaſſallus interpelletur, vel vocetur ad iudicium.

Quam interpellationem, extendunt
10 nonnulli vſq; ad litis contextationẽ, vt vaſſallus purgando moram, adhùc dicatur celeriter ſatisfacere, *ità Bald. in cap. potuit, poſt gloſ. ibi de locato, Menoch. de arbitr. iud. cent. 1. lib. 2. caſu 2. nu. 10. Roſental. cap. x. concl. 34. n. 41.*

Alia fuit opinio dicentium, quod
11 vſque ad ſententiam excluſiuè poſſet mora purgari, de qua ſententia *Menoch. d. loco num. 11. & 12.*

Alia fuit opinio practicata in Re-
12 gno noſtro, vt etiam poſt latam ſententiam, ſuper deuolutione rei emphiteuticæ, admictatur moræ purgatio in
¶ emphiteuta, refert pluries deciſum *Vrſill. deciſ. 24. num. 3. Marcell. Calà de modo articuland. gloſ. 4. num. 81.* alijq; allegati in præcedenti q̃ſtione, & hoc ex equitate noſtri Sacri Cõſilij Neapolitani.

Alij tenuerunt ſufficere triennium,

alij

alij ſtatim elapſo anno, *prout refert Sylvan. de recognit. feud. q. 100. nu. 2. verſ. quanto autem tempore.*

Alij demum in eam iuere ſententiã,
14 vt nihil ſuper hoc tempore ſit ſtatuẽdum, ſed relinquatur arbitrio iudicis, qui ex cauſis, locis, perſonis, qualitate rei, temporis, & aliorum arbitretur, ſi vel nè tempus debet vaſſallo patrocinari ad purgationem obtinendam, ſi vel ne fuerit iuſta cauſa, iuſtumque impedimentum, *ità gloſ. in d. cap. potuit vbi Auguſtin. Berous num. 142. extra de locato, eſt tex. in l. ſi quis, §. ſeia, in fine ff. de verb. obligation. Menoch. latè d. loco num. 13. Iaſon in d. l. 2. num. 84. C. de iure emphit. Roſental. d. loco num. 2. in gloſell. D. Burſat. conſ. 91. nu. 2. vol. 1. Tiraquell. in l. ſi vnquam, in verbo omnia, vel parum num. 31. C. de reuoc. donat. eſt tex. punctualis in cap. §. ad hoc hic finitur lex*, vbi tempus poſt interpellationem ſeruitij ad finem pœnæ euitãdæ relinquitur arbitrio iudicis.

Et licet *Aurel. Corbul. de iure emphit.*
15 *cap. 15. limit. 41. in fine*, in materia emphiteuſis coarctet arbitrium iudicis, vt hoc tempus non arbitretur vltra duos menſes, prout refert *Roſental. d. gloſell. D.*

Tamen in contrarium, etiam in ma-
16 teria emphiteuſis eſt practicatum in hoc Regno, vt admictatur moræ purgatio, etiam poſt ſententiam, vt ſupra retulimus, quæ ſententia poteſt ferri, etiam vltra duos menſes, prout reſpõdit *Bald. conſ. 157. vol. 2.*

Ex qbus in Regno noſtro hæc quæ-
17 ſtio eſt expedita, cum Tribunalia noſtra ſemper iudicant ex equitate in materia purgationis moræ, habita circumſpectione vocati, *Menoch. d. loco num. 13. Anna ſingul. 349. & ſeq.* vbi dicit, quod purgatio moræ fit ex clauſula generali, ſi qua mihi iuſta cauſa, *l. ſi quis Titio, ff. de verb. oblig.* & etiam in alijs partibus ſemper fuit admiſſa equitas, maximè in Sen. Grationopol. *Guid. Pap. d. dec. 166. ſup. alleg. vide in ſeq.*

ARGVMENTVM.

An Vaſſallus interpellatus pro releuij ſolutione, poſſit moram purgare, non obſtante, quod non ſoluerit ſtatim, & diù poſt interpellationem ſteterit? dubitatur, & hoc arbitrarium, *ex cap. 1. §. ad hoc hic finitur lex*, dummodo legitima aliqua ſubſit cauſa excuſatione digna, hinc omnes ſub Menoch. concordare probatur, tantò magis ſi Dominus tacitè admiſerit Vaſſallum. & declaratur doctrina Andr. Khol.

SVMMARIVM.

1 *Mora purgatio an admictenda poſt interpellationem à Domino pro releuio factam, diſtinguitur, & nu. 7.*
2 *Mora regulariter poſt interpellationem non purgatur, etiam de Regni noſtri conſuetudine.*
3 *More purgatio ex iuſta cauſa iudicis arbitrio admictitur, etiam poſt interpellationem, dum ex æquitate proceditur in pœna feudi.*
4 *Tex. in cap. 1. ad hoc hic finitur, ponderatur.*
5 *Vaſſallus poteſt contumaciam purgare, ſi de legitima cauſa doceat, & excuſabili.*
6 *Moræ purgatio admictiiur etiam vſq; ad litis contextationem, & vſq; ad ſententiam excluſiuè.*
8 *Moræ purgatio debet admicti, quouſque non fuerit facta realis exequutio.*
9 *Tempus purgandæ moræ, poſt interpellationem annuum currere, ex ſententia Cuiacij.*
10 *Sententia Cuiacij de anno decurrendo poſt interpellationem, reijcitur ab Andr. Khol.*
11 *Andr. Khol. ſentit hoc tempus poſt interpellationem etiam arbitrarium eſſe.*
12 *Domino volente expreſſè, vel tacitè, mora ſemper purgari poteſt.*

QVAE-

QVAESTIO XV.

TAnta in æquitate reperio vim in judicâdo, iuſtis tñ ex cauſis
1 elargiendam, vt hic quærere nõ ſum veritus, an & quando poſt interpellationem à Domino factam Vaſſallo, vt releuium ſolueret, & ipſo non ſoluente, moræ purgatio ſit admictenda, quippè fundauimus in ſuperioribus qq. tempus ad eam purgdãã, ſpatio circumſcribi, vſque ad interpellationem, qua nãq; facta, Vaſſallus inobediens, & in perfidia perſiſtens, vti contumax ſit iudicandus, & ideo omni prorſus æquirate deſtituendus, & vt quaſi actinctus à Curia, pròut dixi ſupra in prima declaratione q. 13.

In hac aurem quæſtione, circa duo eſt inſiſtendum, pro eius reſolutione.

Primo, eſt diſcutiendus articulus in genere, an poſt interpellationem in materia ſeruitij feudalis detur purgatio moræ.

Secundo, ſi detur, & intra quòd tempus.

Ad primum, licet in ſuperiori quæ-
2 ſtione iam ſatis, ſuperq; extitit fundatum, moram purgari non poſſe poſt interpellationẽ à Domino factã, ideoq; inoleuiſſe practicã illam in Regno noſtro, quod Princeps, ſiuè eius Collaterale Cõſilium ſemper admictere ſolet ad purgationem, dummodo non fuerit inrerpellatus, ſiuè alio modo actinctus, vel per Curiam p̃uenctus, vt ex Frecc. & alijs ſupra diximus.

Tamen, poſito illo communi, ac fir-
3 mo principio, quod in purgarione moræ in caſibus amiſſionis feudi, eiuſque pœnę, ſemper ex æquitate proceditur, limito illam cõcluſionem, vt Vaſſallus etiam poſt interpellationem poſſit moram purgare, ex cauſa tamen iuſta, Iudicis arbitrio conſideranda, pro qua ſententia facit *tex. expreſſus in cap. 1. § ad hoc hic finitur lex.* vbi Vaſſallus in-
4 terpellatus à Domino, vt ſeruitiũ pręſtaret, & ille, quia non potuerit, diù ſteterit, & poſt interpellationem ſeruitium præſtiterit, dicit ibi tex. ꝙ bonus Iudex ex cauſis debet inquirere, ſi Vaſſallus in remotis partibus degat, vel ſi propinquus, vel ſi ſir paratus, uel non, & ſic variè ex perſonis, cauſiſque definiet, & aduertit ibi tex. quòd prõptior Iudex debet eſſe ad abſoluendum, quam ad condemnandum, *Syluan. de recognit. feud. q. 100. num. 2. verſ. quapropter*, hinc colligas, quod etiam poſt interpellationem datur purgatio moræ, ex iuſta cauſa, arbitrio Iudicis determinanda, ad quem tex. vide, quæ diſcurrit *Friderich Schench*, *& Sonsbecc.* & hunc tex. ad hoc propoſitum, adducit *Andr. Kbol. de ſeruit. feudal. tit. de amiſſ. feud ob non ſeruitia præſtita n. 62. verſ. nec pœnam ſuffragatur, & nu. 57. 58.*
5 *& ſeq.* Hinc *Roſental. cap. x. concl. 34. nu. 41. ex doctrina Ripæ in l. final. q. 31. & ſeq. C. de reuocand. donat. & l. ſi in inſulam num. 108. & ſeq. ff. de verb. obligat.* confirmauit hæc, quæ modo dixi, ut Vaſſallus poſſit ueram contumaciam purgare, ſi legitimum impedimentum probare ſe offert, ob quod excuſatione dignus ſit, dum ob excuſabilẽ moram, quis debet audiri, ſecus autem ſi eſſer inexcuſabilis, licet in contumacia uera, & perfecta eſſet conſtitutus poſt interpellarionem, quæ omnia cadunt ſub *d. cap. ad hoc*, ut Iudex, etiam poſt moram ueram, & ſic per interpellationem, adhuc debet admictere uaſſalli excuſationem iuſtè propoſitam.

Hinc nonnulli DD. dixerunt, quod
6 purgatio moræ admictitur, uſque ad litis contextationem, *ità Roſental. d. cap. x. concl. 34. num. 41. Menoch. d. loco num. x. & Bald. ſupra allegati in præcedenti q num. x.* Nonnulli autem, uſque ad ſententiam excluſiuè, *vt per Menoc. d. loco n. 11. in præcedenti quæſt. & n. 12.*

& in

& in emphiteuta etiam poſt ſententiam, *ut dixi ſupra in præcedenti quæſt.*

Hæc omnia, nempè contextatio, &
7 ſententia, fiunt poſt interpellationem, cum ſuper ea procedatur, & pronuncietur, ergò clare apparet, quod etiã circumſcripto arbitrio Iudicis, ut ſupra, adhuc poſt interpellationem DD. dixerunt admitti purgationem moræ,
8 licet ego ſemper opinatus, ut quoad non fuiſſet facta realis exequutio contrà Vaſſallum, ſemper admittendam eſſe moræ purgationem, dummodo nõ interueniſſet cõtemptus, & contumacia uaſſalli, & aliqua iuſta cauſa intercederet, quæ Vaſſallum dignum excuſatione redderet.

Ex quibus apparet etiam declara-
9 tum tempus, quod indicauimus in ſecundo capite, prò quo etiam poſt interpellationem à Domino factam, Vaſſallo anni ſpatium ſupereſſe, ex ſentẽtia *Cuiacij exiſtimat Andr. Khol. d. tit. de amiſſ. feud. ob ſeruitia non præſtita n. 55.*
10 ſed huic ſententiæ *Cuiacij*, non aſſentit idem *Andr. Khol. num. 56. cum ſeq.* tùm quia (dicit ipſe) lege, tùm ratione uidetur deſtituta, quia ſi annalis ceſſatio poſt interpellationẽ requireretur, ſecundum Cuiacij ſententiam, quorſum *in d. §. ad hoc*, Compilatores uſi ſunt uocula illa, diù, debebant namq; dicere, per annũ, & ſic quod erat certum, non debuerunt relinquere ſub incerto, & obſcuro, quę compilatio feudorum fuit facta poſt conſtitutionẽ Henrich. ut aduertit idem Khol.

Vnde idem Andr. khol. reincidit in
11 Menoch. & aliorum ſententiam, ut hoc ſpatium temporis, quo ceſſatur, ſit relinquendum, ut definiatur à Iudice, quando Vaſſallus offert purgare moram; nam tempore dictæ purgationis oblatę, Iudex conſideret ex cauſis, & perſonis, ſi ſit tempus conueniens, uel cauſa iuſta, ut diſponitur *in d. cap. ad hoc*, & dixi in ſuperioribus.

Declara hanc ſententiam, tantò
12 magis procedere, uolente Domino, ſiuè tacitè, ſiuè expreſsè moram purgati à Vaſſallo, etiam poſt interpellationem, *ità Syluan. de recognit. feud. q. 27. num. 22. & 23. Khol. d. loco n. 60.*

Et æquitatem in iudicando, maximè quando tractatur de priuatione iuris alterius, ſemper eſſe ſequendam, ultrà apta iura, mihi animaduertit D. Hieronymus Capanus Genitor meus ſemper reuerendę memoriæ, ob morũ candorem, & uitę bonitatem, cuius anima requieſcit in cęlis, is enim mihi permultos Iudices rigoroſos narrauit, qui eorumq; domus peſſimũ finem habuerunt.

ARGVMENTVM.

Poſt moram commiſſam, fiſcus an poſſit petere intereſse releuij non ſoluti in tempore, dubitatur. Quid de intereſse ſimplicis, uel duplicati releuij. Et quid de intereſse ſeruitij non præſtiti in tempore, & non deberi intereſse concluditur. Demùm contrarijs reſpondetur. Et quid de emphiteuta ceſsante à ſolutione canonis, declaratur.

SVMMARIVM.

1 *Fiſcus pro releuio creditor eſt ſuper feudo, & habet actionem perſonalem, & hodie realem ſuper ſeudo, num. 3.*
2 *Vſuræ releuij non ſoluti, an debeantur, diſtinguitur, & negatur num. 9.*
4 *Vaſſallus pro releuio debitor eſt fiſci, qui actionem habet bonæ fidei, & requiritur interpellatio pro ſoluendo releuio.*
5 *Vſuræ regulariter debentur ex mora.*
6 *Fiſcus eſt priuilegiatus in caſibus, in quibus reperitur priuilegiatus.*
7 *Fiſcus poteſt petere uſuras non ſoluti releuij, ſi eſt creditor, ſecus autem ſi eſſet debitor, & num. 11.*
8 *Dominus poteſt petere intereſſe, & damna paſſa, ob ſeruitia petita, & non præſtita,*

ta, quod intellige, & num. 12.

9 *Intereſſe releuij ceſſare debet, quia ſuccedit pœna duplicati releuij, & num ſeqq.*

10 *Pœnæ non ſunt multiplicandæ feudatario.*

11 *Tex. in §. fiſcus, procedit in contractibus ſimplicibus, non autem in quibus eſt appoſita pœna.*

14 *Emphiteuta cadens, debet reſtituere rem, vna cum fructibus.*

15 *Argumentum de emphiteuta, ad vaſſallū non valet, quando diſpar ratio militat, prout in caſu contingenti.*

16 *Vaſſallo renuente ſoluere duplicatum releuium, proceditur ad priuationem feudi, remiſſiuè.*

QVAESTIO XVI.

ET quia creditor iure perit intereſſe à debitore, non ſoluēte poſt interpellationem ex mora, ideò cū in ſuperioribus circa principium huius tractatus noſtri fundauimus, fiſcum eſſe cre-
1 ditorem vaſſalli prò releuio, & pro illo habere, nè dùm actionem perſonalem verum, & realem, vt latè ſupra fundauimus.

Quæro hic propterea, ſi poſt moram
2 commiſſam, ſiuè per lapſum temporis, ſiuè per interpellationem poſſit petere vſuras releuij non ſoluti?

Diſtinguo duo capita, aut in ſimplici, aut in duplicato releuio.

Circa primum, ſi fiſcus poſſit petere vſuras releuij non ſoluti in tempore, poſt tū interpellationem, & videtur
3 poſſe petere, prò quo recolenda ſunt memoriæ, quæ ſupra diximus de fiſco, & vaſſallo, circà ſolutionem releuij, vt fiſcus ſit creditor vaſſalli pro releuio, adeòut actionem contra illum habeat ſuper re feudali, & etiam contra tertiū poſſeſſorem, vt ex Freccia, cæteriſque ſupra diximus, q. 7. p. 1.

Et è contra vaſſallus ſit debitor prò
4 releuio ipſi fiſco, adeòut omninò illud ſoluere teneatur. Inſuper recolendum eſt, quod actio prò releuio fiſco competens contrà vaſſallum potiùs eſt tribuenda, naturæ ſtricti iuris, quam bonæ fidei, vt ſupra cenſuimus q. 4. p. 3. Immò interpellationem requiri, ſecūdum vnam ſententiam diximus ſupra q. 14. p. 5.

Quibus poſitis, ſuccedunt, quæ ordinariè à legum conditoribus, & DD. ſunt dicta de vſuris, vt poſt interpellationem debeantur ex mora contracta.

Et licet fiſcus in ijs caſibus priuile-
6 giatus eſſe debet, in quibus expreſsè à iure priuilegio munitur, *Guid. Papa decis. 536. Decius conſ. 581. Franc. Marc. quaſt. 78.* & in materia vſurarum, dum eſt creditor, vel debitor eſt recurrendum ad ea, quæ ſtatuerunt iura in hac materia, ſi vel nè, priuilegia fiſco de-
7 derint? Et in hoc caſu vſuras petere poſſe, ſuadet tex. & communis ab eo deſumpta concluſio, quod fiſcus quādo ex contractu remanet debitor, non tenetur ad vſuras, verum ſi remanet creditor, benè ei vſuræ ſoluuntur, hæc eſt particularis deciſio *tex. & DD. concluſio in l. cum quidam, §. fiſcus, ff. de vſur.* vbi ità concludunt DD. præſertim *Odofred. Angel. de Aretio, Bald. cæteriq; & nouiſſime D. Io. Franc. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de regal. impoſition. §. 3. nu. 9. cum ſeq.*

Vlteriùs, prò hac parte ſatis vide-
8 tur facere ratio, quòd vaſſallo nō præſtante ſeruitia debita, & à Domino petita, tunc Dominus poteſt petere damna, & intereſſe, quæ paſſus eſt, ob illa non præſtita, tempore debito, & quando Dominus perijt, ità pro abſoluto pertranſit *Roſental. tit. de iudicijs, ſiue controuerſ. feudalib. cap. 12. concluſ. 12. num. 94. & num. 28. & poſt eum Andr. Khol. de ſeruitijs feudal. tit. de amiſſ. feud. n. 59. & 67. firmat hoc idem Iacob. Cuiacius lib. 5. feudorum ad conſtit. Henrich. incip. Imperator, ſub tit. de cauſis amiſſion. feud, in commentar. incip. extraordinariè,*

qui *Andr. Kbol. & Iacob. Cuiacius* ex-
preſsè loquuntur, vt Vaſſallus tenea-
tur Domino ad damna, ob non præ-
ſtitum ſeruitium, *ita Syluan. de feud. re-
cognit. q. 100. num. 1.*

His tamen non obſtantibus, puto
9 euidenti ratione concludendum eſſe,
quod in caſu prædicto non debentur
vſuræ, ratio eſt concludens, atq; eui-
dens, quia ſi ob ceſſationem ſolutionis
ſimplicis releuij in tempore, ſuccedit
pœna duplicati releuij, & ſic ex mora
in hoc caſu datur hęc pęna, ſi ergò ob
moram habet pœnam vaſſallus, & quo
dammodo intereſſe ſoluit, imò & plus,
quod traſcenderet intereſſe, quomodo
ergò intereſſe ſoluendum, & ſic dupli-
ci onere grauare vaſſallum, vel duplici
pœna affligere, cõtra regulam dictan-
tem pœnas non eſſe multiplicandas,
c. odia de reg. iur. in 6. quod ſi hoc admi-
cteremus, ſequeretur multiplicatio
onerum, & pœnarum.

Contraria non obſtant, quia *d. §. fi-
11 ſcus,* procedit in contractibus ſimplici-
bus, non aũt in quibus pœna appoſita
eſt in caſu ceſſationis, alias enim impli-
12 caret, ſic etiam nec obſtant dicta *Ro-
ſental. Andr. Kbol. Cuiacij, & aliorum,* quia
eorum dicta ſunt intelligenda, quan-
do Dominus petijt intereſſe, vel dam-
na non pręſtitorum ſeruitiorum, non
autem pęnam amiſſionis, & ſic vnicam
tantum pœnam vult exigere, vel dãna,
vel amiſſionem, ſed in hoc caſu domi-
nus declarauit voluntatem ſuam, ob
releuium non ſolutum exigere pœnã
amiſſionis, in cuius locum duplicatum
releuium, ergo ſi vult pœnam, quomo-
do vult intereſſe, & in caſu contrario,
petendo intereſſe, pœnam amiſſionis
videtur remictere, at verò cum nos ha-
beamus pęnam ſtabilitam, nempè du-
plicatum releuium, ideò non proce-
dunt eorum dicta, prout dixi, & reui-
deatur queſo *Roſental. d. loco num.* 128.
vbi ait, ſed quid ſi agat Dominus con-
trà vaſſallum ob ſeruitia non præſtita,
&c. ideò dum ob ceſſationem impoſi-
ta eſt pęna, fruſtra de intereſſe quę-
rendum eſt.

Ad ſecundum caput, de releuio du-
13 plicato, hic caſus videtur magis dubi-
tabilis, cum à ceſſatione duplicati re-
leuij, non datur alia pœna, & ideò vi-
debatur dicendũ poſſe peti vſuras per
fiſcum à vaſſallo.

Sed in contrarium eſt veritas, quod
vſuræ non debentur, quia ſolutio du-
plicari releuij debetur vti pœna, dum
in eius locum ſucceſſit, ob non ſolutũ
ſimplex releuium, vt toties diximus,
ſed ex mora contracta in non ſoluen-
do ſummam pœnę, ad quam quis eſt
condemnatus, non debentur vſuræ, ꝓ
quo eſt clarus *tex. in l. 1. incip. eius ſum-
ma, C. de fiſcal. vſur. lib. 10. vbi Luc. de
Penna* apertè hoc ſtatuit, & ibi *Bartol.
num. 1.*

Nec obſtat argumentum, quod fieri
14 poſſet contra hæc, quæ dixi, & eſt il-
lud; nempè ſi admictimus validum eſſe
argumentum de emphiteuta ad vaſſal-
lum, & tunc ob canonem nõ ſolutum,
vel inueſtituram non petitam, facto
caſu caducitatis, tenetur reſtituere rẽ,
vnà cum fructibus, *ità Petr. Benintend.
deciſ. 37.* vbi alios allegat; ergo idem
in caſu noſtro dicendum eſt, vt vaſſal-
lus teneatur dare rem caducatam, &
in eius locum duplicatum releuium,
vna cum fructibus.

Reſpondetur, quod validum eſt ar-
15 gumentum de emphiteuta ad vaſſal-
lum, quando eadem militat ratio, non
ſic in caſu noſtro, vbi diuerſa ratio mi-
litat in emphiteuta, & vaſſallo, quippè
in emphiteuta, eius pœna ob ceſſatio-
nem eſt ipſa caducitas rei, & tunc qui
tenetur reſtituere rem alienam ob in-
terpellationem, vel moram, tenetur re-
ſtituere, vnà cum fructibus, prout eò
caſu eſſet, emphiteuta reſtituente rem
caducatam vti alienam. In Vaſſallo
autem in caſu noſtro non cadit reſtitu-
tio rei, ſed tantum pœna, cui, vt iam
dixi, vſura non accedit. Quid autem,
16 vaſſallo renuente ſoluere duplicatum
rele-

releuium, ſit faciendum, dicam in ſequenti, vbi quæro, quod vaſſallo renuente,ſoluere duplicatum releuium, quid ſtatuendum contra eum.

ARGVMENTVM.

An ex ſolo temporis lapſu,an verò requiratur interpellatio, adhoc, vt Baro reneatur ad duplicatum releuium,non ſoluto ſimplici intrà legitima tempora, vel ad intereſſe fiſcus agere poſſit quæritur, & diſtinguitur ſi fiſcus teneatur interpellare, vel elapſo anno, vel interpellarione facta, agat ad priuationem feudi;& concluditur requiri interpellationem, ad finem intereſſe petendi, quod inrelligendum, eſt ſi inueſtirura fuerit petita, alias duplicatum releuium deberur, & vaſſallus renuens ſoluere duplicatum releuium, tunc priuatur feudo, & moram purgare poſſe, niſi Curia præueniſſet in petendo, & quid de vaſſallo ignorante morrem, & concordantur dicta hic, & in præced. quæſt.

SVMMARIVM.

1 INterpellatione, prò releuio facta, vel tempore elapſo, & vaſſallo renuente ſoluere, quid faciendum contra illum.

2 Interpellationem requiri pro duplicato releuio exigendo probatur, ſed negatur n. 5 & nu. 7.

3 Vaſſallus ignorans Dominum ſeruitio indigere excuſatur, ſi illud non præſtiterit, & debet eſſe interpellatus.

4 Interpellatio pro ſeruitio feudali, non eſt præſumenda.

5 Interpellatio prò ſeruitio duplicati releuij non requiritur, ſed ſufficit lapſus temporis, & num. 7.

6 Interpellatio prò ſeruitio feudali non eſt facienda, quando tempus eſt ſtatutum, quo elapſo conſtituitur in mora vaſſallus.

8 Actio ad intereſſe quæritur fiſco ob releuium non ſolutum in tempore, contra vaſſallum, & propriè à die, quo fuerunt expeditæ literæ ſignificatoriales.

9 Intereſſe releuij nõ ſoluti, vt debeatur, ſufficit, quod ſit petita inueſtitura in tẽpore.

10 Loffredi verba remittuntur declaranda.

11 Actio ad intereſſe ob releuium non ſolutũ in tempore, cur naſcatur, non autem ad duplicatum releuium, adducuntur rationes.

12 Duplicatum releuium non debetur ſi petita eſt inueſtitura intrà annum, licet releuio non ſoluto, benè tamen actio ad illius intereſſe naſcitur.

13 Duplicatum releuium, non autem intereſſe debetur, ſi vaſſallus intrà legitimum tẽpus, nec petijt inueſtituram, nec ſoluerit releuium.

14 Vaſſallus adhuc interpellatus prò ſolutione releuij, non debet ſoluere intereſſe, ſed feudo priuandus eſt.

25 Intereſſe releuij non ſoluti debentur à vaſſallo, ſciente tempus eſſe elapſum, ſecùs autem ab ignorante.

17 Vaſſallus non actinctus à Curia, adhùc purgando moram, euitat intereſſe releuij.

QVAESTIO XVII

1 NE materiæ aliquid deficiat, hanc pono queſtionem, & ſi iã ſatis vulgatam, an ſi Baro intrà annum, & diem, vel per mẽſem, non petierit inueſtituram, & fidelitatem non obtulerit, verùm paſſus ſit labi annum,& releuium non eſſe ſolutum. Ideò quæro de duobus, an fiſcus teneatur interpellare prò releuio, adeòut vaſſallus conſtiruatur in mora.

Secundo, quæro facta interpellatione, vel lapſo anno, quatenus alterũ ſufficiat, an fiſcus agat ad feudi priuatio.

tionem, & ſic ad duplicatum releuiū,
vel ad intereſſe releuij ſimplicis non
ſoluti, & vide, quæ dico in ſequenti
quæſtione.

Et quod requiratur interpellatio,
2 ſuadetur, nam releuium eſt ſeruitium
prò illo anno, quo Dominus inueſtituram
facit, vt alias diximus, quo caſu &
3 ſi vaſſallus ſciuerit Dominum ſeruitio
indigere, excuſatur, ſi nō præſtiterit illud,
*ità Andr. de Iſern. & Iacob. Aluarot.
in cap. 1. §. ad hoc hic finitur lex*, & ſi tenetetur,
adhuc nō tenet tur præſtare,
niſi interpellatus, vel requiſitus, hoc
enim caſu ſeruitia cogitur exhibere,
*cap. 1. in princip. in verbo & ſi ſciuero, de
noua forma fidel. vbi Andr. de Iſern. nu. 5.
Afflict. num. 26. Bald. Aluarot. Præpoſit.
num. 2. Iacobin. de S. Georgio in verbo &
cum pacto il primo num. 6. latè poſt alios
Ludolph. Schrader. de feud. par. 6. cap. 6.
4 nu. 38.* quæ interpellatio adeò eſt neceſſaria,
vt ea non ſit præſumenda, ſed
ſi Dominus illam alleget eſſe factā, debet
in ſpecie probare, *cap. 1. §. vt autem
æquitas de allodijs, vbi Bald. num. 19. Aluarot
num. 3. Præpoſit. nu. 2. Afflict. nu.
34. Schrader. d. loco num. 39.*

His tamen non obſtantibus, dico q
5 in ſolutione releuij non requiritur interpellatio,
ſed ſufficit lapſus anni, non
ad finem exigendi duplicatum releuiū,
ſed vt currat fiſco intereſſe de releuio
non ſoluto, quod intelligas, morte
denunciata, fidelitate oblata, & inueſtitura
petita, vt inferiùs aduertam, nè
contrarietatis vitio noter, hanc concluſionem
probo ratione, & authoritate.

Ratione, verū eſt. n. q in ſeruitiorū
6 pſtatione interpellatio requiritur, &
hoc procedit, quādo non eſſet ſtatutū
tempus ad illud pręſtandum, vt loquūtur
pręfati DD. ſed quando tempus
eſſet ſtatutum à lege, vel conſuetudine,
vel pacto, tunc elapſo tempore,
Vaſſallus abſq; alia interpellatione
conſtituitur in mora, *ità Aluarot. &
Præpoſit. in d. cap. 1. §. ad hoc hic finitur
lex, vbi Bald. & Afflict. Andr. de Iſer. in
d. §. ſed nec alia iuſtior. num. 44. vbi Aluarot.
num. 6. Afflict. num. 4. Schrader.
d. loco num. 38. circa medium*, quod pro-
7 priè eſt in releuio, quod ſolui debet
intrà annum, in quo Vaſſallus inueſtituram
accipit, a die mortis feudatarij
quo tempore factæ inueſtituræ (vt iam
ponderaui ſupra p. 1. q. 12.) releuium
debet iam reperiri ſolutum fiſco, dum
conſtitutio loquitur, recepto verumtamen
releuio, quod tempus, conſuetudine,
& lege ſtatutum eſt in releuio
ſoluendo, ideò eo elapſo, videtur ſuccedere
actio ad intereſſe, *argum. tex.
in l. magnam, C. de contrahend. et commiſſ.
ſtipulation.* vel ad reſolutionem contractus,
vt alias dixi.

Authoritate hoc ſuadeo *ex d. l. ma-*
8 *gnam*, in quo *tex.* poſt moram commiſſam,
non datur reſolutio contractus,
& ſic priuatio feudi, ita in releuio deducit
conſequentiam, *Laurent. Syluan.
de feud. recognit. q. 110. col. mihi 3. verſ.
quando autem tempore, in tractat. mihi tom.
10.* vbi ait, quod hoc caſu, non proceditur
ex mora ad reſolutionem cōtractus,
& ſic ad feudi priuationem, & per
conſequens in eius locum ad duplicatum
releuium, ſed oritur actio ad intereſſe
pro fiſco contra Vaſſallum, *Afflict. in c. p. nu. 24. circa medium, quo tempore
miles,* vbi aperte hoc dicit.

Probatur ex alia ratione, vt actio ad
9 intereſse detur, nō autem ad duplicatum
releuium, quia ad illud euitandū
ſufficit intrà annum petere inueſtituram,
& fidelitatem polliceri, vt ſupra
dixi q. 12. p. 1. & licet releuij ſolutio
debet fieri intra annum, tamen ſi non
fiat, non per hoc perditur feudum, cū
iam ſatisfactum ſit menti legis feudalis,
mandantis, ut ob inueſtituram non
petitam intrà tempus, amittatur feudum,
releuium autem eſt quædā quantitas,
ſiuè ius debitum prò dicta inueſtitura,
quod ſi non ſoluatur, tunc non
debet oriri actio ad priuationem feudi,
ſiuè ad pœnam in eius locum, cum
iam

Digitized by Google

iam per illa ſit ſatisfactum,ſed actio ad intereſſe non impleti contractus, uel non ſolutæ quantitatis poſt moram.

Vide *Loffred. in parafraſ. feud. in d. §.*
10 *firmiter, col. 3. verſ. prædictis tamen non obſtantibus*, qui & ſi videatur iſtis obſtare,tamen uide,quæ dicam in ſequẽti quæſtione, ubi eiuſdem Loffredi uerba declarabimus,quomodo in ſimplici, & duplicato releuio ſint intelligenda.

Sed hæc ex diametro contraria eſse uidentur ijs, quæ diximus ſupra q. 15.
11 dum negauimus ob ceſsationem ſolutionis releuii agi ad intereſse.

Sed illa, & hæc intelligas, cum hac declaratione, quod aut uaſsallus petijt inueſtituram intra annum,ſed non ſoluit releuiũ,aut nõ petijt,nec ſoluit.

Primo caſu, dico, quod dum de iure communi feudorum ob non petitã inueſtituram intrà annum, erat pœna amiſſionis feudi, in cuius locum ſucceſſit duplicatum releuium, non autẽ ſucceſſit ob nõ ſolutionem releuij, ſed tantum, prout dicit *Loffred. in d. c. Imperialem, §. firmiter d. verſ. prædictis non obſtantibus*, duplicatur releuiũ, ex quibus cum ſit ſatisfactum legi, non poteſt de eius pęna quæri,meritò cum de pęna agi non poſſit,cum iam vaſsallus adimpleuerit petendo, ad intereſse agendũ eſt, quia & ſi inueſtituram petijt, tamen tenebatur ſoluere releuiũ in tempore, meritò tempore elapſo,& ſic in mora ſoluendi debitũ,debet currere intereſse, dum uaſsallus pro releuio liquidus fiſci debitor exiſtat, & ita ſunt intelligenda,quæ dico in præſenti quæſtione.

Secundo caſu, quãdo uaſsallus nec
13 petijt, nec ſoluit, tunc quia non ſatiſfecit legi communi, nempè petẽdo inueſtituram, debet ſoluere releuiũ, nẽpè pęnam legis communis, & in eius locum duplicatũ releuium, non aũt ad intereſse releuij ſimplicis, quia dũ ſimplex releuium debetur pro inueſtiturę renouatione, quæ dũ non fuit petita, nec ẽt fuit conceſsa, meritò dum ſimplex releuium debitum eſse nõ poteſt dici, merito, & uſure currere non poſſunt, cum debitum non extet, & ita ſunt intelligenda,quæ dixi d. q. 15. de Vaſsallo non petente, nec ſoluente, alias inuicẽ inter ſe hæc dicta pugnarent,conferũt quæ ſup. dixi hac ead. q.

Declara tñ primo, hãc quæſt. eiuſq;
14 concluſionẽ nõ procedere in releuio duplicato, quo caſu ſi fuerit uaſsallus requiſitus ad illud ſoluendũ, & fuerit contumax,uel renitẽs, nõ oritur actio ad intereſſe,cũ nõ adſit certũ pręfinitũ ſolutioni tẽpus,ſed agẽdũ puto ad priuationẽ feudi, put dicã infra hac par. q. ſeq. vbi uidebimus quomodo ſint intelligenda uerba *Loffred. in d. §. ſimiliter, verſ. prædictis non obſtantibus*.

Declara 2. ut uaſsallus tũc teneatur
15 ad intereſse nõ ſoluti releuij ſimplicis, ſi ſciuerit annũ fuiſse elapſũ,alias Vaſſallo ignorante, & per cõſequens lapſum anni,excuſatur, *ità Bal. & Aff. in c. 1. §. licet, ſi de feud. defuncti, Schrad. d. loco n. 42. in fin. verſ. præterea, Frecc. d. auth. 3. n. 7. & nos ſup. diximus*.

Declara 3. ut adhùc Vaſsallus poſſit morã purgare,niſi Curia præueniſser, in petendo, uel exigendo, cum ſemper de conſuetudine ſit admittendus ad motę purgatione, niſi Curia preueniſſet, & ſic niſi fuerit actinctus à Curia, in petendo intereſse, ita colligo ex ijs, quæ dixit *Freccia d. auth. 3. n. 7.* & dixi ego ſup. q. 15. vbi de purgatione motæ tractaui, quem articulum diſcutti ego cum D. Io. Arcamone Milite, ac Patritio Neap. Plateę Portus, ex Ill. Familia Arcamone Aduocato noſtri S.C. Primatio, & I. C. ſolidæ, & claræ doctrinæ veridico,mihi ſępet obſeruãdo, necnõ cũ D. Parthenio Pitagna ſimiliter eiuſdẽ S.C. Aduoc. nemini ſecũdo, negotiorũ dexteritate, vitæ bonitate, iuriſq; doctrina pdito, & interrogaui D. Donatum de Lellis S.C. Aduoc. ac I. C. verè conſuliũ ſpeculatiuę,& practicæ iuris ſcientiæ, à quo fateor permulta didiciſſe.

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Vaſſallo renuente ſoluere duplicatum releuium, quid ſit agendum contra eum, An feudo ſit priuandus, vel pro intereſſe excutiendus ex authoritate Loffredi, cuius dicta declarantur; ne nos contrarietatis vitio redarguamur, quæ concluſio intelligitur, vt ſi vaſſallus legitimè fuit contumax effectus, vel niſi Curia illum præueniſſet in exigendo.

SVMMARIVM.

1 *Vaſſallus contumax in ſoluendo duplicatum releuium, priuari debet*

2 *Vaſſallus contumax debet carere gratia, & priuilegio Regis, & ſic debet perdere gratiam duplicati releuij, & nu. 9.*

3 *Contumax videtur dicere, quod non vult vti gratia Principis, & fruſtrà illam inuocare poteſt.*

4 *Vaſſallus recuſans contumaciter ſoluere penſionem debitam ex feudo, debet illo priuari.*

5 *Duplicatum releuiũ fuit elargitum à Regibus vaſſallo, volenti morã purgare, & admitti ad compoſitionem, ſecus autem in nolente, quia non receditur cum illo, à pœna iuris communis.*

6 *Vaſſallus contumax præſtare ſeruitia, regulariter priuatur feudo.*

7 *Vaſſallus contumax in ſoluendo ſimplex releuium, multactur pœna duplicati, ſed renuens ſoluere duplicatum, mulctatur pœna iuris communis.*

8 *Intereſſe pœnarum non debetur.*

10 *Citatio trina, vel vna pro trina requiritur, vt vaſſallus feudo priuetur ob duplicatum releuium non ſolutum.*

11 *Vaſſallus adhuc legitimè citatus, niſi fuerit actinctus à Curia, poteſt moram purgare.*

QVÆSTIO XVIII.

1 Conſequens, hæc præcedenti eſt quæſtio, quid ſi vaſſallus ob nõ petitam inueſtituram intra annum, nec ſolutum releuium, fuerit à Domino requiſitus, vt ſolueret duplicatum releuium, ille autem magis inualeſcens contrà Dominum, & contumax, & renitens fuerit in non ſoluendo duplicatum, quid ergo erit de hoc vaſſallo, an ad intereſſe ex mora, vel ad feudi priuationem ex contumacia ſit Domino parata actio.

Et retentis nonnullis terminis, iam præcedentis quęſtionis, dico concluſiuè, quòd non ad intereſſe, ſed ad feudi priuationem ſit agẽdum, quia actio ad intereſſe tunc datur, quando mora eſt commiſſa poſt tempus à lege, vel conſuetudine, vel facto hominis ſtatutum, vt ſupra nomui in præcedenti quęſtione, ſed in duplicato releuio ſoluendo, nullum tempus eſt ſtatutũ, intra quod eſt ſoluendum, cum tantũ habemus ex conſuetudine, vt poſt annum releuium duplicetur, ſed hoc duplum, quando ſit ſoluendum, non eſt expreſſum, ſed tantum habemus, quòd Curia agere poteſt ad duplicatũ poſt annum, non autem quòd vaſſallus teneatur ipſe ſoluere, ſed cum ſit pœna, Curia debet agere ad illam extorquẽdam, & ideò dum ſeruitij tempus non eſt præfinitum, ſequitur quòd non ad intereſſe, ſed ad feudi priuationem ſit agendum, quando illud præſtare fuerit renitens, vel contumax vaſſallus, ità ratiocinatur *Andr. Kol. de ſeruitijs feudal. tit. de amiſſ. feud. ob ſeruitia non præſtita num. 42.*

2 Secũdo probo, & ſolidiori ratione, nam dum hoc releuium duplicatum, eiuſq; ſolutio fuit inducta ex gratia, & mu-

& munificentia Regum noſtrorum in locum amiſſionis feudi, diſpoſitæ de iure communi feudorum, adeo vt Reges noſtri munificentiſſimi, hoc particulari priuilegio nos Regnicolas voluerit decorare, vt ſupra diximus, ſuccedit regula, quòd contumax amittit priuilegia, & beneficia, de qua materia *Angel. in l. eum, qui la prima ff. de priuileg. creditor. Afflict. deciſ. 133. Anna pater ſingul. 120. incip. contumax Francbis deciſ. 417. Innoc. in cap. ad petitionem de excuſat. Io. Aloyſ. Catalan. de indultu cap. 12. ampliat. 7. num. 18. cum ſeq.* ergo dum vaſſallus per contumaciam reddit ſe indignũ hoc beneficio, quid ergo impedimenti erit, quin Dominus ad pœnam de iure communi diſpoſitã
3 agere non poſſit? cũ idem ſit eſſe contumacem, & dicere nolo vti hac gratia, abutentes enim Principis gratia, ſiuè beneficio, indigni haberi debent, & committendo vaſſallus, ob contumaciam, in hanc Principis gratiam, fruſtra eius auxilium vaſſallo tribuendum eſt.

Tertio hanc eamdem concluſionẽ
4 *ex Syluan. de feud. recognit. q. 110.* firmauit *Andr. Khol. de amiſſ. feud. nu. 42.* vt vaſſallus cõtumaciter recuſans ſoluere pẽſionem debitam, priuetur feudo, *eſt tex. in d. §. ſed nec alia iuſtior, quæ ſit prima cauſſ. benefic. amict. d. §. ſimiliter de probib. feud. alienat. per Fridericum.*

Denique facit ad hoc, authoritas *Sygiſmundi de Loffredo in parafraſ. ad tex. in cap. Imperialem §. firmiter verſ. prædictis tamẽ non obſtantibus de probib. feud. alienat. per Federic.* vbi dicit, quòd tunc Regia Camera introduxit ſoluere releuium duplicatum, ſi vaſſallus pœnitentia ductus moram purgauerit, ſed ſi vaſſallus recuſauerit, tunc non receditur à iure, nempe à pœna amiſſionis feudi, ſed dum hic vaſſallus renuit ſoluere, & ſimplex, & duplicatum releuium, quid ſtandum eſt, vt feudo nõ priuetur; prout ius commune diſponit & hoc voluit dicere Loffred. vt non recedatur à iure communi, itaq; dum
6 renuit ſoluere, priuandus eſt, ſemper enim, quòd vaſſallus renuit præſtare Domino debitũ ſeruitium, feudo priuandus eſt *d. §. firmiter cap. 1. §. ad hoc hic finitur lex*, ex quibus dictis, tum in hac quæſtione, tum in præcedenti, apparet, quòd dicta Loffredi ſint intelligenda in releuio duplicato tantum, non autem in ſimplici, cum uaſſallus renuẽs ſoluere releuium ſimplex, mulctatur ſua pœna particulari, nempè duplicati releuij, ſed renuens ſoluere duplicatum, nullam habet impoſitam pænã particularem, merito dixit Loffred., ut non recedatur à iure communi.

Item ex alia ratione, quia ſi admitteremus ſimpliciter eſſe intelligendũ
7 Loffred. de utroque releuio, ſequeretur abſurdus intellectus, & eſt, nam ſi vaſſallus contumax in ſoluendo ſimplex releuium, deberet mulctari pœna de iure communi, adhuc eſſet mulctandus duplicato releuio, quia & ſi pęna de iure communi ſit amiſſio feudi, tamen in eius locum ſucceſſit duplicatum releuium, & ideo benè ob primam contumaciam remanet mulctatus vaſſallus in duplicato.

At vero in ſecunda cõtumacia duplicati releuij, quia nulla, vt dixi, de conſuetudine eſt aſſignata pœna, meritò recurrendum ad ius commune dictans, vt vaſſallus contumax in præſtando ſeruitium Domino priuandus ſit feudo.

8 Quòd ſi admittimus hoc duplicatũ releuium eſſe pęnam, quonam ergo iure dicendum eſt deberi intereſſe pęnarum, meritò dum intereſſe non debetur, iuri communi ſtandum eſt, & ſic debet, meo quidem iudicio, intelligi Loffred. alias contradiceret ijs, quæ diximus hìc, & in ſuperiori quæſtione.

9 Quarto, principaliter probo, quæ diximus, circa principalem quæſtionẽ, quod in tantum hęc ſolutio duplicati rele-

releuij debet habere locum, quatenus vellet vaſſallus, in cuius beneficium eſt inducta, illa enim nititur ex gratia, & munificentia Regis, ſed ſi ille, in cuius gratiam, & fauorem fuit inducta, hęc conſuetudo duplicati releuij, fuerit contumax huic gratiæ parere, tunc per contumaciam videtur tacitè illi renunciaſſe, cum contumaces omni prorſus legis auxilio ſint deſtituendi vulg. Iuribus.

10 Intelligas tamen hęc, quæ ſupra diximus, vt adhuc poſſit moram purgare, & non priuari feudo, niſi fuerit tribus vicibus legitimè citatus, vel vna pro tribus, competenti termino dato ad ſoluendum, *gloſſ. in cap. 1. §. vt autem æquitas in verbo legitima de allodijs vbi Bald. num. 23. Aluarot. num 3. Afflict. in cap. 1. §. licet num. 13. ſi de feud. defuncti Ludolph. Scrader. de feud. par. 6. cap. 6. num. 42.*

11 Intelligas ſecundo, ut etiam ſi fuiſſet ter legitimè citatus, adhuc poſſit moram purgare, niſi à Curia fuiſſet actitus, vt quia præueniſſet in petendo, vel exigendo, vel alias contra vaſſallum contumacem exequedo; ut dixi ſupra in præcedenti quæſt. in tertia declaratione, & de vaſſallo renuente præſtare ſeruitium Domino, ut ſit condemnandus, uides ſequentes allegationes eximij I. C. Io: Angeli Piſanelli, quæ mihi ad manus peruenere, ſua manu propria firmatæ.

Summarium Allegationũ Io: Angeli Piſanelli.

1 *Vaſſallus contumax in præſtando ſeruitia debita, & neceſſaria Domino, debet condemnari feudi priuatione.*

2 *Vaſſallus conuentus pro ſeruitio, debet dicere, quòd eſt paratus ad euitandam caducitatem.*

3 *Feudum tunc amittitur ob non præſtationem cenſus, quando non fuerit promiſſus, ſecus autem ſi promiſſus.*

4 *Præſtatio ſonaliorum facienda Comiti, vt Domino feudi dicitur feudalis.*

5 *Fidelitas ineſt feudo.*

6 *Vaſſallus negãs feudi qualitatem, & perſiſtens in negatione, priuandus feudo eſt, quia ex dolo videtur facere num. 7.*

8 *Contemptus Domini dicitur, ſi res feudalis venditur pro franca, & libera.*

IN hac cauſa, dico omnino conuentos eſſe condemnandos, duplici ex capite primo, quòd dum uiderunt ſeruitium debitum prò bonis feudalibus, de quibus agitur, ex præſentatione priuilegij, non obtulerunt illud, nec quæſierunt moram purgare, imo in negatione perſiſterunt, quo caſu conſtituti fuerunt in mora, & omnis rectus Iudex debet inclinare ad eos condemnandum, *§. ad hæc in c. 1. hic finitur lex*, debuerunt enim dicere ſe paratos eſſe, poſtquam in iudicio conuenti ſunt, ut euitare poſſent caducitatẽ, prout eos admonet Rex Robertus *in cap. Regni nolumus ſub rub. qui Barones, vel feuda tenentes*; recuſant enim facere ſeruitiũ prò quo feudum datum eſt; eſt una de iuſtioribus cauſis amittendi feudũ, *tex. in cap. 1. §. ſed nec alia iuſtior. quæ fuit prima cauſa benefic. amitt.* & in a̋ ſpe per illum tex. tenet *Bald. in cap. quæ in Eccleſiarum col. 3. verſ. & nota*; *quod ſi feudum de conſtitut.* & licet uideatur tenere, quòd per non præſtationem cenſus non perdatur feudum, hoc tamen non habet locum, quando feudum fuit principaliter conceſſum per illam præſtationem; ut caſus iſte, tantum ſoluebat pro feudo par unum ſonaliorum, & ſic propter iſtam præſtationem, & recognitionem directi dominij fuit facta conceſſio, & hoc eſt principalius, & ideò ea ſic non ſoluendo, perdatur feudum, ut latè diſtinguit *Iaſ. in prælud. feud. char. 7. ibi aut feudum eſt tale.* Nec nos ſumus in difficultate contractus cenſualis, quod iam apparet, quòd res erat de feudo Comitatus Mutchoni, & feudum nũcupatur, & ut res feudalis conceſſa fuit, præſtatioq; ſonaliorum erat Comiti

miti, vt Domino Murchoni facienda, & ſic non opus eſt intrare difficultatẽ, ſi redditus præſumantur feudales, de qua per *Afflict. dec. 129.* Imò expreſsè
5 eſt reſeruata fidelitas, quæ eſt de propria natura feudi, *cap. 1. §. fin. per quos fiat inueſt.* per quod ita concludit *Guid. Papa deciſ. 551. col. 4. ibi, licet enim*, & per conſequens, poſt quam conſtat cõceſſionem eſſe ſecundum naturã feudi, debet feudalis iudicari, *vt declarat idem Mazeus in conſtit. conſtitutionem diuæ memoriæ col. 9. verſ. item Baronia.*

Secundo capite debent condemna-
6 ri, quod venditores ſcienter ſubtacuerunt eſſe feudalia, immò vendiderunt prò francis, & liberis, & in eadem perfidia perſtiterunt etiam poſt litem motam, quo caſu ſuccedit, quod qui negat rem eſſe feudalem, ſi conuincatur, perdit feudum, *ità Innoc. in cap. cæterum in fine de iudicijs, quem ſequitur Angel. in l. fin. ibi, habet locum in emphiteuta, ff. de reiuendicat. ſequitur Iacobin. in ſua inueſtitura in verbo dictiq; vaſſalli promiſerũt recognoſcere dictum feudum, col. 7. verſ.*
7 *aduertat tamen vaſſallus*, & in caſu noſtro doloſa fuit negatio, quòd illę perſonæ nominatę in priuilegio feudi sũt, quæ in alienatione, & iam nunc facta intimatione priuilegij, & cõteſtata lite perſiſtunt in negatione, quo caſu nulla datur excuſatio, *per tex. in c. vaſſalli lo primo, & in cap. vaſſalli lo ſecondo, ſi de feud. defuncti, vbi cõmuniter DD.* & cum his concordat *Alex. in l. ſi domus, §. ſi fundus, col. 3. ibi, & tene menti, de leg. 1.*
8 Quis enim maior contemptus conſiderari poſſit, quam tenere rem feudi obligatam ad fidelitatem, & ad præſtationem, & vendere eam prò franca, & libera ſcienter, & perſiſtere in negatione vſque ad ſententiam, & ſic, qui velit rem tenere, vt ex toto ſuam, vt declarat *Alex.* vbi ſupra, quare his breuibus contenctus, concludo omnino poſſeſſores eſſe condemnandos.

Io. Angelus Piſanellus.

ARGVMENTVM.

Reſtitutio conceſsa Combaroni pupillo minori aduerſus lapſum temporis ad pœnam duplicati releuij, ſi quæ ſoluenda eſset, vel aliam pœnam ſecundum diuerſitatem locorum, vel pœnã ipſam caducitatis, an proſit maiori Combaroni, diſputantur, & an in Regno noſtro hæc poſſint practicari. refertur decretum Regiæ Cameræ Summariæ, vt pupilli ſoluant modo, & forma, pròut maiores. Diſtinguitur de feudo diuiſim, vel indiuiſim per pupillum, & maiorem poſseſso. Conferunt quæ de canonis emphiteutici ſolutione dicuntur, & Afflicti authoritate affirmatiua recipitur ſententia. Declaratur Roſental. ſententia contra Afflicti. Et quando delictum vnius Combaronis alteri noceat, vel è contra non delictum vnius, vel ſeruitium alteri proficiat.

SVMMARIVM.

1 R*Eſtitutio conceſſa minori ad pœnam inueſtituræ non petitæ, an proſit maiori combaroni, & tunc conſideratur in hac materia feudum Longobardum, & ſimultanea inueſtitura in perſonis duorum.*

2 *Releuium non debetur de feudo, vbi viget ius cõmune feudorum, & ſic Longobardorum.*

3 *Pupilli hodie in Regno noſtro ſoluunt releuium, prout maiores, ex generali decreto, & num. 5.*

4 *Reſtitutio reſpectu releuij duplicati ſolutionem, non poteſt conſiderari in Regno noſtro, ſed bene circa caducitatem, & non petitam inueſtituram, & nu. 6. 19.*

5 *Minor ætas feudatarij, hodie in Regno non excuſat à ſolutione releuij.*

6 *Reſtitutio aduerſus non petitam inueſtituram,*

turam, concedendam eſſe probatur.

7 *Quæſtio de reſtitutione à Bammacario indeciſa, deciditur ab Authore.*

8 *Reſtitutio conceſſa minori poſſidenti feudum indiuiſum, cum maiore prodeſt maiori, & deciſiones referuntur.*

9 *Reſtitutio conceſſa minori poſſidenti feudum diuiſum cum maiore, non prodeſt maiori.*

10 *aduerſus indiuiduam canonis ſolutionem, prodeſt maiori coemphiteutæ.*

11 *Diuiſio feudi vbi facta eſt gratia commoditatis à Combaronibus, licet feudum ipſum remaneret indiuiſum in ſubſtantia, reſtitutio conceſſa vni, adhuc prodeſt alteri.*

12 *Minore, & maiore ſuccedentibus in feudo, reſtitutio conceſſa minori prodeſt maiori.*

13 *Reſtitutionem conceſſam minori non opitulari debere maiori, proponitur ex Roſental.*

14 *In indiuiduis, delictum vnius nocet alteri, non autem vt non delictum vnius, proſit alteri delinquenti.*

15 *Roſentalis doctrina procedit in feudo diuiduo, non autem indiuiduo.*

16 *Feudô exiſtente indiuiduo, tunc ſeruitium vnius Combaronis prodeſt alteri Combaroni non ſeruienti.*

17 *In indiuiduis, quod prodeſt vni, prodeſt alteri.*

18 *Priuilegium conceſſum minori, prodeſt maiori exiſtenti in communi, & indiuiſo cum ipſo minore.*

19 *Præſcriptio centenaria opus eſt contra priuatum, quando ipſe, & Eccleſia poſſideret prò indiuiſo.*

QVÆSTIO XIX.

1 HAEC quæſtio, vt breuibus agam, dupliciter poteſt intelligi, & duplici via poteſt locum habere, aut in feudo Lógobardo, in quo viget ius commune feudorum, vt omnes ſuccedant, *cap. omnes filij, ſi de feud. defunct. Afflict. in cap. 1. nu. 27. quo temp. miles,* Aut conſideremus eam, ſi eſſent duo de beneficio inueſtiti, & tenerentur ſoluere releuium, vel aliud facere, & quando manus Domini feudum mutaret, prout eſt in Francia, vt diximus ſupra in prima par. q. 1. & in princip. pręſentis partis quęſt. 1. & 5.

In Regno autem noſtro Neapolis,
2 & Siciliç ultra pharum. ut dixi ſupra hac ead. par. q. 11. practicari non poteſt, cum in eo, in illis feudis, in quibus ius commune feudorum uiget, ſeù Longobardorum nõ ſoluitur releuiũ, pròut teſtatur pręceptor meus *Octau. Bammacar. in cap. ſi minori q. 5. num. 25. ſi de feud. defunct. dixi ſupra p. 1. q. 17.* Tum ſi quod releuium eſſe ſoluẽdum,
3 adhuc in Regno noſtro eſſet expeditum, cum minor non obſtante pupillari ętate teneatur ſoluere releuiũ, mo-
¶ do, & forma, prout maiores ſoluunt, *prout teſtatum reliquit Io. Aloyſ. Mormil. in conſt. poſt mortem n. 8. Rouit. in pragm. 2. de offic. procur. Cæſar. §. item volumus num. 4. & nos infra q. 21.*

Et ſic quæſtio hæc in Regno noſtro
4 non poteſt practicari in feudo Longobardo, nec in minori ætate, ut per eã concedatur reſtitutio aduerſus non factam ſolutionem releuij, dum ſolutio ipſa ceſſat, aduerſus quam ſolutionem non poteſt practicari, cum fiſcus (ut modo dicam) exigat releuium à minoribus, ſed benè poteſt practicari, reſpectu caducitatis, *ità D. de Ponte in lect. feudal. lection 2. nu. 51.*

Benè uerùm dico, quod poteſt pra-
5 cticari ex clauſula generali, nempè iuſta cauſa, ut inferius dicam, *& dicit Bammacar. in d. cap. ſi minori, quæſt. 4. num. 21. cum ſequentibus,* cum ob ſimplicem minoris ætatis cauſam, reſtitutio non ſit concedenda, cum ea non excuſet in Regno, cum per decretum
¶ generale Reg. Cam. Sum. in Collaterali Conſilio, adhibito voto Sac. Regij Conſilij Capuanæ fuit per uiam legis deter-

determinatum, quod pupilli ſoluant releuium, modo, & forma, prout maiores ſoluunt, *prout refert Io. Aloyſ. Mormilis in hac conſt. poſt mortem*, & nos aliàs de eo diximus, & dicemus, ergo uides, quòd in hac ſolutione releuij, nulla eſt facienda ætatis differentia, cum pupilli æquati ſint in hoc maioribus, conſequens eſt, ut ex clauſula generali, ſi qua iuſta mihi cauſa, reſtitutio concedēda ſit minori, non aūt ob ipsā minorem ætatem, ut dixi, ſed ex cauſa illa, ex qua etiam eſſet concedenda maioribus, ut infra dicam, cum aliàs
6 de iure communi eſſet concedenda reſtitutio minori, aduerſus non petitam inueſtituram ob ſolam minorem ætatem cenſuerunt, *gloſ. in d. cap. ſi minori, vbi Aluarot. & Feudiſtæ omnes, & hanc eſſe communem docet Curtius de feud. p. 4. num. 46. Iul. Clar. in §. feudum, q. 49. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 95. nu. 93.* & ita in pupillo, vt ſit reſtituendus aduerſus lapſum temporis, *vide quos allegat Intrigliol. d. loco quæſt. 94. num. 91. Roſental. de feud. cap. 6. concluſ. 41. nu. 2. in gloſſell. A, & B*, & ſic in Regno noſtro reſpectu ætatis, hæc quæſtio practari non poteſt, ſed benè reſpectu, & quatenus cōpetat reſtitutio aduerſus lapſum temporis ex iuſta cauſa, prout dicit idem *Bammacar. d. q. 4.* & nos infra q. 21. hac ead. par.

Hanc quæſtionem in materia inue-
7 ſtituræ, & pœnæ ob eam non petitam, *poſt Odofred. in ſumm. & ibi additionem incip. facta inueſtitura ſollēniter, quid vaſſallus Domino teneatur fol. 29. nu. 3. Bammacar. in d. cap. ſi minori q. 5. num. 25.* excitauit, eamque indeciſam reliquit, indicando tantum duo iura.

Ego verò diſtinguo, aut feudum poſſidetur pro indiuiſo à minore, & maiore. Aut poſſidetur prò diuiſo, & quilibet ſolueret ſuum releuium.

Primò caſu dico, conceſſam reſtitu-
8 tionem minori, prodeſſe maiori, ratio eſt, quia ſumus in indiuiduis, quorum natura eſt, ut indiuiduum ſit iudiciū, *ex tex. in l. ſi communem, ff. quemadmod. ſeruit. amict.* aut enim pœna commicti debet quoad vtrumq; aut quoad neutrum, *gloſ. in d. l. ſi communem, & in l. vnica, C. ſi in comm. eademq; cauſa reſtit. poſtulet. Afflict. in conſtit. obſcuritatem nu.*
¶ *22. vbi ita deciſum refert, & deciſ. 213. vbi etiam ita deciſum refert ex authoritate Bald. in l. 2. §. ſed vtrum in fine, ff. de minoribus, Sfort. Odd. de reſtit. in integr. q. 46. art. 4. num. 10. Muſcatell. par. 6. glo. in integrum num 8. Imbrian. de 1. & 2. benefic. conſ. 3. num. 65. Reg. Tapia in conſt. minorum iura num. 4. & ſeq. Seraph. deciſ. 957. in fine, Carocc. in ſuis deciſion. caſū 65. nu. vlt. Anna ſingul. 73. Pelliccia ad conſuet. Auerſan. nm. 356. Burſat. conſ. 393. num. 4. vol. 3.*

Secundo caſu, ſi cauſa extet diui-
9 dua, vt quia feudum poſſideretur prò diuiſo, tunc reſtitutio conceſſa minori non iuuaret maiorem, eſt deciſio particularis *in l. vnica, C. ſi in comm. ead. cauſa reſt. poſtul. notat Afflict. d. deciſ. 213.* cæteriq; DD. ſupra allegati, hoc idem diſtinguendo firmant.

His accedat deciſio ferè punctualis
10 in ſolutione canonis, quæ pariter indiuidua reputatur, niſi aliud Dominus voluerit, & nos alibi, & tunc refert
¶ deciſum *Petr. Benintend. deciſ. 4.* còquod hæc ſolutio indiuidua eſt reſtitutionē conceſſam minori in caſu prædicto, prodeſse maiori, & ſic maiorem non teneri ad pœnam, *ex d. l. communem.*

Ex quibus, idem dijudico, quòd ſi
11 feudum indiuiſum eſset, ſed ipſi Cōbatones, propter eorum commodita. inter ſe diuiſum amicabiliter, & fraternè haberent, vel in focularibus, vel in introitibus, ut adhuc indiuidua ſit releuij ſolutio, & reſtitutio cōceſsa minori, nō prodeſt maiori, quia hęc diuiſio non præiudicat Domino, *Caualcan. deciſ. 30. n. 121. circa principium, Afflict. deciſ. 153.*

Et propriùs accedendo ad materiā
12 feudi, quod indiuiduum eſt, & pro indiuiſo, ut plurimum poſſideri debet, &

ad

ad illud ſuccedens minor, & maior, ut
reſtitutio conceſsa minori ob non pe-
titam inueſtituram opituletur maiori
ſuccedenti cum eo, probauit *Aſſlict. in
cap. ſancimus num. 64. quo temp. miles,*
vbi ex authoritate Bartol. & aliorum
concludit, quod ſuccedentibus mino-
re, & maiore in feudo, iiſque non pe-
tentibus inueſtituram, tunc reſtitutio
conceſsa minori, prodeſt maiori *ſequi-
tur Syluan. de feud. recognit. q. 58.* & in
hoc ferè caſu conſuluit Afflictum ſe-
quendo *Burſat. conſ. 293. num. 4. & 5.
cum ſeq. vol. 3. Caualcan. d. deciſ. 30. nu.
131. circa medium, Roſental de feud. cap.
6. concl. 41. num. 2.* qui in *gloſell.* C. cir-
13 ca finem diſcedit ab hac ſententia, vt
maiori non proſit reſtitutio conceſſa
minori, ea adductus ratione, dicens,
quid enim impedit minorẽ vti, & ple-
nè frui parte ſua feudi, vbi ſocij pars
aperitur, quod ſi aliud diceres, ſeque-
retur, vnum abſurdum, dicit Roſental.
quod tunc portio Combaronis mino-
ris amitteretur ob feloniam à maiore
commiſſam, vel è contra, vt ob feloniã
ipſam à Combarone commiſſam feudi
pars amiſit, non verè amittenda reali-
ter ob non delictum alterius, quæ duo
omnia abſurdiora forent, de quo ſecũ-
do inferiùs.

Sed hęc doctrina Roſental. benè ꝓ-
14 cedit, quia in indiuiduis delictũ vnius
nocet alteri, vel implementum vnius
iuuat alterum, ſed non conuertitur, vt
non delictum vnius, iuuet delictum al-
terius.

Secundo, doctrina Roſental. proce-
15 dere dẽt in feudo diuiduo, dum admi-
ttit diuiſionem feudi, reluctante iure
feudorũ, & ſic in feudo diuiduo intelli-
genda eſt doctrina Roſental.

Hinc per coniunctionem, & conne-
16 xitatem, quam Combarones habent
ratione perſonarum, & feudi, *dixit Bal.
in d. cap. 1. quib. mod. feud. amitt.* quòd
ſi ex Combaronibus vnus delinquat
contra Dominum in non præſtando
ſeruitia, vel aliter, & alius non delin-
queret, ſed ſeruiret Domino defendẽ-
do illum, tunc ſeruitium iſtius Com-
baronis ſeruientis, prodeſt alteri defi-
cienti, *per tex. in l. ſi is, qui duos, ff. de
liberal. cauſa, & ex l. ſi ita, ff. de manu-
miſſ. teſt. dicit idem Bald. conſ. 301. vol.
3. quem ſequuntur Aſſlict. in d. cap. 1. nu.
49.* eius dicti afferens rationem, quia
17 in indiuiduis, quod prodeſt vni, alteri
quoq; prodeſſe dicitur *l. Ariſto, ff. quæ
res pignor. obligar. poſſ.* ſimile dixit *Bart.*
18 ex eadem ratione indiuidui, & conne-
xitatis *in l. 1. C. ſi in comm. cauſ.* quòd
priuilegium fratris, qui minor eſt, vt
contra maiorem non currat, eiq; com-
petat, dummodo ſtent in indiuiſo, & in
communi, vbi alia allegat iura idem
*Bald. in cap. 1. §. & ſi clientulus, de alie-
nat. feud. Iaſ. in l. 1. notab. 1. C. de tran-
ſaction.* vbi comendat hanc Baldi ſen-
tentiam, *& in l. ſi emancipati col. 3. C. de
collation. Felin. in cap. 1. col. 3. de præ-
ſcription. Alexand. conſ. 122. col. 6. vol. 4.*
Ad quod facit dictum *Abbat. in cap. ad
audientiam de præſcription.* vbi per ſupra
dictas rationes concludit, quod ſi Ec-
19 cleſia, & priuatus poſſiderent rem in
communi, & indiuiſo, tunc ratione
indiuiduitatis, & cõnexitatis præſcrip-
tio centenaria eſſet opus, vt præſcribe-
retur etiam contra priuatum, *ita Felin.
in cap. 2. extra de Iudæis.*

Ex quibus, & alijs rationibus con-
cludit *Burſat. d. conſ. 393. ſub num. 7.* in
caſu ſimili, de non petita inueſtitura,
vbi erat frater minor, & maior, vt re-
ſtitutio conceſſa minori, adhuc iuua-
ret maiorem,

Hæc queſtio poteſt etiam practicari
in Regno noſtro in feudo Longobardo
non ad euitandam releuij ſolutionem,
cum de eo, vt dixit Bammacar. non
ſoluatur, ſed ad euitandam caducita-
tis pœnam, quæ eſt pœna de iure com-
muni feudorum, *cap. 1. quo temp. miles,
cum concordantibus,* de quo vide quæ di-
xi p. 1. q. 17.

A R-

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Reſtitutio conceſſa minori aduerſus ſolutionem duplicati releuij (ſi quæ cõcedenda eſſet) vt non proſit maiori, quando releuij ſolutio diuiſa facta eſſet voluntate Domini, declaratur.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio conceſſa vni, non prodeſt alteri, quando ſolutio diuiſa fuit a Domino, vt ab vnoquoq; exigat partem.*

2 *Deciſio in ſolutione canonis facti diuiduè, refertur.*

3 *Releuij ſolutio poteſt diuidi per Regem.*

QVAESTIO XX.

Ex ſecundo capite diſtinctionis in præcedenti quæſtione examinatæ, inferas, quod
1 quando volũtate Domini releuij ſolutio diuidua fit, vt quia Dominus iam fuit cõtentatus exigere ab vnoquoq; Combarone ſuam medietatem, tunc reſtitutio conceſſa minori, non prodeſt maiori, *ita Sfort. Odd. de reſtit. in integr. par. 1. q. 48. art. 5. ex tex. in cap. ad audientiam de præſcription.* quem vti notabilem commendat eamdem ſequendo ſententiam *Roſental. d.cap.6. concluſ 41. num. 2. & in gloſell.C. DD. in d.c. ad au-*
2 *dientiam*, & in canonis ſolutione diuiſa à Domino, ità cenſuit *Rota Romana,*
¶ ſeù vt melius dicam, *Bononienſ. teſte Benintend. deciſ. 4. num. 2. Aurel. Corbul. de iure emphit. cap. 5. num. 34.*

Et quod releuij ſolutio diuidi poſ-
3 ſit, eſt clarum, nam ſi voluntate Domini, diuiditur feudum ipſum, ergò tãto fortius ſeruitium ipſum, prout eſt releuium.

ARGVMENTVM.

Minor ætas feudatarij, an faciat illum reſtitui aduerſus pœnam duplicati releuij ob inueſtituram in tempore non petitam, nec releuium ſolutum, quæritur, & de vario in Regno noſtro ætatis ſtatu diſſeritur circa feudalia, & minorem 14. annis, ex ſolo minoris ætatis capite reſtituendum eſſe concluditur, quod in fœmina minore duodecim annis extenditur, limitatur in minore ex dolo verſante, limitatur, & in Regno noſtro, ex generali decreto, vt minores teneantur petere inueſtituram, fidelitatem iurare, & releuium ſoluere, prout maiores. Et quid in Gallia ſeruetur ponitur, & quid in Saxonia.

SVMMARIVM.

1 *Minor an ſit reſtituendus aduerſus lapſum temporis petenda inueſtitura, vel ſoluendi releuium de iure communi feudorum, & de iure Regni.*

2 *Minor ætas multos habet gradus.*

3 *Ætas quatuordecim annorum perfecta eſt in Regno quoad feuda.*

4 *Minor ætas conſideratur in feudis, vſque ad 14. annos, & non vltra.*

5 *Minor ætas de iure Saxonico conſideratur vſque ad 13. annum cum dimidio in maſculo, ſed in fœmina vſque ad duodecimum completum.*

6 *Reſtitutio ex capite minoris ætatis concedẽda eſt minori 14. annis aduerſus pœnã caducitatis, ob non petitam inueſtiturã, ex ſententia feudiſtarum Vltramontanorum, & Citramontanorum.*

7 *Tex. in cap. 1. quo temp. miles, in verbo infamia, legitur ſecundum nonnullos, infantia.*

8 *Pupillus excuſatur ſi non petijt inueſtituram.*

9 *Fœmina, licet aliàs dicatur maior, quando eſt duodecim annorum, tamen quod ſpectat ad feuda dicitur minor vſque ad 14. annũ, ſicut maſculus, & reſtituitur ob non petitam inueſtituram in tempore.*

10 *Reſtitutio non eſt concedenda aduerſus nõ petitam inueſtituram, quando pupillus doloſè verſatus eſt in non petendo illuram.*

11 *Proximus pubertati non eſt reſtituendus aduerſus non petitam inueſtituram, contrà Andr. de Iſern. concluditur.*

12 *Proximo pubertati, & doli capaci, petenti inueſtituram à Domino, annus ad ſoluendum releuium currit.*

13 *Andr. de Iſern. doctrina de proximo pubertati, declaratur.*

14 *Minor habens tutorem, non excuſatur à petitione inueſtituræ.*

15 *Minores in Regno noſtro Neapolitano nõ obſtante minori ætate, debent ſoluere releuium, ex generali decreto Supremorum noſtrorum Tribunalium, in Collaterali Conſil. & ſoluunt modo, & forma, prout maiores.*

16 *Maiores, & minores æquiparati ſunt circà ſolutionem releuij.*

17 *Reſtitutio non eſt petenda ex ſolo capite minoris ætatis, ſed ex alia iuſta cauſa.*

18 *Deciſio in cauſa Principis Biſiniani concedens reſtitutionem aduerſus omiſſam denuntiationem ob minorem ætatem, hodie remanet correcta.*

19 *Sententia, dicentium concedendam eſſe reſtitutionem aduerſus non petitam inueſtituram, & ob minorem ætatem, corrigitur in Regno noſtro.*

20 *Sententia illorum, qui dicunt reſtitutionẽ eſſe concedendam aduerſus fidelitatem non iuratam corrigitur in Regno noſtro.*

21 *In Gallia Dominus dat tutoribus pupillorum dilationem ſoluendi releuium vſq; ad tempus legitimum.*

QVÆSTIO XXI.

Minorem ætatem
iuſtam eſſe cau-
ſam conceden-
di reſtitutionem
in integrum, iã
ſatis ſuperq; pa-
tet in pœnis, cõ-
1 tractibus, cæte-
riſq; ſed an hoc ſit perpetuum in no-
ſtra materia, vt ob ſimplicem minorẽ
ætatem feudatarij ipſe ſit omnino re-
ſtituendus aduerſus duplicati releuij
pœnam, quæ quidem quæſtio perplu-
res habet articulos, ſuper quibus di-
ſtinctè inſiſtam, quid de iure commu-
ni feudorum, quid autem de iure Re-
gni noſtri.

Prò quo ponendudiium dico, quòd
2 minor ætas multifariam conſideratur,
vſque ad vigeſimumquintum annum
de iure communi, vſque ad decimum-
octauum de iure Regni noſtri, *vt in*
conſtit. Regni minorum iura. Item & vſq;
ad decimumoctauum annum ſuos etiã
habet gradus, vt vſque ad ſeptennium
dicatur infantia, à ſeptennio ad de-
cimumquartum, pupillaris ætas, à de-
cimumquartum ad decimumoctauum
3 dicitur etiam minor ætas, circa alia,
ſed in feudalibus dicitur maior ætas, &
prò maiore habetur, & dicitur ætas
perfecta in Regno noſtro, *vt in pragm.*
vlt. ſub tit. de minor. de qua Franch deciſ.
650. num. 13. Andr. de Georgio alleg. 16.
& paſſim Regnicolæ noſtri.

Quæ minor ætas in feudalibu extẽ-
4 ditur vſq; ad 14. annũ, & non vltra, *ex*
tex. in cap. ſi minori, § ſi quis deceſſerit, ſi
de feud. defunct. Friderich. Schenck. de
feud. cap. 1. num. 7. verſ. ſexto, quæ fuit
prima cauſa benefic. amictend. Gothofred.
Antonius diſput. feudal. 8. theſi 8. ſub lit.
E, tit. de renouation. inueſt. dicens, quod
iure Saxonico ad tertiumdecimum
annum cum dimidio extenditur, *ita*
Herm. Vult. de feud. cap. 7. num 64. &
in

Digitized by Google

in pupilla ad duodecimum annum cõpletum, *Curt. iun. de feud. par. 4. num. 46. Io. Borcholten de feud. c. 8. n. 17. Ludol. Schrader. par. 6. cap. 2. num. 25. Roſental. cap. 6. concl. 41. num. 25. Gothofred. d. loco*, quidquid in contrarium differit *Laur. Syluan. de feud. recognit. q. 61. vt inferiùs dicam.*

Minorem autem quatuordecim an-
6 norũ ex capite minoris ætatis eſſe teſtituendum, & excuſari à pœna caducitatis feudi, ob lapſum temporis, non petitæ inueſtituræ, cæteraq; non facta, de iure communi feudorum, concludunt ex Vltramontanis, & Citramontanis, *Iacob. de Beluiſ. & Martin. Lauden. in cap. 1. num. 14. quo temp. miles, Petr. de Rauen. & Friderich. Schench. num. 4. Ardizon. rub. 72. in ſumma, Iacob. de S. Georgio in verbo quiquidèm inueſtiti, num. 50. Vldar. Zaſius de feud. par. 8. num. 7. Laurent. Syluan. de recognit. feud. q. 93. Ioannes Scheneiduuin. par. 3. num. 101. & par. 5. num. 29. 46. & 73. Franc. Sonsbecc. de feud. p. 7. num. 15. Mattheus Vueſembec. de feud. cap. 8. num. 7. Ioan. Borcholten cap. 8. num. 16. Herm. Vult. de feud. lib. 1. cap. 7. num. 64. Ludolph. Schrader. par. 6. cap. 2. num. 25. & cap. 4. num. 19. Hartm. in pract. obſeruat. tit. de feud. 54. obſer. 31. Roſental. cap. 6. concluſ. 41. nu. 1. Gothofred. Ant. d. loco, Aluarot. in d. cap. 1. quo temp. miles, ſuper verbo infamiam, ſecundum vnam lecturam, Afflict. ibidem num. 76. & ibi Præpoſit. Andr. de Iſern. ibidem num. 1. & in cap. ſi minori, ſi de feud. defunct. vbi Bald. nu. 14. Aluarot. nu 1. cæteriq; ſic concludunt, tam in d. cap. 1. quo temp. miles, quam in cap. ſi minori, ſi de feud. defunct. prout teſtatur Roſental. d. loco ſupra allegato in gloſſ. A. Capyc. in verbo feudorum inueſtituræ col 3 §. item ſi vaſſallus eſt infans, Bammacar. in cap. ſi minori, q. 4. nu. 23. ſi de feud. defunct. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 49. num. 91. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 43. Iul. Clar. in §. feudum q. 49. verſ. item ſciat Mormilis in conſt. poſt mortem num.* 8.

Fundant hanc ſententiam. Primo
7 *ex cap. 1. quo temp. miles*, ex verbo illo infantia, ſecundum vnam lecturam gloſ. quæ dicit ibi, quod infantia, ſeù minor ætas excuſat, & ita ibi omnes DD. intelligunt, non ſolum in infante, ſed etiam in pupillo, pròut annuit *Roſental. d. loco allegato.*

Secundo, ſuadent hanc ſententiam
8 *ex cap. ſi quis deceſſerit, ſi de feud. defunct.* vbi mortuo patre, filius impubes excuſatur, propter minorem ętatem, petere inueſtituram.

Tertio, ſuadent *ex cap. 1. §. præterea ſi quis maior quatuordecim annis de prohib. feud. alienat. vbi Raynald. ſub nu. 1. & 2. Mozz. loco alleg.* & hunc eſſe meliorem tex. ad probandam hanc ſententiam, dicit *Roſental. & Intrigliol. locis iam allegatis.*

Quam ſententiam etiam in fœmina
9 admictunt nonnulli, vt quemadmodũ in fœmina ſufficit ætas duodecim annorum, adhoc vt dicàtur maior, & viri potens, tamen in hoc caſu petendæ inueſtiturę, ad pœnam euitandam, extẽdunt minorem ætatem fœminæ, ſicut in maſculo, etiam ad quartumdecimũ annum, vt intrà illud tempus fœmina ſit excuſanda ſicut minor, prout maſculus, ex rationibus quas adducunt *Bald. in d. §. præterea num. 2. Aluarot. nu. 3. Afflict. num. 5. Curt. iun. de feud. p. 4. num. 47. Capyc. d. loco in verbo feudorum inueſtituræ col. 9. §. item non minori quatuordecim annis, Iul. Clar. d. q. 49. nu. 4. vbi cõmunem Nic. Intrigl. de feud. cent. 1. q. 94. num. 92. id clarè aſſerens, Martin. Laudenſ. in d. cap. præterea ſi quis maior, num. 4. vbi Petrus Rauennas.*

Ex Vltramontanis hanc ampliationem docuere *Franc. Sonsbecc de feud. p. 12. num. 28. Petr. de Bellapertic. de feud. tit. 9. verſ. qualiter feudum negligent. deperd. num. 3. quem allegat Nicol. Intrigl. d. loco, Iacobin. in verbo qui quidem inueſtiti num. 43. Herm. Vult. cap. 6. num. 65. lib. 1. Ludolph. Schrader. p. 6. cap. 2. n. 25. Ioan. Barcholten de feud. p. 8. num. 17.*

ARGVMENTVM.

Vaſſallo renuente ſoluere duplicatum releuium, quid ſit agendum contra eum, An feudo ſit priuandus, vel pro intereſſe excutiendus ex authoritate Loffredi, cuius dicta declarantur; ne nos contrarietatis vitio redarguamur, quæ concluſio intelligitur, vt ſi vaſſallus legitimè fuit contumax effectus, vel niſi Curia illum præueniſſet in exigendo.

SVMMARIVM.

1 *VAſſallus contumax in ſoluendo duplicatum releuium, priuari debet*

2 *Vaſſallus contumax debet carere gratia, & priuilegio Regis, & ſic debet perdere gratiam duplicati releuij, & nu. 9.*

3 *Contumax videtur dicere, quod non vult vti gratia Principis, & fruſtrà illam inuocare poteſt.*

4 *Vaſſallus recuſans contumaciter ſoluere penſionem debitam ex feudo, debet illo priuari.*

5 *Duplicatum releuiũ fuit elargitum à Regibus vaſſallo, volenti morã purgare, & admicti ad compoſitionem, ſecus autem in nolente, quia non receditur cum illo, à pœna iuris communis.*

6 *Vaſſallus contumax præſtare ſeruitia, regulariter priuatur feudo.*

7 *Vaſſallus contumax in ſoluendo ſimplex releuium, multactur pœna duplicati, ſed renuens ſoluere duplicatum, mulctatur pœna iuris communis.*

8 *Intereſſe pœnarum non debetur.*

10 *Citatio trina, vel vna pro trina requiritur, vt vaſſallus feudo priuetur ob duplicatum releuium non ſolutum.*

11 *Vaſſallus adbuc legitimè citatus, niſi fuerit actinctus à Curia, poteſt moram purgare.*

QVÆSTIO XVIII.

COnſequens, hæc
præcedenti eſt
quæſtio, quid ſi
vaſſallus ob nõ
1 petitam inueſti
turam intra annum, nec ſolurum releuium, fuerit à Domino requiſitus, vt ſolueret duplicatum releuium, ille autem magis inualeſcens contrà Dominum, & contumax, & renitens fuerit in non ſoluendo duplicatum, quid ergo erit de hoc vaſſallo, an ad intereſſe ex mora, vel ad feudi priuationem ex contumacia ſit Domino parata actio.

Et retentis nonnullis terminis, iam præcedentis quæſtionis, dico concluſiuè, quòd non ad intereſſe, ſed ad feudi priuationem ſit agẽdum, quia actio ad intereſſe tunc datur, quando mora eſt commiſſa poſt tempus à lege, vel conſuetudine, vel facto hominis ſtatutum, vt ſupra nomui in præcedenti quæſtione, ſed in duplicato releuio ſoluendo, nullum tempus eſt ſtatutũ, intra quod eſt ſoluendum, cum tantũ habemus ex conſuetudine, vt poſt annum releuium duplicetur, ſed hoc duplum, quando ſit ſoluendum, non eſt expreſſum, ſed tantum habemus, quòd Curia agere poteſt ad duplicatũ poſt annum, non autem quòd vaſſallus teneatur ipſe ſoluere, ſed cum ſit pœna, Curia debet agere ad illam extorquẽdam, & ideò dum ſeruitij tempus non eſt præfinitum, ſequitur quòd non ad intereſſe, ſed ad feudi priuationem ſit agendum, quando illud præſtare fuerit renitens, vel contumax vaſſallus, ità ratiocinatur *Andr. Kol. de ſeruitijs feudal. tit. de amiſſ. feud. ob ſeruitia non præſtita num. 42.*

2 Secũdo probo, & ſolidiori ratione, nam dum hoc releuium duplicatum, eiuſq; ſolutio fuit inducta ex gratia, & mu-

& munificentia Regum noſtrorum in locum amiſſionis feudi, diſpoſitæ de iure communi feudorum, adeo vt Reges noſtri munificentiſſimi, hoc particulari priuilegio nos Regnicolas voluerit decorare, vt ſupra diximus, ſuccedit regula, quòd contumax amictit priuilegia, & beneficia, de qua materia *Angel. in l. eum, qui la prima ff. de priuileg. creditor. Aſſlict. deciſ. 133. Anna pater ſingul. 120. incip. contumax Franchis deciſ. 417. Innoc. in cap. ad petitionem de excuſat. Io. Aloyſ. Catalan. de indultu cap. 12. ampliat. 7. num. 18. cum ſeq.* ergo dum vaſſallus per contumaciam reddit ſe indignū hoc beneficio, quid ergo impedimenti erit, quin Dominus ad pœnam de iure communi diſpoſitā

3 agere non poſſit? cū idem ſit eſſe contumacem, & dicere nolo vti hac gratia, abutentes enim Principis gratia, ſiuè beneficio, indigni haberi debent, & committendo vaſſallus, ob contumaciam, in hanc Principis gratiam, fruſtra eius auxilium vaſſallo tribuendum eſt.

Tertio hanc eamdem concluſionē

4 *ex Syluan. de feud. recognit. q. 110.* firmauit *Andr. Khol. de amiſſ. feud. nu. 42.* vt vaſſallus cōtumaciter recuſans ſoluere pēſionem debitam; priuetur feudo, *eſt tex. in d. §. ſed nec alia iuſtior, quæ ſit prima cauſſ. benefic. amict. d. §. ſimiliter de probib. feud. alienat. per Fridericum.*

Denique facit ad hoc, authoritas *Sygiſmundi de Loffredo in parafraſ. ad tex. in cap. Imperialem §. firmiter verſ. prædictis tamē non obſtantibus de probib. feud. alienat. per Federic.* vbi dicit, quòd tunc Regia Camera introduxit ſoluere releuium duplicatum, ſi vaſſallus pœnitentia ductus moram purgauerit, ſed ſi vaſſallus recuſauerit, tunc non receditur à iure, nempe à pœna amiſſionis feudi, ſed dum hic vaſſallus renuit ſoluere, & ſimplex, & duplicatum releuium, quid ſtandum eſt, vt feudo nō priuetur; prout ius commune diſponit & hoc voluit dicere Loffred. vt non recedatur à iure communi, itaq; dum

6 renuit ſoluere, priuandus eſt, ſemper enim, quòd vaſſallus renuit præſtare Domino debitū ſeruitium, feudo priuandus eſt *d. §. firmiter cap. 1. §. ad hoc hic finitur lex*, ex quibus dictis, tum in hac quæſtione, tum in præcedenti, apparet, quòd dicta Loffredi ſint intelligenda in releuio duplicato tantum, non autem in ſimplici, cum uaſſallus renuēs ſoluere releuium ſimplex, mulctatur ſua pœna particulari, nempè duplicati releuij, ſed renuens ſoluere duplicatum, nullam habet impoſitam pænā particularem, merito dixit Loffred, ut non recedatur à iure communi.

Item ex alia ratione, quia ſi admitteremus ſimpliciter eſſe intelligendū

7 Loffred. de utroque releuio, ſequeretur abſurdus intellectus, & eſt, nam ſi vaſſallus contumax in ſoluendo ſimplex releuium, deberet mulctari pœna de iure communi, adhuc eſſet mulctandus duplicato releuio, quia & ſi pęna de iure communi ſit amiſſio feudi, tamen in eius locum ſucceſſit duplicatum releuium, & ideo benè ob primam contumaciam remanet mulctatus vaſſallus in duplicato.

At vero in ſecunda cōtumacia duplicati releuij, quia nulla, vt dixi, de conſuetudine eſt aſſignata pœna, meritò recurrendum ad ius commune dictans, vt vaſſallus contumax in præſtando ſeruitium Domino priuandus ſit feudo.

8 Quòd ſi admictimus hoc duplicatū releuium eſſe pęnam, quonam ergo iure dicendum eſt deberi intereſſe pęnarum, meritò dum intereſſe non debetur, iuri communi ſtandum eſt, & ſic debet, meo quidem iudicio, intelligi Loffred. alias contradicerer ijs, quæ diximus hic, & in ſuperiori quæſtione.

9 Quarto, principaliter probo, quæ diximus, circa principalem quæſtionē, quod in tantum hęc ſolutio duplicati rele-

releuij debet habere locum, quatenus vellet vaſſallus, in cuius beneficium eſt inducta, illa enim nititur ex gratia, & munificentia Regis, ſed ſi ille, in cuius gratiam, & fauorem fuit inducta, hęc conſuetudo duplicati releuij, fuerit contumax huic gratiæ parere, tunc per contumaciam videtur tacitè illi renunciaſſe, cum contumaces omni prorſus legis auxilio ſint deſtituendi vulg. Iuribus.

10 Intelligas tamen hęc, quæ ſupra diximus, vt adhuc poſſit moram purgare, & non priuari feudo, niſi fuerit tribus vicibus legitimè citatus, vel vna pro tribus, competenti termino dato ad ſoluendum, *gloſſ. in cap. 1. §. vt autem æquitas in verbo legitima de allodijs vbi Bald. num. 23. Aluarot. num 3. Afflict. in cap. 1. §. licet num. 13. ſi de feud. defuncti Ludolph. Scrader. de feud. par. 6. cap. 6. num. 42.*

11 Intelligas ſecundò, vt etiam ſi fuiſſet ter legitimè citatus, adhuc poſſit moram purgare, niſi à Curia fuiſſet actinctus, vt quia præueniſſet in petendo, vel exigendo, vel alias contra vaſſallum contumacem exequendo, vt diximus ſupra in præcedenti quæſt. in tertia declaratione, & de vaſſallo renuente præſtare ſeruitium Domino, vt ſit condemnandus, uides ſequentes allegationes eximij I. C. Io: Angeli Piſanelli, quæ mihi ad manus peruenere, ſua manu propria firmatæ.

Summarium Allegationū Io: Angeli Piſanelli.

1 *Vaſſallus contumax in præſtando ſeruitia debita, & neceſſaria Domino, debet condemnari feudi priuatione.*

2 *Vaſſallus conuentus pro ſeruitio, debet dicere, quòd eſt paratus ad euitandam caducitatem.*

3 *Feudum tunc amictitur ob non præſtationem cenſus, quando non fuerit promiſſus, ſecus autem ſi promiſſus.*

4 *Præſtatio ſonaliorum facienda Comiti, vt Domino feudi dicitur feudalis.*

5 *Fidelitas ineſt feudo.*

6 *Vaſſallus negās feudi qualitatem, & perſiſtens in negatione, priuandus feudo eſt, quia ex dolo videtur facere num. 7.*

8 *Contemptus Domini dicitur, ſi res feudalis venditur pro franca, & libera.*

IN hac cauſa, dico omninò conuentos eſſe condemnandos, duplici ex capite primo, quòd dum uiderunt ſeruitium debitum prò bonis feudalibus, de qui-
1 bus agitur, ex præſentatione priuilegij, non obtulerunt illud, nec quæſierunt moram purgare, imo in negatione perſiſterunt, quo caſu conſtituti fuerunt in mora, & omnis rectus Iudex debet inclinare ad eos condemnandum, *§. ad hæc in c. 1. hic finitur lex*, de-
2 buerunt enim dicere ſe paratos eſſe, poſtquam in iudicio conuenti ſunt, ut euitare poſſent caducitatē, prout eos admonet Rex Robertus *in cap. Regni nolumus ſub rub. qui Barones, vel feuda tenentes*; recuſant enim facere ſeruitiū prò quo feudum datum eſt; eſt una de iuſtioribus cauſis amictendi feudū, *tex. in cap. 1. §. ſed nec alia iuſtior. quæ fuit prima cauſa benefic. amict.* & ita in ſpe per illum tex. tenet *Bald. in cap. quæ in Eccleſiarum col. 3. verſ. & nota*;
3 *quod ſi feudum de conſtitut.* & licet uideatur tenere, quòd per non præſtationem cenſus non perdatur feudum, hoc tamen non habet locum, quando feudum fuit principaliter conceſſum per illam prȩſtationem, ut caſus iſte, tantum ſoluebat pro feudo par unum ſonaliorum, & ſic propter iſtam præſtationem, & recognitionem directi dominij fuit facta conceſſio, & hoc eſt principalius, & ideò ea ſic non ſoluendo, perdatur feudum, ut latè diſtinguit *Iaſ. in prælud. feud. char. 7. ibi aut*
4 *feudum eſt tale*. Nec nos ſumus in difficultate contractus cenſualis, quod iam appatet, quòd res erat de feudo Comitatus Murchoni, & feudum nūcupatur, & ut res feudalis conceſſa fuit, præſtatioq; ſonaliorum erat Comiti

miti, vt Domino Murchoni facienda, & ſic non opus eſt intrare difficultatē, ſi redditus præſumantur feudales, de qua per *Aſſlict. dec.* 129. Imò expreſsè
5 eſt reſeruata fidelitas, quæ eſt de propria natura feudi, *cap. 1. §. fin. per quos fiat inueſt.* per quod ita concludit *Guid. Papa deciſ. 551. col. 4. ibi, licet enim*, & per conſequens, poſt quam conſtat cōceſſionem eſſe ſecundum naturā feudi, debet feudalis iudicari, *vt declarat idem Mazeus in conſtit. conſtitutionem diuæ memoriæ col. 9. verſ. item Baronia.*

Secundo capite debent condemnari,
6 quod venditores ſcienter ſubtacuerunt eſſe feudalia, immò vendiderunt prò francis, & liberis, & in eadem perfidia perſtiterunt etiam poſt litem motam, quo caſu ſuccedit, quod qui negat rem eſſe feudalem, ſi conuincatur, perdit feudum, *ità Innoc. in cap. cæterum in fine de iudicijs, quem ſequitur Angel. in l. fin. ibi, habet locum in emphiteuta, ff. de reiuendicat. ſequitur Iacobin. in ſua inueſtitura in verbo dictiq; vaſſalli promiſerūt recognoſcere dictum feudum, col. 7. verſ.*
7 *aduertat tamen vaſſallus*, & in caſu noſtro doloſa fuit negatio, quòd illę perſonæ nominarę in priuilegio feudi sūt, quæ in alienatione, & iam nunc facta intimatione priuilegij, & cōteſtata lite perſiſtunt in negatione, quo caſu nulla datur excuſatio, *per tex. in c. vaſſalli lo primo, & in cap. vaſſalli lo ſecondo, ſi de feud. defuncti, vbi cōmuniter DD.* & cum his concordat *Alex. in l. ſi domus, §. ſi fundus, col. 3. ibi, & tene menti, de leg. 1.*
8 Quis enim maior contemptus conſiderari poſſit, quam tenere rem feudi obligatam ad fidelitatem, & ad præſtationem, & vendere eam prò franca, & libera ſcienter, & perſiſtere in negatione vſque ad ſententiam, & ſic, qui velit rem tenere, vt ex toto ſuam, vt declarat *Alex.* vbi ſupra, quare his breuibus contentus, concludo omnino poſſeſſores eſſe condemnandos.

Io. Angelus Piſanellus.

ARGVMENTVM.

Reſtitutio conceſſa Combaroni pupillo minori aduerſus lapſum temporis ad pœnam duplicati releuij, ſi quæ ſoluenda eſſet, vel aliam pœnam ſecundum diuerſitatem locorum, vel pœnā ipſam caducitatis, an proſit maiori Combaroni, diſputantur, & an in Regno noſtro hæc poſſint practicari refertur decretum Regiæ Cameræ Summariæ, vt pupilli ſoluant modo, & forma, pròut maiores. Diſtinguitur de feudo diuiſim, vel indiuiſim per pupillum, & maiorem poſſeſſo. Conferunt quæ de canonis emphiteurici ſolutione dicuntur, & Afflicti authoritate affirmatiua recipitur ſententia. Declaratur Roſental. ſententia contra Afflicti. Et quando delictum vnius Combaronis alteri noceat, vel è contra non delictum vnius, vel ſeruitium alteri proficiat.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio conceſſa minori ad pœnam inueſtituræ non petitæ, an proſit maiori combaroni, & tunc conſideratur in hac materia feudum Longobardum, & ſimultanea inueſtitura in perſonis duorum.*

8 *Releuium non debetur de feudo, vbi viget ius cōmune feudorum, & ſic Longobardorum.*

3 *Pupilli hodie in Regno noſtro ſoluunt releuium, prout maiores, ex generali decreto, & num. 5.*

4 *Reſtitutio reſpectu releuij duplicati ſolutionem, non poteſt conſiderari in Regno noſtro, ſed bene circa caducitatem, & non petitam inueſtituram, & nu. 6. 19.*

5 *Minor ætas feudatarij, hodie in Regno non excuſat à ſolutione releuij.*

6 *Reſtitutio aduerſus non petitam inueſtituram,*

turam, concedendam eſſe probatur.

7 *Quæſtio de reſtitutione à Bammacario in deciſa, deciditur ab Authore.*

8 *Reſtitutio conceſſa minori poſſidenti feudum indiuiſum, cum maiore prodeſt maiori, & deciſiones referuntur.*

9 *Reſtitutio conceſſa minori poſſidenti feudum diuiſum cum maiore, non prodeſt maiori.*

10 *aduerſus indiuiduam canonis ſolutionem, prodeſt maiori coemphiteutæ.*

11 *Diuiſio feudi vbi facta eſt gratia commoditatis à Combaronibus, licet feudum ipſum remaneret indiuiſum in ſubſtantia, reſtitutio conceſſa vni, adhuc prodeſt alteri.*

12 *Minore, & maiore ſuccedentibus in feudo, reſtitutio conceſſa minori prodeſt maiori.*

13 *Reſtitutionem conceſſam minori non opitulari debere maiori, proponitur ex Roſental.*

14 *In indiuiduis, delictum vnius nocet alteri, non autem vt non delictum vnius, proſit alteri detinquenti.*

15 *Roſentalis doctrina procedit in feudo diuiduo, non autem indiuiduo.*

16 *Feudo exiſtente indiuiduo, tunc ſeruitium vnius Combaronis prodeſt alteri Combaroni non ſeruienti.*

17 *In indiuiduis, quod prodeſt vni, prodeſt alteri.*

18 *Priuilegium conceſſum minori, prodeſt maiori exiſtenti in communi, & indiuiſo cum ipſo minore.*

19 *Præſcriptio centenaria opus eſt contra priuatum, quando ipſe, & Eccleſia poſſideret prò indiuiſo.*

QVÆSTIO XIX.

1 HAEC quæſtio, vt breuibus agam, dupliciter poteſt intelligi, & duplici via poteſt locum habere, aut in feudo Lógobardo, in quo viget ius commune feudorum, vt omnes ſuccedant, *cap. omnes filij, ſi de feud. defunct. Afflict. in cap. 1. nu. 27. quo temp. miles,* Aut conſideremus eam, ſi eſſent duo de beneficio inueſtiti, & tenerentur ſoluere releuium, vel aliud facere, & quando manus Domini feudum mutaret, prout eſt in Francia, vt diximus ſupra in prima par. q. 1. & in princip. præſentis partis quæſt. 1. & 5.

2 In Regno autem noſtro Neapolis, & Siciliæ ultra pharum, ut dixi ſupra hac ead. par. q. 11. practicari non poteſt, cum in eo, in illis feudis, in quibus ius commune feudorum uiget, ſeù Longobardorum nõ ſoluitur releuiũ, prout teſtatur præceptor meus *Octau. Bammacar. in cap. ſi minori q. 5. num. 25. ſi de feud. defunct. dixi ſupra p. 1. q. 17.* Tum ſi quod releuium eſſe ſoluẽdum,

3 adhuc in Regno noſtro eſſet expeditum, cum minor non obſtante pupillari ætate teneatur ſoluere releuiũ, modo, & forma, prout maiores ſoluunt, ¶ *prout teſtatum reliquit Io. Aloyſ. Mormil. in conſt. poſt mortem n. 8. Rouit. in pragm. 2. de offic. procur. Cæſar. §. item volumus num. 4. & nos infra q. 21.*

4 Et ſic quæſtio hæc in Regno noſtro non poteſt practicari in feudo Longobardo, nec in minori ætate, ut per eã concedatur reſtitutio aduerſus non factam ſolutionem releuij, dum ſolutio ipſa ceſſat, aduerſus quam ſolutionem non poteſt practicari, cum fiſcus (ut modo dicam) exigat releuium a minoribus, ſed benè poteſt practicari, reſpectu caducitatis, *ità D. de Ponte in lect. feudal. lection 2. nu. 51.*

5 Benè uerùm dico, quod poteſt practicari ex clauſula generali, nempè iuſta cauſa, ut inferius dicam, *& dicit Bammacar. in d. cap. ſi minori, quæſt. 4. num. 21. cum ſequentibus,* cum ob ſimplicem minoris ætatis cauſam, reſtitutio non ſit concedenda, cum ea non excuſet in Regno, cum per decretum ¶ generale Reg. Cam. Sum. in Collaterali Conſilio, adhibito voto Sac. Regij Conſilij Capuanæ fuit per uiam legis deter-

determinatum, quod pupilli ſoluant releuium, modo, & forma, prout maiores ſoluunt, *prout refert Io. Aloyſ. Mormilis in hac conſt. poſt mortem*, & nos aliàs de eo diximus, & dicemus, ergo uides, quòd in hac ſolutione releuij, nulla eſt facienda ætatis differentia, cum pupilli æquati ſint in hoc maioribus, conſequens eſt, ut ex clauſula generali, ſi qua iuſta mihi cauſa, reſtitutio concedēda ſit minori, non aūt ob ipsā minorem ætatem, ut dixi, ſed ex cauſa illa, ex qua etiam eſſet concedenda maioribus, ut infra dicam, cum aliàs
6 de iure communi eſſet concedenda reſtitutio minori, aduerſus non petitam inueſtituram ob ſolam minorem ætatem cenſuerunt, *gloſ. in d. cap. ſi minori, vbi Aluarot. & Feudiſtæ omnes, & hanc eſſe communem docet Curtius de feud. p. 4. num. 46. Iul. Clar. in §. feudum, q. 49. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 95. nu. 93.* & ita in pupillo, vt ſit reſtituendus aduerſus lapſum temporis, *vide quos allegat Intrigliol. d. loco quæſt. 94. num. 91. Roſental. de feud. cap. 6. concluſ. 41. nu. 2. in gloſſ. A, & B,* & ſic in Regno noſtro reſpectu ætatis, hæc quæſtio practari non poteſt, ſed benè reſpectu, & quatenus cōpetat reſtitutio aduerſus lapſum temporis ex iuſta cauſa, prout dicit idem *Bammacar. d. q. 4.* & nos infra q. 21. hac ead. par.

Hanc quæſtionem in materia inue-
7 ſtituræ, & pœnæ ob eam non petitam, *poſt Odofred. in ſumm. & ibi additionem incip. facta inueſtitura ſollēniter, quid vaſſallus Domino teneatur fol. 29. nu. 3. Bammacar. in d. cap. ſi minori q. 5. num. 25.* excitauit, eamque indeciſam reliquit, indicando tantum duo iura.

Ego verò diſtinguo, aut feudum poſſidetur pro indiuiſo à minore, & maiore. Aut poſſidetur prò diuiſo, & quilibet ſolueret ſuum releuium.

Primò caſu dico, conceſſam reſtitu-
8 tionem minori, prodeſſe maiori, ratio eſt, quia ſumus in indiuiduis, quorum natura eſt, ut indiuiduum ſit iudiciū, *ex tex. in l. ſi communem, ff. quemadmod. ſeruit. amitt.* aut enim pœna commicti debet quoad vtrumq; aut quoad neutrum, *gloſ. in d. l. ſi communem, & in l. vnica, C. ſi in comm. eademq; cauſa reſtit. poſtulet. Afflict. in conſtit. obſcuritatem nu.*
¶ *22. vbi ita deciſum refert, & deciſ. 213. vbi etiam ita deciſum refert ex authoritate Bald. in l. 2. §. ſed vtrum in fine, ff. de minoribus, Sfort. Odd. de reſtit. in integr. q. 46. art. 4. num. 10. Muſcatell. par. 6. glo. in integrum num 8. Imbrian. de 1. & 2. benefic. conſ. 3. num. 65. Reg. Tapia in conſt. minorum iura num. 4. & ſeq. Seraph. deciſ. 957. in fine, Carocc. in ſuis deciſion. caſu 65. nu. vlt. Anna ſingul. 73. Pelliccia ad conſuet. Auerſan. nu. 356. Burſat. conſ. 393. num. 4. vol. 3.*

Secundo caſu, ſi cauſa extet diui-
9 dua, vt quia feudum poſſideretur prò diuiſo, tunc reſtitutio conceſſa minori non iuuaret maiorem, eſt deciſio particularis *in l. vnica, C. ſi in comm. ead. cauſa reſt. poſtul. notat Afflict. d. deciſ. 213.* cæteriq; DD ſupra allegati, hoc idem diſtinguendo firmant.

His accedat deciſio ferè punctualis
10 in ſolutione canonis, quæ pariter indiuidua reputatur, niſi aliud Dominus voluerit, & nos alibi, & tunc refert
¶ deciſum *Petr. Benintend. deciſ. 4.* eòquod hæc ſolutio indiuidua eſt reſtitutionē conceſſam minori in caſu prædicto, prodeſſe maiori, & ſic maiorem non teneri ad pœnam, *ex d. l. communem.*

Ex quibus, idem dijudico, quòd ſi
11 feudum indiuiſum eſset, ſed ipſi Cōbarones, propter eorum commodita- inter ſe diuiſum amicabiliter, & fraternè haberent, vel in focularibus, vel in introitibus, ut adhuc indiuidua ſit releuij ſolutio, & reſtitutio cōceſsa minori, nō prodeſt maiori, quia hęc diuiſio non præiudicat Domino, *Caualcan. deciſ. 30. n. 121 circa principium, Afflict. deciſ. 153.*

Et propriùs accedendo ad materiā
12 feudi, quod indiuiduum eſt, & pro indiuiſo, ut plurimum poſſideri debet, & ad

Digitized by Google

ad illud ſuccedens minor, & maior, ut reſtitutio conceſsa minori ob non petitam inueſtituram opituletur maiori ſuccedenti cum eo, probauit *Afflict. in cap. ſancimus num. 64. quo temp. miles,* vbi ex authoritate Bartol. & aliorum concludit, quod ſuccedentibus minore, & maiore in feudo, iiſque non petentibus inueſtituram, tunc reſtitutio conceſsa minori, prodeſt maiori *ſequitur Syluan. de feud. recognit. q. 58.* & in hoc ferè caſu conſuluit Afflictum ſequendo *Burſat. conſ. 293. num. 4. & 5. cum ſeq. vol. 3. Caualcan. d. deciſ. 30. nu. 131. circa medium, Roſental de feud. cap. 6. concl. 41. num. 2.* qui in *gloſell. C.* cir-
13 ca finem diſcedit ab hac ſententia, vt maiori non proſit reſtitutio conceſſa minori, ea adductus ratione, dicens, quid enim impedit minorē vti, & plenè frui parte ſua feudi, vbi ſocij pars aperitur, quod ſi aliud diceres, ſequeretur, vnum abſurdum, dicit Roſental. quod tunc portio Combaronis minoris amitteretur ob feloniam à maiore commiſſam, vel è contra, vt ob feloniā ipſam à Combarone commiſſam feudi pars amiſit, non verè amittenda realiter ob non delictum alterius, quæ duo omnia abſurdiora ſorent, de quo ſecūdo inferiùs.

Sed hęc doctrina Roſental. benè p-
14 cedit, quia in indiuiduis delictū vnius nocet alteri, vel implementum vnius iuuat alterum, ſed non conuertitur, vt non delictum vnius, iuuet delictum alterius.

Secundo, doctrina Roſental. proce-
15 dere dēt in feudo diuiduo, dum admittit diuiſionem feudi, reluctante iure feudorū, & ſic in feudo diuiduo intelligenda eſt doctrina Roſental.

Hinc per coniunctionem, & conne-
16 xitatem, quam Combarones habent ratione perſonarum, & feudi, *dixit Bal. in d. cap. 1. quib. mod. feud. amitt.* quòd ſi ex Combaronibus vnus delinquat contra Dominum in non præſtando ſeruitia, vel aliter, & alius non delinqueret, ſed ſeruiret Domino defendēdo illum, tunc ſeruitium iſtius Combaronis ſeruientis, prodeſt alteri deficienti, *per tex. in l. ſi is, qui duos, ff. de liberal. cauſa, & ex l. ſi ita, ff. de manumiſſ. teſt.* dicit idem *Bald. conſ. 301. vol. 3. quem ſequuntur Afflict. in d. cap. 1. nu. 49.* eius dicti afferens rationem, quia
17 in indiuiduis, quod prodeſt vni, alteri quoq; prodeſſe dicitur *l. Ariſto, ff. quæ res pignor. obligar. poſſ.* ſimile dixit *Bart.*
18 ex eadem ratione indiuidui, & connexitatis *in l. 1. C. ſi in comm. cauſ.* quòd priuilegium fratris, qui minor eſt, vt contra maiorem non currat, eiq; competat, dummodo ſtent in indiuiſo, & in communi, vbi alia allegat iura idem *Bald. in cap. 1. §. & ſi clientulus, de alienat. feud. Iaſ. in l. 1. notab. 1. C. de tranſaction.* vbi commendat hanc Baldi ſententiam, *& in l. ſi emancipati col. 3. C. de collation. Felin. in cap. 1. col. 3. de præſcription. Alexand. conſ. 122. col. 6. vol. 4.* Ad quod facit dictum *Abbat. in cap. ad audientiam de præſcription.* vbi per ſupra dictas rationes concludit, quod ſi Ec-
19 cleſia, & priuatus poſſiderent rem in communi, & indiuiſo, tunc ratione indiuiduitatis, & cōnexitatis præſcriptio centenaria eſſet opus, vt præſcriberetur etiam contra priuatum, *ita Felin. in cap. 2. extra de Iudæis.*

Ex quibus, & alijs rationibus concludit *Burſat. d. conſ. 393. ſub num. 7.* in caſu ſimili, de non petita inueſtitura, vbi erat frater minor, & maior, vt reſtitutio conceſſa minori, adhuc iuuaret maiorem.

Hæc queſtio poteſt etiam practicari in Regno noſtro in feudo Longobardo non ad euitandam releuij ſolutionem, cum de eo, vt dixit Bammacar. non ſoluatur, ſed ad euitandam caducitatis pœnam, quæ eſt pœna de iure communi feudorum, *cap. 1. quo temp. miles, cum concordantibus,* de quo vide quæ dixi p. 1. q. 17.

A R-

ARGVMENTVM.

Reſtitutio conceſſa minori aduerſus ſolutionem duplicati releuij (ſi quæ cõcedenda eſſet) vt non proſit maiori, quando releuij ſolutio diuidua facta eſſet voluntate Domini, declaratur.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio conceſſa vni, non prodeſt alteri, quando ſolutio diuiſa fuit à Domino, vt ab vnoquoq; exigat partem.*

2 *Deciſio in ſolutione canonis facti diuidui, refertur.*

3 *Releuij ſolutio poteſt diuidi per Regem.*

QVAESTIO XX.

1 EX ſecundo capite diſtinctionis in præcedenti quæſtione examinatę, inferas, quod quando voluntate Domini releuij ſolutio diuidua fit, vt quia Dominus iam fuit cõtentatus exigere ab vnoquoq; Combarone ſuam medietatem, tunc reſtitutio conceſſa minori, non prodeſt maiori, ita *Sfort. Odd. de reſtit. in integr. par. 1. q. 48. art. 5. ex tex. in cap. ad audientiam de præſcription.* quem vti notabilem commendat eamdem ſequendo ſententiam *Roſental. d.cap.6. concluſ. 41. num. 2. & in gloſell.C. DD. in d.c. ad au-*
2 *dientiam*, & in canonis ſolutione diuiſa à Domino, ità cenſuit *Rota Romana*, ¶ ſeù vt melius dicam, *Bononienſ. teſte Benintend. deciſ. 4. num. 2. Aurel. Corbul. de iure emphit. cap. 5. num. 34.*

Et quod releuij ſolutio diuidi poſ-
3 ſit, eſt clarum, nam ſi voluntate Domini, diuiditur feudum ipſum, ergò tãto fortius ſeruitium ipſum, prout eſt releuium.

ARGVMENTVM.

Minor ætas feudatarij, an faciat illum reſtitui aduerſus pœnam duplicati releuij ob inueſtituram in tempore non petitam, nec releuium ſolutum, quæritur, & de vario in Regno noſtro ætatis ſtatu diſſeritur circa feudalia, & minorem 14. annis, ex ſolo minoris ætatis capite reſtituendum eſſe concluditur, quod in fœmina minore duodecim annis extenditur, limitatur in minore ex dolo verſante, limitatur, & in Regno noſtro, ex generali decreto, vt minores teneantur petere inueſtituram, fidelitatem iurare, & releuium ſoluere, prout maiores. Et quid in Gallia ſeruetur ponitur, & quid in Saxonia.

SVMMARIVM.

1 *Minor an ſit reſtituendus aduerſus lapſum temporis petendæ inueſtituræ, vel ſoluendi releuium de iure communi feudorum, & de iure Regni.*

2 *Minor ætas multos habet gradus.*

3 *Ætas quatuordecim annorum perfecta eſt in Regno quoad feuda.*

4 *Minor ætas conſideratur in feudis, vſque ad 14. annos, & non vltra.*

5 *Minor ætas de iure Saxonico conſideratur vſque ad 13. annum cum dimidio in maſculo, ſed in fœmina vſque ad duodecimum completum.*

6 *Reſtitutio ex capite minoris ætatis concedẽda eſt minori 14. annis aduerſus pœnã caducitatis, ob non petitam inueſtiturã, ex ſententia feudiſtarum Vltramontanorum, & Citramontanorum.*

7 *Tex. in cap. 1. quo temp. miles, in verbo infamia, legitur ſecundum nonnullos, infantia.*

Digitized by Google

in pupilla ad duodecimum annum cõpletum, *Curt. iun. de feud. par. 4. num. 46. Io. Borcholten de feud. c. 8. n. 17. Ludol. Schrader. par. 6. cap. 2. num. 25. Roſental. cap. 6. concl. 41. num. 25. Gothofred. d. loco*, quidquid in contrarium dicerit *Laur. Syluan. de feud. recognit. q. 61. vt inferiùs dicam.*

Minorem autem quatuordecim an-
6 norũ ex capite minoris ætatis eſſe reſtituendum, & excuſari à pœna caducitatis feudi, ob lapſum temporis, non petitæ inueſtituræ, cæteraq; non facta, de iure communi feudorum, concludunt ex Vltramontanis, & Citramontanis, *Iacob. de Beluiſ. & Martin. Lauden. in cap. 1. num. 14. quo temp. miles, Petr. de Rauen. & Friderich. Schench. num. 4. Ardizon. rub. 72. in ſumma, Iacob. de S. Georgio in verbo quiquidèm inueſtiti, num. 50. Vldar. Zaſius de feud. par. 8. num. 7. Laurent. Syluan. de recognit. feud. q. 93. Ioannes Scheneiduuin. par. 3. num. 101. & par. 5. num. 29. 46. & 73. Franc. Sonsbecc. de feud. p. 7. num. 15. Mattheus Vueſembec. de feud. cap. 8. num. 7. Ioan. Borcholten cap. 8. num. 16. Herm. Vult. de feud. lib. 1. cap. 7. num. 64. Ludolph. Schrader. par. 6. cap. 2. num. 25. & cap. 4. num. 19. Hartm. in pract. obſeruat. tit. de feud. 54. obſer. 31. Roſental. cap. 6. concluſ. 41. nu. 1. Gothofred. Ant. d. loco, Aluarot. in d. cap. 1. quo temp. miles, ſuper verbo infamiam, ſecundum vnam lecturam, Afflict. ibidem num. 76. & ibi Præpoſit. Andr. de Iſern. ibidem num. 1. & in cap. ſi minori, ſi de feud. defunct. vbi Bald. nu. 14. Aluarot. nu 1. cæteriq; ſic concludunt, tam in d. cap. 1. quo temp. miles, quam in cap. ſi minori, ſi de feud. defunct. prout teſtatur Roſental. d. loco ſupra allegato in gloſſ. A. Capyc. in verbo feudorum inueſtituræ col 3 §. item ſi vaſſallus eſt infans, Bammacar. in cap. ſi minori, q. 4. nu. 23. ſi de feud. defunct. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 49. num. 91. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 43. Iul. Clar. in §. feudum q. 49. verſ. item ſcias Mormilis in conſt. poſt mortem num. 8.*

Fundant hanc ſententiam. Primo
7 *ex cap. 1. quo temp. miles*, ex verbo illo infantia, ſecundum vnam lecturam gloſ. quæ dicit ibi, quod infantia, ſeù minor ætas excuſat, & ita ibi omnes DD. intelligunt, non ſolum in infante, ſed etiam in pupillo, pròut annuit *Roſental. d. loco allegato.*

Secundo, ſuadent hanc ſententiam
8 *ex cap. ſi quis deceſſerit, ſi de feud. defunct.* vbi mortuo patre, filius impubes excuſatur, propter minorem ętatem, petere inueſtituram.

Tertio, ſuadent *ex cap. 1. §. præterea ſi quis maior quatuordecim annis de prohib. feud. alienat. vbi Raynald. ſub nu. 1. & 2. Mozz. loco alleg.* & hunc eſſe meliorem tex. ad probandam hanc ſententiam, dicit *Roſental. & Intrigliol. locis iam allegatis.*

Quam ſententiam etiam in fœmina
9 admictunt nonnulli, vt quemadmodũ in fœmina ſufficit ætas duodecim annorum, adhoc vt dicàtur maior, & viri potens, tamen in hoc caſu petendæ inueſtiturę, ad pœnam euitandam, extẽdunt minorem ætatem fœminæ, ſicut in maſculo, etiam ad quartumdecimũ annum, vt intrà illud tempus fœmina ſit excuſanda ſicut minor, prout maſculus, ex rationibus quas adducunt *Bald. in d. §. præterea num. 2. Aluarot. nu. 3. Afflict. num. 5. Curt. iun. de feud. p. 4. num. 47. Capyc. d. loco in verbo feudorum inueſtituræ col. 9. §. item non minori quatuordecim annis, Iul. Clar. d. q. 49. nu. 4. vbi cõmunem Nic. Intrigl. de feud. cent. 1. q. 94. num. 92. id clarè aſſerens, Martin. Laudenſ. in d. cap. præterea ſi quis maior, num. 4. vbi Petrus Rauennas.*

Ex Vltramontanis hanc ampliationem docuere *Franc. Sonsbecc de feud. p. 12. num. 28. Petr. de Bellapertic. de feud. tit. 9. verſ. qualiter feudum negligent. deperd. num. 3. quem allegat Nicol. Intrigl. d. loco, Iacobin. in verbo qui quidem inueſtiti num. 43. Herm. Vult. cap. 6. num. 65. lib. 1. Ludolph. Schrader. p. 6. cap. 2. n. 25. Ioan. Barcholten de feud. p. 8. num. 17.*

Kk 2 Roſen-

Roſental. d. concl. 41. num. 3. Gothofred.
Ant. d. loco, id verum arbitrans.

Declarant ſecundo, ſupradictam
10 ſententiam, vt ſi pupillus doloſè ver-
ſetur in tali lapſu temporis, tunc non
exeuſatur *ità docuerunt Decius conſ. 144.*
num. 6. Socc. ſen. conſ. 66. num. 17. lib. 3.
Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 43. ſicq;
vides, quod minor ætas pupilli eſt ex-
cuſabilis in hac materia, excuſatio-
nemq; præbet à pęna, adeònt reſtituē-
dus ſit, tamquam excuſatione dignus,
ità Andr. de Iſern. in d. §. ſimiliter ſub nu.
3. Camill. Borrell. in ſumm. deciſ. tit. de
releuio num. 9. & 10. & ita cenſent prę-
fati DD. ſupra allegati, & clarè *Roſen-*
tal. d. cap. 6. concl. 41. num. 8. & nouiſſi-
mè Horat. Montan. in §. praterea ſi quis
infeudatus num. 51.

Declara tertio, ꝙ & ſi pupillus fue-
11 rit proximus pubertati, vt adhuc te-
neatur de iure communi petere inue-
ſtituram, nõ obſtante quod decimum-
quartum annum adhuc non exceſſerit
ex d. §. praterea ſi quis, de prohibit. feud.
alienat. per Federic. tenent nonnulli cõ-
tra *Andr. de Iſern.* pròut fuit *Ioan. Ray-*
nald. in d. §. praterea num. 12. Aluarot.
num. 2. & 3. Prapoſit. in cap. ſi minori,
num. 1. ſi de feud. defunct. Nicol. Mozz.
de ſubſtantial. feud. nu. 45. verſ. tertio ex-
ponit, Ant. Capyc. in verbo feudorum inue-
ſtitura col. 3. verſ. & ſi pupillus.

Ex Vltramontanis *Laurent. Syluan.*
de recognit. feud. q. 56. Franc. Sonsbec. de
feud. fol. 1. & 11. nu. 22. Iacobin. in verbo
qui quidem inueſtiti num. 25. Io. Scheneid.
par. 5. num. 73. Schrader. par. 6. cap. 2.
num. 25. Vult. de feud. lib. 1. cap. 7. n. 64.

Sed *Andr. de Iſern.* videtur contrariũ
tenere *in cap. ſi minori num. 1.* quem ſe-
quitur *Laudenſ. nu. 1. ſi de feud. defunct.*
ſed intellige, prout in ſequenti quarta
declaratione.

Declara quarto, vt pupillus puber-
12 tati proximus, vel doli capax, ſi inue-
ſtituram petierit, & Dominus admiſe-
rit illum, tunc inueſtituræ petitio te-
net, & currere debet annus ad ſoluen-
dum, ita tenent *Aluarot. in cap. 1. §. per-*
ſonam, poſt Bald. & Rauennam, per quos
fiat inueſtitur. & in §. ſi minori, ſi de feud.
num. 2. 3. & 4. vbi Prapoſit. num. 2. &
in hanc ſententiam iuere Vltramontani
Schrader. p. 6. cap. 4. num. 2. Vult. cap. 7.
num. 64. in fine lib. 1. & Roſental. d. cap.
6. concl. 41. num. 6. & in gloſ. H. vbi alios
13 *allegat,* & ita eſt intelligenda doctrina
Iſern. in d. cap. ſi minori, vt non procedat
in pupillo volente, & petente, *pròut di-*
cit Aluarot. ibi & Roſental.

Declara quinto, in tutoribus, vt poſ-
14 ſint petere inueſtiturã, & ideò pupil-
lus non excuſetur, dummodo volentes
Bald. conſ. 376. num. 2. vol. 5. Faber in l.
ſancimus, C. de exaction. tutor. gloſ. ——
§. 1. gloſ. 1. nu. 56. & paſſim DD. ſupra
citati.

Limitatur tamen hęc cõmunis con-
15 cluſio in Regno noſtro, vt pupilli ob
ſimplicem minorem ætatem excuſa-
tionem minimè mereantur à ſolutio-
ne releuij, quippè, & ſi antea erant al-
tercationes inter Regium Fiſcum, &
pupillos, qui nolebant ſoluere releuia
durante minori ætate, ea nimirum ad-
ducti ratione, quia & ipſi iurare non
tenebantur, nec petere inueſtituram,
durante minori ætate, *pròut dixit Nicol.*
Ant. Gizzarell. Reg. Conſ. deciſ. 8. num. 6.
ex Afflict. & Andr. de Iſern. vt ſupra di-
ximus, & ideò ſuſpendebatur petitio
inueſtituræ, & ſolutio releuij, & per
conſequens annus, & dies iam erat
elapſus, dicebant, quod fiſcus non erat
in tempore petendi amplius releuium,
pròut annuit Io. Aloyſ. Mormil. in hac conſt.
poſt mortem n. 8. & hæc erat verior opi-
nio in puncto iuris, pròut dicit idem
Montan. d. num. 51. quapropter vnitis
Tribunalibus huius Regni, Sac. Regij
Conſ. Capuani, & Regiæ Cam. Summ.
in Collat. Conſ. coram Domino Pro-
rege, adductis per fiſcum permultis ſo-
lutionibus releuiorum, factis per alios
pupillos in pupillari ætate, accedente
etiam voto Regentium Regiam Can-
cellariam, fuit communi voto conclu-

ſum,

Digitized by Google

¶ ſum, quod pupilli ſoluerent releuia, non obſtante minori ætate. Imò addiderunt, quod ſolutio fiat à pupillis eo modo, & forma, pròut ſoluunt maiores, quòd decretum corroboratur ex ijs, quę tradit *Roſental. cap. 8. num. 7.* & fuit latū hoc decretum, referente Domino Reg. Reuerterio in anno 1544. die 16. Iunij, & fuit latum per viam legis generalis, de quo decreto meminit *D. Scipio Rouit. ſub tit. de offic. procurat. Cæſar. pragm. 2. c. 5. item volumus nu. 4.* adeòut circà hanc ſolutionem releuij hodie in Regno ſunt exequati maiores, & minores, & ſic fuiſſe deciſum
¶ per Regiam Cameram in releuio Io. Antonij Gagliardi ſub die 15. Maij 1521. *vt refert idem Horat. Montan. d. loco num. 51.*

Ex quibus vltimis verbis dum clarè
16 patet, vt dixi, quod maior, & pupillus teneantur ſoluere releuiū, conſequens eſt, quod non excuſantur, ideoque ſequitur, quod minor ętas hodie in Regno, circa hoc nō excuſat, nec eſt iuſta cauſa concedendi reſtitutionem, & ſic communis illa Feudiſtarum concluſio limitatur de iure Regni noſtri, ſed adhuc diſtinguit *Montan. d. loco*, duo genera bonorū feudalium, quod quędā ſunt bona feudalia, quorum poſſeſſionem pupillus poteſt de per ſe, abſq; alio extrinſeco, & ſic abſque alio ordine ſuperioris apprehendere, & tunc procedere dicit opinionē illam, vt pupillus non poſſit cogi ad ſoluēdum releuium in pupillari ętate, ea ratione, quia nec poteſt cogi ad petendam inueſtituram. Quædam ſunt alia bona feudalia, quorum poſſeſſionē pupillus non poteſt apprehendere abſque alio extrinſeco, puta ſine literis Regijs, vel prouiſionibus Reg. Cam. vt ſunt functiones fiſcales, introitus dohanę menepecudum, iura tractarū, paſſuum, & ſimilia, & tunc quia iſtarum poſſeſſionem pupillus non poteſt apprehendere ſine dictis literis, & tunc non expediuntur literę prędictæ, niſi ſoluto re-
¶ leuio, pròut ſic deciſum refert in anno 1506. in cauſa Baronis Palenæ die 21. Ianuarij, & ſic diſtinxiſſe Dom. Loffred. & concluſum refert idem *Montan. d. loco num. 51. lit. E*, dicens ſic reperiſſe poſtillatum in ſuo codice. Sed hæc poſtillatio credo, quod fuit facta antequā fuit promulgata ſupradicta deciſio generalis, volui tamen illam apponere, quia & ſubtilis erat ante dictā deciſionem, propter quam hodie indifferenter pupilli ſoluere tenentur.

Vndè ſint cauti illi, qui pupillos
17 tuentur, & reſtitutionem vellent petere, vt non ſolum minori ætati innitantur, ſed etiā aliquam ex iuſtis cauſis addant, quæ etiam maiorem reſtituit, dum vident, quòd minor ętas in Regno noſtro non excuſet, imò indifferenter ſoluere faciat.

Ex quibus apparet, quod correcta
18 videtur *deciſ. Viuij 428. ſub num. 19. & Bammacar. d. loco*, in cauſa Principis Bi-
¶ ſiniani, qui referunt fuiſſe deciſū concedendam eſſe reſtitutionem aduerſus non factam denunciationē mortis feudatarij, & ob non petitam inueſtiturā intrà annum, & diem, cum decretum relatum à DD. Mormili, & Rouito ſit longè poſtea promulgatum.

Corrigitur etiam in hoc Regno no-
19 per hoc decretum ſententia, dicentiū eſſe concedendam reſtitutionem aduerſus reſtitutionem non petitam, de qua *Mozz. d. loco num. 43. Intrigliol. d. loco num. 91. cæteriq; qui ſupra.*

Item corrigitur ſententia, dicentiū eſſe reſtituendum minorem aduerſus denunciationem non factam, de qua *Bammacar. d. loco num. 23.*

Item corrigitur ſententia eorum,
20 qui dixerunt reſtitutionem eſſe concedendam aduerſus fidalitatem non iuratam, cum & hodie magis curent fiſcales, vt ſoluatur releuium, & poſtea iuret, quando vuult pupillus, vſque ad ætatem maiorem, ideſt decimumquartum annum, verùm ex regula illa antecedentis, & conſequentis neceſſarij,

Digitized by Google

deberet omnino iurare; & poſtea ſol-
uere.

In Gallia autem, Dominus dat tuto-
21 ribus pupillorum dilationem vſque ad
tempus legitimum, *vt dicit Eguinar. Baro in d. §. ſi quis deceſſerit, ſi de feud. defunct. Roſental. cap. 6. concl. 41. in gloſ. B. circa medium.*

A R G V M E N T V M.

Minor decem, & octo annis, maior tamen quatuordecim an ſit reſtituendus aduerſus duplicati releuij ſolutionem, & ſic non petitæ inueſtituræ pœnam, circumſcripto iure Regni noſtri, declaratur, niſi cõtumax fuerit, & niſi habeat curatorem, vel legitimam perſonam in feudis.

S V M M A R I V M.

1 F*eudatario egreſſo ætatem 14. annorum, currit tempus petendæ inueſtituræ, ex magis recepta DD. ſententia.*

2 *Reſtitutio concedenda eſt ob non petitam inueſtituram.*

3 *Minor citatus à Domino, & contumax ad petendam inueſtituram non iuuatur reſtitutione.*

4 *habens curatorem non eſt reſtituendus.*

5 *agit contra tutorem, vel curatorem, vel reſtituitur ex clauſula generali reiecta aliorum ſententia.*

QVÆSTIO XXII.

1 QVid in feudatario egreſſo quartumdecimũ annum circa hanc reſtitutionẽ aduerſus non petitã inueſtiturã intra legitimum tempus (circumſcripto Regni noſtri generali decreto, de quo in præcedenti) vt & illa, ipſe iuuetur, ſit ſtatuendũ, hic quæro. de quo articulo videtur, quod *Bartol. in l. fin. C. in quib. cauſ. in integr. reſtitutio non eſt neceſſaria*, videtur tenere minorem illum eſſe reſtituendum, & licet *Afflict. in cap. Imperialem, §. præterea ſi quis num. 2. & 3.* inconſtanter, & obſcurè de hoc videatur loqui, adeò vt potius videatur inclinare pro minore ipſo, dicẽdo eſſe tutum ipſo iure. Tamen, omiſſa diſputatione, concludo, huic minori currere tempus petendæ inueſtituræ, quartodecimo anno completo, *ex tex. in §. ſi quis maior, vbi gloſ. hoc idem firmat poſt Iacob. de Beluiſ. Petr. de Ceruot. Andr. de Iſern. Bald. nu. 1. Aluarot. num. 1. & 2. cæterique DD. ibi paſſim, Ardizon. in ſum. rubr. 44. Syluan. de feud. recognit. q. 53. Iul. Clar. in §. feudum q. 49. num. 5. Vult. de feud. lib. 1. cap. 7. num. 66. Schrader. par. 6. n. 28.*

Sed benè verùm, hic minor, eſſet iu-
2 uandus ope reſtitutionis in integrum, vt ait *ibidem gloſ. in dicto §. præterea, in verbo quatuordecim annis*, vbi poſt *Petrũ de Ceruotis*, cæterosq; modò allegatos, hoc ipſum firmant, *ibi Andr. de Iſern. num. 27. Bald. num 1. Aluarot. nu. 2. Afflict. nu. 2. & Præpoſit.*

Declara tamen hęc procedere, ſi ni-
3 hil intermedij fuit in hoc tempore, quod ſi Dominus citauerit minorem, vt veniret ad petendam inueſtituram, & iurandum, & ipſe minor neglecto mandato Domini, fuerit contumax, adhuc non eſt reſtituẽdus ob contumaciam, *pròut ita voluit Bald. in d. §. præterea nu. 1. in fine, Aluarot. num. 2. Præpoſit. nu. 1. Capyc. in verbo feudorum inueſtituræ col. 9 verſ. & de minore, & verſ. decimotertio licet minor, Vult. d. cap. 7. num. 66. in fine. lib. 1.* quidquid in contrarium dicat *Martin. Laudenſ. ibidem num. 2.*

Declara ſecundo, vt non procedat
4 reſtitutio, adeòut ei deneganda ſit, vt potè ſi haberet minor iſte curatorem, uel aliam perſonam legitimam, pròut diuerſitas locorum uariè prouidet mino-

Digitized by Google

noribus circa feuda, tunc enim non
5 reſtituitur, ſed benè contra curatorē, vel aliam perſonam, pro damno poteſt agere, vel reſtitutionē petere ex clauſula generali, quando tempus eſſet elapſum, ex negligentia curatoris, vel alterius perſonę legitimæ, *ità Roland. à Vall. conſ. 40. num. 13. vol. 3. Afflict. in conſtit. Regni minorum iura num. 19. quicquid in contrarium videtur dicere Federich. Schencb. in d. §. præterea num. 1. Franc. Sonchec. par. 11. nu. vbi citat Bartol. Chaſſen.*

ARGVMENTVM.

Duplicati releuij pœna vt euitetur quidnam debet intra annum facere vaſſallus, petere inueſtituram, obtinere, & releuium ſoluere, vel petere tantum licet non obtineat, & non ſoluat diuerſæ referuntur DD. ſententiæ, ac diſcutiuntur, concluditur tandem de iure communi feudorum ſufficere, vt petat inueſtituram. De iure Regni noſtri petere inueſtituram, & offerre liſtam introituum. Et quid ſi poſt annū petiiſſet, Et quid de iure Saxonico, cautius tamen erit, vt petatur inueſtitura, & offeratur releuium, & omnia offerenda.

SVMMARIVM.

1 *Vaſſallus intra annum, & diem, an teneatur omnia perficere, nempè petere inueſtituram offerre fidelitatem, & inueſtituramm obtinere, & num. 5. & diſtinguitur num. 9.*

2 *Emphiteuta debet offerre laudimium, & depoſitum facere, alias cadit à iure ſuo.*

3 *Petere inueſtituram ille dicitur, qui ſuper petitione inſiſtit.*

4 *Pœna eadem mulctatur, qui non iuit ad iudicem pro negotio, vel ſi iuit receſſit antequam negotium finiatur.*

5 *Verba cap. 1. quo temp. miles, de tempore petendæ inueſtituræ intelligēda ſunt cum effectu.*

6 *Vaſſallus non poteſt abire à Domino, niſi recepto reſponſo.*

7 *Vaſſallus intra tempus præfinitum debet eſſe ſolicitus ad ſoluendum releuium, & ad alia facienda, alias ſoluitur duplicatum releuium.*

8 *Obedire quis non dicitur, quando ſupereſt agendum.*

10 *Vaſſallus ſi poteſt obtinere inueſtituram cæteraque facere, & non fecit, punitur pœna duplicati releuij.*

11 *Vaſſallus ſi omnia non perficit intra legitimum tempus, ſi ſtat per Dominum, eſt excuſandus à pœna.*

12 *Vaſſallus excuſatur ſi Dominus malitiosè differt concedere, & Dominus priuatur feudi proprietate.*

13 *Vaſſallus excuſatur ſi petijt, & non potuit obtinere, quia Dominus erat impeditus multitudine cauſarum, vel negotiorum.*

14 *Vaſſallus excuſatur ſi Dominus diſtulit concedere, nulla ex cauſa.*

15 *Vaſſallus, elapſo tempore, debet aſpectare Dominum per quindecim dies.*

16 *Afflictus à morſu Henrici Roſentalis defenditur.*

Afflicti cautela pro vaſſallo ponitur, ſub num. 16.

17 *Vaſſallus, ſufficit petere inueſtiturā intra annum, vt pœnam euitet tàm de iure communi feudorum, quàm Regni ad num. 19.*

18 *Tex. in cap. 1. quo temp. miles, & in cap. 1. de capitul. Corrad. ponderantur pro vaſſallo circa petitionem inueſtituræ, vt tātum petere cogatur, non autem obtinere.*

20 *Petita inueſtitura, intelliguntur eſſe petita, & oblata omnia, ad quæ de iure vaſſallus tenetur.*

21 *Vaſſallus de iure Regni noſtri debet petere inueſtituram intra annum, & fidelitatem offerre, & liſtam præſentarre non defectiuam, ſed veram introituum.*

22 *Conſt. poſt mortem, verba expenduntur pro vaſſallo.*

23 Re-

23 *Releuij exigendi onus eſſe fiſci, probatur ex verbis conſtitutionis.*

24 *Deciſiones pro vaſſallo petente, & non obtinente intra annum referuntur, per quas fuit abſolutus vaſſallus à duplicato releuio, dumodo petierit, licet non obtinuerit.*

25 *Vaſſallus in Regno noſtro etiam poſt annum poteſt petere, & ſoluere releuium, niſi curia illum peruenißet.*

26 *Vaſſallus de iure Saxonnico, non tenetur ad aliud, quàm petere tantum inueſtituram.*

27 *Inueſtitura debet peti tempore congruo, & cum honore, & reuerentia.*

28 *Inueſtituræ petendæ modus ponitur.*

29 *Inueſtituræ petendæ modus debet fieri ſecundum conſuetudinem locorum.*

30 *Inueſtituræ petitio debet continere, vt offeratur in genere omnia, ad quæ vaſſallus tenetur ratione inueſtituræ petitæ.*

31 *Releuij oblatio ſufficit in Regno noſtro, & licet non exprimatur adhuc debetur.*

33 *De petitione inueſtituræ per multa remisſiuè apud Scraderum.*

QVÆSTIO XXIII.

INtra annum, &
diem præfinitũ,
1 quid faciendum
ad finem euitan-
dæ pœnę dupli-
cati releuij? an
ſufficiat tantum
petere inueſti-
turam, & fidelitatem polliceri licet
non obtineatur inueſtitura, vel neceſ-
sè habeat denunciare mortem, iurare
fidelitatem, & inueſtituram petere, il-
lamq; obtinere, quod facile ſuadetur,
vt nõ ſufficiat petere tantum, ſed opus
eſſe, vt omnia perficiat, nempè denun-
ciet mortem, inueſtituram obtineat, &
2 iuret, prout in pœna caducitatis ab
emphiteuſi, ad quam euitandam non
ſufficit oblatio canonis, ſed opus eſt vt
fiat oblatio, depoſitio, & obſigatio, prò
vt communiter concludunt *DD. in l. 2.*
C. de iure emphit. quos allegat, *& ſequitur*
Iaſ. ibi num. 182. vbi hoc, & firmat *Bald.*
Alberic. Iacob. de Aren. Angel. Speculat. cę-
terique, quos allegat idem *Iaſ.* ibidem
3 item licet aliqui dicant, quod ſufficit
petere, tamen non dicitur quis petijſ-
ſe, niſi ſuper petitione inſtet, *arg. te. in l.*
4 *2. C. de libell. dimiſſ.* & ſi quis tenetur
ire ad iudicem, & non iuit, vel ſi iuit,
& receſſit, antequam negotium finia-
tur, eadem pœna punitur, quia debet
ſtare *l. ſi quis decurio C. de decurion. Affl.*
5 *infra allegando loco num. 39.* item dum
tex. in cap. 1. quo temp. miles, dicit quòd
intra annum, tunc hæc verba ſunt in-
telligenda cum effectu, & non verbo
tenus, adeo vt cũ effectu impleat om-
nia vaſſallus ex parte ſua, ad quę tene-
tur intra annum, & non vltra *l. 1. §. hæc*
verba ff. quod quiſque iur. vt dicit *Andr.*
de Iſern. in d. cap. 1. num. 10. quo temp.
6 *miles* licet ab alijs diſcedat, vaſſallo. n.
non licet abire, niſi recepto Dñi reſpõ-
ſo, vt *ex Andr. de Iſern.* refertt poſt *Af-*
flict. num. 39. idem Aluarot. & Præpoſit.
Ludolph. Scrader. de feud par. 6. capit. 3.
num. 8. & ſeqq. Laurent. Syluan. de reco-
gnit. feud. q. 32. num. 20. & ſeqq. vult.
cap. 7. num. 102. lib. 1. Roſental. cap. 6.
concluſ. 60. num. 4. 5. & clarius hanc
ſententiam probauit, & declauit *An-*
dreas in d. cap. 1. num. 39. verſ. iuxta hanc
7 *gloſſam cum ſeqq.* dicens in caſu prædi-
cto, quòd Dominus benè poteſt agere
ad pęnam amiſſionis feudi, & ſic ad
duplicatum releuium, cum intra annũ,
& diem, non ſolum debeat petere in-
ueſtituram, ſed eſſe in ſollicitudine,
adeo vt cum effectu obtineat, prout di-
xit Andr. quod verba cum effectu ſunt
8 intelligenda, nec quis dicitur obediſ-
ſe, quando aliquid ſupereſt agendum,
l. fin. C. ad Syllan. Iacobin. in verbo, qui
quidem inueſtiti col. 10. Capyc. in verbo
feudorum inueſtituræ col. pen. verſ. & Do-
minus, ità Henrich. Roſental. de feud. cap.
6. concluſ. 60. num. 4. Afflict. vbi ſupra,
qui tandem huic adhęrẽdo diſtinguit,
9 quod aut vaſſallus petijt, & ſtat per ip-
ſum,

Digitized by Google

ſum, quo minus inueſtiturā obtineat, aut ſtetit per Dominum, & non per Vaſſallum.

Primo autem caſu, ſi potuiſſet obti-
10 nere, & non obtinuit, tunc pœnam ſubibit, dicit *Afflict.* ex rationibus ſupra adductis, & ita tenet *gloſ. in d. cap. 1. in fine, in verbo fidelitate, per quos fiat inueſt. Aluarot. in cap. 1. num. 11. quæ fuit prima cauſa benefic. amictend. vbi Præpoſit. & Rauen. poſt Afflict. in d. cap. 1. quo temp. miles, vbi Aluarot. num. 14. Lauden. num. 32. cæteriq; pròut fuit Petr. de Rauen. ibi, Io. Scheneiduuin. de feud. par. 5. num. 127. Iacobin. de S. Georgio in verbo qui quidem inueſtiti nu. 40. Syluan. d. q. 30. de feud. recognit. Eguinar. Baro de benefic. lib. 3. cap. 5. Vldaric. Zaſ. par. 10. num. 81. Io. Borcholten de feud. cap. 8. num. 135.*

Secundo caſu Afflicti, quando ſtat per Dominum, quin inueſtitura non
11 concedatur, & hoc caſu ſubdiſtingue, aut Dominus recuſat iuſtè, aut differt ex cauſa, aut nulla exiſtente cauſa.

Primo caſu, Vaſſallus liberatur, & Dominus non tenetur, vt quia inueſtitura non eſſet concedenda, & tunc res extra aleam eſſet, ſed quando Domi-
12 nus malitiosè differt, & recuſat inueſtituram concedere, tunc dicit Afflict. quòd ſicut Vaſſallus malitiosè differens petere, priuari poteſt feudo, ità etiam Dominus debet priuari proprietate, *glo. in cap. 1. in verbo fidelitate, per quos fiat inueſt.* & tunc Vaſſallus excuſatur, *Roſental. d. concl. 60. nu. 5. cap. 6.*

Si autem Dominus impeditus ex
13 cauſa, differt inueſtituram concedere, vt quia eſſet impeditus multitudine cauſarum, vel alio iuſto impedimento, & tunc Vaſſallus excuſatur, quia ſufficit petijſſe, *ità Afflict. d. loco num. 40. Laurent. Syluan. d. q. 30.* & hoc caſu Vaſſallus impunè diſcedere poteſt, ēt non impetrata inueſtitura intrà annū, licet ipſe petierit tantum, quia petitio prædicta ſufficere debet, nec vlla mora ei imputari debet, *ità concludunt cō- muniter DD. in d. cap. 1. per quos fiat inueſtit. pròut Andr. num. 10. Nicol. de Neapol. & Iacob. de Beluiſ. Aluarot. nu. 4. Præpoſit. num. 1. Martin. Laudenſ. num. 10. Petr. de Rauenn. Ardizon. in ſum. rub. 73. Io. Blanc. in epit. feud. cap. 1. nu. 48. verſ. ſed pone, quod infra annum, Capyc. in inueſt. feudal. d. loco col. pen. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 62. Iacob. de Sancto Georgio d. loco num. 40. Iul. Clar. in* §. *feudum q. 491. num. 71.* Subdit enim *Andreas de Iſern. d. loco num. 10.* quòd inſtanter petat Vaſſallus.

Aut Dominus nulla cauſa impedi-
14 tus, ſed tantum ipſe diſtulit inueſtituram concedere, hoc etiam caſu, ſi vaſſallus petijt intrà annum, adhuc excuſatur, vt concludunt precitati DD. ſufficit enim, vt Dominus nimium differat, ſiuè ex cauſa, ſiuè non, quia vaſſallus excuſatur, *ità poſt DD. modo allegatos, Roſental. d. cap. 6. concl. 65. num. 5. & ibi in gloſſ. E. & concl. 60. num. 2. in gloſſ. E.*

Subdit tamen *Afflict. in d. cap. 1. nu.*
15 *40. quo temp. miles, verſ. ſed quid,* dicēs quod vaſſallus poſt annum, & diē, adduc debet expectare Dominū per quindecim dies poſtea, *ità ex Luca de Penna in l. ſi quis decurio, C. de decur. lib. 10. & ex authoritate Andreæ de Iſern. in cap. 1. de controuerſ. inueſtit.* vel faciat inſtrumenta tria, vt ibi.

Cui *Afflicto* contradicit *Roſental. d. concl. 60. in gloſſ. E.* tam in dicto tempore, quam in dictis inſtrumentis, vt ad nulla ex iſtis teneatur, ſed ſufficiat petijſſe, ſubdens Afflictū ineptè fuiſſe loquutum.

Sed parcat mihi Roſental, loquitur enim nimis licentiosè contrà tantum
16 Authorem, à quo poſt Andr. de Iſern. ipſe Roſental, & recentiores omnia didiciſſe fatendum eſt, Afflictus enim voluit tutiùs prò Vaſſallo conſulere, & loquitur exuberantiùs, cautelas addēdo, non autem quod requirat ipſe Afflict. vt hoc fiat principaliter, quaſi quod hoc ſit neceſſarium, ſed ſupponit ſuffi-

ſufficere vaſſallum petiiſſe, verum ſi os Domini claudere velit, conficiat dicta inſtrumenta, quaſi quod ſicut vaſſallus requiſitus à Domino, ſi negligens puniatur, ità è contra Dominus requiſitus, & negligens puniendus, vel ſaltim non poterit dicere vaſſallo, quòd dignus eſt pœna ob non obtentam inueſtituram, quia vaſſallus poterit ſe tueri, quod bis, & ter, ante tẽpus elapſum requiſiuit, & poſt tempus expectauit per quindecim dies, quaſi quòd cũ his cautelis adhibitis, os Domini clauſum ſideretur, & ſic de conſilio procedit *Afflict.* prout dicit idem *Roſental. d. loco concluſ. 65. num. 5.*

Sed & ego circumſcripta Afflicti, &
17 aliorum ſententia, dicam, vt tàm actẽto iure communi feudorum, quàm iure Regni noſtri, & conſuetudine, ſufficiat vaſſallo, ſi intra legitima tempora inueſtituram petierit, licet non obtinuerit.

Prò qua ſententia fundanda quoad ius commune feudorum, vt ad priuationem feudi procedere non poſ-
18 ſit Dominus, pondero, primo *tex. in cap. 1. quo temp. miles, & in cap. 1. de capitul. Corrad.* vtraq; enim lex, adſtringit tantum vaſſallum ad petendam inueſtituram, *In cap. 1. quo temp. miles*, dicitur ſancimus, vt nemo miles vltra annum, & menſem vadat, vt inueſtituram beneficii ſui à filio, vel ſucceſſore Domini ſui petat, ergo vides, quod petendi tantum neceſſitatem fecit vaſſallo, de reliquo autem de obtinenda inueſtitura verbum nullum, *In cap. 1. de capitul. Corrad.* dicitur in hæc uerba, conſtituit enim, ut poſt mortem Domini vaſſallus, vel poſt mortem vaſſalli, hæredes eius ſi poſt annum, & diem ſteterit, ꝙ Dominum, vel hęredem eius non adierit, fidelitatem pollicendo, & inueſtituram petendo, & ſic imponit tantum onus, vt petat; de obtinenda autem inueſtitura, verbum nullum, & ſic cum lex iubeat tantum fidelitatem per vaſſallum polliceri, & inueſtituram petẽdã, hoc ei ſufficit, nec ad pœnam tene-
19 tur, cum mandatis ſteterit, hanc ſententiã approbauit *Andr. de Iſern. in cap. 1. quo temp. miles num. 10. verſ. alij dicunt ex gloſ. in cap. 1. §. fin. per quos fiat inueſt. & Andream ſequutus eſt, Roſental. d. concluſ. 65. nu. 6. idem Andr. de Iſern. in conſtitut. Regni ædictorum col. 2. quem allegat, & ſequitur Capyc. in inueſt. feud. in verbo feudorum inueſt. verſ. ſucceſſori col. vlt.* & hanc eſſe communem ſententiam poſt multos ibi allegatos docet *Vult. de feud. cap. 7. num. 102. & nouiſſimè Ludolph. Scrader. de feud. par. 6. cap. 3. num. 5. cæteriq; DD. tàm in d. cap. quo temp. miles, quàm in d. cap. 1. de capitul. Corrad.* & latiſſimè præter omnes fundat *Roſental. d. concluſ. 65. num. 1. in gloſell. A.* vbi innumeros allegat.

20 Sufficit enim vt petat inueſtituram, quia intelliguntur petita, & oblata omnia, quę veniunt in conſequentiam, & antecedentiam inueſtituræ, vt aduertunt DD. ſupra citati, & *Vult. d. loco, Scrader. par. 6. cap. 3. num. 5. 6.*

21 De iure Regni noſtri, vt ſufficiat petiiſſe tantum inueſtituram, & præſentaſſe liſtam introituum non defectiuã, ſed veram, & realem intrà annum, & diem, vel menſem. Primo ſuadetur ex recepta Regnicolarum ſententia. Secundo ex lege Regni noſtri; Tertio ex recepta conſuetudine iudicandi.

Receperunt hanc ſententiam Regnicolæ, pròut *Andr. d. loco, Capyc. in d. verbo feudorum inueſtitura col. fin. Afflict. in d. cap. 1. §. fin. per quos fiat inueſt. & in d. cap. 1. quo temp. miles nu. 39. & 40. Franch. deciſ. 425. Io. Bapt. Thor. in ſuo compend. deciſ. Neap. in verbo feudatarius*
22 *f. 209. col. 1. p. 1.* Secundo hanc ſententiam in Regno expediuit *conſt. poſt mortem*, vbi Rex Fridericus imponit tantũ neceſſitatem vaſſallo denunciandi, de cætero autem, vt de inueſtitura dicit, quòd eius cura erit, ideoq; expendo verba conſtitutionis, dum dicit, poſt mortem Baronis, ſeù militis, qui à Comite, vel Barone alio baroniam aliquã,

vel

vel feudum tenuerit, quæ in quinternionibus Dohanę noſtræ inueniantur inſcriptis, defuncti morte per Comitē, vel Baronē, à quo prædicta tenuerit, excellentiæ noſtræ volumus nunciari & ſic ex his verbis habetur, quod Dominus præcipit tantū denunciari mortem, non autem dicit, quòd impetretur

23 inueſtitura, Imò contrarium, quia quando ad inueſtituram tranſitum facit, dicit, quòd ipſe Rex curabit, quod probatur ponderando verba illa, quæ poſt illa, Rex dicit, quòd multę diligentiæ fiant, & peractis verbis, per quę diligentias fieri mandat, ſubdit in hæc verba, videlicet ſi quando à nobis cōtingerit, (vt eſt moris) literas noſtras ad eum, à quò feudum tenetur, curabimus deſtinare, & quòd id tenet ab eo, ſiuè Caſtrum, ſiuè Terra plana ſit, ei cui nos conceſſimus debeat aſſignare, ſuſcepto verumtamen mādato, nulla mora protracta, Comes, vel Baro illud exequi procurabit, recepto tamen releuio, &c. ſicque videas, quòd quando Rex tranſitū facit ad impetrationē inueſtituræ, non dicit, ut ipſe uaſſallus petat, & impetret, ſed ſibi hoc onus aſſumit, dum dicit curabimus deſtinare literas Comiti, uel Baroni, ut adſignet poſſeſſionem; Imò amplius ut ipſe Baro debeat expectare mandatum Regis, ergo uideas, quòd onus uaſſalli eſt tātum denunciare mortem, & petere inueſtituram, ſed illam concedere, & facere, onus eſt ipſius Regis, quia dicit curabimus, ergo ſi Rex non facit inueſtituram ſibi imputare debet.

Tertio ſuadetur ex conſueutudine iudicandi, pròut ita fuiſſe iudicatum refert *Vinc. de Franch. d. deciſ. 405.* de qua meminit præfatus *Io: Bapt. de Thoro ibidem in verbo feudatarius* in cauſa Tiberij de Arnone, cum Illuſtriſs. Duce Seminarię ſuper feudo Cataconiſſę, prætendebat Dux Seminariæ duplicatum releuium, ex quo inueſtituram licet petierit, tamen non impetrauerit, & fuit deciſum dictum Tiberium non teneri ad duplicatum releuium, quia inueſtitura petita, & denunciatio factæ fuerunt intrà annum, & diem, licet inueſtitura facta nō fuiſſet, ex quiqus in Regno credo, quod amplius in dubium reuocari non poſſit, prout nec etiam de iure communi feudorū, & ſic ſufficere debeat tantū petijſſe inueſtituram intra annum, & diem, licet obtenta non fuerit.

25. Declara tamen primo, hanc ſententiam, etiam ſi poſt annum petiiſſet inueſtituram, quia adhuc excuſatur, ſi petiiſſet poſtea, & obtuliſſet ſoluere releuium, & fidelitatem facere, niſi verò Curia præueniſſet in petendo duplicatum releuium poſt annum *Frecc. d. author. 3. num. 7.* & nos ſupradiximus quæſt. 17. & 18. hac ead. par. dum diſputauimus, an admictatur purgatio moræ aduerſus duplicati releuij pęnā.

26. Declara ſecundo, etiam procedere de iure Saxonico, ſecundum cuius diſpoſitionem petitio inueſtiturę, non aliter rata eſt, niſi vaſſallus petendo inueſtituram, offerat ſe ad pręſtandum iuramentum fidelitatis, vt in *articul. 22. & articul. 50. Gebenrecht Ludolph. Scrader. d. par. 6. cap. 3. num. 7.*

27. Declara tertio, vt petitio inueſtituræ fiat tempore congruo, & debito, & petatur cum reuerētia, & honoris pręfatione, vt ait *Vldaric. Zaſ. de feud. p. 5. num. 14. Scheneid. de feud. p. 5. nu. 57. & ſeq. Ludolph. Scrader. de feud. d. par. 6. c. 1. num. 19. Roſental. d. concluſ. 65. num. 1. Vult. d. loco num. 102. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 62.*

28 Qui tamen, poſt aliorum ſententias dicūt, quòd primo debet vaſſallus mortem prædeceſſoris denunciare, poſtea fidelitatem polliceri, & poſtea inueſtituræ renouationē petere, *vt ex gloſſ. Scrader.* & alijs ſupra allegatis dicit *Vult. d. loco num. 102. in fine, Roſental. ibidem ita in gloſſell. A.* dicunt ſufficere, vt quis denunciando mortem, petat inueſtituram, quia ſub illa petitione intelliguntur omnia, ad quę de iure vaſſal-

tus,

ad illud ſuccedens minor, & maior, ut
reſtitutio conceſsa minori ob non pe-
titam inueſtituram opituletur maiori
ſuccedenti cum eo, probauit *Afflict. in
cap. ſancimus num. 64. quo temp. miles,*
vbi ex authoritate Bartol. & aliorum
concludit, quod ſuccedentibus mino-
re, & maiore in feudo, iiſque non pe-
tentibus inueſtituram, tunc reſtitutio
conceſsa minori, prodeſt maiori *ſequi-
tur Syluan. de feud. recognit. q. 58.* & in
hoc ferè caſu conſuluit Afflictum ſe-
quendo *Burſat. conſ. 293. num. 4. & 5.
cum ſeq. vol. 3. Caualcan. d. deciſ. 30. nu.
131. circa medium, Roſental de feud. cap.
6. concl. 41. num. 2.* qui in *gloſell. C.* cir-
13 ca finem diſcedit ab hac ſententia, vt
maiori non proſit reſtitutio conceſſa
minori, ea adductus ratione, dicens,
quid enim impedit minorẽ vti, & ple-
nè frui parte ſua feudi, vbi ſocij pars
aperitur, quod ſi aliud diceres, ſeque-
retur, vnum abſurdum, dicit Roſental.
quod tunc portio Combaronis mino-
ris amitteretur ob feloniam à maiore
commiſſam, vel è contra, vt ob feloniã
ipſam à Combarone commiſſam feudi
pars amiſit, non verè amittenda reali-
ter ob non delictum alterius, quæ duo
omnia abſurdiora forent, de quo ſecũ-
do inferius.

Sed hęc doctrina Roſental. benè p-
14 cedit, quia in indiuiduis delictũ vnius
nocet alteri, vel implementum vnius
iuuat alterum, ſed non conuertitur, vt
non delictum vnius, iuuet delictum al-
terius.

Secundo, doctrina Roſental. proce-
15 dere dẽt in feudo diuiduo, dum admi-
ttit diuiſionem feudi, reluctante iure
feudorũ, & ſic in feudo diuiduo intelli-
genda eſt doctrina Roſental.

Hinc per coniunctionem, & conne-
16 xitatem, quam Combarones habent
ratione perſonarum, & feudi, *dixit Bal.
in d. cap. 1. quib. mod. feud. amitt.* quòd
ſi ex Combaronibus vnus delinquat
contra Dominum in non præſtando
ſeruitia, vel aliter, & alius non delin-
queret, ſed ſeruiret Domino defendẽ-
do illum, tunc ſeruitium iſtius Com-
baronis ſeruientis, prodeſt alteri defi-
cienti, *per tex. in l. ſi is, qui duos, ff. de
liberal. cauſa, & ex l. ſi ita, ff. de manu-
miſſ. teſt. dicit idem Bald. conſ. 301. vol.
3. quem ſequuntur Afflict. in d. cap. 1. nu.
49.* eius dicti afferens rationem, quia
17 in indiuiduis, quod prodeſt vni, alteri
quoq; prodeſſe dicitur *l. Ariſto, ff. quæ
res pignor. obligar. poſſ.* ſimile dixit *Bart.*
18 ex eadem ratione indiuidui, & conne-
xitatis *in l. 1. C. ſi in comm. cauſ.* quòd
priuilegium fratris, qui minor eſt, vt
contra maiorem non currat, eiq; com-
petat, dummodo ſtent in indiuiſo, & in
communi, vbi alia allegat iura idem
*Bald. in cap. 1. §. & ſi clientulus, de alie-
nat. feud. Iaſ. in l. 1. notab. 1. C. de tran-
ſaction.* vbi comendat hanc Baldi ſen-
tentiam, *& in l. ſi emancipati col. 3. C. de
collation. Felin. in cap. 1. col. 3. de præ-
ſcription. Alexand. conſ. 122. col. 6. vol. 4.*
Ad quod facit dictum *Abbat. in cap. ad
audientiam de præſcription.* vbi per ſupra
dictas rationes concludit, quod ſi Ec-
19 cleſia, & priuatus poſſiderent rem in
communi, & indiuiſo, tunc ratione
indiuiduitatis, & connexitatis præſcrip-
tio centenaria eſſet opus, vt præſcribe-
retur etiam contra priuatum, *ita Felin.
in cap. 2. extra de Iudæis.*

Ex quibus, & alijs rationibus con-
cludit *Burſat. d. conſ. 393. ſub num. 7.* in
caſu ſimili, de non petita inueſtitura,
vbi erat frater minor, & maior, vt re-
ſtitutio conceſſa minori, adhuc iuua-
ret maiorem.

Hæc queſtio poteſt etiam practicari
in Regno noſtro in feudo Longobardo
non ad euitandam releuij ſolutionem,
cum de eo, vt dixit Bammacar. non
ſoluatur, ſed ad euitandam caducita-
tis pœnam, quæ eſt pœna de iure com-
muni feudorum, *cap. 1. quo temp. miles,
cum concordantibus,* de quo vide quæ di-
xi p. 1. q. 17.

A R-

ARGVMENTVM.

Reſtitutio conceſſa minori aduerſus ſolutionem duplicati releuij (ſi quæ cōcedenda eſſet) vt non proſit maiori, quando releuij ſolutio diuiſa facta eſſet voluntate Domini, declaratur.

SVMMARIVM.

1 R*Eſtitutio conceſſa vni, non prodeſt alteri, quando ſolutio diuiſa fuit a Domino, vt ab vnoquoq; exigat partem.*

2 *Deciſio in ſolutione canonis facti diuidui, refertur.*

3 *Releuij ſolutio poteſt diuidi per Regem.*

QVAESTIO XX.

1 EX ſecundo capite diſtinctionis in præcedenti quæſtione examinatę, inferas, quod quando volūtate Domini releuij ſolutio diuidua ſit, vt quia Dominus iam fuit cōtentatus exigere ab vnoquoq; Combarone ſuam medietatem, tunc reſtitutio conceſſa minori, non prodeſt maiori, *ita Sfort. Odd. de reſtit. in integr. par. 1. q. 48. art. 5. ex tex. in cap. ad audientiam de præſcription.* quem vti notabilem commendat eamdem ſequendo ſententiam *Roſental. d. cap. 6. concluſ. 41. num. 2. & in gloſell. C. DD. in d. c. ad au-*
2 *dientiam*, & in canonis ſolutione diuiſa à Domino, ità cenſuit *Rota Romana*, ¶ ſeù vt melius dicam, *Bononienſ. teſte Benintend. deciſ. 4. num. 2. Aurel. Corbul. de iure emphit. cap. 5. num. 34.*

Et quod releuij ſolutio diuidi poſ-
3 ſit, eſt clarum, nam ſi voluntate Domini, diuiditur feudum ipſum, ergò tāto fortius ſeruitium ipſum, pròut eſt releuium.

ARGVMENTVM.

Minor ætas feudatarij, an faciat illum reſtitui aduerſus pœnam duplicati releuij ob inueſtituram in tempore non petitam, nec releuium ſolutum, quæritur, & de vario in Regno noſtro ætatis ſtatu differitur circa feudalia, & minorem 14. annis, ex ſolo minoris ætatis capite reſtituendum eſſe concluditur, quod in fœmina minore duodecim annis extenditur, limitatur in minore ex dolo verſante, limitatur, & in Regno noſtro, ex generali decreto, vt minores teneantur petere inueſtituram, fidelitatem iurare, & releuium ſoluere, prout maiores. Et quid in Gallia ſeruetur ponitur, & quid in Saxonia.

SVMMARIVM.

1 M*Inor an ſit reſtituendus aduerſus lapſum temporis petenda inueſtituræ, vel ſoluendi releuium de iure communi feudorum, & de iure Regni.*

2 *Minor ætas multos habet gradus.*

3 *Ætas quatuordecim annorum perfecta eſt in Regno quoad feuda.*

4 *Minor ætas conſideratur in feudis, vſque ad 14. annos, & non vltra.*

5 *Minor ætas de iure Saxonico conſideratur vſque ad 13. annum cum dimidio in maſculo, ſed in fœmina vſque ad duodecimum completum.*

6 *Reſtitutio ex capite minoris ætatis concedēda eſt minori 14. annis aduerſus pœnā caducitatis, ob non petitam inueſtiturā, ex ſententia feudiſtarum Vltramontanorum, & Citramontanorum.*

7 *Tex. in cap. 1. quo temp. miles, in verbo infamia, legitur ſecundum nonnullos, infantia.*

in pupilla ad duodecimum annum cõpletum, *Curt. iun. de feud. par. 4. num. 46. Io. Borcholten de feud. c. 8. n. 17. Ludol. Schrader. par. 6. cap. 2. num. 25. Roſental. cap. 6. concl. 41. num. 25. Gothofred. d. loco,* quidquid in contrarium differit *Laur. Syluan. de feud. recognit. q. 61. vt inferiùs dicam.*

6 Minorem autem quatuordecim annorũ ex capite minoris ætatis eſſe reſtituendum, & excuſari à pœna caducitatis feudi, ob lapſum temporis, non petitæ inueſtituræ, cæteraq; non facta, de iure communi feudorum, concludunt ex Vltramontanis, & Citramontanis, *Iacob. de Beluiſ. & Martin. Lauden. in cap. 1. num. 14. quo temp. miles, Petr. de Rauen. & Friderich. Schencb. num. 4. Ardizon. rub. 72. in ſumma, Iacob. de S. Georgio in verbo quiquidèm inueſtiti, num. 50. Vldar. Zaſius de feud. par. 8. num. 7. Laurent. Syluan. de recognit. feud. q. 93. Ioannes Scheneiduuin. par. 3. num. 101. & par. 5. num. 29. 36. & 73. Franc. Sonsbecc. de feud. p. 7. num. 15. Mattheus Vueſembec. de feud. cap. 8. num. 7. Ioan. Borcholten cap. 8. num. 16. Herm. Vult. de feud. lib. 1. cap. 7. num. 64. Ludolph. Schrader. par. 6. cap. 2. num. 25. & cap. 4. num. 19. Hartm. in pract. obſeruat. tit. de feud. 54. obſer. 31. Roſental. cap. 6. concluſ. 41. nu. 1. Gothofred. Ant. d. loco, Aluarot. in d. cap. 1. quo temp. miles, ſuper verbo infamiam, ſecundum vnam lecturam, Afflict. ibidem num. 76. & ibi Præpoſit. Andr. de Iſern. ibidem num. 1. & in cap. ſi minori, ſi de feud. defunct. vbi Bald. nu. 14. Aluarot. nu. 1. cæteriq; ſic concludunt, tam in d. cap. 1. quo temp. miles, quam in cap. ſi minori, ſi de feud. defunct. prout teſtatur Roſental. d. loco ſupra allegato in gloſſell. A. Capyc. in verbo feudorum inueſtituræ col. 3. §. item ſi vaſſallus eſt infans, Bammacar. in cap. ſi minori, q. 4. nu. 23. ſi de feud. defunct. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 49. num. 91. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 43. Iul. Clar. in §. feudum q. 49. verſ. item ſcias Mormilis in conſt. poſt mortem num.* 8.

Fundant hanc ſententiam. Primo
7 *ex cap. 1. quo temp. miles*, ex verbo illo infantia, ſecundum vnam lecturam gloſ. quæ dicit ibi, quod infantia, ſeù minor ætas excuſat, & ita ibi omnes DD. intelligunt, non ſolum in infante, ſed etiam in pupillo, pròut annuit *Roſental. d. loco allegato.*

Secundo, ſuadent hanc ſententiam
8 *ex cap. ſi quis deceſſerit, ſi de feud. defunct.* vbi mortuo patre, filius impubes excuſatur, propter minorem ętatem, petere inueſtituram.

Tertio, ſuadent *ex cap. 1. §. præterea ſi quis maior quatuordecim annis de prohib. feud. alienat. vbi Raynald. ſub nu. 1. & 2. Mozz. loco alleg.* & hunc eſſe meliorem tex. ad probandam hanc ſententiam, dicit *Roſental. & Intrigliol. locis iam allegatis.*

Quam ſententiam etiam in fœmina
9 admittunt nonnulli, vt quemadmodũ in fœmina ſufficit ætas duodecim annorum, adhoc vt dicatur maior, & viri potens, tamen in hoc caſu petendæ inueſtiturę, ad pœnam euitandam, extẽdunt minorem ætatem fœminæ, ſicut in maſculo, etiam ad quatuordecimũ annum, vt intrà illud tempus fœmina ſit excuſanda ſicut minor, prout maſculus, ex rationibus quas adducunt *Bald. in d. §. præterea num. 2. Aluarot. nu. 3. Afflict. num. 5. Curt. iun. de feud. p. 4. num. 47. Capyc. d. loco in verbo feudorum inueſtituræ col. 9. §. item non minori quatuordecim annis, Iul. Clar. d. q. 49. nu. 4. vbi cõmunem Nic. Intrigl. de feud. cent. 1. q. 94. num. 92. id clarè aſſerens, Martin. Laudenſ. in d. cap. præterea ſi quis maior, num. 4. vbi Petrus Rauennas.*

Ex Vltramontanis hanc ampliationem docuere *Franc. Sonsbecc de feud. p. 12. num. 28. Petr. de Bellapertic. de feud. tit. 9. verſ. qualiter feudum negligent. deperd. num. 3. quem allegat Nicol. Intrigl. d. loco, Iacobin. in verbo qui quidem inueſtiti num. 43. Herm. Vult. cap. 6. num. 65. lib. 1. Ludolph. Schrader. p. 6. cap. 2. n. 25. Ioan. Barcholten de feud. p. 8. num. 17.*

Roſental. d. concl. 41. num. 3. Gothofred. Ant. d. loco, id verum arbitrans.

Declarant ſecundo, ſupradictam
10 ſententiam, vt ſi pupillus doloſè verſetur in tali lapſu temporis, tunc non excuſatur *ità docuerunt Decius conſ. 144. num. 6. Socc. ſen. conſ. 66. num. 17. lib. 3. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 43.* ſicq; vides, quod minor ætas pupilli eſt excuſabilis in hac materia, excuſationemq; præbet à pęna, adeòut reſtituendus ſit, tamquam excuſatione dignus, *ità Andr. de Iſern. in d. §. ſimiliter ſub nu. 3. Camill. Borrell. in ſumm. deciſ. tit. de releuio num. 9. & 10.* & ita cenſent pręfati DD. ſupra allegati, & clarè *Roſental. d. cap. 6. concl. 41. num. 8. & nouiſſimè Horat. Montan. in §. præterea ſi quis infeudatus num. 51.*

Declara tertio, quod & ſi pupillus fue-
11 rit proximus pubertati, vt adhuc teneatur de iure communi petere inueſtituram, nõ obſtante quod decimumquartum annum adhuc non exceſſerit *ex d. §. præterea ſi quis, de prohibit. feud. alienat. per Federic.* tenent nonnulli cõtra *Andr. de Iſern.* pròut fuit *Ioan. Raynald. in d. §. præterea num. 12. Aluarot. num. 2. & 3. Prapoſit. in cap. ſi minori, num. 1. ſi de feud. defunct. Nicol. Mozz. de ſubſtantial. feud. nu. 45. verſ. tertio exponit, Ant. Capyc. in verbo feudorum inueſtituræ col. 3. verſ. & ſi pupillus.*

Ex Vltramontanis *Laurent. Syluan. de recognit. feud. q. 56. Franc. Sonsbec. de feud. fol. 1. & 11. nu. 22. Iacobin. in verbo qui quidem inueſtiti num. 25. Io. Scheneid. par. 5. num. 73. Schrader. par. 6. cap. 2. num. 25. Vult. de feud. lib. 1. cap. 7. n. 64.*

Sed *Andr. de Iſern.* videtur contrariũ tenere *in cap. ſi minori num. 1.* quem ſequitur *Laudenſ. nu. 1. ſi de feud. defunct.* ſed intellige, prout in ſequenti quarta declaratione.

Declara quarto, vt pupillus puber-
12 tati proximus, vel doli capax, ſi inueſtituram petierit, & Dominus admiſerit illum, tunc inueſtituræ petitio tenet, & currere debet annus ad ſoluendum, ita tenent *Aluarot. in cap. 1. §. perſonam, poſt Bald. & Rauennam, per quos fiat inueſtitur. & in §. ſi minori, ſi de feud. num. 2. 3. & 4. vbi Prapoſit. num. 2.* & in hanc ſententiam iuere Vltramontani *Schrader. p. 6. cap. 4. num. 2. Vult. cap. 7. num. 64. in fine lib. 1. & Roſental. d. cap. 6. concl. 41. num. 6. & in gloſ. H. vbi alios*
13 *allegat,* & ità eſt intelligenda doctrina *Iſern. in d. cap. ſi minori,* vt non procedat in pupillo volente, & petente, *pròut dicit Aluarot. ibi & Roſental.*

Declara quinto, in tutoribus, vt poſ-
14 ſint petere inueſtiturã, & ideò pupillus non excuſetur, dummodo volentes *Bald. conſ. 376. num. 2. vol. 5. Faber in l. ſancimus, C. de exaction. tutor. gloſ. —— §. 1. gloſ. 1. nu. 56. & paſſim DD. ſupra citati.*

Limitatur tamen hęc cõmunis con-
15 cluſio in Regno noſtro, vt pupilli ob ſimplicem minorem ætatem excuſationem minimè mereantur à ſolutione releuij, quippè, & ſi antea erant altercationes inter Regium Fiſcum, & pupillos, qui nolebant ſoluere releuia durante minori ætate, ea nimirum adducti ratione, quia & ipſi iurare non tenebantur, nec petere inueſtituram, durante minori ætate, *pròut dixit Nicol. Ant. Gizzarell. Reg. Conſ. deciſ. 8. num. 6. ex Afflict. & Andr. de Iſern.* vt ſupra diximus, & ideò ſuſpendebatur petitio inueſtituræ, & ſolutio releuij, & per conſequens annus, & dies iam erat elapſus, dicebant, quod fiſcus non erat in tempore petendi amplius releuium, *pròut annuit Io. Aloyſ. Mormil. in hac conſt. poſt mortem n. 8.* & hæc erat verior opinio in puncto iuris, pròut dicit idem *Montan. d. num. 51.* quapropter vnitis Tribunalibus huius Regni, Sac. Regij Conſ. Capuani, & Regiæ Cam. Summ. in Collat. Conſ. coram Domino Prorege, adductis per fiſcum permultis ſolutionibus releuiorum, factis per alios pupillos in pupillari ætate, accedente etiam voto Regentium Regiam Cancellariam, fuit communi voto concluſum,

¶ ſum, quod pupilli ſoluerent releuia, non obſtante minori ætate. Imò addiderunt, quod ſolutio fiat à pupillis eo modo, & forma, prout ſoluunt maiores, quòd decretum corroboratur ex ijs, quę tradit *Roſental. cap. 8. num. 7.* & fuit latū hoc decretum, referente Domino Reg. Reuerterio in anno 1544. die 16. Iunij, & fuit latum per viam legis generalis, de quo decreto meminit *D. Scipio Rouit. ſub tit. de offic. procurat. Cæſar. pragm. 2. c. 5. item volumus nu. 4.* adeòut circà hanc ſolutionem releuij hodie in Regno ſunt exequati maiores, & minores, & ſic fuiſſe deciſum

¶ per Regiam Cameram in releuio Io. Antonij Gagliardi ſub die 15. Maij 1521. *vt refert idem Horat. Montan. d. loco num. 51.*

Ex quibus vltimis verbis dum clarè

16 patet, vt dixi, quod maior, & pupillus teneantur ſoluere releuiū, conſequens eſt, quod non excuſantur, ideoque ſequitur, quod minor ętas hodie in Regno, circa hoc nō excuſat, nec eſt iuſta cauſa concedendi reſtitutionem, & ſic communis illa Feudiſtarum concluſio limitatur de iure Regni noſtri, ſed adhuc diſtinguit *Montan. d. loco*, duo genera bonorū feudalium, quod quędā ſunt bona feudalia, quorum poſſeſſionem pupillus poteſt de per ſe, abſq; alio extrinſeco, & ſic abſque alio ordine ſuperioris apprehendere, & tunc procedere dicit opinionē illam, vt pupillus non poſſit cogi ad ſoluēdum releuium in pupillari ętate, ea ratione, quia nec poteſt cogi ad petendam inueſtituram. Quædam ſunt alia bona feudalia, quorum poſſeſſionē pupillus non poteſt apprehendere abſque alio extrinſeco, puta ſine literis Regijs, vel prouiſionibus Reg. Cam. vt ſunt functiones fiſcales, introitus dohanę menepecudum, iura tractarū, paſſuum, & ſimilia, & tunc quia iſtarum poſſeſſionem pupillus non poteſt apprehendere ſine dictis literis, & tunc non expediuntur literę prędictæ, niſi ſoluto re-

¶ leuio, prout ſic deciſum refert in anno 1506. in cauſa Baronis Palenæ die 21. Ianuarij, & ſic diſtinxiſſe Dom. Loffred. & concluſum refert idem *Montan. d. loco num. 51. lit. E*, dicens ſic reperiſſe poſtillatum in ſuo codice. Sed hæc poſtillatio credo, quod fuit facta antequā fuit promulgata ſupradicta deciſio generalis, volui tamen illam apponere, quia & ſubtilis erat ante dictā deciſionem, propter quam hodie indifferenter pupilli ſoluere tenentur.

Vndè ſint cauti illi, qui pupillos

17 tuentur, & reſtitutionem vellent petere, vt non ſolum minori ætati innitantur, ſed etiā aliquam ex iuſtis cauſis addant, quæ etiam maiorem reſtituit, dum vident, quòd minor ętas in Regno noſtro non excuſet, imò indifferenter ſoluere faciat.

Ex quibus apparet, quod correcta

18 videtur *deciſ. Viuij 428. ſub num. 19. & Bammacar. d. loco*, in cauſa Principis Biſiniani, qui referunt fuiſſe deciſū concedendam eſſe reſtitutionem aduerſus non factam denunciationē mortis feudatarij, & ob non petitam inueſtiturā intrà annum, & diem, cum decretum relatum à DD. Mormili, & Rouito ſit longè poſtea promulgatum.

¶ Corrigitur etiam in hoc Regno

19 per hoc decretum ſententia, dicentiū eſſe concedendam reſtitutionem aduerſus reſtitutionem non petitam, de qua *Mozz. d. loco num. 43. Intrigliol. d. loco num. 91. cæteriq; qui ſupra.*

Item corrigitur ſententia, dicentiū eſſe reſtituendum minorem aduerſus denunciationem non factam, de qua *Bammacar. d. loco num. 23.*

Item corrigitur ſententia eorum,

20 qui dixerunt reſtitutionem eſſe concedendam aduerſus fidalitatem non iuratam, cum & hodie magis curent fiſcales, vt ſoluatur releuium, & poſtea iuret, quando vuult pupillus, vſque ad ætatem maiorem, ideſt decimumquartum annum, verùm ex regula illa antecedentis, & conſequentis neceſſarij,

 debe-

Digitized by Google

deberet omnino iurare ; & poſtea ſol-
uere.

In Gallia autem, Dominus dat tuto-
21 ribus pupillorum dilationem vſque ad tempus legitimum, *vt dicit Eguinar. Baro in d. §. ſi quis deceſſerit, ſi de feud. defunct. Roſental. cap. 6. concl. 41. in gloſ. B. circa medium.*

A R G V M E N T V M.

Minor decem, & octo annis, maior tamen quatuordecim an ſit reſtituendus aduerſus duplicati releuij ſolutionem, & ſic non petitæ inueſtituræ pœnam, circumſcripto iure Regni noſtri, declaratur, niſi cõtumax fuerit, & niſi habeat curatorem, vel legitimam perſonam in feudis.

S V M M A R I V M.

1 *Feudatario egreſſo ætatem 14. annorum, currit tempus petendæ inueſtituræ, ex magis recepta DD. ſententia.*

2 *Reſtitutio concedenda eſt ob non petitam inueſtituram.*

3 *Minor citatus à Domino, & contumax ad petendam inueſtituram non iuuatur reſtitutione.*

4 *habens curatorem non eſt reſtituendus.*

5 *agit contra tutorem, vel curatorem, vel reſtituitur ex clauſula generali reiecta aliorum ſententia.*

QVÆSTIO XXII.

1 Quid in feudatario egreſſo quartumdecimũ annum circa hanc reſtitutionã aduerſus non petitã inueſtiturã intra legitimum tempus (circumſcripto Regni noſtri generali decreto, de quo in præcedenti) vt & illa, ipſe iuuetur, ſit ſtatuendũ, hic quæro. de quo articulo videtur, q *Bartol. in l. fin. C. in quib. cauſ. in integr. reſtitutio non eſt neceſſaria*, videtur tenere minorem iſtum eſſe reſtituendum, & licet *Afflict. in cap. Imperialem, §. præterea ſi quis num. 2. & 3.* inconſtanter, & obſcurè de hoc videatur loqui, adeò vt potius videatur inclinare pro minore ipſo, dicẽdo eſſe tutum ipſo iure. Tamen, omiſſa diſputatione, concludo, huic minori currere tempus petendæ inueſtituræ, quartodecimo anno completo, *ex tex. in §. ſi quis maior, vbi gloſ, hoc idem firmat poſt Iacob. de Beluiſ. Petr. de Ceruot. Andr. de Iſern. Bald. nu. 1. Aluarot. num. 1. & 2. cæterique DD. ibi paſſim, Ardizon. in ſum. rubr. 44. Syluan. de feud. recognit. q. 53. Iul. Clar. in §. feudum q. 49. num. 5. Vult. de feud. lib. 1. cap. 7. num. 66. Schrader. par. 6. n. 28.*

Sed benè verùm, hic minor, eſſet iu-
2 uandus ope reſtitutionis in integrum, vt ait *ibidem gloſ. in dicto §. præterea, in verbo quatuordecim annis*, vbi poſt *Petrũ de Ceruotis*, cæteroſq; modò allegatos, hoc ipſum firmant, *ibi Andr. de Iſern. num. 27. Bald. num 1. Aluarot. nu. 2. Afflict. nu. 2. & Præpoſit.*

Declara tamen hęc procedere, ſi ni-
3 hil Intermedij fuit in hoc tempore, q ſi Dominus citauerit minorem, vt veniret ad petendam inueſtituram, & iurandum, & ipſe minor neglecto mandato Domini, fuerit contumax, adhuc non eſt reſtituẽdus ob contumaciam, *pròut ita voluit Bald. in d. §. præterea nu. 1. in fine, Aluarot. num. 2. Præpoſit. nu. 1. Capyc. in verbo feudorum inueſtituræ col. 9 verſ. & de minore, & verſ. decimotertio licet minor, Vult. d. cap. 7. num. 66. in fine. lib. 1.* quidquid in contrarium dicat *Martin. Laudenſ. ibidem num. 2.*

Declara ſecundo, vt non procedat
4 reſtitutio, adeòut ei deneganda ſit, vt porè ſi haberet minor iſte curatorem, uel aliam perſonam legitimam, pròut diuerſitas locorum uariè prouidet mino-

Digitized by Google

noribus circa feuda, tunc enim non
5 reſtituitur, ſed benè contra curatorē, vel aliam perſonam, pro damno poteſt agere, vel reſtitutionē petere ex clauſula generali, quando tempus eſſet elapſum, ex negligentia curatoris, vel alterius perſonę legitimæ, *ità Roland. à Vall. conſ. 40. num. 13. vol. 3. Afflict. in conſtit. Regni minorum iura num. 19. quicquid in contrarium videtur dicere Federich. Schench. in d. §. præterea num. 1. Franc. Soncbec. par. 11. nu. vbi citat Bartol. Chaſſen.*

ARGVMENTVM.

Duplicati releuij pœna vt euitetur quidnam debet intra annum facere vaſſallus, petere inueſtituram, obtinere, & releuium ſoluere, vel petere tantum licet non obtineat, & non ſoluat diuerſæ referuntur DD. ſententiæ, ac diſcutiuntur, concluditur tandem de iure communi feudorum ſufficere, vt petat inueſtituram. De iure Regni noſtri petere inueſtituram, & offerre liſtam introituum. Et quid ſi poſt annū petijſſet, Et quid de iure Saxonico, cautius tamen erit, vt petatur inueſtitura, & offeratur releuium, & omnia offerenda.

SVMMARIVM.

1 *Vaſſallus intra annum, & diem, an teneatur omnia perficere, nempè petere inueſtituram offerre fidelitatem, & inueſtituramm obtinere, & num. 5. & diſtinguitur num. 9.*

2 *Emphiteuta debet offerre laudimium, & depoſitum facere, alias cadit à iure ſuo.*

3 *Petere inueſtituram ille dicitur, qui ſuper petitione inſiſtit.*

4 *Pœna eadem mulctatur, qui non iuit ad iudicem pro negotio, vel ſi iuit receſſit antequam negotium finiatur.*

5 *Verba cap. 1. quo temp. miles, de tempore petenda inueſtituræ intelligēda ſunt cum effectu.*

6 *Vaſſallus non poteſt abire à Domino, niſi recepto reſponſo.*

7 *Vaſſallus intra tempus præfinitum debet eſſe ſolicitus ad ſoluendum releuium, & ad alia facienda, alias ſoluitur duplicatum releuium.*

8 *Obedire quis non dicitur, quando ſupereſt agendum.*

10 *Vaſſallus ſi poteſt obtinere inueſtituram cæteraque facere, & non fecit, punitur pœna duplicati releuij.*

11 *Vaſſallus ſi omnia non perficit intra legitimum tempus, ſi ſtat per Dominum, eſt excuſandus à pœna.*

12 *Vaſſallus excuſatur ſi Dominus malitioſè differt concedere, & Dominus priuatur feudi proprietate.*

13 *Vaſſallus excuſatur ſi petijt, & non potuit obtinere, quia Dominus erat impeditus multitudine cauſarum, vel negotiorum.*

14 *Vaſſallus excuſatur ſi Dominus diſtulit concedere, nulla ex cauſa.*

15 *Vaſſallus, elapſo tempore, debet aſpectare Dominum per quindecim dies.*

16 *Afflictus à morſu Henrici Roſentalis defenditur.*

Afflicti cautela pro vaſſallo ponitur, ſub num. 16.

17 *Vaſſallus, ſufficit petere inueſtiturā intra annum, vt pœnam euitet tàm de iure communi feudorum, quàm Regni ad num. 19.*

18 *Tex. in cap. 1. quo temp. miles, & in cap. 1. de capitul. Corrad. ponderantur pro vaſſallo circa petitionem inueſtituræ, vt tātum petere cogatur, non autem obtinere.*

20 *Petita inueſtitura, intelliguntur eſſe petita, & oblata omnia, ad quæ de iure vaſſallus tenetur.*

21 *Vaſſallus de iure Regni noſtri debet petere inueſtituram intra annum, & fidelitatem offerre, & liſtam præſentarre non defectiuam, ſed veram introituum.*

22 *Conſt. poſt mortem, verba expenduntur pro vaſſallo.*

23 Re-

23 *Releuij exigendi onus eſſe fiſci, probatur ex verbis conſtitutionis.*

24 *Deciſiones pro vaſſallo petente, & non obtinente intra annum referuntur, per quas fuit abſolutus vaſſallus à duplicato releuio, dumodo petierit, licet non obtinuerit.*

25 *Vaſſallus in Regno noſtro etiam poſt annum poteſt petere, & ſoluere releuium, niſi curia illum peruenißet.*

26 *Vaſſallus de iure Saxonnico, non tenetur ad aliud, quàm petere tantum inueſtituram.*

27 *Inueſtitura debet peti tempore congruo, & cum honore, & reuerentia.*

28 *Inueſtituræ petendæ modus ponitur.*

29 *Inueſtituræ petendæ modus debet fieri ſecundum conſuetudinem locorum.*

30 *Inueſtituræ petitio debet continere, vt offeratur in genere omnia, ad quæ vaſſallus tenetur ratione inueſtituræ petitæ.*

31 *Releuij oblatio ſufficit in Regno noſtro, & licet non exprimatur adhuc debetur.*

33 *De petitione inueſtituræ per multa remiſſiuè apud Scraderum.*

QVÆSTIO XXIIII.

1 INtra annum, & diem præfinitũ, quid faciendum ad finem euitandæ pœnę duplicati releuij? an ſufficiat tantum petere inueſtituram, & fidelitatem polliceri licet non obtineatur inueſtitura, vel neceſſè habeat denunciare mortem, iurare fidelitatem, & inueſtituram petere, illamq; obtinere, quod facile ſuadetur, vt nõ ſufficiat petere tantum, ſed opus eſſe, vt omnia perficiat, nempè denunciet mortem, inueſtituram obtineat, &
2 iuret, prout in pœna caducitatis ab emphiteuſi, ad quam euitandam non ſufficit oblatio canonis, ſed opus eſt vt fiat oblatio, depoſitio, & obſigatio, prò vt communiter concludunt *DD. in l. 2. C. de iure emphit. quos allegat, & ſequitur Iaſ. ibi num. 182.* vbi hoc, & firmat *Bald. Alberic. Iacob. de Aren. Angel. Speculat.* cęterique, quos allegat idem *Iaſ.* ibidem
3 item licet aliqui dicant, quod ſufficit petere, tamen non dicitur quis petijſſe, niſi ſuper petitione inſtet, *arg. te. in l.*
4 *2. C. de libell. dimiſſ.* & ſi quis tenetur ire ad iudicem, & non iuit, vel ſi iuit, & receſſit, antequam negotium finiatur, eadem pœna punitur, quia debet ſtare *l. ſi quis decurio C. de decurion. Aff.*
5 *infra allegando loco num. 39.* item dum *tex. in cap. 1. quo temp. miles,* dicit quòd intra annum, tunc hæc verba ſunt intelligenda cum effectu, & non verbo tenus, adeo vt cũ effectu impleat omnia vaſſallus ex parte ſua, ad quę tenetur intra annum, & non vltra *l. 1. §. hæc verba ff. quod quisque iur.* vt dicit *Andr. de Iſern. in d. cap. 1. num. 10. quo temp.*
6 *miles* licet ab alijs diſcedat, vaſſallo. n. non licet abire, niſi recepto Dñi reſpõſo, vt *ex Andr. de Iſern.* refert poſt *Afflict. num. 39. idem Aluarot. & Præpoſit. Ludolph. Scrader. de feud par. 6. capit. 3. num. 8. & ſeqq. Laurent. Syluan. de recognit. feud. q. 32. num. 20. & ſeqq. vult. cap. 7. num. 102. lib. 1. Roſental. cap. 6. concluſ. 60. num. 4. 5.* & clarius hanc ſententiam probauit, & declauit *Andreas In d. cap. 1. num. 39. verſ. iuxta hanc*
7 *gloſſam cum ſeqq.* dicens in caſu prædicto, quòd Dominus benè poteſt agere ad pęnam amiſſionis feudi, & ſic ad duplicatum releuium, cum intra annũ, & diem, non ſolum debeat petere inueſtituram, ſed eſſe in ſollicitudine, adeovt cum effectu obtineat, prout dixit Andr. quod verba cum effectu ſunt
8 intelligenda, nec quis dicitur obediſſe, quando aliquid ſupereſt agendum, *l. fin. C. ad Syllan. Iacobin. in verbo, qui quidem inueſtiti col. 10. Capyc. in verbo feudorum inueſtituræ col. pen. verſ. & Dominus, ità Henrich. Roſental. de feud. cap. 6. concluſ. 60. num. 4. Afflict. vbi ſupra,* qui tandem huic adhęrẽdo diſtinguit,
9 quod aut uaſſallas petijt, & ſtat per ipſum,

Digitized by Google

ſum, quò minus inueſtiturā obtineat, aut ſtetit per Dominum, & non per Vaſſallum.

Primo autem caſu, ſi potuiſſet obti-
10 nere, & non obtinuit, tunc pœnam ſubibit, dicit *Affliƈt.* ex rationibus ſupra adductis, & ita tenet *gloſ. in d. cap. 1. in fine, in verbo fidelitate, per quos fiat inueſt. Aluarot. in cap. 1. num. 11. quæ fuit prima cauſa benefic. amittend. vbi Præpoſit. & Rauen. poſt Affliƈt. in d. cap. 1. quo temp. miles, vbi Aluarot. num. 14. Lauden. num. 32. cæteriq; pròut fuit Petr. de Rauen. ibi, Io. Scheneiduuin. de feud. par. 5. num. 127. Iacobin. de S. Georgio in verbo qui quidem inueſtiti nu. 40. Syluan. d. q. 30. de feud. recognit. Eguinar. Baro de benefic. lib. 3. cap. 5. Vldaric. Zaſ. par. 10. num. 81. Io. Borcholten de feud. cap. 8. num. 135.*

Secundo caſu Affliƈti, quando ſtat per Dominum, quin inueſtitura non
11 concedatur, & hoc caſu ſubdiſtingue, aut Dominus recuſat iuſtè, aut differt ex cauſa, aut nulla exiſtente cauſa.

Primo caſu, Vaſſallus liberatur, & Dominus non tenetur, vt quia inueſtitura non eſſet concedenda, & tunc res extra aleam eſſet, ſed quando Domi-
12 nus malitiosè differt, & recuſat inueſtituram concedere, tunc dicit Affliƈt. quòd ſicut Vaſſallus malitiosè differens petere, priuari poteſt feudo, ità etiam Dominus debet priuari proprietate, *glo. in cap. 1. in verbo fidelitate, per quos fiat inueſt.* & tunc Vaſſallus excuſatur, *Roſental. d. concl. 60. nu. 5. cap. 6.*

Si autem Dominus impeditus ex
13 cauſa, differt inueſtituram concedere, vt quia eſſet impeditus multitudine cauſarum, vel alio iuſto impedimento, & tunc Vaſſallus excuſatur, quia ſufficit petijſſe, *ità Affliƈt. d. loco num. 40. Laurent. Syluan. d. q. 30.* & hoc caſu Vaſſallus impunè diſcedere poteſt, ĕt non impetrata inueſtitura intrà annū, licet ipſe petierit tantum, quia petitio prædicta ſufficere debet, nec vlla mora ei imputari debet, *ità concludunt cōmuniter DD. in d. cap. 1. per quos fiat inueſtit. pròut Andr. num. 10. Nicol. de Neapol. & Iacob. de Beluiſ. Aluarot. nu. 4. Præpoſit. num. 1. Martin. Laudenſ. num. 10. Petr. de Rauenn. Ardizon. in ſum. rub. 73. Io. Blanc. in epit. feud. cap. 1. nu. 48. verſ. ſed pone, quod infra annum, Capyc. in inueſt. feudal. d. loco col. pen. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 62. Iacob. de Sancto Georgio d. loco num. 40. Iul. Clar. in* §. *feudum q. 491. num. 71.* Subdit enim *Andreas de Iſern. d. loco num. 10.* quòd inſtanter petat Vaſſallus.

Aut Dominus nulla cauſa impedi-
14 tus, ſed tantum ipſe diſtulit inueſtituram concedere, hoc etiam caſu, ſi vaſſallus petijt intrà annum, adhuc excuſatur, vt concludunt precitati DD. ſufficit enim, vt Dominus nimium differat, ſiuè ex cauſa, ſiuè non, quia vaſſallus excuſatur, *ità poſt DD. modo allegatos, Roſental. d. cap. 6. concl. 65. num. 5. & ibi in gloſſell. E. & concl. 60. num. 2. in gloſſell. E.*

Subdit tamen *Affliƈt. in d. cap. 1. nu.*
15 *40. quo temp. miles, verſ. ſed quid,* dicēs quod vaſſallus poſt annum, & diē, adduc debet expectare Dominū per quindecim dies poſtea, *ità ex Luca de Penna in l. ſi quis decurio, C. de decur. lib. 10. & ex authoritate Andreæ de Iſern. in cap. 1. de controuerſ. inueſtit.* vel faciat inſtrumenta tria, vt ibi.

Cui *Affliƈto* contradicit *Roſental. d. concl. 60. in gloſſell. E.* tam in dicto tempore, quam in dictis inſtrumentis, vt ad nulla ex iſtis teneatur, ſed ſufficiat petijſſe, ſubdens Affliƈtū ineptè fuiſſe loquutum.

Sed parcat mihi Roſental, loquitur enim nimis licentiosè contrà tantum
16 Authorem, à quo poſt Andr. de Iſern. ipſe Roſental, & recentiores omnia didiciſſe fatendum eſt, Affliƈtus enim voluit tutiùs prò Vaſſallo conſulere, & loquitur exuberantiùs, cautelas addēdo, non autem quod requirat ipſe Affliƈt. vt hoc fiat principaliter, quaſi quod hoc ſit neceſſarium, ſed ſupponit ſuffi-

vel feudum tenuerit, quæ in quinternionibus Dohanę noſtræ inueniantur inſcriptis, defuncti morte per Comitē, vel Baronē, à quo prædicta tenuerit, excellentiæ noſtræ volumus nunciari & ſic ex his verbis habetur, quod Dominus præcipit tantū denunciari mortem, non autem dicit, quòd impetretur
23 inueſtitura, Imò contrarium, quia quando ad inueſtituram tranſitum facit, dicit, ꝙ ipſe Rex curabit, quod probatur ponderando verba illa, quæ poſt illa, Rex dicit, quòd multę diligentiæ fiant, & peractis verbis, per quę diligentias fieri mandat, ſubdit in hæc verba, videlicet ſi quando à nobis cōtingerit, (vt eſt moris) literas noſtras ad eum, à quò feudum tenetur, curabimus deſtinare, & quòd id tenet ab eo, ſiuè Caſtrum, ſiuè Terra plana ſit, ei cui nos conceſſimus debeat aſſignare, ſuſcepto verumtamen mādato, nulla mora protracta, Comes, vel Baro illud exequi procurabit, recepto tamen releuio, &c. ſicque videas, quòd quando Rex tranſitū facit ad impetrationē inueſtituræ, non dicit, ut ipſe uaſſallus petat, & impetret, ſed ſibi hoc onus aſſumit, dum dicit curabimus deſtinare literas Comiti, uel Baroni, ut adſignet poſſeſſionem; Imò amplius ut ipſe Baro debeat expectare mandatum Regis, ergo uideas, quòd onus uaſſalli eſt tātum denunciare mortem, & petere inueſtituram, ſed illam concedere, & facere, onus eſt ipſius Regis, quia dicit curabimus, ergo ſi Rex non facit inueſtituram ſibi imputare debet.

Tertio ſuadetur ex conſueutudine iudicandi, prout ita fuiſſe iudicatum refert *Vinc. de Franch. d. deciſ. 405.* de qua meminit præfatus *Io: Bapt. de Thoro ibidem in verbo feudatarius* in cauſa ¶ Tiberij de Arnone, cum Illuſtriſs. Duce Seminarię ſuper feudo Caraconiſſę, prætendebat Dux Seminariæ duplicarum releuium, ex quo inueſtituram licet petierit, tamen non impetrauerit, & fuit deciſum dictum Tiberium non teneri ad duplicatum releuium, quia inueſtitura petita, & denunciatio factæ fuerunt intrà annum, & diem, licet inueſtitura facta nō fuiſſet, ex quibus in Regno credo, quod amplius in dubium reuocari non poſſit, prout nec etiam de iure communi feudorū, & ſic ſufficere debeat tantū petijſſe inueſtituram intra annum, & diem, licet obtenta non fuerit.

25 Declara tamen primo, hanc ſententiam, etiam ſi poſt annum petiiſſet inueſtituram, quia adhuc excuſatur, ſi petiiſſet poſtea, & obtuliſſet ſoluere releuium, & fidelitatem facere, niſi verò Curia præueniſſet in petendo duplicatum releuium poſt annum *Frecc. d. author. 3. num. 7.* & nos ſupradiximus quæſt. 17. & 18. hac ead. par. dum diſputauimus, an admittatur purgatio moræ aduerſus duplicati releuij pœnā.

26 Declara ſecundo, etiam procedere de iure Saxonico, ſecundum cuius diſpoſitionem petitio inueſtiturę, non aliter rata eſt, niſi vaſſallus petendo inueſtituram, offerat ſe ad pręſtandum iuramentum fidelitatis, vt in *articul. 22. & articul. 50. Gebenrecht Ludolph. Scrader. d. par. 6. cap. 3. num. 7.*

27 Declara tertio, vt petitio inueſtituræ fiat tempore congruo, & debito, & petatur cum reuerētia, & honoris pręfatione, vt ait *Vldaric. Zaſ. de feud. p. 5. num. 14. Scheneid. de feud. p. 5. nu. 57. & ſeq. Ludolph. Scrader. de feud. d. par. 6. c. 1. num. 19. Roſental. d. concluſ. 65. num. 1. Vult. d. loco num. 102. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 62.*

28 Qui tamen, poſt aliorum ſententias dicūt, quòd primo debet vaſſallus mortem prædeceſſoris denunciare, poſtea fidelitatem polliceri, & poſtea inueſtituræ renouationē petere, *vt ex gloſſ. Scrader.* & alijs ſupra allegatis dicit *Vult. d. loco num. 102. in fine, Roſental. ibidem ita in gloſell. A.* dicunt ſufficere, vt quis denunciando mortem, petat inueſtituram, quia ſub illa petitione intelliguntur omnia, ad quę de iure vaſſallus,

nam duplicati releuij, hanc ſententiã ſuadeo, Primo, quia ita cenſerunt infraſcripti DD. qui dixerunt uaſſallum non exiſtentem in poſſeſſione feudi,& non petentem inueſtituram intra legitimum tempus, non eſſe priuandum feudo ob non petitionẽ inueſtituræ,& per cõſequens in eius locũ nõ tenetur ad duplicarũ releuium,ità cenſuerunt *Aluarot. in cap. 1. num. 11. quæ fuit prima cauſ. benefic. amittend. Martin.Laudenſ. in cap. 1. num. 27. quib. mod. feud. amitt. Curt. de feud. par. 4. num. 35. Iacobin. de Sancto Georgio in verbo quidem inueſtiti num. 31. Vult. de feud. cap. 7. nu. 81. lib. 1. Syluan. de feud. recognit q. 76. num. 4. Vldaric. Zaſ. de feud. p. 7. num. 5. & 6. Io: Scheneiduuin de feud. par. 5. nu. 31. verſ. quinto Hartman Piſtor. lib. 2. quæſt. 27. num. 9. & quæſt. 31. num. 1. gloſ.* —— §. 32. *Gothofred. Anton. diſput. feudal. theſ. 4. lit. E.*

Ex noſtratibus Iul. Clar. in §. feudum quæſt. 49. Paris de Puteo de reintegr. feud. cap. 42. num. 3. Frecc. de ſubſeud. lib. 2. author. 3. num. 8. Nicol. Intrigliol. de
2 *feud. cent. 1. quæſt. 26. num. 110.* & in puncto allegauit, & ita fuiſſe deciſum refert *Anna allegat. 95. per totam, & præ*
¶ *priè num. 9.* ubi eſt deciſio inter Comitem Policaſtri, & Magnificum Fabritium Carrafa, fuit enim in caſu prędicto condemnatus Comes ad ſoluendum releuium, licet feudum poſſidebatur à Fabritio Carrafa, lite pendente, uerum fuit condemnatus ipſe Fabritius ad ſoluendum dicto Comiti, quicquid prò releuio ſoluit ipſe Comes, caſu, quo ipſe Fabritius uellet terram prædictam retinere, ex quibus patet, quod tenerur in caſu prædicto, tantum uaſſallus ad unicum releuium, etiã ponderauimus,& hanc deciſionẽ ſupra d. q. 32. & hic etiam facit, quod licet condemnetur Comes, tamen re uera ſoluit ipſe Fabritius,& ſic poſſeſſor, in cuius onus redundare uidetur dicta ſolutio, caſu quo uellet terram prædictam retinere, ſi uerò terra uaderet ad Comitem, tunc ad ipſum uaſſallum, & ſic Comitem onus ſoluendi ſpectaret, uideas de hac re *Laurẽt. Khirchouium in theſaur. comm. opin. in verbo vaſſallus lit. V. Afflict. in §. ſimiliter de probib. feud. alienat. per Feder. in fine, D. Scip. Rouit. prag. 2. §. item volumus de offic. Procur. Cæſar.*

3 Ratio rationis, quia ſi excuſatur à petitione inueſtituræ, & ſic à ſimplo releuio, vel ſi iuxta prædictam deciſionem condemnaretur ad ſimplex releuium, quo nam modo, quaq; uia, duplicati releuij pœna locum habere poteſt, quo caſu nec pęnæ ſunt multiplicãdæ, nec inducẽdę, maximè in materia releuii, quæ ſtricta,& odioſa eſt, quia duplicatum releuium præſupponit ſimplex, ſed dum non eſt ſimplum (ſi attendimus communem illorũ DD. ſententiam) vel ſi adeſſet.& ſolueretur ſecundam deciſionem, duplicati locus eſſe non poteſt, cum vaſſallus excuſetur à petitione inueſtituræ, *ita ex Anna d. alleg. 95. & alias rationes Frecc. d. author. 3. num. 8. ponit.*

Declara hanc deciſionem, quòd de iure communi feudorum, lite penden-
4 te ſuper feudo, non currat annus ad petendam inueſtituram, vt poſt DD. ſupra allegatos, *Iacob. de Ardizon. titul. quibus mod. feud. amitt. §. quid ſi vaſſallus Afflict. in cap. 1. num. 6. in princip. quæ fuit prima cauſ. benific. amitt. Tyraquell. de retract. par. 1. lignag. gloſ. 10. num. 38.*

5 Declara etiam ſi poſſeſſio eſſet pęnes Dominum, & Dominus non interpellaret vaſſallum, vt poſſeſſionem recipiat, & recognoſcat, quia adhuc excuſatur, *ità Laurent. Syluan. d. loco q. 6. num. 5. & q. 67. num. 4. & ſeqq. Vult. de feud. cap. 7. nu. 81. verſ. verum enimuero Roſental. cap. 6. concluſ. 44. num. 3. & concluſ. 49. in gloſſ. B. Gothofred. Ant. d. loco ſub lit. F.*

6 Declara tamen hanc ſenténtentiam procedere quando poſſeſſio reperiretur pęnes tertium, non culpa vaſſalli, ſed

petendæ ſubuentionis eodem anno eueniſſent.

17 *Releuia duo deberi irrationabile eſt, & ad rationem debet reduci.*

18 *Releuium integrum debetur non deductis oneribus, quando duo releuia deberi accidiſſet eodem anno.*

19 *Releuia duo debentur ſi poſt legitimum temporis ſpatium, moreretur alter feudatarius, non adhuc ſoluto releuio à ſuo prædeceſſore.*

20 *Duo releuia non debentur quando primũ releuium non fuit ſolutum, ex non contē-tu, vel non malitia.*

QVÆSTIO XXV.

Releuium à ſuccedēte ob mortem ſoluitur, &
quot ſunt res in
1 contractu deductæ, tot ſunt ſtipulationes, dicunt ciuiliſtæ, &
ſingula ſingulis referenda ſunt, ideò
2 quæro ſi intrà annum petendæ inueſtituræ à Titio ob mortem patris, moriatur ipſe Titius, & ſuccedat nepos, vel alter proximior vocatus à lege feudorum, vel ex inueſtitura, an iſte tertius ſucceſſor teneatur ad duo releuia ſoluenda, vnum ob mortem patris Titij & alterum ob mortem aui, cum duę mortes interceſſerint feudatariorum, & ſingula ſingulis referendo, videbatur dicendum duo releuia eſſe ſoluenda.
3 Tum ſecũdo, quia quot ſunt mortes Vaſſallorum, tot anni debent currere ad petēdam inueſtituram ſucceſſori, ſecundum vnam DD. ſententiam magis veriorem, *prout dixerunt poſt Andr. in cap. 1. num. 2. verſ. veluti ſi mors, & propriè ibi debet petere inueſtiturā ſicut ſucceſſor ſucceſſoris, tit. quo temp. miles*, &
4 ibi apertioribus verbis hoc dicit, etiā ſi decem eſſent hæredes, decem anni currere debent, *dixit Chaſſan. in conſuet. Burgund. tit. dez fiedz, rubr. 3. §. 1. ibi, de dans l'an, el iour, verſ. quæro num. 3. in fine, & poſt eum Franc. Sonsbecc de feud. par. 11. num. 12. Iacob. de Beuiſ. in cap. 1. verſ. quæritur quid ſi miles, quo temp. miles, & verſ. tu dic, vbi Afflict. nu. 15. verſ. & primo, circa medium, Iacob. de Ardizon. tit. quibus mod. feud. acquir. Petr. Nicol. Mozz. de ſubſtantial. feud. nu. 45. & num. 49. Zaſ. de feud. p. 7. num. 7. Io. Borcholten de feud. cap. 8. nu. 8.* dicens Andreæ ſententiam, contra gloſſam eſſe veram *in d. c. 1. quo temp. miles, in verb. veluti mortis*, & gloſ. ſententiā reprobatam eſſe affirmat *Io. Scheneid. de feud. par. 1. nu. 31. & poſt iſtos Hartm. obſeruat. feudal. 12. verſ. item ſi vaſſallus moriatur* ergò ſi duo anni currere debent, videtur quod ſolui debent duo releuia, ad finem vt vna determinatio reſpiciens plura determinabilia, cenſeatur æqualiter terminaſſe, & ſingula ſingulis referendo, pròut ita videtur tenere *Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 2. art. 5. num. 628.*

Verũ enimuero licet hæc vera ſint,
5 vt duo, vel tot anni, quot mortes euenerint, debeant currere ad petendam inueſtituram (licet aliter videatur ſentire gloſ. prædicta, & alij,) tamen non per hoc ſequitur conſequentia, ergo duo releuia ſolui debent, quod negatur; nam feudum non debet duplici onere releuij grauari, & nihil remanere penes ſucceſſorem, *pròut dixit Affl. in cap. 1. nu. 15. quo temp. miles, ex doctrina Iſern. & Frecc. d. author. 3. num. 6. Iacobus de Ayell. de iure adoha num. 78.* vt vnicum rātum releuium debeatur,
¶ *pròut ita deciſum refert Anna allegat. 95. num. 13.* non obſtante, quod mortes duorum Baronũ interueniſſent, *Nunt. Pellic. in conſuet. Auerſ. in addit. ad cap. x. addit. incip. adde, quod ſi mulier*, & poſt *Iacobum de Ayell.* itidem fuiſſe deciſum,
¶ vt vnicum releuium deberetur, refert in caſu prædicto *Reg. Moles deciſ. 3. ſub tit. de iure releuiorum*, manuſcripta, ea
6 nimirùm ratione, quia eſſent duę cauſæ lucratiuè circa eamdem rem, quæ

concurrere non poſſunt, *vt per Bartol. in l. Mæuius, §. duobus, ff. de legat. 2. num. 13.*

Sequuntur, & hanc ſententiam Vltramontani, prout fuit *gloſ. —— tit. 1. §. 22. num. 113. Ludolph. Schrader. de feud. p. 6. cap. 3. num. 26. Roſental. cap. 6. concluſ. 66. num. 10. Henrig. Goeden conſ. 25. cent. 1.* Huius autem ſententię rationes ſunt, quia dum releuium ſoluitur prò inueſtitura, & hoc caſu iſte
7 tertius ſucceſſor tenetur ſuam tantum petere inueſtituram, nec ſui prædeceſſoris, qui iam defunctus eſt, & debebat in feudo ſuccedere, *vt notat Andr. de Iſern. in d. cap. 1. §. ſed & res, per quos fiat inueſt. & in cap. 1. §. ſimiliter col. 2. de capitul. Corrad.* Vnde deducit *Frecc. d. num. 6.* quod cum vna inueſtitura petenda ſit, vnicum tantum releuium ſolui debet.

Quod maximè admittit *Schrader. d.*
8 *loco num. 26. circa medium,* dicens ſemper enim, quod pacto, vel ſtatuto, (prò ut eſt in Regno noſtro) releuium, laudimium, vel pecuniæ aliquid ſolui debet prò inueſtitura, & plures caſus petendæ inueſtituræ euenirent, tam ex parte Vaſſalli, quam ex parte Domini, vnicum tantum laudimium prò vna inueſtitura ſoluendum eſt, *argum. tex. in l. quod conſtitutum, ff. de milit. teſt. ex tex. in l. 1. §. is qui, ff. de exercit. action.* Item facit ſimile, quod alias diximus,
9 vt ſi vno, eodemque anno duo onera eſſent feudatario impoſita, vt ſolueret, vtpotè releuium, & adoha, tunc vnicũ tãtum à Curia exigitur, vel releuium,
¶ vel adoha, *vt deciſum refert Afflict. in d. cap. 1. quo temp. miles, num. 15. in fine,* ex ratione ſupra allegata, nè feudum prò illo anno, ſit inutile vaſſallo, cum apud eum remanere debet medietas fructuum, vt viuere poſſit, quod non eſſet, ſi duo releuia in caſu noſtro ſoluenda eſſent.

Inſuper facit ad hanc deciſionem
10 ratio illa, quod ſemper, ꝙ quis certat de lucro captando, debet euitari pluralitas, *l. ſi cum dotem, §. ſi pater, ff. ſolut. matrim.* ideo dum vaſſallus certat lucrari vnã partem fructuum prò ſuis alimentis, meritò eſt euitanda pluralitas onerum, ità deduco ex *Afflict. d. loco num. 16.* quia quantò minùs poteſt, debet Vaſſallus grauari.

De qua concluſione, ſiue deciſione dicas, quod hodie amplius non eſt dubitandum, nec ambigendum, quia duplex releuium non eſſe ſoluẽdum, iàm eſt deciſum, tum quia, ſi adhuc non eſ-
11 ſet clarum, vtrum nè debeatur, inſpiciendum eſt, quod eſt conuentum in illa regione, ſiuè Regno, in quo eſt feudum *Bald. in cap. 1. §. ſi qua, de pace Conſtan. Iacob. de Sancto Georgio in verbo qui quidem inueſtiti num. 65. argum. tex. in l. ſemper in ſtipulationibus, & ibi Decius ff. de regul. iuris,* ſed in hoc Regno noſtro vſitatur ſemper, ne duo releuia, vel duo onera debeantur eodem anno ſuper feudo, vt dicit *Afflict. d. loco num. 15. in fine,* & ego alibi in hoc *tract. dixi q. 20. p. 2.* ergo & hoc caſu etiam ex conſuetudine Regni noſtri duo releuia ſolui non poſſunt.

12 Amplia, vt non ſolum ſi moreretur pater, vel filius, ſed etiam ſi moreretur nepos, & alij condomini, quorum alter alteri ſuccederet ex ead. ratione, ptout dicit *Reg. Moles vbi ſupra.*

13 Quinimo, etiam ſi eſſet dubium in loco illo, in quo feudum ſitum eſt, & variè eſſet vſitatum, vt aliquando duo releuia eſſent ſoluta, aliquando vnicũ tãtum, nam adhuc ſemper eſt iudicandum, vnicum tantum releuium deberi, ita ex *Afflict. d. loco num. 15. & Herig. Goden conſ. 25. decidit Ludolph. Schrader. d. loco num. 26. circa finem,* ſemper .n. in releuio pro vaſſallo benignior facienda eſt interpretatio *Afflict. d. loco num. 16.*

Ex quibus etiam videtur amplianda hæc concluſio, vt nouus ſucceſſor
14 non teneatur ſoluere aliud releuium, ſi eod. anno, quo moritur feudatarius, fuiſſet ſolutum releuium antequam

annus

annus eſſet elapſus, & in eod. anno poſtea alter feudatarius moreretur, quia non obſtante, quod releuium reperiatur ſolutum, & inueſtitura facta, nō debet iſte nouus ſucceſſor alterum releuium ſoluere, quia hoc caſu militant omnes rationes ſupradictæ, & pręcipuè duplici oneris eodem anno grauandi feudum.

15 Quod ſi alias iudicaretur, dixi *Frecc. d. author. 3. num. 26.* quod eſſet durum eodem anno dari duplex onus feudatario, eique feudum inutile eſſe.

Nec obſtat, quod poſſet dici, quod dum inueſtitura facta fuit, & perfecta in perſona primi defuncti, ergo & denuo iſte nouus ſucceſſor tenetur petere, & perficere, hoc enim contrarium
16 tollit Freccia ex alio ſimili, nempè ex ſubuentionis materia, quod ſi eodem anno euenirent duo caſus petendæ ſubuentionis per baronem à vaſſallis, & ſi habuerit vnam ſubuentionem, & poſtea euenerit caſus petēdi alteram, tunc adhuc iſtam ſecundam petere non poteſt, licet prima fuiſſet perfecta.

Tum etiam, quia hic caſus videtur
17 ſatis irrationabilis, dicit Frecc. & non conſideratus à conſuetudine; ideo ad rationem debet deduci, quę ratio dictat ne feudatarius duplici onere grauetur eodē anno, licet Frecc. de rigore admictat, vt vtrumque releuium debeatur, tamen perſona ſuccedēs dicit, quod adſtringitur pro medietate fructuum, & ſic pro vnico releuio.

Et benè verū in caſu predicto, pro-
18 ut dicit *Frecc. d. loco num. 6.* quod & ſi alias ex releuio deducenda ſunt onera, maximèque debentur Curię, vt diximus ſupra par. 1. q. 13. tamen quia de rigore deberetur duplex releuium, fiſcales non admictunt deductionem prędictam, ſed exigunt totum releuiū, & ſic deductionem compenſāt cum altero releuio debito, & in ſumma ſemper fieri debet interpretatio, vt vnicum tantum releuium debeatur.

19 Quam concluſionem declara etiā, vt ſi poſt annum, & diem, immediatè, pauco interlapſo tempore, moriatur alter feudatarius, non perita inueſtitura, vel ſi petita, non adhuc ſoluto releuio, tunc ſi inueſtitura non eſſet petita, & annus eſſet elapſus, certè iſte nouus ſucceſſor petendo intra ſuum annum, videtur vt ſucceſſor teneri ad duplicatum releuium ob non petitam inueſtituram per defunctum, dum exequutio releuij fit contra quēlibet ſucceſſorem, & feudi poſſeſſorem, ſi verò inueſtitura eſſet petita, adeo vt ceſſaret pęna duplicari releuij, tunc dicerē, quòd duo releuia deberentur ab illo nouo ſucceſſore, vnum ex perſona defuncti, alterum ex perſona ſua, ratio me mouet, quia mors euenit, elapſo anno, & ſic diuerſa eſt ratio à præcedēti caſu, & tempus fuit perfectum in perſona defuncti, & per cōſequens vnū releuium ſoluer ex perſona defuncti, vt dixi, alterum ex perſona ſua, ita videtur concludere *Bammacar.* in quadam additione manuſcripta ad *Andr. de Iſern. in cap. 1. num. 2. quo temp. miles, ſuper illis verbis, debet petere inueſtituram, ſicut ſucceſſor ſucceſſoris*, ſed poſtea dicit *Bammacar.* Cogitandum.

20 Ego verò dicerem, quod ſi paruum tēpus poſt annū eſſet elapſum, & moreretur alter ſuceeſſor, ſolui non debet duplex, nec duplicatum releuium, quia paruula mora non debet eſſe in conſideratione, & conſideratur idem tempus, niſi fuerit ex contemptu, vel malitia, quia ſemper cum vaſſallis benignè egendum, non tanquā cum infeſtis, nec eos anguſtiare ex temporis lapſu, vt diximus.

De qua quæſtione, memini me quōdam diſſeruiſſe cum erudito viro D. Io: Baptiſta Filingerio Milite Neapolitano ex Illuſtriſs. Platea Nidi, Aduocato Sacr. noſtri Conſilij, humanitate omnibus charo, diuerſarum ſcientiarum genere ornato, amico, & Domino meo ſemper obſeruando, Sed ne diſcedas à priori ſententia deciſa, quia rationabilis.

ARGVMENTVM.

Vaſsallo intra annum, & diem, vel menſem inueſtituram nō petente, eò quod impeditus fuit, an contra eum fiſcus duplicari releuij pœnam exigere poſſit, variæ referuntur DD. ſententiæ, Alij dixerunt impedito ob iuſtum impedimentum non currere tempus, Alij currere, ſed reſtitutione ſuccurrendū eſse, Alij vt non currat, quæ vti magis æquitati, & veritati conſona retinetur, ſatius autē erit, vt impeditus proteſtetur, Et quid ſi impedimentū cauſetur ex parte Domini, vel parte vaſſalli, Et ſi impedimentum eſset notorium, an proteſtatio eſset neceſsaria.

SVMMARIVM.

1 *TEmpus petendæ inueſtituræ, an currat legitimè impedito referuntur diſcordantium ſententiæ.*

2 *Impedito ad petendam inueſtituram annus currit, ſed reſtitutio poſtea datur.*

3 *Tempus omne in dubio præſumitur continuum.*

4 *Impedimenta facti ſunt, & tempus minimè impediunt.*

5 *Impedito ex iuſto impedimento, tempus nō labitur, imo excuſatio concedenda ipſo iure, & num. 14.*

6 *Anni ſpacium vaſſallo effluxum ad petendum inueſtituram, vtile eſt.*

7 *Terminus legalis nunquam fit peremptorius.*

8 *Sententia DD. dicentium, tempus non eſſe elapſum vaſſallo in dubio ſequenda eſt.*

9 *Impedito non currit tempus, ſi de impedimento ipſe proteſtetur.*

10 *Impeditus ex facto Domini nō habet opus proteſtatione.*

11 *ex ſuo facto, debet ſe proteſtari.*

12 *Proteſtatio opus non eſt, quando impedimentum eſſet notorium.*

13 *non eſt neceſſaria, ſiue impedimentum proueniat ex parte Domini, ſiuè ex parte vaſſalli.*

QVAESTIO XXVI.

DIximus ſupra p. p. q. 23. Vaſſallum non petentem inueſtituram, fidelitatemq; non pollicendo intra annum, & diem, præfixumq; iam tempus labi patientem, pœna duplicati releuij eſſe mulctandum, quæro an hæc
1 regula ſit perpetua, adeout impeditos, & non impeditos comprehendat.

In qua quæſtione DD. diuerſi, diuerſas ſequuti ſunt ſententias. Alij dixerunt tempus currere non obſtante impedimēto, ſed poſtea impedito ſuccurrendum aduerſus lapſum temporis remedio reſtitutionis in integrum, Alij dixerunt impedito impedimēto iuſto, tempus non currere.

Dixerunt nonnulli hoc tempus an-
2 ni currere impedito, nullamq; merere excuſationem ob impedimētum, quin annus non labatur, ſed elapſo anno ad pœnam euitandam, ei ſuccurrendum eſſe per viā reſtitutionis in integrum aduerſus effluxum tempus, vt valeat poſtea deinde petere inueſtiturā, omniaq; facere, vt poſt alios latè fundat *Laurent. Syluan. de feud. recognit. q. 75.* & quod dixit *q. 49. idem Syluan.* vbi alios allegat, quaſi quod huius ſententiæ fundamenta ſint, tum quia omne tem-
4 pus in dubio continuum eſſe præſumitur, & regulariter iudicatur, vt ſupra diximus p. p. q. 23. tum quia impedimenta facti ſunt, ideoq; curſum temporis minimè impedire, dixit *Bartol. in l. vnus ex ſocijs, §. fin. ff. de ſeruit. ruſtic. prædiorum*, quem ad hoc allegat *Syluan. d. q. 25.*

Reliqui contrariam docuere ſentē-

tiam,

5 tiam, & veriorem, vt impedito iuſto
de impedimento, annus in eius præiu-
dicium non labatur, imo excuſandus,
nec aliqua opus eſſe reſtitutione in-
integrum, ſed ipſo iure tutum rema-
nere à pœna priuationis feudi, & ſic
duplicati releuij, hanc ſententiam do-
cuere infra citandi DD. ex ratione;
tum quia hoc expreſsè ſuadet *tex. in*
cap. 1. quo temp. miles, ibi in verſ. niſi iu-
ſta cauſa interuenerit, quem *tex.* prò ba-
ſi, & fundamento tenent DD. ibi. Tum
6 quia hoc anni ſpatium vtile eſt, & ideò
impedito non currit, vt docuimus ſu-
pra q. 23. p. p. Tum quia terminus le-
7 galis numquam ſit peremptorius, ſi de
legitimo impedimento conſtet, *pròut*
dixerunt Bald. in cap. 1. §. fin. nu. 2. vbi
Iacob. Aluarot. num. 2. Matth. de Afflict.
num. 7. vbi Præpoſit. num. 1. de probib.
feud. alienat. per Lothar. quibus rationi-
bus, & alijs actentis in eam iuere ſen-
tentiam, *gloſ. in d. cap. 1. quo temp. miles,*
quam ibi ſequūtur *Iacob. de Beluiſ. Ni-*
col. de Neap. Bald. num. 1. & poſt Andr.
de Iſern. Iacob. Aluarot. ibidem num. 12.
Martin. Laudenſ. num. 10. & 11. Præ-
poſit. num. 4. latè Afflict. per illam colum-
nam in d. cap. 1. quo temp. miles, vbi cæ-
teri hanc eandem ſententiam docue-
re *Petr. Nicol. Mozz. de feud. ſubſtantial.*
num. 45. Iacob. de Ardiz. rubrica 45. Lu-
dolph. Schrader. de feud. par. 6. cap. 2. nu.
50. & 64. vbi *num*, 50. in ſpecie con-
trariam ſententiam reijcit, & hanc ſe-
quitur *Roſental. d. cap. 6. concl. 46. n. 3.*

Quæ ſententia vti magis iuri, &
8 æquitati conſona, ſequenda in dubio
eſt, tum etiam, quia longè maiorum
Doctorum numero, & authoritate
fulcitur, & contrariam eſſe reijciendā,
prout reijciunt præfati DD.

Sentiunt tamen nonnulli, declarā-
9 tes hanc ſententiam, tempus non cur-
rere impedito, dummodo de impedi-
mento proteſtetur, *ex cap. fin. verſ. pro-*
teſtatione facta, de appellat. l. fin. C. de his
qui per metum iudic. non appellant, Miſin-
ger. obſer. 59. nu. 1. cent. 3. Laurent. Syl-
uan. d. q. 75. refert alios Roſental. d. loco
lit. F, à lit. G, quorum ſententiam de
conſilio, non autem de iure eſſe ſe-
quendam, ſuadet idem *Roſental. d. n. 4.*
& ſeq. vbi alios allegat.

Diſtinguit tamen *Ludolph. Schrader.*
d. loco n. 43. impedimenti cauſam, quod
aut impedimentum cauſatur ex parte
Domini, aut ex parte Vaſſalli, quod ſi
10 cauſatur ex parte Domini, vt quia
abſens, vel locum tutum non præbet
Vaſſallo, tunc dicit, quod proteſtatio-
ne opus eſt, *argum. tex. in l. 2. C. de his*
qui per met. iudic. non appell. cap. fin. vbi
Bal. & Decius extra de appellation. Quòd
11 ſi ex parte Vaſſalli impedimentum
proficiſcatur, tunc proteſtatio non eſt
neceſſaria, quia ſinè proteſtatione tu-
tus eſt, *vt poſt alios Alex. Iaſ. Imol. Dec.*
in d. cap. fin. de appellat. Felin. in cap. ve-
nerabilis num. 7. extra de iudicijs, Schra-
der. d. loco num. 43.

Declara tamē has ſententias, quod
12 ſi impedimentum eſſe notorium, &
procederet, tam ex parte Domini, quā
ex parte Vaſſalli, tunc in hoc caſu ſuf-
ficit, quod ſit notorium ad finem vt p-
teſtatio non ſit neceſſaria, *Præpoſit. in*
d. cap. 1. num. 7. quo temp. miles, Felin.
in d. cap. ex tranſmiſſa nu. 7. de præſcript.
Ludolph. Schrader. d. loco nu. 43. & 44.

Quam Schraderi ſententiā in diſtin-
13 ctione prædicta emanatam, reijcit *Ro-*
ſental. d. loco nu. 6. vt ſiuè impedimen-
tum proueniat ex facto Domini, vt nec
proteſtatione opus ſit, ex authoritate
Præpoſit. in d. cap. 1. Syluan. d. q. 89. num.
13. Vult. de feud. cap. 7. num. 87. lib. 1.
hoc idem affirmare videtur *Afflict. in*
d. cap. 1. num. 38. quo temp. miles, Marc.
Ant. Bardus de temp. vtili, & continuo cap.
9. num. 2. Siuè impedimentum interue-
nit ex parte Vaſſalli, vt dicunt iam ci-
tati DD. cæteriq; quos refert, & ſequi-
tur *Henrich. à Roſental. d. loco in gloſell.*
H. pròut ex illis affirmant *Ioachim Mi-*
ſinger. obſer. 59. verſ. tertius caſus cent. 3.
Herm. Vult. d. loco num. 87. cæterique
paſſim ibi allegat.

Quibus

Quibus ſic relatis, non diſcedas ab illa communi DD. ſententia, commu-
14 niori calculo Doctorum ſequuta, vt impedito anni tempus non currat, etiã nulla vrgente neceſſitate proteſtandi, durante impedimento, ex rationibus de quibus ſupra.

A R G V M E N T V M.

Tempus ad petendam inueſtituram elargitum, an poſſit minui, vel prorogari, & an de cõuentione partium, & poſthabita nonnullorum ſentẽtia, affirmatur prorogari poſſe. Diminui autem an poſſit diſtinguitur de volũtate Domini, & vaſſalli, accedente cauſa. Duplicatum autem releuium in tempore abbreuiato an poſſit exigi, diſtinguitur. Et quid ſi ex conſuetudine Dominus abbreuiaret anni ſpatium. Et an minui, vel prorogari in pręiudicium Vaſſalli poſſit.

S V M M A R I V M.

1 *PEOna duplicati releuij an debeatur elapſo tempore, quod fuit diminutum, vel prorogatum a Rege n. 17.*

2 *Tempus petendæ inueſtituræ, quia à lege inductum, prorogari non poteſt, ex vna ſententia DD.*

3 *poteſt prorogari à Domino ſine conſenſu vaſſalli, & num. 6.*

4 *poteſt prorogari à Domino accedente conſenſu vaſſalli, & Domini, & de ratione num. 5.*

7 *Petitio inueſtituræ continet honorem vaſſalli, ideò tempus ad illam prorogari non debet ſine conſenſu vaſſalli, ſicut nec vaſſallus in præiudicium Domini.*

8 *Tempus petendæ inueſtituræ non prorogatur, ſecùs autem ſoluendi releuium.*

9 *regulariter non poteſt diminui.*

10 *diminui non poteſt inuito vaſſallo, niſi ex iuſta cauſa, & n. 11.*

12 *Tempus conceſſum ad fauorem alicuius ex iuſta cauſa, ab illo non debet auferri.*

13 *ad ſoluendum releuium non poteſt diminui à Domino.*

14 *Creditor ante diem excuti non poteſt.*

15 *Tempus ad petendam inueſtituram poteſt minui ſi adeſſet lex in contrarium.*

16 *de voluntate vaſſalli, ſic etiam in duplicato releuio.*

17 *Duplicatum releuium debetur elapſo tempore conuentionali, ſi ita eſſet conuentum & num. 18.*

19 *non debetur elapſo tempore conuentionali, ſi nil de duplicato releuio eſſet conuentum.*

20 *Inueſtitura Regni Neapolitani conceſſa fuit, non obſtante, quod tempus conuentionale fuit elapſum.*

21 *Tempus petendæ inueſtituræ, & ſoluendi releuium poteſt minui, ex conſuetudine loci.*

22 *Dominus diminuens, vel prorogans tempus petendæ inueſtituræ, vel ſoluendi releuium in præiudicium vaſſalli, debet priuari proprietate feudi.*

23 *Dominus abbreuians tempus petendæ inueſtituræ in præiudicium vaſſalli, amiſit ius ſuum erga vaſſallum.*

24 *Vaſſallus poteſt abbreuiare tempus ſoluendi releuium Domino.*

QVÆSTIO XXVII.

REgulariter tempus ad petẽdam inueſtituram ob mortẽ *ex c. 1. de cap. Corrad. & cap. 1. §. fin. de prohib. feud. alienat. per Frideric.* eſt annus, & dies ſi paganus eſſet petens, ſi miles annus, & menſis, vt firmauimus ſupra p. p. in quæſtione illa de tempore, ad inueſtituram petendam, pręfinito, quo elapſo tempore, non adimpleris ijs, quæ requiruntur intra annum fieri, vt ſupra docui-

docuimus, releuij duplicati pœnam
1 eſſe vaſſallo infligendam, quæro itaq; ac hæc pœna duplicati procedat etiã in caſu,quo Rex diminueret,vel extenderet tempus prædictum,& poſt diminutũ, vel extenſum annũ,vaſſallus ſollemnia inueſtituræ non adimpleuerit, & releuium ſimplex non ſoluerit intra dictum tempus, pro qua reſoluenda quæſtione diſtinguo.

2 Primo videndum eſt, an hoc tempus minui poſſit,vel extendi per Regẽ, *Bald. in cap. ſancimus, quo temp. miles ex tex. in l. epiſtola* §. *fin. ff. de pactis ex l. quæro* §. *inter locatorẽ ff. locati* dicit,quod hoc tempus cum ſit à lege inductum, prorogari non poteſt, quam Bald. ſententiam ſequuti ſunt, *Thom. de Marin. de generibus, & qual. feud. tit. 2. nu. 52.* vbi communem hanc refert, & allegat *Andr. de Iſern. in cap. ſancimus,quo temp. miles, Georg. Natt. in repet. clement. ſæpe col. 3. de verborum ſignificat. idem Bald. in l. fin.* §. *hac quidem, C. de iure deliberand.*

Ex Vltramontanis *Ferrar. Montanar. lib. 3. de feud. verſic. ſexto, ſed & tempus Io: Borcholten de feud. cap. 7. nu. 36. Io: Scheneiduuin. de feud. par. 5. num. 56.* & approbatam eſſe ſententiã dicit *Roſental. de feud. cap. 6. concluſ. 57. n. 1.*
3 aſſerens ſine conſenſu vaſſalli poſſe Dominum protogare terminum ad petendam inueſtituram, ita etiam dixit *Schrader. de feud. par. 6. cap. 2. ad nu. 7.* hi omnes tractant, quando hoc tempus minui, vel prorogari poteſt, ideo diſtinguo.

Primo,videndum eſt,an hoc tempus poſſit prorogari, & quando.

Secundo videndũ eſt, an hoc tempus poſſit minui, vel coartari, & quando.

Et priuſquam ad horum capitum deſcẽdam examen præmiſſo,quod ac-
4 cedente, & volũtate Domini, & vaſſalli, poteſt hoc tempus, & minui, & prorogari, prout communiter tenent *Andr. de Iſern. in cap. 1. nu. 12. quo temp. miles, vbi Aluar. num. 14. Afflict. num. 12. Præpoſit. num. 13. Thom. de Marin. de generibus feud. tit. 2. num. 53. & ſeq. 54. Petrus de Rauen. in d. cap. 1.*

Ex Vltramontanis hanc docuere ſententiam *Iacob. de S. Georgio in verbo qui quidem inueſtiti præſtiterunt num. 44. Chaſſan. in conſuet. Burgund. rub. 3.* §. *1. in verbo de dans l'an,& iour n. 6. Io: Borbolten de feud. par. 1. cap. 7. numer. 36. Schrader. par. 1. cap. 2. numer. 7. & 81. Vult. de feud. lib. 1. cap. 7. num. 67. Roſental. de feud. cap. 6. concluſ. 67. nu. 1. tit.*
5 *quib. mod. feud. acquir.* ea ratione,quia fuit inductum, & fauore Domini, & vaſſalli. Fauore Domini, tum quia annus tantum eſt elargitus,tum quia illo elapſo,duplicatur releuium. Fauore vaſſalli, quia moleſtari non poteſt intrà dictum tempus, & ſic alter in alterius præiudicium minuere, vel extendere non poteſt, quod fallit de vtriuſque voluntate, vt infra nu. 7. & ſeqq.

Et ad primum caput redeundo,dico, hoc tempus ad petendum inueſtiturã,
6 & ſoluendum releuium,poſſe per Dominum prorogari, tum quia cum hoc tempus ſui comodum reſpiciat, meritò ipſi renunciare poteſt, tum quia,& ſi pœnam totam duplicati releuij remittere poteſt,quod maius eſt, ergo tanto fortius poteſt facere, quod eſt minus, nempè dilationem vaſſallo dare, cum ead. ſubſit ratio, ergo idem ius, *ità Affl. in d. cap. 1. nu. 9. ſequitur Thom. de Marin. d. loco num. 54. verſ. an autem dictum tempus* quicquid id contrarium dixerit *Bald. d. loco ſupra allegato,* nec in hac prorogatione requiritur conſenſus vaſſalli,cum conſentire dicatur,dũ in ſui fauorem vertitur negotium.

7 Verum quoad petitionem inueſtituræ, quæ fit cum honore vaſſalli, adgnoſco vnã difficultatem, quia vaſſallus venit honoratus, dum de feudo inueſtitur, quia feudum nobilitat feudatariũ, & ſi videtur, quodamodo præiudicium vaſſalli in dicta prorogatione, ideo hac moti ratione nonnulli dixerunt,

xerunt, ſicut vaſſallus non poteſt pro-
rogare inuito Domino, ita nec Domi-
nus inuito vaſſallo, ita dixerunt poſt
*Aluarot. Præpoſit. Afflict. in cap. 1. §. nul-
la, per quos fiat inueſt. & in cap. 1. in princ.
quo tem. miles, Iacob. in d. verbo qui qui-
dem inueſtiti num. 40. Ludolph. Schrader.
d. par. 6. cap. 2. num. 7. Herm. Vult. d.
loco num. 63.* & alia ratione, quia ſicut
nec vaſſallus poteſt prorogare inuito
Domino, ità nec Dominus inuito vaſ-
ſallo *Vult. d. loco num. 63.*

8 Sed conſiderarem, quòd hoc tẽpus
duplici via conſideratur, altera ad pe-
tendam inueſtituram, altera ad ſoluẽ-
dum releuium, primo, eòquod honor
vaſſalli videtur dilatatus, tunc eſset
dicendum, quod non poſset proroga-
ri, ſed hoc non firmo, quia adhuc dici-
tur ſucceſsor in feudo, & gaudet præ-
rogatiuis feudatarij, quæ retrotrahũ-
tur per inueſtituram, cuius diẽ ſi vaſ-
ſallus vult differre, hæc dilatio Domi-
no nocere non debet; Secunda uia,
quæ dicit ad releuium ſoluendum,
tũc hoc caſu dico, quia uaſſallo impu-
tandum, ſi nollet hac dilatione gau-
dere, & in hoc penes me nulla extat
difficultas.

Quoad ſecundum, ſi hoc tempus
poſset diminui, dico regulariter dimi-
9 nui non poſse ſine uoluntate uaſsalli,
quia cum hoc ſit tempus conceſsum
fauore uaſsalli, ideò abbreuiari nõ po-
teſt, ſed diſtinguo, aut diminuitur uo-
luntate Domini tantum; Aut ſi uolũ-
tate utriuſque.

Primo caſu de uoluntate Domini
tantum, vaſſallo non conſentiente,
10 certum eſt, quod hoc tempus nequa-
quam minui poteſt, ſinè iuſta cauſa,
*Andr. de Iſern, in d. cap. ſancimus nu. 72.
vbi Aluarot. num. 14. verſ. quæro, Afflict.
num. 12. & Præpoſit. nu. 9. & Io. Franc.
de Ponte deciſ. 1. nu. 8. Iſern. d. §. eſt &
alia num. 4. vbi Afflict. num. 6. Aluarot.
num. 14. Thom. de Marin. d. tit. n. 2. u. 54.*

Quibus addo permultos Feudiſtas,
qui eandem *Andr. de Iſern.* ſequuti do-
cuere ſententiam, prout fuit *Petr. de
Rauen. in d. cap. ſancimus, Iacob. de Bel-
uiſ. in §. eſt & alia verſic. interim ego, Ia-
cob. Ardizon. in ſum. tit. quibus mod. feud.
amict. rub. ex quo temp. annus currit Ia-
cob. in verbo qui quidem inueſtiti præſtite-
runt num. 33. Sonsbeck. de feud. part. 11.
num. 10. Io. Scheneid. de feud. p. 5. num.
56. Laurent. Syluan. de recognit. feud q. 15.
Ioan. Borchol. de feud. p. 1. cap. 7. num. 36.
Schrader. de feud. d. par. 6. cap. 2. num. 2.
& ſeq. Ferrar. Montanar. lib. 3. de feud.
cap. 6. verſ. ſed & tempus, Herm. Vult. de
feud. d. cap. 7. num. 62. cæteriq; paſſim.*

Limita primo, niſi iuſta ſuaderet
11 cauſa, quia tunc ex cauſa poteſt Do-
minus hoc anni ſpatium abbreuiare,
*ità Andr. de Iſe n. d. cap. ſancimus nu. 4.
Aluarot. num. 14. Afflict. num. 6.* ea ra-
12 tione, quia tempus conceſſum ad fa-
uorem alicuius ex lege, & ſic legale,
ei non debet ſine cauſa auferri, *cap. in-
dultum, & ibi Dynus de reg. iur. in 6. Bart.
Alex. Iaſ. cæteriq; in l. 2. ff. rei iudic. Thom.
de Marin. d. loco num. 54. in princip.* cum
13 quia, ſi conſideramus circa ſolutionẽ
releuij, dico, quod dum eſt dilatio cõ-
ceſſa fauore creditoris, & ſic Vaſſalli,
ergò eo inuito tolli non poteſt, vulg.
iuribus, quinimmò hoc debitum non
14 eſt purum, ſed in diem, quo caſu, inui-
to creditore, ante diei euentum, exigi
non poteſt, §. *omnis, inſt. de verborum
obligat. l. qui hoc anno, l. eum qui, §. quo-
ties, ff. de verb. obligat.*

Secundo limitat *Afflict. nu. 10. verſ.
15 fallit primo,* ſi adeſſet aliqua lex dictans
quod non obſtante tempore legali in
contrarium, iudex poſſet ſtatutum tẽ-
pus propria authoritate minuere, fir-
mant hoc ex iuribus ibi allegatis.

Aut de voluntate vaſſalli, & dico
16 ex ratione illa, quod cum ſit in eius
fauorem inductum, meritò illi renun-
tiare poteſt, ex iuribus ibi allegatis,
*tenet Afflict. in d. cap. ſancimus nu. 10. &
11. Iacob. de S. Georgio in d. verb. qui qui-
dem inueſtiti num. 23. Io. Scheneid. d. loco
nu. 56.* & tunc ſtatim poſt hoc tempus

abbre-

abbreuiatum, releuium ſoluet, *Iacob.*
de Ayell. in d. tract. de iure adoban.76.

Declara tamē, quid ſi tempus eſſet
17 prorogatum, vel diminutum, vel ex
iuſta cauſa, vel magis ex conuentione
Domini, & Vaſſalli, vel Vaſſalli tantū,
quid faciendum circa duplicatum re-
leuiumr elapſo dicto tempore ſic ab-
breuiato, vel prorgato, cum eo caſu vi-
deatur iam diſceſſum à pœna ſtatuta,
ex lege communi, dum ex eius tempo-
ris rigore diſceſſum eſt.

Ego tamē diſtinguo, quod aut poſt
dictum tempus abbreuiatum, vel pro-
rogatum fuit conuentum de pęna, vt
ſoluatur, ac ſi non eſſet facta dicta pro-
rogatio, vel diminutio. Aut nulla fa-
cta mentio eſt de pœna,

Primo caſu, quando pęna eſt appo-
18 ſita poſt dictum tempus ſic abbreuia-
tum, uel prorogatum, & ſic poſt dictū
tempus conuentionale, dicas, ꝙ ſtandū
eſt regulæ, dicēris eſse locum amiſſio-
ni feudi, vel duplicati releuij, ſecundū
ea, quæ tradit *Andr. de Iſern. in d. cap.*
ſancimus in princip. ſequitur ibi Afflict.
num. 11. & 12. Laurent. Syluan. de feud.
recognit. q. 17. Schrader. d. loco nu. 5. Ro-
ſental. num. 4. Roland. à Valle conſ. 18.
num. 13. & 14.

Aut nulla eſt appoſita pœna, ſed tā-
19 tum conuenerunt Dominus, & Vaſſal
lus de tempore petendæ inueſtiturę,
& ſoluendi releuium, tunc quia poſt
dictum tempus elapſum, caducitas non
habet locum, ideò nec ſolutio dupli-
cati releuij, *ita ex Andr. de Iſern. Affl.*
num. 26. quo temp. miles, cæteriſq; lon-
go apparatu allegatis, tenet *Io. Franc.*
de Ponte d. deciſ. 1. in caſu inueſtituræ
Regni Neapolitani à ſummo Pontifi-
ce petendę, & ſecundum ibi allegata
20 per eum inueſtitura conceſſa fuit, lap-
ſu temporis conuentionalis, non ob-
ſtante *Schrader. d. loco num. 5. ſequitur*
Philipp. Paſcal. de patr. poteſt. p. 4. cap. 1.
nu. 12. qui poſtea effectus eſt Regius
Conſiliarius, & die 18. Februarij 1625
adeptus eſt poſſeſſionem officij in S.C.

Intellige tamen ſupradictam con-
21 cluſionem, vt non poſſit Dominus in-
uito vaſſallo, hoc tempus minuere,
non procedere, ſi ex conſuetudine
loci, vel Prouincię permitteretur Do-
mino talem abbreuiationem facere
pròut eſt in Saxonia, quia tunc, nulla
adiecta pœna, poſt lapſum temporis
ſtatuti erit locus diſpoſitioni tempo-
ris legalis, nempè caducitatis feudi,
pròut de tali conſuetudine, & ita de
jure cautum, teſtatur *Herring. Goeden.*
conſ. 25. lib. 1. Herm. Vult. d. loco nu. 62.
Scrader. ibidem nu. 6. de Ponte d. deciſ. 1.

Quod ſi Dominus abſque iuſta, &
22 probabili cauſa hoc tempus petendæ
inueſtituræ dilatauerit, vel arctauerit
in præiudicium Vaſſalli, tunc ex regu-
la dictante, Dominum, & Vaſſallum ad
imparia iudicandos non eſse, de qua
Afflict. dec. 129. eo caſu Dominum feu-
di proprietate priuandum eſse cen-
ſuerunt *Iacobus Aluarot. Præpoſit. Afflict.*
in cap. 1. §. nulla, per quos fiat inueſtitu-
ra, & in d. cap. 1. in princip. quo tempore
miles, Iacobin. in verbo qui quidem inue-
ſtiti nu. 40. gloſ. in d. §. nulla, quo temp.
miles, Iacob, Aluarot. in d. cap. ſancimus,
num. 14. verſ. quæro quid ſi miles, pròut
eſt ſtatutum in partibus Saxoniæ, pro
ut dictat eius ſtatutum *articulo 22. Lu-*
dolph. Scrader. d. loco num. 6. Vult. d. loco
num. 62. de quo meminit *Herring. Goe-*
23 *den. d. conſ. iam allegato,* dicens, quod
Dominus abbreuians dictum terminū
in præiudicium Vaſſalli, ius ſuum ami-
ctere debet erga vaſſallum.

Quod ſi Vaſſallus ante annum elap
24 ſum petet inueſtituram, & ſoluet re-
leuium, poteſt hoc facere, & non prę-
iudicabit Domino, qui ſemper de hac
anticipatione certè erit contentus, pro
ut ſupra dixi *ex Iacob. de Ayell. d. n. 76.*

Ex quibus remanet firma de iure cō-
cluſio, quod terminus anni, & diei nec
extendi, nec minui poteſt regulariter
in præiudicium Vaſſalli, vel Domini.

A R;

ARGVMENTVM.

Succeſsor in feudo, ignorans mortem ſui prædeceſsoris, ideoq; temporis inueſtituræ petendæ, releuijque ſoluendi elapſo, an duplicati releuij pœna mulctandus, proponitur, An ignorantia mortis excuſet, & quando à petione inueſtituræ, Et quid ſi poſt tempus legale eſt appoſita pœna, ut non detur purgatio moræ, Contrarium tamē ſtatuitur ex frequentiori DD. calculo, Niſi uaſsallus ignoraſset in iure, Et qd in facto, Et quid ratione rei, uel ſi ignoraſset ſe eſſe in gradu ſucceſſibili, uel ſi eſset dubium inter DD. Et quid ſi ignorantia eſset craſſa, uel ſupina, Et quid in dubitante, Et quid in emphiteuta diſseritur.

SVMMARIVM.

1 *Ignorantia mortis feudatarij prædeceſſoris, quando excuſet ſucceſſorem, & num. 8. 9. & 15.*
2 *Prouinciæ Regni Neap. quaſi Regna ſunt magna, & diſtantes.*
3 *Barones Regni Neap. quaſi omnes ſeruiunt Regi in bello, impendendo propria bona, & contra hæreticos fidei.*
4 *Rex noſter Philippus expulit Mauros à ſuis Regnis ob Fidei Catholicæ conſeruationem inuiolatam, quinimo eos perſequitur.*
5 *Tempus ad petendam inueſtituram, vt euitetur duplicatum releuium, an à die mortis, vel ſcientiæ mortis currere debet.*
6 *Tempus continens pœnam, poſt eius lapſum purgari non debet ob ignorantiam.*
7 *Purgatio moræ non admittitur quando poſt mortem inducta eſt reſolutio contractus, niſi ex conſenſu partis.*
8 *Ignorantia craſſa, & ſupina non impedit curſum temporis.*
10 *Tempus petendæ inueſtituræ ad euitandū duplicatum releuium, currit à die ſcientiæ mortis, & num. 13.*
11 *Ignorantia facti excuſat omnes.*
12 *Ignorantia non aſcribitur delicto, vel deſidiæ.*
14 *Mors vaſſalli, ſcientia mortis, & lapſum temporis à die ſcientiæ requiritur, vt duplicatum releuium debeatur.*
15 *Ignorantia vaſſallo debet eſſe probabilis in facto, non autem in iure, quia iuris ignorantia non excuſaret, num. 17.*
16 *Ignorantia vaſſalli tripliciter conſideratur, de iure, de facto, & ex qualitate rei, & num. 18.*
18 *Vaſſallus ignorans feudalem qualitatem, excuſatur ſi non petierit intra tempus.*
19 *Deciſio Cameræ Imperialis refertur abſoluens vaſſallum ignorantem qualitatem feudi.*
20 *Vaſſallus ignorans gradus proximitatem excuſatur, ſi non petijt inueſtituram à duplicato releuio.*
21 *Vaſſallus ſciens gradum, ſed ignorans illū eſſe ſucceſſibilem, non excuſatur à duplicato releuio.*
22 *Gradus ſucceſſio quando eſt controuerſa excuſat vaſſallum.*
23 *Ignorantia mortis feudatarij præſumitur.*
24 *Ignorantia vt excuſet vaſſallum debet eſſe non affectata, nec craſſa, nec ſupina.*
25 *Vaſſallus dubitans de morte prædeceſſoris excuſatur.*
26 *Emphiteuta ignorans excuſatur à caducitate, ſi inueſtituram non petijſſet.*

QVÆSTIO XXVIII.

1 Vt præſentis quæſtionis indubitata aſſignetur reſolutio, de duobus gradatim, ē uidendum. Primo, an ignorantia mortis feudatarij impediat, quin currat annus ad petendam inueſtituram, à quo capite diſcuſſo deuertitur ad reſolutionem alterius, nempe ſi debeatur duplicatū rele-

releuium, vel ſimplex. Quam quęſtionem vſui facilè puto euenturam, maxi-
2 mè in Regno noſtro, in quo adſunt lõginquæ Prouinciæ, & magnæ, quaſi vnaqueq; alterum Regnum, inter ſe adeò diſtantes, vt non tam citò, tamq; breuiter res, quæ ſuccedunt, in vna
3 veniant ſtatim ſignificata alteri, quinimo permulti ex noſtratibus Baronibus bona ſua impendendo, vitamque diſcrimini commictendo, in noſtri inuictiſſimi Regis ſeruitio, fideliter etiam ſeruiẽdo, prout mos fuit, & eſt noſtratum, tum in Belgio, in Alemania contra hæreticos, & Lombardia, & nouiter in Hyſpanijs, in Mari Oceano ad Colũnas Herculeas, in lictoribus Gi-
4 balraris bellando contra Mauros expulſos à Regno Caſtellę, & Portugalliæ à Rege noſtro Inuictiſſimo ob fidẽ immaculatam ſeruandam, ne vè in eius Regnis Chriſti infideles, & ab eo ſeparati habitent, & etiam in Indijs in Regno Braſſilis, tum etiam permulti aſſiſtunt in Curia Regis, vnde eorum mors ſi euenerit, tam citò ſciti non
5 poteſt, nec ad ſuceſſoris noritiam venir, ideo non ab re, de hoc quęrendum putaui, nam ſi legem ipſam actendamus ſimpliciter loquitur, vt annus, & dies incipiat currere à die mortis feudatarij, à quo die mortis ſi fiet computus, annus eſt elapſus, ſed ſi actẽdamus æquitatem iuris, nempè vt cõputemus à die, quo innotuit ſucceſſori mors ſui prædeceſſoris, reperietur annum non eſſe elapſum à die ſcientię, licet à die mortis reperiatur elapsus, de qua quæſtione diſcurri cum D. Franc. de Petris I. C. & verè Conſulto Aduocato noſtri Sac. Conſ. nemini ſecundo, generis nobilitate claro, vniuerſæ, atq; totius doctrinæ, & eruditionis corona clariori, morum candore clariſſimo, cui fateor me multis nominibus deuinctum, cuius legales, poeticæ, & hiſtoriatum lucubrationes, iam in toto orbe ſunt longe clariſſimæ.

Et ideo dum lex annum, & diem
6 tribuens feudatario à die mortis, ſimpliciter loquatur, ideo nec nulla declaratio, nec diſtinctio adhibenda eſt, ex quo per annum, & diem appoſita eſt pæna, nẽpè reſolutionis, & ſic feudi amiſſio, *cap. 1. de capitul. Corrad.* De iure autem Regni ſolutio duplicati releuij, vt ſupra diximus, videbatur omnino dicendum, elapſo termino, nõ eſſe locum moræ purgationi ob iuſtam ignorantiam allegatam, ſecundum ea, quæ tradidetunt *Dyn. Oldrad. Bartol. Ripa in l. ſi in inſulam num. 37. & 38. ff. de verborum obligat. per tex. in l. traiectitiæ* §. *de illo ff. eod. & propriè idem Ripa num. 37. & 38.* loquitur de caducitate cenſus ob non ſolutionem canonis intra legitimum tempus, & propriè in vaſſallo non petente inueſtituram intra annum, & diem, loquitur *Ripa ibidem numer. 40. Bald. in cap. ſancimus num. 3. quo temp. miles*; idem affirmans non dari purgationem moræ, & ſuæ opinionis per multas affert ratio-
7 nes, quarũ præcipua ea eſt, quia quotiens per moram inducitur reſolutio contractus, tunc non eſt tractandum de purgatione morę, niſi altera pars conſentiat, allegat *tex. in l. traiectitiæ C. de pactis inter empt. & vendit.* Prędpuè, ignorare, an ſit mortuus pater, vel ille, cui quis debet ſuccedere, vt proximior, videtur quedam craſſa, &
8 ſupina ignorantia, quæ curſum temporis non impedit, adeò vt morę purgatio non detur, *l. nec ſupina l regula in princip. ff. de iur. & fact. ignorant. gloſſ. in d. cap. ſancimus in verbo vltra annum quo temp. miles, vbi Iacob. de Beluiſ. poſt Bald. & omnes latè Tyraquell. de retract. lignag. gloſſ. 4. nu. 52. ſequitur Io: Franc. de Ponte deciſ. Coll. 1. num. 17.*
9 Et hanc ſententiam, quod non admictatur moræ purgatio, authoritate *Baldi* nitentem, permulti ſequuti ſunt, quos allegat idem *de Ponte d. deciſ. 1. num. 13.*
10 Sed ſalua pace *Bald.* & eorum, qui *Baldum* ſequuti ſunt, dicam, quòd con-

traria opinio eſt magis veritati conſona, æquitati proxima, & frequentiori DD. calculo recepta, vt hoc petendæ inueſtituræ tempus, licet, adiecta pœna, & die, non currat, niſi à die, quo vaſſallus ſucceſſor ſciuerit mortẽ ſui prædeceſſoris, *ita gloſſ. in d. cap. ſancimus in verbo vltra annum, vbi Aſſlict. num. 6. poſt Beluiſ. & Præpoſit. & Aluarot ibi num. 12.* cæteriq; DD. paſſim *in d. cap. ſancimus ſuper gloſſ. in verbo vltra annum.*

11 Eſt veritati proxima, nam cum ſimus in ignorantia facti, quę eſt mors, omnes excuſantur, *l. 1. l. error ff. de iur. & fact. ignorant.*

Eſt æquitati conſona, vt ignorans
12 non puniatur, dumodo delicto, vel deſidię nõ conſenſijt, & de ęquitate g'oſſæ ſententiam ſeruari debere, affirmauit idem *Franc. de Ponte d. deciſ. 1. num. 13.*

Frequentiori DD. calculo receptã
13 eſſe teſtantur poſt *gloſſ. Aſſl. Bald. Beluiſ. & Aluarot. cæteroſque DD. in d. cap. ſancimus*, eamque ſequuti ſunt idem *Bald. in cap. 1. de capitul. Corrad. num. 4. Aluarot. in d. cap. 1. in princ. & ibi Præpoſit. num. 1. limit. 6. nu. 4. quæ fuit prima cauſ. benefic. amiſſ.* & hanc ſententiam communiter eſſe appprobatam reſpondit *Roland. à Vall. conſ. 40. num. 5. vol. 3.* & omnes eã ſequu. os. ut *gloſ. ——. § 1. gloſſ. 2. num. 4. & gloſſ. 7. tit. 1. num. 2.* quem allegat *Iul. Clar in §. feudum, quæſt. 49. num. 3. Vdalric. Zaſ. par. 7. num. 2. Franc. Sonsbecc. de feud. par. 11. num. 10. Petr. Nicol. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 40. Roſental. de feud. cap. 6. concluſ. 43. Matth. Vueſenbec. de feud. cap. 8. num. 3. & 6. Ioann. Scheneid de feud. par. 5. num. 27. Ferrar. Montanar. de feud. lib. 3. verſ. ſed & tẽpus, cæterique, quos allegat Tyraquell. de retract. lignag. gloſſ. 4. num. 12. Andreas Gayll. obſer. 48. num. 8. cent. 2. Herman. Vult. de feud. cap. 2. num. 58. Gothofred. Ant. diſput. feudal. 8. theſi 5. lit. D. ſub tit. de renouatione inueſtituræ Myſiger. obſer. 9. cent. 5.* cæteroſq; DD. quos allegat, & ſequitur idem *Franc. de Ponte d. deciſ. 1. nu. 13.* vbi reſpondet ad opinionem *Baldi*, & aliorũ ijs adductus potiſſimis rationibus, tùm quia hoc tem-
14 pus vtile eſt, vt ſupra docuimus, tùm quia ad finem, vt hæres non petens inueſtituram intra tempus puniatur, duo requiruntur, nempè mors vaſſalli, & ſcientia mortis. prout dicunt *DD. in d. cap. 1. quo temp. miles*, & ita poſt alios videtur tenere, *Roſental de feud. cap. 6. concluſ. 48. num. 3. & 4.* ſubdens alterum non ſufficere, ſed vtrumq; copulatiuè concurrere, vt per Doctores allegatos ibi *in gloſella E.* Item ſcientia rei feudalis *Bald. in cap. 1. de capitul. Corrad. in fine*, & nos ſupra diximus, quam ſententiam, licet ſicco pede, firmatunt ſupra citati Doctores, tamen eam declarando intelligas.

15 Primo, intellige, vt ignorantia ſit in facto probabilis, non autem in iure, puta ſi uaſſallus ignoraſſet ob mortem prędeceſſoris feudatarij, non poſſe ſuccedere, ut dixit *Martin. Laudenſ. in cap. 1. num. 11. quo temp. miles. Roſental. cap. 6. concluſ. 69. Hartam. Hartm. de feud. obſer. 12. verſic. habet enim hæres. & obſer. 8. in princip. Herman. Vult. de feud. lib. 1. cap. 7. num. 69. Myſinger. cent. 5. obſeruat. 8. num. 9 Io: Scheneid. de feud. par. 5. num. 28. Gothofred. Anton. dicto loco.*

16 Intelligas ſecundo, ut hęc ignorantia iuris poſſit dupliciter conſiderari, primo, ut dixi, quod ſi ipſe ignoraſſet poſse ſuccedete, ſecundo ratione facti ſucceſſi, nempè mortis, ſiue euentus alterius, in quo facienda eſset denunciatio, & ipſe putans non teneri ad denunciationem, non fecit; Tertio poteſt conſiderarj ex qualitate rei, vtpote ſi hæres ignorabat rem eſſe feudalem, vt quia homo ſimplex, & nunquam ſe immiſcuerit adminiſtrationi bonorũ, tempore quo viuebat ille, cui ob mor-
17 tem ſuccedit; Et primo caſu dicas, ꝙ non excuſatur, quia errat in iure, vt dixi,

xi, ſed intellige ut infrà,ſecundo caſu, ratione euentus, dicas,vt dixi,non currere annum, niſi à die ſcientiæ, dum ignorabat,vel dubitabat,vt infra.

18 Secundo caſu, ex qualitate rei, vt quia ſucceſſor hæres putabat rem eſſe feudalem, & eo caſu etiam dicitur iuſta cauſa,& ex capite ignorātiæ, tempus non currit, ſi non petijt inueſtituram, *ità poſt Iacobin. in verbo quiquidem inueſtiti numer. 41. Io: Raynaud. in cap. Imperialem num. 15, de probib. feud alienat. per Federic. Aluarot. in cap. 1. col. vlt. quæ fuit prima cauſ. benefic. amiſſ. Franc. Sonsbec. de feud. par. 11. numer. 2. Curt. Iun. de feud. par. 4. quæſt. 23. Petr. Nicol. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 51. 52.* hanc enim ignorantiam in facto,non in iure conſiſtere dixit *Herm. Vult. de feud. lib. 1. cap. 7. num. 69.* cæteriq; ſu-
19 pra allegati, & ita fuiſſe deciſum in ¶ Camera Imperiali in magna, & ardua cauſa teſtatur *Io. Andr. Gayll. obſer. practic. lib. 2. obſer. 48. nu. 11. Vult. d. loco.*

Sed adhuc aduertendum eſt ad pri-
20 mum caſum ignorantiæ, vt poſſit ſuccedere duplici ex capite, Primo, vt ſi ignorabat eſſe in gradu ſucceſſibili, ſecūdo ſi ſciebat quoto gradu erat proximus defuncto, ſed ignorabat illum gradum eſſe ſucceſſibilem,& tunc quia primo capite verſamur in facto,nempè quia ignorabat deſcēdentiam, & quoto gradu diſtabat, cū debeat fieri probatio deſcendētiæ, quæ probatio cum conſiſtat in facto, meritò excuſandus, vt dixi ſupra in præcedenti declaratione.

21 Secundo capite, vt ſi ſciuiſſet gradum, eiuſq; diſtantiam, ſed ignorabat illū eſſe ſucceſſibilē, hoc caſu errat in iure vaſſallus,& ideò nō excuſādus,& meritò, tēpus currere illi debet, eoq; elapſo duplicatum releuium ſoluet in pœnam, *argum. tex. in l. emancipata,& l. iuris ignorantiam C. qui admitti, eſt tex. in l. fin. C. de repud. hæredit. Afflict. in d. cap. 1. num. 10. quo temp. miles.*

Quod ſecundum caput, quādo ſcie-
22 bat gradum,ſed ignorabat eſſe ſucceſſibilem, ſubdeclara,vt ſit intelligendū, nulla exiſtente dubitatione Doctorū, quod ſi DD. valdè dubitaſſent, ſi exiſtens in tali gradu deberet ſuccedere, tunc quia iſte ſucceſſor videtur ductus probabili errore, putans veram eſſe ſententiam illorum, qui dicebant non debere ſuccedere,tunc dum ex probabili errore inueſtituram non petijerit, excuſatur, *ita Abb. in cap. cum dilectus de conſuetud.*

Secundo eſt aduertendum ad ſecū-
23 dum caput,vt quando ſucceſſor ignorabat caſum petendæ inueſtituræ eueniſſe ob mortem, & hoc caſu, cum ſimus in facto alieno,ignorantia præſumitur,& excuſat *Alex. conſ. 79. num. 11. lib. 1. Ludolph. Schrader. d. loco num. 16. par. 6. cap. 2.* quia eſt ignorantia facti. *Herm. Vult. d. loco num. 70.*

24 Secundo principaliter declara ſupradictam ſententiam, vt ignorantia craſſa, vel ſupina, vel affectata non impediat, quin currat tempus ad petendam inueſtituram,cum non affectata; vel ſupina, nec craſſa, ſed probabilis eſſe debeat, *Vult. d. loco num. 69. Schrader. num. 16.* & ego ſupra hac eadem quæſtione monui.

25 Declara tertio principaliter, quam firmauimus concluſionem, procedere non ſolum in ignorante, vt ſupra diximus, ſed etiam in dubitante, *ita Aluarot. in d. cap. 1. num. 11. quo temp. miles, Syluan. da feud. recognit. quæſt. 65. num. 12.* vbi plures allegat *Vult. d. cap. 11. num. 21.* talis enim dubitans ignoranti æquipararur, *Roſental. d. cap. 6. concluſ. 48. num. 1. Mattheus Vueſembec. conſ. 41. num. 57. & 62. par. 1. Iaſ. conſ. 64. num. 2. verſ. imo adhuc fortius.*

26 Declara quarto principaliter, hanc concluſionē procedere, non ſolum in vaſſallo hærede, non petente inueſtituram, ſed etiam in emphiteuta hærede,qui ignorans rē eſſe emphiteuticā non ſoluerit laudimium, vel canonem intra legitima tempora, vt adhuc ſit

excuſandus ob iuſtam ignorantiam, *Bartol. l. cum filiusfamilias* §. *in hac ſtipulatione nu.4. ff. de verb. obligat.* vbi hanc eſſe communem DD. ſententiam refert, *& ibi Iaſ. nu. 7. DD. in l.2. C. de iure emphit. Specul. de emphiteuſi* §. *nūc aliqua num. 31. latè Andreas Gayll. lib. 2. pract. obſer. 48. num. 4.*

ARGVMENTVM.

Succeſſor in feudo hæreditatio, ſi non petijt inueſtituram intra annum à die mortis defuncti, ſed à die aditæ hæreditatis, quo tempore conſiderato, annus à die mortis elapſus eſt, an teneatur ad duplicatum releuium, & quid in feudo mixto, dubitatur, ex obſeruatione Regiæ Cameræ, vt à die mortis, & diſtinguitur in feudo hæreditario ſimpliciter, vel mixto, In primo feudi genere à die aditæ hæreditatis, ſuadetur currere tempus, Item ex die immixtionis, Niſi hæres malitioſè differat adire, In feudo mixto, alij à die adeptæ poſſeſſionis, ſed verius à die ſcientiæ mortis, Et quid, & quale ſit feudum mixtum remiſſiuè.

SVMMARIVM.

1 *INueſtituræ feudorum in Regno noſtro quaſi omnes ſunt hæreditariæ.*

2 *Tempus petendæ inueſtituræ currit à die mortis ex obſeruantia Reg. Cam. & hoc in feudis indiſtinctè.*

3 *Vaſſallo ſuccedenti, an debeat currere tempus legis Romanorum ad adeundū, & tempus conſuetudinis feudorum ad petendam inueſtituram, & negatur.*

4 *Tempus petēdæ inueſtituræ, an à die mortis, vel aditæ hæreditatis vaſſallo debet currere, diſtinguitur.*

5 *Feudum hæreditarium dupliciter conſideratur, vt res hæreditaria, & vt feudum hæreditarium habens mixtum ex pacto, & prouidentia.*

6 *Tempus petendæ inueſtituræ de feudo hæreditario, currere debet à die aditæ hæreditatis, & de ratione num. 7.*

8 *vel à die immixtionis in hæreditate.*

9 *Immixtio in feudo hæreditario, ſiue ficta, ſiuè vera, facit currere tempus à die factæ immixtionis.*

10 *Vaſſallo malitioſè differenti hæreditatem adire, tempus currit à die mortis.*

11 *Succeſſor exiſtens in poſſeſſione feudi debet ſoluere releuium à die mortis, licet hæreditatem non adierit.*

12 *Vaſſallus ſuccedens in feudo hæreditario, & ex pacto, ex prouidentia quod mixtū dicitur, debet petere inueſtituram à die adeptæ poſſeſſionis feudi prædicti, & num. 13.*

13 *Feudum mixtum nihil habet cōmune cum hæreditate.*

14 *Feudum mixtum quale ſit remiſſiuè.*

15 *Feudum ex pacto habens vim hæreditarij quale ſit remiſſiuè, & num. 12.*

16 *Tempus petendæ inueſtituræ in feudo ex pacto, habente vim hæreditarij, vel in feudo mixto, debet currere non ſolum à die adeptæ poſſeſſionis, ſed ſcientiæ mortis.*

QVAESTIO XXIX.

1 QVia vt plurimum, & quaſi omnia feuda in Regno noſtro ſunt hæreditaria ex cōmuni, & magis vſitata formula inueſtiturarū, & diuerſo modo, vt iam patet, iudicantur feuda hæreditaria, & feuda ex pacto, & prouidentia, & feuda mixta, & DD. *in cap. 1. quo temp. miles, & de capitul. Corrad.* indiſtinctè, vt plurimum loquuti ſunt, firmantes ſententiam, vt ſuccedētes in feudo habeant annum, & diem, à die mortis, vel ſaltim à die ſcientiæ, vt ſupra fundauimus, prout etiam indiſtinctè loquutus fuit, *Iacob. de Ayell.* de

2 *de iure adoba num. 76.* dicens tempus
currere a die mortis, & ita ſeruari in
Regia Camera, nullam faciens feudo-
3 rum diſtinctionem,tum etiam quia hę-
res de iure communi habet legale tē-
pus ad deliberandum, ſi uel nè hęres
eſſe uult *l. fin. C. de iure deliberand.* & ſic
dum feudum hæreditarium iudicatur
quaſi res hæreditaria, uidetur dicen-
dum duo tempora currere ipſi ſucceſ-
ſori, primum, quod habet uirtute *d. l.
fin. C. de iure deliberand.* Alterum nem-
pè tempus ad petendam inueſtiturā, ꝙ
ualdè repugnare uidetur in materia
releuij, in qua quia tractatur de Regis
intereſſe,non debent duo tempora cō-
cedi hęredi ad ſoluendum, ſed unum,
quia ſicuti, ſi duo caſus ſoluendi rele-
uium eodem anno euenerint,unum re-
leuium debet ſolui, ita è contra duo
tempora currere non debent, ut plu-
ries ſupra firmauimus.

4 Sed quicquid ſit,ut diſtinctè proce-
damus,circa duo gradatim eſt inſiſten-
dum,quorum altero elucidato,alterius
patebit reſolutio,primum eſt,an annus
debeat currere à die mortis, uel à die
aditæ hęreditatis,quo elucidato,pare-
bit,ut dixi reſolutio alterius, ſi tenea-
tur ad duplicatum releuium.

5 Pro quo,ſciendum eſt,quod feudum
hęreditarium dupliciter poteſt conſi-
derari, primo, ut res hæreditaria
inſeparabilis ab ipſa hęreditate, ſecū-
do, quando eſt feudum hęreditarium,
ſed ex pacto, & prouidentia, adeout
poſſit ab hęreditate ſeparari, licet re-
tineat etiam naturā hęreditarij, quod
alio uocabulo dicitur feudum mixtū,
de quo latè *Thom. de Marin. de generi-
bus, & qual. feud. tit. de feudo mixto*, &
de illo latè remitto lectorem ad *Carol.
à Kbircbeberg. Doctorem Germanū à Paſ-
ſauia in ſuo diſcurſu de feudo ex pacto, &
prouidentia* nouiter impreſſo.

6 Primo caſu, quando feudum eſt hę-
reditarium, adeo ut non poſſit ſucce-
dere, quis niſi cum qualitate hæredi-
tária, tanquam hæres, & hoc caſu ad-
mittunt DD. tempus ad impetrandam
inueſtituram non currere antequam
hæreditatem adeat,ſed à die æditę hę-
reditatis currere,ità exiſtimarunt poſt
*Bald. num. 4. in d. cap. 1. de capitul. Cor-
rad. Afflict. num. 7. circa medium, & in
c. 1. quo temp. miles, Iacob. Aluarot. in cap.
1. num. 13. quæ fuit prima cauſ. benefic.
amittend. Curt. Iun. de feud. par. 4. num.
57. Thom. de Marin. de generibus feud.
lib. 1. tit. 2. nu. 64. Freccia de ſubfeud. lib.
2. author. 3. nu. 8. 9. & 10. & lib. 3. tit.
de different. feud. hæreditar. & ex pacto
diff. 29. Ant. Capyc. in inueſt. feud. in verbo
feudorum inueſtituræ col. 8. §. item non
currit tempus*, & ſoluat releuium *Frecc. d.
differ. 29. Martin. Laud. in d. cap. 1. de
capitul. Corrad. num. 5. vbi Petr. Rauen.
Iacob. de Sancto Georgio in verbo quiqui-
dem inueſtiti præſtiterunt iuramentum nu.
35. gloſſ. — tit. 1. §. 1. gloſſ. 7. nu. 2.
quam allegat, & ſequitur Ludolph. Schra-
der. de feud par. 6. cap. 2. nu. 17. Hartm.
Hartam. de feud. obſer. feudal. lib. 2.
obſer. 11. in fine*, & hanc ſententiam
fuiſſe cōmuniter ſequutum refert *Hen-
rich. à Roſental. de feud. cap. 6. concl. 48.
num. 6. Herman. Vult. de feud. lib. 2. cap.
7. num. 79. Gothofred. Ant. diſput. feudal.
8. theſi 4. lit. C. tit. de renouat. inueſtituræ.*
Rationes huius ſententiæ ponit *F. ecc.*
7 *d. loco*, cæterique ſupra citati,& *Syluan.
de feud. recognit. quæſt. 79. num. 1.* quic-
quid in contrarium uidetur dicere *Iul.
Clar. in §. feudum q. 49. nu. 3.* quem alle-
gat,ſed non ſequitur *Vult. d. loco n. 79.*

Quam ſententiam de primo capite,
quando conſideratur feudum hæredi-
tarium,ut res hæreditaria,ut non poſ-
ſit ab hæreditate ſeparari.

Intellige primo, etiam procedere,
8 ut ſi hæres ſe ſe immiſceret hæredita-
ti, tunc enim à die immixtionis currat
annus,& ſic à die aditionis fictæ,ut cō-
cludūt precitati DD.& in ſpecie *Frecc.
d. loco num. 8. verſ. & tunc incipit curre-
re quando feudum*,& propriè ibi, *& ipſe
nouus ſucceſſor poſſideret feudum Herm.
Vul. d. loco num. 79. in princip. Præpoſ. in*

cap. 1. nu. 4. quæ fuit prima cauſ. beneſic.
9 *amiſſend.* quæ immixtio, ſiuè ficta hæreditatis aditio in dubio non eſt præſumenda, ſed Dominus illam probare debet, argumento eorum, quæ tradũt *Bartol. et Alex. in l. neceſſarijs ff. de acquir. hæredit. Schrader. d. loco num. 20. Gothofred. d. loco.* quicquid in contrarium dixerit *Syluan. de feud. recognit. quæſt. 79. num. 12. cum ſeqq.*

Declara ſecundo, hanc ſententiam
10 non procedere, ut nec à die aditæ hæreditatis annus currat, ſed à die mortis, ut quando uaſſallus ſuccedens, malitioſè differat hæreditatem adire, ità uidetur annuere *Frecc. d. loco num. 8.* dũ de dolo verba facit, & clarius poſt *Bald. in d. c. 1. in princip. de capitul. Corrad. Vult. d. loco nu. 79. Schrader. ibidem num. 18. verſ. niſi forſan vaſſallus, Roſental. d. loco num. 6. Gothofred. d. loco,* & hoc etiam ſentire uidentur DD. citati pro prima ſententia.

11 Declara tertio, principaliter limitãdo hanc ſententiam, ut ſi hęres non adeat hęreditatem, ſed reperiatur poſſidere, tunc tanquam hæreditatis poſſeſſor tenetur inueſtituram petere, *ita ex Iacob. de Ardizon. tenet Frecc. d. author. 3. num. 10. & lib. 3. differ. 29. Præpoſit. in d. cap. 1. num. 4. quæ fuit prima cauſ. beneſic. amiſſend.* & per conſequens releuium ſoluere de feudo hæreditario.

12 Secundo capite principali, quando feudum hęreditarium habet etiam naturam feudi ex pacto, quod alio uocabulo mixtum dicitur, adeo ut ab hæreditate ſeparetur, & uaſſallus feudum haberet uti hęres primi acquirentis, & hęreditatem ultimi decedentis ſpernere poſſit, tunc hoc caſu dicendũ eſt, quod ſiuè uaſſallus poſt mortem predeceſſoris adeat hęreditatem, ſiuè nõ non adeat, ſufficit tamen feudum poſſidere, quia tunc à die adeptæ poſſeſſionis annum currere exiſtimauit *Ro-*
13 *ſental. d. loco num. 7.* ea nimirum ratione, quia hoc feudum nihil commune habet cum hærediditate, eiuſq; aditione, ut dicit *Roſental. ibidem,* quæ doctrina *Roſental.* nõ reſtringitur ad feudum ex pacto, & prouidentia ſimplex, ſed dicit in alijs autem feudis, quæ citra hæreditatem cõſequi, & rectè poſſidere poteſt vaſſallus, per dictam cõmunem doctrinam, vt dicamus à tempore adeptæ poſſeſſionis, curſum huius temporis currere, ſiuè hæreditatẽ adiuerit, ſiuè non, &c. hæc *Roſental.* ergo cum feudum mixtum, & ſic ex pacto, & prouidentia, & hæreditarium poſſit hęres habere, & hæreditatem ſpernere, ſequitur, quod hęc doctrina *Roſental.* in hoc locum habeat.

14 Quod ſecundum caput conſiderari poteſt, dixi, in feudo mixto, nempè hęreditario, & ex pacto, & prouidentia, quod quale ſit, *Thom. de Marin. d. loco tit. de feudo mixto,* vel conſiderati
15 poteſt etiam in feudo ex pacto, ſed habente vim hereditarij, quod quale ſit, *Thom. de Marin. d. tractatu tit. de feud. habente vim feud. hæreditarij.* in quo heres ad finem, vt in eo ſuccedat, poteſt hęreditatem defuncti repudiare, ſed teneatur eſſe heres primi acquiſitoris, & eius diſpoſita adimplere, & hoc caſu videtur habere vim hereditarij.

Ego verò dicerem, quod in hoc feu-
16 do mixto, vel habente uim hæreditarij, annus curreret nõ ſolum à die adeptæ poſſeſſionis, ſed etiam à die ſcientię mortis ultimi decedẽtis, quod probo, nam ad finem, ut quis ſuccedat in hoc feudo, debet habere qualitatem impoſitã in primã conceſſione, ut quia ſit primogenitus: uel agnatus, uel de ſanguine, uel de familia, uel heres, uel maſculus primi acquirentis, de quo feudo mixto *Andr. de Iſern. in cap. 1. qui ſucceſſor. teneant, & in cap. 1. §. quid ergo de inueſt. de re alien. fact.* cœteriq; DD. quos allegat *Mozz. de diuiſ. feud. num. 45. & 65.* & tunc, quia uaſſallus ſcit mortem ultimi morientis, & ſibi competere ius ad ſuccedendum, meritò à die mortis, eiuſq; ſcientiæ currere debet tempus ad petendam inueſtiturã,

tunc

Digitized by Google

tunc enim concurrit ſcientia mortis,& qualitatis rei feudalis, quæ ſufficiunt in feudo, quod non eſt hæreditarium ſimplex,& hùc conferas quæ dicemus de feudo ex pacto; hanc ſententiam tenere videtur *Syluan. de feud. recognit. q. 79. num. 30.* & ego in ſequenti dicam latius.

De quo feudo mixto latè differunt
17 *Guerin. Piſon. Soaccius in prælud. feud. cap. 46. num. 7. Herman.Vult. lib. 1. cap. 8. num. 30. Ioan.Borcholten de feud. cap. 4. Carol. à Khirchberg. in præallegato diſcurſu de feudo ex pacto, & prouidentia cap. 3. num. 73. & ſeq. Piſtor. lib. 1. quæſt. 1. nu. 96. Ioan. Iacob. Plebſt diſput. feudal. 1. theſi 62.* & alio vocabulo dicitur feudum qualificatum, *Nicol. Euerardus conſ. 50. num. 3. vol.2.* & alij appellant hereditarium ſecundũ quid, *Euerard. d. loco num. 33. Henric. Caniſius in diſput. de vniuerſa feud. materia theſi 4. in gloſell. num. 2. excuſſa Ingolſtadij de anno 1607.* & alij vocant feudum impropriè hæreditarium, *Io. Iacob. Plebſt diſput. feudal. 1. theſi 62.*

ARGVMENTVM.

Succeſſori in feudo ex pacto, & prouidẽtia, à quo die tempus petendæ inueſtituræ labi debeat, mortis, vel die aditionis, dubitatur, & à die mortis, nonnulli admiſerunt, quæ intellige, & à die ſcientiæ mortis, cæterorumq; concurrentium. Et quid hæreditate iacente. Alij à die, quo ſucceſſor gerit ſe pro hærede. Alij à die adeptæ poſſeſſionis feudi. Comprobantur, & cõcordantur diſcordantiũ ſententiæ, cõcluditur currere tempus à die ſcientiæ mortis, & adæptæ poſſeſſionis, niſi ex ignorantia, vel malitia.

SVMMARIVM.

1 *Succeſſor in feudo ex pacto, & prouidentia debet ſoluere releuium.*

2 *Succeſſori in feudo ex pacto, & prouidentia à quo die currit tempus ad petendam inueſtituram, intellige de feudo ex pacto ſimplici.*

3 *Succeſſor in feudo ex pacto, & prouidentia ſimplici currit tempus à die mortis, & de ratione ibidem.*

4 *Tempus petendæ inueſtituræ in feudo ex pacto, & prouidentia currit ſuccedenti à die ſcientiæ mortis vaſſalli, & ſcientiæ habilitatis ad ſuccedendum in illo, & num. 7. & 8.*

5 *Tempus aditæ hereditatis non eſt expectandus in feudo ex pacto, & prouidẽtia ad finem vt currat ſuccedenti.*

6 *Succedens in feudo ex pacto debet hæres eſſe primi acquirentis.*

8 *Tempus petendæ inueſtituræ currit etiam hæreditate iacente, quando ſucceſſor poteſt habere feudum, citrà nomen hæredis.*

9 *Tempus petendæ inueſtituræ currit ſuccedenti in feudo ex pacto à die, quo ſucceſſor gerit ſe pro hærede (ſecundum aliorum ſententiam) reſpectu illius feudi.*

10 *Tempus petendæ inueſtituræ in feudo ex pacto, ſecundum aliorum ſententiam, currit ſucceſſori à die, quo illius poſſeſſionem adeptus eſt, nulla habita ratione de hæreditate, & num. 11.*

11 *Opinio Roſental. cadit ſub opinione Præpoſiti, Frecc. & aliorum.*

12 *Opinio Ludolph. Scrader. Herman. Vult. & aliorum, cadit ſub opinione Frecciæ.*

13 *Vaſſallo differenti malitiosè in feudo ex pacto ſuccedere, currit tempus a die mortis, vel ſi fingat mortem neſcire.*

14 *Vaſſallus ignorans qualitatem ſibi competere ad ſuccedendum in feudo ex pacto, & prouidentia, excuſatur à lapſu temporis.*

15 *Ignorantia facti, non autem iuris excuſat vaſſallum in feudo ex pacto, ob lapſum temporis.*

QVAE-

QVÆSTIO XXX.

1 LAtè (vt credo) ſupra p.4.q.21. egi, an ſucceſſor in feudo ex pacto, & prouidentia ſimplici, teneatur ſoluere releuium ob mortem vltimi poſſeſſoris, ibique per multas aſſignauimus rationes pro negatiua ſententia, licet poſtea prò affirmatiua concluſum extiterit, *ex authoritate Frecc. de ſubfeud. Baron. lib. 3. tit. de different. feud. ex pacto, & prouidentia,*
2 *& hæreditario differ. 29.* reſtabat tantũ videre, à quo die annus ad petendam inueſtituram currebat, ad euitandum duplicati releuij ſolutionem, pròut in dicta queſtione annui, an à die mortis feudatarij, vel à die aditæ hereditatis, pròut in feudo hereditario diximus.

Et licet in pręcedẽti queſtione plura de feudo ex pacto, & prouidentia hereditario, quod mixtum dicitur, & in feudo ex pacto, & prouidẽtia, quod vim hereditarij habet diximus, tamen hic quero de feudo ipſo ex pacto, & prouidentia ſimplici, in qua queſtione diuerſas reperio DD. ſententias.

Alia eſt opinio eorum, qui ſentie-
3 runt, vt ſucceſſor in feudo ex pacto, & prouidentia, teneatur petere inueſtituram à die mortis, quam ſic ſimpliciter tenuit *Frecc. lib. 3. de different. feud. hæreditar. & ex pacto, & prouidentia d. diff. 29. allegat ad hoc tex. in cap. 1. quo temp. miles,* quaſi quòd eius ſententię ratio ſit, quia ab eo die incipit currere, & competere ius ad ſuccedendum in dicto feudo, dum eo tempore ſuccedens dicitur habere qualitates habilitantes ſuccedentem ad feudum ex pacto, vt dixi in pręcedenti queſtione, & hic inferius dicam.

Sed hęc Frecc. doctrina non eſt in-
4 telligenda ſic ſimpliciter, quia repugnat terminis ſupra relatis, nempe quod ad finem vt currat tempus ad petendam inueſtituram, requirantur illa tria copulatiuè, nempè ſcientia mortis feudalis qualitatis, & feudũ ad ſe pertinere, ideoq; eſt intelligenda, vt tempus currat à die ſcientiæ mortis vaſſalli, reique feudalis naturę, ideſt vt ſciat ſe habere qualitatem, & habilitatem ad ſuccedendum ob mortem, prout vltra quæ ſupra dixi, videtur tenere etiam *Laurent. Syluan. de feud. recognit. q. 79. num. 3. in princip.* dicens
5 non eſſe expectandum tempus aditæ hereditatis, cum hoc caſu in feudo ex pacto, & prouidentia, quis non cogatur eſſe heres vltimi decedẽtis, vt poſſit habere feudum ſpreta hereditate, ſed ſufficere, vt ſit heres feudalis, & ſic vt habeat qualitatem habilitantẽ ad ſuccedendum, quam in prima conceſſione Vaſſallus, & Dominus impoſuerunt, hanc ſententiam tenere videtur *Bald.* licet ſibi parum conſtans, *conſ. 361. nu. 3. vol. 3.* dicens, quod quan-
6 do adgnatus ſuccedit in feudo, repudiata hereditate, quod eſt in feudo ex pacto, & prouidentia, tunc quia ſufficit vt ſit heres feudalis, & ſic primi
7 acquirentis, ideo tempus ad petendam inueſtituram currit à die ſcientiæ, & potentiæ, quod verbum potentiæ intelligitur, ideſt quando vaſſallus poteſt ſuccedere ad feudum, quod propriè eſt, poſt mortem, quia tunc ei incipit competere ius ad ſuccedendum, & ſic potentiam, quam opinionem ſequitur *Roland. à Vall. conſ. 40. num. 11. lib. 3.* dicens, vt à die ſcientiæ, & potentiæ currat, quam ſententiam etiam videtur tenere *Afflict. in d. cap. 1. num. 7. circa medium, verſ. ſolutio, de capitul.*
8 *Corrad.* dicens, quod quando ſucceſſor poteſt habere feudum citra nomen heredis, vt puta adgnatus, (vt eſt in feudo ex pacto, & prouidentia) & non vt heres, tunc ſibi currit tempus ad petendam inueſtituram, etiam hereditate iacente, quia hereditas iacẽs nullum

ſum dat impedimentum, quin inueſtituræ tempus non labatur, ex quo eſt feudum extra hereditatem, & ſic ex pacto, ergo dum non eſt neceſſe, quod expectetur hereditatis aditio, ſequitur quod à die mortis, eiuſque ſcientiæ currere debet, *iuxta tex. in cap. 1. quo temp. miles, & de capit. Corrad.* quæ iura allegata ſunt tam à *Frecc.* quã *à Syluan. & ab Aſflict.* quorum dicta ſi ſecundum iura, quæ allegant, volumus intelligere, explorati iuris eſt tempus currere à die mortis vltimi poſſidentis.

Alia fuit opinio eorum, qui dixerũt
9 quatenus feudum tranſiret in ſucceſſorem, non vt heredem, tunc annus petendæ inueſtituræ currere à die, quo ſucceſſor gerit ſe pro vaſſallo reſpectu huius feudi, hanc ſententiã poſt *Bald.* renuit *Præpoſit. in d. cap. 1. num. 4. quæ fuit prima cauſa benefic. amittend. verſ. ſolutio, & eã ſequutus eſt Ludolph. Schrader. de feud. par. 6. cap. 2. nu. 18. quam Ludolph. Schrader. ſententiam approbat Herman. Vult. de feud. lib. 1. nu. 79.*

Tertiam denique ſententiam protu-
10 lit, mediam inter extremas *Henrich à Roſental. de feud. cap. 6. concluſ. 48. nu. 7.* dicens in feudo, quòd vaſſallus habere poteſt extra hereditatem, illudq; poſſidere, prædictam communem doctrinam de feudo hæreditario, nempè vt à die hereditatis aditę currat tempus, non procedere in illo, ſed tempus currere a die adeptæ poſſeſſionis, ſiuè vaſſallus hereditatem adierit, ſiuè non, & dat rationem, quia tale feudum nihil commune habet, cum feudo hęreditario, *ità Gothofred. Ant. diſput. feudal. 8. theſi 4. ſub lit. C. & H. tit. de renouation. inueſtituræ.*

Sed hęc ſententia, prima fronte vi-
11 detur non eſſe recipiendam, cum ſit authoritate deſtituta, quicquid dixerit *Roſental. ibi ſub gloſell. lit. F.* tum etiã quia videtur illa, potiùs hereditario feudo tribuẽda, niſi fortè probabimus hanc etiam cadere ſub opinione *Præpoſit. Frecc. & aliorum*, ſupra allegatorum, quod probo, quia quando vaſſallus capit, & adipiſcitur poſſeſſionẽ huiuſmodi feudi, neceſſe eſt vt ſciat mortem predeceſſoris, & vt ſciat qualitatẽ feudi eſſe eiuſmodi, vt ad illud obtinẽdum idonea ſit eius perſona, alias non poſſet feudi poſſeſſionẽ obtinere, niſi prius de qualitatibus ad ſuccedendum habilibus in illo doceat.

Quod idem videtur dicendum de
12 opinione *Præpoſiti, Schraderi, & Vultei*, dicentium tempus currere à die, quo ſucceſſor gerit ſe pro Vaſſallo in tali feudo, tunc enim quando ſe pro Vaſſallo gerit in dicto feudo, pręſupponẽdum eſt, Vaſſallum ſcire feudi qualitatem, & habilitatem ſuę perſonę ad illud obtinendum, ſed qualitas, & habilitas ad ſuccedendum in feudo prædicto, ſiuè ad ius ad tale feudum habendum, non incipit competere ſucceſſori, niſi poſt mortem vltimi decedentis, qui feudum prædictum poſſedit, *ità poſt Bald. & Martin. Laudenſ. tenet Iacob. Aluarot. in d. cap. 1. de capitul. Corrad. & in cap. 1. quæ fuit prima cauſa benefic. amittend. Curt. de feud. par. 4. num. 56. 57. idem Martin. Laudenſ. in d. cap. 1. quo temp. miles, Menoch. conſ. 54 n. 46.*

Sed horum omnium ſententias in-
13 tellige, Primo non procedere, quando Vaſſallus malitioſè differat, vel fingat neſcire mortem, tunc enim ab eo tempore annus currit, vt docuerunt præcitati DD. præſertim *Præpoſit. Bald. Curt. Schrader. d. loco num. 17. Roſental. ibi ſub lit. F.*

Declata ſecundo hanc ſententiam,
14 vt à die mortis currat tempus, non procedere, quando vaſſallus, vel alias adgnatus vocatus per tenorem inueſtituræ, fuerit in iuſta ignorantia, vt quia ignorabat ſibi competere qualitatem habilitantem ad ſuccedendum in feudo predicto ex pacto, vt quia ignorabat ſe eſſe adgnatum, vel in gradu ſucceſſibili, hoc enim caſu non currit, niſi à die, quo ſciuerit ſibi tale ius competere, *iuxta gloſ. in cap. 1. in verbo*

annum

annum. quo temp. miles, & ſic reſpondit dit Roland. à Vall. d. conſ. 40. nu. 5 vol. 3. Iul. Clar. in §. feudum q. 49. num. 3. Vldaric. Zaſ. de feud. par. 7. nu. 2. Franc. Sonsbecc de feud. par. 11. num. 10. Ferrar. Montanar. de feud. lib. 3. verſ. 6. Matth. Vueſembec de feud. cap. 8. num. 3. & 6. glo. —— §. 1. gloſ. 2. num. 4. quam refert Iul. Clar. d. loco, Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 40.

Declara tertio, vt currat à die, quo
15 ſciuerit mortem ſui prædeceſſoris, & ſic vltimi poſſeſſoris, vtputa ſi eſſet mortuus in longinquis partibus, cum tunc ignorantia, maximè preſumenda ob longinquitatē, vt ſupra diximus ex *Afflict. deciſ. 265.* quæ omnia procedere dicas, quando ſumus in ignorantia facti, ſecus ſi eſſemus in ignorantia iuris, vt quia Vaſſallus ignoraret rem eſſe feudalem, vel eſſe feudum tale, ad quod ipſe vocatus eſſet, adeòut ignorabat poſſe ſuccedere, vel non eſſe in gradu, vel gradum non eſſe ſucceſſibilem, tunc enim, quia ignorantia eſt iuris, & craſſa, ſiuè ſupina non excuſat, quæ intelligas, vt ſupra diximus.

ARGVMENTVM.

An inueſtitura petita per procuratorem proſit Vaſſallo, quin elapſo anno, non teneatur ad releuium duplicatum, ſtante, quòd ipſe non petierit de perſona; conſiderantur contrariç ſententiæ gloſſæ. An impeditus poſſit petere inueſtituram per procuratorem. Et quid in magno Vaſſallo; Mandatum ſpeciale requiri ad petendam inueſtituram, declararur; & de procuratore idoneo. Et an, & quando Inueſtitura poſſit peti à procuratore Domini generali, vel Vicario. Et quid ſi eſſet impeditus Dominus, & Vaſſallus, vel Dominus vellet, vt de perſona vaſſallus peteret. Quid in minore, & in abſentia neceſſaria. Et quid ſi impedimentum eſſet paruo tempore duraturum.

SVMMARIVM.

1 FEudatarij in Regno noſtro ſunt permulti Principes externæ nationis.

2 Regnicolæ noſtri in magno numero militant pro Rege noſtro, in Belgio, apud Inſubres, apud Imperium, & contra Mauros.

3 Inueſtitura an poſſit peti per procuratorē, affirmatur à legitimè impedito num. 5. 6. & 7.

4 Accurſ. ſibi contrarius videtur circa validitatem inueſtituræ petitæ per procuratorem.

5 Inueſtituræ negotium poteſt per procuratorem expediri, & num. 6.

7 Petens inueſtituram dicitur actor.

8 Procurator mitti poteſt, vbi de annali præſcriptione agitur.

9 Inueſtiturà per magnum Principem petenda, debet peti per eius procuratorem.

10 Cõſultatio inueſtituræ Regni Neapolitani, petitæ per procuratorem refertur.

11 Procurator debet habere mandatum ſpeciale ad petendam inueſtituram, non autem generale.

12 Mandatum in petenda inueſtitura debet eſſe ſpecificè prolatum, non autem præſumitur ex diuturnitate temporis, ſecũdum vnam ſententiam DD.

13 Mandatum præſumitur, & omnia geſta præſumuntur, ex pacientia aduerſarij, et longa poſſeſſione inueſtiti.

14 Procurator ad petendam inueſtituram debet eſſe idoneus, & ſi non eſſet idoneus adhuc vaſſallus excuſatur.

15 Inueſtitura debet peti à procuratore Domini, vel Vicario à Domino relicto, & ſic à Regia Camera in Regno noſtro.

16 Procuratorem ad petendam inueſtituram non cogitur mictere vaſſallus, ſi impedimentum equè impediat Dominum, ac Vaſſallum.

17 Inueſtitura non poteſt peti à procuratore, quando Dominus vellet, vt de perſona vaſſallus peteret, niſi iuſtè impeditus.

18 *Ba-*

Digitized by Google

18 *Balius datur à Rege in Regno noſtro pupillis feudatarijs circa feudorum administrationem.*
19 *Inueſtitura debet peti per Balium nomine pupilli.*
20 *Prodigus debet petere inueſtituram per eius curatorem.*
21 *Vaſſallus legitimè impeditus, mittere procuratorem adhuc excuſatur à lapſu temporis.*
22 *Impeditus paruo tempore, non debet mittere procuratorem.*
23 *Impedimenta iuſta, quæ ſint remiſſiuè.*

QVÆSTIO XXXI.

ET iam intra annum, & diem, vel menſē, dicit tex. quod vaſſallus ſi non petierit fidelitatem, omniaque neceſſaria pollicitus non fuerit, priuetur feudo de iure communi, & de iure Regni noſtri ſoluet duplicatum releuium, vt ſupra diximus, quæro an indiſtinctè vaſſallus hæc omnia facere de perſona teneatur, ad finem euitandi duplicati releuij pœnam, vel ſi iuſto impedimēto, vt quia abſens, prout ſunt multi
1 feudatarij in hoc Regno, qui ſunt externæ nationis, immò magni Domini,
2 vel ex noſtris Baronibus, qui in bello aſſiſtendo de perſona in Regali ſeruitio, quorum infinitus eſt numerus noſtrorum Regnicolarum, tum feudatariorum, tum paganorum, qui Regi noſtro Inuictiſſimo ſeruiunt, in Belgio, Mediolani, apud Imperium, & contra Mauros in Hiſpanijs, & in Braſſili, vt dixi, vel aſſiſtunt in Curia Regis, vel alijs iuſtis de cauſis præpediti, mittitur procuratorem ad petendam inueſtituram, vel ſaltem relicto in Regno procuratore, ab illo petitur inueſtitura in Regno, an hoc caſu inueſtitura
3 petita, & fidelitas excuſet principalem vaſſallum, quin releuium duplicatum ſoluere non cogatur, elapſo anni ſpatio.

Et ſuppoſito, impedimentum eſſe
4 legitimum in hoc articulo, contraria ſibi videtur *gloſ. in cap. 1. quo temp. miles, in verbo abſentia,* quæ gloſ. in prima eius parte videtur dicere, quòd poteſt per procuratorem petere inueſtiturā, ſi principalis vaſſallus iuſtè fuerit impeditus; Deindè paulò inferius ſubdit in hæc ferè verba, *vel forte iuſta cauſa impeditus, nec tenetur mittere procuratorē,* & ſic ſecūdum Afflict. videtur ſic contrariari, quam gloſ. contrarietatem videtur concordare *Afflict. in d. cap. 1. num. 21.* de qua gloſ. ſententia conſultò omicto diſputare, ſed veritas eſt, vt
5 legitimè impeditus poſſit per procuratorem inueſtiturā petere, vel per al ū, *vt poſt Andr. de Iſern. in d. cap. ſancimus, ibi tenet Aluarot. Præpoſit. Afflict. & Raynald. in cap. imperialem, §. præterea ducatus, num. 21. de probib. feud. alienat. per Frideric. Petr. Nicol. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 60.*

6 Quorum ſententiæ fundamenta sūt, Primo *tex. in d. cap. 1. §. ſed certum, per quos fiat inueſtit.* dum in illa verba tex. præſumpar, *nam & poteſt, & hoc negociū per alium, vt per procuratorem expediri.*
7 Secundo, quia petens inueſtituram, actor eſt *Afflict. in d. cap. 1. num. 21. & ibi Andr. de Iſern. arg. tex. in l. licet de probation.* & actor impeditus tenetur mittere procuratorem, præſertim quādo ſumus in cauſis non tam arduis, prò ut petitio inueſtituræ, *Bartol. Alex. & Iaſ. in l. 1. §. 1. ff. quis caution. Abb. in cap. 1. & 2. de procurator. Decius in cap.*
8 *ex parte il primo, de appellat.* Tertio demum, quia petitio inueſtituræ annali ſpatio præſcribitur, *cap. 1. quo temp. miles, cap. 1. §. fin. de probib. feud. alienat. per Frideric.* & ſemper, quod de præſcriptione tollenda, vel inducenda tractatur, poteſt procuratorem quis mittere, *l. 1. & ibi Bartol. ff. de diuerſ temp. præſcript. l. ſed & ſi per prætorem*

S. 1.

§. 1. *ex quib. cauſ. maiores*, ex quibus iã deductum vides, quod procurator poteſt petere inueſtituram regulariter, & petita ab eo, legitima dicitur, indeq; eſt, quod à pœna excuſet ſuum principalem.

Quam concluſionem declara tantò
9 fortiùs procedere, vt ſi inueſtitura eſſet petenda per aliquem magnum Principem, qui ob regimen populorũ, quibus præeſt, non poteſt diſcedere ab illis, & de perſona venire ad petendum inueſtituram, quia poteſt petere per procuratorem, illumq; mictere ad petendum, prout videmus in inueſtitura Regni Neapolitani petenda à Summo Pontifice, ob inueſtituram Regni Neapolitani, in cuius dominij recognitionem quolibet anno ſoluit Inuictiſſimus Rex noſter tributũ Sum. Pont. prout de illo meminit *D. Franc. de Paz Balboa* meritiſſimus in M. C. V. criminum Iudex, & in Hiſpanijs Conſultor Sanctæ Inquiſitionis, in ſuo perilluſtri *tract. de Monarch. Regum par. 3. q. 2. num.* 115. & 116. quem ad pennam vidi iam iam imprimendum, ad quam petendam Rex noſter Inuictiſſimus ſemper mictit procuratorem ad Sedem Apoſtolicam, quinimmo etiam poſt tempus petita excuſat, vt conſultum, & obtentum refert *Io. Franc. de*
10 *Ponte deciſ. 1. Collateralis conſ. Neap. per totam.*

Declara ſecundo, vt non ſufficiat
11 mandatum generale ad petendam inueſtituram, ſed debet conſtare de mandato ſpeciali ad illam petendam, *ita ex cap. 1. §. vtrum, tenet Iacobin. in verbo qui quidem inueſtiti, num. 10. gloſ. —— tit. 1. §. 49. Petr. Nicol. Mozz. de feud. ſubſtantial. nu. 6. late Menoch. conſ. 1. num. 78. vol. 1. Petrus Gudelinus ex Hannonia de iure feudorum cap. 8. n. 5.*

Declara tertio, adeo requiri ſpecia-
12 le mandatum ſpecificè, & verè prolatum, vt nec ex temporis diuturnitate, illud præſumatur, prout ſecundum veriorem ſententiam affirmat *Menoch. d. conſ. 1. num. 79.* longum ad hoc ſcribens DD. Catalogum, hanc firmantium ſententiam, & ibi cõttariã, eiuſq; ſequaces refert ſententiam.

Limitat autem hanc tertiam decla-
13 rationem, idem *Menoch. d. loco nu. 81.* vt præſumantur omnia ſollemniter geſta, & ſic mandatum interceſſiſſe, quãdo patientia aduerſarij, & longa quaſi poſſeſſio inueſtiti intercedit, *ita Georgius Natta conſ. 562. num. 13. vol. 3.*

Declara quarto, tunc procedere vt
14 ualeat procurator petere inueſtiturã, ſi talis procurator idoneus fuerit prò petẽda inueſtitura, adeo q ſi idoneus non eſſet, utiq; nõ excuſatur ipſe Vaſſallus principalis conſtituens, ex traditis per *Bartol. in l. idemq; ff. pro ſocio, Felin. in cap. cum R. Canonicus de offic. delegati.*

Declara quinto, vt licet Dominus
15 ſit abſens, tamen ſi reliquerit procuratorem, vel Vicarium, quia tunc vaſſallus neceſſe habet adire dictum procuratorem, vel vicarium, ab eoq; inueſtituram petere, pròut in Regno noſtro Vicerex, ſiuè Regia Camera Sum. quæ gerit officium procuratoris Cæſaris, de quo *Frecc. de ſubfeud. in princip.* hoc enim caſu ſufficit petere inueſtituram ab ipſo procuratore, *ita Anton. Capyc. in inueſt. feudal. in verbo feudorũ inueſtitura col. 2. §. ſi verò reliquiſſet, Nicol. Mozz. de ſubſtantial. feud. num. 45. verſ. quinto exprimit, Laurentius Syluan. de feud. recognit. q. 73.*

Ex Vltramontanis hanc ſequuti ſunt ſententiam, *Io. Raynald. in c. 1. §. præterea ſi quis, de probib. feud. alienat. per Frideric. Iacobin. in verbo qui quidem inueſtiti num. 54. Franc. Sonsbecc. de feud. par. 11. num. 8. Matth. Vueſembec de feud. cap. 8. num. 3. verſ. nec hoc caſu, Io. Scheneid. de feud par. 5. nu. 39. Chaſſen. in conſuet. Burgund. rub. 3. §. 1. in verbo ou ale perſonne, Ludolph Schrader. de feud. par. 6. cap. 2. num. 40. verſ. ſecundo hoc eſt accipiendum, Herm. Vult. de feud. cap. 7. num. 74. verſ. quod ſi tamen, Roſental. de*

de feud. cap. 6. concluſ. 50. tit. quib. mod.
feud. acquir. num. 7.

Declara ſexto, vt procurator non
16 poſſit micti ad petendam inueſtiturã,
quando impedimentum æquè impedi-
ret Vaſſallũ, & æquè Dñum, vt alter ad
alterũ non valeat accedere, & ad Do-
minum non ſit tutus acceſſus ex aliqua
cauſa, *vt per Bald. in cap. 1. §. ſententia*
quoque de pace Conſtant. Alex. in l. recu-
ſare, §. fin. ff. ad Trebell.

Declara ſeptimo, vt non poſſit peti
17 inueſtitura per procuratorem, quan-
do Dominus vellet vt peteretur de
perſona, adeout Vaſſallum, eiuſque
perſonã elegerit, & requiſierit ad pe-
tendam inueſtituram, *ita Iacobin. de*
Sancto Georgio in verbo qui quidem inue-
ſtiti num. 22. Andr. de Iſern. in cap. 1. in
princip. & ibi Afflict. nu. 23. & 24. quo
temp. miles, Petr. Gudelin. loco allegando
num. 5. vbi affirmat de perſona debere
venire ad petendum, niſi iuſtum im-
pedimentum, impedierit illum acce-
dere.

Declara octauo, in Regno noſtro, in
18 quo licet alias minor ætas impediret,
quin inueſtitura petatur, vt alias dixi-
mus, tamen in hoc Regno, quia Rex
noſter prouidet minori de Balio circa
19 feuda, tunc ipſe Balius inueſtituram,
nomine pupilli tenetur petere, adeòut
ſi non petatur, tunc non excuſatur à
pœna duplicati releuij, *Io. Aloyſ. Mor-*
mil. in conſtit. poſt mortem, & nos ſupra
diximus hac ead. p. q. 21. vbi allega-
uimus etiam pereruditum Conſ. Ro-
20 uitum. Sic etiam in prodigo, vt ab
eius procuratore petenda ſit inueſti-
tura, vt ex Bammacar. ſupra diximus,
& etiam de iure communi feudorum,
per tutorem, vel curatorem, vt poſt
alios ita *Petr. Gudelin. d. loco,* quicquid
in contrarium dixerit *Bald. in l. 1. ff. de*
rerum diuiſ.

Declara nono, vt ſtante abſentia
21 vaſſalli neceſſaria, nec vaſſallus coga-
tur mictere procuratorem, & ſi ad hoc
reliquerit, & ipſe inueſtituram non
petierit, adhuc elapſo tempore, non
eſt moleſtandus pœna duplicati rele-
uij, *ita ex gloſ. in d. cap. 1. in verbo abſen-*
tia tenet ibi Andr. de Iſern. num. 10. verſ.
iſta abſentia, Aluarot. num. 1. & 13. Affl.
num. 38. Præpoſit. nu. 8. Petr. Rauen. n. 15.
Roſental. d. loco num. 5.

Declara tandem, vt ſi impedimen-
22 tum eſſet, paruo tempore, duraturum,
tunc per procuratorem inueſtitura
peti non debet, *Afflict. in cap. 1. nu. 22.*
quo temp. miles. Et deniq; ad hanc quę-
23 ſtionem veniret diſcutiendum, quænã
eſſẽt iuſta impedimẽta, ob quę vaſſal-
lus inueſtituram petere nõ cogeretur,
de quibus impedimentorum generi-
bus latè *per DD. & per Innoc. in cap. quæ-*
relam extra de procuratoribus, Abb. in c.
dilecti de dolo, & cõtumac. vbi cæteri DD.
Bald. cæteriq; in l. 2. §. ſi quis in iudicio,
ff. ſi quis caution. Specul. tit. de procurator.
§. 2. in fine.

ARGVMENTVM.

Vaſſallus ſuccedens in feudo, & præſen-
tans liſtã introituum feudalium defe-
ctiuam, tacitis, ſiuè ſubtractis aliqui-
bus corporibus, quæ ſi detegantur
deinde, an vaſſallus ſit puniendus, & in
quo pœnę genere, proponitur. De mo-
do præſentandi liſtam, duæ proponun-
tur DD. Citramontanorum, & Vltra-
montanorum ſententiæ, dicentium
nonnulli toto feudo priuandum Vaſ-
ſallum, alij priuandũm parte negata,
& quomodo in Regno ſeruatum eſt, ex
Freccia ponitur, ſi ex fraude, vel dolo
hoc faciat vaſſallus, vel quid ſi in liſta
Baro præſentans vſus fuerit taxatiua
tantum expenditur.

SVMMARIVM.

1 *PErceptores Prouinciarum antea acce-*
debant ad loca vbi Barones moriebã-
tur intra menſem, & capiebant infor-

mationem de fructibus, ad finem taxandi releuium.

2 *Perceptores Prouinciarum hodie non accedunt ad terras Baronum mortuorum, ſed denunciant mortem Reg. Cam. ad finem prouidendi.*

3 *Morte Baronis denunciata, ſi vaſſallus non præſentat liſtam, tunc Regia Cam. committit informationem capiendam de fructibus feudi, ſecus ſi præſentat liſtã*

4 *Regia Camera ſecundum liſtam præſentatam, ſolet taxare releuium, ſed ſibi ſẽper reſeruare debet ius informationis capiende quatenus &c.*

5 *Vaſſallus præſentans liſtam defectiuam, vel falſam, an debeat puniri.*

6 *Vaſſallus negans partem feudi, an toto feudo, vel parte feudi mulctandus.*

7 *Vaſſallus negans partem feudi, debet toto feudo priuari, ſecundum aliorum ſententiam, & num. 14.*

8 *Vaſſallus alienans feudi partem ſinè conſenſu Dñi, debet totum feudum amittere*

9 *Emphiteuta alienans partem rei emphiteuticæ, nõ ſoluto laudimio, cadit à tota re.*

10 *Parte feudi negata in Regno Siciliæ, vaſſallus amittit totum feudum.*

11 *Baro præſentans liſtam defectiuam introituum, per Regiam Cam. fuit inclinatum, vt puniretur, licet poſtea nihil actum fuiſſet.*

12 *Vaſſallus negans partem feudi, videtur totam fidelitatem lædere.*

13 *Vaſſallus negans partem feudi, debet priuari parte negata tantum, ex ſententia nonnullorum, magis æquitati conſona.*

14 *Sigiſmundi, & Frecciæ ſententiæ referũtur contra Baronem præſentantem liſtam introituum defectiuam.*

15 *Vaſſallus præſentans liſtam introituum defectiuam, ratione periurij, debet amittere totum feudum.*

16 *Pœna præſentantis liſtam defectiuam, & ſic caducitas, in Regno noſtro remiſſa eſt*

17 *Vaſſallus præſentans liſtam defectiuam, & pertinax in illa, ſi detegatur defectus, punitur pœna iuris communis, ſecus ſi vult emendare,*

18 *Vaſſallus præſentans liſtam cum clauſula tantum, ſi erit defectiua adhuc punitur.*

19 *Taxatiua tantum non debet poni in liſtis introituum præſentatis Reg. Cam. ſed alia clauſula, ſaluis &c.*

QVÆSTIO XXXII.

Tenentur hodie feudatarij ſuccedẽtes in feudo ob mortẽ patris, vel alterius cui ſuccedunt, petere (vt dixi) inueſtituram, & releuium ſoluere, & pro eo medietatem fructuum, verùm
1 quia, fiſcus primò accedere faciebat Perceptores Prouinciarũ ad loca, vbi feudatarius erat mortuus infrà menſẽ, vel antea, prout Regia Camera eis imponebat, & informationem capiebant de fructibus, ad finem vt in ſolutione releuij vera fructuum notitia haberetur, & hoc mediante ſalario, *vt in prag. 2. cap. 5. ſub tit. de offic. procurat. Cæſar.*
2 quę deinde fuit correcta per aliam *pragm. ſub eod. tit. 54. in ordine incip. neceſſarium etiam duximus*, per quam fuit ſtatutum, vt Perceptores non accedãt ad capiendam informationem prædictam, ne diſtrahãtur ab eorum officijs,
3 ſed quòd mortem Baronis denuncient Regię Camerę, ad finem prouidendi de informatione capienda, & hoc quando vaſſallus non præſentat liſtam, & denunciat mortem, ſed quãdo pręſentat liſtam, prout ſtat etiam ordinatum ad finem releuandi fiſcum ab onere probandi, debet illam præſentare omnium introituum veram, & realem, cũ iuramento, prout dicit *Freccia author.*
4 *3. nu. 36.* ſecundum quam Regia Camera ſolet taxare releuij quãtitatem, verùm ſemper ſibi reſeruare ſolet ius capiendi informationem, ſi vel nè omnes introitus ſunt in liſta prædicta enu-
5 merati. Quęro quid ſi capiatur informatio, & reperiantur aliquos introitus eſſe ſubtractos in dicta liſta, & non ex-

expreſſos, adeòut illam reddant non veram, nec realem, an vaſſallus ſit puniendus, & quonam pœnæ genere.

Et quidem vides, quod in hoc caſu
6 feudum non negatur in toto, ſed in parte, vt quia partem tacuit, vel non omnia membra feudalia expreſſerit. Et in hoc caſu an vaſſallus negãs partem feudi ſit puniendus, & quomodo, reperio duas DD. ſententias. Alij dixerunt eſſe priuãdum toto feudo. Alij tantum parte negata eſſe priuandum affirmarunt.

Dixerunt nonnulli feudatarium ne-
7 gantem partem feudi, toto feudo eſſe priuandum, *pròut fuit Petr. de Ceruotis in cap. vaſſallus ſi feudum, ſi de feud. defunct.* & toto feudo priuandum eſſe illum, qui feudi partem, vel totum inficiauerit, *dixerunt Curt. de feud. par. 4. nu. 41. ex tex. in d. cap. ſi vaſſallus, Iul. Clar. in §. feudum q. 50. verſ. vndecimo, Vldaric. Zaſ. de feud. par. 10 n. 51. Franc. Sonsbecc. de feud. par. 12. nu. 63. Ferrar. Montanar. in vſus feud. p. 4. c. 1. col. 3.* tradit *Bammacar.* licet ab ea diſcedat *in d. c. vaſſallus ſi feudum num. 5. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 91. nu. 82. Iacob. Monoch. lib. 3. præſumpt. 91. num. 83.*

Et in alienante feudi partem ſine
8 aſſenſu Regis, vt totum amittat, *poſt Petr. de Ceruot. d. loco ſequitur Bald. in c. 1. §. 1. in princip. qualiter olim feud. poter. alien. & Martin. Laudenſ. in d. cap. 1. in princip. §. 1. num. 11. Iul. Clar. d. §. feudum q. 31. nu. 7. lib. 3. ſentent.* qui de rigore iuris hanc ſententiam ſubſtineri poſſe putat.

Et in emphiteuſi vt alienata perte,
9 & non ſoluto laud.mio, emphiteuſis, tota cadat in commiſſum, conſuluerũt *Io. Cephal. d. conſ. 139. vol. 1. Roland. à Vall. conſ. 17. vol. 2.* & latè de veritate huius ſententiæ *Henrich. à Roſental. de feud. cap. 9. concl. 1. num. 1. & 2.* & propriè diſtinguit in *gloſſ. F.* Et in Regno
10 Siciliæ dicit *Ioan. Blanc. in epit. feud. tit. quib. mod. feud. amitt. fol. 18.* ratione partis negatæ totum feudum amitti, refert *Frecc. d. author. 13. nu. 36. circa medium.*

Et in caſu propoſito de porrigente
11 liſtam non integram ac defectiuam, *tradit Loffred. in parafraſ. ad c. ſancimus, verſ. puta Dominus, tit. quid ſit inueſtitura,* & dicit, 9 contra Baronem fuit ponderatum, & inclinatum in Regia Camera, licet poſtea non fuiſſet diſcuſsũ, quia fiſcus non inſtetit, pròut etiam refert *Frecc. d. num. 36. Loffred. d. loco.*
12 Et hanc ſententiam illa potiſſimum fundãt ratione, quia negans feudi partem, videtur debet lędere totam fidelitatem inſolidum, *Roſental. de feud. cap. 10. concl. 32. num. 8.*

Alij exiſtimarunt, negata feudi par-
14 te, priuari vaſſallum eadem parte negata, non autem toto feudo, pœnam enim exiſtimarunt eſſe correſpondentem delicto, prout fuerunt ex Citramontanis, *Accurſ. in d. cap. vaſſallus ſi feudum, in verbo ſcientia, vbi Bald. nu. 3. Præpoſit. num. 1. in fine, Aluarot. num. 2. Mozz. de feud. tit. de amiſſio. feudi n. 74. verſ. intellige, & declara, Iul. Clar. in §. feudum q. 59. articulo ſed quid, Iacob. de Beluiſ. in c. vaſſallus ſi feudum, vbi Martin. Laudenſ. nu. 9. & Petrus de Rauenna.* Ex Regnicolis noſtris *Nicol. de Neap. in d. cap. vaſſallus ſi feudum, vbi Andreas de Iſern. num. 1. Afflict. num. 11. Ant. Capyc. in inueſt. feud. in verbo feuda amittuntur col. 40. caſu 40. limit. 2. Paris de Puteo de reintegr. feud. cap. 52. num. 5. 6. 7. & 8. Nicol. Intrigliol. de feud. cent. 1. q. 92 nu. 83. Bammacar. in d. cap. vaſſallus n. 4. Frecc. d. author. 3. nu. 36.*

Ex Vltramontanis eandem ſequuti ſunt ſententiam *Friderich. Schench in d. cap. vaſſallus ſi feudum num. 8. & 9. Iacob. Cuiacius de feud. lib. 4. tit. 5. Ioannes Ferrar. Montanar. lib. 4. de feud. cap. 1. verſ. vndecimo quandocumque vaſſallus, gloſ. —— tit. 1. §. 30. num. 6. Ludolph. Schrader. de feud. par. 9. cap. 6. num. 51. verſ. nono ſi vaſſallus, Ioannes Scheneid de feud. par. 8. cap. 1. num. 46. Roſental. de feud. cap. x. concl. 32. num. 8. ſub tit. de*

Google

cauſ. ex quib. feud. amiſt. pœna enim
crimini debet eſſe proportionabilis, *l.
ſancimus,C.de pœnis,* & ideo dum in par-
te deliquit, partem amiĉtere debet, &
hac ratione concludunt *Iſern. Bald. Al-
uarot. Præpoſit.etiam Bammacar. locis an-
tecitatis*, nec pœna deliĉtum debet ex-
cedere, *l. reſcriptum, & l. hæres, qui taci-
tam, ff. de his quib. vt indign. Roſental. de
feud. cap. 9. concl. 1. num. 2. tit. de fine
effect. ſeruitij feudalis*. Et hanc eſſe ſe-
quendam ſententiam teſtantur omnes
præfati DD. tamquam, quę ſit æquita-
tis magis conſona, & communis. Ex
quibus cum hic feudatarius tantũ par-
tem introituum negauerit, ſiuè occul-
tauerit, ergò idem videtur dicendum
partem tantum introituum debere
amiĉtere.

14 *Sigiſmund. Loffred. in ſua paraſr. feu-
dal. tit. quid ſit inueſtitura cap. 1. in verſ.
teſtibus, ibi, puta Dominum*, dicit, quod
hic caſus euenit in Regia Camera; nã
Baro in liſta pręſentata prò releuio nõ
expreſſit omnia mẽbra feudalia, & di-
cit, quod doĉtrina Iſern. fuit ponde-
rata contra Baronem, quem *Iſern in d.
cap. 1. inueſtit. teſtib. quid ſit inueſtitura*,
inuenire non potui, de hac etiam quæ-
ſtione dicit Marin. Frecc. nec quid cõ-
15 cludit. Tamen in eam videtur incli-
nare ſententiam, vt ratione periurij,
quia liſta præſentatur cum iuramento,
vt ibi dicit Frecc. & ratione contemp-
tus Domini, licet ſit in parte feudi, tũc
totum vacare dicitur, *ex doctrina Iaco-
bini, Guid. Pap. & aliorum ibi allegatorũ*.
Et quidem valdè dubitare mihi vide-
16 tur Frecc. niſi quod ipſe num. 37. dicit
quod iſtæ pœnę circa caducitatẽ feu-
di, ob ſeruitium non præſtitum, vel di-
minutè præſtitum, & ob inueſtituram
minus ſollemnem petitam, remiſſæ sũt,
vt alias diximus hac ead. par. q. 1.

Verùm ſubdit Frecc. quod cautius
17 Iudex inquirere debet ſi vaſſallus hoc
fecit ex fraude, vel dolo; & ſi dolo, vel
fraude deteĉta vaſſallus non ſit promp-
tus emendari, nempè ſoluere integrũ
releuium, imò ſi perſiſtiſſet in ſuo do-
lo, & fraude, tunc certè puniendus eſ-
ſet de iure communi, quia in tantũ Re-
ges noſtris has pœnas remiſerunt, in
quantum vaſſallus acceptare vult, ſed
ſi contumax, & renitens fuerit in ac-
ceptando talem gratiam, & remiſſionẽ
factam à Regibus, tunc, vt ſupra dixi
q. 18. hac par. punitur pœna de iure
communi, nempè amiſſionis illorum
introituum, non expreſſorum in liſta.

Quòd ſi Vaſſallus admiĉti vellet ad
emendationem, certè non poteſt pu-
niri, quia ceſſat ratio ſupradiĉta, perſi-
18 ſtentię, & perfidiæ, niſi tamen Vaſſal-
lus in liſta fuiſſet uſus taxatiua tãtum,
quia per hãc taxatiuam excluditur ab
omni emendatione, iuxta doĉtrinam
*Iſern. in d. cap. 1. num. 14. quid ſit inue-
ſtit. vbi ait Iſern.* quòd quando Vaſſal-
lus in inſtrumento enumerauit condi-
tiones, & paĉta, & uſus fuit taxatiua
tantum, tunc non admiĉtitur ad pro-
bandum alia, quæ doĉtrina Iſernię
credo, quod fuit ponderata in caſu
Loffredi contrà quemdam Baro-
nem pręſentantem liſtam defeĉtiuam.
19 Vndè ſint cauti, qui conficiunt has li-
ſtas, eaſq; pręſentãt, ut nũquã ad enu-
meratos introitus ſe reſtringãt, ſed sẽ-
per apponãt clauſulas p̃ſeruatiuas, ſal-
uo iure emendandi, ſalua meliori, &c.
uel ſaluo iure addendi, ſi qui alij ſunt,
uel diminuendi, & alijs &c.

Et quando uaſſallus confitens rem
feudalem, pręiudicet ſibi, & ſucceſſori-
bus ſingularibus habentibus cauſam
ab Ipſo, *poſt Bald. Ruin. Roland. Natt.
Antonium Sola*, cęteroſq; uide quæ eru-
ditè ponit *D. Ioannes Antonius Bellonus*
Patritius Taurinenſis, uir quidẽ ſtem-
mate Illuſtris, doĉtrina Illuſtrior, &
Magiſtratu Illuſtriſſimus, olim veſper-
tinis horis in Parmenſi Gymnaſio iu-
ris Ciuilis Interpres, Sereniſſimi Ducis
Sabaudiæ extraordinariorum introi-
tuum Præſes, & nunc eiuſdem in Pe-
demontano Senatu primus Pręſes *conſ.
44. num. 53. & 54.* quæ conſilia nunc

deue-

Digitized by Google

deuenere ad manus, quòd ſi prius habuiſſem, fateor me plurima ex eis potuiſſe, velut ex Oceano Iuris, haurire.

ARGVMENTVM.

Peſtis an ſit legitima cauſa, quin Vaſſallus nõ ſoluat duplicatũ releuiũ, ſi intrà tẽpus non ualuit accedere, nec procuratorem mictere ad Dominũ, uel eius Tribunal propter peſtem craſſantem, uel in loco ubi Rex, eiuſuè Tribunal, uel loco ubi Vaſſallos degit, excitatur in dubium. Memoratur peſtis in Regno Siciliæ, & legitimam præbere Vaſſallo excuſationem, ex Regnicolarum, & Vltramontanorum ſententia traditur. Et quid ſi literę intromictetentur, & tanto magis ſi peſtis eſſet magna, uel quid de parua. Et an ſit neceſſaria proteſtatio declaratur. Et quid ſi peſtis iã ceſſauerit, quando tempus currere incipiat.

SVMMARIVM.

1 *PEſtis in Regno Siciliæ de anno 1624. 1625 craſſatur.*

2 *Patritij, & plebei apponuntur cuſtodes in paſſibus, & portis Ciuitatis Neap. ad peſtem propulſandam.*

3 *Author vti Patritius Neapolitanus è ſeſſione Nidi multorum paſſum cuſtos prò peſte fuit.*

4 *Author ob exactæ cuſtodiæ laborem, & vigiliam, febri infectus iacuit cum vitæ diſcrimine.*

5 *Cuſtodes prò peſte appoſiti in hac Ciuitate ferè omnes occubuerunt.*

6 *Ducis Aluæ Proregis vigilantia, pro peſte propulſanda.*

7 *Peſtis an excuſet vaſſallum à lapſu temporis non petitæ inueſtituræ, num. 9. affirmatur.*

8 *Ciuitas Neapolis permultos alios Sanctos ſuſcepit in Patronos, & Protectores.*

10 *Peſtis in loco vaſſalli ipſum impediens, accedere ad locum Domini, excuſat illum à lapſu temporis.*

11 *Procurator ad petendam inueſtituram ex loco infecto, micti non poteſt.*

12 *Mandatum debet mictere vaſſallus, ſi charta, & literæ intromicterentur, ſi haberet idoneam perſonam in loco non ſuſpecto de peſti.*

13 *Peſtis vt excuſet, ſufficit vt commercium ſit impeditum, reiecta Ioannis Scheneid. ſententia, de vehementi, vel parua peſti.*

14 *Peſtis in loco Domini excuſat vaſſallum non valentem accedere.*

15 *Proteſtatio peſtis non eſt neceſſaria, ſiuè magna, ſiuè parua peſtis fuerit, & num. 21 & 23.*

16 *Vaſſallus timens peſtem, debet in loco tuto offerre petitionem inueſtituræ, & alia ſecundum Schrader. ſententiam.*

17 *Dictum Schraderi de oblatione à vaſſallo facienda in loco tuto, eſt potius de conſilio.*

18 *Dominus debet aſſignare locum non ſuſpectum de peſti, ad finem tollendi excuſatiores vaſſallorum.*

19 *Aſſignatio loci non ſuſpecti non nocet vaſſallo exiſtenti in loco non ſuſpecto.*

22 *Peſtis impedimentum ſemper militat, ſiuè ſit in loco vaſſalli, ſiuè Domini.*

23 *Vaſſallus adhibens omnẽ diligentiam, vt impedimentum tolleret, excuſatur.*

24 *Vaſſallus, ceſſante peſte, non excuſatur à tempore ceſſationis in antea.*

QVAESTIO XXXIII.

1 HAec quæſtio poteſt hodie practicari in Regno Siciliæ, ubi in anno 1624. & partim de anno 1625. peſtis craſſata eſt, & irrepſit, adeout Regnum illud ualdè ſit infeſtatum, quamobrem & Regnũ noſtrum magno fuit in timore, intantũ
2 ut Ciuitas noſtra Neapolis cuſtodes ad portas appoſuit, & ad paſſus Nea-

polim

polim ducentibus, qui erant Patritij,
3 & plebeij, & ego ordine quinque opti-
marum Sedilis Nidi vti patritius ex
ſeſſione illa acceſſi de die, & de nocte
ad cuſtodiendos nonnullos paſſus in
vicis Antignani, Arenellæ,& Vomeri,
necnon paſſum Caſtri S.Erami,ob quã
cuſtodiam,noctis vigiliam, & laborem
quem ſuſcepi in eundo, & redeũdo de
nocte, videndo ſi homines mihi ſubdi-
ti excubias faciebant, erant enim pluſ-
quã quatraginta cuſtodes armati om-
nes cum armis offenſiuis, & defenſiuis
etiam pohibitis per Regiam pragma-
ticã,& iſti erant diſtributi per quatuor
paſſus,alter ab altero longinquos, ego
4 febri infectus per viginti ſex dies in
lecto iacui, magno cum diſcrimine vi-
tæ, pròut permulti, & quaſi omnes,
5 qui excubias prędictas fecerunt,maxi-
mè ad paſſus ad portã Capuanam, ad
Nolanam, & S.Mariæ de Carmelo fe-
bri peſtifera infecti diem clauſerunt
extremum.

Quem ob timorem,vt rigoroſè om-
nia ſeruarentur ab Excellentiſs. Duce
Aluæ nunc Prorege noſtro digniſſimo
creatus fuit Commiſſarius Generalis
D. Franciſcus de Campo Reg. Conſ.
ad Prouincias Calabriæ pro peſte pro-
pulſanda, & in toto Regno, ideo quę-
ro,dum Regnum Siciliæ ſpacioſum eſt,
ſed ſpacioſius eſt Regnum noſtrum, ꝙ
vt magnas, & longinquas cõtinet Pro-
uincias, permultique ſunt feudatarij,
qui poſſint feuda tam in Regno Sici-
7 lię, quam in Regno noſtro, an ſi caſus
euenerit petendæ inueſtituræ, & Vaſ-
ſallus timore peſtis nõ accedit ad Re-
giam Cameram, nec procuratorem
mictit ad inueſtituram petendam, &
quia impeditus etiam fuiſſet accede-
re, an hoc caſu elapſo anno ſit excu-
ſatus à pœnâ duplicati releuij.

Peſtis autem,à qua Deus Opt.Max.
licet ob ſcelera noſtra digni ſimus,
nos liberet maximè ob interceſſionem
8 S. Ianuarij Patroni, & Protectoris no-
ſtri, & aliorum Sanctorum Compatro-
norum, veterum, & modernorum, pro
ut ſunt nouiter recepti in Patronos
huius Ciuitatis B. Andreas Auellinus
Clericus Regularis, B. Iacobus de
Marchia Anchonitana, quorum cor-
pora hic Neap. quieſcunt, S.Frãciſcus
de Paula,& S.Patricia,qui omnes fue-
runt nemine diſcrepãte recepti in Pa-
tronos de Menſe Nouembris in anno
9 1625. Peſtis autem, vt dixi, iuſtam
præber cauſam vaſſallo, vt ſe excuſari
poſſit, ſi non acceſſerit, vel miſerit ad
petendam inueſtituram, eiuſq; timorẽ
iuſtum eſſe impedimentum,quin inue-
ſtitura non petatur,adeout elapſo an-
no, vaſſallus in hoc caſu pœna amiſſio-
nis feudi, & per conſeqnens duplicati
releuij ſolutione non eſſet mulctandũ,
tradiderunt ex noſtratibus *Capyc. in*
inueſtit. cap. feudorum inueſtituræ, verſ.
quãdo Dominus eſſet in loco peſtifero, Frec-
cia d. author. 3. num. 2. in fine lib. 2. de
author. Baron. Ex Citramontanis tam
feudiſtis, quam Ciuiliſtis hanc docue-
re ſententiam, *Præpoſit. in cap. 1. nu. 12.*
col. 1. in princip. Laurentius Syluan. de
recognit. ſeud. q. 62. Bartol. & Alex. in
l. de ætate, ff. ad S. C. Trebell. Iaſ. in l. 2.
§. fin. num. 12. ff. ſi quis cautionib. Felin.
in cap. accedens num. 11. de præſcription.
cæteriq; paſſim, Ripa de peſte priuilegio 7.
Martin. Laud. in d. cap. 1. num. 6. quo
temp. miles.

Ex Vltramontanis hãc docuere ſen-
tentiam *Iacob. de S. Georg. in verbo qui*
quidem inueſtiti præſtiterunt num. 51. Vl-
daric. Zaſ. de ſeud. par. 7. num. 5. Franc.
Sonsbecb de ſeud. par. 11. nu. 20. Herman.
Vult. de ſeud. cap. 7. num. 83. Ludolph.
Schrader. de ſeud. par. 6. cap. 2. num. 38.
& 42. probat Henrich. à Roſental. de ſeud.
c. 6. concl. 66. n. 6. hi omnes admictunt
ſimpliciter quando locus petendæ in-
ueſtituræ,peſtis eſſet infectus, vaſſallũ
excuſari,& vltra iſtos *Gothofred. Ant. di-*
ſput. feudal. 8. theſ. 6. ſub tit. de renouatione
inueſtituræ, vbi adducit tex. in l. 2. §. ſi quis
ff. ſi quis caution. & tex. in c. negotiatorẽ
diſtinct. 88. l. Celſus, §. 1. ff. de arbitris.

Ego

Ego verò idem puto dicendum ex
10 idemptitatè rationis, vt ſi locus, vbi vaſſallus degit, eſſet peſte infectus, & locus, vbi inueſtitura petenda eſt, non eſſet infectus, eò quod vaſſallus ipſe non poſſet accedere de loco infecto, ad locum non infectum, tamquam ſuſpectus de peſte, imò ſi accederet repelle-
11 retur, nec procuratorē mictere poſſet, ex ead. ratione, nec mictere inſtrumētum procurationis, cum tempore peſtis, literæ, ex loco ſuſpecto miſſę, non intromictuntur, imò comburuntur, & hoc puto quando vaſſallus de perſona petere debet, vel quando de ſpeciali mandato, prout in inueſtitura conſtare debet, & ſic dum impedimentum æquè impediat vaſſallum de perſona accedere, quam procuratorem mictere, ſequitur quòd vaſſallus excuſandus eſt, *ità Bald. in cap. 1. §. ſententia quoq; de pace Conſtant. Schrader. d. loco n.47.*

Sed quod dixi de mandato procu-
12 rationis, tunc puto verum, quando chartæ non intromictuntur, ſed quando intromicterentur, & vaſſallus in loco ſuſpecto haberet idoneam perſonam, tunc poſſet mictere ſpeciale mādatum, & ceſſaret ratio prohibitionis, & impedimenti, & petere poſſet.

Declara tamen *Io. Schenèiduu. p. 5.*
13 *n.49. de feud.* ſupradictorum ſententiā, p ocedere, ſi peſtis, vel aeris corruptio eſſet vehemens, quòd ſi non eſſet vehemens, ipſe non admicteret, ex ſententia *Abbatis*, quam *Scheneid.* ſententiam ego non admicto, quia ſufficit vt ſit peſtis, eiuſq; ſuſpictio, adeout commercium ſit impeditum, & cuſtodes appoſiti, adeòut non omnes intromictantur, & maximè ſuſpecti venientes de loco ſuſpecto, vel ſi locus vbi degit
14 Dominus, eiuſq; Tribunal eſſet indictus uti peſte infectus; tunc enim militat ratio, quin vaſſallus non valeat accedere, ergo & diſpoſitum debet militare, dum eadem impedimenti ratio militat, ſuper qua diſpoſitio fundata eſt.

15 Putat autem *Corbul. de iure emphit. c. 5. n. 16.* nec eſſe neceſſariam proteſtationem de tali impedimento, dummodò peſtis non fuerit parua. Quod dictum nec etiam admictendum eſt, cum ſiuè ſit parua, ſiuè magna peſtis, ſufficit quod militet impedimentum accedendi de loco ad locum.

16 *Ludolph.* tamen *Schrader. d. loco n.38. verſ. bis tamen caſibus*, dicit, quod vaſſallus conſultò faceret, ſi ratione loci de peſte infecti non poſſet accedere ad Dominum pro inueſtitura, nec procuratorem mictere, vt ipſe in loco tuto offerat, probans hoc ſuum dictum ex authoritate *Vldaric. Zaſ. de feud. par. 7. n. 5. Martin. Laudenſ. in d. cap. 1. n. 29. quo temp. miles, quem ſequitur Roſental. d. loco nu.7. Vult. d. c. 7. n. 103.*

17 Sed hoc dictum potiùs de conſilio, quam de præcepto eſſe exiſtimo, cum ſemper eadem ratio impedimenti militet in loco neceſſario ad accedendū, quam in loco oblato per vaſſallum.

Putarem tamen, & ita Domino cōſulerem, vt ſi locus, vbi ipſe degit, eſset
18 tantum ſuſpectus, vel peſti infectus, quod Dominus aſſignaret locum tutū, & non ſuſpectum, nec infectum ad petendam inueſtituram, hoc enim caſu vaſsallus non excuſaretur, quin, elapſo anno, non teneretur adſolutionem duplicati releuij, quia dum ceſsat impedimenti ratio, merito & ceſſare debet diſpoſitio excuſās, alioquin ſi Dominus nō aſſignaret locum tutum, vbi peſtis non graſsatur, vtique vaſsallus nec excuſaretur, ità tradit, & cum ratione *Roſental. d. loco nu. 8.*

Sed hoc dictum adhuc patitur hanc
19 declarationem, quod ſi locus, vbi vaſſallus degit, eſset peſte infectus, vel ſuſpectus, tunc ſiuè Dominus eſset in loco tuto, & non infecto, ſiuè aſſignaret locum tutū, & nō infectum, vtroq; caſu militat impedimentum, quia ad neutrum ex iſtis locis uaſſallo uenīeti ex loco ſuſpecto, uel infecto pateret aditus, ergò dum uaſſallus ex ſui parte

te prohiberetur accedere, debet uige-
re diſpoſitio, ut excuſetur à petitione
inueſtituræ.

Et ſic vndique conſiderato peſtis
20 impedimento, ſiuè ex parte loci, ubi
Dominus degit, ſiuè ex parte loci, ubi
uaſsallus degit, ſemper militat eadem
ratio impeditiua, ut non accedat, me-
ritò uaſsallus excuſatur. Vnde quia
peſtis impedimentum eſt notorium,
quod utinam non eſset, dum omnibus
21 patet, tunc dico quod proteſtatio non
eſt neceſsaria, imò ſemper & indiſtin-
ctè excuſat à quocũq; capite oriatur,
ità Prapoſit. in d. c. 1. n. 7. quo temp. miles, Bald. in cap. ex tranſmiſſa de præſcription. Scrader. d. loco num. 45. verſ. item ſecus, & num. 44.

Notoriũ eſt ꝙ etiã ſi uaſsallus omnẽ
22 diligentiam adhibuiſset, adhuc non
poſset peſtem remouere, quo caſu uaſ
ſallus debet excuſari, *cap. cum dilectus, verſ. dicitur, extra de purgat. Canonic. cap. quæſitum in fine, extra de cohabit. cleric. & mulier. Gothofred. Ant. d. loco ſub lit. D. Schrader. d. loco nu. 42. & ſeq. Andr. Gaill.*
23 *d. loco num. 4.* cum alias impedimento
non exiſtente notorio, proteſtatione
ſit opus, etiam ſi fuerit peſtis, belli, vel
inundationis, vel ſimilis, *Alex. conſ. 164. lib. 2. & conſ. 114. n. 4. & 5. lib. 5. Signorol. de Homod. conſ. 24. Schrader. d. loco n. 43.*

24 Declara tamen omnia ſupradicta,
quòd ſi vaſſallus ità ſe arctauerit, vt
etiam ceſſante peſte, adhuc inueſtitu-
ram non peteret, quia non excuſatur,
ita ex l. 2. §. ſi quis tamen ſupra allegata, docuerunt Syluan. de recognit. feud. q. 62. Io. Schneid. de feud. par. 5. n. 49. Borcholten de feud. cap. 8. nu. 31. Ludolph. Scrader. d. loco nu. 3. Roſental. d. c. 6. concl. 56. n. 6. Gothofred. Ant. diſput. feudal. theſi 6. ſub lit. A. tit. de renouat. inueſtit.

Et ex his ſit impoſitus finis huic Tractatui, ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, B. Mariæ Virginis, & S. Andreæ Apoſtoli mei Aduocati, quæ omnia, quæ dixi, ſubijcio caſtigationi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, Regiæ authoritatis, ac rectitudinis iudicij tui, benignè Lector, vt tamquam apis ex flore, capias ex illo, quę prò te faciunt, quæ autem non faciunt, nec vituperes, quia Domine non ſum plus, nec omnia poſſumus omnes, ſat mihi erit balbutijſſe (pròut balbutire fateor) in hac tam graui materia in prima mea adoleſcentia, ſed ſi hæc grato excipias animo, ac vti ſoles, & humanitas tua expoſcit, comendabis, me ad maiora impelles, quæ ad manus habeo, & expecta propediem.

F I N I S.

INDEX EORVM QVAE IN HOC OPERE CONTINENTVR.

A

ABſurdum *eſt præſtari ſeruitium, prò illa parte feudi, prò qua vaſſallus nō percipit fructus, ſiuè quam vaſſallus nō poſſidet par. 2. queſt. 11. num. 4. fol. 106.*

Actio *prò releuio, & obligatio ad illud, regulariter naſcuntur ſequuta morte feudatarij p. 1. q. 6. num. 8. fol. 17. & q. 7. nu. 7. fol. 20. & p. 2. q. 2. num. 4. & ſeq: fol. 133. vbi latè diſcurritur, vide infra. Et an ſit realis, vel perſonalis in quidditate iuris, dubitatur, p. 1. q. 7. nu. 1 fol. 19. Et realem eſſe contēditur in allegat. fol. 40. §. 2. Eſt realis, ſicut actio pro laudimio, ibidem q. 7. nu. 14. fol. 21. Et ſicut actio realis datur prò adoha, ita pro releuio realis datur, ibid. q. 7. nu. 20. fol. 22. Et perſonalis proponitur, ex ſententia nonnullorum, ibid. nu. 2. fol. 20. Sed veriùs, vt incipiat eſſe perſonalis, ſed ex poſt facto transfundatur in realem, ibid. nu. 12. fol. 21. Datur prò releuio condictione in rem contrà feudum, eiuſq; poſſeſſorem, ibid. n. 13. fol 21. Ex quo fonte naſcatur, an ex contractu, vel quaſi, delicto, vel quaſi, p. 3. q. 1. nu. 1. & ſeq. fol. 131. Et ex quaſi contractu deſcendit, ibid. nu. 3. & 5. Licet ex contractu poſſit aliquo modo conſiderari, ibid. n. 4. Naſcitur ſequuta morte feudatarij, vt ſupra, ſed opus eſt, quod adſit ſucceſſor, ſiue hæres in feudo p. 3. q. 2. n. 3. & 9. fol. 133. & nu. 17. ibidem, vbi declaratur, & intelligitur ſic doctrina Io. Franc. de Ponte. Et datur poſt mortem facta reali inueſtitura, ex ſententia Matth. de Afflict. p. 2. q. 3. nu. 10. fol. 133. Et concordantur ſuper hac quæſtione Afflictus, & de Ponte ibid. nu. 16. & 19. fol. 134. Eius exercitium pro releuio conſequendo deducitur in eſſe, facta inueſtitura, & ita debet intelligi doctrina Io. Franc. de Ponte, p. 3. q. 2. nu. 18. fol. 134. Ad laudimiū naſcitur perfectò contractu, ſed exercetur facta inueſtitura, p. 3. q. 2 nu. 19. fol. 134. Actionis licet nata ad releuium, differtur exercitium aliquando, p. 3. q. 2. nu. 20. fol. 137.*

Actio *realis, perſonalis, & mixta, varios producunt effectus, p. 3. q. 3. n. 1. & 2. fol. 135. Et actio competens fiſco prò releuio an ſit mixta, ibidem. Et perſonalem eam eſſe probatur ex ſententia Marin. Frecciæ, ibid. num. 4. Sed realem eſſe contenditur, ex ſententia Franc. de Ponte, ibidem num. 6. Sententiæ Marini, & de Ponte ſuper hoc concordantur, ibid. num. 15. & 20. Eam realem eſſe concluditur, ibidem nu. 16. & ita deciſum, ibid. nu. 17. fol. 137. Actio pro releuio ideo eſt realis, quia eſt debitum fiſcale. ibid. num. 18. fol. 137. Habet perſonam feudatarij obligatam, & in conſequentiam feudum, ibidem nu. 20. fol. 137. Prò adoho eſt realis, & datur contrà tertios poſſeſſores pro non ſoluto, ibid. n. 7. fol. 136. Hipothecaria datur pro tributo, quando a iure eſt expreſſum, ibid. num. 11. fol. 136. Item prò laudimio, decimis, & collectis, ibid. num. 14. fol. 137. & p. 4. q. 25. nu. 6. Ad duplicatum releuium eſt realis, par. 3. quæſt. 3. num. 19. fol. 137.*

Actio *alia bonæfidei, alia ſtricti iuris, p. 3. q. 4. nu. 1 fol. 138. & qualiter cognoſcatur, ibid. nu. 2. Ad releuium an ſit bonæfidei, vel ſtricti iuris, ibid. nu. 3. fol. 138. Et ſtricti iuris eſſe illam oſtenditur, ibid. nu. 4. & 6. fol. 139. Deſcendit ex contractu feudali, ibid. num. 9. fol. 139. Ratione ori-*

Digitized by Google

ginis dicitur ſtricti iuris, & alijs de cauſis, ibid. num.5. & 16.fol.139.vbi alys de cauſis probatur eſſe bonæfidei. Pro canone an ſit bonæfidei, vel ſtricti iuris remiſſiuè, ibid. q.4.num.17.fol.140. Actio ad releuium an præſcribatur, diſtinguitur de tempore, p.3.q.7.nu.1.fol.146. Præſcribitur etiam per tertium poſſeſſorem, ibid.nu. 15.fol.148. Actio fiſcalis prò releuio tollitur ſpatio triginta annorum, ibid. num.7. fol. 148. Ad duplicatum releuium tollitur ſpatio triginta annorum, ibid.nu.9.10. 11.12.& 14.fol.148.& q.8.nu.2.& 9. fol.149. Deſcendens ex conſuetudinibus feudorum præſcribitur ſpatio triginta annorum, p.3.q.7.num.5.fol.146. Feudalis tollitur ſpatio longiſſimi temporis, ibidem nu.6.fol.147. Et eſt ciuilis, non autem prætoria, ibid. num.8.fol.147. Actio ad releuium eſt ciuilis, ibid.q.8.nu.3.fol.149. Differt à iure petendi releuium, & inter alterius præſcriptionem eſt differentia, ibidem q.8.nu.4.fol.149. Actio competens Domino ad feudi priuationem, tollitur ſpatio triginta annorum, p.3.q.7.nu.14.fol.148. Pœnæ condemnatoriæ præſcribitur ſpatio triginta annorum, p.2.q.7.nu.10.ſol.141. Perſonalis non ſequitur poſſeſſorē p.4.q.25. num.2.fol.283. Actio non naſcitur, licet tempus aduenerit, & cauſa non eſſet ſequuta, quando cauſa, & tempus in ea conſiderantur, p.3.q.2.nu.11.fol.134. Ad intereſſe releuij ob illud non ſolutum, quæritur fiſco contra vaſſallum à die, quo fuerunt expeditæ literæ ſignificatoriales, p.5.q.17. num.8.ſol.376.

Acceptum, *ſiuè acquiſitum ex propria induſtria non venit ſub reſtitutione fructuum, p.2.q.2.nu.13.ſol.73.*

Accurſius *eius opinio dicentis, dominium rei dotalis eſſe translatum in maritum, non ab omnibus recipitur, par.4. q.13. num.6. fol. 135.*

Adoha, ſiuè adohum, *eſt medietas fructuũ vnius anni, p.1.q.18.nu.3.fol.53. An ſit ſoluenda de augmento feudi ex induſtria vaſſalli, explicatur, p.2.q.9. nu.2. 7.16. 17.& 18.fol.102. Adoho impoſito in anno debiti releuij, tunc alterum debetur, p.2.q.15.n.3.fol.117.& diſtinguitur ibidem num. 4.& q.16.nu.6. vbi refertur deciſio ſol.125. Adobum eſt ſeruitium debitum ex feudo, p.2.q.16.nu.1.fol.125. Et eſt onus feudi, ibidem nu.2. Ordinarium minuit releuium, & ex illo deducitur ibidem q.15.nu.3.fol.116. Impoſitum in vno anno, ſed ſoluendum in pluribus annis, minuit releuium prò rata illius anni, quo releuium debetur, p.2.q.16.num.20. fol.126. Eius onus non minuit vitam militiam, ibidem nu.21.ſol.127. Adoba non ſoluta à venditore feudi, qui vendidit illud francum ab illa, non eſt deducenda à releuio ſoluendo per hæredem emptoris, non obſtante, quod eodem anno vtrumque debeatur, p.2.q 16 nu.24 fol.127. Non debetur de introitibus conceſſis per verbum inueſtio, & deciſiones referuntur, p.4.q.3. num.15.fol.194. Eius ſolutio reſeruata reſpectu fructuum ab illorum venditore, arguit venditionem in feudum, p.4.q.6. in prima allegat. nu.28.fol.207. Eſt onus reale feudi. ibidem in allegat. 3. num. 19. fol.217. Non debetur de caſtro ſine vaſſallis, vt de caſtro habitato, ſed vt de caſtro inhabitato, & deciſio refertur, p.4. q.14.num.7.fol.249. De ſubfeudo quaternato exigitur à Barone, à quo poſtea ſoluitur Domino, p.4.q.34.num.18.fol.131. Eodem anno debitum adohum, & releuium non ſoluitur vtrumque, ſed alterum tantũ, & deciſio refertur, p.5.q.25.nu.9.fol.400. Vide in verbo paragium, ſeruitium, vita militia, Releuium, Augmentum.*

Aditio hæreditatis *eſt neceſſaria, vt quis dicatur hæres, p.1.q.22.nu.14.fol.63.*

Adgnatus *quando poſſit feudum alienatum reuocare, ſiuè redimere, p.4.q.31.ſub nu. 15.ſol.303. Reuocans feudum tenetur reſtituere laudimium ſolutum emptori, à quo reuocat, p.3.q.5. num.12.fol.142. Succedit in augmentis, & induſtrijs feudis, p.2.q.9.num.23.fol.103.*

Afflictus *ſibi contrarius circa ſolutionem releuij faciendam intrà annum, notatur, p.1. q.12.num.5.fol.32.ſed concordatur ibid. nu.11.fol.33. Dicit releuium duplicatum non deberi ex feudo Longobardo p.1.*

q.17.

q.17.n.3. & declaratur ibidem n.7.ſ.51. Dicens aucto feudo, conceſſo cum ipſo incremento non augeri ſeruitium, reijcitur ab Henrich. à Roſental. p.2 q.10.num.6.ſol. 104. Eius doctrina in cap.1.§.ſimiliter n.17. de cap.Corrad. declaratur ibid.q.11. n.21.ſ.108. Afflict.& Freccia opiniones ſuper releuio ſoluendo à refutante ob mortem refutatarij ponuntur, & diſcutiuntur, p.4.q.16. nu.1. & ſeq.ſol.257. Afflicti conſilium prò vaſſallo moroſo non ſoluenti releuium ad euitandum duplicatum, vt petat inueſtituram, & faciat depoſitum de releuio, par.5.q.13.num.24. ſol 366. Afflictus à morſu Henrich. à Roſental. defenditur, par. 5. q. 23. num.16. ſol. 393. Eiuſque cautela pro vaßallo ponitur, ibid. num.17 ſol. 394.

Agnitio *partis arguit agnitionem totius, p. 3. q.12.num.2. ſol.164.*

Aluarotus. *eius ſententia dicentis præſcribi ſpatio triginta annorum contra inueſtiturã non petitam in termino, refertur, p. 3. q. 8. num.18. ſol.150.*

Allegans *priuilegium, & exiſtens in quaſi poſſeſſione libertatis, non poteſt moleſtari, p.3.q.8. nu.7.ſol.150. Idem in releuio, vt non poſſit moleſtari, vt ſoluat vaßallus lite pendente, ibidem nu.8. Nec etiam appellatione pendente, ibid. nu. 9.*

Alexand. *eius doctrina conſ.18. ponderatur pro vaſſallo par.4 q.6. in prima allegat. nu. 2 ſol.203. Et ponderatur prò fiſco, ibid. allegat. ſequenti num.2. ſol.208. & nu. 22. ſol. 212. an de fructibus venditis ſuper feudo debeatur releuium.*

Alienatio *fructuum feudi rectè fit, ſi vaßallus ſe obligat perſonaliter, non autem ſi conſtituat ius aliquod ſuper feudo, p.4. q.6. in prima allegat. nu.20. ſol.206. Ad longũ tempus eſt ſpecies alienationis, ſecùs ad modicum, ibid. in allegat. ſeq. num. 6. & 7. ſol. 209.*

Amicus *bodie non reperitur tam liberalis, vt pro alio amico ſoluat releuium, par. 5. q. 2. nu.1. ſol.328.*

Amiſſio feud *, amictitur ob ſeruitia nõ præſtita, ſi Dñs declarauerit voluntatem ſuam, vt feudum ad ſe deuoluatur: p. 5. q.3. n.4. ſol. 333. Amiſſionis feudi pœna impoſita per verbum præſentis temporis, imponitur ipſo iure, non autem per ſententiam, ibidem num.7. ſol. 334. Conſideratur primariè, & ſucceſſiuè, primariè à iure, ſucceſſiuè ab homine per ſententiam, ibid. nu.22. ſol. 337.*

Anellus Amatus *laudatur, eiuſq; encomia, p.1. q.4. nu.8. ſol.11. & eius filius* Carolus *commendatur. Recolligebat deciſiones Regiæ Cameræ p.2.q.17. ſub nu.6. ſol.128. Eiuſq; aureum conſilium ſuper dubio, An releuium debeatur ex reſolutione iuris alieni, par. 4.q. 13. nu. 9. ſol. 246.*

Andreas de Iſernia *dicens, quod releuium eſt onus perſonale, & præſtatio extrinſeca à feudo declaratur, p.1.q.6. nu.18. ſol.18. & in allegat. §. 2. ſol. 40. Dicens releuium eſſe medietatem fructuum illius anni, quo feudatarius moritur, & an ſit legendus illius anni, vel vnius anni, p.1.q.18. nu.1. & 2. ſol. 53. Eius mens in hoc demonſtratur p. 2. q.5. nu.23. 26. & 27. ſol.81. Dicens quod releuium eſt medietas fructuũ vnius anni retinetur per Regium fiſcum, etiam nullis perceptis fructibus, quod intellige par.1. q.18. num.8. & 9. ſol.54. Eumque dicentem, ſolutionem releuij introductam in hærede, verificari in legatario, probatur, par.4.q 10. num.17. & 19. ſol. 232. Eiuſque opinio de ſoluendo releuio à refutante ob mortem refutatarij vera eſt, par.4.q.16. nu.28. ſol.260. Dicens feudum reuerti ad patrem ob mortem filij, intelligitur de iure, & de facto, ibid. num.37. ſol.261. Dicens, quod pater refutans ſuccedit filio refutatario, intelligi debet de quolibet adgnato, qui refutat immediatè ſucceſſuro, ibid. nu.39. ſol.261. Eius doctrina in § ſed & res nu. 9. ponderatur in taxatiua tantum, vt non habeat locum ſolutio releuij in feudo ex pacto, & prouidentia, ibid. q.26. nu.25. ad 49. ſol.287. Loquens de proximo pubertati, quando ei currat tempus petendæ inueſtituræ ponitur, p.5. q.21. num. 13. ſol. 388.*

Andreas Kohl *dixit tempus ad purgandam moram poſt interpellationem fuiſſe arbitrarium p.5.q.13. nu. 11. ſol.372.*

Animus *ſoluentis partem releuij perpenditur,*

quod non ſit ceſſare à ſolutione totius, par. 3. q. 11. nu. 32. fol. 164.

Annus, & Annuus, *vt currat in ſolutione releuÿ, ſucceſſor debet ſuperuiuere p illius ſpatiũ, alias alter annus currit alteri ſucceſſori, p. 1. q. 12. nu. 5. fol. 32. Diſtinguitur, aut eſt naturalis, & legalis, aut induſtrialis, ſiuè communis, ibid. q. 21. num. 1. fol. 59. Naturalis dicitur ille, qui eſt approbatus per leges, & a Sancta Eccleſia Romana, conſtans ex diebus 366. & horis ſex, ibidem nu. 20. fol. 59. & poteſt eſſe emergens, ibid. nu. 9. Induſtrialis incipit à Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, vel à menſe Martÿ, Septembris, Maÿ, vel alterius mẽſis ex vſu regionum, ibidem num. 3. fol. 59. Naturalis conſideratur in taxatione releuÿ ibidem nu. 4. fol. 59. Ad petendam inueſtituram computatur à die adita hæreditatis, ibidem num. 7. fol. 59. Ad regiſtrandum aſſenſus in hoc Regno, expeditos a Rege, currit à die, quo fuit exequutoriatum priuilegium, & deciſio refertur, ibid. nu. 8. fol. 60. Eius ſpacium varium eſt apud varias nationes, ibid. nu. x. fol. 60. Ad petendam inueſtituram currit à die, quo accidit caſus petendi illam, ibid. nu. 1. fol. 59. Eius curſus in materia releuÿ conſiderari debet quoad fructus, & quoad petitionem inueſtituræ, p. 1. q. 22. nu. 2. fol. 61. Et currit regulariter à die mortis vaſſalli, ſiuè Domini, ibid. num. 3. Sed ex communi Doctorum ſententia currit a die ſcientiæ mortis, vel caſus petendi illã, p. 1. q. 22. n. 4. 5. 9. & 13. f. 63. Et currit ſi hæres malitioſè protrahat aditionem hæreditatis, ibidem nu. 16. fol. 63. Et an ſit vtilis, vel continuus, diuerſæ ponuntur ſententiæ, vt alÿ vtilem, p. 1. q. 23. num. 4. fol. 64. Alÿ continuum ibid. num. 6. Alÿ quod à principio eſt vtilis, ſed deinde ſit continuus, ibid. nu. 5. Quæ ſententia reÿcitur, ibidem nu. 9. Deinde concordatur, ibid. nu. 7. 8. & 9. fol. 65. Et circa mortem præſumptam, quando, & quomodo ſit computandus annus, p. 1. q. 24. nu. 14. & ſeq. fol. 67. & 68. vbi ex Authoris ſententia concordãtur diſcordantes ſuper hoc DD. Sterilis compenſandus eſt cum alÿs vberioribus, in materia releuÿ, p. 2. q. 5. num. 35. fol. 86. Lite pendente non currit ad petendam inueſtituram ſuper feudo, p. 5. q. 24. num. 4. fol. 397. Ad regiſtrandum aſſenſum, non impeditur, ſi poſt expeditum aſſenſum eſſet lis mota ſuper feudo, ibidem nu. 9. fol. 398. Eius ſpacium vaſſallo effluxum ad petendam inueſtituram vtile eſt, ibid. q. 26. n. 6. fol. 403. Anni decem debet currere, ſi decem ſucceſſores, vnus poſt alium ſuccederent, p. 5. q. 25. nu. 4. fol. 399. Annui introitus venditi ſuper fructibus feudi, abſq; feudali qualitate, ſunt burgẽſatici, p. 4. q. 6. in allegat. 3. num. 22. fol. 217. & nu. 43. fol. 222. vbi deciſio. Annui introitus conſtitutus ſuper fructibus feudi, dicitur conſtitutus reſpectu fructuum, non autem feudi, par. 4 in alleg. 2. num. 4. Annui redditus incerti, nec perpetuò donaturi inter immobilia connumerantur, p. 2. q. 2. nu. 18. fol. 74. Annuæ præſtationes perſonales continentur appellatione mobilium, ibid. nu. 19. fol. 74. Nec aſſenſus impetratus ſuper annua quãtitate donata Baroni, facit illum redditum feudalem perpetuum, ibid. nu. 25. fol. 175. Annua quantitas ex feudo percipienda, relicta ſecundogenitis, vltrà vitam militiam non minuitur ob releuium, ibid. q. 14. nu. 23. fol. 117. Et debita filiabus feminis prò paragio non minuitur ob releuium, ibid. q. 15. nu. 39. fol. 123. Annui redditus donati Baroni à uaſſallis pro Camera reſeruata, non ſunt feudales, nec releuium debetur, p. 2. q. 2. per totum fol. 72.*

Antiquitas *temporis quando faciat præſumi releuium eſſe ſolutum, par. 3. q. 6. num. 16. fol. 145.*

Antephatum *non debetur vxori ob foriudicationem viri, ſed ob mortem naturalem, p. 1. q. 16. nu. 13. fol. 51.*

Antonius Caracciolus *præceptor Authoris laudatur, p. 2. q. 17. nu. 6. fol. 129.*

Appellatione *pendẽte ſuper libertate exemptionis, non debet quis moleſtari, par. 3. q. 9. nu. 9. fol. 155. Et non obſtante, quod ſententia priuaſſet feudali dignitate, Dominus, vel vaſſallus non ſunt infames, ideò tempus petendæ inueſtituræ currit, par. 4. q. 35. num. 17. fol. 321.*

Aqui-

Aquitaniæ *gentes ſoluũt releuium ſub nomine obſequij, p.1. q.5. nu.9. fol. 14.*

Aquauchia *oppidum eſt antiqui dominatus Familiæ Capanæ in Cilento, p.1. q.17. nu.1. fol. 51.*

Argumentum *de adoba ad releuium formatur à Iacob. de Ayello, p.2. q. 14. num. 16. fol. 115. In æquiparatis circa omnia validum eſt, ibid. q.15. n.21. & 24. fol. 115. De vita militia ad paragium validum eſt, ibid. nu.22. fol. 121. & limitatur nu. 32. fol. 122. De vaſſallo ad emphiteutam quando validum ſit, p.3. q.2. n.14. fol. 134 & in nonnullis valet, p.5. q.2. num. 16. fol. 330. Et de emphiteuta ad feudatarium, p.5. q.13. nu.6. fol. 363. Negatur quando diſpar ratio militat, p.5. q.16. num. 15. fol. 374.*

Aſſecurationis *literæ non debent expediri, niſi ſoluto releuio, p.3. q.6. nu. 6. fol. 144. vide in verbo iuramentum.*

Aſſertio *remuneratoria in donatione feudi, ſiuè refutatione habet aſſenſum, p. 4. q.15. nu.27. fol. 253.*

Aſſenſus *impetrandus ſuper legato feudi debet continere clauſulam, Dumodo ſoluatur releuium tempore mortis legantis, & legatarij, p. 1. q. 19. nu. 13. fol. 57. Impetratus ſuper donatione annuæ quantitatis factæ Baroni, à vaſſallis non facit perpetuum redditum, p.2. q.2. num. 25. fol. 75. Et tunc quaternat, quando hoc expreſſum eſt, p.2. q.5. nu. 17. fol. 84. Proregis non ſufficit in hoc Regno, qñ feudũ diuiditur in partes quotatiuas, & ſuper hoc expenditur intereſſe fiſci pro ſeruitio, p. 4. q.6. in alleg. 3. nu. 35. fol. 220. Vt præſtetur, & vt operetur, debent omnia exprimi palam, p.4. q. 6. in allegat. 3. nu. 37. fol. 220. Super diuiſione feudi debet peti in forma diſpenſationis, nec ſufficit in forma gratiæ, ibidem in allegat. 3. nu. 39. fol. 221. Succeſſit in locum inueſtituræ in Regno, p.4 q.x. nu. 13. fol. 231. Præſtitus ſuper refutatione, ſiuè donatione feudi, alias fraudulenta releuij, facit ceſſare fraudem, p.4. q.16. nu. 13. fol. 264. Regis nõ autem Proregis requiritur in refutatione reſeruato vſufructu, p.4. q.24. n.6. fol. 281. Regis, non autem Baronis requiritur in alienatione ſubfeudi ex vna DD. ſententia, p. 4. q. 34. nu. 20. & 21. fol. 311. Secus ex ſententia aliorum ibidem nu.22. Et demum vtriuſq; tam Regis, quam Baronis requiri aſſenſum probatur ex veriori ſententia, ibid. num. 23. fol. 312.*

Aſſignatio *loci non ſuſpecti non nocet vaſſallo exiſtenti in loco ſuſpecto de peſte, p. 5. q. 33. nu. 19. fol. 427.*

Atteſtatio *vaſſalli de feudali qualitate facit rem atteſtatam præſumi feudalem, p. 1. q. x. nu. 9. fol. 28. Quod intellige in ſui præiudicium, non autem tertij, ibidem num. 15. fol. 29.*

Auaritia *Principum generat auaritiam Baronum, p. 1. q. 1. nu. 13. fol. 3.*

Augmentum, Augmenta feudalia, & Auctum feudum, &c.

Aucto feudo *non augetur adoba in Regno noſtro, p.2. q. 6. nu.4. fol. 89. Et declaratur quomodo procedat, ibidem num. 12. Nec etiam aucto feudo, augetur ſeruitium ſemel taxatum, ibid. q. 7. num. 1. fol. 95. Et refertur obſeruantia Regni noſtri, & ponitur deciſio. Licet contrarium ſit verius in puncto iuris. Et demum concordatur cum ipſa deciſione obſeruantia prædicta, p.2. q.7. nu.1.2. & 3. fol. 95. vide in verbo ſeruitium. Et aucto feudo in magna parte, augetur ſeruitium determinatum, & taxatum, p.2. q.7. num. 5. & 8. fol. 95. & 96. Aucto feudo ex curſu temporis augetur releuium, & ſeruitium de iure communi feudorũ, p.2. q. 8. n.1. f. 98. & q.6. num.7. fol. 90. Aucto Comitatu, augetur gabella Comitatus antea vendita vendita, ibidem q.8. num. 5. & 6. fol. 98. Aucto feudo ex decurſu aquarum, augetur laudimium, ibid. q.8. num.7. fol. 98. Ex prouidentia Dei, vel tempore, ſiuè in magna, ſiuè in parua quantitate augetur ſeruitium, & releuium pro rata, ibid. num.8. fol. 98. Ex induſtria vaſſalli, non augetur ſeruitiũ, nec releuium, ſed declaratur nouis declarationibus, quatenus induſtria æquiualeat augmento, vt non augeatur, Quatenus autem excedit, tunc in eo, quod augmentum excedit impenſas, & induſtriam vaſſalli*

auge-

augetur, p.2.q.9. nu. 15. & 16. fol. 102. & numeris ſeq. vbi concordantur diuerſorum ſententiæ num. 18. fol. 102 ibidem. Auctum & augmentum ad idem iudicantur, quando & vbi eadem militat ratio, p. 2. q. 9. nu. x. fol. 101.

Augmentum *ſeudi ex tempore proueniens conſiderari debet in ſolutione releuij remiſſiuè, p. 2. q.6.nu.7.fol.90. & q.8.num.4. & ſeqq. vbi declaratur fol 98. Aſſumit naturam ſeudi aucti, ibid. nu.19. fol. 91. Spectat ad Dominum ſeudi directè, ſed vtiliter ad vaſſallum, p. 2. q. 6. num. 21 fol. 92. Recognoſcitur à Domino, & ideò releuium debetur de illo, ibid.nu.22.fol 92. Feudo antiquo ſactum iudicatur iure antiqui, non autem noui, ibid.num.24.fol.93. Intelligitur præſcriptum ſi ſeudum principale fuerit præſcriptum, p. 2.q.6. num.25. fol.92. Equiualens ſeudo, vel excedēs facit augeri ſeruitium, p. 2. q.7. nu.4.fol 95. Paruum non facit augeri ſeruitium, ibidem nu.6 fol.95. Extimatio augmenti parui, vel magni, qualiter facienda ſit remiſſiuè, ibidem nu.7. fol. 96. Quomodò conſiderandum ex parte Domini in releuio, ibidem nu. 13 fol. 96. Factum à Domino (non expreſſo ſub ſeudali ſeruitio) non augere releuium, & ratio reſertur, p. 2. q.7. nu.14. & 15 fol. 97. Contrarium ponitur ibid. nu.17. Simpliciter ſeudo à Domino conceſſum, intelligitur conceſſum ſub ſeudali ſeruitio, ex veriori ſententia, p. 2 q.7. nu. 17. fol.97. Temporis an conſideretur in ſolutione releuij, p.2.q.8.num.1. fol.98. & q.6.nu 7. fol. 90. Ex induſtria vaſſalli &c.ſup.in verbo aucto, & p.2. q. 9. nu.1. fol. 100. Ex induſtria vaſſalli ſeudo factum non ſubiacet oneribus ſeudi, ibidem nu. 4. fol. 100. Ex induſtria contrahentium cedit oneri oontractus principalis, ibidem nu. 8. fol. 101. Augmentum ſeudi an habeat diuerſam rationem cum ſeudo aucto, par.2. quæſt. 9. num. 11. fol. 101. Ex tempore, & prouiſione Dei an habeant diuerſam rationem, ibid. nu. 13. fol. 102. Quando Domino ſoli cedit, non augetur ſeruitium, p.2.q.9.nu.17. fol.102. Augmenta inſeparabilia, & vnita ſeudo ſubiacent releuio, par. 2. q.9.num.19. fol. 201. Et dicuntur pars ſeudi, & eius naturam ſequuntur, ibid. num.20. fol. 102. Augmenta ſeudi iam deuoluti ſpectant ad Dominum, non autem ad vaſſallum, ibidem nu.21. fol. 102. & latius num.25. vbi remiſſiuè fol. 103. Non vnita ſeudo, ſed ſeparata, non ſubiacent releuio, nec ſeruitio feudali, p.2.q.9 nu.22. fol.102. Separabilia à feudo ſunt allodialia, & in eis ſuecedit adgnatus nu.23. fol. 103. vide ſupra in verbo adgnatus. Augmentum ex trāſactione ſubiacet releuio, ibid.nu 24 f.103. Conceſſum cum ſeudo ipſo venit in ſolutione releuij, p.2 q.x.nu.1 fol.104 & de eo ſeruitium, & releuium augetur, ibid. num. 2. Sed contrarium ſuadetur, ibid. nu. 3.& 8. & ſeq. vbi declaratur. Augmeuto in conſtitutione ſeudi conceſſo, non augetur ſeruitium iam taxatum, ibid.nu.4.& 8.f.104. Et conceſſa cum ſeudo non augetur ſeruitium, ſiuè indeterminatum, ſiuè determinatum, par.2. quæſt.10. num. 5. fol.104. Et reijcitur Aſſlict. ab Henrich. à Roſental. ibidem num. 5. Augmentum facit augeri ſeruitium proportionabiliter, ibidem nu. 7. fol.104.*

Auguſtinus Amendola *laudatur, p.2.q.13. n.14.fol.112.p.4.q.10.n 18.fol.232.*

Author *pro Inuictiſſimo Rege Philippo IV. & Baronibus ſcribere intendit, par. 1. q.1. nu. 1. fol. 2. Vti Patritius Napolitanus è Seſſione Nidi fuit cuſtos multorū paſſuum Neapolim ducentium prò peſte propulſanda, p.5. q.33. nu.3. fol.426. Et ob exactam diligentiam, laborem, & vigiliam febri infectus iacuit cum magno vitæ diſcrimine, ibid. nu. 4.*

Aurelianenſes *ſoluunt releuium ſub nomine releuationum, quæ arbitrariæ ſunt, p.1 q.5. nu.x. fol. 14.*

Authoritates *Regnicolarum dicentium releuium non deberi, quando nulli ſunt percepti fructus, referuntur, p.2.q.5.nu.17.fol.84. Dicentium releuium non mimi propter vitam militiam, nec è contra p.2.q.14.n.11. fol. 115. in verbo vita militia.*

Auocantes *feudum ſoluūt releuium illis, qui primo loco ſoluerunt, ſiſci iure ſemper in-*

con-

concuſſo manente, p. 3. q. 5. nu. 11 fol. 142.

Auus *ſuccedens nepoti reſutatario in feudo tenetur ad releuium, p. 4. q. 16. n. 48. f. 262.*

Aſcendens, *quando dicatur ſuccedere deſcēdenti remiſſiuè, ibidem num. 33. fol. 261.*

B

BAldi *dictum, quòd pendente iudicio ſuper libertatis exemptione, ſeruus non tenetur ſeruire, procedit fauore libertatis, p. 3. q. 9. num. 11. fol. 155. Non obſtare in iudicio exemptionis à releuio ex diuerſitate rationis: ibidem n. 12. fol. 155. Opinio dicentis clauſulam, ſaluo iure Domini appoſitam in alienatione feudi, non liberare vaſſallum ab impetratione aſſenſus, & a pœna aſſenſus non petiti, refellitur, par. 3. q. 10. num. 22. fol. 158. Bald. ſententia tenentis, quod mora non poſſet purgari, reijcitur, vti rigoris plena, p. 5. q. 14. nu. 3. fol. 268.*

Balius *datur feudatarijs pupillis in Regno noſtro circà feudorum adminiſtrationem, p. 5. q. 31. nu. 18. fol. 421.*

Bartholomeus, & Bartolus, *Bartoli doctrina dicentis, quod allegans negatiuam tenetur probare, refellitur, par. 3. q. 13. num. x. fol. 169. Bartholomei Camerarij doctrina circa venditionem fructuum ſuper feudo expenditur, par. 4 q. 6. in alleg. 2. nu. 21. fol. 212.*

Benignitas *eſt exercenda cum vaſſallis, & non tamquam cum infeſtis agendum, p. 5. q. 1. nu. 7. fol. 327.*

Baro, & Barones, *Baro per liſtam præſentatam, vbi enumerātur feudales introitus, ſuper quibus contēditur, debet obtinere in poſſeſſorio illorum, p. 1. q. 10. nu. 18. fol. 29. Poteſt nominare cameras reſeruatas omnes terras titulo decoratas, p. 2. q. 2. n. 2. fol. 71. Exigens adiutoria extrà caſus expreſſos punitur, p. 3. q. 14. nu. x. fol. 175. Poteſt habere in feudo fructus multifariam, p. 4. q. 1. num. 1. & 2. fol. 185. Dicitur ille, propriè, qui habet iuriſdictionem ciuilem, non autem criminalem, p. 4. q. 2. nu. 20. fol. 191. Præſentans liſtam defectiuam, introituū per Reg. Cam. fuit inclinatum, vt puniretur, licet poſtea nihil actum fuiſſet, p. 5. q. 32. nu. 11. fol. 423. Baronis morte denunciata, ſi ſucceſſor non præſentat liſtam, tunc Regia Camera committit informationem capiendam de fructibus feudi, ſecus ſi præſentat liſtam, p. 5. q. 32. num. 3. fol. 422. Barones Regni Neapolitani quaſi omnes ſeruiunt Regi in Bello, impendendo propria bona, & contra hæreticos, p. 5. 28. nu. 3. fol. 409. Sunt omnes filij in feudo Longobardo, p. 5. q. 11. num. 5. fol. 359. Habent cameram reſeruatam ab hoſpitijs militum in vna ex eorum terris, par. 2. q. 2. num. 2. fol. 71. Eis donatum prò iucundo aduentu non continetur ſub locatione fructuum, ibidem nu. 14. fol. 74. Poſſunt ex cauſa prohibere vſus armorum in venando, non autem venationem ipſam, & ita deciſum refertur, p. 4. q. 36. nu. 13. fol. 322. Poſſunt prohibere vſus armorum, vel aliorum inſtrumentorum, ex quibus conſumeretur genus, vel ratia animalium, par. 4 q. 36. num. 14. fol. 322. Et poſſunt prohibere reuocationem ad tempus ex cauſa, quando aues oua calefaciunt, &c. ibid. nu. 15. fol. 322. vbi cauſæ enumerantur aliquot.*

Bona fides *vaſſalli credentis ſe non eſſe vaſſallum, requiritur in præſcriptione iuris releuij, par. 3. q. 8. num. 150. Et qualiter conſiderari debet in præſcriptione releuij, ibid. num. 20. fol. 151. Non requiritur in præſcriptione rei feudalis, ex veriori ſententia, ibid. nu. 21.*

Bona allodialia *in feudo habita, an conſiderentur in ſolutione releuij, p. 4. q. 1. num. 20. fol. 186. Stabilia vnita feudo in perpetuum, & fructus afferentia conſiderantur in ſolutione releuij, ibidem nu. 21. fol. 186. Fideicommiſſata poſſunt in ſubſidium alienari prò dote, non autem quando adſunt alia bona, p. 4. q. 12. nu. 15. fol. 241. & ſeq. Immobilia vnita feudo præſumuntur feudalia, & releuium debetur de eis, p. 4. q. 1. nu. 24. fol. 187. Non vnita feudo, nec illi deſtinata non ſunt feudalia, & ideo releuium ex eis non debetur, ibidem nu. 25. fol. 187.*

Cadu-

C

CAducitas à feudo ob non petitã inueſtituram cenſetur remiſſa, ſi poſt pœnam commiſſam Dominus exegerit canonem ab emphiteuta, p. 5. q. 6. num. 11. fol. 334.

Camerarius. eius doctrina, quando venditio annuorum introituum ſuper fructibus feudi, ſit in feudum, vel allodium, explicatur, p. 4. q. 6. in allegat. incip. Felix num. 21. fol. 212. Eius ſententia, & ſequacium, dicentium paragium ſucceſſiſſe loco legitimæ, intelligi debet de paragio ex allodialibus, p. 2. q. 14. nu. 13. fol. 120.

Camillus de Curtis, & Reg. Reuerterius dicentes, releuium deberi ab hærede ementis fructus feudi notantur. p. 4. q. 7. num. 19. fol. 226. Camilli de Medicis ratio, vt releuium ſoluatur ab vſufructuario, expenditur contrà vſufructuarium, p. 4. q. 13. nu. 10. fol. 245.

Canon. eius ſolutio indiuidua eſt, ſecus autē voluntate Domini, p. 3. q. 11. num. 4. fol. 160. Eius conſtitutio debet habere relationem ad rem, alias eſſet vſuraria, par. 4. q. 6. in allegat. incip. Felix nu. 12. fol. 205. Debet habere relationem ad bona, eorumq; periculum, nec ad ſolam ſecuritatem, ibidem num. 14. fol. 205. Non ſolutus à ſubfeudatario, compenſatur cum ſeruitijs præſtitis ab ipſo in vinea feudali, p. 2. q. 4. num. 9. fol. 79. Eius ſolutio non eſt remictenda emphiteutæ ob ſterilitatem fructuum, p. 2. q. 5. nu. 14. fol. 83. Modica quantitas præſtatur pro recognitione dominij, ibidem num. 15. fol. 83.

Cannæ mellis, ex quibus conficitur zaccarū veniunt in ſolutione releuij, p. 2. q. 17. num. 15. fol. 130.

Capitulum Regis Roberti ad pennam ſcriptū penes Frecciam, dicit quod medietas fructuum prò releuio, legitur medietas vnius anni, p. 1. q. 18. nu. 6. fol. 54. Eccleſia ſuccedens in adminiſtratione Eccleſiæ vacantis, tenetur petere inueſtituram, non autem prælatus ſucceſſor, p. 4 q. 34. nu. 16. fol. 317. Eſt in poſſeſſione ſede vacante, & ideo tenetur petere inueſtiturã, ibid. n. 18

Capycius dixit, quod releuium continetur ſub clauſula, iuribus curiæ, p. 3. q. 10. nu. 7. fol. 157.

Carolus Amatus laudatur, p. 2. q. 17. ſub num. 5. fol. 192.

Caſtrum habens ſolum cum hominibus, dicitur illud habere in feudum, p. 4. q. 2. num. 24. fol. 189. Caſtri expenſæ prò ipſius cuſtodia non fuerunt deductæ de releuio, p. 1. q. 13. nu. 13. fol. 38.

Cauſa duplicati releuij quando probetur, & quæ ſint, par. 3. q. 13. num. 27. fol. 172. Potius quam titulus in reſutatione eſt attēdenda, p. 4. q. 17. nu. 3. fol. 263. Matrimonij, vel alia iuſta, facit ceſſare præſumptionem fraudis releuij, adeout non debeatur, & deciſiones referuntur, ibidem n. 4. & 5. fol. 264. Amiſſionis feudi qualiter probetur, & quæ ſint remiſſiuæ, p. 3. q. 13. n. 27. fol. 172.

Cautela prò vaſſallo apponenda in memoriali, prò gratia releuij refertur, ibid. n. 21.

Celeriter vox variè apud latinæ linguæ auctores interpretatur, ſed frequentius, vt nullo dato intermedio, p. 5. q. 14. nu. 6. fol. 369. Apud Feudiſtas circà moræ purgationem fuit interpretata, ideſt antequam Curia interpellaſſet, ibid. n. 7 fol. 369. Apud alios, ideſt ſpacio tridui, vel bidui, ibid. num. 8. fol. 369.

Cenſus perimi debet perēpta re cenſuali, p. 4. q. 6. in allegat. incip. In anno, num. 11. fol. 210. Non poteſt imponi ſuper fructibus feudi, p. 4. q. 6. in alleg. incip. Felix nu. 14. fol. 203. Eius conſtitutio debet habere relationem ad rem, alias eſſet vſuraria, p. 4. q. 6. in dicta allegat. num. 12. fol. 205. Debet habere relationem ad bona, eorumq; periculum, & commeditatem, non autem ad ſolam ſecuritatem, ibidem num. 14. fol. 205.

Certum ſeruitium feudale non præſtitum à vaſſallo, præſcribitur contra Dominum, p. 3. q. 8. nu. 7. fol. 150.

Charitatiuum ſubſidium debetur abſque deductione penſionis, p. 1. q. 13. n. 13. fol. 38.

Citatio trina, vel vna prò trina, requiritur ad hoc vt vaſſallus feudo priuetur ob duplicatum releuium non ſolutum, par. 5. q. 18. num.

num. 11. fol. 380. & in allegat. ſeq. nu. 1. fol. 380.

Ciuitas *feudataria delinquens conuocato cōſilio in Dominum amictit feudum, par. 5. q. 12. num. 2. fol. 358. Eius parte delinquente in Dominum, altera verò non delinquente, non priuatur feudo, ibid. num. 3. fol. 361. Neapolitana recepit permultos Sanctos in Patronos, & Protectores, p. 5. q. 33. nu. 8. fol. 426. Recomendata non præſcribit libertatem, dum caſus non euenerit, p. 3. q. 8. nu. 23. fol. 151.*

Clauſula, *Saluis iuribus Curiæ, &c. in inueſtitura comprehendit releuium, p. 3. q. 10. num. 1. & num. 7. 10. & 25. fol. 156. & 157. Dummodo ſoluatur releuium de feudo legato ob mortem legantis, etiam non appoſita in aſſenſu ſuper legato, ſubintelligitur, p. 1. q. 19. num. 13. fol. 57. Iuribus Curiæ ſemper ſaluis, & ſub feudali ſeruitio comprehendit augmentum feudo factū, p. 2. q. 6. nu. 26. fol. 92. Iuribus Curiæ ſemper ſaluis, non operatur vltra expreſſa, p. 3. q. 10. nu. 9. fol. 156. Comprehendit tantum iura præſentia, non autem futura, ibidem nu. 17. fol. 158. Saluo iure ſeruitij continet releuium in ijs locis, in quibus ſoluitur, par. 4. q. 3. num. 23. fol. 195. Quod liceat Regio Fiſco exigere releuium à quo voluerit, in venditione annuorum introituum ſuper fructibus feudi, apponitur in talibus venditionibus, p. 4. q. 6. num. 5. fol. 201. & in allegat. ſeq. nu. 1. fol. 203. vbi apponitur, & ſeruitium, etiam ad vendendum, alienandum, hypothecandum, in dotem dandum, cum obligatione bonorum, & Regio aſſenſu, arguunt dominij tranſlationem, p. 4. q. 6. in allegat. Felix, num. 10. fol. 204. Appoſita in contractu feudali reſcipit illa tantum iura, quæ concernunt feudum ipſum, non autem alia, p. 3. q. 10. nu. 10. fol. 158. Comprehendit ius prælationis competens Domino ſuper feudo, ibidem num. 19. Comprehendit etiam leuem culpam, ibidem num. 20. Saluo iure Domini, comprehendit pœnam vaſſalli alienantis ſine conſenſu Domini, ibidem num. 21. Quòd ob mortem refutantis, & refutatarij, vel donantis, & donatarij, ſoluatur releuium, & ob delictum alterutrius feudum amictatur, ſolet hodie apponi in donationibus, & refutationibus. Et quod aſſenſus habeatur prò præſtito, p. 3. q. 16. nu. 2. fol. 181. Prò te, & filijs ex corpore facit præſumi conceſſionem feudalem, p. 4. q. 3. num. 19. fol. 195. Prò te, & hæredibus quibuſcumq; facit præſumi rem conceſſam eſſe feudalem, ibid. nu. 20. fol. 195. Quòd liceat Fiſco exigere releuium, à quo voluerit, ſolet apponi in venditione annuorum introituum ſuper fructibus feudi, & in venditione fructuum feudi, par. 4. q. 6. nu. 5. fol. 201. Quòd dominium annuorum introituum ſuper fructibus feudi trāſferatur in emptorem prò rata dominij nihil operatur, ibid. q. 6. in allegat. incip. In cauſa Iſabellæ, & cæt. numero 4. fol. 214. Quòd annui introitus tranſeant in vtili dominio ementis, &c. cum poteſtate alienandi. Et feudi natura in aliquo non mutata, &c. Non conſtituunt conceſſionem feudalem, niſi expreſsè dictum fuerit in feudum, ibid. nu. 24. fol. 218. Quoad expreſſa tantum, &c. appoſita in aſſenſu, modificat illum, & ſi generalem, ibidem nu. 40. fol. 221. Relatiua appoſita in aſſenſu non operatur in Regno noſtro, ibid. num. 41. Quòd aſſenſus regiſtretur, &c. non conſtituit venditionem feudalem, & deciſio refertur, ibidem num. 44. fol. 222. Quòd liceat Regiæ Curiæ exigere releuium à quo voluerit, debet apponi in cōtractibus, puta pignoratione feudi, datione ad gaudimentum, & ſimilibus, par. 4. q. 8. num. 7. fol. 227. Quòd ſoluatur releuiū ob mortem legantis, & legatarij, debet apponi in aſſenſu ſuper legato feudi impetrando, p. 6. q. 10. n. 21. fol. 252. p. 1. q. 19. n. 12. fol. 57. Iuribus Curiæ ſemper ſaluis, appoſita in aſſenſu ſuper legato feudi, continet ius releuij, p. 4. q. 10. num. 22. fol. 232. Quod liceat Regiæ Curiæ exigere releuium à quo voluerit ſiuè à refutante, ſiuè à refutatario ſolet apponi per Regiam Cameram in regiſtratione refutationis, p. 4. q. 15. num. 19. fol. 253. Quod ob mortem refutantis, vel refutatarij exigatur releuium, hodie in refutationibus apponitur, & quod ob deli-*

ctum vnius, feudum deuoluatur, ibidem n.21.fol.253. Saluis iuribus noſtris, &c. appoſita per Dominum in receptione ſeruitij, vel aliorum poſt pœnam commiſſam intelligitur præter expreſſa, & cogitata, p.5.q.8.nu.10.fol.350. Saluo iuro noſtro, &c. appoſita in renouatione inueſtituræ non comprehendit ius præſcriptionis interruptæ, ſed alia iura, ibid.n.11.fol.350. Dumodo ſoluatur releuium tempore mortis dotantis, debet apponi in aſſenſu ſuper contractu feudi dati in dotem, p.4.q.12.n.19. fol. 242.

Clauſulæ apponi ſolitæ in conceſſionibus feudorum arguunt conceſſionem feudalem, p.4. q.3.nu. 18. fol. 194. In venditionibus fructuum feudorum apponuntur, quòd liceat Regiæ Curiæ exigere releuium à quo voluerit, p. 4. q. 6. in allegat. Felix nu. 1. fol. 203. Ad vendendum, alienandum, & alia &c. cum obligatione bonorum, Regio aſſenſu &c. arguunt dominij tranſlationem, ibid. nu. 10. fol.204.

Clericus. non ſtatim ipſo iure, ſed per ſententiam priuandus eſt beneficio, par. 5. q. 3. num.23.fol.337.

Collecta ſuper fructibus impoſita, ſoluitur habito reſpectu ad fructus, qui percipiuntur in illo anno, par.2. q.5. num.6. fol.82. Vnica tantum debetur ex duobus eodem anno impoſitis, p.2. q.16. nu.23.fol.127.

Combaro. Combaronum altero ſoluente partem releuij, pœna commictitur quoad omnes, p. 5.q. 12.nu.6.fol. 361. & ibidem num. 1. 4. & 9. Combaronibus ceſſantibus à petitione inueſtituræ, & Dominus recipiendo ſeruitia ab vno, vel vnum inueſtiendo, an præſumatur pœnam remiſiſſe quoad omnes, p. 5.q. 11. nu. 3.fol. 358. Combaro ſoluens partem releuij, an faciat euitare pœnam quoad omnes, declaratur ibid. q. 12. nu.5.& 6.fol.361. Et commictitur quoad omnes ibid.q.12. nu.6.fol. 461. Seruitium Combaronis præſtitum, prodeſt alteri non ſolueati, quando feudum eſt indiuiduum, p.5. q.19.n.16. fol.384.

Compenſatio non impedit fiſco quin releuiũ exigat, ſi altiorem indaginem requirat, p.2. q. 4. nu. 14. fol. 80. Admictitur quando quando quantitates mutuò eodem tempore debentur, p. 2. q. 4. nu. 5. fol. 79. & nu. 10. & 11. fol. 80. Poteſt opponi per vaſſallum contra fiſcum, & datur retentio, ibidem nu.6.& 7. fol. 79. Admictitur ſi vaſſal.i creditum incontinenti liquidari poteſt, p.2. q.4. nu. 13. fol, 80. Illa oppoſita, & elapſo anno, non habet locum duplicatũ releuium, ibid. nu. 12. fol. 80.

Communis obſeruantia in taxatione releuij ponitur, p.2. q. 5. nu.25. fol. 84.

Conceſſio introituum ſuper feudo variè conſideratur, p. 4. q. 3. nu. 2. fol. 193. Potius in allodium, quam in feudum præſumitur, ibid. num. 5. fol. 193. Quando præſumatur facta in allodium, & quando in feudum, ibidem nu. 17. fol. 195. Præſumitur feudalis, ex clauſulis apponi ſolitis in conceſſione feudorum, p.4.q.3. num. 18. fol. 195. Sub feudali ſeruitio accipit determinationem a lege, par.2. q. 10. num.8. fol. 104. Functionum fiſcalium non tradit plenum dominium, ſed tantum ius luendi, ibid. nu. 23. fol. 195. Feudi debet interpretari, vt filius ſuccedat patri, nõ autem è contra p. 4. q. 16. nu. 5. fol.257. De feudo aperiendo, an & quando fieri poſſit, p.4. q.9. nu.8. fol. 229. An fieri poſſit à Barone concedente ſubfeuda deuoluenda, ibid. ſub eod. n. fol. 229. Feudis ſub feudali, & ſolito ſeruitio accipit determinationem à lege, p.2. q.10. nu.8. fol. 104. & 105. Facta cum omni incremento, an ſit ſoluendum releuium de tali incremento, p.2.q.10. nu. 1. fol. 104. & negatur ibid. nu. 3. 5. & 8. Feudi facta tertio, non præiudicat Regi circà releuium, par. 1. q. 7. nu. 20. fol. 19. Introituum prò excambio feudi ablati tempore guerræ, non ſubiacet releuio, p. 4. q. 3. ſub nu.24. fol. 195.

Concluſio Doctorum, quod vaſſallus non teneatur petere inueſtituram lite pendente, intelligitur de lite ſuper feudo inter collitigantes ſuper illo, p. 3. q. 9. nu. 14. fol. 155.

Concordia. Concordatur Afflicti contrarietas ſuper petitione inueſtituræ, & ſolutione releuij, p. 1. q. 12. nu. 11. fol. 33. Concordantur ſententiæ Doctorum dicentium tempus ad petendam inueſtiturã, alij vtile,

alij

alij continuum, duplici adiecta conſideratione, p. 1. q. 23. nu. 7. fol. 65. Matth. Aſflict. & Franciſci de Amicis diſcordantes ſi propter ſterilitatem fructuum, debeatur releuium, concordantur, p. 2. q. 6. nu. 26. fol. 92. Contraria opinio nonnullorum dicentium releuium deberi non deductis expenſis, refertur, p. 1. q. 13. nu. 12. fol. 37. De feudo augendo ex induſtria vaſſalli refertur, p. 2. q. 7. nu. 2. fol. 95. Quod releuium debetur deductis oneribus, refertur, & ponitur deciſio, p. 1. q. 13. nu. 12. fol. 37. Andr. Kohl. dicentis, quod auctis fructibus augeãtur ſeruitia, defenditur, p. 2. q. 7. n. 2. fol. 95. & concordatur ibidem n. 3. & ſeq.

Conductor fructuum feudi per decennium ſoluere tenetur ſeruitium militare, p. 4. q. 7. num. 14. fol. 225.

Confæderatio, non præſcribitur, niſi euenerit caſus confæderationis, & requiſitio à Ciuitate confæderata, par. 3. q. 8. num. 17. fol. 151.

Congreſſus, pugnam crudelem, & amplius non viſus præſumitur mortuus, p. 1. q. 24. num. 4. fol. 65.

Confeſſus non dicitur vaſſallus ſi ſe ſubſcripſerit beneplacito Domini, p. 3. q. 10. nu. 49. fol. 166.

Coniecturæ, & præſumptiones, ex quibus præſumitur fiſco eſſe ſatisfactum de releuio, ponuntur, p. 3. q. 6. nu. 22. fol. 145.

Conſenſus maſculorum requiritur quando feudum datur in dotem filiæ feminæ, p. 4. q. 12. num. 7. fol. 239. Facit feminam ſucceſſibilem in feudo, ibid. num. 8. fol. 239. Superueniens tempore infirmitatis Clerici renunciantis, non validat renunciationem, ſed contrarium ſtatuitur, & declaratur, p. 4. q. 22. num. 5. fol. 276. Inducitur ex taciturnitate, & diuturnitate temporis, par. 3. q. 6. nu. 19. fol. 145.

Conſequens. Dato conſequenti neceſſario ad antecedens, præſumitur, & illud, p. 3. q. 6. nu. 9. fol. 144.

Conſuetudo ſoluendi releuium videtur ſuã primæuam originem ducere ex pacto, ſiuè conuentione inter Dominum, & vaſſallum, p. 3. q. 13. nu. 14. & 15. fol. 171. Deſcendit ex pacto, ibid. nu. 15. Non habet locum in feudo refutato ob mortem refutantis, p. 4 q. 6. nu. 13. fol. 258. Non eſt trahenda ad caſum ſimilem, par. 4. q. 26. nu. 46. fol. 288. Loci eſt inſpicienda in Regno, ſiue Regione, vbi releuium ſoluitur, p. 5. q. 25. nu. 11. fol. 400. Siuè ſtatutum laicorum generaliter loquens non comprehendit Eccleſiam, quando de eius damno tractatur, p. 4. q. 28. num. 4. fol. 254. Soluendi releuium redacta eſt ad neceſſitatem in Regno Neapolitano. p. 1. q. 6. nu. 1. fol. 16. & q. 7. nu. 25. fol. 23. Conſuetudine, non autem de iure ſubſtinetur, quod actio prò releuio detur contra tertium poſſeſſorem, p. 1. q. 7. nu. 5. fol. 19. Conſuetudines feudorum non cognouerunt releuiũ, par. 1. q. 1. num. 2. fol. 1. Conſuetudo eſt ſtricti iuris, p. 3. q. 4. nu. 6. & contrarium nu. 13. fol. 139. Inducens releuiũ ſic etiam & pactum ſunt ſtrictè interpretãda, obſeruanda, nec extendenda, pròut in laudimio, par. 3. q. 4. num. 10. fol. 139. Soluendi releuium in hærede inducta, an habeat locum in hærede particulari, par. 1. q. 19. nu. 1. fol. 55. Eſt ſtricti iuris, p. 3. q. 4. nu. 6. fol. 139.

Conſultatio Inueſtituræ Regni Neapolitani petitæ per procuratorem poſt tempus obtentæ refertur, p. 5. q. 31. nu. 10 fol. 420.

Conſtitutio Regni poſt mortem includere videtur feuda plana, & de tabula, par. 4. q. 30. nu. 6. fol. 300. Licet loquatur de terra plana, & de tabula, tamen de feudo quaternato ſecundum quid, licet antea fuerit planum, eſt intelligenda, ibidem num. 7. Vel lex irrogans pœnam debet interpretari per ſententiam ferendam, non autem latam, p. 5. q. 3. num. 34 fol. 339. Conſtit. poſt mortem eſt intelligenda, etiam quod pars releuij ſoluta ſit, non autem integrum, ad finem euitandi duplicatum releuium, ex equitate, par. 3. q. 11. num. 55. fol. 166. Eius verba expenduntur prò vaſſallo, vt tantum denunciare teneatur mortem, non autem quod impetretur inueſtitura, par. 5. q. 23. num. 22. fol. 394.

Conſtitutum ſi adeſſet in refutatione non præſumitur fraudulẽta refutatio, ſi vaſſallus refutans, reperiretur in poſſeſſione feudi re-

refutati, p.4. q.17. nu. 11. fol.264.

Contemptus *Dominus videtur, ſi res feudalis vendatur prò franca, & libera, par. 5. q.18. in allegat. incip. In hac cauſa num.8. fol. 381.*

Contractus *refutationis feudorum contemplatione matrimonij in Regno noſtro frequēs eſt, p.4. q.15. nu.1. fol.250. Omnis celebratus ſuper feudo cum immediatè ſucceſſuro, reſoluitur in refutationem, p.4. q.37. nu.2. fol.323. Illum non ſeruans fruſtra actionem ad illum impetrat, p.5. q.2. n.4. fol.329. Eius pœna vt euitetur ſufficit vt adimpleatur, nec quæritur a quo, ibidem num. 13. fol. 330. Eius reſolutio non fit ipſo iure, ſed per ſententiam, ibid. num.16. fol. 335. Feudalis, quia habet temporalitatem à lege non admictit moræ purgationem, p.5. q.13. nu. 8. fol. 363. Qui celebratur cum Principe bonæfidei eſt, par. 3. q.4. num. 14. fol. 140. Feudalis contrà concedentem interpretandus eſt, ibidem num. 15. fol.140.*

Contumax *videtur dicere, quòd non vult vti gratia Principis, & fruſtrà illam inuocare poteſt, p.5. q. 18. nu. 3. fol. 379. & ibid. num. 2. & 4. vide in verbo Minor.*

Creditor *ante diem excuti non poteſt, par. 5. q.27. nu.14. fol. 400. Creditore renuente accipere ſolutionem partis, non liberatur debitor a pœna, p.3. q.11. nu.58. fol.166.*

Curia *non debet eſſe onerosa vaſſallis, par. 2. q. 16. nu.10. fol. 125.*

Curſus *anni in materia releuij conſideratur, quoàd fructus, & quoàd petitionem inueſtituræ, p. 1. q. 22. nu.2. fol.61. Aqua augens fundum, facit augere laudimium, p. 2. q. 8. nu.7. fol.98. Temporis legitimi tollit actionem realem, & perſonalem, p. 3. q. 6. nu. 18. fol. 145.*

D

Datium *ſolutum ab alio facit euitare pœnam illi, à quo debebatur prò cataſtro, p.5. q.2. nu.14. fol.33.*

Debitori *iuranti ſe amiſiſſe inſtrumentum ſolutionis, maximè ſi coniecturas, præſumptiones, vel iuſtam cauſam adduceret, p.1. quæſt. 15. num. 2. fol. 47.*

Debitum *fiſcale debetur deducto ære alieno, p. 1. q.13. nu.7. fol. 37. Ratione rei, vel feudi non compenſatur, p.2. q.4. n.4. fol.78.*

Decima *debetur non deductis oneribus, p.1. q. 13. nu. 14. fol. 38. Debetur de frugibus, abſq; deductione ſeminis, expenſarū, & onerum, ibid. nu.28. fol.40. Debetur de piſcatione non deductis expenſis, ibidem nu. 29. Debita non ſoluitur de fructibus feudi ſeparatis a ſolo, p.4. q.1. n.6. fol.185. Debetur de fructibus animalium, ibidem nu. 31. fol.188. Soluitur de fida, & diffida venationis, ſiuè piſcationis, p.4. q. 36. nu.9. fol.322. & nu. 11. ibibem.*

Decisio *vide ſuis materijs.*

Decretum *generale Regiæ Cameræ, quod releuia exigantur à poſſeſſoribus feudorum in caſu venditionis feudi refertur, p.4. q.6. in allegat. Felix nu. 31. fol.208.*

Deductio *non eſt facienda, quando fructus debentur ex diſpoſitione hominis, p.1. q.13 nu. 17. fol.38. Vitæ militiæ nunquam conſueuit fieri de releuio, p.2. q.14. nu.19. fol. 116.*

Delictum *conſideratur variè in feudo, committendo, & omittendo, p.5. q.3. num.24. & 25. fol. 334. Vnius nocet alteri, non autem non delictum vnius prodeſt alteri, quod procedit in indiuiduis, p.5. q.19. nu. 14. & 17. fol. 284.*

Detrimentum *ob paruum, nec releuium, nec ſeruitium diminuitur, p.2. q.11. num. 10. fol.107. & nu. 16. fol.108. Magnum, vel maioris partis in feudo facit diminui ſeruitium, & releuium prò rata detrimenti p.2. q. 11. nu. 11. fol. 107.*

Dictio, ſuper, *conſtituit hipothecam, non autem transfert dominium, p.4. q.6. in alleg. in cauſa nu. 11. & 15. fol. 215. & 216. Dictum Schraderi de oblatione facienda per vaſſallum in loco tuto à peſti, eſt potius de concilio, p.5. q.33. nu.12. fol.427.*

Differentiæ *inter laudimium, & releuium ponuntur, par. 1. q. 11. per totum fol. 29. Inter vitam militiam, & paragium, p. 2. q. 15. nu.24. fol. 120.*

Diminutio feudi. *Diminuto feudo non diminuitur ſeruitium taxatum tempore con-*

ceſſionis, p. 2. q. 6. num. 9. fol. 90. Aliquando ex ordinatione Regis diminuitur prò rata diminutionis, p. 2. q. 11. nu. 3. & 8. fol. 106. & nu. 7. ibid. Diminutum feudum ob factum Domini ſiuè in magna, ſiuè in parua parte, tunc pro rata diminuitur ſeruitium, & releuium, ibidem nu. 19. fol. 108. Ob factum vaſſalli, nec ſeruitium, nec releuium diminuitur, ibidem nu. 20. & 22. fol. 108. Diminutio feudi cedit damno diminuentis, ibidem nu. 23. fol. 103. & nu. 27. fol. 109. Ex curſu temporis, & voluntate Dei, feudo diminuto, diminuitur ſeruitium, & releuium, ibidem nu. 29. fol. 109. vide in verbo Dominus.

Diſtinctio *illa, quando factum actoris dependet ex lege, vel conuentione, cuinam incumbat onus probandi negatiuam, reijcitur in materia releuij, p. 3. q. 13. n. 13. fol. 171. Diſtinctiones in materia releuij duplicati præſcribendi referuntur, p. 3. q. 8. nu. 13. fol. 151. Iaſonis de pœna duplicati releuij quando remiſſa intelligatur, par. 5. q. 8. nu. 14. fol. 351.*

Diſcordantium lecturæ, *an Andreas de Iſernia debeat legi illius anni, vel vnius anni in taxatione releuij, concordantur, p. 1. q. 18. nu. 7. fol. 54. & p. 2. q. 5. num. 4. fol. 82.*

Diſtributiones *quotidianæ, ſiuè obuentiones non veniunt appellatione fructuum, par. 2. q. 2. nu. 10. & 11. fol. 73.*

Diuerſum, & diuerſitas. *Diuerſitas caſuum ſuccedendi in Regno Siciliæ vltra pharum, conſtituunt diuerſam quantitatē releuij ſoluendi, p. 1. q. 5. n. 14. & 15. f. 14. & 15. Ratio diuerſitatis inter augmentum feudi, & feudum auctum, an conſtitui poſſit declaratur, p. 2. q. 9. nu. 11. fol. 100. Diuerſitas rationis conſtituitur in augmento ex induſtria æquiualente cum expenſis, in ea parte, quæ excedit impenſas, par. 2. q. 9. nu. 14. fol. 102. Diuerſum tempus petendæ inueſtituræ in pagano, & milite, cur ſic conſtitutum, par. 1. q. 22. num. 8. fol. 66. Diuerſus taxandi modus, aucto feudo in medietate fructuum, & diminuto reſpectu valoris, declaratur, & naturali æquitati conſonum redditur, p. 2. q. 6. nu. 30. fol. 94. Diuerſum tempus petendæ inueſtituræ ſtatutum eſt in partibus Galliarum, p. 5. q. 13. num. 31. fol. 366.*

Diuiſio *feudi vbi facta eſt à Combaronibus gratia commoditatis, licet ipſum feudum remaneat indiuiſum in ſubſtantia, tamen reſtitutio conceſſa vni prodeſt alteri, par. 5. q. 19. nu. 11. fol. 383.*

Diuturnitas *temporis facit quem præſumi mortuum, p. 1. q. 24. nu. 5. fol. 70.*

Directum *feudi dominium numquam præſumitur Dominus à ſe abdicare, par. 3. q. 3. num. 10. fol. 136.*

Doctrina *Alex. conſ. 18. lib. 5. dicentis facta vēditione annuorum introituum ſuper fructibus feudi, non competere hypothecariam, ſed tantum actione perſonali teneri venditorem, eiuſq; hæredes, ponderatur, p. 4. q. 6. in allegat. Felix nu. 2. fol. 203. & reſpondetur, ibid. nu. 29. fol. 207. & in allegat. In anno nu. 2. fol. 208. & nu. 22. fol. 212. Iacobi de Ayello de iure adohæ num. 76. dicentis tempus petendæ inueſtituræ currere à die mortis, vt intelligatur, & ſcientiæ, p. 1. q. 22. nu. 7. fol. 62. Baldi, & aliorum ſuper augmento fructuum concordatur, p. 2. q. 6. nu. 14. fol. 91. Bald. in cap. quæ in Eccleſiarum nu. 20. verſ. quæro numquid feudatarius, dicentis, quod annui introitus ſuper fructibus feudi poſſunt vendi ad modicum tempus, non autem ad longum. Et ne vtile dominium tranſeat, &c. perpenditur, p. 4. q. 6. in allegat. incip. Felix nu. 6. & 8. fol. 204. Franc. de Amicis ſequentis doctrinam Alex. in d. conſ. 18. quam ſupra retulimus in hoc capite, ibidem nu. 2. reſpondetur ibid. nu. 30. fol. 207. Et ponderatur pro Regio fiſco ibid. in alleg. incip. in anno nu. 3. fol. 208.*

Doctores *non debent ſtructuræ verborum ſtudere, ſed materna deberent vti lingua, vt clariores ſint, p. 5. q. 13. nu. 36. fol. 367. Doctorum dicentium, venditionem annuorum introituum ſuper fructibus feudi, quādo in allodium, & quando in feudum venditio facta dicatur diuerſæ ſententiæ ponuntur, p. 4. q. 6. in allegat. In anno num. 19. fol. 211.*

Dominium, *nec directum, nec vtile pro venditio-*

Digitized by Google

ditionem annuorum introituum ſuper fructibus feudi transfertur, nec in toto, nec prò rata corporis, nec fructuum, p. 4. q. 6. in allegat. In cauſa nu. 6. fol. 214. & ibidem num. 10. & 17. fol. 216. Feudi, ſuper cuius fructibus fuit facta venditio annuæ quantitatis, non poteſt transferri in ementem ex defectu voluntatis, aſſenſus, & poteſtatis aſſentiendi, ibid. nu. 34. fol. 220. Feudi dotalis, præuio aſſenſu, & appretio, tranſit in maritum, p. 4. q. 11. num. 10. fol. 236. Translatum in maritum intelligitur de reuocabili, ibidem nu. 10. fol. 236. Vtile feudi dotalis, reſidet penes vxorem, non autem penes maritum, ibidem num. 15. fol. 236. Feudi dicitur translatum per refutationem in refutatarium, p. 4. q. 16. nu. 30. fol. 260.

Domin :s *prò releuio eſt iudicandus creditor anterior ſuper feudo, p. 1. q. 13. nu. 19. fol. 38. Admictitur ad iurandum ſe amiſiſſe inſtrumentum in fauorem vaſſalli, par. 1. q. 15. nu. 9. fol. 48. Præſumitur ignorare factum procuratoris, p. 2. q. 1. n. 5. fol. 70. An teneatur acceptare ſolutionem releuij factam, ſiuè oblatam ab alio, quam à ſuccedente, p. 2. q. 3. nu. 1. fol. 77. Eſt creditor realis, & perſonalis ſuper feudo pro releuio, p. 2. q. 3. nu. 10. fol. 78. Debet recognoſci in dominum directum de augmento feudi, p. 2. q. 6. nu. 22. fol. 92. Concedendo augmentum feudo, ſi non exprimit ſub feudali ſeruitio, non poteſt illud exigere, p. 2. q. 7. nu. 15. fol. 97. Sed contrarium eſt verius ibide:n nu. 17. Concedendo rem in augmentum feudi, cenſetur illam donaſſe, & ſeruitium remiſiſſe, ibidem num. 16. Sicuti poteſt vaſſallum demanij contra eius voluntatem vendere, ita & vaſſallus, vrgente neceſſitate, poteſt feudum demanij ſine Domini conſenſu alienare, p. 3. q. 7. num. 4. fol. 146. Non petendo releuium ſibi imputare debet, p. 3. q. 8. n. 8. fol. 150. Non videtur remictere ſeruitium, vbi neceſſitas non exigit, p. 3. q. 8. nu. 29. fol. 152. Prò releuio, & iuribus dominicalibus habet intentionem fundatam, p. 3. q. 9. n. 2. fol. 154. Renuens, & non acceptans ſolutionem partis releuij, videtur velle duplicatum, par. 3. q. 11. nu. 51. fol. 166. Prò laudimio, & canone ſuper re emphiteutica iudicatur cæteris anterior, p. 3. q. 15. num. 7. fol. 179. Conſentiens ſuper legato feudi, dicitur conſentire in ſui fauorem, non autem in ſui iacturam, p. 4. q. 10. num. 30. fol. 233. Inueſtiendo de nouo vaſſallum poſt pœnam commiſſam videtur pœnam remictere ex communi Feudiſtarum ſententia, p. 5. q. 9. nu. 4. fol. 353. Dubitans ſi vel nè pœna commiſſa fuerit, & adhuc inueſtiens videtur pœnam remictere, ibid. num. 9. Recipiens canonem Feudalem à vaſſallo poſt pœnam commiſſam, videtur illam remictere, par. 5. quæſt. 10. num. 2. fol. 355. Recipiens canonem futurum à vaſſallo poſt pœnam commiſſam, abſq; proteſtatione, videtur pena remictere, ibid. nu. 9. fol. 356. Non ob:ſtante proteſtatione, in quo diſtinguitur, ibid. n. 10. f. 357. Recipiens canonẽ Feudalem futurum cum proteſtatione, nec diſcrepante, nec conſentiente vaſſallo, videtur pœnam remictere, ibid. nu. 13. fol. 357. Recipiens aliquid à vaſſallo vti vaſſallo poſt pœnam commiſſam, intelligitur pœnam remiſiſſe, ibidem num. 14. fol. 357. Recipiens partem aliquam debiti feudalis, poſt pœnam commiſſam, adhuc intelligitur pœnam remiſiſſe, ibid. n. 15. fol. 357. vide infra in verbo Domino. Recipiens beneficia, vel benemerita poſt commiſſam pœnam intelligitur illam remiſiſſe, ibidem num. 16. Sed recipiens neceſſitate coactus canonem, vel aliud à vaſſallo poſt commiſſam pœnã non intelligitur illam remictere, ibid. n. 17. fol. 357. Poteſt auferre Feudum ab vno ex inſimul inueſtitis, ſeruitia non præſtante, licet alter inueſtitus illa præſtiterit, par. 5. q. 11. nu. 10, fol. 359. Poteſt petere intereſſe, & damna paſſa ob ſeruitia petita, & non præſtita, p. 5. q. 16. nu. 8. fol. 373. Quòd procedit quando Dominus intereſſe, non autem pœnam petijſſet, quia vnicum tantum poteſt petere, ibidem n. 12. fol. 374. Diminuens, vel prorgãs tempus petendæ inueſtituræ, vel ſoluendi releuium in præiudicium vaſſalli, debet priuari proprietate Feudi, p. 5. q. 27. n. 22. fol. 407. Abbreuiãs tempus petẽdæ inueſtituræ in præiudicium*

cium vaſſalli, amictit ius ſuum ergà vaſſallum, ibid. n. 23. Debet aſſignare locum nõ ſuſpectum de peſti, ad finem tollendi excuſationem vaſſallorum, p. 5. q. 33. n. 18. fol. 427. Inueſtiẽs de nouo vaſſallũ poſt pœnam commiſſam, videtur illam remictere, p. 5. q. 9. n. 4. fol. 353.

Dominus, *ideſt Baro Caſtri tantum ſinè vaſſallis, vel ſinè fructibus feudalibus, an ſoluat releuium pro noua inueſtitura, p. 4. q. 14. num. 1. fol. 248. Iuriſdictionis criminalis non tenetur ſoluere releuium, ibid. num. 4. fol. 248. Solius Caſtri tenetur ſoluere releuium de præſtationibus, quas fortè haberet ex hominibus dicti Caſtri ſi certæ eſſent, secùs ſi incertæ, p. 4. q. 2. nu. 23. & 25. fol. 191.*

Domino *recipiente ſimplex releuium poſt commiſſam pœnam duplicati releuij, videtur mora vaſſalli purgata, ſecùs ſi Dominus fuerit proteſtatus, p. 5. q. 8. nu. 15. fol. 351. Recipiẽte canonem, vel penſionem poſt commiſſam pœnam, ob non petitam inueſtiturã, dummodo ſciuerit petitam non fuiſſe inueſtituram in tempore, p. 5. q. 7. num. 7. fol. 347. Dubitante autem an ſi fuerit petita inueſtitura In tempore, pœna non dicitur remiſſa, ibid. nu. 5. fol. 247. & nu. 10. ibid. Recipiente ſimpliciter canonem feudalem poſt pœnam commiſſam, nonnulli affirmant vt pœna intelligatur remiſſa, p. 5. q. 10. nu. 2. fol. 255. Alij negant, ibidem num. 3. & 4. Sed poſtea affirmatiua recipitur, ibid. num. 5. fol. 356. Recipiente autem canonem feudalem præteritum poſt pœnam commiſſam cum proteſtatione, an pœna intelligatur remiſſa, negant nonnulli, ibid. nu. 7. fol. 356. Affirmant nonnulli, vt non obſtante proteſtatione intelligatur remiſſa, ibidem nu. 8. Recipiente poſt commiſſam pœnam, canonem futurum, abſque proteſtatione intelligitur pœnam remiſſam eſſe, ibid. nu. 9. fol. 356. Idem ſi fuiſſet Dominus proteſtatus, ibid. num. 10. Sed diſtinguas de vaſſallo diſcrepante, vel non diſcrepante à dicta proteſtatione, ibidem nu. 10. & 11. vide in verbo vaſſallo, ſeruitium. Domino volente pœnam remicti, ſiuè tacitè, ſiue expreſsè ſemper pœna purgari poteſt, par. 5. q. 15. num. 12. fol. 372. Domino iuriſdictionis criminalis non debetur ſubuentio, p. 4. q. 2. nu. 11. fol. 189.*

Domini *dubitatio an pœna ſit commiſſa, vel non, non debet eſſe craſſa, vel ſupina, p. 5. q. 7. nu. 7. fol. 347. Ignorantis pœnam eſſe commiſſam, deficit conſenſus pœnæ remictendæ, ibid. nu. 9. fol. 347.*

Donans, *tenetur ſoluere de feudo donato releuium ob mortem donatarij, & deciſio refertur, p. 4. q. 11. nu. 3. fol. 235. Dicitur ſuccedere in feudo donato ob mortem donatarij, qui erat immediatè ſucceſſurus, p. 4. q. 16. nu. 40. fol. 262. Donans feudum, reſeruato vſufructu, & adminiſtratione, ſtante Regio aſſenſu, non ſoluit releuium rempore Frecciæ, p. 4. q. 24. num. 3. fol. 281. Donans videtur ſuccedere in feudo, donatario præmortuo, cui erat immediatè ſucceſſurus, p. 4. q. 16. n. 40 fol. 262.*

Donatarius *non tenetur ſoluere releuium, nec laudimium ob donationem, p. 4. q. 10. nu. 5. fol. 230. Soluet releuium, & ſi filius de feudo donato ob mortem patris, & hoc vigore gratiæ conceſſæ Regno noſtro, p. 4. q. 15. nu. 28. fol. 254. Non tenetur ſoluere releuium ob mortem donantis cum aſſenſu, & deciſiones referuntur ante tempus gratiæ, par. 4. q. 37. num. 5. & 7. fol. 324.*

Donatio *facta à vaſſallis annuæ quantitatis prò nominatione Cameræ reſeruatæ non continetur appellatione fructuum, p. 2. q. 2. n. 8. fol. 72. vide in verbo annuus, &c. Annui redditus facta à vaſſallis pro camera reſeruata eſt ad libitum, ibid. nu. 11. fol. 73. & nu. 17. fol. 74. & nu. 24. fol. 75. Donatum Baroni pro iucundo eius aduentu, non continetur ſub locatione fructuum, & ideo Baroni, non autem affictatori debetur, ibidem nu. 14. fol. 74. & deciſio refertur, p. 4. q. 6. nu. 8. fol. 202. Facta à vaſſallis prò camera reſeruata Baroni, eſt antidoralis, non autem neceſſario obligatoria, ibidem nu. 23. fol. 75. Contemplatione matrimonij facta filiæ feminæ, differt ab ipſa dotatione in materia releuij, & diuerſa conſideratur ratio, p. 4. q. 12. num. 25. fol. 254. Inter viuos, quoad effectum ſolutionis re-*

leuij

leuij habet duo tempora ante gratiam, & poſt gratiam, vel cum aſſenſu, vel ſinè, p.4. q. 37. nu. 3. fol. 324. Donato feudo, reſeruato vſufructu, Regia Camera ſibi reſeruat releuium tempore mortis refutantis, ſiuè donantis, p.4.q.24.n.4.f.281. Donationis feudorum contractus contemplatione matrimonij frequens in Regno noſtro, p. 4. q.37. nu. 1. fol. 323. Donatio facta inter viuos, licet habeat effectum in morte, adhuc inter viuos dicitur, p.4. q.37. n.13. fol.325. vide in verbo Refutans, & in verbo Releuium.

Duo. Duæ cautelæ lucratiuæ circa eamdem rem concurrere non poſſunt, p.5. q. 25. n.6. fol. 399. Duo releuia numquam deberi eodem anno pro regula traditur, p. 2. q.15. nu.17. fol.120. Etiam ſi accidiſſent duæ mortes, & deciſiones referuntur, p.5. q.25. num.5. fol.399. Etiam ſi primum non fuerit ſolutum, dummodo non ex contemptu Domini, vel malitia, ibid. n. 20. fol.401. Nec feudatario imponi debent, ibid.nu. 15. Duobus fratribus de beneficio inueſtitis, & ceſſantibus à ſolutione releuij, tunc remiſſio in perſona vnius inducta non prodeſt alteri p. 5. q.11. num. 8. fol. 359. & num. 12. ibid. Secùs aut in feudo iure Francorum ibidem.

Ducis Albæ Proregis in Regno Neapolitano vigilantia pro peſte propulſanda, p.5. q.33. num.6. fol. 426.

Duplex onus imponi non debet, p.5.q.25.nu. 20. fol.401.

Duplicatum releuium ſoluitur in Regno Neapolitano ob non petitam inueſtituram in locum pœnæ amiſſionis feudi de iure communi, & hoc ex gratia, & munificentia Regum noſtrorum, p.1. q. 1. num. 14. fol.5. Soluitur in Regno Siciliæ vltra pharum, ibid. num. 16. fol. 6. Non debetur quando vaſſallus eſt contumax in ſoluendo ſimplex releuium, ea ratione, quia in tali caſu non eſt data pœna amiſſionis, ibidem nu. 17. fol. 6. Eius pœna ſolo Doctorum dicto ſubſtinetur, p. 1. q. 12. n. 18. fol.24. Non repetitur quãdo eſt ſolutum in pœnam contempti Domini p.1.q.24.num.2.fol.68. Præſcribitur legitimo iuris ſpatio triginta annorũ, p.3. q.8. n. 11.12. fol.150. Eius pœna vt debeatur, pbatur per violentiſſimas probationes, non autem leues, par. 3. q.13. nu. 23. fol. 172. Non debetur in feudis planis, & de tabula, p.4.q.30.n.4.fol.300. Nec quãdo poſſeſſio feudi eſt penes tertium p. 4. q.32. nu.9. fol.306. Eius pœna, & ſi ſubrogata in locũ amiſſionis feudi, adhuc non continetur ſub regula ſubrogatorum, & hoc ob diuerſitatis rationem, p.5.q.1.n.11. fol.327. Debetur in locum amiſſionis feudi, ob non petitam inueſtituram intrà tempus, & ſimplex releuium non ſolutum, p. 5. q.3. num.1. fol. 333. Et vt exigatur à Domino an requiratur ſententia, dubitatur, ibid. num.2. Et reſoluitur per totam illam quæſtionem, & vide in verbo vaſſallus, & in verbo ſententia. Debetur ipſo iure quando inueſtitura, ita cautum eſſet, ibid. num.35. fol.339. Debetur non obſtante quod poſt pœnam commiſſam vaſſallus ſoluerit adoham, & deciſio refertur, p.5. q.7. nu.2. fol. 346. Non debetur ſi vaſſallus celeri ſatiſfactione moram purgauerit, p. 5. q.13. num.36. fol. 367. Non debetur ſi petita eſt inueſtitura intrà annum, licet ſimplici releuio non ſoluto, bene tamen actio ad illius intereſſe naſcitur, p.5. q.17. num. 12. fol. 377. Debetur nõ autem intereſſe, ſi vaſſallus intra legitimum tempus, nec petijt inueſtituram, nec ſoluerit releuium, ibidem num. 13. Fuit elargitum à Regibus noſtris vaſſallo volenti moram purgare, & admicti ad compoſitionem, ſecus autem in nolente, quia non receditur cum illo à pœna iuris communis, p. 5. q. 18. nu. 5. fol.379. Debetur elapſo tempore conuentionali, ſi ità cautum eſſet, p.5. q.27.n. 17. fol. 407. Reliqua vide in verbo vaſſallus Succedens, Inueſtitura, Releuium, &c. & in verbo ſolutio duplicati releuij, vbi multa ediſſeruntur, ibi videas omnino, & in verbo Pœna.

Dotans, an teneatur ſoluere releuium de feudo ad ſe reuerſo ob mortem dotatæ diſtinguitur, p. 4. q.12. num. 20. vide in verbo Extraneus.

Ec-

Digitized by Google

E

Eccleſia *non tenetur ſoluere tributa ratione feudorum impoſita, par. 4. q. 28. nu. 5. fol. 294. Succumbens in poſſeſſorio ſoluendi releuium, debet ſoluere, præmiſſa proteſtatione circa cauſam petitorij, ibidem num. 12. fol. 295. Debet ſoluere releuium ſi fiſcus eſſet in poſſeſſione exigendi illud, ibidem num. 15. fol. 295. An teneatur pœna duplicati releuij, remiſſiuè, vbi diſtinguitur, p. 4. q. 34. nu. 2. fol. 315. & ibid. diſtinguitur num. 3. & ſeq. Non tenetur pœna duplicati releuij, ſi intrà legitimum tempus petijſſet inueſtituram, & offerenda obtuliſſet, ſin autem ſecùs, tenetur, ibidem num. 4. fol. 315. Exigit duplicatum releuium à vaſſallo ob non petitam inueſtituram, ibid. nu. 5. fol. 315. Ob non petitam inueſtituram, & non ſolutum releuium in tempore ſoluit duplicatum, ibidem nu. 15. fol. 218. Excuſatur à pœna duplicati releuij, licet nec releuium ſolutum, nec inueſtitura petita fuerint, ibid. num. 8. fol. 318. Sed contrarium ſuadetur ibidem num. 15. Eccleſiæ in Regno Neapolitano poſſident feuda, & ſoluunt releuia ſingulis quindecim annis, par. 4. q. 28. nu. 26. fol. 296. & q. 34. num. 1. fol. 315.*

Aequitas *eſt ſequenda in cauſis amiſſionis feudi, p. 3. q. 11. num. 24. fol. 163.*

Elapſo *anno mortis præſumptæ, tunc vaſſallus contemnens Dominum ſoluet duplicatum releuium, ſi non petierit inueſtituram, p. 1. q. 24. nu. 19. fol. 68.*

Emphiteuta, *ob ignorantiam iuſtam euitat pœnam caducitatis, p. 1. q. 12. nu. 13. fol. 38. Poteſt expelli, ſi Dominus in receptione canonis non ſoluti fuerit proteſtatus, p. 3. q. 6. nu. 14. fol. 144. Altero emphiteuta ſoluente partem canonis an pœna commictatur quoad omnes, p. 5. q. 12. num. 10. fol. 361. Illi incumbit onus probandi ſuiſſe ſolutum canonem, Domino negante, p. 3. q. 13. nu. 5. fol. 169. Priuati non purgat moram non ſoluti canonis, p. 5. q. 13. n. 5. fol. 363. Contrarium ſuadetur, quod purget, ibidem nu. 10. fol. 364. & q. 16. nu. 17. fol. 369. Cadens ab emphiteuſi debet reſtituere rem vna cum fructibus, p. 5. q. 16. nu. 14. fol. 374. Debet offerre laudimium, & depoſitum facere, alias cadit à iure ſuo. p. 5. q. 23. nu. 2. fol. 292. Ignorans rem eſſe emphiteuticam excuſatur à caducitate, ſi inueſtituram non petijſſet, p. 5. q. 28. num. 26. fol. 411. Alienans partem rei emphiteuticæ, nõ ſoluto laudimio, cadit à tota re, p. 5. q. 32. num. 9. fol. 423.*

Emens *feudum, & ſoluens releuium non ſolutum per vendentem, eiuſq; prædeceſſores debet ſibi cedi facere à fiſco actionem contra vendentem, eiuſq; prædeceſſores, p. 4. q. 25. num. 8. fol. 283.*

Emptor *nouus conuenitur pro ſeruitio feudali non ſoluto per ſuos prædeceſſores, p. 3. q. 10. nu. 5. fol. 157. Feudi tenetur ſoluere releuium non ſolutum, quando emit intra annum petendæ inueſtituræ, & conuenitur vti tertius puſſeſſor, p. 4. q. 5. num. 3. fol. 198. Annuorum introituum ſuper fructibus feudi nullum ius formatum acquirit ſuper feudo, ſed tantum hypothecam feudi ſubiugati, & contra vendentem, eiuſq; perſonam, p. 4. q. 6. in allegat. incip. In cauſa, num. 1. fol. 214. & ibid. num. 43. fol. 222. Imo ius percipiendi introitus ſuper fructibus feudi, p. 4. q. 7. num. 11. fol. 224. Fructuum, non autem venditor ſoluit collectam, ſiue bonatenentiam, p. 4. q. 7. num. 17. fol. 225. Qui de nouo venit ad Feudum non tenetur ſoluere relenium ob contractum emptionis, p. 4. q. 10. nu. 3. fol. 230.*

Error *Domini debet eſſe probabilis, & iuſtus, p. 5. q. 7. nu. 4. fol. 347.*

Exactio *adohæ, vel releuij debendi eod. anno, differtur altera in vno anno, & altera in ſequenti, p. 2. q. 16. nu. 12. fol. 126.*

Excluſio *voluntaria maſculorum à Feudo, producit incluſionem neceſſariam Feminarum in illo, par. 4. q. 12. num. 10. fol. 141. Excluditur probatio præſumpta in præiudicialibus, & quando tractatur de commodo pecuniario, p. 1. q. 24. nu. 12. fol. 67.*

Exemplationes *protocollorum non veniunt appellatione fructuum, ſed reddituum, p. 2. q. 2. nu. 9. fol. 72.*

Expenſa *pro cuſtodia caſtri non fuit deducta de releuio, & deciſio ponitur, par. 1. q. 13. nu. 13. fol. 38. Magna facta per mari-*

tum pro recuperando Feudo dotali, minuit dotem, p.2. q.15. nu.34. fol. 122.

Exequutio *pro releuio fit contra tertium poſſeſſorem Feudi, p.3. q.9. nu.1. fol. 196.*

Exercitium *actionis prò releuio oritur poſt contractum, ſed exercetur facta inueſtitura, & ita debet intelligi Afflicti ſententia, p.3. q.2. nu.17. fol. 134.*

Exiſtens *in poſſeſſione Feudi, præſumitur iuridicè eſſe in illa, p. 3. q.6. nu.10. fol.144.*

Extraneus *ſuccedens in Feudo non ſoluit releuium, p.1. q. 19. nu.9. fol.56. Dotans non tenetur ſoluere releuium de Feudo ad ſe reuerſo ob mortem dotatæ, p.4. q.12. nu.22. fol. 242. Refutatarius olim ſoluebat releuium de Feudo refutato ob mortem refutantis, par. 4. quæſt. 15. nu. 10. fol.251.*

Extrinſeca *Onera ſunt illa, quæ debentur propter rem, ſiuè propter Feudum, par.2. q. 15. nu. 19. fol. 121.*

Error *liſtæ Feudalium introituum probatus non facit præſumi rem Feudalem, p.1. q.10. num.12. fol.28.*

Ex, *Ex lapſu temporis variæ inducuntur pœnæ p. 1. q. 12. nu. 1. fol. 31. Diuturnitate temporis, quis præſumitur mortuus, ſi non reperitur, p. 1. q.24. nu.5. fol.66. Duobus oneribus eodem anno impoſitis ſuper Feudo, fiſcus exigit, quod eſt vberius, par.2. q.16. n.15. fol.126. Natura contractus iudicatur actio deſcendens ex illo, p.3. q.4. nu.7. fol. 134. Ex contractibus onerosis debetur releuiũ in Regno Siciliæ, vbi fraudis ſuſpicio non viget, p.4. q.15. nu.34. fol. 255. Venatione retenta per Barones in demanio non debetur releuium de pœnis, ſiuè prouentibus ſolutis per contrauenientes, p.4. q.36. nu.3. & 5. fol. 322. Fida, & diffida venandi, quando eius ſumma certa eſt debetur releuiũ, & ſi afficłaretur, ibid. num. 7. & nu. 11. fol. 322. Geminatis actibus ceſſat ignorantia, vel dubietas, p.5. q.9. nu.11. fol.354.*

F

FActum *non præſumitur niſi probetur, p.3 q.12. nu.5. fol. 168. Actoris quando dependet ex diſpoſitione iuris, tunc Domino neganti incumbit onus probandi, p.3. q.13. nu. 11. fol. 171.*

Facultas *percipiendi fructus propria authoritate ab emente habita, non conſtituit ius in re, nec per eam dominium transfertur, ſed tantum hypothecam conſtituit, p.4. q.6. in allegat. In cauſa nu. 25. fol. 218.*

Fellonia *vaſſalli compenſatur cum cauſa priuandi Dominum de proprietate, par.2. q.4. nu. 15. fol. 80. Videtur remiſſa, ſi de nouo eſt conceſſio ſimpliciter, nulla adiecta cauſa, ſecus autem ſi clauſula aliqua eſſet adiecta. puta iuribus ſaluis, &c. p.3. q.10. nu. 13. fol. 157.*

Fœmina *an teneatur ſoluere releuium de Feudo dotali ob mortem dotantis, & quid in caſu contrarij, p.4. q. 12. num.2. fol.240. Licet alias dicatur maior, quando excedit duodecim annos, tamen quod ſpectat ad Feuda dicitur minor vſq; ad 14. annum, ſicut maſculus, & reſtituitur ob non petitam inueſtituram in tempore, p. 5. q. 21. nu. 9. fol. 387.*

Fida, *& diffida venandi &c. ſi afficłatur debetur ex illa releuium, p.4. 36. num.7. fol. 322. & an ſit de illis ſoluendum releuium remiſſiuè, ibidem nu. 11.*

Ferdinandus Capanus *Baro Caruſiorum, Galdi, & Paſſarelli auus Authoris, par. 1. q. 13. nu. 9. fol.36.*

Feriæ, *ſimileſque dilationes non impediunt tempus continuum, p.1. q.23. nu.2. fol.64.*

Feudum *Caiuani eſt francum à releuio, p. 1. q.8. nu. 6. fol. 26. Longobardum non amictitur ob non petitam inueſtituram, ex Afflicti ſententia, p.1. q.17. nu. 3. fol. 51. In materia releuij de quaternato eſt intelligendum, p.1. q.20. num.1. fol.58. Aliud dicitur quaternatum, aliud non quaternatum, ibid. nu.2. fol.58. Quaternatum ſiuè tenetur à Rege in capite, ſiuè à Barone eſt obnoxium releuio, ibidem num.5. fol.58. Non poteſt conſiſtere ſuper introitibus incertis, & non perpetuis, p.2. q.2. n.20. fol.74. Eſt legitima primogeniti, p.2. q.15. nu. 15. fol.120. Eſt contractus ſtricti iuris, p.3 q.4. nu.8. fol.139. Imo bonæ fidei, ibid. num. 13. fol. 139. Tunc amicti debet quando nullum ſeruitium eſſet præſtitum,*

p.3.

*p.3.q.11. n.19. fol.162. Donatum filio, & habitum, vt antiquũ, an poſſit vaſſallus illud habere vti nouum renunciando gratiæ factæ Regno noſtro, p.3.q.16.n.4.fol.*181. *Refutatum retinet eamdem naturam, quã prius habebat, p.3.q.16.num.11.fol.182. Poteſt concedi cum animalibus, & alijs rebus immobilibus, p.4.q.1.num.23.& 26. fol.187. Deuolutum Regi, & de nouo alteri conceſſum, venit liberum ad conceſſionarium, p.4.q.4.nu. 5.fol.197. Intelligitur obligatum; ſi ſubiugatio facta eſt ſuper illius fructibus, & idem in officio, p.4 q.6. in alleg. incip. In anno nu.14.f. 210. Si conceditur ſimpliciter non dicendo in Feudum erit allodium, p.4.q.6. in allegat. incip. In cauſa nu. 20. fol. 217. Dotale vadit ad filios mortua vxore, non autem ad maritum, & debetur releuium, p. 4. q. 11. nu. 27. fol. 238. Dotale, non extantibus filijs, vadit ad hæredes vxoris, non autem ad maritum, ibid. nu. 22. Dotale poteſt deuenire ad maritum virtute legati facti ab vxore, ibidem num. 19. Dari poteſt in dotem, tripliciter conſideratur, p.4.q.12.nu.4. fol. 240. Dotale dicitur ſpectare ad filiam ex contractu, non autem ex ſucceſſione, ibidem num.6. Datum in dotem filiæ feminæ dicitur voluntariè alienari, quando dotans habet alia bona, ibid. nu.14.fol.241. Eſt ius vniuerſale, p.4. q.10.num. 10. fol. 231. Dotale dicitur reuerti ad dotantem extraneum, non autẽ iure ſucceſſionis, ibidem num. 23.fol.242. Dotale regulatur iure contractus dotalis, non autem ſucceſſionis, & reuertitur ad dotantem, nullis extantibus filijs ex femina dotata, ibidem num.26.27.fol.243. Ob mortem filij, potiùs ad patrem reuerti, quã ad illud patrẽ ſuccedere conſideratur, p. 4. q.16. nu.4.& 10.fol.257.& 258. Eſt dignitas, ibidem nu.8.fol. 257. Quomodo reuerti ad patrem dicitur remiſſiuè, ibid. nu.31.fol.261. Ex pacto non ſpectat ad partes hæreditarias, licet in hæreditate reperiatur, p.4.q.26.nu.22.fol.286. Defertur ſuccedenti, vt quid diſtinctum ab hæreditate, ſiuè à maſſa hæreditatis, ibidem nu.19.fol.286. Debetur tamquam quid præcipuum ad inſtar æris alieni debiti adgnatis, vel familiæ, ibid.num.20.fol.286. Debetur ex legali prouidentia, conſtituti, ſiuè corporis ſingularis, & ante omnia deducitur, ibid. nu. 21.fol. 287. Ob delictum poſſidentis vadit aduocatum per pactum, ibidem num. 30. Hæredīturium ob delictum vadit ad Dominum, ibidem nu.32.fol. 288. Ex pacto transfertur in vltimum ſuccedentem vocatum non ex perſona vltimi morientis, ſed primi acquirentis per mortem vltimi poſſidentis, ibidem num. 33. Releuium non debetur de Feudo ex pacto, & prouidentia, ex ſententia Marini Freccia, ibidem nu.288. Dum venditur, vel conceditur in Regno noſtro alicui Vniuerſitati hodie apponitur clauſula, quod ſoluant releuium ſingulis quindecim annis, par. 4.q. 27.num. 8. fol. 292. Planum, & de tabula quale ſit remiſſiuè, & de eius ſtatu, par.4. q.30.nu. 1.fol. 299, Reemptum virtute pacti de retrouendendo, dicitur antiquum in perſona hæredis reemẽtis, non autem nouum, ideo debet diuerſo iure cenſeri, par.4 q. 31.num. 3.fol.302. Non dicitur fuiſſe in bonis defuncti, nec hæredis, benè verum ius illud reemendi dicitur fuiſſe in bonis, merito de illo non debetur releuium, p.4. q. 31.num. 3. fol.302. Quaternatum ſecundum quid alienari debet cum conſenſu Regis, & Baronis, par. 4. q. 23.nu.24 fol.312. Quale ſit remiſſiuè, p.4.q.33.n.25.fol. 212. Mixtum nihil habet commune cum hæreditate, p. 5. q.29.nu. 13.fol. 414 Quale ſit remiſſiuè, ibidem num. 14. Habens vim hæreditarij, quale ſit remiſsiuè, ibid. num.15. fol.414.& nu. 12. ibidem.*

Feudi *valor grauatur, & diminuitur ob paragium, p.2.q.15.nu.30.fol.122. Qualitate probata, immiſſus ſoluet releuium, p.3.q.5.nu.9.fol. 142. Conceſsio in dubio iudicatur ſecundum cõſuetudinem loci, p.4.q.2.nu.8.fol. 189. Remanſi in hæreditate inueſtitura petitur à die adeptę poſſeſſionis, p.1.q. 22.nu.11.fol.63. vel a die ſcientiæ mortis, ibid. num.12.*

Feudo *perempto, releuium non debetur, & ratio adducitur, par.2. q. 5. num.40. fol.86.*

Deuoluto hæres repetit impenſas meliorationum, p.2. q. 7. nu. 10. fol. 96. Diminuto, ob factum Domini ceſſat releuium, & ſeruitium prò rata diminutionis, p.2.q.11. n.19. fol.108. Ex curſu tẽporis, & volũtate Dei diminuitur & ſeruitium, & releuium proportionabiliter, ibid. num. 29. fol.109. Simpliciter vendito, nec ſoluto adoho, nec releuio eodem anno debitis, tunc hæres emptoris ad vnicum tantum tenetur, & deciſio refertur, p.2.p.16. nu.25. fol.127. Feudo vacãti ſi fuerit datus adminiſtrator, vel illi ſucceſſerit in eius adminiſtratione currit tempus petendæ inueſtituræ tam actiuæ, quam paſſiuæ, p.4.q.34.n.17.f.317. In Longobardo, an ceſſante vno confeudatario à petitione inueſtituræ, pœna committatur quoad omnes, p.5.q.12. nu.7. fol. 361.

Feuda *in Regno noſtro ex munificentia noſtrorum Regum non amittuntur ob non petitã inueſtituram, ſed releuium ſoluitur duplicatum, p. 1. q.1. nu. 14. fol. 5. Donata filijs, reputantur hodie etiã antiqua in perſona filiorum, p. 3. q.16. num. 1. fol.180. p.4. q.15. nu.29. fol.254. Plana, & de tabula per quaternationem dicuntur feuda quaternata ſecundum quid, & de illis loquitur conſtitutio poſt mortem, p. 4. q.30. nu.8. fol. 300. In planis, & de tabula lex antiqua de priuatione feudi loquens ob non petitam inueſtituram, non eſt immutata, ibidem num. 5. In Regno noſtro conceduntur cum piſcherijs, venationibus, & aucupijs, p.4.q.36. nu.1. fol. 321.*

Feudatarius *poteſt dare poteſtatem percipiendi fructus ex feudo, dumodo nõ cauſetur ius diſtinctum à principio, p. 4. q.6. in allegat. incip. Felix nu. 5. fol. 204. & in allegat. In anno nu. 5. fol. 209. Nullum ius poteſt conſtituere ſuper feudo, & ſuper re feudali. p.4.q.6. in allegat. incip. Felix nu. 16. fol. 205. Habens ſolum caſtrum cum hominibus dicitur illud habere in feudum, p. 4. q.2. nu. 24. fol. 191.*

Feudatario *egreſſo ætatem 14. annorum currit tempus petendæ inueſtituræ, ex magis recepta ſententia, p.5.q.22. nu.1. fol. 390. Reſtitutio concedenda eſt ob non petitam inueſtituram, ibid. nu.2.*

Feudatarij, *in Regno noſtro ſunt permulti Principes externæ nationis, p.5.q.31. nu. 1. fol. 419.*

Fideicommiſſarius *obligando penſiones, vel ius penſionis, non cadit in commiſſum, ſecus autem ſi rem ipſam, p.4. q.6. in allegat. Felix nu.7. fol. 204.*

Filia *in materia ſubuentionis intelligitur de legitima, & naturali, p. 3. q.14. num. 27. fol.176. Dotata de Feudo (etiam ſtantibus maſculis) non tenetur ſoluere releuium ob mortem patris dotantis, quod declaratur p.4.q.12. num. 5. fol. 240. Non dicitur ſuccedere in Feudo dotali ob mortem patris, ibid. num. 12. fol. 241. Non extantibus maſculis, vel illis ſe excludentibus voluntariè, dicitur in Regno noſtro vocata ex inueſtitura, ibid. nu. 16. fol. 242. Dotata de Feudo, nullis extantibus maſculis, vel ijs conſentientibus, non ſoluet releuium ob mortem patris dotantis, ibidem num. 16. fol. 242.*

Filius, *vel alius futurus hæres, reemens, vel retrahens feudum in vita alienantis, ob eius mortem, an teneatur ad releuium, p.4. q.5. nu. 16. fol. 200. Succeſſor non dicitur de nouo venire ad feudum, p.4. q.10. nu. 27. f.233. Donatarius cauſa mortis de feudo mediante aſſenſu, nõ tenetur ſoluere releuiũ ob mortem patris donantis, p. 4. q. 15. nu. 27. fol. 254. Renuens vti gratia conceſſa vigore capitulorum Regni, an teneatur ad releuium, ibid. n.30. fol.254. Poteſt reemere in vita patris Feudum alienatum, p.4 q.31. nu. 11. fol.303. Vel adgnatus redimens Feudum in vita alienantis, an teneatur ſoluere releuium ob mortem alienãtis, ibidem num.14. Et quando poſſit reemere, ibid. nu. 15. Donatarius ſoluit releuium ob mortẽ patris donantis, p.4. q.15. nu.28. fol. 254.*

Filij *quando teneantur ſoluere releuium de Feudo dotali ob mortem matris, p.4. q. 12. num. 1. fol.240.*

Fidelitas *eſt onus intrinſecum Feudo, par. 2. q.15. nu.18. fol. 122.*

Fiſcus *poteſt impedire expeditionem inueſtituræ, niſi vaſſallus releuium ſoluerit, p. 1. q.12. nu. 20. fol. 34. Prætendit medietatem*

Digitized by Google

tatem quantitatis annuæ donatę à vaſſallis Baroni pro nominatione Cameræ reſeruatæ, p.2. q.2. nu. 3. fol.71. Prò releuio eſt liquidus creditor vaſſalli ſuper Feudo, par.2. q.4. nu.1. fol.78. Poteſt eligere onus pinguius ex duobus ipſi debitis, p.2. q.16. nu. 17. fol.126. Semper præſumitur ſibi ſatisfeciſſe, p.3. q.6. nu.20. fol.145. Præſumitur de toto ſibi ſatisfeciſſe, non obſtante partis receptione apparente, p.3. q.12. n.3. fol. 168. Non obſtante partis receptione agit ad reſiduum releuij, p.3. q. 11. nu. 4. fol.168. Diligens eſt in exigendo, par.3. q.12. nu.8. fol. 168. Exigit releuium ab emptore fructuum ob mortem vēdentis, ſed hæres vendentis contribuit hæredi emptoris ratam ſolutam, p.4. p.7. nu. 13. fol. 225. Habet intentionem fundatam prò releuio contra omnes poſſeſſores Feudorum, p.4. q.34. nu. 6. fol. 315. Dicitur eſſe in poſſeſſione exigendi releuium, ſi Prælatus prædeceſſor ſoluerit releuium, p.4. q.28. nu. 11. fol. 294. Eſt creditor ſuper Feudo, & habet actionem perſonalem contra Feudatarium, & hodie realem ſuper Feudo, p.5 q.16. nu.1. fol. 373. Eſt priuilegiatus in caſibus in quibus reperitur priuilegiatus, ibidem num. 6. An poſſit exigere vſuras releuij non ſoluti, dubitatur, ibidem nu. 6. & negatiuè reſoluitur, ibidem nu.9. & 11. In quantitate releuij ex Feudo ſibi deuoluto, non præfertur creditoribus Feudatarij, p.4. q.4. nu.17. in fine fol.197.

Fiſco *incumbit onus probandi diem mortis, & ſcientiam vaſſalli, p. 1. q.24. n.13. fol.67. Petenti tributa non opponitur compenſatio, p.2. q.4. nu. 3. fol.78. Sufficit negare releuium non eſſe ſolutum, dum ſuam habet fundatam intentionem, p.3. q.13. num. 2. fol. 170.*

Francia, *vide litera I. in verbo In Francia vbi plura ad hanc materiam.*

Franciſcus *de Petris laudatur, par. 5. q. 28. ſub nu.5. fol.409.*

Franciſcus *de Ponte multis nominibus commēdatur, eiuſq; iudicium de Authore refertur, p. 1. q. 1. num.6. fol.2. Sententia illius dicentis prò releuio competere actionem realem, probatur, p.3. q.3. nu.12. fol.136. Sententia eius dicentis de tempore refutandi propè mortem fraudulento, p.4. q.19. nu.2. fol. 270. vide in verbo Sententia DD.*

Franciſcus *de Amicis diſtinguens quando debeatur releuium, nullis, vel paucis recollectis fructibus, refertur, p. 2. q.5. num.9. fol.83. Eius authoritas prò Regio fiſco ponderatur, & aliorum, p.4. q.6. in alleg. In anno n. 3. fol. 208. in verbo Sententia.*

In Francia *elapſo anno Rex capit poſſeſſionem Feudi, illamq; retinent, ſuoſq; fructus facit quouſq; vaſſallus moram purgauerit, p. 5. q.1. nu.9. fol. 327.*

Francigenæ *non ſoluunt duplicatum releuiū, ſed anno elapſo Dominus capit poſſeſſiones Feudi, & ſuos fructus facit, quoad vaſſalmoram purgauerit, p. 1. q. 1. nu. 20. fol. 6. Idem in Belgio ibidem. Vide de Francia in verbo In. & ſupra.*

Frater *ſuccedens fratri refutatario, nō ſoluit releuium, ex ſententia Frecciæ, p. 4. q. 16. nu. 16. fol. 259.*

Fraus, *Fraude in pignoratione Feudi commiſſa, releuium ſoluitur à pignoratario, p.4. q.8. n.4. fol.227. Eius ſuſpicio vbi viget in refutatione debet ſolui releuium, p.4. q.15. n. 16. fol. 253. Non præſumitur quādo quis ex pluribus Feudis, refutat vnū ibidem n. 17. fol. 253. Quando non viget, releuium non debetur, ibid. n. 23. In refutatione ex quibus præſumatur, ibidem n.24. fol. 254. Fraudis ſuſpiciones, & coniecturæ permultæ in releuio remiſſiuè, p. 4. q.18. nu. 4. fol.266. In reemendo feudo conſideratur ex parte Regij fiſci in retriouendente, & reemente, p.4. q.31. n.9. fol. 302.*

Fraudandi *releuij animus præſumitur quando refutatio fit abſque cauſa de omnibus Feudis, par.4. q.17. n.2. fol.263. Ceſſat quando pater ex pluribus Feudis refutaret vnum cum iuſta cauſa, ibid. n.6. fol.264. & idem ſi vnicum haberet Feudum, & refutaret, ibid. nu.7.*

Freccia, *eius authoritas dicentis releuium eſſe iur. Curiæ, refertur, p.3. q.10. n.13. fol.158. Authoritas negatis releuium deberi ob mortem refutatarij refertur, p.4. q.16. num.2. fol.257. Dicentis releuium non deberi de*

feudo

Feudo ex pacto, p.4.q.26.n.34.f.288. vide in verbo Sententia DD.

Fructus *dicuntur deductis oneribus, & prò regula traditur, p.1.q.13.n.4 fol. 36. Vt de eis debeatur releuium, debent percipi ex Feudo vti feudales, p.1.q.14.nu.1.& n.3. vbi ponitur deciſio fol. 45. Vt dicantur concesſi vti feudales, debent in conceſſione diei in feudum, & refertur deciſio, ibidem n. 4. fol. 46. Annui conceſſi à Principe, ſiuè annui redditus, vt percipiantur de manu ipſius, præſumuntur in feudum conceſſi, ibid. n.7. fol. 46. Taxantur à die mortis prò releuio, & ita deciſum, p.1.q.21 nu.6. fol. 59. Primi anni vacantis beneficij non percepti, debentur in ſecundo anno vberiori, vel tertio anno, par.2.q.5.n.39. fol.86. Agrorum, vel villarum, vel animalium emptorū à vaſſallo, & feudo vnitorum, veniunt in ſolutione releuij, p.2.q.6. n. 8. fol. 90. Prò releuio non fuerunt taxati in numero, ſed in parte, & declaratur quomodo intelligitur, ibidem n. 15. fol.91. Debent percipi vti feudales ad hoc, vt debeatur releuium ex eis, ibidem n. 18. fol. 91. Appretiantur deductis oneribus, p.2. q.14. n.5. fol.114. Legitimæ, & paragy eod. iure debentur, par. 2. q.15. n.19. fol.118. In ſolutione releuij conſiderantur de ſeparatis à ſolo, de exactis, de extantibus, p.4.q.1 n.1. fol.185. A ſolo ſeparati non ſunt feudales, ſed burgenſatici, & alienantur ſine Domini conſenſu, ibidem num. 5. fol. 185. Poſſunt à teſtatore grauari, ſine Domini aſſenſu, & contra illos fiet exequutio, ibid. n.7. fol.185. Separati à ſolo non dicuntur fructus illius anni, quo Feudatarius moritur, ibidem num. 8. Pendentes in Feudo dicuntur pars Feudi, & de eis debētur releuium pro rata temporis, ibidem n.9. Fructus Feudi vt poſsint alienari requiritur vt alienatio ſit ad modicum tempus, & vt adſit pactum ne trāsferatur aliquod ius, vel dominium in emptorem, par.4.q.6. in alleg. Felix n. 9. fol.204. A ſolo ſeparādi ſunt pars Feudi, ibid. in allegat. In anno n.15. fol. 210. Quomodo poſsint pignorari cum aſſenſu, vel ſine aſſenſu, ibidem in allegat. In anno n.17. fol. 211. Duorum annorum debentur in Regno Siciliæ prò duplicato releuio, par. 1. q. 1. n.19. fol. 6. Quomodo poſſunt vendi, par.4. q.6. n.16. fol. 200.*

Fructuum, *variæ ſpecies, p.2.q.2.n.3. fol.72. Medietas taxatur in Regia Camera, iuxta valorem tempore recollectionis, nulla habita ratione expenſarum, p.2. q. 13. n. 3. & 4. fol. 111.*

Fructibus *nullis perceptis, nec releuium debetur, p.2.q.5.n.18. fol. 84. Non perceptis releuium non debetur, ex authoritate Regnicolarum, p.2.q.5.n.17. fol. 84. vide ſupra in verbo Authoritas par.4. q. 6. n.2. fol. 201. Non perceptis, non adhuc ceſſat ratio debendi releuium, ibid. n. 25. fol.85. Feudalibus venditis fiſcus poteſt exigere releuium à quo voluerit, par.4.q.6.n.4 fol. 201. Feudi venditis, releuium, & ſeruitia exiguntur à poſſeſſoribus Feudorum, ſed venditores tenentur contribuere emptoribus poſſeſſoribus, ibid. nu. 6. Venditis, quia fraudabatur fiſcus releuio, fuit latum decretum generale, quod releuia exigantur à poſſeſſoribus, ibidem nu. 6. & 7. Fundi legatis, vſusfructus videtur conſtitui, ibidem in Allegat. Felix num. 23. fol. 306. Fructibus feudi legatis conſtituitur in dubio vſumfructum formalem inducuntur, p.4.q.6. in alleg. incip. Felix n.25. fol.206.*

Functiones *fiſcales conceſſæ prò ſe, & hæredibus, &c. dicuntur allodiales, p.4.q.3.n.7. fol. 193. Sunt iura Regalia, ibid. n. 11. fol.194. Conceſſæ transferunt tantum ius luendi, non autem plenum Dominium, p.4.q.3.n.23. fol.196. vide in verbo Conceſſio.*

Fundans *ſe in negatiua, non tenetur illam probare, quando actor tenetur ad dandum, vel faciendum, p. 3. q.13. nu. 9 fol.170.*

Fundus *diminutus, cadit damno diminuentis, p.2. q. xi. nu.23. fol.* 108.

G

GAbella *impoſita prò plauſtro vini, non debet ſolui de plauſtro olei, licet intentio imponentis fuerit imponere ratione plauſtri, p.4.q.16.nu.14.fol.258. & q. 26. nu.37. fol.*

ſol.288. Ratione publici oneris impoſita, non admictit deductionem onerum, par. 1. q.13. nu.15. ſol. 38.

In Gallia, *prò releuio ſoluitur melior æquus, aut bos ad Domini electionem, p.1.q.1.n.8. ſol. 3. Non ſoluitur duplicatum releuium, ſed anno elapſo Dominus mictitur in poſſeſſionem, & facit ſuos fructus, quoad vaſſallus moram purgauerit, ibidem num.20. ſol. 13. Soluitur releuium prò Feudis vulgo Churmied, p.1.q.5.n.3. Soluitur releuium in caſu venditionis, vel ſucceſſionis directæ, ibidem num. 5. Soluitur prò releuio parua quantitas, p. 2.q.12.n. 1.ſol. 110. Dominus dat tutoribus pupillorum dilationem ſoluendi releuium, vſq; ad tempus legitimum, p.4.q.21.nu.21. ſol.390.*

Gener *ſoluit medietatem releuij ob mortem ſoceri de Feudo dotali, p.4. q.17. num.12. ſol. 246.*

Gloſa —— *dicens de Feudo in dotem dato cum aſſenſu debere ſolui releuium, reijcitur in Regno noſtro, p.4.q.11. nu.22.ſol.273.*

Gizzarellus, *eius ratio ſuper deductione vitæ militiæ expēditur, p.1.q.13.n.21.ſol.39 & ſol. 41. col. 1. Eius deciſioni octauæ dicentis releuium eſſe onus reale, reſpondetur, par.1.q.13. in allegat. incip. Illuſtris, §.2. ſol. 41.*

Gradus *ſucceſſio, quando eſt controuerſa, excuſat vaſſallum à lapſu petitionis inueſtituræ, p. 5. q.28. nu. 22. ſol. 411.*

Gratia *conceſſa Regno noſtro, vt Feuda donata, & refutata filijs, vel alijs immediatè ſucceſſuris reputentur, & habeantur, vt Feuda antiqua, an poſſit renui, & reſpui, p.3.q.16. nu.3. ſol.181. Quod Feuda donata, & refutata filijs, habeantur vt antiqua, continet fauorē fiſci, & vaſſalli, ideò renui, nec reſpui poteſt, ibid. n.7. ſol. 181. & n.6. vbi Authoris ponitur ſententia. Nō fuit neceſſaria, probatur ex Andr. de Iſern. ibid. n.9. ſol. 181. & p.4. quæſt. 15. n. 31. ſol. 255. Facta vni non prodeſt alteri, quando ambo deliquerunt, p.4. q.11. nu. 9. ſol. 359.*

H

HAeres *tripliciter intelligitur, & declaratur, 1. q. 19. nu. 3. ſol. 58. In materia releuij intelligendus eſt de vniuerſali, ibidem n. 4. ſol. 56. In materia feudali dicitur ille, qui vocatus eſt ex lege communi Feudorum, vel inueſtitura, vel lege viua, & ſoluet ibid. n. 10. Reemens Feudum intrà annum petitionis inueſtituræ, & ſolutionis releuij, an debeat ſoluere releuium ob mortem vendentis, ex præſūpta fraude, p.4.q.31.nu.2. ſol. 301. Reemens feudum non tenetur ſoluere releuium, & probatur, ibidem nu.5. ſol. 302. Reemen Feudum intrà annum, non tenetur ſoluere releuium ob mortem vēditoris ſui prædeceſſoris, p.5. q. 5. n.13. ſol.200. Reemens Feudum dicitur venire ad illud ex contractu, non autem vt hæres, p. 4. q. 31. nu. 6. ſol. 302. Retrouendens ſoluit prò rata temporis, prò qua poſſedit, & hæres reemens prò rata, prò qua poſſedit poſt reemptionem, ibidem num. 10. & ratio ponitur, ibid. n.11. Redimens Feudum in faciem alienantis, tenetur ad releuium, & ratio perpenditur, ibid. n.13. ſol. 303.*

Hæres, *non autem legatarius, tenetur ſoluere expenſas prò militia legata, p.4. q.x. nu. 6. ſol. 230. Non tenetur petere inueſtiturā de feudo, cuius poſſeſſio eſt penes tertium, p.4.q.32.n.2. ſol. 304.*

Hæres *pignorantis feudum, an pignoratarij teneatur ſoluere releuium, p.4.q.8. n.1. ſol. 226. Mariti, an teneatur ſoluere releuiū de feudo aſſignato prò anteſato ob mortem viduæ aſſignatariæ, & diſtinguitur, par.4. q. 11. n.17. ſol. 236. Mariti non ſoluit releuium de feudo, ſuper quo dotes, & antephatum fuerunt aſſecuratæ, ob mortem viduæ, reuerſo ad ipſos, extantibus maſculis, & refertur deciſio Regiæ Cameræ, ibid. num.18. Vxoris non extantibus filijs ex matrimonio diſſoluto, tenetur ſoluere releuium de feudo aſſignato mulieri prò cōcurrenti quantitate antephati, vel dotis, ibidem n.19. ſol. 237. vbi deciſio ponitur. Fæminæ dotatæ, tenetur ſoluere releuium ob eius mortem de feudo dotali, par.4. q.12.n.24. ſol. 240. Dotantis non tenentur ſoluere releuium de feudo dotali reuerſo ad ſe vti hæredem, ibidem n.29. ſol. 243.*

Hæredis *definitio, ſiuè deſcriptio ex D. Tho.*

de

de Aquino ponitur, p.1.q.19.n.2. fol. 55.

Hæredibus ſuccedentibus in feudo, & vno ſoluente, altero autem non, tunc pœna non commiētitur, quoad omnes, p.5.q.12.n.1. f.360. Et alter nō ſoluens tenetur ad ſatisfaciendum ſoluenti prò rata ſoluta, ibidem n.4. & 9. fol. 361.

Hæreditatis aditio tacitè ex nonnullis inducitur, p.1.q.9.n.1.fol.25.

Hiſpani, an ſoluant releuium, dicas quod ſic, & dicitur l'entrada, p.1.q.2.n.6.fol.8. vide litera I. in verbo In.

Hypothecę datur prò cenſu ſuper re emphiteutica, p.3. q.3. n.13.fol.137. Conſtituitur ſuper Feudo, non autem dominium transfertur ſtante clauſula, quod in defectum ſolutionis tertiarum poſsit capere tenutam feudi, p. 4.q.6. in allegat. incip. In cauſa n.31. fol.219.

Hypotheca, & aſſenſus regiſtrationis clauſulæ apponi ſolitæ in venditionibus fructuū feudi, arguunt translationem dominij ſuper feudo, p.4.q.6. in allegat.incip.Felix n.27. fol. 207. Hypothecæ ius, non autem dominij cauſatur ſuper feudo ex venditione annuæ quantitatis ſuper fructibus feudi, ibid. in alleg. incip. In cauſa n.43.fol.222.

Holoſericum potius induſtria hominis dicitus quam fructus feudalis, p.2. q.17.nu.9. fol. 129. De illo an debeatur releuium, diſtinguitur de holoſerico ipſo, & de frondibus morum, ex quibus conficitur, par. 2. q.17. nu. x. fol. 129. De holoſerico iam confecto non debetur releuium, ibid. nu.12. fol. 130. Artificioſè conficitur in Regno noſtro, ibid.n.2.fol.128.

I

IAcobi Aluaroti ſententia, dicentis annum ad petendam inueſtituram à principio vtilem, deinde continuum fieri reijcitur, pròut etiam opinio Herm. Vultei, p. 1. q.23.n.5. fol. 65.

Ignorantia Domini debet eſſe craſſa, vel ſupina adhoc, vt inducat remiſsionem pœnæ, ex communi Doctorum ſententia, p.5. q.7. nu. 3. fol.346. Mortis Feudatarij prædeceſſoris, quando excuſet ſucceſſorem, p.5. q.28. nu. 1. 8. 9. & 15. fol. 409. & ſeq. Craſſa, vel ſupina non impedit curſum temporis, ibid. n. 8. fol. 409. Facti excuſat omnes, ibidem n. 11. fol. 410. Non adſcribitur delicto, vel deſidiæ, ibid. nu. 12. fol.410. Vaſſallo debet eſſe probabilis in facto, non autem in iure, quia non excuſaret ſi eſſet iuris. ibid. 15. & 17. fol. 410. Mortis feudatarij præſumitur, ibid. n. 23. Vt excuſet vaſſallum non debet eſſe affectata, nec craſſa, nec ſupina, ibidem n. 24.

Illatio non procedit de canone emphiteutico ad releuium, quando diuerſa, non autem eadem militat ratio, p. 2. q.5. n.44. fol. 87.

Immixtio in feudo hæreditario, ſiuè ficta, ſiuè vera, facit currere tempus à die factæ immixtionis, p.5.q.29. n. 9. fol. 414.

Immobilia vnita feudo præſumenda ſunt feudalia, & ideò releuium debetur, p. 4. q. 1. nu. 24 fol. 187. Non vnita feudo, nec illi deſtinata, non ſunt feudalia, & ideo releuium non debetur, ibidem n.25. fol. 187.

Impedimenta ſunt facti, & tempus minimè impediunt, p.5. q. 26.n.4. fol.402. Notoria non requirunt proteſtationem, ibidem nu. 12. fol. 403.

Impeditus petere, & ſoluere ex facto Domini non habet opus proteſtatione, par.5.q.26. n. x. fol. 403. Ei currit annus ad petendam inueſtituram, ſed reſtitutio poſtea conceditur, ibid. n.2. fol. 402. Impedito ex iuſto impedimento, tempus non labitur, ſed excuſatio concedenda eſt ipſo iure, ibid. n.5. fol.403. & nu. 14. fol. 404. Non currit tempus ſi de impedimento proteſtetur, ibid. n.9. fol.403.

In ambiguis contrà fiſcum eſt iudicandum, p. 2. q. 2. nu. 27. fol. 76.

In Aquitania releuium dicitur obſequium, & præſtatur domino, p.5. q.15. nu. 9. fol. 13. Dominus ſtat in poſſeſſione Feudi, quoad vaſſallus releuiū ſoluerit, p.1.q.1.n.21.f.6.

In Anglia Dominus ſtat in poſſesſione feudi, quoad vaſſallus deueneris ad pubertatem, & interim quamdam annuam quantitatē ei ſoluit, par. 1. q.5. n. 12. fol. 14.

In Britania releuium dicitur Rachapt, ſiuè redemptiuum, & prò eo debentur fructus feudi, & iuriſdictionis integri anni, p. 1. q. 5. n.12. fol. 14.

In

In Belgio releuium dicitur laudatiuum, p. 1. q. 2. n. 6. fol.8. Intrà quadraginta dies vaſſallus præſentat liſtam introituũ, p. 1. q. 12. n. 10. fol. 33. In Capitulo Regis Roberti legitur medietas fructuũ vnius anni, p.1.q.18.n.6. fol.54. In Cauſa amiſſionis feudi proceditur ex æquitate, p. 3.q.11 nu. 24. fol. 163.

In Francia prò releuio ſoluitur melior equus, aut bos ad electionem Domini, p.1.q. 1.n.8 fol. 3. Non ſoluitur duplicatum releuium, ſed anno elapſo, Dominus mictitur in poſſeſſionem feudi, & ſuos fructus facit, quoad vaſſallus moram purgauerit, ibidem n.20. fol.6. & p.5.q.1.n.9. fol. 327. Intrà 40. dies vaſſallus præſentat liſtam, p.1.q.12.n. 10. fol. 33, vide litera G. in verbo Gallia.

In Sicilia ultrà pharum prò duplicato releuio ſoluuntur fructus duorum annorum, p. 1. q.1.n.19. fol.6.

In Hiſpanijs releuium dicitur vulgo l'entrada par.1.q.2.n.6. fol. 8. vide lit. H. in verbo Hiſpani.

In Paſſauia releuium dicitur laudatiuum, ibid. n.7. fol.8.

In Sabaudia, & Pedemonte releuium dicitur laudatiuum, ibid. n.9. fol.8.

In Regno Neapolis ſolutio releuij ſufficit prò inueſtitura, p.1.q.4.n.10. fol.11.

In Sabaudia, & Delphinatu ſoluitur laudimium, quando feudum venditur, & quid in Pedemontium patria, p.1.q.5. n.6. f.13.

In Ducatu Montenſi, Epiſcopatu Colonienſi, & Ducatu Iuliacenſi, & in alijs Germaniæ locis conuicinis ſoluitur releuium, par.1. q.5. n.7, fol. 14.

In Paſſauia, eiuſq; Prouincijs ſoluitur laudatiuum, & prò eo quinq; floreni prò ſingulis centum, & alibi decem prò centenario, & alibi viginti, de feudo ſimpliciter hæreditario, ibid.n.8. fol. 13.

In Regno Siciliæ diuerſi ſunt caſus, in quibus ſucceditur, & ideò diuerſam conſtituunt releuij quantitatem, ibid.n.14. & 15. fol.14. & 15. Et ſoluitur intrà ſex menſes, ſi ex refutatione, vel donatione intrà tres, par. 1. q.12. n.9. fol. 33.

In Regno Neapolitano releuij quantitas eſt vniformis, p.1.q.5. n.16. fol. 15. & ſufficit, quod ſit ſolutum Regiæ Cameræ Summariæ, p. 2. q. 1. n.10. fol.70.

Incrementum *Feudi ſpectat ad Dominum directè, ſed ad vaſſallum vtiliter, p.2.q.6. nu. 21. fol. 92. Quando cedit Domino ſoli, ſeruitium non eſt augendum, p.2. q. 9. n.17. fol.102. vide litera A. in verbo Augmentum.*

Induſtrialis *annus quis ſit, & quando incipiat, p.1. q.21. n.3. fol.59. vide lit. A. in verbo Annus.*

Induſtria *vaſsalli in augendo feudo multipliciter conſideratur, p.2.q.6.n.2. fol.89.*

Induſtriæ, *& negotiationes Baronis nõ conſiderantur in ſolutione releuij, p.4.q.1.n.15. fol.186. Ad vſum, & ſubuentionem Baronis, non ponuntur in appretiò, ſiuè cataſtro, ſecus autem aliæ, ibidem n.16. & ſub n.15. fol.186. Affixæ feudo perpetuò in augmentum feudi, ſunt feudales, ibidem n.18. fol.186. De induſtrijs, & negotiationibus remiſſiuè, ibid.n.19.*

Indultus *operatur re integra, non autem facta exequutione, p.5.q.5.n.7. fol. 342.*

Iniquus *modus taxandi releuium in feudo aucto, vel diminuto refertur, & tollitur, p.2.q.6.n.28. fol.93.*

Infamia *in petitione inueſtituræ conſideratur ex parte Domini, & vaſſalli, p.4.q.35.n.6. fol.319. Domini debet intelligi de maiori, ibidem nu. 7. Ex parte vaſſalli conſideratur ob delictum, nec ipſum excuſat a petitione inueſtituræ, ibid. nu. 13. fol. 320. Domini, vt excuſet vaſsallum debet declarari per ſententiam priuantem ſpecialiter Dominum de feudali dignitate, & prærogatiua, ibid.n.14. fol. 320.*

Infamis, *an teneatur petere inueſtituram, diſtinguitur, p.4. q.35.n.3. fol.319. Et clauſæ ſunt portæ dignitatum, ibidem n. 4. fol.319. Priuatur dignitate aſſequuta, ibidem nu. 35. Et ſi notorium, non poteſt dici infamis ante ſententiam, adhoc vt priuetur feudali dignitate, niſi in ſpecie dicatur, ibid. n.15. fol.320.*

Inhoneſtum *eſt Domino priuare vaſſallum feudo, quando cæpit preſtare ſeruitium in parte, p.3.q.11. n.34. fol.164.*

Infirmus *refutans feudum, præſumitur in*

R *frau-*

fraudem releuij refutare, par.4. q.18. n.1. fol.266. Varia ſunt genera infirmorum ibid.n.10. 11. & 12. fol.267. Quis, & & qualis eſſe oportet ad finem fraudandi releuium, ibid. n. 14. fol. 267. & nu. 19. fol.268. Et ſenex æquiparantur, p. 4. q. 20. n.1. fol.272.

Infirmitas *grauis, & ad mortem proxima facit præſumi fraudulentam refutationem, & releuium debetur, p.4. q.18. n.2. & 7. fol. 266. Grauis facit præſumi fraudulentam renunciationem beneficij, ibid. n. 3. Tripliciter conſideratur ad excluſionem releuij in materia refutationis, ibidem n.8. Quid ſit ponitur, ibidem n. 9. Leuis facta grauis facit præſumi fraudulentam refutationem factam in ſuperuenientia grauitatis, ibid. n. 19. fol. 268. In materia beneficiorum intelligitur de leui, non autem facta graui, ibid. nu. 20. Idem in materia refutationis præſumendæ fraudulentæ releuij, ibidem n.22. & 24. In quacumq; materia præſumenda eſt de graui, ibidem n. 23. An fuerit grauis tempore refutationis ſtandum eſt dictis Medicorum, ibid. n.29. fol. 269. Leuis tempore refutationis uon facit præſumi fraudulentam refutationem, licet refutans ex alio ſuperuenienti moriatur, par. 4. quæſt. 21. n. 8. fol.274. Tempore regiſtrationis, non eſt trahenda ad tempus refutationis, par. 4. q. 22. n. 8. fol. 276. Refutantis, eiuſq; mors ex dicta infirmitate facit præſumi fraudulentam refutationem, p.4. q.23. n.4. fol.279. Superueniens non facit præſumi fraudulentã refutationem, ibid. n.9. fol. 280.*

Intrans *mare, & (ſuborta tempeſtate) amplius non viſus, præſumitur mortuus, p. 1. q.24. n.2. fol.66. Locum peſti affectum, & amplius non viſus, præſumitur mortuus, ibidem n. 3. fol. 66.*

Intereſſe *releuij non ſoluti, vt debeatur ſufficit, quod ſit petita inueſtitura in tempore; p.5. q.17. n.9. fol.376. Debeatur à vaſſallo ſciente tempus eſſe elapſum, ſecùs autem ab ignorante, ibidem nu. 15. fol. 377. Ceſſare debet, quia ob illud non ſolutum, ſuccedit duplicatum in pœnam, par.5. q.16. n.9. fol.374. & ſeq. num.*

Interpretatio *facienda eſt pro vaſſallo in imponenda pœna duplicati releuij, p.5. q.3. n.14. fol.335.*

Interpellatio *legis non ſufficit, ſed hominis in præſcriptione ſeruitij feudalis, ſiuè releuij, p.3. q.8. n.26. fol. 152. Sola Domini prò ſeruitio feudali, poſt pœnam commiſſam arguit pœnæ remiſſionem, par. 5. q.6. n.18. fol. 345. Illa prò releuio facta, vel tempore elapſo, à vaſſallo renuente ſoluere, quid faciendum contrà illum, par. 5. q.17. n.1. fol. 375. Illam requiri prò duplicato releuio exigendo probatur, ſed negatur, ibid. n.2. 5. & 7. fol. 376. Non eſt præſumenda prò ſeruitio feudali, ibidem n. 4. fol.375. Prò duplicato releuio non requiritur, ſed ſufficit lapſus temporis, ibid. n.5. & 7. Prò ſeruitio feudali non eſt facienda, quando tempus eſt ſtatutum, ibid. n.6.*

Introitus *conceſſi per verbum inueſtio, an ſint præſumendi feudales, p.4. q.3. nu.13. fol. 194. Annui ſuper fructibus feudi venditi, abſq; feudali qualitate ſunt burgenſatici, p.4. q.6. in allegat. incip. in cauſa n.19. fol.216. vel tempore elapſo.*

Inueſtitura *non eſt petenda de augmento feudi, & declaratur p.2. q.6. n.23. ad 26. & n.4. fol.89. Et ſeruitij præſtatio (legitimo accedente tempore) faciunt præſumi releuium eſſe ſolutum, p.3. q.6. u.5. fol. 144. Semper debet expediri eum clauſula, ſaluo iure releuij debiti, vel debendi Curiæ, ibid. n.15. fol.145. Facta poſt releuium in parte ſolutum, facit in parte remicti pœnã, p.3. q.11. n.44. fol. 165. De feudo præſumitur per ſolutionem releuij remiſſiue, p.4. q.17. nu.4. fol. 183. Petenda eſt in feudo ex pacto, & prouidentia, ſed releuiũ deberi difficultatur, & reſoluitur, p.4. q.26 n.43. fol.289. De Feudo poſſeſſò per Eccleſiam, Vniuerſitatem, vel Collegium debet peti per Sindicum, Rectorem, vel Aeconomum, par.4. q.27. n.1. fol.291. Debet peti intrà tempus conuentum, p.4. q.34. n.7. fol. 315. Non eſt petenda, quando Dominus non eſſet certus, vel legitimus hæres, ibid. n. 12. fol.316. Petenda de emphiteuſi, petitur non obſtaute quod Dominus ſit excommunicatus, p.4. q.35. n.9. fol. 319.*

Non eſt petenda per vaſſallum à Domino laborante infamia maiori, ideoq; vaſſallũ excuſari, ex crebriori DD. ſententia, p. 4. q. 35. n. 10. fol. 319. & num. 11. ibidem. Petenda eſt, etiam ſi Dominus eſſet condẽnatus labe hæreſis, p. 4. q. 35. n. 12. fol. 320. Petita ab alio, ſed nomine vaſſalli prodeſt vaſſallo ad euitandam pœnam, elapſo tempore, p. 5. q. 2. n. 18. fol. 330. Petita à procuratore habente mandatum generale prodeſt vaſſallo non petenti intrà tempus, ibidem n. 22. Non ſolet expediri in perſona hæredis niſi ſoluto releuio, p. 5. q. 9. n. 1. fol. 352. Facta poſt pœnam duplicati releuij commiſſam, an præiudicet Domino, & proſit vaſſallo, ibidem num. 3. Facta ex ignorantia, vel errore non præiudicat Domino, ibid. n. 8. f. 313. Geminata inducit remiſſionem pœnæ, ibidem n. 10. fol. 354. Præſumpta poſt pœnam, adhuc facit remittere pœnam duplicati releuij, ibidem n. 13. fol. 254. Siuè ſeruitij recaptio poſt pœnam ſi præiudicat Domino, non intelligitur præiudicare tertio, cui forſam ius quæſitum poſt pœnam commiſſam, ibidem nu. 14. fol. 254. Debet peti tempore congruo, cum honore Domini, & reuerentia, p. 5. q. 23. n. 27. fol. 295. Regni Neapolitani conceſſa fuit non obſtante, quod tempus conuẽtionale elapſum eſſet, par. 5. q. 27. n. 20. fol. 407. Peti poteſt per precuratorem à legitimè impedito, p. 5. q. 31. n. 3. 5. 6. & 7. fol. 419. Per magnum Principem petenda, debet peti per eius procuratorem, ibidem n. 9. Debet peti per vaſſallum à procuratore Domini, vel Vicario à Domino relicto, & à Regia Camera in Regno noſtro, ibid. n. 15. fol. 420. Non poteſt peti à procuratore quando Dominus vellet, vt de perſona vaſſallus peteret, niſi iuſtè impeditus, ibidem num. 17. fol. 421. Debet peti per Balium nomine pupilli, ibidem nu. 19. fol. 421. vide in verbo Procurator, Pupillus, &c.

Inueſtituræ *petitio continet honorem Domini, & vaſſalli, par. 4. q. 35. n. 1. fol. 319. Modus petendi illam ponitur, par. 5. q. 23. nu. 28. fol. 395. Debet fieri ſecundum conſuetudinem loci, ibidem nu. 29. fol. 395. Petitio debet continere omnia in genere, ad quæ vaſſallus tenetur ratione inueſtituræ petitæ, ibidem n. 30. fol. 396. De eius petitione, permulta remiſſiuè, ibidem.*

Inueſtituræ *Feudorum in Regno noſtro quaſi omnes hæreditariæ, p. 5. q. 29. n. 1. fol. 212.*

Inueſtitus *lite pendente, & ſoluens releuium, ſi deinde ſuccumbat poteſt repetere releuiũ ſolutum à vincente, p. 3. q. 5. n. 10. fol. 142. De Feudo recaſuro ad Regem, & demum, eo aperto, factaq; inueſtitura, ſeù poſſeſſione capta ob mortem prædeceſſoris, non tenetur ſoluere releuium, & refertur obſeruantia, p. 4. q. 8. nu. 3. & contrarium num. 6. fol. 228. De Feudo recaſuro, non dicitur venire ad feudum ob mortem, ſed ex noua conceſſione, ibidem nu. 4. De Feudo verbaliter, non poteſt petere inueſtituram in præiudicium inueſtiti realiter, par. 4. q. 32. nu. 9. fol. 305.*

Inueſtire verbum *aliquando deſignat conceſſionem feudalem, par. 4. q. 3. nu. 14. fol. 149. vbi declaratur.*

Inſeparatorum *inſeparata eſt ratio, p. 5. q. 9. nu. 12. fol. 259.*

Ioannes *Aloyſius Riccius laudatur, p. 5. q. 5. ſub nu. 5. fol. 341. Io. Angelus Barrilius Regni Neapolitani Secretarius, laudatur, p. 1. q. 8. n. 8. fol. 25. Io. Andreas de Georgio commendatur, eiuſq; obitus, par. 4. q. 15. nu. 20. fol. 253. Ioannes Arcamonus Patritius Neapolitanus laudatur, p. 5. q. 17. ſub nu. 17. fol. 377. Io. Baptiſta Filingerius laudatur, p. 5. q. 25. ſub nu. 20. fol. 401.*

Iudex *debet eſſe promptior ad abſoluendum etiam in Feudis, quam ad condemnandum, p. 3. q. 11. n. 23. fol. 163.*

Iudicium *de feudali qualitate poteſt cadere inter diuerſas perſonas. par. 3. q. 5. nu. 5. fol. 141.*

Iudicio *pendẽte ſuper feudali qualitate, agnati poſſidentes non ſunt manutenendi in poſſeſſione feudi, ſed filia immittenda eſt, quæ releuium ſoluet, par. 2. q. 5. n. 6. fol. 141. Libertatis pendente ab exẽptione ſubiectionis, Iudex poteſt exercere iuriſdictionem contra prætendentes ſe exemptos, par. 3. q. 8. n. 4. & 6. fol. 154. Allegans libertatem,*

& exiſtens in eius quaſi poſſeſſione, non debet moleſtari, ibidem num. 7. fol. 154. Seruus non tenetur ſeruire Domino, & de ratione, p. 3. q. 9. n. 9. & 10. fol. 151.

Iuramentum *aſſecurationis præſtatur à ſubuaſſallo ipſi Domino immediato, & ſic ſubinfeudanti, par. 4. q. 33. num. 19. fol. 311. Aſſecurationis non debetur Domino iuriſdictionis criminalis, an emolumenta feudalia, p. 4. q. 2. n. 12. fol. 190. Suppletorium non admictitur in pœna duplicati releuij, p. 3. q. 13. nu. 24. fol. 172. Nec admictitur purgationum nec Iudiciale, ibid. nu. 25. & 26.*

Iuriſdictio *ſuper Caſtro ſimpliciter conceſſa in allodium, p. 4. q. 2. n. 3. fol. 189. Conceſſa ab Eccleſia, vel in feudum, præſumitur feudalis, ibid. nu. 4. fol. 189. Criminalis conceſſa à Rege, dicitur conceſſa in Feudum, ibidem nu. 5. fol. 189. Criminalis magis officio, quam feudo cohæret, ibid. nu. 10. Ciuilis vni, & criminalis alteri concedi poteſt, ibidem n. 21. fol. 191.*

Ius *Tappeti antiquiſſimum in Regno noſtro, & quid ſit, & quare ſoluitur, par. 1. q. 1. nu. 25. fol. 6. Reliqua vide in verbo Tapeti ius. Ius idem ſtatuendum in aucto, & in augmento, quando eadem militat ratio, p. 2. q. 9. n. 10. fol. 101. Fiſci prò delictis ſpatio triginta annorum tollitur, p. 3. q. 7. nu. 11. fol. 147. Petendi ſimplex releuium, vel duplicatum, an tollatur, & quanto tempore præſcribatur, p. 3. q. 8. n. 1. & 4. fol. 149. Seruiendi, vt conſeruetur ſufficit promptitudo, p. 3. q. 8. n. 31. fol. 152. Formarum, vel dominium ſi transferatur ſuper feudo, inducitur diuiſio feudi, & aſſenſus Proregis non ſufficit, p. 4. q. 6. in allegat. incip. Felix n. 4. fol. 204. Feudale, ſiuè venditio Feudalis iuris, ex quibus præſumatur in venditione fructuũ, p. 4. q. 6. in alleg. incip. In anno n. 8. fol. 209. Percipiendi annuos introitus ſuper fructibus feudalibus non aſſumit qualitatem feudalem, niſi expreſsè id dicatur, & non obſtante, quod clauſulæ id deſignantem apponantur, p. 4. q. 6. in allegat. incip. In cauſa, num. 3. fol. 214. In ſucceſſione, & factum in reuerſione conſideratur in feudo refutato, quando pater illud capit ob mortem filij refutantis, par. 4. q. 18. nu. 2. & 7. fol. 266. Proprium ſuccedentis in feudo ex pacto eſt radicatum in prima inueſtitura p. 4. q. 23. n. 9. fol. 280. Velatum erat, & nunc per mortem vltimi decedentis diſcopertum, ac ſi numquam fuiſſet velatum, p. 4. q. 26. nu. 10. fol. 286. Succedendi in feudo ex pacto, & prouidentia competit non à patre, ſed à primo acquirente, p. 4. q. 26. num. 23. fol. 287. Adcreſcendi an & quando locum hebeat in feudis remisſiuè, p. 4. q. 29. nu. 10. fol. 299. Probibendi venationem non cenſetur conceſſum conceſſa venatione, niſi in ſpecie conceſſum fuiſſet, vel præſcriptione quæſitum, p. 4. q. 36. n. 12. fol. 322.*

L.

LAua, *ſiuè aqua, profluens ex territorio Feudali, vendita prò ſtercorandis agris conſiderari debet in ſolutione releuij, p. 2. q. 17. n. 13. fol. 130.*

Laudimium, *& releuium habent inter ſe ſimilitudinem, & differentiam, p. 1. q. 11. n. 1. fol. 30. & nu. 3. ibid. Ex legis neceſsitate debetur, ſed releuium ex conſuetudine, ibidem nu. 2. fol. 30. Differt à releuio in quantitate, ibidem num. 3. Et in caſu debendi, ibid. n. 4. Circà actionem ibidem nu. 6. Ob cauſam debendi, ibid. num. 5. Et in pœna ibidem n. 8. An debeatur de re emphiteutica data in dotem, ibid. n. 7. fol. 30. & p. 4. q. 12. n. 9. fol. 141. In Pedemontana Patria ſoluitur prò inueſtitura feudi intrà annum, intra quem petitur inueſtitura, p. 1. q. 12. n. 8. fol. 32. Non diminuitur, nec ex eo fit deductio onerum, p. 1. q. 13. n. 22. fol. 39. Debetur de lucro annuæ tranſactionis, vel concordiæ factæ cum vaſſallis, p. 2. q. 2. n. 29. fol. 76. Debetur de augmento feudi, p. 2. q. 6. n. 23. fol. 92. Maximè ex induſtria vaſſalli, par. 2. q. 9. n. 9. fol. 101. Apud Inſubres debetur de Fortalitio, ſiuè Turri, ibidem num. 12. Non debetur niſi facta inueſtitura, p. 3. q. 2. n. 13. fol. 234. Solutum poſt venditionem, & inueſtitura non facta, repeti poteſt, p. 3. q. 5. n. 8. fol. 141. Non*

præ

Digitized by Google

præſcribitur, niſi caſus euenerit petendi illud, p. 3. q. 8. n. 24. fol. 152. Non debetur in caſu alienationis neceſſariæ, p. 4. q. 12. nu. 11. fol. 240. Non debetur quando contractus diſſoluitur ipſo iure, ſecus autem de voluntate partium, ibid. n. 28. fol. 243. Debetur vſufructuario, non autem proprietario, p. 4. q. 13. n. 20. fol. 247. Non debetur quando pater donat filio rem emphiteuticam, p. 4. q. 17 n. 12. fol. 264. Debet ſolui Domino immediato, p. 4. q. 39. n. 20. fol. 311. Vnicum debetur, & ſi plures caſus inueſtituræ debendæ eueniſſent, p. 5. q. 25. num. 8. fol. 400.

Legatarius *feudi an teneatur ſoluere releuiũ ob mortem legantis, diſtinguitur, p. 4. q. 10. nu. 1. & 11. fol. 130. & 131. An dicatur ſucceſſor in illo cum qualitate hæreditaria, ibid. n. 2. fol. 230. Non dicitur de vocatis in inueſtitura, ibid. n. 4. Dicitur hæres in feudo, ibid. nu. 8. fol. 131. Dicitur hæres in re legata, ibid. nu. 10. fol. 131. Soluitur releuium, quando in legato adeſt aſſenſus legis, vel Domini, ibidem num. 12. fol. 131. Reiecta ſententia Regentis Reuerterij, ibidem nu. 16. & recepta opinione Thomæ Minadoi, ibidem num. 16. & 17. Qui non eſſet de vocatis in inueſtitura ſoluit releuium, ibid. nu. 14. Dicitur habere dominium feudi à die mortis legantis, ibidem nu. 28. fol. 233.*

Legato *Feudo, intelligitur legatum illud cũ onere adohæ, & releuij, p. 4. q. 10. nu. 29. fol. 233.*

Leuis *infirmitas facta grauis, facit præſumi fraudulentam refutationem factam poſt ſuperuenientiam grauitatis, p. 4. q. 18. n. 19 fol. 268.*

Lex *odioſa intelligenda eſt in illo caſu tantum, in quo loquitur, p. 4. q. 26. n. 29. fol. 287. Quæ circumſcriptione temporis vtitur rigoroſa eſt, p. 5. q. 1. nu. 2. fol. 326. Vel conſtitutio irrogans pœnam, debet interpretari, vt irroget per ſententiam ferendam, non autem latam, p. 5. q. 3. n. 34. fol. 339.*

Libertatis *titulus debet allegari in præſcriptione releuij, p. 3. q. 8. nu. 18. fol. 151.*

Liquidatio *fructuum prò releuio dupliciter conſideratur, p. 2. q. 13. n. 1. fol. 111. Releuij remiſſiuè, p. 2. q. 13. num. 9. fol. 112. In liquidatione releuij debet haberi ratio fructuum perceptorum, non autem qui percipit potuerunt, p. 2. q. 13. nu. 12. fol. 112. Liquidatione fructuum facta releuium exigitur in pecunia, non autem in fructibus par. 2. quæſt. 13. num. 13. fol. 112.*

Liſta *introituum feudalium prò releuio debet eſſe vera, p. 1. q. x. n. 3. fol. 27. Antiqua, & præſentata probat rem deſcriptam eſſe feudalem, & deciſiones referuntur prò Barone in poſſeſſorio, ibid. n. 14. & 18. fol. 28. & 29. Probat ſi ſuper ea fuerit iudicatum deberi releuium, ibidem num. 16. fol. 29. Probat ſi releleuium non fuerit ex aliqua cauſa ſpeciali, ibid. n. 17. Pro releuio ſolet eſſe colluſiua, ideo cauti ſint Iudices, ibidem nu. 19. & 20. fol. 28. Introituum feudalium in releuio præſumenda hodie eſt, ex præcepto Conſtit. poſt mortẽ, ibidem nu. 21. fol. 34. Liſtæ præſentatio neceſſaria eſt in ſolutione releuij, ibid. n. x. fol. 28. Error probatus, non facit præſumi rem feudalem, ibidem num. 12.*

Lite *pendente, releuium non debetur, ſi vaſſallus eſſet in quaſi poſſeſſione libertatis, vel priuilegium allegaret, p. 3. q. 9. n. 8. fol. 155. Pendente inter ſucceſſores ſuper feudo, inueſtitura non eſt petenda, nec releuium ſoluendum quoad lis non ſit finita, p. 4. q. 32. n. 19. fol. 306. Finita ſucceſſor declaratus tenetur ſoluere releuium, ibidem n. 20. fol. 307.*

Loffredi *lectura, quod releuium ſit medietas fructuum vnius anni, declaratur, p. 2. q. 13. num. 8. fol. 112.*

Longobardum *feudum habet omnes Barones in ſolidum, p. 5. q. 11. num. 5. fol. 359. In illo an ceſſante vno à petitione inueſtituræ pœna committatur, quoad omnes, p. 5. q. 12. nu. 7. fol. 361.*

Longiſſimum *tempus tollit actionem feudalẽ, p. 3. q. 7. nu. 6. fol. 147.*

M

MAior *quatuordecim annis, cuius tempus petendæ inueſtituræ, ex magis recepta Doctorum ſententia, p. 5. q. 22. nu. 1. fol. 390.*

fol. 390. Sed reſtituitur ob non petitam inueſtituram, ibidem nu. 2. fol. 390.

Maius *eſt delictum vaſſalli in commictẽdo, quam in ommictẽdo, ideò ſeueriùs punitur, & mitiùs, p. 5. q. 3. num. 25. fol. 334.*

Malitia, *non autem error, in ſolutione partis releuij reddit, & non reddit vaſſallum excuſabilem, p. 3. q. 11. nu. 42. fol. 165.*

Mandatum *in petenda inueſtitura debet eſſe ſpecificè prolatum, non autem præſumitur ex diuturnitate temporis, ſecundum vnam ſententiam Doctorũ, p. 5. q. 31. n. 12. f. 420. Præſumitur & omnia geſta præſumuntur ex pacientia aduerſarij, & longa poſſeſſione inueſtiti, ibid. num. 13. fol. 420. Debet micti à vaſſallo, ſi chartæ, & literæ intromicterentur, non obſtante ſuſpicione peſtis, vel ſi haberet perſonam idoneam, p. 5. q. 33. nu. 12. fol. 427.*

Magnates *Barones ſunt in Regno Neapolitano, p. 4. q. 33. nu. 1. fol. 307.*

Manna *cadit de cælo in Regno Neapolitano, p. 2. q. 17. n. 1. fol. 128. Dupliciter conſideratur adhoc, vt fructus feudalis dicatur, adeòut releuium debeatur, ibid. nu. 27. fol. 129.*

Marinus Freccia, *eius, & Franc. de Ponte opinio, de qualitate, & natura releuij ponitur, p. 1. q. 7. n. 9. fol. 20. Eius lapſus notatur, & aliorum, par. 4. q. 16. num. 22. fol. 259.*

Maritus *proprietarius feudi dotalis ſoluit medietatem releuij ob mortem ſoceri dotantis, & vſufructum habentis ſuper feudo prædicto, p. 4. q. 13. num. 4. fol. 245. Ei ſoluenti releuium de feudo dotali ob mortẽ ſoceri, reſeruantur iura prò releuio, ibidem num. 15. fol. 246. An poſſit ſuccedere vt hæres in feudo dotali ob mortem vxoris conſideratur, p. 4. q. 11. num. 26. fol. 238. Legatarius feudi dotalis ſoluet releuium ob mortem vxoris, ibidem num. 32. Tenetur ſoluere releuium debitum de feudo dotali, ibid. n. 32. fol. 258. Tenetur ſoluere adobam de feudo dotali, ibidem num. 34. Tempore Iacob. de Ayello ſoluit tantum medietatem releuij, ob mortem ſoceri dotantis, p. 4. q. 13. n. 4. fol. 246.*

Mater *tenetur aliquando dotare filiam feminam, p. 3. q. 14. num. 24. fol. 176. Poteſt petere ſubuentionem, caſu quo eſſet condemnata ad dotandam filiam, p. 3. q. 11. n. 25. fol. 176. Refutans feudum filio, eoque mortuo, tenetur ob eius mortem ad releuij ſolutionem, p. 4. q. 16. n. 43. fol. 262.*

Matrimonium *requirit conſenſum, & copulã ad ſui perfectionẽ, p. 4. q. 22 n. 14. f. 278.*

Medietas *fructuum prò releuio debetur deductis oneribus, & diſcutiuntur duæ ſentẽtiæ, p. 1. q. 13. nu. 2. & ſeq, fol. 36. & nu. 9. fol. 37. & in allegat. incip. Illuſtris col. 2. fol. 40. Prò releuio, & ſi gratia demonſtrandæ quantitatis dicta ſit, tamen extimatur medietas reſpectu redditus, attento valore feudi, & exigitur in pecunia, p. 2. q. 5. n. 20. fol. 84. Debetur licet fructus non percipiantur, ibid. n. 32. & 33. fol. 85. Taxatur habito reſpectu ad valorem tempore recollectionis, nec deductis expenſis factis in ipſa recollectione, p. 2. q. 13. nu. 3. fol. 111. Intelligitur de illis, qui remanent apud Baronem, deductis oneribus, p. 1. q. 14. n. 7. fol. 114.*

Mercedes, *& ſalaria Officialium exigentiũ introitus feudales ſunt deducendę de releuio & deciſio ponitur, p. 1. q. 13. n. 26. fol. 40. Eius remiſſio facienda eſt ob ſterilitatem feudi, nulla præcedente culpa vaſſalli, p. 2. q. 5. n. 2. fol. 82.*

Mens *Regis in conceſſione probanda eſt per fiſcum, p. 4. q. 3. n. 10. fol. 194. Partium in refutatione omnino eſt, vt ſuccedant illi, qui ſunt de linea, non autem refutans, p. 4. q. 16. nu. 47. fol. 262.*

Minor *non ſoluit releuium regulariter, niſi pubes factus, licet contrarium ſeruetur hodie in Regno noſtro, p. 1 q. 7. n. 9. fol. 20. & deciſiones referuntur, ibid. n. 26. fol. 23. vide infra in verbo Minores. Minore ſuccedente in Feudo vnà cum maiore, reſtitutio conceſſa minori prodeſt maiori, p. 5. q. 19. nu. 12. fol. 383. An ſit reſtituendus aduerſus lapſum temporis petendæ inueſtituræ, vel ſoluendi releuium de iure communi feudorum, & Regni, p. 5. q. 20. n. 1. fol. 386. Habens tutorem non excuſatur à petitione inueſtituræ, ibid. num. 14. fol. 388. Citatus à Domino, & contumax*

ad petendam inueſtituram non iuuatur reſtitutione, p.5.q.22.nu.3.fol.390. Habens curatorem non eſt reſtituendus, ibidem num. 4. Agit contrà tutorem, vel curatorem non petentem, vel reſtituitur ex clauſula generali, reiecta aliorum ſententia, ibidem nu.5.fol. 391.

Minores *ſoluunt releuium in minori ætate, pròut maiores, ex decreto generali, p.3.q.2. n.11.fol.133. Quod decretum fuit latum iunctis omnibus Tribunalibus in Coll. Conſ.p.5.q.21.n.15. De iure Feudorum non tenebantur iurare, niſi facti maiores, ibid.n.12.fol.134. Et maiores æquiparati ſunt circa ſolutionem releuij, p.5.q.21. nu. 16.fol. 389.*

Minor ætas *conuaſſalli, an iuuet maiorem conuaſſallum contra præſcriptionem communis Feudi, p.5.q.11. nu. 13.fol. 359. Habet permultos gradus, p. 5. q.20.nu.2. fol. 386. Quatuordecim annorum quoad Feuda perfecta eſt in Regno noſtro, ibidem nu. 3.fol. 386. In Feudis conſideratur, vſq; ad 14. annum, & non vltra, ibidem num. 4. De iure Saxonico conſideratur vſque ad 13. annum cum dimidio in maſculo, ſed in ſemina vſq; ad duodecimum completum, ibidem nu.5.fol. 387.*

Minima pars *releuij non ſoluta, non facit vaſſallum dignum excuſatione, p.3.q. 11.nu. 50.fol. 166. vide in verbo Pars.*

Mitior *ſententia eligenda eſt in pœnis infligendis, p.5.q.3.n.27. fol.337.*

Modica *pars deficiens releuio, non facit vaſſallum dignum tota pœna, p.3.q. 11. n.40. fol. 165.*

Modus *legendi Andream de Iſern. quod releuium ſit medietas fructuum illius anni, quo Feudatarius moritur, p. 1.q. 18. n. 1.fol. 53. Articulandi in probando rem eſſe Feudalem, remiſſiuè, par.3.q.17. num. 1. fol. 182.*

Mora *non purgatur, quando lex apponit diem, & pœnam, ſed elapſo tempore ſit exequutio p.5.q.13 n.2.fol.363. Non petita inueſtituræ, nec ſoluti releuij, non debet purgari, quando poſt tempus eſt appoſita pœna, ibid. num. 3. Non purgatur etiam ſi eſſet appoſita dies tacita, ſed certa, ſiuè in contractibus, ſiuè in vltimis voluntatibus, ibidem num. 4. Duplicati releuij debet ex æquitate purgari, dumodo releuium non fuerit ſolutum ex conturnacia, vel contemptu, ibidem nu. 19. fol. 365. Purgatur in partibus Galliarum, citrà pœnam inueſtituræ, ibid. num. 30. fol.366. Non debet purgari vbi Curia bis, vel ter interpellaſſet, ibidem nu. 29. Non debet purgari in petitione inueſtituræ, quando non adeſt pœna legalis, ſed tantum ſolus terminus eſſet appoſitus, ibidem n.32.fol.366. Releuij non ſoluti, non purgatur, quando releuium eſſet promiſſum cum iuramento, ſecùs autem ſinè iuramento, ibidem num. 33. & 34.fol. 367. Non committitur quãdo releuium non eſſet liquidatum, ibidem nu.40.fol.367. Debet purgari ex magis æqua ſententia nonnullorum, ob cælere ſatisfactionem, p.5.q.14.n.2.& n.5.fol.368 & 369. Purgari debet intrà breue tempus, ex ſententia Iulij Clari, ibidem nu. 4. fol. 369. Purgari poteſt ex aliorum ſententia intrà modicum tempus, ibidem n. 9. Poteſt purgari vſq; ad ſententiam, ibidem num. 11. Ab emphiteuta poteſt purgari, etiam poſt latam ſententiam, ibid.num.12. & num.16. fol.369. & 370. Vſque ad triennium, ex ſententia Syluani, ibid.n.13. fol.370. Demum eſſe arbitrarium, ibid. nu. 14. vide infra litera T. in verbo Tempus.*

Moræ *purgatio aduerſus omiſſam ſolutionem releuij, & petitionem inueſtituræ, an admittatur, p.5.q.13.n.1.fol. 363. Non inducta à conſuetudine Feudorum, nec a nobis induci debet, ibid. num. 7. Aduerſus duplicati releuij pœnam datur ex magis veriori ſententia, ibidem num. 9. fol. 364. Fundatur ſuper æquitate, ex qua iudicatur in cauſis Feudalibus ibid. nu. 11. fol.364. Innitur æquitati, & benignitati, ibidem nu.20.fol.365. Duplicati releuij purgatio, tunc demum admittitur, ſi Curia non præueniſſet, ſecùs autem ſi ſponte veniſſet ad ſoluendum vaſſallus, ibidem num. 22. fol. 365. Admittitur per Regentes Reg. Cancellariam in hoc Regno ad ſoluendum releuium, dumodo vaſſallus non ſit actinctus*

ctus per Reg. Curiam, ibidem nu. 23. 25. & 26. fol. 366. Admictitur antequam Dominus declaraſſet pœnam eſſe commiſſā, nu. 25. fol. 366. & nu. 22. ibidem. Et ſi aliàs non admictenda, admictitur de voluntate Domini, ibidem num. 27. fol. 366. Tunc demum debet admicti ſi caſus id requireret, ibidem nu. 28. fol. 366. Admictitur ex iuſta cauſa iudicis arbitrio, ibid. num. 29. fol. 367. Tempus ad illam purgandam, p. 5. q. 14. nu. 1. fol. 368, per totum, vide lit. T. in verbo Tempus. An ſit admictenda poſt interpellationem factā à Domino prò releuio, diſtinguitur, par. 5. q. 15. num. 1. fol. 371. Admictitur ex iuſta cauſa iudicis arbitrio, etiam poſt interpellationem ex æquitate, ibidem num. 3. fol. 371. Admictitur etiā vſque ad litis contextationem, & vſq; ad ſententiam excluſiuè, ibidme num. 6. Debet admicti quouſque non fuerit facta realis exequutio, ibid. nu. 8. fol. 372.

Moram *in non petendo inueſtituram ſuiſſe purgatam poſt triennium proponitur, par. 5. q. 13. nu. 18. fol, 365.*

Morbi *nonnulli intrà longum tempus mortem inferunt; & reſutatio facta ab huiuſmodi morboſis fraudulenta eſt, p. 4. q. 18. n. 28. fol. 269.*

Morboſus, *quinam dicitur, p. 4. q. 18. nu. 15. fol. 267.*

Mors *in materia releuij intelligitur de naturali, non autem de ciuili, p. 1. q. 16. nu. 1. fol. 49. & num. 7. & 9. fol. 50. Ciuilis æquipollet naturali in aliquibus, & æquiparantur, ibidem num. 8. fol. 49. & 50. Interminata à iure Canonico, intelligitur de excommunicatione, ibidem nu. 4. fol. 49. Et ſi de naturali intelligenda ſit, tamen ſi dicto caſu nullum ſortiatur effectum, tunc de ciuili eſt intelligenda, vt aliquem ſortiatur effectum, ibidem nu. 6. fol. 50. In veteri teſtamento intelligitur de morte æterna, ibidem num. 12. In materia ſucceſſionis in Feudo, intelligenda eſt de naturali, ibidem nu. 14. fol. 51. Aliquando ex multi præſumitur, & caſus referuntur, p. 1. q. 24. nu. 1. fol. 66. In materia ſtricta de naturali, & verè probata eſt intelligenda, ibidem num. 6. Intelligitur de ciuili in caſibus expreſſis, ampliatur, & limitatur, ibidem nu. 7. fol. 67. Præſumpta an habeat locum in releuio, ibidem num. 8. & concordatur, ibidem num. 14. Certa eſſe debet, & omnia cencurrere debent, adhoc vt currat tempus petendæ inueſtituræ, ibid. nu. 9. fol. 67. Præſumpta præſumptione iuris, & de iure facit deberi releuium, ibid. nu. 14. & 15. fol. 67. Præſumpta iuris tantum facit deberi releuium, ſed data probatione in contrarium, repetitur releuium ſolutum, ibidem num. 16. fol. 68. Præſumpta eſt intelligenda ſub naturali, ibidē num. 17. fol. 68. Filij facit perturbare ordinem naturæ, & vota parentum interciduntur, p. 4. q. 16. n. 4. fol. 257. Intra viginti dies ſuperueniens, cur faciat præſumi fraudulentam reſutationem factam ab infirmo, p. 4. q. 18. n. 27. fol. 269. Semper præoculis habenda eſt moraliter, & ideò ſi euenerit intrà quatraginta dies ex nouo accidenti non exiſtente, nec præuiſo tempore reſutationis, releuium non debetur, par. 4. q. 21. nu. 2. fol. 173. Vt faciat actum fraudulentum, debet intelligi de illa, quæ prouenit ex infirmitate, exiſtente tempore actus, ibidem nu. 10. fol. 274. Reſutantis ſequuta intra 40. dies facit p̃ſumi fraudulentam reſutationem, p. 4. q. 23. num. 3. fol. 279. Vaſſalli, ſcientia mortis, & lapſum temporis à die ſcientiæ mortis, requiritur ad hoc, vt debeatur duplicatum releuiū, p. 5. q. 28. nu. 14. fol. 408.*

Mortis *ſcientia concludenter probari debet per Dominus, p. 1. q. 24. n. 10. fol. 67. Et requiritur ad hoc vt labatur annus, par. 5. q. 28. nu. 14. fol. 408. Præſumptæ anno elapſo, vaſſallus contemnens Dominum, & non petens inueſtituram, ſoluet duplicatum releuium, p. 1. q. 24. num. 19. fol. 68.*

ob Mortem *reſutantis poſſeſſoris feudi, fructus deueniunt ad reſutatarium, p. 4. q. 13. nu. 3. fol. 245. Ob mortem ſoceri, vide in verbo Maritus.*

Morte *Baronis denunciata ſi ſucceſſor non præſentat liſtam, tunc Regia Camera commictit informationem capiendam de fructibus feudi, ſecùs autem ſi præſentaret liſtam par. 5.*

par. 5. quæſt. 32. num. 3. ſol. 422.

Morres *vaſſallorum quot ſunt, tot anni currere debent, ex vna Doctorum ſententia, ſed non reiecta contraria, p. 5. q. 25. nu. 3. ſol. 499.*

Mulier *non tenetur ſoluere releuium de Feudo aſſecurato prò dote, & anteſato, ob mortem viri, p. 4. q. 12. num. 31. ſol. 243. vbi aduertas; quod dictio, Hec tandem, vult dicere, Nec tandem, & allegatio Petri de Gregorio vult dicere p. 8 q. 16. tit. de iure releuij nu. 4. vide in verbo Femina.*

Mutuans *pecuniam prò refectione domus, cæteriſq; expenſis priuilegiatis, eſt iudicandus anterior, par. 3. q. 15. nu. 5. ſol. 179. Vt ſoluatur fiſco ſubintrat in locum fiſci ibid. num. 5. Pecuniam fiſco, vt illi ſoluatur, debet pecunia mutuata eſſe ſoluta iu effectu fiſco, ibidem num. 8. Prò ſoluendo releuio debet mutuare vinculatè, ibidem num. 10.*

Mutuanti pecuniam prò releuio, ſtatim ſatisfieri debet ſuper Feudo, ſaluis iuribus litigantis mutuatarij, contra alterum litigantem, quatenus teneretur ad releuium, ibid. num. 9. ſol. 180.

N

NAtura, *& qualitas rei conceſſæ, eſt attendenda in feudalibus conceſſionibus, p. 3. q. 3. n. 6. ſol. 193. Functionum fiſcalium eſt burgenſatica, ibidem num. 8. ſ. 194. Feudi dicitur alterari per pactú, & prouidentiam, & alteram naturam aſſumere ex pacto ex prouidentia, par. 4. q. 26. nu. 38. ſol. 288.*

Naturalis *mors æquipollet ciuili, p. 1. q. 16. nu. 8. ſol. 50. Annus quis ſit, & quando incipiat, p. 1 q. 21. n. 2. ſ. 59. Poſſeſſio vſuſfructuarij, eo mortuo extincta eſt, & ipſo iure coniungitur cum ciuili, quam habet proprietarius, p. 4. q. 13. n. 8. ſol. 245.*

Neceſſitatis *cauſa prò ſoluendo releuio Barones, ſænerantur pecuniam, p. 3. q. 15. nu. 1. ſol.* 178.

Negligentia *Officialium Regis in non exigendo releuia à Prælatis, non prodeſt Eccleſiæ, p. 4. q. 28. n. 25. ſol. 296.*

Nix *recollecta in Feudo, an ſit fructus Feudalis, p. 2. q. 17. nu. 3. ſol. 128. & ibi an de ea debeatur releuium.*

Nihil *videtur actum, cum aliquid ſupereſt agendum, p. 3. q. 11. nu. 9. ſol.* 161.

Nobilitas *Baronis Feudi cum vaſſallis cauſatur, quia dominatur hominibus, qui ſunt nobiiſſima creatura, p. 4. q. 35. n. 2. ſol. 319.*

Notarius *celebrans contractum reſutationis in Regno Siciliæ, intrà annum tenetur Regiæ Curiæ notificare illum, p. 4. q. 15. n. 35. ſol. 255.*

Nominatio *Cameræ reſeruatæ fuit conceſſa Baronibus Regni Neapolitano, ob onera ſeruitiorum, p. 2. q. 2. nu. 13. ſol. 73.*

Notorius *infamis, non poteſt dici infamis antè ſententiam, ad hoc vt in ſpecie priuetur feudali dignitate par. 4. q. 35. nu. 15. ſol. 320.*

Nouus *ſucceſſor non poteſt moleſtari prò releuio ſuper feudo remiſſiuè, p. 1. q. 6. nu. 9. ſol. 17. Conceſſione Feudi deuoluti, non tenetur ſoluere releuium nõ ſoluta, p. 3. q. 4. nu. 3. ſol. 196. Nec releuium debitum in pluribus annis, & non ſolutum, par. 4 q. 4. nu. 9. ſol. 197. Succeſſor in Feudo, an teneatur ſoluere releuia non ſoluta per ſuos prædeceſſores, p. 4. q. 25. nu. 1 ſol. 283. & affirmatur, ibidem num. 4. Succeſſor an teneatur ſoluere cenſus præteritos, & quid in emphiteuta Reipublicæ, & priuati, ibid. num. 3. Succeſſor in emphiteuſi tenetur ſoluere laudimia præterita non ſoluta, ibid. num. 5. Emphiteuta ſoluens laudimia præterita non ſoluta, debet ſibi cedi facere actionem contra ſuos authores venditores, ibidem num. 9. Succeſſor in Feudo tenetur ſoluere ſeruitia præſtita, non præſtita per ſuos prædeceſſores, ibid. nu. 10. Succeſſor an teneatur ſoluere ſeruitia, canonem, tributa, decimas, cæteraq; onera non ſoluta remiſſiuè, ibidem num. 11.*

Nullis *recollectis fructibus, Andr. de Iſern. dicens releuium eſſe medietatem fructuum illius anni, quo Feudatarius moritur, debet legi, vnius anni, par. 1. q. 21. num. 2. ſol. 59.*

O

OBedientia *vaſſalli, poſt ſeruitium præſtitum, etiam diminutè, arguit remiſſam pœnam, p. 3. q. 11. n.46. fol. 165. Obedire incipiēs Domino præſumitur, quod in reſiduo ſeruiet, niſi impeditus, ibidem n. 33. fol. 164. Obedire quis non dicitur quando aliquid ſupereſt agendum, par. 5. q. 23. nu. 8. fol. 292.*

Oblatio *releuij ſufficit, quia onus eſt fiſci illud exigere, & ponderantur verba conſtitutionis poſt mortem, par. 1. q. 12. num. 15. fol. 33.*

Octauius *Bammacarius Præceptor Authoris, laudatur, p. 1. q. 1. num. 12. fol. 4. Eius diſtinctio refertur, quando currat tempus petendæ inueſtituræ à die mortis, vel ſcientia, p. 1. q. 22. nu. 10. fol. 62. Eius opinio de releuio non ſoluendo ex feudo ex pacto, & prouidentia, refertur, par. 4. q. 26. nu. 24. fol. 288.*

Oleum *in ſolutione releuij, an ſit conſiderandum, diſtinguitur, p. 4. q. 1. n. 11. fol. 186. Præſſum ex oliuis Baronis venit in ſolutione releuij conſiderandum, p. 4. q. 1. nu. 13. fol. 186. Quod ſoluitur Baroni pro molitura in ſuo Tappeto feudali, venit in ſolutione releuij, ibidem nu. 14.*

Oliua *eſt in fructu, & ideò releuium debetur, & decima ſi venditur, ibid. nu. 12.*

Omnes *tempus regulariter præſumitur continuum, p. 1. q. 23. num. 3. fol. 64. Omnis contractus celebratus ſuper Feudo cum immediatè ſucceſſuro, reſoluitur in refutationem, p. 4. q. 14. nu. 6. fol. 250. qui ſi fraudulentus debetur releuium, p. 4. q. 27. nu. 2. fol. 323.*

Onera *realia ſequuntur rem, p. 1. q. 7. nu. 22. fol. 22. Deducenda ſunt regulariter, p. 1. q. 13. nu. 3. fol. 36. De releuio, p. 2. q. 14 nu. 1. fol. 114. Feudi quædam ſunt intrinſeca propter feudum, par. 2. q. 15. n. 17. fol. 120. Debita ex fructibus dupliciter conſiderantur in releuio, p. 4. q. 10. nu. 24. fol. 232. Debita prò iure fructuum habendo ſpectant ad illum, qui tenetur adimplere voluntatem defuncti, ibid. num. 25. Debita prò iure percipiendi fructus iam habito ſpectant ad legatarium, ibidem nu. 26. fol. 233. Vt non debeantur ſemper quis debet interpretari, p. 4. q. 26. nu. 42. fol. 289. Priùs debent deduci de Feudo, & deinde releuium debetur, de quo ſupereſt, p. 1. q. 13. n. 24. fol. 39. Reiecta contraria ſententia, de qua ibidem nu. 12. fol. 37. Duo imponi non debent, p. 5. q. 25. n. 15. fol. 401. Feudi an deducantur de releuio, adeout illud minuant, vel non, vide latè p. 1. q. 13. fol. 36. Non eſſe deducenda ſuadetur, ibid. num. 12. & aecisio refertur, ibid. fol. 37. & hoc ſeruatur in Regno noſtro, vt non deducantur cū omnia onera cedant primogenito, ibidem nu. 25. in fine fol. 39. Non deducuntur in ſolutione laudimij, ibid. nu. 22. fol. 39.*

Onus *releuij hodie eſt inſitum feudo à conſt. poſt mortem, p. 1. q. 7. n. 21. & 30. fol. 22. & 24. Debetur ex perceptione fructuum p. 1. q. 13. in allegat. incip. Ill. §. 3. fol. 43. Spectat ad heredem, non autem ad emptorem, ibid. §. 2. fol. 41. Impoſitum reſpectu fructuum, augetur, & diminuitur, auctis, vel diminutis fructibus, p. 2. q. 6. nu. 17. fol. 91. Adobæ ordinariæ non deducitur de releuio prò illo anno, & deciſio refertur, p. 2. q. 14. n. 15. fol. 115. Priùs debitum, priùs debet exigi à fiſco, reiecto onere poſteriùs debito, p. 2. q. 16. n. 19. fol. 126. Reale tranſit in conceſſionarium etiam nulla facta illius mentione, p. 3. q. 4. nu. 5 fol. 139. Probandi releuium eſſe ſolutum, incumbit Domino, an vaſſallo, p. 3. q. 13. nu. 1. & nu. 7. fol. 170. Probandi ſolutionem incumbit debitori, non autem creditori, ibid. nu. 6. & 8. Impoſitum perſonæ ratione fructuum, ille tenetur ſoluere, qui percipit fructus, p. 4. q. 13. nu. 17. fol. 247. Impoſitum perſonæ ratione rei, vel occaſione rei, tenetur ille ſoluere, qui fructus percipit, ibid. num. 18. Impoſitum ſuper Feudo refutato cōtemplatione matrimonij, excomputatur in ſolutione releuij, & deciſio refertur, par. 4. q. 13. nu. 14. fol. 252. Probandi ſolutionem releuij contra Eccleſiam, ſpectat ad fiſcum, non aūt ad Eccleſiā, p. 4. q. 28. n. 57. f. 295.*

Opinio *Accurſii dicentis dominium rei dotalis eſſe tranſlatum in maritum, non ab omnibus recipitur, p.4. q. 11. nu.6. fol. 235. Andr. de Iſern. dicentis releuium deberi ob mortem refutatarij, contra Frecciam vera eſt, p.4 q.16.nu.28. fol.260. Menochij dicentis ob canonis præteriti receptionem induci remiſſionem pœnæ, non recipitur, p.5 q.10.nu.5. fol.256. Doctorum, quod in priuatione Feudi requiratur ſententia eſt magis attendenda, p.5.q.3.nu.8. fol.334. Roſentalis dicentis tempus petendæ inueſtituræ in feudo ex pacto currere à die adeptę poſſeſſionis, & cadit ſub opinione Frecciæ, & aliorum, p.5.q.30.num. 11. fol.417. Ludolphi Schraderi, & aliorum dicētium à die aditæ hæreditatis cadit ſub opinione Fræcciæ, ibidem num.12. fol. 417. vide litera S. in verbo ſententia Authoris, & aliorum.*

Oppidum *Thori antiqui dominatus Familiæ Galluciorum, eſt Feudum Longobardum, p.5. q.11.n. 1. fol.358. Aquauelliæ antiquiſſimi dominatus Capanorum, eſt Feudum Longobardum, ibidem nu. 2.*

Oppoſita *compenſatione, & elapſo anno, non habet locum duplicatum releuium, p.2.q.4. nu.12. fol.80.*

Origo *materiæ repetenda eſt in qualibet tractatu, p.1.q.1.n.1. fol. 2. Releuij facit eius actionem iudicandam ſtricti iuris, p.3.q.4. n.5. fol. 139.*

P

PActum, *quod transferatur dominium debet adeſſe in venditione fructuum, nec alienatio ad longum tempus, p. 4. q. 6. in alleg. incip. In anno n. 7. fol.209.*

Pars, *parte fructuum percepta, vel paucis, tūc de perceptis ſoluenda eſt medietas prò releuio, & deciſiones referuntur, p.2.q.5.n.11. fol. 83. Feudi pars dicuntur augmenta conſtituta in Feudo, p.2.q.9.n.20. fol.102 Releuij pars recepta, arguit receptionem totius, ſi fiſcus habuerit bona vaſſalli in poſſe ſui, p.2.q.6.n.21. fol.145. Parte releuij ſoluta intra legitimum tempus, eoq; elapſo nec integro ſoluto releuio, an duplicatum releuium debeatur, p. 3. q. 11. nu. 1. fol. 161. & n. 16. fol. 162. Canonis ſoluta & elapſo tempore, emphiteuta non liberatur à caducitate, ibidem num. 10. fol. 161. Quæ ſententia reijcitur in releuio, ibidem num. 57. fol. 167. Partis ſolutio non liberat quem à pœna incurſa ob totum non ſolutum, ibidem nu. 5. fol. 161. Non impedit, quin totum pignus non vendatur, ibidem num. 6. Non ſufficit propter euitandam pœnam, ibidem num. 11. Sufficit tandem ad euitandam pœnam extraordinariam, ibidem n. 17. fol. 162. Partis agnitio, arguit agnitionem totius, par. 3. q. 12. fol. 168. Partis ſolutione non obſtante fiſcus poteſt agere ad reſiduum, ibid. num. 14. Pars modica deficiens releuio, non facit dignum vaſſallum tota pœna, idem ſi eſſet minima pars, p.3.q.11. n.40. & num. 50. fol. 165. & 166. Releuij pars non ſoluta, vaſſallo adhuc condemnato, debet imputari in quantitate pœnæ duplicati releuij, ibid. n.42. fol.165. Pars releuij non ſoluta, & elapſo tempore legitimò, an faciat præſumi totum releuium eſſe ſolutum, proponitur, p. 3. q.12. num.1. fol. 167. Parte ſoluta, fiſcus ſi habuerit in ſui poſſe bona debitoris, præſumitur ſibi de toto ſatisfeciſſe, ibid. nu.7. fol.168. Aliqua bonorum debitoris ad fiſcum peruenta, præſumitur ſibi de toto ſatisfeciſſe, ſi pars aliqua eius crediti appareret ſoluta, par. 3. q.13.n.9. fol. 168. Pars Feudi defecta in perſona vnius confeudatarij, adcreſcit alteri parti, non autem perſonæ alterius cōfeudatarij, p.4.q.29.n.4. fol.298. Parte feudi negata vaſſallus, amictit totum Feudum in Regno Siciliæ, p.5. q. 31. num.10. fol. 423. Parte Ciuitatis delinquente in dominum, altera verò non, Feudum non amictitur, p.5. q. 12. n. 3. fol. 361.*

Paragium, *& vita militia in nonnullis æquiparantur, p. 2. q. 15. nu.1. & 21. f.118. Solutum in anno debiti releuij, an minuat illud, ibidem num. 2. fol. 119. Debetur fœminis loco portionis hæreditariæ, & ſic legitimæ, ex ſententia Camerarii, quæ declaratur, p.2. q.15.n.5. fol.118. & n.11. 15. & 16. fol. 120. Eamdem habet na-*

turam cum legitima, ſecundum vnam opinionem, ibidem nu. 7. fol. 119. Debetur deductis oneribus, ibid. nu. 8. Ex feudalibus ſucceſſit loco portionis feudi, à qua fœminæ propter Conſtitutionem Regni ſunt excluſæ, ibidem nu. 14. fol. 120. Debetur ſuper valore Feudi, ſed vita militia ſuper fructibus, ibidem nu. 25. fol. 121. Eius fructus ex fructus legitimæ eodem iure debentur, p. 2. q. 15. nu. 9. fol. 119.

Paſſauienſes *ſoluunt releuium, p. 1. q. 2. n. 7. fol. 8. vide in verbo In.*

Pater *dotans filiam de Feudo tenetur ſoluere releuium de Feudo prædicto, reuerſo ad ipſum ob mortem filiæ prædictæ dotatæ, nullis extantibus filijs, & refertur deciſio, p. 4. q. 12. num. 21. fol. 242. Refutans dicitur venire ad Feudum refutatum ob mortem filij, contra eius votum, & præter naturæ ordinem, p. 4. q. 16. nu. 9. fol. 258. Refutans ſuccedit filio refutatario, vt hæres, & ideo releuium ſoluet, ibid. n. 23. f. 260. Nõ autem auus ſuccedit filio in Feudo ipſi refutato ab auo, ob mortem filij prædicti refutatarij, ibid. nu. 36. fol. 261. Non ſuccedit filio refutatario, quando refutatio eſſet facta omnino, ſed ſuccedit collateralis, vel alius proximior, ibid. num. 43. fol. 262. Succedens filiæ fœminæ refutatariæ ſoluit releuium ob illius mortem, & deciſio refertur ibid. num. 49. Patre, & filio morientibus intra annum petendæ inueſtituræ, & ſuccedente nepote, an duo releuia ſoluenda ſint, & reſoluitur negatiuè, p. 5. q. 25. nu. 2. & 5. fol. 399.*

Patritij, *& plebei apponuntur cuſtodes in paſſibus ducentibus Neapolim, & in eius portis prò peſte propulſanda, p. 5. q. 33. n. 2. fol. 425.*

Penſio *augetur auctis fructibus, quod declaratur iuxta ratam augmenti ex tempore facti, p. 2. q. 8. nu. 3. fol. 98. Non augetur aucto fundo ex induſtria vaſſalli, vel coloni, vel emphiteutæ, p. 2. q. 9. nu. 3. & 6. fol. 100. Penſionis receptio arguit, quod Dominus remiſit pœnam caducitatis, p. 3. q. 6. nu. 11. fol. 144.*

Perceptores *Prouinciarum hodie denunciãt Regiæ Curiæ mortem Baronis ſucceſſæ in illa Prouincia, nec tenentur accedere ad locum mortis, p. 1. q. 12. nu. 22. fol. 35. & denunciant ad finem prouidendi ſuper releuio, p. 5. q. 32. nu. 2. fol. 422.*

Periculum, *& damnum debet conſiderari in conſtitutione cenſus, p. 4. q. 6. in allegat. incip. Felix nu. 19. fol. 305.*

Peſtis *in Regno Siciliæ vltra pharum de anno 1624. & 1625. craſſata fuit, p. 5. q. 33. nu. 1. fol. 425. An excuſet vaſſallum à lapſu temporis non petitæ inueſtituræ, ibidem nu. 7. & affirmatur ibidem num. 9. fol. 426. In loco vaſſalli ipſum impediens accedere ad locum Domini, excuſet illum à lapſu temporis, ibidem num. 10. fol. 427. Vt excuſet, ſufficit vt commercium ſit impeditum, reiecta Io. Scheneid. ſententia de vehementi, vel parua peſte, ibid. num. 13. fol. 427. In loco Domini excuſat vaſſallum accedere, ibid. num. 14. Impedimẽtum ſemper militat, ſiuè in loco Domini, ſiuè vaſſalli, ibid. nu. 22. fol. 428. Peſti infectus, non dicitur infirmus, par. 4. q. 19. nu. 13. fol. 271.*

Petens *inueſtituram dicitur actor, p. 5. q. 31. nu. 7. fol. 419.*

Petere *inueſtituram ille dicitur, qui ſuper petitione inſiſtit, p. 5. q. 23. num. 3. fol. 392. Petita inueſtitura intelliguntur petita, & omnia oblata, ad quæ de iure vaſſallus tenetur, ibid. nu. 20. fol. 294.*

Petitio *inueſtituræ continet honorem vaſſalli, ideo tempus ad illam prorogari non debet, ſine conſenſu vaſſalli, ſicut nec vaſſallus in præiudicium Domini, p. 5. q. 27. n. 7. f. 405. De petitione inueſtituræ, permulta apud Schraderum, ibid. num. 32. fol. 396.*

Petrus *Antonius Carauita Regius Cõſiliarius comendatur, p. 1. q. 13. ſub nu. 24. fol. 39. Petri de Gregorio, & Nicolai Intriglioli ſententia de ſeruitio indeterminato debendo ex Feudo aucto, vel diminuto, declaratur, p. 2. q. 7. n. 8. 9. & 10. fol. 96.*

Pœna *caducitatis compenſatur cum credito liquido emphiteutæ, p. 2. q. 4. nu. 8. fol. 79. Caducitatis præſumitur remiſſa à Domino per receptionem canonis Feudalis præteriti ex opinione Menochij, par. 5. q. 10. num. 5. fol. 356. Cõuentionalis ex defectu vnius com-*

Digitized by Google

committitur quoad omnes, p.3.q.11.n.13. fol.166. Contumacia accuſationum, & liquidationum, continetur ſub indultu generali remittente pœnas pecuaiarias, p. 5. q.5, nu.4. fol. 341. Caducitatis intelligitur remiſſa etiam ſi Dominus denunciauerit vaſſallo, vt veniat ad petendam inueſtituram, p.5.q.19. nu. 7. fol. 353. Caducitatis intelligitur remiſſa, ſi Dominus poſt pœnam commiſſam receperit canonem ab emphiteuta, p.5. q.6. num.12. fol. 345. Duplicati releuij imponitur illi, qui nullum releuium ſoluit, p.3. q. 11. nu. 21. f. 163. Debet commenſurari delicto, ibid. nu. 35. fol. 164. Duplicati releuij non habet locum, ſi poſt illam Dominus receperit partẽ aliquam de ſimplici releuio, ibidem nu. 52. fol. 166. Duplicati releuij non probatur per extraiudicialem, par. 3.q.13. num.22. fol. 172. Duplicati releuij probatur per violentiſſimas probationes, non autem leues ibidem num. 23. Intelligitur remiſſa per canonem receptum à Domino poſt pœnã commiſſam, p.5.q.10. nu. 1. fol. 155. vbi diſtinguitur latè, & num.2. Affirmatur illam eſſe remiſſam, ibid. n.5. fol. 356. & nu.6. ibidem. Non intelligitur remiſſa ſi cum proteſtatione Dominus receperit canonem, ex opinione nonnullorum, ibid. n.7. fol. 356. Contraria recipitur, vt intelligatur remiſſa, ibidem nu.8. fol.356. Intelligitur remiſſa ſi canon fructus receptus ſit à Domino poſt pœnam commiſſam, abſq; proteſtatione, ibid. nu. 9. fol. 356. Contraria refertur ſententia, ibidem num. 10. fol. 357. & diſtinguitur ibidem, & num. ſequentibus. Duplicati releuij intelligitur remiſſa ob indultũ generale remittens omnes, & quaſcumq; pœnas pecuniarias, p. 5. q.5.n.1. fol. 341. Duplicati releuij comprehenditur ſub nomine pœnæ pecuniariæ, ibid. nu. 2. Comprehenditur ſub indultu generali, & refertur deciſio Sac. Conſ. ibid. num. 5. Incorporata fiſco non comprehenditur ſub indultu generali, ibid.num. 6. fol. 342. Secùs ſi id fuerit expreſſum, quia continetur, ibid.n.8. fol.342. Aſſignata fiſco, vel alteri, vel alio modo cauta, de illa non comprehenditur ſub indultu generali, ibidem num. 9. Delegata à fiſco alteri, non comprehenditur ſub indultu generali, ibid.num. 10. Duplicati releuij, & ſic caducitatis intelligitur remiſſa ſi Dominus denunciauerit vaſſallo, vt veniat ad petendam inueſtituram, par.5.q.9.num.7. fol. 353. An debeatur elapſo tempore ad petendam inueſtituram, quod forſan fuiſſet diminutum, vel purgatum à Domino, p. 5. q.27. nu. 1. fol.405. & num.17. fol.407. quod declara, vt ibi. Duplicati releuij vti ſubrogata in locum amiſsionis feudi inferenda per ſententiam, ideo debet, & ipſa per ſententiam ſolui, ibid. nu. 19. fol. 335. & 336. Debetur ipſo iure, quando in inueſtitura eſſet ita cautum, ibidem nu. 35. fol. 338. Eius remiſsio inducitur ex quolibet actu, ex quo apparet voluntas Domini volentis remiſsiuè, p.5.q.6.nu.16. f. 345. Non ſoluentis releuium, non eſt trahenda ad illum, qui ſoluit partem, p.3.q.11.n.22. fol.163. & ſuadetur n. 25. ibidem. Vna eademq; vt irrogetur ob cauſam, tunc cauſa debet eſſe par, vel maior, quando non eſſet à iure expreſſa, ibidem n.27. fol.163. Ob rem non traditam, non committitur ſi res diminuta tradatur, ibid. nu.29. f.164. Amiſsionis feudi inducitur ob ſeruitia non præſtita, ſi Dominus declarauerit voluntatem ſuam ad ſe feudum reuerti, par. 5.q. 3. nu.4. fol. 333. Amiſsionis feudi cenſetur remiſſa, ſi poſt caducitatem, Dominus receperit à vaſſallo ſeruitia feudalia, & ſubſtinetur ex ſententia Citramontanorum, & Vltramontanorum Feudiſtarum, p.5.q.6. nu.9. fol.334. vide infra in verbo Pœnam duplicati. Vt intelligatur remiſſa debet ſtatim poſt præſtationem ſeruitij, petere inueſtituram, par.5. q.6. num.15. fol.345. Amiſsionis feudi ob non petitam inueſtiturã intelligitur remiſſa, ſi poſt caducitatem Dominus receperit à vaſſallo ſeruitia feudalia ibidem num. 11. fol. 344. Impoſita per verbum præſentis temporis, imponitur ipſo iure, non autem per ſententiam, ibidem num.7. & 9. fol.334. Impoſita per verbum futuri ſubiunctiui temporis non ſemper importat ipſo iure, adeout ſententias excludat, ibidem nu.9. fol.334. In imponen-

da pœna duplicati releuij, debemus interpretationem facere prò vaſſallo, ibid. n. 14. fol. 335. Imponenda in dubio debet imponi per ſententiam, ibidem nu. 21. f. 336. Omnis pœna regulariter requirit ſententiam, ibidem nu. 33. fol. 338. Pœna eadem mulctatur, qui non iuit ad Iudicem pro negotio, vel qui iuit, & receſſit antequã negotium finiatur, p. 5. q. 23. num. 4. fol. 390. Præſentantis liſtam de ſeruitiis, & ſic caducitas remiſſa eſt in Regno noſtro, par. 5. q. 22. nu. 16. fol. 389. Pœnam remiſſam eſſe, vel non eſſe remiſſam ex coniecturis elicitur, p. 5. q. 10. nu. 18. fol. 358. Duplicati releuij non intelligi remiſſam in dubio, ſi ante eius ſolutionem Dominus receperit vaſſallum ad ſeruitia, vel de nouo illũ inueſtiuit, p. 5. q. 6. n. 1. fol. 343. affirmatur. Negatur conferri remiſſam ob ſeruitia feudalia recepta poſt pœnam commiſſam, ex veriori ſententia, ibidem num. 8. fol. 344. Sed ex ſententia Feudiſtarum Citramontanorum, & Vltramontanorum cenſetur remiſſa pœna caducitatis, ibidem num. 9. vide ſupra pœna amiſſionis. Quando imponitur debemus interpretari prò vaſſallo, vt requiratur ſententia, par. 5. q. 3. num. 14. fol. 335.

Pœnæ condamnatori & actio tollitur ſpatio triginta annorum, p. 3. q. 7. num. 10. fol. 147. Non ſunt multiplicandæ feudatario, par. 5. q. 16. nu. 10. fol. 373.

Pix an ſit fructus feudalis, & releuium debeatur de illa, p. 2. q. 17. n. 8. fol. 129.

Pignoratio caret fraude, & quando præſumitur, p. 4. q. 8. nu. 2. fol. 226. Facta de feudo ob fraudem releuij non obſtat quin releuium debeatur, ibid. nu. 4. fol. 227.

Pignorato Feudo abſq; fraude releuium ſoluitur à pignorante regulariter, ibid. num. 4. De facto ſoluitur à pignoratario feudi poſſeſſore, & fructuum perceptore, ibidem num. 6. Sed quando aliter eſt cautum, debetur ab illo, à quo cautum eſt, ibidem num. 5.

Pluralitas debet euitari, quando tractatur de lucro captando, p. 5. q. 25. nu. 10. fol. 400.

Poſſeſſio rei feudalis vti feudalis, & ſolutio releuij facit præſumi, quod res poſſeſſa ſit feudalis, p. 3. q. 17. nu. 2. fol. 183. Legitima in allodium facit rem poſſeſſam præſumi allodialem, p. 4. q. 3. n. 12. fol. 194. Exigendi ſeruitium feudale non nocet, vbi qualitas feudalis non probatur, p. 4. q. 7. n. 17. fol. 225. Naturalis vſufructuarij, eo mortuo, extincta eſt, & ipſo iure coniungitur cum ciuili exiſtẽte penes proprietarium, par. 4. q. 19. n. 8. fol. 245. Dum eſt penes tertium non poteſt aſſignari heredi, par. 4. q. 32. n. 4. fol. 305.

Poſſeſſione Feudi penes tertium exiſtente, tunc ſuccedens nõ ſoluens releuium ſimplex, nec tenetur ad duplicatum, p. 4. q. 32. nu. 8. fol. 305. Penes tertium exiſtente, releuium ſoluitur à ſucceſſore, ſed poſtea ſucceſſor exigit à poſſeſſore, caſu quo feudum penes ipſum remaneret, ibidem num. 21. fol. 307.

Poſſeſſor Feudi dotalis tenetur ſoluere releuium in ſuis caſibus, p. 4. q. 12. num. 30. fol. 243. Soluit releuium de Fructibus Feudi poſſeſſi, non autem tenetur ſucceſſor in Feudo non habente poſſeſſionem, p. 4. q. 32. nu. 7. fol. 305.

Poteſtas ingrediendi feudum propria authoritate, ſuper cuius fructibus facta fuit vẽditio, non exercetur propria authoritate diſſentiente debitore, p. 4. q. 6. in alleg. incip. In cauſa nu. 33. fol. 220. Capiendi cenſum manu propria, non conſtituit vſumfructum, ibid. n. 38. fol. 221.

Præiudicium fiſci, & vaſſalli conſideratur, vaſſallo nolente vti gratia conceſſa, quod feuda donata habeantur, vt antiqua, p. 3. q. 16. nu. 8. fol. 181.

Prælatus ſuccedens alteri Prælato in Eccleſia poſſidente feuda non tenetur ſoluere releuiũ ob mortem Prælati, p. 4. q. 28. n. 1. fol. 294. Non eſt Dominus feudorum Eccleſiæ, ſed tantum adminiſtrator, ibid. nu. 3. fol. 293. Soluit releuium ob mortem alterius Prælati ſi tale pactum eſſet appoſitum in inueſtitura, ibidem n. 6. fol. 294. Succedens in Eccleſia tenetur ſoluere releuiũ, ſi Prælatus prædeceſſor ſoluiſſet, & poſt ſolutionẽ eſſent effluxi quatraginta anni, ibidem num. 10. Soluens releuium, & ſe proteſtatus non præiudicat Eccleſiæ, ibidem n. 14. fol. 295.

Debet

Debet ſoluere releuium, ſi eius prædeceſſores ſoluiſſent, non obſtante, quod prædeceſſor immediatè ſuus non ſoluiſſet, ibid. num. 17. fol. 195. Non præiudicat Eccleſia ſoluẽs releuium, ibidem n. 19. Soluit releuium ſi adeſſet conſuetudo conuicinorum, ibidem n. 21. fol. 296. Vel quando adeſſet conſuetudo in Regno illo, vbi feudum eſt petitũ ibid. n. 22. Et ſi immunis à ſolutione releuij nõ liberatur à pſtatione iuramẽti, aſſecurationis, & homagij nomine Eccleſię, ibi. n. 23. f. 196. Poſſidens feuda, ſiuè ex ppria perſona, ſiuè nomine Eccleſiæ, dicitur viuere iure laicorum, quoad feuda ipſa, ibid. n. 24.

Prælato *mortuo intrà annum petendæ inueſtituræ, & ſoluendi releuium, & nec petita inueſtitura, nec ſoluto releuio, Eccleſia excuſatur à duplicato releuio, p. 4 q. 34. nu. 8. fol. 316. ad n. 12. ſed contrarium recipitur ibid. n. 15. Negante ſoluere releuium, & Rege exiſtente in poſſeſſione exigendi, tunc Curia Regis manutenenda eſt in poſſeſſione per iuris remedia, p. 4. q. 28. n. 18. fol. 296.*

Præſcriptio *in feudalibus eſt correlatiua, p. 3. q. 7. n. 2. fol. 146. Vt currat contra releuium, requiritur quod actio ſit intẽtata, ibid. n. 16. fol. 148. Non currit quando caſus petendi releuium nõ euenerit, p. 3. q. 8. n. 22. fol. 151. A ſeruitijs feudalibus non currit, niſi requiſitio Domini interuenerit, ibid. nu. 25. fol. 152. Eſt odioſa, & ideo Dñs manutenendus eſt in poſſeſſione exigẽdi ſeruitia, p. 3. q. 9. n. 6. fol. 155. Contra actionem releuij operatur tantum cõtra caſum intentatum, non autem contrà alios caſus futuros, ibid. n. 32. fol. 153. Non currit vacante Eccleſia, vel Imperio, p. 4 q. 34. n. 12. fol. 315. & n. 15. ibid. Contraria opus eſt contra priuatũ, quando ipſe, & Eccleſia poſſident pro indiuiſo, p. 5. q. 19. n. 19. f. 384. Præſcribentis, & præſcripti ſciẽtia requiritur in pſcriptione, p. 2. q. 1. n. 8. f. 70.*

Præſtatio *ſufficit ſi facta eſt Reg. Cam. Sum. in Regno noſtro, vel alteri habenti mandatũ generale, vel apertum à Dño, ibid. n. 9.*

Præſtans *ſeruitium diminutũ non eſt puniendus vt infidelis, p. 3 q. 11. n. 31. f. 164.*

Præſumptio *an releuium ſit ſolutum, eſt contra vaſſallum in fauorem fiſci non eſſe ſolutũ, p. 3. q. 6. n. 2. fol. 143. Qualis, & quot ſint ex quibus releuium præſumitur eſſe ſolutũ remiſſiuè, ibid. n. 22. fol. 145. Ignorantia ceſſat ex geminatis inueſtituris, p. 5. q. 7. n. 10. fol. 347.*

Prætendens *libertatem à tributis ratione ſãguinis, vel priuilegij, niſi doceat de priuilegio incontinenti, non eſt manutenendus in poſſeſſione, p. 3. q. 8. n. 5. fol. 154.*

Pretium *fructuum vt taxetur in releuio capitur informatio per tres annos pręcedentes de valore in arca, vel vindemia, vel tempore præſſure in tappetis, p. 2 q. 13. n. 6. f. 111.*

Primogenitus *ſolus, non autem ſecundogenitus ſoluit releuium, par. 1. q. 6. n. 10. fol. 17. Solus debet ſoluere onus paragij, nec illud deducere de releuio, p 2. q. 15. n. 35. f. 122. Solus onera feudi debet ſentire, quia ipſe ſolus ſentit honores, p. 2. q. 14 n. 17. f. 116.*

Princeps *ex bono, & æquo debet admittere vaſſallum non contumacem, & ſe ſubmittẽtẽ obedientiæ, par. 5. q. 13. n. 11. f. 364. Debet eſſe clemens erga vaſſallos, non anguſtiando illos ad feudi amiſsionem, vel ad pœnam, ibid. nu. 13. Debet cum vaſſallis benignè agere, & non tanquam cum infeſtis ibid. n. 14. Non debet coanguſtare vaſſallos ex anguſtia tẽporis, ibid n. 15 f. 365. Eius intentio eſt, vt filius gaudeat dignitate patris, idem in ſucceſsione, p. 4. q. 16. n. 7. f. 257. Nunquã præſumitur ſibi præiudicare circa releuij ſolutionẽ, p. 3. q. 10. n. 12. fol. 158.*

Priuilegium *per non vſum nõ amittitur, p. 3. q. 8. n. 30. fol. 152. Allegans, & exiſtens in quaſi poſſeſſione libertatis, non poteſt moleſtari pendente iudicio, p. 3. q. 9. n. 7. f. 254. Conceſſum minori prodeſt maiori exiſtenti in cõi, & in indiuiduo cum ipſo maiore, p. 5. q. 18. n. 18. fol. 384.*

Probatio *manifeſta requiritur in cauſa amiſſionis feudi, non autem præſumptiua, par. 3. q. 6. nu. 4. fol. 144. Admittitur quando ſcriptura amiſſa requiritur ad probandam veritatem, p. 1. q. 15. n. 7. fol. 48.*

Procurator *ſoluens releuium liberat vaſſallũ par. 5. quæſt. 2. num. 5. fol. 329. Quot ſint Procuratores Regij fiſci remiſſiuè, p. 2. q. 1. n. 11. fol. 70. Ad petendam inueſtiturã*

debet

debet habere mandatum ſpeciale, p.5.q.31. n.11. fol.420. Debet eſſe idoneus, & ſi non eſſet idoneus, adhuc excuſaretur vaſſallus, ibid.n.14.fol.420. Procuratorem non cogitur mittere vaſſallus, ſi impedimẽtum impediat æquè Dominum, ac vaſſallũ, ibid.n.16 fol.421. Ad petendam inueſtituram mittere procuratorem vaſſallũ excuſatur ex loco infecto peſti, p.5.q.31.n.11 fol. 427.

Prohibitus alienare feudum, prohibetur alienare fructus nondum perceptos, p.4.q.6.in allegat. incip.Felix n.19. fol.205. Vendere, vel obligare, poteſt ſe obligare actione perſonali ad fructus præſtandos, ibid. n.21. fol. 206. Acquirere vſumfructum ſuper feudo, non prohibetur acquirere cõmoditatẽ, p.4.q.6.in alleg.incip.In cauſa n. 32.f.219

Prodigus debet petere inueſtituram per eius procuratorem, p.5.q.31.n.20. fol.420.

Promiſſio ſeruitiorum feudalium per mortem extinguitur, p.1.q.4.n.2. fol. 10.

Pronomen ſuus, ſua, ſuum, denotat dominium, p.4.q.6.in alleg.incip.in cauſa, n.13. fol.216.

Proprietarius non tenetur ſoluere releuium ob mortem vſufructuarij, p.4.q.11.n.16. fol.236. & q.13.n.1. fol.244. Ob mortem vſufructuarij venit ad feudum iure reconſolidationis, non autem iure ſucceſſionis, p.4.q.13 n.6.fol.245. Mortuo vſufructuario non habet opus noua apprehenſione, ibid.n.7.fol.245. Succedens in feudo alteri proprietario, releuium debetur a poſſeſſore feudi, p.4.q.13.n.26.fol 248.

Proteſtatio opus non eſt, quando impedimentum eſſet notorium in petenda inueſtitura, p.5.q.26.n.11.fol.403. Siuè impedimẽtum proueniret ex parte Domini, ſiuè vaſſalli, ibid.n.13. Peſtis non eſt neceſſaria ſiuè magna, ſiuè parua peſtis fuerit, p.5.q.31.n.15.20.& 21.f.427.& ſeq. Dñi in receptione ſeruitiorum citrà iura ſua, an impediat remiſſionem pœnæ, p.5.q.8.n.1. fol.349. Domini in receptione ſeruitij dupliciter poteſt conſiderari, & fieri, ibidem n.2.fol..349. Generaliter facta à Domino in receptione ſeruitij, vel renouatione inueſtituræ, &c. non inducit pœna remiſſionem. Specialiter facta in receptione ſeruitij, vel renouatione inueſtituræ, &c. non inducit pœnæ remiſſionem, p.5.q.8.n.4.& 5.fol.349. Generalis facta à Domino nõ impedit remiſſionem pœnæ, ex ſententia non nullorum Doctorum, ibid.n.6.& n.10.fol. 349.& 350. Specialis facta à Domino non impedit pœnæ remiſſionem, ex ſententia aliorum, quæ probatur ratione, ibid.n.7.fol. 349.& n.10.fol.350. Facta à Domino in receptione ſeruitij poſt pœnam commiſſã dicitur cootraria facto, & declaratur, ibid. n.8.fol. 350.. Idem in emphiteuta ibidẽ n.9. Facta in receptione ſeruitij poſt pœnam commiſſam, continet contrarietatem, nempè volo te habere vaſſallum ob ſeruitia recepta, & nolo te habere vaſſallum per priuationem reſeruatam per proteſtationem, ibid.nu. 13. Domini tunc nocet vaſſallo ſoluenti, quando vaſſallus acquieuerit tali proteſtationi, ibid.nu. 18. Facta à Dño in receptione partis releuij, non liberat vaſſallum à pœna duplicati, p.3.q.11.nu.47. fol. 165.

Prouentus iuriſdictionis criminalis non veniunt conſiderandi in ſolutione releuij, p.4.q.2.n.2.fol.189. Et recipiunt extimationem, ibid.n.7. Non connumerantur inter introitus feudales, ibid.n.13.& 14.vbi diuiſio refertur fol. 190. Non ſunt feudales, ſed potius cõmoditates feudi, ibid.n.16. Non proueniunt ex feudo, ſed ex iure dicendi cum gladij poteſtate, ex labore, & induſtria officialis, ibid. n. 17. Prouentus, ſiuè pœnæ, quæ exiguntur propter venationẽ quando quis contrà banna venatur, dicũtur fructus mediæ iuriſdictionis, p.4.q.36.n.4. fol. 322. Quando affictantur ſunt fructus certi, & debetur de eis releuium, ibidẽ num. 6.

Prouinciæ Regni Neap. ſunt quaſi altera Regna magnæ, & diſtantes, p.5.q.28.n.2. fol. 409.

Proximus pubertati non eſt reſtituendus aduerſus non petitam inueſtituram, contra Andr. de Iſern. cõcluditur, p.5.q.21.n.11. fol.388. Proximo pubertati, & doli capaci petenti inueſtituram à Domino, currit annus ad ſoluendum releuium, ibid.nu.12. fol.288.

ſol.288. Vide in verbo Reſtitutio, in verbo Minor, Maior, &c.

Pupillus *hodie in Regno noſtro ſoluit releuiũ, prout maior ex generali decreto, p. 5. q.18. n.3 ſol.282. & n.5. ibidem. vide in verbo Minor. Excuſatur aliàs ſi non petijt inueſtituram, p.5. q.21. n.8. ſol. 387.*

Q

QValitas *feudalis nunquam præſumitur niſi probetur, p.1. q.10. nu. 1. ſol.27. Præſumitur ex confeſſione facta in iudicio per poſſidentem, ibid. n.4. Ex recognitione facta in feudum ex certa ſcientia, ibid. n.5. ſol.28. Ex diſpoſitione inter alias res feudales, ex certa ſcientia facta, ibi. n.6. Ex poſſeſſione vti feudali, ibi. n.7. Ex atteſtationibus, ibid. n.8. & 11. ſ.28. Feudalis, non autem aſſenſus conſtituit rem feudalem, p.4. q.7. n.15. ſol.225. Qualitas ad validitatem actus requirentis plura tempora, debet concurrere omni tempore, p.4. q.22. n.10. ſ.276. Qualitate feudali probata immiſſus ſoluet releuium, p.3. q.5. n.9. ſol.142.*

Quantitas *releuij diuerſa eſt in Regno Siciliæ vltra pharum, p.1. q.5. n.13. & ſeq. ſol.14. In Regno noſtro eſt vniformis, ibid. n. 16. ſol.15. Eſt medietas fructuũ ibid. n.17. Introitus Regalis ex releuio ad quam ſummam aſcendat in Regno noſtro, par.1. q.5. num. 18. ſol. 15. Releuij, (quæ percipitur à Rege in Regno noſtro ſoluitur) pro ſalario permultorum Officialium in Regno noſtro, ac pro eorum ſtipendijs, par.1. q.5. n.19. ſol. 15. Parua ſolutione prò releuio in Gallia, p.2. q.12. n.1. ſol.110. Quantitas ſoluta pro releuio, non deducitur ab hæreditate, ſed cedit damno primogeniti, & deciſio refertur, p.2. q.14. nu.14. ſol. 115. Soluta prò recuperando feudo, ante omnia deducitur, p.2. q.15. n.33. ſol.121. Debita in recognitionem dominij, debetur etiã nullis recollectis fructibus, p.2. q.5. nu.16. ſol. 83.*

Quantitates *debitæ creditoribus, deducendæ ſunt à releuio, p.1. q.13. nu.25. ſol.39. & in alleg. incip. Ill. D. Maria §.1. ſol. 45.*

Qualibet *res præſumitur allodialis, ſiuè libera, p.1. q.10. n.2. ſol. 21.*

Quod *non extat, nec diuidi, nec rumpi poteſt, p.2. q.5. n.8. ſol.82.*

Quota *fructuum debetur abſq; deductione, p.1. q.13. n.16. ſol.38. & p.2. q.15. nu.26. ſol. 121. Ex Feudo debita pro ſeruitio feudali, debetur etiam de augmento Feudi, p.2. q.6. n.20. ſol.92.*

R

RAtio *cur vita militia eſt onus propter Feudum, non autem ex Feudo, plures ponuntur rationes, p.2. q.14. n.12. ſol.115. Fraudandi releuium, conſideratur legata, proprietate vni, & vſufructu alteri, par.4. q.13. n.16. ſol.246. Vincentij de Anna, dicentis, quod Dominium rei dotalis, præambula hora mortis intelligitur reſtitutum vxori, adducitur, p.4. q. 11. n.14. ſ.236.*

Receptio *ſeruitij, vel pẽſionis facta per Theſaurarium generalem, vel alium Regis miniſtrum, an præiudicet Regi circa releuium duplicatũ, p.5. q.8. n.20. ſol.251. Partis ſeruitij inducit remiſſionẽ pœnæ, ibid. n.22. ſol. 252. Canonis feudalis à Dño facta poſt commiſſam pœnam, an faciat illam remiſti, p.5. q.10. n.1. ſol. 255. vide in verbo Seruitium, Pars, Canon.*

Reconualeſcens *quis ſit, & qualiter conſiderãdus in materia releuij, p.4. q.18. n.30. ſol. 269. Dicitur ſanus ex ſententia Ariſtotelis, ibid. n.31. Et refutatio ab illo facta, non eſt præſumenda fraudulenta, ibid. nu.32. ſol.269.*

Redditus *primi anni ex beneficio debentur iuxtà taxam antiquam, non obſtante, quod decreuerint, p.2. q.11. n.6. ſol.107.*

Reemens *Feudum dicitur venire ad illud ex contractu, non autem vt hæres, p. 4. q. 31. nu.6. ſol. 302.*

Reemptio *Feudi in caſu ſolutionis releuij in duobus caſibus cõſideratur, ibid. n.1. ſ.301*

Refutatio *fraudulenta quoad releuium, remanet valida quoad alia, p.4. q.15. n.36. ſol.255. Facta per verbum omnino tollit de medio perſonam refutantis, & deciſio refertur, ibid. nu.46. ſol.262. Vt euitetur ſolutio releuij debet refutatio eſſe facta bona fide, ſincerè, & ſine fraude, p.4. q.17. n.1. ſol.363.*

T

Digitized by Google

fol. 363. Fraudulenta præſumitur, ſi poſt refutationem refutans admiſiſſet delictum dignum Feudi priuatione, ibid. n. 8. f. 264. Præſumitur fraudulenta, ſi poſt refutationẽ refutans eſſe in poſſeſſione, vel non tradita poſſeſſione, & ideo releuium debetur, ibid. n. 10. ſol. 264. Omnium Feudorum præſumitur fraudulenta, p. 4. q. 18. n. 5. f. 266. Facta in fraudem Fiſci, vel Baronis, non excludit releuium, ibid. n. 6. Facta à valetudinario dupliciter conſideratur ad hoc, vt ſit fraudulẽta releuij, vel non, ibid. n. 16. fol. 267. Facta à valetudinario tempore quo non imminebat periculum mortis, non præſumitur fraudulenta, ibid. n. 17. ſ. 268. Contemplatione matrimonij de proximo cõtrahendi facta à ſene, vel ab infirmo, facit ceſſare fraudem, eiuſq; præſumptionem remiſſiuè, ibid. n. 34. ſol. 269. Facta à ſebricitante, vſq; ad vigeſimum primũ diem præſumitur fraudulenta, p. 4. q. 19. nu. 10. ſ. 271. Facta à laborante ex morbo diuturno, durante per annum, & morte, ex aliquo accidenti, intra dictum tẽpus eueniente, ſi eſt facta propè dictum accidens, præſumitur fraudulenta, p. 4. q. 19. n. 11. f. 271. Facta tempore peſtilentiæ, quando dicatur fraudulenta, ibid. n. 12. & dicitur fraudulenta intrà 40. dies, ibid. n. 14. Facta à vulnerato, præſumitur fraudulenta intrà 30. dies, ibid. nu. 15. Intrà tempus regiſtrationis, dicitur eſſe in pendenti, & imperfecta, ſecus autem poſt regiſtrationem, p. 4. q. 22. n. 3. fol. 276. Facta ab infirmo, dicitur fraudulẽta, p. 4. q. 23. n. 2. f. 279. Non ex ſola infirmitate, ſed ex morte præſumitur fraudulẽta, ibid. n. 6. Quod poſſit regiſtrari intrà 15. dies, ponderatur, ibid. n. 10. fol. 280. Valet ſi primo refutaſſet, (reſeruato vſufructu) & deinde in alio cõtractu refutaſſet vſumfructum, & proprietatem, ibid. n. 9. fol. 282. Facta reſeruato vſufructu, an valeat, remiſſiuè, ibid. n. 11. fol. 282.

Refutationes Feudorum hodie regiſtrantur in Reg. Cam. intrà quindecim dies à die contractus, p. 4. q. 15. n. 18. fol. 253. Olim fiebant in fraudem fiſci de releuio, ibid. n. 9. fol. 251. Factæ (reſeruato vſufructu) vſque ad tempore Frecciæ non fuerunt habitæ prò fraudulentis, & deciſiones referũtur, p. 4. q. 24. nu. 1. & 2. fol. 281. Factæ (reſeruato vſufructu) poſt tempore Frecciæ vſque ad tempora Io. Franciſci de Ponte fuerunt aliter ſeruatæ, ibid. n. 2. Poſſunt fieri contemplatione matrimonij, ibid. n. 7.

Refutatarius vnius Feudi, abſq; cauſa ſoluit de illo releuium, p. 4. q. 15. nu. 15. fol. 252. Omnium Feudorum ſoluit releuium, quãdo refutatio facta fuit ſine cauſa, ibid. n. 13. et 15. Quando ſoluet releuium remiſſiuè, p. 1. q. 7. n. 28. fol. 23. Ob mortem refutantis, qui ſibi vſumfructum reſeruauerat, ſoluet releuium, p. 4. q. 13. num. 2. fol. 244. Soluit releuium ob mortem refutantis, & quando, p. 4. q. 14. nu. 2. vbi diſtinguitur fol. 250. & nu. 4. ibid. An habeat Feudum ex contractu, vel iure ſucceſſionis, cõſideratur, p. 4. q. 15. n. 3. f. 250. Dicitur venire ad illud ex contractu, & ideo non ſoluit releuium, ibib. n. 4. fol. 251. Extraneus olim non ſoluebat releuium ob mortem refutantis de Feudo refutato, ibid. num. 10. Immediatè ſuccẽſſurus non ſoluit releuium de omnibus Feudis refutatis cõtemplatione matrimonij, ibid. n. 12. fol. 252. Omnes ferè refutatarij ſoluunt releuium in Regno Siciliæ, ibid. n. 33. fol. 255. An ſoluet releuium ob mortem refutantis, quæ intrà tẽpus ſuſpectum euenerit, nulla infirmitatis exiſtente ſuſpicione, dubitatur, par. 4. q. 21. n. 1. fol. 273. diſtinguitur ibid. n. 2. 3. & 4.

Refutans ob mortem refutatarij, tenetur ſoluere releuium, p. 4. q. 11. num. 2. fol. 234. Dicitur venire ad Feudum refutatum ob mortem filij, præter naturæ ordinem, & cõtra eius votum, p. 4. q. 16. num. 9. fol. 258. Succedit filio refutatario, & ideo ſoluit releuium, ibid. n. 23. fol. 260. Soluit releuiũ ob mortem refutatarij, & probatur ex autoritatibus multorum, ibid. n. 18. fol. 259. & deciſiones referuntur, ibid. n. 19. Dicitur de nouo venire ad Feuda refutata, ibid. n. 24. & 29. fol. 260. Dicitur ſuccedere primo acquirenti, ob mortem refutatarii, ibid. n. 32. fol. 261. Succedens refutatario tenetur ad debita medio tempore contracta per refutatarium, & deciſio refertur,

ſertur, ibid.n.42.fol.262. Succedit refutatario excluſis collateralibus, ibid.nu.44. Non ſuccedit refutatario quando refutatio facta eſt per verbum omnino, vel nihil ſibi reſeruans, ſed ſuccedit deſcendens collateralis, vel alius proximior, ibid.n.45. Conſtitutus in infirmitate, ſiuè leui, ſiuè graui ſi moriatur intrà viginti dies à die refutationis præſumitur in fraudem refutaſſe, p.4.q.18.n.25.fol.268.

Regentes *Regiam Cancellariam in refutationibus feudorum in Regno noſtro non apponunt clauſula, dummodo ſoluatur releuium ob mortem refutantis, & refutatarij, & quod ob delictum refutantis Feudum amictatur, p.4.q.15.n.21.fol.253. Inde in donationibus Feudorum, ibid.n.22. vide in verbo clauſula. Admictant vaſſallum moroſum ad ſoluendum releuium, dumodo per Curiam non fuiſſet actinctus, p.5.q.13.n.23.fol.265. & nu.25. & 26. fol. 366.*

Reges *noſtri non anguſtiant vaſſallos ad feudi amiſſionem, ex anguſtia temporis, p. 5. q.1.n.5.fol.327. Nec actendunt anguſtiam temporis, ibid. n. 6. Francorum imitati ſunt munificentiam Regum noſtrorum in non anguſtiando vaſſallus ex circumſcriptione temporis, ob non petitam inueſtituram ad feudi amiſſionem, ibid.nu.8. Elapſo anno ſolutionis releuij capiunt poſſeſſionem Feudi, illamq; retinent, ſuoſq; fructus faciunt, quoad vaſſallus moram purgauerit, ibi.n.9. Regis Neap. munificētia & benignitas, p.5.q.13.nu.16.fol.265.*

Regia Cam. Sum. *prò exigendis releuijs facit mictere Commiſſarios, p.1. q.12.n.16. fol. 33. Solicita eſt in exactione releuiorum, p. 3.q.8.n.33.f 153. In illa procedunt ordinatè omnia, & ſolutiones releuiorum, notantur, par.1.q.15.nu.1.fol. 47. Hodie in regiſtratione donationum Feudorum reſeruato vſufructu reſeruat fiſco releuium ſoluendum tempore mortis refutantis, ſiue donantis, p.5.q.24.n.4.fol. 281.*

Regiſtra *probant ſolutionem releuij eſſe factā à Prelato, p.4.q.28.n.20.fol. 295.*

Regiſtratio *refutationis facta tempore infirmitatis, an valeat dubitatur, p.4.q.22.n.1. 5. 6. & ſeq. fol.276. & concluditur, quod ſit valida, ibid. n. 7. ad 13.*

Regnicolæ *Neapolitani in magno numero militant prò Rege noſtro in Belgio, apud Inſubres, apud Imperium, & contra Mauros, & alibi, p.5.q.31.n.2.fol.419.*

Regula *Cancellariæ de infirmis reſignantibus non habet locum, quando reſignatio ſit ab infirmo, ſiuè valetudinario, tempore, quo infirmitas non minabatur mortē, p.4.q.18. n.18 f.268. Cancellariæ Iudicū de reſignādis beneficijs ab infirmis, fuit intellecta generaliter de quacumq; infirmitate, ibid. n. 21. Non habet locum in reconualeſcētibus, ibid.n.33.fol.269.*

Releuium de quibus feudis debeatur, In quibus locis. De cauſa, & tempore debendi. De quantitate liquidanda. In quibus caſibus debetur. De qualitate, & natura. De actione ad releuium, & eius natura. De duplicato releuio, & de alijs ad materiam releuij.

Releuij *vox barbara eſt, p. 1. q.2. nu. 3. & quare dicatur à verbo releuare, ibi.n.4 f.2.*

Releuium fuit incognitum apud compilatores conſuetudinum feudalium, p.1.q.1 n.2.f.2. Eſt contra naturam, & regulas feudi, p. 1. q.1.n.4.fol.2. & ſub n.13. fol.4. In Regno Neap. per conſuetudinem eſt introductum, p.1.q.1.n.5.& 8.fol.4.& 5.& ante conſtit. Regni poſt mortem, ibid.n.10. & in alijs Europæ partibus, ibid. n.9.fol.4. In Regno Neap. fuit introductum per Francigenas in illud aduenictes, p.1.q.1.n.7.f.3. & ſub n. 8. & ibid. defenditur Freccia ab impugnatione Borrelli. Soluitur in Gallia & datur melior equus, aut bos in electione Domini, ſemper quod Feudum mutat manus, ibid.n.8.fol.3. De ſubfeudo quaternato, quando ſolui debeat Domino immediato, vel mediato indicatur, ibid.n 11.f.4 ſed latius ponitur, p.4.q.33.per totā f.308. Duplicatum ad imitationem Regni Siciliæ vltra pharum, introductū eſt in Regno noſtro, p.1.q.1.n.16.f.6. Tā ſimplex, quā duplicatum, non ſolum conſuetudine, ſed ēt ex pacto, & conuentione deberi poteſt, ibid. n.18.fol.5. & n. 23.fol.6. Duplicatum in Belgio vaſſallus non ſoluit, ſed amictit fructus, quoad morā purgauerit, ibid.n.21 fol.6. idem in Francia ibid. n.20. In ſui

T 2 *ſub-*

ſubſtantia refertur per ius digeſtorum, ſed ſub alio nomine, nempè introitus, & declaratur, p.1.q.2.n.1.fol.7. De iure authẽticorum ſub nomine releuamenti fuit cognitum, ibid.n.2.

Releuij effectus ponuntur, ibid.n.5.f.8. & q.3 n.1.fol. 9.

Releuium varijs nominibus in Europæ partibus nominatur, ibid.n.5. vſq; ad 10 fol.8. Qua de cauſa debeatur, & quæ operetur, tã ex parte Domini, quam ex parte vaſſalli, p.1.q.3.n.1.f.9. Debetur propter ſignum recognitionis Domini in Dominũ, ibid.n.2. fol.9. & q.4.n.1.fol.10. vbi nonnullæ ponuntur cauſæ, & ratione debendi illud. Erat onus vaſſalli ſuccedenti ob mortem ſui prædeceſſoris, ibid.n.3.fol.9. quod intelligitur ante tempora conſtitutionis poſt mortẽ, vt ibid. Releuium debetur ob renouationem promiſſionis ſeruitiorum factæ à defuncto, p.1.q.4.n.3.fol. 11. & ob renouationem iuramenti, ibid. nu.4. & intratura feudi, ibid. n.7. & ob renouationem veteris inueſtituræ, ibid.n.9. Inter cætera iura Regalia ponitur, p.3.q.10.n.11.fol.158.

Releuij ſolutio in Regno noſtro ſufficit pro inueſtitura, p.1-q.4.n.10.fol. 11.

Releuium non debetur ob mortem Domini, p.1. q.4. n.11.fol.11.

Releuij deſcriptio, ſiuè notatio ponitur, p.1.q.4. n.13.fol.12.

Releuium aliquando debetur prò Feudo nouo, ibid. n. 14.

Releuij quantitas quanta ſit in diuerſis Europæ partibus. p.1.q.5.num.1. & ſeq. fol.13. Quantitas in Gallia eſt melior equus, aut bos ad electionẽ Domini, p.1.q.5.n.2.f.13.

Releuium ſoluitur in Gallia prò Feudis, vulgo Churmied, p.1.q.5.nu.3.fol.13. Soluitur in Gallia toties quoties Feudum mutat manus Domini, ibid. n.4. In Gallia non debetur propter venditionem, vel ſucceſſionem directam Feudi, ibid. n. 5. Soluitur in Ducatu Montenſi, Epiſcopatu Colonienſi, Ducatu Iuliacenſi, & in alijs Germaniæ partibus, ibid. n.7.fol.14. Debetur in Paſſauia, eiuſq; Prouincijs, & dicitur laudatiuum, & quantitas eſt alibi quinq; prò centenario, alibi decem, alibi viginti in feudo ſimpliciter hæreditario, ibi.n.8 f.14. Debetur in Aquitania ſub nomine obſequij, & ſoluitur Domino, ibid. nu.9. Debetur apud Aurelianenſes, & dicitur Releuationes, quæ arbitrariæ ſunt, & dicuntur apud Gallos Releuoinſor à plaiſir, ibid. num. 10.

Prò releuio in Anglia Rex capit poſſeſſionem Feudi durante pupillari ætate, aſſignata pupillo quadam annua quantitate ex fructibus Feudi, ibid.n.10.

Releuiũ debetur in Hiſpanijs, & dicitur l'entrada, ibid.nu.11. Debetur in Britania, & dicitur redemptiuum, ſiuè racbaptus, & Dominus accipit fructus Feudi, & iuriſdictionis vnius anni. ibid. ſub n. 10. & p.2. q.13.n.14.in fin. fol. 113. Debetur in Regno Siciliæ, & diuerſa eſt eius quantitas ibid.n.12.13. & 14.fol. 14. Duplicatũ debetur in Regno Siciliæ, ibid. n.14. & 15. In Regno Neap. debetur vniforme, quia eſt medietas fructuum illius anni, quo Feudatarius moritur, ibid.n.16.& 17.fol.15.& q.13.n.1.fol.36.& p.2.q.2.n.6.fol.72.& cur ſit taxata, p.2.q.5.n.32.fol.85.& p.2. q.14.n.4.fol. 114.

Releuiorum annua quãtitas ad quam ſummã aſcendat, & Regi noſtro cedat, par. 1.q.5. n.18.fol. 15.

Ex releuijs ſatisfit permultis Officialibus in Regno Neap. ibid.n.19.

Releuium eſt extra regulas Feudi, p.1.q 6.n.3 eius ſolutio odioſa, n.4. & contra Feudi naturam, n.5. fol.16. & cohæret perſonæ hæredis, ibi.n.6.fol. 17. Non deducitur ab hæreditate, & indeciſũ, p.1. q.6.n.7.f.17.

Releuij onus reſpicit Feudatarium ſucceſſorẽ, ibid. n. 11.

Releuium ſoluitur in illis locis, vbi conſuetudo inoleuit, ibi.n.13. Debitum & inductũ, contraria conſuetudine tolli poteſt, ibi.n.14. Eſt onus intrinſecum Feudum, quando in conceſſione fuit expreſſum, ibid. n.16. & 18. Hodie eſt onus intrinſecũ Feudo in Regno noſtro, ibid.n.17. & inſtitum ex conſtit. poſt mortem ibid. n.21.fol.21. & q.12.n.13. fol.33. An ſit onus perſonale, & extrinſecum à Feudo, ſecundum Andr. de Iſern. declaratur, p.1. q.6.nu.18. fol. 18. Eſt onus impoſitum perſonæ, non autem rei, p.1.

q.7.n.3. fol.20. Habet obligatam rem Feudatarij, & in conſequentiam perſonam, ibid.n.11.fol.21. Grauat perſonam propter Feudum, ibid. n. 23.fol.22. Poteſt remitti per Regem, & deciſio refertur, p.1. q.8.n.3.fol.25. Connumeratur inter expenſas temporales Feudi, ibid. n. 5.

Releuij ſolutio inducit aditionem hæreditatis, & ratio ponitur, p.1.q.9.n.2.fol.25.& n.3 fol. 26. Solutio arguit poſſeſſionem adeptam, p.1.q.9.n.4.fol.26.

Releuium an debeatur in Feudo ex pacto, & prouidentia, ibi.n.5. Et laudimium differunt, licet aſſimilentur, p. 1. q. 11. n. 1. fol.30. Differt à laudimio, quia alterum ex conſuetudine, alterum ex neceſſitate debetur, ibid.n.2. & in quãtitate ibid.n.3. in cauſa ob quam debentur, ibid.n.4. Debetur ob renouatione inueſtituræ, laudimium ob nouam inueſtituram, ibid.n.5. Et laudimiũ differunt in actione, ibid.n. 6. & in pœna, ibid.nu.8.& in iuramento ibid.nu.9. In Regno Siciliæ vltra pharum ſoluitur intrà ſex menſes in ſucceſſione, ſed in caſu refutationis, vel donationis ſoluitur intrà tres menſes, p.1.q.12.n.9. fol.33. Antè tempora conſt.poſt mortem in Regno Neap. nõ erat de natura feudi, ibid.n.13. Et ſi non oblatum in petitione inueſtituræ continetur implicitè in illa, & debetur, ibid. num.14. Sufficit offerri ad euitandam pœnam, quia onus eſt fiſci exigere illud, vt ſic eſſe de mente conſt. poſt mortem ponderatur, ibidẽ nu. 15. Releuij intereſſe an debeantur fiſco, n. 17. fol. 34. Releuium debetur hodie per pupillos in Regno, ibid. n.19.

Releuio non ſoluto, inueſtituræ expeditio impediri poteſt per fiſcum, ibid.n.20.

Releuium deductis oneribus hodie ad nihilum reducitur, p.1.q.13. n.11. fol.37. Debetur non deductis oneribus, ſecundum vnã ſententiam, & refertur deciſio, ibid. n. 12. licet contrarium ſeruetur in Regno noſtro, ibid.n.24.fol.39. Cum ſit medietas fructuum anni, quo Feudatarius moritur, deducendum eſſe in ratione fructuum reddẽdæ, alteram medietatem creditoribus ſuper Feudo aſſignare debet hæres, ponderatur, ibid. in alleg. incip.Ill.S.1.fol.41. Soluitur ab hærede, non autem ab emptore, & de ratione, ibid. S. 2. Non tam ratione inueſtituræ, quam ex perceptione fructuum deberi, ponderatur, ibid.S.3.fol.42. & 43. Eſt ſtricti iuris, p.1. q.14. num. 2. fol.45. Debetur pendente diſcusſione, ſi, vel ne res, de qua debetur ſit Feudalis, ibid.n.6.f.46. Non debetur de functionibus fiſcalibus cõceſſis pro ſe, & hæredibus, niſi aliter Rex ſenſerit, ibid.n.9.

Releuiorum ſolutiones regiſtrẽtur in Reg.Cam. Sum. p.1.q.15.ſub n. 1.f.47.

Releuium an debeatur de Feudo Longobardo, p.1.q 17.n.2. fol. 51. & refertur ſententia Octauij Bam. dicentis non deberi, ibid.n.4. fol. 52. & concordatur Afflict. ibid. nu.7. Debetur de Feudo Longobardo quaternato, ad quod probandum ponderantur verba conſt.poſt mortem, p.1.q.15. nu.5. fol. 51. vt debeatur, Feudum debet eſſe quaternatum, ibid. nu.6. fol.52. An ſit medietas fructuũ vnius anni, vel illius anni, diuerſi afferunt modi, quibus Andr.de Iſer.legi debet, p.1.q.18.nu.1. & 2.fol.53.& concordantur ibid.n.7.& ſeqq.f. 54. & p.2.q.5. nu. 23.fol. 84.

Releuij taxatio fit coaceruatis fructibus trium annorum præcedentium, & in valore ſoluitur medietas tertiæ partis dictorũ fructuũ, quod intelligẽ vt ibi, p.1.q.18.n.5. fol.54. & p.2.q.5.n.24.fol.84.

Releuium eſt medietas fructuum vnius anni, ex tribus præcedentibus quando nulli colliguntur, ſecundũ lecturã Loffredi, p.1.q.18. n.8.fol. 54. Eſt medietas fructuũ vnius anni, quando percipiuntur fructus, & tunc retinetur lectura Andr.de Iſer.quod ſit medietas illius anni &c. ibid. nu.9. An debeatur ab hærede particulari ſuccedente in Feudo, dubitatur, p.1. q.19.n. 1.fol.55.& determinatur, ibid.nu.7.fol. 56. Vt quis ſoluat, debet eſſe ſucceſſor, ſiuè hæres in Feudo, ibid.n.7.& 8.fol.56.& hoc firmatur contra ſententiam Regentis Reuerterij Debetur ab extraneo ſucceſſore in Feudo, ibid. n. 9. Debetur ab hærede vocato ad Feudorum, vel inueſtitura, vel lege viua, ibid. num. 10. Non debetur à legatario Feudi, niſi in aſſenſu fuerit reſeruatum, ibid.

ibid.n.11. Soluebatur ante tempora conſtitutionis de Feudo quaternato, p.1. q.20. n.3. ſed poſt tempora conſtit. de Feudis quaternatis tantum, ibid.n.4. f.58. Debetur de Feudo quaternato, ſiuè illud teneatur à Rege, ſiue à Barone, ibi.n.5.& 6. Quãdo taxatur, annus intelligitur de naturali, p.1. q.21. n.4. fol. 59.

Releuÿ fructus taxantur à die mortis, ibi.n.6.

Releuium duplicatum ſolutum ob contemptum Dñi, nõ reperitur à vaſſallo, p.1.q.24.n.10 f.68. ſecùs ſi ex ignorantia, ibi. ſub d. n.10 An ſit ſoluendum Domino, vel eius procuratori, dubitatur. p.2. q.1. nu.1. fol.69.& data Dñi ſciẽtia rectè ſoluitur, ibid. ſub n.5 & 6. In Regno noſtro ſufficit ſolui Regiæ Curiæ, & per ea Reg.Cam.Sum. p.2.q.1. n. 10. fol. 70. Non eſt ordinatum de iure cõi Feudorum, ſed ex more Regnorum, p.2. q.2.n.4. fol.73. Vt irrationabile non eſt extendendum, ibid.n.5. fol.72. Non debetur de prouentibus iuriſdictionis criminalis, & ratio ponitur, ibid. nu. 16. fol. 74. Ab alio, quam à ſuccedente oblatum, an ſit per Dñm recipiendum, p.2.q.3. n.1. f.77.

Releuÿ ſolutio ab altero, quã à vaſſallo facta, non liberat vaſſallum, quando Dñs vellet ab ipſo vaſſallo recognoſci, ibid. n. 5. ſecùs autem quando Dñs illam acceptaret, ibid. n.98. vel ſi haberet mandatum, ibid. n. 9. fol. 78.

Releuium an debeat remitti, nullis recollectis fructibus, vel paucioribus dubitatur, p.2.q. 5.n.1. fol.82. & reſoluitur ibid.n.5.& n.9 fol.83.& n.24.fol.84. Debitum in anno ſterili debet differri eius ſolutio in anno uberiori, ibid.n.10. fol.83. & n.38. fol.86.& concordatur Franc. de Amicis ſententias, ibid. n.43. fol.87. Debet ſolui de medietate fructuum, licet paucorum, & deciſiones referuntur, ibi.n.11. fol.83. In effectu eſt medietas fructuum, qui in effectu percipiuntur, ibid. n. 12. Debetur nullis recollectis fructibus, ibid.n.17. fol. 84. & n.36. fol.86. quod intellige ibid. n. 20. vt ſit medietas fructuum, ſiuè redditus, attẽto valore Feudi. Nullis recollectis fructibus, taxat in medietate redditus ex valore Feudi, ibid. nu.20 fol.84. vel taxatur in medietate tertiæ partis fructuum trium annorum in pecunia, ibid. num.24. fol.84. Nullis recollectis fructibus, debetur in pecunia pro medietate redditus, attento valore Feudi, p.2.q.5.num.20.& 28 fol.85. Vt taxetur in Feudo nouo recurritur ad regiſtra, ibid.n.21. fol.84. In Feudo antiquo, vel ſeruitium taxatur, capta informatione, & habito reſpectu ad valorem feudi ibid.n.22. Quomodo cõiter taxatur in Regno noſtro ibid.n.25. Debitum in anno ſterili, taxabatur tempore Camerarÿ prò medietate fructuum anni vberioris præcedentis, ibid.n.27. fol.85. Debebatur tempore Reg. Moles, etiam nullis, vel parte fructuum percepta, & obſeruantia, & deciſio refertur, ibid.n.27. ad 30.

Releuÿ debendi cauſa, non ceſſat, ceſſantibus fructibus, ibid n.31.

Releuium debetur, & prò eo medietas fructuũ, etiam quod non percipiantur, quia medietas fuit taxata gratiæ demonſtrandæ quãtitatis, ibi.n.32. & 33. Non remittitur ob ſterilitatem ſuperuenientem in parte Feudi, ibid.nu.37. fol.86.& nu.42. fol.87. Non debetur perempto Feudo, ibid. nu.40. fol.87. Non ſoluitur de augmento Feudi p.2.q.6.n.5. fol. 89. & de quocumq; augmento, ibid.n.9.& ſeqq. fol.90. ſed contrarium ibid.q.8.n.2. fol. 98. Debetur de augmento ex tempore in Feudo, p.2.q.6.n.7 fol. 90. Debetur de fructibus agrorum, villarum, vel animalium vnitorum feudo per vaſſallum, ibid.n.8. & n. 19. fol.102. Fuit impoſitum habito reſpectu ad fructus anni petẽdæ inueſtituræ, p.2.q.6.n.15.f.91. Vt debeatur fructus debent percipi ex Feudo vti feudales, ibid.n.18. Quatenus deberi dicimus attento valore Feudi, adhuc debetur de augmẽto Feudi, ibid.n.27. f.93.

Releuÿ iniquus taxandi modus in Feudo auctis, vel diminutis fructibus, tollitur, & refellitur, ibid.n.28.& ſeqq. fol.93. Diuerſus taxãdi modus in medietate fructuũ, quando ſunt percepti, & quando non ſunt percepti in medietate redditus, attento valore Feudi declaratur, & naturaliter æquitati conſonus redditur, ibid. nu.30. fol.94.

Releuium debetur de fructibus augmentatis

in

in Feudo, p.2.q.8.n.2.& 5.fol.98. Debetur de fructibus augmẽtatis ex induſtria vaſſalli, probatur, & intelligitur, p.2.q.9.à n.2.fol.100.n.7.fol.101.n.16.17.& 18. fol. 102. Non augetur aucto Feudo ex induſtria vaſſalli, & declaratur, vt non augeatur pro concurrenti quantitate expenſarum, ſecùs autem in eo, quod excedit expenſas, p.2.q.9. n.16.& 18. f.102. Debetur de augmento facto Feudo inſeparabiliter, p.2. q.6.n.17. f.102. Non debetur de augmento ſeparabili a Feudo, ibid.n.22. fol. 103. Debetur de augmento facto ex concordia, vel tranſactione inhita cum vaſſallis, ibid.nu.24. Debetur de augmento Feudi, quando Feudum conceſſum fuit vna cum augmento, p.2.q.10. n.1.& 2. f.104. ſed contrarium firmatur, ibid.n. 3.4. & 5. quod declaratur ibid. nu. 4. Diminuitur prò rata diminutionis, diminuto Feudo, p.2. q.11.n.3.f.106.& ſuadetur contra Ayelli ibid.nu.7. fol.107. & diſcordant ſententiæ concordãtur, ibid.n.9. Diminuitur ſi magna eſt diminutio, ſed ſi parua eſſet diminutio, releuium non diminuitur, & ita concordantur contrariæ ſententiæ ſuper hoc articulo, p.2.q.11.n.9. & 10. fol.107. & n. 26. fol 109. Diminuitur ſi Feudum eſſet diminutum in magna, vel maiori parte Feudi, ibid.n.11.fol.105.& n. 25.f.109. Non debetur perempto Feudo in totũ, ibid. n.13.fol.107. Non debetur de illa parte Feudi, quæ diminuta eſt, vel perijt, ibid.n. 15.fol.108.& n. 25. fol. 109. Paruum non diminuitur, diminuto Feudo, ibid.n.17 fol.108. Non debetur, quando Feudum eſſet dimutum ob factum Domini, intellige pro rata diminutionis, ibid. nu.19. Non diminuitur, quando Feudum diminuitur facto uaſſalli, ibid.n.20. Diminuitur prò rata diminutionis factæ ex tempore, ibid.n. 29.fol.109. Eſt parua quãtitas in Gallia p.2.q.12.n.1.fol.110. Nullis recollectis fructibus taxatur in medietate tertiæ partis fructuum coaceruatorũ ex tribus annis præcedentibus, ex ſtylo Reg.Cam.p.2.q.13. n.7. fol.111. Quod ſit medietas fructuũ vnius anni, ſecundum lecturã Loffredi, declaratur, ibid.n.8.fol.112.

De Releuij liquidatione, multa remiſſiuè, ibid. num.9.

Releuium debetur de fructibus perceptis tantum, non autem de illis, qui non fuerunt percepti, ex quo Terræ non fuerunt affictatæ in terratico, & in eis habetur ratio expenſarũ, ibi. n.11. Liquidatur habito reſpectu ad fructus, qui percipiuntur, nõ autem qui percipi potuerunt, ibid. n.12. Taxatur in fructibus, ſed exigitur in pecunia, ibi.n.13. In Britannia non taxatur, nec liquidatur, ſed omnes fructus ſpectant ad Dominum, ibid.n.14.f.113. Debetur deductis oneribus, & an & quomodo procedat latè diſputatur, p.2. q.14 n.1. fol. 114. & ſeqq. Non minuitur ob vitam militiam, ibid.n.2 nec è contra ibid.n.8. & deciſiones referuntur pro Regio fiſco, contra primogenitũ, ibid. n.9. & n.19. vbi deciſio refertur, & n.24. fol. 117.

Releuij quantitas ſoluta cedit damno primogeniti, non autem hæreditatis, & deciſio refertur, p.2.q.14. n.14. fol.115.

Releuium non diminuitur ob onus adohæ ordinariæ in illo anno, ibid.nu.15. fol. 116. ſed cõtrarium eſt verius, p.2.q.16.n.3. & ſeq. fol. 124. & 125. Et adoha pariſicantur aliquando, & validum eſt argumentum, p.2.q.14. nu. 16. fol. 116. Non minuit quantitatem annuam à patre relicta ſecundogenito vltrà vitam militiam, ibid. n.23. Non diminuitur ob vitam militiam debitã patruo, ibid.n.24. fol.117. An minuatur ob paragiũ, & è contra, p.2.q.25. n.2. & 3. fol.118. & n.30 fol.122. Tantum, vel adoha tantum debetur, & ſic vnicũ onus, quando adoha de nouo eſſet impoſitum in anno debiti releuij, p.2.q.14.n.3. fol. 118. & de ratione ibid.n.40. fol.123. & q.16. n.6. & ſeq. fol. 125. reiecta contraria ſententia Franc.de Amicis, ibid.n.11. & 12. fol.125. quod amplia ibid.n.25. fol. 127. Eſt onus extrinſecum à Feudo, & debetur propter Feudum, p.2. q.15. fol.120. An minuat quantitatẽ paragij, dubitatur, ibid. n.31. fol.122. & reſoluitur non minuere, ibid.n.35. & 36. fol. 123. vbi de ratione Ex quo, vnica tantum vice debetur, nõ minuit paragium, nec è contra, ibi.n.35.& 36 fol.123.

Digitized by Google

fol. 123. Nec diminuit annuam quantitatem debitam feminis pro paragio ſuper Feudo, nec è contra, ibid.n.39.

Releuio debito, & adobo impoſito in eod. anno mortis, & venditionis, tunc ſi venditor ſoluiſſet releuium, adhuc adohuum non debetur ab emptore, quia vnicum tantum debetur, p.2.q.16.n.14.& 15. fol.126.

Releuium, vel adobum eod. anno debita, eſt in electione fiſci exigere, alterum ex ipſis, vt pinguius, & uberius, ibid.n.17. Vel adobum eod. anno debitum, licet in electione fiſci ſit alterum exigere, tamen debet exigere quod prius fuit debitum, ibid.n.19. Minuitur ob partem adobæ exigendam in anno debiti releuij, licet in pluribus annis adoba deberetur, ibid.n.20.& deciſio refertur, ibi. Integrum debetur ab hærede ementis Feudum, non obſtante quod venditor ſoluiſſet adobam impoſitam eod. anno venditionis, eorum mortis ementis, & adobam deducere non poteſt, ibid.n.24. fol.127. quod intellige, & ſi vendideſſet cũ aſſenſu Regis Feudum francum à dicto ſeruitio. Vel adobũ tantum, & ſic vnicum ab hærede emptoris, debetur ſi à vendente non fuerit ſolutum, ibid. nu.25. & deciſio refertur. Debetur de niue recollecta in Feudo, & deciſiones referuntur, p.2.q.17.n.5. & 6. fol.128.& 129. Debetur de redditu mannæ recollectæ in Feudo, ibid.n.7. fol.129. Debetur de redditu picis recollectæ in Feudo. ibidem Debetur de frondibus morũ prò conficiendo holoſerico, ibid.n.10.11. & 12. Debetur de curſu aquarum, ſiuè de laua, quę vendũtur prò ſtercorandis agris, ibid.n.13.f.130. Non ſolutum debetur à tertio poſſeſſore, & de ratione, p.3.q.3.n.4. f.136.

Releuij onus inductum in ſucceſſore, non autẽ ſuper Feudo, ideo non trahendum contra illud, p.3.q.3.n.9. fol.136.

Releuium eſt debitum fiſcale, ideo realis vnio prò illo datur, p.3.q.3.n.18. fol.137. Nõ extenditur de perſona ad perſonam, nec de re ad rem, uiſi ratio interna ſubſit, p.3.q.4. n.11. fol.139. Solutum, pendente iudicio ſuper qualitate Feudali, & poſtea re declarata Feudali, poteſt repeti, p.3. q.5.n.9. fol.142. Solutum repetitur, ibid. nu.13. An præſumatur ſolutum ex antiquitate tẽporis diſtinguitur, p.3.q.6.nu.1. fol. 143. Præſumitur numquam fuiſſe ſolutum, ibid. num.2.

Releuij ſolutio eſt antecedens ad inueſtituram, ibid.n.8. fol. 144. Solutum eſſe arguitur ex receptione ſeruitij, ibid.n.7.& 12. Nõ ſolutum, ſacta inueſtitura, debetur ſi Dñs fuerit proteſtatus, ibid.n.13.

Releuij pars recepta, arguit ſolutionem totius releuij, ibid.n.21. fol.145.

Releuium non debetur de zaccaro, ſecùs autẽ de cannis mellis, p.2.q.17.n.14.& 15. fol. 130. Soluitur tradita poſſeſſione Feudi, p.3.q.2.n.3. ſol.133. Adoba, & ſeruitiũ Feudale iudicantur vt ſimilia, p.2.q.8.n.5. ſol.150. Vt præſcribatur, eiuſq; actio per multa requiruntur, ibid.num.14. ſol.151. Non præſcribitur, niſi caſus debendi euenerit, ibid. n.15. Solutum pendente iudicio præſcriptionis, an dicatur nulliter ſolutum, p.3.q.9.n.1.f.154. Poteſt exigi per Dñm à vaſſallo pendente iudicio præſcriptionis, ibid.n.4.& 6. Non debetur, pendente lite, per vaſſallum exiſtentem in quaſi poſſeſſione libertatis, ibid.num.8. fol.155. nec pendente appellatione, ibid.n.9. Dicitur reſeruatum ſub clauſula iuribus Curiæ, p.3. q.10.n.3. fol.157.& n.7. ibidẽ. Hodie ſit onus ordinarium Reg.Curiæ, p.3.q.10. n.14. fol.158. Connumeratur inter iura Regalia in noſtro Regno, ibid.n.15. Continetur ſub clauſula fidelitatis, ibid.nu.16.

Releuij parte ſoluta, & non conſtito de integra ſolutione, fiſcus non poteſt petere duplicatũ releuium, p.3.q.11.n.1. fol.16. Solutio indiuidua eſt de iure, ſed ſit diuidua volũtate Domini, ibid.n.3.& 6. fol.161.& n. 15. fol.162. Pars ſoluta debet imputari in duplicato releuio, ad quod fuit condemnatus vaſſallus, ibid.n.42. fol.165. Pars ſoluta abſq; lapſu legitimi temporis, an faciat præſumi totum releuium eſſe ſolutum p.3.q.12.n.167.& 168.

Releuium eſſe ſolutum, vt quis probet, incũbit vaſſallo, p.3.q.13.n.1. fol.169.& nu.7. fol.170.

Releuij ſolutio probatur per regiſtra, ibid. n.3. fol.170.

Rele-

Releuium ducit primum originem ex pacto, & conuentione, ibid.n.24. fol. 171. Duplicatum deſcendit ex pacto, ibid. n. 16. Et ſi giratum alteri tertio, quod Reg. Curiam adhuc eius ſolutionis probatio incumbit vaſſallo, ibid.n. 17.

Releuij ſolutio ſufficit ad probandam ſeudalem qualitatem, p.3.q.17.n.3.fol.183. Non debetur de fructibus à ſolo ſeparatis, p.3.q. 1.n.4.fol.185. Debetur de fructu paleæ, frugum, & aliorum, p.4.q. 1.n.10.ſ.186. Debetur de oleo, quia de oliua præmitur, p.4 q.1.n.11. & 12. fol. 186. & n. 13. ibid. Debetur de oleo, quod percipitur de tappetis Baronalibus prò affictu moliture, ibid.n, 13 & 14. An debeatur de bonis allodialibus perpetuò vnitis Feudo, ibid. nu.20. & 21. Debetur de lucro animalium ad Feudi culturam addictorum, ibid. nu.26. non autem ſi non ſunt addicta ibid. n. 27. Debetur de affictu fidæ, & diffidæ in Territorijs Baronis, ibid. n. 30. ſol.187. Debetur de lapidicinis, & cretis naſcentibus, & renaſcentibus in Feudo, ibid.n.31.ſ.188. An debeatur de fructibus iuriſdictionis criminalis, diſtinguitur de ipſa iuriſdictione, p.4. q.2.n.1.ſ.189.& negatur ibid.n.9.ſ.189 Non debetur de prouentibus iuriſdictionis criminalis, & deciſio refertu, p.4.q.2.n.15. ſol.190. Debetur de pęnis ciuilibus ſi eſſent certę, ibid.n.22.fol.191. Debetur de annua tranſactione, ſiuè concordia cũ vaſſallis inbita pro ſeruitijs perſonalibus, ſiuè præſtationibus, ſi eſſent certæ, ibid. nu. 25. In Britannia debetur de fructibus iuriſdictionis, ibid. fol. 192. Debetur de introitibus conceſſis in Feudo, p.4.q.3.n.3.f.193. Non debetur de intrioitibus conceſſis in allodium, ſed percipiendis ex ſeudo, & deciſio refertur, ibid. nu.4. Non debetur nec adoba ex introitibus conceſsis, & deſcriptis in quinternionibus Regis, niſi eſſet dictum, quod eſſent conceſsi in Feudum, ibid. n.16. fol.194. Non debetur in ijs locis, in quibus non adeſt conſuetudo debendi, niſi eſſet reſeruatum, ibid.n.21.ſol. 195. ſecùs autẽ vbi eſt conſuetudo, ibid. n.22. Non ſolutum de ſeudo deuoluto, non debet ſolui à nouo conceſſionario, cui ſeudum deuolutum eſſet conceſſum à Rege, p.4.q.4.n.2.ſol.196 Siue ſeruitium per deuolutionem ſeudi extinguitur. ibid.n.4.ſol.196. Non ſolutũ per ſubſeudatarium, & deuoluta Baronia, & alteri de nouo conceſſa, ſoluẽdum eſt nouo Baroni, ſi ſubſeuda eſſet notata in cedulario tantum, & ita deciſum, ibid.n.6.& 7. ſol.197. Non ſolutum per ſubſeudatariũ & deuoluta Baronia, & alteri de nouo conceſſa, ſoluendum eſt Regi ſi ſubſeuda deſcripta ſunt in quinternionibus Reg. Cam. ibid.n.8. Et ſi debendum in pluribus annis, & non ſolutum, non debet ſolui per nouum conceſsionarium, ibid.n.9. Debetur ſolui à nouo conceſſionario, ſi ſuerit in conceſſione reſeruatũ, ibid.n.10. Non poteſt ſibi ſoluere Rex de Feudo ſibi deuoluto ob repudiationem ſucceſſoris, ibid.n.12. Nõ ſolutum non debet ſolui ab emptore emente intra annum petendæ inueſtituræ, p.4.q.5. n.1.ſol.198. limita ibidem n.3. & declaratur, ibid. nu.7. ſol.199. Non debetur quando quis ad Feudũ venit ex contractu p.4.q.5.n.2.ſol.198. Non ſolutum debetur ab emptore Feudi vti à tertio poſſeſſore, ibid. n.3. Non ſolutũ debetur ab emptore ſeudi, quando ita cautum eſſet in inueſtitura, ibid.n.10.ſol.199. Duplicatũ non debetur à venditore ſeudi, ſi ex non fraude omiſerit mortem denunciare, ibid. nu. 11. ſol.200. Non debetur ab hærede reemente Feudum intrà annum ob mortem venditoris ſui prædeceſſoris, ibid. num.13. Debitum de ſeudo vendito, debetur ab emptore, non autem à venditore, p.5. q.6.n.3. ſol. 201. Venditis fructibus Feudi cum aſſenſu Regis, & nõ appoſita clauſula, quod liceat releuium Regiæ Curiæ exigere à quo voluerit,) an debeatur ab emptore, vel à vẽditore, dubitatur, p.4.q.7.n.1.2.et 3.ſ.223 diſtinguitur, ibid.n.4.ad 6. et deciditur ſub n.11.& 13.ſ.224.et 225. Debetur ab hærede ementis annuã quãtitatẽ feudalẽ ſuper fructibus Feudi, p.4.q.7.n.8.ſol.223. Nõ debetur ex fructibus Feudi venditis, nulla expreſſa Feudali qualitate, licet eſſent deſcripti in quinterniomibus Regiæ Cameræ, p.4.q.6.n.9.& ſeq.ſol.224. Non debetur vbi directum dominium non recogno-

ſcitur, ibid. n. 12. Debetur ab emptore fructuum ob mortem ementis, ſed hæres vẽdentis contribuit emptori ratam ſolutam, p.4.q.7.n.13.ſol.225.& notantur Camill. de Curtis, & Reg. Reuerterius ibid. n. 19. ſol. 226. Debetur ab hærede pignorantis feudum abſq; fraude, p.4. q.8. nu. 1. & 2. ſol.226. ſecùs autem ſi eßet fraus, quia debetur à pignoratario, ibid. num. 3. ſol.227. De Feudo pignorato debetur ab illo, à quo cautum eſt deberi, p.4.q.8. num. 5. ſol.227. De Feudo pignorato, & dato vulgo à godere, exigitur à poſſeſſore Feudi, ſiue ex Feudo ipſo ſaluis iuribus pro dicta ſumma contra illum, qui teneretur, p.4.q.8.n.7.ſ.227. Non debetur ab illo, qui ſuccedit in iure tantum inueſtituræ de Feudo aperiendo ob mortem taliter inueſtiti, licet poſſeſſionem Feudi ſic conceſſi adipiſcatur poſt mortem vltimi poſſeſſoris, quia taliter hæres ſuccedit ad ius inueſtiendi ſe de feudo aperiendo, non autem ad feudum vt hæres, par. 4. q.9.n.1.& 3. ſol. 228. niſi contrarium eſſe de conſuetudine, ibid.n.6.& de ratione p.4. q.26.n.40. ſol. 288. De Feudo deuoluto, ſiuè deuoluendo, non debetur ob nouam conceſſionem, niſi alias eſſet ſolitum exigi, p.4. q.9.n.6.ſol.228. An & quando ſoluitur ob mortem legantis, p.4.q.10. n.1. & ſeqq. ſol. 230. Non debetur ob donationem Feudi, ibid.n.5. Eßeſoluendum à legatario in Feudo cum aßenſu ob mortem legantis, ponderantur ratione pro Regio Fiſco, ibid. nu. 7. Vt debeatur, ſufficit, quod ſit hæres in Feudo, ſiuè particularis, ſiuè vniuerſalis, ibid. n.9. ſol. 231. Eatenus debetur, quatenus cõſuetudo ſuffragatur, ibid. nu. 15. An debeatur de Feudo dotali reuerſo ad vxorem ob mortem viri, dubitatur, p.4.q.11.n.1.ſol.234. reſoluitur, quod non tenetur vxor ſoluere releuiũ, ibid.n.12. ſol.236. niſi in inueſtitura eßet reſeruatum & n.20. & 21. ſ. 254. Debetur ab hæredibus mariti, de Feudo ſuper quo fuerunt dotes, & anteſatum aßecurata vxori, & ob mortem eius reuerſo ad filios, & ita deciſum, ibid.n.18. Non debetur à filijs ob mortem matris ex Feudo, ſuper quo fuerũt dotes, & anteſatum aſſecurata, & deciſio referetur, p.4.q.11. nu. 17. & 18. ſol. 136. Debetur ab hęredibus vxoris ſuccedentibus ob eius mortem in feudo tradito fœminæ ob cauſam dotium, & anteſati, vel ſuper quo prædicta fuerit aßecurata, p.4.q.11.n.19. & nu. 20. ibid. vbi deciſiones referuntur, ibid. ſol. 237. Vnicum ob mortem vxoris, non autem mariti mortuorum eodem anno, fuit ſolutum de introitibus feudalibus peruentis ad hæredes mariti, ibid. Soluitur ob mortem viri, ſi in contractu Feudi dotalis fuerit expeditus aßenſus Regius, ſed ſi non fuerit expeditus ſoluitur ob mortem vxoris, ex ſententia glo. —— quæ reicitur in Regno noſtro, ibid. n.21.& 22. Soluitur in Francia ob dationem feudi in dotem, ibid.n.23. Nõ debetur ab vxore ob mortem viri de feudo, ſuper quo dotes fuerunt aſſecuratæ, ibid. n.24. ſol.238. Debetur à marito ob mortem vxoris, de feudo ſibi legato ab vxore, ibid. n.30.

Releuij actio datur tam contra maritum, quã contra vxorem poſsidentem Feuda, pro quibus releuium non fuerit ſolutum, ibid.n.31. vide in verbo Actio.

Releuium debitum ex feudo dotali, debetur a marito, ibid. nu. 32. De Feudo dato prò anteſato, non debetur hodie ob mortem feminæ ſtante Reg. Pragm. quod feminæ ſunt vſufructuariæ vita durante, ibid. nu. 34. A filia non debetur de feudo ſibi dato in dotem à patre ob eius mortem, nullis extantibus maſculis, p.4.q.12. num. 13. ſol. 241. Non debetur à ſorore de Feudo ſibi in dotem dato ob mortem fratris dotantis, & idem in extraneo, ibid. n.18. ſol. 142. An debeatur à dotante ob mortem dotatæ, diſtinguitur, ibid. n.20. Non debetur de feudo dotali ab ipſo dotante ob mortem dotatæ ad ſe reuerſo, quod intellige, nullis extantibus filijs ex femina dotata, ibid.n.21. & intellige ibid. n.27. ſol.143. Non debetur de feudo in dotem dato ab extraneo ob mortem dotatæ, & reuerſo ad ipſum extraneũ, ibid. n.22. ſ. 142. Debetur de feudo dotali ab hærede fæminæ dotatæ ob eius mortem, ibid. n. 24. ſol.243. Non debetur ab hærede dotantis de feudo in dotem dato, in quo ob mortem dotatæ, & dotantis ſucceſsit, ibid. n. 29.

n.29.ſol.243. De Feudo dotali quando, & à quo ſolui debet, ibid.n.30. Non debetur ob mortem viri de Feudo ſuper quo dotes fuerunt aſſecuratæ cum antefato, ibid. n.31. vbi aduertas quod dictio illa, hæc, vult dicere, nec tandem, &c. & Petr. de Gregor. alleg. p.8.q.16. vult dicere, p. 8. q. 16. tit. de iure releuij, num.4. Soluitur ab hærede, & vbi hæreditario iure ſucceditur, p.4.q.13.n.5.ſol.245. Quando vnus ſuccedit ad proprietatem, & alter ad vſumfructum debet ſolui ab ipſo vſufructuario tanquam poſſeſſore, & fructuum perceptore, p.4.q.13.nu.14.ſol.246.& nu.15.ibid.& nu.20.& 21.& nu.26.ſol.247.& 248. Soluitur in Sicilia de donatione feudi reſeruato vſufructu, p.4.q.13.nu.23.ſol.247. An debeatur ob inueſtituram de ſolo caſtro abſque fructibus, p.4.q.14 nu.1.ſol.248. & negatiuè concluditur, ibid.n.2.3.& ſeqq. f.248. Non eſt ſoluendum de inueſtitura caſtri, ſiuè vaſſallis, ſed tantum fidelitas eſt pollicenda, p.4.q.13.n.2.ſol.248 fallit n.7. ſol. 249. Non debetur de feudo ſterili, & ex quo fructus non percipiuntur, p.4.q. 14.nu.3.& 5.ſol.248. Debetur de caſtro conceſſo cum ſeruitijs extimabilibus, vel cũ renditis, ſiuè præſtationibus, ibid.nu.7.ſol. 249. Siuè laudimium in Belgio, & Hannonia non debetur ex refutatione, p.4.q.15. nu.5.ſol.251. Non debetur, etiam ſi feudum deueniret ex cõtractu, quando contractus celebratur cum immediatè ſucceſſuro, ibid.nu.7.ſol.251. Non debetur vbi inueſtitura non eſt opus, ibid. nu.8.ſol.251. Non debetur, quando in refutatione, vel donatione cauſa mortis eſſet impetratus Regius aſſenſus, ibid.nu.21.ſol.253. Debetur à filio refutatario, nulla adhuc extãte fraudis ſuſpicione, quando in inueſtitura eſſet dictum, vt ſoluatur à quacumque perſona, in quam feudũ transfertur quomodocumque, ibid. num.32.ſol.255. In Regno Siciliæ debetur ex contractibus oneroſis, vbi fraudis ſuſpicio viget, ibid.nu.34.f.255. Nõ debetur vbi viget ſuſpicio fraudis, ibid. nu. 23.ſol.254. Non debetur, quando in refutatione eſſet impetratus aſſenſus, & idẽ in donatione cauſa mortis, ibid. nu.25.ſol. 254. Non debetur à filio de feudo donato cauſa mortis cũ regio aſſenſu ob mortem patris donantis, ibid.nu.26.ſol.254. An debeatur à refutante ob mortem refutatarij dubitatur, & proponuntur Afflicti, & Frecciæ ſententiæ, p.4.q.16.nu.1 f.257. Non debetur ob mortem refutatarij, ex ſententia Frecciæ, ibid.nu.2.ſol.257. Non debetur, vbi quis venit ad feudum iure reuerſionis, p.4.q.15.nu.11.ſol.258.

Releuij ſolutio ſtricta, & odioſa, p.4. q.16.nu. 12.ſol.258.

Releuium vt debeatur, debet quis de nouo admitti ad feudum, ex Frecciæ ſententia, ibid. nu.16.ſol.259. quæ reijcitur, ibid.n.25.ſol. 260.& rationes pro Freccia, ibid.num.17. ſol. 258. Soluitur ob mortem patris, qui vendiderat feudum filio immediatè ſucceſſuro, & è contra, ibid n.41.ſol.262.

Releuij fraudandi ſuſpiciones remiſſiuè, p. 4. q.17.nu.9. ſol.264.

Releuium non debetur, ſi tradita non eſſet poſſeſſio feudi refutati, quã adeſſet in refutatione conſtitutũ, ibid.n.11.ſol.264. Vel niſi adeſſet aſſenſus, ibi. n.13. Vt debeatur de refutatione facta in infirmitate, dẽt refutãs eſſe mortuus ex infirmitate, quæ tenebatur tempore refutationis, non autem ex ſuperuenienti, p.4. q.21.nu.7.8.& ſeqq. ſol.274. Quin debeatur, non obſtat refutatio abſque regiſtratione, p.4.q.22.nu.2.ſol.276. An debeatur, ſi duæ eſſent refutationes, vna tẽpore infirmitatis, & regiſtrata intra tempus intra 40. dies altera in ſanitate, ſed non adhuc regiſtrata, & intra 40. dies moreretur refutans, & reſoluitur, p.4. q.23.nu.1. 2.3.& ſeqq. ad 7.ſol.279.& 280. Tempore Marin. Frecciæ non fuit ſolutum de feudo donato, reſeruato vſufructu, & adminiſtratione cum aſſenſu Domini, & ita deciſum, p.4. q.24. nu.3.ſol.281. Debetur de feudo refutato reſeruato vſufructu poſt tempora Frecciæ, ibid.nu.5.ſol.281.

Releuij pars debetur, quando refutatio fuit facta reſeruata poteſtate diſponendi de aliqua quantitate ſuper feudo refutato, ibid. nu.8. ſol.281.& ſeqq.

Releuium non ſolutum per prædeceſſores debẽt ſolui per nouum ſucceſſorem, p.4. q.25.nu.

1. fol. 282. Non debetur à conſeudatario ob mortem conſeudatarij ſuccedens in altera parte feudi per ius adcreſcēdi, p. 4. q. 26. nu. 1. fol. 285. & q. 29. nu. 1. fol. 297. & deciſio refertur, ibid. nu. 7. fol. 298. An debeatur de feudo ex pacto, & prouidentia latiſſime, p. 4. q. 26. nu. 2. & ſeqq. fol. 285. & affirmatur n. 44. fol. 288. & nu. 47. fol. 289. Non debetur de feudo ex pacto, ex ſententia Bammacarij, ibid. nu. 24. fol. 287. & ex ſententia Authoris, ibid. nu. 28. & ex ſententia Freccia, ibid. num. 34. fol. 288. Non debetur de feudo, ad quod quis ſuccedit ex contractu inter viuos, vel radicato inter viuos, ibid. nu. 27. fol. 287. Non debetur ab illo, qui ex pacto ſuccedit ad feudum, p. 4. q. 26. nu. 41. fol. 289. Debetur de feudo ex pacto, & prouidentia, ſuadetur contra Bammacar. & Frecciam, ex authoritate eiuſdem Freccia, & aliorum, ibid. nu. 44. fol. 289. nu. 49. fol. 289. & nu. 50. fol. 290. An debeatur à Prælato ob mortē alterius Prælati, p. 4. q. 28. nu. 1. & ſeqq. fol. 293. Debetur ob mortem Prælati de feudo per Eccleſiam poſſeſſo, quando in inueſtitura eſſet reſeruatum pactū, quod ſolueretur, ibid. nu. 6. fol. 294. Ab Eccleſia poſſidente feudum deberetur, ſi obſtaret legitima præſcriptio, ibid. nu. 9. f. 294. Ceſſat, quādo ceſſat inueſtitura ſucceſſio vt hæres, & iuramentum fidelitatis, p. 4. q. 29. nu. 5. fol. 298. Debetur quando pars defecta adcreſcit ex pacto in inueſtitura appoſito, ibid. nu. 6. fol. 298. Debetur vbi ex conceſſione alter alteri ſuccedit in feudo virtute ſubſtitutionis, ibid. nu. 8. fol. 298. Non debetur, quando quis venit ad feudum virtute reconſolidationis, ibid. num. 9. fol. 298. Non debetur quando quis venit ad Feudū per ius non decreſcendi, ibid. nu. 11. fol. 299. An debeatur de feudis planis, & de tabula, p. 4. q. 30. nu. 2. fol. 299. Debetur de feudis quaternatis tantum, ibid. nu. 3. fol. 300. & quid in duplicato, ibid. num. 4. fol. 300. Non eſt ſoluendum, quando Feudum, ſiuè eius poſſeſſio reperiretur penès tertium, p. 4. q. 32. nu. 1. ad 6. fol. 305. Vt debeatur, debet hæres ſuccedere in Feudo, non autem in ius ad Feudum, p. 4. q. 32. nu. 4. fol. 304. Non debetur ab hærede, quando non ipſe, ſed alius percipit fructus, ibid. n. 5. fol. 305. & de ratione, ibid. num. 6. & ſeqq. Debet exigi ab illo tertio Feudi poſſeſſore, qui fructus percipit, non autem ab hærede, qui non percipit, ex ſententia D. Scip. Rouiti, ibid. nu. 7. fol. 305. Non eſt ſoluendū pendente lite non affectata, ibid. num. 19. fol. 306. Secus autem finita lite, quia ſoluet ſucceſſor declaratus, ibid. nu. 20. fol. 307. Eſt ſoluendum à vero ſucceſſore, licet poſſeſſio Feudi exiſtat penès tertium, ſed poſtea poſſeſſor Feudi condemnatur ad reſtituendam quantitatem ſolutam, caſu quo Feudum penès ipſum poſſeſſorem remanſerit, ibid. nu. 21. vbi deciſio refertur f. 307. De ſubfeudo quaternato, quod alio vocabulo dicitur Feudum quaternatum ſecundum quid an debet ſolui Regi, vel Baroni, latè, p. 4. q. 33. num. 2. & ſeqq. fol. 308. Debetur illi Domino, à quo vaſſallus inueſtituram petit, ibid. nu. 2. fol. 309. & illi Domino, cui iuramentum fidelitatis præſtatur, ibid. nu. 4. fol. 309. De ſubfeudo quaternato à ſubfeudatario ſoluitur Baroni, & poſtea ob mortem Baronis Fiſcus exigit releuium prædictum ab hærede Baronis, & ſic in effectu ſoluitur Regi ibid. nu. 6. fol. 309. Reſpectu ſubfeudi quaternati dupliciter conſideratur, p. 4. q. 32. n. 11. fol. 310. De Feudo quaternato ſecundum quid præſtatur aliquando ex actu inter viuos vigore conſtit. poſt mortem, p. 4. q. 33. nu. 12. fol. 310. Inductum in hærede ex conſuetudine ob mortem debetur aliquando ex actu inter viuos, vigore conſt. poſt mortem, ibid nu. 13. fol. 210. Duplicatum debetur elapſo tempore conuentionali ad illud debendum, p. 5. q. 27. num. 17. fol. 406. Soluitur in multis partibus, vide lit. I. in verbo In, & p. 1. q. 5. per totū, fol. 13. De ſubfeudo quaternato in eo, quod excedit decem vncias debent Regi, p. 4. q. 33. nu. 16. fol. 311. In morte Baronis debetur tam reſpectu Feudorum penès ſe retentorum, quam etiam reſpectu Feudorum ſubconceſſorum, & deciſio refertur, ibid. nu. 34. & 35. fol. 313. Et inueſtituram petere quis excuſetur, quando vel Dominus non eſſet certus ſucceſſor, niſi lite finita, p. 4. q. 34 nu. 14. fol.

Digitized by Google

14. fol. 316. *An debeatur ex prouentibus, ſiuè affictus fidæ, & diffidæ venationis, aucupij, vel piſcationis diſtinguitur, p.4.q.36. nu.2. fol.321. & ſeqq. affirmatur, ibid. nu.7 fol.322. Vel ſi facto fuerit cum iure fidandi, & diffidandi, ibid. n.10. fol.322. & 11. ibid. Non debebatur de Feudo donato ob mortem donantis ante tempus gratiæ factæ Regno noſtro, p.4.q.37. nu.4. & 5. vbi deciſiones referuntur, fol. 324. Non debebatur de Feudo donato ex cauſa mortis ante tempus gratiæ, ex ſententia Frecciæ, & & Minadoi, p.4.q.27. n.6. fol.323. Debetur hodie de Feudo donato filijs ob mortẽ donantis inter viuos, virtute clauſulæ appoſitæ de anno 1558. p.4.q.37. nu.8. & ſeqq. & num.11. Non debetur ab Eccleſia ob mortem donantis, niſi reſeruatu tale ius fuerit in aſſenſu, & deciſio refertur, ibid. nu.8. & 15. fol. 124. Debetur ob mortem donantis, non debetur, niſi reſeruatum eſſet in inueſtitura, ſiue aſſenſu, quando donans eſſet extraneus, & deciſio refertur, ibid. n.11. fol. 325. Debetur ob mortem donantis, ſi aſſenſus eſſet inualidus ex ſolemnitate extrinſeca, etiam quod antea Feudi poſſeſſionẽ habuerit, ibid. nu.12. fol. 325. Duplicatũ an ſit ſtricti iuris, & contra Feudi naturã, p.5.q.1. nu.1. fol.326. Duplicatũ vt ſubrogatum loco cõceſſionis Feudi vt odioſum, ibid. nu.3. fol.326. Duplicatum in Regno eſt gratioſum ex munificentia noſtrorum Regum, ibid. nu.4. fol. 327. & nu.12. ibidẽ non ſic releuium ſimplex, quod eſt odioſum, ibid. nu.12. Solutũ à tertio an poſſit vaſſallo non petenti, nec ſoluenti dubitatur, p.5. q.2. nu.2. & 3. fol.329. Solutum à Procuratore prodeſt vaſſallo non petenti, nec ſoluenti, ibid. nu.5. fol. 329. Solutum à negotiorum geſtore prodeſt vaſſallo, ibid. n. 6. fol. 329. Solutum à tertio non exiſtente in poſſeſſione Feudi non expreſſo, cuius nomine eſt facta ſolutio, prodeſt vaſſallo, ibid. nu.10. fol.329. & nu.15. fol. 330. nu.20. fol.331. limita ibidem nu.21. Sufficit vt ſoluatur ad finem vt pœna euitetur, nec refert ſcire, à quo ſoluatur & ponderatur conſuetudo releuii, ibid. nu.12. fol. 329. & nu.17. ibid. fol. 330. Solutum à tertio, non iuuat vaſſallum ſi fiat inuito Domino, ibid. nu.21. fol. 331. Solutũ Procuratori Domini, prodeſt vaſſallo, ibid. nu.23. fol. 331. Solutum Procuratori Domini ſimulanti, prodeſt vaſſallo, ſi Dominus illam ratificauerit, ibid. nu.24. fol. 331. Duplicatum debetur in locum amiſſionis Feudi ob non petitam inueſtituram intrà tempus, & ſolutũ ſimplex releuium, p.5.q.3. nu.1. fol. 333. & nu.18. fol. 335. Duplicatum vt debeatur, an requiratur ſententia, ibid. nu.2. fol. 333.*

Releuij duplicati ſolutio, quia gratiam continet, ideò odium parere non debet, ibid. num.28. fol. 337.

Releuium duplicatum, quia ex compoſitione inter Regẽ, & vaſſallos debetur, ideò ſententiã requirit, ibid. nu.29. fol. 337. Duplicatũ debetur ipſo iure, quando in inueſtitura eſſet expreſſum, ibid. nu.35. fol. 339. An ſoluatur de Feudo Longobardo in Regno noſtro, p.5.q.11. nu.4. fol.259. Solutum ab vno ex combaronibus diuiſim de Feudo inueſtitis, prodeſt omnibus, p.4.q.12. nu.8. fol. 261. Duplicatum non debet ſolui, ſi vaſſallus celeri ſatisfactione moram purgauerit, p.5.q.13. nu.36. fol. 367. Duplicatũ non debetur, ſi eſt petita in inueſtitura intrà annum, licet releuio non ſoluto, benè tamen actio ad illius intereſſe datur, p.5.q.17. nu.12. fol.177. Duplicatum non autem intereſſe debetur, ſi vaſſallus intrà legitimum tempus, nec petijt inueſtituram, nec ſoluerit releuium, ibid. nu.13. fol.177. Non debetur de Feudo, vbi viget ius commune feudorum, & ſic Longobardorum, p.5.q.19. nu.2. fol.282.

Releuij ſolutio poteſt diuidi per Regẽ, p.5.q.20. nu.33. fol.385.

Releuij exigendi onus eſt fiſci, p.5.q.23. nu.23. fol.293. Oblatio ſufficit in Regno noſtro, ad euitandam pœnam, ibid. nu.31. fol. 396.

Releuium ſimplex vbi non debetur, nec duplicatum releuium locum habet, p.5.q.34. nu. 3. fol.397. ſecus vbi debetur, ibid. num.8. fol. 398.

Releuia duo non debentur, ſi duæ mortes interueniſſent, et deciſiones referuntur, p.5.q.25. nu.5. fol.399. quia irrationabile, ibid. nu. 17. fol. 401.

Rele-

Releuium vnicum debetur, & ſi eſſent mortui plures Barones, vel condomini, ibid. nu. 12. fol. 400. Vnicum debetur ob mortē duorum Baronum, & ſi dubium eſſet in Regno illo, in quo mortui ſunt Barones, ibid. nu. 13 fol. 400. Vnicū debetur non deductis oneribus, quando duo releuia eodem anno deberi accidiſſet, ibid. nu. 18. fol. 401.

Releuia *duo debentur, ſi poſt annum acciderit caſus debendi aliud, & primum releuium non eſſet ſolutum, ibid. nu. 19. fol. 401. limita ſi primum non eſſet ſolutum non ex contemptu, nec ex malitia, ibid. nu. 20.*

Releuium *etiam ſoluunt Scotti, & ſoluunt ex inſtitutis veterum Regum, & durius eſt, quā noſtro, vt ait Franc. Hotoman. de verb. feudalibus in verbo releuiū; nam cum omnia feuda in illo Regno recognoſcebatur ab vno Rege, tunc vaſſallo mortuo, Rex omnes fructus prædiorum quouſque filius vaſſalli mortui impleſſet annum vigeſimumprimū ſibi adſcribebat, ac pro releuio percipiebat, Hector Boeth. lib. 17. & Rex interea quoad pupillus impleſſet annum vigeſimūprimum ſuſcipit illius curam, quod releuiū Populi illi vocant Vuerdas, prout ſic teſtatur Hotoman. loco prædicto, & hæc conferas ſupra in tract. noſtro, p. 1. q. 5.*

Remiſſio *pœnæ facta vni ex correis inſolidum obligatis prodeſt omnibus, p. 5. q. 11. nu. 7. fol. 259.*

Requiſitio *Domini, & negatio vaſſalli requiritur in præſcriptione releuij, p. 3. q. 8. n. 16. f. 151. & ibid. nu. 27. f. 152.*

Res *in dubio præſumenda eſt allodialis, non autem Feudalis, p. 1. q. 14. nu. 5. f. 46. Allodialis non poteſt recognoſci vti feudalis in præiudicium tertij, p. 1. q. 9. nu. 13. fol. 28. Deſcripta in liſta antiqua, & præſentata in cauſa feudali, preſumitur feudalis, & refertur deciſio prò Barone, p. 1. q. 10. nu. 14. fol. 28. & nu. 18. f. 29. Diuerſimodè agitantur ab accidentibus humanis, p. 2. q. 11. nu. 1. fol. 106.*

Reſeruatio *ſeruitij non facit præſumi rem cōceſſam eſſe feudalem, p. 5. q. 6. in allegat. incip. in cauſa nu. 23. fol. 218. vide in verbo Res.*

Reſtitutio *conceſſa minori pro pœna inueſtituræ non petitæ an proſit maiori, & conſideratur in Feudo Lōgobardo, & ſimultanea inueſtitura duobus facta, & diſtinguitur vide ibi p. 5. q. 19. nu. 1. fol. 282. Reſpectu releuij duplicati ſolutionem non poteſt conſiderari in Regno noſtro, ſed bene circà caducitatem, & non petitam inueſtituram, ibid. nu. 4. & 6. f. 282. & à nu. 19. f. 284. Aduerſus non petitam inueſtituram concedenda eſt, ibid. nu. 6. fol. 283. Conceſſa minori poſſidenti Feudum indiuiſum cum maiore prodeſt maiori, & deciſiones referuntur, ibid. nu. 9. fol. 383. Sed negatur ex opinione Roſentalis ibid. num. 13. fol. 284. Conceſſa minori aduerſus indiuiduam canonis ſolutionem prodeſt maiori coemphpiteutæ, ibid. nu. 10. f. 283. Explicatur doctrina Roſentalis, ibid. num. 15. fol. 184. Conceſſa vni, non prodeſt alteri, quando ſolutio indiuidua eſt facto Domini, p. 5. q. 20. num. 1. fol. 285. Ex capite minoris ætatis conceditur minori quatuordecim annis aduerſus pœnam caducitatis ob non petitam inueſtituram, p. 5. q. 21. nu. 10. fol. 287. & q. 22. num. 2. fol. 390. Eſt concedenda aduerſus non petitam inueſtituram, quando pupillus doloſè verſatus eſt in non petendo illam, p. 5. q. 21. nu. 10. fol. 288. Non eſt petenda ex ſolo capite minoris ętatis, ſed etiā ex alia iuſta cauſa, ibid. nu. 17. fol. 288.*

Reſignatio *beneficij facta à clerico exiſtente ſano tempore regiſtrationis, licet mortuo intrà tempus probibitū non præſumitur fraudulenta, p. 4. q. 21. nu. 5. fol. 273. Facta à clerico tēpore infirmitatis, & deinde mortuo ex alia ſuperuenienti, non dicitur fraudulenta, ibid. n. 6. f. 273. Facta in infirmitate, & morte ex ea ſequuta non valet, p. 4. q. 23. nu. 5. fol. 279.*

Retrouendens *Feudum intrà annum petendæ inueſtituræ tenetur ſoluere releuium, p. 5. q. 5. nu. 14. & 15. fol. 200.*

Retentio *dominij directi penès Regem eſt de ſubſtantia Feudi, p. 4. q. 7. nu. 10. fol. 224.*

Reuerti *Feudum quomodo dicatur ob mortē vſufructuarij ad proprietarium, p. 4. q. 13. nu. 11. fol. 246. Reuerſionem Feudi refutati ad refutantem conſiderari non poſſe probatur, p. 4. q. 16. nu. 35. fol. 261. Re-*

uerti

uerti Feudum reſutatum ad patrem reſutãtem dupliciter conſideratur, & intelligitur de iure, & de facto, ex doctrina Andr. de Iſernia, ibid. nu. 37. fol. 361.

Rex *noſter Philippus III. expulit Mauros à ſuis Regnis ob Fidem Catholicam ſeruandã, p. 5. q. 28. nu. 4. fol. 409. Aſſentiens ſubinfeudationi non intelligitur ſibi præiudicare in releuio, p. 4. q. 33. n. 17. fol. 311. Robertus in locum amiſſionis Feudi ob non petitam inueſtituram introduxit ex gratia releuium duplicatum, p. 1. q. 1. nu. 15. fol. 5.*

Roſentalis *doctrina de reſtitutione conceſſa minori, vt iuuet maiori procedit in Feudo diuiduo, non autem indiuiduo, p. 5. q. 19. nu. 15. fol. 184.*

S

SAcerdoti *petenti decimas, non poteſt opponi compenſatio, p. 2. q. 4. num. 2. fol. 79.*

Sabaudia *in illa an ſoluatur releuium, p. 1. q. 5. nu. 6. fol. 13. Debetur, & dicitur laudimium, ibid. q. 2. nu. 9. fol. 8. Debetur etiã quando Feudum venditur, ibid. q. 5. num. 6. fol. 13.*

Salaria, *& mercedes Officialium exigentium introitus feudales ſunt deducenda à releuio, p. 1. q. 13. n. 26. fol. 40. vbi ponitur deciſio. Dobanerij, & Credẽzerij Dobanę Baronalis deducuntur à releuio, ibid. n. 27. vbi deciſio ponitur. Capitanei, & familiæ Curiæ ſoluitur ex prouẽtibus iuriſdictionis criminalis, p. 4. q. 2. nu. 18. fol. 190.*

Satisfactio *contractus nõ pręſumitur, niſi probetur, p. 3. q. 6. nu. 3. fol. 143. Realis, & liberatio inducta ex tempore ſunt ſimiles, ibid. nu. 17. fol. 145.*

Scientia *mortis probanda eſt concludenter ad finem puniendi duplicato releuio, p. 1. q. 24. nu. 10. fol. 67. Probatur ex quinque ſenſibus corporeis, ibid. nu. 11. fol. 67. Præſcribentis, & præſcripti requiritur in præſcriptione, p. 2. q. 1. nu. 4. fol. 69. Domini ſpecificè probari debet, ibid. num. 6. fol. 70. Requiritur in ſolutione releuij, ibid. nu. 8. fol. 70. Et patientia Procuratoris nocet Domino, ibid. nu. 7. fol. 70. Scientia Domini Feudi requiritur præſtatione ſeruitij, ibid. nu. 8. fol. 70.*

Secundogenitus *non contribuit in releuio, p. 1. q. 7. nu. 4. fol. 20. Habet actionem ſuper fructibus Feudi contra primogenitum, & quemlibet Feudi poſſeſſorem pro vita militia, p. 2. q. 14. nu. 13. fol. 115. & nu. 18. fol. 116. Nullum ius formatũ ſuper feudo, ſed tantum actionẽ, ibid. nu. 22. fol. 117. Tenetur ſoluere releuiũ de Feudo ſibi à patre legato cum aſſenſu Domini, quicquid in contrarium dixerit Regens Reuerterius, p. 4. q. 10. nu. 31. fol. 233. Succedit in induſtrijs, ſiuè animalibus non vnitis Feudo, p. 4. q. 1. nu. 28. fol. 186. Sed vide Petrum de Gregorium allegatum, ibid. nu. 27.*

Senex *quanto tempore viuere poteſt, & à lege eſt ei taxatum, p. 4. q. 19. num. 6. fol. 271. Dicitur vicinus ad mortem, ibid. num. 7. Præſumitur à lege, quòd viuere poſſit per quinquennium, ſed ſaltem per annum, ibid. nu. 8. Et quis dicatur remiſſiuè, p. 4. q. 20 nu. 3. fol. 272. Equiparatur infirmo, ibidem nu. 1.*

Sententia Doctorum *Camerarij, & aliorũ dicentiũ paragium ſucceſſiſſe loco legitimæ, debet intelligi de paragio ex allodialibus, p. 2. q. 15. nu. 13. f. 120. & nu. 15. ibid. Gloſſe — dicentis releuij actionem eſſe perſonalem in rem ſcriptam, & onus perſonale habens rem obligatam malè impugnatur à Vinc. de Franch. p. 1. q. 7. num. 17. fol. 21. Franc. de Amicis dicentis, vtrumque onus impoſitum eodem anno, quando alterum eſt impoſitum ab homine, alterum à lege, vel conſuetudine refertur, p. 2. q. 16. nu. 11. fol. 125. & reijcitur ibid. nu. 13. f. 126. Iacob. Aluarot. dicentis annum ad releuium eſſe à principio vtilem, & deinde continuum fieri, prout etiam Herm. V ult. p. 1. q. 23. nu. 5. fol. 65. vbi aliorum ſententia ponũtur, ibid. nu. 6. & 7. Aſſlicti contra Franc. de Ponte probatur ſuper articulo quãdo, & quo tempore actio ad releuium naſcatur, p. 3. q. 11. nu. 10. fol. 133. & concordantur diſtinguẽdo natiuitatem ab exercitio actionis, ibid. nu. 16. ad 19. Marini Freccia, & Franc. de Ponte diſſidentiũ ſuper articulo, an actio ad releuium ſit perſonalis, vel realis concordantur, p. 3. q. 3. num. 15. fol. 173. Iacob. Aluarot. dicentis contra inueſtituram non petitam*

petitam in termino præſcribi ſpatio triginta annorum, p.3.q.8.num.10.& 11.fol.150. Doctorum dicentium eſſe locum caducitati, nõ obſtante quod pars canonis fuerit ſoluta, reÿcitur in materia releuÿ, p.3.q.11.n.57. fol.167. Octauÿ Bãmacarÿ dicentis feuda donata filÿs à patribus eſſe noua, vel antiqua refertur, p.3. q.16. num.5. fol.181. Andreæ de Iſern. dicentis, patrem refutantem ſuccedere filio in Feudo refutato, intelligitur de quolibet refutante, ſiuè patre, ſiuè adgnato, p.4. q.16.nu.39. fol.261. Afflicti, & Frecciæ ſuper ſoluendo releuio ob mortem refutatarÿ refertur, ibid.nu.1.& 2. fol. 257. Octauÿ Bammacarÿ dicẽtis releuium nõ deberi de Feudo ex pacto, & prouidentia, p.4.q.27.nu.24 fol.287. Frecciæ dicentis non deberi, ibid.nu. 34.fol.288. Authoris de eodẽ, ibid.nu.28. Bartol. Afflicti, & aliorum dicentium, quod vacante ſede, nulla currit præſcriptio, nõ procedit qñ adeſt adminiſtrator, p.4.q.34.n.19.f.317. Iacobi Cuiacÿ de anno decurrendo poſt interpellationem reÿcitur ab Andr. Kobl. p.5.q.15.nu.11.fol.372. Andr. Kobl. ſententis tempus ad amiſſionem Feudi eſſe arbitrarium refertur, ibid. num.12. fol.378. Ludolph. Scraderi de oblatione inueſtituræ in loco tuto, & non ſuſpecto de peſti, eſt potius de conſilio, p.5. q. 33. nu.17. fol.427. Vide in verbo Opinio, Dictum, Doctrina.

Sententia Iudicis *non requiritur in deuolutione emphyteuſis, ſed tantũ declaratio voluntatis Domini directi, p.5. q.3.nu.3. fol. 333. Requiritur, & quod conuincatur de contumacia, & ponderantur Iura, ibid.n.6. fol. 334. Non requiritur quando pœna imponitur ipſo Iure per verbum præſentis temporis, ibid.nu.7.& 9. Et quod requiratur ſententia eſt magis attendendum, ibid.nu.8. Non excluditur, quando pœna impoſita eſt per verbũ futuri temporis, ibid. nu.9. Vt requiratur, eſt faciẽda interpretatio pro vaſſallo, ibid.num.14.fol.334.& ſeq. Requiritur vt vaſſallus ſoluat duplicatum releuium, ibid.nu.15.fol.335.& nu. 31.fol.338. Requiritur in reſolutione contractus, ibid.nu.16. In amiſſione Feudi ob non petitam inueſtituram, ibid.nu.18. In ſolutione duplicati releuÿ, ibid.num.19. fol.335.& num.29.fol.337. Requiritur quando pœna imponitur per verbum futuri temporis, ex communi Feudiſtarum, & Ciuiliſtarum ſententia, ibid.num.20.fol.336. In dubio requiritur pro imponenda pœna, ibid. nu.21. Requiritur in priuando Clerico de beneficio, ibid. nu.23. vide in verbo Clericus. Mitior eſt eligenda in inflingendis pœnis, ibid.nu.27.fol.337. Declaratoria requiritur in priuatione Feudi ob ſeruitia non præſtita, non autem ipſo Iure, ibid. nu.30.fol.338. Sententia vbi dicitur, debet intelligi de ferenda, non autem lata, ibid. num.34.fol.338. vide in verbo lex. Requiritur in pœna duplicati releuÿ, etiam ſi vaſſallus fuerit interpellatus à Domino, ibi. nu.36.fol.339. In pœna duplicati releuÿ imponenda non declaratoria, ſed priuatiua eſſe debet, p.3.q.4.num.1.& 4.fol.339.& 340. idẽ in amiſſione feudi, ibid.n.4. Declaratoria in amiſſione Feudi dicitur quando pœna eſſet impoſita ipſo iure, & debet declarare tantum delictum, vel cauſam priuationis Feudi eſſe admiſſam, ibid.nu.2.fol. 240. Priuatiua dicitur quando quis non eſt priuatus de Feudo ipſo Iure, ſed per ſententiam, ibid. nu.3. Declaratoria requiritur quando priuatio Feudi fit ipſo Iure, ibid.nu.4. Sententia, ad hoc vt priuet Dominum feudali dignitate, vel vaſſallũ Feudo debet irrogare pœnam ordinariam, non autem extraordinariam, & debet ſpecificare de priuatione Feudalis dignitatis, p.4. q. 35.nu.16.fol.320. vbi refertur deciſio.*

Seruire, *non ſeruire, & ſeruire non integre differunt, p.3.q.11.nu.49.fol.166. vide in verbo ſeruitium.*

Seruitium *feudale debetur prò rata commoditatis perceptæ, p.1.q.13.nu.6.fol.37. Diminuitur prò rata diminutionis, p.2.q.5.nu. 41.fol.87. Non augetur aucto Feudo ex induſtria vaſſalli, p.2. q.6.num.3.fol.89. Indeterminatũ augetur, & diminuitur prò rata, ibid. nu.11.fol.90.& nu.13. fol.91. Semel taxatum in Regno noſtro, nec diminuitur, nec augetur aucto, vel diminuto feudo, ibid.nu. 12. fol.90.& nu.20.fol.92.& q.7.nu.1.fol. 95. Contrarium verum*

eſſe defenditur in puncto Iuris,ibid.num.2. fol. 95. & concordatur Regni obſeruatio, ibid.nu.3.& q.11.nu.5.fol.106. Adhoc vt præſtetur, ſufficit vt percipiãtur ex Feudo tot fructus quot ſufficiunt prò ſeruitio, p. 2.q.6.nu.31.fol.94. Determinatum, & taxatum augetur aucto Feudo in magna parte, p.2.q.7.nu.1.& 5.fol.95. Non augetur ob augmentũ paruum,ſiuè in parua parte, ibid.nu.6.fol.95. Expreſſum in augmẽto debetur,ibid.nu.18.fol.97. Augetur aucto Feudo ex curſu temporis,p.2.q.8.nu.4.fol.98. Augetur nulla habita ratione parui, vel magni augmenti, quando augmentum proceſſerit ex curſu temporis,et Dei prouidentia,nõ autem hominis,ibid.nu.8.fol.98. Non augetur cõceſſo Feudo deuoluto, & aucto per vaſſallum, quia iuxtà taxam antiquam dicitur conceſſum, ſi Iure antiqui fuerit conceſſum, ſi verò iure Feudi noui,tunc augetur,quia ſecundum taxam nouam dicitur conceſſum, p.2.q.9.nu.5.fol. 100. Augetur, ſi conceſſio facta fuit cum incremento, p.2.q.10.nu.2.fol.104. Sed cõtrarium firmatur, ibid.n.3.4.& 5.f.104. Etiam ſi ab initio fuerit taxatum,ibid.n.4. & 8. Augetur proportionabiliter ad augmentum, ibid.nu.7.fol.104. Diminuitur diminuto Feudo, ſed prò rata diminutionis Feudi,p.2.q.11 nu.3.fol.106.& nu.8.fol. 107. Non præſtatur prò illa parte Feudi, quam non poſſidet vaſſallus, ibid.nu.4.fol. 106. Diminuitur ex or dinatione Regis, ibid.nu.7.fol.107. Diminui debet diminuto Feudo, defenditur contra Iacob. Ayelli ſententiam , ibidem num. 8. fol. 107. & concordantur diſcordantes ſententiæ, ibid. nu. 9. Non diminuitur quando detrimẽtum eſſet paruum,ibid.num.10.fol.107.& nu.26. fol.109. Sed diminuitur prò rata diminutionis,quãdo detrimentum eſſet magnum, p.2.q.11.nu.11.fol.107.& nu.25. fol.109.& 15.ibid. Non debetur quando Feudum eſſet peremptũ in totum, & tunc eſt neceſſaria ordinatio Regis, ibid.nu.13. fol.107.& n.24.& 28.fol.109. Paruũ, vel releuium paruum non diminuitur propter paruam diminutionẽ,p.2.q.11.nu.16. fol.108. & nu.17.& q.12.nu.2.fol.110. Diminuitur prò rata diminutionis factæ à Domino,ſiuè paruę,ſiuè magnæ,ibid.nu.19. fol.108. Non diminuitur, quando Feudum eſſet diminutũ facto vaſſalli, ibid. nu. 20.& 22.fol.108. Diminuitur diminuto Feudo voluntate Dei, vel curſu temporis, ibid.num.29 fol.109. Debitum Domino ante omnia deducendum eſt,nec detrimentũ ſentire debet,p.2.q.15.n.38.fol.123. Receptum,arguit releuium eſſe ſolutum, p.3.q. 7.num.7.& 12.fol.144. Debet præſtari integrum nõ autem prò parte, p.3.q 11.nu. 8.fol.161. Receptum in parte, efficit vt vaſſallus non poſſit toto Feudo priuari, p.3. q.11.nu.39.fol.165.& num.59.fol.167. Oblatum poſt ſolutam partem releuij,& acceptatum efficit, vt pœna remictatur, ibid. nu.45.fol.165. Eſt præſtandum Domino infami,ex ſententia nonnullorum, p.4.q. 35.nu.8 fol.319. Non integrum,& nullum differunt,p.3.q.11.nu.49.fol.166.vide in verbo Seruire. Receptum poſt pœnã cõmiſſam ex errore, vel ignorantia Domini ignorantis pœnam eſſe commiſſam, non inducit remiſſionem pœniæ,p.5.q.7.nu.1.fol. 346.& deciſio refertur in adoba, vide ſupra in verbo adoba, ibid.nu.2. Receptum à Domino dubitante, an ſi,vel nè pœna fuerit commiſſa,nõ inducit remiſſionem pœn.e, ibid.nu.5.fol.347. Receptum poſt pœnam commiſſam facit præſumi pœnam remiſſã, ibid.n.7. Receptum poſt pœnam commiſſam præſumitur ex ignorantia eſſe receptũ, & ex errore,ibid.n.8.fol.347.vide in verbo Dominus,Proteſtatio ſeruitij, & in verbo Receptio,Inueſtitura. Receptum ſi prę-iudicat Domino,non præiudicat tertio, p.3. q.9.nu.14.fol.354.

Seruitij reſeruatio non facit,præſumi rem conceſſam eſſe feudalem,niſi expreſsè fuerit dictum in Feudũ,p.4.q.6.in allegat.in cauſa nu.23.fol.218. Præſtatio non arguit eſſe feudalem rem,ex qua percipitur, ibid.n.45. & deciſio refertur num.46.fol.222. Vel penſionis Receptio factæ per generalẽ Theſaurarium, vel alium regium miniſtrum prędicat Domino in duplicato releuio, p.5. q.8.n.20. f.251. Partis Receptio,adhuc inducit remiſſionem pœnæ,ibid.nu.22. Si

præiudicat Domino recipienti poſt pœnam non præiudicat tertio, p.5.q.9.n.14.ſ.354.

Sicilia *in illa vltra Pharum prò duplicato releuio ſoluuntur fructus duorum annorum, p.1.q.1.num.19.fol.6. Nec deducuntur onera à releuio, p.1.q.13.num.23.fol.39. vide in verbo In.*

Sigiſmuudi *Loffredi, & aliorũ ſententiæ contra Baronem præſentantem liſtam introytuũ defectiuam referuntur, p.5.q.32.num.14. fol.423. vide in verbo Sententia Doctorũ.*

Soluens *releuium iurat fidelitatem, non autẽ ſoluens laudimium, p.1.q.11.nu.9.fol.30. Partem releuij ſoluens, non eſt dignus pœna duplicati releuij, p.3.q.11.nu.26.fol.163. & nu.28.ibid. Soluens partem releuij dicitur peccaſſe, ſed non vt pœnam amiſsionis mereatur, p.3.q.11.nu.28.& num.31.fol.163. & 164. vide in verbo Vaſſallus, Filius, Succeſſor, Hæres, Combaro, Emphyteuta.*

Solutio *ab alio facta prò creditore, quando illum liberat, p.2.q.3.num.3.4.& 5.fol.77. Mercedis in recognitionẽ dominij remictenda eſt, nullis recollectis fructibus, p.2.q.5.nu.4 fol.82. Reddituum primi anni de beneficio debetur iuxta taxam antiquam, ſi fructus uon decreuerint, p.2.q.11.uu.6.fol.107. Fructuum dicitur fieri deductis oneribus, p.2.q.14.nu.6.fol.114. Partis non liberat à pœna incurſa ob totum non ſolutũ, p.3.q.11.nu.5.fol.161. Nec impedit, quin pignus totum vendatur, ibid.n.6.num.11. Canonis in parte non liberat emphyteutam à tota pœna, elapſo tempore, & ita deciſum, ibid.nu.10.& 12.fol.161.& ſeq. Partis, inuito creditore, non eſt ſolutio, ſecus autem ipſo volente, ibid.num.15.fol.162. Nec liberat ſoluentem, ibid.nu.38. Partis non ſufficit ad euitandam totam pœnam, ibid.nu.11.fol.161.vide in verb.Creditor, Particularis, Solutio Releuij. Qui prætendit illam integram eſſe factam debet probare, p.3.q.12.nu.6.f.178. Canonis facta ab alio an proſit emphyteutę ditatur, p.5.q.2.nu.3.& 8.fol.329. Facta à non habente ius faciendi illam, prodeſt ad conſeruationem Iuris cenſualis, ibid.nu.nu.11.& 17. Facta à negotiorum geſtore tenet quando tractatur de conſeruando Iure alterius, ibid.nu.7.fol.329. Facta à negotiorum geſtore nomine emphyteutæ valina eſt, ibid.nu 8. Non refert à quo fiat, quando tractatur de conſeruando Iure alterius, ſed ſufficit, quod facta ſit, ibid.num.9. vide in verbo Emphyteuta, Canon.*

Solutio *duplicati releuij ſtricta eſt, & contrà Feudi naturam, p.5.q.1.fol.326. Odioſa eſt, quia ſubrogata eſt in locum amiſsionis Feudi, ibid.nu 3. In Regno noſtro gratioſa eſt, quia procedit ex munificentia noſtrorum Regum, ibid.nu.4. Licet ſubrogata in locum amiſsionis Feudi, tamen non continetur ſub regula ſubrogatorum, ex ratione quia amiſſio Feudi eſt odioſa, non ſic ſolutio duplicati releuij, quæ gratioſa eſt, ibid.num.15.fol.328. Eſt gratioſa, ſed ſimplex releuium odioſum, ibid.nu.12.fol.327. vide in verbo Duplicatum releuium.*

Solutio *releuij inducit aditionem hæreditatis, & quarè, p.1.q.9.nu.2.& 3.f.25.& 26. Et an in Feudo ex pacto, ibid.nu.5.fol.26. Arguit poſſeſsionem adeptam, ibidem num.4. Eſt extrà regulas Feudi, p.1.q.6.nu.3.fol.16. Eſt odioſa, ibid.nu.4. Contrà Feudi naturam, ibid.nu.5. Perſona tantum coheret, ibid.nu.6.& ſeqq. Quod intellige, vt ibi inferius nu.11.& 16. vt habeat rem obligatam, & in conſequentiam perſonam. Ab alio facta non liberat vaſſallum, ſi Dominus vellet recognoſci ab ipſo vaſſallo, p.2.q.3.nu.5.6.& 7.fol.77. Ab altero facta, & acceptata à Domino liberat vaſſallum, ibid.num.8.fol.87. Facta ab altero habente mandatum ſpeciale liberat vaſſallum, ibid.nu.9.fol.78. An facienda ſit Domino, vel Procuratori eius, p.2.q.1.nu.2.fol.69. Facienda in anno ſterili differri debet in anno vberiori, p.2.q.5.nu.10.fol.83.& nu.28.ibid. Eſt antecedẽs ad inueſtiturã, p.3.q.7.n.8.f.144. Continetur ſub clauſula Iuribus Curiæ appoſita in inueſtitura, p.3.q.10.nu.1.& 3.fol.157 Indiuidua eſt regulariter, ſed ſit diuidua voluntate Domini, p.3.q.11.nu.3.& 7.fol.161. Partis releuij cum lapſu tẽporis an faciat præſumi, quod totum releuium ſit ſolutum, p.3.q.12.num.1.fol.168. vbi latè diſcur-*

diſturritur ſolutio releuij à quo debet probari,& cui incumbat onus probãdi, p.3.q.13. nu.1.& ſeqq.ſol.169. Sufficit ad probandam qualitatem ſeudalem, p.3.q.17.nu.3. ſol.183. Eſt ſtricti iuris, p.4.q.16. nu. 12.ſol.158. Inducta eſt in hærede, vbi hæreditario iure ſucceditur,p.4.q.13.nu.5. ſol.245. Vt pręiudicet Eccleſię,debet ſpecificè dici, quod ſoluitur pro releuio, & Fiſcus ſpecificè dicat, quod recipit prò releuio, p.4.q.28.n.13.ſol.295. Specificata de releuio non præiudicat Eccleſiæ, ſi Prælatus proteſtetur,ibid.nu.14.ſol.295. In Feudis quaternatis tantum locum habet non autem in planis,& de tabula,p.4.q.30.nu. 3.ſol.300. Sufficit prò inueſtitura in Regno noſtro,p1.q.4.nu.10.ſol.11. Ob ſolutionem releuij recognoſcitur directum dominium,ibid.nu.1.ſol.10. Multa operatur ex parte Domini inueſtientis,& vaſſalli inueſtiti eiuſque cauſa reſeruntur,p.1.q. 3.nu.1.ſol.9. vide in verbo releuiũ. Facta à tertio an proſit vaſſallo nõ petenti, nec ſoluenti dubitatur, p.4.q.2.nu.2.& 3.ſol. 329. Facta à Procuratore, prodeſt vaſſallo non petenti,nec ſoluenti,ibid.n.5. Facta à negotiorum geſtore nomine ſeudatarij prodeſt illi, ibid.nu.6. Facta à tertio non exiſtente in poſſeſſione Feudi, non expreſſo nomine,cuius ſoluit, prodeſt vaſſallo,ibidem nu.10. Sufficit, quod ſacta ſit, nec reſert ſcire à quo facta ſit,ibid.nu.12. Facta à tertio exiſtente in poſſeſſione Feudi prodeſt vaſſallo non exiſtenti in poſſeſſione Feudi, nec ſoluenti, reiecta contraria Speculatoris ſententia,ibid.nu.15.& 20.ſol.330. Facta à tertio,non prodeſt vaſſallo, ſi fiat Domino inuito, ibid.nu.21.ſol.330. Facta Procuratori Domini tenet,& prodeſt vaſſallo, ibid.nu.23. Facta Procuratori ſimulanti, & non habenti mandatum, prodeſt vaſſallo, ſi Dominus ratificauerit, ibid.nu. 24.ſol.331.

Solutum *nomine vectigalis prò emptione ſerui poteſt repeti ab emptore conuento actione redhibitoria,p.1.q.7.nu.15.ſol.21.*

Species, *illa perempta debitor quantitatis reſpectu dictæ ſpeciei liberatur,p.2.q.5.nu.7. ſol. 82.*

Sterilitas *in parte fructuum Feudi facit remitti releuium,p.2.q.5.nu.37.ſol.86.vide in verbo Diminutio,Diminuto,Feudo.*

Stipulatio *collata in tempus,vel euentum parit actionem poſt exiſtentiam temporis, vel euentus, p.3.q.2.nu.8.ſol.133.*

Subiugatio *fructuum ſuper fructibus officij, vel ſundi,intelligitur ſacta ſuper fundo ipſo, vel officio,p.4.q.6. in allegat. incip. Felix, nu.15.ſol.205.*

Subſeudatarius,ſiuè Subuaſſallus *deuolutę Baroniæ de nouo conceſſæ, ſi ſubſeudatarij fuerint de nouo notati in cedulario Baronię, tenentur ipſi ſoluere releuium Regi,non autẽ Baroni,p.4.q.4.nu.8.ſol.197. An teneatur ſoluere releuium Regi,vel Baroni,& diſtinguitur de ſubſeudo ſimplici, vel de quaternato,p.4.q.33.nu.2.ſol.309. Et petere tenetur inueſtiturã de Feudo ſimplici à Barone ſubconcedente, ibid.ſub nu.3. Et debet ſoluere releuium illi Domino,cui iuramentũ fidelitatis præſtet, & ſic Baroni, ibid. nu.4. Et ſoluit Baroni, ob cuius mortem deinde Rex exigit ab hęrede Baronis,ibid.nu.6.& clarius nu.16.ſol. 311. Et ſoluit Baroni de ſubſeudo quaternato,quod declaratur, ibid. nu.8.ſol.309.& nu.12.& 14. ſol.310.& 311. Sed verius vt ſoluat Regi, ſecundum opinionem nonnullorum,ibid.nu.9.ſol.310. Et concordantur ſuper hoc diſcordantium ſententiæ ex noua diſtinctione, & duplici conſideratione releuij, ibid.nu.10. ſol.310. Et ſoluet de ſubſeudo quaternato prò noua inueſtitura ob aſſignationem poſſeſſionis releuium Baroni,quod autem excedit decem vncias ſoluat Regi, ibid. num.16. ſol. 311. Tenetur ſeruire Domino ſubinſeudanti,non autem Regi, ibid.num.27.& ſeqq.ſol.312. Sed Domino mediato, & ſic primo Domino tenetur in ſubſidium ſeruire,ibid.nu.28.ſol. 312. Et tenetur ſeruire Baroni,etiam ſi neceſſitas vrgeret tàm Dominũ, quàm Baronem,ibid.nu.28. Non tamen tenetur ſeruire Baroni ſubinſeudanti reſpectu alterius Feudi, quod tenet ab altero Domino, ſed reſpectu Feudi, quod fluxit ab ipſo Domino, ibid.nu.3. Et ob ſubſeudum quaternatum ſecundũ quid tenetur ſeruire Baroni,ex ſententia aliquorum Doctorum, ibid.num. 31. ſol 213.*

f. 213. Sed verior eſt ſententia, vt teneatur ſeruire Regi, ibid. nu. 32. Et tenetur ſeruire Baroni, qnando ex priuilegio Baro haberet, ibid. nu. 33. Reſpectu Feudi, ſiuè terræ planæ, ſiuè attenaſiæ, præſtare tenetur ſeruitium Baroni, ex recepta obſeruantia, ibid. n. 34. Et an teneatur ſoluere duplicatum releuium ob non petitam inueſtitura à Barone, ibid. nu. 37.

Subſtantia releuij fuit cognita de iure Digeſtorũ ſub nomine introitus, p. 1. q. 2. n. 5. f. 7.

Subſidium charitatiuum debetur abſque deductione penſionis, p. 1. q. 13. n. 18. f. 38.

Subſtitutus in caſu mortis, admittitur in caſu mortis ciuilis, p. 1. q. 16. n. 3. f. 49.

Subuentio debetur Baroni à vaſſallis prò oneribus feudi, et proprijs, p. 3. q. 14. n. 1. f. 174. Non debetur Baroni ſoluẽti releuium, ibid. nu. 2. & nu. 6. fol. 174. Debetur Imperatori ſuſcipienti coronam Imperij, ibidem num. 3. Debetur Domino facienti filium Militem, ibid. nu. 4. Debetur Prælato Feudatario, pro ſua conſecratione, ibid. nu. 5. Non debetur niſi in caſibus expreſſis, ibid. nu. 8. Pro releuio debenda fuit omiſſa per conſtit. quamplurium, ibid. n. 9. Debetur etiam ſi Feudum fuiſſet conceſſum ſub annuo canone in emphiteuſim, & refertur deciſio, ibid. n. 11. f. 175. Debetur Baroni ementi terram, pendente adhuc pacto de retrouendendo, ibid. n. 12. Debetur etiam ſi venditio eſſet limitata, ibid. ſub nu. 12. Debetur Baroni pro maritanda ſorore, non obſtante, quod ſoror aliundè dotẽ haberet, ibid. n. 13. Denegatur Baroni in Feudo empto poſt mortem patris prò maritanda ſorore nata ex patre ementis, ibid. nu. 14. Non debetur pro ſorore, cui dos à patre fuerit relicta, ibid. n. 15. Sed contrarium eſt verius vt debeatur, & deciſio refertur, ibid. n. 16. & 17. Debetur pro monacanda filia, vel ſorore tempore conſecrationis, ibid. n. 18. & 21. f. 176. Debetur tempore nubilis ætatis, ibid. n. 28. Taxatur prò maritagio, vt ſit medietas adohæ, ibid. nu. 19. fol. 176. Pro monachagio medietas medietatis, ibid. ſub n, 19. Debetur tam pro maritanda prima filia, vel prima ſorore, quam etiam pro ſecunda, ibid. n. 20. & nu. 31. fol. 177. Debetur auo paterno prò maritanda nepote, in caſu, quo ipſe teneretur maritare, ibidem n. 22. Non debetur auo materno dotanti nepotem ex filia ibid. n. 23. f. 176. Debetur matri in caſu quo tenetur ipſa dotare filiam, ibid. n. 25. Debetur auo paterno inopi, ob dotẽ neptis, ibid. n. 26. Debetur Baroni prò maritanda filia ſpuria, ibid. nu. 29. quod limitatur quando haberet aliundè vt ſe dotaret, ibid. n. 30. f. 177. Debetur pro maritanda filia vidua, quæ alias dotem habuit, & deperdidit, ibid. n. 31. & 32. vbi deciſio refertur. Secùs autem ſi culpa ſua deperdidiſſet dotẽ, ibid. n. 33. Vel ſi dotẽ poſſet repetere ab hæredibus viri, ibid. n. 34. Debetur pro emenda vnica tantum terra, ibid. n. 36. Nõ debetur ſi vaſſallus vellet emere vnicam iuriſdictionem, ibid. nu. 37. De qua materia ſubuentionis, ibid. remiſſiuè nu. 35. Vna debetur, & ſi duo caſus petendæ ſubuentionis eodẽ anno eueniſſent, p. 5. q. 25. n. 16. fol. 401.

Sufficit offerre releuiũ, quia onus eſt fiſci illud exigere, p. 1. q. 12. n. 15. fol. 33.

Super dictio conſtituit hypothecam, non autem transfert dominium, p. 4. q. 6. in alleg. incip. In cauſa num. 23. fol. 218. vide in verbo Dictio.

Suſpicio eius materia in fraudando releuio remiſſiuè, p. 4. q. 17. n. 9. f. 264. Fraudandi releuium in refutatione nouiter expenditur, & ponderatur, p. 4. q. 18. n. 24. f. 268. Tempore regiſtrationis non facit fraudulentam refutationẽ, ibid. q. 22. n. 12. f. 277. Mortis durat vſque ad 40. dies ibid. q. 23. n. 8. f. 280. Infirmitatis non eſt legitima cauſa fraudandi refutationem, ibid. nu. 6. Peſtis fuit in Regno Neapolitano in anno 1624. & 1625. p. 5. q. 33. nu. 1. f. 425.

Succeſſio patris reſpectu filij mortui, dicitur etiam iure hæreditario deuenire, p. 3. q. 16. n. 10. & 11. f. 181. Habet oculos infra non autem ſuperius, p. 4. q. 16. n. 6. f. 257. In Feudo ex pacto, & prouidentia, quomodo reguletur, vide in verbo Succeſſor. Feudi ex pacto, & prouidentia differt à ſucceſſione Feudi hæreditarii, p. 4. q. 26. n. 35. fol. 288. Feudi ex pacto, & prouidentia

debet

debet conſiderari in ſolutione releuii, ibid. nu. 49. Quia differt ab hæreditaria ſucceſſione, ideo releuium non includit, ibidem num. 39.

Succeſſor, & Succedens *non immiſſus realiter in Feudum, non ſoluit releuium, p. 1. q. 7. n. 8. f. 20. & n. 26. & n. 28. f. 23. In Feudo iure hæreditario ob mortem poſſidentis, ſoluet releuium regulariter, par. 1. q. 8. nu. 1. & 3. fol. 24. & 25. In Feudo ex contractu non ſoluit releuium, niſi contractus eſſet fraudulentus, ibid. num. 2. ſ. 24. Intra annum petendo inueſtituram, offerēdo fidelitatem, & depoſitum faciendo de releuio, euitat pœnam duplicati releuii, p. 1. q. 12. n. 4. ſ. 32. & notatur ibi Afflict. n. 5. fol. 32. In Feudo admictitur ad probandum releuium eſſe ſolutum, non obſtante, quod inſtrumentum receptionis eſſet amiſſū p. 1. q. 15. n. 5. fol. 48. In Feudo Longobardo, an ſoluat releuium, dubitatur, p. 1. q. 17. n. 2. ſ. 51. Diſtinguitur non deberi ex ſententia Octauii Bammac. ibidem n. 4. fol. 52. Affirmatur ſolui debere ſi eſſet quaternatum, ibid. n. 5.*

Extraneus in Feudo ſoluit releuium, p. 1. q. 19. nu. 9. fol. 56. vide in verbo Extraneus. Non negando rem feudalem, quæ à Domino poſſidetur, non eſt immictendus in eius poſſeſſionē, ideo nec releuium ſoluet, p. 3. q. 5. nu. 3. fol. 141. Negans rem eſſe feudalem, ſed allodialem profitens non eſt immictendus, nec releuium ſoluere debet, p. 3. q. 5. nu. 4. fol. 141. Non poteſt dici inueſtitus de Feudo ob mortem vltimi poſſeſſoris non habentis ſucceſſorem legitimum, p. 4. q. 9. nu. 5 fol. 228. Inueſtiti de Feudo recaſuro, non adhuc adepta poſſeſſione, non tenetur ſoluere releuium ob ſolam inueſtituram ſine poſſeſſione, p. 4. q. 9. nu. 7. fol. 228. Nouus in Feudo an teneatur ſoluere releuia non ſoluta per ſuos prædeceſſores dubitatur, p. 4. q. 25. nu. 1. fol. 282. Non tenetur ſoluere cenſus præteritos, quod intellige in emphyteuta Reipublicæ, ſecus autem priuati, ibid. nu. 3. fol. 283. Tenetur ſoluere releuia non ſoluta per ſuos prædeceſſores, ibid. nu. 4. Tenetur ſoluere laudimia præterita non ſoluta, ibid. nu. 5. Tenetur ſoluere ſeruitia præterita non præſtita per ſuos prædeceſſores, ibid. nu. 10. Et an teneatur ſoluere canonem tributa, decimas, cęteraq; onera non ſoluta remiſſiuè, ibid. nu. 11. Succeſſor in parte altera Feudi per ius adcreſcendi non tenetur ſoluere releuium ob mortem conſeudatarij, p. 4. quæſt. 26. num. 1. fol. 285. & par. 4. quæſt. 29. num. 1. fol. 297. vide infra. In feudo ex pacto, et prouidētia an teneatur ſoluere releuium, ibid. nu. 2. fol. 285. & refertur, quod non tenetur, ex ſententia Octauij Bammacarij, ibid. nu. 24. Ex ſententia Frecciæ, ibid. nu. 47. fol. 259. & affirmatur, quod tenetur ſoluere, ibid. num. 50. fol. 290. vide in verbo Releuium, Sententia Doctorum, Solutio, Releuij vide infra. Succeſſor in Feudo ex pacto, & prouidentia dicitur ſe referre vt membrum ad caput, p. 4. q. 26. nu. 3. f. 285. Vti riuulus ad fontem, ibid. nu. 4. Vti cauſatum ad cauſam, ſiuè principium, ibid. num. 5. f. 286. In ſinu primi acquirentis dicitur fuiſſe, ibid. nu. 6. In pectore, & lumbis primi acquirentis dicitur extaſſe, ibid. nu. 7. Reſpicit primū acquirentem, etiam ſi per mille manus tranſiret, ibid. nu. 8. & 10. Semper ad primum acquirentem venit oculos, in quibus fert illū, ibid. nu. 9. In veneratione habet primum acquirentem, ibid. nu. 10. Debet habere ſanguinem primi acquirentis, quinimò puriſſimum, ibid. num. 11. Dicitur venire ad Feudum ex tunc, non autem ex nunc, ibid. nu. 12. Dicitur ſuccedere ex vi conceſſionis, ex vi contractus, ſiuè ſtipulationis, ibid. nu. 13. Dicitur ſuccedere ex forma pacti virtute primæ inueſtituræ, ibid. n. 14. Dicitur ſuccedere ex propria vocatione, ibidem nu. 15. Dicitur venire proprio Marte, & nō alio, ſed Iure proprio, ibid. nu. 16. Eius ius eſt radicatum in prima inueſtitura, ibid. nu. 17. Erat velatum, & per mortem vltimi morientis diſcopertum, ac ſi nunquam velatum fuiſſet, ibid. nu. 18. Dicitur hæres feudalis, & ideo releuium ſoluere debet cōtra ſententiam Bammacarij, cui reſpōdetur, p. 4. q. 26. nu. 44. fol. 289. & nu. 46. vide in verbo Sententia, Releuium, Solutio. Dicitur hæres feudalis reſpectu primi acquirentis, ibid. num. 46. Et demum quod teneatur

ſoluere

ſoluere releuium,concluditur ex authoritate Freccia ſibi contrarij, ibid.nu.50. Succedens ad Feudum ex contractu facto, vel radicato inter viuos, non debet ſoluere releuium, p.4.q.26.nu.27.fol.288. Ad Feudum ex pacto, & prouidentia non tenetur ad releuia, quia non ſuccedit vt hæres, ibid. n. 39. Succedens per ius adcreſcendi, an debeat ſoluere releuium ob mortem conſeudatarij, dubitatur p.4.q.29.nu.1. fol.297. Non tenetur ſoluere, quia dicitur ſuccedere teſtatori per ius adcreſcendi, non autem vltimo morienti, iure hæreditario, ibid.n.2. Non tenetur petere inueſtituram, nec fidelitatem iurare, ibid. nu. 3. fol.298. & deciſio refertur, ibid. n.7. Succedens per ius non decreſcendi in feudo non tenetur ſoluere releuium, ibid.num.11. fol.299. In feudo plano, & de tabula non tenetur ſoluere releuium, p.4.q.30.n.2.fol.299. Succeſſor in feudo antequam ſibi inteſtetur, ſiuè in ſui caput faciat deſcribi terra, quæ eſſet camera reſeruata ab hoſpitijs militum, ſolet ſoluere medietatem releuij, etiam intra annum adhuc non expedita inueſtitura, p. 5. quæſt.9.num.2. fol. 352. Nouus non tenetur ad aliud releuium, ſi ante annum elapſum fuiſſet ſolutum alterum releuium p.5.q.25.nu.14. fol.400. Exiſtens in poſſeſſione feudi debet ſoluere releuium a die mortis, licet hæreditatem non adierit, p.1.q.29.n.11.fol.414. Succeſſor in feudo ex pacto, & prouidentia ſoluit releuium, p.1.q.30.nu.1. fol.416. Debet eſſe hæres primi acquirentis, ibid.n.6. Succeſſori in feudo ex pacto, & prouidentia ſimplici, currit tempus petendæ inueſtituræ à die mortis vltimi poſſeſſoris, & de ratione ibid.n.2. & 3. Sed verius vt à die ſcientiæ mortis, & habilitatis ad ſuccedẽdum in illud.ibid.n.4. vide per totum quæſtionem, & in verbo Tempus.

T

Tapeti ius *in Regno noſtro antiquiſſimum eſt, per conſuetudinem introductũ & approbatum per ritum Reg. Cam. Sum. p.1.q.1.n.24. fol.6. Quantitas iuris tapeti quam ſit in Regno noſtro ponitur, & debetur Magno Camerario, ibid. num. 25. Vnde fuit dictum, & quid ſit, ibid. ſub n. 25. In Hannonia etiam eſt introductum ibid. n.26. Et in Belgio ibid.*

Tarda *promptitudo non facit admictere vaſſallum ad purgationem moræ, par. 5. q.13. nu.38. fol. 367.*

Taxa *ſeruitij feudalis duplici modo conſideratur, p.2.q.6.n.10.fol.90. vide infra verbo Taxatio.*

Taxatio, *In taxatione releuij aliquandò coacceruantur fructus trium annorum præcedẽtium, & taxatur medietas tertiæ partis, quod intellige, prout habes, p.1. q.18.nu.4. fol.54. In taxatione cõſiderantur annus naturalis, ſiuè legalis, p.1.q.21.n.4.fol.59. Seruitij feudalis duplici modo conſideratur, nam quodam eſt ſeruitium ex feudo, quod vnica vice fuit determinatum. Et quodam eſt ſeruitium ex feudo, quod recipit taxationem ex quantitate fructuũ, qui percipiũtur, p.2.q.6. ſub n.9.10. & 13. fol.90. Seruitij feudalis augetur, & diminuitur, auctis, vel diminutis fructibus, ibidem n.11. Semel facta in Regno noſtro, non augetur, nec diminuitur, & ratio redditur, & declaratur, ibid.n.12. & p.2.q.10.n.5.fol.106. Fuit facta in releuio in parte fructuũ, non autem in numero, ibid.n.15.fol.91. Modus taxationis releuij, quando feudum augetur, vel diminuitur, refertur, quod ſit iniquus, & tollitur, ibid. n.28.29. & 30.fol. 93. & 94. Taxandi modus in releuio quando fructus augentur aucto feudo prò medietate valoris feudi, vel diminuto reſpectu valoris feudi defenditur ab iniquitate, vt ſupra, & redditur conſonum naturali æquitati, ibid.n.30.fol.94. & vide in d.q.6 multa de releuio taxando. In taxatione releuij annus quomodo ſit accipiendus, & de quanto ſpatio ſit menſurandus, & de modo legendi Andream de Iſernia, p.2.q.5. n.5.fol.82. vide in verbo Andreas, Annus, & Fructus. Releuij taxatio in feudo nouo regulatur à regiſtris, ibid. n. 21. Diuerſo modo taxatur in feudo antiquo, nam taxatur capta informatione, & habito reſpectu ad valorem, ibid. n.22. In taxatione releuij ponitur communis obſeruantia in Regni noſtri, & refertur ibidem n. 25. & p.2.*

& par.2. q.13. n.7. fol.111. Medietas fructuum ſuit taxata gratia demonſtrandæ quantitatis, & debetur etiam nullis perceptis fructibus, ibid. n. 32. Taxa antiqua attēditur in ſolutione reddituum primi anni de beneficio, etiam ſi fructus decreuerint, vel aucti fuerit, p.2.q.10.n.6.fol.106 Taxata ſuit medietas fructuum pro releuio à Reg.Cam.Sum. iuxta valorem tempore recollectionis, nō autem pendentiæ fructuū, nulla habita ratione expenſarum in recollectione ſactarum, nec habita ratione de alijs temporibus, p.2.q.13.n.3.fol.111. In taxatione fructuum prò releuio, non attenditur tempus venditionis, ſiuè quo reconditi ſunt, ibid. n. 5. Vt taxetur pretium fructuum, capitur informatio per tres annos præcedētes de valore in area, vel vindemiæ in torculari, vel præſſuræ in tapeto, ibidem nu. 6. Vide in verbo Annus, Liquidatio, Medietas, Pretium, Valor.

Taxatiua *tantum non debet poni in liſta introituum præſentata Regi pro releuio, ſed debent apponi aliæ clauſulæ, puta ſaluo iure addendi, ſi qua &c. vel aliæ præſeruatiuæ, p.5.q 32.nu.19. fol.424. Includit caſus expreſſos, alios autem excludit, par.4.q.26. fol. 287.*

Tempus *petendæ inueſtituræ in ſeudo ex pacto, & prouidentia ponitur remiſſiuè, p. 4. q.26.n.51.fol.290. vide infra. Idem tempus attenditur in liquidatione paragij, & legitimæ, par.2.quæſt.15.n.10.fol.119. Purgandæ moræ quantum eſſe debeat, variant Doctores, ſed vide p.5. q.14. n.1. & ſeq. fol.368. Arbitrarium eſt, ex cauſis, quod ſuadetur ex ſententia permultorum, ibid.n.14. fol.170. Nō debet iudicis arbitrium excedere ſex menſes, ibidem n. 15. In Regno noſtro arbitrarium eſt, & non circumſcribitur ex cauſis, & perſonis, & competit reſtitutio aduerſus lapſum ex clauſula generali, ibid.n.17. Purgandæ moræ non currit poſt interpellationem, ex ſententia Cuiacij, p.5.q.15.n.9. fol.372. Petendæ inueſtituræ, quia à lege eſt inductum, prorogari non poteſt, ex ſententia nonullorum Doctorum, p.5.q.27. n.2. fol.405. Prorogari poteſt à Dño ſine conſenſu vaſſalli, ex ſentētia aliorum, & rationes afferuntur, ibid.n.3. & 6. Prorogari poteſt accedente conſenſu Domini, & vaſſalli, ibid. n. 4. & de ratione n. 5. fol. 405. Petendæ inueſtituræ an currat legitimè impedito, p. 5. q.26.n.1.fol.402. Currit legitimè impedito, ſed reſtitutio conceditur, ibidem n. 2. & num. ſeqq. Petendæ inueſtituræ non purgatur, ſecus autem releuij ſoluendi, quod prorogatur, ibi. n.8.fol.406. Regulariter non poteſt diminui. ibid. n. 9. Maximè, inuito vaſſallo, niſi ex iuſta cauſa, ibid n.10 & 11. Conceſſum ad ſauorem alicuius, non poteſt ab illo auſerri ſine iuſta cauſa, ibid.n.12. Conceſſum vaſſallo ad ſoluendum releuium, non poteſt diminui à Dño, ibid. n. 13. Petendæ inueſtituræ, poteſt minui ſi adeſſet lex in contrarium, ibidem n. 15. Vel de voluntate vaſſalli, & ſic etiam in duplicato releuio, ibid.n.16. Vel ex conſuetudine loci, idem in ſoluendo releuium, ibid. n.21. ſol. 407. Poteſt minui per vaſſallum ſoluendo anticipatè Domino, ibid.n.24. Petēdæ inueſtituræ, an currat à die mortis, vel ſcientiæ mortis, ad finem euitandi duplicatum releuium, par.5.q.28. num.5.fol.409. Et currere à die ſcientiæ mortis, vt euitetur releuium duplicatum, ibid. n. 10. & 13. Indiſtinctè ex obſeruantia Regni noſtri in omnibus ſeudis currit à die mortis, p.5.q.29. num.2. ſol.413. In Feudo hæreditario, an à die mortis, vel aditæ hæreditatis, diſtinguitur ibid. nu. 4. Currit in ſeudo hæreditario à die aditæ hæreditatis, & de ratione, ibidem n. 6. & 7. Vel ſaltem à die immixtionis in hæreditate, ibid. n. 8. Et quid in ſeudo ex pacto, ibid.n.12.fol.413. In ſeudo ex pacto habente vim hæreditarij, vel in ſeudo mixto, debet currere tempus petendæ inueſtituræ, non ſolum à die adeptæ poſſeſſionis, ſed ſciētiæ mortis, ibid. n.16. fol.414. Petendæ inueſtituræ in ſeudo ex pacto, currit à die ſcientiæ mortis vaſſalli, & ſcientiæ habilitatis ad ſuccedendum in illo, p.5.q.30.n.4. 7. & 8. fol. 416. Aditæ hæreditatis non eſt ſpectandum in ſeudo ex pacto, & prouidentia, ad finem, vt currat ſuccedenti ad petendam inueſtituram, ibid.n.5. Pete-*

dæ

de inueſtituræ currit, hæreditate iacente, quando ſucceſſor poteſt habere feudum citrà nomen hæredis,ibid.n.8. In feudo ex pacto currit à die,quo ſucceſſor gerit ſe prò hærede reſpectu illius feudi, ex ſententia aliorum, ibid. n.9. Sed ſecundum ſententiam aliorum currit ſuccedenti à die adeptæ poſſeſſionis feudi prædicti,nulla habita ratione hæreditatis,ibidem n. 10. & 11. fol. 417. *Pendentiæ litis ſuper ſolutione canonis computatur in triennio,* p.3.q.9.n.13. fol.155. *vide in verbo Impeditus, Impedimenta, Pœna,Purgatio,Mora. Succeſſor,Vaſſallus, de tempore refutationis,vide in ſequenti in verbo Temporis.*

Temporis *lapſum facit præſumi releuium eſſe ſolutum,*p.3.q.11. fol.161. *Spatium quãtum debeat intercedere à die refutationis, vſq; ad mortem propter fraudem releuij,* par.4. q.59.n.1. fol.270. *qui numerus ſtat falsò nam poſitus eſt* 207.*corrige* 270. *A die refutationis ad mortem, variè conſideratur, ibid.* n. 5. *Et ex vario morborũ genere arbitrarium eſſe oſtenditur,ibid.n.4 & ſeqq. Quid in infirmo, ſene, vulnerato, & alijs, ibid.à n.6.& ſeqq. Alij propè mortem, ſecundum ſententiam Franc. de Ponte, ibid. n.2. & 9. Alij viginti dierum, alij quatraginta,ibid.n.4 & 14. vide in verbo Refutatio, Fraus,Tempus,Infirmus, & Senex.*

Tempore *pendente ad redimendũ, an currat tempus petendæ inueſtituræ, remiſſiuè,* p.4. q.31.n.15. fol.302. *vide in verbo Hæres, Reemens, Retrouẽdens. A tempore Freccia ſoluitur releuium de refutatione facta, reſeruato vſufructu,* p.4.q.24 n.5.f.281.

Tempora *tria conſiderantur in recollectione fructuum,* p.2.q.13.n.2.fol.111.

Territorium, *Feudali territorio non affictato, & terratico non exacto, ſed tantum nonnullis perceptis fructibus, releuium fuit liquidatum de fructibus perceptis, nulla habita ratione expenſarum in cultura, non autem de terratico non percepto, & deciſio refertur,* p.2.q.13. nu. 112. *vide in verbo Fructus.*

Terminus *legalis numquam fit peremptorius,* p.5.q.26.n.7.fol.403.*vide in verbo Tẽpus*

Tertius *ſucceſſor tenetur ſuam tantum petere inueſtituram,non autem ſuorum prædeceſſorum nõ petentium, & per conſequens vnicum ſoluere releuium,* p.5.q.25.n.7.f.400. *vide in verbo Succeſſor, Hæres.*

Teſtator, *Teſtantis duplex eſt patrimonium allodiale, & paganicum, ſiue ſeudale,* p.1. q.19. n.5. fol.55. *In vtroq; patrimonio teſtatur diuerſo modo, ibid.* n.6.

Textus *in cap.1.quib.mod feud.amict.declaratur,*p. 3.q.11. n.59.fol.162. *In cap.1. verſ.ſtrenuus,ponderatur, ibidem* n.30.*qui numerus ſtat falsò poſitus* 39. *In l.ſi cui fundus, ff.de condit.& demonſtration.conſideratur in materia releuij,ibi.n.*54.f.166 *In l.penult.C.de his,quib.vt indignis,non procedit in pœnalibus, & odioſis, ſed reijcitur in hac materia releuij, ibid.* n.56. *In l.penult.* §.*fin. ff. de leg.* 3.*ponderatur in materia* Feudi *legati,*p.4 q.10 n.23.f.232 *In l. cum ſeruus, ff. de verb.obligat. ponderatur in materia ſolutionis releuij ab altero factæ,* p.5.q.2. n.20.fol.339. *In cap. 1.* §. *adhoc hic finitur lex, ponderatur in tempore purgandæ moræ,* p.5.q.15.n.4. f.371. *In l. cum quidam,* §.*fiſcus, ff. de vſuris, procedit in contractibus ſimplicibus, non autem in quibus appoſita pœna,* p. 5.q. 16. n.11. fol.374. *In cap.1. quo temp.miles & in cap.1.de capitul.Corrad. ponderantur prò vaſſallo, vt tantum teneatur petere inueſtituram, non autem obtinere,* p. 5.q.23. n.18.*fol.*294. *Verba conſt. poſt mortẽ, vſq; ibi volumus numerari, ponderantur prò vaſſallo,vt tantum teneatur denunciare,ibid.n.*22. *In cap.ſi quis per triginta, an procedat ſi ſeruitium feudale fuerit præſtitum Procuratori, Caſtaldo, vel Aerario Domini,*p.3.q.1.n.3. fol.79.*vide in verbo Intellectus.*

Triburum *ſoluitur deductis oneribus, par.* 1. q.13.n.5.*fol.*36. *vide in verbo Onera.*

Tribunalia *Regni noſtri ſemper ſolent admictere emphiteutam ad purgationem moræ, par.*5. q.13. *n.*17.*fol.* 365. *vide in verbo Mora.*

Triginta *anni ſufficiunt ad præſcribendum ſeruitium feudale contra Dominum, par.*3. *q.*8.*num.*9.*fol.* 150. *Quod ſufficiant ad*

præ-

præſcribendum tempus inueſtituræ non petendæ, ex ſententia Aluaroti refertur ibid. n. 10. vide in verbo Actio, Releuium, Præſcriptio. Tempus.

V

VAlor Feudi an ſit attendendus, et quādo in ſolutione releuij, par. 2. q. 6. n. 1. f. 89. vide in verbo Releuium, Augmentū, Diminutio.

Valetudinarius quis dicatur, relinquitur arbitrio Iudicis, p. 4. q. 18. num. 11. fol. 266. Et quiſnam propriè dicatur, ponitur ex ſententia Menoch. & varia eius genera ponuntur, ibid. n. 12. Cum vitæ diſcrimine quiſnam dicatur, ibid. n. 13. vide in verbo Infirmus, Reconualeſcens, Regula, Reſutatio.

Vaſſallus non poſſidens feudum, non tenetur ſoluere releuium, par. 1. q. 7. nu. 27. fol. 23. Et quòd teneatur tantum petere inueſtituram, & fidelitatem præſtare intrà annum, ponderatur tex. in c. 1. de cap. Corrad. p. 1. q. 12. n. 6. fol. 32. Petens inueſtituram, & non ſoluens releuium, tenetur fiſco ad intereſſe releuij, ibid. n. 17. fol. 34. Et Dominus non debent iudicari ad imparia, p. 1. q. 15. n. 8. fol. 48. Sciens mortem prædeceſſoris, rem eſſe feudalem, & ſe eſſe filium, vel ſucceſſorem, & non petens intra annum, tenetur ſoluere duplicatum releuium elapſo tempore, p. 1. q. 22. n. 18. fol. 64. Intra annum petendæ inueſtituræ excuſatur à ſeruitijs feudalibus, p. 2. q. 16. n. 4. fol. 125. Fallit quando nihil pro inueſtitura ſoluit, quia tenetur, ibid. n. 5. Et Dominus ſunt correlatiui, p. 3. q. 7. num. 3. fol. 146. Negans præſtare ſeruitia per triginta annos, conſequitur libertatem ab illis, ibid. n. 13. fol. 148. Poteſt per dictum ſpacium præſcribere libertatem à ſeruitijs feudalibus p. 3. q. 8. n. 6. fol. 150. vide in verbo Triginta. Semper præſumitur eſſe promptus ad præſtandum ſeruitium feudale, ibid. n. 28. fol. 149. Præſtans ſeruitium diminutum non debet puniri, vt infidelis, par. 3. q. 11. n. 31. fol. 164. Incipiens obedire Domino præſumitur quod in reſiduo ſeruiet, niſi impeditus, ibid. n. 33. Soluens partem releuij dicitur minus deliquiſſe, quam qui totum non præſtitit ibid. n. 36. Soluens partem releuij, vel ſeruitij, & adhuc condemnatus ad pœnam, vel duplicatum releuium, poteſt ſe tueri exceptione contra Dominum, ibidem n. 41. fol. 165. vide in verbo Pars. Tranſigens ſuper ſolutione releuij, non dicitur confeſſus ſe dignum pœna dupl[illegible] releuij, ibid. n. 48. Nec dicitur confeſſus ſi ſe ſubmiſerit beneplacito Domini, ibid. n. 49. fol. 166. Vniuerſitatis, Collegij, vel Eccleſiæ, tenetur tantum ſeruire Sindico, Acconomo, vel Rectori, p. 4. q. 27. n. 2. fol. 291. Non dicitur vaſſallus ſingulorum de Vniuerſitate, ſed Vniuerſitatis, ibid. n. 2. vide in verbo Vniuerſitas. Non tenetur petere inueſtituram, quando Dominus impeditur exercere iura Dominica, par. 4. q. 32. n. 10. fol. 305. Excuſatur à petitione inueſtituræ, quando Dominus nō eſſet certus, vt quia contenderet eum alio, ibid. num. 11. Lite pendente ſuper feudo non tenetur petere inueſtituram intrà annum, ibid. n. 12. fol. 306. De iure Saxonico tenetur petere inueſtituram, quando poſſeſſio eſſet penes alterum, ſic etiam in Alemania, ibid. n. 13. Nō excuſatur à petitione inueſtituræ, quādo culpa ſua a poſſeſſionem amiſiſſet, vel eſſet penes alterum, ibid. n. 14. Secus autem quādo non culpa ſua poſſeſſio eſt penes tertium, p. 5. q. 24. n. 1. fol. 396. vide infra. Non excuſatur, quando Dominus offerret poſſeſſionem vaſſallo, ibid. nu. 15. Excuſatur petere inueſtituram, quando impeditus, ibid. n. 16. Non excuſatur ſi ipſe procuraſſet quòd poſſeſſio feudi eſſet penes tertium, ibid. n. 17. Vel ſi poſſet recuperare poſſeſſionē feudi exiſtentem penes tertium, & neglexerit illam recuperare, ibid. n. 18. Non tenetur petere inueſtituram pendente lite inter ſucceſſores ſuper feudo, dumodo lis non fuerit affectata, ibid. nu. 19. fol. 307. Lite finita, vaſſallus declaratus ſucceſſor tenetur petere inueſtituram, & ſoluet releuium, ibid. nu. 20. vide in verbo Poſſeſſor. Excuſatur à petitione inueſtituræ, & ſolutione releuij pendente electione Domini, p. 4. q. 34. nu. 10. fol. 316. Vel quando Dominus nō eſſet certus, vel legitimus hæres nō eſſet, ibid. nu. 12. Non excuſatur à petitione inueſtituræ,

ſtitura, & ſolutione releuij, quando eſſet deſtinatum certum Tribunal, licet Dominus eſſet incertus, ibid. num. 13. Vocatus ad publicam expeditionem à Domino, & renuens ire, ſtatim Feudo priuatur ipſo Iure ſecundum opinionem nonnullorum, p. 5. q. 3. nu. 5. fol. 333. Vt Feudo priuetur, requiritur ſententia Iudicis, & vt conuincatur de contumacia, ibid. nu. 6. fol. 334. vide in verbo Sententia Iudicis. Ob non petitam inueſtituram intra tempus de iure communi priuandus eſt Feudo per ſententiam; ibid. nu. 18. fol. 335. Non ſoluens releuium mitiùs punitur, & ſic per ſentẽtiam, eò quod deliquit omittendo, ibid. nu. 26. f. 337. Ob ſeruitia non præſtita priuandus eſt Feudo per ſententiam declarantem, vaſſallum cõmiſiſſe cauſam dignam amiſſione Feudi, nõ autem ipſo iure, ſecundum magis receptam Feudiſtarum ſententiam, ibid. nu. 30. f. 388. Condemnandus eſt per ſen:entiam ad pęnam duplicati releuij, ibid. num. 31. Denegans ſeruitia Domino, ſi deinde illa præſtiterit, non eſt priuandus Feudo, p. 6. q. 6. num. 10. fol. 344. Diſſentiens à proteſtatione Domini debet audiri, p. 5. q. 8. nu. 19. fol. 351. Per nouam inueſtituram recipitur in obedientiam, & gratiam Domini, p. 5. q. 9. n. 5. fol. 353. Admiſſus ad purgationem moræ à Domino laborante neceſſitate, & non curans moram purgare; tunc tranſacta neceſſitate ampliùs non eſt audiendus, p. 5. q. 13. nu. 37. fol. 367. Poteſt purgare contumaciam, ſi doceat de legitima cauſa, & excuſabili, p. 5. q. 15. nu. 5. fol. 371. Eſt debitor Fiſci prò releuio, qui habet actionem bonæ fidei, & ideò requiritur interpellatio prò ſoluendo releuio, p. 5. q. 16. n. 4. f. 373. Ignorans dominum indigere ſeruitio excuſatur, ſi illud non præſtiterit, & debet eſſe interpellatus, p. 5. q. 17. nu. 3. fol. 376. Adhuc interpellatus prò ſolutione releuij, nõ debet ſoluere intereſſe, ſed Feudo priuandus eſt, ibid. nu. 14. fol. 377. Non actinctus à Regia Curia, & purgando moram, euitat intereſſe releuij, ibid. nu. 17. Contumax in ſoluẽdo duplicatum releuium debet priuari Feudo, p. 5. q. 18. n. 1. fol. 378. Debet carere gratia, & priuilegio Regis, & ſic debet nõ gaudere gratia duplicati releuij, ibid. num. 2. & nu. 9. fol. 379. Recuſans contumaciter ſoluere penſionem debitam ex Feudo debet illo priuari, ibid nu. 4. Contumax præſtare ſeruitia regulariter priuatur Feudo, ibidem nu. 6. Soluere ſimplex releuium mulctatur pœna duplicati releuij, ſed renuens ſoluere duplicatum, punitur pœna Iuris communis, ibid. nu. 7. Citatus legitimè, niſi fuerit actinctus pro releuio à Regia Curia, adhuc poteſt moram purgare, ibid. nu. 11. fol. 380. Contumax in præſtando ſeruitia debita, & neceſſaria Domino debet priuari Feudo, p. 5. q. 18. in allegat. incip. in hac cauſa nu. 1. fol. 380. Conuentus prò ſeruitio debet dicere, quod eſt paratus ad euitandam caducitatẽ, ibid. nu. 2. Negans Feudi qualitatem, & perſiſtens in negatione, eſt priuandus Feudo, quia ex dolo videtur facere, ibid. nu. 5. & 7. fol. 381. An teneatur intra annum, & diẽ perficere omnia, nempè petere inueſtituram, offerre fidelitatem, & inueſtituram obtinere, p. 5. q. 23. nu. 1. 5. & 9. fol. 392. Non poteſt recedere à Domino niſi recepto reſponſo, ibid. nu. 6. Intra tempus præfinitum debet eſſe ſolicitus ad ſoluendum releuium, & ad alia facienda, alias ſoluet duplicatum releuium, ibid. nu. 7. Non dicitur obedire, quando aliquid ſupereſt agendum, ibid. n. 8. Si poteſt obtinere inueſtituram cęteraq; facere, & non fecit, punitur pœna duplicati releuij, ibid. nu. 10. fol. 393. Si omnia perfecit intra annum petendæ inueſtituræ, ſiuè legitimum tempus, & ſtat per Dominum, eſt excuſandus à pœna, ibid. nu. 11. Excuſatur ſi Dominus malitioſè differt concedere, & Dominus priuatur Feudi proprietate, ibid. nu. 12. Excuſatur ſi petijt inueſtituram, & non potuit obtinere, vt quia Dominus erat impeditus multitudine cauſarum, vel negotiorum, ibid. nu. 13. Excuſatur ſi Dominus diſtulit concedere inueſtituram nulla exiſtente cauſa, ibid. nu. 14. Debet expectare Dominũ per quindecim dies, elapſo tempore, ibid. nu. 15. Vt euitet pœnam ſufficit petere inueſtituram intrà annum, quod procedit tam attento Iure communi Feudorum, quàm Regni, ibid. nu. 17. & 19. fol. 394. De Iure Regni Neapolitani debet pe-

bet pe-

bet petere inueſtituram intra annum, fidelitatem offerre, & liſtam non defectiuam pręſentare, ibid. nu. 21. & pro illo ponderantur verba Conſt. poſt mortem. De Iure Regni Neapolitani etiam poſt annum poteſt petere inueſtituram, & ſoluere releuiũ, niſi Curia illum pręueniſſet, ibid. nu. 25. fol. 395. De Iure Saxonico non tenetur ad aliud, quam petere tantum inueſtituram, ibid. num. 26. Debet petere tempore congruo cum honore, & reuerentia, ibid. nu. 27. Debet offerre omnia, ad quæ Iure vaſſallagij tenetur pro inueſtitura, ibid. nu. 30. Excuſatur à petitione inueſtituræ, ſi poſſeſſio Fedi eſſet penès tertium, p. 5. q. 24. nu. 1. fol. 396. vide ſupra. Excuſatur ſi poſſeſſio Feudi eſſet penès Dominum, & Dominus non interpellaret vaſſallũ, vt Feudum recuperaret, ibid. nu. 5. fol. 397. Nõ excuſatur, ſi poſſet recupera e poſſeſſionem Feudi exiſtentem penes tertium, & non recuperaret, ibid. num. 7. fol. 398. Ignorans feudalem qualitatem, excuſatur, ſi non petijt intra tempus legitimum, p. 5. q. 28. num. 18. fol. 411. & deciſio refertur, ibid. nu. 19. Ignorans proximitatem gradus, ſi non petijt inueſtituram excuſatur à duplicato releuio, ibid. num. 20. Sciens gradum, ſed ignorans illum eſſe ſucceſſibilem, nõ excuſatur à duplicato releuio, ibid. nu. 21. Dubitans de morte prædeceſſoris, & non petens excuſatur, ibid. nu. 25 Succedens in Feudo hæreditario, & ex pacto, & prouidentia, quod mixtum dicitur, debet petere inueſtituram à die adeptæ poſſeſſionis Feudi prędicti, p. 5. q. 29. nu. 12. fol. 414. Ignorans ſibi competere qualitatem ad ſuccedendum in Feudo ex pacto, & prouidentia excuſatur à lapſu temporis, p. 5. q. 30. nu. 14. fol. 417. Prodigus debet petere inueſtituram per eius curatorem, p. 5. q. 31. nu. 20. fol. 421. Legitimè impeditus debet mictere Procuratorem, vt excuſetur à lapſu temporis, ibid. nu. 21. fol. 421. Impeditus tempore paruo non debet mictere Procuratorem, ibid. nu. 22. Pręſentans liſtam defectiuam introytuum feudalium, vel falſam an debeat puniri, p. 5. q. 32. nu. 5 fol. 422. Negans partem Feudi an ſit priuandus parte Feudi, vel toto, ibid. nu. 6. fol. 423. & quod debeat priuari toto Feudo, probatur ex ſentẽtia nonnullorum, ibid. nu. 7. & 14. Alienas partem Feudi ſine conſenſu Domini debet amictere totum Feudũ, ibid. nu. 8. Amictit totum Feudum in Regno Siciliæ quãdo negat partem Feudi, ibid. nu. 10. Præſentans liſtam defectiuam introytuum non fuit punitus in Regno Neapolitano, ibid. nu. 11. Negãs partem Feudi, videtur totam fidelitatem lædere, ibidem nu. 12. Negans partem Feudi, debet priuari parte negata, ſecundũ ſententiam nonnullorum, ibid. nu. 13. & refertur ſententia Sigiſmundi Loffredi, & Marini Frecciæ de Barone præſentante liſtam defectiuam, ibid. nu. 14. Præſentans liſtam defectiuam, debet amictere totum Feudum ratione periurij, ibid. nu. 15. fol. 424. Præſentans liſtam defectiuam, & pertinax in illa, ſi detegatur defectus, punitur pœna Iuris communis, ſecus autem ſi vellet emendare, ibid. nu. 17. Præſentans liſtam cum clauſula tantum, ſi erit defectiua punitur, ibid. n. 18. Timens peſtem, debet offerre petitionem, & alia in loco tuto offerre, p. 5. q. 33. nu. 16. fol. 427. Adhibens omnem diligentiam, vt tolleret impedimentum excuſatur, ibid. nu. 23. A tempore ceſſationis peſtis in antea non excuſatur, ibid. nu. 24. fol. 428. Vide in verbo Baro, Dominus, Feudatarius, Inueſtitura, Subuentio, Succeſſor, Subuaſſallus.

Vaſſalli *præſentantis liſtam defectiuam pœna, & ſic caducitas remiſſa eſt in Regno Neapolitano, p. 5. q. 32. num. 16. fol. 424. vide in verbo Pœna, Vaſſallus, Liſta, &c.*

Vaſſallo *alleganti ignorantiam mortis, niſi contrarium probetur, credendum eſt in dubio, p. 1. q. 22. nu. 6. fol. 62. vide in verbo Vaſſallus, Ignorantia. Incumbit onus probandi ſeruitium eſſe præſtitum, & inueſtituram petitã &c. Domino negante, p. 3. q. 13. nu. 4. fol. 170. Incũbit onus probandi releuium eſſe ſolutum, ibid. nu. 7. Succedenti an debeat currere tempus legis Romanorũ ad adeundum, & tempus cõſuetudinis Feudorum ad petendã inueſtituram, p. 5. q. 29. nu. 3. fol. 413. Malitioſè differenti hæreditatem adire, currit tempus à die mortis, ibidem num. 10. Idem in Feudo ex pacto,*

Digitized by Google

p.5. q.30. num.13. ſol.417.

Vaſſallo non diſcrepante à proteſtatione Domini facta in receptione Canonis, pœna non intelligitur remiſſa, p.5.q.10. num.11. fol. 356. Diſcrepante à dicta proteſtatione videtur, pœnam eſſe remiſſam, dum Dominus canonem ſeudalem receperit, ibid.num. 12. vide in verbo Dominus. Renuente ſoluere duplicatum releuium, proceditur ad priuationem Feudi remiſſiuè, p.5.q.16.nu. 16. fol.374.

Vaſſalli tenētur ſubuenire Baroni in oneribus Feudi, & proprijs, p.3.q.14.nu.1.ſol.174. An teneantur ſubuenire Baroni ſoluenti releuium dubitatur, & negatur, p.3.q.14.nu. nu. 2. & 6.ſol. 174. Non tenentur ſubuenire Baroni ſoluenti releuium, ibid.nu.6. Grauati tot oneribus, nō debent grauari alijs oneribus, & quanto minus debent grauari, ibid.nu.7. Feudatarij fuerunt admiſſi in Regno Neapolitano ad compoſitionem cum Curia ob inueſtituram non petitam, p.5.q.3. num.12.ſol.334. vide in verbo Vaßallus, Subuentio, Seruitia.

Venatio in Regno noſtro concedi ſolet in inueſtituris, p.4.q.36.num.1.ſol.321. Baronalis aut retinetur in demanio per Baronem, aut affictatur, & exigitur ius fidæ, & diffidæ, ibid.nu.2.ſol.322. Ex venatione retenta in demanio, ſiuè prouentibus non debetur releuium, ibid.nu.3.& 5.ſol.322. Eius prouentus dicuntur fructus mediæ Iuriſdictionis, ibid. num.4. Debetur releuium de illius prouentibus, quando affictātur, ibid.nu.5.6.& 7. Eius fida, & diffida dicitur eße in fructu, ibid. nu.8. De venatione debetur decima, ibid.n.9. Tanto magis ſi fuerit conceſſa cum de iure fidandi, ibid.num.10. Vt prohibeatur debet in ſpecie concedi, vel præſcribi, ibidem num. 12. Non poteſt prohiberi totaliter, ſed benè poteſt prohiberi vſus armorum, ibid. num.13. vbi deciſio refertur, & num. 14. Poteſt prohiberi ad tempus, ibid. num. 14. vide in verbo Barones, Fida, Releuium, Prouentus, Ius prohibendi.

Venditio facta venditione ſine aßensu dominium non transfertur, nec hypotheca, p. 4. q.6. in allegat.Fęlix nu.3.ſol.203. Fructuum nō conſtituit ius reſpectu Feudi ſubiugati, ſed reſpectu corporis fructuum omnibus annis, ibid. nu.4.5. ſol.204. & in allegat.in anno nu.1.ſol.208. Fructuum Feudi dicitur venditio partis Feudi, ibidem num.17. ſol. 203. Fructuum Feudi poteſt fieri, quando vaſſallus ſe obligat actione perſonali, non autem ſi ſuper re ipſa feudali ius aliquod conſtitueretur, ibid.nu.20. Fructuum Feudi poteſt fieri vſque ad quinquennium, & alij dicunt vſque ad vitam feudatarij, ibid. nu.21.fol.206. Ad longum tempus eſt ſpecies alienationis non ſic ad modicum tempus, ibid. num.6. fol.208. Ex quibus clauſulis præſumatur venditio Iuris feudalis venditio fructuum, ibidem nu. 8. Arguit, & continet tranſlationem dominij, pro quo ponderantur verba bullarum, ibid.num.9. Facta ſuper fructibus Feudi conſideratur inter immobilia, ibidem num.16. fol.210. Quando in allodium, vel in Feudum dicatur venditio fructuum, referuntur Doctores, ibid.num.19.fol.211. Annuorum introytuum ſuper Feudo (ſtante pacto de retrouendēdo) dicitur potius pignoratio, & quid ſtante pacto de ſoluendo cenſum de propria pecunia, p. 4. q. 6. in alleg.incip.in cauſa Iſabellæ, num.8.9.& 16. fol.215.& 216. Annuorum introytuum an ſit vſuraria, refertur, & reprobatur ſententia Camilli de Curtis, ibid. num.12.14. & 15. Annuorum introytuum ſuper fructibus Feudi non dicitur feudalis, niſi qualitas feudalis exprimatur, ibid.num.18.& 19. fol 216.& 217. Dicitur allodialis, non obſtante quòd ſolutio adobæ eſſet reſeruata, ibid.num.21.& ſub nu.22. fol.217. Fructuum Feudi diuerſa eſt à venditione annuorum introytuum ſuper fructibus Feudi, ibid.nu.28.29.& 32. fol.218.& 219. Ex venditione annuę quantitatis ſuper fructibus Feudi cauſatur tantum ius hypothecæ ſuper Fructibus Feudi, non autem dominium ſuper Feudo, ibid.nu.43. fol.222. Annuorum introytuum ſuper fructibus feudi fuit deciſa, vt burgenſatica, ibid.nu.46. fol. 222.

Venditione fructuum facta mediante Regio aſſenſu, & non appoſita clauſula, quòd liceat

ceat

ceat Regiæ Curiæ exigere releuiũ à quo voluerit, an releuiũ debeatur ab hærede ementis, vel vendentis diſputatur, p.4.q.7.nu.1. & 2. Diſtinguitur num. 4. 5. & 6. fol. 223. & ſub num. 11. fol. 224. & deciſio aſſertur, ibidem nu.13. & ſub num.17. fol. 225 Ex venditione fructuum feudalium non conſtituitur quid diſtinctum à Feudo, nec ius formatum ſuper illo, ibidem num.7. fol. 224. Transfertur tantum ius percipiendi fructus non autem vtile dominium ſuper Feudo, ibidem nu.11. & 18. fol.224. & 225. vide in verbo Annuus, Introytus, Fructus, Alienatio, Emptor, Venditor.

Venditor *fructuum obligatur perſonaliter, & fundus accedit loco hypothecæ prò faciliori exactione, p.4.q.6. in allegat. incip. in cauſa Iſabellæ num.14. fol. 216. Serui deindè mortui ex infirmitate ſuperuenienti, non exiſtente tempore venditionis, non tenetur actione redhibitoria, p.4.q.21. num.11. fol. 274. vide in verbo Emptor, Hypotheca.*

Verba *non debent eſſe ocioſa, p.2.q.10. num. 9. fol. 105. Bullæ Nicolai Papæ V. & Gregorij XIII. de venditione annuæ quantitatis fructuum declarantur, & ponderantur, p.4.q.6. in allegat. incip. Fœlix nu.11. fol.204. Legati vt dirigantur ad hęredẽ, vel ad creditorem, quid importet, refertur, & quid in dubio, p.4.q.6. in alleg. incip. in anno nu.20. fol.211. Andreæ Iſernienſis dicentis ſolutionem releuij in hærede, verificari in legatario probatur, p.4.q.12.nu.17. & 19. fol. 232. Conceſſionis* prò ſe, & ſucceſſoribus tuis, *intelliguntur reſpectu primi acquirentis, non autem vltimi decedentis, p.4.q.16.nu.34. fol.261. Franc. de Ponte dicentis* propè mortem *&c. vt facta refutatio ſit fraudulẽta releuij declarantur, p.4. q.19. num.2. & 9. fol. 271. Præſentis temporis cum aliqua dictione, nẽpè* ſtatim, mox, eo ipſo, vel liberè feudum amictit, vel vadit ad Dominum *important ipſo iure, p.5.q.3.nu.10. fol.334 Futuri temporis imponentia pœnam, requirunt ſententiam non autem ipſo Iure, ibid. num. 13. Certa in imponenda pœna duplicati releuij conſiderari non poſſunt, ibid. num.11. Cap.1. quo temp. miles de tempore petendæ inueſtituræ intelligenda ſunt cum effectu, p.5.q.23.nu.5. fol.392. vide in verbo Pœna, intellectus, Textus.*

Vitamilitia *an ſit deducenda in liquidatione releuij dubitatur, p.2.q.14. nu.2. fol.114. & reſoluitur non eſſe deducendam, proùt ſic ſeruatum, & iudicatum refertur in Regia Cam.Sum. ibid.nu.19. Non minuit releuiũ, nec è contra minuitur propter releuium. ibid.num.8. Eſt onus Feudi, ſiuè propter Feudum, ibid, num.3. & 21. fol.116. Eſt onus propter Feudum, non autem ex Feudo debendum, ibid.nu.10 fol.114. Debita patruo, nõ minuitur propter releuium, & ita deciſum, ibid.nu.24. fol.117. Equiparatur paragio in nonnullis, p.2.q.15.nu.1. & 21. fol.118. & 120. vide in verbo Adoha, Legitima, Paragium, Secundogenitus, Primogenitus.*

Viginti *dierum ſuperuiuentiam requiri in refutatione, aſſertur ſimilis deciſio facta in Gallia, p.4.q.14.n 5. fol.171. vide in verbo Refutatio, Annus.*

Vniuerſitas *debet petere inueſtituram de Feudo per ipſam poſſeſſo per Syndicum, vel eius Adminiſtratorem, p.4.q.27.nu.1. fol.291. Eius vaſſallus tenetur tantum ſeruire Syndico, Aeconomo, vel Rectori, ibid.nu.2. An teneatur ſoluere releuium dubitatur, ibidem nu.4. & concluditur negatiuè ibid. fol.292. Non tenetur ſoluere releuium, quando alius Syndicus ſuccedit in officio, ibid.nu.5. Soluit releuium in Regno noſtro ſingulis quindecim annis ex forma conceſſionis, & quid in quidditate iuris, ibid.nu.7. & ex clauſula apponi ſolita de ſtylo Cancellariæ in conceſſionibus, vt ſoluant ſingulis quindecim annis, ibid. nu.8. Si non ſoluit releuium, præfinito tempore, ſed abſque dolo, vel ſine culpa, punitur pœna duplicati, ibid.nu.9 & 10. Ex iuſta cauſa reſtituitur aduerſus ſolutionem duplicati releuij, p.4.q.30.n.20. fol.317. vide in verbo Inueſtitura, Eccleſia, Syndicus.*

Vſufructuarius *nõ poteſt vendere fructus ad formam Bullæ, p.4.q.6. in allegat incip. Fęlix nu.14. fol.205. Tenetur ſoluere releuium ob mortem conſtituentis vſumfructũ, licet alteri legata proprietate, p.4.q.13.nu. 14. fol.*

14.fol.246. *Tenetur ad collectas, ibidem nu.19. fol.247. Soluet releuiũ vti tertius poſſeſſor Feudi, ibid.nu.21. Laudimium debetur vſufructuario, ibid.nu.20. An ſoluet releuium ob mortem alterius vſufructuarij reſoluitur, ibid.nu.24. Succedens in proprietate Feudi ſoluet releuium, ibidem nu. 25. Soluet releuium ob mortem proprietarij, cui ſuccedit alter proprietarius, ibidem nu.26.fol.148. vide in verbo Proprietarius, Laudimiũ, Releuium, Refutatarius.*

Vſusfructus *non poteſt vendi ad formã Bullæ, p.4.q.6. in alleg. incip. in anno nu.12.fol. 210. Eius conſtitutio conſtituit ius in re, ibid.nu.18.fol.211. Non conſtituitur ex venditione annuæ quãtitatis propria manu capiendæ ex pretio, ſiuè redaptu fructuum, & limitatur opinio gloſſ. & DD. in l. fundi Trebatiani ff. de vſufruct. legat. p.4.q.6. in alleg. incip. in cauſa Iſabellæ nu.26.fol.218 & nu.28.30.& 36.fol.219. Non poteſt dici conſtitutus ex venditione annuorum introytuum ſuper fructibus Feudi, niſi expreſsè conſtituatur, ibid.nu.36. vide in dictis allegationibus in verb. Vſufructuarius, Poſſeſſor, Fructus.*

Vſura *releuij non ſoluti an debeatur, diſtinguitur, p.5.q.16.nu.2.fol.373. Regulariter debentur propter moram, ibid. nu.5. vide in verbo Fiſcus, Domini, intereſſe.*

Vxor *dicitur quaſi ſuccedere ad Feudum dotale ob mortem mariti dubitatur, p.4.q.11. nu.7.& 15.ſol.235.& 236. Non dicitur ſuccedere viro in Feudo dotali, ſed ob reſolutionem iuris maritalis dicitur venire ad Feudum ipſum, ibid.nu.11. fol. 236.& nu.15. ibid. Non tenetur ſoluere releuiũ ob mortem viri, & probatur ibid. nu.12.& nu.ſeqq. Non dicitur venire ad Feudum dotale ex nouo Iure, ſed ex reſolutione Iuris alterius, ibid.nu.15.ſol.236. Eius hæredes tenentur ſoluere releuium ob mortem fœminæ abſque filijs ex matrimonio, & ita deciſum, & etiam de Feudo aſſignato pro antefato vide omnino, p.4.q.11.nu.19. & 20.ſol. 237. Sed aduertas, quia in ſummario num.20. vbi dicitur hæredes mariti dici debet vxoris. Non tenetur ſoluere releuium de Feudo, ſuper quo dotes aſſecuratæ ſunt ob mortem viri, ibid.n.24. Tenetur ſoluere adoham pro Feudo aſſecurato, ibid.nu.25.ſol.238. Stante Regia Pragmatica in Regno noſtro, quod vxores ſint tantum vſufructuariæ de antefato, an ſit ſoluendum releuium ob mortem vxoris de Feudo aſſignato ſibi prò antefato, ibid.num. 34.ſol.238. vide in verbo Maritus, Releuium, Hæredes, Feudum dotale, Fœmina.*

Z

Zaccarum *non venit conſiderandum in ſolutione releuij, p.2.q.17.num.14. ſol.130.*

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Errata	Corrige
fol.243.n.31.col.2.lin.34. Hæc tandem	Nec tandem
fol.246,col.1.nu.14.lin.16. vſufructuarius	deleas
fol.272 col.2.lin.27. tunc	non
fol.280.col.2. in fine tot	an &
ibidem dum dicit valeat refutatario.	adde reſeruato vſufructu
fol.300.col.2.nu.1.lin.34. 468.	648
fol.408. Quæſtio 34.	Quæſtio 33.
fol.239.in argumẽto lin.25 quod	deleas
fol.362.col.2.nu.33.lin.penultima permiſſum	promiſſum
fol.371.col.1.lin.1. tanta	tantam

Errata	Corrige
fol.36. in ſummarijs nu.24. In Regno noſtro deducantur onera	In Regno noſtro non deducuntur onera
fol.312. lin.20. nu.23. medium ius	mediam inter
fol.122 lin.4.nu.28. lationes	rationem
ibid.lin.5. valere	valore
fol.125. nu.5.lin.29.col.1. ibi releniorum	addas quicquid dixi ſupra q.25.nu.15.
fol.140.col.2.in argumento lin.8. tcũ	tunc
fol.284.col.1.nu.8. ibi ſucceſſio	ſucceſſor
fol.234.col.2.in ſum.nu.20. lin.21. ibi hæredes mariti	hæredes vxoris

Reliqua per te corrigas humaniſſimè Lector, quia non omnia poſſumus omnes, ſunt potius Compoſitoris, quam Authoris.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google